Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Tyendebladet
Udgiver: RETTELSER/Landarbejderforbundet i Danmark
Udgivelsesår: 1908-1909

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

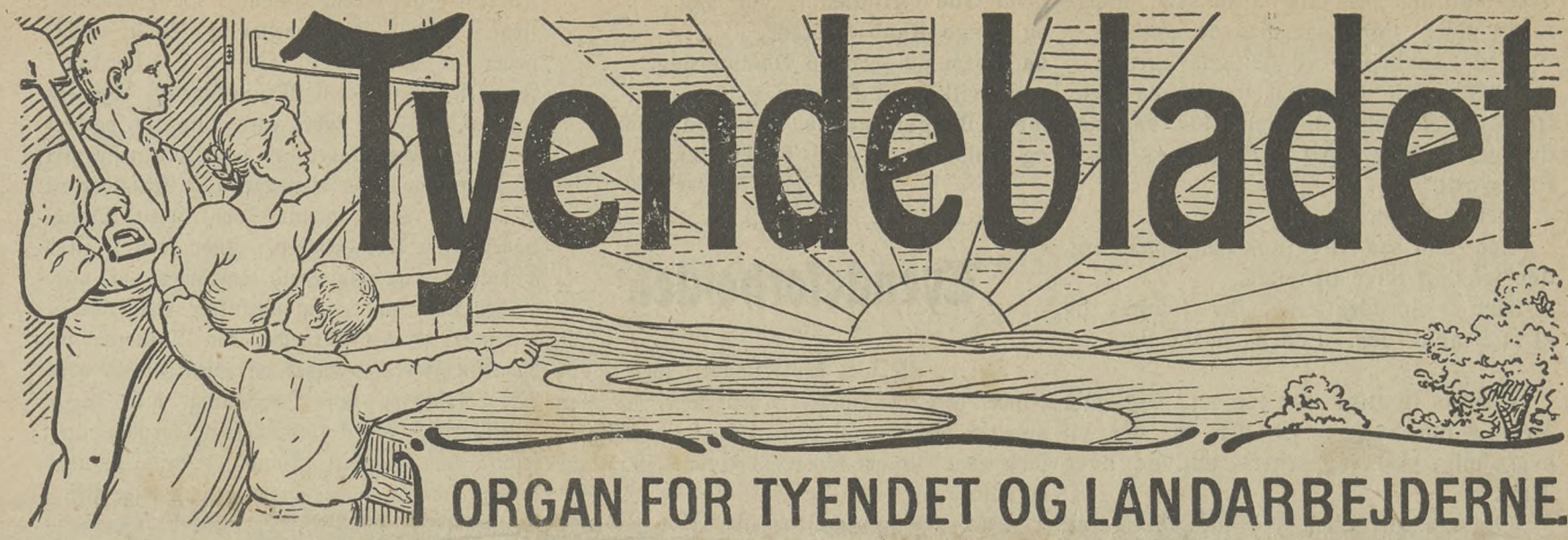
USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 53. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 4. Oktober 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Til Socialdemokratiets Kongres!

Mel.: Er Skolen for andre end Pilt og Pog.

Hid stævner Folket til Folkets Tarv,
at drøfte Kaar for et Fremtidsrige;
thi Falskhed aad sig til Rigets Marv,
og Sandhed maatte for Løgnen vige.
Man Riget ødte,
mens Folket blødte,
og op til Guldkalvedans man mødte
med Ordner paa.

Men rundt i Landet man stirrer mod
det stolte Spir, hvor I Kransen hejste,
og hver, der vildsom og modløs stod,
er stævnet did, hvor Jer Bygning knejste
saa rank og prægtig,
saa fri og mægtig,
lad Velkomsthilsen lyde vægtig
til vilkedt Folk.

Tag mod hver Hustru med Barn paa Arm,
hver Mand med Arbejdets Sang paa Tunge.
Hold Aftægtsstuen saa ren og varm,
tag mod de vege, spørgende Unge,
mod Skolepogen
i Stuekrogen,
der længe vented' paa Visdomsbogen
om Livet her.

Byg for dem alle et Frihedshjem,
hvor Ret og Tryghed er bragt til Veje,
hvor Vismandsordet kan vinde frem
og blive Folkets, ja, hver Mands Eje.
Hver Rigdomskilde
med Gaver milde,
hvormed man aagred og handled ilde,
lad sprudle frem.

Marie Andersen.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Vi bringer her et Billede af den store Digterkonge fra Aulestad, Bjørnstjerne Bjørnson, som fornylig fejrede sit Guldbryllup.

Bjørnson, der nu er over 75 Aar, er endnu rask og aandsfrisk og tager livlig Del i alle Stridigheder.

Det var B., der engang sagde de kendte Ord om Bøndernes Oplysning. Siden har B. opgivet sin Tro paa Bønderne og siger nu, at Fremtiden tilhører Industrien. B. er en selvstændigtænkende Natur, der aldrig har bøjet sig for Kirkens Autoritet.

Obstruktion.

Det nye Kampmiddel.

I det forløbne Kvartal er der bleven forhandlet en Del om Benyttelse af Obstruktion. En Del har holdt paa, at det vilde være et ypperligt Vaaben for vor Klasse.

Andre — de fleste — har derimod ment, det vilde være uhæderligt at tænke paa noget saadant. Det vilde være tarveligt at benytte saa lave Midler, som en Obstruktion synes at være.

Striden blev foranlediget ved en kort Artikel af vor Kammerat V. Larsen. Han var vis paa, det vilde være et virksomt Stridsvaaben at benytte. Men den Maade, han foreslog at benytte, var ikke som den burde være.

Striden har jeg fulgt med Interesse. Den var ret lærerig. Men naar Vrøvlet dog tilsidst tog Overhaand, skyldes det, at V. Larsen havde været saare uheldig i sin Indledning.

Jeg synes, Sagen bør overvejes rolig, derfor tager jeg den op igen til Drøftelse.

Efter min Mening er Obstruktion ikke noget aldeles forkasteligt — noget, vi straks bør tage Afstand fra. Tværtimod. Det vil maaske senere vise sig, at en Obstruktion, vel anvendt, vil være til Gavn for os.

Men det maa straks tilføjes, at en Obstruktion ikke skal ledes paa den Maade, V. Larsen viser.

Obstruktion en et nyt, ret ukendt Kampmiddel, som bestemte Klasser maa have Kendskab til.

Den første Gang jeg hørte om Obstruktion, var paa Fyn. Det var en af de ledende Husmænd derovre (hans Navn skal ikke nævnes i Dag), som sagde til nogle unge og ældre Landarbejdere: „Ser I, vil Husbonden ikke give jer disse smaa Fordele, saa maa I med Magt gennemføre dem. Men I skal ikke lave Strejke, I skal lave Obstruktion!"

Saadan sagde denne Husmand, og jeg har ofte tænkt derover.

Sagen er, at vi ikke kan benytte os af Strejker, saa længe vi har den gamle, brutale Tyendelov. Laver vi Strejke, kan vi jages bort af Pladsen uden Løn. Det kan vi ikke, naar vi laver en Obstruktion. Derfor tvinger Husbonden og Tyendeloven os til at benytte den. Er det et lavt Middel at benytte, saa er det altsaa Agrarerne selv, der tvinger os til at benyte den! Det maa vi slaa fast! Saa længe de opretholder Tyendeloven er der ikke andet for os at gribe til end Obstruktion!

Et Eksempel: Lad os sige, at Forholdene paa en Gaard er helt utaalelige. Det er umuligt at ligge i Kamrene eller f. Eks. leve af den Føde, de faar, eller taale en saa lang Arbejdstid. Saa har Folkene kun to Ting at vælge imellem: enten lave Strejke og saa miste deres Løn eller lave Obstruktion og beholde deres Løn og faa bedre Forhold.

Enhver maa jo være dum om han ikke valgte det sidste!

I England og Østrig har Jernbanefunktionærerne benyttet Obstruktion. Og havde vore Jernbanefolk ikke faaet deres Lønningslov gennemført, havde de ogsaa benyttet den sidste Foraar.

Da var der ingen, der sagde, det vilde være uhæderligt og raadt!

En Obstruktion sættes ikke i Scene paa den Maade, at man alle gaar paa W. C. eller spiller syge. Nej, den gaar ikke.

Nej, hvor der er Obstruktion, passer Arbejderne trolig deres Ting og gør det saa godt, at de ingen Vegne kommer. Ved Togene overholdes Reglementet nøje. Hver Billet ses grundig efter. Hver Tal skal undersøges. Hver Hjul og

hver Møttring ses efter. Alt skal undersøges nøje. Først saa maa de køre.

Ved Landbruget vil det gaa ligesaa.

Skal vi feje Gaarden, pusse en Sele, strige en Ko eller stille en Plov, saa maa det gøres godt. Alt skal gøres godt. For godt.

Det er Obstruktion!

Lad den saa være nok saa uhæderlig, den vil dog blive benyttet.

Det er Jorddrotterne, der tvinges os til at benytte den. Lad os huske det.

— — —

Ganske flygtigt har jeg nu sagt min Mening om Sagen. Er der en, der vil svare mig, skal jeg senere uddybe hver Ting.

Og saa fortsætter vi Forhandlingerne paa vor Kongres til Paasken i København.

Carl Westergaard.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Arbejdersang.

(Karl Henckel).

Det drøner fra det hule Rum
med Arbejdslarm og Støj,
mens Mand ved Mand staar bøjet, stum,
i Oljestank og Røg.
Og Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisterregn mod Taget staar.

Mens Ødelanden strækker sig
paa Bolstrer bag sin Pult,
begiver Slaven sig paa Vej,
ansporet af sin Sult.
Og Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisterregn mod Taget staar.

For kun en karrig Løn at naa,
for blot at blivet mæt,
fra Gry til Kvæld, du ser ham staa
paa samme dunkle Plet,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisterregn mod Taget staar.

For Børn og Hustru kæmper han
og stemmer sig imod;
han ved, hvor Sulten suge kan
ens Marv og Hjerteblod,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisterregn mod Taget staar.

Ak, ingen muntre Toner svang
sig gennem Røgen klam,
og aldrig nogen Digters Sang
har kunnet naa til ham,
mens Bælgen stønned, Hamren slog,
og Gnisterregn mod Taget jog.

Det hænder vel fra Stund til Stund,
hans Sind bli'r sygt af Harm;
da styrter Eder af hans Mund,
men drukner snart i Larm,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisterregn mod Taget staar.

Det er en ond og ilde Ting
at gøre Mand til Træl;
mærk Øjets Lyn ved Hamrens Sving,
I Herrer, vogt Jer vel!
Thi Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisterregn mod Taget staar.

„Om Gud i Himlen ej vor Sag
og bange Raab forstaar,
da storm du frem, o Dommerdag,
paa hvilket alt forgaar —
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisterregn mod Taget staar".

Fra Tysk ved **Jeppe Aakjær.**

Tyendeforholdet.

—:—

Det er ikke blot her i Landet, men i alle Lande, hvor der findes Tyendelove, at man arbejder med Energi paa at faa dem afskaffet, saaledes i Norge, Sverrig, Finland, Tyskland og Østrig

Disse Bestræbelser er et glædeligt Udslag af Underklassens Rejsning i vor Tid. De begynder alle Vegne at ræsonnere over deres Stilling. De tager ikke længere alt det, der er, som noget der skal være.

Tyendeforholdet er i Slægtskab med Slaveriet. Tyendet overtog helt og holdent Trællens sociale Forretning, den Gang Trældommen ophørte.

Sammen med Landarbejderne og delvis Husmændene udfylder det samme sociale Opgave, som fordum Trællen. Fattigdommens og Foragtets Mærke har siden Trældommens Afskaffelse fulgt Tyendet og Landarbejderne ned gennem Tiderne.

De er Samfundets Pariakaste, de fattigste blandt de fattige.

En svensk Forfatter siger: „Træl er den, der er saa bunden af sin Selvbestemmelse og saa afhængig af en anden, at denne raader over ham, som over en Ting, d. v. s. som Middel for sine egne Formaal.

Tyendet er Trællen, der ved Tvangsbestemmelser er saa bunden ved sin Husbondes Tjeneste, at han hverken raader over sin Person eller sin egen Tid.

Fri Arbejder er derimod den Mand eller Kvinde, der, efter udført Arbejde for sin Herre og Husbonde, raader helt og holdent over sin Person og sin Tid".

Efter vor Tyendelov raader Tyendet jo hverken over sin Person eller Tid.

Denne Lov er et af Overklassens og Middelklassens Midler til at paabyrde Underklassen Samfundets Slavesysler og Slavestilling.

Jeg er bleven mindet om, at i alle de gamle Sprog betegnes Tjenestefolk og Slaver med samme Ord.

Det er derfor ikke slet og ret agitatorisk Slagord, naar man kalder Tyendet for Slaver og Slavinder og Tyendeloven for en Slavelov.

Dette patriarkalske Husbondsvælde, som denne Lov skaber, er fra et almenmenneskeligt Synspunkt uforeneligt med Menneskenes Rettigheder som Menneske.

Den svenske Retsfilosof Richard Kleen siger: „Bliver gennem en Lovgivning, for hvilken det patriarkalske Princip ligger til Grund, enhver Tjener, enten han har Sans for Familielivet eller ikke, tvungen til at anse sig selv og af andre anses som Barn af Familien i enhver Henseende, saaledes ogsaa i at han underkastes Opdragelse, Tugt, Disciplin og Styrelse i alle Spørgsmaal, som angaar hans Person, saa opstaar deraf enten Brydninger og Fjendskab eller ogsaa en unaturlig Barnlighed i Tjenerens Karakter; thi den som overensstemmende med Naturens Orden ikke længere er et Barn, kan heller ikke betragtes eller behandle sig selv saaledes uden at blive unaturlig.

Fordummelsen . . . . bestaar i, at de gennem den tvungne Underkastelse gøres til Redskaber i Husbondens Haand. Da Husbonden tænker i deres Sted, mener de ikke, at de behøver at have nogen Omtanke. De taber Følelsen af sit egen Menneskeværd, Agtelsen for sig selv. De taber eget Initaitiv, og dermed ogsaa Egenskaber af sand Menneske, fri og selvbestemmende Væsener. De forfalder til at blive et Slags gamle Børn, uden Mandlighed eller Kvindelighed. Indvokset i blind Lydighed, paa alle Hold omringede af hierarkiske Principper, som udelukker Valgfriheden i ethvert Slags Arbejde, kan Tjeneren vel byde sin Herre Lydighed og Øjentjeneste, ydre Ærbødighed og nøje Oppasning, men ingen Intilligens, hvortil fordres som Forudsætning selvskabende Tanker. Hans Forstand, opsuget i hans Herres, finder ingen selvstændige Principper mere, hans Villie, bunden ved hans Herres, lyder ingen egne Bevæggrunde. Som han har afsagt sig alle baade Tankemaader og Handlemaader, som ikke indpodes paa ham, bliver han sllutteligen uformuen til alt, baade Tænkning og Handling, som ikke udenfra foreskrives og befales.

Paa den anden Side indgiver Husbondens langvarige Vane at opfostre en Sjæl til at glemme sit eget Værd, en Sjæl, som han stadig vænner sig til at haandtere som umoden og underligen, — indgiver Husbonden dette naragtige Hovmod, som bryster sig af en billig købt Overlegenhed.

Niels Mortensen.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Fra Slagmarken.

—:—

Samfundets Stedbørn.

Naar man pludselig kommer til at arbejde sammen med de saakaldte „Bosser" eller „Sjovere", skulde man jo synes, det maatte være ubehageligt for vedkommende almindelige Mennesker, naar de befandt sig mellem disse stakkels hjemløse Individer. Dette er i Virkeligheden slet ikke Tilfældet, da enhver rettænkende Mand ved nærmere Eftertanke, ikke vil give det enkelte Menneske Skylden, men hente den paa Samfundet, det Samfund, der Aar efter Aar ødsler Millioner paa Militarismen.

Hundrede og atter Hundrede gaar til Grunde, fordi vort kapitalistiske Samfundsstyre ikke vil ofre nogle faa Millioner paa Opdragelseshjem.

Derfor, se ikke med nedladende Øjne paa disse stakkels Mennesker.

P. Fuhlendorff.

Kamrene.

Naar man skal til at søge efter daarlige Kamre, er det, som man stikker Haanden i en Hvepserede, de myldrer frem, det ene værre end det andet.

De gode Kamre er derimod vanskeligt at finde, dog saa jeg et sidste Søndag, da jeg var ude at agitere for Bladet.

Det tildrog min Opmærksomhed. Det var hos Gdr. M. Sørensen, Lillering. Det var ca. 10 Alen lang og 6—7 Alen bred. Malet Loft og Væg, ferniseret Gulv, to store Fag Vinduer med Gardiner for, tre flotte fritstaaende Enkeltmandssenge med gode Sengeklæder.

Dette beviser, at der er Bønder, som tænker paa Folkene; men desværre har vi

for faa af den Slags til Skade for Bonden selv.

Axel Gregersen,
Tjenestekarl.

En kort Glæde!

Nogle Agrarer paa Fyn havde allerede begyndt at glæde sig, da vort Blad blev 4-Sidet. De troede, vi nu sang paa det sidste Vers.

Da de opdagede, de havde taget Fejl, blev de noget lange i Ansigtet.

Job.

En Historie om Niels Hougaards Kone!

Nu skal jeg fortælle en god Historie om vor gode Vens Kone. Det er den bedste jeg har hørt længe, derfor maa jeg skynde mig at faa den ud. Formodentlig er Fru Hougaard ogsaa spændt paa at høre den.

Historien, der er saa sand som selve Bibelen, begynder saaledes: En Dag kom Fruen ind paa Apotheket i Hornslet og spurgte Apothekeren i al Alvor om der ikke var noget, der kunde hjælpe Folk til at sove. Jo, der er saa, sagde Apothekeren, skulde det være Sovepulver? Ja, nej, sagde Fruen og saa meget hemmelighedsfuld ud, nej, det skal det ikke, men sig mig en Gang, min gode Mand: Gives der saa ikke noget, der kunde virke i modsat Retning! Apothekeren studsede og Fruen fortsatte: Jeg skal sige Dig: Det Pak til Folk er jo ikke til at faa op om Morgenen, og saa havde jeg tænkt, om det ikke kunde gaa, forstaar Du, at strø lidt af dette hersens i deres Mælk og Grød!

Mens Apothekeren grinte, saa han var lige ved at revne, gik den sørgende Frue hjem og fortalte sin Mand hendes sørgelige Hændelse. Han trøstede hende og sagde: Naar jeg nu faar „det fæle Tyendeblad" banket af med 2000 Kr., saa vil jeg udsætte en Præmie til den, der kan opfinde et „Antisovepulver". Fruen kom straks i bedre Humør, men pludselig trak der atter en mørk Sky over hendes Pande og hun sagde med en Tordenstemme, der fik den lille Hougaard til at gyse: Ja, hvad Fanden kan det hjælpe. Til den Tid har vi jo slet ingen Folk, vi skal ha' op om Morgenen!

Lurifax.

Et skidt System.

I Aarhusegnen er det Skik, at Gaardmændene laaner deres Tjenestefolk ud til hinanden, naar de tærske med Dampmaskine.

Saaledes var vi ogsaa forleden bleven laant ud til A. Skiby i Lyngby. Da vi var færdig den Aften, forlangte vi vor Dagløn lige med de andre. Men nej — den den gik ikke. Vi blev budt 50 Øre hver. Skulde han give mere, vilde han have gifte Folk, og vi fik ogsaa vor Løn, sagde han.

Vi vil opfordre alle Tjenestefolk til ikke at lade sig laane ud uden de faar Timeløn lige med de gifte Arbejdere. Dem maa vi ikke konkurrere med. Saa skal Gaardmændene nok lade være at laane os ud.

Det er et skidt System. Det maa vi bort fra.

Sofus Pedersen, Søren Nielsen og
Anders Thomsen,
Tjenestekarle i Lyngby ved Aarhus.

Et pænt Træk!

Forrige Lørdag Aften, da der var Høstgilde i Revninge Forsamlingshus, var der en Karl, som var bleven fuld, og da Formanden for derværende Tyendeforening ikke vilde drikke en Bajer med ham, begyndte han at raabe op med de forskelligste Beskyldninger mod Tyendeforeningen.

En Del tilstedeværende Gaardmandssønner, begyndte straks at raabe Hør, Bravo, og det er rigtig, og lignende Udtryk.

D'Hrr. Agrarsønner skal maaske have en fuld Karl til at sige deres Mening, da de ikke tør komme til vores Møder og sige den selv.

En af de Tilstedeværende.

En af den Slags.

En Karl fortæller:

Min Husbond søgte en Karl igennem et Blad. En Dag fornylig fik han et Tilbud. Men hvad ser han? Paa Brevets Forside var paaklæbet et af vore kønne Mærker med den udmærkede Indskrift. Da han var ved at aabne Brevet, sagde han for sig selv: Se, se, det er altsaa en af den Slags! Aah, ja, de er jo ogsaa snart mange!

Da vi kom udenfor, smilte vi noget af Mandens sørgmodige Suk.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

Et Par Ord.

—o—

Kammerater!

Nu naaede vi saa vidt, at vort Blad atter kom til at udgaa i sin gamle Størrelse, hvilket alle vi, som elsker Bladet, er glad for. Men dermed maa vi ikke hvile. Vi maa endnu tage et Tag derfor, I, som ikke har tegnet jer for en Aktie paa 2 eller 5 Kr., det kan enhver overkomme. De opkræves jo ikke før 1. November.

I kan ogsaa støtte Bladet paa anden Maade. Brug f. Eks. Søndagen og Aftenen til Agitation for Bladet. Det er slet ikke saa vanskeligt at faa tegnet nogle Holdere.

Jeg vil ønske, at ingen snyder Bladet for det Kvartel. Vil I ikke beholde det, kan I jo affige det. Husk nu ogsaa paa, at enhver, der snyder Bladet, begaar en Forbrydelse imod vort Blad og hele vor Klasse.

Med kammeratlig Hilsen:

Aksel Gregersen,
Tjenestekarl.

Annoncering.

—o—

Naar det har knebet noget med at komme vel over vort Sommerkvartal, skyldes det først og fremmest, at vi har haft for faa Annoncer. Sommeren er jo er daarlig Annoncetid.

Nu derimod begynder jo den gode Tid igen. Den Tid maa vi udnytte paa bedste Maade. Særlig maa vi nu mod Skiftedagen forsøge at faa nogle smaa Annoncer hos de Handlende, hvor vi skal gøre vort Indkøb. Den, der ikke vil annoncere hos os, bør vi ikke købe hos for en Øre. Derimod maa vi altid købe hos dem, som støtter vort Blad med Annoncer. Det skylder vi dem, derfor maa vi gøre det. Det støtter Bladet meget, da vi derefter let kan tegne Annonce hos vedkommende Handlende, naar han kan mærke det hjælper.

Vort Blad har jo større Udbredelse end mange andre Blade, derfor er det rimeligt, at annoncere hos os.

Forsøg derfor nu mod Skiftedagen at skaffe os nogle Annoncer. Køb ikke hos dem, der ikke vil Annoncere.

Afholdssagen.

—o—

Der er en Ting, som vi burde slaa stærk til Lyd for inden for vor Bevægelse. Det er Afholdssagen. Det er fordi, at den værste Pille, vore Modstandere kan slynge imod os, er denne, at vi er fordrukne, og det kan maaske ogsaa passe paa somme; men heldigvis er dette dog bevist, at Fjerdeparten af Danmarks Tjenestefolk er Afholdsfolk! Men dermed maa vi ikke slaa os til Ro. Nej, vi maa naa dertil, at alle organiserede Tjenestefolk er Afholdsfolk. Dermed højner vi vor Stand, og vi sætter os højere i Folks Agtelse.

Der er intet, der er saa nedbrydende og ødelæggende som Drikkeriet.

En engelsk Politikker, Sir George Bobortsen, sagde: „Nationernes store Forbandelse er Drukkenskaben", og disse Ord er sande. For saa længe Kong Alkohol regerer, da vil der vedblivende være nogle, som kommer til at leve i Fattigdom.

Lad os derfor sammen med vor Organisation sætte alt ind paa at faa Spiritusdrikkeriet affkaffet, derved slaar vi vore Modstandere dette farlige Vaaben ud af Haanden.

Lad os ikke sige: Aah, hvad Fanden gør det, om vi drikker Spiritus, det gør Agrarerne ogsaa. Nej, lad disse Herrer bare drikke, saa meget som de vil, om de saa drikker sig ihjel alle; men for os passer det sig ikke. Desuden kan vi more os bedre og billigere, naar vi lader Spiritusen fare.

Derfor: Bliv Afholdsmand!

Tjenestekarl **Aksel Gregersen,**
Brabrand.

Til Afdelingsformændene!

I hver Afdeling bør Bestyrelsen sørge for at der bliver tegnet en Del Aktier. Dog kan Sagen klares, naar hver Afd. vil lade tegne for 10 a 15 Kr. Det kan nok lade sig gøre, hvis Formændene vil tage sig af Sagen!

En Stemme.

—:—

Har Tyendet først lært at stille Krav og kræve Rettigheder, da kommer, ganske naturligt, Interesser for Politik med det samme. Og naar de mange uselvstændigt tænkende Mennesker, der findes inden for Standen, overhovedet skal beskæftige sig med Samfundsspørgsmaal, vil Politik blive det som ligger lige for Døren, thi hvad er Politik andet end Klassekamp.

Det er rimeligt, at Tyendet slutter sig til det Parti, som taler deres Sag, og som i det hele stiller sig sympatetisk og forstaaende over for Bevægelsen.

Efter min Mening findes der kun et Parti, indenfor hvis Rammer Tyendet hører hjemme: Demokratiet, blandt Husmændene og det virkelige Frisind Repræsentanter.

Fra de mange smaa Husmandshjem udgaar Tyendet, og som Regel vender det ogsaa tilbage til den Stilling; derfor bliver det de smaa Hjems Interesser, der særligt maa ligge Tyendet paa Sinde.

Det vilde derfor være unaturligt, om Tyendet sluttede sig til et Parti, som ikke paa sit Program havde Kravet om en retfærdig Løsning af Jordspørgsmaalet.

Der er vel ingen Stand, der saa haardt som Tyendet rammes af den vilkaarlige Fordeling og Beskatning af Jorden; og det Parti, der ikke vilde være med til at skaffe Tjenestekarl og Pige let Adgang til Dyrkelse af Jorden, faar ganske selvfølgelig ikke deres Tilslutning Thi i Jordspørgsmaalet kommer en Gang i Tiden al Tyendets Politik til at bunde.

Naar Tyendets mere nutidige Krav bliver gennemført og de mere iøjnefaldende Mangler er blevne afhjulpne om Boligforhold, Kost, Løn o. s. v., da vil Jordspørgsmaalet blive tilbage at arbejde videre paa, da vil Jordspørgsmaalet blive det centrale, det, paa hvis retfærdige Løsning, Tyendets Eksistens og Fremtid beror.

Den, som vil arbejde for Tyendets Vel uden at tage Jordspørgsmaalet op til Behandling sammen med de af Tyendet stillede Krav, han har i Virkeligheden ikke været sin Opgave voksen; men netop her har Førerne vist, at de var fremsynte, at de vidste, hvad det gjaldt.

Dog vil — tror jeg — Tyendebevægelsen altid af Socialisterne blive betragtet med Broderøjne, thi under en Arbejderkonflikt i Byen, vil den organiserede Landarbejder selvfølgelig staa fuldt forstaaende og neutral. **Agitator.**

Agitationsmærket.

—:—

Paa vor Kongres i Foraaret, blev det vedtaget, at vi skulde udgive et Agitationsmærke. Indtægterne som kunde falde deraf, skulde tilfalde vort Forbund.

Nu er dette Mærke kommen! Det er kønt og tiltalende. Et nydeligt Symbol paa vor Bevægelse!

Vi ser i Baggrunden den opgaaende Sol — Symbolet paa den nye, den lyse Tid, som kommer. I Forgrunden ser vi de sammenflettede Egegrene og Blade — Symbolet paa vor Organisations Styrke.

Farven er den friske Violette.

Det vil altsammen bidrage til at Mærket vil gaa sin Sejrsgang Landet over. Hver Mand vil købe sit Ark og klæbe et Mærke til en 2 Øre paa hver Brev, han skriver. Og saa kan Modtagerne af Brevene ogsaa let se, hvad det er for en, han faar Brev fra! Han ved, det er en vaagen, organiseret Landarbejder.

Mærkets Indskribtion er maaske mere træffende. For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed, staar der! Det er klare og rene Ord. De siger saa uendelig meget. De peger i al deres Simpelthed baade paa Midler og Maal for vor Bevægelse.

Det, der skal til, Vejen, vi skal gaa, Vaabenet, vi skal benytte, Midlet, vi skal gøre Brug af, er de to første Ting: Oplysning og Organisation.

Og det vi skal tilstræbe, det, hvorom Kampen gælder, det endelige Maal er Frihed og Selvstændighed!

Det er klart og tydeligt, kort og klangfuld Program for vor Bevægelse, denne udmærkede Indskription!

Mærket er i et og alt som det skal og bør være.

Gør derfor flittigt Brug af det.

Carl Westergaard.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 1. | Tyendebladet udkommer i Gang om Ugen og koster 65 Øre Kvartalet. | Søndag den 6. Oktober 1907. | Annoncepris: 10 Øre pr. Petitlinie. For større og stående Annoncer Rabat. | 1. Aarg.

Tyende-Sang.

Her kommer fra Dybet den mørke Arné
og fordrer at Verden et Svar;
skjønt Dagningens Glimt i vor dryppende Le
er al den Fane vi har,
vi vover en Kamp for vor nedtraadte Ret
og løfter i Vrimlet paa Skjændslens Bræt
den Tusindaars-Lænke, vi bar.

Vi høvved din Ager, vi slaar dine Neg,
vi stryged dit blommede Hest,
vi lytted bag Stalden til Rotternes Leg,
naar selv de, gik pyslet til Fest.
Du drømte paa Bolstre, vi slumred paa Halm,
hvor Dyret er Nabo og Luften er kvalm,
og Svedstofen kommer som Gjæst.

Vi raaber det ind gjennem Luge og Lo,
hvor dundrende Plejerie gaar:
Kom frem af jert stinkende Staldkammer-Bo,
se ud fra de hæslende Vraa!
For Frostjen Revcillen nu lyder sin Klang,
lad Mismodet synke, nyn med paa vor Sang,
jer Dagning paa Rudernе staar.

Vi ejer paa Jorden knap Trævl eller Traad,
kun denne vor skorpede Haand;
60 Menneskekaar fik vi kummerligt Raad,
i Gruber vandred vor Aand.
Du Herre, som bøjd gjennem Samfundet ned
hen over de Rygge, da trykkede ned,
nu smyger vi af dine Baand!

Ved et vi en kuet og stridende Hob,
kun Trælle i Velstandens Gaard,
i Samfundets Aske en nedtrykket Job,
der strauber sin Hjyd med et Skraar,
snart svinger for Ruden dog Opgjørets Lyn,
se op, Kammerater, det lyster i Sky'n.
Befrielsens Malmklokke slaar!

Ja, stik hvad der trykker paa Skulder og Sind,
og sving imod Lyset din Hatt!
Endnu har du Uhgdommens Redme paa Kind
og Reuter at Letsindets Skat.
— Da ploejer vi mundre vort bolgrende Land,
naar først vi har frist, vor knoede Stand
fra Tusindaars-Trældommens Nat.

Jeppe Aakjær

„Tyendebladet".

Atter beriges vort Land med et nyt Blad. Det er jo ingenlunde noget nyt Fænomen, da der jo baade mod Vinter og Vaar udkommer nye Blade.

Dog — vort Blad har en Fordel frem for de andre: det udgives af et nyt, opvagtende Samfundslag, og skal være Organ for den Bevægelse, vort Folkesamfunds nederste Lag — Tyendet — i det sidste Aar har rejst. For saa vidt er det noget nyt.

Det er første Gang i vort Lands Historie, at Tyendet og Landarbejderne har forsøgt at organisere sig med det bestemte Maal: at tilkæmpe sig bedre Livsvilkaar.

Det er første Gang, at dette store Samfundslag udgiver et Blad, som skal være deres Talsmand i Striden: Kampen for større Ret.

Det er første Gang, der har været udgivet et Blad specielt for Tyende- og Landarbejderklassen! Altsaa: Dette Blad møder fra første Begyndelse med en Del større Eksistensberettigelse end de andre Blade, fordi det har som Opgave: at repræsentere et opvagnende Folkelag!

— Vi har Opgaver nok at tage op; vi har Maal nok at kæmpe for at naa, og vi har Mod til at tage fat!

— — Paa hvilken Tid af vort Lands Historie har der vel været et Folkelag, der har været saa daarligt stillet som os? Hvornaar har der været større Kloft mellem de forskellige Klasser, end der er mellem Tyendet og de andre? Vi ved det ikke! Vi tror ikke, det nogensinde har været. Derfor forekommer det os endnu mere naturligt, at der nu bliver begyndt paa at udgivere denne Klasseskel — begyndt netop af den, der bedst føler det, nemlig Tyendet.

Det er i denne Kamp, at Tyendebladet skal være os en trofast Hjælper og Samlingsmærke.

— Husmændene har nu faaet deres Organisation og deres Blad. Storbønderne ligeledes. Arbejderne i Byerne deres. Og Frugten? Ja, vi ser den tydelig. De har vunden derved, vunden i Kultur og økonomisk Velstand.

Hvorfor skal vi — den nederste Klasse — Tyendet, ikke ogsaa have vor Organisation og vort Blad?

Ja, selvfølgelig. Vi kan jo vente os det samme som de andre: Udvikling og Fremgang!

Vi vil derved jævne Kløften mellem os og de andre — og derved faa vor Menneskeret respekteret.

Kunde vi vel vente os noget bedre? Nej, absolut ikke! Det er det, vi maa stræbe efter. Det maa være vort Maal! Og saa dette: Vi har fuldt ud Vished for, at det kan naas gennem Organisationen og vort Blad, Tyendebladet. Derfor bliver

Tyendebladet den 6. Oktober 1907.

Vi bringer her et Billede af vort Blads første Nr., hvori vor udmærkede Programsang: Her kommer fra Dybet den mørke Arne, af Jeppe Aakjær.

Billedet vil blive paatrykt Kort og sælges for 5 Øre.

Johan Skjoldborg

har skrevet en Artikel som Gensvar til P. Petersens Artikel om Livsværdier. Den kommer i næste Nr.

Derefter kommer to Artikler af Skjoldborg om den sociale og humane Højskole.

Enighed!

—:—

Det var i Mørkningen. Hen over Grøftekanten kom et Pindsvin løbende. Det var ude at søge sig lidt Føde til sin slunkne Mave. I det samme kom et Par store Hunde løbende Saa snart de havde faaet Øje paa Dyret, rejste de Børster og gav sig til at hyle i vilden Sky ad det lille Kræ, som vovede at krydse deres Vej, uden at spørge dem om Forlov.

Skønt det lille Dyr maaske gør mere Gavn end 10 Køtere tilsammen, er det dog forhadt af alle Hunde.

De gav sig nu begge i Lag med Krabaten, men maatte snart trække sig tilbage med blødende Snuder; thi som bekendt løber Pindsvinet ikke sin Vej. Den ruller sig sammen og modtager Angriberne med sine spidse Pigge; uden dem vilde den have været et værgeløs Bytte for sine Fjender.

Det er, tænkte jeg, et Symbol paa vor Bevægelse, netop saadan raser Kampen mange Steder. Saasnart en Karl begynder at arbejde for vor Bevægelse, kommer der et Par Angribere og farer løs paa deres formentlige Fjende, men de gør Regning Uden ært, de husker ikke paa, at vi har et Forsvarsraaben Enighed; thi som Pindsvinets Pigge i Enighed forsvarer Dyret, saaledes vil vi samlede danne en Panser, som vore Modstandere vil stikke deres Snuder til Blods paa, thi Enighed gør stærk!

Derfor, Kammerater, slut Eder sammen, at vi kan forsvare os og vor Bevægelse — og sejre. Og lad saa kun Modstanderne hyle saa længe de lyster. De magter dog ikke at skade os. Tværtimod, de opnaar kun at blive til Nar for alle rettænkende Mennesker.

Adolf Skouboe.

Brutalt Overfald.

—:—

En fynsk Bonde prygler sin Pige!

—

Hos en Storbonde i Eskøj ved Ejby, hvis Navn er Peter Hansen, tjente en ung Pige, som altid har opført sig pænt passet sit Arbejde godt. Der var i det hele ikke noget at udsætte paa hende.

For nogle Dage siden kom Bonden hen til hende, medens hun var ved at bære Brænde ind, og sagde, at hun skulde komme og hjælpe til at fange nogle løse Kalve.

Hun gjorde det straks, skønt det jo ikke var et Arbejde at sætte en Pige til.

Men da hun ikke kunde faa Kalvene fanget hurtig nok, blev Bonden rasende og fo'r ind paa hende og sparkede og slog hende paa en uhyggelig Maade!

Pigen er over 18 Aar og behøver derfor ikke at finde sig i at faa Prygl af Bonden.

Hun gik derfor til Politiet, men det vilde ikke tage sig af Sagen, skønt det kunde regnes til Bølleoverfald.

En Bonde kan jo gøre som han vil. Men var det en Karl i Byen, der gik hen og gav ham et Lag tørre Tærsk, saa skulde Politiet snart røre paa sig og dømme Karlen efter Bølleloven.

Men den brutale Storbonde, P. Hansen, skal ikke komme til at dø i Synden.

Pigen har nu henvendt sig til vor udmærkede Medarbejder, Hr. Sagfører Fr. Sørensen, Aarhus. Han vil nu forsøge at skaffe hende sin Ret og faa Bonden klapset af.

D'Hrr. Bønder skal ikke tro, at de kan gøre alt nu. Vi har jo vort Blad og Forbund og enhver, som kommer til os med deres Sag, skal ikke gaa uhjulpen bort.

VortBladsFødselsdag

—o—

Det første Aargang.

—

En Bog paa 312 Sider.

—

Den 6. Oktober er det et Aar siden, det første Nr. af vort Blad udkom.

Lad os mindes den Dag. Jeg synes den er saa festlig!

Begyndelsen er altid vanskeligs. Men den har vi jo nu gjort og Bladet gaar fremdeles. Dermed er det værste ovre og vort Blad har vundet Sejren.

Den Dag, Bladet udkom, var der kun tegnet 16 Holdere gennem Postvæsenet og vor Driftskapital bestod af 190 blanke Kroner. Det var det hele. Og jeg havde ikke en Smule Anelse om, hvordan et Blad skulde ledes. Det havde jeg aldrig prøvet før. Det var jo heller ikke saa let uden videre at smide de tunge Træskostøvler og Hakken i Tørvemosen og give sig til at være Redaktør af et Blad, der hverken

havde Holdere eller Penge! Men det gik. Jeg fik hurtig Øvelse i Tingene og det bar stadig fremad. De 16 Holdere fordobledes hurtig, da det første Nr. kom ud. 5000 Eksp. blev delt ud som Prøvenumre af det første Nr. og 3000 af det næste. Flere Aktier blev ogsaa tegnet, og da vi naaede Jul, havde vi 500 Holdere og et Par Annoncer, som blev betalt.

Det var Fremgang!

Ved Nytaar tabte vi en Del og da kneb det med at holde det gaaende. Jeg var lige ved at opgive, men holdt dog ud i Haab om bedre Tider.

Og de kom!

Den 23. Februar kunde det meddeles, at Sejren var vunden. Bladet kunde bære sig.

Fremgangen fortsatte saa stærk, at det lod sig gøre at udvide til det dobbelte den 22. Marts.

Bære den Udvidelse, kunde Bladet ikke. Det var ogsaa et dristigt Skridt at foretage mod Sommeren.

Men det gik!

Det skylder vi vor udmærkede Bogtrykker, Hr. R. Nielsen, en Tak for. Han turde nok give os Kredit!

Sommeren har været haard at komme over. Det har ofte været umuligt at skaffe de mange Penge, der hver Uge skulde til.

I den sidste Tid har det gaaet ret godt fremad. En Del nye Holdere har vi faaet, og desuden er der tegnet ikke saa faa Aktier. Tilgangen fortsætter af nye Holdere, og bliver der tegnet nogle Aktier til, skal Bladet snart komme til at bære sig, særlig hvis der bliver gjort en Smule for at faa nogle Annoncer nu mod Skiftedagen.

Som Bladet er nu, skal vi hver Uge bruge 100 Kr. Det vil sige: Der kræves en aarlig Indtægt paa over 5000 Kr. for at klare de nødvendige Udgifter.

Det er ikke Smaasummer. Der skal Sparsommelighed til. Men det skal nok gaa!

Der er Lykke ved vort Arbejde!

Vi maa stadig vinde nye Sejre. I Dag vil vi mindes de tre, vi har vunden:

Den 6. Oktober 1907, da Bladet udkom.

Den 23. Februar, da det kunde bære sig 4-Sidet.

Den 22. Marts, da det blev udvidet til det dobbelte.

Snarest muligt maa vi vise at faa føjet til den Dato, da det kan bære sig 8-Sidet og den Dato, vi kan udvide med et 4-Sidet Annonce-Tillæg.

Saa vil vort Blad være det støste, det billigste og det bedste.

Saa vil Fremgangen blive meget stor!

Det maa vi naa snarest muligt!

Det kan vi ogsaa let, bare vi hænger i.

— — —

I Dag, paa Bladets første Fødselsdag, vil jeg takke alle dem, der i det første Aar har støttet det ved at skaffe det Udbredelse og Annoncer samt alle dem, der har ladet sig tegne for Aktier,

I vil dertil have glæde deraf!

Med kammeratlig Hilsen,

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

— Lindelse Afd. paa Langeland holdt i forrige Uge Møde med Tjenestekarl Iens Baltzer, Oure, som Taler. Han holdt et udmærket Foredrag om Valgretten.

—n.

— Forrige Søndag holdt Taastrup Afd. Møde med Foredrag af Elna Bjarnholt. Der var god Stemning for Sagen. Foreningen gaar godt frem.

— Afd. i Faxe havde Generalforsamling Søndag den 20 September. Som Formand valgtes Peder Pedersen, Trefolium, Faxe, Næstformand Karl Nielsen, Voerløse, Kasserer K. Kristoffersen, Vibelund, Sekretær Karl Nielsen, Voerløse, Kristian Nielsen, Dalgaard, Faxe, Lars P. Hansen, Vibide, Lars Pedersen, Voerløse og Axel Hansen, Faxe.

— Torsdagen den 17. September blev der stiftet en ny Afd. i Tømmerup med 48 Medlemmer. Følgende blev valgt til Bestyrelse: Kristian Kristiansen, Formand, Herman Hansen, Kasserer, Maren Pedersen, Anders Sørensen, Signe Kristiansen, Anna Marie Larsen og Hans. P. Hansen.

Kristian Kristiansen,
Formand.

— Fjelsted Tyendeforening havde Oplæsning af H. P. Hansen, Fangel, Lørdag den 26., der oplæste „En Søndag paa Amager", som hørtes med spændt Interesse. Efter Oplæsningen var der sluttet Bal, hvori deltog 70 Tjenestefolk. Alle morede sig overordentlig godt.

Det bemærkes, at spirituøse Drikke var forbudt ved Ballet, saa det forløb med god Orden.

Deraf kan man se, at unge Mennesker ikke er nødsaget til at dyrke Bachus, for at more sig. Jeg vil paa det bedste anbefale H. P. Hansen til vore Afdelinger som Oplæser og Musiker.

C. Villadsen,
Formand.

Uge-Kronik.

—:—

Vort Blads Program.

I vor Spidsartikel i det første Nr. af Bladet, fremhævede vi, at vort Blad særlig skulde være agitatorisk, oplysende og underholdende.

Nu, da det første er gaaet, kan der jo fældes Dom over Bladet, om det har været godt eller daarligt.

Det bliver jo noget en Smagssag, dog er vi vis paa, at de fleste af vore Medlemmer og Læsere har været godt tilfreds med Bladet, som det har været.

Vi har efter bedste Evne forsøgt at gøre Bladet for det første saa agitatorisk som muligt.

Stærk Agitation har der været Brug for og derfor har vi ikke villet forsømme noget i den Retning.

Desuden har en for det andet forsøgt at bringe saa megen Oplysning som det var os muligt. Ogsaa det vil vi i Vinter lægge stærk Vægt og det vil nok glæde alle vore interesserede Læsere meget.

Paa det underholdende Stof har vi heller ikke sparet. Særlig har vor udmærkede Fortælling „Slid" af Skjoldborg og den spændende Roman, „Menneskeskæbner", falden i vore Læseres Smag.

Romanen vil fortsætte og desuden vil vi i næste Nr. paabegynde en Fortælling af en god dansk Forfatter.

Vi skal forsøge at gøre Bladet saa godt, alsidig og livligt som muligt. I den Retning skal intet blive spart. Det bedste er ikke her for godt. Vi ved nemlig, at vore Læsere i rigt Maal vil vide at paaskønne vort Arbejde.

Vi maa altid være foran. Vort Blad maa stadig være det største og det bedste.

Og det skal være agitatorisk, oplysende og underholdende.

Tyendebladets Redaktion.

Et godt Resultat.

Blandt Medlemmerne i vor Afd. paa Amager er der tegnet Aktie for 61 Kr. Desuden har Formanden, H. P. Hansen, jo tegnet sig for 25 Kr. Det er ialt for en Afd! 86 Kr.!

— Det kan da kaldes et godt Resultat.

Paa Socialdemokratiets Kongres

nedsattes en Kommission, der skulde behandle Jordspørgsmaalet. I denne Kommission fik Sæde vore to udmærkede Repræsentanter, Johs. K. Johansen, Kvosted, og Niels Mortensen, Gjested. Det vil maaske føre til, at vort Jordprogram bliver hele Arbejderpartiets. Det er en Sejr for os. I Kommissionen sidder Borgbjerg, Dr. G. Bang og Simon Nielsen, Hjallelse (Formand).

Høstfest i Dalum.

Vore Læsere mindes om den store Fest i Dalum, hvortil alle indbydes.

Redaktør Carl Westergaard taler om Resolutionen!

Tyendebladets Fødselsdag.

Den 6. Oktober har vort Blad udgaaet bestemt et Aar.

— — — Til Oplysning for dem, der ønsker at minde den Dag!

Tvangsavktion.

Paa Rom- og Daadhuset i Smørum afholdes Søndagen den 4. Oktober 1908 Tvangsavktion over de Geheime-raadden Peter Adler Alberti tilhørende Effekter, hvoraf særlig fremhæves: 1 sort Samvittighed 1 Posefuld Frækhed, 15 Sække Løgne, 1 plettet Ridderkors, nogle falske Regnskaber, 1 Smørregnskab, som ikke er ført, 1 Pengeskab med Indhold 1 Øre, 1 Foustage spilt Tillid, 1 Stamme Køge Høns, 1 Æske Lumskeri, noget ubestemmeligt laaddent og noget bestemmeligt raaddent m. m. m.

Inkassator, Byfogedfuldmægtig Jochumser. bekendte uvederhæftige Købere kunne forvente Credit indtil Mikkelsdag.

Smørum, den 31. Semtember 1908.

Jochum Jochumsen.

Ogsaa et Bevis.

En Student havde en Gang en Tønde Øl staaende paa sit Værelse, hvilket var stridende mod Reglementet. En af de Tilsynshavende kom og talte med ham om det.

„De har en Tønde Øl her?" spurgte han.

„Ja, det har jeg. Det er bleven mig anbefalet for mit Helbreds Skyld. Det vilde give mig Kræfter".

„Saa—aa, har det hjulpet?"

„Ja vist har det det. Det har haft en forunderlig Virkning. Da det kom for tre Dage siden, kunde jeg næppe løfte det, men nu kan jeg bære det Stuen rundt".

Forenings-Meddelelse.

— Østermarie Tyende- og Landarbejderforening afholder Oplæsning og selskabelig Sammenkomst den 10. Oktober, Kl. 8.

Hjalmar Hansen.

— Balslev og Omegns Tyendeforening afholder Møde i Balslev Forsamlingshus Onsdag den 7. Oktober. Ahlman Hansen taler. Alle indbydes. Entre 15 Øre. V. Larsen.

— Svejstrup Tyendeforening afholder Medlemsmøde Tirsdag den 6te Oktober, Kl. 8. Lærer Sørensen, Bjedstrup, taler.

Derefter Forhandling om og Indmeldelse til Festen den 8. Oktober.

— Svejstrup Tyendeforening afholder offentlig Medlemsmøde i Siim hos Tømrer Jacobsen, Fredag den 9. Oktober. Laurits A. Jensen, Svejstrup, taler Emne: Vore Foredragsholdere.

Indmeldelser til Festen modtages.

— Skovhøjrup Afd. holder Møde i Baaring Fredag den 9. ds., Kl. 8½. Fmd.

— Søndag den 4. ds., Kl. 8., afholdes stort Møde i Thorsager ved Mørke.

Til Postabonnenterne!

Alle, som før har bestilt Bladet hos Posten anmodes om snarest at bestille Bladet paany. Helst inden den 27. ds.

Vi haaber ikke, at nogen undlader at bestille det.

Meddelelsen om, at Kongen vilde skænke Albertis Fallitbo 5 Mill. Kr. er bleven taget alvorligt i den amerikanske — ogsaa i den dansk-amerikanske — Presse.

„Ugebladet" i Minneapolis skriver i en Spids:

Midt i al den Bedrøvelighed, som den sidste Uges Efterretninger hjemme fra Danmark medfører, er det velgørende at læse det Telegram fra København af 15. ds, som meddeles i en anden Spalte. Det viser, at Danmarks Konge har en klar Forstaaelse af, at det ikke blot er Adel, som forpligter, men at ogsaa Kongebyrd og Kongestilling medfører Pligt og Ansvar. Trods det, at Kongen sandsynligvis selv er følelig financielt ramt ved Alberti-Svindelen, har han ifølge Telegrammet stillet 5 Millioner Kr. af sin Privatformue til Raadighed for de af Alberti ruinerede Smaafolk. Ganske vist menes det danske Kongepar at eje en af de største Formuer i Europa. Men 5 Millioner Kr. er en saa kolossal Sum, at den vidner om en ret usædvanlig klar Forstaaelse af hvad en Konge skylder sit Folk i et kritisk Øjeblik. En saadan Handling vil ikke blot knytte det danske Folk til sin Konge, men vil hæve Danmarks Anseelse i hele Verdens Øjne.

Læs

vor Roman!

Det er den bedste og mest spændende Roman, der endnu har været offentliggjort i et Blad her i Landet!

Man faar derigennem nogle glimrende Skildringer af Forholdene i det store Rusland!

Følg med straks!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over **hele Landet** i et **meget stort** Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end **flere** Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et **fordelagtigt** Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Malkerøgter.

Til 1ste November bliver en Plads ledig for et ungt Menneske, der vil malke og passe en Besætning paa 12—14 Køer samt Ungkvæg og Svin.

Hervendelse sker til Borum Østergaar, Telefon 21, Mundelstrup St.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326. anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Plads søges.

Undertegnede søger Plads som Forkarl fra 1. November. Gode Anbefalinger haves fra nuværende Plads og tidligere.

Hans Hansen Malt,
Søborggaard,
Revninge.

Plads søges.

Et ungt Menneske, 19 Aar søger Plads til 1. November.

Adr.: **Peter Larsen,**
Frydensgave pr. Bagsværd.

En Pige kan faa Plads 1. November hos Gdr. **Rasmus Andersens** Enke, lille Næstved pr. Næstved St

En flink, ugift Mand,

der er vant til Havearbejde og som har noget Kendskab til Gartneriet, kan antages til 1. November paa Skørping Sanatorium.

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

Plads søges.

En Karl paa 21 Aar søger Plads til 1. November, som Kusk eller Kørekarl; i mangel deraf, ved hvad som helst.

Chr. Mortensen, hos **V. Madsen,**
Bagsvær pr. Bagsvær, Sjælland.

Forkarl.

En dygtig Karl med gode Anbefalinger kan faa Plads til 1ste November hos undertegnede. Han maa have nogen Indsigt i og Interesse for Brugen af Maskiner. Gode Forhold. Løn 500 Kr.

Ole Futtrup Kristensen,
Ryssensten pr. Farre.

Aarhus.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre	pr.	Linie.
Rabat: 25 %.				
Pladser	10	„	„	„
Møder	10	„	„	„
Forretninger	10	„	„	„

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

A. Eriksens Skræderforretning,

41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i

færdigsyede Herreklæder

omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.

Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.

Største Varelager paa Frederiksberg.

„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

Brabrand.

Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.

Specialtet:

jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.

Alt i færdige Drengedragter.

Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Han lukkede Bogen, da han var færdig med at læse dette.

Rachel havde hørt paa det med bristende Hjerte. Hun søgte at holde Taarerne tilbage, hvilket hun imidlertid ikke formaaede. Hun vilde i Virkeligheden have været en hel anden, end hun var, hvis hun havde været i Stand til med tørre Øjne at høre paa den gruelige Beskrivelse, især til den Del, der beskrev hans Helbred som svagt.

„Maaske", tænkte hun, „er han allerede død".

Saa lukkede hun sine Øjne, bed Tænderne sammen og syntes helt at forandres. Den kvindelige Blidhed forsvandt fra hendes Ansigt, og et Udtryk af Vildskab traadte i Stedet.

Kontorchefen rørtes ikke ved hendes Taarer. Han var saa vant til Taarer.

De var en Kvindes Vaaben, men han havde hærdet sig imod dem. Han havde været i Tiumen i seks til syv Aar, og i den Tid havde han set Tusinder af deporterede — Mænd, Kvinder og Børn — passere igennem paa Vejen til deres levende Grav, og de Taarer, han havde set udgydt, var utallige. Der var derfor ingen Sandsynlighed for, at en grædende Jødinde vilde forstyrre hans Ro.

„Sig mig nu, Kvinde", sagde han brydsk, „ønsker De endnu at rejse videre?"

Hun rettede sig, tørrede sit Ansigt og sagde med Eftertryk: „Ja".

„Men denne Jøde — Deres Fader mener jeg — kan være død".

„Jeg vil alligevel rejse".

„Hvorfor?"

„For at jeg kan blive begravet i Nærheden af ham".

„Som De vil", sagde Chefen, idet han trak paa Skuldrene

„Gaa ud i det yderste Værelse, til Deres Papirer er færdige. Saa skal De begive Dem til Fængslet, hvor De vil komme under Politiets Opsigt og maa underkaste Dem de sædvanlige Fængselsregler for Straffefanger".

„Det skal jeg", svarede Rachel bestemt.

„Den næste Karavane med Fanger", fortsatte Chefen, idet han saa i sin Bog, „afgaar til de østlige Provinser om en 3 Ugers Tid. Den kan De komme med".

„Mange Tak, Deres Højhed", svarede Rachel koldt, idet hun forlod den store Mand.

Den følgende Nat tilbragte hun i Fængslet i Tiumen.

18. Kapitel.

Hvor gøs det ikke i Rachel, da hun kom ind i dette Smærtens og Elendighedens Sted.

Kasernen for Kvinder var fuldstændig uden Bekvemmelighed af nogen Art, og de var saa tæt sammenstuvet, at Luften var forpestet.

Rachel havde en Fornemmelse, som om hun skulde kvæles, og for at faa lidt frisk Luft, krøb hun ud i den solidt indhegnede Gaard, hvor bevæbnede Vagter spadserede frem og tilbage; men i det mindste var Himlens fri Luft ubesmittet, og de klare Stjerner skinnede oven over hende.

Rachel saa op til dem, og de syntes at indgive hende Haab og Mod.

Foredrag tilbydes

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 5 a 10 Kr. og fri Rejse.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes

overalt. I ældre Foreninger 8 Kroner. **Ahlman Hansen,** Rue Hede, Søndersø, Odense. Telefon: Bredbjerg 14.

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.
Hjalmar Ejsing, Seest, Kolding.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.
Laurits A. Jensen, Svejstrup, Skovgaard, Alken.
Typograf Harald Jensen, Brønderslev.
Lars F. Andersen, Sygehuset, Skive.
P. Fuhlendorff, Sabro, Mundelstrup.
P. Stegenborg, Kærehave, Ringsted.
Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.
Chr. Christensen, Gothersgade 41², København.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet Hinnerup.

Undervisning.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.
Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Bl. Annoncer.

„Tyendebladet"
r det bedste
Blad at
avertere i!

— Hvor skal Du hen, Peter?
— Selvfølgelig skal jeg ud at agitere for „Tyendebladet"! Ve' Do mæ?

True.

Onsdag den 7. ds., Kl. 8¼, afholdes stort Møde med Foredrag af Red. **Carl Westergaard.**
Emne: Aakjær og hans Bøger.
Gratis Adgang. Mød alle.
Kontingent opkræves.
Formanden.

Hasle.

Stort Møde afholdes i Hasle ved Aarhus Lørdag den 3. ds., Kl. 8½. Red. Carl Westergaard taler.
Emne: **Tyendebevægelsen.**
Alle indbydes. Entre for Ikke-Medlemmer 15 Øre.
Bestyrelsen.

True Afd.

holder Generalforsamling Onsdag den 7. ds., Kl. 8¼ i Forsamlingshuset. Dagsorden: 1) Valg af Bestyrelse, 2) Valg til Kongressen, 3) Beretning om Virksomheden, 4) Eventuelt. **A. Gregersen,**
Formand.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

AVERTER!

Bestil straks
„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

AVERTER!

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine, eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

H. C. Hansens Træskoforretning

er
Kalkbrænderivej Nr. Aaby.
Medbringelsen af Annoncen giver 5 pCt. Rabat.

Sandager-Holevad Sogns Tyende- og Landarbejderafd.

holder stort offentligt Møde med Ahlman Hansen som Taler Lørdag den 3. Oktober. ds., Kl. 8, i Barløse-Taurup Forsamlingshus.
Nye Medlemmer optages.
Efter Foredraget BAL for Foreningens og Forbundets Medlemmer med Damer.
Fælles Kaffebord.
Ingen Spiritus.

P. F. V.
M. Hansen, Formand.

Ægteskabstilbud!

En ung, kraftig Landarbejder, som har en lille Formue og et Hus, ønsker Ægteskab med en ung Pige af Landbostanden, som er i Besiddelse af lidt Formue. Billet med Oplysninger og Fotografi, som tilbagesendes, mrkt. 25 modtager dette Blads Kontor.

Agitér for „Tyendebladet"

Hele Natten laa hun i Gaarden og følte sig meget forladt og meget ulykkelig, men alligevel opretholdt hendes Formaal hende, og naar hun saa op til Stjernerne tænkte hun:

„De skinner ogsaa over Sakholin. Min Fader hensmægter paa Sakholin. Jeg maa rejse til ham; vel er jeg kun en svag Kvinde; men Kvinder har før mig udført store Gærninger for Kærlighedens Skyld".

Efter den første Nat forsonede hun sig mere med Stedet, skønt hun ikke kunde overvinde sin Afsky for disse Huller.

Der var næsten to Hundrede Kvinder og Børn sammenstuvet i denne Hule. Nogle af Kvinderne var politiske Forbrydere, nogle var dømt for kriminelle Forseelser, og Resten ledsagede deres mandlige Slægtninge til deres Eksil.

Paa alle Ansigter hvilede der et sørgmodigt Udtryk, og hvorledes kunde det være anderledes? Alt, hvad der gør Livet værd at leve, var taget fra dem. De rejste til et øde Land, hvor de vilde blive grusomt behandlet, og hvor hverken Lidelse eller Sorg kunde blødgøre de Folks Hjerter, som udførte deres Ordre i Guds og Czarens Navn.

I nogle Dage var Rachel Genstand for Kvindernes Nysgerrighed.

De undrede sig over, hvem hun kunde være, hvorfra hun kom, og hvor hun skulde hen.

Da de fik at vide, at hun var af jødisk Herkomst, spottede og haanede nogle hende. Men der var andre mindre dumme og skinhellige, som viste hende Deltagelse, thi hendes Skønhed og blide Natur vandt deres Hjerter.

Blandt disse var der en ung Kvinde omtrent af hendes Alder ved Navn Catherine Petrovna, som ledsagede sin Mand til det østlige Sibirien.

Catherine var udannet i Forhold til Rachel, men alligevel var hun en Kvinde med Følelse og stor Viljestyrke. Hendes Mand, Paul, var Nihilist. Der var bleven fundet kompromiterende Dokumenter i hans Besiddelse, og Følgen var, at han var bleven dømt til livsvarigt Straffearbejde først paa Sakholin, senere i Kora-Minerne med Udsigt til efter tyve Aar at faa Lov til at nedsætte sig som Nybygger.

Af Profession var Paul Arkitekt og havde haft udmærkede Udsigter, men da han var kommen til at fornærme en Adelsmand, for hvem han arbejdede, havde denne store Herre slaaet ham. Paul havde slaaet ordentlig igen, og herfor blev han kastet i Fængslet og idømt en høj Bøde.

Uretten — thi Uret var det — gjorde Paul til Nihilist, og da han kom ud af Fængslet, gik han i Komplot med nogle andre.

De blev imidlertid forraadt af en af deres egne Kammerater og blev alle arresteret. To blev sendt til Schlüselburg, og man hørte ikke mere til dem, Resten blev forvist til Sibirien.

Saaledes var den Historie, som Catherine fortalte Rachel, og hun gjorde det med Harme, der viste, at hun kunde blive farlig.

Hun betragtede sin Ægtefælle som den forureitede, og hun talte med det dybeste Had om Autoriteterne. Hverken Czaren eller hans Raadgivere gik Ram forbi.

Hun var opfyldt af Had og Harme over sine Sorger og Lidelser, at hun aldeles ikke havde Sans for, at hun muligvis forraadte sig selv i Fjendens Haand ved saaledes at aabenbare sine Anskuelser for en fremmed. Men der er hos nogle Mennesker en magnetisk Kraft, som vækker Tillid, og det var maa-

Høstfest i Dalum!

„Hjallese og Omegns Tyendeforening“ afholder stor Høstfest Søndag den 11. Oktober i Dalum Forsamlingshus.

Festen begynder Kl. 5 med Oplæsning af H. P. Hansen, Fangel, og Tale af Redaktør C. Westergaard, Aarhus.

Derefter offentligt Bal til Kl. 12.

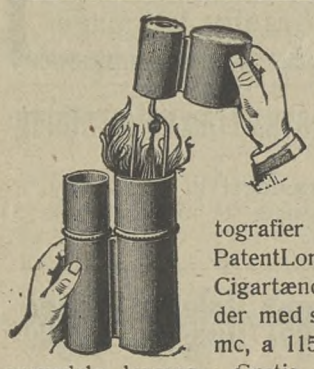
Alle Afdelinger paa Fyn indbydes.

En Grammophon.

En stor, udmærket, værdifuld Grammophon sælges meget billig til Fordel for „Tyendebladet“. Henvendelse til

Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle,
Skanderborg.

Nyt!

Steroskob med12forskellige smukke Damefotografier 1,25 Øre, PatentLommefyrtøj, Cigartænder, brænder med stor Flamme, a 115 Øre. Reservedele leveres. Gratis 1 Flaske Æther og Brugsanvisning. Man bør vogte sig for verdiløse Efterligninger, disse bliver retslig forfulgt. Bladets Holdere 10 pCt. Rabat.

A. J. Rasmussen,
Bøgholm, Ejby.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

„Mejeristanden“

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907“ — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen,** Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted,** Skovby St. (sidstnævnte ansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Kaniner!

Paa Grund af Bortrejse skal hele mit Kaninhold realiseres til enestaaende billige Priser: 2 Hunner, drægtige, hvid Landk. (præmierede), a 5 Kr. pr. Stk. 1 Han, hvid Landk., 4 Kr. 1 Hun, Japaneser drægtig, 5 Kr. 1 Han, Japaneser, 4 Kr. Ca. 20 Ungdyr af begge ovennævnte Racer, a 50 Øre pr. Maaned. Alle smukke og raserene Dyr. Tillige sælges et nyt Kaninhus med 6 Stalde, 2 Udstillingsbure, med 5 Rum. Ca. 20 Alen finmasket Traadvæv, Foderkopper m. m. (Svarporto uebedes).

Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle pr. Skanderborg.

„Tre Udenlandsrejser“. Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Alle bør læse Tyendebladet.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Modtageren af denne Blanket bedes snarest muligt lade sig tegne for en Aktie i „Tyendebladet“ og indsende den til Kontor, FredensBladets torv 5, Aarhus.

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{2}{5}$ Kr. i

„Tyendebladet“.

Beløbet ønskes opkrævet $\frac{\text{straks}}{\text{1. November.}}$

..... den ..... 1908.

Navn: .....

Adr.: .....

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding, Brønderslev, **sælger billigst.**

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

■ Foreningsfaner og Bannere ■

leveres smukke og billige.

Carl Monrad, Brønshøj Villaby, København L.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

ske paa denne Maade, at Catherine ubevidst blev tiltrukken af Rachel, som lyttede til hende med dyb Interesse.

Da den anden ikke havde mere at fortælle, bemærkede Rachel:

„Og rejser De med Deres Mand af egen fri Vilje?“

„Ja“.

„Har De været gift længe?“

„Kun et Aar, og min Paul er Verden for mig. De har nu ruineret ham, men maaske vil vor Tid ogsaa komme“.

„Tys“, sagde Rachel. „Det er nødvendigt at være forsigtig. Der er Spioner alle Vegne. Selv Murene har Øren“.

„Sandt, sandt“, hviskede Catherine. „Det er et forbandet Land, og der er ingen Frihed for Folket. Endog ens Tanker er ikke ens egne“.

„Saa meget desto mere Grund er der for os til at være forsigtige“, sagde Rachel, idet hun betragtede Catherine med ny Interesse, da hun indsaa, at der var en hel Del tilfælles imellem dem.

De var begge blevne revet bort fra deres Hjem og deres Venner, og begge rejste af egen fri Vilje til det øde Land for de Folks Skyld, som de elskede.

„De har Ret“, svarede Catherine lidt skarpt. „Maaske er det dumt af mig at fortælle Dem mine Hemmeligheder“.

„Det tror jeg ikke“, svarede Rachel. „Naturligvis ved De“, føjede hun til, „at De ikke vil faa Tilladelse til at følge med Deres Mand over paa Sakholin“.

„Ja, man har sagt mig det. Men jeg kan faa ham at se hver tredie Maaned. Det er ikke meget, skønt man maa være glad ved lidt“. Saa udbrød hun, som om hun lige var kommen til at tænke paa det: „Men De har ikke sagt mig, hvem De er“.

„Jeg er en frivillig landflygtig“, svarede Rachel sørgmodigt.

„Gift?“

„Nej“.

„En Kærest er med Dem maaske?“

„Nej. Min Kærest er der allerede, ligesom min Fader, hvis den gode Gud ikke alt har givet dem Hvile“.

„Hvorfor er de blevne forvist?“ spurgte Catherine deltagende.

„De er Jøder, svarede Rachel.

„Aha! Det er i sig selv en Forbrydelse. Vor Fader Czaren og hans Folk hader Jøderne“.

„Hader De dem?“ spurgte Rachel.

Catherine trak paa Skuldrene, idet hun svarede:

„Jeg kender ikke meget til dem. De har aldrig gjort mig noget Fortræd. Jeg indser ikke, hvorfor jeg skulde hade Folk, som aldrig har gjort mig noget“.

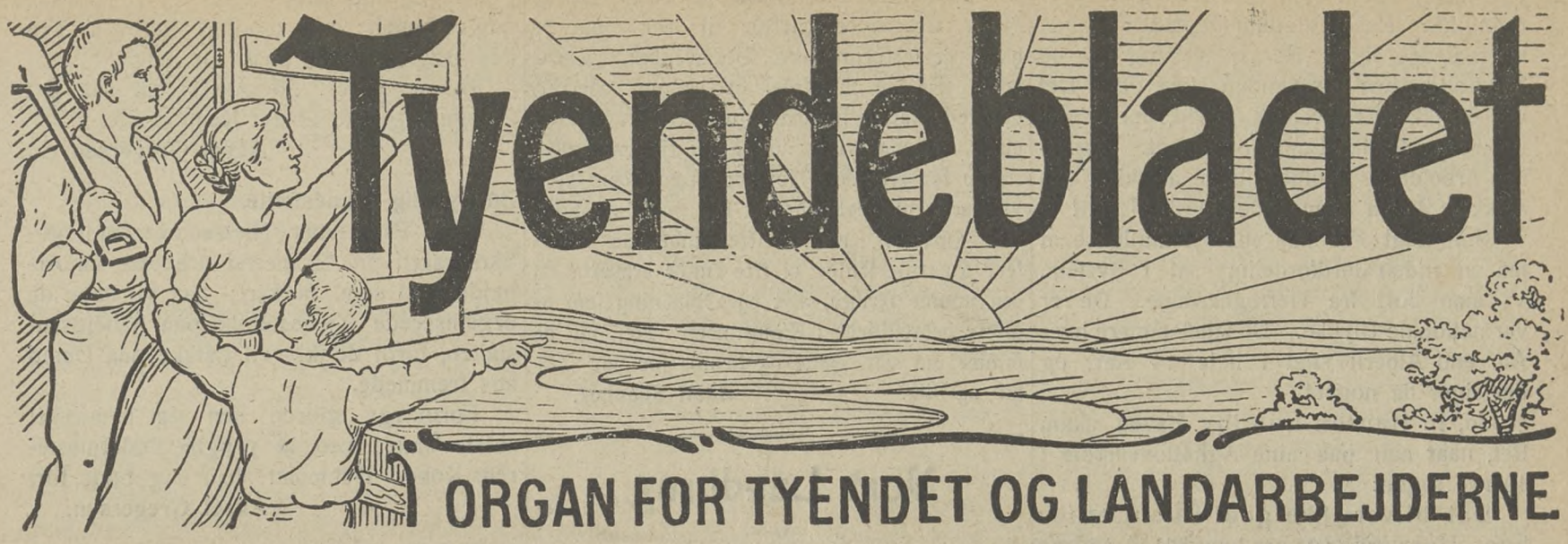
Dette Svar, der blev givet rask og lidt brydsk, rørte Rachel, saa hun fik Taarer i Øjnene, og hendes bløde, hvide Haand greb Catherines.

„Vi vil være Veninder“, sagde hun.

„Ja“, svarede Catherine. „Jeg indser ingen Grund til andet. Det kommer ikke mig ved, hvad De tror. Gud har skabt os alle, og Gud vil gøre noget med os, naar vi er døde. Det er min Tro, og jeg ønsker ingen anden“.

Dette Svar overbeviste Rachel om, at Catherine vilde være en værdifuld allieret. Derfor sluttede hun Venskab med hende.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 54. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 11. Oktober 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Husmandssang.

Naar Vinteren rinder i Grøft og i Grav,
og Rugens de krøllede Blade.
Sig ranker i Solen, der spejler sig i Hav,
jeg griber med Længsel, jeg ved knap deraf,
min Hakke, min Skovl og min Spade.

Jeg hvæsser paa Stenen den rustede Eg
og retter den bøjede Plade,
da springer jeg uden for Mur og for Væg,
hvor Marken har Klumper, og Mosen har Klæg,
med min Hakke, min Skovl og min Spade.

Jeg lytter til Vaarens det syngende Kor,
til Lærken den jublende glade;
Vi kender hinanden fra Som'ren i Fjor,
den kvidrer, jeg grøfter og graver min Jord,
med min Hakke, min Skovl og min Spade.

Naar Solen gaar ned i et luende Baal
bag Hedens vidtstrakte Flade,
jeg retter min Ryg, og jeg skimter et Maal,
da blaaner og blinker det blankslidte Staal
i min Hakke, min Skovl og min Spade.

Johan Skjoldborg.

Daarlig Jordfordeling

—o—

Næsten hvert Aar efter at Høsen almindeligvis er sluttet, kan vi flere Steder se en Del Korn staar ude paa Marken og er halv fordærvet. Selv de Aar, da Høstvejret er nogenlunde, er det ikke et almindeligt Syn, men særlig galt er det, naar Høsttiden er en Del regnfuld.

Samtidig er de agrariske Blade dybt bevæget over det store Tab, saa mange derved lider. De skriver lange rørende Artikler over al det dejlige Korn, der er ødelagt af de mange Tordenbyger.

Og vi andre, der ellers ikke har hverken Jord eller Korn, det kan regne paa, er ogsaa ofte lige ved at blive rørt og sukke med de andre sukkende.

Ser vi nøjere til, opdager vi, der ingen syndig Grund er til at ofre mange ømme Ord i den gængse Forstand paa den Sag.

Sagen er nemlig gerne den, at de stakkels hjemsøgte Landmænd gerne selv har været ude om det. Ofte har de ved egen Hjælp hidført Ulykken. Dog ikke paa den Maade, at de selv har faaet Regnen til at strømme ned, men derved, at de næsten intet gør for at faa deres Jord passet og Korn ind, naar det er tørt. De holder ikke af at skaffe sig Arbejdskraft i Tide, skønt der er nok, der gerne vil Arbejde, bare de kan faa en ordentlig Løn.

Men det er her det skorter. De store Landmænd nænner ikke at hyre saa mange Folk til en ordentlig Løn, at de kan klare deres Ting. Saa vil de hellere lade Kornet raadne.

Jeg tilbød saaledes ifjord Høst en Gaardmand i Vindum min Arbejdskraft til den gængse Dagløn. Og skønt han havde Arbejde nok, vilde han ikke have mig. Det er jo kun Tørvejr hver anden Dag og saa vil jeg ikke give dig Dagløn den anden halve Tid ogsaa, saa vil jeg hellere ingen have, sagde han.

Den Tankegang er ikke ualmindelig. Tvertimod.

Det er altid paa de større Gaarde, det er galt med Høsten. Det er altid der, de har saa meget Korn, at de ikke kan faa det ind i ordentlig Tid. Hos Bønderne ses det sjælden og hos Husmænd aldrig. Husmændene har ikke mere Jord, end de kan komme over det og faa alt gjort ordentligt.

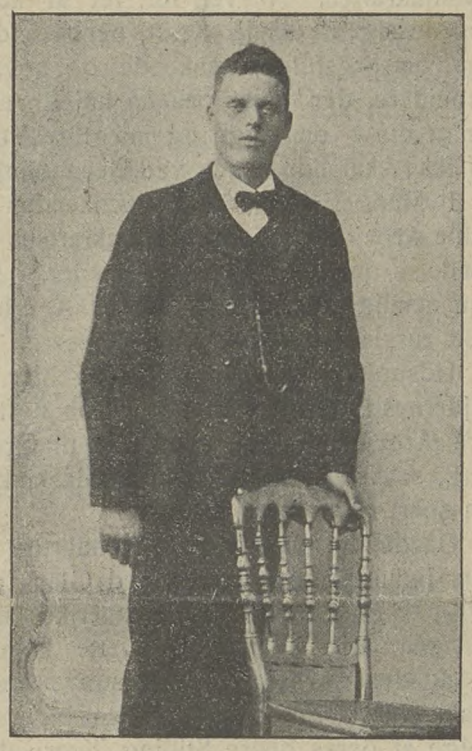
Paa de smaa Gaarde gaar det ogsaa godt for det meste, men paa Herregaardene, der er det altid galt! Det er altsaa fordi de har for megen Jord. Derfor synes jeg, det vilde være en sand Velgerning at hjælpe dem af med noget af al den Jord! Lad os forsøge det i den kommende Tid, saa sparer vi dem for at faa graa Haard i Hovedet for tidlig af Ærgrelse over de mange Tordenbyger, det sorte Korn m. m. m.!

De store Gaarde er en Forbandelse for Land og Folk. De burde derfor udslettes snarest. Jorden bliver aldrig passet ordentlig. Kornet bliver ikke saaet, naar Jorden er bekvem, ikke høstet, naar det er modent og ikke kørt hjem, naar det er tørt. Køerne bliver passet meget daarligt og malket elendigt, kort sagt: Det er rent Skidt alt sammen. Det værste er endda, at de altid ligger paa den bedste Jord! Herremændene har taget først. Disse Stortyve og Statenrøvere, der har bygget disse Gaarde, vidste nok, hvad de gjorde, da de bosatte sig netop der. Vi maa se at faa disse Driverter et andet Sted hen, bort fra den gode Jord. Den vil vi nemlig have. Saa kan de andre faa den daarlige. De bestiller jo intet ved det alligevel!

— — — Lad os slaa det fast: Naar Høsten mislykkes, er det fordi Jordfordelingen er daarlig. Der er nogle, der har for megen Jord, som de ikke saa nær kan overkomme og den maa vi vide at skille dem af med!

Jeg traf for en Tid siden en Mand, som havde en Del Korn ude skønt alle andre havde deres inde — og det havde vel regnet lige stærk baade her og der. Jeg spurgte ham, om Kornet ikke snart skulde hjem. Saa sagde han ganske hoven: „Aah, hvad, det haster jo ikke. Vi skal jo først bruge det til Vinter! Paa den Maade misbruges Jorden"!

Ofte kan de ikke en Gang faa deres

H. J. Hansen-Røjle.

Vor Kammerat og udmærkede Medarbejder, Hansen-Røjle, har som bekendt hele Sommeren været Soldat, Ingeniør i København. Som Følge deraf har det været ham umuligt at deltage i vor Bevægelse i Sommer.

Nu er han atter fri!

Det er nu hans Mening heltud at ofre sig for vor Bevægelse ved at holde Foredrag, oprette nye Afd. og skaffe vort Blad større Udbredelse. Han vil lægge Hovedvægten paa at faa Bladet indarbejdet overalt og skaffe Annoncer, saadan at det snarest kan bære sig.

Efter Lodtrækningen skulde Hansen-Røjle have været Soldat endnu et Aar, men han længtes saa stærkt efter at komme med i vort Arbejde, at han købte sig et Frinumer. Det kostede 350 Kr. Det er et stort Offer, han af sine fattige Spareskillinger har bragt for vor Sag!

Hø hjem, skønt den Aarstid sjælden er regnfnld. Paa „Vindumovegaard“ havde de saaledes ifjord Foraar en Eng paa 40 Td. Land, hvor Høet endnu staar ude. Det var da ikke Regnvejrets Skyld, men fordi de havde 40 Td. Land for meget. Jeg synes Arbejderne skulde tilbyde at skille den stakkels Mand af med de 40 Td. Land!

Som sagt: Vi maa snarest mulig se at faa en anden Jordfordeling sat i System. Vi maa bort fra Herregaardene. De er var nationale Ulykke. De stjæler mere hver Aar end Alberti stjal i hele 14 Aar, og det siger da noget!

Jo, P. Hansen-Lundby havde skam Ret, naar han paa aine Agitationsmøder i 40erne sagde:

Det bliver ikke godt i Landet før hver Herregaard er brændt og hver Herremand er hængt!

Carl Westergaard.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet“.

Det nye.

—:—

Det har alle Tider og alle Steder været saadan, at det nye selv har maattet bane sig Vej. Man tog kun sjælden imod det med aabne Arme. Dette gælder særlig de ny Folkebevægelser.

Saaleges gik det da Slaveriet blev afskaffet. Da rejste der sig et Harmskrig fra Slaveejernes Lejr. De satte sig imod, det bedste de kunde. De var bange for, at de skulde komme til at lide Nød, alle de velhavende Massa'er, hvis Rigdom udelukkende skyldtes Slavernes uhyre anstrængende Arbejde, var bange for at Landet skulde synke ned til en bundløs Fattigdom.

Paa samme Maade gik det da Hoveriet herhjemme, da det blev afskaffet. Hvor smertede det da ikke de arme Herremænd, at de skulde have fornyede Udgifter, samt miste deres hidtil saa udstrakte Raadighed over Bønderne, og hvor ærgrede det dem ikke, at deres Træheste og Hundehuller skulde staa ubrugte.

Selv mange af Slaverie- og Hoveriebønderne var i Begyndelsen mistroiske over for det nye, det ukendte, de frygtede Friheden; thi med Friheden fulgte Udgifter, og hidtil havde „Massa“ sørget for Føden og Klæderne ligesom Raadigherren herhjemme sørgede for, at Bønderne kunde have lidt at putte i Munden noget af Tiden. De tænkte ikke paa, at denne deres Herres Godhed (som forresten var sjælden) blev dyrt betalt, at disse Smuler fra den riges Bord, blev betalt med deres Frihed og Uafhængighed, at de for denne Barmhjertighed maatte give et helt Livs Slid og Møje, at de maatte være den Trappe, ad hvilken deres Herre steg op til Ære og Værdighed, op til Rigdom og Glans. De tænkte ikke og maatte ikke tænke, de skulde holdes nede i deres Uvidenhed, for at de store kunde høste bedre Udbytte af deres Arbejde.

Nu er det galt igen. Nu er der atter et Slaveri, som skal afskaffes; men denne Gang er det ikke nogle faa store, som rejser Bevægelse, men derimod de smaa selv; thi da først Bønderne følte Frihedens faste Grund under Fødderne, mærkede de ogsaa, at de var smaa Herrer, og i Stedet for nu at gengælde de Hundrede af Aars Undertrykkelse, saa logrede de nu kælent med Halen ad deres forrige Herre, medens de sparkede til dem, som de havde at takke for deres Velhavenhed, „Tyendet“. Da de mærkede, at de var Herrer, glemte de, at de før havde sukket under Trælleaaget. Derfor rejser vi os nu til en fælles Kamp for Friheden, for at kræve den Ret, som gennem Aarhundreder har været os nægtet Hvorfor skulde vi ikke kunde naa Maalet? Hvorfor skulde vi ikke kunde erhverve os den samme Frihed, Ret og Oplysning som de andre bedrestillede i Samfundet? Nej, lad os samles om vor Fane og kæmpe for vor Frihed og Ret.

Adolf Skouboe.

Vort Landbrug.

—o—

Oplysning og Maskinerne.

—

Landbruget klager, at det lider Mangel paa Arme. Vi svarer, at man blot behøver i Armenes Sted at benytte sig af Maskinkraften. Nu vel, for ret at kunde betjene sig af denne Kraft, behøves dygtige, omsorgsfulde, tænkende og opvakte Arbejdere, der lever paa en høj Levefod, for at disse omtallige og mægtige Værktøi ikke skal lide Skade ved Behandlingen.

I Mangel af saadanne tænkende, opvakte Arbejde medfører Maskinkraftens Anvendelse mange Ubehageligheder. Man kan nemlig ikke drive moderne Agerbrug med russiske Livegne eller Kinesere.

Udspred først Kundskaben og hæv Arbejdernes Levefod ved højere Løn og kortere Arbejdstid, der giver Tid til Oplysning, saa skal Anvendelsen af Maskinkraften snart blive mere alment.

Baade det amerikanske Landbrug (og dets Industri) konkurrerer med Glans med Evropas Folk til trods for Amerikas dobbelt saa høje Lønninger. Dette kommer af, at dets Arbejdere ejer større Kundskaber, er mere opvakt og tænkende som Følge af deres bedre Stilling, hvorved de formaar bedre at benytte sig af Maskinkraftens og Teknikens Hjælp.

Niels Mortensen.

Skær Bladet op, saa er det lettere at læse!

Fra Slagmarken.

—:—

Obstruktion.

Ved at læse Westergaards Artikel om Obstruktion, kom jeg til at tænke paa, at som han mener, er der ikke noget Middel, som vi bør vende os fra med Afsky, og jeg har ogsaa Bevis paa, at den kan bruges ved Landarbejdet.

Den kan ogsaa bruges, hvis vi ikke kan bestille nok.

Jeg skal her nævne et Eksempel:

Min forrige Husbond fortalte, at mens han tjente paa Holmstrupgaard ved Aarhus, havde Fruen den Skik at gaa ud i Marken, naar de høstede, for at se, om de bestilte nok.

En Dag lod hun ytre, at Arbejdet ikke gik stærk nok. Vi gav os da til at skynde os, det vil sige, vi tog ikke noget videre i Leen, og som følge deraf fik vi ikke saa meget bestilt; men vi adlød alligevel. Fra den Dag kunde vi passe os selv.

Det er nu ca. 30 Aar siden, saa det er egentlig ikke et nyt Kampmiddel.

Aksel Gregersen.

En nydelig Standsfælle.

Hos Proprietær Nielsen paa Aarslev—Skougaard pr. Brabrand arbejder en Arbejdsmand som Forkarl; han vil have de organiserede Tjenestefolk paa Arbejdsanstalten, fordi de ikke vil tærske paa Damp hos fremmede.

Forøvrrgt gjorde han sig bemærket sidste Vinter ved at prygle Fodermesterens Kone. Det maatte han dog bøde for.

Aksel Gregersen.

Stadig fremad!

Om vor Bevægelse skriver Redaktør Hækkerip, Ringsted, i sit Blad, „Soc Dm,“:

De to Foreninger her paa Egnen, i Terslev og Fjenneslev, trives begge udmærket og udfører i Virkeligheden et ikke ringe Arbejde paa at højne Tyendets Kultur. Foreningen i Terslev holder saaledes strængt paa, at der ikke serveres Spiritus ved dens Sammenkomster, i Erkendelsen af, at Ædruelighed er en af de første Betingelser for, at en Stand kan rejse sig. Drukkenskab og den dermed følgende Sløvhed er derimod altid gode Forbundsfæller for al Undertrykkelse.

De kommer med.

Fra Vollerslev skriver en Husmand til „Midtsj. Soc.-Dm.“:

Her ude paa Egnen er Daglønnen hævet ikke saa lidt i indeværende Sommer. Den har nu i nogle Aar været 2 Kr. og Kosten for Høstarbejde og Damptærskning, men det fandt vi var for lidt, og vi forlangte 50 Øre mere.

Gaardmændene troede vist ikke rigtigt, at det var Alvor med denne Fordring og sendte som sædvanlig Bud efter deres gamle Folk. Men der kom ingen, og Gaardmændene maatte til sidst krybe til Korset og give os de 50 Øre mere om Dagen.

Vi mange smaa Husmænd herude paa Egnen, som maa arbejde en Del for andre for at klare os, har ligesom Byarbejderne ved Sammenhold formaaet at hæve Daglønnen.

Naa — det er dig — — —

Formanden for vor Afd. i Hadsten fortæller:

Jeg traf forleden paa Vejen en Gaardmand og fik Lov at køre med. Hvem er Du, sagde Bonden. Jeg er Karl hos N. N., Vinterslev, svarede jeg. Naa, saa det var skam ikke dig, jeg helst vilde have haft op at køre. Du har ikke noget godt Ord paa dig, sagde han.

Jeg mente, det ikke kunde passe. Jeg havde altid passet mit Arbejde, og hverken stjaalet 15 eller 20 Millioner. Nej, det kan sgu gerne være, men saa har Du gjort noget værre: Det er jo dig, der gaar og gør Karlene taabelig dernede!

— — Aah, den stakkels, stakkels, stakkels smalhjernede Bonde!

Uforskyldt Straf!

Agrarerne i Framlev ved Aarhus har advaret deres Karle imod at indmelde sig i vort Forbund. Formanden, Carl Westergaard, har nemlig været straffet, sagde de!

— Vi kan oplyse fra bedste Kilde, at W. ikke har faaet anden Straf end dem, at han i 10 Aar har tjent hos Agrarerne. Og det var endda ganske uforskyldt Straf!

I mørk Arrest.

Storbonde P. Christensen paa Amager har fornylig ladet male sine Karles Vinduer. De maatte ikke se over til Spisekammervinduet, saa kunde deres Tænder let „løbe i Vand"!

Karlen sidder nu uforskyldt i mørk Arrest. Sagen er meldt til Sundhedskommissionen. **Job.**

Paa Oplæsningsturne med Tyendebladet.

Ude i Hvilsager bor en gammel Herre, som lever dels af sine Penge og dels af at holde Oplæsning af Tyendebladet! Det er hans Levevej og eneste Bestilling.

Hver Lørdag Formiddag, naar han har modtaget sit Blad, pakker han det forsigtigt ind i „Aarhus Amtstidende", tager det under Armen og begiver sig paa Vandring fra Mand til Mand med det og læser alle Artiklerne op, lige fra Tittel til Trykkersted. Naar han saa er færdig, faar han en god Forplejning — baade Brød og Vin — (med et B. foran!)

Saa skal Bladet atter pakkes ind, og saa gaar han til næste Mand. Bladet skal skam behandles varsomt, for at det kan holde Turen og Ugen om!

Det første Sted han gaar er til Niels Hougaard og hans Kone. Men der vanker intet, for de bliver altid rivende gale og den gamle han griner jo, og det maa han jo ikke. Han burde ogsaa rase, siger Konen, men han vil ikke, og derfor maa han gaa hurtig!

Saa til den næste. Det er langt bedre. Naar Ugen saa er omme og han faar tilsendt „frisk Forsyning" fra Aarhus, er der heller ikke en hel Trævl tilbage af Bladet!

Det er ligesom i gamle Dage, siger han, da fik vi kun en Avis til hver By, og den skiftedes vi til at bære rundt og læse op

Den gamle er en god Agitator for vort Blad og vor Sag, derfor skal han i Bladet ligesom Niels Hougaard.

Hilsen og Haandslag.

Lurifax.

Bestillinger paa Tyendebladet

modtages fremdeles hos Posten eller paa Bladets Kontor. Alle Kvartalets udkomne Numre faas til enhver Tid. Bestil Bladet straks. Kun 75 Øre.

Rejseæventyr.

—:—

Jeg stod paa Dækket af Bornholmerdamperen og skulde ud over Øresund. Der havde jeg den frie Natur for Øje, en herlig Udsigt over Sundet og ind over Sjællands flade frugtbare Land. Et herligt Skue derude fra Skibets Dæk, borte fra Menneskets Kamp for det daglige Brød. Vi gled fremad paa det blanke Vand og tabte snart Land af Syne.

Jeg undersøgte mine Omgivelser. Jeg gik ind i Kahytten for at se, hvorledes de bedre stillede i Samfundet havde det. Lystigheden her var stor. Borene stod fyldt til Randen. Samtalerne gik lystigt her. Der spilledes Kort, Alt tegnede godt og herligt og man var ved at tænke, man var kommen i en lille Verden, hvor der hverken var Sorg eller Savn, men kun lutter Glæde og Fornøjelse.

Jeg vender saa mine Skridt mod Mellemdækket for at se til, hvordan det her saa ud. Det første, mit Blik fæstede sig paa, var en ung Kone, som sad paa en Træbænk med et 3 Aars Barn paa sit Skød. Konen var tarveligt, men renligt klædt men hendes Ansigt bar Præg af Sorg og Savn. Hendes Hænder var haarde og barkede, man kunde se, at Livet ikke havde været Leg og Lyst for hende. Jeg gjorde en Sammenligning; hist i Kahytten var de bedrestillede ranke, lette, fine og bløed! Hos denne Arbejderske tung, sørgmodig, haard, hærdet, mærket af Dagens Slid og Møje, mærket af Kampen for Tilværelsen

Jeg kom til at tænke paa den mærkelige Forskel i Menneskenes Liv, at Flertallet af os skulde slæbe og slide og fremstille store Samfundsværdier, medens andre kun nød Frugten af vort Arbejde, skulde dette ikke kunde forandres? Skulde de økonomiske Sorger ikke kunde jages bort fra de Tusinder af smaa Hjem rundt omkring i vort lille Danmark?

Ja, Forholdene kan forbedres meget, men der skal Tid og megen Kamp til, men vi vil vove Kampen, vi vil have, hvad der tilkommer os; for det første et større Udbytte af vort Arbejde, for det andet at faa Adgang til den danske Jord, hvilket der med rette tilkommer os, som danske Borgere.

Derfor, Kammerater, frem f Kampen; lad os fravriste noget af det, der med Rette tilkommer os. **Ahlman Hansen.**

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☞ **Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!**

Tag fat med det samme!

Demokratiets Stilling

til det kommende Folketingsvalg.

—:—

Som bekendt vedtog Socialdemokratiets Kongres med et knebent Flertal at afbryde Samarbejdet med de Radikale eller rettere sagt, der blev ikke taget saa meget Hensyn til dem, som der burde tages.

Tidspunktet for dette Skridt var, efter min personlige Mening, uheldigt. Vi kan nok blive enige om, at Socialdemokratiets Politik i Længden er den eneste holdbare. Samfundets Socialisering skrider stærkere og stærkere frem. Men som vore politiske Forhold nu er, saa burde alt, hvad der er demokratisk, efter min Mening, staa sammen mod den fælles Reaktion. Det er nødvendigt, hvis der skal renses op i den Andemadsdam, Reformpartiet har rodet os ud i.

Der burde til det kommende Folketingsvalg ikke saa meget spørges om, det var en Radikal eller en Socialdemokrat, der blev opstillet. Nej, det der burde gøres om var, om det var en fuldt ud hæderlig Mand — en Mand, der vil sætte alle personlige Hensyn til Side og af al Magt arbejde for, at vor offentlige Moral bliver bedre — en Mand, der ikke søger at slaa Mønt af Vælgernes Tillid til sin egen Fordel, men derimod arbejde henimod en Politik, der søger at gennemføre Demokratiets Krav helt ud.

Jeg synes derfor, at de to Partier burde staa enige, der er for meget som staar paa Spil, naar de gaar splittede til Valg. Skulde der være et Par Kredse, hvor de ikke kan enes om Kandidatspørgsmaalet, saa tror jeg, at der mageligt kunde raades Bod paa dette. De kunde f. Eks. lade „Tyendeforbundet" opstille et Par Kandidater, at det bliver demokratiske Kandidater, vi i saa Fald opstiller, er der vist ingen, som vil tvivle om, selv om Vedkommende ikke meldte sig ind i nogen af de to demokratiske Rigsdagfraktioner.

I Følge hele vor Stilling, vilde det vil nok være rigtigst at staa uden for Partierne, selv om vi selvfølgelig i alle større Spørgsmaal gik sammen med dem, naar vi staar frit, vilde de Spørgsmaal, som angik Tyendesagen, ikke have nødigt at følge nogen bestemt Partipolitik, men kunde indtage det Standpunkt, vi ansaa for heldigst for vor Bevægelse.

Der kunde — synes jeg — være al mulig Grund til at overveje dette. Det Arbejde, vor Bevægelse gør, vil stadig drage vore Klassefæller i demokratisk Retning. De vil, naar de naar den Alder, at de kan møde med deres Stemmeseddel, stemme paa Demokratiets Mand, og ikke paa Reaktionens.

For vor Bevægelse vilde det være af overordentlig stor Betydning, hvis vi havde en eller to Repræsentanter i Rigsdagnn til at tale vor Sag.

Der vil vel nok blive indvendt dette, at der ikke er ret mange af os, der har Stemmeret, det er rigtigt; men heldigvis er der nok i vort Forbund der er valgbare. Grundloven er jo saa viseligt indrettet, at enhver, der er fyldt 25 Aar og ikke staar i privat Tyendeforhold, er valgbar til Rigsdagen. Der er nok af vore Medlemmer, som ikke staar i privat Tyendeforhold, saa hvad det angaar, kan der jo ikke være noget i Vejen.

Hvad det angaar med at magte en Folketingsmands Opgave, saa er jeg overbevist om, at der er mange blandt vore Medlemmer, der vil have Udsigter til at gøre det mange Gange bedre, end mange af de Folketingsmænd, der sidste Vinter sad og stemte for Tillid til Alberti og hans Venner og iøvrigt lod fem være lige.

Men saa vidt jeg har set af Referaterne paa Socialdemokratiets Kongres, har der ikke været Tale om, at det kunde være paa sin Plads, at vi selv fik Repræsentanter paa Rigsdagen. Nu afholder de Radikale straks Landsmøde, det turde da være interessant at se, hvorledes de stiller sig til denne Sag. Maaske de vil overveje dette Spørgsmaal.

Vi faar se.

P. Stegenborg.

Opbevar Tyendebladet!

—:—

Vi vil anbefale alle vore Holdere at opbevare Tyendebladet. Enhver vil senere have Fornøjelse af at have alle Numrene samlede!

Er der en, der mangler enkelte Numre fra 1. Januar, bedes vedkommende skrive efter dem. Vi har en Del løse Numre liggende. De sendes gratis!

Hele Oktober Kvartal fra 1907 faas for 50 Øre, Julenumret er iberegnet.

Skaf Dig de Numre, Du mangler, og opbevar saa Bladet, naar det er læst af Dig selv og dine Kammerater.

Du vil glæde Dig over det senere!

Red.

Harald Høffding.

I dette Efteraar fejrer Harald Høffding sit 25 aarige Jubilæum som Professor ved Universitetet, og denne Begivenhed bør mindes af alle frisindede Danske. Hr. Høffding var alle sine Dage en Frisindets Mand.

Naar man nu betragter ham som den verdensberømte Filosof, han er, som har Glans over Danmarks Navn, vil man næppe tro, at hans Udnævnelse for 25 Aar siden til Professor vakte saa megen Strid, som det gjorde. Men det var kun med megen Vanskelighed, han fik det Embede som den studerende Ungdoms Lærer, han har beklædt med megen Ære. Han var for Radikal, baade i politisk og i religiøs Henseende, til at den bænkende konservative Klike ved Universitetet og i Regeringen med Glæde saa ham som Professor.

Ikke længe efter sin Udnævnelse fik han da ogsaa en Røffel af Ministeriet fordi han ved en Fest i Studentersamfundet havde talt for Noes og Nielsen, de to jyske Bønder, der hjalp den Holstebro-Borgmester ned af Talerstolen.

Radikal Venstremænd har Høffding altid været. Endnu ved sidste Valg var han ordførende Stiller for den radikale Oscar Johansen, der stillede sig i Københavns 2. Kreds, og han er en af de bedste Venstre-Veteraner, der findes.

Religiøst er Høffding afgjort Fritænker og hele hans store Tænkearbejde er bygget op uden nogensomhelst Brug af religiøse Forestillinger. I sit Liv og i sin Lære har han vist, at et smukt og værdigt Menneskeliv kan leves uden Religion.

Livsværdier.

—o—

I forrige Nr. af „Tyendebladet" skriver Peter Petersen et lille Stykke med den Overskrift.

Jeg synes, det er saa fortræffeligt, naar Hr. P. P.ægger sine Kammerater til at interessere sig for noget. Dette hører ubetinget med til en vaagen Tyendeklasse.

Jeg synes ogsaa, det er smukt, naar han tager de grundtvigske Højskoler i Forsvar, fordi man faar Indtryk af, at han skylder disse Skoler noget, der har haft Værdi for hans Liv.

Ogsaa jeg staar i Gæld til disse Skoler eller det Livssyn de i en Tid førte frem med megen Varme og stor personlige Opopreelser, der var et Bevis paa den personlige Sundhed.

Men nu stiller jeg mig kritisk over for disse Skoler i al Almindelighed fordi de efter min Mening har mistet sin Evne til at følge med Tiden og til at føre Ungdommen til det levende, strømmende i Tiden: den er bleven Konservativ.

Højskolen i sin senere Udvikling har skuffet mig ligesom det herskende Bondeparti (som jeg i min Ungdom saa varmt tilhørte) ogsaa har skuffet mig.

Efter min Opfattelse er det gaaet med Højskolen som med Reformpartiet eller Bondepartiet — de har i for høj Grad givet sig til at tygge drøv, da de kom ind paa de fede Græsgange.

Der ligger de.

Det bedste Bevis for, at der er meget berettiget i Angrebet paa den gr. Højskole er, synes mig, den Omstændighed, at en ung, sympatetisk Mand som P. P., der er en varm Ven af Højskolen, udtaler sin Tilslutning til Angrebene.

P. P. skriver nemlig:

„Der indrømmes, at Højskolen ikke vil tage det sociale Spørgsmaal op, men efterhaanden som dette Spørgsmaal bliver brændende i Befolkningen, vil Højskolen blive nødt til at tage det op. Der vil Tid efter anden komme snart en Forstander, snart en Lærer ind, som vil behandle dette Spørgsmaal Side om Side med andre Spørgsmaal og saaledes vil det sociale Spørgsmaal vinde Terræn, ogsaa inden for den gr. Højskole".

Jeg er enig med P. P., men dette er en haard Anklage med den Skole, der har haft sin Stolthed og Ære i netop at føre Ungdommen ind i Tidens brændende Spørsgaal, vakt dem.

Dette, som P. P. her udtaler og som sikkert er rigtigt, at Højskolen efterhaanden vil blive nødt til at tage f. Eks. det sociale Spørgsmaal op, naar det først er bleven brændende i Befolkningen — dette viser tydeligere end alt andet, at den gr. Højskole er inden for det brændende i Tiden.

Men naar en gammel Ven af d. gr. Højskole i dens Kraft som jeg og en ung Ven af Højskolen som P. P. er enige om dette, saa synes jeg det var bedre at tænke lidt alvorligt over Sagen i Stedet for, hvad jeg ogsaa har set, at løbe omkring med nogle Flosklер om andre og hadefulde Angreb paa den grundtvigske Højskole.

Vi er inde i noget usundt og usandt.

Naar man stiller sig kritisk over for Bondestanden, saa er man Bondehader, ufolkelig, Københavner o. s. v., selv om man er født af Bønder og lever midt i det danske Bondeland.

Naar man stiller sig kritisk over for den grundtvigske Højskole, der særligt har været Bondestandens Skole, saa er man Fjender af alt det gode i Livet.

Det er paa Tide at komme til en mere rolig Betragtning af Forholdene.

Man skulde tro, at Bondestanden og Højskolen var hellige og ukrænkelige.

Men det højeste for en Stand og en Skole er at tjene i sin Tid.

Helligt er kun et Menneskes dybt tilegnede Overbevisning, hvordan den saa forøvrigt ellers er

Men jeg synes ærlig talt: Lad den grundtvigske Højskole leve i Fred og Stilhed og udrette, hvad den kan. Og lad saa dem, der har Trang til noget om det, gøre Alvor af det og begynde paa at praktisere deres Tanker.

P. P. har maaske nok Ret i, at Tyendehøjskolen for Øjeblikket er for stort et Brød, og hans Anvisning paa, at anvende nogle Penge paa udvidet Aftenskole, Læsestue, Bibliothek o. s. v. vil jeg meget anbefale til at begynde med. Vis I Unge, at I for Alvor vil Oplysning!

Det, der spiller den store Rolle med Hensyn til Tyendehøjskolen mere ene Pengene, er nemlig den rette Mand.

Angaaende det kristeligt-nationale og det humant-sociale kommer der et Par Artikler her i „Tyendebladet" om mit Syn.

Men det, der er Hovedpunktet for mig i denne Sag, er ikke saa meget hvad Opfattelse man kommer til, som dette, at Opfattelsen er personlig Sandhed, dybt og personlig Tilegnelse

Johan Skjoldborg.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Til Sammenslutning og Kamp!

—:—

I det første Nr. af vort Blad, skrev vor Medarbejder, Chr. Bundgaard, følgende:

Der er en ny Hær under Fremrykning. En lille organiseret Skare er forude, et Tusinde Mand — en Kerne, hvorom Hærmasserne skal samle sig. Det er et nyt Samfundslag, der begynder sit Opbrud; det er den kvart Million Tjenestefolk i Danmark, der begynder at rejse sig. De, der allerede som Børn blev bekendt med Livets Følelsesløshed, og som selv fik haarde Hænder under deres Arbejde i Marker og Lade ved at holde om Plovens Haandgreb eller de susende Plejlskaft. De, der om Dagen arbejdede i Gaardene og paa Herregaardsmarkerne og om Natten trak sig tilbage til de mørke Staldkamre. Nu er deres Tid kommen.

De har gaaet der Landet over i deres Hjemstavn og lyttet efter, hvad Retning Kampen derude vilde tage, om ogsaa den vilde naa frem til de Gaardporte og Staldøre, hvor de havde deres Gang. En og anden af den ny Tids fængende Tanker havde jo naaet dem, og under deres tunge Slid og i deres trællende og fattige Tilværelse havde de vel imellem tænkt, om ikke der skulde være en lysere Skæbne til, end den, de havde kendt; om ikke ogsaa der skulde være Fremgang for dem i den Tid, der tog alle andre med sig.

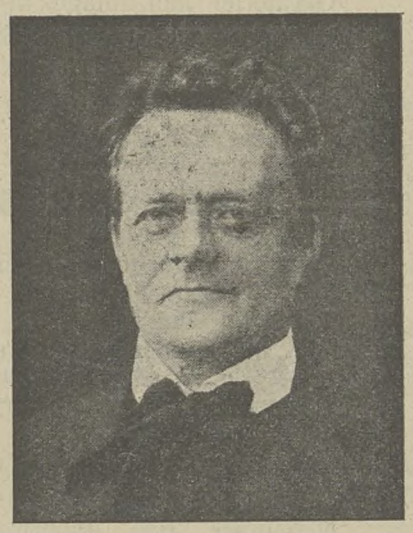
Og da Budet naaede dem, greb de til de Vaaben, der havde været de første i alle Klassers Eksistenskamp: En Organisation og et Blad! Med disse Vaaben gaar de med godt Mod ind i Striden, den Strid, der føres hele Verden over af de Smaa mod de Store, af Fattige mod Rige, af Underklasserne mod Overklasserne. Det vil blive en Strid om Lønnen og om Arbejdsreglerne, om Tyendeloven og Staldkamrene og meget mere. Det vil blive en Rejsning mod Trældom og Tyranni, mod

Hensynsløshed og Udbytning og menneskelig Nedværdigelse.

Og der vil være Kraft og Omgang i denne Bevægelse, fordi den er i Pagt med Ungdommen. Det er et helt Livs lysere Kaar at vinde, og der er en Ungdoms fulde og livsfriske Krav at opfylde. Tyendet har været ukendt og ringeagtet som den Fattigmandsungdom, det var. Det har været udbyttet og holdt nede under en Klasselov, og ingen har hørt dets Klage.

Nu har det selv faaet Røst og Mæle, nu træder det selvhjulpen ind i Tiden og i Samfundets Gang. Det træder ind i Rækken af de mægtige Organisationer, ind i den store Frihedshal, der er rejst af Alverdens Arbejderhænder, hvor Arbejdets Hammerslag runger i Takt med Dagens muntre Kampsang.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

Redaktør Helge Hostrup.

I Politiken skriver „Den Ensomme" i Lørdags:

Redaktør Helge Hostrup kommer i Dag hertil for at holde Rustalen i Studentersamfundet. Han er brudt op fra Aarhus paa et Tidspunkt, hvor der netop føres en interessandt Diskussion om hans Person i Egnens Reformblade. Spørgsmaalet, der drøftes, er dette, om hvem der vilde blive mest bedrøvet, enten gamle C. Alberti eller gamle C. Hostrup, hvis de pludselig begge vaagnede op fra Døden og saa den Fornedrelsestilstand, i hvilken deres respektive Sønner befinder sig. Spørgsmaalets Afgørelse kan i Grunden ikke være tvivlsom for nogen, og det eneste gaadefulde er, at der overhovedet har kunnet rejse sig Diskussion derom. Ganske vist har Helge Hostrup ikke stjaalet 16—17 Millioner, han er ikke nogen Tyv, Bedrager og Falskner, men i Reformbladenes Øjne overvejes disse Fortrin, saafremt det vilde falde ham ind at pukke derpaa, ganske og aldeles af den Omstændighed, at han er Chefredaktør for de Radikales Hovedorgan i Jylland, at han deri daglig skriver udmærkede smaa Spidsartikler, der læses af alle, og at han i det hele er en utrættelig Bekæmper af J. C. Christensens Moderation og militaristiske Planer. Ja, tænk, hvis den gamle Hostrup havde oplevet denne Skændsel! Kunde der være nogen Tvivl om, at den gamle frisindede Digter da vilde være bleven fortvivlet, og at han af Hjertet vilde have misundt Hr. C. Alberti hans Søn og maaske foreslaaet ham at bytte!

Medens Reformbladene som sagt med Kraft søger at gennemgruble disse Forhold, kommer altsaa Red. Helge Hostrup til København og vil i Aften i Studentersamfundet træffe en Kreds Ligesindede. Der vil blive budt Føreren for den jyske Radikalisme et hjerteligt Velkommen, hans Ry og Veltalenhed er fløjet i Forvejen for ham, og de lidt Ældre vil nok se, at naar han taler, ligner han i endnu højere Grad end ellers sin Fader, Digteren, der jo nu hviler rolig i sin Grav, forskaanet for at se den Skændsel, hans Søn har bedækket sig med — i Reformbladenes Øjne.

Til
Afdelingsformændene!

I hver Afdeling bør Bestyrelsen sørge for at der bliver tegnet en Del Aktier. Dog kan Sagen klares, naar hver Afd. vil lade tegne for 10 a 15 Kr. Det kan nok lade sig gøre, hvis Formændene vil tage sig af Sagen!

Vor Bevægelse.

—:—

Aktietegningen!

Vi maa endnu en Gang varmt anbefale vore Læsere at lade sig tegne for en Aktie til 5 eller 2 Kr. Det kan enhver, der holder af Bladet, nok overkomme. Den opkræves jo først den 1. November.

Til dem, der endnu ikke har ladet tegnet sig for en Aktie, siger vi: Tegn jer snart for en, det kan du nok overkomme og Du støtter jo Bladet meget derved.

Red.

— Bendstrup Afd. afholdt Høsfestt Søndag den 20. September. Om Eftermiddagen talte Pastor Poulsen, Hvilsager, og derefter omtalte Formanden korte men i meget skarpe Ord vore Modstandere, som havde rettet ondartede Angreb mod Foreningen, og hvorledes nogle havde gjort Forsøg paa at faa ham fjernet fra Byen. Han trøstede dem med, at han nok skulde blive foreløbig.

Om Aftenen var der Dans, hvori Foreningens unge og en Del af de ældre Medlemmer deltog. Alt i alt en meget vellykket Fest, der mindst var ti Gange mere værd end den raadne Frilørdag, der afholdes i Randers.

Lad os Unge derfor i de kommende Aar være enige om, af bedste Evne at støtte vor Forening i Bestræbelse for at samle alle unge og ældre Arbejdere om det, der har Værdi for os, baade materielt og aandeligt. **En Deltager.**

— En ny Afd. er oprettet i Husby. Til Formand er valgt K. Jensen, Næstformand H. C. Andersen, Kasserer Anton Henriksen; i Bestyrelsen: Albert Petersen, Axel Knudsen, Andreas Sørensen og N. C. Hansen. Paa Søndag holder de Møde med Alhman Hansen som Taler.

— Carl Westergaard har i forrige Uge talt ved 3 Møder. Det første var i Roerslev ved Skamby paa Fyn. Der var mødt en mindre Forsamling, som paahørte Foredraget med Opmærksomhed. Derefter drøftedes forskellige Ting, bl. a. at lade oprette en Læsestue straks i Byens Fattighus (den er tom), samt lade udgive et Blad i Lighed med disse paa vore Højskoler. — Det andet Møde var i Fjelsted. Tilslutningen og Opmærksomheden god. Adolf Skouboe anbefalede meget stærkt at virke for Bladets Udbredelse i disse Dage. — Det tredie Møde var i Hasle ved Aarhus. Westergaard holdt et Foredrag om vor Bevægelse som et Led i Klassekampen samt om vort Program. Derefter talte Søren Hansen om Bevægelsen som Kulturbevægelse.

— Husk i disse Dage at skaffe vort Blad nogle Annoncer fra de forskellige Byer. Det er ikke vanskeligt. Gør et Forsøg!

— Den 28. September afholdt vi et vellykket Møde i Kjøng Forsamlingshus. Vi fik Kontingentet opkrævet for sidste Kvartal og vi kun glæde es ved at Foreningen gaar godt fremad.

E. P. Christensen, Formand.

Hovedbestyrelsesmøde.

Mandan den 2. November, Kl. 1, afholder Hovedbestyrelsen for Tyendeforbundet Møde i Aarhus.

Forslag, der skal dryftes, bedes de ærede Medlemmer indsende snarest. Dagsordenen offentliggøres i næste Numer.

Carl Westergaard.
Forbundsformand.

Uge-Kronik.

—:—

Et kønt Spørgsmaal.

I en Artikel om Kongen og J. C.s Korstog til Vestjylland, stiller Hr. M. Hansen følgende Spørgsmaal:

Hvis man tænker sig, at Horkarlene, Drankerne og Idioterne tog hver deres Part af den oldenborske Kongestamme, hvor meget vilde der mon saa blive til Deling mellem Stat og Kirke?

— — Fy, føj, Hr. Hansen! Det var skam ikke noget kønt Spørgsmaal. Husk vel paa, at de alle har været Konger „af Guds Naade"!

Til Fødselsdagsbarnet, Tyendebladet!

Jeg har den Tro, at Du sammen med Tyendebevægelsen bliver som en Kile ind i vore usle uretfærdige Samfund. Du skal være den Banebryder, der skal skaffe os fra Husmands-Arbejder og Indsidderhjemmene, mere Ret og bedre Kaar, og i Kraft af denne Tro, ønsker jeg Dig til Lykke med Fødselsdagen og haaber, Du maa beholde din Redaktør i mange Aar.

Jens Baltzer, Oure, Langeland.

En Hilsen.

Hjertelig til Lykke med Fødselsdagsbarnet, Lykke og Held for Fremtiden, gid at den lille maa trives vel.

Hilsen,
Elisebeth Jørgensen og **Reinhold Max.**

Forenings-Meddelelse.

— Udby Afd. Mødet er aflyst paa Søndag. Salen kunde ikke faas. A. C. Pedersen.

— Husk Fyns Kredsforenings Møde. Se Annoncen.

— Balslev og Omegns Tyendeforening afholder Generalforsamling Tirsdag den 13. ds., Kl. 8 Aften.

— Rørby Tyendeforening afholder Møde Søndag den 18. Oktober, Kl. 3½. Fru Bjarnholt taler. Alle indbydes. Entre 25 Øre.

Ingvar Petersen.

— Tømmerup Tyendeforening afholder Møde Lørdag den 17. Oktober, Kl. 8. Fru Bjarnholt taler. Alle indbydes. Entre 25 Øre.

Kristian Kristiansen.

— Husk det store Møde i Alken. Frk. Mikkelsen taler!!!

— Husk Mødet i Fjenneslev. Se Annoncen.

— Nørre Aaby Roerslev Afd. holder Generalforsamling og Medlemsmøde Lørdag den 17. Oktober, Kl. 9. Valg af hel ny Bestyrelse.

M. Knudsen, Formand.

— Husby Afd. holder Møde Lørdag den 10. ds. Ahlman Hansen taler.

»Prygl er godt«,

sagde Alberti under Pryglelovsdebatten. „Jeg har faaet mange i min Tid og havde ikke faaet dem, er det tvivlsomt, om jeg var bleven den Mand, jeg er."

—

Albertis Opraab til Vælgerne

paa Valgdagen i 1892 lød saaledes:

„Vælgere! Det er Fædrelandets og det danske Folks Sag det gælder i Dag. Hvis Vælgerne vil undgaa, at Danmark sænkes ned i Splidens og Uroens bundløse Morads, stemmer de paa mig. Hvo som ikke kan skaffe sig selv Køretøj til Valget, bør broderlig hjælpes."

—

Tyven.

Albertis Hovednummer under Valgkampen i 1892 var det, at „Politiken" havde haft en Indbrudstyv til Redaktør. (I Provisorietiden var en straffet Arbejdsmand Fritz Theodor Madsen ansvarlig for „Politiken". Hørup kunde jo ikke sidde i Fængsel hele Aaret.) Alberti fraadede i Indignation over „den beskæmmende Kendsgerning, at en Indbrudstyv var Redaktør af de radikales Hovedorgan".

Man skulde blot den Gang have vidst. . . . .

—

I en god Mening.

Til 7. Kriminalkammer indløber der stadig en Mængde Breve til Alberti, og de fleste af Brevene indeholder lange Skrifttaler.

Et særlig morsomt Tilfælde indtraf i Gaar. Det var en ældre Mand, der kom op med et forseglet Brev, som han gerne ønskede at aflevere til Alberti personlig. Da det naturligvis ikke kunde lade sig gøre, blev Brevet modtaget og i Lighed med alle de øvrige Breve aabnet af Retten.

Brevet indeholdt en blank Tiøre og i Brevet stod der:

Hr. Alberti.

Naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest. Hermed 10 Øre fra en

Beundrer.

Brevskriveren blev taget i Forhør og spurgt om, hvad Meningen skulde være.

Han forklarede, at han ikke troede et Ord af alt, hvad der stod i Bladene om, at Alberti havde stjaalet.

Men da en Ven af ham havde fortalt ham, at Alberti var arresteret, havde han ligegodt anset det for rigtigt at yde ham en Skærv, da han syntes saa godt om hans Pryglelov.

Holbæk Amts Udstykningsforening

har af Greve Ahlefeldt-Laurvigen købt 120 Tdr. Land tiendefri Jord af Herregaarden Eriksholms Jorder for 500 Kr. pr. Td. Land.

—

Forbedring.

I et Forbedringshus i Syd-Amerika aflagde et Medlem af „Fængselshjælpen" et Besøg og spurgte ved denne Lejlighed en af Fangerne: „Hvad er de bleven straffet for?"

„Fordi jeg solgte forfalskede Varer og saaledes ved bedragerisk Foregivende skaffede mig ulovlig Fordel", svarede Fangen oprigtig.

„Jeg haaber, at de i denne Anstalt vil lære at indse Deres Brøde, saa at De, naar Deres Straffetid en Gang er omme, kan blive et nyttigt Medlem af Samfundet. Hvad er De beskæftiget med her?"

„Jeg laver ægte Lædersaaler af Pap til Staten!" lød Svaret.

—

Det paalideligste Menneske.

„Du kender Peder Svendsen".

„Ja".

„Er han, hvad Du vil kalde paalidelig?"

„Han er det paalideligste Menneske jeg nogensinde har kendt. Naar han siger noget, kan man lide paa, det — ikke er sandt".

Abonnér paa Tyendebladet.

Agitationsmærket

Enhver af vore Læsere bør straks købe sig et Ark Mærker og klæbe dem paa deres Breve. De forsendes kun i hele Ark (50 Stk.) a 1 Kr. (ikke Frimærker). Kredit gives til 1. Novbr, saa sender vi en Opkrævning om det ønskes. Den, der straks tegner sig for en Aktie paa 5 Kr. til 1. Novbr., faar gratis et Ark!!

Kun de Afdelinger, som skriver efter Mærker, faar dem sendt. Provisionen er 25 Øre pr. Ark.

Skriv straks til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Læs

vor Roman!

Det er den bedste og mest spændende Roman, der endnu har været offentliggjort i et Blad her i Landet!

Man faar derigennem nogle glimrende Skildringer af Forholdene i det store Rusland!

Følg med straks!

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til alle Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

En Karl,

der vil hjælpe til i Kostalden, kan fra 1. November faa en god og vellønnet Plads paa Stenagergaard pr. Ølholm.

H. Monrad.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326. anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Plads søges.

Et ungt Menneske, 19 Aar søger Plads til 1. November.

Adr.: **Peter Larsen,**
Frydensgave pr. Bagsværd.

En flink, ugift Mand,

der er vant til Havearbejde og som har noget Kendskab til Gartneriet, kan antages til 1. November paa Skørping Sanatorium.

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

Plads søges.

En Karl paa 21 Aar søger Plads til 1. November, som Kusk eller Kørekarl; i mangel deraf, ved hvad som helst.

Chr. Mortensen, hos **V. Madsen,**
Bagsværd pr. Bagsværd, Sjælland.

Forkarl.

En dygtig Karl med gode Anbefalinger kan faa Plads til 1ste November hos undertegnede. Han maa have nogen Indsigt i og Interesse for Brugen af Maskiner. Gode Forhold. Løn 500 Kr.

Ole Futtrup Kristensen,
Ryssensten pr. Farre.

Foredrag tilbydes

Foredrag tilbydes

overalt. I ældre Foreninger 8 Kroner. **Ahlman Hansen,** Rue Hede, Søndersø, Odense. Telefon: Bredbjerg 14.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Lidt efter lidt lærte hun mere og mere af Catherine Petrovnas Karakter, og jo mere hun saa paa hende, desto mere følte hun sig overbevist om, at hun besad en Karakterstyrke, der er nødvendig for at udføre store og dristige Handlinger.

En Dag — det var Dagen før Fangekaravanen atter skulde fortsætte Rejsen østpaa — sagde hun til hende:

„Catherine, vilde De, hvis de kunde, gøre noget for at faa Deres Paul fri?"

Catherines Ansigt blev højrødt. Hendes Øjne funklede, og idet hun bed Tænderne sammen, hviskede hun:

„Om jeg vilde! Giv mig blot en Chance og se, hvad jeg vil gøre. Hvis jeg saa nogen Mulighed for at faa Paul fri, vilde den Mand være ilde stedt, der forsøg e at hindre mig. En hævngerrig Kvinde er farlig, og Hævnens Djævel sidder her og gnaver mig i Hjertet".

Hun slog sig for Brystet og skar Tænder med et Raseri, som hun ikke kunde dølge.

„Beherst Dem", sagde Rachel, „vi kan være hinanden til Nytte, men vi maa være forsigtige. Det er meget farligt at lade ens Følelser løbe af med sig".

„Det en sandt", sagde Catherine, idet hun trak paa Skuldrene

Morgenen gryede, mørk og vinterlig, og Kl. 7 ringede Fængselsklokken til Tegn paa, at de, der skulde rejse, maatte møde i Fængselsgaarden.

Saa var i to Timer eller mere Raslen af Lænker og Lyden af Stemmer øredøvende, indtil endelig Befalingsmanden for Soldaterne, der skulde danne Eskorten, raabte: „Stille"!

Straks forstummede Røsterne, og Lænkerne hørte op at rasle.

Saa blev Navnene raabt op, men mange, der var kommen sunde og raske derind for en Maaned siden, kunde ikke mere svare paa noget jordisk Kald, thi Tyfus og andre farlige Sygdomme havde haft travlt iblandt dem.

Da Mønstringen var forbi, maatte de gamle, syge og svagelige samle sig i en Gruppe i en Krog af Gaarden, thi de skulde sidst af Sted og køres i „Telagas".

Da alt var færdigt, lød Ordet „Marsch". Fængslets store Dobbeltport blev aabnet, og Fangerne kom ud to og to. Kvinderne fulgte Mændene, og „Telagaerne" med Bagage, de syge og svage sluttede Karavanen.

---

19. Kapitel.

Det fortrolige Folhold mellem Catherine Petrovna og Rachel Aromo voksede og blev stærkere, det blev et Venskab, avlet af den fælles Sorg og fostret af et fælles Haab.

Hvoraf dette Haab bestod, holdt ingen af dem af at udtale aabenlyst. Men naar Catherine saa paa sin Mands blege, sørgmodige Ansigt, medens han vandrede af Sted, gav dette dunkle Haab hende Mod, og naar hun hørte hans Lænker rasle, bankede hendes Hjerte af et vildt Ønske — Ønsket om at slaa et fortvivlet Slag for Friheden.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna og A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 5 a 10 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes. Ældre Foreninger 5 Kr. + fri Rejse.
Hjalmar Ejsing,
Vejlby Højskole, Riisskov (v. Aarhus).

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.
Laurits A. Jensen, Svejstrup, Skovgaard, Alken.
Typograf Harald Jensen, Brønderslev.
Lars F. Andersen, Sygehuset, Skive.
P. Fuhlendorff, Sabro, Mundelstrup.
P. Stegenborg, Kærehave, Ringsted.
Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.
Chr. Christensen, Gothersgade 41², København.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet Hinnerup.

Undervisning.

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.
Christoffer Gaarde.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

A. Eriksens Skræderforretning,

41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i

færdigsyede Herreklæder

omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.
Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.
Største Varelager paa Frederiksberg.
„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre pr. Linie.
Rabat: 25 %		
Pladser	10 „	„ „
Møder	10 „	„ „
Forretninger	10 „	„ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.
Annoncer i „Tyendebladet"!

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

Brabrand.

Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.

Specialtet:
jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.
Alt i færdige Drengedragter.
Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**
Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Bl. Annoncer.

Ægteskabstilbud!!!

En Karl fra Landet, først i tyverne, ønsker at korrespondere med en lidt yngre Pige for senere at indgaa Ægteskab, hvis gensidig Forstaaelse opnaaes.
Billet mrkt. „F. P. R." med Oplysninger om Alder og helst Fotografi modtager dette Blads Kontor.
Tavshed loves og fordres.

Kredsforeningen!

Punkter til Drøftelse ved kommende Kredsmøde, bedes indsendt inden den 25. ds., samt Valg af Repræsentanter, 1 for hver 20 Medlemmer, foruden Afdelingsfnrmændene. Navnene paa Repræsentanterne bedes indsendt.
P. B. V.:
Ahlman Hansen.

Glostrup

og Omegns Tyendeforening afholder Medlemsmøde Fredag den 16. Oktober i Glostrup Afholdshjem, Kl 8½. Alt tilgodehavende Kontingent ventes indbetalt samme Aften. Generalforsamlingen vil blive afholdt Fredag den 23. samme Sted og Tid.

Fjenneslev

og Omegns Tyendeforening afholder offentligt Tyendemøde i Fjenneslev Afholdshotel Lørdag Aften den 17. Oktober, Kl. 8 prc.
Tjenestekarl P. Stegenberg og Redaktør Hakkerup taler.
Alle er velkommen.
Bach Runung.

Stor Tyende- og Landarbejderfest

afholder Svejstrup og Omegns Tyendeforening i Svejstrups Forsamlingshus Søndag den 18. Oktober.
Kl. 4 Foredag af Frk. K. Mikkelsen, København, og Hr. Povl Jensen, Bramminge.
Entre: 20 Øre.
Derefter Bal for Foreningens Medlemmer med Damer.
Tillige afholdes om Aftenen Generalforsamling med følgende Dagsorden:
1) Valg af Styrelse, Repræsentanter og Tillidsmænd, 2) Ændring af Lovens § 1 og 5, 3) Eventuelt.
Stor Tilslutning til Festen forventes.
Kontingent til Foreningen og Bladet opkræves Festdagen.
Formanden.

H. Nielsen,

Holbærgsminde ved Byllerup Mølle pr. Nørre Aaby.
anbefaler sig med alt til Skræderfaget henhørende.

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer,
Hæfter og alle andre Arter
Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
Søndergade 31 — Aarhus.

Men hvorledes dette skulde gaa til og naar det skulde ske, havde hun ingen Anelse om.

Hun kunde kun vente tavs og taalmodig paa Lejligheden, hvis den nogen Sinde vilde komme. Men saa vilde det ogsaa gælde Friheden eller Livet, og hun var ikke bange for at dø, naar hun kunde dø sammen med sin Paul.

Disse var hendes Tanker; de kom og gik som Spøgelser og fyldte hende undertiden med en Følelse af, at alt vilde blive godt, at alt vilde gaa, som hun haabede; saa til andre Tider forvanledes hendes Haab til Fortvivlelse, og hun følte, som om hendes Hjerte skulde briste, hun fristedes næsten til at forbande sin Skaber.

Saaledes vekslede Haab og Fortvivlelse, medens Dagen gik. Ugerne blev til Maaneder, og den frygtelige Rejse nærmede sig sin Ende.

To Kvinder kunde næppe være mere forskellige end Catherine og Rachel.

Den ene var raa og udannet af Naturen, men alligevel manglede hun ikke den dybe Følelse, Kærligheden. Hun elskede sin Paul saa inderligt, at hendes Kærlighed kunde drive hende til de mest fortvivlede Handlinger, og denne Følelse blev daglig holdt i Live ved Synet af Paul og ved lejlighedsvis Berøring med hans Hænder og Læber, thi ved Holdepladserne fik Fangerne Lov til at tale sammen.

Hvor forskellig herfra var ikke Rachel, den fine, dannede Kvinde, hvis Livsbane indtil for kort Tid siden havde været bestrøet med Roser.

Men ak! Roserne var visnet, og Vejen var fuld af Torne. Alligevel fandt hun i Venskab med Catherine en Trøst, der gjorde hende Ensomheden mindre trøstesløs ved den fælles Sorg, de fælles Lidelser og det fælles Haab.

Ligesom der var en slaaende Modsætning mellem Catherine og Rachel, saaledes var der mellem Catherine og hendes Mand.

Paul var legemlig svag, men aandelig stærk Mand. Han havde haft Ærgerrighed, men denne var bleven dræbt, han havde set opad til Stjærnerne, men var bleven slaaet ned til Jorden, og hans Forhaabninger var bleven bitter skuffede.

Han grublede over Uretten, han havde lidt; en mørk Tungsindighed havde faaet Magten over ham, og han kunde ikke afryste den. Han fandt Trøst i hendes Nærværelse, og Lyden af hendes Stemme rev ham ofte ud af det Mørke, der omgav ham.

Men han opretholdtes ikke af et saadant Haab som hun. Hun drømte om Frihed igen, men han troede, at han aldrig vilde faa anden Frihed end den, Døden vilde bringe ham.

I Begyndelsen viste han ingen Tilbøjelighed til at være venlig mod Rachel. Han nærede den Uvilje, der er saa almindelige blandt hans Landsmænd, mod Jøderne. Men hans Uvilje var mere af en passiv Art. Hvis den undertiden gav sig Udtryk, saa var det ved en tavs og overlegen Opførsel overfor dem.

Overfor Rachel forsvandt imidlertid denne Uvilje. Han havde spurgt sin Hustru om, hvem Rachel var, og Catherine havde svaret:

„Hun rejser til sin Fader og Kæreste. De er paa Sakholin. Hun er frivillig landflygtig. Hun kan maaske hjælpe os".

„Hjælpe os! Hvorledes?" havde Paul spurgt.

„Jeg er en Kvinde, og hun er en Kvinde",

Høstfest i Dalum!

„Hjallese og Omegns Tyendeforening" afholder stor Høstfest Søndag den 11. Oktober i Dalum Forsamlingshus.

Festen begynder Kl. 5 med Oplæsning af H. P. Hansen, Fangel, og Tale af Redaktør C. Westergaard. Emne: Revolutionen!

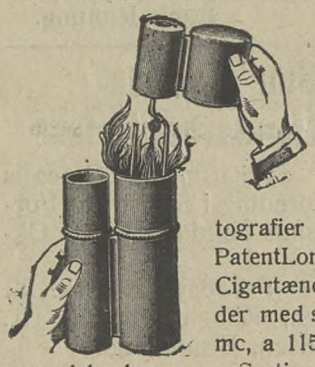
Derefter offentligt Bal til Kl. 12.

Alle Afdelinger paa Fyn indbydes.

En Grammophon.

En stor, udmærket, værdifuld Grammophon sælges meget billig til Fordel for „Tyendebladet". Henvendelse til

Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle,
Skanderborg.

Nyt!

Steroskob med12forskellige smukke Damefotografier 1,25 Øre, PatentLommefyrtøj, Cigartænder, brænder med stor Flamme, a 115 Øre. Reservedele leveres. Gratis 1 Flaske Æther og Brugsanvisning. Man bør vogte sig for verdiløse Efterligninger, disse bliver retslig forfulgt. Bladets Holdere 10 pCt. Rabat.

A. J. Rasmussen,
Bøgholm, Ejby.

M. Mathiassens
Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Ægteskabstilbud!

En ung, kraftig Landarbejder, som har en lille Formue og et Hus, ønsker Ægteskab med en ung Pige af Landbostanden, som er i Besiddelse af lidt Formue. Billet med Oplysninger og Fotografi, som tilbagesendes, mrkt. 25 modtager dette Blads Kontor.

Agitér for „Tyendebladet"

Kaniner!

Paa Grund af Bortrejse skal hele mit Kaninhold realiseres til enestaaende billige Priser: 2 Hunner, drægtige, hvid Landk. (præmierede), a 5 Kr. pr. Stk. 1 Han, hvid Landk., 4 Kr. 1 Hun, Japaneser drægtig, 5 Kr. 1 Han, Japaneser, 4 Kr. Ca. 20 Ungdyr af begge ovennævnte Racer, a 50 Øre pr. Maaned. Alle smukke og raserene Dyr. Tillige sælges et nyt Kaninhus med 6 Stalde, 2 Udstillingsbure, med 5 Rum. Ca. 20 Alen finmasket Traadvæv, Foderkopper m. m. (Svarporto uebedes).

Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle pr. Skanderborg.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Alle bør læse Tyendebladet.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Cykler og **Cykledele** købes bedst og billigst ved **C. M. Madsen,** Voel, Silkeborg.
Forlang Tilbud.

Modtageren af denne Blanket bedes snarest muligt lade sig tegne for en Aktie i „Tyendebladet" og indsende den til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{2}{5}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet straks / 1. November.

..... den ..... 1908.

Navn: .....

Adr.: .....

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine, eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

---

var Catherines mærkelige Svar. „To fortvivlede Kvinder kan udrette meget".

Da Catherine ytrede disse Ord, saa Paul store Muligheder i Fremtiden. „To fortvivlede Kvinder kan udrette meget. De vil lide meget og vove meget, og for Kærlighedens Skyld vil de maaske omsider Sejre".

Han grundede over disse Ord. De ydede ham Stof til Eftertanke mangen en Dag; han vendte og drejede dem paa alle Maader, og omsider kom han til den Slutning, at to fortvivlede Kvinder, higende efter et fælles Maal, maaske dog kunde finde et Middel til at overliste Skildvagterne, og hvem kunde saa vide, om ikke —; i alt Fald fandt han Trøst i den Tanke.

Undtagen i Vintermaanederne, naar Sne og Is gør Sejladsen umulig, bliver Straffefangerne ført fra Tiumen i Baade op ad den store Flod Irtish, derpaa op ad Ob til Byen Tomsk, en Afstand af omtrent to Hundrede Mile.

Om Dagen faar Fangerne, der aldrig er fri for Lænkerne, Lov til at spadsere paa det øverste Dæk, hvor der er to Aflukker, et for Mænd og et for Kvinder, adskilt ved en Staaltraadsfletning, gennen hvilken de kan samtale med hinanden under Vagternes Opsyn, der stadig patroillerede frem og tilbage.

Alligevel fik Catherine nu og da Lejlighed til at tale et opmuntrende Ord til sin Mand; hun fortalte ham alt, hvad hun havde faaet at vide af Rachel, og hun roste hende i høje Toner, saa at han, da de naaede Tomsk, betragtede Jødinden med mindre Fordom.

Indtil dette Punkt havde Paul paa en vis Maade været ligegyldig for sin fremtidige Skæbne. Hvis hans Hustru ikke havde holdt hans Mod oppe, vilde han maaske have søgt Døden ved at bryde ud af Rækkerne, idet Vagterne da hurtigt vilde have sendt ham en Ladning Kugler gennem Kroppen.

Men i Tomsk foregik der en Begivenhed, som hidførte en stor Forandring med ham.

Han stod og talte med sin Hustru en Dag i en af Fængselsgaardene under Vejs, hvor Fangerne gør Holdt, indtil de kan sendes videre til det østlige Sibirien.

Medens han stod saaledes og talte, kom en Officer ved Eskorten til, og da det traf sig, at Catherine stod i Vejen for ham, skubbede han hende bort, saa at hun nær var falden.

Blodet fo'r op i Pauls blege Ansigt, og med Læberne dirrende af Ophidselse, udbrød han:

„Bæst og Slyngel! En saadan Fornærmelse mod min Hustru skulde under andre Omstændigheder koste Dem Livet".

„Vover De at tru?" raabte Officeren, idet han standsede og vendte sig om som en vild Hyæne, der er parat til at springe paa sit Bytte.

„Ja, jeg truer og vil maaske udføre min Trusel, hvis De ikke er mere høflig".

„Hallo, Vagt!" raabte Officeren, og to Gendarmer traadte frem. „Grib den Mand og før ham ud paa Straffepladsen".

Med et højt Skrig sprang Catherine hen til sin Mand og slyngede Armene om hans Hals. Men hun blev ubarmhjertig revet bort og slaaet til Jorden, hvor hun laa bedøvet.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 55. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 18. Oktober 1908. | Kontor og Ekspedition: Fredenstorv 5, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

De friske Tropper

Egen Melodi.

Der lyder ny Signaler
paa Danmarks Sletter hen,
til Grande Grande taler,
nu bli'er der Dag igen.
Du Mand fra Klitte, Skov og Strand,
fra Hytterne ved Mosens Rand,
til Samling i det hele Land —
vi er de friske Tropper!

Hvor Fader trælsomt dukked
sig under andres Hag,
og Moder fattig sukked
i hendes Skammekrog,
der hejser vi det røde Flag
at slaa et Slag og ta' et Tag
for Danmark og den nye Dag,
thi vi er friske Tropper.

Til vore Børn vi knytter
en Drøm om blide Kaar,
den gennem Danmarks Hytter
paa Vuggegænger gaar,
den Drøm vi bærer i vort Sind,
og vi har Rødmen paa vor Kind
fra Tidens frie, friske Vind,
vi er de nye Tropper.

Johan Skjoldborg.

Hyrden.

—o—

Vi har nu naaet den daarlige Tid for Hyrden, den lille Dreng fra Husmandshjemmet, ham, der i Sommer har været Dreng paa Gaarden og passet Køer og Faar.

Det er jo endnu Skik paa mange Egne, at Køerne slippes løse, naar Høsten er ovre. Saa maa Hyrdedrengen, hvor lille han end er, gaa ude paa Marken og passe Kvæget fra Morgen til Aften i Regn og Storm.

Det er et drilagtigt Arbejde at passe løse Kreaturer, og som Børn har vi ofret mange bitre Taarer over de slemme Køer og Kvier, der stadig vilde løbe i Roerne eller rende og trave over de saaede Rugmarker.

Folketingsmand N. Bransager.

Vi bringer her et Billede af Hr. Redaktør N. Bransager, som sejrede ved Valget i Køge.

Hr. Bransager fik 1432 St. mod 1035, som faldt paa Albertis Partifælle, den fæstningsgale Just Lund.

Hr. Bransager er en af Hørups bedste Elever baade som Skribent og Taler. Det gør Sejren endnu større, at det netop blev ham, der vandt Sejr over dem, der for 16 Aar siden paa en lumpen Maade satte Hørup ud af Kredsen.

Vi ønsker de Radikale og Bransager til Lykke med Sejren.

Det gaar mere og mere af Mode at have løs Drift om Efteraaret. Ikke fordi Hyrdedrengen led derunder, men af den Grund, at det ikke betaler sig.

Men endnu gaar der mange Drenge ude paa Markerne og passer de hornede Kammerater. For denne Dreng vilde jeg gerne lægge et godt Ord ind, særlig hvis Vejret skulde blive regn- og stormfuldt. I Reglen har han ingen Overfrakke og ingen Støvler at tage paa, men gaar for det meste tyndklædt og barbenet selv om Regnen strømmer ned og Stormen rusker i hans Pjalter.

Om Morgenen maa han saa ofte tage det samme vaade Tøj paa igen og gaa ud paa sin kolde Post.

Han er jo fra Husmandshjemmet, det er Hyrden, og der har de det jo altid smaat, derfor skulde han ud saa tidlig.

Vi ældre paa Gaardene maa derfor være hans Beskytter. Vi maa sørge for, at han faar en Overfrakke med i Marken og faar sit Tøj tørret, naar det er vaadt og sørge for, at han faar Lov at drive Kvæget hjem, naar Vejret er daarligt.

Vi maa huske paa, at vi selv har været Tjenestedreng og faar maaske selv Børn, der skal ud for tidlig.

Vi maa virke for, at der snart kommer en Beskyttelseslov for disse Børn. En Lov, der indskrænker eller umuliggør dette uhyggelige Børnearbejde. En saadan Lov trænger vi haardt til og det har vi gjort længe.

Samtidig maa vi gennem vor Organisation sørge for at skabe saa gode Forhold for vore Landarbejdere og Husmænd, at de ikke behøver at sende deres Børn ud i den tidlige Alder.

Forsvar altid Børnene og da særlig Hyrden. Han fortjener det.

Carl Westergaard.

Arbejdstiden.

—:—

For dette Problems Løsning arbejdes der i Nutiden med stedse større og større Kraft. Og Aarsagen dertil er, at det for flere og flere bliver klart, dette: Skal Samfundsmaskineriet gaa, maa dets enkeite Dele benyttes noget mindre.

Det er imidlertid kun nærmest Byarbejdernes Arbejdstid, man hidtil mest har beskæftiget sig med, og det maa jo ogsaa indrømmes, at det er her, den største Fare for Overanstrengelse ligger, idet det jo er meget mere usundt at arbejde i en Fabrik end ude i den lette, friske Natur. Det siger sig selv, at det var her, Arbejdet maatte begynde.

Til dette kommer, at længe før Tanken om Sammenslutning blandt Landarbejdere opstod, havde Byarbejderne deres stolte Organisationer, i Kraft af hvilke de satte det ene Krav efter det andet igennem; det er da naturligt, at ogsaa Tanken om en kortere Arbejdsdag maatte opstaa hos denne Del af Arbejderbefolkningen, og at deres Krav i saa Henseende var berettigede, taler Gennemførelsen deraf tydeligt nok om.

Det er ved Hjælp af Udskrivningsstatistikken, man fra først af er kommen det Misforhold, der eksisterer, nærmere ind paa Livet.

I 1894 kom Dr. Julius Donath frem med den bedste Militærstatistik, der findes, nemlig Østrig—Ungarns.

Af denne fremgaar det, at tog man i 1867 48 pCt. af Befolkningen til Soldatertjeneste, saa tog man i 1888 kun 24 pCt; og i 1892 tog man endog kun 22 pCt. som tjenlige til Militæret.

Dette var i Ungarn og tog man Østrig i samme Tidsrum, gjorde der sig endnu værre Tilstande gældende: Antallet af utjenstdygtige steg fra 40—76 pCt. i samme Aarrække, og i 1892 toges kun 19 pCt.

Donath skriver: „Denne Nedgang i Befolkningens legemlige Tilstand, som en alvorlig Undersøgelse viser i alle Militærstaterne, skyldes den utilstrækkelige Ernæring og den nedbrydende Overanstrængelse, som Arbejderbefolkningen er udsat for".

Og det er det samme, hvad alle lagttagelser, anstillede af Arbejdsinspektioner og Sygekassestatistiker, beviser, trods de begyndende Forbedringer af Forholdene.

Men samtidig oplyses — fra samme Kilde — at Antallet af kasserede er 5—6 Gange større i industrielle som i agerdyrkende Egne.

Dette sidste beviser, at Landarbejderne arbejder under langt sundere Forhold end Byarbejderne gør og at det er her, Skoen trykker værst.

Men — det er da ogsaa her, at de største Fremskridt i Retning af Arbejdstidens Forkortelse er gjort, og det er ogsaa her, det største Arbejde for Sagen er nedlagt.

Og — Forholdene er forbedrede; med stedse større og større Kraft fremsættes Kravet om en Normalarbejdsdag paa 8 Timer, et Krav saa retfærdigt, at det maa gennemføres, og det inden føje Tid.

Det passer ikke — efter de Forhold, der gør sig gældende paa Landet — for Landarbejderne at følge deres Brødre i Byerne saa langt; men et er sikkert og det er, at den Arbejdstid, der endnu bydes Landarbejderne, den maa og skal sættes ned, dersom Befolkningen ikke helt skal degenereres.

Det maa dog staa klart for alle — den sunde Fornuft siger det jo — at en Arbejdsdag paa 12—14 Timer og maaske endnu længere, er for lang. Skal en Karl eller Pige gaa 12—14 Timer, ofte i strengt Arbejde, da drives Lysten til at leve bort, de aandelige Interesser slappes og en Higen efter Søvn træder i Stedet for. Og hvor bliver Trangen til Oplysning af? Hvornaar ser man — i vore oplyste Tider — en Karl eller Pige med en Bog foran sig? Maaske en eller anden Roman for at læse sig i Søvn ved. Ja, i vore Dage er det jo moderne, at man skal paa Højskolen en Vinters Tid. Men hvorledes gaar det her? I de fleste Tilfælde opnaar Højskolen kun at vaagne Ungdommen, vække den af Dvaskhedens og Træthedens Slummer, saa smaat begynde at skabe den aandelige Interesse hos de Unge — i enkelte Tilfælde saameget, at han eller hun endogsaa naar at faa noget godt med sig ud i Livet — og saa? Just som man skal til rigtig at tage for sig af den aandelige Føde, saa kalder Foraarsarbejdet derhjemme og man rives atter bort fra det, som man er kommen til at holde af, fra det, som skulde styrke én paa Vejen gennem Livet, ud i den tunge, løse Muldjord, hvor man gaar og stamper den lange, lange Dag. Og det gode Forsæt, at fortsætte Højskolearbejdet, naar man naar Aften, trænges længere og længere tilbage af Trætheden for til sidst helt at forsvinde.

Og hvor stærkt det end gærer og bryder i én efter et Højskoleophold, hvor meget end Tankerne sysler med det, man paa Højskolen blev stillet Ansigt til Ansigt med, saa skal det strænge legemlige Arbejde og den lange Arbejdstid dog nok dræbe Brydningen og splitte Tankerne, saa hele Betydningen bliver et ÷ for én selv.

Nej, skal Danmark vedblive at være det oplyste Land, som det har Ord for at være, da maa Arbejdstiden gøres kortere saavel paa Landet som i Byen. Det er umuligt, det kan vedblive at gaa som det gaar. Arbejdsdagens Afkortning skal være et af de sociale Problemer, som først skal løses. Skal Kampen for Proletariatets Frigørelse fortsættes, da maa dette dygtiggøres til selv at deltage deri. Men en Kamp uden Vaaben er kun slet bevendt, og Vaabnet er Oplysning; men Legemet vil i den lange Arbejdstid trættes saadan, at naar Fyraften kommer, nægter Aanden at tage fat.

At Arbejdstiden faktisk er for lang, er bevist af Hygienere, der har beskæftiget sig med dette Spørgsmaal.

Paa den internationale, hygienike Kongres i Paris 1900, udtalte Dr. M. E. Vaillant: „Statslegemet kan lige saa lidt som den enkelte ustraffet krænke Livets Love for Kræfternes Bevarelse og Legemets Udvikling. Derfor bør disse kendes og gives til Grundvold for en Lovgivning, der kan bevare og forny saavel den enkelte som det store hele".

Man tager i vore Dage saa meget Hensyn til Sagkundskaben, til de Sagkyndiges Udtalelser, det var at ønske, at man ogsaa i dette Tilfælde tog Lære af en Sagkyndiges Ord.

Tilsidst endnu et Citat af Dr. Vaillant: „Hygienen lærer os, at et Organs Arbejde af en vis Styrke og Varighed har en heldbringende Virkning paa Organets Ernæring, Kræfter og øvrige Udvikling.

Men hvis dette Arbejde overskrider disse Grænser, ɔ: hvis Organet overanstrenges er den umiddelbare Virkning en Svækkelse af Organet, og dets Hvile bliver ikke fuldkommen og Udskillelsen af dets Stofskifteprodukter ikke komplet. Det slappes, svinder ind og maaske dør. Disse er de uundgaaelige Virkninger af legemlig og aandelig Overanstrengelse".

Saavidt Hr. Vaillant. Det var ønskeligt, om Lovgivningsmagten vilde tage sig den Opgave, at hæmme „disse uundgaaelige Virkninger" førend det bliver for sent.

Johannes Christiansen.

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Albertiaffærens politiske Side.

—:—

Den dybereliggende politiske Aarsag til at Albertis Svindlerier kunde foregaa og fortsættes saalænge er Regeringspartiets, d. v. s. Storbøndernes, endnu farligere politiske Svindel.

De ved nemlig godt, at hele deres politiske Magtstilling beror paa, at det kan lykkes dem vedblivende at opretholde den Indbildning hos Husmænd, Landarbejdere og Tyende, at de er et demokratisk Parti, der varetager disse Underklassers politiske og sociale Interesser, medens Sandheden er den, at der er intet Storbønderne frygter mere end en selvstændig Tænkning og en selvstændig Optræden fra disse Klassers Side.

Den Dag er det nemlig forbi med Storbøndernes Førerskab.

Deres saakaldte sociale Reformer er blot storbondeagtige Almissereformer, bestemt som Sukkergodt til at stille Underklasserne tilfreds med. Derfor har de ogsaa i hele deres Politik, siden det saakaldte „Systemskifte", holdt sig tæt op ad Godsejerne. De har et Ansigt, et ærligere, at vise over for Godsejerne, og et andet, et forstilt, at vise over for Husmænd, Landarbejdere og Tyende. De har noget at skjule politisk i ikke mindre Grad end Alberti finansielt, og det vil afsløres samtidigt. Da hele Storbøndernes politiske Magtstilling hviler paa en Usandhed, fører det til raadne Forhold i Partiet. Dette skaber en Uvederhæftighed og en Uærlighed i hele deres Kampmaade, som vi kender saa godt baade fra Møderne og fra deres Presse.

De maa holde sig oppe paa Brutalitet, der symboliseres i Alberti, derfor lykkedes det ham at trænge sig saa langt frem. Derfor blev Angrebene paa Regeringspartiet heller aldrig imødegaaet med Grunde og Modgrunde, dette taalte Sagen ikke, og dette vilde desuden appellere alt for stærkt til selvstændige Overvejelser hos Landbounderklassen. Nej, al Kritik af Partiet blev brutalt slaaet ned som udsprungen af Dumhed og Ondskab. Det hele skulde sluges raat.

Det hele fører atter til at dræbe al Selvkritik hos Partiet. Det raadner op i Selvgodhed og gør Storbønderne fuldstændig blinde.

Deres egne Kreaturer maa der ikke røres ved. De er uden Plet eller Rynke. Derfor kan Alberti taales og fortsætte saa længe, som han gør.

Man ser altsaa, at det ene følger naturnødvendigt af det andet som Aarsag af Virkning, indtil vi kommer til den dybereliggende politiske Aarsag, at Partiet søger at leve paa den Usandhed og at faa Husmænd, Landarbejdere og Tyendet til at tro, at det er et demokratisk Parti, der vil fremme disse Klassers Interesser.

Denne Storbøndernes Fremgangsmaade brutalt at slaa al Kritik ned for at hindre selvstændig Tænkning og selvstændig Optræden hos Husmænd og Landarbejdere, den kan være probat saalænge den kan gaa, men den vil i lige Maade bidrage til et saameget des stærkere politisk Sammenbrud, nu Afregningsdagen er kommen.

Den vil nu saa meget des hurtigere bidrage til at fremme den saa haardt tiltrængte selvstændige Tænkning og Optræden, til politisk Vækkelse og Samling hos Underklasserne paa Landet, der vil se sig snydt og narret af Usandheden i Storbøndernes Politik, naar de først begynder at ræsonnere.

Som det havde sine politiske Aarsager, at Svindleren Alberti kunde spille sin politiske Rolle godt, saaledes vil hans Afsløring, tillige blive en politisk Afsløring, der vil faa vidtstrækkende Følger.

Dette er det glædelige ved Sagen.

Niels Mortensen.

Fra Slagmarken.

—:—

Udlaan af Tyende.

For et Par Dage siden saa jeg i et Blad i Aarhus, at hos Bønder, hvor Arbejderne ikke kunde faa den gængse Timeløn ved Damptærskningen og derfor ikke vilde arbejde, var der anvendt den Trafik, at Bønderne gensidig laante hinandens Tjenestekarle.

Jeg har set den Trafik opført flere Steder, saa det undrede mig just ikke,

men derimod undrede det mig højligt, at nogle Karle i „Tyendebladet“ fortalte, at de var bleven laante ud og derved havde trykket Lønnen for de gifte Arbejdere.

Jeg ved vel, de fleste Karle lader sig behandle paa denne Maade, fordi de er uvidende om, at de ikke behøver det, men efter hvad jeg kan forstaa, er bemeldte Karle Læsere af „Tyendebladet“, og derigennem kan faas Oplysning om alt ved rørende Tyendeforhold, altsaa ogsaa om dette.

Vi Arbejdere har en moralsk og kammeratlig Forpligtigelse over for hinanden, og vi unge maa paa enhver Maade undgaa at trykke Forholdene for de gifte. Vi kan sagtens, for dem er det værre.

Det ser ud til, at de Lyngbykarle har Forstaaelse af dette, og des mærkeligere er det, at de dog har indladt sig paa Forholdet.

For at Gentagelser kan undgaas for „Tyendebladet“s Læsere, noterer jeg blot følgende: I Følge Tyendeloven kan ingen Husbond sætte en anden i sit Sted, ejheller overdrage Tyendet til en anden Husbond uden Tyendets Samtykke.

Det er kun faa Paragraffer i „Loven“, der beskytter os for Udbytning, lad os endelig benytte de faa, der er.

Og til Slut dette:

Hver eneste Tjenestekarl eller Pige bør købe Tyendeloven og læse den. — Ukendskab til Loven er ingen Undskyldning. **Hjalmar Ejsing.**

Den Stakkel!

I Baaring ved N. Aaby bor der en Proprietær Simonsen, som, skønt han foruden et Par Millioner ejer 2 Proprietærgaarde, en Kro og flere Fæstegaarde, dog er vidt bekendt for sin Gerrighed. At han ikke har Raad (!) til at faa sin faldefærdige Gaard bygget om, er noget som ikke vedrører os, som ikke opholder os paa Gaarden; men det kan dog være risikerligt nok for hans Folk.

Saaledes stødte for en Tid siden en Hest en Væg ind ved Siden af Kammeret, og nu ligger Karlene hver Nat og frygter for at Væggen skal falde ind i Sengen til dem.

Og nu i disse daarlige Tider kniber det saa haart for Staklen (!!!), at han har været nødt til at afkorte Folkene ½ Stykke Hvedebrød om Morgenen — — fordi der ellers gik for meget Flormel til.

Stakkels Mand! Han burde næsten have en lille Understøttelse.

Adolf Skouboe.

Et smukt Træk

fortælles om Hr. Millionær, Proprietær Simonsen i Baaring; det lyder saaledes: Der kom 2 Tiggekoner ind og bad om lidt Fødevarer. Simonsen tog venlig imod dem, bød dem ind paa Kaffe og holdt dem ved Selskab — — til Politiet kom, han havde nemlig telefoneret efter Politiet medens de drak Kaffen. **Vamkyr.**

Glæde i Emtekjær.

Agrarerne her i Emtekjær er meget fornøjede i denne Tid. De gnider sig i Hænderne af bare Glæde. Foreningens Formand, P. Pedersen, er nemlig rejst, og saa tror de jo straks, at de urolige Tjenestefolk vil falde i Ro igen.

Men vi har ikke i Sinde at lade Foreningen gaa i Stykker. Vi vil derimod arbejde hen til, at den kan faa større Fremgang, saa at vi i en nær Fremtid kan komme til at tale et Ord med om, hvad der er Tyendets Ret; det kan vist være paa Tide at faa lidt Respekt sat i d'Hrr. Agrarer (og deres Koner med, ikke at forglemme), saa de kan lære at tage de Hen syn til deres Tjenestefolk, som ethvert Menneske kan gøre Fordring paa.

Et Medlem af Foreningen.

Vort Blad og vor Bevægelse.

—:—

Jeg har i den Tid, „Tyendebladet“ er udkommen, læst det med Interesse. Der er mange gode Stykker, som nok er værd at lægge Mærke til. Ikke alene fra Slagmarken, de er jo nu særdeles gode, men ogsaa de andre Artikler, giver os Oplysning om baade et og andet, som vi ikke før har tænkt over.

Nu er vi da endelig ogsaa naaet saa vidt, at vi kan faa at vide, hvor de allerværste Røverreder findes.

Før vidste vi jo ikke noget om, hvad det var, vi plumpede i, førend vi var der. Kunde vi saa ikke være der, maatte vi betale i dyre Domme for at komme derfra.

Nu er der jo ogsaa mange, jeg har hørt, der til Bøndernes Forsvar, siger: „Det er saamænd heller ikke let, for de arme Bønder at holde Folk nu om Stunder, de stiller store Fordringer og de vil ingen Ting bestille“. Ja, man kan drille en Hund saalænge til den bider, og saaledes er det ogsaa gaaet med Tyendebevægelsen. Bønderne har stillet Fordringer saalænge til endelig Tyendet er vaagnet og har fundet sig selv som Mennesker, der ogsaa er værdige til at stille Fordringer.

Her fra min Hjemegn er der med Skam at sige mange Tjendstefolk, særlig Pigerne, der der næsten med Afsky vender dem fra Tyendebevægelsen. Mon de da virkelig ikke tror, at de hører til Tyendeklassen? Eller de tror maaske at blive stemplet lidt højere hos Husbond og Madmoder, hvis de frasiger dem alt, hvad der hedder Tyendebevægelse, og hvad opnaar de saa derved? Ingen Ting! Nej, der er ingen, hverken Tjenestekarl eller Pige, der maa betænke sig paa at blive Med em af Tyendeforeningen; det er jo dog en ærlig Sag, der arbejdes for, og det skal ogsaa med Tiden vise sig, at vi ikke arbejder omsonst. Men Tro maa dertil, Kækhed og Ild, og singen Famlen maa gælde. **En ung Pige fra Fyn.**

Valgret og Jordret.

—o—

Lige Valgret ved vi vel alle hvad er. Vi Tyende og Arbejdere har jo ogsaa Valgret, om end kun til dels paa Papiret.

Der er ogsaa noget der hedder lige eller ulige Jordret og det er den sidste, der raader i Danmark. Og den blev saa grundig slaaet fast i 1903 ved de nye Skatteloves Ikrafttræden, at ingen kan være i Tvivl om, at det forholder sig saadan. Denne Lov er lavet ud fra det Synspunkt, at desmere Jord en Mand ejer, desmindre er hans Indtægter forholdsvis. Og dermed er Godsejernes og Proprietærens Forret til Jorden slaaet fast ved Lov.

I. F. d. Lov maa en Husmand nemlig svare lidt over det dobbelte i Ejendomsskyld pr. Td. Hartkorn end det, Godsejeren skal svare, og Gaardmændene i Forhold til deres Størrelse derimellem.

Altsaa godkender Regeringen, at Godsejeren kommer ganske til forkort som Jordbruger lige overfor Husmanden. Men hvorfor saa beskytte ham med Skatteafslag, for saa at lægge den over paa den dygtige og flittige Husmand og hele det arbejdende Samfund?

Er det monstro for at han skal indføre en Stab af Polakker til at stænge de danske Arbejdere ude fra at dyrke Jorden og nyde dens Goder? Eller er det maaske for at han bedre kan holde dem oppe i en Overpris, som gør det umuligt for den danske Arbejder og den store Skare af Tjenestefolk, som gaar og sukker efter at faa Brugsret over selv en beskeden Del af Danmarks Jord, i at købe den?

P. Werner Pedersen,
Nyrvad St.

Det Nationale, det Sociale og Underklasserne.

—:—

I.

I en Artikel her for en Tid siden ridsede jeg under Titlen „En ny Kulturtype“ en Skitse op til Tyendehøjskolen.

Ligesom den gamle Højskole kunde siges særlig at bæres af det Nationale og Religiøse, saaledes vilde Tyendehøjskolen særlig hvile paa det Sociale og det rent Humane.

I denne og en følgende Artikel vilde jeg gerne lidt nærmere udføre dette.

Jeg sidder her paa mit fredelige Dynæs og hører Skuddene knalde fra Svejbæk, hvor vort Lands forvildede Nationalister i denne Tid ved det store Skyttestævne opfører et militaristisk Skuespil.

Jeg læser Referaterne af de blodtørstige Ord, der er faldne ved den Lejlighed. At en Præst f. Eks. skal ha' sagt: „Der maa ogsaa bedes. Vi maa bede Gud om Tid til at ruste os“.

Lægger man dette sammen med den Forsvarsagitation, der nu drives i saa stor Stil paa alle Kanter, og som endog giver sig et saa modbydeligt Udslag som Oprettelsen af Skytteforeninger for Børn, saa har man Ytringer af en sygelig, landsskadelig Bevægelse, som det Sunde i Folket maa reagere imod.

Det er netop det, Tyendeungdommen — som Underklasserne i det hele — gør ved at vende sig fra det, der kaldes det Nationale.

Denne militaristiske Bevægelse pas er ind i en barbarisk Tid. Den er Udslaget af en ganske raa Tankegang. Det er en Bevægelse, der vil fordærve vor Ungdom ved at forraa dens Sindelag, og som vil lægge sig hindrende i Vejen for Udviklingen af vort Folks Retsfølelse og svække dens Tro paa, at der i Retten findes et Princip, der er stærkere end den fysiske Magt.

Vi kan kalde disse Folk de forvildede Nationalister.

Og jeg er tilbøjelig til at tro, at Krigsfaren i vore Dage ikke saa meget stammer fra Fyrsternes Kres som netop fra disse forvildede Nationalister.

Ved at appellere til det lave i Menneskets Natur, til Bøllesindet i daarlig Forstand, ved at vende Folks Sind til de voldelige Afgørelser føres Folket bort fra den ædle Tænkemaade, fra Retsideens Kulturvej.

Denne Bevægelse er raa og kulturfjendtlig. Den er aldeles ikke national i virkelig Forstand.

De, der tror paa Retten, Friheden og

Det nye Ministerium.

Vi bringer her et Billede af det 3. Venstreministerium. Dets Sammensætning viser tydeligt, at Regeringen gaar ad Højre til. Mærkeligt er det ikke, at Venstremændene i disse Dage har Humøret noget nedstemt.

Resultatet af Venstres hele Kamp gennem de mange Aar er, at vi i 1908 har et Ministerium, der bestaar af 2 Højremænd, 2 Moderate, 1 Antisocialist og 4 af Albertis tro Tilhængere.

Stakkels Reformvenstre!

Fremskridtet, maa med Afsky vende sig bort fra dette cimbriske Krigshyl.

Det bliver de humant tænkende Mænd og Kvinder, og det bliver Underklasserne i vort Folk, Byarbejderen, Landarbejderen, Husmanden, Tyendet, det bliver disse Udmarksfolk og dets Kvinder, der maa forny Tankegangen ogsaa her.

Hos dem er der ingen god Bund for de forvildede Nationalisters Krigsrummel, men vel for virkelig sund Fædrelandskærlighed.

Hvad bestaar den nemlig af?

Af Følelse for Fødestavn, for Hjem, for Faders Røst og Moders Maal, Slægtssammenhæng.

Intet i Verden er for mig saa naturskønt som Limfjorden ud for Øsløs, de stejle, grønne Bakke ved Søndergaard og Avntoft, det herlige blaa Vand med Livø, Fur og Morsø svømmende i det Fjerne. Strandens Sand og brogede Sten, hvor Stenpikkeren løber pilende omkring. Og Bølgeslaget. Bølgeslaget!

Min Barndoms Fødestavn.

Saaledes har vi det alle.

Ingen Tale kan i Vellyd for mit Hjerte, i Inderlighed sammenlignes med den, min Moder lærte mig i det lille Hus ved Fjorden.

Heller ikke kender jeg Hjemmet i skønnere Form end i det samme lille Hus, der bredte sin fattige, gæstfrie Disk for Børnene, for de Gamle, for den Vejfarende, den Forhutlede, den Foragtede. Det var et Hjem.

Naar denne Hjemstavnsfølelse udvides i Omfang, kalder vi det Fædrelandsfølelse. Denne er skær Hjemfølelse. Men saaledes som Fædrelandsfølelsen ytrer sig gennem de forvildede Nationalisters Propaganda, er den forurenet med grumsede Bestanddele og bliver til Fædrelandsegenkærlighed.

Lad os tænke os staaende paa det Tidspunkt, da Landsdelene i Danmark var at betragte som smaa Nationer for sig. Der vil da staa nogle paa det Standpunkt, som i snæver og indskrænket Forstaaelse holder paa den lokale Selvstændighed. Tidens Tegn forstaar de ikke, saa de begejstres for det, som er højere, nærmere ved Udviklingens Maal; de raaber maaske Fantaster efter dem, der paa dette Tidspunkt er Fremtidens Bærere. Der er nemlig paa den Tid stærkt oppe den store, samlende Tanke om et fælles Danmark, den store, danske, nationale Ide.

Lad os dernæst tænke os den Fremtid, da de tysk-nordisk-engelske Folk er samlede til en Folkeenhed.

Og lad os endelig forbinde disse to Punkter i Nutid og Fremtid, saa har vi Retningen og Linjen for Nutidens Stilling.

Hjemstavnsfølelse er en Grundfølelse. Men den betyder forskelligt i de forskellige Aarhundreder og Aartusinder. Den vokser saaledes: Jerslev Herred — Vendsyssel — Jylland — Danmark — Norden osv. — udfolder sig til et blomstrende Verdenstræ, hvis Rødder næres i de Menneskers Sind, hvor Fremtiden gror.

Men vi maa kæmpe med Barbarer i alle vore Dage. Og med de forvildede Nationalister.

Den snævertsynede og egoistiske Nationalitets-Tanke har maaske haft sin Mission. Men de mellemfolkelige Stridigheder det sønderjyske Spørgsmaal f. Eks. — er ikke saa meget et Spørgsmaal om Modsætninger mellem Nationer, som de er et Spørgsmaal om Frihed.

Danmarks Underklasser vil vende sig bort fra den gammeldags, den sygelige Nationalisme, Fædrelandsegoismen, men den virkelige Fædrelandskærlighed, den skønne Hjemfølelse, vil de bære med sig ind i Rets-Tiden, hvor de grusomme, militaristiske „Nationaliteter" er rundne i Menneskehedens store Guldskaal.

Der var i Danmark en virkelig national Strømning i forrige Aarhundrede, og de Grundtvigske Højskoler har den Fortjeneste at være et Udslag af denne „folkelige Genfødelse".

Nu er derimod Tidens Hovedspørgsmaal det sociale. Det forlanger at blive løst. Det er et Hovedspørgsmaal, ikke mindst for Danmarks Underklasser.

Naar der med Skuldertræk ses ned paa det sociale som noget saa lavtliggende, at ingen „aandsbaarne" Personligheder kan mænge sig med slig Materialisme — saa har jeg Lyst til at sige, at noget af det skønneste, jeg har oplevet, er Underklassernes Opvaagnen, og noget af det, der giver mit Liv Værd, er, at være med i Arbejdet for at den Sultne kan mættes, den Nøgne klædes, den Trætte hvile sig, den Nedbøjede rejses — Arbejdet for, at alle de af Landets Børn, der forkomne sidder og fryser i Skyggerne, kan føres ud paa de solbeskinnede Veje.

Det sociale er ikke i mindre Grad end det nationale en Grundfølelse. I det Fjerne, længe før der kunne være Tale om Fædreland og Fædrelandskærlighed, var det sociale Spørgsmaal til. Det var det første Spørgsmaal. Saasnart Kalven er født, søger dens Mund Moderens Yver. Det sociale Spørgsmaal strækker sig over alle Breddegrader og gennem alle Fortidens og Fremtidens Aartusinder. Det er et af de allerstørste Spørgsmaal. Det er et Spørgsmaal om Menneskelighed. Det er et Spørgsmaal, der maa løses. Danmarks Underklasser stiller det ogsaa op. De lægger for Tiden mere Vægt paa det Sociale end paa det Nationale, og de har forøvrigt den Forstaaelse, at den bedste Maade at styrke Nationen paa, er at gøre Livsvilkaarene gunstige for Smaafolk, saa Danmark bliver et godt Hjem for alle Landets Børn.

Af disse Grunde er det naturligt, at naar der nu er Tale om, at Arbejderne i Byerne og Udmarksfolkene paa Landet vil rejse sig en ny Ungdomsskole, at da vil en af de bærende Pille blive det Sociale — bortset fra et samvittighedsfuldt egentligt Skolearbejde, som jeg har den største Respekt for i enhver Art af Skole.

Nu samles Danmarks Underklasser i forskellige Afdelinger og Kolonner til en Fornyelse af vort Folkeliv og vor Politik, de kommer dragende fra Klitterne og Udmarkerne og svinger ind i Kulturstrømmen. Den, der har deres Blod i sine Aarer, den der har set disse Folks Øjne tindre over den nye Tids Genfærd, han har set et Glimt af Fremtidens forjættede Land.

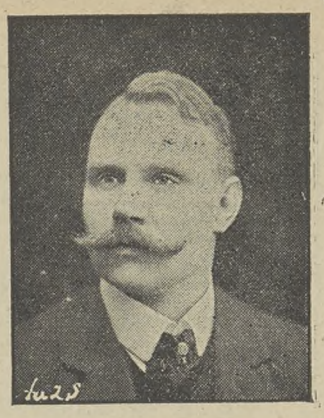
Og den Ungdomsskole, der kan tjene denne Slægt, den, der bygger paa det Sociale, den bygger paa en Grundpille, og den Ungdomsskole kommer heller ikke til at savne den store Hvælving.

Johan Skjoldborg.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Folketingsmand P. Sabroe.

Folketingsmand P. Sabroe har i disse Dage forladt Aarhus og har taget Ophold i Kolding, hvor han er bleven Redaktør af „Kolding Social-Demokrat".

Folketingsmanden har forladt den By, hvor han har udført et Arbejde som ingen anden. Han vil blive savnet af mange!

P. Sabroe er et af sit Partis dygtigste og mest sympatetiske Mænd. Han hører til dem, man kommer til at holde mere og mere af eftersom man faar ham lært rigtig at kende.

Sabroe er, trods alt, vor Mand, og naar det kommer til Drøftelse i Folketinget, vil det blive ham, vi kommer til at stole paa.

„Kolding Soc.-Dem." har, siden Sabroe blev Redaktør, faaet over 400 nye Holdere.

Medens han var paa „Demokraten" i Aarhus steg dette Blads Holderantal fra et Par Tusinder til 10,000.

Det er et Par Beviser for Hr. Sabroes Evner og Energi.

Skal Du flytte

til 1. November, maa Du tage Bladet med Dig.

Du maa derfor før November give Posten Din nye Adr. paa et Stykke Papir, saa **skal** han flytte Bladet.

Vil han ikke, saa skriv til os!

Vor Bevægelse.

—:—

Hovedbestyrelsesmødet,

som skulde have været afholdt den 2. November, er udsat til Søndag den 8. November.

Foreløbig Dagsorden:

1) Beretning om Virksomheden siden Kongressen og vore økonomiske Forhold.

2) Hvorledes skal Bladets Stilling til de Radikale og Socialdemokratiet være?

3) Hvorledes faar vi alle de bosiddende frisindede Landarbejdere og Husmænd med i vor Bevægelse?

4) Hvorledes kan vi forebygge, at vi ikke taber noget af det, vi har vunden?

5) En Anmodning til alle de organiserede Arbejdere om økonomisk Støtte.

6) Hvorledes faar vi Bladet mere udbredt og økonomisk garanteret?

7) En Deputation til Ministeriet og Rigsdagen.

8) Eventuelt.

— Mødested: Tyendebladets Kontor, Kl. 12 prc.

Carl Westergaard,
Forbundsformand.

Til Afdelingsformændene!

For en Tid siden blev der til alle Afd.-Formænd udsendt 5—6 Blanketter til Aktietegningen. Disse Blanketter skulde gerne snarest muligt indsendes i udfyldt Stand. De Afd., som endnu ikke har indsendt deres, bedes venligst om, at sætte alt ind paa at faa tegnet nogle faa Aktier a 2 eller 5 Kr. Det kan nok lade sig gøre. Gør det I kan alle!

Blanketterne, som ikke kan blive udfyldt, bedes ogsaa snarest indsendt, da vi ellers vil bruge dem andre Steder.

Tegn Aktier, saa mange som I kan. Vi skulde gerne endnu have 200 Kr. tegnet.

Husk, der faas et Ark Mærker gratis for hver Aktie til 5 Kr.

Mærkerne.

Til hver Afd. vil der blive udsendt 5 Ark Mærker, som vi haaber, hver Afd. vil sælge til Medlemmerne. De koster 4 Kr. Kommer de ikke før vil vi efter 1. Novbr. sende en Opkrævning paa dem til Afdelingsformanden. Derfor: Sælg dem alle og skriv efter flere. Enhver Forhandler kan tjene 25 Øre paa hver Ark.

— — Ligeledes vil vi til forskellige af vore Medlemmer, Repræsentanter og Abonnenter sende 1 Ark Mærker. Ønsker de saa ikke at beholde dem, bedes de sende dem tilbage. Det koster kun 4 Øre. Kommer de ikke tilbage, vil vi 1. Novbr. sende en Opkrævning til dem paa 1 Kr. Den vil de nok betale.

Til Bladets Venner!

Skaf os nogle Annoncer nu før og ved Skiftedagen. Det kan I let, naar I vil! Dem, I vil handle med 1. Novbr., maa sende vort Blad en Annonce.

Vil de ikke det, bør I ikke købe hos dem for én Øre.

Derfor: Skaf os en lille Annonce!

Skiftedagen

nærmer sig. Derfor maa alle vore Afdelingers Bestyrelse sørge for, at der snarest bliver sammenkaldt til Generalforsamling for at en ny Styrelse kan blive valgt, hvis nogle af de gamle Medlemmer skal flytte den 1. Novbr.

Ingen af vore Afd. maa gaa i Stykker fordi nogle rejser. Andre maa træde til og sørge for at faa nye Medlemmer ind efter 1. Novbr. De gamle, som rejser, maa saa sørge for at faa nye Afd. oprettet, hvor de kommer hen.

Sammenkald snarest til Møde og drøft disse Ting. **Form.**

— Tirsdag den 6. Oktober afholdt Gelstel og Omegns Tyendeforening Generalforsamling, hvor en Snes Medlemmer havde givet Møde. Da Formanden og flere af Bestyrelsesmedlemmerne rejser til 1. November, valgtes en ny Formand og Bestyrelse; følgende blev valgt: Karl Poulsen, Taarup, Formand, Hans Madsen-Andersen, Næstformand, Øjvind Johansen, L. P. Rasmussen, Ingvard Skouboe, Marie Olsen.

Uge-Kronik.

—:—

Vort Blad og Afholdssagen.

Ved vor Kongres i Foraaret udtalte Hr. Folketingsmand P. Sabroe, at han syntes særlig godt om vort Blad. Han havde lagt Mærke til, at det altid virkede for Ædruelighed. Det var noget stort og godt og det glædede ham meget.

Det er forøvrigt meget rigtigt. Vort Blad er ogsaa et Afholdsblad. Det bekæmper Spiritusdrikkeriet lige saa stærkt, og maaske med mere Held end mange Afholdsblade, fordi disse kun kommer til Afholdsfolk. Vort Blad kommer til alle og bidrager derfor mægtigt til at vinde nyt Land for Afholdssagen.

Det bør alle Afholdsfolk særlig paaskønne.

Vort Blad maa være et Afholdsblad fordi vor Klasse er den mest afholdne i Landet. Halvdelen af Afholdsfolkene er Tjenestefolk.

Vort Blad vil fremme alt godt og alt det, der kan gavne Smaafolk.

Ikke at forglemme Afholdssagen!

Dygtige Tjenestepiger!

Det skal ikke længere være en Hemmelighed: Vor udmærkede Medarbejder, Agitator, er en fynsk Tjenestepige!

Navnet Agitator er godt kendt fra hendes 4 overmaade velskrevne Artikler, „Agitation", „Læsning", „Polakker" og „En Stemme".

Dem, der har Bladet opbevaret, kan læse dem efter i de to Sommerkvartaler. Uden at fornærme vore to andre skrivende Kvinder, Frk. Elisabeth Jørgensen og Elna Bjarnholt, kan vi godt sige som en af vore Medarbejdere sagde forleden: Agitator hører til en af vore bedste skrivende Kvinder!

Vor Artikel i Dag om „Vort Blad og vor Bevægelse", af „en ung Pige fra Fyn", er ligeledes skrevet af en ung Tjenestepige, ogsaa fra Fyn.

Nu har vi altsaa 4 dygtige kvindelige Medarbejdere, hvoraf de to er Tjenestepiger.

— — Sig det til alle danske Tjenestepiger!

Johs. Christiansen,

som er godt kendt fra sin Sang her i Bladet, „Hold ud!" og sine glimrende Artikler, „Vor Ungdom og vor Tid" samt „Arbejdstiden", har skreven en Artikel om Obstruktion. Den kommer i næste Nr. J. C. er mod Obstruktion.

Vejlby Højskole.

Til Vejlby Højskole vil Redaktør Helge Hostrup fra November være knyttet. Der vil i Vinter blive talt af følgende Lærere: Af Arne Møller om nyere Historie, Samfundskundskab og Verdensudviklingen, af Pastor Geert-Jørgensen om ældre Historie, af Peter Vedel om Lande og Folk, Nordens Historie og Sundhedslære, af Arkitekt Vilhelm Monrad om Fysik og af Helge Hostrup om dansk Aandsliv efter 1907.

Et Par Fejl

fra sidste Nr. maa vi rette. Det er Navnene paa Hr. Reinhold Mac og Redaktør Hækkerup, Ringsted, som var forkert.

Andre Smaafejl maa Læserne selv rette eller overse.

Tyendekommissionen

samles paany til Møde sidst i denne Maaned. Det menes, at den vil blive færdig med sit Arbejde til Foraaret 1909.

— — Naar Fanden vil ha' en Sag forpurret, sender han den bare i Kommission . . ., sagde Bøgh.

— — Denne Gang har Fanden nu ikke haft nogen Finger med i Spillet, men derimod — — Alberti, men Forskellen er jo ikke stor!!!

Hygiejnisk Debat.

— De' er s'gu løjerligt med denne J. P. Møller — han vasker sig over hele Kroppen hver Dag!

— Ja, han maa være et stort Svin!!!

Af et Hofreferat.

„Derpaa begav de allerhøjeste Herskaber sig til Slotskirken for at takke den højeste . . ."

En Fejltagelse.

Herren kommer ind i Dagligstuen og udbryder forfærdet:

„Det er dog for galt. Nu har Pigen kastet Grøntsagerne midt i Sofaen".

„Det er min ny Hat!" lyder Fruens Stemme fra Værelset ved Sider af.

Paa Hovedet.

„Ved Du, hvad jeg saa i Gaar? Tænk dig, en Graaspurv stod paa Hovedet!"

„Aa, Sludder!"

„Jo, den stod paa Hovedet af Frederik den 7.s Statue".

Forenings-Meddelelse.

— Husk det store Møde i Svejstrup. Der maa alle med. (Se Annoncen!)

— Husk Fjenneslev Afds Møde Lørdag den 17. ds. Red. Hækkerup og Stegenborg taler! (Se Annoncen).

— Terslev Afd. holder Grneralforsamling Søndag den 25. ds., Kl. 8 (Se Annoncen).

— „Udby Afd." holder Møde paa Udby Kro, Lørdag den 18. Oktober, Kl. 7½. H. Ejsing taler!

— Husk Ballet i Taastrup Nyskov Søndag d. 25. ds.

— Roholte Afd. holder Genoralforsamling Lørdag den 17. ds. i Vindbyholt Kro, Kl. 8 prc.

— Gelsted og Omegns Tyendeforening afholder stort Møde paa Gelsted Gæstgivergaard Søndag den 18. Oktober. Ahlman Hansen taler.

*

Pladser.

En Karl,
der vil hjælpe til i Kostalden, kan fra 1. November faa en god og vellønnet Plads paa Stenagergaard pr. Ølholm.
H. Monrad.

Tjenestepiger,
som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Plads søges.
Et ungt Menneske, 19 Aar søger Plads til 1. November.
Adr.: **Peter Larsen,**
Frydensgave pr. Bagsværd.

Plads søges.
En Karl paa 21 Aar søger Plads til 1. November, som Kusk eller Kørekarl; i mangel deraf, ved hvad som helst.
Chr. Mortensen, hos **V. Madsen,**
Bagsvær pr. Bagsvær, Sjælland.

Forkarl.
En dygtig Karl med gode Anbefalinger kan faa Plads til 1ste November hos undertegnede. Han maa have nogen Indsigt i og Interesse for Brugen af Maskiner. Gode Forhold. Løn 500 Kr.
Ole Futtrup Kristensen,
Ryssensten pr. Farre.

Tyender
i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Abonnér paa „Tyendebladet“.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Bortfæstning.
Stadsfæstemand **Winther-Jensen,**
Fiskergade 3, Aarhus.

Foredrag tilbydes

Foredrag tilbydes
overalt. I ældre Foreninger 8 Kroner.
Ahlman Hansen, Rue Hede, Søndersø, Odense. Telefon: Bredbjerg 14.

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Oplæsning tilbydes.
Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden“)
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.
Billigt Honorar.
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes
i alle Foreninger. Honorar: 5 a 10 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Oplæsning og Foredrag
tilbydes. Ældre Foreninger 5 Kr. + fri Rejse.
Hjalmar Ejsing,
Vejlby Højskole, Riisskov (v. Aarhus).

Vesterdal Højskole,
Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3. November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.
Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.
(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.
6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Hattefabriken,
Aagade 39,
sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.
Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!
Hatte moderniseres bedst her.

Forlovelsesringe
bedst og billigst hos
Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Telef. 1436.
— Aarhus. —

Husk
Ryesgades Mode-Magasin
Ryesgade 23.
Stort Udvalg i Damehatte.
Billige Priser.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflg.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25, Aarhus.

Til Skiftedagen
anbefales mit store, billige Lager af alle Slags Klædeskabe, Kommoder samt kurante Møbler.
P. M. Paulsen,
17, Frederiksgade 17, Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker.
70, Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Uhrmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv- Herre- og Dameuhre fra 10 Kr. Største Garanti.

A. Eriksens
Skræderforretning,
41, Degergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i
færdigsyede Herreklæder
omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.
Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.
Største Varelager paa Frederiksberg.
„Tyendebladet“s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

Bl. Annoncer.

Hasle.
Lørdag den 17. ds. afholdes Foredrag i **Hasle** af **Erik Lajer, Tilst.** Derefter Bal for Medlemmerne (hvert Medlem maa tage et Ikke-Medlem med). 50 Øre for Herrer og 35 Øre for Damer.
Kontingent opkræves.
Valg af ny Bestyrelse.
Bestyrelsen.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Paul, som indsaa det unyttige i at gøre Modstand, gik med en gnaven Mine mellem Betjentene til det Sted, man kaldte Staffepladsen.

Der blev hans pjaltede Skjorte revet af hans Ryg, og han blev skaanselsløst pryglet af Knutten; Officeren, som havde givet Ordre til Piskningen, tildelte ham selv adskillige Slag.

Efter denne grusomme Straf var Paul ikke mere det samme Menneske. Da hans Kone fik Lejlighed til at tale med ham, var hun næsten affindig af Vrede.

„Der skal komme en Regnskabsdag for dette“, sagde hun rasende.

„Ja, Gud give, der maatte“, svarede Paul med sammenbidte Tænder og lynende Øjne, hvilket viste, hvor farlig han var bleven. „Men tys“, fortsatte han, „ikke et Ord. Lad os være som Katte, der lurer paa sit Bytte, tavse og stille“.

„Stol Du kun paa mig“, sagde Catherine med Eftertryk.

En Uge efter vekslede Rachel et Ord med ham.

„De har piskет Dem“, sagde hun deltagende.

„Ja“, svarede han.

„De har en Gang piskет mig i St. Petersborg“, sagde hun, idet hun rødmede af Skamfølelse over Krænkelsen. „Jeg havde ikke begaaet nogen Forbrydelse, intet ondt gjort“, fortsatte hun, „og dog piskede de mig“.

„Aa“, sukkede Paul, „det er let at haane Løven i Bur. Men undertiden bryder Løven ud, og saa — ja, saa bliver den stundom skudt. Men undertiden sønderriver Løven sine Vogtere“.

Han greb Rachels Haand, trykkede den omt og sagde:

„Gaa, lad dem ikke se os tale sammen“.

Paa denne Maade blev der knyttet et andet stærkt Baand mellem disse tre Mennesker, Catherine, Rachel og Paul. De to Kvinder sluttede sig nøjere sammen, men de saa for Tiden bort fra Uretten, de havde lidt.

Omsider begav Karavanen sig paa Vej igen, og Eskorten fik Ordre til at passe nøje paa Paul, der beskreves som „en voldsom og farlig Fange“.

Vinteren faldt paa nu, og over Tundraerne blæste vældige Snestorme, men alligevel var Nordenvinden og Polarsneen mildere end de Mænd, som eskorterede Straffefangerne over Stepperne paa denne Aarstid.

I Tomsk havde Rachel i en Pelsværkshandler truffet en Trosfælle, til hvem hun havde fortalt sin sørgelige Historie, og han havde da foræret hende en Rejsepels og forsynet hende med en bethydelig Sum Penge. imod at hun gav ham en Anvisning paa nogle af sin Faders Slægtninge i St. Petersborg.

Disse Penge opbevarede hun omhyggeligt, thi hun vidste, hvor nødvendig Penge vilde være til Udførelsen af hendes store Opgave.

Saaledes begyndte hun under gunstige Forhold den lange og værste Del af sin Rejse.

Efter mange lange og trættende Marscher kom man til Irkutsk ved Bredden af Angore, der kommer fra den store Baikal-Sø.

Under hele denne Tid havde Paul Petrowna og hans Hustru ikke faaet Lov til at tale

Gelsted og Omegns Tyendeforening

afholder **Bal** paa Gelsted Gæstgivergaard Lørdag den 14. Oktober.

Medlemmer 50 Øre, Ikke-Medlemmer 75 Øre.

Nye Medlemmer optages.

Listerne slutter Fredag den 23 ds. **Karl Poulsen,**
Formand.

Brønderslev

og Omegns Tyendeforening afholder Generalforsamling paa Hotel „Brønderslev" Søndag den 25. Oktober, Kl. 4 Eftermiddag.
Bestyrelsen.

Taastrup Tyendeforening

afholder stort Bal den 25. Oktober paa **Taastrup Nykro,** Kl. 7 Aften, hvortil alle indbydes.

Entre: 1 Kr. for Herrer og 50 for Damer. Medlemmer af Tyendeforeningen Moderation mod Forevisning af Medlemskort.
Bestyrelsen.

Terslev

Tyende- og Landarbejderforening afholder ordinær Generalforsamling i Terslev Kro Søndag den 25. ds., Kl. 8 Aften, med følgende Dagsorden:

1) Godkendelse af Regnskabet.
2) Valg af Bestyrelse (Formand, Næstformand, Kasserer, 4 Bestyrelsesmedlemmer, 2 Revisorer og Supleanter).
3) Valg af Repræsentanter.
4) Afstemning om der skal udskænkes Spiritus ved Foreningens Møder og Sammenkomster.
5) Ordning af Agitationen.
6) Eventuelt.

Mulige Sager, som ønskes behandlede, maa indbringes til Bestyrelsen senest 2 Dage før Generalforsamlingen.

P. B. V.:
Niels C. Nielsen,
Formand.

Nr. Næraa

Sogns Tyende- og Landarbejderforening afholder Søndag d. 25. ds. Generalforsamling i Roerslev Afholdshjem, Kl. 4. Humoristisk Oplæsning af H. P. Hansen, Fange Kl. 6. Bal fra Kl. 8.

Entre til Oplæsningen 25 Øre. Til Ballet 50 Øre; begge Dele 60 Øre. Damer frit Bal.
Bestyrelsen.

Fjenneslev

og Omegns Tyendeforening afholder offentligt Tyendemøde i Fjenneslev Afholdshotel Lørdag Aften den 17. Oktober, Kl. 8 prc.

Tjenestekarl P. Stegenberg og Redaktør Hakkerup taler.

Alle er velkommen.
Bach Runung.

Stor Tyende- og Landarbejderfest

afholder Svejstrup og Omegns Tyendeforening i Svejstrups Forsamlingshus Søndag den 18. Oktober.

Kl. 4 Foredag af Frk. K. Mikkelsen, København, og Hr. Povl Jensen, Bramminge.

Entre: 20 Øre.

Derefter Bal for Foreningens Medlemmer med Damer.

Tillige afholdes om Aftenen Generalforsamling med følgende Dagsorden:

1) Valg af Styrelse, Repræsentanter og Tillidsmænd, 2) Ændring af Lovens § 1 og 5, 3) Eventuelt.

Stor Tilslutning til Festen forventes.

Kontingent til Foreningen og Bladet opkræves Festdagen.
Formanden.

Al Slags nyt, moderne og solidt

* Fodtøj, *

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

Brabrand.

Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.

Specialtet:
jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.

Alt i færdige Drengedragter.
Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Læs og Bemærk!!!

Gratis kan ethvert Tyende ved mindre end 2 Timers Arbejde erholde 1 Lommeuhr og Fonograf med Valser, send straks Adr. og Svarporto til
Chr. Kristensen,
Jernbanegade 8, Kolding.
— Agenter antages. —

H. Nielsen,

Holbærgsminde ved Byllerup Mølle pr. Nørre Aaby.

anbefaler sig med alt til Skræderfaget henhørende.

Ægteskabstilbud!!!

En Karl fra Landet, først i tyverne, ønsker at korrespondere med en lidt yngre Pige for senere at indgaa Ægteskab, hvis gensidig Forstaaelse opnaaes.

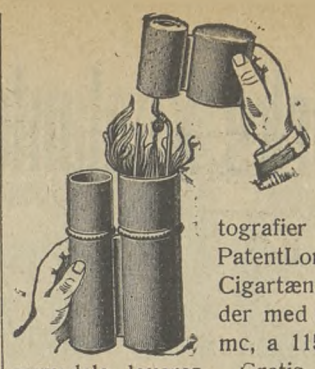
Billet mrkt. „F. P. R." med Oplysninger om Alder og helst Fotografi modtager dette Blads Kontor.

Tavshed loves og fordres.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Nyt!

Steroskob med 12 forskellige smukke Damefotografier 1,25 Øre, PatentLommefyrtøj, Cigartænder, brænder med stor Flamme, a 115 Øre. Reservedele leveres. Gratis 1 Flaske Æther og Brugsanvisning. Man bør vogte sig for verdiløse Efterligninger, disse bliver retslig forfulgt. Bladets Holdere 10 pCt. Rabat.
A. J. Rasmussen,
Bøgholm, Ejby.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

---

sammen til Straf for hans „genstridige Opførsel" i Tomsk. Det var en frygtelig Prøvelse for dem begge, men de knurrede og klagede ikke. De vidste, at de vilde faa mere Straf, hvis de virkelig klagede.

De gjorde et fjorten Dages Ophold i Irkutsk. Saa rejste de, som skulde til Kora-Minerne

De skulde da over Baikal-Søen, som ligger ca. 10 Mil fra Irkutsk. De passerede over Baikal-Søen paa Isen, og saa begyndte Marschen over Trans-Baikal-Provinserne.

Adskillige af Fangerne omkom her af Kulde, Sult, Træthed og Sygdom. Men Paul, Catherine og Rachel udholdt Klimaets Barskhed. De holdtes oppe af noget, som deres medrejsende ikke havde. Dette noget var maaske et Taagebillede, men hvad end det var, saa tjente det alligevel til at holde dem oppe.

De udstrakte Egne, som ligger mod Øst og Nord, er øde og triste Egne, kun sparsomt befolket, med daarlige Veje, hvis de kan kaldes Veje, og uden ordentlige Herberge for rejsende.

Om Sommeren er det slemt nok, om Vinteren skrækkeligt. Dog lader Regeringen sine Undersaatter drive som Kvæg til disse ugæstmilde Egne.

Det har ikke noget at sige, at Kulden til Tider gør Livet næsten uudholdeligt.

Fremad maa de stakkels Mennesker gaa, Mennesker, der under en god Styrelse vilde være en Ære for deres Land. Men den Mand, der blot ser vredt paa Czarens Kat, udsætter sig for at blive forvist, og derfor passerer Adelsmand og Bonde, fattig og rig, stadig i Strømme over de sibiriske Stepper og øde Egne til den levende Grav i Kora-Minerne eller Sakholins Rædsler, medens brutale, uvidende og dumme Embedsmænd og Soldater behandler de lænkede Fanger værre end arabiske Slavehandlere i Afrika behandler deres Slaver.

Idet Fangekaravanen passerede gennem de skrækkelige Egne, døde nogle ved Holdestederne, hvor hvert Stykke Træ, hver Sten og hver Plet Jord er smitsom.

Nogle Fanger faldt under Vejs og blev begravet i Sneen, og de, som overlevede, anstrængte deres Øjne for over Snemarkerne at opdage et Tegn paa, at deres Rejse snart vilde faa Ende, og i deres Hjerte udbrød de:

„Herre, hvor længe skal denne Elendighed vare?"

Det fortyngede Folks Røster, mod hvem deres Medmennesker var grusommere end Ulvene, der omsværmede dem, grusommere end de isnende Vinde fra det kolde Nord.

Trods al deres Nød og Lidelse holdt Paul Petrowna, Catherine og Rachel Stand. Undertiden følte de, skønt de ikke tilstod det for hinanden, en knusende Modløshed, naar de stirrede ud over de vilde Egne, lige som den skibbrudne paa en Tømmerflaade stirrer ud over den vilde Havflade efter en Sejler, der kan redde dem fra Undergang.

Endelig, da en bidende kold Vinterdag nærmede sig sin Slutning og et glimrende Nordlys oplyste Himlen, hævede der sig et Glædesraab samtidig fra de udmattede Straffefanger, da de fik de lave Kora-Miner i Sigte.

For at en Læser kan danne sig et Begreb om den mærkelige Kora-Egn, hvor Czaren af Ruslands private Miner ligger, vil jeg i Korthed fortælle, at den ligger i en øde Dal, der

Mørke kontante Manufakturforr.

ved

Chr. Christensen

anbefaler til Skiftedagen:

Det bedste i Herretøj til Prisen, stærkt Arbejdstøj, Arbejdsbenklæder fra Kr, 1,95.

Største Udvalg i sorte og coul. Kjoletøjer.

Ene-Udsalg her paa Pladsen af Chr. Junchers Fabrikata til Fabrikspriser.

Enkelt og dobbeltbredt Lærred i Tvist, Dowlas, Hør, 1/2 Hør og Blaar. Prima Bolster, fjertæt Nankin og Satin, uldne Dyner, Sengefjer og Dun i fuldstændig rene Varer.

Uldtrikotage, saavel til Børn som Voksne, forefindes i stort Udvalg.

Herre-Hatte, Huer og Kasketter.

Dame-Hatte og Kasketter, Pelshuer, Pelskraver og Muffer i et flot Udvalg.

Prima Symaskiner m. m. m.

Tiloversbleven Dame-Overtøj fra sidste Sæson udsælges til og uder Indkøbspris.

Bemærk!

Østergades elektriske Skotøjsreparationsværksted leverer Saaler og Flikker i Løbet af 1 Time.

Elegant Udførelse. **Billigste Priser.**

Telefon 2507. **Chr. Toft, Østergade 7, Aarhus.**

Giv Agt! **Læs her!**

Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen

bør til 1. November købe deres Fodtøj i min Forretning.

Største Lager! **Billigste Priser!**

NB. Mine bekendte jevnstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælges til **8 1/2 Kr. pr. Par** i alle Størrelser!!

J. Thingvad, Norsgade 15, Aarhus.

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som kunde have Lyst til at rejse for **„Tyendebladet"** i Vinter, antages fra 1. November. Der antages 2 Mand i hver Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding, Brønderslev, sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

■ Foreningsfaner og Bannere ■

leveres smukke og billige.

Carl Monrad, **Brønshøj Villaby, København L.**

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,

Skomager og Træskohandler,

Brønderslev!

C. Rasmussens Møbelforretning

Ry. St.

anbefales.,

Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine, eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Abonnér paa Tyendebladet.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre	pr.	Linie.
Rabat: 25 %				
Pladser	10	„	„	„
Møder	10	„	„	„
Forretninger	10	„	„	„

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncer i „Tyendebladet"!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

Søndergade 31 — Aarhus.

Ægteskabstilbud!

En ung, kraftig Landarbejder, som har en lille Formue og et Hus, ønsker Ægteskab med en ung Pige af Landbostanden, som er i Besiddelse af lidt Formue. Billet med Oplysninger og Fotografi, som tilbagesendes, mrkt. 25 modtager dette Blads Kontor.

Kredsforeningen!

Punkter til Drøftelse ved kommende Kredsmøde, bedes indsendt inden den 25. ds., samt Valg af Repræsentanter, 1 for hver 20 Medlemmer, foruden Afdelingsfnrmændene. Navnene paa Repræsentanterne bedes indsendt.

P. B. V.:

Ahlman Hansen.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

---

vandes af Floden Kora, som har en Længde af omkring Hundrede Mile.

I denne golde Egn, der maa udholde en artisk Vinter, er der en Række Guldminer, hvori Straffefanger arbejder ved en særlig Naade af hans kejserlige Majestæt, Czaren over alle Russere.

Minerne en delt i Distrikter, og i det, der kaldes de lavere Miner, ligger Administrationen. Her bor Guvernøren med de underordnede Embedsmænd, og der er flere Hundrede Straffefanger foruden de nødvendige Vogtere.

I Vintertiden bliver imidlertid Aarvaagenheden i høj Grad slappet, og Fangerne faar derved lidt mere Frihed, thi Klimaets Barskhed og Farerne i de omgivende Is- og Sneørkener gør Flugt næsten umnlig.

Følgelig faar Fangerne Lov til at bo i Hytter og indrette sig det saa hyggeligt som muligt.

De kommer sammen med hinanden, og ved smaa Adspredelser søger at oplive deres triste Liv efter bedste Evne.

Disse Oplysninger vil gøre de følgende Begivenheder mere forstaaelig for Læserne.

20. Kapitel.

Saa snart man naaede Kora, blev Paul Petrowna paa Grnnd af, at han i Tomsk havde truet en brutal Officer, der havdr fornærmet Catherine, beordret i strængt Fængsel, medens Catherine og Rachel blev indkvarteret i de saakaldte fri Fangers Hule — det vil sige Fanger, der haade Lov til selv at bygge deres Hytter og leve et forholdgvis frit Liv udenfor Fængslet.

Den videre Rejse endnu længere mod Øst for dem, som skulde til den lavere Amur og Sakholin, vilde ikke begynde før Foraaret havde aabnet Vejene igen, saa at de, som endnu ikke havde naaet deres endelige Bestemmelsessted, havde mange Maaneder tilbage, før de naaede det.

Catherines Adskillelse fra sin Mand, som hun saa inderligt elskede, var hende et stort Slag; men lige før de skiltes, havde han faaet Lejlighed til at sige til hende:

„Vær ved frisk Mod, Catherine. Vi skal mødes igen, thi jeg kan ikke tro, at Gud har glemt os, og forlad ikke Rachel. Hun er ensom og venneløs".

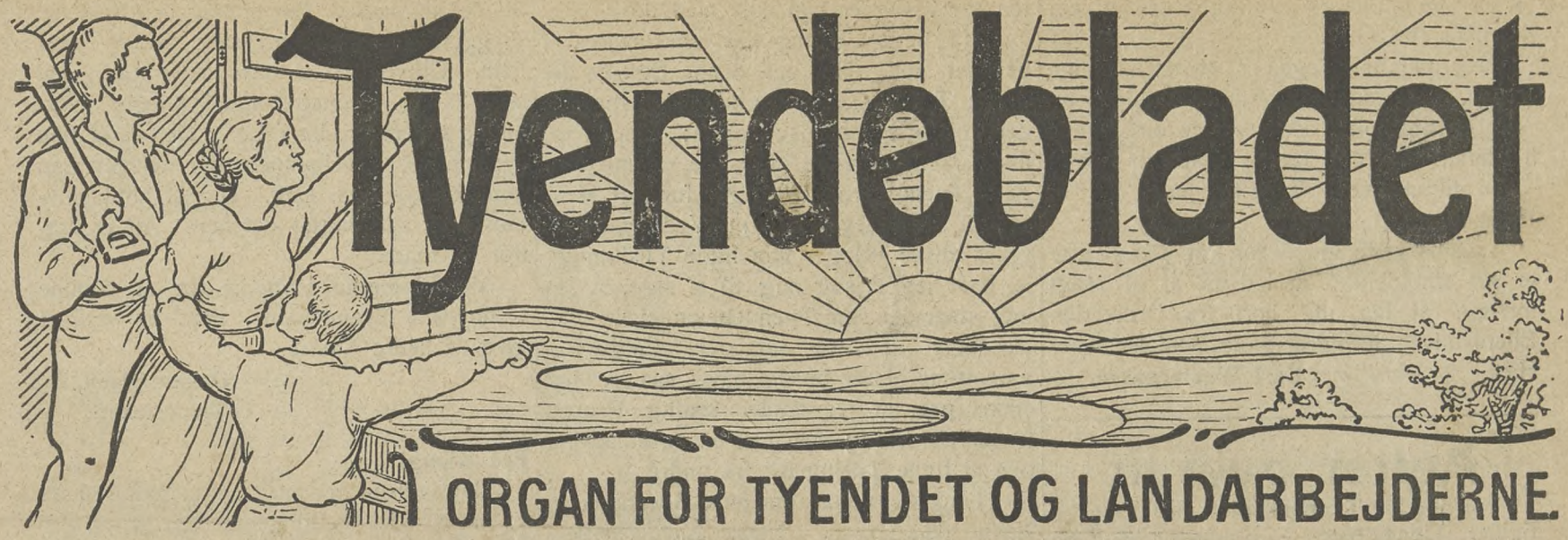
Selv uden dette hendes Mands udtalte Ønske vilde hun ikke have gjort det, thi de var fastere og nøjere knyttet sammen end nogen Sinde ved den Sorg og de Lidelser, de havde udstaaet.

Rachel havde udholdt det alt sammen tappert, men det var alligevel med en Følelse af Taknemlighed, at hun endelig fandt sig befriet for Rejsens Besværligheder, og dog var det Husrum, hun nu fandt i Kora, af en højst tarvelig Art.

Hytten var bygget af Drivtømmer, til Natteleje tjente nogle snavsede Huder og Tæpper paa Gulvet, og varme erholdtes ved et Baal i en Krog af Hytten; Røglen gik ud gennem en lille Aabning i Taget.

Hvis Rachel pludselig var kommen til dette Sted fra sit elegante Hjem i St. Petersborg, vilde hun med Afsky have gyst tilbage ved det; men det, hun havde gennemgaaet under den lange Rejse gennem Sibirien, bevirkede, at den usle Hytte forekom hende som et lille Palads.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 56. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 25. Oktober 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Til unge Arbejdere.

Den unge Arbejder gaar til Kamp
og veed, hvad han vil.
Sliddet er haardt, og Lønnen lav —
højere Løn er hans første Krav . . .
Javel! Men husk:
Der maa mere til!

Den unge Arbejder knytter Haand
og veed, hvad han vil.
Del vil han ha' i Jordens Arv,
Samfundets Styre og Landets Tarv . . .
Javel! Men husk:
Der maa mere til!

Den unge Arbejder bygger Hus
og veed, hvad han vil.
Bedst er i eget Hus at bo,
Hjemmet skal bygges, og Slægten gro . . .
Javel! Men husk:
Der maa mere til!

For Sjælen i hvert et Ungdoms-Bryst
har noget, den vil!
Den skriger, om Skrutten er nok saa tuld,
og sulter ved Samfundets Tarv og Guld,
Vaar-Sol og Sang
det maa der til!

I Skønhed adles hver Arbejds-Daad,
og adles den vil.
Aa, Kammerat ved den bejtsede Fjæl
husk paa den rige, forhutlede Sjæl,
Byg den en Borg —
det maa der til!

J. J. Kronstrøm.

Hvem drikker?

—o—

I en Artikel om Afholdssagen sidste Foraar, gjorde jeg gældende, at vor Klasse, Tyendet og Landarbejderne, er den mest afholdne Klasse her til Lands.

Jeg beviste min Paastand ved at henvise til den uomstødelige Kendsgerning, at Halvdelen af de 70,000 Medlemmer i Danmarks Afholdsforening er Tjenestefolk. Regner vi dertil Arbejdsmænd og Smaahusmænd, saa er vi oppe ved et højt Tal. De tre Fjerdedele af Afholdsforeningens Medlemmer, er hørende til Underklassen paa Landet.

For os, der hører til den Klasse, er det noget meget glædeligt. Det er af den Grund, at vi skal prale af vor Afholdenhed paa andre Klassers Bekostning, fordi de andre, Gaardmændene og Herremændene og deres respektive Koner, altid raaber op om de daarlige Tjenestefolk, de fordrukne Bæster til Tjenestefolk og Arbejdsmænd, der øder alt til Svir og Skidt! Der er ikke noget ved at give disse Fyldebøtter noget, siger de, for de øder det jo straks. Det er næsten en sand Velgerning mod de unge og ældre Landarbejdere, at give dem saa lidt som muligt i Løn, for saa har de da ikke saa meget at drikke op og saa holder de sig frisk meget længere.

Jo, den Historie kender vi. Den fortælles ved hveranden Storbondefest. Særlig slagfærdig er Historiens Fortællere, naar de da hen paa Aftenen har nydt nogle Flasker Vin og kvaldt en Del Toddyer. Saa kan de faa Munden rigtig paa gled og Konerne raabe „Hør", naar de drikkende Tjenestefolk er paa Tapetet.

Hvor er det dog ikke morsomt? Der sidder disse rige Jorddrotter, maaske med en Hr. Pastoren imellem sig, og fordømmer Verdens Daarskaber og særlig Drikkeriet og fortæller om, at det bliver daarligere og daarligere. Folk bliver værre og værre, alt imedens de pøler i sig af dyre Vine eller dampende Toddyer!

Jo, sandeligt! Det er morsomt. Det er nogle rare Repræsentanter for Dyd, Moral og Afholdenhed!

Vi maa virkelig have Lov at smile spydigt og haanligt.

Præsternes og Moralisternes Hyl og Vræl om Tidens Daarlighed og de stadig løsere og løsere Sæder og slappe Moral er selvfølgelig lige hen i det blaa. De kender bare ikke Forholdene. De gaar med Bind for Øjnene eller glor lige op i Luften.

De nøjes med at fordybe sig i Overklassens Svineri, Tøjleløshed og Kæltringagtighed. De ser ikke andet. Og saa slaar de Hænderne sammen og er lige ved at opgive Troen paa alt godt.

De ser ikke det, de skulde se, disse Herrer og — Damer.

De ser ikke, hvorledes Moralen hos Underklassen højner sig samtidig med, at Sansen for Skønhed, Ædelhed og Renhed vaagner. Alt det vil de ikke vide noget af. Saa havde de jo ikke noget at prædike om. Det kunde jo ikke falde disse Folk ind, at holde en Lovtale af Glæde over Tidens store Fremgang, Menneskeaandens Sejre og Individernes Trang til personlig Fremskridt. De vil hellere Tale om Svineri end om Renhed!

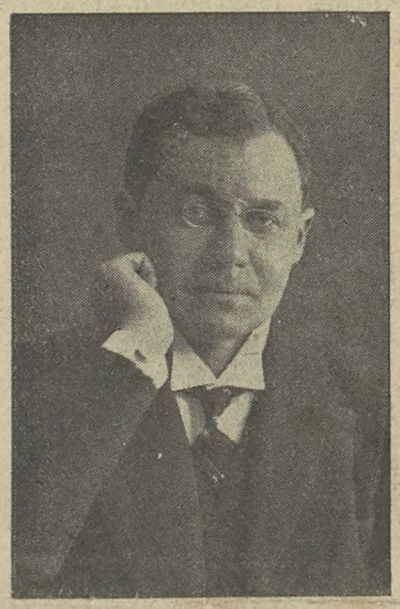
Saa længe vi har en arbejdende Klasse, der daglig bliver mere og mere kultiveret og ædruelig, saa længe skal Verden nok staa, trods Overklassens Homoseksualisme og Storkæltringestreger!

Disse Tanker faldt mig i Pennen forleden Dag, da jeg af „Afhodssamfundets" Beretning ser, at en Trediedel af deres ca. 9000 Medlemmer er Tjenestefolk, ca. 3000 Tjenestefolk + 1162 Arbejdere og Husmænd. Ialt 4,162, samtidig med, at der er hele 301 Gaardmænd og ikke en eneste Herremand.

Her ser vi, hvem der drikker og hvem der er afholdne.

Disse Tal staar fast og er et godt Bevis for, at ingen har Ret til at sige om Arbejderne, at de er mere drikkende end andre, naar det modsatte er Tilfældet!

Men det er jo lettere at komme over,

Direktør Jacob Jacobsen.

Vi bringer her et Billede af Aarhus Teaters nye, populære Direktør, Hr. Jacob Jacobsen.

Hr. Jacobsen er en udmærket Skuespiller og har et stort Navn indenfor Skuespillerverdenen. Han har været ansat ved Teatret i længere Tid, og da den gamle Dirrktør døde, blev Hr. Jacobsen næsten enstemm g valgt til hans Efterfølger.

Paa vor Opfordring har Direktøren lovet at arrangere en billig Folkeforestilling 1. November af Hensyn til de mange Landarbejdere, som den Dag kommer til Byen. Der opføres „Brødrene Hansen" og „Madame Sherry".

hvor Gærdet er lavest. Det er jo ogsaa let at sige om os, at vi drikker, særlig naar det ikke skal bevises!

Nej, men hele Sagen er, at det ses ulige lettere, naar en fattig Mand er fuld, end naar en Storbonde er i samme omtaagede Tilstand, fordi den fattige ikke har nogen Vogn til at læsse Kæferten paa! Det er Forskellen.

Lad os være glade for, at vor Klasse er saa afholdende, og lad os af al Magt forsøge at faa alle bort fra Drikkeriet, Ellers bliver de aldrig gode Soldater i vor Hær.

Carl Westergaard.

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—o—

En Søndag i Slutningen af Tredserne skulde der være Licitation i Østrup Kro over Mads Daglejers Dreng, og da den var ansat lige efter Kirketid, var der fuldt baade i Kirken og i Kroen.

Naturligvis vilde hele Sognet ikke byde paa den Dreng, det var jo ikke saa travl en Aarstid, og Vejret var godt, og saa var det altid en Adspredelse at tage den Forestilling med. Saa havde man en passende Anledning til at komme til Kros, og for en Ordens Skyld gik de fleste til Kirke med det samme. Vejen var jo lige lang, enten man tog begge Dele med eller ej.

Kromanden gned sig i Hænderne og satte sit venskabeligste Smil op, naar han bød de talrige Gæster velkommen; thi det tegnede til at blive en god Dag for ham. Der var næsten samlet et halvt Hundrede Mennesker, og alle Bordene i Kroens to store Skænkestuer var fuldt besatte. Det gik lystigt med Kaffepunsene, og der var snart en Snakken og en Bakken, saa man knap kunde se sin Sidemand for Tobaksrøg, langt mindre høre, hvad han sagde.

Der blev et Øjeblik forholdsvis stille, da Sogneraadsformand Peter Andersen traadte ind, fuldt af en stærktbygget tiaars Dreng, der ved sin Indtrædelse lod et hurtigt, sky Blik fare hen over den store Forsamling. Han tog dog snart Øjnene til sig igen, da han mærkede, han var Genstand for de mange nysgærrige Blikke.

(Fortsættes).

Vor Bevægelse

og de bosiddende Landarbejdere.

—o—

Det har glædet mig meget at læse i „Tyendebladet", snart det ene Stykke og snart det andet fra forskellige Tjenestekarle; men det har forbavset mig mere, at der saa godt som aldrig høres noget fra den daglønnede Arbejder.

Er Tyendebevægelsen da ikke noget for ham? Og er han ikke med der?

Paa begge Spørgsmaal maa svares et bestemt „jo". Her paa denne Egn er det ihvert Tilfælde den daglønnede Arbejder, der holder Bevægelsen oppe; men til ethvert Medlemsmøde høres de samme Klager: „Tyendeforbundet tager for lidt Hensyn til os". Og jeg for mit Vedkommende giver disse Klager min fulde Tilslutning, ja, naar jeg dfister mig til at sige, at for mig staar det som Tyendebevægelsen ikke har faaet det Navn, som den i Følge Bevægelsens Natur burde have, saa er jeg sikker paa, at jeg møder kraftig Protest fra enkelte Sider; men jeg er ogsaa sikker paa at finde Tilslutning fra andre.

Hvad siger man om, hvis Bevægelsens Navn var bleven „Dansk Landarbejderforbund", og de lokale Afdelinger benævnedes f. Eks. N. N. Sogns Landarbejder forening", saa vilde det staa enhver Landarbejder (saavel daglønnet som Tyende) klart, det er noget for mig.

Vi arbejder netop for at afskaffe Tyendeforholdet i sin nuværende Skikkelse, hvorfor saa holde paa Navnet, som dog ifølge gammel Tradition ligesom sætter Skel imellem to Klasser, der dog er og bliver uløselige fra hinanden, hvis Interesser er ens; og skal Landarbejderbevægelsen slaa igennem til fuld Organisation, omfattende hele Landet, saa den kan gøre nogen Virkning, ja, da maa vi have alle gifte Arbejdere med, og hvad er da mere naturligt, end at de, som dog bliver længere paa et Sted end de unge og ugifte, vil komme til at trække det største Læs i de lokale Foreninger, og det bliver de gifte Arbejdere, der kommer til, som jeg har nævnt, at holde Bevægelsen oppe.

Min Mening er, at der bør tages mere Hensyn til den gifte Arbejder, og jeg vil haabe, at der til Kongressen til Foraaret vil blive stillet bestemte Krav i den Retning, og saa skal det ses, at vi er klar til at tage fat. Men sig mig, hvad skal vi svare naar, vore Kammerater indenfor den daglønnede Stand siger: „Hvad vil I gøre for os?"

Til Slut kun dette: Jeg vil ikke diktere nye Former for Tyendeforbundet, men jeg vil gerne gøre mit til, at vi igennem saglig Diskussion i vort Blad kunde naa de bedste Resultater, og muligvis derved blive klar over, hvordan enhver især vil stille sig til de forskellige Spørgsmaal paa Kongressen til Foraaret.

Laurits Madsen,
Arbejdsmand,
Nr. Lyndelse, Aarslev, Fyn.

Fra Slagmarken.

—:—

Et Møde paa Landevejen.

Men Bylten under Armen vandrer han frem paa Vejen, nylig bortgaaet fra sin Plads paa Herregaarden, bort fra, hvor Egespirsridderen raader. Han indhentes af en Vogn, paa hvilken en tyk Agrar troner. Denne spørger ham, hvorhen Rejsen gælder og faar til Svar, at han er arbejdsløs. Da Bonden hører dette, udbryder han: „Naa, Du er en af den Slags Sjovere!" Og kører saa videre.

Der ser vi tydeligt Bøndernes Afsky og Foragt for den arbejdssøgende Vandringsmand.

P. F.

Et uhyggeligt Karlekammer!

Hos Lars Pedersen i Kregomme findes et Kammer, som er saa daarligt, som det vel kan være. Det er bag ved Hestene. Væggene er skæve og ryster, naar vi rører dem. Gulvet er af Jord eller Ler med store Huller. Loftet er kun Stænger, hvorimellem der er klinet Ler. Der er et lille Jernvindue, hvorigennem der hverken kan komme Lys eller Luft. Der er altid halvmørkt og saa lugter det fælt. Alt er fugtigt og raadt.

Vil Bønderne være fri for at komme i „det fæle Tyendeblad", maa de snarest give os bedre Kamre.

Oskar Olsen,
Tjenestekarl.

Fra Kjøng!

Bevægelsen her gaar meget godt fremad. Vi har en Del Gaardmænd, som synes, det er noget forfærdeligt noget, vi laver. Det er alt for store Krav, vi stiller. De er bange for, de ikke kan faa nok at flotte sig med — og det vilde jo være kedeligt.

De gør ikke en Smule for deres Folk. Før holdt de Fest for de unge i Forsamlingshuset, men i Aar havde de en Udflugt for — de gamle! Vi maatte blive hjemme, mens de morede sig; men saa er det jo rart, vi selv kan holde en Fest for os selv. Saa har vi jo intet at takke dem for, d'Hrr!

E. P. Christensen,
Formand for Kjøng Sogns Tyendeforening.

Gode Kamre

findes der dog enkelte af herude paa Nordfyn, f. Eks. paa Bredstrup Mølle hos Gdr. Anders Jensen, Rinde Mark, samt hos Gaardfæstemand M. Kristensen, Ringe.

Flinke Folk.

At der ogsaa blandt Gaardmændene herude er flinke Folk, saa vi Bevis for forleden Aften, da vi var til Bestyrelsesmøde hos Oluf Andersen, Nr. Næraa Mark. Da bød hans Husbond, Jakob Pedersen, os ind og beværtede os paa det bedste.

Det kan man kalde flinke Folk.

Rasmus Jeppesen.

En Historie om 3 Mellemmader.

Hos en Gaardmand ude i Aarslev ved Aarhus var det Skik, at der blev lavet 3 Slags Mellemmader: meget gode til Manden, mindre gode til Karlen og slette til Drengen.

Naar de var i Marken, tog Manden sine, gav Karlen sine og lod Drengen beholde de daarlige.

Saa en Dag sagde Karlen: Dreng, nu vil vi sku ha' vore Mellemmader, saa spiller vi Manden et Puds!

Det gjorde de. Karlen tog saa Mandens, Drengen aad Karlens, de var delikate for ham og han smækkede svært med Tungen. Karlen laa og grinte syndigt.

Saa kom endelig Manden og — — — maatte nøjes med Drengens tykke Hestemellemmader! Han var lynende gal, men sagde intet, rev kun i de tørre Skorpe som en Hund i en fed Vædder, medens Karlen og Drengen hver for sig laa og guffede i sig af de lækre Sager, saa det skummede om Munden paa dem.

Lurifax.

„Det værste Smudsblad!"

I Søndags var jeg ude at agitere for „Tyendebladet" og fik ogsaa mange nye Holdere tegnet, fortæller vor flinke Agitor Axel Gregersen i Brabrand. Hen paa Eftermiddagen kom jeg ind til Gaardejer Karl Jensen i Taastrup (v. Aarhus). Han og Karlen var ved at vaske Vogn, skønt Kl. var over 3!

— Vil Du ha' et godt Blad, sagde jeg til Karlen.

— Ja, det kan godt være.

— Hvad er det for et Blad, spurgte Bonden.

— Det er „Tyendebladet".

— Hvor er Du fra?

— Brabrand.

— Naa, vil Du saa ha' Bladet, spurgte jeg Karlen.

— Nej, nej, det skal Du ikke, raabte Bonden, det er det værste Smudsblad, der har været til endnu. Fly ham straks Bladet, saa han kan komme ud af Gaarden igen!

— — —

Det er Bondekultur af nyeste Dato!

Job.

Et Slagsmaal i Fjellerup.

Brødrene Pedersen, Fjelleruplund, Fjelsted Sogn, har i flere Aar haft den meget pæne Skik, at prygle deres Tjenestekarle. Det gjorde de ogsaa for nogen Tid siden. Den ældste Broder, Anton Pedersen, kom ud paa Marken for at se til Karlen, som der var beskæftiget med at sprede Gødning.

Da han syntes, at hans Arbejde ikke havde gaaet rask nok for Haanden, gav han sig til at prygle ham.

Da Slagsmaalet var til Ende, traadte to Gaardmænd frem, som Anton Pedersen vist ikke havde bemærket. Havde han set dem, vilde han vel have skammet sig ved saaledes at prygle Karlen.

En i Fjellerup.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Præmier.

—:—

Vi har 3 Præmier til vore mest flittige Abonnentsamlere. To hvide, ægte Landkaniner. (Værdi over 5 Kr. pr. Stk.) fra Kr. Kristensen, Fuldbro Mølle, 1. Præmie. Desuden 2 store Gaslygter til Cykle fra C. M. Madsen, Voel. Det er 2. og 3. Præmie.

Opgiv det samlede Resultat senest d. 28. ds. Præmierne er lette at vinde. Der skal kun skaffes ganske faa Holdere for at vinde den!

Demokratiets Stilling og Socialdemokr. Taktik.

—o—

Et Par Oplysninger m. m.

—

I „Tyendebladet"s Nr. 54 skriver P. Stegenborg, at Socialdemokratiets Kongres med knebent Flertal vedtog at afbryde Samarbejdet med de radikale. Her har Stegenborg faaet gal Besked, og jeg antager, at han har denne fra Red. Westergaards Artikel om Kongressen i Odense. I denne Artikel var der nemlig et Par Misforstaaelser, som jeg egentlig ikke i Øjeblikket tillagde saa stor Betydning, men som det maaske alligevel vil være heldigst at faa rettet.

I denne ellers udmærkede Artikel, der giver god og korrekt Besked om flere af de vigtige Spørgsmaal, som behandledes paa Kongressen, kommer Westergaard nemlig til at gruble over Allianceſpørgsmaalet. Der var for det første mange Landarbejdere, der her gik til samme Side som „de urolige Københavnere", og det var ikke de alliancevenlige, der kom i Mindretal. Mindretallet var tværtimod dem, der var misfornøjet med den vedtagne Beslutning, fordi den efter dens Mening gav de radikale for meget, og det var tillige dem, der — som undertegnede — mente, at det maa overlades til de lokale Partiorganisationer i hver enkelt Kreds, om de vil have Samarbejde med andre Partier eller ikke.

P. Stegenborg mener, at der ikke tages saa meget Hensyn til de radikale, som der burde. Jeg synes tværtimod, at vi er meget hensynsfulde mod de radikale. I en Række af de radikales Kredse, som Ringsted (Zahle), Sorø (Povl Christensen), Sakskøbing (Rørdam), Middelfart (Slengerik) og Otterup (Mads Larsen) for ikke at tale om Københavns 1. og 3. Kreds (Trier og Alfred Christensen) kunde Socialdemokraterne mønstre betydelige Stemmeantal. Alligevel lader vi de radikale Repræsentanter sidde uanfægtet i disse Kredse. Endelig overlader vi dem bl. a. Københavns 2. og 4., Køge, Lejre, Holbæk, Maribo, Rudkøbing og Verninge, som de har gode Chanser for at erobre, naar der ikke opstilles Socialdemokrater.

Socialdemokratiet kan ikke vise de radikale større Hensyn uden at vanrøgte sin egen Mission.

Socialdemokratiet og det radikale Venstre er nemlig langtfra et og det samme. Dersom f. Eks. Zahle eller Rørdam i Dag eller i Morgen blev Ministre, skulde vi snart faa at se, at de staar de andre moderate eller konservative, saakaldte Venstremænd, meget nærmere, end de staar Socialdemokraterne.

Og de radikale Gaardmænd — hvordan stiller de sig f. Eks. til Tyendebevægelsen? Er de mere medgørlige og forstaaende end dem, der slutter sig til Højre eller Reformvenstre?

Det har jeg i hvert Fald aldrig hørt noget om.

I hvert Fald mellem de radikale har Samarbejdet været ment saaledes, at nu skulde Socialdemokraterne lægge Stemmer til, og saa leverede de radikale Kandidaterne; men vi har ingen Interesser i at flaske et Parti op, der, naar det kommer til Stykket, er lige saa antisocialistisk som alle de andre.

Jeg haaber, at vi ad Aare vil møde mange af Tyendeforbundets Folk i det offentlige Liv; men at Forbundet selv skulde til at opstille Rigsdagskandidater og derved paa en Maade optræde som selvstændigt Parti, tror jeg, vilde være uheldigt.

Johs. K. Johansen.

Demokratiets Sejr i Køgekredsen.

—:—

Den 13. Oktober overværede jeg Valget i Køge. Redaktør Bransager sejrede jo med stor Majoritet. Der var stor Jubel blandt Køgekredsens Vælgere og ikke uden Grund. Thi hvilken Modsætning er Bransager ikke til Køgekredsens tidligere Repræsentant, Storsvindleren Alberti. Alberti appellerede til Gridskhed og Pengebegærlighed. Bransager derimod appellerede til deres sunde Fornuft. Paa sin klare, bramfri Maade klargjorde Bransager for sine vælgere, hvilken Demoralision, der var indført i dansk Politik ved det J. C. Christenſke og Albertiſke Regimente.

Hvilken Lykke vilde det ikke have været for Køgekredsens Vælgere, om de havde rettet sig efter Bransagers store Forbillede, Hørup, da han talte til dem paa samme Maade. De lod Hørup falde og valgte Alberti, men de maatte bøde haardt derfor, deres Forseelse har de nu gjort god igen ved at vælge Bransager.

Der er for enhver Demokrat al Grund til at lykønske Køgekredsens Vælgere med deres nye Repræsentant.

Redaktør Bransager vil — som den støtte, solide Politiker han er — sikkert gøre sit til, at der bliver ryddet op i den gamle Slendrian, og derved føre dansk Politik ind i et sundere og bedre Spor.

P. Stegenborg.

Obstruktion.

—:—

Naar en Klassekamp er rejst, er den rejst paa Grundlag af Misfornøjelse. Den eller de, der rejser Bevægelsen, er i deres inderste kommen til den Opfattelse, at dersom ikke netop denne Kamp rejses, saa vil denne Klasse, Kampen gælder, gaa under.

Det staar for dem som en uomstødelig Kendsgerning, at Kampen er uundgaaelig, dersom denne enkelte Del af hele Menneskeheden skal bevares. Og saa rejses Kampen.

Men for at føre en Kamp kræves der Vaaben, og jo bedre disse er, med des større Kraft og Sikkerhed føres Kampen. Det gælder da i første Række Stridsmændene, at de vælger de bedst mulige Vaaben. De skal ikke saadan uden videre gribe til det første det bedste, til det, der ligger lige for Næven; thi det kunde let være af den Art, der skader en selv mest. Man maa først undersøge dette Vaaben, om der skulde være en eller anden skjult Mekanisme, der, i det Øjeblik, det bruges mod andre, virker saaledes, at det saarer Brugeren værst. Et saadant Vaaben skal man vogte sig for at gribe.

Et saadant Vaaben er efter min Mening Obstruktionen og saa er det ligegyldigt, paa hvad Maade den end udføres. Brugeren af dette Kampmiddel vil ved gentagen Brug deraf saaledes vove sig ind i et Spind af Forestillelse, Falskhed og løs Karakter, at han hele sit Liv igennem vil føle Véerne deraf.

Og tilmed er det et saare uhæderligt Middel i en Frigørelsens hellige Kamp. I en saadan Kamp maa Vaabnene være blanke, saa det straaler fra dem, naar Lyset rammer dem. Og de maa være saa rene, at Fingrene ikke snavses for at tage ved dem.

Jeg vil haabe, at den Klasse, der nu for Tiden rejser Hovedet, den Klasse, der nu maner til Strid, vil benytte sig af Vaaben, om hvilke de paa Sejrens Dag kan sige, at de var rene.

Benyt gode Vaaben! Og naar I vælger de blankeste, saa kan Modstanderne aldrig staa frem og bebrejde Jer, at de var skarpe, dem I valgte. Skarpe skal de være, men — vogt dem for Smuds.

Johs. Christiansen.

— — —

Hr. Johs. Christiansen har i Virkeligheden ikke svaret paa min Artikel, ikke bevist, at mine Paastande var forkerte. Han kommer med en hel Del skønne Ord om gode Vaaben, daarligt Kampmiddel, uhæderlige Midler og Smuds.

Alt det har vi jo hørt saa ofte her i Bladet.

Først et Spørgsmaal: Hvorfor talte ingen om Smuds og uhæderlige Vaaben, da vore Jernbanemænd sagde, de vilde lave Obstruktion? Da tav alle — ogsaa Johs. Christiansen! Hvorfor?

— — — Jeg skrev:

„Sagen er, at vi ikke kan benytte os af Strejker, saa længe vi har den gamle, brutale Tyendelov. Laver vi Strejke, kan vi

jages bort af Pladsen uden Løn. Det kan vi ikke, naar vi laver en Obstruktion. Derfor tvinger Husbonden og Tyendeloven os til at benytte den. Er det et lavt Middel at benytte, saa er det altsaa Agrarerne selv, der tvinger os til at benytte den! Det maa vi slaa fast! Saa længe de opretholder Tyendeloven er der ikke andet for os at gribe til end Obstruktion!

Et Eksempel: Lad os sige, at Forholdene paa en Gaard er helt utaalelige. Det er umuligt at ligge i Kamrene eller f. Eks. leve af den Føde, man faar, eller taale en saa lang Arbejdstid. Saa har Folkene kun to Ting at vælge imellem: enten lave Strejke og saa miste deres Løn eller lave Obstruktion og beholde deres Løn og faa bedre Forhold.

Enhver maa jo være dum, om han ikke valgte det sidste!"

Hvorfor gaar J. C. uden om disse Ord? Hvorfor beviser han ikke, de er forkerte?

Jeg forstaar ikke, det skal være uhæderligt at sætte alt ind paa at faa bedre Forhold, naar vi ellers vilde miste vor Løn ved at forlade den helt umulige Tjeneste. Vi maa dog altid tage Hensyn til os selv først!

Overfor den sorte Uret er intet uhæderligt!

Et Bevis: I et alm. Slagsmaal er det „uhæderligt" at benytte Jernkno og en Stok med „Blyklump", men er vi bleven overfaldet af en Røver, er det hæderligt at forsvare sig med disse Vaaben

Naar Arbejder og Kapitalist staar frit overfor hinanden, er Obstruktion ikke paa sin Plads, men her er den, fordi vi har Lænker om begge Ben. Det er vore Modstandere, der har taget alle andre Vaaben fra os.

Vi maa benytte dem i Kampen for at blive fri for at benytte dem!

Det er som Aakjær siger: Vi vil ikke Krig, men Fred; men for Fredens Skyld kan hænde, vi en Dag maa Hanen spænde!

Ja, vel, saadan er det!

Vi naar intet uden Kamp!

Johs. Christiansens kønne Ord hjælper intet!

Forøvrigt har jeg aldrig anbefalet at bruge Obstruktion. Jeg har kun forsvaret den, naar andre siger, det er uhæderlige Vaaben.

Obstruktion skal ikke bruges overalt, det er kun de enkelte Steder, hvor intet andet er at gøre.

Ingen maa lave O.; før han har forhandlet med Husbonden og faaet et rent Afslag.

Først saa begynder Obstruktionen! Og saa maa vi sige Husbonden, hvorfor vi har lavet den, naar han spørger.

Ellers er Obstruktion uhæderligt. Ellers ikke.

Det er de andre, som tvinger os til at benytte Obstruktion.

I Kampen mod den sorte Uret, er intet uhæderligt!

Lad os huske det!

Carl Westergaard.

Efteraarspløjning.

Lange Furer,
gennem Stubmarkens Grøde
trækkes med Plov
af de brune og røde.

Lange Furer,
bagom Plovkarlens Hæle
fylder sig Stær
med Ormene fæle.

Lange Furer,
vinder Plovkarlens Tanker,
mens Træsko og Muld
om Benene skanker.

Lange Furer,
Efteraarsregn og Væde
pibler ved Rod,
hvor Hestene træde.

Lange Furer,
gennem Mørkning og Skummel
spændes der fra
uden Larm og Tummel.

Thomas Christensen,
Ry St. v. Gudenaa.

Opkrævning paa Aktierne.

Lørdag den 31. ds. vil alle, der har tegnet sig for en Aktie i Bladet, modtage Opkrævningen.

Skulde ikke alle den Dag møde Posten eller ikke have Pengene før Søndag, saa bedes de venligst den 1. November gaa ind til deres Posthus og indløse Opkrævningen.

NB. Grundet paa, at 1. November er paa en Søndag, maa vi nødvendigvis udsende Opkrævningen om Lørdagen, da en Del skal flytte i en ny Plads om Søndagen.

Det Kirkelige, det Humane og Tyendehøjskolen.

—:—

II.

Den militaristiske Skyttebevægelses fremtrædende Talere er særlig grundtvigske Højskolemænd fra Fortiden.

Dem om det; enhver maa følge sit. Men Underklassernes Ungdom nærer Uvilje og Modbydelighed for al den oldnordiske Krigsalarm. Den har mere Sans for det Humane, for Menneskelighed og Kulturfremskridt. Det andet er antik.

Tyendeungdommen vil nok være med til at gøre Danmark stærk — men ikke ved Kanoner. Den vil sætte sin Ære i, at Danmarks Tyende kan blive kendt som samvittighedsfuldt, oplyst, velstillet, fribaarent, saa enten man tager en Tjenestekarl eller hans Husbond til et offentligt Hverv, saa bliver det røgtet lige godt.

Det er ogsaa en Maade at styre Nationen paa.

Som Tyendeungdommen har sit Samfundsideal, har den ogsaa sit Menneskemønster, sit Personlighedsideal.

Det er Samvittighedsmennesket, Individualisten.

Den Ungdom af Underklassen, der stræber højt, hader al Avtoritetsvæsen. Den finder det uværdigt at tro eller antage noget, bare fordi en Avtoritet fremsætter det. De hader Dogmatiken.

Derfor er denne Ungdom heller ikke tilfredsstillet ved de bestaaende Højskoler. Enten de er grundtvigske, missionske, baptistiske eller metodistiske har de et bestemt kirkeligt Præg. De kan ikke bruge en Mand til Lærer, der ikke har den samme kirkelige Anskuelse. Det kirkelige er en Hovedsag ved disse Skoler, det hører til Programmet. De bekender en bestemt kirkelig Tro hver Dag og synger deres særlige Salmer dertil.

Dem om det; enhver maa følge sit. Men for en Slægt med stærk individualistisk Anlæg er saadanne udprægede Kirkeskoler ikke tilfredsstillende.

For Individualisten er der ingen Avtoritet, hverken i Himlen eller paa Jorden, der staar højere end Menneskets egen Samvittighed — eller hvorledes man nu vil udtrykke den forunderlige Stemme i Menneskets Indre.

Naar Individualisten bøjer sig for noget udenfor sig, sker det kun, fordi Samvittigheden i hans Indre byder ham det.

Samvittigheden kan udvikles, forfines; den kan altsaa tale forskelligt til forskellige Tider, men Samvittigheden er alligevel til enhver Tid Menneskets Højesteret.

Der gives ikke anden Maade, man kan holde sin Kærne sund og sand paa.

Hovedsagen er ikke, om et Menneske ender i det, man kalder Tro, eller i det, man kalder Vantro, men om han følger sin Samvittigheds Bud, sin bedste Overbevisning paa ethvert Punkt, thi da er Mennesket ægte.

Det er med Mennesker som med Diamanter; alt andet er ligegyldigt uden dette ene: ægte eller — Benicia.

Det er ikke denne eller hin Kirketro eller Vantro, det drejer sig om; det er det menneskeligt værdifulde, det rent humane.

Derfor kræves der ud fra denne Tankegang en Ungdomsskole, der har det Humane til bærende Grundlag.

Idialet for Individualiteten er en Personlighed, der — hvad Anskuelse han saa ellers forøvrigt har — paa ethvert Punkt er sig selv tro, der med løftet Pande tør sætte sin Overbevisning mod en hel Tidsalder, om det er nødvendigt, han, der alene føler sig forpligtet mod den høje, hellige Ret i hans Indre.

En Mønster-Situation for en Mand er den ejendommelige Individualist, Samvittighedsmennesket Morten Luther, da han stod i Worms. Han turde nok gaa imod de Mægtige, de Prægtige, imod alle de verdslige og kirkelige Autoriteter i den Tid, men han turde ikke være sig selv utro, han turde ikke gaa imod sin Samvittighed.

Saadan en Højhed er der over den individualistiske Ungdomsskole.

Den vil give Frihed til Personlighedsudfoldelse, enhver efter sin Kim. Den vil glæde sig over Menneskevæksternes brogede Pragt, naar de faar Lov at gro i fri Naturlighed. Den vil elske Sundhed, Sandhed, Skønhed.

Underklasserne er gennem Tiderne blevne krumbøjede under Kirkemagtens Tryk. Nu er Tiden at genrejse frie Personligheder, hvad Anskuelse de saa ellers finder at passe dem

Paa intet Punkt er Almuen saa usikker som paa det kirkelige. Almuen kan bydes det skrækkeligste Humbug, naar det hyller sig i Religionens Toga. Overfor andre Forhold i Livet tør Almuen nutildags tage selvstændigt Standpunkt ud fra det, der lever i dens Sind. Men paa det kirkelige Omraade er den usikker. Den har nemlig levet saa mange Aarhundreder under den pavelige Avtoritets Aag og bag Dogmatikens tykke Mure.

Men Underklassernes Ungdom er respektløs nok til at turde nedbryde Fængslet.

Den længes efter Frihed.

Som man skal kæmpe mod de forvildede Nationalister for at redde Sjælen i det Nationale, saaledes skal man brydes med de Kirkelige, med Dogmatikerne, for at fri Personligheden.

Dette Hedenskab, som man vil kalde det, denne individualistiske Opfattelse, som jeg her har udtalt, den er i hver Fald min.

Og jeg er vis paa, at den ideelt stræbende Ungdom af Underklasserne med mig foretrækker en fri Ungdomsskole som den socialt humane, der stemmer med Ungdommens Samfunds- og Personlighedsideal.

Johan Skjoldborg.

Opkrævning

paa

Tyendebladet.

I de første Dage af November vil vi til alle vore Holdere, som har bestilt Bladet her, udsende Opkrævning for Oktober Kvartal. Vi haaber da, at Holderne alle som en indløser den. Det er jo kun 75 Øre + Porto. Ialt 90 Øre.

Tag fat!

—:—

Et alvorligt Ord til alle gode Kammerater!

—

I min Skoletid hørte jeg en Historie nede fra Rom. Den stammer fra den Gang, da de var ved at rejse den høje, slanke Sten uden for den berømte Peterskirke. De havde da faaet Stenen omspændt med Reb og Tov og var nu ved at trække. Der var Stilhed. Ingen maatte tale. Det var Døden. Og hvad sker: Da Stenen lige var ved „det døde Punkt", var Tovene trukket ud. Der stod de. Kun et ganske lille Tag, saa var Stenen over dette Punkt eller ogsaa maatte den falde og alt Arbejdet var spildt. Der stod de og saa paa hinanden og ikke maatte sige et Ord.

Saa kom en ung Sømand gaaende og var straks klar over Stillingen. Han raabte: „Vand paa Tovene!" Og efter at de havde smidt Vand paa Tovene trak de sig sammen og Stenen rejste sig af sig selv.

— — —

Saadan lød den Historie.

Som det var med den Sten, er det nu med vort Blad. Det er snart oppe. Et Skub til og det er over det døde Punkt.

Der maa derfor tages et Tag, smides „Vand paa Tovene", for at det kan komme over det døde Punkt. Saa vil det staa der, høj og slank og sprede sit Lys ud over hele Landet, ellers vil det som Stenen atter glide tilbage!

Det maa ikke ske. Vi maa virkelig tage dette Tag. Det er ikke saa meget, der skal til! Kun en lille Haandsrækning fra hver Mand, saa har vi vunden.

Vort Blad har faaet en god Udbredelse, men vi mangler endnu et Par Hundrede Holdere. Det har ogsaa en Del Annoncer, men nok er det ikke. Nogle faa Stykker flere skal til. Der er ogsaa tegnet mange Aktier, men dog kan vor Gæld ikke helt dækkes, og det skal den!

Kammerater! I maa alle hjælpe til, at vi kan komme over „det døde Punkt". Bladet maa ikke mere give Underskud. Det har vi ikke Raad til. Det behøves heller ikke, bare hver Mand hjælper lidt til.

Derfor vil jeg i Dag rette en indtrængende Opfordring til jer alle om at hænge i. Gaa ud en Søndag eller en Aften og skaf os hver et Par nye Holdere. De behøver ikke at blive betalt før efter November. Og skal den nye Holder flytte, sender vi Bladet til den nye Plads!

Forsøg ligeledes at tegne en lille Aktie paa 2 eller 5 Kr. Det har enhver Raad til nu til November. Alle Bladets Venner maa være Medudgivere af vort Blad!

Og endelig: Forsøg at skaffe os en lille Annonce. Det støtter Bladet meget, særlig hvis alle vilde købe hos vore annoncerende. Saa vil de altid sende vort Blad deres Annoncer.

Som sagt: Vi skal endnu have nogle faa nye Holdere, nogle Aktier til og et Par Annoncer.

Det kan I skaffe Bladet. Gør I det, har I gjort en god Gerning. Saa vil vort Blad være over „det døde Punkt".

Lad os sige som Sømanden:

„Vand paa Tovene". Et lille Tag til!

Med kammeratlig Hilsen

Carl Westergaard.

Tyendebladets Kontor

er flyttet til Hjelmensgade 2, 1. Sal.

Vor Bevægelse.

—:—

En ny Kredsforening.

Der er nu dannet en Kredsforening for Københavns Amt.

Til Formand er valgt Laurits P. Nielsen, Taastrup, og Næstformand Jens P. Pedersen, Herstedvester.

— Bestyrelsen for Aarhusegnens Kredsforening afholdt Møde Lørdag den 17. Oktober, hvor det vedtoges at faa H. Ejsing paa Foredragstourne til alle Kredsens Afdelinger, og i samme Anledning bevilgedes to Kroner af Kredsforeningens Midler til hver Afdeling. **ff.**

— Svejstrup Tyendeforening afholdt Medlemsmøde Tirsdag den 6. Oktober. Lærer Sørensen, Bjedstrup, holdt et udmærket lille Foredrag om „Nye Tider" og hvad vi maatte vente os af dem.

Derefter en lille Diskussion om Højskolen.

Sluttelig forhandledes om Festen paa Søndag.

— Sidste Lørdag Aften holdt Balling Tyendeforening Samling.

Regnskabet, der udviste en Indtægt af 17 Kr. og en Udgift paa 22 Kr., fremlagdes og godkendtes.

I Formandens og Kassereres Plads, der begge rejser paa Højskolen, valgtes Niels Kr. Nielsen, Balling Hedegaard, til Formand og fung. Kasserer. **J. K. Pedersen.**

— Søndag den 18. September afholdt Udby Afd. Møde paa Udby Kro. Hjalmar Ejsing talte om Jordspørgsmaalet, og hans Foredrag paahørtes med stor Opmærksomhed. Der var ikke mødt saa mange Tilhørere, som sædvanlig, fordi at Westergaard havde skrevet Lørdag i Stedet for Søndag i Tyendebladet.

Efter Foredraget blev der en lille Diskussion mellem Hjalmar Ejsing, Undertegnede og Kristian Kristensen.

Hjalmar Ejsing anbefales paa det bedste til andre Afdelinger.

A. Chr. Pedersen.

*

Uge-Kronik.

—:—

Johan Skjoldborg.

Vi bringer her et Billede af vor udmærkede Medarbejder, den populære Forfatter Joh. Skjoldborg, som i de sidste Numre af vort Blad har skrevet nogle ganske udmærkede Artikler om moderne Aandsliv og vort Forhold til Højskolen.

Vi vil meget anbefale vore mange unge Læsere at studere alle disse Artikler meget nøje, ikke nøjes med flygtig at læse dem igennem, men saa godt som muligt at tilegne sig Artiklernes Indhold.

De er nok værd at læse mere end en Gang.

Skjoldborg er meget glad ved vor Bevægelse. Det er noget af det glædeligste, jeg endnu har oplevet, siger han, men — føjer han gerne til — jeg har altid ventet, Bevægelsen vilde komme, men aldrig ventet, at den var kommen saa tidlig!

I Vinter skal vi omtale Skjoldborgs mange udmærkede Bøger, samt bringe nogle Oplysninger om Forfatterens Liv og Levned.

Skjoldborg er for Tiden Husmand og bor paa Halvøen Dynæs ved Himmelbjerget.

Hansen-Røjle,

der efter endt Soldatertid atter bor i Røjle ved Strib, tager i disse Dage fast Ophold i Aarhus. Derfra vil han virke for vor Sag og vort Blad ved at holde Foredrag, tegne Holdere og Annoncer.

Hansen-Røjle er jo desuden en ganske fortrinlig Oplæser, hvorfor han nok snart vil blive benyttet af alle vore Afd. som Taler og Oplæser.

Hans Adresse er: Hjelmensgade 2 A., 1. S., Aarhus.

Vort Emblem

er nu under Arbejde og bliver færdig 1. Novbr. Det vil da blive sendt ud til alle vore Medlemmer, som staar direkte i Forbundet. Desuden sendes et Par Stk. ud til hver Afd. Formanden vil da modtage Bestillinger paa et bestemt Antal.

Emblemet koster kun 50 Øre. Det er udført i Sølv og er meget smukt. Alle vore Medlemmer bør bære det synligt.

Ved Skiftedagstide

bør alle vore Læsere forsøge at skaffe os en Del Annoneer. Gør os den Tjeneste at opgive os Navnene paa dem, der nægter os Annoncer — vel at mærke: hvis de annoncerer i andre Blade.

Navnene paa d'Hrr. maa vi kende for at vi kan gaa dem forbi, naar vi køber!!

Den sidste.

A.: Har De hørt, at Alberti har faaet et Spil Kort ind i Cellen til sig, saa han og Fangevogteren kan spille Kort i Fritiden mellem Forhørerne.

B.: Nej, er det mullgt!

A.: Ja — — men alle Knægtene er rigtignok taget fra!

B.: Saa—aa, hvorfor dog det?

A.: Jo, for saa snart han ser en „Bonde", prøver han paa at snyde.

Forenings-Meddelelser.

— Hadsten Afd. holder Generalforsamling Lørdag den 24., Kl. 8, paa Laursens Hotel. Der maa alle møde. Søren Juul, Fmd.

— True Tyendeforening afholder offentligt Møde i Konditoriet i Brabrand Lørdag Aften Kl. 8½. Hj. Ejsing taler.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Pladser.

En Karl,

der vil hjælpe til i Kostalden, kan fra 1. November faa en god og vellønnet Plads paa Stenagergaard pr. Ølholm.

H. Monrad.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326. anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Plads søges.

Et ungt Menneske, 19 Aar søger Plads til 1. November.

Adr.: **Peter Larsen,**
Frydensgave pr. Bagsværd.

Plads søges.

En Karl paa 21 Aar søger Plads til 1. November, som Kusk eller Kørekarl; i mangel deraf, ved hvad som helst.

Chr. Mortensen, hos **V. Madsen,**
Bagsvær pr. Bagsvær, Sjælland.

Forkarl.

En dygtig Karl med gode Anbefalinger kan faa Plads til 1ste November hos undertegnede. Han maa have nogen Indsigt i og Interesse for Brugen af Maskiner. Gode Forhold. Løn 500 Kr.

Ole Futtrup Kristensen,
Ryssensten pr. Farre.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Bortfæstning.

Stadsfæstemand **Winther-Jensen,**
Fiskergade 3, Aarhus.

Foredrag tilbydes

Foredrag tilbydes

overalt. I ældre Foreninger 8 Kroner.

Ahlman Hansen, Rue Hede, Søndersø, Odense. Telefon: Bredbjerg 14.

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser

Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner. Honorar efter Overenskomst.

Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.

Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 5 a 10 Kr. og fri Rejse.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes. Ældre Foreninger 5 Kr. + fri Rejse.

Hjalmar Ejsing,
Vejlby Højskole, Riisskov (v. Aarhus).

Vesterdal Højskole,

Nørre Aaby St., Fyn, begynder Vinterskolen den 3 November. **Højskole- og Landbrugsundervisning. Kontrolassistenter** uddannes. To Tjenestekarle kan faa fri Undervisning.

Christoffer Gaarde.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Hattefabriken,

Aagade 39,

sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!

Hatte moderniseres bedst her.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Telef. 1436.
— Aarhus. —

Husk

RyesgadesMode-Magasin

Ryesgade 23.

Stort Udvalg i Damehatte.

Billige Priser.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Agitér for „Tyendebladet"

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflg.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25, Aarhus.

Til Skiftedagen

anbefales mit store, billige Lager af alle Slags Klædeskabe, Kommoder samt kurante Møbler.

P. M. Paulsen,
17, Frederiksgade 17, Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker.
70, Søndergade 70. Telefon 2504.

Absolut Aarhus billigste Uhrmager.

Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv Herre- og Dameuhre fra 10 Kr. Største Garanti.

A. Eriksens Skræderforretning,

41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i

færdigsyede Herreklæder

omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.

Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.

Største Varelager paa Frederiksberg.

„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Alligevel var det en frygtelig Prøvelse at maatte vente i mange lange Uger midt i Snemarkerne paa, at Vejene til Foraaret igen blev aabnet, og dernæst var Spændingen næsten til at blive fortvivlet over.

Den eneste Lempelse heri var, at Slægtninge, som ønskede det, kunde danne sig et Hjem i Nikolajevsk ved Amurs Munding overfor den nordlige Ende af Sakholin, hvorfra den skilles ved et smalt Stræde ved Navn Tartarry-Bugten, og lejlighedsvis faa Lov til at besøge dem, som hørte dem til af Fangerne paa Øen.

I Anledning af denne tarvelige Indrømmelse begav virkelig nogle faa hengivne Kvinder og Børn sig til dette afsides Sted, hvor de var adskilt fra alt skønt her i Verden, som gør Livet lykkeligt og værdifuldt.

Men Kærligheden tager intet Hensyn til Savn og Lidelse; for Kærlighedens Skyld er Kvinder bleven Kæmper i at udholde. De har overvundet Hindringer, der vilde have skræmmet selv de modigste Mænd, og uden at knv har de ofret sig for dem, som var dem kære.

Det var næppe til at vente, at en Kvinde, hvis Skønhed var saa iøjnefaldende, skulde paa et Sted som Kara undgaa Mændenes Opmærksomhed.

Det Rygte spredte sig snart blandt Embedsmændene, at en ung og smuk Jødinde var ankommen under Vejs til Østen.

Hun var ikke længere den undselige, unge Pige, der rødmede blot ved at Mandfolkene saa paa hende.

Sorg, Prøvelse, Savn, Uret og Lidelser havde sat et uudsletteligt Spor paa hendes Ansigt, men hun var endnu smuk.

Der lagde en ung Officer, Peter Balakhin, som gjorde Tjeneste ved Politiet, Mærke til hende. Han begyndte med hemmeligt at gøre Kur til hende. Rachel afviste ham naturligvis. Saa var han fejg nok til at sige, at han vilde sørge for, at hun blev kastet i Fængsel og maaske kaldt tilbage til Minerne i aarevis.

Forfærdet ved Udsigten hertil henvendte Rachel sig i sin Nød til sin Veninde og Lidelsesfælle om Raad.

„Gud hjælpe mig, Catherine", klagede hun, da hun havde fortalt hende sin Historie, „hvad skal jeg gøre?"

I nogle Øjeblikke tav Catherine. Hun indsaa Faren, men hun var Opgaven voksen, og idet hun lagde sin Haand paa Rachels Skulder, sagde hun:

„De er en Kvinde med en Kvindes Forstand. Driv Løjer med den Mand. Lok ham i hans egen Grav. Han kan maaske blive os til Nytte. Men ligesom Dalila bedrog Samson, saaledes kan De, naar det rette Tidspunkt kommer, bedrage denne Mand. Har jeg sagt nok?"

„Ja", sagde Rachel bedrøvet, skønt hver Følelse oprørtes ved den Rolle, hun skulde spille, men hun viste, der var intet andet at gøre, og saa tog hun sig sammen.

Men der var en anden Mand i Straffekolonien, som havde faaet Lyst til hende. Det var en Straffefange, som paa Grund af god

AARHUS TEATER

Ugens Repertoire:

Den 25.—31. Oktbr.

Søndag Kl. 3½: Folkeforestilling til nedsatte og halve Priser:

Brødrene Hansen.

Søndag Kl. 7½:

Madame Sherry.

Mandag Kl. 7½:
Tirsdag Kl. 7½:
Onsdag Kl. 7½:
Torsdag Kl. 7:
Fredag Kl. 7½:
Lørdag Kl. 8:

Madame Sherry.

Billetter faas hver Dag Kl. 11—11½ til forh. Pris. Kl. 12—3 og fra Kl. 5 til ordinær Pris i Teatrets Billletkontor. Bestillinger sker gennem Telf. Nr. 1615.

Bl. Annoncer.

Hasle.

Lørdag den 17. ds. afholdes Foredrag i **Hasle** af **Erik Lajer,** Tilst. Derefter Bal for Medlemmerne (hvert Medlem maa tage et Ikke-Medlem med). 50 Øre for Herrer og 35 Øre for Damer.

Kontingent opkræves.

Valg af ny Bestyrelse.

Bestyrelsen.

Gelsted og Omegns Tyendeforening

afholder **Bal** paa Gelsted Gæstgivergaard Lørdag den **24.** Oktober.

Medlemmer 50 Øre, Ikke-Medlemmer 75 Øre.

Nye Medlemmer optages.

Listerne slutter Fredag den 23 ds. **Karl Poulsen,**
Formand.

Taastrup Tyendeforening

afholder stort Bal den 25. Oktober paa **Taastrup Nykro,** Kl. 7 Aften, hvortil alle indbydes.

Entre: 1 Kr. for Herrer og 50 for Damer. Medlemmer af Tyendeforeningen Moderation mod Forevisning af Medlemskort.

Bestyrelsen.

Nr. Næraa

Sogns Tyende- og Landarbejderforening afholder Søndag d. 25. ds. Generalforsamling i Roerslev Afholdshjem, Kl. 4. Humoristisk Oplæsning af H. P. Hansen, Fange Kl. 6. Bal fra Kl. 8.

Entre til Oplæsningen 25 Øre. Til Ballet 50 Øre; begge Dele 60 Øre. Damer frit Bal.

Bestyrelsen.

Al Slags nyt, moderne og solidt

* Fodtøj, *

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.

Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

Terslev

Tyende- og Landarbejderforening afholder ordinær Generalforsamling i Terslev Kro Søndag den 25. ds., Kl. 8 Aften, med følgende Dagsorden:

1) Godkendelse af Regnskabet.
2) Valg af Bestyrelse (Formand, Næstformand, Kasserer, 4 Bestyrelsesmedlemmer, 2 Revisorer og Supleanter).
3) Valg af Repræsentanter.
4) Afstemning om der skal udskænkes Spiritus ved Foreningens Møder og Sammenkomster.
5) Ordning af Agitationen.
6) Eventuelt.

Mulige Sager, som ønskes behandlede, maa indbringes til Bestyrelsen senest 2 Dage før Generalforsamlingen.

P. B. V.:
Niels C. Nielsen,
Formand.

Brønderslev

og Omegns Tyendeforening afholder Generalforsamling paa Hotel „Brønderslev" Søndag den 25. Oktober, Kl. 4 Eftermiddag.

Bestyrelsen.

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

Brabrand.

Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.

Specialtet:

jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.

Alt i færdige Drengedragter.

Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Læs og Bemærk!!!

Gratis kan ethvert Tyende ved mindre end 2 Timers Arbejde erholde 1 Lommeuhr og Fonograf med Valser, send straks Adr. og Svarporto til

Chr. Kristensen,
Jernbanegade 8, Kolding.
— Agenter antages. —

H. Nielsen,

Holbærgsminde ved Byllerup Mølle pr. Nørre Aaby.

anbefaler sig med alt til Skræderfaget henhørende.

Ægteskabstilbud!!!

En Karl fra Landet, først i tyverne, ønsker at korrespondere med en lidt yngre Pige for senere at indgaa Ægteskab, hvis gensidig Forstaaelse opnaaes.

Billet mrkt. „F. P. R." med Oplysninger om Alder og helst Fotografi modtager dette Blads Kontor.

Tavshed loves og fordres.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Brønderslev Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Udby!

„Udby og Omegns Tyendeforening" afholder Generalforsamling paa Udby Kro Torsdagen den 27. Oktober, Kl. 7½ prc. Dagsordenen er følgende:

1) Valg af ny Bestyrelse.
2) Valg af Repræsentanter til Kongressen.
3) Regnskabets Godkendelse.
4) Forslag om Forhøjelse af Kontingent.
5) Eventuelt.

Bestyrelsen.

Opførsel havde faaet Lov til at bo som „fri Fange".

Da han hørte, at en Jødinde ved Navn Rachel Aromo var ankommen, hørte hans Hjerte næsten op at slaa ved Overraskelsen.

Saa gik der en vild Glæde igennem ham; men han beherskede sig Han betragtede hende uden at blive set. Han lod Uger gaa, uden at han gjorde noget Forsøg paa at underrette hende om den Virkning, hendes Nærværelse havde gjort paa ham.

Han opdagede, at Peter Balakhin forfulgte hende med sine Opmærksomheder, men han forblev tavs. Han hørte sine Medfanger tale om, at Peter Balakhin var bleven skudt i den smukke Jødepige. Dog tav han, stirrede længselsfuldt paa hende og fremmumlede mørke Trudsler mod Balakhin.

Den Fange, paa hvem Rachel havde gjort et saa mærkeligt Indtryk, hed Moses Umonski.

21. Kapitel.

Hvorledes gik det til, at Moses Umonski var i Kora, vil man spørge.

Moses var dømt til Deportation til Sakholin, men ligesom det ofte var Tilfældet med dem, der blev sendt saa langt mod Øst, skulde han tilbringe det første Aar i Kora-Minerne.

Senere, da Aron Aromo blev ført over til Sakholin, fik Guvernøren i Kora Ordre til at beholde ham der indtil videre. Der blev ikke givet nogen Grund, men Sandsynligheden taler for, at en eller anden af Magthaverne ansaa det for farligt at lade Umonski og Aromo komme sammen paa Sakholin, thi de russiske Embedsmænd er tilbøjelige til at frygte for Komplotter alle Vegne, og det kunde let hænde, at den unge og den gamle Jøde paa den fjerne Ø kunde lægge en Plan til at styrte Czaren fra Tronen.

Men hvad nu ellers Grunden var, saa var det en Kendsgerning, at Moses Umonski var i Kora, da Rachel ankom, og det var unægteligt et mærkeligt Sammentræf.

Det er allerede fortalt, at Rachel havde opgivet Moses. Dermed være dog ikke sagt, at hun havde ophørt at elske ham.

Men hvem kan holde af en afdød? Hun betragtede ham som død for sig, og hun haabede inderligt, at Døden vilde komme og befri ham for Trældommens Ydmygelse og Vanære, for at han kunde finde den Fred, som overgav al Forstand.

Men skønt hun ansaa ham for død for sig og for Verden, saa kommer hun nu til Kora og ser ham der! Var det ikke en mærkelig Skæbnens Tilskikkelse?

Men nu Moses Umonski?

Det er ikke nødvendigt at dvæle ved alt, hvad han havde gennemgaaet, siden han var bleven revet bort fra hende, paa hvem han havde bygget sit Fremtidshaab.

Hvis man river en Slyngplante bort fra Muren, til hvilken den støtter sig, og sønderriver de utallige Slyngtraade, som den holder sig fast ved, kvæler man den saa ikke? Jo, den dør ikke pludselig, men lidt efter lidt Hver Dag visner den lidt, som om Livet sivede bort gennem de saarede Stængler.

Saaledes var det med Moses. Han var ligesom Slyngplanten.

(Fortsættes).

Vore Holdere, som skal flytte, bedes afklippe denne Seddel og give den til Posten i udfyldt Stand.

Det ærede Postvæsen anmodes venligst om at flytte „Tyendebladet" fra

(Navn: .....

og den gamle Adresse): .....

(Navn og den nye Adr.): .....

.....

Mørke kontante Manufakturforr.

ved

Chr. Christensen

anbefaler til Skiftedagen:

Det bedste i Herretøj til Prisen, stærkt Arbejdstøj, Arbejdsbenklæder fra Kr. 1,95.

Største Udvalg i sorte og coul. Kjoletøjer.

Ene-Udsalg her paa Pladsen af Chr. Junchers Fabrikata til Fabrikspriser.

Enkelt og dobbeltbredt Lærred i Tvist, Dowlas, Hør, ½ Hør og Blaar. Prima Bolster, fjertæt Nankin og Satin, uldne Dyner, Sengefjer og Dun i fuldstændig rene Varer.

Uldtrikotage, saavel til Børn som Voksne, forefindes i stort Udvalg.

Herre-Hatte, Huer og Kasketter.
Dame-Hatte og Kasketter, Pelshuer, Pelskraver og Muffer i et flot Udvalg.

Prima Symaskiner m. m. m.

Tiloversbleven Dame-Overtøj fra sidste Sæson udsælges til og uder Indkøbspris.

Faxe.

Tyendeforeningen for Faxe og Hylleholt Sogne afholder Aftenunderholdning og offentligt Bal paa Hotel Faxe **Søndag den 1. November, Kl. 6½ Aften.**

Medlemmer 65 Øre, Damerne fri Adgang. For Ikke-Medlemmer: Herrer 1 Kr., Damer 50 Øre.

Kongsted Musik!

P. B. V.
P. Pedersen,
Formand.

Bemærk!

Østergades elektriske Skotøjsreparationsværksted leverer Saaler og Flikker i Løbet af 1 Time.

Elegant Udførelse.
Telefon 2507.

Billigste Priser.
Chr. Toft,
Østergade 7, Aarhus.

Giv Agt! **Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen** Læs her!

bør til 1. November købe deres Fodtøj i min Forretning.
Største Lager! **Billigste Priser!**

NB. Mine bekendte jernstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælges til 8½ **Kr. pr. Par** i alle Størrelser!!

J. Thingvad,
Norsgade 15, Aarhus.

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for „Tyendebladet" i Vinter, antages fra 1. November. Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

■ Foreningsfaner og Bannere ■

leveres smukke og billige.

Carl Monrad, **Brønshøj Villaby, København L.**

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

Gør Dit Indkøb

hos dem, der averterer her i vort Blad!
Derved støtter Du ogsaa Bladet!

Forsøg nu mod og ved Skiftedagen, at skaffe vort Blad nogle Annoncer!

Kauslunde!

Gamborg Tyendeforening afholder Generalforsamling Søndag den 25. ds., Eftermiddag Kl. 4, hvortil alle Foreningens Medlemmer indbydes.

Bal for Forbundets Medlemmer Kl. 8.

Entre 35 Øre.

P. B. V.
Hans J. Henriksen,
Formand.

True Tyendeforening

afholder **offentligt Møde** Lørdag den 24. Oktober, Aften Kl. 8½, i Brabrand Konditori. Hjalmar Ejsing, Vejlby, taler. — Efter Mødet **Bal.** Alle indbydes. Ny Medlemmer optages.

Bestyrelsen.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Alle bør læse Tyendebladet.

AVERTER! **ABONNER!**

Bestil straks „Tyendebladet".

Koster kun 75 Øre Kvartalet.

Kontor: Fredenstorv 5, Aarhus
Telefon 885.

Agitationsmærket

Enhver af vore Læsere bør straks købe sig et Ark Mærker og klæbe dem paa deres Breve. De forsendes kun i hele Ark (50 Stk.) a 1 Kr. (ikke Frimærker). Kredit gives til 1. Novbr, saa sender vi en Opkrævning om det ønskes. Den, der straks tegner sig for en Aktie paa 5 Kr. til 1. Novbr., faar gratis et Ark!!

Kun de Afdelinger, som skriver efter Mærker, faar dem sendt. Provisionen er 25 Øre pr. Ark.

Skriv straks til Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Læs

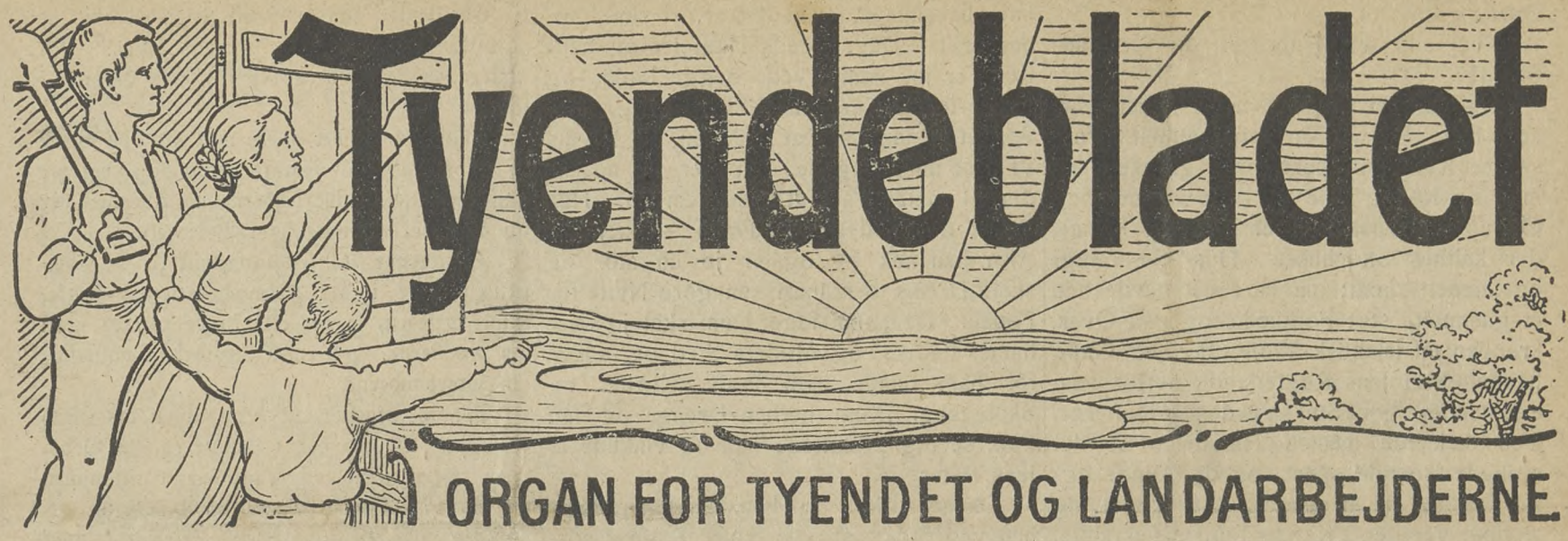
vor Roman!

Det er den bedste og mest spændende Roman, der endnu har været offentliggjort i et Blad her i Landet!

Man faar derigennem nogle glimrende Skildringer af Forholdene i det store Rusland!

Følg med straks!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 57. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 1. November 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Saalæggerviud-

Egen Melodi.

Saa lægger vi ud — vi tager et Tag
og prøver vor Ungdom at samle.
Vi byder Jer alle en Plads i vort Lag
og stævner saa fremad at slaa et Slag
imod det forbenede gamle.
Vi længes, vi higer mod denne Dag,
vi trøstig kan lade det ramle.

Tiden vil fremad, og vi med,
om ellers vi kender dens Stemme,
og gaar det end langsomt, Fjed for Fjed
vor Ungdom maa derfor ej blive ked
af Kampen og holde sig hjemme;
thi skal vi for Alvor hurtig af Sted,
maa den ikke Pligterne glemme.

Det gør den ej heller, den byder sig til
og tager sin Plads i Striden,
og virker med Ungdommens Iver og Ti.
Naar saa den for Alvor ved, hvad den vil,
saa er den i Pagt med Tiden.
Saa findes det rigtige Sammenspil
af Ungdommens Vilje og Viden.

J. A. C.

Skiftedagen.

—o—

Saa naaede vi atter den kære Skiftedag, den aarlige tilbagevendende Dag, som saa mange venter efter med inderlig Længsel.

1. Novembersdag er som en lysende Fakkel midt i Efteraarets Mørke og regnfulde Dage. Den Dag liver op i de mange unge Landarbejderes triste Tilværelse og giver dem Haab om et bedre Forhold i det kommende Aar og den følgende Tid.

I et helt Aar, maaske, har de af den gamle brutale Tyendelov været bunden til en daarlig Plads, hvor Forholdene har væutaalelige. Nu er Slaveriet forbi, nu kan de drage Vejret lettere mens de haster bort fra det Sted, der for dem gemmer et Minde om brutal Nedtrykkelse og umenneskelig Hensynsløshed.

Eftersom vor Bevægelse vinder frem og vi har gjort Brug af de frie Kontrakter, der sætter Tyendeloven ud af Spillet, forsvinder den bestemte Skiftedag mere og mere.

Under de nye Forhold, vil vi maaske skifte Plads lige saa ofte i hvilken som helst anden Maaned, fordi vi da ikke er bunden til en Plads i en bestemt Tid, der afslutter 1. Maj eller 1. November; men da vil vi opsige vort Arbejde med en kort Frist og rejse, hvis vi ikke synes om Arbejdet der.

Det vil være til en umaadelig Gavn for os. Vi vil da være friet fra at være i et Slaveri en lang Tid som nu, men vi vil rejse, naar vi mener at kan faa det bedre et andet Sted.

Den Husbond, der under disse Forhold vil beholde sine Arbejdere, maa da nødvendigvis behandle dem godt, da de maaske ellers vil rejse paa en Tid, han ikke kan undvære dem for alt i Verden.

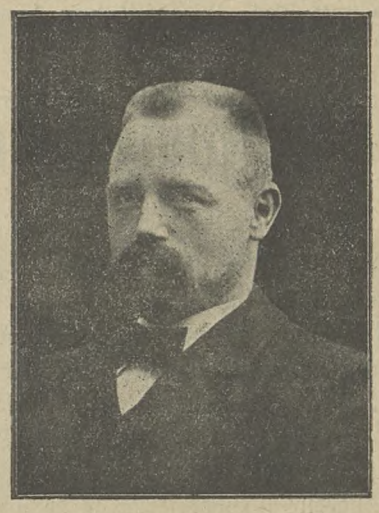
Disse frie og humane Forhold kan let skabes gennem vor Organisation!

Selv Husbonden kan have Fordel deraf, da han paa den Maade let kan faa en daarlig Arbejder fjærnet, hvis han ikke vil udføre sit Arbejde paa en ordentlig Maade.

Saadanne frie Forhold findes i Amerika og baade Husbond og Tyende er godt tilfreds dermed.

Som Forholdene nu er, maa Skiftedagen være en Festdag for os. Vi kan den Dag fuldtud smyge den trykkende Arbejdssele af os og nyde Friheden og Frugten af vort haarde Arbejde i det lange, trælsomme Aar!

Carl Westergaard.

Redaktør Johs. Madsen.

Vi bringer her et Billede af den kendte radikale Redaktør, Hr. Johs. Madsen, Holbæk.

Hr. Madsen, der nu redigerer det store og veludbredte Dagblad „Holbæk Amts Venstreblad", har i en Aarrække været Redaktør af Ugebladet „Husmanden". Det har ført til, at han har nøje Kendskab til Landarbejderklassens Stilling.

Hr. Madsen var sit Partis Repræsentant ved vor Kongres i Aarhus i Foraaret.

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—o—

Det var heller ikke saa sært, det var jo ham, hvorom det hele i Dag drejede sig. Det var Jens Peter, Mads Daglejers Søn, som i Dag af Sognet skulde udliciteres.

„Sikken Fyr", grinede den tykke Søren Slagter, der allerede var i Færd med den femte Kaffepuns, „ham tror jeg s'gu, jeg gi'er et Bud paa, han kunde Dælen sprøjte mig vist blive en rask Slagterdreng".

Jens fo'r sammen og saa med Skræk paa Slagterens røde, oppustede Gefjæs; skulde den grimme Mand virkelig ville have ham.

Han fik dog ikke Tid til at stille lange Betragtninger, thi Sogneraadsformanden, der nu med nedladende Nik havde hilst tilhøjre og tilvenstre, vinkede ad ham og pegede paa en Stol, der stod ved Siden af Kakkelovnen.

„Der kan du sætte dig, Dreng; thi det kan gerne tage Tid, inden vi bliver færdige", sagde han.

Jens Peter adlød og satte sig forsigtigt paa Kanten af Stolen. Han følte sig til Mode som en Forbryder, der sidder og venter paa sin Dom.

Som han sad der, af og til kastende et sky Blik ud over Forsamlingen, følte han, at alles Øjne hvilede paa ham, og han hørte flere Gange, at hans Faders, Mads Daglejers Navn blev nævnt. Han blev mere og mere beklemt og fik tilsidst en Fornemmelse af, at han havde gjort noget, han ikke maatte, og nu sad her for at faa sin Straf. Kun var han ikke rigtig klar over, hvori hans Forbrydelse bestod.

Den var ellers klar nok.

Var han ikke kommen til Verden uden anden Sikkerhed for Føde og Klæder, end den, Mads Daglejers Næve kunde byde! Paa dem alene skulde han stole.

Hvor letsindigt! Nu havde han ogsaa Følgerne. Hvis nu ikke Sognet havde haft den Pligt at skulle sørge for ham, hvad vilde han saa være bleven til? Men et Snyltedyr paa Samfundets Krop var han jo da i hvert Fald. — —

Han skottede forsigtigt op, hver Gang Døren gik.

Kom alle de Mennesker da for hans Skyld!

Og om det saa var Skov-Karen, saa kom hun. Det var et halvgammelt, grovskaaret Kvindfolk, som boede ganske alene med sin Ko og sine tre Faar omme bag Østrup Hedebakke i en gammel Rønne, der kaldtes Skovhuset. Hun var fattigt og simpelt klædt; om Hovedet havde hun et gammelt, sort Forklæde og paa Overkroppen en islandsk Trøje, der en Gang havde været Jens Røgters, og derfor naaede hende et godt Stykke nedenfor Hofterne. Den dækkede næsten Halvdelen af det stribede Bomuldsskørt, og det kunde ogsaa trænge til at skjules, saa lappet og stoppet var det. Karens Fingre var stive, og Synet var svækket, saa det var ikke Kunstbroderier, hun leverede.

Nedenfor Skjørtet saa man et Par meget tykke Ben, dækket af hvide Strømper. Paa Fødderne et Par Basartræsko uden Læder. Det var for de daarlige Vristers Skyld. Hun kunde ikke taale, at nogen rørte ved dem.

Den Rosen i Benene var Karens værste Plage.

Hun gik foroverbøjet og støttede sig til en Stok, Fødderne slæbte hun saa omtrent, det var dels de daarlige Bens Skyld, dels var det for ikke at tabe Træskoene, der jo egentlig kun var Træskobunde.

Hun saa sig forlegen om i Stuen, som om hun vilde bede om Forladelse, fordi hun tillod sig at komme.

Mon der ikke var en Stol? Nej, de var alle optagne. Hun stod saa lidt, som betænkte hun sig paa at gaa igen; thi at staa kunde hun ikke holde ud. Men saa fik hun Øje paa Jens Peter, rokkede hen til ham, klappede ham paa Skulderen og bad ham venligt om Lov til at sidde lidt.

Jens Peter rejste sig.

Han kendte nok Skov-Karen, havde vel ogsaa sammen med Byens andre Drenge været med til at le ad hende; i Dag tænkte han dog ikke derpaa, han opdagede pludselig, at der sad et mildt og rart Ansigt under det gamle Tørklæde, og den Tanke jog igennem ham:

„Bare hun vilde tage mig!"

Saa meget kan et venligt Ord og et medfølende Blik udrette over for et stakkels Barn, der føler sig ene og forladt.

Jo, det vilde hun bestemt. Hvad skulde hun ellers komme efter? Det var ingen Lysttur for hende at stavre ind til Byen, saa hun kunde ikke være kommen af bare Nysgerrighed.

Det livede ordentlig op i ham ved Tanken om, at gamle Skov-Karen var kommen for at frelse ham af de grimme Mænds Kløer. Især den tykke Søren Slagters!

Ham vilde han da allernødigst til.

Han skulde nok være god og flink og hjælpe til, hvor han kunde, hvis han kom ud til Karen.

Sogneraadsformand Peter Andersen havde imens faaet sig et Par Kaffepunse med to af Sognets Matadorer, Mølleren fra Lervad og den rige Jens Bak fra Østergaarden, og da dette var besørget og alle Leibhaverne syntes at være komne, rejste han sig og gik hen til Døren, der forbandt Skænkestuerne. Her stod han et Øjeblik, høj og selvbevidst, legende med den svære Sølvkæde, der prydede hans Vest, og kastede et værdigt, prøvende Blik til begge Sider, slog saa til Lyd, og der blev da ogsaa straks forholdsvis Stilhed.

„Ja, Folk", tog han til Orde, „I ved nok allesammen, hvad det er, vi skal have besørget i Dag. Mads Daglejer og hans Kone er jo, som I ved, begge døde, og da de ingen Ting har efterladt sig, maa Sognet jo tage sig af Drengen, de havde. Vi skal nu i Dag se, om der er nogen, der vil paatage sig at føde ham op. Han sidder der ved Kakkelovnen — nej, nu staar han nok — og er jo en stor og stærk Dreng, der snart kan gøre Nytte for Føden. Den, som tager ham, skal jo være ham i Faders og Moders Sted og sørge for ham baade med Føde, Klæder og Skolegang. Kom herhen Dreng, og lad Folk se dig", sluttede han og vinkede af Jens Peter.

Denne adlød og listede sig frygtsom hen ved Siden af den store Sogneraadsmand.

(Fortsættes).

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Det ny Ministerium.

—:—

Ved Dannelsen af det ny Ministerium med Optagelse af to af de gamle moderates Førere, en liberal Højre-Amtmand og en dito Greve, maa Reformpartiet endelig affløre sig som aristokratisk Storbondeparti, der af Frygt for den voksende Husmands-, Landarbejder- og Tyendebevægelse, forlægger det politiske Tyngdepunkt mer og mer til Højre og kryber ind under Vingerne af Godsejerne og de moderate, hvem det i Kampaarene var deres Stolthed at overvinde. Nu er Reformpartiet blevet et Hotel for de moderate.

Albertikatastrofen alene kunde ikke have svækket Partiet i den Grad, hvis det ikke i Forvejen bar Dødskimen i sig, netop fordi det har svigtet sit Program, hvilket er det samme som det har svigtet Underklassen.

Det kunne danne et langt større og stærkere regeringsdygtigt Flertal, baade i Folketinget og især ude i Befolkningen, hvis det vilde støtte sig til Partierne, til venstre i Stedet for som nu til højre.

Men det viser stadig en aaben Haand opad til de Partier, der repræsenterer Godsejere og Overklassen, og en knyttet Næve nedad mod de Partier, Socialdemokratiet og de radikale, der repræsenterer den Del af Underklassen i By og paa Land, Arbejdere og Husmænd, der er i Besiddelse af mest politisk Kultur og selvstændig Tænkning.

Tyendet har ikke meget godt at vente sig af en Regering med en Klaus Berntsen i sin Midte, der haanede Tanken om Tyendets Valgret. Under ham er der ikke gode Udsigter for Tyendelovens Afskaffelse.

Føj for en Forskel, naar man tænker tilbage paa den Tid, da det moderate Parti af Reformpartiets Medlemmer betragtedes som deres værste Modstandere og tituleredes som Forrædere og Overløbere og med andre af Sprogets skønne Navne.

Jeg har for Aar tilbage flere Gange i timevis siddet og beundret Landbrugsminister Anders Nielsens Udholdenhed i Moderatæderi, hvori han den Gang formelig fraadsede.

De moderate var det værste, han vidste. Nu har han en af de moderate Førere til sin Hovmester og en anden til Staldbroder.

Da vilde han gøre Kaal paa de moderate, men ak! „Den Kaal, han spyttede i, han skulde søbe selv".

Foran Forliget 1. April 1894, sagde J. C. Christensen haanende til de moderate, at „Hunden vender sig til sit eget Spyt!" Nu slikker han og Anders Nielsen selv Spyttet i sig.

Saaledes er det gaaet med alle de andre af Storbøndernes Førere netop af Frygt for Husmændene, Landarbejderne og Tyendet, der nu begynder at sætte sig i Bevægelse.

Daværende Konsejlspræsident J. C. Christensen sagde under Albertidebatten i Folketinget forleden, at der ikke kunde regeres uden om Bønderne, og dermed mente han naturligvis Storbønderne.

Det er sørgeligt, at dette til en vis Grad er sandt. Vi har her i Landet ca. 28 Godsejere, Herremænd og Gaardmænd tilsammen for hver 72 Landarbejdere og Husmænd tilsammen. Af Gaardmændene er endda langt fra alle Storbønder. Mange af Smaagaardmændene sidder usselt i det. Trods dette, at Storbønderne er en lille Klat i Forhold til Husmænd og Landarbejdere, har vi saa ganske faa Rigsdagsmænd, der er valgt af Landbounderklassen paa et virkeligt Underklasseprogram. Dette er en Skam og maa snarest muligt forandres.

Den Dag, da Husmændene og Landarbejderne samler sig og lader sig repræsentere i Folketinget i Forhold til deres Antal og af Mænd, der er valgt paa et virkeligt Husmands-, Landarbejder- og Tyendeprogram, da kan der ikke regeres uden om de sidstnævnte Klasser, men derimod saa ganske let uden om Storbønderne, der da er henvist til at gaa politisk paa Aftægt hos Godsejerne.

Den Dag nærmer sig med raske Skridt, da den konservative Sammensmeltning til højre, som Ministerskiftet giver Udtryk for, vil fremskynde den demokratiske Samling til venstre ved at aabne mange Husmænds og Landarbejderes Øjne, der hidtil har været lukket. Dette er Synspunktet ved Ministerskiftet.

Niels Mortensen.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Fra Slagmarken.

—:—

Om at sætte Skel!

Det Numer i Bøndernes Lirekasse, der benyttes oftest, er, at vi vil „sætte Skel". At de selv gør det, glemmer de Saaledes vat det forleden hos Ole Nielsen i Kohavegaard ved Borup. Der skulde tærskes. Der blev købt Øl til de fremmede Arbejdere, men Karlene fik intet. Og naar de spiste, fik Folkene Fedtebrød og Knapost, medens det fremmede Mandskab sad inde i hans egen Stadsstue og aad bedre Føde. Det var nok for at ingen skulde se, hvor daarlig Folkene levede. Ofte faar de ikke Halvdelen af det, de kan spise.

Der ser vi, at Bønderne ogsaa kan sætte Skel!

N. K. Hansen,
Tjenestekarl.

Under Prygleloven.

I Fjenneslev bor en Gaardmand, Jens Chr. Larsen, som nylig har givet sin Tjenestedreng paa Tæven, saa han løb hjem.

Det er nok ikke første Gang, den Trafik er brugt; en Pige skal have faaet samme Konfekt.

Konen har før brugt, at gaa ud paa

Trappen med bare Ben og kalde paa Pigerne, og true dem med, at dersom de ikke var klædt paa og ude af Kamret paa tre Minutter, skulde de faa med hende at bestille.

Argus.

En sød Agrar.

Atter er der nyt fra Langagergaard, Herstedvester. Forrige Gang, de blev omtalt her i Bladet, var det Fruen, der blev draget frem, denne Gang er det Agraren selv, der opfører sig paa en daarlig Maade overfor sine Folk.

Ja, det er sandelig nydelige Forhold, vi lever under paa denne Rede.

Forleden Dag, da vi bad om lidt mere Mad, blev der paa en hoven og brøsig Maade svaret: „I kan vente til Middag!" Det er nydeligt, at vi skal finde os i sligt.

Vi opfordrer herved den ærede Hr. Søndergaard til ikke alene at give os bedre Kost, men tillige give os tilstrækkeligt.

Ølkruset, som vi skal drikke af, bliver aldrig renset. Der kan ofte findes en halv Tomme Mad paa Bunden!

Her paa Langagergaard staar den paa lang Arbejdstid; fra Kl. 5 Morgen til Kl. 7 Aften, ingen Middagshvile og tilmed ikke en Gang det, man kan spise.

Alt i alt en nydelig Herre at tjene hos.

Læserne har nu faaet Forholdene at vide. Vælg selv, om I ønsker at tjene denne Mand.

Anton Jensen, Jens Jensen,
Tjenestekarle.

Tyendebladets Kontor,

Hjelmensgade 2, 1. S., Aarhus,
er aabent hele Dagen Søndag den 1. November. Hansen-Røjle træffes fra 9—6.

Højskolespørgsmaalet.

—:—

I „Tyendebladet" Nr. 54 har Hr. Johan Skjoldborg skrevet en Artikel, som Svar paa mit Stykke om Livsværdier, hvortil jeg tillader mig at bede om Plads for følgende korte Bemærkninger.

Jeg mener langt fra, at Højskolen og Bondestanden er hellige og ukrænkelige, og jeg mener endnu mindre, fordi man stiller sig kritisk over for Højskolen, at man da er Fjender af alt det gode i Livet.

Men naar jeg har taget til Orde i „Tyendebladet" mod Angrebene paa den grundtvigske Højskole, saa er det for at protestere mod den Taktik, at man angriber Højskolen og dens Mænd ved at fremføre uholdbare Paastande.

Dette er en Fristelse, som man aldrig bør falde for, naar man deltager i en offentlig Forhandling; thi det bevirker, at Modstanderne faar lettere Spil mod Angriberne.

Skjoldborg skriver, at jeg udtaler min Tilslutning til Angrebene ved at skrive: „Der indrømmes, at Højskolen ikke vil tage det sociale Spørgsmaal op". Jeg skrev: Der indvendes o. s. v., og mente hermed, at det er Modstanderne, der indvender, at Højskolen ikke vil tage det op, og herimod anførte jeg saa, at Højskolen vil tage det op, naar det bliver brændende i Befolkningen. Og Højskolen vil tage det op i Samfundslæren; men det bliver sikkert paa en mindre stærk agitatorisk Maade end Socialisterne bruger.

Efter min Opfattelse har alle gr. Højskoler haft sin Styrke i at trække Ungdommen til et bevidst kristeligt og nationalt Liv, at kalde paa Villien og udvikle Karakteren hos de unge.

Jeg har den Tro, at den Skole, der virker for det, „hvad ædle kalde Livets Lyst", i Længden vil vise sig at være den stærkeste, det har vist sig, at Skoler, bygget paa et andet Grundlag, ikke har kunnet bestaa.

Det vil sikket gaa med Højskolen, som der staar i Lembckes Sang om Modersmaalet: „Men just, som de mente, hun var i Baand, og Bast, da lo hun saa hjertelig, at alle Lænker brast".

Jeg vil gerne, at mine Kammerater ska! interessere sig for noget.

Hvad Standpunkt, de indtager, har for mig mindre at sige, blot de har det af en ærlig Overbevisning.

Jeg er ikke bange for dem, som vil noget, om de saa er mine Modstandere, blot det, de arbejder for, har positiv Værdi; men jeg er bange for dem, der ikke vil noget, dem, der er sløve og ligegyldige for alt.

Jeg vil ønske, at de er kolde eller varme, for naar de er lunkne, er de ikke ret meget værd at have med at gøre.

Peter Petersen.

To Foredrag.

—o—

Efter True-Afdelingens velbesøgte Generalforsamling i Onsdags, hvor enkelte nye Medlemmer blev valgt, holdt Red. Westergaard et Foredrag om Forfatteren Jeppe Aakjær og hans Bøger.

Foredraget paahørtes med overmaade stor Interesse af hele Forsamlingen.

Skildringerne, Taleren gav af denne udmærkede Forfatters tankerige Fortællinger og stemningsfulde Digte, var som et Slør, der blev løftet, saa alle kunde se ind i det ukendte Land, som vor Literatur er for saa mange.

— — Hjallelse Afd. holdt i Søndags Høstfest i Dalum. Efter at H. P. Hansen, Fangel, havde oplæst „En Søndag paa Amager", som Forsamlingen morede sig svært over, holdt Red. Westergaard et langt og kraftigt Foredrag om Revolutionen. Taleren paapegede, at den revolutionære Bevægelse var at spore gennem Europas Historie til vore Dage. Denne Bevægelse tog først fast Form og blev til en bevist Klassekamp efter Karl Marx. Revolntionen betød ikke Revolte, men kun, at man vilde bort fra et bestemt Samfundssystem eller Anskuelse, til et andet. Taleren gav en kort Skildring om, hvad Socialisme var, og hvad de Liberale vilde. Han sluttede med et Leve for den sociale Revolution.

---

1. November.

—:—

Ovennævnte Dato nærmer sig til Glæde for mange.

Hyrdebørnene er glade ved at komme hjem, selv om Hjemmet kun er fattigt. Og de voksne Tjenestefolk glæder sig ogsaa ved 1ste November. Denne Dag er som en Milepæl paa deres Vej gennem Livet.

Man hører ofte Tale om, at Tjenestefolkene nu om Stunder sagtens kan samle Penge, eftersom Lønnen er stegen i Løbet af de sidste Aar. Og hvis de desuagtet ikke gør det, saa er det fordi de drikker Pengene op, eller ogsaa utidig Flothed ligger til Grund derfor.

Særlig harmes de ædle Jorddrotter ved at se Tjenestefolkene cykle.

En Cykle er en Luksusgenstand, som Tjenestefolkene ikke havde Raad til at holde for 20 Aar siden, selvfølgeligt burde de ikke tillade sig sligt nu til Dags, i al Fald efter Agrarernes Mening. Andre Mennesker har heldigvis Lov til at have en anden Mening.

Tiderne gaar fremad, og dermed følger, at Folk stiller større Fordringer. Dette gør Agrarerne saa godt som nogen. Men desuagtet ser de med arrige og misundelige Blikke ned paa Tyendet, fordi de ogsaa tillader sig at følge med Tiden.

Hvad Drikkeri angaar, da kan det være meget pænt af Agrarerne at give gode Raad ud til Tjenestefolkene, men det vilde være bedre, om de selv fulgte det gode Raad, thi Tjenestefolkene er heldigvis naaet saa vidt, at de betragter det som en Skam, at være berusede.

At Lønforholdene i de sidste Aar har forbedret sig, kan selvfølgelig ikke nægtes, men Agrarerne har ingen Grund til at bebrejde dem selv noget derfor, thi de har ikke Spor af Skyld deri. De har efter bedste Ævne strittet imod, og gjort hvad der stod i deres Magt for at holde Lønnen nede.

Nej, det er Arbejderne i Byerne, som fortjener Takken og Æren for Lønnens Stigning. De har gennem deres Organisationer faaet Lønnen hævet i Byerne.

Ofte har det kostet dem haarde Kampe, men ved deres ubrødelige Sammenhold har de sejret Gang efter Gang. Og som Følge deraf er Landarbejdernes Løn ogsaa stegen.

Nu har Tyendet ogsaa begyndt at organisere sig, og nu da 1ste November nærmer sig, vil jeg sige til ethvert Tyende: „Støt Eders Organisation og støt Eders Blad".

Abonnér paa „Tyendebladet", hvis I ikke allerede er Abonnent. Og støt Bladet ved at tage en Aktie.

Og naar I nu i Novemberdagene gør Indkøb, da gaa til de Handlende, som støtter „Tyendebladet" med Annoncer. Den ene Tjeneste er den anden værd.

Hermed tegner jeg mig for en Aktie paa 5 Kr. til „Tyendebladet", og jeg vil sige til enhver Tjenestekarl og Pige: „Gaa Du hen og gør ligesaa".

Jeppe Søndergaard,
Tistrup St.

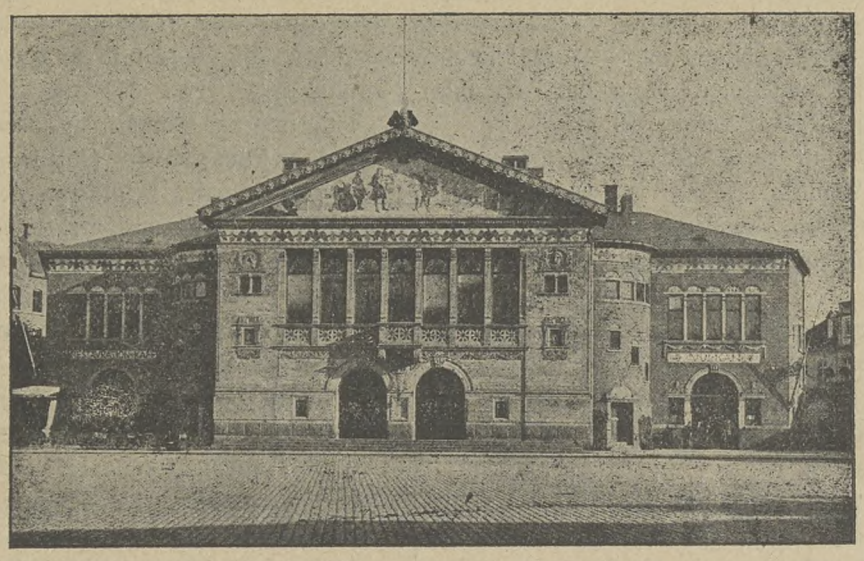
Betragtninger
over
Militæragitationen.

—:—

Iværksættelsen af det infernalske Agitationsspektakkel, som truer med at forvandle vort ellers saa stille og fredelige Land til en Dyrehavsbakke for det vildeste Militærhaløj, er sikkert den største Bedrift, der nogen Sinde er faldet, og rimeligvis ogsaa den største, der nogen Sinde vil falde, i vore hjemlige Militaristers Lod at udføre.

De professionelle Militarister har da heller ikke været ene om det Stykke Arbejde, men maa dele Ære herfor med oldtidsbegejstrede Højskolemænd og lammefromme Missionspræster, ikke at tale om de Overklassevalkyrier, hvis skørtesusende Hærtog gennem Landet med Forsvarsadressen, i sin Tid vakte berettiget Opsigt. Postyret er altsaa et Resultat af de sammenvirkende danske Rustningspatrioters forenede Anstrængelser, og Resultatet er virkelig blevet inponerende, saa inponerende, at det egentlig burde være nok til at sikre dets Ud-

Aarhus Teater.

Folkeforestilling 1ste November, Kl. 3½.

Som meddelt i sidste Uge har Direktør Joc. Jacobsen lovet os at arrangere en billig Folkeforestilling i Aarhus Teater Søndag den 1. November af Hensyn til de mange unge mandlige og kvindelige Landarbejdere, som den Dag kommer til Byen.

Om Eftermiddagen, Kl. 3½, opføres „Brødrene Hansen", Komedie i 3 Akter af Edgard Høyer. Det er et ganske udmærket, lærerigt Skuespil, som særlig Arbejderne bør se. Det omhandler Byens Arbejdere og en Strejke paa en stor Fabrik.

„Brødrene Hansen" har sidste Vinter Gang paa Gang været opført for fuldt Hus baade i København og Aarhus.

Om Aftenen opføres det morsomme Stykke„ Madame Sherry" med Musik af den berømte Viener-Komponist Hugo Felix.

„Madame Sherry" har i lang Tid samlet fuldt Hus paa Aarhus Teater, det bedste Bevis paa, at det er et godt Stykke.

Teaterne har hidtil været forbeholdt de rige, fordi vi andre ikke har Tid og Lejlighed til at komme der. Her er nu endelig en god Lejlighed, som enhver bør benytte. Det har enhver Landarbejder Raad til!

Køb Billet straks I kommer til Byen paa Søndag!

Carl Westergaard.

øvere, baade dem med og uden Skørter, et Navn i Danmarks Historie i Rang med Peter Skrams, har han fortjent at nævnes i vor Historie som Danmarks Vovehals, saa har vore Militæragitatorer ikke gjort sig mindre fortjent til at hædres som Danmarks Skraalhalse; thi i Henseende til at raabe højt og vedvarende, er de uden al Konkurrence. Ja, man maa forbavses over de patentpatriotiske Kraftpræstationer, der udføres for at vække den ægte, uforfalskede Holgerdanskeaand, ogsaa kaldet Aanden fra 48. Det er noget saa forbløffende, at det trodser ikke alene al Beskrivelse, men endnu mere al sund Fornuft.

Hvem begriber saaledes Militaristerne, naar de bedyrer, at de slet ikke er Militarister, men kun Forsvarsvenner, og at det er noget helt andet og meget bedre, og hvilken normal Menneskeforstand maa ikke staa stille over for deres Æres- og Samvittighedsforsikringer om, at Forsvarssagen er Danmarks Livssag. Mere Fæstning, flere Kanoner o. s. v.; en Livssag for Danmark. Tænk en Gang, ja, tænk to Gange, man forstaar det jo ikke, men det har da ogsaa mindre at betyde; saa urimelige er Militaristerne nu heller ikke, at de forlanger sligt, blandt andet netop af den Grund, at de netop heller ikke selv forstaar det; hvad de forlanger er kun, at man skal tro det, og saa naturligvis, hvad der er det allervigtigste, være villige til paa denne Tros Alter at bringe det Offer af Tid, Penge og Mennesker som Sagkundskaben anser for nødvendig; men det gør de til Gengæld ogsaa til en uafviselig Pligt for enhver dansk Mand og Kvinde. Netop nu skal det ifølge den militaristiske Katekismus være en absolut Nødvendighed, at vi alle forstaar vor Pligt i den Henseende. Danmarks Fremtid skal endogsaa bero herpaa.

Vor Tilværelse som selvstændig Nation er i Fare, forsikres der, og dersom det danske Folk ikke, medens der endnu er Tid, tager sig sammen og bereder sig til at møde Faren, da har det opgivet sig selv og underskrevet sin egen Dødsdom.

Danmark vil blive slettet paa Evropaskortet, og som Folk vil vi forsvinde af Historien, der er kort sagt ingen Ende paa de Dommedagsrædsler, der, som en Tyv om Natten, vil komme over os, dersom vi ikke omvender os, og giver os Militarismen i Vold.

Saadan omtrent lyder den Forkyndelse, hvormed man vil vende Befolkningens Hjerter til Militarismen. Der er ingen somhelst Grund til at fortabe sig i Spekulationer over i hvilken Udstrækning dette vil lykkes. For os, der tilhører Underklassen, ville saadanne Spekulationer navnlig være meningsløse. Vor Stilling til Militarismen er jo givet, vi kan kun være dens Modstandere uden Hensyn til om den kommer i sin gamle Uniform og under sit rigtige Navn, eller den er udhalet efter nyeste Mode med Korset, Præstekjole og blød Hat, og kalder sig Danmarks Livssag; Militarisme er det jo nemlig alligevel; thi hvad der gælder Militærpersoner, at det er Klæderne og Tittelen, som er det væsentligste, gælder i denne Forbindelse ikke Militarismen som Institution; i den er det Indholdet, det kommer an paa. Det afgørende for Underklassens Stilling til Militærvæsenet er ikke Formen, det optræder under, men Princippet det optræder for, og det er nu en Gang en Kendsgerning, som hverken lader sig tale eller skrive ud af Verden, at Princippet i Militarismen, Tanken med den, er at garantere det kapitalistiske Samfunds fortsatte Bestaaen, og opretholde dets Udbytningssystem.

Militarismen er ganske rigtig en Forsvarssag, for saavidt den har til Opgave at forsvare noget, men dette noget er vel at mærke ikke, som der paastaas, det, som hele Folket er fælles om, men netop det, som en Del af Folket har forud for en anden Del.

Det er ikke Folkets nationale Ret, men Overklassens sociale Forret, Militarismen er skabt til at forsvare! men da denne Forret bestaar af Ret, som er frarøvet Underklassen, følger heraf, at naar Militarismen forsvarer Overklassens Forret, angriber den Underklassens Ret. Derfor ville det være socialt Selvmord for Underklassen at støtte Militarismen. Det er ikke Landsforræderi, naar vi, som tilhører Underklassen, bekæmper Militarismen, men det er Standsforræderi, naar vi undlader det.

Marius Olsen.

Opkrævning

paa

Tyendebladet.

I de første Dage af November vil vi til alle vore Holdere, som har bestilt Bladet her, udsende Opkrævning for Oktober Kvartal. Vi haaber da, at Holderne alle som en indløser den. Det er jo kun 75 Øre + Porto. Ialt 90 Øre

---

En farlig Jagt!

Vor Medarbejder Chr. Bundgaard som Tyrefægter.

—

Paa Liv og Død!

—

En farlig Klapjagt er fornylig afholdt paa Djursland efter en vild Tyr, der strejfede omkring i Skovene ved Vedø og ude i Kolindsund.

Bl. a. blev Proprietæren paa Højvang overfaldet og tilredt af det rasende Dyr, der næsten ikke var til at komme til Livs i de tætte Skove, hvor det opholdt sig.

Sidste Tirsdag blev det endelig drevet ud ved Herregaarden Vedø, hvorfra det tog Flugten igennem Sundet.

Efter en anstrængende og yderst livsfarlig Jagt, blev den vilde Tyr endelig skudt i en stor aaben Mark i Nærheden af Kolind af vor Medarbejder, Forfatteren Christen Bundgaard, der for Tiden opholder sig paa Djursland.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

*

N. Bransager.

—o—

Om den nye Folketingsmand, skriver „Jysk Morgenblad“:

Redaktør N. Bransager, der ved Demokratiets Stemmer blev sat ind i Rigsdagen som Køgekredsens Repræsentant, er ikke nogen ny Mand i Politik. Baade som Taler og som Skribent har han i flere Aar gjort et udmærket Arbejde for Frisindets Sag her i Danmark. Skønt hans Helbred desværre har lagt ham Hindringer i Vejen, har han været utrættelig i sin Agitation. Netop dette, at han aldrig sparede sig selv, har vel gjort ham mere modtagelig for Sygdommen. Men det er at haabe, at denne Sygdom nu maa være overstaaet for bestandig, og at Folketingsmand Bransagers Røst i mange Aar maa lyde kraftigt og uanfægtet.

Niels Bransager er Søn af en af Midtsjællands mest kendte Bønder, Hans Nielsen fra Bransagergaarden. Faderen var stærkt politisk interesseret og en ivrig Tilhænger af Hørup, og Sønnens politiske Sans blev tidlig vækket. I 1892 blev han Student og studerede i nogle Aar Statsvidenskab, men uden at tage nogen Eksamen. I disse Aar blev han knyttet til „Politiken“, hvor han bl. a. under Mærket Agricola skrev nogle fortræffelige Landbrugsartikler. Efter en længere Udenlandsrejse i Norge og Finland kom Bransager i 1902 til Ringsted som Redaktør af „Venstres Folkeblad“, hvor han siden har virket.

Det er bekendt, at Hørup, mens Bransager var ved „Politiken“, nærede store Forventninger til denne unge, talentfulde og kundskabsrige Journalist. Og det er godt, at det netop blev Bransager, som Demokratiet satte ind i Hørups gamle Kreds, da det endelig sejrede efter Hørups Fald. Bransager forener i sig det bedste af Landets og Byens Kultur, Storsyn og Fordomsfrihed parret med sjællandsk Sundhed. Født og opdraget under den bedste Bondekultur, i Hovedstaden paavirket og udviklet af den radikale Intelligens, er han mere end nogen anden værdig til at sidde som en Mand i Folkets Ting.

Og det er med et glad Hjerte, vi ønsker ham til Lykke og velkommen.

To nye Sagsanlæg.

—:—

En Amagerbonde og en Balslev dito paa Krigsstien!

—

Vi har modtaget følgende to „udmærkede“ Skrivelser.

Maglebylille. Amager, den 15.—10.—08.

Til

Redaktionen af „Tyendebladet“,

Fredenstorv 5, Aarhus.

I Henhold til Lov af 3. Januar 1851, § 11, om Pressens Brug, anmoder jeg herherved om Optagelse i „Tyendebladet“s næste Nr. af nærværende Meddelelse om at jeg har gjort Skridt til Sagsanlæg om Straf, Erstatning og Mortification mod Forfatteren, Tjenestekarl H. P. Hansen, af den mod mig fornærmelige Artikel, som under Overskriften „Storbonde-Kultur paa Amager“, findes optaget i „Tyendebladets 2. Aargang Nr. 52 for 27. September d. A.

Ærbødigst.

P. Christensen,
Gaardejer

— — —

Balslev Humlegaard pr. Elby St.,
den 21. Oktober 1908.

Til

Redaktøren af „Tyendebladet“,

Fredenstorv 5, Aarhus.

I Anledning af den i „Tyendebladet“ for 20. September 1908 indeholdte Artikel betitlet „Fra Balslev“ og undertegnet af Rasmus H. Pedersen, Udby pr. N. Aaby, undlader jeg ikke at meddele, at jeg har gjort Skridt til Sagsanlæg mod Forfatteren for hans ærerørige, usandfærdige Udtalelser om mig.

Denne Meddelelse bedes i Henhold til Presselovens § 11, optaget i „Tyendebladet“.

Ærbødigst

Ole Hansen Olsen.

— — —

Saa mange var Ordene og de er forøvrigt ikke til at misforstaa, trods det fjollede Sprog. Hansen og Pedersen skal bankes af med Bøder og have „Straf efter Lovens strængeste“, det er Meningen. Og saa tror d'Hrr. og de mange rasende Bønder, som staar bag dem, at der for stedse er sat et forsvarlig Begplaster for Munden af de to Tjenestekarle. Men de tror fejl. Vore Folk lader sig ikke kneble og kue for en Smule Bøde.

Disse to Sagsanlæg og den store Hougaards Proces, som vi senere skal komme tilbage til, er typiske Eks. i Agrarernes Kamp mod os.

Opkrævning paa Aktierne.

Lørdag den 31 ds. vil alle, de har tegnet sig for en Aktie i Bladet, modtage Opkrævningen.

Sku de ikke alle den Dag møde Posten eller ikke have Pengene før Søndag, saa bedes de venligst den 1. November gaa ind til deres Posthus og indløse Opkrævningen.

NB. Grund t paa, at 1. November er paa en Søndag, maa vi nødvendigvis udsende Opkrævningen om Lørdagen, da en del skal flytte i en ny Plads om Søndagen.

Vor Bevægelse.

—:—

Til Afdelingsformændene!

Den 2. November vil vi tillade os at sende en Opkrævning paa 4 Kr. for de 5 Ark Mærker, som Afdelingsformændene har modtaget for ca. 14 Dage siden.

Vi haaber, at alle disse Opkrævninger bliver betalt!

De smaa Afd., som paa Grund af Fattigdom staar til Restance for Juli Kvartal, faar deres Gæld eftergivet, saasnart de har betalt de 4 Kr. for Mærker.

Formanden.

Et stort Tyendestævne i Ringsted!

Søndag den 1. November afholdes der et stort Tyendestævne i Ringsted, Kl. 5½. Redaktør Carl Westergaard og flere kendte Talere kommer. Alle unge og ældre Landarbejdere maa møde!

Gaar det Møde godt, vil der herefter hvert Aars 1. November blive afholdt store Landarbejder-Demonstrationsmøder i alle danske Købstæder.

Mød derfor alle Mand i Ringsted 1. November og hør vore Talere!

— Tømmerup Sogns Tyendeforening afholdt Lørdag den 16. ds. Foredrag og Oplæsning af Fru Elna Bjarnholt, Roskilde. Foredraget, som helt igennem var præget af den rette socialistiske Aand, paahørtes med stor Ro og Interesse af de ca. 100 Mennesker, som var mødt op; og hele Aftenen igennem var der en livlig og munter Stemning over os alle.

Efter Foredraget blev der serveret Kaffe, hvorefter Fru Bjarnholt oplæste et Par Digte og foredrog et Par Humoresker, som tog stærkt Bifald. Jeg kan derfor anbefale Fru Bjarnholt til alle vore Afdelinger, som ønsker en god Oplæser og Foredragsholder.

Efter Mødet indmeldte der sig et Par nye Medlemmer. Den helt igennem gode og fornøjelig Aften sluttede med et kraftigt Leve for Tyendebevægelsen.

H. P. Hansen,
Næstformand.

— Tyendeforeningen i Rørby afholdt i Søndags et offentligt Møde med Fru Elna Bjarnholt som Taler. Der var ikke mødt ret mange Tilhørere, dog kan det ikke hjælpe, vi taber Modet, vi maa stadig fremad. **J. P.**

— Terslev Afd. har bevilget 8 Kr. til Mødet i Ringsted 1. November og 4 Kr. til en ny Afd., som er oprettet i Gørlev. Nærmere i næste Nr.

— „Svejstrup Afd. har holdt Generalforsamling og Efteraarsmøde. Referat i næste Uge.

— Paa Grund af stor Pladsmangel maa ca. 10 Meddelelser til „Vor Bevægelse“ udgaa i denne Uge. De kommer i næste Numer. **Red.**

Uge-Kronik.

—:—

„Sognets Barn“.

I det sidste Nr. af vort Blad begyndte vi en ganske udmærket Fortælling af den kendte Forfatter Chr C. Korgaard.

Denne Fortælling vil uden al Tvivl blive modtaget med stor Begejstring af vore mange Tusinde unge og gamle Læsere Landet over.

„Sognets Barn“ bør læses af alle.

Fortællingen omhandler en fattig Drengs Liv og Opvækst, hvorledes han, der ikke har andet end sine Hænder at stole paa, tumler omkring og ledes af en mærkelig Skæbnens Lykke.

Derfor: Læs „Sognets Barn“ fra Begyndelsen!

Opkrævningerne.

Se Meddelelserne andet Steds i Bladet angaaende vore Opkrævninger. Husk at betale Aktierne førstk. Lørdag! Opkrævningerne for Bladet kommer nogle Dage hen i November! Red.

Feberen forsvandt, men Patienten døde.

— Go' Maaren, Mads.
— Go' Maaren, Per.
— Hva' ga' du dit Øg, da hun var syg!
— Terpentin.

Næste Dag:

— Go' Maaren, Mads.
— Go' Maaren, Per.
— Du sa'e, du ga' dit Øg Terpentin?
— Ja.
— Min Hest døde a' det.
— Det gjorde min osse.

Alberti i det ny Ministerium.

En sindrig Indsender i „Politiken“ har udregnet følgende:

„Berl. Tid.“ skriver: Navnet Alberti er slæbt med ind i det nye Ministerium!

Vil De se, hvor det passer:

Jensen Sønderup.
Neergaard.
Hansen.
Ahlefeldt.
Høgsbro.
Sørensen.
Brun.
Berntsen.
Nielsen.

Pladser.

Tjenestepiger,
som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Plads søges.
Et ungt Menneske, 19 Aar søger Plads til 1. November.
Adr.: **Peter Larsen,**
Frydensgave pr. Bagsværd.

Plads søges.
En Karl paa 21 Aar søger Plads til 1. November, som Kusk eller Kørekarl; i mangel deraf, ved hvad som helst.
Chr. Mortensen, hos **V. Madsen,**
Bagsvær pr. Bagsvær, Sjælland.

Forkarl.
En dygtig Karl med gode Anbefalinger kan faa Plads til 1ste November hos undertegnede. Han maa have nogen Indsigt i og Interesse for Brugen af Maskiner. Gode Forhold. Løn 500 Kr.
Ole Futtrup Kristensen,
Ryssensten pr. Farre.

Tyender
i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Bortfæstning.
Stadsfæstemand **Winther-Jensen,**
Fiskergade 3, Aarhus.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Foredrag tilbydes

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Oplæsning tilbydes.
Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag tilbydes.
Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.
Billigt Honorar.
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes
i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Oplæsning og Foredrag
tilbydes. Ældre Foreninger 5 Kr. + fri Rejse.
Hjalmar Ejsing,
Vejlby Højskole, Riisskov (v. Aarhus).

Abonnér paa „Tyendebladet".

Borris Landbrugsskole.
(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.
6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Hattefabriken,
Aagade 39,
sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.
Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!
Hatte moderniseres bedst her.

Forlovelsesringe
bedst og billigst hos
Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Telef. 1436.
— Aarhus. —

Husk
RyesgadesMode-Magasin
Ryesgade 23.
Stort Udvalg i Damehatte.
Billige Priser.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Agitér for „Tyendebladet"

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflg.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25, Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker.
70, Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Uhrmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv Herre- og Dameuhre fra 10 Kr. Største Garanti.

A. Eriksens
Skræderforretning,
41, Jægergaardsvej 41,
anbefaler et smukt og righoldigt Udvalg i
færdigsyede Herreklæder
omfatter et stort Udvalg til meget billige Priser. Klægninger fra 15—40 Kr. Paletots fra 16—40 Kr. Benklæder fra 5—12 Kroner.
Færdigsyede Konfirmationsklædninger føres paa Lager.
Største Varelager paa Frederiksberg.
„Tyendebladet"s Læsere i Aarhusegnen bør altid købe her!

AARHUS TEATER
Ugens Repertoire:
Den 1.—8. Septbr.
Søndag Kl. 3½: Folkeforestilling til nedsatte og halve Priser:
Brødrene Hansen.
Søndag Kl. 7½:
Madame Sherry.
Mandag Kl. 7½:
Tirsdag Kl. 7½:
Onsdag Kl. 7½:
Torsdag Kl. 7:
Fredag Kl. 7½:
Lørdag Kl. 8:
Madame Sherry.
Billetter faas hver Dag Kl. 11—11½ til forh. Pris. Kl. 12—3 og fra Kl. 5 til ordinær Pris i Teatrets Billletkontor. Bestillinger sker gennem Telf. Nr. 1615

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Han syntes dødelig saaret, ikke udvendig men i Hjertet. Der blødte de sønderrevne Livstraade, idet han marscherede bort til Sorgens og Taarernes Land; han bad næsten hver Time en stille Bøn om, at han maatte falde om paa Vejen og dø, thi hvad Værd havde Livet nu for ham? Det var hans Tanker og Ønsker; men Haabet udslukkes alligevel ikke let i Menneskehjertet, især ikke saa længe Hjertet er ungt.

Da den første Virkning af Slaget, der havde slaaet ham til Jorden, var gaaet bort, begyndte han at løfte Hovedet igen, og der vaagnede et Haab i hans Bryst om, at han maaske endnu en Gang kunde trykke Rachel til sit Hjerte.

Det var en vild Tanke, men den havde en god Virkning, idet den opvakte Livslyst i ham.

Mennesker er undsluppet selv fra Sibiriens fjerneste Egne. Hvorfor skulde han ikke kunde gøre, hvad andre har gjort?

Det Spørgsmaal lød i hans Øre Dag og Nat. I det fjerne England havde han Slægtninge. England var et frit Land. Der kunde Jøde og Hedning, vantro og Tyrk leve i Fred og Enighed. Der var ingen Forfølgelser, ingen Nedsablinger, og alle var underkastet samme Lov og Ret.

For Moses var England derfor det forjættede Land, og hvis han bare kunde slippe bort fra Sibirien, kunde han maaske i England finde den Fred og Lykke, som var nægtet ham i hans Fødeland. Og hvis saa Rachel kunde følge med ham, hvor vilde da Livet ikke være en Velsignelse.

Saaledes fik denne Flygtetanke mere og mere Herredømme over ham, indtil den optog hele hans Sjæl. Den bragte Kraft tilbage til hans Muskler og de matte Lemmer. Hans dunkle Øjne blev nu klare, hans blege Kinder fik Farve, og denne Tanke blev hans Ledestjerne, der førte ham frem og opmuntrede ham, naar han var sorgfuld.

Naturligvis vidste han den Gang ikke noget om den frygtelige Ulykke, der havde ramt Rachel og hendes Fader.

Han erindrede den dramatiske Scene i Retten, da Rachel og Aromo talte hans Sag, og hvis han nogen Sinde havde tvivlet om hendes Kærlighed, saa maatte dette have hævet denne Tvivl.

„Hun elsker mig", tænkte han, „og naar jeg bliver fri, skal denne Kærlighed knytte os sammen til et".

„I saadanne Tanker og saadanne Drømmerier marscherede han videre.

Men endelig naaede han Kora, og ikke længe efter fik han at vide af en nylig ankommen Straffefange, at en vis Aron Aromo, en Jøde fra St. Petersborg, var under Vejs til Sakholin.

Ved denne Efterretning bristede Haabet for ham igen, thi nu viste han, at Jøderne stadig blev barbarisk forfulgt, siden en gammel Mand som Aromo var bleven deporteret.

Fortvivlelse traadte i Haabets Sted, og han jamrede ved sig selv:

Til Skiftedagen

anbefales mit store, billige Lager af alle Slags Klædeskabe, Kommoder samt kurante Møbler.

P. M. Paulsen,
17, Frederiksgade 17, Aarhus.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Bl. Annoncer.

Rap! Rap! Rap!

Vejlby Sogns Tyendeforening og Arbejderforeningen „Fremad" afholder Andespil og Bal i Røjle Forsamlingshus Søndag den 8. November, Aften Kl. 5.

Medlemskort forevises ved Indgangen. **Festudvalget.**

Ringsted!

Husk det store Møde 1. November. Redaktør Carl Westergaard og Frk. Mikkelsen taler.

Brabrand.

True Afd. afholder offentligt Møde i Konditoriet Lørdag den 31. ds., Kl. 8. Hjalmar Ejsing taler. Alle bedes møde. Entre 15 Øre. Derefter Bal for Medlemmerne, som hver maa tage en fremmed med.

Bestyrelsen.

Refsvindinge Tyendeforening

afholder Generalforsamling hos Formanden den 8. Novbr., Kl. 6½. Medlemsbidragene opkræves; tillige Valg af Bestyrelse.

Nye Medlemmer optages.

P. F. V.
A. Andersen,
Formand.

R. S. Berings Skotøjsforretning

i Brabrand

anbefales til forestaaende November med smukt, solidt og billigt Herre-, Dame- og Børnefodtøj.

Sabro Kro!

Søndag den 8. November, Kl. 4, Oplæsning. Entre 10 Øre. Om Aftenen Bal. Entre: 65 Ø. for en Herre, 35 Øre for en Dame. Alle indbydes venligst.

Udvalget.

Bornholm!

Østermarie Tyende- og Landarbejderforening afholder ordinær Generalforsamling Søndag den 8. November, Kl. 3.

Mød alle! **Hjalmar Hansen.**

Ægteskabstilbud!

En ung Mand fra Sjælland ønsker at korrespondere med en alvorlig og rettænkende ung Dame af Bondestanden for ved fælles Sympati at indgaa nærmere Forbindelse. Pæn Stilling haves; 10-aarig Afholdsmand; yderst radikal overfor Tobak og Alkohol; lidt Formue ønskes. Spøg frabedes. Tavshed og Høflighed fordres og loves.

Ansøgerinden bedes indlægge **Billet mrkt. „Idealist"**, medfølgende Fotografi, paa dette Blads Kontor i Løbet af 8 Dage.

Al Slags nyt, moderne og solidt

* Fodtøj, *

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

H. Nielsen,

Holbærgsminde ved Byllerup Mølle pr. Nørre Aaby.

anbefaler sig med alt til Skræderfaget henhørende.

Læs og Bemærk!!!

Gratis kan ethvert Tyende ved mindre end 2 Timers Arbejde erholde 1 Lommeuhr og Fonograf med Valser, send straks Adr. og Svarporto til

Chr. Kristensen,
Jernbanegade 8, Kolding.
— Agenter antages. —

Ægteskabstilbud!!!

En Karl fra Landet, først i tyverne, ønsker at korrespondere med en lidt yngre Pige for senere at indgaa Ægteskab, hvis gensidig Forstaaelse opnaaes.

Billet mrkt. „F. P. R." med Oplysninger om Alder og helst Fotografi modtager dette Blads Kontor.

Tavshed loves og fordres.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

Brabrand.

Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.

Specialtet:
jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.
Alt i færdige Drengedragter.
Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

„Aldrig, aldrig mere faar jeg Rachel at se".

Men Skæbnen vilde det anderledes, og endnu en Gang saa han hendes Ansigt Men hvor var hun ikke forandret. Sorgen og Prøvelserne havde sat deres Mærke paa hendes Ansigt, og i hendes Øjne var der et Udtryk, som han ikke forstod. Det blide, drømmende Blik var forsvunden, og i Stedet for var der et uroligt Udtryk, medens Udtrykket omkring Munden vidnede om Bestemthed.

Han lagde Mærke til dette, men han undrede sig ikke over Forandringen.

Heller ikke havde han vanskeligt ved at slutte, at hun rejste til sin Fader, og saa kæmpede han en indre Kamp med sig selv, om han skulde give sig til Kende for hende eller ikke.

„Skal jeg", tænkte han, „forstyrre hende og føje en ny Smærte til de mange, hun udholder i Forvejen, ved at minde hende om de lykkelige Dage, da Livet var som en dejlig Drøm og Verden en Blomsterhave?"

Ingen ædel og uegenkærlig Mand kunde ræsonnere saaledes uden at komme til det Resultat, at det var hans Pligt at fornægte sig selv hellere end at faa gamle Saar til at bløde igen, og til det Resultat kom Moses.

Det var bedre, at den elskede Kvinde var uvidende om hans Nærværelse, end at han fornyede Bekendtskabet under saadanne Omstændigheder.

Han kunde let skjule sin Identitet. Der var mange Fanger foruden ham. De var alle klædt i en stygg, graa, vid Frakke med et gult, firkantet Mærke paa Ryggen; det var derfor ikke sandsynligt, at hun genkendte ham.

Men fraset Klæderne havde hans Udseende forandret sig meget. En meget kort Periode, tilbragt i Sibiriens Lidelser og Nød, er tilstrækkeligt til at forandre en Mand.

Paa faa Undtagelser nær antager Ansigtet et melankolsk Udtryk, der er en Følge af Haabløsheden. Dernæst giver Klimaet — stærk Varme om Sommeren og bidende Kulde om Vinteren — Fangerne tidligt Udtryk af Ælde.

Desuden havde Moses ladet sit Skæg vokse langt, saa at det er sandsynligt, at hun slet ikke vilde kunde kende ham, hvis hun pludselig kom til at staa Ansigt til Ansigt med ham.

Saaledes kom og gik Dagene. Naar han saa hende, stirrede han paa hende, som om han var fortryllet, og naar han havde tabt hende af Syne, kom Taarerne i hans Øjne, og et dybt Suk hævede sig fra hans Bryst, som om Kærligheden kæmpede for at bryde sine Lænker og udraabe:

„Rachel, elskede Rachel, kom i min Favn".

Og alt imens gjorde Peter Balakhin Kur til Rachel, hvilket Moses vidste Besked om.

Han vilde have været et mærkeligt Menneske, hvis han ikke havde følt nogen Skinsyge, skønt han var Straffefange.

Men hvad kunde han gøre? Han kunde have slaaet ham ihjel med et Stykke af sit Værktøj — et Brækjern, en Hakke eller en Skovl. Men hvad saa? Vilde det ikke være at efterlade Rachel en slem Arv. Hun vilde faa Historien at vide og dens Aarsag, og saa vilde det kun nedtrykke hende endnu mere.

Hvor svært det end faldt Moses, bad han stadig om Kræfter til at lide og tie. Netop derved viste han sin ædle Karakter, thi den Mand, der overvinder sig selv, er større end den, der vinder et Slag.

(Fortsættes).

Vore Holdere, som skal flytte, bedes afklippe denne Seddel og give den til Posten i udfyldt Stand.

Det ærede Postvæsen anmodes venligst om at flytte „Tyendebladet" **fra**

(Navn: .....

og den gamle Adresse): .....

(Navn og den nye Adr.): .....

.....

Mørke kontante Manufakturforr.

ved

Chr. Christensen

anbefaler til Skiftedagen:

Det bedste i Herretøj til Prisen, stærkt Arbejdstøj, Arbejdsbenklæder fra Kr. 1,95.

Største Udvalg i sorte og coul. Kjoletøjer.

Ene-Udsalg her paa Pladsen af Chr. Junchers Fabrikata til Fabrikspriser.

Enkelt og dobbeltbredt Lærred i Tvist, Dowlas, Hør, 1/2 Hør og Blaar. Prima Bolster, fjertæt Nankin og Satin, uldne Dyner, Sengefjer og Dun i fuldstændig rene Varer.

Uldtrikotage, saavel til Børn som Voksne, forefindes i stort Udvalg.

Herre-Hatte, Huer og Kasketter.

Dame-Hatte og Kasketter, Pelshuer, Pelskraver og Muffer i et flot Udvalg.

Prima Symaskiner m. m. m.

Tiloversbleven Dame-Overtøj fra sidste Sæson udsælges til og uder Indkøbspris.

Faxe.

Tyendeforeningen for Faxe og Hylleholt Sogne afholder Aftenunderholdning og offentligt Bal paa Hotel Faxe **Søndag den 1. November, Kl. 6 1/2 Aften.**

Medlemmer 65 Øre, Damerne fri Adgang. For Ikke-Medlemmer: Herrer 1 Kr., Damer 50 Øre.

Kongsted Musik!

P. B. V.
P. Pedersen,
Formand.

Bemærk!

Østergades elektriske Skotøjsreparationsværksted leverer Saaler og Flikker i Løbet af 1 Time.

Elegant Udførelse.
Telefon 2507.

Billigste Priser.
Chr. Toft,
Østergade 7, Aarhus.

Giv Agt! **Læs her!**

Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen

bør til 1. November købe deres Fodtøj i min Forretning.
Største Lager! **Billigste Priser!**

NB. Mine bekendte jernstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælges til **8 1/2 Kr. pr. Par** i alle Størrelser!!

J. Thingvad,
Norsgade 15, Aarhus.

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for **„Tyendebladet"** i Vinter, antages fra 1. November. Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Køb Deres

Underbeklædning

hos **Anton Christensen,**
Clemensbro, Aarhus,
der faar De det bedst mulige for Deres Penge.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Hakon Jarl,

Guldsmedgade 33, Aarhus, Telefon 1950.

leverer de fineste Herreklæder
og Overfrakker til billigste Priser.
Hatte og Kravetøj i stort Udvalg.

Kun smaa Priser!

Telefon 1696.

Gode Ting
i
Klædninger
og
Overfrakker
i største Udvalg og til de billigste Priser
hos
Jens Kjeldsen,
Søndergade, Aarhus.

Telefon 1696.

Se Vinduerne!

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Aarhus elektriske Reparationsværksted for Fodtøj,

Gl. Munkegade 2, er Nr. 1 her i Aarhus.

Saaler og Flikker kan leveres paa en halv Time.

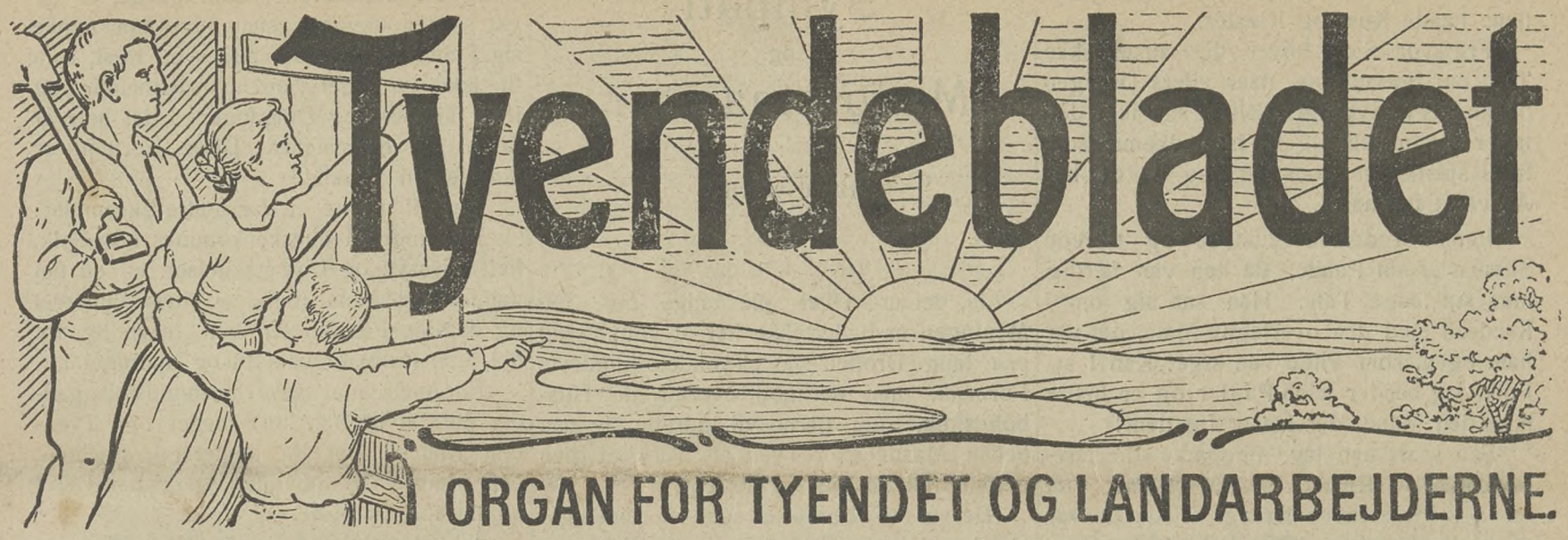
Gør Dit Indkøb

hos dem, der averterer her i vort Blad!

Derved støtter Du ogsaa Bladet!

Forsøg nu mod og ved Skiftedagen, at skaffe vort Blad nogle Annoncer!

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen),
Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 58. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 8. November 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

KampmodKrigen

Mel.: Mens Nordhavet bruser.

Der runger et Raab nu fra Land til Land:
Vi vil ikke skatte til Krigen!
Og Raabet skal brede sig som en Brand
fra Byen til Brinken og Vigen.
Det tylker Mænd og Kvinder Dag for Dag
til Kamp for Freds og Friheds Kæmpesag.

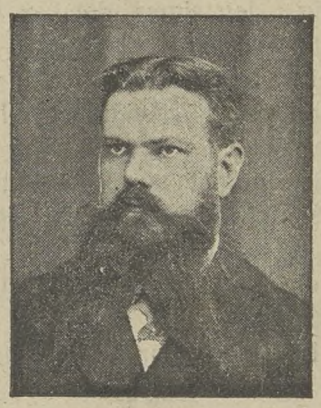
Det vaa ikke Mishaab og Mangel paa Mod,
som lagde os Ordet paa Tunge;
men Slagmarkens røde, rygende Blod
og Skriget fra gamle og unge:
Har Livet ikke større Maal til Slut
end de, der falder for det røgfri Krudt!

Jo, sikkert! — Vi husker en anden Hær,
der sjælden blev brugt til Parade.
Men Nøden kan tvinge den i Gevær
og op paa en Barrikade.
Den Hær er Underklassens Helte-Flok —
I, Kammerater, kender den jo nok!

Der lides og sultes i tusend Hjem,
og Slægter gaar tidlig i Graven;
men Kundskab maa kummerlig tigge sig frem,
mens Snobberne ligger paa Maven . . .
Ha, der skal kæmpes mangen dagvarm Dyst,
hvor der er Brug for m ndigt Mod og Bryst.

Vi højner vort Folk, og vi vinder Land,
men ikke med kruppske Kanoner.
Vi vækker fra Søvn og fra Slendrian
med Fremtidsmusikens Toner.
Til Lamp mod Krigen vi hejser vort Flag
og raaber: Leve Socialismens Sag!

J. J. Kronstrøm.

Folketingsmand F. J. Borgbjerg.

Vi bringer her et Billede af Socialdemokratiets udmærkede Agitator, Hr. F. J. Borgbjerg, hvis store Folketingstale forleden om sociale Spørgsmaal og Socialismen vakte stor Opmærksomhed saavel ude i Landet som i selve Tinget.

Da Hr. Borgbjerg i Fjor paa samme Tid rettede sit stærke Angreb paa Svindleren Alberti, grinte Bønderne og protesterede. I Aar tav de og lod hans Ord staa upaatalt!

Hr. Borgbjergs store Grundighed og Dygtighed er nu respekteret af alle.

Desuden er han en overmaade elskværdig og behagelig Mand, som vinder Sympati overalt.

Sparsommelighed.

—:—

Nu ved Skiftedagstid, da en Del af os har faaet vor Sommerløn udbetalt, kunde jeg have stor Lyst til at sige et Par Ord om at spare.

Det har ellers aldrig været min største Lyst at prædike om Sparsommelighed i Almindelighed. Det Arbejde er der nemlig nok til mig foruden, men naar jeg til Trods derfor alligevel vil minde om Sparsommelighed, har det sin Grund.

Jeg tror nemlig ikke paa den gamle Røverhistorie om, at naar vi alle sparede, vilde al Fattigdom forsvinde med det samme og det social Spørgsmaal vilde da være løst paa en nem og for de rige behagelig Maade.

Det er jo noget, vi har hørt saa ofte, at naar de fattige vilde spare, saa kunde de sagtens have det ordentligt, der gives bare ikke nogen Anvisning paa, hvorledes Arbejderne i Almindelighed skal faa noget at spare sammen af!

Den Maade, de rige taler om at spare paa, fører til den rene Gniermoral, og den er vel faa af os Tilhænger af.

Naar jeg vil minde vort Blads Læsere om at spare en Smule, er det fordi jeg ved, det vilde gavne dem overmaade senere, om de i deres unge Aar havde samlet sig en lille Sum Penge.

Nægtes kan det jo ikke, at det ikke vilde være helt umulig at lægge en Smule op, mens man tjener.

Det vilde komme Sparerne til stor Gavn senere, f. Eks. naar de skulde sætte Bo.

Desuden maa vi huske paa, at Loven om Jord til Landarbejderne om et Par Aar vil blive forbedret meget. Til den Tid vilde det være til stor Gavn, om vi unge havde en lille Sum hver, saaledes, at vi kunde gøre Brug af Loven.

Men en Ting maa vi særlig huske paa, nemlig det, ikke at spare saa meget, at vi forsømmer vor egen Udvikling. Vi maa skaffe os saa god Oplysning som mulig. Jeg kender nemlig mange gamle Karle og Piger, som ikke har tænkt paa andet end at spare. De har aldrig købt en Bog eller holdt et Blad. Det fører til, at de ikke vil kunde gøre halv saa god Brug af deres Kapital, selv om den er dobbelt saa stor som dem, der har ofret en Del paa sin egen Uddannelse.

Uden at være med til at prædike den gamle Gniermoral, kan jeg godt sige til alle mine unge Kammerater: Husk paa jer Fremtid. Spar kun lidt sammen. Det vil gavne jert Hjem. men glem ikke det vigtigste: Din egen Uddannelse. Offer kun en Del paa din Oplysning og Organisation. Saa vil Du være paa den rigtige Side og klare dig bedre end den, der har flere Penge end Dig!

Carl Westergaard.

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—o—

„Kan I se, det er en stor, stærk Dreng af sin Alder, han bliver først 11 Aar i Sommer", præsenterede han og tog Drengen ved Skulderen, som om han vilde løfte ham op og vise ham frem.

„Naa, hvem vil saa gøre et Bud? Som jeg allerede har sagt, skal den, der tager ham, holde ham med alt, give ham en forsvarlig Kost, anstændige Klæder — selvfølgelig behøver han ikke at være klædt som en Prins — og sørge for hans Skolegang. Bliver han syg, betaler Sognet Læge og Medicin, men Pleje skal han ydes af sin Husbond.

Selvfølgelig maa han benyttes til de Arbejder, der passer til hans Evner og Kræfter, han skal jo, naar han bliver stor, sørge for sig selv, saa vi sætter selvfølgelig Pris paa, at han bliver opdraget til at være en dygtig Arbejder. Nu har I vel forstaaet Konditionerne, saa der bliver ingen Eftersnak.

Det er sandt, jeg maa endnu tilføje, at det er Sogneraadets Mening, at den, der tager ham i Dag, skal beholde ham til han er konfirmeret, og den Pris, han bliver budt ind til i Dag, skal Sogneraadet ikke siden røre ved, saa I skal huske paa, at

det sidste Aar kan han jo næsten selv tjene baade Kost og Klæder.

Fra vor Side bliver der altsaa ikke Tale om Forandring, naar ellers Drengen behandles forsvarligt. Bliver han ikke det, tager vi ham selvfølgelig fra vedkommende, for i sidste Instans er det dog os, der har Ansvaret for ham".

Peter Andersen pustede og tørrede Sveden af sin Pande, da han var færdig med sin lange Tale. Han saa sig om i Kredsen med den overlegne Mine, der var ham egen, som vilde han sige: Kan I se, Folk, jeg kender mine Pligter og er heller ikke den Mand, der lusker fra dem!

Saa snart han tav, begyndte de halvtredsindstyve Røster igen at summe: Det var nok en slemme Dreng. Faderen var da kaalhøgen nok. Det skulde han have vidst, den hovne Mads Daglejer, at hans Dreng skulde falde Sognet til Byrde og fødes op af dets Naade og Barmhjertighed! Saa maaske knap han havde været saa kæphøj. For nægtes kan det jo ikke, at han var en storsnudet Karl. Det vidste de nok, som havde haft ham i Arbejde. Han taalte ikke ret megen Pirren ved sig. Det kan jo let ske, at man kan komme til at sige et mindre velbekendt, irettesættende Ord til sine Folk, især naar man er i daarligt Humør, men kunde man tillade sig det over for Mads? Han skulde snart sætte sig paa Bagbenene og var ikke ræd for at slynge et saa beskidt Ord som „forædt Gris" i Hovedet paa en skikkelig Bonde, hvem Naturen havde givet Anlæg til Fedme, men som maaske levede lige saa tarveligt og arbejdede lige saa haardt som nogen Daglejer. — —

Havde Mads ikke været saa dygtig en Arbejder, som han var, havde han næppe faaet stort at fortjene hos de Østrup-Bønder, men Sagen var den, at han gjorde en god Dags Arbeide, hvor han kom, ja, somme Tider gjorde han næsten to. Det satte han nu en Ære i, og det var jo godt nok, men han fordrede ogsaa en meget hensynsfuld Behandling. Han taalte ikke den mindste Smule Overlegenhed, og det var nu hans Fejl, thi han var, naar alt kom til alt, alligevel kun en fattig Daglejerpjalt.

Naa, enhver har jo sine Fejl, men Drengen slægtede ham vel sagtens paa. Det var nok en stiv Krabat.

„Naa, er der ingen, der vil byde?" skar Sogneraadsformandens Stentorstemme gennem det summende Virvar.

Saa blev der Stilhed.

Folk forstod nu, det var Alvor.

Hvem mon der vilde gøre det første Bud?

Hvem mon der var Leibhaver til den Dreng?

Det trak ud, og Peter Andersen maatte have fat igen:

„Er der da slet ingen, der vil!"

Endelig kom der et Bud.

„Halvtredsindstyve Daler om Aaret!" lød det fra Søren Slagter.

Det gav et Sæt i Jens Peter.

„Er du gal, Slagter, husk paa du er selv Skatteyder", formanede Peter Andersen.

„Fem og fyrre!" lød det med pibende Stemme inde fra den inderste Stue.

Peter Andersen vendte sig om mod Publikum derinde:

„Var det dig, Hans Jensen, det er rigtigt, lad os faa Konkurrence i'et".

(Fortsættes).

Sympati
og
Misforstaaelser.

—:—

Hvad vi vil?

—

I.

Ja, det er vi vel alle enige om? Og Meningen er heller ikke her at komme ind paa lang Drøftelse af „Tyendeforbundet"s Formaal, men derimod overfor de Husbondsfolk, som gerne vil indrette sig paa bedste Maade efter Tyendets Tarv, at give nogle Vink om Ret og Vrangt.

Der er to Forhold, som er taalelige. Det kan i hvert Fald for nogles Vedkommende være godt, naar Tonen mellem Tyende- og Husbondsfolk er saa ligefrem og ukunstlet, at man kan betragte hinanden som en Slags Kammerater, Der vil blive en Art Patriarkalsk Forhold, som kan være ret taalelig. Jeg siger, det kan være det. Men dette Forhold er sjældent — heldigvis — thi endog i bedste Fald vil Tyendets personlige Selvstændighedsfølelse altid lide under dette.

Tyendeforholdet kan ogsaa være godt, naar Husbondsfolkene bor for sig og Tyendet for sig, naar alt er indrettet saaledes, at Tyendet uden for sin Arbejdstid har et bekvemt og hyggeligt Sove- og Opholdsværelse, hvor han (hun) kan sætte sig hen og dyrke egne Interesser.

Tyendeforholdet er her nærmest det, vi skal søge at arbejde hen imod; nemlig: At Tyendeforholdet bliver et Lønarbejderforhold; thi først da er vi inde paa den rette Vej. Kost og Ophold tages da som en Del af Lønnen.

Der eksisterer i Virkeligheden ikke noget aktuelt Tyendespørgsmaal udadtil — kun et almindeligt Lønarbejderspørgsmaal.

Først naar alle disse patriakalske Forestillinger om Tyendets Arbejden i Husbondens Interesse og om at slutte sig til Familien og føle sig hjemme og alt andet lignende Sludder og Vrøvl er falden væk, har vi Basis at arbejde paa, thi derigennem kommer vi dertil, at Husbond og Tyende staar klar for hinanden som Arbejdsgiver og Arbejdsudfører, og det maa være den eneste rette Løsning af Sagen.

Vi har intet ud af at arbejde i Husbondens Interesse ud over det, at faa det nærmest mulig fulde Udbytte af vel udført Arbejde.

Og vi skal arbejde hen imod at afskaffe Kost- og Opholdssystemet, thi dette kan aldrig undgaa at medføre Forviklinger af mer eller mindre ondartet Natur. Det maa blive saaledes en Gang, at Tjenestefolkene har deres bestemte Tid, de kommer, og deres bestemte Tid, de gaar. Spise- og Opholdssteder vælger de selv.

Foreløbig har vi Kost og Ophold hos Arbejdsgiveren og det kan ogsaa udmærket gaa, blot Folk vil faa den Forestilling i Hovedet. at den unge Arbejder ikke skal have sit Hjem i den Familie, hos hvem han arbejder, men i det eller i de Værelser, der er stillet til hans Raadighed. Saaledes er det desværre ikke alle Steder, og deraf er fremkommen nogle Forhold, som er rent ud utaalelige.

Jeg skal ikke her komme ind paa Betragtninger over de Steder, hvor Folkene er regnet for Redskaber, og Behandlingen som Følge deraf, mildest talt, umenneskelig. Hvor Folkene henvises til Folkestuerne og Staldkamrene, som begge er noget af det uhyggeligste, man kan tænke sig. Steder, hvor der bydes en Kost, som tit ikke er noget værd som Svineføde, og hvor Tiltalen og Omgangen i det hele er brutal og hensynsløs. Disse Forhold er der nok til at skildre.

Jeg vil nævne et Par andre Eksempler:

Det unge Menneske kommer hos Folk, hvis Livssyn og Livsanskuelser er en hel anden end hans (hendes), hvis Opførsel og daglige Færden er helt forskellig fra det, han (hun) er vant til og opdraget i.

For mange af disse Husbondsfolk gælder det, at de har hørt meget om Tyendets Klager over de nuværende Forhold, over Kamre og lignende, og de har været lydhør for Klagerne.

Nu vil de vise de unge Mennesker — og Folk udadtil —, at de har forstaaet, det var galt fat, og vil raade Bod paa Vaanden. De har opfattet Sagen saaledes, at der klages over at Husbondsfolkene bor for sig og Tjenestefolkene for sig og saa selvfølgelig mange Steder over Beboelses- og Kostforholdene, hvad der jo gjorde Forholdet endnu værre. Men det, der for dem er det værste, er dette, at Tjenestefolkene er bleven sat for sig selv, og de gaar saa i Reglen til den modsatte Yderlighed — søger paa alle Maader at drage Tjenestefolkene ind i Familielivet. Der spises sammen, og man opholder sig sammen til enhver Tid.

„Min bedste Stue er ikke for god for mine Folk at spise i, og min bedste Stol er ikke for god for dem at sidde paa", skrev en Husbond en Gang til min Fader i Anledning af, at han vilde fæste min Søster og Broder til Pige og Karl. Og jeg tror, han mente det, ligesaa vel som saa mange andre, men det nytter jo altsammen intet, naar man sidder i Stolen med en Følelse af at være „kommen fremmed til sig selv" og ved Bordet og ved knap, hvordan man tør bære sig ad. Og ligeledes naar man i sin Fritid skal opholde sig i denne — for mig gærne — respektable Familie, og der til Eksempel er Gæster, da vil der komme en Ensomhedsfølelse — en Følelse, som er meget værre end den, man føler, naar man bogstavelig talt er ene, fordi man her føler sig ene midt i den glade Vrimmel, og fordi man i Virkeligheden føler sig mere fremmed end Gæsterne, skønt man skulde være Familiemedlem.

Det værste er jo, at det er en Art Tvang, saaledes, at hvis et Tyende ytrer Lyst til at opholde sig i sit Kammer, nøjes man ikke altid med at give Meddelelse om, at man helst ser, han (hun) sætter sig inde, men giver det endog som Befaling. Og i mange Tilfælde, hvor det kun er udtalt som Ønske, og Tyendet ikke har taget Ønsket til Følge, mærkes det siden i Form af Kulde og gnavne Ord.

Jeg ved endog Eksempler paa, at en Mand, der dog vilde gælde for meget frisindet, har søgt næsten baade at true og tigge sine Piger til at spise sammen med Familien og sidde hos den i Fritiden. Til Slut, da ingen Argumenter forslog, udbrød han: „Men hvordan skal jeg arme Menneske saa kunne staa som Tyendets Talsmand, naar jeg deltager i Diskussionen om Tyendesagen? Folk vil jo straks kaste mig i Hovdeet, at jeg har det akkurat som alle andre".

Disse Mennesker, om hvem jeg tror alt godt, opfatter Situationen helt forkert. I Stedet for at søge at drage Tjenestefolkene ind i Familielivet, hvor de altid vil føle

sig fremmede og usikre, skulde man prøve at indrette Opholdsværelserne saaledes, at Folkene kunde være glade for at være der — et Sted, hvor de kunde have det hyggeligt og arbejde for sig selv med at læse, skrive, tegne, lave Husflidsarbejder o. a., som jo alt i alt er umuligt inde i Stuerne. Man skulde da faa at se, at Tjenestefolkene vilde være anderledes tilfredse.

Det er ikke det, det kommer an paa, om man sidder ved samme Bord og spiser eller opholder sig i samme Stue, men det, om det, man faar at spise, er godt og rent og Spise- og Opholdsstuerne saadan, at man føler Lyst og Hygge ved at være der.

Hjalmar Ejsing.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Fra Slagmarken.

—:—

En lille Historie fra Møen.

Da det sikkert kunde interessere „Tyendebladet"s Læsere at høre hvorledes Agrarerne paa Møen i al Almindelighed behandler deres Tjenestefolk, skal jeg desangaaende fortælle en lille Historie.

Da jeg, før jeg kom i Tjeneste hos en Bonde, blev fæstet af ham, bad jeg ham ved samme Lejlighed om Tilladelse til at se mit Kammer; men hertil svarede han, at det kunde jeg jo altid tidsnok naa at se, naar jeg kom i Tjeneste.

Og sandelig! Bonden havde i dette Tilfælde ubetinget Ret!

Jeg glemmer ikke saa let den første Nat, jeg tilbragte der.

Det første, der hændte, var, at en Ko stak sit behaarede Hoved ind gennem den ene Væg og nikkede kammeratligt til mig førend jeg krøb i Seng.

Da jeg saa desuden senere paa Natten blev vækket af min søde Søvn ved at en svinagtig Gris brød ind gennem den modsatte Væg, kan enhver nok tænke, at jeg blev hensat i en alt andet end salig Tilstand af Forbavselse.

Da jeg næste Morgen i al Beskedenhed tillod mig at forespørge min Husbond, om det var Meningen, at jeg skulde dele mit Natteleje sammen med Svinene, blev han derover helt rasende og gav mig paa Stedet en knaldende Ørefigen og det Svar, at det kunne vel være godt nok til en Karl som mig.

Naar jeg saa desuden tilføjer, at vi faar Vandgrød 21 Gange om Ugen, vil enhver sikkert uden større Grublen kunne fatte Grunden til, at jeg fra 1. November ikke længere er at finde hos denne Mand. Jeg snører da min Randsel og vil forøvrigt i Fremtiden blæse ham en lang Marsch.

Hans Peter Hansen,
Tjenestekarl.

Smudspressen.

Under denne Overskrift læste jeg en Artikel i „Agrar-Dagbladet" for 15. Oktober, hvor en Holder af ovennævnte Blad udtalte sig med, at „Tyendebladet" var et af de værste Smudsblade, han kendte. Han havde læst en af Westergaards Artikler om Obstruktion og han skrev, at han gerne vilde, om der var flere, der vilde udtale sig i Bladet, om hvorledes de bedst kunde afværge at „Tyendebladet" kom i Tjenestefolks Hænder, da det var til stor Skade ikke alene for Husbonden, men ogsaa for Tjenestefolkene, og han sluttede med, at det var paa Tide, der blev raabt Vagt i Gevær baade i By og paa Land.

Jeg beklager de stakkels Agrarer, der bliver saa rædselsslagne for vor Bevægelse, at de begynder at fantaserer og bilder sig ind, at de kan forbyde os at holde hvad vi lyster. Nu bliver de snart for latterlige! Bare de ikke skulde sprænge deres gode Hjærne, før de faar udregnet hvordan de kan standse vor Bevægelse. Jeg vil anbefale dem at lægge deres vist alt for tørre Hjærne rigtig i Blød, saa maaske de kan finde paa Raad.

Tjenestekarl Kristen Laursen,
Fjellerup.

Socialisme og Radikalisme.

—:—

Johs. K. Johansen har i „Tyendebladet"s Nr. 56 skrevet en Artikel om Demokratiets Stilling og Socialdemokratiets Taktik.

Jeg kunde have Lyst til at gøre et Par Bemærkninger desangaaende, at Socialdemokratiets Beslutning paa Kongressen i Odense til kommende Valgdag vil faa skæbnesvangre Følger, er noget, der siger sig selv.

J. K. Johansen nævner en Del Kredse, som Socialdemokraterne er saa hensynsfulde at overlade os (de radikale).

Naar Socialdemokratiet overlader os disse Kredse, saa er Grunden simpelt hen den, at vi har langt det største Flertal i de fleste af disse Kredse — noget, der selvfølgelig ogsaa bør tages Hensyn til.

Socialdemokratiet har i Overmod taget en Beslutning, som vil skade og svække virkelig demokratisk Politik. Skal der tales om Hensynsfuldhed, saa tror jeg nok, at de radikale ikke skylder Socialdemokraterne noget, saa vidt jeg husker, vandt Socialdemokratiet 8 nye Kredse ved sidste Valgkampagne, men i disse og mange Kredse foruden støttes dette Parti af radikale Stemmer — det bør maaske være en Kendsgerning.

Naar Spørgsmaalet lyder, om radikale Gaardmænd har Interesse og mere Sympati for Tyendebevægelsen end Højre og Reformvenstre, saa svarer jeg ubetinget Ja!

Der er ikke saa faa radikale Gaardmænd, der ser med Velvillie paa Tyendebevægelsen.

Naar J. K. Johansen stempler de radikale som lige saa antisocialistiske som alle de andre, saa beder jeg J. K. Johansen læse de radikales Odenseprogram lidt nøjere igennem før han igen udtaler sig saa absolut om deres Antisocialisme.

Jens Baltzer,
Langeland.

Efteraarsmødet i Svejstrup.

—:—

Trods det, at Agrarerne havde forsøgt at lægge os Hindringer i Vejen, forløb vor Fest rigtig godt.

Et godt ½ Hundrede Mennesker, udelukkende Tyende og Landarbejdere, var mødt til Foredragene om Eftermiddagen.

Frk. Karoline Mikkelsen holdt først et udmærket Foredrag om Tyendeloven, hvilke hun skarpt kritiserede og udtalte som sin Overbevisning, at den nye ikke vilde blive et Haar bedre end den gamle, hun sluttede med en indtrængende Opfordring til at slutte sig til Bevægelsen.

Povl Jensen, Bramminge, var næste Taler.

Han holdt et ypperligt, manende Foredrag til Tyendet.

Sjældent er det at høre en Foredragsholder, der i saa høj Grad forstaar at fængsle Tilhørernes Opmærksomhed og rive dem med sig, alle var derfor enige om, at disse to Foredrag havde fortjent en langt større Tilhørerkreds, end Tilfældet var.

Efter Foredragene var der Generalforsamling.

Den gamle Bestyrelse genvalgtes paa Formanden nær, som fraflytter Egnen; i hans Sted valgtes Ander Rasmussen, Ry St. Næstformand blev Laurits Larsen, Ry St., og Kasserer Jørgen Nielsen, Svejstrup.

Regnskabet, der balancerede med ca. 60 Kr., oplæstes og godkendtes.

Et Par uvæsentlige Lovforandringer vedtoges. Sluttelig Valg af Tillidsmand og Repræsentanter til Kongressen i København.

Festen sluttede med et livligt Bal til langt ud paa Natten.

Foreningen staar nu med 80 indmeldte Medlemmer, men da en stor Part rejser til November, er det virkelige Medlemsantal jo en Del mindre.

Laurits A. Jensen,
fungerende Formand.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Kære Tyendeblad!

—o—

Fra Du begyndte at komme i mit Hjem, har Du altid været en velset Gæst; men for hver Gang Du har givet Afholdssagen en venlig Omtale, er Du bleven mig mere kær, og da Du nu sidst tilbyder dig som Budbringer mellem os Afholdsfolk, føler jeg Trang til at sige dig rigtig for Alvor Tak.

Jeg skal lige straks sige dig hvorfor.

Jo, ser Du, Rusdrikken er en gruelig Fjende for alt stort og godt, som øves blandt Tjenestefolk og Arbejdere — og alle andre naturligvis — men da det særlig er ovennævnte Mennesker, Tyendebladet har til Læsere, er det naturligt, at man henvender sig til dem i deres eget Blad. Det maa kunne indses, at Arbejdere, som kæmper f. Eks. for Lønforhøjelse, ikke saa let kan vække Sympati og Respekt for deres Krav, naar Modstanderne „med Grund" kan fortælle om, hvor mange Baller Punsch og Flasker Vin, vedkommende Arbejdere drak ved en given Lejlighed og især, hvis enkelte end i et „løftet" Øjeblik selv kan være stolte af en saadan Bedrift.

Kære Tyendeblad, Du ved, hvor jeg ønsker godt for disse Mennesker og hvor det bedrøver mig, naar jeg faar saadan noget smidt i Hovedet, naar jeg en Gang imellem taler Arbejdernes Sag. Og saa al den Elendighed i Hjem og Familieliv, som Rusdrikken har den største Skyld i; dersom blot Arbejdere og Tjenestefolk kunde faa Øje paa den Styrke, det vilde være dem og deres Sag at være ædruelige, da er jeg sikker paa, der vilde komme en Fart og Sikkerhed i deres Bevægelse, som ikke er kendt før.

Moesgaard Skole, 23. Oktober 1908.

Dorthea Vorgod.

*

Et Brev til O. Hansen Olsen,
Balslev Humlegaard.

—:—

Da jeg ser i „Tyendebladet", at det er ærerørigt og usandfærdigt, det, som jeg skrev i forrige Artikel, vil jeg gerne spørge om Du kan nægte, at have givet Folkene surt Kærnemælk til Grøden eller Øllebrød med Papirstumper og Flæskesvær, ja, endogsaa Skraatobaksstumper, har der været i det. Eller vil Du maaske nægte, at have blandet noget gammelt Suppe, Ærter og Hvidkaalssuppe sammen til os; og Du har jo dog selv forklaret mig, hvorfor man kalder det „Arbejdsanstalten". Det er jo fordi Du selv har slidt saa haardt, der paa Gaarden. Du var snedig nok til at foretale Fodermesteren til at blive, skønt han dog var fæstet til en anden Mand ellers havde Du vist ikke sat dette saa længe ud.

Rasmus R. Pedersen,
Tjenestekarl,
Udby, pr. Nr. Aaby.

Et Misforhold.

—:—

I de, endnu kun faa Dage, jeg har opholdt mig her i Aarhus, har jeg ved at studere og gennemgaa de forskellige indkomne Besttllingssedler paa „Tyendebladet", set, at der ikke er saa faa af vore Afdelingsformænd, der i Lighed med vore Agenter, tager Provision af hver Abonnement. Dette gør de til Tider ogsaa af de Penge, som de har skaffet ved ny Bestillinger i deres eget Hjemsogn, hvor de daglig virker. Her er noget, som jeg gerne vilde pege paa, fordi jeg synes, at det er forkasteligt og urigtigt.

Vore Afdelingsformænd skulde, synes jeg, netop sætte en Ære i ikke alene at skaffe vort Blad saa mange Holdere som muligt, men ogsaa saa stort et financielt Udbytte, som det kan lade sig gøre. — Det har nemlig meget at sige for Bladet, om vi faar hele Udbyttet eller kun en vis Del ind for hver af de Holdene, som Afdelingsformændene paa forskellig Maade skaffer os.

Jeg for mit vedkommende har aldrig taget noget for mit Arbejde i mit Hjemsogn for Bladet, og jeg vil anbefale alle Afdelingsformændene heller ikke at gøre dette — for Bladets Skyld.

Lad os se ud over de rent personlige Fordele i denne Henseende. Husk vel paa, at Bladets Vækst og Fremgang er absolut afhængigt af dets økonomiske Forhold, og vær overbevist om, at dette spiller en større Rolle, end de Penge, som det i dette Tilfælde drejer sig om.

H. J. Hansen-Røjle.

Efteraar.

Ak! Foraar, hvor er din grønne Dragt,
o, Sommer din Sol og Varme!
Selv Efteraarets brogede Pragt
snart favnes i Vinterens Arme.

De mange lysende og straalende Haab,
som fødtes ved Foraarstide,
blev de beskæmmet i Skuffelsens Daab
eller funkler de endnu ved din Side?
Har Somrens Varme dig Snndhed bragt,
saa ret Du glædes ved Livet?
Skønned Du vel paa Naturens Pragt,
og det, hvad skønt Dig blev givet?

Ser Du det herlige Farvespil
i Træernes falmede Kroner.
Lytter Du rigtig andægtig til
Smaafuglenes Afskedstoner?

Rasmus Jensen.

Emblemerne.

—o—

Endelig har vi faaet vort Emblem færdig! I det sidste halve Aar er det ventet med Længsel af mange. Naar det ikke er kommen før, er Grunden den, at vi ikke har vidst hvorledes, det skulde være.

Hr. Viktor Jensen, Aarhus, har leveret et udmærket Udkast, som straks blev antaget.

Nederst ser vi tre Egeblade, Symbolet paa Styrke. Over den en rygende Fakkel, Symbolet paa Oplysning.

Det er udført i ægte Sølv og ser godt ud. Det er det kønneste Emblem, vi endnu har set — naar vi selv skal sige det.

Det koster 50 Øre pr. Stk. Vore enkelte Medlemmer kan faa det sendt. Derimod maa Medlemmerne i vore Afd. bestille det hos Formanden for deres Afd. inden den 22. ds. Til ham vil vi saa sende det Antal paa Opkrævninger, han ønsker. Vi vil nemlig ikke lave flere end vi kan sælge, da de jo er dyre for os at lave.

Alle vore Formænd for et senet som Prøve. Den bedes han vise til Medlemmerne.

Køb en hver og bær den synlig.

Indsidderen.

(Karl-Erik Forsslund).

—

Saa Du siger, jeg skal gaa!
Du ta'r Huset fra mig! Naa!
Og fordi jeg ene mukked,
naar de andre bukked!

Jeg har villet egen Nød!
— Ved Du, hvem der skaffed Brød
til dig selv og dine Gæster
ved de vilde Fester?

Jeg har slidt ved Plejl og Plov,
gødet Brak og ryddet Skov,
jeg har Dagens Byrde baaret,
Sæden saa'et og skaaret.

Jeg har forket dine Læs,
lagt dit Hø i høje Hæs;
først ved sidste Glimt af Dagen
slap min Haand fra Knagen.

Jeg har Korn til Kværnen kørt,
og fra Møllen Melet ført;
de har knust min ene Lunge
dine Sække tunge!

Veddet til din blanke Ovn
har jeg fældet hist i Skov'n.
Tænker Du, naar Ruden dukker,
paa din Brændehugger?

Mel, som burde være mit,
Brød, som burde skænkes frit,
dyrt hos Dig jeg maatte købe.
Og nu kan jeg løbe!

Hvorfor? Jo, thi jeg har sagt,
at din Velstand som din Magt
— ædt af Trøsk og syg i Roden —
dingler alt paa Foden.

Men Farvel! Jeg taled nok.
Driv dit Spand, og sving din Stok,
mens en Lus i Smiger-Bytte
faar min gamle Hytte.

Fra Svensk ved
Jeppe Aakjær.

Store Præmier.

—o—

Til vore flittige Abonnentssamlere udsætter vi en Del store Præmier, som enhver kan vinde uden stort Arbejde. Og er han særlig flittig følger en stor Ekstrapræmie!

For 2 Holdere faas vor Oktober Kvartal 1907.

For 3 Holdere faas Aakjærs Bog „Missionen og dens Høvding".

For 4 Holdere: „3 Udenlandsrejser" af Jeppe Søndergaard.

For 5 Holdere: „En Stridsmand" af Skjoldborg.

For 6 Holdere: Chr. Bundsgaards Bog „Proletarer".

For 8: „Fri Felt" eller „Rugens Sange af Aakjær.

For 10: „Skyer" af Henrik Pontoppidan.

For 12: „Vredens Børn" af Aakjær eller „Gylholm", eller „Bjerregaarden" af Skjoldborg

Det er de største Præmier, et Blad endnu har givet deres Holdere

Desuden har vi 7 Ekstrapræmier til dem, der skaffer endnu flere inden den 24. ds.

1. To hvide, ægte, præmierede Landkaniner.
2. „Menneskelighed og Hellighed".
3. „Medens de kæmpe", af Carit Etlar.
4. „Rødegaardsdrengen".
5. „3 Udenlandsrejser".
5. Samme Bog.
7. Samme Bog.

— — —

Betalingen tages ikke i Frimærker, men maa indsendes pr. Postopkrævning til Bladets Kontor: Hjelmensgade 2, Aarhus.

Forsøg at vinde Dig en Præmie og tag en Ekstrapræmie med.

H. J. Hansen-Røjle.

Højskolen.

—o—

Er de Angreb, der i „Tyendebladet" er rettede mod den grundtvigske Højskole meningsløse og uberettigede?

Jeg mener det kan besvares med et Nej. Som den, der i næsten et Aar, har opholdt sig paa den grundtvigske Højskole, mener jeg, at de er berettiget.

Om Forstanderne og Lærerne gør Forskel paa Gaardmands- og Husmandsbørn ligger jo uden for Sagen, det er ikke det, der først er Tale om, naar vi tænker paa at rejse vor egen Højskole.

Nej, det, der er Tale om, er, at Højskolen, i hvert Tilfælde for mange af Skolernes Vedkommende, har overlevet sig selv. Den er ikke det for Ungdommen, som den en Gang har været. Forhen var det saaledes, at Ungdommen rejste paa Højskolen og kom hjem aandeligt beriget, kom med nye Tanker og Ideer, som de saa hjemme i deres Kreds søgte at gøre frugtbringende.

De unge, der nu rejser paa Højskole, faar sandelig ikke ret megen Indblik i Tidens nye Tanker og Ideer, hvis de da ikke selv sørger derfor.

Mange Højskolemænd søger ganske systematisk, tror jeg, at holde Tidens brændende Spørgsmaal ude. Det ser ihvert Tilfælde saaledes ud, af den Maade, hvorpaa de leder Undervisningen.

Undervises der f. Eks. i Verdenshistorie, da tales der vidt og bredt om de gamle Grækere og Romere, med synlig Velbehag dvæles der ved disses Krige og de, under disse, stedfundne Grusomheder. Kortsagt, den gamle Historie gennemgaas med en Grundighed, der var en bedre Sag værdig. Tales der derimod om den nyere Tids Arbejderførere baade under den franske Revolution og senere, helt ned til vore Dage, er Begejstringen stærkt kølnet, kun de tørre, nøgne Fakta tales der da om.

Vender vi os til Danmarkshistorien, saa kan vi være overbevist om, at det, der særlig dvæles ved, er, hvor der er Tale om Krige og Forsvar. Med inderlig Harme og med Øjne straalende at Begejstring skildres disse Ting, meget ofte bliver de sammenstillet med vor Tid, paa den Maade, at der siges: „Vel led vi Nederlag den Gang, men det var fordi vi var saa daarlig rustede, men naar vi nu alle hjælpes ad og ofrer os for Danmarks Livssag, saa skal vi nok sejre, stol paa Gud og Kongen, og tro paa Militarismen, saa gaar Danmark en lykkelig Fremtid i Møde".

Saaledes gaar det i alle Retninger, i Stedet for at vække Ungdommen til selvstændig Tænkning, arbejdes der stadig paa at indprente den, at der er et, „vi alene vide System", der ikke kan kommes uden om, og som nok skal lægge alt til Rette for os, naar blot vi har den nødvendige Tro og Tillid.

Jeg tror ikke, at det er den Slags Undervisning vi har mest Brug for, naar vi skal dygtiggøre os til det Arbejde, der paahviler os, nemlig Underklassens Hævning til lysere og bedre Kaar.

Nej, det vi i første Række har Brug for, og gør Fordring paa, er en mere indgaaende Undervisning i den sociale Historie; en mere grundig Oplysning om de Spørgsmaal, der er fremme i Tiden, og om de Mænd, der har rejst dem. Men medens der vidt og bredt, til Tider flere Timer, kan tales om Fortidens Krigerskikkelser, ofres der knap en Time paa at tale om de Arbejdets Stormænd, hvoraf enkelte har udrettet mere, end Snese af de førstnævnte tilsammen.

Ja, jeg har truffet paa en Højskolelærer, som endog underviste i Samfundslære paa en Husmandsskole, der ikke havde Spor af Anelse om, at der havde levet en Husmand Peter Hansen, Lundby paa Sjælland, eller hvad denne havde udrettet. — Dog hørte denne Højskolelærer langt fra til de daarligste Lærere, tværtimod, han havde i mangt og meget den rette Forstaaelse af, hvad Højskolens egentlige Opgave er.

Ja, selvfølgeligt, man skylder Sandheden at sige, at der findes enkelte Højskolemænd, der søger at rydde op i den gamle Slendrian. Men læg Mærke til, hvor vanskeligt disse Mænd har ved at klare sig. Den konservative Del af Befolkningen gør alt muligt, for at knække de Skoler, indenfor hvis Rammer, der findes saadanne Mænd. Ikke alene ved at holde deres egne Børn borte — det kunde ikke gøre saa meget — men de søger ogsaa at paavirke andre, idet de fortæller, at det er meningsløst at rejse paa en saadan Højskole, da der drives en farlig Rebel — og Socialistpolitik. (Politik er som bekendt noget Husmænd og Tjenestefolk, efter Overklassens Mening, ikke maa beskæftige sig med). Følgen bliver, at vedkommende Skole har vanskeligt ved at klare sig og Forstanderen taber Modet.

Det bør ikke være saaledes. De Tjenestefolk, der rejser paa Højskole, burde støtte den Slags Skoler. Thi saalænge vi ingen Højskoler har selv, maa vi selvfølgelig benytte dem, der er. Oplysning skal vi jo have og vi maa tage den, hvor den kan faas, kan den ikke blive direkte, saa kan den muligvis blive indirekte og det kan jo undertiden have den største Virkning. Men naar vi rejser paa Højskole, lad os saa bruge vore Tanker og vor Kritik.

Vi har i disse Dage set, hvilken Ulykke det har bragt vort Folk, at det har ladet sig dysse i Søvn og føre af nogle enkelte Mænd, som nu viser, at de har været fuldstændigt blottet for Førerevne.

Men selv om vi for Tiden maa rejse paa andre Højskoler, saa lad os dog ikke lade Tanken om vor egen Højskole fare, det er den for god til.

Lad den blive staaende, som et truende Varsko til de Højskoler, der ikke vil ændre Kurs og tage de sociale Spørgsmaal op.

At vor Højskole skulde blive en Klasseskole, der vil sætte Skel, er noget Sludder. Det skal netop blive en Højskole, der fører en Undervisning, som lærer de Unge at kæmpe for at alle Klasseskel slettes.

P. Stegenborg.

Literatur.

—:—

Om kort Tid udkommer paa Gyldendals Forlag en ny Almanak under Navnet „Arbejdernes Almanak", redigeret af Dr. phil. Gustav Bang, Cand. phil. C. E. Jensen og Folketingsmand E. Marott.

Almanakken vil blive rigt udstyret med Bidrag af udmærkede Forfattere, f. Eks. Jeppe Aakjær, Lauritz Larsen, Gustav Wied, Fp. George Ursin, Bøving Petersen, L. C. Nielsen, Edv. Egeberg, Orla Bock m. fl., samt Kunstnerne Valdemar Andersen, Erik Henningsen, Hans Nik. Hansen, Rasmus Christiansen, Luplau Janssen m. fl.

„Arbejdernes Almanak" trykkes i et kæmpemæssigt Oplag. Den indeholder flere smukke farvetrykte Bilagsbilleder og vil baade ved Indholdets Mangfoldighed og ved sin billige Pris (75 Øre) blive sine Konkurrenter langt overlegen.

Vi tillader os ved nærværende at henlede alle Landarbejdernes Opmærksomhed paa denne udmærkede Almanak.

Forfatteren Johan Skjoldborg.

der ellers bor paa sin Ejendom ved Silkeborgsøerne, opholder sig i disse Dage her i Byen for at forberede Udgivelsen af en ny større Fortælling „Søfuglen". Bogen vil bringe en Række sociale Skildringer af Søfolks Liv om Bord paa de danske Sejlskibe. Det er her et ganske nyt Omraade af moderne Samfundsliv, der inddrages under kunstnerisk Behandling i vor Literatur.

Vor Bevægelse.

—:—

— Sabro Tyende- og Landarbejderforening afholdt Møde den 23 Oktober med Oplæsning af Hjalmar Ejsing. Der var kun mødt faa Tilhørere. Efter Mødet afholdtes Generalforsamling, hvor følgende Bestyrelse valgtes:

Arbejdsmand M. Kristensen, Formand, P. Fuhlendorff, Næstformand, Husmand Kristian Hansen, Kasserer, Maren Jensen og Kristine Thomsen, Bestyrelsesmedlemmer, Kristen Fuhlendorff og A. Jensen, Suppleanter, Arbejdsmand J. Jensen og Tjk. Jens Jensen, Revisorer. fff

— Afd. i Emtekjær holdt Generalforsamling Lørdag den 24. Oktober. Der var stor Begejstring for Sagen og Stemningen for at faa sat rigtig Fart i Arbejdet i Vinter. De gode Gaardmænd og Fruer skal ikke faa at se, at vor Afd. gaar i Stykker. Tværtimod, den vil blomstre stærkt.

Ole Larsen,
Formand.

— I Kongsted talte vor Kammerat P. Pedersen, Faxe, forleden. Der var god Stemning for en ny Afd.

— Nordlangelands Afd. holdt i forrige Uge Generalforsamling. Afd. staar ret godt; en Del er rejst, men dog har vi 35 gode Medlemmer. **Vald. R.**

— Vor Afd. i Husby afholdt fornylig Møde, hvor Ahman Hansen talte. Der var mødt ca. 75 Mennesker. Efter Mødet optraadte nogle fulde tobenede Svin til Forsamlingens Morskab.

Uge-Kronik.

—:—

H. J. Hansen-Røjle.

Vor udmærkede Kammerat, Hansen-Røjle, er, siden han tog fast Ophold i Aarhus, bleven knyttet nærmere til Bladet end ellers, idet han har paataget sig en Del Forretningsførelse o. l. der. Hansens Opgave vil særlig blive at faa vort Blad økonomisk garanteret ved at skaffe det Annoncer og andre Indtægter.

Nogen særlig Løn for dette store Arbejde, kan der foreløbig ikke være Tale om. H-R. maa derfor ved Siden af Arbejdet her, skaffe sig Føden ved at holde Foredrag og Oplæsning, samt tegne Holdere til Bladet.

En god Hjælp!

Alle de betydningsfulde demokratiske Blade har ved vort Kvartalskifte udtalt sig meget anerkendende om vort Blad. Baade de radikale og de socialdemokratiske Blade — ja, endog „Ekstrabladet". anbefalede vort Blad paa det bedste til de unge og gamle Landarbejdere.

Vi vilde gerne herigennem bringe disse Blade vor bedste Tak for Hjælpen Til Gengæld vil de i os finde en god og utrættelig Forbundsfælle i Kampen mod al Moderation og Konservatisme!

To sørgelige Ulykker.

Vor udmærkede Kammerat, Vilh. Nees, Hjallese, der i Høst blev slaaet af et Par Heste og fik brækket et Ben, kom for faa Dage siden ud fra Sygehuset. Dagen efter faldt han og fik Benet brudt paany. Nu maa han atter paa Sygehuset 6—8 Uger.

— En anden af vore Kammerater, P. Hansen, Ny Hunnerupgaard, blev forleden Dag slaaet meget alvorligt af en Hest. Han kom straks under Lægebehandling. Det menes dog ikke, han har taget Skade indvendig.

Store Præmier.

Læs vor lille Artikel om store Præmier. Forsøg at vinde en af dem!

Korrespondance.

Til E. H., Faxe! Vi synes den Artikel er for alvorlig til at være morsom — eller for morsom til at være alvorlig!

Til Frk. K. L., Laurberg! Vi ved ikke, hvor det Blad er kommen fra men vær glad ved det!

Pladser.

Tjenestepiger,
som søger Plads i Københavnn, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, Københavnn.

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og Københavnn.

Tyender
i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Bortfæstning.
Stadsfæstemand **Winther-Jensen,**
Fiskergade 3, Aarhus.

Foredrag tilbydes

Foredrag, Deklamation
samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom“.**
Honorar: 2 Kr. og fri Rejse.
A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri, Esbjerg.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Oplæsning tilbydes.
Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden“)
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag tilbydes.
Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.
Billigt Honorar.
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes
i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag.
Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke
Laurits A. Jensen, Svejstrup, Skovgaard, Alken.
Typograf Harald Jensen, Brønderslev.
Lars F. Andersen, Sygehuset, Skive.
P. Fuhlendorff, Sabro, Mundelstrup.
P. Stegenborg, Kærehave, Ringsted.
Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.
Chr. Christensen, Gothersgade 41², København.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.
A. Andersen, Afholdshjemmet Hinnerup.

Oplæsning og Foredrag
tilbydes. Ældre Foreninger 5 Kr. + fri Rejse.
Hjalmar Ejsing,
Vejlby Højskole, Riisskov (v. Aarhus).

Abonnér paa „Tyendebladet'.

Borris Landbrugsskole.
(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.
6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Hattefabriken,
Aagade 39,
sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.
Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!
Hatte moderniseres bedst her.

Forlovelsesringe
bedst og billigst hos
Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Telef. 1436.
— Aarhus. —

Husk
RyesgadesMode-Magasin
Ryesgade 23.
Stort Udvalg i Damehatte.
Billige Priser.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Agitér for „Tyendebladet'.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflg.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25, Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker.
70, Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Uhrmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv Herre- og Dameuhre fra 10 Kr. Største Garanti.

Til Skiftedagen
anbefales mit store, billige Lager af alle Slags Klædeskabe, Kommoder samt kurante Møbler.
P. M. Paulsen,
17, Frederiksgade 17, Aarhus.

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Fredenstorv 5, Aarhus.

Bl. Annoncer.

Rap! Rap! Rap!

Søndag den 8. November afholder Nørre Lyndelse Tyende- og Landarbejderforening stort Andespil i Dømmestrups Forsamlingshus, Kl. 6, hvortil alle organiserede Arbejdere indbydes.
Ærb.
H. K. Rasmussen,
Formand.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Hvis Rachel havde vidst, at hendes Kæreste var der, hvor kunde hun ikke have trøstet ham og lindret hans Nød; men han ansaa det for rigtigst at skjule det for hende, og hendes Tanker var stadig vendt mod den ensomme Ø, hvor hun bestandig troede, at hendes Kæreste saavel som hendes Fader var.

Hun følte sig taknemlig for hver Dag, der gik, thi den bragte hende nærmere til Foraaret, da Vinterens Frost og Sne vilde gaa bort. Saa vilde Rejsen blive genoptaget, og den skrækkelige Spænding vilde blive til Vished, selv om det maaske blev Vished om Døden.

Det var svært, meget svært at maatte vente der uvirksom og daglig være Vidne til menneskelige Lidelser og til, at Mennesker behandlede deres Medmennesker, som om det havde været vilde Dyr, ved at lænke og piske dem og hvert Øjeblik være parat til at skyde dem ned, hvis de viste det mindste Tegn til at ville frigøre sig for Lænkerne.

En Dag saa Rachel en ung Mand blive skudt, fordi hans Æresfølelse fik Bugt med hans Klogskab, og han gengældte en Underofficers Fornærmelse med et Slag.

Øjeblikkelig hævede Vagterne paa en Officers Ordre deres Rifler, og det ulykkelige Offer blev skudt ned, som om det havde været en gal Hund.

Langsomt gled Vinteren hen. Dagene begyndte at blive længere, og Frosten blev mindre haard.

Enkelte Steder forsvandt Sneen, og Græsset spirede frem. Rachel glædede sig, thi en Periode af hendes Lidelser nærmede sig sin Slutning.

Hun havde ladet Peter Balakhin tro, at han vandt hendes Kærlighed, skønt hun oprørtes ved den Rolle; men Hensigten helliger Midlet.

Ved denne Forstillelse var hendes egen og hendes Veninde Catherines Stilling bleven meget mere udholdelig, thi Peter havde forsynet dem med mange Ting, som de ellers ikke havde faaet, og ved hans Indflydelse havde Catherine faaet Lejlighed til hyppigt at se og tale med sin Mand.

Under saadanne Møder lagde de Planer for Fremtiden, saa at Peter rigtig blev taget ved Næsen. Kvinden kan i Sandhed gøre meget for den, hun elske.

Da Foraaret nærmede sig, begyndte Peter at blive ivrig i sin Kur, og naar hun svarede ham, at hun var en Jødinde og han en kristen, og at det vilde mishage hans overordnede, hvis han giftede sig med hende, svarede han, at Kærligheden godt kunde eksistere udenfor Ægteskabet. Saa følte hun, at hun for Alvor hadede ham; men alligevel var det af Vigtighed, at hun holdt gode Miner med ham lidt længere.

En Dag havde hun været med Catherine i Fængslet for at se til Pavl. Da de gik tilbage, var det Aften, og Balakhin mødte dem under Vejs.

Han sagde til Catherine, at han gerne vilde tale alene med Rachel, og Catherine gik

Rap! Rap! Rap!

Vejlby Sogns Tyendeforening og Arbejderforeningen „Fremad" afholder Andespil og Bal i Røjle Forsamlingshus Søndag den 8. November, Aften Kl. 5.

Medlemskort forevises ved Indgangen. **Festudvalget.**

Refsvindinge Tyendeforening

afholder Generalforsamling hos Formanden den 8. Novbr., Kl. 6½. Medlemsbidragene opkræves; tillige Valg af Bestyrelse.

Nye Medlemmer optages.

P. F. V.
A. Andersen,
Formand.

Følle!

Følle og Omegns Tyendeforening holder Generalforsamling Fredag den 13. Oktober. Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uanset de mødtes Antal.

Søren Mogensen,
Formand.

N. Aaby!

Nørre Aaby Tyendeforening holder ekstraordinær Generalforsamling Lørdag den 14. November.

M. Knudsen,
Holbergsminde.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Det er alligevel hos K. Pedersen (Hektor), Adelgade, man køber den eleganteste Støvle til den bill gste Pris.

K. Pedersen (Hektor),
Skive

Sabro Kro!

Søndag den 8. November, Kl. 4, Oplæsning. Entre 10 Øre. Om Aftenen Bal. Entre: 65 Ø. for en Herre, 35 Øre for en Dame. Alle indbydes venligst.

Udvalget.

Ægteskabs tilbud!

En ung Mand fra Sjælland ønsker at korrespondere med en alvorlig og rettænkende ung Dame af Bondestanden for ved fælles Sympati at indgaa nærmere Forbindelse. Pæn Stilling haves; 10-aarig Afholdsmand; yderst radikal overfor Tobak og Alkohol; lidt Formue ønskes. Spøg frabedes. Tavshed og Høflighed fordres og loves.

Ansøgerinden bedes indlægge **Billet mrkt. „Idealist"**, medfølgende Fotografi, paa dette Blads Kontor i Løbet af 8 Dage.

Stort Møde
i
Udby Kro.

Lørdag den 14. ds., Kl. 8, afholder Udby Tyende- og Landarbejderforening stort Møde i Kroen. Foredrag af Redaktør Carl Westergaard, Aarhus. Emne: **Revolutionen!** Alle Vestfyns Tjenestefolk og Landarbejdere indbydes.

Stor Tilslutning forventes!

Bestyrelsen.

Ægteskabstilbud!!!

En Karl fra Landet, først i tyverne, ønsker at korrespondere med en lidt yngre Pige for senere at indgaa Ægteskab, hvis gensidig Forstaaelse opnaaes.

Billet mrkt. „F. P. R." med Oplysninger om Alder og helst Fotografi modtager dette Blads Kontor.

Tavshed loves og fordres.

Agitér for „Tyendebladet".

Abonnér paa Tyendebladet.

Al Slags nyt, moderne og solidt

*** Fodtøj, ***

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

R. S. Berings Skotøjsforretning
i Brabrand

anbefales til forestaaende November med smukt, solidt og billigt Herre-, Dame- og Børnefodtøj.

Læs og Bemærk!!!

Gratis kan ethvert Tyende ved mindre end 2 Timers Arbejde erholde 1 Lommeuhr og Fonograf med Valser, send straks Adr. og Svarporto til

Chr. Kristensen,
Jernbanegade 8, Kolding.
— Agenter antages. —

≡ Køb ≡

deres Herreklæder

hvor det største Udvalg findes,

nemlig i

Engelsk Beklædn ngs-Magasin,
Skive.

≡ Husk ≡

Engelske Herrekl.
holder længst!
passer bedst!
koster mindst!

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

da foran dem. De andre to fulgte bagefter om forbi de fri Fangers Hytte.

Oven over dem skinnede Stjærnerne, og Nordlyset brændte glimrende.

Balakhin begyndte at tale om sin lidenskabelige Kærlighed og om, at hun nu snart vilde rejse fra ham længere mod Øst. Tilsidst g eb han hende om Livet og vilde til at kysse hende.

Men i dette Øjeblik traadte der frem fra en Hytte ligesom et Genfærd af en Mand, der med et velrettet Slag strakte Balakhin til Jorden, hvor han laa bedøvet som en Okse, der træffes af Slagteøksen.

Rachel vilde have skreget Allarm, men Spøgelset greb hende ved Haandledet og hviskede til hende:

„Tys! Vær tavs som Graven. Jeg er Moses Umonski".

22. Kapitel.

Hvis en Røst fra Himlen havde talt til Rachel, kunde hun næppe være bleven mere forbavset end hun blev, da det saaledes aabenbaredes for hende, at hun atter stod Ansigt til Ansigt med Umonski, ag at hendes Kæreste trykkede hende i Haanden.

I et Øjeblik troede hun virkelig, at det hele var en Drøm, et Fantasifoster, thi det hele kom saa pludseligt, at Hjærnen ikke straks kunde fatte det. Men hun mærkede hans varme Aande i sit Ansigt, hun følte hans Haandtryk, og lidt efter hørte hun ham sige:

Rachel, Rachel, for Guds Skyld sig noget til mig, eller jeg bliver gfsindig. Jeg er Moses, ham, som Du en Gang elskede og som elskede dig i de lykkelige Dage".

Nu vidste hun, at det ikke var nogen Drøm, men en underlig Virkelighed.

Hans Ansigt var saa forandret, at hun ikke lunde kende ham paa dette; men Røsten var den gamle kendte, thi Stemmen forandres aldrig. Og med et Skrig kastede hun sig i hans Arme og hviskede:

„Moses, Moses!"

Han trykkede hende til sit bølgende Bryst, og han kyssede hendes hvide Ansigt vel Tusinde Gange, medens hun bad i sit Hjerte:

„Abraham, Isaks og Jakobs Gud, dette er dit Værk. Du har bragt os sammen, og jeg anraaber dig om, at Du vil befri os af vor Nød, naar Tiden kommer, og føre os til et Land, hvor der er Retfærdighed, Frihed og Glæde".

Det var et sønderknust Hjertes Bøn, og maaske har en eller anden Engel hørt den og fløjet hinsides Stjærnerne for at optegne den i Livsens Bog.

Moses kunde hurtigt fortælle sin Historie. Han havde tiet, indtil han ikke kunde længere. Han havde været Vidne til Mødet mellem Rachel og Balakhin; han fulgte dem som deres Skygge, og han tænkte en Gang at dræbe dem begge og bagefter sig selv, thi han havde tænkt:

„Hvorfor skulde jeg leve, naar Livet har tabt sin Tillokkelse?"

Men han var for ædel til længere at huse saadanne Tanker i sit Hjerte, om han end ikke kunde lade være med at slaa Balakhin til Jorden, da han forsøgte at trykke et Kys paa Rachels skønne Ansigt.

Der kan siges meget i kort Tid under Forhold som disse.

I faa Minutter havde denne forfulgte Mand og Kvinde meddelt hinanden deres sørgelige Erfaringer i mange lange Maaneder,

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjældsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Mørke kontante Manufakturforr.
ved
Chr. Christensen
anbefaler til Skiftedagen:

Det bedste i Herretøj til Prisen, stærkt Arbejdstøj, Arbejdsbenklæder fra Kr. 1,95.

Største Udvalg i sorte og coul. Kjoletøjer.

Ene-Udsalg her paa Pladsen af Chr. Junchers Fabrikata til Fabrikspriser.

Enkelt og dobbeltbredt Lærred i Tvist, Dowlas, Hør, 1/2 Hør og Blaar. Prima Bolster, fjertæt Nankin og Satin, uldne Dyner, Sengefjer og Dun i fuldstændig rene Varer.

Uldtrikotage, saavel til Børn som Voksne, forefindes i stort Udvalg.

Herre-Hatte, Huer og Kasketter.

Dame-Hatte og Kasketter, Pelshuer, Pelskraver og Muffer i et flot Udvalg.

Prima Symaskiner m. m. m.

Tiloversbleven Dame-Overtøj fra sidste Sæson udsælges til og uder Indkøbspris.

Køb Deres
Underbeklædning
hos **Anton Christensen, Clemensbro, Aarhus,**
der faar De det bedst mulige for Deres Penge.

Hakon Jarl,
Guldsmedgade 33, Aarhus, Telefon 1950.
leverer de fineste Herreklæder
og Overfrakker til billigste Priser.
Hatte og Kravetøj i stort Udvalg.

Dygtige Agenter antages!
Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for **„Tyendebladet"** i Vinter, antages fra 1. November. Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Bemærk!
Østergades elektriske Skotøjsreparationsværksted leverer Saaler og Flikker i Løbet af 1 Time.
Elegant Udførelse.
Telefon 2507.
Billigste Priser.
Chr. Toft,
Østergade 7, Aarhus.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

■ Foreningsfaner og Bannere ■
leveres smukke og billige.
Carl Monrad, **Brønshøj Villaby, København L.**

Fotografier!!
Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

H. Nielsen,
Holbærgsminde ved Byllerup Mølle pr. Nørre Aaby.
anbefaler sig med alt til Skræderfaget henhørende.

M. Mathiassens
Skotøjsforretning
Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

og saa stod det dem klart, at hvor mørk end Nutiden var, saa saa' Fremtiden langt mørkere ud, thi Følgen af denne Nats Værk vilde blive frygtelig.

Balakhin laa endnu ubevægelig paa Jorden. Moses havde kun slaaet ham med sin Næve, men han havde slynget den med en Kraft, der var avlet af vild Skinsyge.

Moses kastede et Blik paa sin Fjendes stille Skikkelse. Saa vendte han sig til Rachel og sagde:

„Lad os gaa. Vi maa ikke blive her. Intet Menneskes Øjne har set, haad der er foregaaet uden vore egne, og Guds Øjne vil sikkert se naadigt til os".

„O, Moses, Moses", hulkede Rachel, „hvor skal vi gaa hen? Hvad skal vi gøre?"

„Vi skal slaa et fortvivlet Slag for Friheden", svarede han.

„Hvorledes skal det gaa til?"

„Gøgen er allerede bleven hørt i Skovene", svarede han. „Den fortæller, at imod Syd er Landet fri for Sne. Kom med mig. Lad os gaa ud i Ørkenen, og hvis Gud vil, at vi skal dø, saa lad os dø sammen".

Ved disse Ord begyndte der en fortvivlet Kamp i hende, en Kamp mellem hendes Kærlighed til denne Mand, hendes Kærlighed til Faderen og det faste Forsæt, med hvilket hun var taget ud paa den lange og trættende Rejse.

Men kendes Karakterfasthed og hendes Kærlighed til Faderen var dog stærkere end selv hendes Kærlighed til Moses, og hun svarede ham:

„Det kan jeg ikke, min elskede. Jeg maa gaa videre. Min Vej er mod Øst og din mod Syd. Vi maa skilles, maaske for aldrig mere at mødes i denne Jammerdal; men naar det er vor Skabers Vilje, skal vi mødes igen der, hvor der hverken er Taarer eller Suk".

Moses holdt sine Hænder for Panden og jamrede sig.

„Det er Du bestemt paa?" svarede han.

„Ja.

„Kan intet bevæge dig til at forandre d n Bestemmelse?"

„Intet".

„Saa maa det være saaledes", gispede han. „Lev vel".

Han vendte sig bort, men hun greb hans Haand og saa ind i hans sorgfulde Ansigt med et Blik af inderlig Kærlighed.

„Moses, hvad vil Du gøre?" klynkede hun.

„Dø", svarede han med et uhyggeligt Smil".

„Moses!"

„Ja, dø. Hvorfor skulde jeg leve?"

„Vil Du krænke Guds Lov, som forbyder Mennesket at berøve sig Livet?"

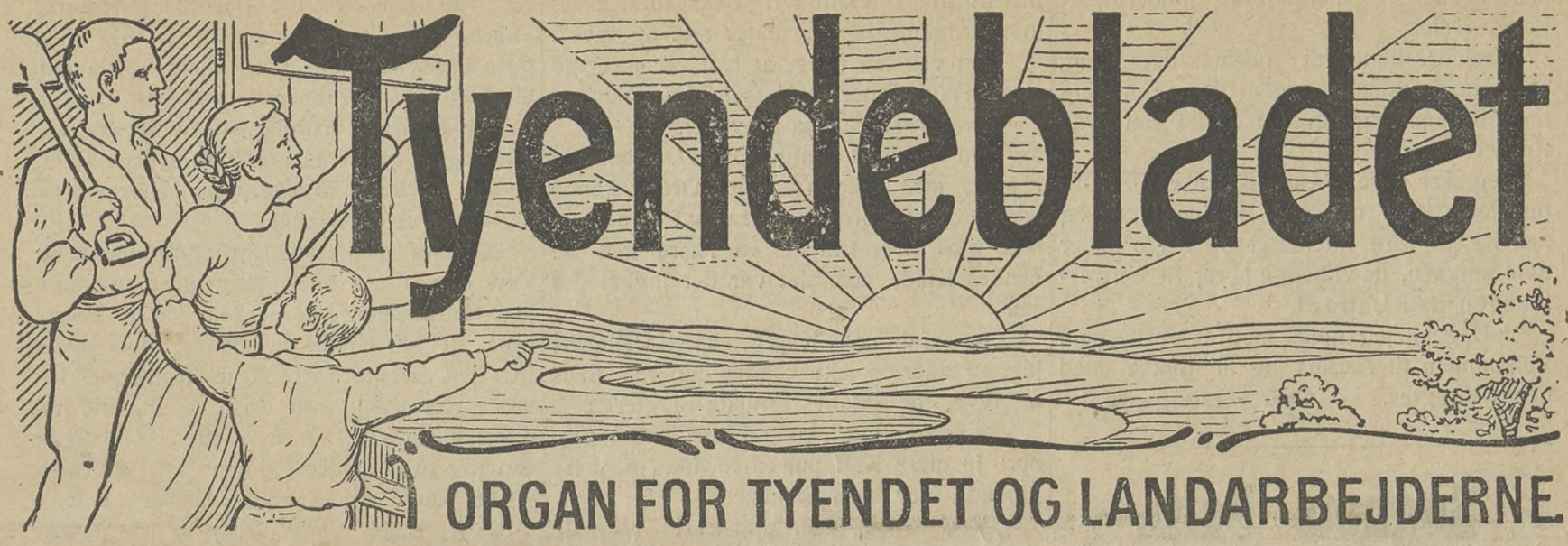
„Nej", svarede han roligt, „det vilde jeg meget nødigt".

„Hvad mener Du da?"

„Se denne Mand ved min Fod", sagde han. „Han bærer Czarens Uniform. Han er min Officer. Jeg har slaaet ham ned. Straffen for det er Døden. Jeg vil overlevere mig selv i Guvernørens Hænder. Saa vil jeg blive skudt. De kan kun berøve mig Livet; men Gud giver mig Liv efter Døden".

Hun slyngede Armene om hans Hals og kyssede ham paa Læberne, Øjnene, Panden og Kinderne, kyssede ham med en Inderlighed, som kun en Kvinde, der rigtig elsker, kan kysse, og saa sagde hun til ham:

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard

Nr. 59. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 15. November 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Vi er Smaafolk —

Mel.: Vi har sagt det saa tit . . .

Vi er Smaafolk, javel,
men vi ved, hvad vi vil,
og vi prøve til Maalet at naa;
vi er Smaafolk, javel,
men alt stort som blev til,
blev begyndt i det smaa af de smaa.

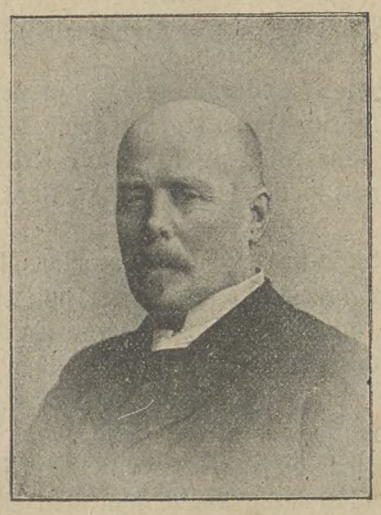
Vi er Smaafolk, javel,
men med Kræfter i Arm
og med Klarhed i Tankernes Slot;
vi er Smaafolk, javel,
men der slaar i vor Barm
dog et Hjerte for alt, som er godt.

Vi er Smaafolk, javel,
men en myldrende Flok,
og vi arbejde alle som en;
vi er Smaafolk, javel,
men vi evner det nok,
selv at løfte den tungeste Sten.

Vi vil frem, vi vil op,
vi vil løfte vort Land
og vort Folk til det bedste paa Jord;
vi kæmpe tilsammen,
enhver som en Mand,
mod det onde med Daad som med Ord.

Vi vil frem gennem Mulm,
gennem Kuld, gennem Spot,
til det længst os forjættede Maal;
at vi naar det en Gang,
ja, det ved vi saa godt,
thi vor Villie er hærdet som Staal.

Vi er Smaafolk, javel,
men vi tror paa vor Sag:
Livets, Lysets og Frihedens Sejr;
vi er Smaafolk, javel,
men hvor vi hejser Flag,
skal i Fremtiden Folket slaa Lejr.

Morten Pontoppidan.

Vi præsenterer her et Billede af den kendte Præst Morten Pontoppidan.

M. P. har altid været en yderst radikal Mand trods det, han er Statspræst.

I de bevægede Aar i 80erne deltog han stærkt i det politiske Liv. Ved sidste Valg var Hr. M. P. opstillet mod selve J. C. Christensen.

Husmændene.

—:—

Det er en meget vanskelig Opgave at skrive om vore Husmænd. Sagen er, at der allerede er sagt saa meget, saa uendelig meget om dem i de senere Aar. De er rost og lovprist baade paa Prosa og Vers, Baade store og smaa Poeter og Skribenter har haft dem saa indgaaende under Behandling og set dem saa grundig fra alle Sider, at en almindelig dødelig ikke kan sige et Ord om dem, uden det har været sagt mindst en halv Snes Gange før.

Det er fordi Husmændene er vore Dages Kælebørn — paa Papiret, ligesom Bønderne var det før, da Poeterne skrev om dem.

Og ærlig talt —: Burde vi, der alle er Husmandsbørn, ikke føle os særdeles glade, fordi vi har været saa heldige, at blive vugget i en Husmandsstue? Man skulde jo nemlig ikke tro, at der disse Steder kunde være smalle Steder. Vort Lands Kælebørn skulde vi jo mene, vilde blive madet forsvarlig af alle.

Men nej, det er ej blot til Lyst at være Barn af en af vore forgudede Husmænd. De mange kønne Ord, der siges om Husmændene og til dem, er kun som Elverpiger: De er kønne, men indholdsløse, eller som Æblerne paa Kundskabets Træ: De er kønne at se til, men daarlige at leve af!

For det er jo nemlig Sagen: Husmændenes Stilling er jo ret elendig og deres Rettigheder er meget beskaarne og jammerlig smaa. Alt det skønne, vi saa ofte har hørt om dem, har været uden synderlig haandgribelig Værdi.

Trods Digternes Sang og Lovprisninger om de smaa, kønne Hjem derude paa Landet, hvor Kornet gror frodigt og hvor Jorden tages i god Betragtning og passes godt, derude i disse Hjem, der efter Digternes Lovsange skulde være saa hyggelige og rare, træffer vi Fattigdom og Savn, som alle andre Steder. Der skal til enhver Tid slides og slæbes for at faa det nødvendige til Livets Ophold inden Døre. Det er Virkelighed. Det andet er Romantik eller — Poesi.

Vore ledende Politikeres Forsikringer om deres store Husmandsvenlighed, har heller ikke endnu givet sig noget praktisk Udslag. Det er vist kun sagt for at faa Husmændene bildt ind, at de — Anders Nielsen og Co. — er deres sande Venner og derfor skal de vedblivende stemme paa dem.

Og det gør saa uendelig mange fordi de endnu tror paa Regeringens tomme Fraser. Derfor er mange Husmænd selv med til at holde deres egen Klasse under Regeringens Knaldpisk, borte fra deres Ret og Retfærdighed!

Disse Ord faldt mig i Pennen forleden. Jeg kom til at tænke, at de 10,000 jyske, organiserede Husmænd holder Kongres i Aarhus Lørdag og Søndag.

Den stærke Husmandsbevægelse er et godt Bevis paa, at Husmændene er ved at vaagne op og blive deres Stilling bevidst, og nu med Styrke vil til at kræve deres Ret. De vil ikke længere traske i Gaardmændenes Fodspor. De er jo ogsaa nok og stærke nok til at gaa deres egne Veje og ikke være under Agrarerne og Hr. Pinstrups daarlige Førerskab. Og det er glædeligt.

Husmændene er som alle andre deres egen Lykkes Smed. De behøver ikke at vente sig andet end det, de Tomme for Tomme tilkæmper sig. De kan godt undlade at tro paa Historien om Prinsessen og det halve Kongerige!

Naar Husmændene i de senere Aar har faaet forskellige Fordele og Rettigheder, er det kun et Udslag af deres egen Organisations Arbejde.

For Eks. det, at de nu har rejst deres egen Skole ved Odense og startet en stor Brandkasse, er noget de kun kan takke sig selv for. Regeringen — Husmændenes fal-

ske Venner — har kraftig modarbejdet begge Dele.

Saaledes kunde der nævnes flere Ting, som Husmændene igennem deres Forening har tilkæmpet sig og som de nu kan nyde Fordel af.

Jeg skal i næste Uge skrive et Par Ord om deres Krav og deres Stilling til os og paavise, at vore Interesser og deres falder nøje sammen, da vi begge hører til Underklassen paa Landet.

I Dag vil jeg nøjes med at ønske dem Velkommen til Aarhus og til Lykke med deres Kongres. **Carl Westergaard.**

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—o—

Saa blev der en lille Pavse.

„Fyrre!" sagde Slagteren.

„Fem og tredive", kom det saa ganske stille henne fra Kakkelovnskrogen.

Det var Skov-Karen, der bød.

„Fem og tredive", gentog Sogneraadsformanden.

Søren Slagter bød nok en Gang.

„Nu er det snart lavt nok", bandte han „men Fanden — lad mig sige to og tredive".

Saa blev der atter Stilhed.

„Tredive", kom det henne fra Krogen, endnu sagtere end før.

„Tredive", gentog Peter Andersen.

„Hvem Fanden er det, der byder?" spurgte Slagteren og rakte Hals, han kunde ikke faa Øje paa Liebhaveren.

„Det er Skov-Karen", blev der oplyst

Slagteren rejste sig og fik Øje paa den paagældende.

„Er det dig, Karen, jeg staar og byder ned?" spurgte han over mod hende.

Karen nikkede, og Slagteren lagde Mærke til, at der var et bønligt, bedende Udtryk i hendes Ansigt. Han var nok en raa og brutal Person, men ond var han ikke, og det var maaske ikke fri for, at det var af Medlidenhed, han havde budt paa den sølle Dreng. Men Kællingen der, hun saa jo ikke ud til at ville gøre ham Fortræd. Lad hende kun faa ham, tænkte han.

„Ja, da er det Fanneme ikke med min Villie, Karen", vedblev han godlidende, „for vil du gærne ha'e dig en Søn, skal jeg s'gu ikke være dig i Vejen. Og da Prisen nu vist er lav nok", henvendte han sig til Forsamlingen, „saa foreslaar jeg, at vi holder vor Mund og lader Karen ha'e det sidste Ord. Det lader til, at hun gærne vil ha'e den Dreng, og det er heller ikke for tidlig, hun faar sig en Søn, skal hun ha'e en".

Der blev lét lidt af den sidste Bemærkning, men de fleste forstod dog, at Slagterens Mening var god nok.

Jens Peters Ansigt lyste af Glæde.

Og det sagde han, den grimme Slagter! Maaske han dog i Grunden ikke var saa slem.

Men hermed var Sagen ikke klar, for nu hørte man Hans Jensens Stemme igen:

„Naa, saa det mener du, Slagter, da vil jeg tage ham for otte og tyve", peb den.

Slagteren blev helt ivrig.

„Siger du otte og tyve, din Fedtmikkel, saa skulde", saa bandede han, „da ogsaa den Onde stejle i din Hals".

„Naa, Karen! naa Karen!" opmuntrede han og gistikulerede ivrig over mod Kakkelovnskrogen, „du maa under otte og tyve".

Han var saa ivrig, at han var nær ved at overtage Peter Andersens Forretning.

Karen rystede paa Hovedet.

Hun havde i mange Dage regnet og regnet, men saadan en stor Dreng kunde ikke leve af Luften og saa lavt turde hun ikke gaa. Der trillede en Taare ned ad hendes Kind, men det var der ingen, der saa.

„Ja, vil du ikke, Karen, saa vil Dælenme jeg, vi lader os ikke saadan dupere. Seks og tyve, for Satan!" brølede Slagteren.

„Fire og tyve", peb Hans Jensen paany. Jo mere Kaffepuns han fik, jo mere pibende blev hans Stemme.

„Nej, to og tyve, min Far!" rungede det fra Slagteren med et Par vældige Lungers fulde Kraft.

„T-y-v-e", kom det straks efter endnu mere pibende end før.

„Nej, nu er det Satan stejle mig for galt, gratis vil jeg s'gu ikke", bandede Slagteren oprørt, og saa satte han sig.

Saa blev der Stilhed.

„I gen — under — tyve", lød det højtideligt fra Sogneraadsformanden. Det var, som Ordene følte sig for i alle Kroge.

Atter Stilhed. Der var ikke flere Liebhavere.

Da Skov-Karen hørte, at Hans Jensen blev den lavestbydende, rejste hun sig og rokkede ud af Stuen. Taarerne randt ned ad hendes rynkede Kinder. Den gale Hans Jensen, — de sagde jo saa galt, at han bankede sin Kone. Sine Karle vilde han da slaa, og derfor havde han sjælden nogen. Thi enten kunde han staa sig, og saa løb Karlene deres Vej, eller ogsaa fik han selv Bank, og saa jog han dem væk. Drenge havde han ogsaa ondt ved at faa. Folk holdt jo ikke af at faa deres Børn til ham. Nu skulde han ha'e Jens Peter. Hun havde endda haabet — — — naa, i Grunden kom Drengen hende jo slet ikke noget ved, men alligevel — — det havde dog været noget af en Lykke, om hun paa sine gamle Dage kunde være kommen til at opdrage netop denne Dreng.

(Fortsættes).

Tyende- og Landarbejderbevægelsen er Civilisation.

—o—

I 1872 var den gennemsnitlige Arbejdstid for Byarbejderne her i Landet 11 Timer 20 Minutter. Den Gang „gik Arbejderne enkeltvis, magtløse, interesseløse, voldgivne Kapitalen. Da kom den socialistiske Arbejderbevægelse og øvede sin velsignelsesrige Indflydelse paa den Maade, at den i faste Organisationer samlede og ordnede Arbejdernes Skarer i Kamp for deres Interesser".

Trods dette, at der i Mellemtiden var bragt i Anvendelse denne umaadelige Mængde Maskiner, der forøger det menneskelige Arbejdes Ydeevne til det mangedobbelte og altsaa har en stadig Tendens til at overflødiggøre Menneskets Arbejdskraft, var Arbejdsdagen i Aaret 1900 forkortet til gennemsnitlig 10 Timer. Samtidigt var den gennemsnitlige Timeløn forhøjet fra knapt 20 til 35½ Øre. For det Hundrede Tusinde voksne mandlige Arbejdere, der beskæftigedes i Industri og Haandværk, betød det, at deres samlede Aarsløn Aar 1900 udgjorde 107½ Millioner Kroner, medens den efter Lønningerne i 1872 kun vilde have udgjort 67½ Million. Altsaa en Vinding af 40 Millioner.

Bevægelsen i Retning af en kortere Arbejdsdag og højere Løn er fortsat siden 1900.

For Tiden er Arbejdsdagen i Byerne gennemsnitlig ca. 9½ Time.

Det har ganske vist ogsaa kostet Kamp og Ofre at naa saa vidt. Men naar det blev sagt fra Modstanderne af den faglige Bevægelse, at den skadede og lamslog dansk Industri, saa godtgjorde ikke alene Industriens rivende Fremgang, men ogsaa en Statistik fra Statens Bureau, at dette ikke holdt Stik. Strejker og Lockouter i Aarene 1897 og 1898 — der var Opgangsaar med mange Lønkonflikter — havde krævet netop saa mange Arbejdsdage, som svarede til en Dags Arbejderhvile om Aaret for hele Industrien. En eneste af de talrige „Bededage", som Statsminister Struensee afskaffede i den opkommende Borgerskabs Interesse.

Det er den faglige Bevægelse i Byerne, vi kan takke for Lønstigningen paa Landet i samme Tidsrum, eftersom Landmændene i Konkurrencen om Arbejdskraften har været nødt til at følge med. Lønnen paa Landet begyndte særlig at stige i Begyndelsen af 70-erne, da Fagbevægelsen begyndte, og det er betegnende, at den stærkeste Opgang baade i Tjenestefolkenes og Landarbejdernes Løn falder i Tiden fra 1892 til 1897, da Fagforeningslivet var i saa rask Udvikling og særlig Arbejdsmændenes Organisation gik saa voldsomt fremad.

Dette har bidraget til at frigøre Tyendet og Landarbejderne og bibringe dem mere Kultur. Vi kan derfor sige med rette, at den faglige Bevægelse i Byerne er den indirekte Aarsag til „Tyendeforbundet"s Dannelse.

Gaa nu hen og gør ligesaa, i Tyende- og Landarbejdere. Indskrænk Eder ikke til længere blot at være nydende, men ogsaa ydende over for Fagbevægelsen. Naar Fagforeninger paa Land og i By tager hverandre i Haand, er de dobbelt stærke til at løfte i Flok.

Dette vil ogsaa koste Kamp og Ofre. „Hvem har sejret og har ej stridt?"

Men det første Bud i den moderne Krigskunst er Processions og Taktik Bevægelserne, at slaas samlede.

Takt, Takt, pas paa Takten,
den er mer end halve Magten.

Niels Mortensen.

Fra Slagmarken.

—:—

Et „hyggeligt" Tyendekammer.

I det kristelige-folkelige m. m. Ugeblad „Ugens Nyheder" læses i et af de sidste Nr. under „Juridisk Raadgiver" følgende Spørgsmaal:

Vi er to Karle, der tjener sammen paa en Gaard, hvor der er saa uhyre mange Rotter. De roder saadan op i Karlekammeret, slæber et og andet af vort Tøj ned i deres Huller, hvad de kan faa fat paa, og saa er det saa uhyggeligt at være i Kammeret, især om Natten, naar vi skal sove. Kan vi ikke tvinge Husbonden til at skaffe os et andet Værelse? Dersom vi kan det, og Husbonden saa ikke sørger for, at vi faar et bedre Værelse, kan vi saa ikke sige Pladsen op og forlade Tjenesten? **En Holders Tyende.**

Bladet svarer:

Vi vil raade Spørgerne til at forsøge en Henvendelse til Øvrigheden, hvis Husbonden ikke vil foretage noget for at hindre Rotterne i at komme ind i Værelset.

Derimod har Spørgerne ikke ret til af den omtalte Grund at tage fra Pladsen uden nogen Opsigelse.

Det er, som man ser, ikke megen Trøst, Bladet giver de to Karle. Rettens Vej er jo altid saare lang, kostbar og besværlig for et Tyende mod sin Husbond, og Udfaldet kan vel endda med de nuværende Retsforhold være saare tvivlsomt. Men det er unægteligt et stift Stykke „kristeligt" Hensyn, den nævnte Holder af „Ugens Nyheder" viser sine Folk.

Flinke Gaardmænd i Odderegnen. — En uopdragen Proprietærsøn. — 25 Øre for 2 Mellemmader og et Kop Mælk.

Jeg har siden November virket som „Tyendebladet"s Repræsentant i Odderegnen. Gaardmændene i Odderegnen er meget flinke Folk, ikke en eneste af dem har vist mig ud af deres Gaarde, naar jeg agiterede for „Tyendebladet" blandt deres Tjenestefolk.

I Modsætning til Gaardmændene har jeg paa Starupgaard pr. Malling truffet en meget uopdragen Proprietærsøn, som tjente der som Forkarl.

Jeg kom først til ham ude i Marken og spurgte ham, om han vilde holde „Tyendebladet". Dertil svarede han Nej og bad mig rubbe af! Jeg gik saa op til Gaarden, hvor han tjente. Der traf jeg saa Andenkarlen, som tegnede sig som Holder af Bladet. Da jeg vilde til at gaa, kom Forkarlen (Proprietærsønnen) hjem fra Marken. Ved Synet af mig blev den unge Mand aldeles rasende. Han truede, knyttede Næven efter mig, raabte og skreg, at jeg skulde skruppe ud af Gaarden!

Jeg tog ikke nogen Notits af den hidsige unge Mand, men gik ganske rolig min Vej.

Det vilde sikkert gavne den unge Mand meget, hvis han kunde blive anbragt paa en Opdragelsesanstalt.

Blandt gæstfri Gaardmandskoner, jeg har truffet paa, kan jeg nævne Gaardejer P. Nørregaards Kone, Assedrup pr. Assedrup. Jeg bad hende om jeg kunde købe Middagsmad; men det kunde jeg ikke, sagde hun, da de havde spist op. Men jeg kunde godt faa nogle Mellemmader. Jeg fik saa to Mellemmader og et Kop Mælk.

Da jeg havde sat det til Livs, spurgte jeg den gæstfrie Kone, hvad det skulde koste. Det maatte jeg selv bestemme, sagde hun. Jeg spurgte saa, om 25 Øre var nok. Ja, det vilde hun da nok nøjes med.

Alle vil forstaa, at hun er en meget gæstfri Kone! **Carl V. Sørensen,**
Villa Mejerivej, Odder.

Et Eksempel til Efterfølgelse.

Da Tyendebladet er meget for at fremhæve Navnene paa dem, som ikke er af den bedste Sort, vil jeg her nævne et Navn, som hører til en glædelig Undtagelse, og det var at haabe, at der kunde komme mange af den Slags Historier i Bladet, dog er dette ingen Historie, men sandt fra Ende til anden.

I en Gaard, som ligger i Urup pr. Borup, skal der være en glædelig Undtagelse, hvad det tjenende Personale ikke er vant til at se. Jeg skal med faa Ord nævne, at der er baade Borde og Stole i Kammeret, Gardiner for Vinduerne, thi der er nemlig mere end et: en god Seng at ligge i, Brædde gulv, og saa findes det ovenikøbet Stuehuset, hvad man meget sjældent ser, ja, jeg behøver vist næppe at tilføje, at det baade er stort og rummeligt, og nu mangler vi kun Mandens Navn, jeg synes det har fortjent at fremhæves, at det er Gdjr. P. Olsen, der har Æren af at give sine Folk saadan en Behandling som han selv vilde glæde sig ved at faa og jeg er ogsaa sikker paa, at de Karle, som tjener der, de føler det kun som en simpel Pligt at vise sig som dannede Mennesker og ikke som de tidt for Skyld for, som nogle Svin, der lægger sig paa en ren Seng med snavset Tøj. Forhaabentlig kan vi sige, det var i gamle Dage, nu er Tjenestekarlen ikke mere den dumme og uvidende, nej, nu ser man den oplyste, dannede unge Mand sidde i Kammeret og læse sin Avis eller en god Bog.

P. Olsen er blandt de faa, der betragter sin Karl som sin Ligemand og glæder sig sikkert over Tyendebladets oplysende Arbejde.

Endvidere er Manden flink og human, og giver en meget stor Løn aarlig.

L. Lundgreen,
Repræsentant for Tyendebladet.

En Forpagter og Forvalter slaa med Høtyve og Jernkoppel.

Forpagter Luun og Forvalter Brix fra „Sofiendal" er bleven meldt til Politiet for Overfald paa Karlen, hvem de i Søndags skal have slaaet med henholdsvis en Høtyv og et Jernkoppel. Karlen maatte i Gaar søge Læge for at faa forbundet sit af den voldsomme Behandling medtagne Hoved.

Vidner hævder, at han ikke gav Anledning til Overfaldet. Han skulde rejse og havde faaet sin Løn udbetalt.

Sympati
og
Misforstaaelser.

—:—

Hvad vi vil?

—

II.

Til det nævnte kommer hos religiøse Familier og særlig hos de gamle grundtvigske en aandelig Tvang, som er i allerhøjeste Grad frastødende. Dette med den huslige Andagt, som er noget af det ufineste, man kan opleve — denne blotlæggen af sit allerinderste — eller, hvad der hverken er værre eller bedre, Hyklen med Ting, man ikke forstaar eller i hvert Fald ingen Forbindelse har med. Dette med de stadig tilbagevendende Opfordringer til at gaa i Kirke og (paa disse Steder), da særlig i Valgmenighedskirken. Dette med Opfordringen til at gaa til Alters — to Gange om Aaret — og paa sine Egne til kristelige Ungdomsmøder.

At man dog ikke kan lade voksne Folk skøtte sig selv i den Retning. Dette aandelige Formynderskab — ja, næsten Vold — er noget af det værste, jeg har truffet i min Tjenestetid.

Og dog tillader jeg mig at tro, at begge de nævnte Forhold er fremkommen i den bedste Hensigt; det er blot især for den førstes Vedkommende en forkert Opfattelse.

Men der er en tredie, om hvem det passende kunde anvendes: „Ikke, at være men at synes!" Det er dem, der reklamerer med, at Familien spiser til Middag sammen med Folkene o. l. — sikken Ære!

At dette i høj Grad er usmageligt, kan vist ikke omdisputeres. Det gøres blot for at synes noget og for paa den Maade at skaffe sig dygtige, intelligente Folk — for Fordelens Skyld, men for hvem Folkene — det Pak — blot er et nødvendigt Onde. Disse Folk er jo under al Kritik fra vor Side; dem kan vi kun bekæmpe af al Magt.

Det, vi skal allerførst, er at søge at gøre det klart for dem, der omfatter vor Bevægelse med Sympati, at det ikke er Familiesystemet — det patriarkalske — vi skal have frem — tværtimod. Vi vil, hvor vi tjener, have det saadan, at der er et Sted, vi kan regne for vort eget, og hvor vi kan være glade ved at være.

Men da det desværre ikke er Flertallet, der stiller sig venligt overfor os og desaarsag ikke giver os sligt et selvstændigt Opholdssted, maa vi gennem egne i Fællesskab oprette Samlingssteder, søge at faa vor Fritid saa vel anvendt som muligt. Og lad os saa arbejde for at komme bort fra Kost og Opholdssystemet og komme til selv at sørge for Kost og Ophold. Thi naar man koster sig selv, kan man jo ikke løbe af Pladsen for Kostens Skyld.

Og lad mig saa til Slut blot nævne et til: Det er ganske harmeligt, at naar en Husbond og hans Tyende ikke kan enes, at de dog saa alligevel skal gaa og trækkes et helt Aar til Ende. Kunde dog begge Parter indse, det rigtige i Svend Trøst's Ord:

„Det er saa Skik i Danevang,
har været fra gamle Dage,
naar Svend ikke længere tjene vil,
saa kan han Afsked tage".

Saaledes burde det være, men er det desværre ikke. At Forholdet i det Stykke skulde være gensidigt, er en Selvfølge, og jeg vil haabe den Dag ikke er fjærn, da vi kan notere dette som en Kendsgerning. **Hjalmar Ejsing.**

Alliancen.

—:—

Hvad skal vi med den?

—

Hr. J. Baltzer, Langeland, forsøger i „Tyendebladet"s Nr. 58 at imødegaa min Artikel om Demokratiets Stilling og Socialdemokratiets Taktik. Dersom han virkelig har læst, hvad vi vedtog i Odense, tør jeg maaske spørge ham, hvad der egentlig er det skæbnesvangre derved.

Jeg maa virkelig tilstaa, jeg forstaar ikke al den Hylen over at Socialdemokraterne ved de forestaaende Folketingsvalg maaske opstiller en halv Snes Kandidater mere end sidst. Jeg mener tværtimod, at alt, hvad der er af virkeligt Demokrati, maa være godt tjent med, at der Aar for Aar lægges nyt Land under Socialismens Plov. Dette, at vi stiller op i flere Kredse, er nemlig ikke Udslag af noget som helst Slags Overmod, det er kun en naturnødvendig Følge af den stadige Vækst og Udvikling, Partiet er i.

J. B. mener, at naar Socialdemokratiet overlader de radikale alle de Kredse, jeg eksempelvis nævnte i min Artikel, saa var det fordi disse havde langt det største Flertal i de fleste af disse Kredse. At vi overlader de radikale de Kredse, hvor de er flere eller i det mindste lige saa mange

som os, det er ikke noget at snakke om, mener J. B. og hans Meningsfæller; nej, først naar vi ogsaa overlader de radikale et passende Antal af de Kredse, hvor vi egentlig kan mønstre mange flere Stemmer end dem, saa kan det siges, at vi har gjort vor Borgerpligt.

Jeg vil ikke kalde de radikale overmodige; men jeg maa rigtignok sige, at de er temmelig fordringsfulde.

Der var en Tid, da vi ogsaa havde den „Ære", at være allierede med Venstrereformpartiet. Mange af dette Partis store Socialistædere kan takke de socialdemokratiske Vælgere for deres Mandater. Reformvenstremændene fandt det da saa naturligt, at vi lagde Rygge til for at hjælpe dem ovenpaa, op til Riget og Magten og Embederne, og de knurrede ligesom nu de radikale, og talte om at svække en virkelig demokratisk Politik, naar vi en enkelt Gang stillede en Mand op i en af deres Kredse.

Saa kom det saakaldte Systemskifte, og nu gjorde de os det endelig saa broget, at der ikke mere kunde være Tale om Valgfællesskab. Det Venstre, der kom til Magten ved Socialdemokratiets Hjælp, gaar nu baade ved Lovgivningsarbejdet og ved Valgene sammen med Højre imod Socialdemokratiet.

Venstre begyndte som Regeringsparti med at gennemføre en hel Del af det, Højre ikke havde magtet at gennemføre. Og samtidig med, at Militærudgifterne steg med omtrent en Million Kroner aarlig, afvistes Socialdemokratiets Krav om humane Reformer med den Besked, at der var Ebbe i Kassen, og at man var bange for Konsekvenserne o. s. v.

I disse Aar mærkede man intet til de radikale. Det var udelukkende overladt til Socialdemokraterne at tale Demokratiets og Smaafolks Sag; mens Zahle med en Jonglørs Behændighed forsvarede de stigende Militærudgifter, og Rørdam bl. a. gjorde sig bemærket ved et ondskabsfuldt Overfald paa nogle af Socialdemokratiets Tillidsmænd.

Kunde vi klare os selv i de Aar, vi stod alene mod alle de andre, kan vi vel ogsaa gøre det herefter. Efter de Erfaringer, vi har gjort, kan det i hvert Fald ikke forundre nogen, at vi stoler bedst paa os selv.

Det skulde glæde mig, om jeg en Gang kunde faa Lejlighed til at hilse paa en radikal Gaardmand, der stiller sig velvillig til Tyendebevægelsen; en saadan har jeg nemlig ikke truffen paa endnu.

Forøvrigt betvivler jeg slet ikke, at der imellem dem, som kalder sig radikale, ogsaa findes Mænd af virkelig radikal Tankesæt. Af dem venter jeg forresten ad Aare at træffe adskillige i Socialdemokratiet; men jeg tror lige saa sikkert, at der findes endnu flere, som er mere Antisocialister end radikale.

Selv i Partiets Hovedorgan „Politiken", stak Antisocialismen ret tydeligt Hovedet frem under Typografstrejken sidste Sommer.

Jens Baltzer henviser til Odenseprogrammet; men det skulde han hellere minde sine egne Partifæller om; jeg synes nemlig, at vi i Partiets praktiske Politik mærker saa lidt til dette Odenseprogram, og fornylig har de jo endog overfor Militærvæsenet taget en Stilling, som er i absolut Modstrid dertil.

Johs. K. Johansen.

Et Par Ord.

—o—

Til Tyendebladets Læsere!

—

Nu, da vi er naaet til en Aarstid, hvor der er lange Aftener at læse i, kunne jeg have Lyst til at henvende et Par Ord til „Tyendebladet"s mange Holdere og Læsere.

Der er nu gaaet et godt Aar, siden Bladets Start fandt Sted, og enhver Tjenestekarl og Landarbejder, som i den Tid har fulgt med og læst Bladet, vil sikkert indrømme, at det har røgtet sin vanskelige Opgave paa en ret tiltredsstillende Maade.

Det har aldrig, om jeg saa maa sige, stukket „noget under Stol"; men det har stedse uforfærdet og klart paatalt **den blodige Uret**, der øves, her i et saakaldt frisindet, parlamentarisk Land, **imod en enkelt Samfundsklasse**, imod en **enkelt Stand.**

Og Bladet har ved Siden deraf gjort et stort **socialt Oplysningsarbejde**, idet det har belyst vor Stilling til de **andre Samfundsklasser** og til **hele den øvrige Underklasse** her i vort Land.

Det har søgt at aabne sine Læseres Øjne for, at den Kamp for at faa de praktiske Øjeblikskrav sat igennem, — den Kamp for at opnaa Frihed, Ret og Selvstændighed, som vi Tjenestefolk og Landarbejdere fører, — kun er et Led i **hele** den **samlede Underklasses Bestræbelse** for at kæmpe sig frem til bedre Samfundsforhold.

Derved har Bladet gjort et stort og betydningsfuldt Arbejde, som er af den største Vigtighed og vil faa en vidtrækkende Betydning i Fremtiden for vor Sag.

Og vi behøver vel næppe at tilføje, at Bladet vil komme til at fortsætte i det samme sikre Spor som hidtil, og derved blive et Bindeled mellem vore Kammerater og alle de store Spørgsmaal og Rørelser, som sætter deres Præg paa Tiden.

Det har tre store Ting paa sit Program, nemlig **Agitation, Oplysning** og **underholdende Læsning**, som særlig berører **sociale Forhold** og **Tilstande**, og med dette haaber vi i Fremtiden at kunne hævde vor anerkendte Plads, som det bedste Blad, nogen enkelt Samfundsklasse, her i Landet har.

Jeg — som nu er bleven personlig knyttet til Bladet og som vil vie hele min Tid til et Arbejde for dette og Sagen — vil da sige til Bladets Læsere: Hvis I kan forstaa hvad det gælder; hvis I kan fatte hele den uhyre Betydning, som vort Blad og Bevægelse har, saa **kom** nu **frem** og tag Del i vort Arbejde. Dette kan I gøre ved:

At skrive til Bladet.

At agitere for dets Udbredelse overalt.

At **tegne Aktier** til det for at faa det **solidt, økonomisk garanteret.**

At skaffe det nogle **flere Annoncer** og bevise dets **Fortrinlighed** som **Annonceblad** ved at handle hos dem, der averterer hos os. — I kan selv se i vort sidste og **dette Nr.** hvilke udmærkede Bøger, vi — som en øjeblikkelig Paaskønnelse for et godt Arbejde — har udsat som Præmier.

Derfor, Kammerater og Standsfæller: **Kom og tag aktiv Del i vort Arbejde!**

Husk, det er Eders egen Menneskeret, Frihed og Selvstændighed, som det gælder.

H. J. Hansen-Røjle.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

Malkeprinsessen.

—

„Malkeprinsessen" — saa hed hun jo,
forrest hun stod i Malkeflokken,
der gik tre Gange til hver en Ko,
la'e Brædder til Storbønders brede Bro,
gik fremad for Fløjten og Klokken
— frygtende Skældsord og Stokken.
— Forrest hun gik nu paa tredie Aar,
statelig rank med sit blaasorte Haar
hængende løst over Akselen sund,
hængende ned paa en snehvid Bund;
viidfrie Lokker i ravnsort Grund
kyssede Halsen, Kind og Mund.

Ryggen var stærk, og Armene runde,
Lænden var bred —; ak, kunde man blunde,
bare en Time der — —. Ven, jeg ser,
Du kunde blunde saa mange fler!
men Malkeprinsessen var ikke saa,
forgæves saamangen stout Karl fik gaa,
reen var hun i Ydre fra Top til Taa;
ingen — nej, ingen forstod at fange
den skønneste Malkepige blandt mange;
den skønneste — flinkeste — stærkeste Mø —
slet intet det stolte Hjerte kan tø,
hun lever for Stads, for Cykle og Liv.
„Fattigmand! — Tag Dig ej saadan Viv!"
Du tænker saa — Du, hvis Tanke forbenes,
— „kan Malkning og Cykle og Børn forenes".

Ligevel fik hun en Mand — den sorte;
hun stopped' hans Hoser og lapped' hans Skjorte;
i Malkning daglig tre Gange hun sled,
hun cydled' derop, og hun cyklede ned;
seks Unger hun fik — men gik frejdig og frank.
Hovedet knejste, og Ryggen var rank.

— — —

Saa kom der en Morgen, hun følte sig træt,
varm var hun, men frøs i sin lune Rede,
følte sit Liv som en fortsat Lede,
ændsed' ej Malkningens Klokkeslet,
ændsed' ej Dagen, der steg derude,
saa gennem upudset — skidtfyldt Rude,
saa paa den tindrende — livsfyldte Sol,
saa paa sin lasede — luvslidte Kjole,
saa — at med al sit forpinede Slid
kunde hun leve vel nok sin Tid,
men saa ej en Udvej til bedre Gange,
saa fra hvert Hjørne kun Armod prange.

Hun prøvede ærligt af Sengen at staa,
— dinglede — kunde slet ikke gaa,
slunkent var Brystet — et slasket Skørt,
dertil havde alt hendes Arbejde ført;
runken var Huden og barket Haand.
Møggreb og Kopatter Baand i Baand
gav hende Arbejdets Kendingsmærke:
— sugende Svie i Lemmer stærke,
Unger og nøgent belastet Hjem —
Fremad hun stred — kun fremad — frem,
— — Fattigdom — Slid og forbitret Lykke —
— — Hun blæste Alverdens Sol et Stykke.

Da Manden kom hjem fra sin tunge Gang,
paa uhøvlet Sengestolpe hun hang. —
— Hun sled sig mødig til andres Gavn,
fik stadig kun Haansord og Krummer i Favn.
— — Se, Malkeprinsessen er død og borte,
dog — jeg har en af Lokkerne sorte. —

Bertram Eggers.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Morten Pontoppidan om Socialdemokratiet.

—:—

Den frisindede Præst Morten Pontoppidan har ved en bestemt Lejlighed udtalt følgende om Socialdemokratiet:

Dersom Venstre taber de store Maal af Sigte og bliver smaalig konservative, ja, saa bliver vore unge — vore virkelig unge Sjæl og Sind — de bliver Socialdemokrater. De vil ikke have nogen anden Udvej.

Thi hos Socialdemokratiet, der vajer virkelige Bannere, der kæmpes for store Maal, der gløder Hjerterne for Menneskeheden og dens Fremtid.

Hos Socialdemokratiet der er ikke mæt Tilfredshed med de bestaaende Tilstande, men der er Hunger og Tørst efter Retfærdighed, ja, ikke blot Hunger og Tørst efter Mad og Drikke, efter personlig Binding og sligt, nej, efter Retfærdighed — for alle. Samfundsretfærdighed, Lighed og Broderskab. Og den Hunger og Tørst er jo dog den sande Udtryk for den sande Folkelighed og vel ogsaa for den sande Kristelighed.

Ja, Kristelighed. Nogle finder maaske, at det er pudsigt at sætte Kristelighed i Forbindelse med Socialdemokratiet. Dettes Tilhængere finder det maaske selv. Men ligesom nogle kalder sig kristne, uden at være det, saaledes kan andre være det, uden at kalde sig det. Og naar man ser Socialdemokratiets inderste Drivkraft og endelige Maal, da maa man erkende, at det drives af Kristendommens Aand.

Ja, jeg vil udtale det som min Mening, at der er mere Kristendom i Socialdemokratiet end i alle de ny københavnske Kirker tilsammen, de, som vel til Dels opføres med det Formaal, at de skal bidrage til at sætte Bom for Socialdemokratiet. — — —

Præsten sluttede sin Tale med følgende Bemærkning:

— Ja, det kan ikke hjælpe at lægge Skjul paa det, at en grundig Omdannelse af de nuværende Produktions- og Besiddelsesforhold er alt virkeligt Demokratiets Maal og maa ogsaa være det radikale Venstres, saaledes som jeg omfatter det.

Store Præmier.

—o—

Til vore flittige Abonnentssamlere udsætter vi en Del store Præmier, som enhver kan vinde uden stort Arbejde. Og er han særlig flittig følger en stor Ekstrapræmie!

For 2 Holdere faas vor Oktober Kvartal 1907.

For 3 Holdere faas Aakjærs Bog „Missionen og dens Høvding".

For 4 Holdere: „3 Udenlandsrejser" af Jeppe Søndergaard.

For 5 Holdere: „En Stridsmand" af Skjoldborg.

For 6 Holdere: Chr. Bundsgaards Bog „Proletarer".

For 8: „Fri Felt" eller „Rugens Sange af Aakjær.

For 10: „Skyer" af Henrik Pontoppidan.

For 12: „Vredens Børn" af Aakjær eller „Gylholm", eller „Bjerregaarden" af Skjoldborg.

Det er de største Præmier, et Blad endnu har givet deres Holdere.

Desuden har vi 7 Ekstrapræmier til dem, der skaffer endnu flere inden den 24. ds.

1. To hvide, ægte, præmierede Landkaniner.
2. „Menneskelighed og Hellighed".
3. „Medens de kæmpe", af Carit Etlar.
4. „Rødegaardsdrengen".
5. „3 Udenlandsrejser".
5. Samme Bog.
7. Samme Bog.

— — —

Betalingen tages ikke i Frimærker, men maa indsendes pr. Postanvisning til Bladets Kontor: Hjelmensgade 2, Aarhus. Dog kan vi ogsaa selv tage Betalingen pr. Opkrævning om det ønskes.

Forsøg at vinde Dig en Præmie og tag en Ekstrapræmie med. **H. J. Hansen-Røjle.**

Vor Bevægelse.

—:—

Aktietegningen.

Aktietegningen i „Tyendebladet" fortsættes fremdeles. Vi opfordrer derfor de af vore Medlemmer og Læsere, som endnu ikke har ladet sig tegne for en Aktie a 5 eller 2 Kr. til at gøre dette hurtigst muligt. Vore Afdelingsformænd bedes opfordre de nye Medlemmer dertil. Skriv til Bladets Kontor, Hjelmensgade 2, Aarhus.

— Nogle Tjenestefolk fra Gørslev og Omegn havde Lørdag den 24. Oktober indbudt til et Tyendemøde i Gørslev Forsamlingshus; til Stede var 130 Medlemmer, hvoraf de fleste var Tjenestefolk.

Forbundets Agitator, Tjenestekarl Peter Stegenborg, Tyendebladets udmærkede Medarbejder, holdt et udmærket Foredrag om Tyendets Stilling i Samfundet og sluttede med varmt at henstille til de tilstedeværende om, at slutte sig til Organisationen.

Til Slut udbragtes et kraftigt besvaret Leve for Tyendebevægelsens Fremgang og Taleren.

Derefter dannedes der en Afdeling paa 34 Medlemmer. **Carl Hansen,** Form.

— Jeg vil herved meddele, at der heri Vallekilde-Hørve Sogne er dannet en Tyendeforening med 19 Medlemmer. Fredag den 30. Oktober havde vi vort første Møde, hvor der blev valgt Bestyrelse og vedtaget Love.

Bestyrelsen bestaar af følgende: Træskomager Frederik Larsen, Vallekilde, Formand, Ungkarl Niels Peter Christiansen, Skippinge, Næstformand, Smedesvend Christian Jørgensen, Vallekilde, Kasserer, Ungkarl Niels Peter Büchner, Sekretær, Christian Christiansen, Husmand Hans Peter Hansen og Husmand Andreas Christiansen, som Bestyrelsesmedlemmer.

Fr. Larsen, Form.

— Bendstrup Afd. afholdt Generalforsamling Torsdag den 29. Oktober. Regnskabet, der viste en Indtægt paa 109 Kr. 36 Øre og en Udgift paa 95 Kr. 17 Øre samt en Kassebeholdning paa 14 Kr. 19 Ø., godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes A. C. Randers (Formand), Rasmus Chr. Jensen, Hans Christen Jensen. Nyvalgt Peter Olsen, Rasmus Jensen, Mette Marie Poulsen og Else Rasmussen.

Til at repræsentere Foreningen paa Kongressen valgtes A. C. Randers og Rasmus Chr. Jensen.

Der nedsattes et Agitationsudvalg, bestaaende af Peter Olsen, Jørgen Kursmand, Henrik Sørensen, Albert Poulsen og Hans Chr. Jensen. **H. C. Randers.**

— Søndag den 7. November holdt Tyendeforeningen for Gørlev og Omegn sin første Generalforsamling, hvor Lovene vedtoges. Til Næstformand valgtes Vilhelm Jensen, Vollerslev. Til Kasserer Jens Frederiksen, Slimminge. Til Suppleanter Frederik Olsen og Frederik Jensen, Gørslev. Til Revisorer Jens Peter Jensen, Vollerslev og Kristian Nielsen, Gørlev. Til at repræsentere Foreningen til Repræsentantmødet til Foraaret valgtes Formanden og Niels Jul. Christiansen. Som Suppleant valgtes Jakob Nielsen, Gørlev.

Nogle nye Medlemmer optoges. Medlemsantallet er nu 43.

Hans Peter Andersen, Sekretær.

Grundet paa stor Pladsmangel, maa Referatet af vort store vellykkede Møde i Ringsted dog vort Hovedbestyrelsesmøde desværre udgaa til næste Nr. **Red.**

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Uge-Kronik.

—:—

Vort Blad og vore Præmier.

Som vore mange Læsere ved, har jeg for kort Tid siden faaet den vanskelige Opgave at faa vort Blad økonomisk garanteret. Enhver, der ved, at der hver Uge skal bruges over 100 Kr., forstaar nok, at det ingenlunde er nogen let Opgave. Jeg maa derfor bede vore mange Venner om at være mig behjælpelig med dette vigtige Arbejde.

Særlig vilde jeg gerne bede jer om at skaffe os et Par smaa Annoncer fra de forskellige Byer og Afdelinger. Det har flere gjort nu mod Skiftedagen, og det skal de have en varm Tak for! En Annonce til ca 4—6 Kr. pr. Kvartal, er ikke vanskelig at tegne. Oplysninger om Sagen gives paa Forlangende.

Ligeledes bedes I ogsaa forsøge at skaffe os et Par nye Holdere. Af vore lange Præmielister ser I, at jeg har sørget for, at I ikke kommer til at gøre det uden Paaskønnelse For nogle faa Holdere kan der faas en god Præmie og en stor Ekstrapræmie. Forsøg at vinde jer en. Tag ud en Søndag eller et Par Aftener og virk for Sagen. Kan I ikke selv faa opkrævet Beløbet for Bladet, sender vi gerne en Opkrævning.

H. J. Hansen-Røjle.

Vore gamle Præmier

er vunden af Axel Gregersen, P. Pedersen, Faxe, og Niels Chr. Nielsen, Terslev.

Den første fik de to Kaniner for 22 Holdere. Han har atter foræret dem til Bladet.

De to andre fik hver en Gas-Cyklelygte hver.

De to hvide Kaniner har taget Ophold i Aarhus og er derfor fredløse ligesom Marsk Stigs Mænd!!

Deres Navne er Hans og Grethe og de venter umaadelig efter at komme paa Landet lige som andre gode Børn.

Desuden er der nemlig mere Hø og flere Kaalblade, siger de.

Skaf derfor Hans og Grethe ud af den kvælende By, ud til den frie Natur.

Her kommer fra Dybet — — —

Den udmærkede Tegner i Aarhus, Hr. Viktor Jensen, har til „Tyendebladet" tegnet et særdeles glimrende Billede som Illustration til vort udmærkede Programdigt: „Her kommer fra Dybet den mørke Arme".

Dette Billede, som vi er særdeles stolt af, vil blive offentliggjort i vort Julenumer. Derefter vil det maaske blive udført i Særtryk og omdelt til vore Holdere til Indramning.

Forenings-Meddelelser.

— Redaktør Carl Westergaard taler om Revolutionen i Udby Kro Lørdag den 14. Dette Foredrag bør alle komme og høre!

— Fangel Tyendeforening afholder Medlemsmøde hos Formanden Lørdag den 14. ds. Alle Medlemmerne bedes møde. Nye Medlemmer optages. Der foretages Valg af følgende: 2 Bestyrelsesmedlemmer, 2 Revisorer og en Sekretær.

Fmd.

Korrespondance.

Til fl ved Alken! Hvis I mangler et Nr. af Bladet i Oktober, bedes I klage snarest her eller hos Posten.

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

En Erklæring.

Til Medlemmerne i Udby Afdeling!

Tirsdagen den 27. Oktober skulde Udby Afd. have Møde, men paa Grund af, at der stod Torsdag i Bladet, blev det ikke godt. I den Anledning har den gamle Formand sendt mig et særdeles uhøfligt Brev. Jeg vil derfor meddele, at Fejlen ikke er min. Paa Formandens Meddelelse vil alle læse Torsdag, naar de ikke ved, der skal staa Tirsdag. Formanden skulde derfor skrive læselig før han skælder ud paa mig.

Carl Westergaard.

At ovenstaaende er rigtigt bevidnes af os.

Hansen-Røjle. **A. C. Randers.**
Viggo V. Grødde,
Journalist.

Tyendebladet

faas fra Dato for 50 Øre Resten af Kvartalet.

☛ Sammen med Januar Kvartal 1 Kr. ialt.

Pladser.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Bortfæstning.
Stadsfæstemand **Winther-Jensen,**
Fiskergade 3, Aarhus.

Foredrag tilbydes

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom“.**
Honorar: 2 Kr. og fri Rejse.
A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri, Esbjerg.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden“)
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

☛ **Billigt Honorar.** ☚
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes. Ældre Foreninger 5 Kr. + fri Rejse.
Hjalmar Ejsing,
Vejlby Højskole, Riisskov (v. Aarhus).

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Hattefabriken,

Aagade 39,

sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!

Hatte moderniseres bedst her.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos
Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Telef. 1436.
— Aarhus. —

Husk

RyesgadesMode-Magasin
Ryesgade 23.
Stort Udvalg i Damehatte.
Billige Priser.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflg.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25, Aarhus.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker.
70, Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Uhrmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv Herre- og Dameuhre fra 10 Kr. Største Garanti.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Nej, min elskede, det maa ikke, det skal ikke ske. Herren vil ikke forlade os. Jeg maa gaa videre, men Du skal rejse sydpaa. For min Skyld vil Du gøre det. Jeg, som elsker dig, bønfalder dig om at gøre det. Før Daggry kan Du være udenfor Straffekolonien. Gud vil lede dig gennem Ørkenen, som han vejledte Israels Børn. Søg at komme til England. Du har Slægtninge i London. Rejs til dem, og de vil hjælpe dig. Hvis Du omkommer under Vejs, vil Du finde Himlen. Hvis Du naar dit Bestemmelsessted, vil Du endnu kende til jordisk Glæde, og hvis jeg lever og fuldfører min Opgave, saa sværger jeg højtideligt paa, at jeg vil komme til dig. Jeg har Penge. Du maa faa dem. Du kan tage Mad nok med dig til nogle Dage, og overlad saa Resten i Guds Haand“.

Moses syntes at betænke sig i nogle Minutter, men hun vedblev at bede ham.

Hun sagde, at hvert Øjebliks Ophold nu formindskede Udsigten til Flugt.

Vagterne vilde snart patroljere den Vej. De vilde finde Balakhin, slaa Allarm i hele Kolonien, og al Mulighed for Flugt vilde være afskaaret.

Hun sejrede. Han gav efter.

I et langt og brændende Favntag gav de hinanden Farvel.

Hun gav ham sine sidste Penge, som hun havde indsyet i sit Kjoleliv.

Saa ilede de til hans Hytte, hvor han samlede sine Sager sammen, tog, hvad Mad han havde, og saa omfavnede de atter hinanden.

Denne Afsked var drøj, thi begge vidste, at Muligheden for at mødes i alt Fald var fjærn. Tusinde Farer vilde true ham. Der vilde blive gjort Jagt paa ham, og hver Mands Haand vilde være vendt imod ham, indtil han var kommen over Grænsen, og desuden var det tvivlsomt, om han kunde udholde de Mødsommeligheder, han vilde komme til at udstaa. Men Tærningen var kastet; han maatte vove det.

Saa rev de sig løs fra hinanden, og Flygtningen løb sydpaa i Retning af Højene for at undgaa Skildvagterne. Omstændighederne var ham i visse Retninger gunstige, thi de Forsigtighedsregler, der skulde forhindre Fangernes Flugt, naar Sneen var borte, var endnu ikke truffet.

Rachel stod og saa efter ham, indtil han var udenfor Synsvidde. Saa skyndte hun sig til sin Bopæl, men hun havde næppe naaet den, før hun hørte Allarmtrommen gaa, og hun klynkede:

„O, min Gud! Min Gud!“

---

23. Kapitel.

Ved Trommehvirvlen blev Soldaterne kaldt frem for at være forberedt paa et almindeligt Oprør af Straffefangerne, thi dette frygtede de russiske Embedsmænd al Tid for, saa snart der skete lidt mærkværdigt.

I sin Bekymring betroede Rachel sig til sin Veninde, Catherine, og fortalte hende alt,

Til Skiftedagen

anbefales mit store, billige Lager af alle Slags Klædeskabe, Kommoder samt kurante Møbler.

P. M. Paulsen,
17, Frederiksgade 17, Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Søndergade 31 — Aarhus.

AVERTER!

ABONNER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Hjelmensg. A, Aarhus
Telefon 885.

ABONNER!

AVERTER!

Bl. Annoncer.

Stort Andespil!

Asperup-Brænderup Sogns Tyendeforening afholder stort Andespil og Bal i Baaring Forsamlingshus Søndag den 15. November, Kl. 4.

Listerne slutter Fredag den 13. November.

Nye Medlemmer optages.

P. F. V.
J. Pedersen,
Formand.

Udkommen er:

„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag,
Vammen — Viborg,

Ejvin Laale:

Sejr

- En Fortælling om en, der vandt frem -
— Illustreret af Otto V. Larsen —
udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.

Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

Terslev Tyende- og Landarbejderforening

afholder offentligt Foredrag med efterfølgende Bal i Terslev Forsamlingshus Søndag den 22. ds., Eftermiddag Kl. 6. Som Foredragsholder kommer til Stede: Fru Elna Bjarnholt, Roskilde. Desuden holder Forfatteren Hr. A. P. Bjarnholt, Roskilde, humoristisk Oplæsning.

Entre til Foredraget 25 Øre og til Ballet 1 Kr. for en Herre og 50 Øre for en Dame.

Kongsted Musik!

P. B. V.
Alfred Larsen,
Formand.

N. Aaby!

Nørre Aaby Tyendeforening holder ekstraordinær Generalforsamling Lørdag den 14. November.

M. Knudsen,
Holbergsminde.

Abonnér paa Tyendebladet.

Al Slags nyt, moderne og solidt

* Fodtøj, *

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

R. S. Berings Skotøjsforretning

i Brabrand

anbefales til forestaaende November med smukt, solidt og billigt Herre-, Dame- og Børnefodtøj.

Læs og Bemærk!!!

Gratis kan ethvert Tyende ved mindre end 2 Timers Arbejde erholde 1 Lommeuhr og Fonograf med Valser, send straks Adr. og Svarporto til

Chr. Kristensen,
Jernbanegade 8, Kolding.
— Agenter antages. —

≡ Køb ≡

deres Herreklæder

hvor det største Udvalg findes,

nemlig i

Engelsk
Beklædnings-Magasin,
Skive.

≡ Husk ≡

Engelske Herrekl.
holder længst!
passer bedst!
koster mindst!

Ægteskabstilbud!

En ung Mand fra Sjælland ønsker at korrespondere med en alvorlig og rettænkende ung Dame af Bondestanden for ved fælles Sympati at indgaa nærmere Forbindelse. Pæn Stilling haves; 10-aarig Afholdsmand; yderst radikal overfor Tobak og Alkohol; lidt Formue ønskes. Spøg frabedes. Tavshed og Høflighed fordres og loves.

Ansøgerinden bedes indlægge **Billet mrkt. „Idealist",** medfølgende Fotografi, paa dette Blads Kontor i Løbet af 8 Dage.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

☞ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Agitér for „Tyendebladet"

---

hvad der var hændet, og Rachel fandt Trøst i det Svar, som hendes Veninde gav.

„Bryd Dem bare ikke om det, selv om Balakhin er død", sagde Catherine. „De har jo ikke dræbt ham, og hvorledes kunde de give Dem Skylden? Jeg raader Dem til at holde gode Miner med ham, indtil Tiden kommer til at blive ham kvit. Han har været os til Nytte; man han var vor Fjende, og hvorfor skulde vi bekymre os om ham?"

„Det er ikke for hans Skyld, jeg er bekymret", klynkede Rachel, idet hun vred sine Hænder, „det er for Moses".

„Ah! Men maaske kan han undslippe helt, hvis han er kommen udenfor Linjen. Tab ikke Modet. Skæbnen har jo været os gunstig hidtil, og maaske vil den ogsaa i Fremtiden være med os".

I de næste Par Timer vekslede Rachels Følelser stadig. Snart haabede hun, og snart opgav hun det igen.

Hun turde ikke vove sig ud for at se, hvad der foregik, og i Kolonien gjaldt den strænge Regel, at alle Fanger skulde holde sig inde, saa snart Allarmtrommen havde lydt, og Soldaterne havde Lov til at skyde den, der var ulydig mod Ordren.

For dem vilde det ikke have haft noget at sige, at det var en Kvinde. De vilde ræsonnere: „Vi har Ordre til at skyde, og vi vil skyde".

Den russiske Soldat i en Straffekoloni udfører sin Ordre uden Ræsonneren, og han vilde i dette Tilfælde ikke have tøvet med at sende en Kugle gennem en Kvinde eller et Barn, hvis de var kommen frem.

Lad os nu se, hvorledes det gik til, at der blev gjort Allarm.

Som tidligere omtalt er der kun meget faa Skildvagter i Straffekolonien om Vinteren, thi man ved, at ingen Fange, daarlig forsynet med Klæder og Levnedsmidler, kunde leve i Skovene under Polarkulden, men naar Temperaturen stiger, og Sneen smælter bort, bliver der hyppig gjort Forsøg paa Flugt, og Autoriteterne maa træffe Forsigtighedsforholdsregler.

Paa den Tid, da Moses tog Flugten, var Sneen ved at smælte, men Vejret var endnu barskt, og derfor havde man endnu ikke begyndt at udstille Skildvagterne ude omkring men til visse bestemte Tider under Mørket gik der en Patrolje gennem Kolonien, hvilket vedblev hele Vinteren.

Saaledes gik det til, at man fandt Balakhin ligge bevidstløs paa Jorden.

Anføreren for Patroljen var vis paa, at en af Fangerne havde slaaet ham til Jorden, hvorfor han havde ladet Allarmtrommen røre.

I Løbet af meget kort Tid kom en stærk Afdeling Soldater ud af Kasernen og blev af deres Officerer opstillet paa visse højtliggende Steder, hvor de skulde staa paa Vagt, parat til at fyre.

Dernæst søgte man at faa Aarsagen til Allarmeringen at vide, og man fik snart den bevidstløse Balakhin baaret ind i Kasernen, hvorhen Lægen blev kaldt.

Saa lød der atter Trommehvirvel i Nattens Stilhed til Tegn paa, at alle Fanger skulde komme ud til Mønstring.

Hver Mand og Kvinde skulde møde straks, og maatte ikke en Gang vente, til de fik Tøj paa, hvis de tilfældig var afklædt. Paa Eksercerpladsen dannede Soldaterne derpaa en Kæde omkring dem.

Derved fik man at vide, at Moses Umonski

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Mørke kontante Manufakturforr.
ved
Chr. Christensen
anbefaler til Skiftedagen:

Det bedste i Herretøj til Prisen, stærkt Arbejdstøj, Arbejdsbenklæder fra Kr. 1,95.

Største Udvalg i sorte og coul. Kjoletøjer.

Ene-Udsalg her paa Pladsen af Chr. Junchers Fabrikata til Fabrikspriser.

Enkelt og dobbeltbredt Lærred i Tvist, Dowlas, Hør, ½ Hør og Blaar. Prima Bolster, fjertæt Nankin og Satin, uldne Dyner, Sengefjer og Dun i fuldstændig rene Varer.

Uldtrikotage, saavel til Børn som Voksne, forefindes i stort Udvalg.

Herre-Hatte, Huer og Kasketter.
Dame-Hatte og Kasketter, Pelshuer, Pelskraver og Muffer i et flot Udvalg.

Prima Symaskiner m. m. m.

Tiloversbleven Dame-Overtøj fra sidste Sæson udsælges til og uder Indkøbspris.

Stort Møde i Udby Kro.
Lørdag den 14. ds., Kl. 8, afholder Udby Tyende- og Landarbejderforening stort Møde i Kroen. Foredrag af Redaktør Carl Westergaard, Aarhus. Emne: Revolutionen! Alle Vestfyns Tjenestefolk og Landarbejdere indbydes.
Stor Tilslutning forventes! Bestyrelsen.

Dygtige Agenter antages!
Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for „Tyendebladet" i Vinter, antages fra 1. November. Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Bemærk!
Østergades elektriske Skotøjsreparationsværksted leverer Saaler og Flikker i Løbet af 1 Time.
Elegant Udførelse. **Billigste Priser.**
Telefon 2507.
Chr. Toft,
Østergade 7, Aarhus.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhus.
* * Pelsvarer i største Udvalg. * *
* * *Sportshuer, Hatte, Kasketter.* * *

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

H. Nielsen,
Holbærgsminde ved Byllerup Mølle pr. Nørre Aaby.
anbefaler sig med alt til Skræderfaget henhørende.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

M. Mathiassens
Skotøjsforretning
Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Fotografier!!
Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus

savnedes. Hvor var han? Herpaa kunde ingen give Svar, og der blev straks sendt Spejdere ud i alle Retninger. Alle Fangerne blev spurgt, om de kendte noget til „Overfaldet", som det kaldtes.

Det var en haard Prøvelse for Rachel; men hun havde udstaaet saa mange Prøvelser, at hun kunde bevare sin Ro, skønt hun blev nøje forhørt, da man fik at vide, at Balakhin havde gjort Kur til hende.

Hun erklærede imidlertid, at hun ikke havde nogen Delagtighed i Overfaldet, hvilket var sandt, og trods det skarpe Forhør kom der ikke noget frem, hvad hende angik.

For Embedsmændene var Affæren derfor en Gaade, men de satte ganske naturligt Overfaldet i Forbindelse med Moses Flugt.

Heldigvis havde ingen set Rachel og Balakhin sammen den Aften undtagen Catherine, og hun var tavs.

Da man var færdig med Forhøret, blev der straks givet Ordre til at tage Flygtningen død eller levende, men det var heldigt for ham, at det var om Natten. At søge efter en Flygtning i Skovene ved Nattetid var et unyttigt Stykke Arbejde, men ved det første Glimt af Dagslyset vilde man begynde Eftersøgelsen.

Hvis Moses imidlertid benyttede sine Chancer godt, havde han Udsigt til at undgaa sine Forfølgere. Han kunde gaa videre om Natten og ligge i Skjul om Dagen.

Vanskelighederne ved Forfølgelsen var de udstakte Skove og Uvisheden om, hvilken Vej han vilde tage. Naturligvis vilde han ikke gaa mod Nord, men han kunde gaa mod Øst, Vest og Syd.

I de fleste Tilfælde blev en bortløben Straffefange ikke forfulgt langt, thi Officererne ved Garnisonen og Stationen sagde almindeligt, naar en Fange var undløben, at Naturen nok vilde føre ham tilbage, hvilket vilde sige det samme som, at han vilde overgive sig ved den nærmeste Station paa Grund af de umaadelige Vanskeligheder ved at komme igennem det ugæstmilde Land, hvor hver Haand var løftet imod ham.

Dette var dog kun Sandhed med Modifikation. Ganske vist overgav mange Flygtninge sig. De frygtelige Vanskeligheder, de havde at overvinde, forskrækkede dem, og de kom snart paa den Tanke, at en Straffefangers Trælleliv var at foretrække for de Kvaler, de maatte udstaa for at slippe fri.

Men alligevel er der en hel Del Flygtninge, som aldrig melder sig mere.

Mange omkommer under Vejs. Nogle bliver opædt af Ulve, der i det tidlige Foraar især er graadige; andre omkommer af Hunger og Kulde, og atter andre falder om af Udmattelse og dør en langsom og skrækkelig Død.

Men ikke saa ganske faa overvinder enhver Hindring, Mødsommelighed og Fare og naar deres Bestemmelsessted.

Hvis de vender tilbage til Rusland — og saa stærk er Russernes Kærlighed til Fødelandet, at 90 pCt. gør det—, er de sikker paa tidligere eller senere at blive opdaget og sendt tilbage til deres Eksil. Men den, der opnaar at komme over Grænsen, kan det omsider lykkes at vinde absolut Frihed i et mindre barbarisk Land end deres eget.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 60. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 22. November 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Arbejdersang.

Mel.: Droslen slog i Skov sin klare Trille.

Arbejdsmanden bruger flinkt sin Spade,
driver Hakken i den sorte Muld,
fylder flittigt op i Bondens Lade
modne Aks, som bringer Landet Guld.
Arbejdsmanden pynter Grevens Have,
rykker Ukrudt væk fra Blomsterbed,
fælder Skovens Træer, maa Brændet save,
overalt er Arbejdsmanden med.

Arbejdsmanden bær' paa Skuldre brede
Sten til Kongeslot og fattig Uraa,
fejer med sin Kost det skidne Stræde,
maa til hver en Tid paa Pinde staa.
Arbejdsmanden i Fabriken træller
og slaar Sten for Sognet; blot afsted!
hver Gang det det grove Arbejd' gælder,
saa maa Arbejdsmanden være med.

Skulde han da aldrig kunne mærke,
at hans Liv er skabt for mer' end Slid,
at vort Land har brug for Arme stærke,
der kan løfte frem en bedre Tid?
Skulde han ej egen Mening eje,
bøde blot for Ringdoms Vangeled,
vandre altid Armods tunge Veje? —
Nej, nu kommer Arbejdsmanden med!

Staar du ene, bliver du den lille,
staar I samlet, bliver I en Magt,
ejer nok af Mod og nok af Snille
i jer egen faste Broderpagt,
Hør, for Smaafolks Sag Signaler kalde,
derhen maa du styre dine Fjed,
for dit Hjem, dit Barn og Ret for alle,
Arbejdsmand, der maa du være med!

A. C. Meyer.

Polakkernes Hævn.

—:—

Polak Importen og Tyendeloven er Skyld i Holte-Mordet!

—

Det frygtelige Mord i Holte har jaget alle vore Polak-Importører, de store Godsejere og Proprietærer, en ordentlig Skræk i Livet. En Del af dem er „rejst bort og kommer tilbage paa ubestemt Tid". Det vil sige: Deres Samvittighed har været i en saa daarlig Forfatning, at de ikke har ment det var tilraadeligt at være hjemme, hvis de en skøn Dag fik Bud om, at deres polske Arbejdere vilde tale med dem — eller de fik Besøg af en Balotti eller en af hans Klassefæller og Landsmænd.

Og sandelig: Det lader jo unægtelig ogsaa til, at de gyldne Tider som Polak-Importør er forbi! I hvert Fald maa de, der nu vil betjene sig af polske Arbejdere, være villige til at vove deres Pels og udsætte sig for Dolkestød og Revolverkugler.

Men de stakkels opskræmte Patentpatrioter og Slaveejere kan trøste sig med, at de selv har været ude om det. Naar de bliver — og er bleven — forulempet af deres Polakker, kan de takke deres medfødte Brutalitet og Gemenhed derfor.

Mordet i Holte har paa ingen Maade forbavset mig. Jeg har længe været paa det rene med, at Enden paa Sagen vilde blive saaledes!

Dette Mord er nemlig ikke noget ganske tilfældigt. Det er netop en Hævn, som Polakkerne en Gang vilde tage over dem, de er bleven misbrugt, pryglet, sultet og bedraget af, snydt for deres usle, surt fortjente fattige Skillinger — Penge, de havde ventet, vilde bringe dem en lys Time i deres Land.

Vi, der har arbejdet sammen med Polakkerne paa Herregaardsmarkerne, kender dem. Vi ved, at de længe lader sig forurette uden at kny, men bliver de saa først rasende, træder Dyreskikkelsen frem i sin sande Skikkelse.

Mordet i Holte er et Udslag af et saadan Raseri! De Polakker er ikke gaaet til Holte for at myrde og plyndre, det kunde de have gjort et andet Sted med langt større Udbytte, nej, de gik til Holte netop fordi Balotti vilde have Hævn fordi han saa ofte er bleven forurettet af de danske Polakherrer og deres forbandede Hjælper, Tyendeloven.

Læg Mærke til det: Alle Steder, hvor Balotti har arbejdet, er han bleven snydt for sine Penge. Paa Lolland blev han pryglet ud af Gaarden uden Løn. Ved Køge fik han ingen Penge, ejheller hos Hr. Bech, Holte. Han var hos Studentersamfundet og bad om Hjælp. Der var intet at gøre, Tyendeloven var overtraadt.

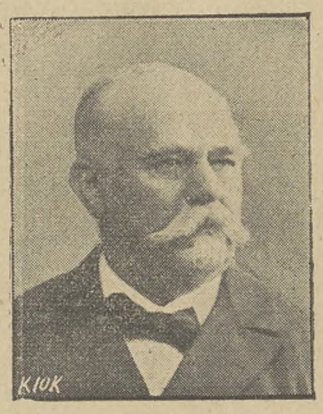
Saa har han fattet den frygtelige Plan: Han vilde have Hævn!

Saa længe Polak-Importøren snyder Polakkerne og behandler dem daarlig, maa de udsætte sig for Polakkernes Raseri og Overfald. Men dog kan jeg, der kender dem fra Arbejdet paa Herregaarden, ikke fordømme dem og kalde dem Dyr. De er godmodige og flinke, naar de bliver behandlet godt, men er dette ikke Tilfældet, griber de alle Midler og her spiller deres Uvidenhed og deres Ukendskab til vort Lands Kultur og Love den største Rolle. De tænker ikke over Øjeblikket, men lader sig lede af deres Instinkt.

De brutale Godsejere har derfor det store Ansvar for Mordet i Holte. Og skal det lykkes at noget saadant ikke gentager sig, maa de vænne sig til at behandle deres polske Arbejdere noget bedre og give dem den Løn, de fortjener.

Ellers maa Staten straks forbyde at indføre de polske Arbejdere som Slaver paa de danske Herregaardsmarker, og det kunde de gøre uden nogen Risiko, da der er danske Arbejdere nok at faa. Og kan Jorden ikke blive passet paa anden Maade, maa vi, som jeg før har nævnt, lade Arbejderne overtage Jorden. Saa skal den nok blive passet godt og vi vil da være fri for al Tale om at indføre fremmed Arbejdskraft.

Men Ulykken er, at vore Godsejere tager størst Hensyn til sig selv og bryder sig Pokker om de danske Arbejdere. Det er et godt Bevis paa deres daarlige Fædrelandskærlighed. **Carl Westergaard.**

Folketingsmand P. Knudsen.

Vi bringer her et Billede af en af det danske Arbejderpartis Førstemænd, Hr. Folketingsmand P. Knudsen.

Hr. P. Knudsen er Formand for „Socialdemokratisk Forbund", den øverste Stilling inden for store Parti, som nu repræsenterer ca. 80,000 Vælgere.

Hr. P. K. er en af Partiets største Banebrydere, idet han har været med til sammen med P. Holm og Hørdum at begynde Arbejdet for at rejse de danske Arbejdere.

Det er under hans kloge Ledelse, dette Parti siden er gaaet saa stærk frem, at det nu snart vil overtage Føreskabet og dette Lands Regering.

Sognets Barn.

Af Chr. C. Korgaard.

—o—

Men hvad kan saadan et gammelt, svagt Kvindfolk — — —.

Da det var klart, at der ikke var flere, der havde Lyst, tog Peter Andersen igen Ordet:

„Ja, saa er Gaardejer Hans Jensen fra Søndermarken lavestbydende med tyve Rigsdaler, og jeg approberer herved paa Sogneraadets Vegne det givne Tilbud. — Ja, saa overlader jeg dig herved Drengen, Hans Jensen, paa de før nævnte Vilkaar og for den nævnte Betaling. Og jeg haaber nu, at du betragter dig som værende i hans Faders Sted, og behandler ham saaledes, at du kan forsvare det for Gud, for os — Sogneraadet — og for din egen Samvittighed.

„Ja, det skal jeg Fanneme nok", svarede den tiltalte, en lille, vindtør Skikkelse, der imens havde arbejdet sig frem til Sogneraadsformanden. „Goddag, Søn", vendte han sig til Jens Peter. „Vi to skal s'gu nok komme ud af det sammen".

Han rakte Haanden frem imod Drengen, som mekanisk gav ham sin igen uden at se op.

Han kendte ikke sin ny Plejefader, men Barnets sikre Instinkt sagde ham, at det ikke var nogen rar Mand.

„Nu skal du Dælen sprøjte mig gi'e to Kaffepunser, du! Jeg er s'gu bleven tør i Halsen af al den Skrigen, og det er din Skyld!" lød Slagterens grove Røst i det samme bag ved.

Hans Jensen bed sig i Læben, men satte dog et smilende Ansigt op, da han vendte sig om mod Slagteren. Han gik ind paa Fordringen, thi det var altid rarest at føje sig efter den stærke, brutale Slagter, naar han kunde, især naar han saadan var „fyret op".

Der blev gjort Plads ved det nærmeste Bord, og det forlangte blev serveret.

„Skal din ny Karl staa med en tør Mund?" spurgte Slagteren nærgaaende og saa hen paa Jens Peter, der modfalden stod ved Dørstolpen og betragtede sine egne Træsko. „Har du ikke Raad til at spendere en Kop Kaffe paa ham — du fik ham s'gu billig".

Det var Satans, saa nærgaaende den Slagter var i Dag. Han var vel vred over, at han ikke selv fik Drengen.

Hans Jensen bestilte dog et Kop Kaffe for Husfredens Skyld.

Slagteren skubbede en gammel Husmand væk, der sad og hang efter at faa en Puns med, for at gøre Plads til Drengen og klinkede saa med sin Medbejler.

„Skaal du, lad mig nu se, at du ikke banker ham alt for tit, for nu er jeg jo lidt af Familien, forstaar du, og det var jo grimt, om jeg skulde blive nødt til at give dig igen paa hans Vegne".

Hans Jensen lo og lod, som han tog det for en Vittighed.

Det var det nu ikke, men Slagteren tænkte for Resten aldrig senere paa Drengen eller hans Skæbne.

II.

Saa kom Jens Peter da i Pleje hos Hans Jensen. Denne Mand havde ikke det bedste Ord paa sig, og det var maaske ikke helt fri for, at Peter Andersens Samvittighed krympede sig lidt ved det, da han tilstod ham Drengen, men paa den anden Side var han jo ogsaa valgt til at varetage Kommunens Tarv, og Betalingen, Hans Jensen skulde have, var da ikke for stor.

Kunde det ikke gaa, saa kunde det ikke gaa, og saa kunde man jo dog altid tage ham derfra igen.

Hans Jensen ejede en lille Udflytter gaard paa Østrup Søndermark, og hvad Pengesager angik, saa havde han det godt.

Det var snart ogsaa det eneste Gode, han havde.

Han sled som et Bæst fra Morgen tidlig til Aften silde, og det var han nu nødt til, dels for sin egen gerrige Naturs Skyld, og dels fordi han for det meste ingen Karl havde.

Han havde to omtrent voksne Døtre, og dem hjalp han sig med til de fleste Arbejder. Dem hersede og bandede han over fra Morgen til Aften, og det kunde ogsaa nok behøves, for et Par dumme, kluntede Tøse var det, det kunde ikke nægtes, men om det var Hans Jensens Opdragelses Skyld, eller det var Naturen, skal jeg lade være usagt.

Hans Kone var ogsaa en sløv, indesluttet Natur, hun gik og sjokkede over sit Arbejde, som om der ikke var den Ting i Verden, hun brød sig om, men saaledes havde hun i hver Fald ikke været alle Dage.

Hun var maaske lidt forkælet opdraget, hun var jo gamle Per Mikkelsens eneste Barn, men en munter og livsglad Pige havde hun været i sine unge Dage; dog de Unoder fik Hans Jensen snart Bugt med, da han kom i Gaarden. Vrede Ord, et velment Puf for ikke at tale om rigtige Klø, er en udmærket Medicin til at fordrive Munterhed og Livsglæde med.

(Fortsættes).

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Husmændenes Jordresolution kontra Tyende- og Landarbejderforbundets.

—o—

Paa de jyske Husmandsforeningers Sendemandsmøde i Aarhus den 14. d. M. forsøgte jeg at stille Ændringsforslag til Foreningernes Forslag til Revision af „Lov om Jord til Landarbejdere". Under Motiveringen til mine Ændringer fremhævede jeg bl. a., at det af Udvalget fremlagde Forslag var lidet demokratisk. Flertallet af Forsamlingen her repræsenterer særlig den bedre stillede Del af Husmandsstanden; men de Klasser, der ligger nedenunder igen, nemlig den daarligt stillede Del af Husmandsklassen, Landarbejderne og Tyendet, de vil føle sig svigtet paa afgørende Punkter af Forslaget, og det vilde føre til, at man saa vilde komme i Kamp med dem, da de var begyndt at tænke og faa Mæle, saa de ikke længere lod sig ignorere, og den bedre stillede Del af Husmændene formaar ikke at gøre Front baade opad og nedad. Man taler her saa smaat om, at det gælder at Husmændene staar enige om Forslaget.

Men enig om dette Forslag er den konservative Husmandssamling til Højre af den bedrestillede Del, hvilket naturnødvendigt vil fremkalde den demokratiske Samling til venstre af de daarligstillede Husmænd og Landarbejdere, der uden Sammenligning er langt den talrigste Del. Man kan ikke paa den Maade ved her at vedtage dette udvandede Forslag paa kunstig Vis udskylle en Situation. Hvis ingen her vil tage deres Program op, vil disse Underklasser gøre det selv ved andre Mænd paa andet Sted.

Da senere Regeringspartiets og de reformrebelske Husmænd lavede Obstruktion under min Tale og ikke vilde høre paa mine Ændringsforslag og min Motivering, gjorde jeg Forsamlingen opmærksom paa, at jeg ikke her blot talte paa egne Vegne, men tillige paa „Tyendeforbundet"s Vegne, hvis Medlemmer bestaar af Tjenestefolk og Landarbejdere, og af hvis Bestyrelse jeg er Medlem.

De Ændringsforslag, jeg stillede, var nemlig overensstemmende med Forbundets Program i denne Sag, som det var vedtaget paa dets Kongres, men lidt nærmere udarbejdet i Detail. At en Del af denne Forsamling ikke ville lade mig tale i Ro, betragter jeg som et gyldigt Bevis for, at de vilde føre Kampen nedad. Men selv om de nægter at høre mig her, kan de derfor dog ikke ignorere de Klasser, som jeg gennem „Tyendeforbundet" repræsenterer, og Kampen vil altsaa uundgaaelig komme.

Jeg sluttede med at sige, at jeg konstaterer, at en Del af denne Forsamling ikke vil lade mig begrunde og stille mine Ændringer, hvorfor jeg altsaa vil slutte og tage mine Ændringsforslag tilbage.

Ordstyreren, Jørg. Nielsen, Viby, benyttede nu Lejligheden til paa en noget perfid Maade at give det Udseende af, som om det var ham, der fratog mig Ordet, samtidig med, at han meget højtidelig paatalte den Tone, jeg havde ført ind i Forhandlingen skønt han selv saa meget godt ved, at hverken han eller nogen kan paapege et eneste uparlamentarisk Udtryk, som jeg har brugt. Dette undlod han da ogsaa af ret gode Grunde.

Man kan vanskeligt værge sig mod det Indtryk, at fordi jeg talte paa fornævnte Underklassers Vegne, derfor skulde jeg nøfles baade af Ordstyrer og af de urolige.

Det er sandt, hvad „Jysk Morgenblad" siger, at Jørg. Nielsen ledede ikke Forhandlingerne upartisk.

Han var samtidig baade Indleder i Sagen og Ordstyrer. Straks da han havde sluttet sit Indledningsforedrag og opfordret til Diskussion, henvendte jeg mig øjeblikkelig til ham om Ordet og blev meget overrasket ved, at der da allerede var 7 Talere indtegnet foran mig. Forlad mig om jeg fejle; men jeg har noget af en Mistanke om, at der var modtaget Indtegning af Talere, før end Debatten om Sagen var erklæret aaben, eller ogsaa at Dirigenthvervet var overdraget til en anden i Mellemtiden, der modtog Indtegning uden at det var meddelt Forsamlingen, hvilket i saa Fald

er lige stridende mod al god parlamentarisk Orden.

Det bemærkes, at Jørg. Nielsen kunde have nogen Anelse om, at jeg vilde stille Forslag om indgribende Ændringer.

Jeg skal senere komme tilbage til mine Ændringsforslag og min Motivering af dem, saa vel som til Værdien af den vedtagne Resolution og dens Tilblivelse overhovedet.

Niels Mortensen,
Gedsted.

Fra Slagmarken.

—:—

Til Bladets Venner!

Jeg vilde gerne have Lov at opfordre alle Læserne af dette Blad til at agitere for det, Tag en Cykletur ud en Søndag og tegn et Par Stykker. Det kunde Du let gøre. Saa vil vort Blad snart faa lige saa mange Holdere som „Socialdemokraten". Kunde det bare ske, var vi godt hjulpen. Blandt vore 240,000 Tjenestefolk og de 100,000 Landarbejdere kan der let findes saa mange, der vil støtte os, at vi let kan gøre vort Blad til det største og bedste i Landet.

Alle Tjenestefolk og Husmænd bør holde vort Blad og ingen bør afsige det eller undlade at betale det, naar Opkrævningen kommer.

Carl Julius Jensen,
Aarslev, Brabrand.

Hensynstagen.

Der er en god Fremgang i Foreningen her i Revninge, alle Folk tar Hensyn til den. Selv Gaardmandskonen paa „Valdsgaarden" giver en Karl, som hjalp til ved Damptærskningen, 1 Kr. om Dagen, med den Motivering, at 50 Øre maatte man ikke give, det stod i Tyendebladet.

En Gaardmandssøn, som hjalp til en Dag, fik 2 Kr.; men han er jo heller ikke Medlem af Tyendeforeningen.

Andre Steder i Byen giver de en Tjenestekarl 1 Kr. for 3 Dages Arbejde ved Maskinen.

De gøde Agrarer i Revninge er ikke for at komme op med Mønten, hellere laaner de en Karl til ovennævnte Pris i Stedet for at betale en Arbejdsmand 30 a 33 Øre i Timen.

Jørgen Jørgensen,
Tjenestekarl.

Landarbejder!

—:—

I de følgende Linier vil jeg stille en Del Spørgsmaal til de mange Landarbejdere Landet over, som stadigvæk ryster paa Hovedet, naar de bliver opfordret til at indmelde dem i Tyende- og Landarbejderforeningen.

Hvorfor vil de ikke deltage i Organisationsarbejdet? De maa jo da huske paa, at det baade er til Gavn for dem og deres Børn! Da man jo dog skulde haabe, at Husmandsloven skulde blive forbedret og Daglønnen stige og Arbejdstiden blive forkortet, naar Landarbejderne og Tyendet bliver organiseret og fremsætter Krav i den Retning for Regering og Rigsdag.

Disse Foreninger vil sikkert ogsaa skabe bedre Forhold for Tyendet og Landarbejderne baade med Hensyn til Behandling og Løn.

Med Henblik paa det mindreaarige Tyende, saa maa det jo staa enhver oplyst Arbejder klart, at dem vil det absolut gavne meget, da man jo burde antage, at det ældre Tyende vilde lægge Vægt paa at behandle deres Medtjenere godt.

Hermed sluttes for denne Gang, men hvis der muligvis vilde blive svaret fra en af de mange Landarbejdere, der staar uden for Organisationen, vil der nok blive svaret fra vor Side igen.

P. Fuhlendorff.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Novembermødet i Ringsted.

—o—

Det forløb udmærket.

—

Mødet, som blev foranstaltet 1. November i Ringsted forløb udmærket. Der var mødt ca. 400 Tilhørere, mest fra Landet.

Redaktør Hækkerup, „Ringsted Soc. Dem." aabnede Mødet, hvorefter Carl Westergaard holdt et udmærket Foredrag om vor Bevægelse. Tilhørerne fulgte godt med. Derefter talte Frk. Mikkelsen om Tyendeforholdene i København og advarede mod at rejse derind.

Efter Foredragene fulgte en Smule Diskussion. Lærer Thyregod, Kærehave, m. fl. deltog.

Da dette Møde forløb saa godt, maa vi herefter — som Meningen var — gøre 1. November til vor faste Demonstrationsdag. Paa den Dag maa vi i alle større Byer foranstalte afholdt Møder, hvor vore bedste Mænd taler om vor Sag.

Byens Arbejdere demonstrerer 1. Maj, de jyske Husmænd 1. Febr. (Husk deres Møder sidste Vinter). Dertil kommer nu vor Demonstrationsdag, 1. November.

Desuden maa vi stadig afholde vore store Tyende- og Landarbejderstævner omkring i de forskellige Landsdele om Sommeren i Lighed med de to i Sommer i Næsbyhoved Skov (Fyn), og Terslev (Sj.).

Nu maa alle hjælpe til, at disse Møder kan blive saa store som muligt. **C.W.**

Alkoholspørgsmaalet.

—:—

(En historisk Oversigt).

Af Dr. Helenius ved et Kursus i Sundheds- og Alkoholkære paa Skodsborg Sanatorium. Her efter D. A. F.s Lærerforbunds Aarsskrift.

Som Indledning t l de Foredrag, jeg her skal holde, vil jeg søge at klarlægge Betydningen af det Alkoholspørgsmaal, vi har med at gøre i vor Tid. Der har nemlig altid været Rusdrikke og alle Tider Afholdsfolk inden for den historiske Tidsalder. Men der er stor Forskel paa det Alkoholspørgsmaal, vi kender fra gamle Dage, og det, vi har nu. Vi læser baade i Bibelen og i gamle græske Bøger om Mænd, der var afholdne; men Samfundet var den Gang anderledes, derfor var Drukkenskaben ogsaa anderledes. Man drak næsten udelukkende Vin, derfor var den kroniske Alkoholisme ikke saa fremtrædende. De, der den Gang blev kroniske Alkoholister, blev det Reglen først paa deres gamle Dage, derfor finder vi ikke saa megen arvet Svaghed paa Grund af Drik den Gang som nu. Ganske vist bidrog Drukkenskaben den Gang baade til Grækernes og Romernes Undergang. Men det var de ledende Mænd i Samfundet, der gik under, og ikke som nu det store, brede Lag i Befolkningen. Dette blandede sig derimod med de højere Lag og tilførte disse friskt Blod. I vore Dage er Drukkenskaben helt anderledes; nu træffer vi kronisk Alkoholisme allerede i Trediveaarsalderen, derfor ondarter (degenererer) Slægten.

Desuden har Drukkenskaben helt andre Former i vore Dage; der drikkes ikke blot hjemme i Familierne, men rundt omkring paa Kroer og Beværtninger. I Grækenland kendte man aldeles ikke til dette Værtshusdrikkeri. En Græker, der satte Pris paa at have et godt Lov paa sig, han gik aldrig ind i et Drikkehus, langt mindre tog han sig for at være Kromand.

Se, dette er Forskellen: I gamle Dage var det kun enkelte Familier, der var alkoholiserede, i vore Dage er det hele Samfundet, der er alkoholiseret.

Vi har i vore Dage at gøre med en Alkoholisme, der bliver værre og værre fra Slægt til Slægt, og Slægten bliver mere og mere modtagelig for Alkoholismens sørgelige Følger. Denne Sygdom er derfor mere farlig nu end tidligere.

Nu er det kommen dertil, at alkoholiske Drikke anses for at høre til det fornødne.

Det, man kalder Skik og Brug og gammel Vane, har vi Afholdsfolk en haard Kamp med.

Alkoholen har saaledes i Slægten efterladt sig to Ting, som vi nu har at kæmpe imod det ene er, at Slægten er gennemsyret med Trang til Alkohol, og det andet er Vanen eller Skik og Brug. Vi er i vore Dage naaet dertil, at enten gør vi os til Herre over Alkoholen, eller ogsaa gør den sig til Herre over os.

I det 19. Aarhundrede er der slaaet 7 ½ Mill. Mennesker ihjel i Krig. Men blot i de sidste 30 Aar er lige saa mange gaaet under af Drik. Alkoholspørgsmaalet er derfor saa vigtigt et Spørgsmaal i vore Dage, at ingen har Ret til at skyde det fra sig. De ved, at her i Danmark gaar hver 5. eller 6. Mand i sin Grav direkte eller indirekte som Følge af Drik. Tænk, hvad saadan en Familie maa lide, før Manden gaar i sin Grav. Hvis vi staar og ser paa, at en Mand kuldsejler, saa gør vi alt muligt for at komme Manden til Hjælp; men hvordan kan vi da staa rolige og se paa, at Tusinder af Mennesker gaar i deres Grav paa Grund af Drik?

Folkeoplysning.

—:—

Man kan ikke forlange, at Folkehøjskolen skal lave Politik. Naar en Samling Højskolemænd i Skolens Navn har villet hævde et bestemt politisk Standpunkt, er de i Reglen kommen lidt daarligt derfra. Saaledes fandt man det lidt ubetimeligt, at en Del Højskoleforstanderei Landsbyungdommens Oplysnings Navn forlangte mere Militær og tilsagde den daværende Krigsminister Madsen deres Bevaagenhed og Støtte. Og vil man huske blandt deres Argumenter de kuriøse Betragtninger over Krigene, der havde givet os store Mænd, og Krigssangerne, der ikke kunde undværes i den folkelige Oplysning.

Der er ingen, der kan forlange, at Højskolen som Institution skal optræde enten militaristisk eller antimilitaristisk, enten for Ven-

stre eller Højre. De enkelte Skolemænd maa som andre Borgere have Lov at følge deres Hode. De faar mene om Dagens Politik, hvad de vil. Det er ikke afgørende for deres Dygtighed som Højskolelærere. Det er en Gerning, der kræver megen særlig Begavelse, Talent om man vil. Og Talenter groer ikke paa Træer. Man vilde gøre Folkeoplysningen en daarlig Tjeneste, om man spærrede Vejen til den for de Talenter, man ikke selv var politisk enig med.

Lad Højskolens Mænd have deres modstridende Meninger om mange Spørgsmaal.

Men ét synes jeg de maa være enige om. Det er Respekten for Folkeoplysning. Respekten for alle Menneskers Ret til at faa Del i den.

Den har de banet sig Vej frem paa. De har talt tidlig og sildig om, at vort Folk var et lille Folk, men at netop derfor havde vi ikke Raad til at spilde nogen Kræfter. Vi havde ikke Raad til at lade en folkelig Ødemark ligge udyrket og forsømt. Vi maatte bringe Oplysningen ud til dem, der før havde været udenfor Kulturfællesskabet, vække deres slumrende Evner. Det var Ovelsen af de ubrugte Kræfter, man sang og talte om. Det var Folkeoplysningens Ide, den, der skabte en ny Folkesang over Landet, den flokkede Tusinder om Talerstolene. Og da det konservative Styre i Landet frygtede al den Oplysning, fordi man saa, at naar Evnerne vaagnede, saa steg ogsaa Fordringerne til at sige et Ord med, da de lukkede Landsbyskolerne for Foredragene, da rejstes Forsamlingshusene Landet over.

Denne store Bevægelse bares af en Ide: Oplysning ud til Samfundets mørkeste Kroge.

Og hvis man nu er i Færd med at krænke denne Ide, hvis Højskolens egne Elever ponser paa at slaa Bom for Folkeoplysningen, hvis de siger: Til os og ikke længere! saa forekommer det mig, at Folkehøjskolen maa lade høre fra sig. Hvis ikke al dens Idealisme skal blive til Hykleri, hvis ikke alle dens Frihedstaler skal være hæslige Tartuffekunstner, saa maa den protestere. Skal dens Folkeoplysning betyde Oplysning til en bestemt Klasse i Samfundet og skal al dens Tale om at vække de Evner, der laa gemt i Sindet som en Skat under Muldet, blot betyde at give en enkelt Stand den Magt, som Kundskaber er, der staar lavere paa Rangstien, nede i Uvidenhed, saa er Højskolen bleven en latterlig og dum Karikatur af, hvad den burde være.

Vi bragte forleden en Artikel af Højskoleforstander Arne Møller. Af den fremgik det, at Højskolens gamle Elever Landet over nu søgte at hindre Oplysningsarbejdet blandt Tyendet. De nægtede dem Brugen af Forsamlingshusene, nægtede dem Lokaler til Oplæsning af Bøger og Blade, skønt de vilde betale derfor. Og kun et ganske enkelt Sted havde Sømmelighedsfølelsen forbudt dem en saadan Adfærd.

Hvis Højskolerne tier dertil, saa er det, fordi de har talt saa tit i Utide, at de har tabt Sansen for det rette Tidspunkt. Der maa protesteres i Folkeoplysningens Navn. Naar en Højskolemand for Fremtiden taler om Højskolens Sejr, Grundtvig og Kold eller Folkeoplysning, maa han tage Afstand fra en Folkeoplysning, der holder Tyendet nede. Han maa til at forarge sine Tilhørere paa det Punkt, til de faar tænkt sig om. Den Folketaler, der ikke tør sige sine Tilhørere ilde hørte Sandheder, han er ingen Mand. De gamle kaldte en Person af den Slags en Øjentjener.

Hvad Højskolens Mænd mener om Politik faar være en privat Sag. Men hvad de mener om Folkeoplysningen, om Højskolens Støtter Landet over tør aflukke den for Tjenestefolkenes store Klasse, det er et Spørgsmaal om Liv eller Død for hele dens Virksomhed.

Helge Hostrup.

Jens Vejmand.

Hvem sidder der bag Skærmen
med Klude om sin Haand,
med Læderlap for Øjet
og om sin Sko et Baand?
Det er saamænd Jens Vejmand,
der i sin sure Nød
med Hamren maa forvandle
de haarde Sten til Brød.

Og vaagner du en Morgen
i allerførste Gry
og hører Hamren klinge
paany, paany, paany,
det er saamænd Jens Vejmand
paa sine gamle Ben,
som hugger vilde Gnister
af morgenvaade Sten.

Og ager du til Staden,
bag Bondens fede Spand,
og møder du en Olding,
hvis Øjne staar i Vand —
det er saamænd Jens Vejmand
med Halm om Ben og Knæ,
der næppe ved at finde
mod Frosten mer et Læ.

Og vender du tilbage
i Byger og i Blæst,
mens Aftenstjernen skælver
af Kulde i Sydvest,
og klinger Hammerslaget
bag Vognen ganske nær —
det er saamænd Jens Vejmand,
som endnu sidder der.

Saa jævned' han for andre
den vanskelige Vej,
men da det led mod Julen,
da sagde Armen nej;
det var saamænd Jens Vejmand,
han tabte Hamren brat,
de bar ham over Heden,
en kold December-Nat.

Der staar paa Kirkegaarden
et gammelt frønnet Brædt;
det hælder slemt til Siden,
og Malingen er slet.
Det er saamænd Jens Vejmands,
hans Liv var fuldt af Sten,
men paa hans Grav i Døden
man gav ham aldrig een.

Jeppe Aakjær.

Tyendebladet som Smudsblad.

—:—

„Agrar-Dagbladet"s Dom.

—

Under Overskrift: „Smudspressen" skriver Hr. Redaktør Oluf H. Jørgensen nedenstaaende Artikel paa en meget fremtrædende Plads i sit Blad, „Agrar-Dagbladet, under Mærket „En Holder af Agrar-Dagbladet":

Da Agrar-Dagbladet" er Landmandens Blad over hele Landet, maa det vel være paa rette Sted at bede om Plads for en lille Bemærkning.

Der har været skrevet saa meget om den københavnske Smudspresse og kun den alene; er der da ikke andre Smudsblade end i København? Jo, der er. Der udgaar f. Eks. et Blad fra Aarhus under Navnet „Tyendebladet", dette fører i hvert Fald jævnlig Smuds i sine Penne.

„Tyendebladet" er ikke alene til stor Skade for Gaardmanden, men ligesaa meget for Tjenestefolkene selv, som er Holdere af Bladet, og saa vidt jeg har set, er det navnligt de meget unge Karle, 16—20 Aar, det særligt gaar ud over.

I „Tyendebladet" gives der Raad og Regler, hvorledes de bedst kan skade deres Husbond paa den mest uforskammede Maade; Redaktøren skriver til Eks.: „Det gaar ikke an at ligge syg i dagevis ej heller at opholde sig paa V. C. i timevis, nej, det bliver opdaget, men derimod skal alting naturligvis gøres og gøres godt, saa godt og saa lang Tid, saa der ingen Ting bliver udrettet". Slige Raad bliver straks adlydt; og naar sligt Uge efter Uge uhindret bliver udsaaet, hvor vil det da ende? Og hvorledes kan sligt forhindres? Der er ogsaa mange Husbonder og Madmødre, hvis Navne bliver draget offentligt frem og omtalt eller beskrevet paa den mest uforskammede Maade.

Jeg vilde gerne, om andre vilde udtale sig om denne Sag og om hvorledes det kunde forhindres, at slige Blade kom vore Tjenestefolk i Hænde, hele Samfundet til Skade. Det er paa Tide, der bliver raabt „Vagt i i Gevær!" og det baade i By og paa Landet".

— — —

Det er for at alle kunde se, at vi ikke var bange for at optage, hvad vore Modstandere skriver, at jeg har optaget denne Agrar-Artikel med Hud og Haar. Samtidig kan vore mange Læsere faa at se, med hvilket fanatisk Raseri, Agrarerne forfølger os og hvilken Frygt de nærer for os og vort Blad.

Det er jo et godt Bevis for, at vi er ved at blive en Magt, at Agrar-Dagbladet begynder at spekulerer over, hvordan vi bedst kan bekæmpes.

Agrarerne begynder at frygte for, at de skal tabe den Enevælde, som de saa længe har misbrugt.

Forøvrigt synes jeg, Hr. Jørgensens Artikel er yders tarvelig. Han kalder vort Blad, et Smudsblad, og sammenligner det med Blade, som bringer sjofle Historier m. m. Det havde vi ikke troet om Hr. Jørgensen. Jeg har altid i ham set en ærlig Modstander, man kunde tage sin Hat af for, naar Slaget var endt.

For at opfanatisere Bønderne mod os, fortæller han ren Usandhed om Tyendebladet. For Eks. har jeg aldrig skrevet disse Linier, som Hr. Jørgensen tillægger mig.

Jeg kender kun en Slags Smudsblade, og det er dem, der skriver bevist Usanhed for at skade en Modstander. Det har Hr. Jørgensen gjort og har derved selv lagt sit Blad paa Hylde med de efter min Mening mest gemene Smudsblade!

Det er vor Sag at kæmpe for Tyendet og Landarbejdernes Ret. Det ved Hr. Jørgensen saare godt, men han tør ikke tage en eneste af vore ledende Artikler, der kan fortælle, hvad vore Krav gaar ud paa.

Men i Stedet derfor, skriver han, at vor Opgave er at skade Husbonden!

Hr. Jørgensens Skrivemaade kan vore Læsere selv bedømme!

Vi vil ikke skade andre end dem, der ikke vil tage en Smule Hensyn til vore smaa og retfærdige Krav. Det ved Hr. Jørgensen, og han ved ogsaa udmærket

godt, at vi ikke fremdrager Navn paa andre Husbonder end dem, der virkelig har mishandlet deres Folk eller behandler dem daarligt. Hr. J. bør hjælpe os med det Arbejde, om han vilde Ret.

Jeg har nok hørt, at der virkelig er Agrarer, der ikke tillader — ja tænk en Gang! — sine Folk at læse det Blad, som de ønsker, men jeg havde dog aldrig troet, at Hr. Jørgensen vilde gøre sig til Talsmand for et saa frygtelig aandelig Tyranni — et Tyranni, som man ikke har kendt Mage til, siden Pavedømmet.

Men nu ved vi, hvad vi kan være belavet paa fra Agrarernes og deres Redaktørs Side.

Det kunde aldrig falde mig ind at kalde Agrar-Dagbladet for Smudsblad fordi det er min Modstander. Tværtimod! Jeg har altid syntes, det var et velredigeret Blad der talte sin Klasses Sag paa en god Maade. Det har derfor forbavset mig, at Landmændene ikke har holdt det alle. Det er nu min Dom over dette Blad, trods det, dets Redaktør kalder vort Blad et Smudsblad og derfor udnævner mig til Smudsblads-Redaktør.

Carl Westergaard.

Højskole-Daarskab!

—o—

Højskolens store Profet, Hr. Holger Begtrup, ønsker ikke, at hans Elever læser Aviser i deres Skoletid.

—

Hvor længe vil Ungdommen taale sligt Daarskab?

—

Hr. P. Pedersen, Langeland, fortæller os i forrige Nr. af „Tyendebladet", at naar han har taget til orde for Højskolen imod dens Modstandere er det kun en Protest mod at man angriber Højskolen med uholdbare Paastande.

Hvad er det for uholdbare Paastande, der er tale om? Det kunde være interessant at faa dem at høre! Efter min Mening har den gr. Højskole i den sidste Tid lavet saa mange Fadæser, at det er forunderligt at det er gaaet saa upaatalt hen, som Tilfældet er.

Jeg tænker her bl. a. paa en Udtalelse af Højskoleforstander Holger Begtrup om, at han ikke ønskede at hans Elever læser Aviser i den Tid, de var paa Skolen.

En saadan Opfattelse hos en Mand, der er Lære af en stor Ungdomsskole, maa nødvendigvis falde alle frisindede Mennesker for Brystet.

Man tænker sig det praktiseret: undvære Aviser i et halvt Aar! Det var jo mildest talt umuligt! — Jeg tænker selvfølgelig her ikke paa dem, som kun læser brækkede Ben og overkørte Arme og andre „sensationelle" Begivenheder, men jeg tænker paa de unge, som virkelig læser deres Avis, og som med vaagen Sans følger de aktuelle Begivenheder og som med Udbytte læser de kundskabsmeddelende Artikler, som en god Avis kan indeholde. Kort sagt, de, der ved at læse Avis, ikke forstaar det, at kende smaa Skandaler i Danmark og store do. i Amerika, men de, for hvem det at læse deres Avis, staar som en Nydelse, som noget uerstatteligt

— — **En saadan Udtalelse** (som nu denne om Avislæsning) **fra en af Højskolens ledende Mænd, vil mere end noget andet gøre det af med den gr. Højskoles Fremtid!**

En vaagen, selvbevidst Ungdom taaler ikke den Slags Formynderskab. Og efter hvad jeg kan se, er den Ungdom, der læser Aviser, langt at foretrække for dem, som ikke endnu er naaet saa vidt.

Men, synes jeg, man kunde i hvert Fald forlange af en Højskole, ledet i Grundtvigs Aand, at den stillede sig saa frit, at at den lod de Elever læse Avis som ønskede det, og ikke udtalte offentligt, at den helst ønskede at Eleverne lod Avislæsning fare i deres Skoletid.

Det er for Oldnordisk!

Agitator.

Opkrævningerne
paa
Tyendebladet!

Vor Postopkrævning for Oktober Kvartal kommer i de førstkommende Dage.

Vi haaber at alle vore Holdere betaler den første Dag den kommer.

Hvis Posten ikke træffes, bedes Holderne selv betale den paa Posthuset.

Ingen maa lade Opkrævningen gaa tilbage ubetalt! **H.-R.**

Vor Bevægelse.

—:—

— Tirsdag den 27. Oktober holdt Rørby Tyendeforening Generalforsamling, hvor kun Halvparten var mødt.

Regnskabet, der balancerede med en Sum af 26 Kr., fremlagdes og godkendtes. Da Formanden og andre Bestyrelsesmedlemmer rejste, valgtes følgende:

Søren P. Sørensen, Formand, Johannes Petersen, Næstformand, Frederik Hansen, Kasserer, Laurits Hansen og Oskar Frydtmann i Bestyrelsen.

Søren Peter Sørensen,
Formand.

— Røjle Afd. afholdt i Fredags Aftes Generalforsamling i Røjle Forsamlingshus.

Foreningens Næstformand, Tjenestekarl Julius Hansen, Kustrup, oplæste Regnskabet, der balancerede med 95 Kr. 92 Øre.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Til Bestyrelsen genvalgtes Thorvald Nielsen, Strib, og i Stedet for Formanden, Aug. Jespersen, der er bortrejst, valgtes Tjenestekarl Peter Jensen, Stutterigaarden.

Til Suppleanter valgtes A. J. Jensen, Røjle Skov, og Poulsen, Aulbygaard.

Derefter foretoges Valg af Delegerede til Repræsentantmødet i København i Foraaret 1909. Valgt blev Thorvald Nielsen, Strib, og Niels Clement, Staurby

Efter Generalforsamlingens Slutning afholdt Bestyrelsen Møde, hvor den konstituerede sig med Tjenestekarl Julius Hansen, Kustrup, som Formand.

— Tyendeforeningen for Fjenneslev og Omegn har i den sidste Tid haft en saa god Fremgang, at den nu tæller 72 Medlemmer. Da den blev stiftet i Sommer, talte den knap 40.

— Terslev og Omegns Tyende- og Landarbejderforening afholdt Generalforsamling i Terslev Kro Søndagen den 25. Oktober, hvor følgende blev forhandlet: Til Bestyrelse valgtes som Formand Tjenestekarl Alfred Larsen, Ulstrup, som Næstformand Tjenestekarl Ludvig Nielsen, Hastrup, Kasserer Arbejdsmand Hans Larsen, Aarløse, Bestyrelsesmedlemmer Tjp. Marie Frederiksen, Aarløse, Tjk. Emil Jensen, Aarløse, Tjp. Sofie Kristoffersen, Terslev, og Tjk. Frederik Poulsen, Ørslev.

Til Revisorer Tjk. Peter Nielsen, Aarløse, og Tjp. Johanne Petersen, Ørslev.

Til Suppleanter Tjk. Jens Vandmann, Bjerrede og Tjk. Lars Chr. Larsen, Aarløse.

Det vedtoges, at der ikke maatte udskænkes Spiritus ved vore Møder og Sammenkomster

Der blev bevilget 8 Kr. til Mødet i Ringsted den 1. November og 4 Kr. til en ny Afdeling, der er bleven oprettet i Gørlev.

Der blev valgt 3 Repræsentanter til Kongressen i København 1909; nemlig, Formand Alfred Larsen og Bestyrelsesmedlemmerne Marie Frederiksen og Sofie Kristoffersen.

Derefter Oplæsning og Godkendelse af Regnskabet fra April til Oktober.

Alfred Larsen,
Formand.

— Udby og Omegns Tyendeforening afholdt den 14. November et Møde i Udby Kro, hvor Redaktør Westergaard holdt et Foredrag om Revolutionen.

Forud for Mødet var afholdt Generalforsamling, hvor der blev foretaget Valg af Bestyrelse. Valgt blev M. Andersen, Formand, Martin Jensen, Chr. Brogaard, Peter Kold' V. Jensen, H. Chr. Andersen og P. Pedersen.

Uge-Kronik.

—:—

Hr. Redaktør Helge Hostrups

udmærkede Artikel om Folkeoplysning har vi hentet fra „Jysk Morgenblad". Vi beder vore Læsere særlig lægge Mærke til Artiklens Indhold, da Forfatteren jo selv er gammel Højskolemand.

Her kommer fra Dybet

Den bekendte Musikdirektør Carl Møller, Aarhus, har komponeret en iørefaldende Melodi til Jeppe Aakjærs Sang: Her kommer fra Dybet.

Musiken er forøvrigt tilegnet vor dygtige Tegner Victor Jensen, som en Tak for hans udmærkede Illustration til Sangen.

Anmelder.

Tyendekommissionen.

Efter hvad Dagbladene meddeler kan der ikke ventes nogen Betænkning fra Tyendekommissionen i indeværende Rigsdagssamling. — Naa, hvorfor heller vaagne nu, da det stunder mod den kolde og kedelige Vinter. Nej, fortsæt saa hellere med Dvaletilstanden.

En mægtig Fremgang!

Vort Blad har i den senere Tid haft en kolossal Fremgang. En enkelt Dag endog 73 og Dagen efter blev Rekorden slaaet; da fik vi nemlig 91 nye Holdere. Vi haaber at alle vil gøre sit til, at Fremgangen stadig kan fortsætte. **H.-R.**

En morsom Overskrift!

Et stort jysk Dagblad bringer som Overskrift over en stor Artikel om det frygtelige Holte-Mord følgende:

„Den billige Arbejdskraft. Polakker omringer en Gaard. 4 Børn i Dødsangst.

— — Det kan man da kalde at give sine Læsere en frygtelig Meddelelse i smaa Portioner!

Ingen bedre!

I et Selskab i Norge hvor der blev fortalt mærkelige Oplevelser, sagde en:

„Ved De, mine Herrer, at jeg har set en Neger, der var saa sort, at Trækul vilde have gjort et hvidt Mærke paa ham".

En anden:

„Naa, det var da ingen Ting. Jeg har set et et Stykke Træ, som var malet som Marmor — det gik til Bunds, naar det kom i Vandet".

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal inden den 24. ds. Vi sender da det Antal pr. Opkrævuing nogle Dage efter.

Tyendebladet

faas fra Dato for 50 Øre Resten af Kvartalet.

Sammen med Januar Kvartal 1 Kr. ialt.

Pladser.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Bortfæstning.
Stadsfæstemand **Winther-Jensen,**
Fiskergade 3, Aarhus.

Foredrag tilbydes

Foredrag, Deklamation

samt **humoristisk Oplæsning** tilbydes af **Elna** og **A. P Bjarnholt.** Moderate Priser
Adr.: Clermontgade 27, Roskilde.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom“.**
Honorar: 2 Kr. og fri Rejse.
A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri, Esbjerg.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Abonnér paa „Tyendebladet“.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden“)
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

Billigt Honorar.
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.
Laurits A. Jensen, Svejstrup, Skovgaard, Alken.
Typograf Harald Jensen, Brønderslev.
Lars F. Andersen, Sygehuset, Skive.
P. Fuhlendorff, Sabro, Mundelstrup.
Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.
Chr. Christensen, Gothersgade 41², København.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet Hinnerup.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Aarhus.

Husk

RyesgadesMode-Magasin

Ryesgade 23.

Stort Udvalg i Damehatte.

Billige Priser.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus, giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Hattefabriken,

Aagade 39,

sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!

Hatte moderniseres bedst her.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos
Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Telef. 1436.
— Aarhus. —

FOTOGRAF
Fred. Eckardts Eftflg.,
Joseph Allin,
Søndergade 23—25, Aarhus.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

For Umonskis Vedkommende var Autoriteterne meget opsat paa, at han skulde fanges, thi hans Forseelse, Overfald paa en Officer, blev anset for meget alvorlig, og den var saa meget desto mere graverende, som han var en Jøde.

Døden vilde ubetinget være Straffen, og i dette Tilfælde vilde Misæderen sandsynligvis komme til at smage Knutten i adskillige Dage, før Strikken endelig vilde gøre Ende paa hans Lidelser.

Hvis Rachel ikke havde vidst alt dette i Forvejen, kunde hun faa det at vide af det, der taltes om i Fængslet, og hun bad i sit Hjerte om, at hendes Kæreste, hvis han ikke kunde komme i Sikkerhed, maatte omkomme i Skovene, thi hun gos ved at tænke paa, hvad han vilde komme til at lide, hvis han blev fanget.

Da Morgenen gryede, spredtes det Rygte, i Kolonien, at Balakhin endnu var bevidstløs, og at Lægerne tvivlede paa, at han vilde komme sig.

Slaget var blevet ført med en saadan Kraft mod Tindingen, at det havde haft en Hjærneryslelse til Følge, og da Balakhin ikke var nogen stærk Mand, var der kun ringe Chancer for, at han vilde komme sig.

Hele denne Dag og den næste laa han bevidstløs hen, og skønt der blev gjort alt for at kalde ham til Live, viste Bestræbelserne sig frugtesløse, og hen imod Aften den anden Dag døde han.

Da Catherine rørte Nyheden, lo hun og sagde til Rachel:

„Himlen er os gunstig, og der er nu en Fjende af Folket mindre“.

Det var just ikke meget logisk tænkt, men hun var kommen til at betragte alle Soldater og deres Officerer i hele Sibirien med et dybt Had, og det var derfor ikke at vente, at hun skulde sørge, naar en af dem døde.

Hvad Rachel angaar, var hun meget sorgfuld. Ikke for Balakhins Skyld, thi hvorledes skulde hun kunde sørge over ham? Men for Moses, fordi der nu ikke vilde være det ringeste Haab for ham, hvis han blev fanget.

Hendes Bekymring gav sig imidlertid ikke noget ydre Tegn undtagen i hendes tankefulde Ansigt og taarefyldte Øjne.

Men da der var gaaet nogle Dage, uden at der var kommen Efterretning om Flygtningens Fangst, beroligedes hun, og hun tænkte ved sig selv:

„Han har endelig fundet Fred, Dødens Fred i Ørkenen, men skønt jeg ikke kender hans Grav og mine Taarer aldrig skal væde den, saa skal vi dog, naar Tidens Fylde kommer, mødes igen der, hvor der ikke er mere Graad, og hvor de retfærdige og de uretfærdige skal dømmes efter deres Gærninger“.

De smaa Afdelinger, der var sendt ud i forskellige Retninger efter Flygtningen, vendte tilbage, men bragte ingen Efterretninger.

Telegrafen var ogsaa bleven udstrakt benyttet, men da Telegraftraadene kun gaar ved Postvejen, kunde det ikke nytte meget, thi ingen Mand, der søgte sin Frihed, vilde være

„Mejeristanden“

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907“ — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen,** Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted,** Skovby St. (sidstnævnte ansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre pr. Linie.
Rabat: 25 %		
Pladser	10	„ „ „
Møder	10	„ „ „
Forretninger	10	„ „ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncér i „Tyendebladet“!

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet“s Trykkeri),

Søndergade 31 — Aarhus.

AVERTER! ABONNER! AVERTER!

Bestil straks

„Tyendebladet“.

Koster kun

75 Øre Kvartalet.

Kontor:

Hjelmensg. A, Aarhus

Telefon 885.

Til Skiftedagen

anbefales mit store, billige Lager af alle Slags Klædeskabe, Kommoder samt kurante Møbler.

P. M. Paulsen,

17, Frederiksgade 17, Aarhus.

Bl. Annoncer.

Fyns Kredsforening

afholder Kredsmøde den 20. December i „Folkets Hus“ i Odense.

Punkter til Drøftelse:

Adolf Skouboe: Oplysningskont.

Indkøb af Bøger og Pjecer.

Eventuelt.

Udkommen er:

„Lommebog for Ungdommen“

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag, Vammen — Viborg,

Agitér for „Tyendebladet“

Ejvin Laale:

Sejr

- En Fortælling om en, der vandt frem -

— Illustreret af Otto V. Larsen —

udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.

Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til

Lærer Grønvald Fynbos Forlag, Vammen — Viborg.

Terslev Tyende- og Landarbejderforening

afholder offentligt Foredrag med efterfølgende Bal i Terslev Forsamlingshus Søndag den 22. ds., Eftermiddag Kl. 6. Som Foredragsholder kommer til Stede: Fru Elna Bjarnholt, Roskilde. Desuden holder Forfatteren Hr. A. P. Bjarnholt, Roskilde, humoristisk Oplæsning.

Entre til Foredraget 25 Øre og til Ballet 1 Kr. for en Herre og 50 Øre for en Dame.

Kongsted Musik!

P. B. V.

Alfred Larsen,

Formand.

Tanderup Sogns Tyende- og Landarbejderforening

afholder

Stort Andespil

Søndag den 22. ds., Eftm. Kl. 4.

Alle velkommen!

Der bortspilles 18 Ænder og 2 store Gæs a gennemgaaende Sedel 1,50 Øre.

Bestyrelsen.

Stort Møde

i

Baaring Forsamlingshus

Lørdag den 21. ds., Kl. 8.

Mød alle! Form.

Abonnér paa Tyendebladet.

Al Slags nyt, moderne og solidt

*** Fodtøj, ***

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.

Skomager N. P. Larsen,

Viby, Nørre Aaby.

R. S. Berings Skotøjsforretning

i Brabrand

anbefales til forestaaende November med smukt, solidt og billigt Herre-, Dame- og Børnefodtøj.

Læs og Bemærk!!!

Gratis kan ethvert Tyende ved mindre end 2 Timers Arbejde erholde 1 Lommeuhr og Fonograf med Valser, send straks Adr. og Svarporto til

Chr. Kristensen,

Jernbanegade 8, Kolding.

— Agenter antages. —

Køb

deres Herreklæder

hvor det største Udvalg findes,

nemlig i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Skive.

Husk

Engelske Herrekl.

holder længst!

passer bedst!

koster mindst!

saa taabelig at komme i Nærheden af Stationerne.

Han maatte holde sig til de vildsomme Egne; men selv om han derved kunde undgaa de menneskelige Blodhunde, var der saa mange andre Farer, at Haabet dog kun var lig et flimrende Lys, som let kunde gaa ud.

Da Soldaterne kom tilbage, blev der almindelig Harme blandt Embedsmændene over, at Umonski havde undgaaet, hvad de kaldte Retfærdighed. Men de trøstede sig med, at han nok vilde finde Døden i en anden Form.

Som sædvanligt, naar en Fange undløb, blev der vist større Aarvaagenhed, og de andre Fanger blev behandlet strængere, thi nogen skulde Embedsmændene lade deres Vrede gaa ud over, og det var saa dejligt at tyranni-sere over dem, som aldeles intet Middel havde til at værge sig.

Saadanne Retsbegreber eksisterer overalt i Rusland og særlig i Sibirien, fordi Embedsmændene der b iver mere haardhjertet ved det daglige Syn af Lidelser og Elendighed, og deres Magt er saa stor i de afsondrede Egne, at den dyriske Natur i Mennesket faar Lov til at faa Overhaand over de bedre Følelser.

De strænge Regler, der blev gennemført efter Umonskis Flugt og Balakhins Død, gjaldt for Straffefangernes Hustruer, Børn og Venner lige saa godt som for Fangerne selv.

Rachel fik Ordre til at holde sig i sin Hytte med Undtagelse af en kortvarig Motion daglig.

Paul Petrovna, hvem man havde lovet mere Frihed, fik Underretning om, at han v lde blive holdt indespærret, og den Ret, hans Hustru havde haft til at besøge ham af og til, blev hende herefter frataget.

Naturligvis var der ingen Mening i alt dette; men det stemmede godt med den sædvanlige Praksis i Kara-Minerne.

Den ledende Tanke var maaske, at den forøgede Strænghed skulde bevæge Fangerne til selv at søge at forhindre en Medfanges Flugt; men der kunde ikke spores nogen saadan Virkning, og naar en Fange flygtede bort, fik han i Almindelighed sine Kammeraters bedste Ønsker med paa Vejen.

Hvad Rachel angaar, saa bekymrede hun sig ikke meget over at blive berøvet den ringe Frihed, hun havde i Forvejen; m n Catherine blev rasende. Hun var af en altfor barsk og vild Natur til at lade sig tæmme ved Haardhed og Lænker.

Hun var fnysende vred; men hun var snild nok til at bide Harmen i sig, thi hun havde under den lange Rejse gennem Sibirien lært Magthaverne tilstrækkeligt at kende til at vide, at hun ikke formaaede at udrette noget imod dem under de givne Forhold, om hun saa havde besiddet Samsons Styrke eller Herkules' Kraft og været vild som en Tigerinde, der er berøvet sine Unger.

Hun trøstede sig med den Tanke: „Min Tid vil komme“.

Hun mente naturligvis Hævnens Tid. Men naar den vilde komme eller hvorledes den skulde komme, derom kunde hun ikke gøre sig nogen Forestilling.

24. Kapitel.

Der var nu gaaet seks Uger siden Umonskis Flugt, men der var endnu ikke kommen nogen Efterretning om hans Tilfangetagelse.

Balakhin var bleven lagt i sin Grav, og der voksede allerede Græs paa den, thi naar først Sneen er smæltet i hine Egne, spirer

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Mørke kontante Manufakturforr.
ved
Chr. Christensen
anbefaler til Skiftedagen:

Det bedste i Herretøj til Prisen, stærkt Arbejdstøj, Arbejdsbenklæder fra Kr. 1,95.

Største Udvalg i sorte og coul. Kjoletøjer.

Ene-Udsalg her paa Pladsen af Chr. Junchers Fabrikata til Fabrikspriser.

Enkelt og dobbeltbredt Lærred i Tvist, Dowlas, Hør, 1/2 Hør og Blaar. Prima Bolster, fjertæt Nankin og Satin, uldne Dyner, Sengefjer og Dun i fuldstændig rene Varer.

Uldtrikotage, saavel til Børn som Voksne, forefindes i stort Udvalg.

Herre-Hatte, Huer og Kasketter.
Dame-Hatte og Kasketter, Pelshuer, Pelskraver og Muffer i et flot Udvalg.

Prima Symaskiner m. m. m.

Tiloversbleven Dame-Overtøj fra sidste Sæson udsælges til og uder Indkøbspris.

Bemærk!

Østergades elektriske Skotøjsreparationsværksted leverer Saaler og Flikker i Løbet af 1 Time.
Elegant Udførelse. **Billigste Priser.**
Telefon 2507.
Chr. Toft,
Østergade 7, Aarhus.

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for **„Tyendebladet"** i Vinter, antages straks. Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhus.
* * Pelsvarer i største Udvalg. * *
* * *Sportshuer, Hatte, Kasketter.* * *

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
Stjerne-Øl
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Telf. 108. Køb Telf. 108.
Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg. **Billigste Priser.**

Fotografier!!
Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

H. Nielsen,
Holbærgsminde ved Byllerup Mølle pr Nørre Aaby.
anbefaler sig med alt til Skræderfaget henhørende.

M. Mathiassens Skotøjsforretning
Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Planterne frem med en forbavsende Hurtighed, og nu spredtes den Efterretning, at de, der skulde østpaa, skulde genoptage deres besværlige Marsch.

For to i det mindste var dette glædelige Efterretninger, thi Ensformigheden for ikke at ale om Spændingen var til at fortvivle over.

Disse to var Rachel og Catherine. I alle disse Uger havde den sidstnævnte ikke faaet Lov til at se sin Ægtefælle, og hun hilste Afrejsens Dag med Glæde, fordi hun atter skulde faa sin Paul at se, høre hans Stemme og føle Trykket af hans Haand.

Var det ikke nok til at blive glad over, naar man havde ægret sig og længtes, som hun havde? I disse lange Uger havde hun drømt og smedet Rænker, og hvad disse gik ud paa, fremgaar bedst af en Bemærkning, hun gjorde til Rachel en Aften, medens de laa i deres usle Hytte sammen.

Denne Bemærkning kom frem med en Kraft, som stammede fra længe tilbagetrængt Forbitrelse og lød saaledes:

„Gud være lovet, at vi endelig skal forlade dette forbandede Sted".

„Ja, Gud ske Lov", svarede Rachel ogsaa lidt ivrigt.

„Og hør, Rachel", raabte Catherine, idet hun greb sin Venindes Haand og trykkede den haardt, „før jeg lader min Paul lide igen, som han har lidt, vil vi hellere dræbe os selv. De har gjort mig rasende, og en rasende Kvindes Hævntørst er farlig; lad dem tage sig i Agt".

„Vær ikke ubesindig", raadede Rachel hende.

„Ubesindig!" gentog Catherine med en vild Latter. „Er det ubesindigt at længes efter Frihed? Er det ubesindigt at tragte efter Hævn over dem, som i Maaneder har pint Dem og Deres kære, som har knust Deres Hjerte, brudt Deres Haab og gjort Livet til en Forbandelse i Stedet for en Velsignelse? Hvis De mener det, vil jeg hade Dem".

Hun skar Tænder og talte med en Vildhed, som hun aldrig tidligere havde vist, skønt hun havde følt den.

„Catherine", svarede Rachel roligt, „jeg mener det ikke. I Maaneder har jeg tænkt, som De tænker, og drømt, som De drømmer, haabet, som De har haabet. Ogsaa jeg er blevet berøvet enhver Glæde; mine kære er blevet pint, mit Hjerte er blevet knust — ak! det kender Israels Gud og mit Liv har været en Forbandelse i Stedet for en Velsignelse. Selv Lammet vil søge at værge sig mod Ulven, der sønderriver det. Mit Hjem er blevet ødelagt. Han, som skulde være min Ægtefælle, ligger et eller andet Sted ude i Ørkenen, og min Fader, en Mand, der stod paa et højt aandeligt Standpunkt og som kunde skaffe sig alt, hvad der gør Livet værdifuldt er maaske nu bukket under for den Mands Mishandling, der har gjort os alt det onde, Er jeg ringere, svagere eller dummere end De, at jeg ikke skulde føle nogen Lyst til Hævn mod Uretten? Og dog er jeg kun en Kvinde, medens De dog har Deres Mand".

Catherines Anfald af Raseri var gaaet bort, og skønt den kvindelige Natur er i Stand til Udbrud af Lidenskab, som Manden ikke kan overgaa, kan hun afveksle disse Udbrud med en Mildhed og Blidhed, som en Mand vanskelig kan præstere Mage til, og naar en Kvinde har naaet Højdepunktet af Raseri, finder hun Lindring i Taarer.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 61. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 29. November 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Fra Storbyen.

Det er Aften . . . der stryger en isnende Vind
igennem Boulevardens Træ'r . . .
— og imellem det visnede, rødgyldne Løv
ses Lygternes døsige Skær . . .

— — Der siver en fugtigklam Taageem
og Luften er bitter og raa . . .
— hen over de halvnøgne Træstammer ses
en Himmel — saa trøstesløs graa . . .

Her er saa stille — saa underligt tyst,
ingen Lyd — — ingen skurrende Larm
— kun Lyden af dødelige Skridt — og et Par,
der gaar ved hinandens Arm . . .

— — Men hist og her paa en ensom Bænk
ses en stakkels, forhutlet Fyr . . .
der strækker de dødtrætte Lemmer til Ro
under Himmelens drivende Skyer . . .

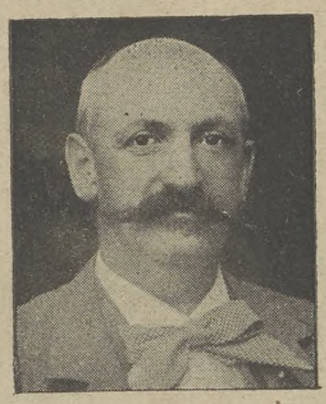
— Og inde i Mørket ses Kvinder og Mænd,
der har slængt sig paa Bænken hen . . .
for at finde et Øjebliks Hvile og Fred
— til Morgenen lysner igen . . .

— — Hvor kommer de fra . . . hvor glider
de hen . . .
ak! hvem har vel fulgt deres Spor . . .
— Det er blot en Samling af Livets smaa,
overflødige, afsides Ord . . .

Vrag, der er kæntret i Livets Strøm . . .
Sjæle, der sloges til Kryb . . .
— Mennesker, der er gaaet til Bunds
i Storstadens evige Dyb . . .

— — Og Mørket vælder . . . og Stormen
slaar . . .
. . . og Taagen siver fra Sky . . .
— Mens Natten sænker sin naadige Fred
henover den store By . . .

Oscar Olafsson.

Alfred Christensen.

Vi bringer her et Billede af den bekendte københavnske Folketingsmand og Overretssagfører Alfred Christensen.

Denne, der hører til det københavnske radikale Venstres bedste Mænd, er bekendt for sin Vittighed og Slagfærdighed i en Debat, og han regnes i saa Henseende i Folketinget jævnbyrdig med Slengerik og Hs Excellence Klaus Berntsen.

Smudspressen.

—:—

Der kan være al god Grund til for os at beskæftige os med Spørgsmaalet om Smudspressen og den ny stiftede Forening derimod, eftersom vort Blad jo for længe siden af en bestemt Klasse Medborgere er indlemmet i Smudspressens store Skare.

Begrebet Smudspressen er i høj Grad ubestemmelig. Det afhænger helt af Øjnene, der ser. Er man af en Anskuelse, forguder man en Presse og er man af en anden Mening, angriber man en anden Gren af Pressen.

Er man f. Eks. Bonde (man behøver ikke at bo i Hvilsager og hedde Niels Hougaard!) saa synes man, Tyendebladet og maaske Soc.-Dem. er de værste af alle Smudsblade. Er man „hellig", grundtvigsk eller missionsk, saa synes man Politiken og Ekstrabladet er de mest gemene Smudsblade og er man endelig f. Eks. københavnsk Arbejder, vilde man kalde Vort Land, Kristeligt Dagblad eller Dannebrog (Bladet, der er startet for Albertis stjaalne Penge!) for de værste Smudsblade, der findes i Guds grønne Danmark!

Som man ser: det er ikke let at blive enige om at sortere Pressen og faa Klinten skilt fra Hveden, og faa den sendt henholdsvis til Valhal og Helhjem. Man skal altsaa ikke i dette Tilfælde sige Snot for sig og Skæg for sig, da vi ikke kan blive enige om, hvad der er Skidt og hvad der er Kanel.

Men alt det kan vi udmærket godt undlade at bryde vore Hoveder med. Det er der andre til, nemlig vore kære Medborgere i Foreningen imod Smudspressen. De kender Navnene paa de gode og daarlige Blade. De kan en Remse paa Fingrene af begge Sorter, men de vil bare ikke sige det højt.

Dog — det er ingen skjult Sag, hvilken Presse den „Forening" vil bekæmpe. Medlemmerne er et talende Bevis derfor.

Og af deres lange Opraab og floskelspækkede Foredrag ser at Foreningen vil understøtte og opelske den patriotiske og militaristiske Presse, den vil der holde paa det bestaaende i Modsætning til den, der vil modarbejde baade Præstevælde, Militarisme, Patriotisme og Kapitalisme, kort at sige: Den Presse, der vil virke for Fremme af det nye og kæmpe for de fattiges Sag mod kapitalistisk Udbytning og Brutalitet.

Naar f. Eks. Tyendebladet eller et andet Arbejderblad angriber en daarlig Husbond og afslører de frygtelige Tyendeforhold, saa har de „Smuds-Garden" mod sig, understøttet af alle Storbønder og Knaldproprietærer. De jubler i Kor: Saadan skal de ha' det, de fæle Smudsblade, naar de ikke vil lade os i Fred.

Og naar andre Blade afslører en svinagtig Præst, eller en bedragerisk Sagfører, eller Spekulant, saa skal disse Blade have samme Medfart.

Saadan er „Smudspresse-Foreningens" Program! Det er et nydeligt.

Den vil med andre Ord knuse den Presse, som i det sidste Aar f. Eks. har afsløret Ordenshandelen, de mange Byggespekulanter, Affæren paa Holbæk Svineslagteri, Kolding-Hansen og Pastor Bjerre, Hebron- og Godhavn-Affæren m. m.

Og endelig den Presse, som med haard Haand har afsløret de daarlige Tyende- og Landarbejderforhold og det Tyranni, disse Mennesker maa leve under.

Der er vel nok Blade, som ikke er saa gode, som de kunde være, men det er Læsernes Skyld. Bladene er netop saaledes som Læserne vil have dem. Det er altsaa hos Læserne — Folket — at Smudspresse-Folkene skulde tage fat og give dem Smag for bedre Læsning.

„Ugens Nyheder" er f. Eks. ligesom de gamle Koner kan ønske sig den. Der er ikke noget at sige om selve det Blad. Kun

det, at det vil dø sammen med de gamle Koner.

Jeg kender kun en Smudspresse, nemlig den, der bevidst lyver for at skade en Modstander.

Naar Smudspresse-Mændene begynder at bekæmpe den Presse, saa melder jeg mig i deres Forening.

Gid det ikke vilde vare længe.

Carl Westergaard.

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—o—

Hvad kom det Hans Jensen ved, at der kom en sløv Ligegyldighed i Stedet, naar blot hun bestilte noget — det var jo det vigtigste Han havde aldrig følt Kærlighed for nogen og brød sig heller ikke om, at andre skulde føle den for ham. Det Kæleri var jo kun et Tidsspilde, og kunde man ved at give Afkald paa det, faa et Hundrede Daler mere slidt sammen i Aarets Løb, saa var den Handel ikke saa ilde.

Saaledes saa Jens Peters ny Hjem ud. Han fik det hverken værre eller bedre end de Drenge, Hans Jensen tidligere havde haft.

Det vil sige, han fik rigeligt af Arbejde og rigeligt af Hug og onde Ord, og det skulde man synes, kunde nok kue en stakkels, forældreløs 10 Aars Dreng. Ja, noget af det lyse, glade Barnesmil gik ganske vist ogsaa i Løbet, og at det ikke gik alt sammen, var vel nærmest Konens Skyld, selv om hun ogsaa kun var en stakkels forkuet Skabning.

Ganske vist sagde hun aldrig et særlig venligt Ord til Drengen eller trøstede ham, naar Manden havde været urimelig, det var hun for længe siden vænnet af med, men hun havde den rare Egenskab, at hun altid skar nogle vældig gode Mellemmader, og havde hun hørt Drengen brøle derude i Gaarden, saa fejlede det ikke, at hun den Dag skar Paalæg til ham af det bedste, hun havde i Spisekammeret, og det var nogle vældige Skiver, hun saadan en Dag kunde faa anbragt paa et Par Stykker Mad. Ogsaa den Vane havde Hans Jensen søgt at vænne hende af med, men det havde været forgæves. Og hvem der ikke har prøvet det, vil ikke tro, hvilken uhyre oplivende Indflydelse en saadan god Mellemmad kan have paa en frisk og sund Dreng, selv om Verden gaar ham imod. Den sætter ham i Stand til at gennemgaa mange Genvordigheder uden at tabe Modet.

Naar Jens Peter saaledes havde siddet et Kvarters Tid og med Velbehag havde bidt sine Tænder en tredive, fyrretyve Gange ned gennem de saftige Kødskiver eller den gode Pølse, Brødet var belagt med, af og til mærkende en Revne eller Hul i dette fyldt med Smør, saa svandt baade Trætheden og Minderne om Hans Jensens Klø. Ovenpaa et saadant godt Maaltid syntes han, at Tilværelsen ikke var saa helt ueffen endda.

Han vænnede sig til at tage Livet, som det gav sig. Saaledes gjorde alle de andre i Gaarden. Kunde man slippe uden Spektakel med Manden, var det godt, og kunde man ikke, ja, saa tog man det med — som noget, der hørte Livet til.

Ganske vist kom Minderne om Barndomshjemmet listende en Gang imellem, og Livet der og Livet her taalte vel ingen Sammenligning, men hvad — den Tid var jo forbi, og det kunde ikke nytte at tænke paa den.

Stundom kunde disse Minder dog komme med en saadan Styrke, at de ikke lod sig afvise.

Saadan kunde det f. Eks. hænde, at han, naar han en Sommeraften saa Solen gaa ned bag de lave Hedebakker i Vest, pludselig lyslevende kunde se, hvorledes den kære Fader, som nu var borte, i gamle Dage kom til Syne over Bakkekammen, just som Solen forsvandt. Han kom da fra sit Arbejde i Østrup Mose, hvor han var beskæftiget det meste af Sommeren, og saa snart Jens Peter saa ham, var det hans kæreste Fornøjelse at sætte af Sted ned over Marken for i fuld Fart at løbe lige i Favnen paa ham.

Faderen greb ham da gerne i Flugten og smed ham i Vejret som en Kattekilling, sommetider to, tre, fire Gange. Hvor han var stærk, den rare Fader, og saa lempeligt han dog alligevel kunde tage. Det gjorde aldrig ondt, selv om han tumlede ham aldrig saa galt.

Hans Jensen havde flere Gange talt onde, ukærlige Ord om ham i Jens Peters Paahør, og det var noget, der næsten gjorde mere ondt, end en rigtig Lussing.

Nej, de der kunde tale ondt om ham, de kendte ham nok ikke rigtig. Hvor huskede han ikke en Søndag Eftermiddag derhjemme, da han sad med ham paa Skødet og talte med hans stakkels syge Moder om hans Fremtid.

„Ja, du lever vel næppe og ser ham stor", havde han sagt den Dag; „men vil Gud, skal jeg, om du gaar væk, nok være ham baade Fader og Moder. Det, som jeg mangler, er Lærdom Jeg har en god Forstand og et godt Haandelag, men jeg har ingen Ting lært. Derfor maa jeg slide mig gennem Verden og det giver saa Pukkers lidt. Og saa skal man tilmed se over Hovedet af enhver, der er født med en Pengesæk paa Ryggen. Om jeg kan gøre noget dertil, skal Jens Peter ikke faa det saadan".

„Du har jo et godt Nemme og et Par velskaftede Hænder, min Dreng", havde Faderen saa vendt sig til ham, „saa vidt det staar til mig, skal du ikke komme til at staa tilbage noget Steds for din Uvidenheds Skyld. Jeg kan vel nok slide saa meget sammen, at du kan faa lært et eller andet, du kan komme frem i Verden ved".

Hvor mindedes han tydelig den Søndag Eftermiddag. Der var saa rent og pænt i den lille Stue. Gulvet var nylig fejet, og der var strøet rent Sand paa, Solen skinnede ind af Vinduet og kastede sine Straaler helt ned paa Jesusbilledet, der hang paa Væggen, saa det saa ud, som var det helt nyt, og paa det lille Spejl ved Siden af, hvis Skin dannede en flimrende Stjærne midt paa Loftet. I Armstolen med Halmsædet sad hans Moder. Hun var saa bleg og svag, men alligevel var hendes Ansigt lyst og mild, hun følte sig vel, som han, lykkelig ved, at den kære, stærke Fader var tilbage, selv om hun gik bort.

Ak, om han endnu havde levet.

Hvor god og omhyggelig havde han ikke været, da Moderen laa paa det sidste, lange Sygeleje. Tilsidst vaagede han næsten baade Nat og Dag. Maaske var det derfor, han fik den slemme Lungebetændelse.

(Fortsættes).

Ændringer
til
Statshusmandsloven.

Af **Niels Mortensen.**

—o—

De Ændringsforslag til de jyske Husmænds Krav ved Revision af „Lov om Jord til Landarbejdere", som jeg paa Sendemandsmødet i Aarhus den 14. November søgte at stille og motivere, var væsentligt i Overensstemmelse med „Tyendeforbundet"s Program, kun lidt nærmere udarbejdet i Detail, og de var som Følge:

Til 1. Husmændenes Punkt 1 lyder: At 2 af Kommissionens Medlemmer, hvoraf en skal være Statshusmand, vælges af Husmandsorganisationerne i det paagældende Amt, medens Formanden som hidtil vælges af Landbrugsministeren efter Indstilling af Amtsraadet. Min Ændring lød: „Loven administreres af en Kommission paa 5 Medlemmer for hver Amtsraadskreds. Den vælges enten af Amtets Husmands- Tyende- og Landarbejderorganisationer eller af alle kommunale Vælgere, der ejer under 1 Td. Hartkorn, og som tillige ejer under 12,000 Kr. Ejendomsskyld og under 5000 Kr. Formue. Endvidere udnævner Landbrugsministeren en Mand, der for hele Landet har Overtilsyn med Lovens Administration".

Til 2. Udvalgets lyder saaledes: At alle, som kan præstere Bevis for at have den nødvendige Forstaaelse af Jorddyrkning, har Adgang til Statslaan . . .

I Stedet for Begyndelsesordet „At alle", havde jeg indsat Ordene: „At enhver Arbejder og Husmand". Desuden havde jeg tilføjet: „har Adgang til Statshusmandsbrug, naar han ellers i et almindeligt Husmandsbrug maa antage Laan over 1. Prioritet og ikke ejer over 3000 Kr.

Til 3. I Stedet for Ordene: At Laanegrænsen forhøjet fra 5000 til 8000 Kr., foreslog jeg indsat: „Brugene maa være saa store, at en Familie kan leve af dem uden at søge Arbejde hos andre".

Til 5. Til Punkt 5: „Offentligt Fæste indføres", foreslog jeg følgende Tilføjelse: „mod en aarlig Fæsteafgift af 2 pCt. for Jord og Bygninger og 3 pCt. af Besætning og Løsøre, og ved Fratrædelse eller Død faar Fæsteren Erstatning for udførte Forbedringer. — Ved Fæste er det tilstrækkeligt, at Fæsteren kan betale ½ Aars Fæsteafgift forud.

Ad 1. Det jyske Udvalgs Forslag medtager ikke Landarbejder- og Tyendeorganisationerne, skønt disse Klasser er aller mest interesseret i Loven (især efter Husmændenes Forslag), da det er dem, den særlig skal komme til Gode. Dette kan vanskeligt betragtes anderledes end en Overseen af disse Klasser. Men de lader sig nu en Gang ikke ignorere uden kraftig Protest.

Da Frekvensen efterhaanden bliver større, og Kommissionen faar større Arbejde med Ekspropriationen og Tilvejebringelsen af Brugene, maa den udvides til 5 Medlemmer. — Dens Valg, eventuelt af alle i Amtet under 1 Tdr. Hartkorn o. s. v., er en Tillæmpning af Harald Jensens Forslag under Behandlingen i Folketinget 1898.

Naar Formanden skal udpeges af Lehnsgrevernes og Storgrundbesiddernes Amtsraad, hvor de og de moderate Storbønder vil være i Flertal, selv efter den ny Valglov, og udnævnes af det moderate Ministerium Neergaard, bliver det ret en dejlig

moderat Kommission, der hverken gør en Kat eller en Lehnsgreve Fortræd, endda den skulde ekspropriere Lehnsgodserne og Herregaardene. Den Slags Hunde, man skal drive i Skoven, tager man ikke mange Harer med. Ministeren kan ikke i ret mange Tilfælde desavouere den af ham selv udnævnte Formand.

Efter mit Forslag udnævner Ministeren en Slags Inspektør til at føre Tilsyn med Loven. Dette er det samme Princip, som er anvendt ved Sygekasse- og Arbejdsløshedsloven o. s. v. At det ene Medlem skal være Statsmand, er en indskrænkende, konservativ Bestemmelse, som det fri Selvstyre ikke kan taale. Det er let at finde en konservativ Statshusmand. Ikke i Valgbarheden, men i demokratisk Valgret søger vi Garantier for en virkelig demokratisk Administration.

Det kommer mindre an paa en Lovs Ordlyd, end paa, hvorledes og af hvem, den føres ud i Lives. Derfor vil Lovens Udførelse, lagt i Hænderne paa en demokratisk Administration, valgt af de arbejdende og jordsøgende Klasser selv, blive et af Demokratiets Hovedkrav; men paa dette afgørende Punkt har det jyske Udvalgs Resolution svigtet. (Sluttes).

Fra Slagmarken.

—:—

Musikfabrikant Carl Møller.

— Hvem er det?

— Hvad Pokker, kender Du ham ikke. Kender Du ikke Danmarks store sociale Komponist. Det er jo den geniale Kunstner, der har lavet Melodi til flere af vore Tyende- og Husmandssange baade af Skjoldborg og Aakjær. Den store Fabrikants — om Forladelse! — Kunstners sidste Poem er hans geniale Værk som er tilegnet vor Tegner Victor Jensen. Den kan næsten komme i Rang med Hr. Møllers to store Stykker „Av mit Ben!" (Polka), og „Maren gaar forover!" (Vals).

— Skal vor Ven, Møller, ikke snart i Bladet, sagde jeg forleden til Redaktøren.

— Jo, sagde han og saa op, gaa ud til ham, kære Lurifax, og interview ham.

Det gjorde jeg.

Jeg traf ham paa Lageret.

Jo, ser De, jeg er jo en stor Leverandør — en gros — i Musik, populær kaldet: De danske Komponisters Grovsmed! Jeg skriver nemlig om alt, baade om Føde og Klæder, Hus og Hjem sagde Hr. Møller og føjede til: Det er jo mig, der har skrevet det store Stykke: „Det danske Petroleums Aktieselskabs Honnør Marseh". Den er god. Den har skaffet mig gratis Petroleum i 10 Aar forstaar De!

— Ja, vel! Jeg forstaar saa godt. De skulde krive noget til Kulkompagniet, saa fik De vel ogsaa frit Kul, og det er dyrt.

— Ja, det skal De ha' Ret i, sa' Hr. Møller, og saa lo han som om han tænkte paa en gammel Historie om Kul!

— Her er forøvrigt mit store, righoldige Repertoire: „Af Havets Dyb" af J. C. Christensen. Den skulde helst indbringe mig et Kors, om det kunde lykkes. Nu faar vi se!

Og saa fortsætter Hr. M: Her er det vigtigste: „Vi vil ha' Øl"! „Gammel Øl", „Engelsk Bøeuf" (Polka), „Hektor", Marsch (til Hektor Fodtøj). „Lidt Udstillingssjov", Polka. „Hinnerups Udstillings Galop".

De ser, jeg tænker baade paa Øl, Mad, Fodtøj og Sjov.

— Ja, det er sandt, sa' jeg. Havde jeg bare noget af det!

— Og saa er der den: „Er der ingen, der vil ha' mig", „Frithiof Nansen", Marsch, „Brandmans Sang", „Peter skal ha' Ris".

— Er de ikke kønne?

— Yndige!

— Ja, og saa siger de jo endda, at jeg ikke er social Komponist. Er det ikke grumt. Der er virkelig dem, der paastaar, at jeg ikke har Spor af social Forstaaelse og Føling med Tyendet, og hvad værre er: De siger sku, at der ikke er mere Musik i min Taktstok end der er i en almindelig Lammehale!

„Uha, da, da. Det er jo skændig, sa' jeg.

— Ja, skændigt! Kære Lurifax! Skriv det er skændigt.

— Det skal jeg.

— Hils Redaktøren og sig ham Tak for udvist Opmærksomhed. Jeg skal nok engang skrive et Stykke, der hedder „Tyendebladets Redaktør Marsch".

— Det er godt!

— „Faawal aa Tak".

— Farvel!

Lurifax.

Job paa gale Veje!

Jeg læste for en Tid siden i Bladet et Stykke af Job om den Amagerbonde, som har anlagt Sag mod mig.

Der skrev den gode Job, at Hr. Christensen havde malet sine Vinduer i Karlekammeret fordi de ikke maatte se over i Spisekammeret og svælge i Synet over den gode Mad.

Det er ikke rigtigt. Nej, Sagen er, at Hr. C. har malet Karlens Vinduer fordi de ikke skulde se, hvor daarlig den Mad er, som bydes dem. Det var et anden Facit.

H. P. Hansen.

„Højskole-Daarskab".

Vi har modtaget følgende:

I „Tyendebladet"s Nr. 60 findes en Artikel med Overskriften „Højskole Daarskab", som jeg ikke kan lade passere upaatalt. Jeg, som har været en Vinter paa Frederiksborg Højskole, hvor Holger Begtrup er Forstander, kan lade Dem, Hr. Agitator, vide, at jeg aldrig har hørt Holger Begtrup udtale sig mod, at Eleverne læste Aviser. Tværtimod kom der fra hele Landet en Del forskellige Aviser, som altid blev lagt ind i Skolestuen til fri Afbenyttelse for Eleverne.

Med Hensyn til Deres Udtalelse om Begtrups Formynderskab, kan jeg oplyse Dem om, at jeg aldrig har mærket noget dertil. Jeg tror, det var bedre, De næste Gang henvendte Dem til en bedre Kilde, før De skriver.

Ove Kirk.

Hvis Hr. Kirk fulgte bedre med, vilde han vide, at hans store Mester, Hr. Holger Begstrup, selv og meget højlydt har sagt det som vor Medarbejder har tillagt ham ang. hans stærke Angreb paa Avislæsning paa hans og andre Højskoler. Det er refereret i selve Højskolebladet. Og naar der tiltrods derfor findes Aviser paa Hr. Begtrups Skole, er det vel fordi hans Elever ikke vilde finde sig i, at de blev fjernet.

Turde Hr. B., forandrede han det nok straks.

Lysten er god nok!

Red.

En Sulteanstalt!

I „Jysk Morgenblad"s Søndagsnummer findes i en Artikel om den myrdede Prorietær Beck følgende højst mærkelige Ord: „Naar Proprietær Beck havde ondt ved at holde sine Folk, var det ene og alene, fordi han ikke havde Raad til at give dem en ordentlig Kost".

Jeg skal ikke nægte, at det er en sørgelig Skæbne, som er overgaaet Familien, men ovenstaaende til Forsvar er aldeles umulig, for det er da et Faktum, at kunde Manden ikke give sine Folk en ordentlig Forplejning af den Grund, at han ikke kunde faa Raad til det, saa burde han virkelig nøjes med en mindre Ejendom.

Jeg troede egentlig ikke, at „Jysk Morgenblad" vilde forsvare saadanne Tilstande.

Aksel Gregensen.

Et Særsyn.

—o—

Tyendeforbundet paa de grundtvigske Efteraarsmøder.

—

Ifølge „Højskolebladet" har Tyendeforbundets Hus nydt den store Ære at blive behandlet paa Efteraarsmødet paa Vallekilde Højskole den 27.—29. September, idet Pastor Helveg, Idestrup, der har holdt Foredrag om Husmands- og Tyendebevægelsen. Hvorledes han har behandlet Sagen, melder Historien intet om; men da Manden ved andre Lejligheder har vist sig at have nogenlunde Forstaa lseaf Tiden, haaber jeg, han har behandtlet Bevægelsen nogenlunde fordomsfrit.

Det er et af Tidens Tegn, at de grundvigske Mænd, der ellers med Forkærlighed beskæftiger sig med æstetiske Materier og med Kuriositeter, der ligger langt tilbage i Tiden, nu ikke mener at kunne ignorere os, men maa gøre os til Genstand for en Undersøgelse. Jeg haaber da, de ikke behandler os æstetisk eller som en af deres mange andre Underhodningsgenstande.

Niels Mortensen,
Gedsted.

Under Agrarpisken.

—:—

Gaardejer P. Eskesen, Neder Randlev ved Odder, nægter sin Karl at se Tyendebladet.

—

Gaardejer P. Eskesen, Neder Randlev ved Odder er en meget vigtig Agrar. Det maatte jeg bekende, da jeg var inde hos ham for atagitere for „Tyendebladet" blandt hans Tjenestefolk.

Jeg traf ham og Karlen inde i Gaarden. Jeg anbefalede Karlen „Tyendebladet" og tog derefter et Prøvenummer af Bladet op af min Taske for at Karlen kunde faa det at se.

P. E., som hele Tiden havde staaet og lyttet andægtigt efter, fik nu pludselig Munden paa gled.

Han sagde med en meget vigtig og hoven Mine: „Put De bare Bladet i Tasken igen, min Karl har ikke Tid til at se paa Blade i Arbejdstiden". Jeg svarede dertil: „At hvis det bare var i dette Øjeblik, de havde travlt, vilde jeg gerne vente lidt, hvis Karlen saa maatte faa Tid til at se Bladet. „Nej, det kan ikke hjælpe", svarede han med en hoven Mine. „Gaa De kun Deres Vej, min Karl faar ikke Tid til at se Blade i Dag".

Jeg maatte saa gaa min Vej med uforrettet Sag.

Dette lille Træk synes jeg er et træffende Bevis paa, hvor undertrykt og ussel Tyendets Stilling er under de nuværende Tyendeforhold. Man ser deraf, at Husbonden har samme Ret over sit Tyende, som over sine Kreaturer.

Tyendet har derfor ikke mere Frihed end Slaverne i Slaveriets Dage.

Det maner alle tænkende Tjenestefolk til at tage et alvorligt Tag for at faa disse frygtelige Forhold forandret.

Carl V. Sørensen.

En Agrar-Protest mod Tyendebladet.

—:—

Som bekendt har „En Holder af Agrar-Dagbladet", i et Nr. af „Agrar-Dagbladet" for d. A. rettet et, maaske efter hans Mening, meget virkningsfuldt Angreb paa vort Blad. Han skriver, at „Tyendebladet" er ikke alene til stor Skade for Gaardmændene, men ligesaa meget for Tjenestefolkene selv og for ret grundigt at bevise dette, citerer han nogle Linier af en Artikel om Obstruktion, som Redaktør Carl Westergaard skulde have skrevet i et Nr. af „Tyendebladet".

Den anonyme Indsender korser sig flere Gange af Forfærdelse ved Tanken om at Tjenestefolkene maaske kunne faa i Sinde at gøre Forsøg paa at faa deres berettigede og begrundede Øjeblikskrav sat igennem, „og", spørger han forfærdet, „hvorledes kan sligt forhindres"?

Dertil tror jeg, at jeg kan svare den anonyme Indsender, at dette kan i paakommende Tilfælde slet ikke forhindres, om saa Skriget og Skraalet fra hans Meningsfæller, d'Hrr. Agrarer, bliver nok saa øredøvende. Sagen er nemlig den, at den Del af Danmarks Tjenestefolk, som har en Smule Selvstændighedsfølelse og Begreb om Menneskeværd, har faaet Øjnene op for, hvor usselt, elendigt og nedværdigende de hidtil har levet, og de vil nu gøre et ærligt Forsøg paa at hjælpe, ikke alene dem selv, men ogsaa alle deres ligestillede, hele deres Stand frem til politisk og social Ligestilling med de andre Samfundsklasser, d'Hrr. Agrarer og Proprietærer iberegnet. De vil nu gøre Forsøg paa at faa deres Menneskeret respekteret og anerkendt og i Kampen for at naa dette deres Maal, agter de at benytte alle de Midler, som de i Øjeblikket finder er de rigtige og mest passende. At Agrarerne kalder dette for uforskammet og hy er over at de værste og mest brutale af dem til Tider bliver trukket frem til offentlig Beskuelse, kan vi ikke tage det mindste Hensyn til. Vi er nemlig ikke vant til, at der bliver vist Hensynsfuldhed imod os fra de Herrers Side, og derfor synes vi heller ikke, at de med nogen som helst Grund igen kan forlange noget i denne Henseende af os.

Ethvert frisindet og humant tænkende Menneske, der ser uhildet og forstaaende paa den nu rask fremadskridende Tyendebevægelse, vil sikkert ubetinget give os Ret i dette, selv om ogsaa nogle af de mest fanatiske Storbønder, nogle af de mest typiske Modstandere af Frihed og Fremskridt giver sig til, i Lighed med den ærede Indsender, at raabe „Vagt i Gevær".

At den ærede Indsender tillader sig at sammenligne „Tyendebladet" med de københavnske Smudsblade forundrer os i Grunden slet ikke; thi det er jo nemlig et af de Vaaben, som tarvelige, lavpandede Skribenter i de fleste Tilfælde griber til, naar de skal forsvare en daarlig og uretfærdig Sag.

Hos Holger Larsen,

Dansk Textil Lager,

Clemens Torv, AARHUS,

udsælges

Kaaberne, Frakkerne, Spadseredragterne til Spotpriser.

Kjoletøjer

og

Nederdele

i største Udvalg.

Brude-Udstyr

anbefales De at købe i min Forretning.

Fuld Garanti for Sengeklæder, Sengefjer og Dun

samt

Hvide Varer.

Holger Larsen,

Clemens Torv,

Aarhus.

Forresten var det maaske det heldigste, om den ærede Indsender, eller specielt „Agrar-Dagbladet" ville tage sig selv lidt til Rette og bekvemme sig til at feje lidt af det værste Snavs bort fra sin egen Dør først. Dette synes vi nemlig, at der kunne være al mulig Grund til at gøre; hvilket vi sikkert ogsaa antager, at „Agrar-Dagbladet" vil indrømme, særlig naar det tager fornødent Hensyn til sin slunkne Abonnentsprotokol og sin egen Stilling i Øjeblikket.

Forresten har Bladet jo tydeligt klarlagt sit eget, aandelige Niveau, ved, at det har optaget et saadant Produkt, som det, den ærede, anonyme Indsender har tilladt sig at tilstille det, — et Produkt, som han i det afgørende Øjeblik ikke en Gang har syntes, at han kunne sætte sit virkelige Navn under.

H. J. Hansen-Røjle.

Ufint!

—:—

Vor Medarbejder Husmand Niels Mortensen, Gedsted, nægtes Ordet ved Husmands-Kongressen i Aarhus.

—

Da Jordspørgsmaalet var til Behandling paa Husmændenes Kongres i Aarhus, forlangte Niels Mortensen Ordet og stillede Forslag om en Ændring i Tilslutning til vort Jordprogram. Men de moderate Elementer nægtede ham at tale. De lavede en syndig Spektakel.

Om dette skriver „Jysk Morgenblad":

„Et Splittelsens Tegn,

Niels Mortensen, Gedsted, gjorde gældende, at Landarbejderne vilde paa afgørende Punkter føle sig svigtet ved Udvalgets Forslag. Han foreslog forskellige Ændringer og hævdede, at en Afstemning om Forslaget, som det forelaa, var aldeles intetsigende.

Under hans Tale opstod der i Forsamlingen et saa energisk Spektakel, at det var umuligt at høre et Ord, og det endte med, at Niels Mortensen maatte forlade Talerstolen.

En bevæget Afslutning.

Formanden dukkede nu op midt i Forvirringen og erklærede stærkt indigneret, at den Tone, Niels Mortensen havde forsøgt at indføre, vilde han ikke taale. Skete det en Gang til, maatte Forsamlingen selv tage Skade for Hjemgæld.

Hvad Hr. Jørg. Nielsen mente med denne mystiske Trusel, blev ikke opklaret. Det blev nemlig nu vedtaget at afslutte Forhandlingen.

Ved Afstemningen nedstemtes alle Ændringsforslag — undtagen Kr. Bjerrings, som der slet ikke blev stemt om — med en næsten militær Disciplin, og Udvalgets Forslag vedtoges med stort Flertal."

— — Samme Blad skriver til Slut:

„Vi kunde have Lyst til at sige et Par Ord om den Maade, hvorpaa Formanden leder Forhandlingerne. Vi anerkender Hr. Jørg. Nielsens store Dygtighed, og Myndighed skal der vel ogsaa til, om ikke Diskussionen skal flyde for langt ud. Men vi kan ikke nægte, at hans Tone undertiden minder for meget om en Underofficers. Og er man saa myndig, som Hr. Jørgen Nielsen er, maa man frem for alt være upartisk. Men det er Jørgen Nielsen ikke".

— — —

Vi er fuldstændig enige med „Jysk Morgenblad" om det sidste. Man har næsten en Følelse af, at Hr. Nielsen tager større Hensyn til Regeringen og Gaardmændene end til Husmændene, og hvad de frisindede Landarbejdere siger, slaar Hr. J. N. en tyk Streg over!

Vi skal senere komme tilbage til denne Sag.

Læs i næste Nr. Husmandsledernes Konservatisme.

Alliancen.

—:—

Som bekendt vedtog Socialdemokratiet, paa dets Kongres i Odense, ikke at slutte Lands-Alliance med „Folketingets Venstre" ved det kommende Folketingsvalg.

Dette kunde ved første Øjekast se mærkeligt ud under de nuværende Forhold, hvor der — foranlediget ved Albertiaffæren og Forsvarskommissionens Betænkning — kunde være Udsigt til at vinde en Del Mandater. Ja, det ser ved første Øjekast mærkeligt ud, at de to Partier ikke kan enes om at gaa samlede til Valg, netop nu, hvor det gælder at forhindre, at der smides i Sneevis af Millioner ud til det forbandede Militærvæsen.

Men tænker man nærmere over det, ser det slet ikke saa mærkeligt ud endda. Ja, jeg

mener netop det er fornuftigt, som Socialdemokratiet har handlet.

Det er nemlig altid en egen Sag, at slaa sig sammen med andre, det gaar netop saadan, — ja, det kan vel slet ikke undgaas — at begge Parter maa slaa af paa sit eget, for at Samarbejdet kan gaa.

Og Socialdemokratiet har ikke noget at slaa af paa; dets Maal er: Statens — det vil sige os alle — Overtagelse af al Produktion, hvad der vil sige: En fuldstændig Omformning af det nuværende Samfund. „Folketingets Venstre" mener derimod, at det er tilstrækkeligt, at lappe lidt hist og her. Socialdemokratiet vil: Fuldstændig Nedlæggelse af Militærvæsenet. „Folketingets Venstre" mener det er nok, naar Militærudgifterne nedsættes noget.

Det eneste de to Partier er nogenlunde enige om, er vel Jordspørgsmaalet

Saa det kan ikke være andet, end der maa ske et Brud imellem dem en Gang, og hvorfor saa ikke ligesaa godt nu, som siden. Jo før det sker, desto mindre Fare er der for, at noget af det selvstændige gaar tabt.

Og hvad kunde det hjælpe, at de to Partier gik samlede til Valg. Selv om de derved vilde vinde nogle Mandater, vilde de dog ikke naa at blive Flertal i Folketinget, saa de kunde forhindre Militærudgifternes Stigning. Og skulde det endelig lykkes dem, blev Resultatet vel, de kom til at danne Regering, og derom vilde de sikkert ikke kunde enes.

Det er ikke saa meget Mandaterne, det kommer an paa. Det er omtrent lige meget om Socialdemokratiet har 24 Folketingsmænd eller kun 18, blot der staar en talrig Vælgerhær bag ved.

Jeg kan ikke godt slutte uden at udtale min Glæde over d'Hrr. Folketingsmænd Sabroes og L. Rasmussens (Fredericia) Stilling til Alliancen — som bekendt tager Sabroe for og Rasmussen imod Alliancen — Sabroe repræsenterer — saavidt jeg ved — en Kreds, hvor han ikke behøver at regne med Venstres Stemmer og Rasmussen en Kreds, hvor han ikke godt kan blive Valgt uden Venstres Stemmer. Det beviser, at de to Folketingsmænds Stilling ikke har været dikteret af Hensyn til Mandaterne. Hermed være ikke sagt, at de andre Folketingsmænds Stilling har været dikteret af disse Hensyn. Det vil jeg helst ikke tro.

Vilhelm Larsen,
Sanatorievej,
Silkeborg.

Snyderi!

—o—

En rar Forvalter og en daarlig Kammerat.

—

I Alsted Sogn ligger en Gaard, som hedder Fuglagergaard. For nogen Tid siden skulde de damptærske paa Gaarden. Den første Dag var der 6 Mand, der blev enige om at holde Fyraften Kl. 6, da de mente, at naar Bønderne gav 2 Kr. 50 Øre og Kosten til Kl. 7 Aften, kunde de ikke arbejde under 3 Kr. paa egen Kost med en Times kortere Arbejdsdag.

Forvalteren, som hedder Lahmann, svarede, da Kravet om at holde op Kl. 6, blev stillet, at de, som ikke vilde arbejde til Kl. 6½, skulde ikke komme mere.

Der blev nu 4 Mand, som nedlagde Arbejdet, men de fik ingen Dagløn, da Forvalteren sagde, at han kun havde en 100-Kroneseddel

Dette skete om Middagen; næste Lørdag stillede de igen paa „Fuglagergaard" for at faa deres Betaling.

Forvalteren bød dem nu 2 Kr. 75 Øre om Dagen, men Svaret lød, at den Betaling kunde de ikke gaa for. To af Mændene har ikke faaet nogen Betaling endnu, skønt det er 14 Dage siden, de arbejdede derovre; men Forvalteren er muligvis saa fattig, at han har Brug for disse Par Øre, for der skal jo en god Pengepung til, naar der skal slaas 50 Kr. paa Skallen paa en Aften, som Hr. Lahmann har rost sig af, at han har gjort, for det er vel ikke til Ejeren, Hr. Proprietær Linnemann, der har en fed Bestilling i København ved Brandassuranceselskabet, at han har sparet de Par Skilling.

Det maa jo være sløjt for ham, naar han skal leve af de 3 a 3½ Kr., hans Daglejere har fortjent.

En af de 6, som var ivrig nok til at begynde med, men som senere trak sig tilbage, bør nævnes for hans lumpne Opførsel. Han er Husmand og hedder Hans Christoffersen, og han har altid ført det store Ord, at det var Folks egen Skyld, naar de fik saa daarlig en Betaling, de skulde bare være enige, saa kunde de faa, hvad de vilde. Da det kom til Stykket, viste han sin Enighed ved at løbe fra sit Ord og lade de andre i Stikken.

Det var for Resten hans Skyld, at Daglejen blev sat til 2 Kr. 75 Øre, thi det havde han forlangt af Forvalteren.

Forvalteren har sagt et Sted, at han gerne vilde have givet 3 Kr., som han plejede, men naar der kun blev forlangt 2 Kr. 75 Øre, maatte han jo være dum, dersom han vilde give mere.

Joh. Fred. Mathiesen.

Vor Bevægelse.

—:—

— Paa Foranledning af Bendstrup og Omegns Tyendeforening afholdtes der Søndag den 15. November to offentlige Agitationsmøder i Mørke-Egnen. Det ene Møde afholdtes i Lime om Eftermiddagen Kl 5. Der var mødt ca. 50 Tilhørere, der med synlig Interesse paahørte Forretningsfører H. J. Hansen-Røjles Foredrag om Tyendebevægelsen. Der vil i en nær Fremtid blive oprettet en Afdeling.

Det andet Møde afholdtes i Hvilsager om Aftenen Kl. 8½. H. J. Hansen-Røjle talte. Der var mødt en ca. 60 Tilhørere, hvor imellem nogle Gaardmænd.

Efter Foredraget udspandt der sig en ret livlig Diskussion, hvori bl. a. Pastor Poulsen, Hvilsager, og A. Chr. Randers, Bendstrup deltog.

Desuden optraadte ogsaa den bekendte Niels Hougaard, men han blev taget ret grundig ved Vingebenet af Indlederen og særlig af A. Chr. Randers, Bendstrup. Der herskede iøvrigt en aldeles udmærket Stemning for vor Sag.

— Paa Foranledning af Bendstrup Tyendeforening afholdtes der Søndag den 22. November, Eftermiddag Kl. 4, et Agitationsmøde i Thorsager Forsamlingshus. H. J. Hansen-Røjle talte.

Der var paa Grund af det daarlige Vejr ikke mødt saa mange Tilhørere; men der sporedes dog alligevel ikke saa lidt Interesse for vor Sag.

Der blev da ogsaa oprettet en Afdeling, og man vil i en nær Fremtid komme sammen for at vedtage Love og træffe nærmere Bestemmelse angaaende alt vedrørende Sagen.

Uge-Kronik.

—:—

Højskolen og vor Bevægelse.

Nu er vi atter naaet den Tid, da Højskolerne har lukket deres Døre op for de mange tusinde lærelystne og interesserede unge Mænd fra alle Egne af Landet og fra alle Samfundsklasser.

Til de mange unge Mænd kunde jeg have Lyst at sige et Par Ord.

Først vilde jeg gerne have Lov at henlede deres Opmærksomhed paa vor Bevægelse samt følge den gennem vort Blad, som vi forsender til alle Højskolernes Læsestuer for at de unge Mænd der let kan se, hvad vi vil.

Selv om vi til Tider retter stærk Kritik mod Højskolen, er det dog ikke saadan at forstaa, at vi ikke ønsker nogen som helst Forbindelse med den. Tværtimod. Fra vore ledende Mænds Side er der ofte gentaget, at vi selvfølgelig maa rejse paa Højskole alle, saa længe vi ikke har andet. Og det gør vi. Flere af vore bedste Mænd er i Vinter paa Højskole og de følger med Liv og Lyst og — Kritik. De underskriver ikke straks alt, hvad de hører, men vil selv have Lov at vælge og vrage og selv danne sig en Mening om Tingene.

Og dette er jo ogsaa Idealet! Saaledes ser vi paa Højskolen. Vi ville gerne bede de 5—6000 Højskoleelever, der i Vinter vil læse vort Blad, om at belønne os paa en lignende Maade. Bare de vil følge med vor Bevægelse og læse vort Blad, saa er vi tilfreds.

Iøvrigt vil jeg, som gammel Højskoleelev, ønske jer til Lykke med jer Højskoleophold i Vinter!

C. W.

Stadig fremad!

Vort Blads Oplag stiger stadig. Hver Dag giver nye Holdere. Vort Ekstraoplag er for længst opbrugt og vi trykker nu 500 Eksp. mere. Bladet kan derfor herefter kun faas fra Søndag den 29. ds. Men til Gengæld faas det ogsaa fra Dato for 25 Øre Resten af Kvartalet.

Vi haaber alle vore Venner vil bidrage til, at Fremgangen kan fortsætte.

113 nye Holdere paa en Dag.

Som et Bevis paa vort Blads Fremgang kan noteres, at vi den 19. ds. fik 113 nye Holdere.

Vor Julenummer.

Ogsaa i Aar vil vi udgive et stort, flot Julenumer, som helst skulde overgaa alle andre. Faar vi nok Annoncer, vil vi udgive et 4-Sidet Annonce-tillæg, saadan at alle Bladets 8 Sider kan blive fyldt med Tekst og Billeder.

Forsøg at tegne en Annonce til dette Numer og send den snarest mulig! **Red.**

Følgende efterlyses:

Laurits Jensen, Fjelsted, Niels Pedersen, Herstedvester, Karl Jørgensen, Sengeløse, Karl Andersen. St. Magleby, Niels Petersen, Viumgaard, Lyngby, Vold. Berthelsen, Brønderslev, Peder Hansen, Sannerum, Søren Fausgaard, Skejby, Martin Haslegaard og R. P. Rasmussen, Svendstrup Mark

Mulige Oplysninger om, hvor disse Personer for Tiden opholder sig bedes Meddelt til vort Blads Kontor.

Skriv ligefrem.

Ung Forfatterspire: Jeg vil skrive et Brev til Georg Brandes. Hvordan skal jeg begynde? Skal jeg skrive: „Store Mester!"

Hans Kammerat: Er du gal, saa faar han jo Højhedsvanvid!

Spiren: Hvad skal jeg da skrive?

Kammeraten: Skriv ligefrem: „Kære Kollega!"

Korrespondance.

Til Marius! Artikler uden Navn og Adr. optages ikke. Vi maa kende Navnet!

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal snarest mulig. Vi sender da det Antal pr. Opkrævuing nogle Dage efter.

Tyendebladet

faas fra Dato for 25 Øre Resten af Kvartalet.

☛ Sammen med Januar Kvartal 1 Kr. ialt.

Pladser.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

En flink, ung Pige

kan paa Grund af Sygdom faa Plads til høj Løn til den 1. eller 15. Decbr. hos

Værkfører *Holm*,
Munkegade 71², Aarhus.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bøwing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Bortfæstning.
Stadsfæstemand **Winther-Jensen,**
Fiskergade 3, Aarhus.

Foredrag tilbydes

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**
Honorar: 2 Kr. og **fri Rejse.**
A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri, Esbjerg.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes Foreninger.
P. Fuhlendorff,
Sabroe, Mundelstrup.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:
Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke.
Den franske Revolution o. fl.
Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Humoristisk Oplæsning tilbydes.

☛ **Billigt Honorar.** ☚
Ærb. **H. P. Hansen,**
Fangel St., Fyen.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus, giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Hattefabriken,

Aagade 39,

sælger billigst. Smaa Driftsomkostninger.

Alle Nyheder indkommer nu hver Dag!!

Hatte moderniseres bedst her.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos
Henri Petersen,
Juveler & Guldsmed,
St. Torv 9. Telef. 1436.
— Aarhus. —

Husk

RyesgadesMode-Magasin
Ryesgade 23.
Stort Udvalg i Damehatte.
Billige Priser.

Begyndelsen til vor Roman!

Fra flere Sider har vi modtaget Opfordringer til at offentliggøre Begyndelsen af vor udmærkede Roman „Menneskeskæbner". Vi vil da her ganske kort fortælle Hovedtrækkene i det foregaaende af Romanen.

Den er skrevet af en kendt russisk Forfatter og er et Billede fra det virkelige Liv, som det leves af Tusinder — desværre.

Vi anbefaler alle vore Læsere at følge med. De vil have stor Glæde deraf, da det er en af de bedste Romaner, der er offentliggjort paa Dansk.

Red.

Hovedpersonerne i „Menneskeskæbner" er Jøden Aron Aromo og hans Datter Rachel og hendes Kæreste Moses Umonski, samt Politiinspektøren i St. Petersborg Alexieff og hans unge Søn Ivan.

Aron er en rig Købmand. En Dag blev han paa Gaden overfaldet af Pøblen fordi han var Jøde og rig. Ivan kom ham da til Hjælp og jog dem alle bort, kom i Arons Hjem og lærte Rachel at kende og friede il hende.

Hun var forlovet med Moses. Moses blev kort efter arresteret som mistænkt for Oprører, dømt og sendt til Sibirien som Straffefange.

Politiinspektøren Alexieff opdager, at sin Søn er forelsket i en Jødepige. Han faar Pøblen til at overfalde Arons Hus og ødellægge det og røvede alt. Aron skød en af Deltagerne. Ivan kom og hjalp Rachel bort. Aron blev dømt for Mord og sendt til Sibirien. Rachel forsøgte at frelse ham, men Alexieff lod hende piske og fængsle et Aar. Alexieff blev nu forflyttet til Øen Sakholin, hvor Moses og Aron var. Rachel fik Lov at rejse over til dem. Ivan vil med hende som hendes Beskytter. Han faar Lov dertil, naar han vil give hende et bestemt Løfte om en Handling, som hun vilde, han skulde udføre for hende. Saa rejste de. Ivan truede paa Vejen en Embedsmand, som krænkede Rachel. Han blev derfor fængslet og Rachel maatte selv rejse videre. Hun blev syg og hendes Penge stjaalet fra hende. Hun maatte derfor uden Penge slaa Følge med Fangerne. (Se her 1. Nr. (53) af Oktober Kvartal).

Paa Rejsen derover træffer hun et Par, hvoraf Manden, Paul Petrovna (Arkitekt), var uskyldig dømt. Hans Kone, Catherine, fulgte ham. De tre blev snart Venner. I Korea traf de ved et Tilfælde Rachels Kæreste, Moses. Han arbejdede der i Minerne. Han slog en Officer ihjel og flygtede. Han vilde til England. Rachel vilde ikke med. Hun vilde til sin Fader. Han blev eftersøgt i Egnen, men var ingen Steder at finde. Catherine og Rachel fortsatte efter det deres stille Liv stadig haabende paa, at naa deres Maal og Friheden.

— — —

Det bedste og mest spændende af Romanen er endnu tilbageog vi anmoder derfor vore mange tusinde Læsere om at følge med og se, hvorledes det gaar. Vi vil intet røbe. Kun dette: Der er store og mange glædelige Overraskelser i det sidste og bedste Afsnit af denne udmærkede Roman.

Følg derfor med fra dette Nr. af!

„Mejeristanden“

— Medlemsblad for „Mejeristforeningen af 1907“ — Ugeblad for Oplysning og faglig Sammenslutning — redigeret af **Jens Johansen**, Ladelund, og **H. C. Nielsen-Snedsted**, Skovby St. (sidstnævnte ansvarlig). Bladet bringer 16 Sider Tekst ugentlig, koster Kr. 1,50 Kvartalet og kan til enhver Tid bestilles hos Posten. Eneste Blad i Danmark, der arbejder for Mejeristernes økonomiske Interesser.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre	pr.	Linie.
Rabat: 25 %				
Pladser	10	„	„	„
Møder	10	„	„	„
Forretninger	10	„	„	„

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncér i „Tyendebladet“!

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet“s Trykkeri),

Søndergade 31 — Aarhus.

FOTOGRAF

Fred. Eckardts Eftflg.,

Joseph Allin,

Søndergade 23—25, Aarhus.

Til Skiftedagen

anbefales mit store, billige Lager af alle Slags Klædeskabe, Kommoder samt kurante Møbler.

P. M. Paulsen,

17, Frederiksgade 17, Aarhus.

Bl. Annoncer.

Foredrag og Bal

i

True Afdeling

Lørdag Aften d. 28. ds., Kl. 8½, i *Konditoriet i Brabrand.*

Foredrag af Søren Hansen, Tilst. Entre 15 Øre.

Derefter *Bal* for alle Medlemmer, som hver maa tage en Fremmed med! For Herrer 65 Øre og for Damer 35 Øre.

Alle Medlemmer bør møde.

Axel Gregersen,
Formand.

Stort Møde i Nr.-Aaby.

Søndag den 6. Decbr. holder Nr.-Aaby Afdeling Møde paa Gæstgivergaarden med Redaktør Carl Westergaard og Ahlman Hansen som Talere over Emnet: *Vort Oplysningsarbejde* og *Jordspørgsmaalet.*

Derefter *offentlig Bal.*

Medlemskort bedes forevist.

P. B. V.
M. Knudsen,
Formand.

Agitér for „Tyendebladet“

Al Slags nyt, moderne og solidt

* Fodtøj, *

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

Fyns Kredsforening

afholder Kredsmøde den 20. December i „Folkets Hus“ i Odense.

Punkter til Drøftelse:

Adolf Skouboe: Oplysningskont.

Indkøb af Bøger og Pjecer.

Eventuelt.

Udkommen er:

„Lommebog for Ungdommen“

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag, Vammen — Viborg,

„Tyendebladet“ for 25 Øre.

For denne billige Penge kan vort Blad faas fra Dato til Nytaar!

Fortæl det til Bekendte og Kammerater. Tegn dem straks og indsend Pengene i Frimærker hertil.

Benyt særlig dette Tilbud for at faa alle Husmænd og Arbejdere som Holdere eller forær det til en af dine Bekendte, som du mener vil holde vort Blad.

Husk og sig de faa r vort store Julenumer, hvis de tegner sig nu!

Ejvin Laale:

= Sejr =

- En Fortælling om en, der vandt frem -

— Illustreret af Otto V. Larsen —

udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.

Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

≡ Køb ≡

deres Herreklæder

hvor det største Udvalg findes,

nemlig i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Skive.

≡ Husk ≡

Engelske Herrekl.
holder længst!
passer bedst!
koster mindst!

Læs vort Blads Roman!

Følg med fra i Dag af. Det er en levende Skildring af Forholdene i det store Rusland, skrevet af en meget yndet Forfatter.

Af vor korte Indledning vil enhver faa et klart Indblik i Romanens første Del.

R. S. Berings Skotøjsforretning

i Brabrand

anbefales til forestaaende November med smukt, solidt og billigt Herre-, Dame- og Børnefodtøj.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Saaledes var det med Catherine; skønt hendes Hjerte var forhærdet, var der dog ogsaa bløde Steder i det, og et saadant Sted var blevet truffet i Rachels rørende Ord, saa at hun, idet hun slyngede Armene om sin Lidelsesfælles Hals, hulkede smærteligt; deres Taarer blandedes, og hun klynkede under sin Hulken:

„Tilgiv mig, jeg har gjort Dem Uret“.

Rachels Natur var alligevel den stærkeste, og hun havde udøvet sin Magt og Indflydelse.

„De har ikke gjort mig Uret“, svarede Rachel, „jeg har intet at tilgive. Vi har jo en fælles Sag. Lad os være trofaste mod den og mod os selv. Selv den, der venter, kan vinde, og Taalmodighed sejrer til sidst“.

„Jeg kan lære meget af Dem“, sukkede den grædende Catherine og viste derved, hvor meget hun var under sin Lidelsesfælles Indflydelse.

Men vi maa nu vende tilbage til en anden Person, som spiller en ikke uvigtig Rolle i denne Historie og som har været og endnu er et vigtigt Led, uden hvilket Kæden vilde være brudt.

I de triste Vintermaaneder, medens de to Kvinder led og græd, rejste en Mand med særlig Padarozhnaya, d: Tilladelse til at rejse med Postheste, gennem Sibirien.

Han rejste i Tarantos, det vil sige en stor, lukket Vogn, i hvilken den rejsende spiser, drikker og sover.

Da det var Vintertid, var Tarantoen paa Gænger, ikke paa Hjul, og blev trukket af tre Heste.

Denne Mands Padarozhnaya gav ham Lov til at rejse i anden Klasse. Første Klasse er Kurer, der gaar forud for alle andre. Ved hver Poststation skal Kureren først forsynes med Heste, og hvis der ingen Postheste findes, skal Private Personer levere dem.

Padarozhnayaen giver derimod Fortrin for alle andre rejsende, og den Mand, der har den, kan ogsaa fordre friske Heste og Kusk, hvor mange almindelige rejsende der end venter.

At rejse gennem Sibirirn i Vinterens Hjerte er besværligt, selv med Vogn. For det første er der den umaadelige Kulde, de voldsomme Snestorme og den uophørlige Støden af den klodsede Tarantos, naar den af kraftige Heste bliver trukket snart over vældige Snedriver og snart ruiscber ned i en Hulvej.

Dernæst er det heller ikke behageligt at skulle overnatte i de snavsede, smittebefængte Posthuse.

Den unge, blege Mand saa ikke meget kraftig ud, men hans Ansigt tydede paa en bestemt Karakter, der satte ham i Stand til at udholde en Del.

Baikal-Søen naaedes, over hvilken han hvirvlede, medens en Polarstorm næsten forvandlede hans Blod til Is.

En kort Hvile, en urolig Søvn paa Poststationen, og saa videre igen gennem de vilde Trans-Baikal-Provinser, hvor den hvide Død herster. Men den unge Mand rædbedes ikke, han tøvede ikke.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Mørke kontante Manufakturforr.
ved
Chr. Christensen
anbefaler til Skiftedagen:

Det bedste i Herretøj til Prisen, stærkt Arbejdstøj, Arbejdsbenklæder fra Kr. 1,95.

Største Udvalg i sorte og coul. Kjoletøjer.

Ene-Udsalg her paa Pladsen af Chr. Junchers Fabrikata til Fabrikspriser.

Enkelt og dobbeltbredt Lærred i Tvist, Dowlas, Hør, 1/2 Hør og Blaar. Prima Bolster, fjertæt Nankin og Satin, uldne Dyner, Sengefjer og Dun i fuldstændig rene Varer.

Uldtrikotage, saavel til Børn som Voksne, forefindes i stort Udvalg.

Herre-Hatte, Huer og Kasketter.
Dame-Hatte og Kasketter, Pelshuer, Pelskraver og Muffer i et flot Udvalg.

Prima Symaskiner m. m. m.

Tiloversbleven Dame-Overtøj fra sidste Sæson udsælges til og uder Indkøbspris.

Bemærk!

Østergades elektriske Skotøjsreparationsværksted leverer Saaler og Flikker i Løbet af 1 Time.
Elegant Udførelse. **Billigste Priser.**
Telefon 2507.
Chr. Toft,
Østergade 7, Aarhus.

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for „Tyendebladet" i Vinter, antages straks. Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhus.
* * Pelsvarer i største Udvalg. * *
* * *Sportshuer, Hatte, Kasketter.* * *

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
Stjerne-Øl
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Telf. 108. Køb Telf. 108.
Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Fotografier!!
Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

H. Nielsen,
Holbærgsminde ved Byllerup Mølle pr Nørre Aaby.
anbefaler sig med alt til Skræderfaget henhørende.

M. Mathiassens
Skotøjsforretning
Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Jagede han efter et Fantasibillede?

Ja!

Han vidste ikke af det, troede det ikke. Hvis nogen havde sagt ham, at det forholdt sig saaledes, vilde han have let af ham.

Men han saa det stadig gennem Taagen og Snefoget. Det gav ham Opmuntring og Kraft. Det holdt ham vaagen, naar han skulde have sovet. Det fyldte hans Søvn med Drømme, naar han endelig sov. Det holdt hans Blod i Cirkulation, naar det ellers vilde være frosset.

Det var et Fantasifoster; men hvis man havde spurgt ham om, hvad det var, vilde han have kaldt det Kærlighed. Andre vilde maaske have givet det mindre kønne Navne, Lidenskab, Fortryllelse, Galskab; men hvis hans egen Skytsaand kunde eller vilde have talt, vilde han have kaldt Fantasifostret for Døden.

Thi den rejsende, der saaledes trodsede den vilde Natur og satte over Is og gennem Sne, var Ivan Alexiefi, og han forfulgte Jødepigen Rachel, der græd og jamrede sig i Kora.

26. Kapitel.

At Ivan Alexieff, ved at rejse næsten uophørlig Dag og Nat, blev i Stand til at indhente Rachel, før hun rejste fra Kora, gik saaledes til.

Da vi forlod ham som Fange i Perm under Navn af Paul Turnigieff, en foregiven Pelsværkshandler, havde han truet Politichefen for Fornærmelse mod den smukke Jødinde.

Nu er det i Rusland en meget farlig Sag at true nogen, der bærer den „mægtige" Czars Uniform; men at true en Politichef i Sibirien er en Forbrydelse, der medfører en haard Straf.

Mangen stakkels Fyr har endog maattet ladet sit Liv for det, thi han er bleven pisket saa barbarisk, at han er død under Svøben.

I Sibirien har endog de lavere Funktionærer mere Magt end deres foresatte i St. Petersborg eller Moskow, og de benytter den som Tyranner.

Alt, hvad de gør, og alle deres grusomme Handlinger udfører de „For Gud og Czaren", der er det almindelige Papegøjeraab fra den ene Ende af Landet til den anden.

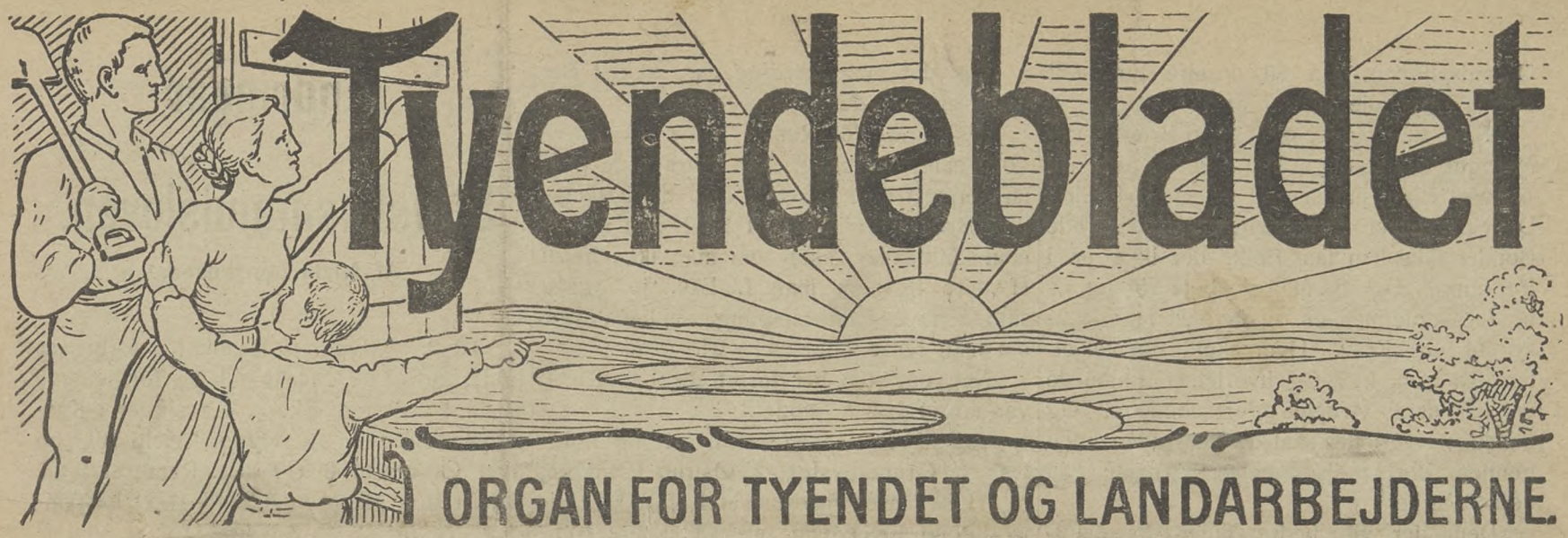
Jødeforfølgelser, Massearrestationer, der lejlighedsvis finder Sted paa unge Mænd og Kvinder, som forlanger Ret til at udtale deres Mening, Mishandlingerne af de peporterede, kort sagt, alt udføres „For Gud og Czaren".

Hvad Czaren, naar har troner i sit kostbare Palads, selv tænker, ved ingen, men man tør vel ikke antage, at han ser med gunstige Øjne paa alle de Grusomheder, der udføres i hans Navn, og dog lyder „For Gud og Czaren" paa enhver russisk kejserlig Embedsmands Læber, naar han piner og mishandler sine Medmennesker.

Ivan Alexieff, en Politidirektørs Søn, havde godt Kendskab til den Magt, Embedsmændene sad inde med, og da han var bleven indespærret i Fængslet i Perm, begyndte han at tænke alvorlig over sin Stilling.

Jo mere han tænkte over det, desto mere kom han til den Overbevisning, at han var i en Knibe, som det ingenlunde vilde blive let at redde sig ud af. Han erfarede ogsaa snart, at Politichefens Vrede ingenlunde let lod sig forsone.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 62. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 6. December 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Oplysningsarbejdet.

—

Til Bendstrup Tyende- og Landarbejderforening i Anledning af deres Læsestues Abning.

Mel.: Ja, vi elsker osv.

Her skal samles Mand og Kvinde
under samme Tag,
her skal ung og gammel vinde
for vor unge Sag.
Her Uankundighedens Mørke
skal for Lyset fly,
her skal ydes Hjælp og Styrke,
vokse Kræfter ny.
Her skal ydes Hjælp og Styrke,
her skal vokse Kræfter ny.

Her skal øves Haand og Øje
frit og uden Tvang,
Tanke sig til Tanke føje
skal med munter Sang.
Færdigheder maa I øge,
at de gavne maa,
alle Evner skal I søge,
som i Dvale laa,
alle Evner skal I søge,
Evner, som i Dvale laa.

I jer Stue skal I bygge,
alle hver især.
Ingen her skal staa i Skygge,
lige Ret for hver.
Jævnhed være skal dens Smykke,
gøre fri dens Maal:
Skabe stærke, ranke Rygge,
Mænd med Villiens Staal,
skabe stærke, ranke Rygge,
skabe Mænd med Villiens Staal.

En Kamporganisation.

—:—

Der er i disse Dage kommen Meddelelse om, at Bønderne i nogle Sogne mellem Roskilde og København er ved at starte en ny Agrarforening. Dens Program skal være noget adskilt fra den foregaaende Agrarforening. Dens Formaal skal nemlig være det, at modarbejde vor Bevægelse.

Med faa Ord sagt, være en Kamporganisation mod „Tyende- og Landarbejderforbundet". Den nye Forenings Medlemmer skal nemlig forpligtige sig til ikke at tage Folk i deres Tjeneste, som er Medlemmer af dette Forbund.

Og paa den, forøvrigt ikke særlige ideelle Maade, mener de gode Bønder, de kan gøre det af med os og øde baade vort Forbund og vort Blad, kort sagt: De vil, for at gavne sig selv, forsøge at slaa os ned og øde alt Arbejde, vi gennem et Par brydsomme Aar har formaaet at udføre.

Saa lidt Respekt har de gode Bønder for deres unge og ældre Arbejdere. Saa snart de begynder at samle sig og stille Krav, saa skal de have paa Nakken. De tager ikke Spor af Hensyn til vor Organisation og vore Krav. Ikke en Gang nedlade sig til at forhandle med os eller opfylde et Par af vore smaabeskedne Krav. Nej! Ikke en Smule. Hold Kæft og slid videre, det er Parolen fra oven!

Det er den gamle Historie om igen 3. eller 4. Gang: Saa snart Underklassen begynder at ranke Ryggen og ser mod Lyset og bedre Tider og stiller Krav om et Par smaa Fordele, som er simpel Retfærdighed, saa hyler de store, Magthaverne, op med deres evindelige Klagesang: Det gaar ikke! Landet ødelægges. Vi gaar til Grunde. Hjælp os! Hjælp os, mens det endnu er Tid!

Saaledes lyder deres forlorne Klagesang. Saaledes lød den fra Herremændene, da Bønderne blev kede af Hundehullet, Træhesten og Trælleriet paa Herregaardsmarken og krævede Frihed og Ret.

Saaledes lød den da Husmændene under Ledelse af P. Hansen-Lundby og med Støtte fra Bønderne begyndte Kampen mod Slaveriet, de den Gang levede under paa Herregaardene. De truede Husmændene, pryglede P. Hansen-Lundby med Hundepisk og tilbød ham senere Penge, bare han vilde holde op med den infame Agitation.

Men han blev ved — og han sejrede!

Og Hylet fra oven blev forstærket, da Arbejderne i Byerne begyndte. Nu er Socialismen kommen! Nu ramler det hele sammen! Hjælp os! Saadan raabte Magthaverne! Og de blev hjulpet. Politiknipler og Gendarmersabler susede ned over Arbejdernes krumbøjede Rygstykker. De ænsede det ikke. De fortsatte og de sejrede.

Da Husmændene for faa Aar tilbage begyndte var det samme: Lad dog være! Lad dog være med dette, blev der sagt. Det er jo til ingen Nytte. Vi har det jo saa godt alle. Hvad skal vi saa med den Agitation og disse forbandede Foreninger!

Men Husmændene fortsatte og de andre maatte tie.

Husmændene sejrede! Og Raabet blev forstærket. Denne Gang mod os. Lad dem more sig. Aah, lad dem bare skabe sig. De falder nok i Ro igen. Det gør ikke saa meget. Lad os tage os det saa let.

Saadan sagde de, da vi faa — den halve Dusin vi var — begyndte at agitere og slaa til Lyd for vor gode Sag og fortælle vore Kammerater, hvordan Forholdene er, og hvordan de kunde blive, bare vi vilde holde op at snorke, bare vi vilde vaagne op af den lange Dvale og se os om og nyde Glæden over alt det skønne og rige, der omgav os, og vi saa desuden vilde vove en Kamp for en Andel deri!

Og det skete. Vore Foreninger blev mange. Medlemmernes Antal ligesaa. Den steg til ca. 4000. Saa blev Magthaverne bange. Det gaar ikke, dette her, sagde de. Der maa gøres noget!

Forhandle med os — nej, Tak, det skulde de ikke have noget af. Derimod Overfald, Forbud og Processer i lange Baner. Og saa Rosinen til Slut: Storbøndernes Kamporganisation!

Vi har kun at gøre som de andre: Holde fast paa Kravene, og stadig støtte

Landbrugsminister Anders Nielsen.

Vi præsenterer her et Billede af den nye Landbrugsminister Anders Nielsen, som i disse Dage har forelagt „Lov om Jord til Landarbejdere" i Rigsdagen.

Men trods det, at Hr. Nielsen selv har været Husmand, har han forelagt et Forslag, der paa ingen Maade betegner noget særlig Fremskridt for Landarbejderne.

Anders Nielsen er en dygtig Mand, men har desværre forlængst glemt, at han skylder sine gamle Klassefæller, Landarbejderne noget.

Organisationen, saa vil vi sejre saa sandt de faa maa bøje sig for de mange.

Vi er de mange, og gør vi Brug af vor Mængde ved stadig at støtte vort Forbund og vort Blad, ja, da skal og maa vi sejre. Da vil det ikke vare længe før de gode Bønder ikke kan faa Folk, der ikke er i Forening. Og da maa de bøje sig for os og forhandle med os og lære at tage Hensyn til vore Krav. Hvor skulde de vel ellers faa Folk fra? Og hvorledes skulde de vel faa deres Arbejde gjort uden os? Og endelig: Hvorledes skal de faa Føden uden gennem vort møjsommelige Arbejde paa deres Marker?

Den, der vil bedre Tider, han slutter sig stadig til os, og han kan være vis paa at naa Maalet.

Carl Westergaard.

Køb altid

hos dem, der averterer her i Bladet. Derved støtter Du ogsaa vort Blad. Ingen af vore Læsere bør købe hos dem, der ikke vil annoncere i „Tyendebladet".

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—o—

Selv da han laa og talte i Vildelse, var det stadig Jens Peter, det drejede sig om. Ham vilde han værge mod alle de Uhyrer, han kunde se.

Naar Erindringerne saaledes rigtig fik Tag i ham, blev han naturligvis blød om Hjertet, og græd saa den ene Taare knap kunde bie den anden, — om han da kunde komme af Sted med det, uden der var nogen, der saa ham. Men det gjorde i Grunden godt, saaledes en Gang imellem rigtig at faa grædt ud ved Tanken om det tabte Barndomshjem, og det skete jo ikke hver Dag.

Til daglig Brug tog han som sagt Livet, som det bød sig, skreg naar Hans Jensen slog ham, og tav stille, naar det ikke gjorde ondt. Kun i en Henseende blev hans Kaar forskellige fra de Drenges, Hans Jensen tidligere havde haft.

De plejede højst at være der en Sommer.

Jens Peter blev der baade Sommer og Vinter, Sommer og Vinter igen og saa fremdeles.

Hvorfor?

Jo, for der var ingen, der klagede til Sogneraadet over, at han ikke havde det godt.

Peter Andersen havde selv en Gang spurgt ham ad, om han var tilfreds med at være hos Hans Jensen, men Sogneraadsformanden saa saa stor og imponerende ud, at han ikke turde sige andet end ja; og naar han selv var tilfreds, kunde Sogneraadet jo ogsaa være det.

III.

Saaledes gik der et Par Aars Tid.

Jens Peter var nu tolv Aar og en stor, stærk Dreng af sin Alder. Han havde levet sig saaledes ind i Forholdene hos Hans Jensen, saa han mente, at som Livet var her, saaledes var det vel alle Steder.

Alligevel indtraf der en Dag noget, der bragte ham rent ud af Sindsligevægt og gjorde ham saa ulykkelig, som han maaske aldrig før havde følt sig.

Og det mærkværdige var, at det slet ikke var Klø, der var Skyld deri.

Klø kunde for Resten heller ikke mere gøre ham ulykkelig, han betragtede dem nu nærmest som hørende med til det daglige Brød, eller i hvert Fald som noget, man skulde have, selv om man ikke holdt af det, ligesom man f. Eks. jo ogsaa skulde have Kaal en Gang imellem, selv om man helst vilde være fri.

Nej, det som her forbitrede ham Livet, var noget ganske andet.

Sagen var den, at der hvert Aar holdtes en Grundlovsfest i Østrup Plantage, og Hans Jensen havde i et Anfald af Højmodighed lovet ham, at han maatte komme med til denne, og til Gengæld kun forlangt, at han inden den Tid skulde faa alle de løse Sten samlet af Brakmarken.

Det var en fjorten Dags Tid før Festen, Hans Jensen sagde dette, og det forlangte Arbejde skulde gøres samtidig med, at han passede Kreaturerne, men han havde givet sig i Lag med det med en god Vilje og var ogsaa bleven færdig i rette Tid.

Det gik saa let, thi bagved vinkede der en Højtid, som han aldrig før havde været med til. I Fjor kunde han derude paa Marken høre baade Hornmusiken og hvorledes de raabte Hurra. Da tænkte han mindst paa, at han i Aar selv skulde faa Lov at komme med. Hvor dette skulde blive morsomt! Sikken Stads og Lystighed, der maatte være, og det skulde han faa Lov til at se paa alt sammen. — —

Den Hans Jensen var i Grunden ikke saa slem, naar man først blev rigtig kendt med ham.

Hvor havde han levet i lykkelig, forventningsfuld Glæde i de fjorten Dage, men saa meget frygteligere kom Slaget, da han saa alligevel ikke fik Lov at komme med.

Hans Jensen var nemlig i daarlig Humør den Dag, da Festen skulde være, og han bandte den onde stejle sig paa, at det ikke var noget for saadan en beskidt Dreng at komme med til.

Punktum!

Der laa saa alle de kønne Forventninger, al den anende Lykke, uhjælpelig knust af Hans Jensens onde, følelsesløse Ord, og det var vel netop det, at Drengen havde glædet sig saa meget forud, der nu gjorde Skuffelsen dobbelt tung, at han følte sig saa ulykkelig som aldrig tilforn.

Det var en dejlig, solklar Sommerdag. Køerne stod og bed med Velbehag i det saftige Græs, de kaade Lam balancerede med lystige Hop langs Kanten af Vejgrøften, Fuglene sang og Blomsterne duftede, men Jens Peder lagde ikke Mærke til noget af alt dette.

Han havde flyttet Køerne, og da det saa ud til Bissevejr, skulde han blive derude for at passe paa dem, til de skulde hjem, og saasom han nu ikke havde andet at tage sig for, satte han sig paa Vejkanten og græd.

Hvor Livet dog var usselt! — Det var slet ikke værd at leve. — Hvorfor tog Døden ham ikke ogsaa, den Gang den tog baade hans Fader og hans Moder.

Saa havde han da ikke gaaet her og været Træl. —

— — —

(Fortsættes).

Ændringer
til
Statshusmandsloven.

Af **Niels Mortensen.**

—o—

Ad 2. Udvalgets Resolution forbigaar fuldstændig de daarligstillede, forgældede Husmænds store Skare, der sidder i Kautions- Veksel- og Hypotekgæld til op over Ørene til 6 a 7 pCt. Rente af fulde Hundreder. Den nuværende Lov bestemmer nemlig, at en Ansøger, for at komme i Betragtning, i de sidste 5 Aar væsentlig skal have ernæret sig ved Arbejde for andre mod Vederlag, og dette Punkt gaar Udvalget helt uden om.

Husmandshypotekforeningerne for 2. Prioritet er et Udtryk for en dyb Samfundssygdom og Samfundsraaddenskab, et Udslag af den moderne Kapitalisme. Derfor maa vi reformere Samfundet saadan, at vi gør dem overflødige.

Den Slags Husmand, jeg taler om, er ofte daarligere stillet end de egentlige Landarbejdere. De sidder ofte med en stor Børneflok, og deres Arbejdskraft begynder at svækkes med Alderen. Staten følger jo ellers det Princip, at forhøje Lønnen for sine Embedsmænd og Funktionærer med Alderen For de forgældede Husmænd er det omvendt, de faar det daarligere med Alderen. Derfor maa vi komme dem til Hjælp ved at udvide Loven til ogsaa at omfatte dem. Men her har Udvalget ogsaa svigtet denne store Klasse paa et afgørende Punkt.

Ad 3. En Ejendom til 8000 Kr. med Besætning og Løsøre er i de fleste Tilfælde ikke stor nok til at en Familie kan leve af den uden at gaa ud paa Arbejde, navnlig i de gode Egne og særlig paa Øerne. Desuden vil den stige i Pris inden Periodens Udløb 1913 eller 1915. Husmandshypotek- og Husmandskreditforeningerne sætter jo da ogsaa Laanegrænsen op til 10 a 11000 Kr.s Vurderingssum.

Vi skal ikke skabe Smudskonkurrenter af Statshusmænd til at skaffe Storbønderne og Godsejerne billig Arbejdskraft og agere Løntrykkere for Landarbejderne. Desuden er det absolut nødvendigt, at Brugene er tilstrækkelig store til at sysselsætte Familien, naar vi skal lægge dem samlede og kolonivis paa Lehnsgodsejernes og Herregaardenes Jorder, da de ellers vil faa for langt til Arbejde hos andre.

Ad 5. Hvis vi ikke faar Størrelsen af den aarlige Afgift nedsat, som Statshusmændene skal svare, vil den ny Lov blive lige saa betydningsløs som den nuværende, og uden dette er der lidet ved at forhøje Laanesummen. Under de nuværende høje Afgifter klarer de Statshusmænd sig ofte bedst, der kan gaa ud paa Arbejde en stor Del af Tiden, naar bortses fra enkelte energiske Grovslidere. Vi skal regne med Gennemsnitsmennesker og ikke med Overmennesker. Det er ikke nok blot at flytte Besiddelsesformen af Jorden over fra Storgrundbesidderne til Husmændene. Det bliver blot at forandre Formen for Udbytningen. Det samme paa en anden Maade. Hovedsagen maa være at afskaffe selve den kapitalistiske Udbytning under enhver Skikkelse. Derfor foreslaar jeg, overensstemmende med „Tyendeforbundet", den aarlige Fæsteafgift nedsat til 2 pCt. af Værdien ogsaa under Hensyn til, at

ed Fæste kommer Jordens Værdistigning Samfundet til Gode.

Dette er det tredie afgørende Hovedpunkt, hvor det jyske Udvalgs Forslag svigter den egentlige Landbounderklasse og det virkelige Demokrati.

Dette er ikke alt, hvad „Tyende- og Landarbejderforbundet" kræver, men det var de Ændringer, jeg indskrænkede mig til at stille.

I en senere Artikel skal jeg behandle Spørgsmaalet om Taktikken.

Prøvenumre

af vort Blad til Brug i Agitationen, kan faaes ved at sende et Kort hertil.

Skriv straks efter nogle!!!

Fra Slagmarken.

—:—

En dejlig Medtjener!

Hos Gaardejer Jens Pedersen, Brandstrup ved Rødkjærsbro, tjener en Karl som for en Tid siden gjorde sig „berømt" ved at gennemprygle Gaardens Tjenestedreng. Den rare Karls Navn er Kristen Klausen, — et Navn, Arbejderne dernede vil mindes længe med Afsky. Enhver maa ogsaa væmmes ved ham bare ved at høre Navnet.

Drengen, der aldeles ikke havde fornærmet Karlen i mindste Maade, løb straks fra Gaarden, og paa en Nat spadserede han over 2 Mil til sin Bedstemoder, hvor de fandt ham nogle Dage efter. Faderen kom da over efter ham og vilde have ham tilbage. Det vilde Drengen dog ikke, saa bange var han for den bølleagtige K. Klausen. Det skal bemærkes, at Gaardmanden var meget vred paa Karlen, men turde dog ikke tage Slubberten ved Vingebenet.

En Husmandssøn.

Frederik Kristiansen-Trust

er Navnet paa en „skinhellig" Missionsmand i Elsborg ved Rødkjærsbro, som gerne vil prædike til andre om Verdens Daarskab og Menneskenes store Slethed. Han glemmer bare sig selv. Han er nemlig ikke bedre. Tværtimod. Skønt han er saa „hellig", at han lugter, er han dog ikke bange for at lade sin Karl arbejde paa en Søndag, feje Gaard, og da han var færdig gav Hr. Trust, der endnu ikke er hel Engel med Vinger, ham en god Dragt Prygl som Tak!

Det var kønt. Lad os huske det. Bare han nu ikke glemmer at bede om Forladelse for den Streg!!!

En Arbejdsmand i Elsborg.

Smidt ud!

Forleden var jeg inde hos Proprietær Kjeldsen, Elsted pr. Lystrup, for at agitere for vort Blad, fortæller vor Repræsentant Axel Lange. Alle Karlene stod i Stalden, Proprietæren ogsaa. Jeg sagde saa: Er der ikke en, der vil holde vort Blad.

Forkarlen (slesk): Næh, det vil vi rigtignok inte!

— Naa, saa ikke det.

Kjeldsen (brølende af sine Lungers fulde Kraft): Vil Du se at komme ud af Gaarden og det i en Fart, ellers skal jeg sku flytte dig ud. Det mangler jo bare, at en ung, kraftig Mand skal løbe med Blade. Du kan gaa ud og tage Roer op!

— Jeg gik. Jeg følte, at her var der ikke noget at gøre. Mon den højtbrølende Herre egentlig selv tager Roer op? Jeg tror det ikke. Men skælde ud og bruge Mund, det kan han. Men der er jo ogsaa et Ord, der siger, at Proprietærer og Præster, de tjener deres Føde med Munden, lige som Hunden!

Aviser paa Højskolen.

—:—

Vi har modtaget følgende:

En anonym Indsender og siden selv Redaktionen af Tyendebladet, har søgt at stille Højskoleforstander Holger Begtrup i et skævt Lys. Jeg opfordrer herved „Tyendebladet" til ordret at gengive det Citat af Højskolebladet, hvorpaa man bygger det, efter min Mening, uberettigede Angreb. Hr. Begtrup er ikke min Meningsfælle, men som Aktionær i „Tyendebladet" sætter jeg ikke Pris paa, at man overfor ham eller andre fremsætter Angreb uden Hjemmel.

Holger Bernild.

— — —

Hvorfor Hr. Bernild føler sig kaldet til at forsvare Hr. Begtrups Vrøvl mod Avislæsning, ved vi ikke. Vilde Hr. Bernild gøre sig den Ulejlighed at se Referatet i Højskolebladet, vilde han uden al Tvivl give os og vor Medarbejder Ret i, at en saadan Udtalelse taales ikke paa andre Steder end hvor Højskolens graaskimlede Mænd raader, og hvor de betragter Hr. Begtrup som en, der staar paa Hat med Vorherre og er paa Højde med selve Grundtvig.

Andet har vi ikke at sige til Hr. Bernilds Indsigelse. Skal der mere frem, vil vi overlade det til vor Medarbejder Agitator, der jo, som bekendt, er Tjenestepige paa Fyn. Forøvrigt staar det Hr. Begtrup frit at forsvare sig og forklare sin mærkelige Udtalelse. **Red.**

Storbonde-Tyranni

—:—

En Gaardmand vil forbyde sin Karl at holde vort Blad!

—

Jeg var for en Tid siden inde i det fede Bjerre-Herred hos Gmd. J. Pedersen, Skivlunde, for at agitere for „Tyendebladet". Jeg traf J. P.s Tjenestekarle inde i hans Karlehummer, som er beliggende ved Kostalden.

Dette Hummer er et firkantet Rum, hvor der foruden Karlenes eget Bohave kun findes et Par Fjælkasser med nogle gamle Sengeklæder i og en gammel raadden Fjæl, fastsømmet til Væggen.

Stanken derinde er uudholdelig i Længden, da Stalddunsten nemlig har let Adgang derind, gennem den utætte, raadne Dør.

Inde i dette Hummer traf jeg som sagt Karlene. Den ene var straks med paa at holde „Tyendebladet"; men nu kom Jørgen Pedersen pludselig ind i Hummeret. Han spurgte: „Hvad er det for et Blad, De anbefaler mine Tjenestefolk?" Jeg svarede, at det var „Tyendebladet". „Maa jeg se det", spurgte han. „Ja, gærne", svarede jeg.

Da J. P. havde set lidt i Bladet, blev han vred og skældte det ud for et Møjblad, Socialist-Blad, Anarkist-Blad og meget mere.

Nu gav han sig i Lag med Karlen og sagde til ham: „Det Blad maa Du ikke holde, det ødelægger det gode Forhold mellem Husbond og Tyende. Jeg vil give Dig 75 Øre, hvis Du vil lade være at holde det".

Men Karlen var heldigvis en, der havde en fast Karakter. Han sagde: „Jeg vil ikke have dine Penge, da jeg vil holde Bladet". Saa med den Karl kom J. P. ingen Vegne. Alle Karle burde følge denne Karls Eksempel, naar deres Husbond giver dem lignende Tilbud.

Da J. P. mærkede, at han ingen Vegne kunde komme med Karlen, blev han saa vred, at han bød mig forlade Gaarden. Jeg bad ham høfligt, om jeg ikke maatte blive et Par Minutter til, for at faa Betalingen for Bladet. Mærkværdig nok tillod den dannede Agrar dette.

Dette er et godt Bevis paa, hvorledes Bønderne hader dette Blad, som saa uforfærdet taler vor gode Sag.

Carl V. Sørensen.

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet!

Tag fat med det samme!

Husmandsledernes Konservatisme.

—:—

Jørg. Nielsen og Karl Hansen.

—

I sidste Uge omtalte vi med „Jysk Morgenblad" som Kilde, hvorledes de jyske Husmænds Leder, Jørg. Nielsen, havde stillet sig overfor vor Repræsentant Niels Mortensen, som jo er i Husmændenes Hovedbestyrelse, da han forsøgte at indføre et frisindet Ord ved deres Kongres.

Hovedansvaret derfor har uden al Tvivl Hr. Jørg. Nielsen, da han baade gennem Bladet „Husmandshjemmet" og hele Organisationen forsøger at gøre Bevægelsen imloderat. Han er til hvilken Side hveranden Gang, noget Ros og Dadel til Højskolen, Regeringspartiet, Landboforeningerne og Gaardmændene, men intet bestemt. Han balancerer behændig.

Det kan saaledes nævnes, at han ved sidste Valg stillede sig som radikal Venstremand i Odder Kredsen.

Et Par Maaneder efter indmeldte han sig i Socialdemokratisk Forbund og maatte da være bleven Socialdemokrat. Det, der er endnu mere mærkelig, er dog, at han ved Valget i Sæby efter V. Lassens Død, anbefalede Husmændene at stemme paa den moderate Anders Nielsen, Svejstrup.

Disse mange Standpunkter er betegnende for Jørg. Nielsen, men særlig respektable er de ikke i en Tid, hvori der tales saa meget om og kræves rene Linier, fri for al Moderation og Konservatisme. Og skal der komme noget ud af den store Husmandsbevægelse, saa maa den optræde bestemt og med faste Principer, Meninger, den ikke lader sig trække fra. Den skulde jo nødig sove ind nu og hvile blødt paa de store Statstilskud og Lovprisninger. Den maa med andre Ord tage afgjort frisindet Stade og ikke som nu sparke de lavere staaende bort, nemlig Tyendet, Landarbejderne og andre Smaafolk paa Landet.

Husmændene maa kræve af deres Ledere, at de ikke som nu først tager Hen-

Hos Holger Larsen,

Dansk Textil Lager,

Clemens Torv, AARHUS,

udsælges

Kaaberne, Frakkerne, Spadseredragterne til Spotpriser.

Kjoletøjer

og

Nederdele

i største Udvalg.

Brude-Udstyr

anbefales De at købe i min Forretning.

Fuld Garanti for Sengeklæder, Sengefjær og Dun

samt

Hvide Varer.

Holger Larsen,

Clemens Torv,

Aarhus.

syn til de højere og sparker efter de lavere, og det burde Jørg. Nielsen først og fremmest belæres om.

Som et Bevis for, at Hr. Karl Hansen, Formanden for de sjællandske Husmandsforeninger, heller ikke tager stort Hensyn til de frisindede Rørelser inden for Husmandsbevægelsen kan noteres, at Niels Mortensen for en Tid siden indsendte en Artikel til Hr. Karl Hansens Blad „Husmanden", men den blev brutalt nægtet Optagelse, fordi den stred mod Hr. Karl Hansens Mening. Artiklen omhandlede Sammenslutningen af alle danske Husmandsforeninger og den meget naturlige Tanke er Hr. Hansen imod, derfor maatte Artiklen ikke komme frem i hans Blad.

Niels Mortensen maatte da gaa til Arbejderpressen paa Øerne for at faa Sagen frem.

Sluttelig kan det noteres, at da vi indbød til Kongres i Foraaret ogsaa sendte en Indbydelse til Hr. Hansen, men han sendte hverken Repræsentant eller værdigede os et Afbud.

Det her anførte skal paa ingen Maade være et Angreb paa Husmændene og deres Organisation. Tværtimod! Jeg mener, vi og Husmændene maa arbejde sammen, da vi har overordentlige store Interesser tilfælles, men det, jeg vil gøre opmærksom paa, er kun dette, at Husmændene bør sørge for, at deres Ledere ikke stiller sig hindrende i Vejen hverken for dette Samarbejde eller frisindede Fremskridt.

Om den Sag kunde det være rart at høre andres Mening.

Carl Westergaard.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

Store Præmier.

—o—

Til vore flittige Abonnentssamlere udsætter vi en Del store Præmier, som enhver kan vinde uden stort Arbejde. Og er han særlig flittig følger en stor Ekstrapræmie!

For 2 Holdere faas vor Oktober Kvartal 1907.

For 3 Holdere faas Aakjærs Bog „Missionen og dens Høvding".

For 4 Holdere: „3 Udenlandsrejser" af Jeppe Søndergaard.

For 5 Holdere: „En Stridsmand" af Skjoldborg.

For 6 Holdere: Chr. Bundsgaards Bog „Proletarer".

For 8: „Fri Felt" eller „Rugens Sange af Aakjær.

For 10: „Skyer" af Henrik Pontoppidan.

For 12: „Vredens Børn" af Aakjær eller „Gylholm", eller „Bjerregaarden" af Skjoldborg.

Det er de største Præmier, et Blad endnu har givet deres Holdere

Desuden har vi 7 Ekstrapræmier til dem, der skaffer endnu flere inden den 24. ds.

1. To hvide, ægte, præmierede Landkaniner.
2. „Menneskelighed og Hellighed".
3. „Medens de kæmpe", af Carit Etlar.
4. „Rødegaardsdrengen".
5. „3 Udenlandsrejser".
5. Samme Bog.
7. Samme Bog.

— — —

Betalingen tages ikke i Frimærker, men maa indsendes pr. Postanvisning til Bladets Kontor: Hjelmensgade 2, Aarhus. Dog kan vi ogsaa selv tage Betalingen pr. Opkrævning om det ønskes.

Forsøg at vinde Dig en Præmie og tag en Ekstrapræmie med.

H. J. Hansen-Røjle.

Literatur.

—:—

Jeppe Aakjær: „Hvor Bønder bor"
(12 Smaafortællinger)
213 Sider. — Pris Kr. 2,50.

—

En Bog af Jeppe Aakjær vil altid kunne paaregne Interesse fra en stor og udstrakt Læsekreds. For Aakjær gaar altid lige til Sagen, han skildrer Forholdene som de er, og Livet som det leves i Virkeligheden ude omkring i de Egne af Landet, hvorfra han henter sine Emner. „Hvor Bønder bor" er Fællestitlen paa 12 Smaafortællinger, som Aakjær har samlet i et Bind.

De udmærker sig, som alle Aakjærs tidligere Bøger, ved deres Natur- og Virkelighedstroskab, ved deres fine og dybe Menneskekundskab og ved det stærke, djærve og friske Syn paa Livet, der som et vaarfrisk Pust gaar gennem dem.

Det er ægte realistiske Perler, let synlige i den Vrimmel af romantiske Thevandshistorier og uklare, phykologiske Fantasterier, som vort Bogmarked hvert evige Aar oversvømmes med.

Og derfor vil de blive læst og atter læst af de mange Tusinder, hvis geniale Talsmand og Digter, Aakjær rettelig er.

Vi anbefaler da denne Jeppe Aakjærs sidste Bog paa det varmeste til alle vore Holdere og Læsere, — — skrevet, som den er, med Forfatterens friske, djærve og ejendommelige Stil, vil den absolut holde sin Læsers Interesse fangen fra Begyndelsen til Enden.

H. J. Hansen-Røjle.

Højskolen bekæmper Pressefriheden.

—:—

Og det kalder de Frisind!

—

Det har sikkert græmmet mange af Højskolens Venner, at se en af dens ældre Veteraner, nemlig Dr. Nørregaard fra Testrup, som Formand for den nystiftede Forening til Smudspressens Bekæmpelse. Og heller ikke uden Grund. Thi en Mand, som har staaet i Højskolens Tjeneste og i dens Navn kæmpet for Frihed og aandelig Selvstændighed, maa virkelig vække Forbavselse, naar han stiller sig som Formand for en Forening, der vil bekæmpe Pressen i dens forskellige Skikkelser.

Højskolen har vel tit vist en Snæversynethed og aandelig Snærpethed, som har skadet den selv meget (saaledes ved dens Optræden overfor Bj. Bjørnson, Helge Hostrup og andre), men jeg tror aldrig, den har fejlet saa ubodeligt, som naar den i den sidste Tid har tiet til de vanvittige Censurforhold og nu oven i Købet billiger en Optræden af dens gamle Høvding fra Testrup, som ovennævnte.

Da det lille yndige Skuespil („Karen Bornemann"), sidste Efteraar blev forbudt, ventede man forgæves en Røst fra Højskolen mod den aandelige Tyranni, som da øvedes mod Folket. Men den kom ikke — og hvorfor? Jo, fordi Anskuelserne i „Karen Bornemann" ikke stemmer med den gr. Højskoles Syn paa Sagen.

Og at bryde en Lanse for Friheden alene kunde ikke falde d'Hrr. ind.

I det hele taget synes jeg altid, naar der bliver gjort Forbud mod dette eller hint i Presse og Litteratur, at det skinner saa umaadelig tydelig igennem, at det i Grunden ikke er Smudset (Sjofelhederne og Tvetydighederne), de vilde bekæmpe, men det er Anskuelserne, de vil til Livs!

Det er Tendensen i en Bog og Anskuelser i Bladene, det er visse skadelige Læresætninger og visse Syn paa forskellige Ting, som ikke maa naa ud til Folket, til Mængden. Derfor skal Pressefloven skærpes og Censur opretholdes for at der ikke skal øves nogen Indflydelse paa de uselvstændige.

Her var en Opgave for Højskolen! Men i Stedet for paa en værdig Maade at være Frihedens Haandhæver, sætter Højskolen sig ikke en Gang til Modværge mod sligt Tyranni.

Ganske vist stilles vel ingen store Forventninger til Dr. Nørregaards Forening. Endnu har den jo ikke naaet andet end ved sit forfjamskede og klodsede Opraab at kildre det danske Folks Lattermuskler paa en ve gørende, kraftig Maade.

Men Skandalen er der alligevel!

Agitator.

Frygtelig Brutalitet!

—o—

En Gaardmand mishandler sin Tjenestekarl paa det frygteligste.

—

Som et nyt Eksempel paa de brutale Overfald, som Storbønderne forøver mod deres Tjenestefolk, kan jeg anføre følgende, der i Fredags forefaldt her paa Bogø.

Hos Gaardejer Hans Jørgen Pedersen Klog, der er bekendt for sin Pryglelyst, har i de sidste 4 Aar tjent en ung Arbejder, Tjenestekarl Emil Hemmingsen, som er hjemmehørende i Lemmemark pr. Stege.

I Fredags Aftes ved 5-Tiden kørte Emil et Læs Roeaffald ind paa Loen. Da han holdt udenfor Gaarden og var i Færd med at lukke Porten op, blev Hestene utaalmodige og gik for tidlig frem, hvorved det ene Vognhjul gled ned i Hesteomgangen ved Tærskeværket.

Vognen kom hurtigt paa ret Kjøl. **Men nu kom Gaardejer Klog til og fo'r rasende ind paa Karlen, hvem han slog saa voldsomt i Ansigtet, at Blodet flød.**

Karlen, der ved Slagene var kastet til Jorden, rejste sig. Den hidsige Gaardejer, der ikke havde faaet sin Pryglelyst styret, sprang atter ind paa ham og **slog ham næsegrus ned i en Bunke Bygavner.** Gaardejeren kastede sig over sit værgeløse Offer, lagde sig oven paa ham og trykkede hans Ansigt saa voldsomt ned i Bygavnerne, der som bekendt virker som skarpe, stikkende Naale, at Karlen **var ved at kvæles.**

Endelig slap Gaardejeren Taget.

Karlen var saa fortumlet, at han kun med Besvær rejste sig. Blodet strømmede ud fra Næse og Mund, Tænderne var slaaet ind i Læberne, der var opsvulmede.

Den overfaldne Karl sagde:

— Hvorfor har Du slaaet mig? Da jeg nu har tjent Dig i saa lang Tid, behøvede Du vel ikke at slaa mig!

Hold Kæft! var Storbondens Svar.

— Ja, jeg vil sige Dig, svarede Karlen, at nu forlader jeg Pladsen, jeg vil ikke have flere Prygl!

Han er nemlig ofte blevet slaaet, uden at han paa nogen som helst Maade har forset sig, og han fik Tilladelse til at overnatte hos Føreren af den derliggende Roe-Pram.

Den følgende Morgen fik jeg Leilighed til at se den overfaldne, hvis Ansigt var opsvulmet.

Overfaldet vakte selvfølgelig Harme her paa Egnen, og Sympatien er paa Karlens Side, da han er kendt som en flink, ung Arbejder med Kræfter som en Herkules. Det havde været let for ham at forsvare sig, men han er af et godmodigt Temperament, og har aldrig benyttet sig af sine Kræfter, naar Gaardejeren slog løs paa ham.

I Lørdags Formiddag sejlede Emil med Prammen til Stege for at gøre Anmeldelse til det derværende Politi om Overfaldet. Han er saa heldig at have to Vidner, nemlig en Arbejdsmand og dennes Hustru, der netop var til Stede, da Gaardejeren overfaldt ham.

Det vil nu vise sig, hvorledes Gaardejeren slipper fra denne Affære.

Anders Jensen.

Opkrævning

paa

Tyendebladet.

De sidste Opkrævninger paa vort Blad for Oktober Kvartal vil blive udsendt i denne Uge.

Jeg maa anmode alle Holderne om endelig at betale den. Der en nemlig stadig nogle Stykker, der nægter at betale Bladet, skønt de har bestilt det, eller ikke afsagt det.

Derfor: Betal det alle som en! Ingen maa syde vort Blad!

H. J. Hansen-Røjle.

Vinket af!

—o—

Vor Medarbejder Jeppe Aakjær vist ud fra Herregaarden Spøtrup.

— Nej, Tak! De kommer ikke ind. Det er jo Dem, der har skrevet Bogen „Vredens Børn"!

—

For kort Tid siden henvendte vor Medarbejder Jeppe Aakjær sig sammen med en Arkitekt fra København til Forpagteren paa den landskendte Herregaard Spøtrup for om mulig at faa Adgang til Gaarden og den gamle Borg.

— Jo, det kan I godt, sagde Forpagteren, men saa maa jeg vide, hvem I er.

— Aah, saamænd, sagde Aakjær, det kan De godt faa at vide. Det er min Rejsefælle, en Arkitekt fra København, og jeg er Forfatteren Jeppe Aakjær.

Forpagteren studsede. Han blev urolig og kløede sig i Hovedet og saa ned i Jorden. Han ihukom sine daarlige Karlekamre og den svinske Borgestue. Han vaagnede dog straks op og stillede sig i Forsvarsstilling idet haa raabte: Nej, Tak! De kommer ikke ind. Det er jo Dem, der har skrevet Bogen „Vredens Børn"!

Dette maatte Aakjær uden Tøven tilstaa, skønt han mente, det var et underligt Sted og paa en mærkelig Maade at modtage Straffen derfor.

— Ja, det er nu ligemeget, sagde Forpagteren, ind kommer De ikke, det skal jeg være Dem Mand for!

— Naa, ja, det er der jo saa ikke noget at gøre ved, skønt jeg synes, det er mærkeligt, sagde Aakjær, det kunde ikke falde mig ind at jage Dem ud, hvis De kom og vilde bese min Gaard. Han føjede til: Men gør mig saa den Tjeneste at lade min Rejsefælle, Arkitekten, slippe ind.

Det skete.

Forpagteren stod saa fuld bevæbnet og holdt Vagt ved Porten til han kom tilbage.

De fulgtes saa ad fra den gamle Røverborg, hvor den graa Middelalders Aand endnu raader og hænger tung og truende overalt.

Der er nye Tider, men ingen nye Tanker.

Alt er som før. Til Arbejderne vaagner.

Ikke længere.

Vor Bevægelse.

—:—

— Tyendeforeningen for Brønderslev og Omegn afholdt forleden Generalforsamling. Regnskabet, der udviste en Indtægt af 130 Kr. 25 Øre og en Udgift paa 112 Kr. 66 Øre, fremlagdes og godkendtes. Til Bestyrelsen valgtes i Stedet for Laurits Christensen og Oluf Olsen, der fragik efter Tur, Tjenestekarl J. Chr. Olsen og Husmand Martin Madsen. I Bestyrelsen staar desuden Karl Nielsen, Oluf Pedersen og Marius Christiansen.

Foreningen har nu ca. 45 Medlemmer.

Karl Nielsen.

— Refsvindinge Tyende- og Landarbejderforening afholdt i Søndags sin Generalforsamling. Regnskabet blev fremlagt til Godkendelse fra 1. Februar 1908 til 1. November 1908. Indtægt 39 Kr. 35 Øre. Udgift 45 Kr. 83 Øre. Underbalance 6 Kr. 49 Øre. Det blev enstemmig godkendt, og derefter var der Valg af 3 nye Bestyrelsesmedlemmer, da de gamle var bortrejst. De nyvalgte blev Jens Hansen, Peder Petersen og Otto Hansen.

A. Andersen, Form.

— Vor Afd. i Terslev havde i Søndags Møde og det var, trods det daarlige Vejr, ret vellykket.

Der holdtes Foredrag af Elna Bjarnholt og Oplæsning af A. P. Bjarnholt fra Roskilde. Begejstringen var stor. Der var over 100 Tilhørere. Derefter var der Bal, hvor Tilslutningen ogsaa var god.

—n.

— Vor Afd. i Balslev gør stadig god Fremgang. Forrige Søndag holdt de en Sammenkomst, hvor det viste sig, at Tilslutningen var stor og Stemningen særdeles god.

— Vi havde Generalforsamling i Lørdags Aftes. Formanden oplæste Regnskabet, som godkendtes. Til Formand genvalgtes Peter Petersen. Til Bestyrelse valgtes Johanne Vous, Næstformand, Karl Hansen, Niels Bang, Hans Peter Jørgensen, Rasmus P. Nielsen og Frederik Nielsen.

Det blev vedtaget at afholde et Bal i nær Fremtid.

Peder Pedersen,
Fmd. for Lindelse Afd.,
Langeland.

— Til Formand for vor Afd. i Kauslunde er i Stedet for Henriksen valgt Portør Rasmussen.

Paa Amager har de ligeledes skiftet Formand idet H. P. Hansen er rejst. I hans Sted er valgt L. Malm, Løgtegaard, Kastrup.

— I Herstedvester Afd. er til Formand valgt Niels Peter Nielsen.

Uge-Kronik.

—:—

Jordspørgsmaalet paa Rigsdagen.

I den forløbne Uge har Forhandlingerne særlig drejet sig om Anders Nielsens Forslag til „Lov om Jord til Landarbejdere". Det Forslag er, som man kunde tænke sig, yderst slet.

Vi skal senere belyse det store Spørgsmaal og de forskellige Partiers Stilling dertil.

Mærkelig nok har ingen af Rigsdagsmændene, ikke en Gang de Radikale eller Socialdemokraterne, med et eneste Ord omtalt vor Organisation og vore Krav. Det er det mærkeligste, vi endnu har oplevet. Det er dog os — Tyendet og Landarbejderne — som først havde først Brug for Jord, ikke saa meget Husmændene, som alt har. Men de er omtalt og deres Krav belyst!!

Maaske fordi de har det, vi ikke har — — Stemmer paa Valgdagen!!!

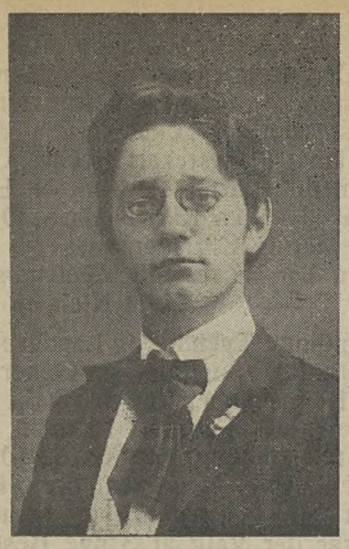
Billede af Hovedbestyrelsen.

Paa Bestilling kan der paa vort Kontor faas et stort Fotografi af den samlede Hovedbestyrelse. Samme Billede leveres i Kort for 2 Kr. for 12 Stk. (6 Stk. Kr. 1,50). Desuden kan der samme Sted faas et Billede af vort gamle Kontor paa Fredenstorv for samme Pris baade i stort og i Kort.

Billederne er meget gode og kan anbefales paa det bedste. Flere kan f. Eks. i Fællesskab købe sig et Dusin Kort.

Korrespondance.

Til L. A. J.! Det har ingen Interesse for vore Læsere at vide, at de københavnske Tjenestepiger forleden havde Bal hos Wittmak.

Vigge V. Grødde.

Den ret kendte Foredragsholder og Journalist Viggo V. Grødde giver paa Onsdag (d. 9. ds.) en musikalsk Aftenunderholdning i Haandværkerforeningens Sal i Aarhus.

Vi anbefaler vore Læsere, som er yndere af Sang og Musik, at købe sig en Billet.

Hr. Grødde er en ung og meget intelligent Mand, dygtig som Sanger, men bedre som Violinist.

Efter Koncerten vil Hr. Grødde søge sig videre Uddannelse i Hovedstaden.

Han hører til den Kreds af de unge Kunstnere, som kan noget og har Evner. Derfor vil hans Navn snart være mere kendt end det er i Dag.

Tyendebladet for 25 Øre.

For denne billige Penge kan vort Blad faas fra Dato til Nytaar!

Fortæl det til Bekendte og Kammerater. Tegn dem straks og indsend Pengene i Frimærker hertil.

Benyt særlig dette Tilbud for at faa alle Husmænd og Arbejdere som Holdere eller forær det til en af dine Bekendte, som du mener vil holde vort Blad.

Husk og sig de faar vort store Julenumer, hvis de tegner sig nu!

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Læs vort Blads Roman!

Følg med fra Nr. 61 af. Det er en levende Skildring af Forholdene i det store Rusland, skrevet af en meget yndet Forfatter.

Af vor korte Indledning vil enhver faa et klart Indblik i Romanens første Del.

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal snarest mulig. Vi sender da det Antal pr. Opkrævuing nogle Dage efter.

Abonner paa Tyendebladet.

Pladser.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Foredrag tilbydes

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.
Laurits A. Jensen, Amaliegade 19, Købh. K.
Typograf Harald Jensen, Brønderslev.

Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet, Søften, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke.
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes
samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes Foreninger.
P. Fuhlendorff,
Sabroe, Mundelstrup.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**
Honorar: 2 Kr. og [illegible]ejse.
A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri, Esbje

Abonnér paa „Tyendebladet".

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Ivan blev anbragt i en mørk, fugtig Celle, fik den groveste Føde. Lænker ved Arme og Ben og blev paa mange andre Maader krænket. Men selv om han ikke skulde piskes med Svøbe — hvilket han havde Grund til at vente — vilde det ikke smærte ham i den Grad, som Adskillelsen fra Rachel gjorde.

Den Magt, hun ganske ubevidst havde over ham, var saa stor, at han blev svajet hid og did, ligesom en Magnetnaal.

Han kunde ikke holde hende ud af sine Drømme eller sine Tanker i vaagen Tilstand. Hendes skønne Ansigt var den funklende Stjærne, der blændede ham saaledes, at han var blind for alt andet.

For hendes Skyld havde han ofret meget, vovet meget, for hendes Skyld vilde han gaa gennem Ild og Vand, om det saa skulde være.

Det var derfor dobbelt haardt nu, da han havde antaget et andet Navn, at befinde sig som Fange i et sibirisk Fængsel for en Forbrydelse, der vilde have til Følge, at han blev deporteret til en Straffekoloni, og hver Dag pintes han af den Tanke, at hun kom længere og længere bort. Han ærgrede sig og rasede, indtil han forsøgte at sprænge sine Lænker.

Men da hans Vredes og Hidsigheds Flamme var brændt ud, og han blev i Stand til at overveje roligt, kunde han let se, at hans eneste Mulighed for Flugt laa i at vise Smildhed, Taalmodighed og Aarvaagenhed, i at vente uden Klage paa det gunstige Øjeblik, og selv da var der Tusinder af Hindringer, thi Fængslet i Perm er et af de bedste bevogtede Fængsler paa den østlige Side af Uralbjærgene, og Fængselsreglerne bliver haandhævet med stor Strænghed.

Dette kendte Ivan imidlertid ikke noget til, og han opgav ikke Haabet.

Men da Dagene blev til Uger, begyndte Haabet at vakle, thi han var nødt til at komme til den Slutning, at den Lejlighed, som han længtes efter, vist ikke vilde komme.

Da han rigtig kom paa det rene med dette, blev han næsten sønderknust af Fortvivlelse, og det var i den Tilstand, at han bestemte sig for en Fremgangsmaade, som temmelig sikkert vilde befri ham for Lænkerne og aabne hans Fængsels Dør. Det var et fortvivlet Bovestykke, men ligesom den tabende Spiller indsætter sin sidste Skilling paa det Tærningekast, der skal afgøre hans Skæbne, saaledes indsatte Ivan alt paa et Brædt.

Da Ivan havde fattet sin Beslutning, skrev han følgende til Fængselsguvernøren:

„Jeg beder om, at Deres Velbaarenhed vil skænke mig en Sammenkomst. Jeg vil aabenbare noget, thi mit Navn er ikke Paul Turnigieff, og jeg er ikke Pelsværkshandler".

I et Land, der som Rusland er fuldt af Rænker og Forræderi, maatte en saadan Meddelelse uødvendigvis vække Opmærksomhed, og Guvernøren sendte næsten straks Bud efter ham.

Under Mødet sagde Ivan, at han var Ivan Alexieff, Søn af Peter Alexieff, forhenværende Politidirektør i St. Petersborg, nu Guvernør paa Den Sakholin.

Dette fik ganske naturligt Guvernøren i Perm til at gøre store Øjne, thi han kendte

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Borris Landbrugsskole.
(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre	pr.	Linie.
Rabat: 25 %				
Pladser	10	„	„	„
Møder	10	„	„	„
Forretninger	10	„	„	„

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncér i „Tyendebladet"!

Abonnér paa Tyendebladet.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Søndergade 31 — Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

AVERTER!

ABONNER!

Bestil straks

„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Hjelmensg. A, Aarhus
Telefon 885.

ABONNER!

AVERTER!

Bl. Annoncer.

Det er alligevel hos K. Pedersen (Hektor), Adelgade, man køber den eleganteste Støvle til den bill gste Pris.

K. Pedersen (Hektor),
Skive

Al Slags nyt, moderne og solidt

* Fodtøj, *

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

Fyns Kredsforening

afholder Kredsmøde den 20. December i „Folkets Hus" i Odense.

Punkter til Drøftelse:

Adolf Skouboe: Oplysningskont.

Indkøb af Bøger og Pjecer.

Eventuelt.

Udkommen er:

„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag, Vammen — Viborg,

Stort Møde i Nr.-Aaby.

Søndag den 6. Decbr., Kl. 5, holder Nr.-Aaby Afdeling Møde paa Gæstgivergaarden med Redaktør Carl Westergaard og Ahlman Hansen som Talere over Emnet: *Vort Oplysningsarbejde* og *Jordspørgsmaalet.*

Derefter *offentlig Bal.*

Medlemskort bedes forevist.

P. B. V.
M. Knudsen,
Formand.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Ejvin Laale:

= Sejr =

- En Fortælling om en, der vandt frem -

— Illustreret af Otto V. Larsen —

udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.

Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

Svejstrup.

Svejstrup og Omegns Tyendeforening afholder Medlemsmøde den 13. December, Eftermiddag Kl. 2, i Svejstrups Forsamlingshus.

Alle bør møde.

P. B. V.:
Laurits Larsen,
Formand.

Svinninge.

Søndag den 13. December, Aften Kl. 8, afholder Svinninge og Omegns Tyende- og Landarbejderforening stort Møde i Svinninge Afholdshjem. I Hørve om Mandagen Kl. 8. Redaktør **Carl Westergaard m. fl.** vil tale.

Se iøvrigt nærmere ved Opslag. **Bestyrelsen.**

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.

Alt med Garanti.

N. Horseby, Uhrmager

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Reparationer hurtig og billig.

Agitér for „Tyendebladet"

---

meget godt Peter Alexieff, da han tidligere havde haft en underordnet Stilling i det hemmelige Politi i St. Petersborg og havde modtaget smaa Tjenester af Alexieff.

Da han altsaa havde overbevist sig om, at Ivan virkelig var den Person, han udgav sig for, var han tilbøjelig til at behandle ham med Mildhed; men han udspurgte ham nøje om Grunden til, at han rejste under et falsk Navn og sammen med en Jødinde.

Det havde været Ivans Hensigt, hvis det var muligt, at skjule den sande Grund, han havde til at foretage Rejsen; men han indsaa nu tydeligt nok, at ethvert Forsøg paa at skjule det, kun vilde gøre Forholdene endnu mere indviklede, og at en frimodig og aaben Tilstaaelse sandsynligvis vilde gavne ham mere end noget som helst andet.

Han lavede dog sin Tilstaaelse saaledes, at den frembragte det Indtryk, at han ikke nærede nogen alvorlig Kærlighed til Rachel.

Hovedindholdet af hans Bekendelse var da følgende:

Han var bleven uenig med Faderen, før denne forlod St. Petersborg; men da han nu fortrød sin Daarskab, længtes han efter at komme til Faderen. Da han imidlertid frygtede for at møde Vanskeligheder ved at faa Tilladelse til at rejse, eftersom det spændte Forhold mellem ham og Fadere var velkendt, havde han bestemt sig for at antage en Vens Navn. Hvad det angik, at han rejste sammen med en Jødepige, saa var det jo let forklarligt. Rachel var en Kvinde og en usædvanlig smuk Kvinde; han var en ung Mand, der var bleven fortryllet af hendes Skønhed. Da hun rejste samme Vej som han, indsaa han ingen Grund til, at han ikke skulde tage hende under sin Beskyttelse.

Denne snilde Forklaring havde den forønskede Virkning, om end Guvernøren holdt en lille Prædiken om enhver Kristens Pligt at sparke til Jøderne, og han erklærede, at enhver Russer kun opfyldte den store, hvide Czars Ønske, naar han forfulgte Jøderne.

I saa Henseende udtrykte den uvidende Guvernør over Fængslet i Perm kun Flertallet af sine Landsmænds Anskuelse.

Hvis de piner en Jøde til Døden, gør de det „for Gud og Czaren".

I Følge deres Anskuelse er en Jøde ikke som andre Mennesker. Han har ikke de samme Følelser, og det er i Modstrid med de guddommelige Love, at han skulde nyde de samme Rettigheder som en kristen.

Naar et Jødebarn fødes, arver det en Bunke Spark og Slag, og det vilde være absolut meningsløst, hvis en Jøde vilde forsøge at gøre Gengæld eller endog blot klage.

Dette er en fordærvelig Læresætning; men den er gyldig overalt i Rusland, og hvad der er mest mærkeligt, er, at den ingenlunde er begrænset til Pøblen. De fornemme og dannede deler den med de uvidende og raa.

Hvis en Jøde bliver myrdet af en kristen, vilde denne sandsynligvis undgaa Straf; men hvis en Jøde blot fornærmer en kristen, kan han vendte sig den haardeste Straf.

Den Slags Ting var jo saa almindelige i Middelalderen; men vi lever i Begyndelsen af det tyvende Aarhundrede. Oplysningen spreder sit Lys over Verden; men endnu ruger Middelalderens Mørke og Barbari over det ganske Rusland.

Da Guvernøren i Perm kraftigt havde udtalt sin Anskuelse for Ivan og, som han syntes, med god Virkning, sagde han til den unge Mand, at han ikke holdt fast paa retslig

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for **„Tyendebladet"** i Vinter, antages straks Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Hjallese og Omegns Tyendeforening

afholder Medlemsmøde Lørdag den 5. December, Kl. 8. Oplæsning af Modelsnedker Hansen, Dalum og Valg at Delegerede til Kredsmødet.

Nye Medlemmer optages.

Gratis Entre.

Til Fyns Afd.!

Husk at faa valgt Repræsentanter til Kredsmødet i Odense den 20. ds. Særlig vil jeg bede alle Formændene om at komme enten de har Stemmeret eller ikke.

Jeg kommer til Stede og vil stille Forslag om Deling af den nu alt for store Kredsforening.

Carl Westergaard,
Formand for „Tyende- og Landarbejderforbundet".

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Tilst.

Stort, offentligt Møde.

Tilst og Omegns Tyende- og Landarbejderforening samt Afholdsforeningen afholder stort Møde Lørdag den 5. ds. i Tilst Afholdshjem, Kl. 8¼. Tom Talere kommer Fiskehandler **Frederiksen,** Aarhus, og **Søren Hansen,** Tilst.

Derefter Bal for Medlemmerne. Entre: Herrer 65 og Damer 95 Øre. Kontingent opkræves.

P. B. V.:
Højer Malthasen,
Formand.

Brønderslev Tyendeforening

afholder Bal paa „Hotel Brønderslev" Lørdag den 12. December, Kl. 9. Alle organiserede Arbejdere kan deltage ved Forevisning af Medlemskort.

Bestyrelsen.

NB. Nye Medlemmer optages samme Aften. 1 Time før Ballet.

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhus.
* * Pelsvarer i største Udvalg. * *
* * *Sportshuer, Hatte, Kasketter.* * *

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St ved Gudenaa.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Husk

det store Møde i **N. Aaby** paa Søndag.

Mødet begynder Kl. 5 prc.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tiltale. Han forestillede ham, at han havde begaaet en stor Uforsigtighed, som kunde medføre en haard Straf; men for Faderens Skyld vilde han tilgive ham og sørge for, at han hurtigt kunde naa ham.

Ved saaledes at hælpe en Mands Søn, der havde Indflydelse ved Hoffet, havde Guvernøren Øje for, at han tjente sig selv. Det kunde maaske blive mangefold betalt.

Han forsynede derfor den unge Mand med de nødvendige Papirer for at komme hurtigt af Sted, han laante ham Penge paa den Betingelse, at han skulde have gode Renter, og han medgav ham et Anbefalingsbrev til den øverstkommanderende i Kara-Minerne.

Saaledes udrustet tog Ivan af Sted i den bestemte Hensigt at ville indhente Rachel.

Jødinde var hun, og hun var maaske alt, hvad Guvernøren i Perm søgte at gøre hende til; men Ivan brød sig ikke om det. For ham var hun en lysende Stjærne, som han vilde følge, om han saa skulde dø.

Foruden den Hjælp, Guvernøren saaledes havde ydet den unge Mand, skrev han et langt Brev til Peter Alexieff, i hvilket han fortalte, hvad Ivan havde fortalt ham, og raadede ham til at passe paa, at han ikke mere kom under den „fordømte Jødindes" Indflydelse.

Ved at gøre dette mente Guvernøren, at han havde udført en meget fortjentfuld Handling, og for at Brevet ikke skulde blive borte, blev det overgivet til den første kejserlige Kurer, som passerede Perm østpaa.

Ganske uvidende herom tog Ivan Alexieff af Sted for at indhente Rachel Aromæ.

26. Kapitel.

Ivan Alexieff naaede Korea med et nedbrudt Helbred og udmattet af Anstrængelserne ved Rejsen; men han havde naaet sit Maal og var endnu en Gang hos Rachel.

Da han havde leveret Kommandanten Brevet og hvilet sig lidt, søgte han at faa Rachel i Tale.

Hun blev meget forbavset og bedrøvet over, at han var kommen, fordi hans Hengivenhed ikke kunde andet end slaa hende, og hun ønskede aldrig mere at se hans Ansigt igen. Dette lod hun ham forstaa, da hun sagde:

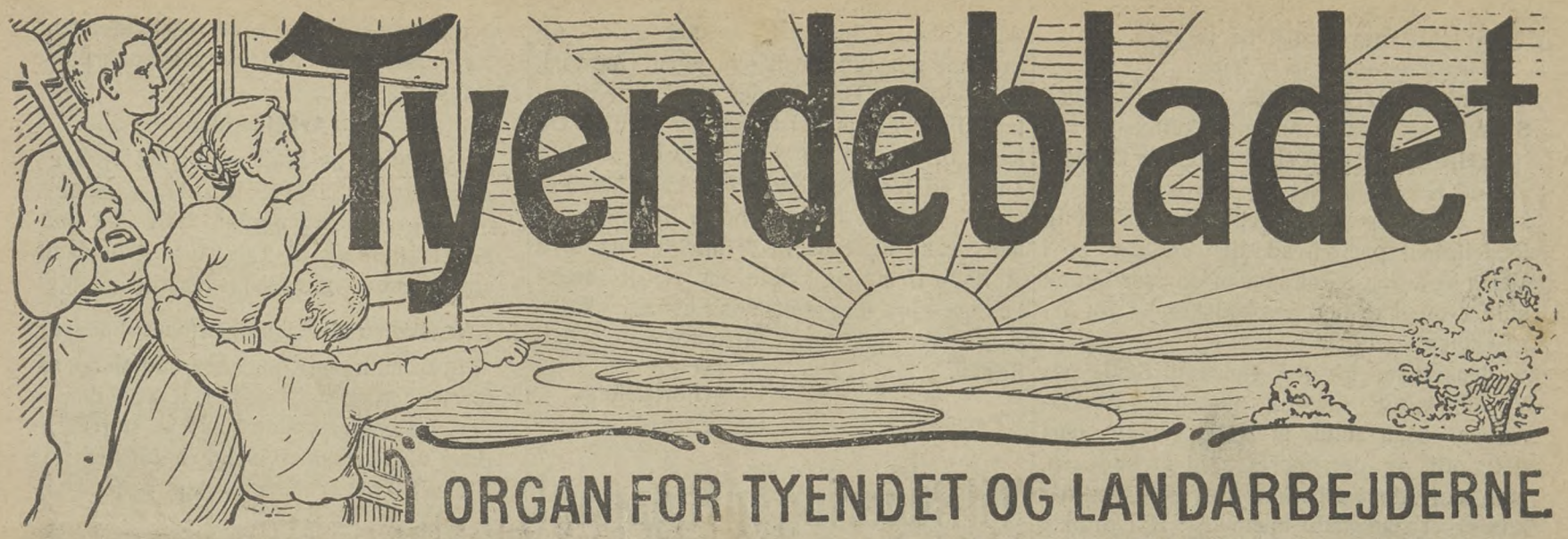
„De maa jo være gal. De burde ikke have fulgt efter mig. Det havde været bedst for Dem, om De aldrig havde rejst en Mil paa denne Side af Perm. De iler Deres Undergang i Møde. De ne Rejse vil blive Deres Ruin, og siden jeg ikke vil Dem noget ondt, ønsker jeg at redde Dem fra Ulykken".

Til Svar herpaa bebrejdede Ivan hende i et lidenskabeligt Sprog, at hun var haard og grusom imod ham.

Han opregnede alt, hvad han havde lidt for hendes Skyld, hvorledes han havde tænkt paa hende Nat og Dag, hvorledes han, trods Sne, Kulde og Mødsommeligheder var rejst videre for at indhente hende og søge at overtale hende til at opgive Rejsen indtil videre.

Han viste hende, at hun endnu kunde vende tilbage, om hun havde Lyst, og med hele den Veltalenhed, som brændende Kærlighed kunde fremavle, bønfaldt han hende om at flygte med sig sydpaa. Foraaret var kommet, Vejene var aabne, og de kunde rejse til et Land, hvor de kunde gifte sig og herefter være som et.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 63. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 13. December 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Kan jeg for . . . .

Mel.: Vi har sagt det saa til

Kan jeg for, at mit Hjerte det blødt er for dem,
der saa ydmygt om Almisse be'r;
kan jeg for, at mit Øje det dugger for dem,
der kun Kummer og Lidelser ser.

Kan jeg for, at min Haand den er løftet mod hver,
der har Uret og Svig i sit Skjold;
kan jeg for, at mit Hjerte bli'er oprørt især
over Krigens de blodige Vold.

Kan jeg for, at jeg altid maa kæmpe med dem,
der vil hjælpe de Tusinder smaa;
kan jeg for, at jeg elsker de tusinde Hjem —
ak! af dem er jo Hjem kun saa faa.

Kan jeg for, at min Sjæl i hver Fiber er med,
naar det gælder at kæmpe for Ret;
kan jeg for, at af Fraser forlængst jeg er ked —
ingen Prædken gør hungrige mæt.

Kan jeg for, at jeg gløder af Had imod dem,
der er fattiges Bøddel, Tyran;
kan jeg for, at jeg slutter mig fast til den Hær,
der vil hjælpe den fattige Mand.

Nej, jeg kan ikke andet, lad andre kun le
og kalde det dumt Sværmeri,
jeg kan mærke det lysner og Dag kan jeg se.
og en Gang bliver Taagerne fri.

Nej, jeg kan ikke andet, jeg maa være med,
jeg kender ej skønnere Sag!
For de smaa og de svage, jeg tror, og jeg ved,
vil der komme en lysere Dag.

Rolf Hammer.

Kulturfjendskab.

—:—

Som meddelt er Storbønderne jo i Færd med at starte en Forening til Bekæmpelse af vor Bevægelse. At Lysten til det Arbejde er overmaade stor, ses af den Tilslutning, Hr. H. P. Nielsen, Oure, fik, da han holdt den fanatiske Tale i den fynske Landboforening. Han manede til Kamp mod Arbejderbevægelsen, og Medlemmerne raabte „Hør" og takkede ham for hans „udmærkede" Foredrag.

Nu kan vi altsaa være paa det rene med, hvad vi kan vente os fra de gode Jorddrotter. De vil møde os og bekæmpe vor Bevægelse paa alle mulige Maader. Vi kan i den kommende Tid vente os en køn Portion Jule- og Nytaarsgaver i Form af Forbud, Overfald og Processer.

Dette Arbejde er et Udslag af den mest raa K u l t u r f j e n d s k a b. Det er ikke her som i en regulær Krig, hvor den angrebne Part forsvarer sig mod Overfald. Fra vor Side kan der ikke være Tale om Overfald. Vi kan kun kræve v o r R e t og v o r F r i h e d.

Modarbejdelse af Underklassens Bevægelse er lige saa kulturfjendsk som disse Bevægelser er kulturvenlige. Det har vi set saa ofte. Bøndernes Kamp mod Herremanden og hans Pisk og Træhest, for Friheden, var og er bleven til Gavn for Kulturen. Bønderne kan takke deres Frihed for deres Oplysning, Rigdom og Magt. Havde de ikke faaet Friheden, havde de enduu været som „Jeppe paa Bjærget". Ved Bøndernes Bevægelse er Kulturen bleven fremmet. Herremændenes Arbejde var derfor kulturfjendsk, ogsaa den Gang de bekæmpede P. Hansen-Lundby og hans Garde, Husmændene, som vilde fries for de sidste Rester af Hoveriet.

Vi ser her tydeligt, at Underklassens Bevægelse har fremmet Kulturen, da disse Klasser har faaet det bedre uden at det er gaaet ud over andre Klasser. Overklassens, Magthavernes Kamp, har derfor i høj Grad været kulturfjendsk. Det er uomstødetigt.

Nu har en faaet en anden Underklasse og en anden Overklasse, Smaafolkene paa Landet, Husmændene, Arbejderne og Tjenestefolkene samt Byens Arbejdere er Nutidens Underklasse og Herremænd, Bønder og andre Kapitalister er Nutidens Overklasse.

Underklassen kæmper nu som før for Frihed og Ret og Overklassen bekæmper med lige stor Kraft disse Krav. De er med faa Ord dem selv lig fra gamle Dage.

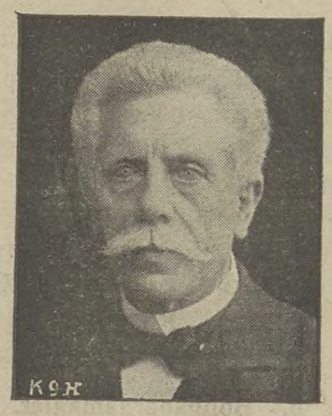
Jorddrotternes Kulturfjendskab træder her tydeligt frem, saa stærkt, at enhver kan se det.

Arbejdernes Bevægelse har hidtil skaffet dem bedre Kaar at leve under, højre Løn, kortere Arbejdstid, bedre Boliger, mere Oplysning til sig selv og bedre Forhold og mere Oplysning for deres Børn. Alt det har Arbejdernes Bevægelse skaffet dem og det er et mægtigt Kulturfremskridt, maaske det største af alle. Og alt det bekæmper Bønder og Kapitalister og er det ikke Kulturfjendskab, kan vi godt tager det Ord af vort Sprog som ubrugeligt!

Vor Bevægelse har samme Maal som de andre Underklasser har eller har haft. Vi vil have mere at leve af og kortere Arbejdstid saadan at vi kan komme til at leve med og forstaa vor Tid og faa noget ud af Livet. Vi vil have lige Ret for alle, kort sagt, have Savn og Nød, Fattigdom og Uvidenskab slettet.

Det er et Kulturarbejde af Rang, det største, der endnu er udført og det vil Bønderne bekæmpe. Derfor kunde jeg have Lyst til at raabe ud, saa det drønede i hver Jorddrots Øre: Jer Kamp mod os er ledet af en dyrisk Egoisme hos jer, og jer Bevægelse er kulturfjendsk og vanddalsk uden Lige!

Carl Westergaard.

Folketingsmand C. Hørdum.

Vi bringer her et Billede af en af Socialdemokratiets graanede Veteraner, nemlig Folketingsmanden fra Københavns 9. Kreds, Hr C. Hørdum. Han var sammen med P. Holm den første Socialdemokrat, der fik Sæde i den danske Rigsdag. Som Forretningsfører for „Social-Demokraten" har Hørdum gennem de mange Aar udført et saa virkningsfuld Arbejde, at dette Blad nu læses i over 56,000 danske Hjem

Som Agitator har han særlig i sine unge Aar gjort et stort og grundlæggende Arbejde for det saa store Parti, som han tilhører

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—o—

Som han saaledes sad fordybet i sine Betragtninger, følte han pludselig en Haand paa sin Skulder. Han fo'r forskrækket op, men blev dog straks beroliget ved at se, at det kun var gamle Skov-Karen.

„Hvad er der i Vejen, min Dreng?" spurgte hun deltagende, „har Hans Jensen nu banket dig igen?"

Nej, det havde han da ikke.

Hvad der da var i Vejen.

Jens Peter begyndte med graadkvalt Stemme at fortælle om sin Skuffelse.

„Hjælp mig til at sidde ned, min Dreng", afbrød Karen ham, „jeg kan ikke taale at staa, og jeg maa jo helst faa en rigtig Redelighed paa, hvad det er, der er i Vejen med dig. For saadan en stor Dreng sidder da ikke her og tudskraaler for ingen Ting".

Jens Peter fik den gamle til Sæde paa Vejkanten, og saa fik hun hele Porklaringen. Han følte, at Karen mente ham det godt, og det lindrer altid at finde en, man kan udøse sin Sorg for, selv om det kun er et gammelt, hjælpeløst Kvindfolk.

Han skildrede sin Forventning og sin Skuffelse og alt det andet ondt, han maatte døje. Han skildrede med mørke Farver, hvor grænseløs ulykkelig han var. Han havde jo hverken Fader eller Moder eller noget andet Menneske paa den hele Jord, der tog sig det mindste af ham, og derfor skulde han jo alle sine Dage være Skumpelskud, hvor han kom, og jages og hundses paa alle Maader.

Nej, det var ikke til at holde ud!

Han sad hjælpeløs fortabt og stirrede ned i Vejgrøften, medens de salte Taarer randt ned ad hans Kinder.

Karen skubbede sig tæt hen til ham, strøg ham kærtegnende over Nakke og Skulder, tog ham om Overarmen og strøg saa igen nedad og tog ham om Haandleddet. Der tog hun saa fast, at Jens Peter uvilkaarligt saa op.

Han havde ventet at læse Medfølelse i den gamles Ansigt, og han blev derfor yderst forbavset ved at se, at hun sad ganske gemytlig og smaalo.

Aa Gud da, havde ikke en Gang hun Spor af Medynk med ham!

„Ler du ad mig!" udbrød han fornærmet.

„Nej, vist gør jeg ikke, min Dreng, men jeg ler af den sorte Skildring, du giver af Livet, du har i Vente, for det passer jo slet ikke".

„Passer det ikke?"

Jens Peter satte et forundret Ansigt op — kunde der virkelig være Tvivl om den Ting.

„Nej, min Dreng det gør det ikke! Nej, havde du været et stakkels Pigebarn, saa kunde det maaske nok have passet. Jeg for min Part har saamænd ikke mærket til stort andet end ondt i mit Liv. Men med dig er det en anden Sag", vedblev hun og lod sin Haand glide op over hans Arm og Skulder. „Sikke Haandled, sikke Skuldre og Muskler, du har — det var derfor jeg før kom til at le ad din Jammersang. Ved du hvad, Jens Peter, den Tid er saamænd snart forbi, da du behøver at tage mod Klø hverken af Hans Jensen eller nogen anden, det kan jeg da baade se og føle. Om lidt kan du saamænd holde den Vissenpind med en Haand".

Den gamles trøstende Ord livede straks op i Jens Peter. Han syntes ligefrem, han kunde mærke, hvordan hans Styrke voksede, mens Karen talte.

„Og ved du, hvem du ligner?" fortsatte den gamle.

Nej, det vidste Jens Peter da ikke.

„Du ligner din Bedstefader, ham, du er opkaldt efter, og det lige op ad Dage. Han og jeg har været Børn sammen, og naar jeg sidder her og ser paa dig, er det akkurat, som jeg saa ham, da han var en Karl som du — for halvtredsindstyve Aar siden. Jeg kan næsten sidde og drømme mig tilbage til min egen Ungdom, da vi — din Bedstefader og jeg — vogtede Faar sammen i Sønderup Hede. Du kan tro, det var en prægtig Dreng. Altid kunde vi lege saa morsomt, naar han var med. Og blev Faarene borte for mig, var han straks til Rede til at hjælpe mig med at finde dem, og vilde en af de andre Drenge gøre mig sølle Tøs Fortræd, skulde Jens Peter nok betale ham for hans Ulejlighed.

(Fortsættes).

Til Regering og Rigsdag!

—:—

„Tyende- og Landarbejderforbundet"s Kongres og Bestyrelse har formet forskellige Krav til Lovgivningsmagten i følgende Resolutioner:

a. Tyendeloven. (Justitsministeriet).

„Kongressen udtaler sin skarpeste Protest mod Tyendeloven af 1854 samt mod, at Tyendet i Fremtiden skal underkastes en særlig Lov.

Vi opfordrer alle de organiserede Tjenestefolk til at sætte alt ind paa at naa dette og benytte alle Midler, Organisationen stiller til Raadighed, i Kampen for at faa Loven helt og fuldt afskaffet".

b. Boligspørgsmaalet.

„Kongressen udtaler, at de Boligforhold, der bydes Tyendet, er af en saa skandaløs og sundhedsnedbrydende Karakter, at der maa kræves en almindelig omfattende Reform paa følgende Grundlag:

1) Fællessengesystemet afskaffes.
2) Kamrenes umiddelbare Forbindelse med Staldene forhindres.
3) De Tyendet anviste Boligrum maa kun rumme indtil to Personer.

Man opfordrer Regeringen til at nedsætte en Kommission, i hvilken Repræsentanter for Hygiejne og Sundbedsvæsenet er repræsenteret.

Efter at Kommissionen har besigtiget de herhen hørende Forhold, forelægges snarest muligt Betænkning og Forslag til Indretning af tildssvarende Boligforhold for Tyendet".

c. Forbud mod Folkemarkeder og Udskænkning af Spiritus for berusede Personer.

„ . . . Til Modarbejdelse af Drikkeriet paa Skiftedage kræver Kongressen Forbud mod Folkemarkeder og effektiv Straffeforfølgelse mod de Beværtere, der skænker for berusede. Man vil anse det for ønskeligt, om der paa Skiftedagene blev givet Gæsteforestillinger i de større Byer, dels af Landets første Kunstnere og dels Friluftskoncerter.

Hertil burde Staten yde Bidrag".

(Se under Stykke g).

d. Valgret. (Indenrigsministeriet).

„I Overensstemmelse med Tyendets Krav om fuld borgerlig og retslig Lige stilling med andre Samfundsklasser, kræver Tyendeforbundets Kongres almindelig og lige kommunal og politisk Valgret. Kongressen udtaler i det danske Tyendet Navn sin skarpeste Protest mod den ny Opholdsbestemmelse i den nylig vedtagne kommunale Valgretslov, som i Praksis ophæver den Valgret, der paa Papiret er givet Tyendet, og som senere rammer Standen som Arbejderstand og indskrænker Arbejdernes kommunale Valgret".

e. Arbejdstiden.

„Vi slutter os fuldt ud til det af Socialdemokratiet i flere Rigsdagssamlinger og senest i Samlingen 1907 08 indbragte Forslag til Lov om Arbejdstid, som vi kræver gennemført snarest muligt".

f. Aftenskoleundervisningen (Kultusminist.).

„Forsamlingen (Kongressen) udtaler overfor Regering og Rigsdag Kravet om, at der fra Statens Side ydes et større Bidrag til Aftenundervisningen for tjenende Klasser, kræver dette Tilskud under Hensyn til, at det ikke hidtil har været muligt for mange Landarbejder- og Husmandsbørn som Følge af det Overmaal af Arbejde, der har været paalagt dem, at kunne følge med i den almindelige Undervisning i Folkeskolen.

g. Gæsteforestilling og Koncerten paa Skiftedagene.

„Om Gæsteforestillinger og Friluftskoncer paa Skiftedagene med Bidrag fra Staten".

(Se ovenfor under Bogstav c).

h. Jordspørgsmaalet. (Landbrugsministeriet).

Vi ønsker Jørdspørgsmaalet løst paa følgende Maade:

a. Retten til Jord anerkendes saaledes, at enhver, der ønsker det, kan faa Jord (og dertil nødvendige Driftsmidler) paa lempelige Vilkaar. Da de nugældende Love kun i meget ufuldkommen Grad opfylder disse Krav, maa vi bestemt kræve en Lovgivning paa dette Omraade.

b. Den nødvendige Jord maa navnlig skaffes til Veje ved Ekspropriation af større Gaarde. Lehn, Stamhuse og Fideikommisser overtages af Staten og udstykkes.

c. Vurderingssummen af Statsmandsbrug forhøjes til 9000 Kr. uden Forhøjelse af Ansøgerens Tilskud. Der gives Adgang til ved Forbedringer og Indkøb af Jord at faa Tillægslaan indtil Maksimum.

d. Der gives frit Valg mellem offentlige Fæste og Selveje samt Fæste for Ejendommens Vedkommende og Selveje for Besætning at Løsøre.

e. Statslaan forrentes med højst 2½ pCt. aarlig, og ved Fæste sættes den aarlige Afgift til højst 2 pCt. af Ejendommens Værdi. Ved Fæste er det tilstrækkeligt, naar Fæsteren kan betale ½ Aars Fæsteafgift forud.

f. Loven udvides til ogsaa at gælde allerede bestaaende Husmandsbrug og for nuværende uformuende Ejere af disse, og Staten hjælper desuden uformuende Husmænd til at komme i Besiddelse af den fornødne Driftskapital.

g. Ved fremtidig Vurdering tages kun Hensyn til Ejendommens Værdi uden Hensyn til Købesummen.

h. Afhænder en Statsmand sin Ejendom, har han Ret til paany at søge Statslaan.

i. Der kræves at Administrationen af Loven, naar den føres ud i Livet, lægges paa Husmands- og Landarbejderorganisationerne sammen med et af Ministeriet valgt Medlem.

j. Statskassens Renteskab ved denne Reform dækkes af en Formue- og Indkomstskat med stærkt stigende Skala.

i. Bolig uden Jord til Landarbejdere m. m.

„Lov om Jord til Landarbejdere udvides til at omfatte Beboelseshuse paa Landet dels med, dels uden Jord til Haveplads for Land- og Skovarbejdere og Arbejdere i bymæssig bebyggede Landsbyer og ved industrielle Virksomheder paa Landet".

j. Forbud mod Udleje af Huse under den nuværende Form.

„Det bestemmes ved Lov, at ved fremtidig Udleje af Huse og Boliger paa Landet til Husmænd, Landarbejdere og Inderste maa Ejeren ikke afslutte Kontrakter mod Lejeren om, at de skal udføre Arbejde med Vederlag".

— — —

De under Bogstav a, b, c, d, f, g og h nævnte Krav vedtoges paa Tyendeforbundets Kongres i Aarhus den 16. 17 April d. A., og de under e og j nævnte Krav vedtoges paa Mødet af Forbundets Hovedbestyrelse den 8. f. M., hvor vi underskrevne blev valgt til paa „Tyende- og Landarbejderforbundet"s Vegne at frembære disse vore Krav for den høje Regering og Rigsdag.

Det under i nævnte Krav stiller vi paa Forbundets Vegne.

En kort Motivering af de enkelte Punkter.

Som Begrundelse af nogle af Kravene tillader vi kortelig at anføre følgende:

ad. a. Tyendeloven.

Denne Resolution udtrykker kort og klart de organiserede Tjenestefolks Stilling til Tyendeloven, og vi haaber, der maa blive taget Hensyn til vore Ønsker, naar Tyendekommissionens Betænkning en Gang — vi haaber i en nær Fremtid — foreligger, og Tyendeforholdet kommer til Behandling.

ad b. Tyendekamrene.

Tyendekamrene har været ret omstridt. De er ofte bleven skarpt kritiserede; men Kritikken er lige saa ofte bleven afvist som grundløs eller i hvert Fald meget overdreven. Trods al Protest imod vore Klager og vore Krav er Forholdet imidlertid dette, at mens baade Stuehuse og Stalde mere og mere indrettes efter Nutidens æstestik og hygiejnske Krav, faar Tjenestefolkenes Kamre Lov at ligge uænsede. De moderniseres ikke. Der tænkes ikke paa at gøre dem lysere, hyggeligere og sundere. Tyendeforbundet ønsker intet hellere end at lægge denne Sag i Hænderne paa en Kommission, hvori der ogsaa sidder Repræsentanter for Hygiejne og Sundhedsvæsen. Vi føler os nemlig forvissede om, at en Kommission nødvendigvis maa komme til at indse det berettigede i vore Krav.

ad c. Folkemarkeder.

Kravet om Forbud mod Folkemarkeder haaber vi, det vil være overflødigt nærmere at motivere. Vi anser disse Markeder som en gammel, grim Uskik, der ofte virker demoraliserende og er nedværdigende for begge Parter.

ad d. Valgret for Tyendet.

I det vi henviser til den paa Kongressen vedtagne Resolution om Tyendets Valgret, skal vi hertil føje, at vi i Grunden finder det beklageligt, der endnu saa sent som i Aaret 1908 skal eksistere en Samfundsklasse, der kan stille Krav om borgerlig og retslig Ligestilling med andre Klasser. Vi kan kun betragte disse Forhold som en Levning fra en Tid, da det af Hensyn til Samfundets Opretholdelse og Trivsel, ansaas for nødvendigt, at den ene Part af Menneheden var den andens Trælle (Slaveri, Stavnsbaand o. l.). Vi haaber dog, Tiden og Historien har lært os, at denne Fortidens Opfattelse ikke alene er uretfærdig, men ogsaa uklog, og vi haaber derfor tillige, at navnlig vore Lovgivere vil være med til at kaste al den nedarvede Uretfærdighed overbord, bl. a. ogsaa ved at give Tjenestefolkene og Arbejderstanden — der af Omstændighederne er nødt til at flytte ofte — samme Valgret som alle andre Samfundsklasser.

ad e. Forstaaelse af Arbejdstiden.

Vi tror, at den Forkortelse af Arbejdstiden i Landbruget i høj Grad vil fremme dettes Udvikling, dette vil bidrage til at gøre saa vel Driftleder som Arbejder mere oplyst, opvakt og tænkende, saa de bedre vil kunne tilegne sig landøkonomisk Viden og benytte sig af Maskinkraften og Teknikkens Hjælp. — Vi har overalt den Erfaring, at i den Nation, hvor vi har den korteste Arbejdstid, er Produktionen størst, der yder Arbejderne mest, der er Maskinerne og Teknikken taget bedst i Anvendelse. Dette gælder i alle Produktionsgrene

„Det er andre Nationers lange Arbejdsdage, der beskytter os mod deres Konkurrence", er den tidligere engelske Handelsminister Mundellas Udtalelse. (Se Lujo Brentano: Arbejdsløn og Arbejdstid. København 1894. Side 58.

Det er lige saa nødvendigt ved Lov at forkorte Arbejdsdagen, som i gamle Dage ved Lov at begrænse Hoveriet, og det vil have samme gavnlige Følger.

Iøvrigt mener vi, at paagældende Lovforslag snarest indeholder for mange Undtagelser for Arbejdstiden i Landbruget.

ad f. Tilskud til Aftenskoler.

Naar vi kræver større Tilskud til Aftenskolerne, er det fordi disse er ved at blive de fattiges Højskoler. Mangen Tjenestekarl, der ikke har Raad til at komme paa en Højskole eller søge anden videregaaende Undervisning, har maattet søge Erstatning ved Aftenskolerne, og disse har allerede gjort megen Gavn; men meget større Betydning vilde de faa, naar det ved større Statstilskud foruden Lønning til Lærerkræfter tillige blev muligt f. Eks. at anskaffe bedre Undervisningsmidler, at lade afholde korte Kursus i Forening med den egentlige Aftenskole o. s. v.

ad h. Jordspørgsmaalet.

Dette vil blive et af de organiserede Tjenestefolks og Landarbejderes vigtigste Krav, som de efterhaanden vil sætte al Kraft ind paa at gennemføre uden Afslag. Deres Drøm om Fremtid, Hjem og Lykke vil for en væsentlig Del løbe i et med de Tanker, denne Resolution indeholder.

Det bemærkes, at i Motiveringen, der gik forud for Vedtagelsen af Resolutionen, blev der bl. a. fremhævet, at der maatte gives udstrakt Tilladelse til at gaa ud over 9000 Kr.s Vurderingssum, at det af Ministeriet valgte Medlemmer i Kommissionen nærmest tænktes at faa samme Stilling som Syge- eller Arbejdsløshedskasseinspektøren i disse Institutioner, at Beløbet, der stilles til Raadighed til Reformens Gennemførelse, maa være saa stor, at alle kvalificerede Ansøgere kan komme i Betragtning, helst bevilget aarlig. Angaaende Besiddelsesformen er Fæste mod 2 pCt. aarlig Afgift var principielle Fordring.

ad i. Tilskud til Opførelse af Huse uden Jord.

Vi tænker her særlig paa Huse til de Landarbejdere, der dels er bleven temmelig gamle, og dels de, der er bleven sløvede og hvis Energi er bleven svækket ved det haarde Slid og under de fattige Kaar, saa de ikke ønsker at faa et almindeligt Husmandsbrug, dels paa Huse til andre Arbejdere paa Landet, der ikke ønsker at forlade deres Virksomhed. Paa den Slags Arbejderboliger er der gerne Mangel, og Lejeafgiften af dem forholdsvis dyr.

Desuden gør Boligforholdet ofte Lejeren stærk personlig afhængig af Ejeren, hvorom henvises til under næste Bogstav j.

ad j. Større personlig Uafhængighed for Arbejdere, som bor i Arbejdsgivernes Huse.

Det er den Ret, Husejeren har ifølge Forord f. 27. Maj 1848 § 5, sidste Punktum, vi ønsker forbudt ved Lov. Derved, at Ejeren med sine Husmænd og Indsiddere om end uden for Kontrakten om Husets og Boligens Overdragelse, saa dog i Tilslutning til denne, afslutter særegne Arbejdskontrakter, bliver Lejeren i høj Grad personlig afhængig af Ejeren, saa Forholdet almindeligvis bliver et demoraliserende og nedværdigende Tyendeforhold, der gør Lejeren mere afhængig end det unge Tyende, derved, at han har Familie og altsaa har vanskeligere ved at skifte Plads.

I Henhold til ovenstaaende haaber vi, at den høje Regering og Rigsdag vil imødekomme disse vore Krav.

Vor Bevægelse. „Tyende og Landarbejderforbundet". „Tyendebladet".

Det bemærkes, at „Tyende og Landarbejderforbundet" er en faglig Organisation af Tjenestefolk og Landarbejdere med det Formaal at hæve disse Klasser økonomisk, socialt og kulturelt. Det staar udenfor de politiske Partier.

For et Aars Tid siden (eller 1. November 1907) havde Forbundet ca. 1000 Medlemmer i Dag har det ca. 4,500 Medlemmer i lokale Afdelinger over hele Landet.

Det udgiver et Ugeblad, „Tyendebladet", der søger at fremme Forbundets Formaal og Interesser.

„Tyende- og Landarbejderforbundet"s Adresse er:
Hjelmensgade 2 A, 1. Sal, Aarhus.

p. t Aarhus d. 12. December 1908.

Paa „Tyende- og Landarbejderforbundet"s Vegne:

Carl Westergaard,
Formand.

Niels Mortensen, **Joh. K. Johansen,**
Bestyrelsesmedlemmer.

Fra Slagmarken.

—:—

Det er ikke kristeligt!

Vi hører tit og ofte fra vore mange Modstandere, at det er aldeles ukristeligt,

saaledes som vi afslører ens Fejler i Bladet og at vi nok somme Tider lægger mere til, ja, de kalder endogsaa Bladet for et Smudsblad. Nej, man skal elske sin Næste, som sig selv, og ikke tale ondt om ham, men optage alt i bedste Mening!

Det gør d'Hrr. jo, de elsker deres Næste, deres Tyende, som sig selv. De giver dem altid sund og god Kost, rene og pæne Værelser og megen Frihed. Vi ser, at de i et og alt sørger for os, og enddu klager vi, ja, det er heller ikke saa sært, at de synes, det ikke er kristeligt.

Nej, Sagen er nok anderledes; mon ikke d'Hrr. skulde feje for deres egen Dør inden de fejer for andres med deres „Kristelighed". **Hans Madsen.**

En Pige Mugerrøgter hos Svin!

Jeg talte en Dag med en Pige, der fortalte mig, at hun havde tjent et Sted henne ved Aarup, hvor Manden om Søndagen bød henne at gøre rent hos Svinene, medens Agraren stod uden for og passede paa, de smaa „Gysebasser" ikke skulde løbe ud. Og da hun udtrykte sin Forundring over dette usædvanlige Pigearbejde, svarede han, at hun skulde da bestille noget for Føden og den store Løn. Det er noget af det stiveste, jeg endnu har hørt!

NB. Redaktøren maa undskylde Skriften, da man her hos Matinus Henriksen ikke har Raad til at holde Bord i Karlekammeret. **Martin Illum Rasmussen,**
Baaring.

Plagen som Socialist!

Jeg traf for en Tid siden i True en Gaardmand ude i Marken. Han var i Færd med at øve en Plag i den ærede Kunst at gaa i Selen - Da jeg kom, blev Plagen imidlertid ked af den Leg og satte sig paa sin Hale — eller rettere: Den lagde sig ned, trods Bondens indignerede Protest.

— Naa, den vil ikke længere, sagde jeg.

— Næh, sagde Bonden, det er med den, ligesom med en Socialist. Den vil intet bestille, blot ligge ned, døse og drive hele Tiden bort.

Saamæn, sagde jeg. Lignelsen er kanske god, aah ja, men mon der ikke er dem, der ligger og sidder mere end Socialister og unge Plage?

— Hvem skulde det vil være? maa jeg spørge, sagde Gaardmanden og saa ond ud. Han var bange for, jeg skulde tillade mig en Spydighed i hans Nærværelse.

Jeg saa smilende paa ham, og idet jeg i et Spring i god Behold var naaet ud paa den slagne Landevej, sagde jeg højt og tydeligt:

„For Eks. en — Sofabonde!"

Da jeg var kommen af Skudvidde, saa jeg mig om og lod da mærke til, at Bonden stod i dybe Tanker. Formodentlig har han tænkt over det store Spørgsmaal og vittige Livsproblem:

„Hvem er mest doven og ugidelig af de 3: En Plag, en Socialist eller en — Sofabonde"?

— — —

For Historiens Rigtighed garanterer
Lurifax.

Daarlige Kammerater.

Tyendeforeningen her i Gørlev har faaet et lille Knæk, idet 7 af vore Kammerater, der havde indmeldt sig i Foreningen, nægtede at betale Kontingent, da Opkrævningsdagen kom.

En motiverede sin Tilbagetræden med, at han skulde rejse til Maj; hvorhen vidste han dog ikke. En anden ankede over, at han ingen Hjælp fik, dersom han blev syg, og at Kontingentet var for højt. En tredie, at Kontingentet var fastsat til 25 Øre hvert Kvartal, hvilket beviser, at de to sidste ikke har været paa Generalforsamlingen, hvor Lovene vedtoges. En fjerde femte, sjete og syvende, at de ingen Interesse havde af at staa i Foreningen, da den ikke gavnede dem; allesammen uholdbare Paastande, som de ikke kan forsvare, dersom man gaar dem lidt nærmere paa Klingen.

Min Mening er imidlertid, at vi hellere maa undvære den Slags Folk i vor Forening — og den Mening er der vist flere, der deler — de forpurrer kun et godt Arbejde for Underklassens Rejsning. Om deres Standpunkt har været dikteret af Ukendskab til Tyendebevægelsen og hvad den vil, eller de har gjort det for at tækkes Gaardmændene, ved jeg ikke, jeg er imidlertid tilbøjelig til at tro det sidste.

Vi, der er bleven tilbage, vil imidlertid tage fat med saa meget desto større Iver og søge at oprette, hvad de andre nedbrød. De skal ikke faa den Glæde at se Foreningen standse paa det Skær, de har lagt for den. **Hans P. Audersen,**
Gørlev Overdrev.

Jord til Landarbejdere.

—:—

Hvis der fra en Del af de jyske Husmænds Udvalg om Jordspørgsmaal paa Sendemandsmødet havde foreligget et Særforslag overensstemmende med Tyendeforbundets Program i Jordspørgsmaalet, er der al Sandsynlighed for, at det vilde have faaet maaske indtil Halvdelen af Stemmerne. Nu, da de virkelig demokratisktænkende, navnlig Socialdemokraterne og de virkelig Radikale, følte sig svigtet og forraadt af Udvalget, tjener det til deres Ære, at en stor Del af dem undlod at stemme. Andre stemte ifølge Suggestionens Magt. Naar man desuden erindrer, at Sagen af Forretningsudvalget med Jørg. Nielsen i Spidsen — maaske med den bevidste Hensigt — var lagt saa sent paa Dagsordenen, saa der ikke kunde blive Tid til ordentlig Drøftelse, saa som Knud Thøgersen sagde, ikke et eneste Spørgsmaal var nddebateret før Afstemningen, Jørg. Nielsen lavede Hokuspokus ved Indtegning af Talere som i Debatten, og han, Dirigent, samt Reformpartiets og de reformradikale Husmænd øvede Vold m d den fri Meningsyttring, da vil man se, at den vedtagne Resolution har liden Værdi som Vejledning for Lovgivningsmagten; den er slet ikke Udtryk for de virkelig demokratiske Strømninger, der raader i store Dele af Husmandskredse.

Der er netop god Jordbund blandt Husmændene for Tyendeforbundets Krav

— — —

Fremskaffelsen af Landbrug til Arbejdere og Husmænd paa lempelige Vilkaar er for Tjenestefolk, Landarbejdere og Smaahusmænd et af de aller vigtigste politiske Spørgsmaal og staar for dem paa Højde med Spørgsmaalet om Valgret og Militarisme.

Der er næsten ikke en Husmands- eller Landarbejderfamilie, uden at den enten direkte eller indirekte paa Børns eller Søskendes Vegne er stærkt interesseret i Spørgemaalet.

Sagen er af saa meget des større Vigtighed, som den vil føre ud over sig selv og overensstemmende med den induktive Metode gøre det sociale Spørgsmaal og Skattespørgsmaalet mere brændende, saa vil i By som paa Land.

Tyendeforbundets Program i denne Sag udtaler disse Klassers bundne Længsler og forløsende Tanker paa dette Omraade. Det griber dem i deres dybeste, dagligdags økonomiske Interesser. Deres Drøm om Fremtid og Hjem, Arne og huslig Lykke vil lø e i i et med de Tanker, dette Program indeholder, eftersom der hører et vist Maal af Velstand til for at grunde og vedligeholde et lykkeligt Familieliv og Hjem.

For dem er det mer end Partimanøvre, Taktik og Teorier, men Kampen for selve Livet og Lykken.

Udmarksfolkenes Rejsning hører uadskillig sammen med dette vort Program, og paa dette vil de føre Hovedslaget, efterhaanden som de vaagner, og paa dette staar vi uovervindelig

Vi har allerede

„. . . Takt i nogle Tusind,
én og anden laaner Øre",

men

„faar vi Takt i hundred Tusind,
jo den Brusen vil de høre",

og faar vi dem alle op i Takten,

„da blev Ret paa ét og andet,
som er vrangt endnu i Landet".

Denne Tid mener jeg ikke er fjærn. Det er allerede begyndt som en Susen; men

„Det vokse vil til Storm, før
end nogen det ved af".

Med dette Program i Haanden, siger vi til de politiske Partier:

„Her kommer fra Dybet den mørke Arme
og fordrer af Verden et Svar",

og det Svar I giver, bil blive afgørende af det Svar, I faar tilbage.

Som Socialdemokrat har jeg god Tro til, at dette Parti vil tage alle vore Krav op. Ogsaa til de Radikale har jeg god Tro. Dette Parti kan ikke gøre sig noget Haab om videre Tilslutning i By rne. Paa Husmænd og Landarbejderne grunder de deres Fremtidshaab. Men hvis de svigter Tyendeforbundets Program, spaar jeg, at det vil gaa dem ilde.

De lærde vi maaske rynke lidt paa Næsen af dette vort Program, sætte Brillerne paa og læse det med en noget overlegent, kritisk Mine og sige, at det stemmer ikke overens med deres Teorier.

„Men Programmet, som er vort,
er kun jævnt og hjemmegjort,
hentet — ej fra Lærestole,
men fra Livets haarde Skole".
(Aakjær).

Niels Mortensen,
Gedsted.

Holger Begtrups Visdom.

—:—

Hr. Holger Bernild!

Paa Deres Opfordring skal jeg oplyse, at Holger Begtrups Udtalelse angaaende Avislæsning findes i Højskolebladet Nr. 39 d. A. paa Spalte 1264.

Deres Ukendskab til Højskolebladets Referater forundrer mig ikke saa lidt, samtidig med at det smigrer mig, at De skænker „Tyendebladet" saa udsøgt Opmærksomhed. Thi, ganske vist, havde jeg Valget imellem de to nævnte Blade, foretrak jeg naturligvis „Tyendebladet", men man kan jo læse dem begge. — Det gør jeg i hvert Fald. **Agitator.**

Til Rigsdag og Regering.

Naar dette Nr. læses, er en Deputation, bestaaende af Niels Mortensen, Johs. K. Johansen og Carl Westergaard paa Vej til Hovedstaden for at overbringe Regeringen Forbundets Resolutioner, som er aftrykte her i Bladet. Nærmere i Nytaarsnummeret. **Red.**

Vor Bevægelse.

—:—

— Følle Afd. holdt i Fredags Møde. Randers talte. Det er vaagne Folk, der vil og kan noget.

Roholte Afd. havde den 1. Generalforsamling.

Følgende blev valgt til Bestyrelse: Kristen Christoffersen, Lindersvold, Formand, Jørgen Hansen, Standgaard, Næstformand, Axel Arnth, Hyllede, Kasserer og Lindervold, Sekretær.

Bestyrelsesmedlemmer: Hans Rasmussen, Fedgaarden, Laurits Christensen, Elmue, Peter Larsen, Hoholte.

Foreningen tæller nu 42 Medlemmer, men vi haaber, der kommer flere.

— Tryggelev-Fodslette Tyende- og Landarbejderforening (Langeland), afholdt Generalforsamling den 14. November. Regnskabet viste et Underskud af 10 Kr. 12 Ø. Bestyrelsen bestaar af Fodermester Jens P. Andersen (Formand og Kasserer), Tjenestekarl Jens Baltzer (Næstformand), Fodermester N. P. Jacobsen, Fodermester Kristian Jakobsen, Tjenestekarl Ingvard Hansen, Stuepige Karoline Hansen, Tjenestepige Kristine Flintegnard. Revisorer: Jens P. Andersen og Bernhard Kristiansen, Tjenestekarle.

Bestyrelsen genvalgtes med Undtagelse af Karoline Hansen, der ikke ønskede Genvalg, i Stedet valgtes Marie Kristiansen, Stubbegaard. Til Supleanter valgtes Tjenestekarl Niels Nielsen, Oure, og Kristian Rasmussen, Brandsby.

Jens Baltzer valgtes som Repræsentant til Mødet i Køabenhavn. J. **B.**

— A. C. Randers taler paa Søndag Kl. 4 i Skjødstrup.

— Onsdag den 25. November stiftedes der en ny Afd. i Line ved Mørke. Til Bestyrelse valgtes Jens P. Hansen, Leumer Mark (Formand), Karl Jensen, Mygind, Marius Jensen, Line, Lauris Hornbæk, Lemmer Mark.

Et beklageligt Uheld.

—o—

Vore Holdere maa hjælpe os!

—

Da vi i sidste Uge paa Aarhus Posthus var ved at afslutte Pakningen af „Tyendebladet" opdagede vi til vor store Forskrækkelse, at vi manglede Blade til en Del af Sjælland samt Bornholm. Hvorledes den meget beklagelige Fejl er indløbet, er os en uløselig Gaade. Vort Oplag var bestilt trykt som sædvanligt. Men Fejlen er der og det er den, der maa og skal rettes. Vore Afd. Holdere paa Sjælland skal have deres Blad, hvordan det saa end gaar!

Da vi desværre ikke har Raad til at lade trykke nyt Oplag, maa vi bede alle vore Holdere, som **ikke** opbevarer Bladet til Indbinding, om at gøre os den store Tjeneste snarest at sende os deres Nr. tilbage. Vi vil da være dem meget taknemmelig. Det vil kun koste jer en Smule Ulejlighed og et 4 Øres Frimærke. Vi haaber derfor I alle gør det.

Paa anden Maade har vi faaet saa mange mange af de manglende Blade sendt, at vi nu kun mangler 200 Eks. Dem haaber vi saa at modtage af de Holdere, som ikke opbevarer Bladet.

Idet vi beder vore Læsere at undskylde os for Fejlen, som vi ikke kan gøre for, anmoder vi dem venligst om at klage til Posten. Det koster ikke noget og paa den Maade kan vi lettest se, hvor de manglende Nr. skal hen.

Derfor: I, som har det sidste Nr. (62, med Anders Nielsens Billede) send os det snarest mulig, og I, som ikke har faaet det, klag I til Posten, saa skal der nok komme Orden i Sagerne.

Carl Westergaard.

Tonekunstneren Johs. Torrild.

Tonekunstneren Dr. Johs. Torrild, Aalborg, skaberen af den henrivende Melodi til „Min Hakke, min Skovl og min Spade" er død i en ung Alder.

Stilfærdigt han vandred', hvor Lyngblomster gror,
saa fjærnt fra den alfare Fllse.
Han traadte saa sindigt den jyske Jord
og fløjted' beskedent sin Vise.

Naar Dagen var gaaet med Strid og med Stræb,
de sorgfuldes Smærter at lindre,
da brugte han Stemmen som Fuglen sit Næb;
det nynned' og sang i hans Indre.

Da steg fra hans Strube de Toner, der klang
som Triller fra sangglade Lærke.
Var jævn Melodien blev ogsaa hans Sang
for Smaafolk et samlende Mærke.

Og ikke saa hastigt vi glemmer den Mand,
der gjorde os Smaafolk saa glade.
Han mindes saa længe, der synges om Land
„Min Hakke, min Skovl og min Spade".

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen!

Bladet „Husmanden".

—o—

Ved Siden af „Tyendebladet" ligner „Husmanden" en fedtet Karklud.

—

Nogle sjællandske Husmandsforeninger har for nylig holdt et Møde i Ringsted, hvor Husmand N. P. Nielsen, Livetoft, indledede en Diskussion om Bladet „Husmanden", som er Organ for Dernes Husmænd og ledes af Hr. Karl Hansen og den usmagelige Spekulant i Husmandsbevægelsen, Hr. Bogtrykker Jørgensen, Slagelse.

Hr. Nielsen begyndte med at omtale Pressen som en betydelig Magt i Samfundet. Det er derfor naturligt, at ogsaa Husmændene har deres specielle Organ, men det forekom Taleren, at Husmændenes Blad langt fra spillede den Rolle, som det burde. **Sammenlignede man f. Eks. „Husmanden" med „Tyendebladet" faldt Sammenligningen ikke ud til Fordel for det det første. Det mindede nærmest om en fedtet Klarklud.**

Bladet burde være et Udtryk for de Tanker og Rørelser, der fandtes i Husmandstandens brede Lag, men det er det ikke!

Fornylig var der i „Husmanden" nægtet Optagelse af en Artikel, hvori Dannelsen af en Husmandsorganisation for hele Landet foreslogs og motiveredes. Taleren oplæste Artiklen af „Social-Demokraten" og hævdede under Bifald fra Forsamlingen, at naar saadanne rent faglige Indlæg blev nægtet Optagelse, svarede Bladet ikke til sin Hensigt. Taleren sluttede med at beklage, at Karl Hansen ikke var til Stede.

Hr. Poulsen, Sorø: Lad være med a abonnere paa „Husmanden", naar det bliver saa realtionært ledet.

„Husmanden"s Bogtrykker og Medejer Hr. Jørgensen (rasende): Det er en Skam af jer Husmænd, at I uden at protestere kan høre paa saadan Tale, og det er en Skam, at I finder jer i, at jeres Blad kaldes for en **fedtet Karklud!**

Flere Talere kritiserede ligeledes Bladet.

Peder Hansen, Kirkeby, og flere fandt, at „Husmanden" ikke indeholdt meget Stof af Interesse.

Bogtrykkeren mente, det blev bedre efter Nytaar. (Hvorfor mon ikke før??) — Man maatte tage Hensyn til Statstilskud, det, som Regeringen giver, og ikke kritisere.

— Indlederen, Hr. Nielsen, sluttede Mødet med at konstatere, at der var stor Uilfredshed med „Husmanden".

— — —

Under disse Forhold kan der være al god Grund til at henlede Husmændenes Opmærksomhed paa „Tyendebladet", som et Blad, de bør støtte og holde fordi det er fuldt ud frisindet og aaben for alle Meninger. Det udgives og ledes jo desuden af Husmænd, Arbejdere og Tjenestefolk og skal derfor ikke tage Hensyn til Statstilskud, og er heller ikke afhængig af, hvad en tilfældig Bogtrykker mener.

Husmænd! Gør derfor „Tyendebladet" til jert Blad, det Fællesorgan som I mangler for hele Landet.

Ladosi „Tyendebladet" skabe det frisindet Organ, hvorom hele Underklassen paa Landet kan samle sig og uhindret drøfte den fælles Interesse og fremsætte de forskellige Meninger. **Tyendebladets Redaktion.**

Uge-Kronik.

—:—

En Birkedommer som Agrarven!

Vor Afd. i Herstedvester ved København, har for nogle Dage siden henvendt sig til Birkedommeren for nordre Birk for at anmelde, at der nogle Steder var Jærnstænger for Vinduerne i Folkenes Kamre.

Men skønt det meget tydelig strider mod al Lov og Ret og forbudt i Brandloven, sagde den gode Dommer, at han ikke kunde have med den Sag at gøre. Han vidste ikke, hvad det var for en Paragraf hvori noget saadan var forbudt. Farvel!

Saa maatte vore Folk gaa — for denne Gang. Næste Gang har de i Sinde at belære ham om, at han maa kende sin Pligt og ikke afvise Anmeldere, fordi han ikke har Kendskab til Loven. Trods det, at mod Dumhed kæmper selv Guder forgæves, lykkes det nok at „oplyse" den ærede Dommer.

Vort Emblem

gaar sin Sejrsgang gennem alle vore Afdelinger og iøvrigt bliver det modtaget med Bifald af næsten alle. Det er baade kønt og originalt, siger de.

Et Par Afd. har klaget over, at det er for utydeligt og dyrt. Efter vor Mening har disse Paastande ikke meget paa sig. Det er saa tydeligt, som det vel kan være, Selv udenforstaaende, som ser det, er straks med paa, hvad det forestiller. Og Prisen er ikke større, end den maa være, hvis Forbundet ikke skal sætte Penge til ved det. Det er jo af ægte Sølv og meget holdbart.

Desuden har Kongressen jo paalagt Bestyrelsen at faa det lavet. Derfor maa Medlemmerne tage det, som Bestyrelsen mente var bedst og mest tiltalende.

Naa — det er jo ikke let at være alle tilmaade. Dog — vi haaber at alle vore 4000 Medlemmer snarest vil bestille sig et hos deres Afd.-Formænd.

En unødvendig Frygt.

I „Jysk Morgenblad" har Knud Thøgersen og Folketingsmand Zahle diskuteret hvorvidt Jørg. Nielsen førte Husmændene hen imod Socialismen eller ikke.

D'Hrr. kan udmærket spare sig al Bekymring i den Retning. Nogen Frygt i saa Henseende er ganske unødvendigt.

Tyendebladet gratis.

Paa denne billige Maade kan vort Blad faas paa Prøve fra Dato til Nytaar!

Fortæl det til Bekendte og Kammerater. Tegn dem straks.

Benyt særlig dette Tilbud for at faa alle Husmænd og Arbejdere som Holdere eller forær det til en af dine Bekendte, som du mener vil holde vort Blad.

Husk og sig de faar vort store Julenumer, hvis de tegner sig nu!

Køb Agitationsmærket!

Sæt Agitationsmærket paa alle dine Julebreve.

Red. Westergaard

taler følgende Steder:

N. Lyndelse Lørdag den 12. ds., Kl. 8.

Svinninge Søndag den 13., Kl. 8.

Hørve Mandag d. 14. Kl. 8.

St. Hedinge Lørdag den 19., Kl. 8.

Odense „Folkets Hus" den 20.

Husmandsskolen v. Odense d. 21.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Petersen,

Juveler & Guldsmed,

St. Torv 9. Telef. 1436.

— Aarhus. —

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Læs vort Blads Roman!

Følg med fra Nr. 61 af. Det er en levende Skildring af Forholdene i det store Rusland, skrevet af en meget yndet Forfatter.

Af vor korte Indledning vil enhver faa et klart Indblik i Romanens første Del.

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal snarest mulig. Vi sender da det Antal pr. Opkrævuing nogle Dage efter.

Abonner paa Tyendebladet.

Pladser.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326. anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Foredrag tilbydes

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.

A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.

Laurits A. Jensen, Amaliegade 19, Købh. K.

Typograf Harald Jensen, Brønderslev.

Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.

Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.

Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.

Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet, Søften, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke.
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes Foreninger.

P. Fuhlendorff,
Sabroe, Mundelstrup.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.

Honorar efter Overenskomst.

Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**

Honorar: 2 Kr. og Rejse.

A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri, Esbje

Abonnér paa „Tyendebladet".

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Hans Argumenter havde ikke den Virkning han haabede, de vilde faa. Tværtimod bestyrkede de hende snarere i hendes Beslutning.

At elske ham var hende en Umulighed, og dog havde hun Medlidenhed med ham. Hun kunde saa godt forstaa, at han havde bragt Ofre, men hun havde ikke bedt ham om disse Ofre. Hun havde ikke gjort noget for at vinde hans Kærlighed, hun havde derimod søgt at vende ham fra sig og faa ham til at indse det haabløse i at elske hende.

Men hun kunde lige saa godt have søgt at beherske Elementerne, at standse Polarstorme eller hindre Stjærnene i at skinne om Natten.

Han var saaledes stillet, at alle Fornuftgrunde var fuldstændig spildt paa ham.

„Ivan Alexieff", sagde Rachel, „intet af hvad De har sagt, og intet, om De kan sige, vil kunne rokke mig fra den Beslutning at rejse videre".

Saa løftede han sin Hænder mod Himlen og sagde rørt:

„Saa i Guds Navn da, lad det være saaledes. Hvad bryder jeg mig nu om, hvordan det gaar? Jeg ved, at min Fader ikke vil modtage mig, thi han vilde være en Daare, hvis han ikke kunde forstaa, at jeg kommer, fordi De kommer; hans Bitterhed mod Dem og Deres vilde strække sig til mig, og hvis han truer mig med Haardhed, saa maa Himlen vide, hvad der vil ske. Jeg kan blive drevet til at dræbe ham".

Rachel blev ligbleg og gyste, og idet hun saa stift paa ham et Øjeblik, spurgte hun:

„Er der noget, De kan tænke Dem, som kunde drive Dem til en saadan fortvivlet Udvej?"

„Ja!" udbrød han. „Jeg siger Dem, at jeg er rasende, og De har gjort mig saaledes. Jeg er ikke længere en Dreng, og jeg vil gøre Oprør mod min Faders Myndighed, hvis han udøver den paa en tyrannisk Maade, og hvad der foregaar mellem ham og mig, er udelukkende Deres Skyld. Lad det være saaledes. Tærningerne er kastet. Jeg modtager min Skæbne. Jeg kan ikke leve uden Dem, og hvis De rejser, rejser jeg med".

„Jeg maa rejse", sagde Rachel med Eftertryk.

„Saa vil vi rejse sammen", svarede Ivan med lige saa stort Eftertryk. „Jeg vil i det mindste komme til at indaande den samme Luft som De og undertiden se Deres Ansigt". Og han tilføjede, idet han trak paa Skuldrene: „Hvem ved, siden vi ikke kan leve sammen, kan vi maaske dø sammen".

„Maaske", var Rachels eneste Svar.

Saa, da Tiden kom, genoptog de deres Rejse østpaa.

Det var klart og smukt Vejr, da Trommerne forkyndte, at de, der skulde videre, havde at møde til Mønstring i Fængselsgaarden.

Det var ingenlunde noget lystigt Syn, medens Naturen var fuld af Løfter, at se den pjaltede, forsultne Skare komme sammen paa Pladsen og at høre deres Lænkers Raslen, naar de bevægede sig, medens en dobbelt Kæde af Soldater holdt Vagt, parat til øjeblikkelig at sende en Kugle efter enhver, der af For-

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Borris Landbrugsskole.
(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10 Øre	pr. Linie.
Rabat: 25 %		
Pladser	10 „	„ „
Møder	10 „	„ „
Forretninger	10 „	„ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncér i „Tyendebladet"!

Abonnér paa Tyendebladet.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Søndergade 31 — Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

AVERTER!

ABONNER!

Bestil straks
„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Hjelmensg. A, Aarhus
Telefon 885.

ABONNER!

AVERTER!

Bl. Annoncer.

Udby.

Udby og Omegns Tyendeforening afholder Møde paa Udby Kro Tirsdag den 15, ds., Kl. 8 Aften.

Valg af en Repræsentant.

Al Slags nyt, moderne og solidt

* Fodtøj, *

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

Fyns Kredsforening

afholder Kredsmøde den 20. December i „Folkets Hus" i Odense.

Punkter til Drøftelse:

Adolf Skouboe: Oplysningskont.
Indkøb af Bøger og Pjecer.
Eventuelt.

Udkommen er:
„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.
Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag,
Vammen — Viborg,

Baaring! Baaring!

Asperup-BrænderupsSogns Tyendeforening holder Generalforsamling i Baaring Forsamlingshus Onsdag den 16. December, Kl. 8. Alle Medlemmerne bedes Møde.

Dagsorden:

1. Valg af Bestyrelse.
2. - af en Repræsentant til Kongressen.
3. Regnskabet fremlægges til Godkendelse. **Fmd.**

Tilst.

Tilst og Omegns Tyende- og Landarbejderforening afholder ekstra ordinær Generalforsamling Tirsdag den 15. ds., Kl. 8¼.

Alle bør møde, da vigtige Ting skal forhandles.

Højer Malthasen.

Ejvin Laale:

= Sejr =

- En Fortælling om en, der vandt frem -
— Illustreret af Otto V. Larsen —
udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.

Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

Svejstrup.

Svejstrup og Omegns Tyendeforening afholder Medlemsmøde den 13. December, Eftermiddag Kl. 2, i Svejstrups Forsamlingshus.

Alle bør møde.

P. B. V.:
Laurits Larsen,
Formand.

Svinninge.

Lørdag den 12. December, Aften Kl. 8, afholder Svinninge og Omegns Tyende- og Landarbejderforening stort Møde i Svinninge Afholdshjem. I Hørve om Søndagen Kl. 7½. Redaktør **Carl Westergaard m. fl.** vil tale.

Se iøvrigt nærmere ved Opslag. **Bestyrelsen.**

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedingen.
Reparationer hurtig og billig.

Agitér for „Tyendebladet"

tvivlelse maatte gøre et Forsøg paa at vinde den Frihed, som Fuglene sang om.

Naturen selv sang Lovsang til Skaberens Pris, men Mennesker, skabt i Guds Billede, behandlede deres Medskabninger værre, end de vilde have behandlet Markens Dyr.

Da man endelig var færdig med Mønstringen, og Kvinderne og Børnene, som skulde rejse, var bleven anbragt for sig selv, kom Fængselslægen og Officeren, der skulde kommandere Eskorten, og udsøgte de syge og svage, for at de kunde blive anbragt i Telegaer.

En Mand, som saa frygtelig svag og medtaget ud, sagde, at han ikke kunde gaa og bad, om han maatte faa Lov til at køre Denne Mand var Paul Petrovna.

Men man tog intet Hensyn til hans Bøn, og Officeren bad ham med en Ed om at holde sin Mund og truede ham med Knutten, hvis han ikke gjorde der.

Saa kunde Catherine ikke længere holde det ud, men sprang frem fra Kvindernes Hold og kastede sig for Officerens Fødder, idet hun udbrød:

„Aa, jeg bønfalder Dem i Guds Navn om at være god mod min Paul. Han er syg og daarlig. Hvis De lader ham gaa, vil De dræbe ham, og saa vil Gud straffe Dem".

Idet Officeren saa paa den knælende, grædende Kvinde, drog han halvt sin Sabel. Men han stak den i Skeden igen og raabte til Soldaterne:

„Før den vanvittige Fruentimmer bort!"

Ved denne strænge Ordre ilede to Soldater frem og skubbede hende uden videre Omstændigheder tilbage mellem Kvinderne.

I et Øjeblik saa Paul ud som et vildt Dyr, der drives til at vende sig mod Jægerne, men hans Blik opfangede Catherines, og der var noget i hendes Udtryk, som holdt ham tilbage.

Hvis den kommanderende Officer ikke havde været dum, vilde han imidlertid have indset, at han var en vigtig Faktor, der maatte regnes med, thi hendes sammenbidte Tænder og funklende Øjne vidnede om et Raseri, der tidligere eller senere vilde bryde løs.

Lidt efter hviskede hun til Rachel:

„Aldrig kan jeg tilgive denne Uret".

Og nu, da alt var færdigt, og Soldaterne var stillet op i Orden til at marschere, skreg Officeren til Fangerne:

„Stil op! Færdig! Marsch"!

Saa marscherede de lænkede Fanger i en tæt Kolonne med Soldater paa begge Sider.

Kvinderne, som kunde gaa, fulgte efter, saa kom Telegaerne, og en Afdeling Soldater sluttede Troppen.

Hverken Paul Petrovna eller hans Hustru kørte. Men lejlighedsvis, naar de holdt Rast, vekslede de nogle faa Ord, og Catherine bad ham være ved frisk Mod, da der vilde blive dannet et Komplot, og saa vilde Hævnens Time komme.

Paul smilede uhyggeligt til dette og mumlede til Svar:

„Ja, der vil komme en Regnskabsdag".

Naturligvis fulgte Ivan Alexieff med Troppen, og da han var en fri Mand, fik han rigelig Lejlighed til at tale med Rachel, og han fornyede atter sin Kærlighedserklæring.

Hun hindrede ham ikke længere, fortalte ham ikke, at der ikke kunde være Tale om Gengæld. Hun vidste, hvor unyttigt det var.

Han vilde ikke lade sig bevæge af noget. En Dag, da han forgæves havde søgt at aflokke hende et Ord, der kunde give ham Haab, udbrød han:

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Køb
Klæder
hos
Jens Kjældsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for **„Tyendebladet"** i Vinter, antages straks Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Til Fyns Afd.!

Husk at faa valgt Repræsentanter til Kredsmødet i Odense den 20. ds. Særlig vil jeg bede alle Formændene om at komme enten de har Stemmeret eller ikke.

Jeg kommer til Stede og vil stille Forslag om Deling af den nu alt for store Kredsforening.

Carl Westergaard,
Formand for „Tyende- og Landarbejderforbundet".

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

„Frihed",

anarkistisk Organ for Skandinavien, med dansk, norsk, svensk Indhold, 1 Gang maanedlig.

Pris 1,20 aarlig, 60 Øre halvaarlig. Abonnement tegnes hos
E. Nielsen,
Nørregade 90 [2] o. G.,
København N.

Brønderslev Tyendeforening

afholder Bal paa „Hotel Brønderslev" Lørdag den 12. December, Kl. 9. Alle organiserede Arbejdere kan deltage ved Forevisning af Medlemskort.

Bestyrelsen.

NB. Nye Medlemmer optages samme Aften. 1 Time før Ballet.

Kjøng.

„Kjøng Sogns Tyende- og Landarbejderforening" agter med forventet Tilslutning at afholde Juletræ i Kjøng Forsamlingshus den 20. December, hvortil alle indbydes, særlig Husmandsforeningens Medlemmer. Festen begynder Kl. 5 Eftermiddag.

Alle bør møde!

Listen slutter den 13., Aften Kl. 6. **Bestyrelsen.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

A. Muchitsch,
Vestergade 7, Aarhus.
* * Pelsvarer i største Udvalg. * *
* * *Sportshuer, Hatte, Kasketter.* * *

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
Stjerne-Øl
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus

„Aa, hvor De er grusom! Hvilke Ofre vilde jeg ikke bringe for Dem, og dog giver De mig ikke det mindste Haab".

Idet hun vendte sig om og saa paa ham, lagde hun Haanden paa hans Arm og sagde:

„Ivan, jeg er ikke grusom, hvis ikke det, jeg har lidt, har gjort mig det. De siger, at De vil bringe mig et hvilket som helst Offer. Husker De Deres Ed i St. Pedersborg?"

„Ja".

„De lovede at bringe mig et Offer, hvis jeg forlangte det".

„Ja".

Hun vendte sig bort fra ham i nogle Øjeblikke, som om en forbigaaende Bevægelse havde overvældet hende.

Da hun saa paa ham igen, var hendes Øjne fugtige, og hun sagde i en højtidelig Tone:

„Ivan Alexieff, vi nærmer os Slutningen af vor lange og besværlige Rejse, og vi staar i Begreb med at lade Tæppet rulle op for anden Akt af det spændende Drama, hvori vi begge har spillet en Rolle. Før det er for sent, beder jeg Dem om ikke at følge mig længere. Jeg kan ikke være ligegyldig for Deres Følelse eller Deres fremtidige Lykke, derfor anraaber og bønfalder jeg Dem om at forlade mig, for at ikke det Offer, jeg maaske forlanger af Dem, skal vorde en Forbandelse for os begge. I Stedet for at sejle med os op ad Amurfloden, raader jeg Dem til at rejse mod Syd, og i Løbet af faa Dage kan De naa Vladivostok, hvorfra De kan rejse, hvorhen De har Lyst".

(Fortsættes).

Tænk dig om!

—o—

Et Par Ord til Tyende- og Landarbejderne.

—

Det gaar jo ellers nu godt fremad med Tyende- og Landarbejderbevægelsen, men der er endnu mange tilbage, som trækker paa Skulderen, og ved ikke, hvad de vil. De betænker sig.

Men hvorfor skal al den Betænkningstid til. Nej, vi maa med alle, ingen maa staa tilbage! Ingen maa svigte saa god en Sag! Ingen maa vride sig ved at støtte vor Bevægelse. Støt den alle ved at gaa med. Derfor, Karle og Piger: Indmeld jer i vort Forbund og bestil „Tyendebladet" straks eller til Januar Kvartal. Betænk jer ikke.

Det nytter jo ikke at en eller to Mand staar ene om et saa stort Foretagende.

Nej, vi maa alle med. Vi maa række hinanden Haanden og slutte os sammen, saa vi staar fast. Vi skulde jo gerne om faa Aar se vort paabegyndte Værk krones med glimrende Held. Lad saa kun Proprietærer, Godsejere, Storbønder og alle Agrarerne sukke og græde! Lad dem rase og bande, saa meget de vil. Det nytter altsammen ikke. Vi gaar af med Sejreu!

Men for at naa dette, maa vi med alle. Derfor, Kammerater, ingen Vaklen, ingen maa vige. Gaa med straks!

E. Henriksen, Fodermester,
Fedgaarden pr. Faxe.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 64. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 20. December 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Store Bro'r holder Juleferie.

JUL!

Den gamle Skorsten hælder slemt,
men se, hvor tæt den ryger,
mens Nordensne og Klokkeklemt
lavt over Marken stryger!
Det puster tungt om Bondens Gaard
og spreder Kavringduften,
der ud af alle Sprækker slaar
og blander sig med Luften.

Og Bondens Kone gaar saa trind
bag blommede Gardiner,
og bærer Fadet ud og ind
med højtidsfulde Miner.
Og Bonden sidder bred paa Bænk,
og la'r sig Maden smage,
og byder Tyendet en Skænk
og Barnet Julekage

Ja, Julen er den fagre Tid,
hvor alle Skjel udslettes,
et Hvil i Aarets lange Strid,
da alle Munde mættes.
Selv Tiggersken det gamle Skrog,
med Posen over Nakken
nys gumlende fra Gaarde drog
med tunge Spor i Bakken.

Ja, Julen, du er Mindets Fest
med Lys i blanke Stager,
da den, der sad vort Hjærte næst
paany mod Porten ager,
— da Sneens Fald mod Markens Favn
hvert hæsligt Skaar udsletter
og tegner Julens blide Navn
i Skovens Maanepletter.

Jeppe Aakjær.

Ved Juletræet.

Julen breder ud sin Vinge
som en Moder for de smaa.
Naar til Festen Klokker ringe,
alle Værker stille staa.
Tyst fremskrider Højtidstanker
gennem Sindets Helligdom.
Der er Fest, hvor Hjærtet banker,
Fest i Verdens vide Rum.

Johan Skjoldborg.

Handlings-Tro.

—o—

Foran hver Jul er der et Fænomen, der glæder og interesserer mig i høj Grad. Det er nemlig de mange og lange Opraab i de konservative Aviser, Uge- og Dagblade, hvori lange Rækker af Mænd og Kvinder fra Overklassen anmoder alle om at yde en Skærv til Afhjælpning af den store Nød og Elendighed, der findes blandt de fattige.

Det kan jo ikke nægtes, skriver de, at der er stor Mangel mange Steder. Der er overmaade mange fattige Børn, Kvinder og Mænd, som maa sulte i den kære Juletid. Det maa de ikke. Giv derfor alle en Skærv, saa kan vi afhjælpe al Nøden!

Saaledes hedder det i konservative Aviser og Ugeblade, som i Aarets øvrige 11 Maaneder ikke med et Ord omtaler det sociale Spørgsmaal!

I disse Opraab er der to Ting, som er værd at lægge Mærke til og huske. For det første dette, at disse Blade og Overklasse-Mennesker ellers modarbejder Arbejderbevægelsen og paastaar at der ingen Nød findes. Er der noget, er det Arbejdernes egen Skyld. De kan takke deres Dovenskab derfor!

Alle disse Blade og Overklassefolk indrømmer her uden Opfordring, dette, at der er Nød og uforskyldt Nød. Med andre Ord: De siger selv, at Samfundet er daarligt indrettet og at Arbejdernes Klage er fuldt berettiget.

Denne Indrømmelse er god. Den er Penge og mere værd. Lad os derfor huske den!

Og for det andet siger de en Ting, som maaske er af mere Værdi, nemlig: Nøden kan afhjælpes. Giv bare en Smule af jer Overflod, saa behøver der ingen at sulte!

Ja, det er sande Ord. Bare de gode Mennesker altid vilde fastholde den Tanke.

De indrømmer altsaa, det vi saa ofte har sagt, at det er et rigt Samfund, vi lever i, hvor der er nok til alle, bare det blev bedre fordelt!

Det har Overklassen givet os Ret i, naar de saa aabenhjærtet siger, at Nøden let kan afhjælpes. Og kan den det i Julen, maa det være fordi de andre har mere end de har Brug for, da de selvfølgelig ikke sulter. Kan den Nød, de selv siger er i Landet, afskaffes en Tid, saa maa den jo ogsaa kunne afskaffes i Aarets øvrige Tid, da de lige saa vel der har mere end de selv har Brug for.

Disse Indrømmelser, Overklassen er kommen for Skade at give os, er gode.

Dog — det skal ikke forstaas saaledes, at vi skal nøjes med det, Overklassen af Naade og Barmhjertighed vil forære os af deres Overflødighed. Det, vi kræver, er ikke Naadegaver, men Ret. Vi forlanger det tulde Udbytte af vort Arbejde og fik vi det, vilde det ikke blive hos os, Nøden var at finde — tværtimod!

Det er den Tanke særlig alle de troende skulde støtte. Det er nemlig Kristendommens store Bud. Men gør de Kristne og Præsterne det? Nej, det er fordi deres Tro ikke er Handlings-Tro. Det er den Tro, vi har Brug for og savner. Det er den Tanke Skjoldborg har givet et saa glimrende Udtryk i de to Vers:

Julens Gud er alles Fader,
hans, der tvivler, hans, der tror,
hvers, der Aand og Haand oplader
paa den hele vide Jord.
Denne ene Gang der sørges
vel for dem, som Sulten sved,
ej om Katakismens spørges,
men kun om Samvittighed.

Om du gav den syge Pleje,
faderløs paa Armen bar,
om du søgte Fangens Leje,
og den nøgne klædet har?
Har du intet her at svare,
kender Julens Gud dig ej
kunde du end Biblen klare,
vandred' du end Troens Vej.

Ja, netop det er den eneste Tro, der er noget ved og den rette. Alt andet er uden Værdi.

Derfor siger ogsaa Arbejderne nu til Præsterne: Lad jer Tro blive til Handlings-Tro ellers bliv borte fra os. Vil vil ikke nøjes med Tale, men kun Handling. Den Frelser, I taler om, har gavnet os saa lidt. Vi er lige fattige og Uretten og det Tryk, vi skal leve under, er lige saa stort som før jer Frelser fødtes. Vor Frelser maa blive al det, der vil hjælpe os ud af Tærldommen ind i Friheden. Den ny Tanke, vor faglige og politiske Organisation, vor Presse og Handlings-Troen, er vor Frelse. Og den Frelser vil hjælpe os!

— — Saaledes taler Arbejderen og han bliver hørt!

Lad os minde om det nu i Juletiden, da Sindet er blødt og modtageligt.

Naar vi nu om lidt hører Kirkeklokken kime Julen ind og Sangens og Orgelets Toner sætter os i Højtidsstemning mens Talen lyder om Frelseren, der fødtes, da vil vi stemme i med Skjoldborg, naar han siger:

Vil du naa den høje Tinde,
bygge dig til Himlen Bro,
vil du Hjertedybet finde,
sker det kun ved Handlings-Tro:
Giv din Sjæl og skænk det bedste,
fyld det ene store Bud,
Kærlighedens: Elsk din Næste.
Og da smiler Julens Gud.

En glædelig Jul ønskes eder alle!

Carl Westergaard.

Fra Slagmarken.

—:—

Danmarks nye Censor P. A. Rosenberg.

Vor kære Justitsminister Høgsbro har altid været Mand for at forbavse sin ærede Samtid. Manden er noget af en „Opfinder". Sikkert er det, at han kan finde paa Ting, andre aldrig før havde tænkt sig. Som nu f. Eks. det, at han fandt paa at give sin gode gamle Censor Levin sin Afsked paa Papir af graa Farve. Da blev vi forbavset Det var godt gjort, sagde vi. Leve Høgsbro!

Men Glæden blev kort. Faa Dage efter fik vi nemlig meddelt Resultatet af Hr. Høgsbros nyeste Opfindelse. Den bestod deri, at den sære „Digter" (hvad han har digtet ved jeg forøvrigt ikke), P. A. Rosenberg skulde afløse Hr. Levin som Censor!

Tænk en Gang og tænk om igen nogle Gange: Virgilia-Manden Rosenberg som Censor! Det er dog den stiveste endnu. Man vil helst tro det hele er en eneste stor og meget sort (saa sort som elleve Censorer) Løgn! Men det er'et inte. Det er sandt. Saa sadt som selve Biblen!

Censorarbejdet er en Slags literær Renovationsarbejde. Censoren skal nemlig rense al Skidt ud af det, som skal offentlig opføres paa Teatre og Varieteer. Det er ikke saa let. Det skulde helst gøres af en Mand, som har sine Lugteapparater i bedre Orden end P. A. Rosenberg.

Om Manden er der ellers ikke Spor at sige — kun det, at han har en pæn Kone, som er en udmærket Skuespillerinde. Hende har jeg set et Par Gange og kan Pokkers godt lide!

Lurifax.

En køn Julegave!

To Tjenestekarle ved Nr. Aaby St. har givet mig en ganske ejendommelig, men meget kærkommen, Julegave. Den bestaar nemlig af et ualmindeligt typisk Forvalter-Egespir! Den er flere Tommer tyk i Omfang og det vejer et helt Lispund! Jeg antager, det er et de to har „redet" fra en Forvalter paa en Herregaard. En alm. dødelig vilde blive saa skæv som Taarner i Pica, om man nogle Dage skulde bære den Stok i Hænderne eller — paa Ryggen!

Et Par Aftener har jeg prøvet at tage den med ud. Men Gud Fader bevar os, som Folk glor efter mig. Men Gud da, sagde to unge Damer, sikken Stok han har, og saa lagde de Hænderne sammen og lo, og jeg hjalp dem. Den er ond i Lyden! ligesom sin første Ejer — Forvalteren.

Siden jeg fik den Stok, er mine Kreditorer bleven saa elskværdige, naar de aflægger mig et af deres jævnlige Besøg. Jeg tænker det er fordi „Hans", saadan hedder Stokken, hænger paa et svært 4 Tommers Søm lige inden for Døren. De kan jo aldrig vide sig sikker.

Den Stok skal danne Begyndelsen til en Samling Torturredskaber, som benyttes i det 20. Aarhundrede af Forvaltere og Jorddrotter til Tugtelse af Karle og Piger og Polakker.

Det skulde glæde mig meget, om endnu flere vilde give en Genstand til den eneste Samling i Form af Egespire og andre nationale Torturredskaber. Saa vil jeg aabne en Udstilling paa vor Kongres.

Foreløbig vil jeg takke de to Karle, Ludvig Hansen og Gregers Johansen for den første og udmærkede Genstand til min Samling!

C. W.

Lurifax.

Saadan ser jeg ud! Er jeg i Grunden ikke køn? Naa — ja, jeg er som Tegneren har skabt mig. Og ærligt talt: „Skabningen" er fuldtud ægte. Er der lagt lovligt meget paa paa sine Steder, mangler det paa andre og saa kan det jo gaa lige op! Se nu f. Eks. Hovedet. Det er stort og rummeligt. Der er Plads til mange Historier og Ondskabsfuldheder og andet Djævelskab. Det er alt sammen godt. Jeg har kun Brug for Hoved. Benene er smaa, vil De sige. Aah, ja, men hvorfor skulde jeg vel ha' lange Ben. Det er jo ikke med Benene, jeg skal skrive og fortælle Historier. Deri er selv Niels Hougaard enig med mig — tænk en Gang!

Ærede Læsere, Mænd og Kvinder! Har I ikke i jer lønligste Tanker fremstillet jer, at jeg saa saadan ud? Jeg tænker det. Skulde det ikke være Tilfældet, haaber jeg I gør det herefter.

— Dine Støvler, vil I maaske sige, er jo „Hektor" Støvler og hvordan kan Du købe i en Forretning, som ikke averterer i „Tyendebladet"???

— Nej, ærede Læsere, I har ikke Ret. Jeg køber aldrig — jeg sagde aldrig hos „Hektor" — nej, Tak! Nej, mine store Støvler er et Par af „de bekendte jernstærke Herre-Fedtlæderstøvler til 8½ Kr." fra Jens Thingvad Aarhus! Kan I ikke se hvor de skinner af det skinbarlige Fedt? Desuden maa jeg tilføje, at min „kønne" Klædning har jeg nu til Jul faaet hos „Jens Kjeldsen", „Hakon Jarl" og „Engelsk Beklædnings-Magasin". Der køber jeg altid fordi jeg gerne vil være flot, forstaar sig — og det er jeg jo heldigvis ogsaa!!!

Hermed sender jeg en Hilsen og et Ønske om en glædelig Jul til alle dem, jeg i den forløbne Tid har fortalt mine Historier for og om — (den kære Niels Hougaard iberegnet!!).

Eders egen

Lurifax.

Julestemning.

En glædelig Jul ønsker vi alle vore mange Læsere og Medarbejdere.

Tyendebladets Redaktion.

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—o—

Og sikken Karl han blev, da han blev stor! Du skulde have set ham, naar han gik foran i de store Svingelbjerg Enge, hvor vi jo gik til Hove den Gang. Sikket Skaar han tog, saa bredt og saa slikket, som om det var barberet med en Ragekniv! —

Du ligner ham, Jens Peter, du ligner ham op ad Dage, og kan du blive en Karl som han, har det ingen Nød. Hans Ligemand fandtes ikke paa hele Godset.

Du ligner ham i din Kropbygning, over Skulder og Nakke især, og du har hans lyseblaa Øjne og hans lyse Haar. Din Fader var mørk, han havde sin Moders kulsorte Haar og mørke, stikkende Øjne, og hendes Sind havde han vel ogsaa, ak ja!"

„Fader var god nok", afbrød Jens Peer rask.

„Ja, ja, min Dreng, jeg siger jo heller ikke andet", beroligede Karen, „jeg ved nok, han var en dygtig Mand og en god Fader tillige. Var hans Sind lidt stift, var det ingen fremmede efter. Hans Moder havde et stift og stolt Sind, ak ja, det ved Gud hun havde".

Karen sænkede Stemmen, som om hun talte med sig selv.

„Men køn var hun, det kan ikke nægtes. Der var vel ikke en Karl paa Godset, der kunde staa for hendes sorte Øjne, naar hun rigtig gjorde sig lækker. Hvorfor skulde han da være stærkere end nogen af de andre? Han var jo den kønneste og den dygtigste af dem alle, hvorfor skulde hun saa ikke tage ham, naar hun kunde faa, hvem hun vilde? Han fik saamænd nok at gøre med hende, da de først var gifte. Ak ja!"

Hun sad endnu en Stund og smaasnakkede med sig selv, saa sagte, at Jens Peter ikke kunde forstaa det, men pludselig vendte hun atter tilbage til Virkeligheden og vendte sig endnu en Gang om mod Drengen med et: „Ja, som du ligner ham".

Jens Peter glemte rent sin egen Sorg over Karens Fortælling. Det gjorde ham saa godt at høre, at den Bedstefader, som han saadan lignede, og som han var nævnt op efter, havde været saa stolt en Karl. Saa blev han ogsaa nok en rigtig Karl en Gang, der ikke behøvede at lade sig hundse, hverken af den ene eller den anden.

Karen blev siddende og blev ved at fortælle om den gamle Jens Peter og sit eget Ungdomsliv. Og alle Vegne var det Jens Peter og atter Jens Peter. Drengen undrede sig over, hvor hun kunde huske alt det.

Han forstod vel ikke, at det var den gamle Pige helligste og dyrebareste Ungdomsminder, hun her sad og drog frem af deres lønligste Gem, men han lyttede med spændt Opmærksomhed, og Bedstefaderen blev ligefrem til en Helt i hans Bevidsthed.

Hans Øjne tindrede, da hun fortalte om, hvorledes han sagde Farvel til den forhadte Ladefoged, da denne endelig skulde rejse. Medens han stod og holdt ham i Haanden og med den mest uskyldige Mine takkede ham for alt godt, skar Ladefogeden et saadan Ansigt af Smærte, at alle Hovbønderne godt kunde have let sig ihjel, om de havde turdet.

Ja, akkurat — saadan skuide han gøre.

Saadan skulde han sige Farvel til Hans Jensen, naar han skulde tage Afsked med denne søde Sjæl.

Saa skulde han takke ham, baade fordi han kom til Grundlovsfest i Dag og for saa meget andet.

Ja, det skulde han.

Uvilkaarlig knyttede han Haanden saa fast som en Sten. Aa, hvor han skulde klemme!

Da han om Middagen trak hjem med Køerne, sang han af fuld Hals.

Lykkelige, let bevægelige Barnesind!

IV.

Det blev ikke sidste Gang, Karen og Jens Peter mødtes og fik en Passiar. Og altid var det Bedstefaderen, det drejede sig om. Hvor han dog havde været en Karl, den Bedstefa'r!

Han blev ligefrem Drengens Ideal, ja, han var endog nær ved at fortrænge Billedet af Faderen, der dog ellers hidtil havde haft den første Plads i hans Hjerte.

Der er saa mange Drenge, der sværmer for Napoleon og Tordenskiold. det gjorde Jens Peter ikke han havde nemlig aldrig hørt noget om disse Helte, men Bedstefaderens Historie kendte han, og Mage til ham skulde man — efter Skov-Karens Fortælling — lede længe om.

Det var svært som gamle Karens Passiar kunde styrke Livsmodet i ham, og saaledes gik det da til, at det blev hendes Historier og Hans Jensens Kones gode Mad, han kunde takke for, at han taalte sin Husbonds haarde Behandling uden at tage nogen Skade, hverken i legemlig eller aandelig Henseende.

(Fortsættes).

Her kommer fra Dybet — —

Her kommer fra Dybet den mørke Arme
og fordrer af Verden et Svar;
skjønt Dagningens Glimt i vor dryppende Le
er al den Fane vi har,
vi over en Kamp for vor nedtraadte Ret
og løfter i Vejret paa Skjændselens Bræt
den Tusindaars-Lænke, vi bar.

Vi ejer paa Jorden knap Trævl eller Traad,
kun denne vor skorpede Haand;
til Menneskekaar fik vi kummerligt Raad,
i Ørkner vandred vor Aand.
Du Herre, som højt gjennem Samfundet red
hen over de Rygge, du trykkede ned,
nu smyger vi af dine Baand!

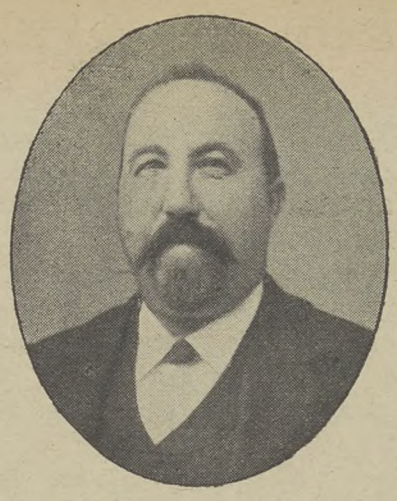
Vi harved din Ager, vi skar dine Neg,
vi strigled din blommede Hest,
vi lytted bag Stalden til Rotternes Leg,
naar selv du gik pyntet til Fest.
Du drømte paa Bolstre, vi slumred paa Halm,
hvor Dyret er Nabo og Luften er kvalm,
og Svindsoten kommer som Gæst.

Vel er vi en kuet og slidende Hob,
kun Trælle i Velstandens Gaard,
i Samfundets Aske en nedtrykket Job,
der skraber sin Byld med et Skaar;
snart svinger for Ruden dog Opgjørets Lyn,
se op, Kammerater, det lysner i Sky'n,
Befrielsens Malmklokke slaar!

Vi raaber det ind gjennem Luge og Lo,
hvor dundrende Plejlene gaar:
Kom frem af jert stinkende Slaldkammer-Bo,
se ud fra de hældende Vraa'r!
For Fronten Reveillen nu løfter sin Klang,
lad Mismodet synke, nyn med paa vor Sang,
jer Dagning paa Ruderne staar.

Ja, slip hvad der trykker paa Skulder og Sind,
og sving imod Lyset din Hat!
Endnu har du Ungdommens Rødme paa Kind
og Rester af Letsindets Skat.
— Da pløjer vi muntre vort bølgende Land,
naar først vi har friet vor kuede Stand
fra Tusindaars-Trældommens Nat.

Jeppe Aakjær.

Sagfører Fr. Sørensen.

Vi bringer her et Billede af vor udmærkede juridiske Medarbejder, Sagfører Fr. Sørensen, Aarhus.

I de 1¼ Aar vort Blad har gaaet, har Hr. Sørensen været os til ubetinget Støtte. Der gaar næsten ikke en Dag hen uden at der kommer en eller flere, som er bleven forurettet og som derfor søger vor Hjælp. I disse Tilfælde er Hr. Sørensen os en god Hjælper, da han altid kan give os Oplysninger om, hvad Loven kalder „Ret og Uret".

Hundrede af Breve med juridiske Spørgsmaal har baade vi og Hr. Fr. Sørensen modtaget og han har besvaret dem alle.

Naar der skal anlægges Sag mod en Agrar, skriver Sørensen straks Klagen og fører Sagen. Mange har paa den Maade faaet deres Ret.

Alt det store Arbejde gør Hr. Sørensen ganske gratis!

For Hr. Sørensen er Drivfjederen i dette Arbejde hans store Had mod al Uret og hans stærke Kærlighed til Retten.

Den Slags Mennesker møder man saa sjælden. Der er nemlig saa uendelig faa af dem!

Hr. Fr. Sørensen er født 1855. Hans Fader var Landmand i Odder-Egnen. I to Vintre var han paa Viby Højskole hos Björnbak. Derefter var han ansat ved „Aarhus Amtstidende" i 5 Aar.

Han begyndte først at læse da han var 23 Aar.

Efter 1 ¼ Aars Arbejde ved Læsning i København, tog han dansk juridisk Eksamen. Han har siden været Fuldmægtig paa forskellige Herreds- og Godskontorer, bl. a. i Varde og Horsens.

Hr. Sørensen er en overmaade elskværdig og nobel Mand, i hvis Nærhed man altid føler sig vel tilmode.

Hr. Sørensen er desuden en dygtig Journalist. Han har længe været en flittig Medarbejder ved den radikale Presse og skriver desuden i flere Fag- og Tidsskrifter.

Paa mange Tjenestefolks og egne Vegne, vil vi bringe ham en Tak for hans udmærkede Støtte i den vanskelige Tid, der nu er gaaet.

De sølvgraa Muffediser.

—o—

Juleaftens Minder.

—

Han havde et aflangt Ansigt med en kraftig Næse og tilbagevigende Pande.

Hans store blygraa Øjne smilede aldrig. Og over de storladne Træk hvilede en jernhaard Energi og en kuldegysende Alvor.

Hans brede, læbeløse Mund var næsten altid lukket, aabnede sig kun til det allernødvendigste og stundom til Ord, der — bed og sved.

Og derfor kunde Folk ikke lide ham.

De Folk, der boede i den tætte Landsby, hvis Huse og Gaarde laa tammenklumpet i en Lavning mellem høje Bakker, og hvor letfødte Ord avledes og ynglede og mylrede fra Mund til Mund.

Det var i Grunden ikke for det, der kunde siges saa meget til selve de faa Ord, som Thomas talte, om de end kunde være slemme nok, men Maaden, han sagde dem paa, og det Blik, der fulgte med, og det bitre Vrid med Munden —, de kunde nok ikke lide ham.

Og Thomas — han var for mange Aar siden flyttet udenfor dette Landsbysamfund paa den anden Side af Bakkerne.

Her i Damhuset, det laa ved en skaalformet Sig, hvis Vand stadig løb ud og holdt Skrænterne grønne, her havde han bosat sig.

Og Sommer og Vinter vældede Vandet ud af Bakkens Fod og fyldte Kilden, hvorfra det rislede ned over Agrene.

Saa tog Thomas med begge Hænder og gravede Sigen ud til en Dam, en lille Sø. Af den opkørte Jord dannede han en Vold, og paa denne Vold jævnede han en Spasseregang, som han indplantede med Popler.

Det tog meget lang Tid for ham.

Og han havde Fisk i Søen og Tuder med Gitter for og Afløbs- og Overrislingsrender og smaa Sluser og Brædter, som han kunde skyde for og fra.

Thomas gjorde sig saaledes til Herre over dette Vand, at han ved et Tryk hist eller her kunde lede og styre dets Løb, hvorhen han vilde.

Heden, der skraaede op bag ved Huset, var oversaaet med store, mosgroede Kampesten. Dem gravede han op og slæbte hjem.

Saa gav Thomas sig til at arbejde i Sten. Han kløvede og smadrede. Han huggede Truge og dannede mangehaande andre Ting, som det faldt ham ind.

Han havde ikke særlig Anvendelse for alt dette. Men han holdt saa meget af at arbejde med den haarde Sten og danne den efter sin Villie.

Og i Tidens Løb fik han da ogsaa en lille Skov til at staa op ad Hedeskraaningen bag ved Huset, der, hvor Stenene før havde ligget.

Saaledes gik Store-Thomas i mange, mange Aar og lavede mange Ting rundt om Damhuset. Han var i Virksomhed hele Tiden. Men tavs, Med de bitre Vrid med Munden og med sammenbidte Tænder tumlede han med Jord og Sten. Aldrig var han ledig. Det var, som Livet ikke var til at holde ud for ham, hvis han ikke bestandig havde noget overhaands for.

En enkelt Stund imellem drev han om og saa paa det altsammen. Da gik han gerne til Slut op gennem Plantningen lige til Bakkekammen, hvorfra han kunde se ned i den sammenklumpede Landsby, hvor de letfødte Ord avledes og ynglede.

Store-Thomas stod længe deroppe paa Bakkekammen, stille som en Statue.

— — Store-Thomas har levet der i Damhuset i mange Aar sammen med sin ældste Søster, som koger hans Mad og passer hans Hus.

Heller ikke til hende taler han ret mange Ord, uden at der i dem findes en Braad eller Spids. Men aldrig savner hun Vand i sin Spand, Tørv i sin Kurv eller Sul i sit Kar. Det sørger Thomas stilfærdigt og omhyggeligt for.

Søsteren er ogsaa i Tiden bleven tavs og indesluttet. Det er jo næsten ikke nødvendigt at tale for at holde det daglige gaaende. Hun ved, hvad Tid Maaltiderne skal være færdige, ved, naar der skal malkes og kærnes, og hun kan jo ogsaa se, naar der er Huller paa Hoserne, og naar Klæderne skal bødes.

Hun er ogsaa bleven tavs, men hendes Øjne taler. Naar Thomas falder i Tanker, naar Munden kun bliver en lille Streg, og Tandrækkerne knuses mod hinanden, og hans Ansigt synes at kunne tegnes med rette Linier — naar han sidder saaledes, optaget af noget, som foregaar i hans Indre, noget, han tænker paa, maaske noget, han mindes, saa ser hans gamle Søster ufravendt paa ham over Brillerne, som hun vil sige: „Han kan gemme, Thomas, men glemme, det kan han ikke".

Hun er grim, stornæset og skævmundet, men naar hun ser paa sin tavse Broder, bliver hendes Udtryk godt og ømt, og hun bliver kon, den gamle, rynkede Kvinde.

Hun ser paa ham som en Moder paa sit syge Barn.

Ensformigt glider Livet for de to Søskende, og det vil sikkert blive ved i mange Aar endnu, thi de lever saa sundt og er saa stærke af Naturen.

Men hver Juleaften hænder der en lille Ting.

Naar de har spist Nadver af Risengrød og salt Havtorsk med skarp Sennep til, saa synger Søsteren en Julesalme.

Han sidder i sine egne Tanker og lader Søsteren synge med sin rystende Stemme. Og hun skotter imellem til ham over Brillerne.

Naar de er færdige med det, gaar hun i Seng.

Men han bliver siddende oppe. Ganske stille, indtil hun er falden i Søvn. Saa tager han op af Lommen en Lærredspung, til hvis Bindsel er knyttet en Nøgle, og med denne Nøgle aabner han et lille Hængeskab og tager frem et Par sø vgraa Muffediser.

Den Kvinde, som har strikket dem, har gjort sig synderlig Ulejlighed, kan man se af den kunstige Kant.

Disse Muffediser sidder han og ser paa.

De maa jo for ham betyde noget særligt. Der maa for ham knytte sig noget betydningsfuldt til denne simple Ting, siden han sidder der hver Julenat og tager den frem for sig.

Endelig lægger han dem hen, laaser af og gaar i Seng.

— Men ellers rinder Dagene, sive af Sted, og naar de en Gang rinder ud, og Thomas aldrig mere viser sin statuelignende Skikkelse paa Bakkekammen oven over Landsbyen, saa vil Damhuset og alt hans Hænders Værk og Arbejdets Frugt, hans Dam, hans Skov, hans tilhuggede Sten staa efter ham som et Minde om den sære, tvære, tavse Store-Thomas.

Johan Skjoldborg.

Elna Bjarnholt.

En af de mest begavede Kvinder inden for Arbejderbevægelsen, er uden al Tvivl vor Medarbejder, Fru Elna Bjarnholt, Roskilde.

Hun har ikke alene tilegnet sig en god

Oplysning, men ogsaa en ualmindelig stor Forstaaelse af sociale Spørgsmaal.

Fru Bjarnholt er i den senere Tid bleven en af vore mest søgte Foredragsholdere. Hvor hun kommer, er der altid stor Begejstring, og ikke uden Grund!

Saa snart hun har sluttet et Foredrag i en Afd. faar hun altid straks Indbydelse til snart at komme og holde et andet om et andet Emne. Naar hun taler, bliver hun altid forstaaet og hørt!

Før hun sluttede sig til vor Bevægelse, deltog hun i den københavnske Ungdomsbevægelse. For Deltagelsen i en Protest mod Militarismen, blev Fruen idømt Fængselsstraf en kortere Tid. For Højesteret mødte hun selv og talte sin Sag, dog blev hun dømt.

Fru Elna Bjarnholt er en Søster til Chr. Christensen, Glostrup, og hun er gift med den unge, velbegavede Forfatter A. P. Bjarnholt.

Københavnske Tjenestepiger.

—:—

En køn Bedømmelse.

—

Den bekendte Humorist Arne skriver i det endnu mere kendte ‚Ekstrabladet' følgende spøgende Artikel om københavnske Tjenestepiger:

I Morgen skal jeg til Aftenunderholdning og Bal i Københavns Tjenestepigeforening. Programmet, som jeg har faaet tilsendt, er meget lovende. Der er Klaverspil af Frk. Wulff, Konference af Axel Breidahl, og Sang af Fritz Dietzmann, og i Musikpavsen serveres Kaffe med Smørrebrød a 55 Øre ved Fællesbordet. Det er første Gang, jeg er Tjenestepigernes Gæst, og jeg har tkke danset med Tjenestepigerne siden den Nat, Flora-Salen blev indviet, saa jeg har noget at glæde mig til.

Som Husdyr sætter jeg ikke Tjenestepiger højt. Jeg synes kun, de er skabte til at forbitre Livet for os Mennesker, og deres Nytte forekommer mig højst problematisk. Men Hunde og Katte gør jo heller ingen Nytte, og dog paalægger vi os frivilligt det Besvær at holde dem. De hører en Gang til Husstanden. Paa samme Maade forholder det sig med Tjenestepiger. Ingen ved, hvorfor der findes Piger i et Hus, og selv ved de det allermindst. Jeg har aldrig hørt Tjenestepiger foretage sig andet end at sige op. En Hund siger ikke op, den følger sin Herre onde og gode Dage og dør af Sorg paa hans Grav. En Kat holder sig trofast til det Hus, hvor den er født. Men en Tjenestepige skal bestandig flagre fra det ene Sted til det andet hun faar aldrig Fred. Har hun været i en Plads i fire Dage, siger hun op den femte, endnu inden hendes Kommode er kommen, og da en Pige, som har sagt op, principielt ikke deltager i Husets Gærning om Natten, men bliver liggende til Kl. 9 om Morgenen og lukker Butikken Kl. 6, gør man klogest i at betale hende en Maaneds Løn og lade hende rejse med det samme. Dagen efter indfinder Bybudet sig med Kommoden. Han sendes straks hen til hendes nye Plads, som hun imidlertid allerede har forladt, og saadan kan Bybudet blive ved at følge hende fra Gade til Gade, indtil han har 70 Kr. til Gode. Et psykologisk Bybud afleverer aldrig Kommoden til den opgivne Adresse, men til et Sted, som ligger 4-5 Kilometer derfra. Hvis Pigen ikke findes her, kan det i hvert Fald ikke vare længe, før hun kommer, for en rigtig ferm Pige besørger med Lethed 2—300 Familier paa et Aar.

I hendes Fritid plejer Pigen at være meget medgørlige Skabninger, der hører man aldrig Klager over dem. De lader sig villigt klappe og kan se meget tamme ud. Derfor glæder jeg mig til i Morgen Aften. Det skal ikke komme an paa en Kop Kaffe mer eller mindre ved Fællesbordet, hvis jeg er saa heldig at indfange et særligt interessant Eksemplar. Jeg skal gøre mig overordentligt Umage for at fængsle hende, og blot hun ytrer den svageste Antydning af en Hentydning, kører vi i Flora-Salen og begynder, hvor vi slap sidst.

Men én Ting siger jeg paa Forhaand, jeg kender hende ikke, hvis vi skulde mødes i den samme Familie. Jeg kan gaa med til at give hende et flygtigt Kys i Entreen, men ellers er jeg den korrekte og tilknappede Gentleman, der giver Fruen Ret i, at Tjenestepiger er noget Rak.

Hyrdedrengen.

—

Mel.: af Johs. Torrild.

A haar tjent Jens Masen
no halvanden Or,
skjønt han er et Asen
i og om hans Gor.

A maa pas hans Høwde,
a maa ret hans Fyld;
haar æ ett og løw ved,
saa faar a æ Skyld.

A haar gy hans Ruesstok,
a haar past hans Lamm,
drøwen mæ hans Goesflok
aa og i æ Dam.

Rejen mæ hans Følkloj
fløt'en affentow,
rend æ Goer si Mølboj,
nær de anne sow.

Dæ haar ingen frej mæ,
a haar hat æ stræng,
skjønt æ Stodder stej mæ
nejsten uden Peng'.

— — Kom mi bitte Kipkal,
kom mi bitte Kwi'!
Husbond han er hwipgal
no ved Awtensti'.

Derfor maa do rap dæ
no mi bitte Gul';
her haar a di Klaptræ
huer haar do di Mul'?

Bløw mi Husbond hwipgal,
det war ild og spør;
kom mi bitte Kipkal
med di løjn Ør!

Jeppe Aakjær.

For et Kys.

—:—

„Gaa paa! Hvem springer over Baalet?"

„Vær ikke gal, Jeanne; faa dem ikke til at gøre Dumheder".

Firmin talte alvorligt. Jeanne, hans Datter, saa paa ham, idet hun lo og sagde:

„Se, der er Fa'r, som skænder paa mig — han, som aldrig skænder — og det endda paa min Fødselsdag. Det er ikke pænt!"

Hun så ikke ud til at være forknyt. Hendes sorte Øjne lynede.

„Hun er smukkere end nogen Sinde før i Aften, Møllerens Datter", sagde de unge Mænd, som stod om St. Hans Baalet.

„Ja", sagde en af dem, „smukkere end nogen Sinde og ogsaa mere udfordrende. Spring over Baalet, saadan som det er nu, vilde være at risikere at blive levende brændt".

Dette foregik paa Toppen af Højen i Nærheden af Firmins Mølle. I Midten af en Eng — hvor Høet netop var slaaet — var Baalet tændt, det højeste Baal i Egnen, og Sct. Hans Baalet knitrede under en Himmel oversaaet med Stjærner.

Ligefra hendes Barndom havde Sct. Hansbaalet været Jeannes Glæde, den Dag var hendes Fødselsdag, og saa havde hun altid stort Selskab til Baalet; hun var smuk, men hun vidste det, og var derfor ogsaa stolt og [illegible]dsede de unge Mænd, og hendes Fader, Firmin, tænkte ikke paa at dadle hende.

Men i Aften blev Firmin virkelig lidt vred. Jeanne var virkelig lidt uforsigtig. Forstod hun da ikke, at for at behage hende vilde største Parten af disse unge Mænd risikere Livet for hende? Hun har virkelig Bevidsthed om sin Magt, den smukke Jeanne, og hendes Øjnes Glimt bliver livligere, medens hun uden at tage Notits af sin Faders Advarsel gentager:

„Hvem springer først?"

Og udfordrende tilføjer hun:

„Han skal faa et Kys".

„Jeanne", siger Møllerен haardt.

Der høres en Mumlen blandt de unge Mænd. Flere gaar nærmere hen til Baalet, maaler med Øjnene dets Bredde og de slikkende Flammers Højde.

Nej, sandelig, det er umulig. — Selv for et Kys af den unge Pige tør ingen risikere det.

Men se, der er en utaalmodig Haand, som skyder alle Folk væk.

„Lad mig passere — gaa af Vejen . . . jeg vil springe!"

Da brister alle i Latter, og Jeanne ler højst. Denis er en stakkels vanskabt Svækling, baade halt og pukkelrygget; da han umulig kan arbejde i Marken, er han Skræder.

„Denis vil hoppe! Gaa af Vejen — bravo, bravo, Denis!"

Man er forundret over, at Skræderen kunde tillade sig en saadan Spøg, for aldrig spøgte han, og aldrig havde man set ham le, og i hans al Tid tankefulde Øjne havde man ofte kunnet se Taarer, som han borttørrede med Haandbagen, og han blev vred, hvis man forsøgte at udspørge ham. Med Hænderne knuget sammen og Kroppen foroverbøjet lader det virkelig til, at han vil tage Fart. Han løber . . .

Et rungende Hurra fylder Luften. Han har sprunget. Og en saadan Villiekraft har

staalsat hans Muskler, at han springer over Baalet. Dog ikke ganske, paa Kanten af Baalet, faldt han ned blandt brændende Træstykker.

— — —

Han bliver i et stort Optog bragt til Møllen, og Jeanne sidder bleg som et Lig alene ved Baalet. Hun hører Hestevrinsken og Hovtrav. Doktoren hentes. Saa lever Denis altsaa endnu.

Da høres et Skrig. Denis er kommen til sig selv igen; han begynder sit Martyrium — den dødsdømte Denis, hvem intet kan lindre. —

„Jeanne! Hvor er Jeanne?“ Faderen bliver pludselig urolig. Timer er hengaaet, siden Denis, Skræderen, blev revet ud af Ilden. — Natten gaar, allerede begynder Morgenrøden at vise sig i Horisonten, Doktoren er kommen; han har forbundet Saarene, givet beroligende Medicin; men han har ikke lagt Skjul paa sin Tanke; Denis staar ikke til at redde.

Brandsaarene er altfor udbredte og altfor dybe til, at man kan have Haab om Helbredelse. — Firmin kalder forgæves paa sin Datter, han søger med Angst efter hende overalt i Huset; han vender tilbage til Engen. Der er hun virkelig, sammenkrøben paa Jorden, med Hovedet hvilende paa sine sammenbøjede Arme; hun stønner ikke længere. Overvældet af Smærte tier hun stille.

„Kom, mit stakkels Barn! Kom! — Nej, kom, siger jeg dig, Du skal ikke længere høre hans Klage, han har ikke Kræfter dertil længere“. Han trækker hende med sig, idet han støtter hende. „Du skal gaa op paa dit Værelse, Du skal ikke se ham“.

Men da hun er paa Dørtærskelen, standser hun, slider sig løs fra sin Fader og siger bestemt: „Hvor har man lagt ham? Før mig til ham! Jeg vil se ham.

— — —

— „Denis — Denis, det er mig — mig, som bønfalder Dig om Tilgivelse. — Aa, Denis, jeg vil saa gerne lide i dit Sted!“ Han er ikke i Stand til at vende Hovedet mod hende, hans Nakke er fortæret af Ilden.

Jeanne bøjer sit Ansigt ganske nær hen til den saarede. „Ser Du mig, Denis? Genkender Du mig? Hvorfor har Du gjort det?“ Som et Aandepust svarer han, medens hans forskrækkede Blik et Øjeblik bliver klart.

„Jeg elsker Dig . . . . Ak! Jeg kan tilstaa det nu, jeg skal dø . . . . Græd ikke . . . . Gør Dig ingen Bebrejdelse . . . . Kun dit Løfte . . . . Forstaar Du?“

Jeanne forstod.

Paa hans dødsmærkede Læber trykkede hun uden at nøle et Kys.

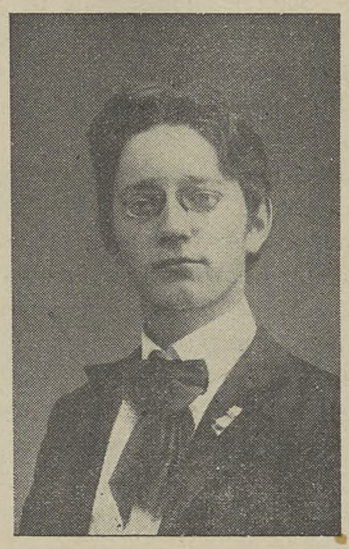
— — —

I mange Aar har Denis nu hvilet paa Kirkegaarden. — Jeanne, Møllerens Datter, har aldrig giftet sig.

Det Kys, som Denis betalte med sit Liv, blev hendes eneste Kærlighedskys.

Uge-Kronik.

—:—

Journalist Viggo V. Grødde.

Hr. Grøddes Koncert, som vi før har omtalt, forløb udmærket. Der var næsten fuldt Hus og Begejstringen var stor. Og ikke uden Grund. Hr. Grødde viste sig nemlig at være i Besiddelse af gode Evner. Baade hans Sang og Spil var præget af en stærk Naturlighed og gjorde et godt Indtryk selv paa dem, der mangler Forstaaelse af den Kunst.

Hans Sangstemme var høj og klar. Som Violinist er hans Færdighed dog kendelig større.

Om nogle Aar vil Hr. Grøddes Navn ikke være saa ukendt som nu!

Helligforsamling.

—o—

De Hellige holdt „Fest“ paa Harboøre, og jeg fik Lyst til at være med. Det var den sidste skønne Efteraarsdag før Graavejret. Haren sprang med hoppende Halestump over de solfarvede Klitter, medens Marehalmen slog den om de lange Øren. Havet traadte sin store Lullul under Brændingens sagte Nynnen; seks vilde Svaner drog som en Aabenbaring gennem Luften ind over det tavse Land mod Øst.

Vejen havde allerede ført mig ind mellem Harboøres vidtskilte, grimme, graa Huse, der ligger saa jordkrybende og frysende midt i det saltdrukne, røde Efteraarsgræs. I lange, bugtende Rækker sivede Folk hen over Sletten mod et Punkt langt inde, der senere viste sig at være de Helliges Forsamlingshus, en rød, uanset Bygning med et muret Kors over Indgangen. Skønt der var en halv Times Tid til Mødet skulde begynde, stimede man allerede omkring Dørene. Høje, knoklede Kvinder med skarpe Kindben — og den sorte Sangbog knuget mellem en knortede Hænder — ludede ind over Dørtrinet. Mændene gled tavse efter med de svælgende Bevægelse i det stride Hageskæg. Ogsaa jeg gik ind. Salen var fyldt til Sprængning; Bænkene knagede under deres fromme Byrder; hver Mand havde en Kvinde staaende mellem sine Knæ eller omvendt. En eller anden gammel Fisker stjal sig dog til trods Pladsmanglen at liste en Skraa ned under Bænken og rense Stemmen, før Sangen skulde begynde.

Paa en Gang begyndte Forsamlingen langsomt at skvulpe op ad Væggene, fire Præster centrifugeredes ud af Massen og løftedes hen paa et Stillads højt over Mængdens Hoveder.

Saa begyndte man at synge; længe havde Forsangeren, en høj, mørk Mand med et brøsigt Udseende gaaet og harket Slimet af Halsen, nu skar hans Stemme gennem Mudret som en Rundsav. Det var en Sang af P. C. Benzon; hvorledes „Svovl“s Forfatter har kunnet tages til Indtægt af Skanderup-Moe og hans sorte Garde, er ikke let at sige.

Nu var Ordet blevet givet til Pastor

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„Jeg vilde i Sandhed være en Daare“, udbrød han, „hvis jeg efter alt, hvad jeg har gennemgaaet, blev bange i det yderste Øjeblik og forlod Dem. Nej, Rachel, jeg vil rejse, om saa Døden staar mig i Vejen med draget Sværd. Jeg bryder mig ikke om, hvad Enden bliver, saa længe jeg er hos Dem. Maaske er dette Galskab, men hvis det er det, foretrækker jeg at forblive gal, fremfor at blive rask igen“.

„Saa maa det være saaledes“, mumlede hun mere til sig selv end til ham og sukkede.

Efter en Dags Marsch til naaede Karavanen den sidste Station paa den lange Vej. Man kom til en By ved Amurfloden ved Navn Kosakevich, hvor de gik om Bord i en Baad, der skulde føre dem til deres Bestemmelsessted, og to Dage efter, medens Østen var graa og mørk og Vesten var karmosinrød og guldgul, idet Solen gik ned, kastede Baaden Anker ved Stationen Nikolajevsk ved Amurs Munding, hvorfra man ud over den smalle Bugt kunde skimte Øen Sakholin.

27. Kapitel.

Imellem Straffefangerne i Sibirien bliver der ofte indgaaet et Komplot i den Hensigt at værge sig mod Officerernes og Soldaternes Brutalitet.

En saadan Forening vælger en Fører, kaldet Storosta, som har en stor Magt, og hvis Befalinger bliver blindt adlydt.

Der bliver dannet et hemmeligt Tegn- og Signalsystem, og hvert Medlem af Foreningen bidrager en Skærv af sin usle Arbejdsløn til et fælles Fund, for hvilket Storostaen er Kasserer.

Denne Pengesum anvendes til at købe ekstra Føde og Tobak til Foreningens Medlemmer, og saa stort et Beløb som mulig udbetales til det Medlem, der har lagt en Plan til Flugt og har Udsigt til at føre den igennem.

Hvis en Officer eller en anden Person har gjort sig særlig forhadt af Fangerne, beslutter man hans Død, og Medlemmerne af Komplottet trækker Lod om, hvem der skal dræbe ham, og meget sjældent vægrer den Mand, som Loddet falder paa, sig ved at udføre det.

De hemmelige Foreninger har ofte udstrakte Forgreninger, og hvis en Mand viser sig forræderisk, vil han blive dræbt, om der saa gaar Aar hen, inden det kan ske.

Naturligvis er Autoriteterne ikke uvidende om disse hemmelige Selskabers Eksistens, men de kan ikke forhindre dem med deres bedste Villie, og det er saa sjældent, at et Medlem bliver Forræder, at Autoriteterne ingen Oplysninger kan faa.

Skønt en saadan Forening ikke kan skaffe alle Medlemmerne fri, kan den hjælpe enkelte til det, og den hjælper meget til at forbedre Fangernes Kaar.

Da den Afdeling, hvortil Catharine og Paul Petrovna hørte, havde naaet Nikolajevsk, var der bleven dannet et Komplot.

Catharine var, som man kan tænke sig, Anstifteren af Komplottet. Langsomt, men

Aschenfeldt-Hansen, en Mand, tynd og gul som et Straa; han holdt en almindelig Præken over Emnet: „Aandens Arbejde i os og Aandens Arbejde ved os"; Missionen havde lidt for meget lagt Hovedvægten paa Vidnesbyrdet, paa det udadvendte; „men saa længe Du gaar og kigger udad, da gaar Du lige mod Helvede". Hr. Hansens Tale bragte en kedelig Forstemthed over Forsamlingen: hvad er Meningen? Skulde de Hellige nu ikke mere ha' Lov til at søge de Vantro ind paa Livet, skulde Vidnesbyrdet gaa ud af Programmet, saa man aldrig mere skulde kunne standse sin vantro Nabo med et tordnende: Du gaar til Helvede! Der høres en dæmpet Knurren, men en lydelig Protest udeblev. Pastor Moe lokkede og lokkede for at faa Forsamlingen til at udtale sig, men de 600 Mand sad tavse. Da begyndte en Gammelmandsstemme at skælve frem nede i den yderste Ende af Salen; det var dog ikke mulig at høre, hvad han sa'; men nu var Isen brudt, og saa fik andre ogsaa Mod.

Men der var alligevel ikke rigtig nogen Gang i det, før Pastor Bertelsen kom frem og hævdede, at man ikke maatte lade Verdens Børn alt for meget i Ro, de fik nu om Stunder alt for sjældent „et Horn jaget i Livet". Huskede man ikke mere Kristi Ord om Æslet og Folket: „Løser dem, thi jeg haver dem behov"; Gud har hvert Æsel behov, som er kommen herind; ja, Gud vil bruge alle sine hellige Æsler!

Disse Udtalelser fik ogsaa Tilslutning fra den fjerde Præst i Laget, Hr. Johansen-Rær, der hele Tiden havde siddet og tygget Drøv paa sit Overskæg; det var ham, som i Fjor ved et Møde i det Fri raabte ud over Forsamliugen: Du gamle Kvinde der med den sorte Kyse, Du unge Mand hist henne med den flade Kasket, tilhører Du Jesus? Er der ikke her en Røver, en Synder-Røver, der kan komme frem og bede en rigtig Røverbøn! — Her i Harboøre faldt hans Ord matte, som de fleste andres; der var bleven lagt daarlig for; Pastor Hansen havde ødelagt det hele for dem; han indrømmede det selv imod Slutningen.

„ Verden maa ikke gerne ha' Ro; det var ikke Meningen med, hvad jeg sagde . . . . Men jeg vilde egentligen saa gerne, om ikke ogsaa I kunde bekræfte det, Venner, at I maaske har mærket noget til Faren saadan til begge Sider". — — Saa forsigtigt falder nu „Ordets Sæd" over Harboøre Strand. C. Moe kommer hvert Aar med alle sine Spillemænd saadan midt i Faareklipningstiden, og der siges, at han har adskillige gode Uldsække med sig, naar han drager hjem; men derudover er Høsten kun skral; der gøres ikke mange Omvendelser mere paa Harboøre; Befolkningen begynder atter at opføre sig normalt, gaar en Gang imellem til Kros, foragter ikke en Svingom til mere verdslige Instrumenter end de, der trakteres af de Mo'ske Spillemænd Missionen er paa Retur ogsaa i disse Egne; Anton Jensen har ikke levet forgæves blandt denne Fiskerbefolkning; før han drog bort, havde han allerede lagt Pinden til den sorte Missions Ligkiste; den stigende Kultur vil efterhaanden besørge Resten. Missionsfolket føler det selv. Saaledes bemærkede en af dem: „Siden Jensen var Præst her, har de Vantro aldrig fattedes Svar". Det er egentlig en stor Indrømmelse at gøre sin bitreste Modstander.

Det, man kunde ønske Missionens Modarbejdere derude, var en Fører, en Mand, der kunde tage Arven op efter den tidligere Præst. Besynderligt, at ingen af de flinke Mænd derude har følt noget Kald i den Retning. Det smukke Forsamlingshus, som Pastor Jensen fik rejst op, skulde ikke gerne ligge som blot et Monument, men være et Samlingspunkt for Liv og Virksomhed.

„Hw—m vil følge Jesus? Hw—em vil tjene ham?"

„Hw—em vil vise Sjæle hen til det Guds Lam" . . . skreg Forsangeren op af sin sorte Sangbog, saa Tonerne raspede i Kalkdækket, mens de fire Præster steg ned fra Stilladset og begav sig ud paa Landevejen; rundt om dem hoppede Spillemændene med Tudehornet under Frakken. — Men ude bag Klitterne dundrede Havet, og Fuldmaanen spredte en Lysbro milevidt ud over de mumlende Vande.

Der var bleven saa levende dernede paa den øde, maaneklare Strand, hvor Fiskerne beredte sig til at gaa til Havs. Kort efter hørte man Motorernes staalfaste Slag, mens Baad for Baad gled ud over Maanebroen mod Fiskepladserne, mod Daaden, mod Natten og den intetanende Fremtid.

Jeppe Aakjær.

Vort Agitationsmærke.

Paa vor Kongres vedtoges det at udgive et Agitationsmærke, som skulde sælges til Fordel for vor Agitation samtidig med, at det selv agiterede ved sin Inskription. Det skulde sælges for 2 Øre pr. Stk., 1 Kr. pr. Ark, og benyttes til at klæbe paa Breve.

Af dette Mærke er der nu solgt i Tusindvis blandt vore Medlemmer.

Vi haaber at alle vil benytte dette Mærke, særlig nu til deres Julebreve.

Det faas hos vore Afd.-Formænd og paa vort Kontor.

Vore Postabonnenter

anmodes venligst om snarest — helst inden den 27. ds. — at forny deres Bestilling paa vort Blad hos Landposten eller paa Postkontoret. Træffes Posten vanskeligt, bedes Betalingen henlagt et Sted, hvor han kommer til daglig.

Vore øvrige Holdere, som har bestilt Bladet paa vort Kontor eller hos vore Repræsentanter og Agenter, faar Bladet fremdeles, hvis de ikke afsiger det til os.

Red.

Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

---

fikkert havde hun arbejdet, indtil hun havde sikret sig næsten alle Fangernes Medvirkning.

Paul var bleven valgt til Storosta, og skønt han var meget svag og træt, holdtes hans Mod oppe af Catherine.

Hun hviskede til ham om Frihed. Hun talte om den nære Tid, da de ville iværksætte deres Flugt og naa et Land, hvor der var retfærdige Love og en human Regering, og hvor de endnu en Gang ville finde Lykke.

Han havde ingen rigtig Tro til, at dette nogen Sinde vilde ske; men han higede alligevel efter Hævn over dem, som havde pint ham og haanet og krænket hans Hustru. Han nærede ligesom Rachel et bitter Had til dem, som havde været Skyld i den Nød, deres kære havde lidt.

Men for Rachels Vedkommende var Omstændighederne forskellige. Hendes Had gjaldt en enkelt Person, som i dette Øjeblik havde Magten der.

For Catherine derimod var denne Mand en fremmed. Hun kendte ham ikke, og han var ikke ansvarlig for hendes Ulykke. Hun var imidlertid kommen til at betragte enhver Magthaver som Fjende, og paa alle dem var hun forbitret.

Under den frygtelige Rejse og under de lange, triste Maaneder i Kora havde Rachel fundet en Veninde i Catherine, og hun var ikke blind for, at denne Kvinde kunde blive hende en god Hjælperske til Udførelsen af den Opgave, som hun stadig holdt fast paa. Den havde knyrket hende under alle Vanskeligheder, som hun ellers vilde have bukket under for.

Hvad det var for en Opgave, holdt hun omhyggelig hemmeligt for Ivan Alexieff, og hun fortalte ham heller ikke noget om det Komplot, der var bleven dannet, og hvoraf hun var Deltager.

Nu maa vi her forklare, at Nikolajevsk er en isoleret Station ved Mundingen af Amurfloden, der flyder ud i Tartari-Bugten og adskiller Fastlandet fra den mærkelige Ø Sakholin.

Paa det smalleste Sted er omtrent ½ danske Mil derover fra Nikolajevsk, og om Vinteren kan Isen bære paa denne Del af Stræ-det. Om Sommeren foregaar Forbindelsen mellem Øen og Nikolajevsk med en lille Damper.

Da Fangernes Slægtninge ikke har Lov til at bo paa selve Øen, maa de se at komme ud af det saa godt de kan i Nikolajevsk, hvor Regeringen har opført en Barakke til dem, hvori de maa ligge som Kvæg.

Med bestemt Mellemrum faar de Lov til at tage over til Øen og besøge deres Venner, men dette sker altid under streng Opsyn.

Selve Nikolajevsk er aflukket fra den øvrige Verden, og Indbyggerne ved ikke af, hvad der gaar for sig andet Steds.

Stedets oprindelige Indbyggere er en lav Race, som om Sommeren lever af Fiskeri, men om Vinteren næsten ligger i Dvale, da Klimaet er barskt og Snestormene saa frygtelige, at Livet næsten er utaaleligt.

Ved sin Ankomst hertil følte Rachel, at nu var hendes Rejse egentlig til Ende, og hun blev grebet af en febrilsk Iver efter at høre noget om sin Fader; men hun kunde intet faa at vide, og da hun henvendte sig paa Kontoret, sagde man til hende, at hun maatte vente.

(Fortsættes).

Tillæg til

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 64. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 20. December 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Jeg lover aldrig mere end jeg kan holde!

Husk, at hos mig faar man altid fuld Værdi for Pengene.

Læg nøje Mærke til vore Priser.

Voxne-Klædninger 15, 20, 25, 30, 35 Kr Voxne-Vinteroverfrakker 15, 20, 25, 30, 35 Kr.

Flere 1000 Par elegante Benklæder 4, 5, 6, 7, 8, 9 og 10 Kr.

Drengeklædninger, Overfrakker og Stortrøjer 4, 6, 7, 8, 9 og 10 Kr. Stk.

Vandtætte Rejsekapper og Kørekapper 14, 16, 18, 20 og 25 Kr.

Største og billigste Lager af Arbejdstøj udenfor København.

Naar Pengene er smaa, bør man i egen Interesse til Søndergade gaa. Der er De som sagt altid sikker paa, at fuld Værdi for Pengene De faa.

Derfor husk og glem aldrig

Søndergade 23 & 25. Jens Kjeldsen.

Tilst. **Husk** Tilst.

nu til Julen at bestille Deres Klæder hos

Skrædermester Laus Sørensen,

Tilst.

For flot Snit og god Pasning garanteres.

Abonnér paa Tyendebladet.

Jens Nielsens Kaffehandel.

Ole Rømersgade 89, Telf. 1916.

Klip ud!

Enhver, der køber ½ Pd. Kaffe og afleverer denne Annonce, faar gratis 1 Stykke fint Juino-Toiletsæbe samt to 5-Øres Rabatmærker.

Klip ud!

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for **„Tyendebladet"** i Vinter, antages straks. Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Peters

Juveler & Guldsmed,

St. Torv 9. Telef. 1436.

— Aarhus. —

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Udkommen er:

„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag, Vammen — Viborg,

Ejnar Laale:

Sejr

- En Fortælling om en, der vandt frem - — Illustreret af Otto V. Larsen — udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.

Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til

Lærer Grønvald Fynbos Forlag, Vammen — Viborg.

Køb Deres

Underbeklædning

hos **Anton Christensen,** Clemensbro, Aarhus,

der faar De det bedst mulige for Deres Penge.

A. Muchitsch,

Vestergade 7, Aarhus.

* * Pelsvarer i største Udvalg. * *

* * *Sportshuer, Hatte, Kasketter.* * *

▪ Fikse Julegaver ▪

til Hygge og Pynt i Hjemmene anbefales fra det store Udvalg

hos

P. M. Poulsen,

Telefon 2616. Frederiksgade 17. Telefon 2616.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Den billigste

Skræderforretn.

er absolut

Fredensgade 43 (Hj. af Sønderalle).

G. Søren en.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

J. Møller Holmstoel,

— Tangen 16 —

anbefaler som passende **Julegaver:**

Uhre og Kæder,

Barometre, Thermometre.

Tyendebladet

er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,

Brønderslev,

sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Vore Annoncepriser:

For Annoncer om:

Undervisning	10 Øre	pr. Linie.
Rabat: 25 %		
Pladser	10 „	„ „
Møder	10 „	„ „
Forretninger	10 „	„ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.

Annoncér i „Tyendebladet"!

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Al Slags nyt, moderne og solidt

Fodtøj,

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i »Tyendebladet«.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

En ung Mand,

politisk interesseret, med gode Skolekundskaber, ønsker en Beskæftigelse ved en eller anden Virksomhed paa Landet snarest. Vedkommende, der har faaet en god Opdragelse, ønsker helst at blive optaget som Medlem af Familien. God Station ønskes, hvorimod der ikke ses saa meget paa Lønnen. Mulige Reflekterende bedes indsende Billet med alle fornødne Oplysninger mrkt. „Ideal" til nærværende Blads Kontor hurtigst muligt, helst i Løbet af 8 Dage.

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Julegaver
for
* Herrer *

anbefales.

Fixe Klædninger	fra 8,43
„ Overfrakker	- 10,16
„ Stortrøjer	- 8,76
„ Gummifrakker	- 8,50
„ Skindtrøjer	- 11,20
„ Rejsekapper	- 18,41

Et Parti fine Paletots realiseres enormt billigt.

Uldne Benklæder	fra 3,75
Drengehabitter (Blusetacon)	- 4,28
do. Jakkefacon	- 7,65
do. Stortrøjer	- 5,42
do. Paletots	- 7,58
Rejsetæpper	- 3,43
Rejse-Plaids	- 5,61
Bløde Hatte	- 0,87
Stive do.	- 1,62

Stort Udvalg i
fine engelske Hatte
til billigste Priser.

Huer	fra 38 Ø.
Sportshuer	- 48 -
Hvide Sløjfer	- 4 -
Kul. do.	- 12 -
Bindeslips	- 28 -
Flipper	- 13 -
do. Ima 4 Lag	- 28 -
Manchetter	- 22 -
Kraver	- 34 -
Hvide Skjorter	- 118 -
Underbenklæder	- 76 -
Undertrøjer	- 64 -
Handsker	- 28 -
do. Ima med Foer	- 96 -

Uden Konkurrence
i
Herre-Ekvipering
er

Engelsk Beklædnings-Magasin,

1, Østergade 1, Aarhus
Tlf. 1372. Englis spoken.

Foredrag tilbydes

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke.
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**

Honorar: 2 Kr. og ise.

A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri Esbje

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.

Honorar efter Overenskomst.

Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.

A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.

Laurits A. Jensen, Amaliegade 19, Købh. K.

Typograf Harald Jensen, Brønderslev.

Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.

Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.

Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.

Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet, Søften, Hinnerup.

Red. Westergaard

taler følgende Steder:

St. Hedinge Lørdag den 19., Kl. 8.

Odense „Folkets Hus" den 20.

Husmandsskolen v. Odense d. 21.

Tyendebladet gratis.

Paa denne billige Maade kan vort Blad faas paa Prøve fra den 13. ds. til Nytaar!

Fortæl det til Bekendte og Kammerater. Tegn dem straks.

Benyt særlig dette Tilbud for at faa alle Husmænd og Arbejdere som Holdere eller forær det til en af dine Bekendte, som du mener vil holde vort Blad.

Husk og sig de faar vort store Julenumer, hvis de tegner sig nu!

Abonnér paa „Tyendebladet".

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.

N. Horseby, Uhrmager

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Søndergade 31 — Aarhus.

AVERTER!

ABONNER!

Bestil straks
„Tyendebladet".

Koster kun
75 Øre Kvartalet.

Kontor:
Hjelmensg. A, Aarhus
Telefon 885.

ABONNER!

AVERTER!

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal snarest mulig. Vi sender da det Antal pr. Opkrævuing nogle Dage efter.

Marie Sørensens

Papirhandel,

Ryesgade 31, AARHUS.

Altid stort og smukt Udvalg i **Postkort** og **Brevkort-Album.**
Billeder i og uden Ramme.

* Husk! *

Ryesgades Modemagasin.

De mest fikse Dame- og Børne-Hatte købes

Ryesgade 23.

Bemærk!!

Østergades elektriske Skotøjsreparationsværksted

leverer Saaler og Flikker i Løbet af en Time.

Elegant Udførelse. Billige Priser.

Chr. Toft,
Telefon 2507. Østergade 7.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,
70, Søndergade 70. Telefon 2504.

Absolut Aarhus billigste Uhrmager.

Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.

Største Garanti.

„Frihed",

anarkistisk Organ for Skandinavien, med dansk, norsk, svensk Indhold, 1 Gang maanedlig.

Pris 1,20 aarlig, 60 Øre halvaarlig. Abonnement tegnes hos

E. Nielsen,
Nørrebrogade 90 ² o. G.,
København N.

Til Fyns Afd.!

Husk at faa valgt Repræsentanter til Kredsmødet i Odense den 20. ds., Kl. 1 prc. Særlig vil jeg bede alle Formændene om at komme enten de har Stemmeret eller ikke.

Jeg kommer til Stede og vil stille Forslag om Deling af den nu alt for store Kredsforening.

Carl Westergaard,
Formand for „Tyende- og Landarbejderforbundet".

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedingen.
Reparationer hurtig og billig.

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Socialdemokratiske Skrifter.

Følgende Bøger og Skrifter er udkomne og faas paa Socialdemokratisk Forbunds Kontor, Rømersgade 22, St., København.

„Det underjordiske Rusland", Portrætter og Skitser fra Virkeligheden. Af Stepnjak. Pris 75 Øre.

„Kapitalen". Af Karl Marx. Første Del: Kapitalens Produktionsproces. Pris 2 Kr. — Anden Del: Kapitalens Cirkulationsproces. Udg. efter Forfatterens Død af Friedrich Engels Pris 2 Kr.

„Familjens, Privatejendommens og Statens Oprindelse". Af Fr. Engels. Pris 40 Øre.

„Socialismens Historie". Af Benoit Malon. Første Del 40 Øre. Anden Del 40 Øre.

„Den socialistiske Stat i Virksomhed". 10 Øre.

„Det kommunistiske Manifest". Af Karl Marx og Friedrich Engels. 10 Øre.

„Fællesejendom og Privatejendom". Efter Paul Lafargue og Jules Guesde. 10 Øre.

„Kapital og Arbejde". En sammentrængt Fremstilling af Karl Marx' Lære. Ved Domela Nieuwenhuis. 10 Øre.

„Socialdemokratiets Fordringer til Alderdomsforsørgelse". 10 Øre.

„Aandsfriheden i den socialistiske Stat". En Diskussion. 10 Øre.

„En Diskusion mellem Henry George og Lawrence Grønlund". 10 Øre.

„Hvad vil Socialdemokraterne?"

„Arbejderprogram". Af Ferdinand Lasfalle. 10 Øre.

„8 Timers Arbejdsdagen". 10 Øre.

„Til Forsvar og Angreb". Af W. Liebknecht.

„Ned med Socialdemokraterne". Af W. Bracke. 10 Øre.

„Lønarbejde og Kapital". Af Karl Marx. 10 Øre.

„Arbejdstiden". Af M. E. Vaillant. 10 Øre.

„Georgeismen". Af Gustav Bang.

„Danske Lehn og Stamhuse". Af Gustav Bang. 20 Øre.

Romanen **„Fattige Piger".** af Paul Lindau. 50 Øre.

Socialdemokratisk Sangbog 20 Øre.

Skrifterne forsendes pr. Efterkrav eller efter forud indsendt Betaling.

Hvorfor jeg blev anholdt i Sverrig

vil jeg gøre Rede for ved et offentligt Møde i Handels- og Kontoristforeningens store Sal Lørdag den 19. Decbr., Aften Kl. 8.

Endvidere vil jeg udtale mig om Sindssygeplejens Mangler og søge indledet Diskussion om, hvad der kan gøres til Forbedring af de elendige Kaar, den Art Syge fremdeles lever under.

Der betales mindst 10 Øre i Entre.

50 pCt. af event. Overskud vil blive anvendt i veldædigt Øjemed.

Ærb.

L. Svenningsen.

Johs. Pedersens Skræder- og Beklædningsforretning,

— **Brabrand.** —

Stort Udvalg af færdige Herreklæder, Overfrakker, vandtætte Regnfrakker, Stortrøjer og stærkt Arbejstøj, Skjorter, Bluser, Kravetøj, Seler, Sokker, Hatte, Kasketter og Paraplyer.

Specialitet:
jernstærke Spadsere- og Rejsedragter.

Alt i færdige Drengedragter.

Stort Udvalg i danske og engelske Habitstoffer.

Tyendeforeningen for Frederiksværk og Omegn

afholder Søndag den 20. Decbr. **stort offentligt Møde** i Foreningsbygningen Kl. 5½ Eftm.

Derefter **ekstraordinær Generalforsamling** Kl. 6½.

Dagsordenen er:

Valg af nye Bestyrelsesmedlemmer i Stedet tor de afgaaede.

Humoristisk Oplæsning Kl. 7.

Derefter **Bal** til **Kl. 4** for **Foreningens Medlemmer** med **Damer.**

Socialistisk Ungdomsforening indbydes.

Damer, som er **Medlem,** har **fri Adgang.**

Bestyrelsen.

Fyns Kredsforening!

Husk **Kredsmødet** den 20. ds., Kl. 1, paa „Folkets Hus" i Odense.

Kl. 5 taler Husmændenes Formand *Emil Rasmussen* om *Jordspørgsmaa'et.*

Mød alle! **Bestyrelsen.**

Nørre Aaby Afd.

holder Medlemsmøde Lørdag d. 19. ds., Kl. 8 Aften.

Alle Medlemmerne bedes møde, da der er vigtige Ting at afgøre.

P. B. V.
M. Knudsen, Fmd.

Uhre, Briller og fotografiske Artikler
købes bedst og billigst hos
N. P. Nielsen,
Bruunsgade 29, Aarhus.
Telefon 1083.

Stort offentligt Møde

afholdes i Tilst Brugsforening Lørdag den 19. Decbr., Kl. 8½ Aften. Som Taler kommer til Stede Forretningsfører *H. J. Hansen-Røjle,* Aarhus. — Derefter **Oplæsning** at Journalist *Viggo W. Grødde,* Aarhus.

Allersidst muligvis en Svingom.

Fri Adgang for alle.
Stor Tilslutning forventes!
Mød alle. **Bestyrelsen.**

Kjøng.

„Kjøng Sogns Tyende- og Landarbejderforening" agter med forventet Tilslutning at afholde Juletræ i Kjøng Forsamlingshus den 20. December, hvortil alle indbydes, særlig Husmandsforeningens Medlemmer. Festen begynder Kl. 5 Eftermiddag.

Alle bør møde!

Listen slutter den 13., Aften Kl. 6. **Bestyrelsen.**

Læs vort Blads Roman!

Følg med fra Nr. 61 af. Det er en levende Skildring af Forholdene i det store Rusland, skrevet af en meget yndet Forfatter.

Af vor korte Indledning vil enhver faa et klart Indblik i Romanens første Del.

J. C. Christensen

siger, at man skal rose sin Kone!

Vi mener derimod det er mere nødvendigt at være Holder af

„Tyendebladet".

Det koster kun 75 Øre Kvartalet. Det sidste af dette Kvartal **gratis.**

»Mesterværket«

I den lille Universitetsby er der Eksamen. Paa en Spadseretur møder Professoren pludselig en af sine Elever og siger:

— Hvad! I Stedet for at læse til Eksamen, gaar De her og spadserer med min Datter.

— Ja, Professoren har jo anbefalet mig at beskæftige mig saa meget som muligt med Deres Værker, og det anser jeg for Mesterværket.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Giv Agt!

Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen

bør til Jul købe deres Fodtøj i min Forretning.

Største Lager! Billigste Priser.

NB. Mine bekendte jernstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælgds til **8½ Kr. pr. Par** i alle Størrelser!

J. Thingvad, Norsgade 15, Aarhus.

Læs her!

Anarkistisk Literatur.

Krapotkin: Krigen. 10 Øre. 10 Ekspl. 80 Øre.
Nachel: Den revolutionære Bevægelse i Rusland. 25 Øre. 10 Ekspl. 2 Kr.
Voltairine de Cleyre: Forbrydere og Straf. 50 Ø. 10 Ekspl. 4 Kr.
Roller: Den sociale Generalstrejke. 15 Øre.
Friedeberg: Parlamentarismen og Generalstrejken. 25 Øre.
Krig mod Krigen. 5 Øre.
Anarkismens Katekismus. 10 Øre.

Faas ved Indsendelse af Frimærker eller pr. Postopkrævning hos **Rolf Hammer, Falkonéralle 5, Kbhvn. F.**

Hakon Jarl,
Guldsmedgade 33, Aarhus, Telef. 1950,
leverer de fineste Herreklæder og Overfrakker til billigste Priser.
Hatte og Kravetøj
i stort Udvalg.

Børnenes Paradis.
Stort Udvalg i Legetøj og Dukker.
Faas til alle Priser i
Børnenes Paradis, 26, Søndergade 26.
Til Foreninger og Juletræer gives Rabat.

Til vore Læsere!

Paa Grund af det overvældende Arbejde med vort Julenummer udkommer dette først et Par Dage senere end sædvanlig.

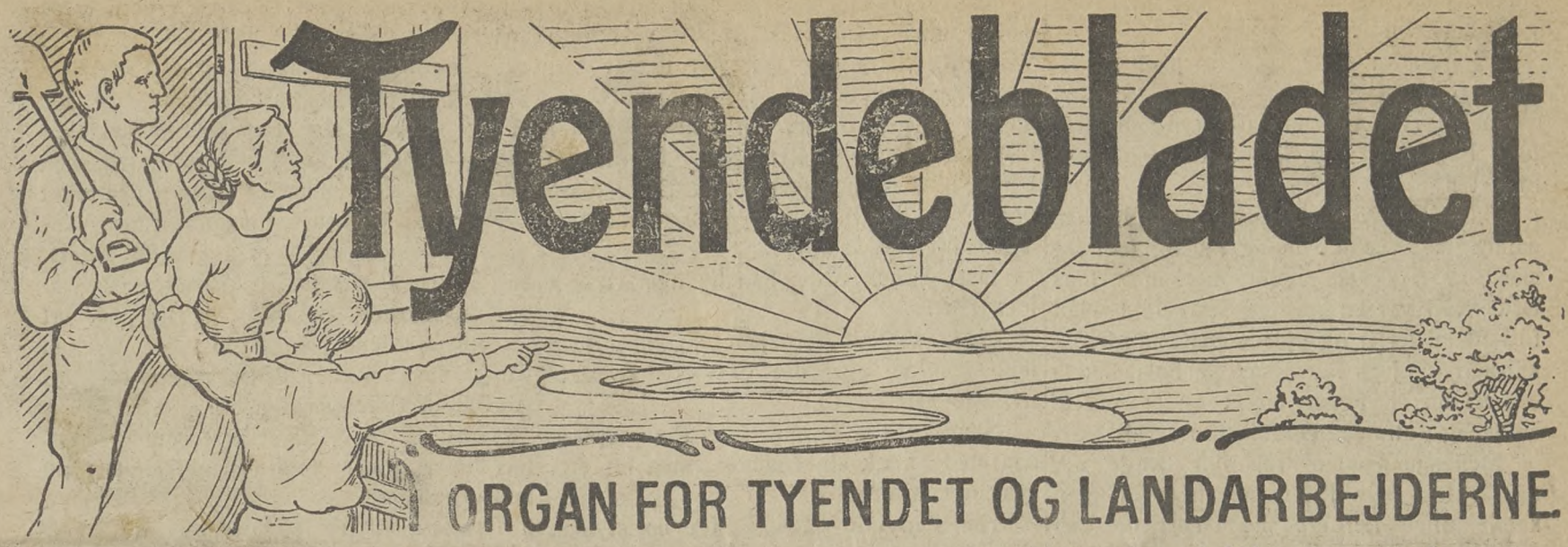
NB. Næste Nr. udkommer først mellem **Jul og Nytaar.**

Nr. 62.

Send os det snarest!

Idet vi paany minder om det bortkomne Nr. 62 (med A. Nielsens Billede) anmoder vi vore Læsere, som **ikke** opbevarer Bladet, om endelig snarest at tilsende os det. Vi mangler det haardt! Fra Postvæsenet har vi faaet Meddelelse om, at Pengene fra sidste Maaned ikke bliver udbetalt før alle de 200 Nr. er leveret. Vi har nu faaet tilsendt ca. 50 Nr. Vi mangler endnu 150 Eks. Derfor: Send os det snarest! Send os det som Tryks. for 4 Øre. **Red.**

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 65-66 | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Torsdag den 31. December 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Til den Trælbundne!

Bryd ud af Fængslets Bur du stolte Fange,
ryst Lænken af din Haand og Fod.
Din Styrke passer ej til Celler trange,
men til en Verden fuld af Livsens Mod.

Bryd ned de gamle, høje, tykke Skranker,
som skiller Fattigmand fra Rig.
Brug Ordet ganske frit som dine Tanker,
kun indre Frihed gør dig lykkelig.

Kræv kun din Ret — din Arvepart af Jorden,
Du er jo Arving af det rene Blod.
Lad ej dig skrække bort af Lyn og Torden,
ej heller snakke for af Tale god.

Forlang med Myndighed din Ret til Livet,
til Arbejd — Hus og Hjem og dagligt Brød.
Det er vel ej en Del af Folket givet,
at mæske sig — mens andre lide Nød.

Væk op de dvaske — som i Trældom sukker
og dvasker vidre i de gamle Spor.
Som ej forlanger — men som altid bukker
for Naadigherrens Bud i Tegn og Ord.

Lær dem at bruge — Livets faa Minutter,
til at naa fremad til det store Maal.
vor Tid er knap — før vi ved af den slutter,
og derfor brug den — ænds ej Mængdens Skraal.

Rasmus Jensen.

Nytaar.

—:—

Igen har Tidens store Uhr drejet sig en Omgang. Snart skrider det over Grændsen mellem det svundne og det nye Aar. Og mens Dagene længes og lyses staar vi alle med spændte Nærver, ventende efter, hvad det nye Aar vil bringe.

Formodentlig som det sidste: Sejr for nogle og Nederlag for andre. Vi haaber, det skal bringe Fremgang for det retfærdige og sande og Tilbagegang for Løgnen og Uretten.

Det gamle Aar har været overmaade rig paa spændende Begivenheder. Det har i det hele været et mærkeligt Aar. Der er kommen Ting frem som tydelig viser, hvor pilraadden mangt og meget i dette Land er. Det viser desuden, at vi haardt trænger til en grundig Udluftning og Omkalfatring af Landets Styre.

Alberti-Affæren er vil den mest graverende. Den Affære er enestaaende: Landets største Kæltring, Tyv og Storbedrager som øverste Leder af Retfærdigheden! Selv Udlandene kan ikke i den Retning opvise noget lignende. Vi har sat Rekorden, vist den eneste.

Det, der gør den Skandale mere fuldkommen, er dog Albertis Venners Forbliven ved Statsstyret.

For vor Bevægelse har Aaret [illegible]ret mindre spændende. I det Aar, der er gaaet, har vi haft de største Vanskeligheder at kæmpe imod, samtidig med, at vi har vundet nogle store Sejre.

Trods det har vi det Aar formaaet at rejse en Bevægelse blandt Landets fattigste som alle nu respekterer.

Ved Nytaar i Fjor havde vi kun ca. 20 Afdelinger. Nu har vi 75. Den Gang havde vi ca. 1200 Medlemmer, nu har vi 4,500. Det er Fremgang, men det er ikke naaet uden svære Kampe og store Ofre og Besværligheder.

For Bladet har Forholdet været noget lignende, dog maaske en Kende værre! Det har krævet store Kapitaler for at gaa. Det skal dog siges til Tyendets og Landarbejdernes Ros, at de har holdt Bladet gaaende. De har stadig, naar det har knebet stærkest, indskudt ny Kapital. Det er fordi de har holdt af Bladet og ikke vilde af med det for alt, og det skal de have Tak for!

Det har saa ofte kostet Hovedbrud og hvileløse Stunder, naar de mange Penge skulde skaffes. Hver Uge i det forløbne Aar har vi skullet skaffe 100 Kr., og det har ikke altid været lige let. Det er ialt over 5000 Kr. og de blev ikke smidt i Kassen, naar de skulde bruges. Men det er jo gaaet. Og Fremgang har der ogsaa været. I det forløbne Aar har Bladet haft en Fremgang paa 1800 Holdere. Det er jo noget.

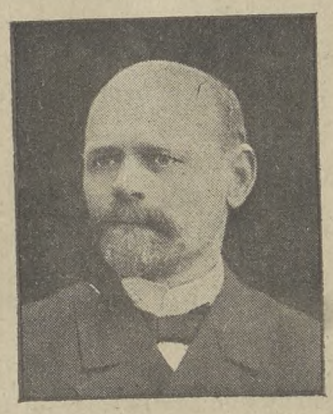
I det nye Aar haaber jeg at Modgangen skal blive mindre og Fremgangen større. Hjælp alle til med det! Enhver, der i dette Aar er kommen til at holde af vor Bevægelse og vort Blad, vil nok efter bedste Evne støtte os særlig i vore Bestræbelser for at faa Bladet til at bære sig. De 500 Holdere, vi mangler, kan let skaffes bare vore Venner hjælper os en Smule.

Hvor mange Sejre, vi i det nye Aar skal vinde, afhænger ganske af, hvor meget I vil ofre jer for Sagen.

Idet jeg anmoder jer om at gøre hver sit til at vække den store, slumrende Tyende- og Landarbejderhær, vil jeg ønske jer alle et

glædeligt Nytaar!

Carl Westergaard.

Kr. Pedersen-Sandby.

Vi præsenterer her for vore Læsere et Billede af Folketingsmanden for Svinninge Kredsen, den radikale Venstremand Hr Kr. Pedersen-Sandby.

Pedersen-Sandby er en støt og vederhæftig Personlighed, og en solid og renlivet Venstremand af dem, som ikke vender Kappe og skifter Standpunkt hveranden Dag.

Han er en af det radikale Venstres mest sympatetiske Mænd og har flere Gange været Ordfører for sit Parti, naar der har været Lovforslag til Behandling, som særlig angik Underklasserne paa Landet.

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—:—

Der gik atter et Par Aar uden at der hændte noget særlig mærkværdigt. Han var begyndt at gaa til Præsten, og da han fremdeles var forud for sin Alder i Størrelse og Styrke og havde et godt Haandlag, saa kunde han nu næsten paa alle Omraader gøre Karls Arbejde og han blev heller ikke skaanet. Hans Jensen var i forholdsvis godt Humør, thi han glædede sig over alt det Slid, han her gratis fik [illegible] og det saa ud til, at han og Jens Peter skulde komme til at skilles i al Skikkelighed.

Men saa revnede det alligevel en skøn Dag med et frygteligt Brag.

Jens Peter blev sendt i Mosen for at

stakke Tørv, og det var et Arbejde, han godt kunde lide.

I Mosen var der i Tørvetiden altid Selskab.

Den Dag var han nu særlig heldig: Jens Baks Karl og Søn stakkede Tørv i Skiftet lige ved Siden af.

Da det blev Mellemmadstid, gik han naturligvis over til dem og fik sig en Passiar, og det var meget morsomt. Jens Baks Karl var en gevaltig Spøgefugl. Han fortalte Historier og gjorde Behændighedskunster, og Jens Peter saa og hørte interesseret til. Det var noget andet end at sidde og trutte ved Dødbiderne derhjemme.

Mellemmadstiden trak lidt længe ud, og til sidst blev Talen om, hvorvidt man kunde blive færdige med Tørvene den Dag eller ej.

Jens Baks Karl mente ikke, at de kunde blive færdige, Jens Peter mente derimod, at han nok kunde faa Bugt med dem, han havde tilbage.

Da var hans Stykke lige saa stort som deres i Forhold, og kunde han blive færdig, kunde de vel ogsaa, mente Jens Baks Søn.

De ustakkede Tørvestykkers Størrelse blev nøjere undersøgt, og det viste sig, at Jens Peters var akkurat halvt saa stort som de andres.

Ja, saa var Vilkaarene lige, og de tre Tørvestakkere blev saa enige om at kappes.

Jens Peter smed baade Træsko, Vest og Jasket, og saa kan det nok være, det gik. Stakkene voksede, som blev der øst op i dem med Maskine. Af og til skottede han over til Naboerne, han syntes, at deres Stakke ogsaa voksede med en foruroligende Hast, og saa klemte han paa igen.

Om Eftermiddagen gik det lige saadan. Klokken seks lagde han den sidste Tørv op, rettede saa Ryggen, den var ikke fri for at være lidt øm, og raabte Hurra af et godt Hjerte, — over til sine Naboer. Disse blev lidt lange i Ansigtet, da Jens Peter meldte sig færdig, de havde endnu ikke saa lidt tilbage, men nu, da de var besejret, gav de sig god Tid, de kunde alligevel sagtens blive færdige inden Solen gik ned, og før var det ikke Fyraften i Østrup i de Dage.

Jens Peter stod lidt og saa sig om — hvad skulde han nu?

Der var ingen Mening i at gaa hjem og blive sat til et nyt Arbejde, saadan som han havde hængt i, og derfor smed han sig ved en Stak for at strække Ryggen og hvile sig; thi det havde været en streng Tur.

Det var saa dejligt saadan at ligge og gasse sig ovenpaa. Han havde gjort et godt Stykke Arbejde, og saa havde han tillige staaet sig for to store Karle. Mosens Græs og Blomster duftede saa frisk om ham, og han tog sig ikke i Agt for den varme Moselufts søvndyssende Indflydelse. Hans Øjne lukkedes, og snart sov den trætte Dreng de retfærdiges trygge Søvn.

Salmisten siger nok, at „lykkeligst at hvile paa er fuldendte Gærning", men Jens Peter fik i hvert Fald ingen Grund til at synge saaledes.

Til al Uheld for ham, kom Hans Jensen netop den Eftermiddag i Tanker om, at han vilde se, hvorledes Tørvene havde det, og om Drengen bestilte noget, og just som denne var falden godt i Søvn, kom han anstigende over Mosen.

Jens Baks Folk lagde ikke Mærke til hans Komme, ellers havde de vel raabt Varsko, og saaledes gik det til, at han kom og fandt Jens Peter trygt sovende, og hans i Forvejen daarlige Humør blev ikke bedre ved dette Syn. Han havde herset med Kvindfolkene hele Dagen, og her laa nu den Satans Dreng og snød ham Tiden fra ved at sove.

Det kan nok være, han fik ham vækket i en Fart.

„Naa, saaledes arbejder du, naar man ikke kan se dig, din beskidte Dreng!" hvinede han.

Søvndrukken sprang Jens Peter op og saa med Skræk sin Husbond staa for sig, rystende af Vrede.

Han begyndte at ville sige noget om, hvor flittig han havde været, men det var ikke Hans Jensens Lejlighed at høre paa Undskyldninger.

Det var for Resten længe siden, han havde banket den Helvedes Knægt, men nu kunde han da ogsaa se, at han trængte haardt.

Næppe var derfor Drengen kommen paa Benene, før han greb ham i Nakken. Med et rask Snuptag, som han havde en svær Øvelse i, bøjede han hans Hoved ned mellem sine Knæ og saa gik det løs.

Nu blev Jens Peter da i en Fart rigtig vaagen.

Hvert Slag gjorde sviende ondt, dobbelt saa ondt, som det plejede.

Det kom vel dels af, at han følte, det var saa skrigende uretfærdigt at slaa ham for Dovenskab netop i Dag, og dels var det jo ogsaa harmeligt, at han — saadan en stor Dreng — skulde have Klø her lige for alle Menneskers Øjne. Hvor vilde ikke Jens Baks Søn og Karl grine ad ham.

Det begyndte at koge i ham, og med et stod den stærke Karl, der gik foran i Svingelbjerg Enge og tog det store Skaar, lyslevende for ham.

Han greb sin Plageaand om Knæleddene, tog et rask Tag, og der laa saa hele Kadaveret sprællende paa Jorden foran ham. (Fortsættes).

Praktisk Virksomhed.

—o—

Vi maa have de faglige Spørgsmaal stærkere frem, og komme til at virke mere som Fagforening.

—

Det er Tyendeforbundets og „Tyendebladet"s Styrke, at den Bevægelse, vi derigennem søger at skabe, ikke er ensidig faglig, men at vi ved Siden af søger at udvide Blikket for de sociale, kulturelle og politiske Forhold og Opgaver.

Det er dog ikke tilstrækkeligt at forhandle om Tyendets og Landarbejdernes Rettigheder i Almindelighed, skønt dette er rigtigt og godt, men vi maa tillige ved Siden af virke praktisk og tage de nærliggende Opgaver op i Øjeblikket, saa vel de faglige og de oplysende som de politiske. Det gælder paa alle Omraader at underbygge vor Bevægelse med Realitet.

Navnlig bør vi ganske anderledes end hidtil tage den faglige Side af Bevægelsen op gennem Regulering af Løn og Arbejdstid og øvrige Arbejdsvilkaar og Indførelsen af fri Kontrakter uden om Tyendeloven, som det ogsaa blev vedtaget paa vor Kongres.

Vi maa mere end hidtil virke som Fagforening uden derfor at forsømme det øvrige.

Hver 10 eller 25 Øre lagt til Daglønnen eller 25 a 50 Kr. lagt til Aarslønnen og hver halv Times Forkortelse af Arbejdstiden er en Sejr for Bevægelsen og vil bidrage til at hæve den sorte Haabløshed, der er Underklassernes værste Fjende. I saa Henseende maa vi tage smaa Skridt, krybe til vi lærer at gaa; men vi maa begynde straks. Vi maa lige som Fagforeningerne have udarbejdet faste Løntariffer eller Løntakster saavel for Aars-, Maaneds- og Dagløn som for Akkord, saa vel som Regler for Arbejdsdagens Længde paa de forskellige Aarstider, og lige saa vel for Kvinder som for Mænd. Her maa vi ikke glemme de ældre Landarbejdere, der fortrinsvis arbejder paa Dagløn og Akkord.

Dernæst maa vi se at lære vore Medlemmer at overholde de herhenhørende Regler, som de selv vedtager.

Det anbefales en indgaaende Drøftelse af alle disse Spørgsmaal ved Tyendeforbundets forskellige Møder og i „Tyendebladet", ligesom det særligt maa være Kredsforeningernes Sag at tage disse Opgaver op.

Ved Siden af det faglige maa vi lægge særlig Vægt paa den oplysende Virksomhed, foruden gennem Bladet og Foredrag tillige gennem Aftenskoler, Læsestuer, Bogsamlinger, Diskussionsforeninger og Oprettelsen af Læseforeninger med Indkøb af Bøger, navnlig skønlitterære og samfundsvidenskabelige, til Cirkulation blandt Medlemmerne og Salg efter endt Læsning.

At faa Forbundets Medlemmer sat i saadant praktisk, fagligt og oplysende Arbejde er det bedste Middel til at holde vor Bevægelse livskraftig og at bevare det vundne.

Niels Mortensen.

— — —

Ogsaa vi mener, det vilde være af stor Interesse om vi fik dette store Spørgsmaal drøftet overalt ogsaa her i Bladet. Derfor: Skriv om det og drøft det overalt.

Red.

Fra Slagmarken.

—:—

Søstrene Jørgensens Kammer i ny Klæder!

Hos Søstrene Jørgensen i Baaring er Karlekamret lavet helt om, siden det var i Bladet. Det er nu saa fint, at det ikke er til at kende igen.

Grunden til den store Omvæltning skal dog maaske en Del søges deri, at det nu er en af vore Medlemmer og Læsere, som bor der nu.

Han vil selvfølgelig ikke bo i et Hummer, som selv Smaagrise vilde tage Skade paa deres Sundhed ved at bo i. Vilde bare alle Tjenestefolk stille Krav ligesom ham, saa forsvandt alle daarlige Kamre med det samme. **Job.**

En køn Socialist. Han smed de organiserede Tjenestefolk ud fordi de ikke vilde drikke nok!

Vor Afd. i True holdt til for en Tid siden Møder hos en saakaldt Socialist og Læser af „Demokraten", Hr. Søren M. Jensen. De gav ham 11 Kr. for Salen til et Bal og desuden tjente han godt ved sin Beværtning, som han havde ved saadanne Lejligheder.

Saa vedtog Medlemmerne, at der ikke maatte udskænkes Spiritus, naar de havde Møde. Men saa var de straks heven paa Hovedet ud. Saa kunde den gode Søren Marius ikke tjene nok. De 11 Kr. + Salg af Kaffe m. m. vilde han ikke nøjes med. De maatte herut og det straks!

De fik dog med det samme Husly hos

Konditoren i Brabrand. Han gav dem Salen gratis. Det tog de med Tak og lod Hr. S. M. i Fred for Eftertiden.

Det paastaas for bestemt, at det er Bønderne, som har betalt den gode Mand, som kalder sig Socialist og Arbejderven, for at smide dem ud. Men det gør ikke Sagen bedre.

Fy for Pokker! Sikken Arbejderven!

Et Medlem!

En grinagtig Julegave!

Der er et Ordsprog, som siger, „at naar man slaar imellem en Flok Hunde, piber den, man rammer".

Jeg maa formodentlig have ramt godt med den Artikel, der stod med Overskriften „Snyderi" i Bladets Nr. 61 for 29. November, thi Hr. Forvalter Lohmann har istemt en meget sørgelig Klagesang.

Hans Smærter ved Slaget har ført til det Resultat, at jeg modtog en Stævning til Juleaften om at møde i Forligskommissionen den 8. Januar.

Jeg skal servere en Mundsmag af Stævningen for „Tyendebladet"s Læsere.

„Opnaas Forlig ikke, bedes Sagen henvist til Retten, hvor jeg da vil paastaa Sigtelsen mortifiseret og Injurianten idømt streng (Understregningen af mig) Straf i Henhold til Straffelovens § 216. Subsidiært eller i Forbindelse hermed vil jeg paastaa Joh. Fred. Mathiesen idømt Straf i Henhold til Straffelovens § 220, og i begge Tilfælde paastaar jeg ham tilpligtet at betale mig skadesløse Sagsomkostninger.

Jeg forbeholder mig derhos under særskilte Sag at gøre Erstatningskrav gældende mod Injurianten forsaavidt det maatte vise sig, at Artiklens Fremkomst afføder pekuniært Skade for mig".

Jeg skal altsaa baade straffes strengt og betale Lohmann en Del Penge foruden de Penge, jeg har til Gode paa Fuglagergaard.

Du est en stor Mand, Hr. Forvalter, at du kan regne sligt ud (?), naar du nu faar alle disse Penge, jeg ikke har, af mig, kan jeg vel, naar jeg ber pænt om det, faa de Par Skilling, jeg har til Gode, for det er jo ikke din Mening, at jeg skal snydes for disse.

Der er ligegodt meget Grin til, „som Jens Kjeldsen skriver", men det grinagtigste er dog, at Folk skal betale for at faa Lov til at arbejde.

Hermed siger jeg Hr. Forvalter Lohmann Tak for Julegaven, den vil jeg sikkert faa megen Fornøjelse af.

Hylstrup den 26. December 1908.

Joh. Fred. Mathiesen.

Brutalt!

—o—

En Proprietær forbyder mig at tale med hans Folk ude i Marken.

—

Samme Dag jeg var hos Jørg. Pedersen, var jeg ogsaa hos Proprietær Jørgensen, Stourup. Han kom lige inde fra, da jeg kom ind i Gaarden. Han er en Mand ligesom andre Proprietærer, de ikke bestiller andet end at nyde Frugten af deres Arbejderes Slid og Slæb; meget flot baade i Legemsbygning og i Form. Han havde korte, lakerede Støvler paa, var iført fint, graat Jakkesæt, havde hvidt Kravetøj paa, en Sportskasket paa Hovedet og i Haanden gik han og svingede en lille gesvindt Forvalterstok. Han er middelhøj og har et mægtigt, velplejet Overskæg. Øjnene er noget stikkende, og ud af dem glinser en Overlegenhed mod alle dem, der er mindre paa Straa end ham.

Denne Mand spurgte jeg saa, om han havde Tjenestefolk, da jeg gerne vtlde anbefale dem et Blad. „Hvad er det for et Blad", spurgte han. „Det er „Tyendebladet"", svarede jeg. „Naa, det er „Tyendebladet"", sagde han. „Det Blad vil mine Folk ikke holde, og de er desuden ude i Marken, saa her kan De ingen Forretning gøre".

Jeg gik saa, men kom i Tanker om, at Jørgensens Folk alligevel vilde holde Bladet. Jeg satte derfor Kursen ud i Marken til dem; men jeg var ikke kommen ret langt, før Jørgensen raabte: „Halløj! Halløj! Jeg vil ikke have Dem ud i min Mark".

Proprietær Jørgensen var altsaa alligevel bange for, at hans Tjenestefolk skulde komme til at stifte Bekendtskab med „Tyendebladet", endskønt han inde i Gaarden sagde, at de ikke brød sig om Bladet.

D'Hrr. Proprietærer ved nemlig meget godt, at naar „Tyendebladet" først bliver udbredt, vil deres Husbondsvælde briste. Denne Gang forhindrede Jørgensen, at „Tyendebladet" kom i hans Gaard, men i Længden kan han og hans Lige ikke gøre det, ved at optræde paa en saadan Maade, da det kun bevirker, at der kommer mere Fart i Agitationsarbejdet.

Carl V. Sørensen.

Natur og Kultur.

—:—

Jeg saa en Gang to Billeder, der, trods deres Lighed, dog var vidt forskellige, det var begge Krigebilleder; det ene forestillede en Scene fra Afrika, hvor en Snes Vilde var ved at plyndre en Farm.

Det andet var et moderne Slag. Paa det første saa vi hvorledes de Vilde, raa og barbariske Negre affød deres forgiftede Pile og huggede de Hvide ned med deres Økser. Det var et grusomt Syn!

Saa vidt jeg husker, slog disse raa Menneskeslagtere 6 Hvide ihjel. Hvilken rædselsfuld Begivenhed!!!

Det andet forestillede, som sagt, et moderne Slag, hvor man saa oplyste, civiliserede, kultiverede Gentlemen kæmpe.

Hen over et bølget Terræn med bugnende Kornmarker og grønne Lunde kom et Mylder af Soldater, lig en Lavine skød den sig hen imod en Høj, hvor flere moderne Kanoner udslyngede en sand Hagl af Granater og Kadæsker. Lidt borte laa skjult bag nogle Buske en halv Snes Soldater og brugte deres Maskingeværer, som ligeledes udsaaede Død og Ødelæggelse over de fremrykkende Tropper. Langt tilbage eksploderede en Mine, saa de ulykkelige fløj i Luften, saa de tabte baade Arme og Ben i Farten.

Men Gu' bevares, det var en moderne Krig, det var splinterny Krupske Kanoner, 1. Kl.s Skyts efter sidste Mode. Sindrig konstruerede Mordvaaben betjente af kloge, rettænkende Kristne!

Adolf Skouboe.

Glædeligt Nytaar

ønsker vi alle vore Holdere, Læsere og Medarbejdere.

Tak for jer Støtte i dette Aar!

Tynedebladets Redaktion.

En Protest

—:—

Bladet „Husmanden"s Venner er vrede.

—

Vi har modtaget følgende:

I „Tyendebladet" af 13. December 1908 er der aftrykt en Artikel med Overskrift „Husmanden", referende til et Møde paa Sjælland og hvor Hr. N. P. Nielsen, Levetofte, havde kritiseret Bladet „Husmanden" og kaldt det **en fedtet Karklud** og blandt andet sagt, at det ledes af Karl Hansen og den usmagelige Spekulant, Hr. Bogtrykker Jørgensen fra Slagelse.

Vi undertegnede Husmænd protesterer imod de mindre fine Angreb paa vor Formand, K. Hansen, som „Tyendebladet" har bragt offentlig frem efter Hmd. N. P. Nielsens Udtalelser.

Naar N. P. Nielsen forarges over at der er nægtet Optagelse af Artikler i „Husmanden", saa er det vist nødvendig for de fleste Redaktører, og for Karl Hansens Vedkommende er det vist aldeles nødvendig, da flere Indsendere aldeles ikke hverken kan begrænse eller holde sig inden for de rette Grænser, hvad Sømmelighed og Saglighed angaar.

At Hr. N. P. Nielsen kalder vort Blad for en fedtet Karklud i Sammenligning med „Tyendebladet", skænker vi, som kender N. P. Nielsen, ingen Opmærksomhed, det betegner bedre Folk af hans Kaliber, vi hylder det gamle Ord: „Jo mere man rører ved" —

At „Tyendebladet" er gaaet ned til at bruge enhver som Agitation for Bladet, beklager vi oprigtig, da vi nødig ser, et Tyende- og Husmandsklassen modarbejder hinanden. Vi ser ikke rettere end at vore Interesser er uløselige knyttet sammen og maa derfor paa ingen Maade modarbejde hinanden.

At Jørgensen kaldes en usmagelig Spekulant i Husmandsbevægelsen og K. Hansen for en fedtet Agitator betegner bedre Angribernes Stilling end den generer d'Hrr. Karl Hansen og Jørgensen, som vi, der kender dem, holder af, ser op til med Agtelse og siger Tak for deres uegennyttige Arbejde, de udretter for vor Stand.

Paa Tiden Klank Højskole d. 16 December 1908

Kristian Pedersen, Udby ved Kallundborg. **Jens Gylling,** Samsø.

Henrik Christensen, Dysted pr. Olstrup. **Hans M. Hansen,** Vindinge pr. Roskilde.

Frederik Larsen, Højby. **Hmd. Niels Knudsen,** Ditlevshøj pr. Ringsted.

Anders Frederiksen, Hjørlunde. **Hans P. Hansen,** Slangerup.

Hans Peter Nielsen, Raaby. **J. P. Hansen,** Mullerup pr. Slagelse.

Anders Jensen, Bogø. **Hans Vilhelm Petersen,** Oppesundby pr. Frederikssund.

— — —

Vort Svar følger i næste Nr.

Dansk Slaveri.

—:—

Russiske Malkepiger „kan leveres"!

—

I Herregaardenes Adresse-Tidende" for 11 December læser vi:

„Foreningen for Tilvejebringelse af Arbejdskraft for Landbruget" modtager Ordrer paa Sæsonarbejdere fra Galizien og russisk Polen og tillader sig at henlede

Medlemmernes Opmærksomhed paa, at den største Sikkerhed for at opnaa rettidig Levering og gode Folk faas ved at indsende Ordre i god Tid. Russiske Malkepiger kan leveres, naar der er indgaaet Bestilling paa et større Antal".

En køn Annonce i vor humane Tidsalder! Gode Varer, billige Priser, hurtig Ekspedition — levende Mennesker leveres, naar Ordre indgaar paa et større Antal.

Denne Annonce taler ikke til Ære for Slaveimportørernes Dannelsestrin.

Man ser her tydeligt, hvor lavt de staar — lavere end de stakkels Slaver, de forhandler.

At de ikke skammer sig!

Men det gør de ikke!

Det er ellers nogle nydelige Samfundsstøtter. Det er en nydelig Kultur, den Bondekultur.

Ingen protesterer — ikke en Gang Bøndernes aandelige Protektor, Højskolen. Ogsaa den tier!

Selv efter Balotti-Affæren har d'Hrr. faaet nok af Polakkerne. Bare de kan beholde deres nøjsomme Slavere, vil d'Hrr. Polakimportører gerne en Gang imellem ofre en Proprietær!

Det er mærkeligt, men sandt!

At de ikke snart generer sig!

Fy for Pokker!

En Landarbejder.

Vort Hjertebarn.

—o—

Det er Nytaar! Kvartalsskifte! Og jeg kunde i den Anledning have Lyst til at sige et Par Ord til alle dem, som i det svundne Aar har støttet og gavnet vor Sag. Det skal ikke være hverken en lang eller lærd Forklaring, kun en lille og velment Anbefaling for noget, som jeg har faaet Kærlighed og Tro til, for noget, som jeg elsker og tilbeder, ja, for noget, som jeg ganske naivt vil kalde mit Hjertebarn.

Dette „noget" er vort Blad, vor Talsmand: „Tyendebladet".

Og jeg tror, at vi saa udmærket godt alle sammen kan blive enige om at kalde dette vort Hjertebarn.

Hvorfor det just? — Jo, ser I, vi har jo selv født og opdraget dette Barn, vi har fra første Færd af baaret det paa Armene indtil det kunne begynde at hoppe selv, indtil det, om jeg saa maa sige, kunne begynde at gaa ene.

Vi har selv klædt denne lille Proletarunge, indtil den kunne begynde at klæde sig selv. Det har ganske vist ikke været Silkestoffer, vi har brugt; men den har dog alligevel været saadan paaklæd, at den ikke har skammet sig ved, at gaa ud omkring paa Veje og Stier, ja, selv i Gader, se v paa Strøget kan man finde den, om end den just ikke finder sig saa godt tilpas der.

Og dette Hjertebarn har faaet en efter Omstændighederne ret god Opdragels. — Ikke saadan at forstaa, at det er bleven øvet i at bukke og behage, eller at bruge pæne og artige Talemaader. Nej, vi har nemlig ikke opdraget dette Barn efter de sidste ny Opdragelsesmetoder, som ellers saa forfærdelig mange Børn nu til Dags bliver indpodet Dannelse af og efter.

Nej, vort Hjertebarn er for meget Naturbarn til, at det har villet spilde sin Tid paa, at lære saadan noget.

Som Barn af en stor Underklasse, som ægte Søn af Folket, er det jævn og ligefrem i sin Tanke og Optræden, i sin hele Færd og Virksomhed, omkring, hvor det kommer frem.

Men det taler alligevel med Myndighed; thi enhver som vil, kan godt forstaa, at dette Barn, i Forhold til Alderen, som det har, er helt godt med paa Spørgsmaalene, — de kan godt høre og forstaa, at der ligesom ligger noget af en stor Magt bagved de ligefremme Ord.

Og derfor er der mange af dem, som ikke kan lide dette Barn, fordi de tror, at det vil faa for stor Indflydelse, naar det faar Lov til at farte omkring og sige hvad det vil.

Saa er det, at disse Folk begynder at tale vort Barn til Rette og skælde det ud, og naar det saa endelig ikke kan hjælpe, saa forsøger de at prygle det og jage det bort fra deres Enemærker.

Men Hjertebarnet stritter imod, for det holder nemlig ikke af at lade sig sparke bort eller jage. Dette kommer maaske af den ligefremme, jævne og ukunstlede Opdragelse, som det har faaet. Det knytter sin Næve og slaar igen, det bedste, det har ært.

Og i Kamp og Strid, synes jeg, at det er en stor Fornøjelse, at se Hjertebarnet tumle sig.

Saa er det ligesom, at det er rigtigt i sit Es. Saa vokser det ligefrem og bliver stort og skønt i mine Øjne. Saa gaar det pludselig op for mig, hvor kært jeg i Grunden har det, hvor inderligt at jeg elsker det.

Da er det akkurat, som om jeg i mit Hjertebarns ærlige Øjne, har set et Glimt af noget nyt og ukendt, af noget stort og ufatteligt.

Ja, jeg har ligesom set ind i en anden og bedre Tilværelse eller Verden, hvor der hverken var Sult, Uretfærdighed eller Hykleri. Saa er det, at jeg synes, at vi alle sammen maa gøre, hvad vi kan, for at holde Humøret oppe i Hjertebarnet, saadan at dette kan blive ved at farte omkring og slutte den Kamp af med Ære, som nu er i fuld Gang, og som sikkert snart vil blive baade haard og bisk.

Thi at de Krav, som vi fremsætter, ikke kan gennemføres uden lang og haard Kamp, — ja, det er en simpel Selvfølge, som enhver vaagen og selvtænkende Tjenestekarl og Landarbejder absolut maa være fuldstændig klar over.

Lad os derfor udruste vort Hjertebarn paa en saadan Maade, at det dristigt kan gaa ind i Fjendens Land og tage Kampen mod Uret og Forhaanelse op med Fynd og Klem.

Lad os benytte Nytaaret til ihærdig Agitation for vort unge, kamplystne og varmblodige Hjertebarn.

Lad os i det kommende Aar med Liv og Lyst fortsætte i det Spor, som vi nu har betraadt, lad os af yderste Evne virke for, at vort Hjertebarn ved næste Aarsskifte præsenterer sig paa en endnu mere storslaaet Maade end nu, — iad os sige noget i Lighed med en bekendt Stormand: „Sit Hjertebarn skylder man alt, hvad man kan udrette:

Glædeligt Nytaar!

H. J. Hansen-Røjle

Dyrisk-djævelsk Brutalitet!

—:—

Værre end i Stavsbaandets Dage.

—

Hvor længe skal vi finde os deri?

—

Som vi kort omtalte i Nr. 59 fandt et ualmindeligt raat Overfald Sted paa Herregaarden „Sofiendal" ved Haslev paa Sjælland.

Forvalter Brix og Forpagter Luun, **en Søn af Landstingsmand Lunn,** overfaldt og mishandlede Tjenestekarl Stuve paa en saa dyrisk-djævelsk Maade, at han straks maatte indlægges paa Ringsted Sygehus, hvorfra han først nu efter en Maaneds svære Lidelser er udskrevet.

Da det nu er lykkedes os at faa fuld Klarhed i den uhyggelige Sag, skal vi belyse den saa indgaaende, at enhver kan se, hvor frygtelige Ting, der kan foregaa paa disse Røverreder, som kaldes Herregaarde.

Den overfaldne fortæller:

Den Overfaldne, hvis Hoved endnu bærer frygtelige Mærker efter Overfaldet, fortæller:

Lørdag den 24. Oktober om Aftenen havde vi paa „Sofiendal" Besøg af nogle fra Nabolaget, deriblandt en, der tidligere havde tjent paa „Sofiendal". Forvalteren, hvis Navn er Brix, kom ved samme Lejlighed i Krigshumør i Anledning af vort Samvær og greb Stagen til en Høtyv, hvormed han tilføjede den sidstnævnte Karl to store Saar i Hovedet. Jeg greb da fat i Forvalteren, holdt ham og forhindrede ham i yderligere at prygle løs paa Karlen.

„Lad os faa Regnskabet gjort op!"

Søndag Middag modtog jeg og 3 andre Karle Meddelelse om, at vi kunne komme op paa Kontoret og faa vort Regnskab gjort op og derefter forlade Gaarden.

Denne Meddelelse vakte almindelig Tilfredshed, idet vi længe har været kede af Tjenesten. Medens mine Kammerater hurtigt fik deres Sager ordnede, maatte jeg strides med Forpagteren om mit Tilgodehavende, idet jeg hævdede, at der var lovet mig 65 Kr. for de to Maaneder, September og Oktober, som vi havde akkorderet om. Forvalteren vilde imidlertid trække mig noget fra ud over det Beløb, der skulde afkortes fra Dagene fra 25. til 31. Oktober. Jeg forlod Kontoret, men noget efter blev der kaldt paa mig, og jeg fik mine Penge.

Kl. 3½ var jeg klar til at rejse og gik da op i Køkkenet og bad om en Kop Kaffe, som Jomfruen ogsaa gav mig. Mens jeg sidder og drikker Kaffen, kommer Forpagter Luun ind i Køkkenet, river Koppen fra mig og raaber: „De har faaet, hvad De skal have, og nu maa De forsvinde!"

„Farvel, Hr. Forpagter!"

Forvalteren stod paa Lur!

„Farvel, Hr. Forpagter", sagde jeg og gik, men idet jeg var paa Trappen, fik jeg af Forpagteren et kraftigt Puf.

Ude i Gaarden stod Forvalteren paa Lur og jeg var nu straks klar over, hvad der skulde gaa for sig.

Da jeg lidt efter gik over Gaarden, kom Forvalteren farende ud fra Seletøjskamme-

ret med en stor Kørepisk i Haanden, og da han var naaet hen i Nærheden af mig, begyndte kan at prygle løs. Jeg greb fat i Pisken, der knækkede over, men Forvalteren beholdt 1½ Alen af den tykke Ende og tilføjede mig foruden et Par blaa Øjne tillige et stort Hul i højre Side af Hovedet.

Da jeg derefter gik ud paa Vejen, flød Blodet af Hovedet paa mig; jeg stillede mig op ved et Træ, men nu kom Forpagteren til og kastede mig ned i Grøften, og sammen med Forvalteren sparkede og slog han mig, saa jeg fik yderligere 2 Huller i Hovedet.

Jeg raabte om Hjælp; Staldkarlen kom til og udbrød: „Nu kan det være nok. I skal vel ikke have ham slaaet helt ihjæl!"

Bevidstløs i 3 Kvarter!

Staldkarlen hjalp mig op, men jeg faldt atter om og var i bevidstløs Tilstand i ca. 3 Kvarter!

Forvalteren havde dog nok faaet Færten af, at hans Voldshandlinger ikke kunne gaa ustraffet hen; thi omsider mødte han og fulgte mig ind i Køkkenet, hvor Jomfruen vaskede Blodet af mig og bandt mig noget Linned om Hovedet.

Sammen med en af de andre Karle begav jeg mig til Fods paa Vej til Haslev; men jeg var saa medtaget, at min Ledsager næsten maatte bære mig hele Vejen,

Efter at jeg var bleven forbundet hos Læge Boserup, fik jeg Logi paa Hotel „Akselhus". Dagen efter fik jeg en Mand til at ledsage mig hen paa Politikontoret, hvor jeg anmeldte Sagen.

— — —

Saa vidt var Karlens Beretning.

Der er endnu at tilføje, at Læge Boserup kun viste ringe Interesse for den overfaldne og ikke vilde have denne indlagt paa noget Sygehus. Fra Hotel „Akselhus" blev Karlen flyttet hen til en Familie paa Ringstedvej i Haslev, men efter at der var gaaet 4 Dage og han blev daarligere

og jævnlig tabte Bevidstheden,

turde den paagældende Familie ikke længere beholde ham, og Hr. Boserup, der endogsaa havde talt om „Skaberi" i Forbindelse med Struves Helbredstilstand, maatte nu give efter og lade Karlen komme paa Ringsted Sygehus. De Udtalelser, der her faldt om den Behandling, Karlen havde været Genstand for fra Læge Boserups Side, var ikke særlig smigrende for Lægen. Det er næppe af Vejen i denne Forbindelse at oplyse, at **Læge Boserup er Huslæge paa „Sofiendal".**

Efter 14 Dages Forløb blev Struve udskrevet fra Sygehuset, men uden dog at være helbredet. Distriktslæge Dreyer har erklæret, at det er meget sandsynligt,

at Karlens Hjærnekasse skal underkastes en Operation.

Struve er omtrent **døv paa det højre Øre og lider stadig af en stærk Hovedpine,** der kan have meget farlige Følger for ham, **ja maaske berøve ham Forstanden.**

Forleden var Struve i Forhør, og den Maade, paa hvilken Birkedommeren ved denne Lejlighed optraadte, fortjener ogsaa at omtales med et Par Ord. Birkedommeren tiltalte nemlig den mishandlede Karl med Udtrykket **„Knægt",** og udbrød henvendt til Karlen: „Hvor kan De dog tro saa slet om Forpagter Luun!"

Baade Forpagteren og Forvalteren fik Lov at overvære Forhøret, og hver Gang Karlen fremsagde en eller anden graverende Ting til Forklaring af, hvorledes Voldshandlingen var forøvet, henvendte Forhørsdommeren sig til de to Herrer med Spørgsmaalet: Passer det?

Arbejderforeningen i Haslev har nu grundig taget sig af Sagen og sørget for at Karlen faar den nødvendtge juridiske Assistance.

— — —

Sjælden, for ikke at sige aldrig, har vi i Fortiden hørt om et saa frygtelig Brutalitet her i dette Land. Det er langt værre end i Stavnsbaandets Dage! Det er uforstaaeligt, at det ene Menneske i den Grad kan plage det andet. Den, der kan udføre en saadan Voldsdaad, bør straks indespærres paa Livstid som farlig for Samfundet og sine Omgivelser.

Og havde det været to Karle, der havde pryglet en Forpagter Luun, saa havde det kostet dem flere Aar i Horsens Tugthus eller en anden Straffeanstalt. Det er vist! Men her — nej, der er jo Forskel!

Slut jer derfor sammen alle I, som er eller som har Børn, som er udsat for slig Brutalitet. Slut jer til vor Bevægelse og støt vort Blad, det Blad, der saa aaben og uden at blinke taler de fattiges Sag mod de rige Voldsmænd og Magthavere.

Hvor længe skal vi taale den Brutalitet ? ? ? Lad vort enige Svar være et dundrende: **Ikke længere! Fra i Dag af hjælper vi til alle som en for at nedbryde den store Uret!**

Støt derfor os i vore Bestræbelser for at rejse en Organisation overalt og udbrede vort Blad. Ræk os en Haand. Nu er det Tiden. **Tyendebladets Redaktion.**

Til vore Holdere.

—:—

Vore Holdere, som plejer at bestille vort Blad hos Landposten eller paa Posthuset, anmodes venligst om snarest mulig at bestille det paany for Januar Kvartal. Husk det. Ikke en maa svigte!

De øvrige Holderə, som har bestilt Bladet hos os eller hos vore Agenter og Repræsentanter, faar det sendt fremdeles hvis de ikke snarest afsiger det paa et Kort til os.

Afsiger de ikke Bladet, forpligtiger de sig til at betale Bladet, naar vi sender Opkrævning for det i Førstningen af Junuar Maaned. Ingen maa skade vort Blad ved at undlade at betale vor Opkrævning. Carl Westergaard.

Højskolefolkenes Smudspresse.

—:—

To Maader at lave Smudsblade paa.

—

Paa et Møde i København af Smudspresseforeningen udtalte Fru Signe Bjørnes, at Roden til Smudset laa i Bladenes falske Referater. Det maatte vi se at komme bort fra, og ikke tage som noget selvfølgeligt. (Til Underretning for Hr. Bernild: Referat fra Højskolebladet Nr. 46 d. A.). Jeg indrømmer, at der igennem Referater kan gives Læserne forkert Forestillinger om passerede Ting, men jeg tror, at lige saa galt, som det er at bringe Referater, der gaar uden om Sandheden, lige saa galt er det, at undlade Referat, naar man gaar ud fra, at de sagde interessere Læserne.

I Efteraaret afholdtes i Grundtvigs Hus et stort Møde, hvor bl. a. Fernando Linderberg talte om den gr. Højskoles Stilling til Underklasserne. Den gr. Højskoles Bestaaen beror paa, om den har Evne til at optage det nye, og paa dens Stilling til Underklasserne (Lønarbejderne). Thi medens paa Grundtvigs Tid Bondestanden var Underklassen, som skulde vækkes, saaledes er Tyendet nu gaaet i Bondestandens Sted, og Højskolens Arbejde maa da fortrinsvis gælde for denne Klasse.

Saamange var Ordene! — Om Fernande Linderbergs skarpe og kritiske Tale er faldet „Højskolebladet" for Brystet, ved jeg ikke, men mærkeligt er det, at Bladet, som har ofret mange Spalter paa Mødets andre Talere, end ikke med et Ord har bragt Besked om F. L.s Tale om „Højskolens Stilling til Underklasserne". Og vel kan man, som Signe Bjørner siger, begaa stor Falskhed igennem fordrejede Referater, men lige saa meget Falshed kan opnaas ved at undlade at bringe Referat, naar Talen er om saa betydelige Ting, som her. Man kan tyve ved at tale, men man kan til Tider lyve lige saa meget ved at tie.

Det maa vi se at komme bort fra, selv om det maaske er lidt ubehageligt!

Agitator.

Læs!

Dem, der nægter at betale vort Blad for Oktober Kvartal eller ikke faar Opkrævningen indløst i rette Tid, faar ikke Bladet sendt mere. Vil de have det, maa de bestille det hos Posten. Red.

Uge-Kronik.

—:—

Viktor Jensen.

Her ser vore Læsere et Billede af vor udmærkede Tegner Hr. Viktor Jensen, som har udført den glimrende Tegning: Her kommer fra Dybet — —

Dette Billede vakte kolossal Opsigt og blev modtaget med stormende Begejstring af alle.

Vi kan glæde vore tusinde Læsere med, at Billedet i dette Kvartal vil blive udført i Særtryk og omdelt gratis til alle vore Holdere. Det vil være fuldt ud værdig til Indramning.

I næste Nr.

vil vi offentliggøre en gribende Skildring om et Par Hyrdedrenges Skæbne i Vestjylland af vor Medarbejder, Forfatteren Jeppe Aakjær.

Desnden vil Lurifax fortælle en ny ualmindelig morsom Historie om Niels Hougaard.

Læs dem!!!

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Tyendebladet gratis.

Paa denne billige Maade kan vort Blad faas paa Prøve fra den 13. ds. til Nytaar!

Fortæl det til Bekendte og Kammerater. Tegn dem straks.

Benyt særlig dette Tilbud for at faa alle Husmænd og Arbejdere som Holdere eller forær det til en af dine Bekendte, som du mener vil holde vort Blad.

Husk og sig de faar vort store Julenumer, hvis de tegner sig nu!

Læs vort Blads Roman!

Følg med fra Nr. 61 af. Det er en levende Skildring af Forholdene i det store Rusland, skrevet af en meget yndet Forfatter.

Af vor korte Indledning vil enhver faa et klart Indblik i Romanens første Del.

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal snarest mulig. Vi sender da det Antal pr. Opkrævuing nogle Dage efter.

Nr. 62.

Send os det snarest!

Idet vi paany minder om det bortkomne Nr. 62 (med A. Nielsens Billede) anmoder vi vore Læsere, som **ikke** opbevarer Bladet, om endelig snarest at tilsende os det. Vi mangler det haardt! Fra Postvæsenet har vi faaet Meddelelse om, at Pengene fra sidste Maaned ikke bliver udbetalt før alle de 200 Nr. er leveret. Vi har nu faaet tilsendt ca. 50 Nr. Vi mangler endnu 150 Eks. Derfor: Send os det snarest! Send os det som Tryks. for 4 Øre. **Red.**

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

En ung Mand,

politisk interesseret, med gode Skolekundskaber, ønsker en Beskæftigelse ved en eller anden Virksomhed paa Landet snarest. Vedkommende, der har faaet en god Opdragelse, ønsker helst at blive optaget som Medlem af Familien. God Station ønskes, hvorimod der ikke ses saa meget paa Lønnen. Mulige Reflekterende bedes indsende Billet med alle fornødne Oplysninger mrkt. „Ideal" til nærværende Blads Kontor hurtigst muligt, helst i Løbet af 8 Dage.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef 326. anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Foredrag tilbydes

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**

Honorar: 2 Kr. og jse.

A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri Esbje

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.

Honorar efter Overenskomst.

Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.

A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.

Laurits A. Jensen, Amaliegade 19, Købh. K.

Typograf Harald Jensen, Brønderslev.

Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.

Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.

Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.

Martin Olsen, St Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet, Søften, Hinnerup.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Fangerne, der skulde føres over paa Øen, blev strængt indespærret i Barakker, indtil den lille Damper kunde føre dem over Strædet, medens de fik Anvisning paa deres Kvarter og Paalæg om nøje at overholde de gældende Ordensregler.

I det fri Kvarter fik Ivan Alexieff Logi i de første Dage, og han benyttede enhver Lejlighed til at forny sine Kærlighedserklæringer til Rachel og anholde om hendes Haand.

Men hun bad ham kun vente og se, hvad Fremtiden vilde bringe.

Efter en Uges Forløb skete der imidlertid en Begivenhed, som ingen af dem havde ventet, idet Ivan blev arresteret efter sin egen Faders Befaling, og han skulde straks føres over til Øen.

Ivan blev rasende, da han hørte dette; men han indsaa, at han var fuldstændig ude af Stand til at modsætte sig Ordren, der var foranlediget ved det Brev, Guvernøren i Perm havde sendt til Alexieff.

Peter Alexieff erfarede med Forbavselse og Vrede, at hans Søn rejste gennem Sibirien med Jødinden Rachel.

Længe i Forvejen havde han modtaget Brev fra sin Patron, Grev Sroorof, som underrettede ham om, at Rachel agtede at rejse østpaa, hvilket havde glædet ham, thi han tænkte ved sig selv:

„Jeg har Faderen i min Magt, og snart vil jeg faa Datteren. Hendes Fader har berøvet mig det ene Øje og vanfiret mig paa Livstid. Derfor vil jeg knuse baade Fader og Datter, og før deres vantro Legemer bliver overgivet til Ormene, skal de faa at vide, hvor frygtelig en Kristens Hævn kan være".

Denne Beslutning var Mandens Karakter. Han kendte ikke til Medlidenhed eller Skaansel, og for ham var det en Trossætning, at man aldrig maa tilgive det onde.

Han tænkte naturligvis ikke paa, at det Slag, Aron Aromo havde givet ham, var vel fortjent ved den Maade, hvorpaa han havde udæsket ham, og den Uret, han havde tilføjet ham.

Da Brevet fra Guvernøren i Perm naaede ham, forøgede det hans Had til hele Jøderacen, og de Jøder, han havde paa Øen, maatte føle hans Had ved større Strænghed og Brutalitet.

Saa snart han hørte, at Karavanen var ankommen fra Kora, og at hans Søn var med der, gav han straks Ordre til, at den unge Mand skulde anholdes og føres frem for ham.

Udførelsen af denne Ordre fik Ivan til for første Gang rigtig at forstaa sin Stilling. Han indsaa nu, at han havde forfulgt et Fantum, som havde lokket ham i en Fælde, han paa ingen Maad kunde slippe ud af.

Her i denne vilde Egn var han fuldstændig i sin Faders Magt, og han kendte Faderen godt nok til at vide, at han hverken vilde lytte til hans Bøn, hvis han vilde bede, eller vise Rachel den mindste Skaansel.

Alt syntes nu forbi. Alle hans Lidelser og Ofre havde kun haft dette til Følge, og her i denne øde Afkrog af Verden var han skaanselsløst vaagnet af sin Kærlighedsdrøm

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).
Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov ved Aarhus.
Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Aarhus.

Vore Annoncerpiser:
For Annoncer om:
Undervisning 10 Øre pr. Linie.
Rabat: 25 %.
Pladser 10 „ „ „
Møder 10 „ „ „
Forretninger 10 „ „ „
Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.
Annoncér i „Tyendebladet"!

Al Slags nyt, moderne og solidt
*** Fodtøj, ***
samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.
Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.
Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

Jysk Morgenblad
Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.
Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**
Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Fhv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

TYENDE-BLADET
kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Den billigste
Skræderforretn.
er absolut
Fredensgade 43 (Hj. af Sønderalle).
G. Søren-en.

J. C. Christensen
siger, at man skal rose sin Kone!
Vi mener derimod det er mere nødvendigt at være Holder af
„Tyendebladet".
Det koster kun 75 Øre Kvartalet. Det sidste af dette Kvartal **gratis.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
(„Tyendebladet"s Trykkeri),
Søndergade 31 — Aarhus.

AVERTER!
ABONNER!
Bestil straks „Tyendebladet".
Koster kun 75 Øre Kvartalet.
Kontor: Hjelmensg. A, Aarhus
Telefon 885.
ABONNER!
AVERTER!

Bl. Annoncer.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup · · · · Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

M. Mathiassens Skotøjsforretning
Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Fotografier!!
Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Telf. 108. Køb Telf. 108.
Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
Stjerne-Øl
fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte. **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

for at erfare, at han havde drømt om umulige Ting, og den smukke Frugt, han havde haabet at plukke, var bleven til Aske, før han havde faaet fat i den.

Under det korte Møde, han havde med Rachel, saa snart han var bleven erklæret for anholdt, sagde han med en Bevægelse, der næsten kvalte hans Stemme:

„Rachel, mit Hjerte er knust, og Saaret vil ikke mere heles. Jeg rejser nu bort maaske for aldrig mere at møde Dem. Den Mand, jeg skammer mig for at kalde min Fader, vil det saaledes. En grusom Skæbne synes at have mig til bedste. Deres Skønhed har lokket mig til min Undergang. Hvis De havde været mindre genstridig, kunde alt dette været undgaaet. Men nu bæver jeg ved at tænke paa, hvad Deres Skæbne vil blive; hvad min angaar, nuvel, jeg ønsker at dø"

Rachel følte sig meget rørt, og for første Gang nærede hun Følelse for ham, som hun aldrig før havde mærket noget til.

Det var just ikke Kærlighed, men det var Beundring for hans Mod og Taknemlighed for hans Hengivenhed.

„Farvel", svarede hun sørgmodigt. „Hvad Dem angaar, behøver De ikke at nære nogen Frygt. Deres Faders Strænghed vil vare ved. Men tror De, han vil have Medlidenhed med mig? Han vil give mig Skylden for, at De er her, og hvad kan jeg da haabe paa?"

Hun betænkte sig nogle Øjeblikke og tilføjede derpaa mildt:

„Lad ham imidlertid tage sig i Agt. Hævnens Time nærmer sig! Men tys! Hvad siger jeg? Hvorledes kan jeg vente at tage Hævn over en saa mægtig Mand som Deres Fader?"

„Hvem ved?" mumlede Ivan mørkt og tankefuldt, som om en ny Ide gik op i ham.

Men han sagde intet mere og var nødt til at forlade hende.

Saa skiltes de under gensidige Løvvel, og han blev ført ned til Damperen og over paa Øen.

En Uge gik, en Uge fuld af Spænding og Sorg for den stakkels Rachel. Der kom ingen Efterretning om hendes Fader. Hun kunde ikke faa den ringeste Oplysning.

Saa blev der givet Ordre til, at Fangerne skulde gaa om Bord, og Rachel fik Ordre fra Guvernøren til at følge med over paa Øen. Hun spurgte ikke hvorfor, thi hun tænkte, at hun nu endelig igen skulde se sin Fader.

Catherine Petrovna fik ikke Lov til at tage med, og Afskeden mellem hende og Manden var hjerteskærende, men han hviskede til hende:

„Mod, min Elskede, vær stærk. For din Skyld vil jeg vaage og vente paa det Øjeblik, da jeg kan bryde mine Lænker og komme til dig".

Hun søgte at tro paa, at dette Øjeblik vilde komme; men Haabet sank, og da hun saa ham tage bort, syntes det hele at slukkes, og hun sank om med et Smærtensskrig.

28. Kapitel.

Da Rachel satte sin Fod paa den skrækkelige Ø Sakholin, følte hun, at de to sidste Ting skulde fuldbyrdes, to Ting, for hvis Skyld hun var rejst saa langt og havde døjet saa meget. Hun vilde faa sin Fader at se, og hun vilde fuldføre sin Opgave, og nu maa det siges, hvad det var for en Opgave. Det var Hævn, Hævn over den Mand, der havde gjort hendes Familie saa meget ondt, den forhadte Peter Alexieff.

Udkommen er:
„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag,
Vammen — Viborg,

Ejvin Laale:

Sejr

- En Fortælling om en, der vandt frem -
— Illustreret af Otto V. Larsen —
udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.
Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg

Ny Kredsforening.

Nr. Lyndelse, Hjallelse og Fangel agter at afholde et Møde i Dømmestrups Forsamlingshus Søndagen den 10. Januar, Kl. 2, for at søge at faa oprettet en Kredsforening for Midtfyn, hvortil Afdelingerne indbydes.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Nr. Aaby.

Lørdag den 2. Januar afholder Nr. Aaby Afd. Møde i „Bakkely".

Dagsorden:
Vor Stilling til en ny Kredsdannelse. **M. Knudsen.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Giv Agt!

Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen

bør til Jul købe deres Fodtøj i min Forretning.
Største Lager! Billigste Priser.

NB. Mine bekendte jernstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælgds til **8½ Kr. pr. Par** i alle Størrelser!

J. Thingvad, Norsgade 15, Aarhus.

Læs her!

Anarkistisk Literatur.

Krapotkin: Krigen. 10 Øre. 10 Ekspl. 80 Øre.
Nachel: Den revolutionære Bevægelse i Rusland. 25 Øre. 10 Ekspl. 2 Kr.
Voltairine de Cleyre: Forbrydere og Straf. 50 Ø. 10 Ekspl. 4 Kr.
Roller: Den sociale Generalstrejke. 15 Øre.
Friedeberg: Parlamentarismen og Generalstrejken. 25 Øre.
Krig mod Krigen. 5 Øre.
Anarkismens Katekismus. 10 Øre.

Faas ved Indsendelse af Frimærker eller pr. Postopkrævning hos **Rolf Hammer, Falkonéralle 5, Kbhvn. F.**

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Dygtige Agenter antages!

Unge, raske og energiske Mænd, helst Landarbejdere, som har Lyst til at rejse for **„Tyendebladet"** i Vinter, antages straks. Der antages 2 Mand i hvert Amt. Andre Bladagenter antages ikke. **En god Dagløn garanteres!** Stilling og Lønkrav bedes opgivet til „Tyendebladet"s Kontor i Aarhus.

Regnskabet
for
„Fyns Kredsforening".

Indtægter:

Medlemsbidrag	25	Kr.	20 Ø.
Bidrag til Fanen. . . .	106	„	00 „
Fest i Næsbyh. Skov	98	„	30 „
do. Baaring Skov . .	116	„	00 „
Kredsm. i Folkets Hus	8	„	26 „
Ialt	353	Kr.	76 Ø.

Udgifter:

Næsbyhoved Skov. . .	100	Kr.	94 Ø.
Kredsm i Folkets Hus	6	„	50 „
Fest i Baaring Skov .	112	„	85 „
Foreningens a Udg. saasom Bøger, Porto Rejseudg. Annonce og Love o. a. m.	56	„	90 „
Ialt	277	Kr.	19 Ø.

Kasse d. 25—12.—08 76 Kr. 57 Øre.

Nævnte Beløb er i Dag udbetalt til Laurits Madsen, Nr. Lyndelse pr. Aarslev.

I det vi beklager, at vi, paa Grund af, at flere Afd. har undladt at betale Kontingent har maatte bruge af de Penge til Administrationen, som er indkommen til Fanen, henstiller vi Undertegnede Revisorer til de Afd. som har været indmeldt i Foreningen, at indkalde til et Møde for at tage Stilling til, hvad Pengene skal bruges til.

Og kan vi da paa Kongressen tage den Sag op i et særlig Møde.

N. Kristian Nielsen,
Revisor.
Laurits Madsen,
Revisor.

NB. Medlemmerne bedes møde talrig Søndag den 10. Januar, Kl. 12, i Dømmestrup Forsamlingshus for at søge at oprette en Kredsforening for Midtfyn.

N. Kristian Nielsen.
p. t. Odense den 25.—12.—08.

Kontrolassistenter,

mandlige og kvindelige uddannes paa **Ribe Mælkeriskole.**
S. H. Salling.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Et saadant Menneske, var kun et Afskum af Verden, et rent Naturens Misfoster, og hun havde besluttet, at han skulde dø. Maaden, hun vilde skaffe ham af med Livet paa, havde hun endnu ikke overvejet; men hvad hun havde overvejet, var, at der nok vilde tilbyde sig en Lejlighed, naar først hun kom over paa Øen.

Skønt hun altsaa nu var paa Øen efter Guvernørens udtrykkelige Befaling, følte hun sig paa en Maade nedslaaet. En Afgørelse forekom hende at være nær, og hun vilde sætte Kronen paa Værket.

Da Fangerne gik i Land paa den øde, golde Kyst, kunde de næppe tilbageholde en Gysen.

Store Masser af Is var endnu opskuret der, og hele Øen syntes indhyllet i en fugtig Taage.

En stærk Eskorte ventede ved Strandbredden for at føre Fangerne til Deres Bestemmelsessted, og saa snart alle var kommen i Land, begyndte Marchen, thi Straffekolonien ligger mange Mil længere mod Øst. Vejen gik gennem en snæver Dal, hvis Bund var sumpet, saa at Marchen der igennem var overordentlig vanskelig og ubehagelig.

Der var ingen Vej, kun Spor, der var lavet af Straffefangernes og Soldaternes Fødder. Der var næsten ikke Spor af Plantevækst noget Steds, intet Spor af menneskelige Boliger fandtes, og Skraaningerne af Bjærgene, der omgav Dalen, var Stenørkener.

Gennem denne skrækkelige Egn, hvor Luften var bidende kold, og Vinden klagede ligesom et levende Væsen i Dødskamp, arbejdede Menneskene sig fremad i Timevis, indtil Aftenen kom. Da havde de naaet en stor Træbarakke, der var opført til at yde midlertidigt Husly for Fangern , som marcherede til Straffekolonien.

Her gjorde de Holdt for Natten. Det var et hørst snavset Logi, og til Senge tjente nogle fedtede Planker.

Ventilationen foregik gennem Revner og Sprækker i de halvaabne Brædder, men efterhaanden var mange af disse Revner bleven stoppet med Mos for at holde Trækken ude, men det uundgaaelige Resultat var, at Luften blev forpestet, naar en Skare Fanger opholdt sig der en kort Tid.

Kort sagt, det Husly, den russiske Regering ydede de Stakler, den hadede og forfulgte, var saadan, at en Mand i et civiliseret Land vilde have betænkt sig paa at give sine Hunde det.

Saa snart Fangerne atter var mønstret, blev der sagt dem, at de kunde bestille hvad de vilde, indtil Marchen skulde fortsættes den næste Morgen.

Rachel var den eneste Kvinde i dette Selskab, og man kan let forestille sig, hvorledes hun oprørtes ved, hvad hun maatte udholde.

Da hun følte sig ilde tilpas, gik hun ud i den fri Luft, og faa Minutter efter kom en Soldat af Vagten hen til hende. Der kom ikke mange Kvinder over paa Øen, og desuden tiltrak hendes Skønhed denne Mand.

„Hvorledes gaar det til, Kvinde, at De er her?" spurgte han ikke uvenlig.

„Jeg er Fange", svarede hun.

„Det ved jeg, men hvorfor er de det?"

„Det skyldes et Lune af Guvernøren".

„Aha! Han har mange Luner. Men hvorfor er De bleven sendt til den Del af Landet?"

„Jeg er ikke bleven sendt, jeg kom frivillig.

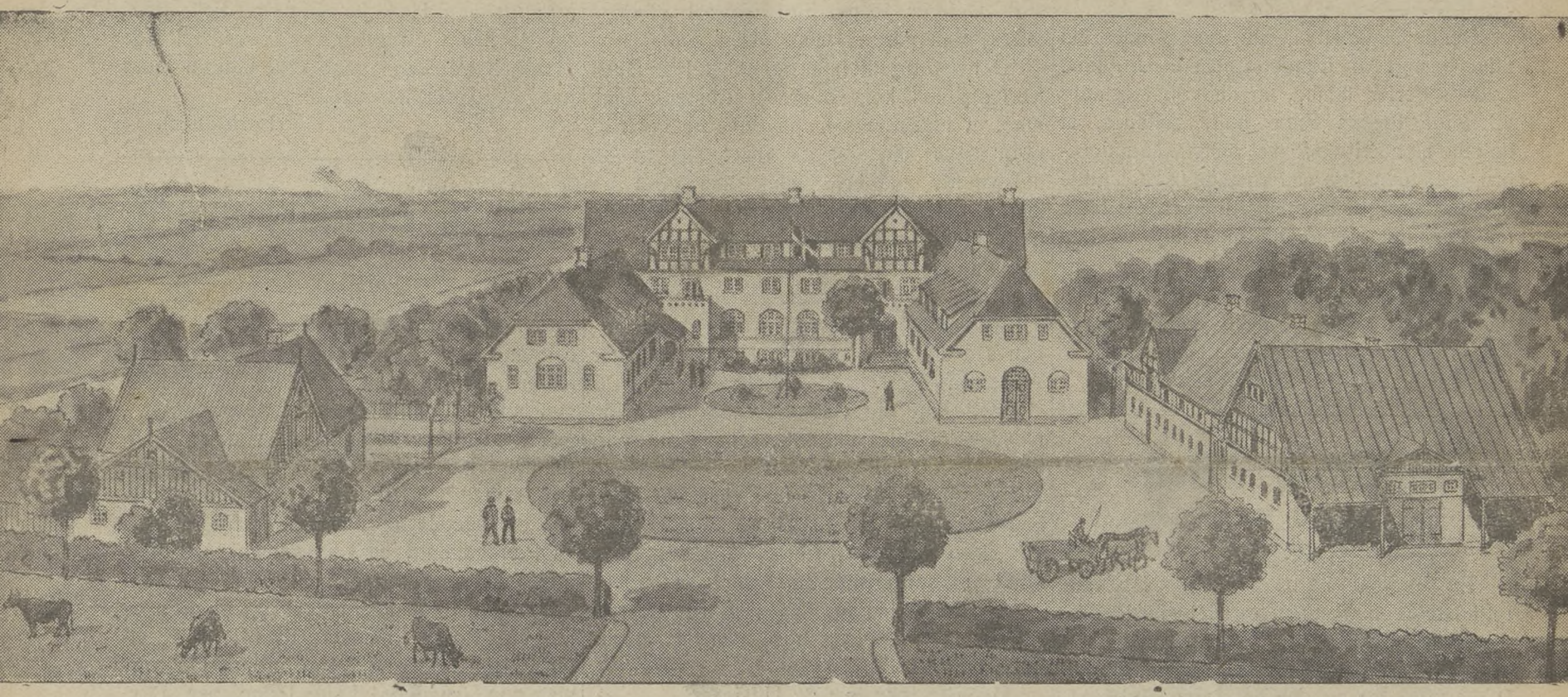
(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 67. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 10. Januar 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Fyns Stifts Husmandsskole.

—:—

Vi præsenterer her et Billede af den allerede landskendte Husmandsskole, der er rejst ved Odense af de fynske Husmænd og som blev indviet den 1. December.

Det er den første virkelige Husmandsskole her i Landet. Den er opført alene ved Husmændenes Penge. De andre er opført ved Statens Støtte uden Bidrag fra Husmændene.

Fyns Stifts Husmandsskole er saaledes Husmændenes egen, og de kan være stolte af deres Værk!

Trods det, at der ikke er givet Statsunderstøttelse til Eleverne, er den dog i Vinter besøgt af over 50 unge Mænd og godt et Dusin unge Kvinder — næsten alle Husmandsbørn.

Det kan kaldes en god Begyndelse!

Den nye Skole har ogsaa noget at byde paa. Store Ting. Først er der Skolens Udenomsbekvemmeligheder. Den er opført efter den nyeste Bygningskunst. Alt er tiltalende og godt indrettet lige fra Stalden og Husmandshjemmet til Skolestuerne og Elevværelserne. Alt, kort sagt, er udført med største Omhu. Der er bl. a. Centralvarme indlagt overalt — ogsaa paa alle Elevværelserne, der i Parantet bemærket højst rummer 2 Mand og er flot udstyret.

Lærerkræfterne paa den nye Skole er, som man kan tænke sig, 1. Kl.s. Det er mest unge, modernetænkende Mænd, som har nøje Kendskab baade til det praktiske Liv og Underklassens sociale Forhold.

Forstanderen for Skolen er den kendte Chr. Søndergaard, som i en Del Aar var Leder af Skaarup Landbrugsskole ved Svendborg. Han har været Banebryder for flere nye Ting i det praktiske Liv.

Det har ikke altid været lige let for Hr. Søndergaard. Thi ligesom vi i vort Aandsliv har Autoriteter, Forkyndere af den eneste Sandhed, saaledes har det praktisk Liv sine Autoriteter og i Særdeleshed da Landbruget. Disse Autoriteter, der gerne er Indehaver af Avlscentrer for Planteavl og Kreaturopdræt, knurrer gerne højt og gramsker bisk af dem, der kræver indført andre Principper paa disse Omraader. Her er det Hr. Søndergaard ofte har været fremme. Det har affødt nogle svære Kampe med nogle saakaldte Autoriteter paa Landbrugets Omraade. Disse Kampe var ofte haarde. Dem, der fulgte med i disse Kampe kom til at holde af Søndergaard fordi han hævdede det gode Standpunkt, at det ikke skulde være nogle faa, der skulde lede vor Planteavl og Opdræt.

Nu er Hr. Søndergaard Forstander paa en Skole, hvor han særlig hører hjemme. Han vil der kunde lede en Undervisning, der kan blive de unge, der søger praktisk Uddannelse og hvis Formaal er at blive gode og dygtige Jordbrugere, til stor Nytte. Kan vi saa senere faa startet en Skole, hvor de kan faa Kundskab til Aandsliv og Aandskultur, saa vil et stort Maal være naaet.

— — —

Hovedbygningen i Midten af Billedet er Skolestuer og (øverst) Elevværelser. Fløjen til venstre Forstanderens Lejlighed og den til højre Gymnastiksal.

Bygningen foran til højre er Udhus, Ko- og Hestestald og Lade, til Skolens store Landbrug.

Det svarer til en alm. Gaards Drift. Der hører ca. 18 Td. Land til den Afdeling og Besætningen er der 18 Køer og 2 Heste foruden et Utal af Svin.

Den anden Bygning til venstre er Skolens lille Landbrug, Husmandshjemmet.

Dette Hus er bygget som et Husmandshjem i Fremtiden bør være. Alt er der indrettet efter bedste Mønster. Det kan saaledes nævnes, at de ved at fyre i Komfuret samtidig kan opvarme Lejlighedens

3 Værelser, Daglig- Spise- og Soveværelset foruden Køkkenet. Besætningen bestaar af 4 Køer og en lille Hest samt en Mængde Svin og Høns. Stalden er meget velindrettet. Svinene er for sig og desuden er der en særlig stor Roekælder.

Til det lille Husmandshjem hører kun 5 Td. Land. Det lille Areal skal føde den ikke ringe Besætning. Naar vi nu samtidig husker paa, at Skolens Jord er meget mager, vil man forstaa, at der skal tages mere end en Afgrøde, og hver Plet Jord skal udnyttes paa bedste Maade for at de mange Kreaturer kan faa nok at leve af.

Det store og det lille Landbrug drives nøje adskilt i enhver Henseende.

Paa Skolen kan man desuden faa lært baade Silkeavl og Kanin- og Biavl. Der findes ogsaa hørende til Skolen en stor Forsøgsplanteskole for alle Frugttræer. Det kan ligeledes bemærkes, at der i Skolen gives grundig Undervisning i Madlavning for de mange Kvinder. Desuden afholdes der korte Kursus for Husmænd.

— — —

Denne Skole vil i den kommende Tid blive besøgt af Landets bedste Ungdom. Lad os derfor haabe, at den Skole stadig vil holde Ideens Fane højt, saaledes, at de ikke alene vil være vel rustede som Jordbrugere, men lige saa rustede til at kunne tale Retfærdighedens Sag til Gavn og Held for de mange, som nu maa døje og lide under den store Uret og Brutalitet.

Vil det ske, vil jeg personlig og vist paa manges Vegne ønske den Skole et langt Liv og mange sollyse Dage.

Carl Westergaard.

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—: -

En rungende Latter ovre fra Naboskiftet hilste denne Bedrift, og det gjorde ikke den vrede Mand blidere stemt.

I en Fart var han paa Benene, og Jens Peter følte, at nu var det først rigtig Alvor.

En velment Næsestyver, der var ham tiltænkt, undgik han behændigt, og i samme Nu fik Hans Jensen et saa kraftigt Stød ind for Mellemgulvet, at han nær var gaaet bagover igen.

Jens Baks Karl raabte Hurra, og der blev en lille Pavse, mens Manden snappede efter Vejret.

Næppe havde han faaet dette igen, før han paany fo'r ind paa Drengen, denne Gang for at kaste ham til Jorden. Men ogsaa det gik galt. Hans Jensen kom forneden og Drengen ovenpaa.

Nu kogte ogsaa Jens Peters Blod.

Nu — nu var Gengældelsens Time kommen.

Nu skulde han tilbagebetale den Satan fire lange Aars Klø! Med den venstre Haand greb han den forhadte i Kverken, og med den højre slog han løs af Hjertens Lyst.

Hans Jensen sparkede og rev om sig og forsøgte at komme op, men alle hans Anstrængelser var forgæves. Da han mærkede, at han var bleven den lille, begyndte han at græde og bede om godt Vejr.

Nu nød Jens Peter rigtig sin Hævn.

Omsider slap han dog sit Tag og rejste sig op.

Han traadte et Par Skridt tilbage og stillede sig paany i Angrebsstilling — thi det var knap, han rigtig turde tro paa sin Overmagt.

Hans Jensen havde dog faaet nok. Blodet løb ham ud baade af Næse og Mund, og først da han var kommen en halv Snes Skridt bort fra Drengen fik han Munden paa Gled.

„Din Helvedes Dreng!" hvinede han. „Det skal koste dig din Hals. Nu gaar jeg, lige saa skrækkelig, jeg ser ud, op til Peter Andersen og melder dig. Saa kan han da selv se, at det ikke er Løgn. Du skal mindst blive pisket paa Raadstuen, skal du, og vist fra ved Præsten skal du ogsaa blive, det skal jeg være dig Mand for".

Saa drejede han om og strøg med raske Skridt ind over Marken i Retning af Peter Andersens Gaard.

Jens Peter stod lidt og saa efter ham, og saa stak han pludselig i at græde. Spændingen havde været for stærk, nu sank han sammen. Piskes paa Raadstuen og vises fra, o Gud, nu var han da rigtig kommen fra Asken og i Ilden!

Havde han da aldrig saadan forløbet sig. Det var næsten lige saa galt at være stærk, som ikke at være det.

Det beroligede ham noget, da Jens Baks Karl og Søn kom over og trøstede ham med, at Hans Jensen havde saa inderlig godt af det, han havde faaet, og at de nok skulde staa med ham, saa godt de kunde. Hans Jensen kom nok straks tilbage med Sogneraadsformanden, der tillige var Sognefoged, og saa skulde de nok tage ham i Forsvar.

Alligevel var det med et beklemt Hjerte, han saa sin Husbond stryge ind ad Peter Andersens Port.

Han satte sig ved en Stak og grublede. — Nu blev det nok rigtig galt, hvordan det end saa gik. Selv om han slap for at komme paa Raadstuen, saa var Hans ensen naturligvis tindrende gal. Bare han ikke slog ham ihjel en Gang, han kunde jo sagtens komme bag paa ham.

Og kunde han faa ham vist fra Præsten, skulde han vel blive hos ham saa meget længere.

Det var ikke lystige Udsigter.

V.

Hans Jensen saa helt forstyrret ud, da han kom strygende ind ad Sognefogdens Port. Denne kom just gaaende over Gaarden i sin Yndlingsstilling med Tommelfingrene i Ærmegabene. Han havde været ude i Haven for at trække frisk Luft oven paa en Del Skriveri, han havde været i Lag med paa sine Embeders Vegne, og han blev yderst forbavset ved at se Hans Jensen, saadan som han saa ud af Blod og Snavs.

Den vrede Mand gav ham dog hverken Tid til at spørge eller forundre sig, han fo'r lige hen imod ham og uden hverken at sige Goddag eller andet, begyndte han straks at kile paa:

„Den Satans Dreng! Den Satans Dreng! Saadan som han har behandlet mig! Det har man for at tage jeres forbandede Unger!" stødte han frem og snappede efter Vejret.

Der gled et Smil over Peter Andersens brede Ansigt, han begyndte at forstaa Situationen.

Det var imidlertid ikke hans Pligt at gætte Folks Ærinde, og han spurgte derfor nok saa lunt:

„Hvad er det for Unger, du snakker om, Hans Jensen? Jeres — siger du, jeg har da ingen hos dig, det ved jeg".

„Hvis Unger det er, jeg snakker om!„ hvinede den adspurgte, „hvem andre vel, end den forbandede Daglejerunge, I har prakket mig paa. Er det ikke jeres Unge, om jeg maa spørge. Dumrian, som jeg var, jeg burde have sagt mig selv, at fra den Kant kunde man vente sig det værste".

„Jeg forstaar dig virkelig ikke, Mand, du kommer til at forklare dig noget tydeligere", udbrød Peter Andersen, endnu tilsyneladende helt uforstaaende.

Saa samlede den forbitrede Mand sig da saavidt sammen, at han fik givet en nogenlunde sammenhængende, om end farvet Skildring af det passerede.

Saa meget kunde Peter Andersen da forstaa, at Hans Jensen havde faaet en Dragt Klø af Drengen, og det var ham i Grunden en hel Tilfredsstillelse at høre.

Sagen var den, at han flere Gange havde haft Samvittighedsskrupler for den Drengs Skyld. Baade den ene og den anden havde sagt til ham, at det var uforsvarligt, som Hans Jensen behandlede ham, og da han i Grunden var en rettænkende Mand, havde han ogsaa flere Gange tænkt paa, hvad der her var at gøre.

(Fortsættes).

Jord til Landarbejdere.

—o—

III.

Naar der nedsættes en parlomentarisk Kommission eller Regeringen nedsætter en Kommission til f. Eks. Skatte-, Told-, Forsvar eller Tyendekommissionen o. s. v., saa er det ikke Meningen, at dens Medlemmer skal svigte baade Overbevisning, Program og Parti ved at lade alle politiske og sociale Modsætninger flyde ud i en Pærevælling, en Lobessowse, der ikke tilfredsstiller nogen, men hvis der skal være nogen Mening i det og til Retledning for Politikerne, maa hver Retning eller Parti nærmere i Detail udarbejde Forslag paa Grundlag af sine Principper. Derfor var det med rette, at Landbrugsminister Anders Nielsen forleden lastede Folketingsmand Mads Larsen, fordi han som Formand for Amtskommissionen ikke havde afgivet en Mindretalsindstilling til Ministeriet om Jord til Landarbejdere, da han selv var uenig med Flertallet.

Saaledes bar Landkommissionen af 1894 sig ad, der var nedsat for at fremkomme med Forslag til Lov om Jord til Landarbejdere.

Men saaledes bar den Kommission sig ikke ad, som de jyske Husmænd nedsatte paa sine Amtsmøder 1. Februar til at udarbejde Forslag om Jord til Landarbejdere.

Det gjorde nærmest et komisk Indtryk paa Sendemandsmødet, at se det ene Medlem af Udvalget efter det andet fremtrine med en Lovgivers Mine for at aflægge Vidnesbyrd om, at de næsten ikke var enig om en eneste afgørende Sætning i Forslaget.

Om det Udvalg, der 1. Februar blev nedsat med saa stor Højtidelighed og det Forslag, det fremkom med, maa man sige, at Bjærget var i Barnsnød, og saa fødte det en Mus. Baade i Forberedelserne og i Indledningen til Forslaget er der meget Skrig, men i selve Forslaget lidt Uld. Det lider af alle Kompromissets sædvanlige Skavanker, ti fredsstiller ingen uden maaske Reformrebellerne, og det dækker Modstanderne af en virkelig demokratisk

Lovgivning paa dette Omraade, mer end det afslører og blotter dem. Derfor saa vi ogsaa paa Sendemandsmødet, at Regeringspartiet og de reform-radikale Husmænd stemte gladelig for Forslaget og gned sig i Hænderne til og havde ikke Tid til at høre paa v rkelig demokratiske Ændringsforslag. De kunde nemlig under disse Forhold ikke vente sig et mere moderat Forslag. Derimod var det særlig Socialdemokraterne og virkelig radikale, der undlod at stemme.

Den saakaldte Enighed i Kommissionen om Forslaget er bare Hykleri og dækker over en Usandhed, der bliver til Usundhed. Den er da ogsaa i dette Tilfælde som sædvanligt gaaet ud over de smaa og opnaaet ved, at de Medlemmer i Udvalget, der siger, at de er Socialdemokrater, staar kompromitterede i den store Skare af Tjenestefolk, Landarbejdere og Smaahusmænds Øjne, hvem Loven s rlig skal komme til Gode, og hvis Interesser de har svigtet. Om disse Medlemmer i Udvalget maa vi sige, hvad J. Aakjær ved Markfesten i Aakjær i Sommer, sagde om vor Tids Bønder, at „de var daarlig førte, om ikke forførte".

Denne Enighed er af allerskrøbeligste Vare. Efter at Regeringspartiet med Anders Nielsen i Spidsen har gjort al mulig Modstand mod en virkelig demokratisk Lov, stemmer de allerfleste af Partiets Husmænd alligevel næste Gang paa Regeringspartiets Kandidater uden Hensyn til, om de og Deres Repræsentanter paa Sendemandsmødet stemte for Forslaget eller ikke. Men de har opnaaet det meget vigtige, at faa de virkelige demokratiske Husmænd af Socialdemokratiet og de radikale, der havde stemt for det, bundne og kompromitterede ved at nedstemme sine Fordringer og afvæbne sig selv paa Forhaand i den videre Diskussion og det var meget snildt gjort af Regeringsmændene, saa ogsaa her maa man lignelsesvis indrømme, at denne Verdens Børn er langt klogere end Lysets (og Fremskridtets) Børn.

Havde Husmandsforeningerne været lovgivende, var det en ganske anden Sag. En Lovgiver kan ved den endelige Afgørelse i en Lovgivende Forsamling opgive sit principale Forslag og stemme for et andet med Kritik for at faa det mest mulige ud af Sagen, idet han iøvrigt forbeholder sig sin Stilling ti Sagen og Ret til at kritisere og at agitere videre paa sit eget Forslag.

Det vil være Hykleri at sige, at Sagen er ikke politisk og her maa ikke tages partipolitiske Hensyn.

Dette er den sædvanlige gamle Højretale om igen i ny Klæder og andre Munde, at hverken kommunale Sager, Københavns Befæstning eller noget andet maa gøres politisk, samtidig med at Højres Standpunkt helt igennem var dikteret af god Højrepolitik.

Det er altid den forskellige Samfundsopfattelse, der ligger til Grund for den politiske Partideling. Sandheden er da ogsaa den, at Spørgsmaalet om Landbrug til Landarbejdere er et af de mest partidelende, der eksisterer. Hver Linje i Forslaget er da ogsaa dikteret af Partipolitik, nemlig reformrebelsk Politik.

Niels Mortensen.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen.

Fra Slagmarken.

—:—

En af dem!

En Dag, da jeg var ude at agitere for Bladet, oplevede jeg en morsom Episode hos Storbonden paa Hee Østergaard pr. Skanderborg. Jeg gik hen i Karlekammeret (og det er jo et Sted, som enhver kan finde ved første Øjekast i en Gaard) og Karlene bestilte Bladet og alting var i Orden, men saa kom Bonden og skabte sig gal og jeg blev vist paa Porten med Skældsord.

Et tydeligt Bevis paa, hvor meget de frygter vort Blad. **N. J.**

En Historie om Niels Hougaard. Da Gaarden brændte.

Der er faa af vore „store" Mænd, der er bleven skrevet saa meget om som Jorddrotten fra Hvilsager, Niels Hougaard. Han tænker vist ogsaa paa at samle samtlige „Historier" om sig og udgive dem i Bogform med Præludium, Forord, Intermezzo og Efterskrift af undertegnede, kaldet Lurifax. Bogen skal tilegnes danske Jorddrotter til Skræk og Advarsel for „ligesindede".

At vor Ven Niels H. er bleven saa berømt aner han selv ikke endnu. „Berømmelsen" skal komme i smaa Portioner for at han kan faa den fulde Forstaaelse deraf og rigtig nyde den. For Eks ved Hansen-Røjles Møde derude forleden. Da stod N. H. op paa Talerstolen og efter at have faaet de værste Spindelvæve harket fra Samvittigheden, sagde han: Her ser I saa Jorddrotten fra Hvilsager!

Straks lød det som i Kor fra Forsamlingen: Aah, vi kender Dig godt! Saa rødmede N. H. af Glæde over at være saa „berømt".

— — Men det var ikke Sagen. Det har ikke noget med den at gøre. Nej, nu skal I høre: For nogle Aar siden var Niels H. fattig paa Penge og „andet liggende Fæ, som Møl og Rust kan fortære". Men af Frygt for Smudspresse-Apostel-Høvdingen Jens Nørregaard (forhen Testrup, nu Brostensagrar København), tør jeg ikke krænke hans Privatslivs Fred ved at tilføje, at han var lige „ved at gaa bag ud af Dansen", lige som en gammel Kone ved Bal. Men saa kom Hjælpen: Gaarden brændte! Denne Ulykke blev til Lykke for N. H. Han blev reddet. Og i sin Glæde derover blev han religiøs. Han ihukom et Skriftsted, som han huggede ind i en mægtig Sten over sin Dør. Og hvad tror I, der stod paa det Skriftsted? Der stod det, der nu staar over N. H.s Dør og som han ser paa daglig:

Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet!

Det er udlagt saaledes:

Han fik Gaarden med Konen. Gaarden brændte og han fik en ny og Penge til!

— — —

Saadan noget kalder jeg Blasfemi. Saa kan Niels Hougaard kalde det hvad han vil.

Lurifax.

Vor Bevægelse.

—:—

Kammerater, Medlemmer og Læsere!

Hvis I synes vort Blad er godt og bør læses af flere, bedes I venligst gøre os den Tjeneste at tage et lille Tag for det i disse Dage. Gaa ud en Søndag eller et Par Fritimer og vis vort Blad til nogle Husmænd og Tjenestefolk. Saa kan I nok tegne dem som Holdere. Skaf os en eller to Holdere hver, saa har I støttet vor Sag meget.

Tyendebladets Redaktion.

— Østermarie Tyende- og Landarbejderforening holdt Generalforsamling den 8. November. Til Bestyrelsen genvalgtes: Hjalmar Hansen, Søgaard, Formand, Bernt Pedersen, Glappe, Kasserer, samt Alfred Jensen, Johannes Dam og Alfred Hansen, og nyvalgtes Karl Hansen og Thorvald Olsen.

Den 12. December holdtes et Fællesmøde med social-demokratisk Forening, det var ret godt besøgt. Hr. Typograf Blomberg talte om Tyendebevægelsen og Journalist N. Nielsen om Socialisme.

Hjalmar Hansen.

— Asperup—Brænderup Sogns Tyendeforening afholdt Onsdag den 16. December ekstra-ordinær Generalforsamling i Baaring Forsamlingshus, hvor der valgtes ny Bestyrelse; valgt blev Karl Havndrup, Baaring, Karl Rasmussen, Baaring, Rasmus Havndrup, Baaring, Rasmus Johansen, Baaring. Johannes Pedersen, Skovshøjrup, Jens Madsen.

Til Formand valgtes Karl Havndrup, til Næstformand Johannes Pedersen. Formanden blev Kasserer. **K. H.**

— Balslev og Omegns Tyendeforening afholdt Lørdag den 12. December Møde. Elna Bjarnholt holdt et udmærket Foredrag om Arbejderungdommens Opgaver. Desværre var der ikke mødt saa mange Tilhørere, som vi kunde have ønsket os, da Fru B. er en udmærket Taler.

Formanden.

— For nogen Tid siden havde vi et Møde, hvor Snedker Hansen, Dalum, læste op og sang forskelligt baade morsomt og alvorligt. Til Slut oplæste han et Skuespil, som han selv havde skrevet. Han optraadte i Kostumer og alle morede sig udmærket. Det var en hel Nydelse at høre ham. Han har ualmindelige store Evner, som skulde have været udnyttet paa den rigtige Maade. **N—n.**

— Vor Afdeling her i Køng afholdt d. 20. December et vellykket Juletræ i Køng Forsamlingshus. Der var mødt mindst 150 Mennesker og Festen forløb udmærket.

Til Juletræet talte Lærer Molgaard, Gummerup, og ved Bordet talte Bogtrykker Hansen. Han gav en kort Skildring af Bevægelsen og han opfordrede enhver baade Mænd og Kvinder til at melde sig i Foreningen.

Det bemærkes, at der var Afholdsbeværtning.

Vor Afdeling tæller ca. 30 Medlemmer.

Ejner Christensen,
Formand.

— Tanderup Sogns Tyendeforening afholdt Medlemsmøde den 23. December, hvortil godt Halvparten af Medlemmerne var mødt.

Formanden indberettede Forhandlingerne ved Kredsmødet den 20. December i Odense.

Det blev vedtaget, at det indsamlede Beløb til Kredsfanen i Foraaret, skulde vende tilbage til Afdelingens Kasse, samt ønskede Afdelingen, at de Midler, som var i Kredsforeningens Besiddelse ved dens Opløsning, f. Eks. Love, Sange og Overskud maa blive fordelt til de Afdelinger, som var indmeldt i Foreningen, med Hensyn til Afdelingernes Størrelse, da Kredsforeningen blev oprettet. **Ole Larsen,**
Formand.

Kunde det ikke være muligt at Afd. kunde bevilge det omtalte Beløb til den nye Kredsforening for Vestfyn. Tænk over det. Det vilde være en god Gærning.

C. W.

— Fjenneslev Afd. har siden den blev stiftet haft god Tilgang af Medlemmer, men Ledelsen, der blev valgt i Oktober, har været daarlig. Formanden gjorde intet for Sagen. Nu holder vi Generalforsamling Søndag den 10. ds. i Afholdscafeen. Der skal vælges ny Formand og Kasserer. Saa haaber vi at faa bedre Orden i Sagerne.

H. C. H.

— Lørdag den 12. afholdt Tyendeforeningen for Tømmerup Sogn Møde med Oplæsning af H. P. Hansen, Fangel. Mødet, som i sin Helhed forløb udmærket, var besøgt af 60 Mennesker, som paahørte Oplæsningen med stor Interesse. Efter Oplæsningen gav Foredragsholderen en kort Bemærkning om Tyendebevægelsen og som Taleren sagde, at det var ikke nok med

at indmelde sig i Foreningen, man burde ogsaa arbejde for den, thi uden Arbejde, naar vi intet rigtigt, hvert Medlem maa tage Del med.

Derefter udspandt der sig et lille Ordskifte mellem Maler Jensen, Tømmerup, og Foredragsholderen om Ordet Slaver. Taleren bemærkede, at Tyendet var Slaver, thi saa længe vi ikke har vor Frihed i et og alt, saa er vi Slaver. Maler Jensen derimod mente, at alle arbejdende Klasser, saavel Tyendet som Haandværkere, var Slaver i en vis Forstand, nemlig Slaver af Kapitalismen, og dertil sluttede Murer Hansen, Tømmerup, sig ogsaa.

Ialt forløb Aftenen godt og som Oplæser kan jeg anbefale Hansen, som udmærket til Foreninger som ønsker en glad Aften.

Her er god Fremgang, Foreningen tæller nu 75 Medlemmer og vi haaber, der kommer flere til Arbejdet.

Hilsen til Kammerater paa Slagmarken.

H. P. H.

— Fjeldsted Tyendeforening afholdt offentligt Møde i Fjelsted Forsamlingshus Lørdag den 5. December. Elna Bjarnholt holdt et udmærket Foredrag om Tyendebevægelsen og Afholdssagen. Jeg vil anbefale hende til alle vore Afdelinger, da jeg tror, hun er en af vore bedste Agitatorer.

Efter Foredraget havde vi Generalforsamling, der blev valgt ny Bestyrelse, som bestaar af H. P. Hansen, Kasserer, Otto Nielsen, Rikardt Hansen, Kristian Sørensen, Marie Nielsen og Anna Henriksen.

Nogle ny Medlemmer optoges.

Medlemsantallet er nu 25.

Kristen Laursen,
Formand.

Forkert Opfattelse.

—:—

Et Par Ord til Tyendet.

—

Ved forskellige Lejligheder, naar jeg har talt med Tjenestefolk om Tyendebevægelsen og „Tyendebladet", har man søgt at komme uden om ved at sige: „Ja, men den Husbond, jeg tjener, er saamænd god nok, og det er heller ikke saa daarligt et Kammer, jeg har, saa hvorfor skulde jeg slutte mig til Tyendebevægelsen".

Det er en Udtalelse, man ofte hører — en Udtalelse, der tydelig røber, hvor lidt Klassefølelse, der er blandt adskillige danske Tjenestefolk — bare man selv har det saa nogenlunde, saa blæse være med Resten.

Men til alle jer, der taler og tænker saaledes, vil jeg sige: „Det er et Standpunkt, I ikke kan forsvare. I bør støtte Tyendebevægelsen og holde „Tyendebladet", ikke alene for jer egen Skyld, men endnu mere for den Klasses Skyld, som I tilhører; thi det skal I vide, at skal den danske Tyende- og Landarbejdestand naa frem til menneskeværdige Tilstande at leve under, da maa der først og fremmest Klassefølelse til; man maa være med i Kampen, hvad enten man har det godt eller daarligt. Den, der staar udenfor, er bevidst eller ubevidst en Forræder mod sin Stand. I bør slutte jer til Tyendebevægelsen fordi den er den eneste Bevægelse, der for Alvor taler Tyendets og Landarbejdernes Sag!

Fordi den mer end nogen anden Bevægelse arbejder for den barbariske Tyendelovs Afskaffelse!

Fordi den er en Oplysningsbevægelse, der søger at gøre Tyendet saa oplyst og intelligent som muligt!

Fordi den er jer egen Bevægelse mer end nogen anden!

A. P. Bjarnholt.

Literatur.

—:—

C. E. Jensen og F. Borgbjerg:
Socialdemokratiets Aarhundrede
(fhv. A. Christiansens Forlag)
Hermann Pedersen.

—

I denne Tid, da flere Tyendeforeninger er ved at danne Bogsamlinger og oprette Læsestuer, vil jeg gerne henlede Opmærksomheden paa ovennævnte Værk som et af dem, jeg har lært allermest af, og som jeg mener ikke maa savnes i nogen Bogsamling

„Socialdemokratiets Aarhundrede" er det nittende Aarhundredes Historie i socialistisk Belysning, og det er vel overflødigt at bemærke, at der i hele det store Værk ikke findes en eneste kedelig Side; thi derfor borger alene Forfatternes Navne.

I det første Bind fortælles om Arbejderbevægelsen i Evropas tre Hovedlande: England, Frankrig og Tyskland. Hvordan den fra den første famlende Begyndelse efterhaanden opklares og antager fastere Former. Hvordan den udvikles fra utopisk til videnskabelig Socialisme, og hvordan Evropas Arbejdere efterhaanden kommer til Forstaaelse af, at det ny Samfund vindes ikke bag Barrikaderne, men med Stemmesedlen i Haanden.

Der fortælles uforlignelig, men altid letfatteligt, om Socialismens Forløbere og om de Episoder, der vil komme til at staa som Mærkepæle i Arbejderbevægelsens Historie, om Saint-Simon og Fourier i Frankrig, der fyslede med store — ganske vist uigennemførlige — Planer til en ny Samfundsordning, om Chartitsbevægelsen i England og om Revolutionsaaret 1848, da Tronerne rystede og Magthaverne og Udbytterne skælvede rundtom i Evropa, indtil Revolutionsrøret endelig kvaltes i Arbejdernes Blod.

Til Socialismens Forløbere maa ogsaa regnes Englænderen Robert Owen — den kooperative Bevægelses Fader — hvis Tanke var ved Oprettelsen af Brugs- og Produktionsforeninger at drage Produktionen af Varesomsætninger over paa Arbejdernes egne Hænder og derved gøre Kapitalisterne overflødige.

Et stort Afsnit helliges Ferdinand Lassalle — lige stor som Videnskabsmand, Agitator og Organisator — den Mand, der gennemagiterede Tyskland og skabte Begyndelsen til et tysk, socialdemokratisk Arbejderparti, indtil han, som han stod midt i dette Herkulesarbejde, kun 39 Aar gammel i en Duel faldt for en russisk Adelsmands Kugle.

Som en Mærkepæl i Arbejderbevægelsens Historie maa ogsaa nævnes Pariserkommunen, der endte med en Massefslagtning af franske Arbejdere, en uhyggelig Skændselsdaad, en uaftvættelig Skamplet paa Frankrigs Bourgeoisi og dets Fører ved denne Lejlighed Overklassepolitikeren Thiers!

Endelig lærer vi at kende Karl Marx, Internationales Stifter og „Kapitalen"s Forfatter, den Mand, der gjorde Socialismen fra Utopi til Videnskab og paa hvis Tanker det civiliserede Verdens socialdemokratiske Arbejderparti bygger.

Andet Bind omhandler Skandinavien og navnlig Danmark. Her begyndes saa langt tilbage som med en stor Tømrerstrejke 1794 — den Gang var det ellers strafbart at strejke; men der fortælles navnlig indgaaende om det politiske og sociale Røre i Fyrrerne og om Danmarks første Socialist Frederik Dreier, der levede i Tiden omkring 1850.

Egentlig Føling med Socialismen fik vi dog først da Louis Pio i Begyndelsen af Halvfjerserne søgte at omplante denne paa dansk Jordbund. De fleste ved formodentligt, at Magthaverne sendte Pio og hans Hjælpere i Forbedringshuset og lod Politi og Militær hugge ind paa københavnske Arbejdere, der vilde samles til Møde, og vi ved at Pio endelig, aabenbart som en paa mange Maader nedbrudt Mand, forlod Danmark for at søge Lykken — den han dog ikke fandt — i Amerika; men i Soc.-Dem. Aarhundrede vil vi faa meget udførlig Besked om den Tid.

Og saa kommer Genrejsningen i Firsernes bevægede Kampaar, da de første Socialdemokrater fik Sæde i vor lovgivende Forsamling. Herefter gaar det fra Sejr til Sejr, og Partiet vokser sig stort og stærkt. Alt dette, hele Danmarks politiske Historie i den sidste Menneskealder, oplever eller genoplever vi ved at læse Socialdemokratiets Aarhundrede.

De to Bind udgør tilsammen ca. 1600 meget store Sider med et Utal af Illustrationer: Portrætter, Karrikaturer o. s. v., og sælges nu smukt og stærkt i Indbunden for 15 Kroner, altsaa forholdsvis meget billigt.

Johs. K. Johansen.

Læsestuer og Biblioteker.

—o—

Bendstrup Afd. ved Mørke gaar foran!

—

Et af de vigtigste og mest betydningsfulde Punkter paa vort Oplysningsprogram er sikkert: Oprettelse af Kursus og Læsestuer. Her er en stor Opgave, som de forskellige lokale Foreninger sikkert med Held kunde kaste sig over noget mere, end de har gjort hidtil. Det er vel ikke saa overdrevent vanskeligt omkring i de forskellige Sogne at skaffe et Lokale, der egner sig til Bogsamlings- og Læsestue, hvor Medlemmerne kan samles bestemte Aftener om Ugen til aandelig Selvuddannelse og personlig Udvikling. Og Bøgerne? Ja, da maa man samle en lille Sum ind til at gøre det første grundlæggende Indkøb før og saa senere søge, naar Lejlighed gives, paa forskellige Maade at øge Samlingens Størrelse. Disse forskellige Maader skal jeg ikke her komme nærmere ind paa, men kun tilføje, at det afhænger jo en Del af, hvor aandelig opvakt Befolkningen er paa de forskellige Egne. Dog kan der naaes store Resultater, blot man har en god Villie. Betegnende i saa Henseende er det store Arbejde, som vor driftige Afdeling i Bendstrup har gjort, og som har resulteret i, at den nu har en ret pæn Bogsamling opstillet i et hyggeligt og tiltalende Lokale.

Der kan Medlemmerne saa samles bestemte Aftener i Ugen og tilbringe nogle Timer til Gavn og Glæde for dem selv.

Der findes forskellige Dag- og Ugeblade samt Tidsskrifter, der ligger fremme til Medlemmernes Afbenyttelse disse Aftener, desuden findes der Skriverekvisitter og forskellige andre Smaating, som ogsaa staar til fri Raadighed for de besøgende.

Der findes da ogsaa allerede mange udmærkede Bøger i denne Bogsamling, f. Eks. kan jeg oplyse, at mange af det udmærkede Ugeskrift „Frem"s Bøger og Værker er anskaffede og findes paa Hylderne.

Kort sagt: Det er et flot Resultat, der her er naaet i Løbet af kort Tid, og jeg føler Trang til at sige Bendstrup Afdelingen og specielt dens unge, energiske og intelligente Formand, Anders Chr. Randers, Tak derfor. Det vidner om Interesse og Forstaaelse i saa Henseende, og det skal sikkert ogsaa vise sig, at det vil bære store og gode Frugter. Jeg vil ønske, at alle vore Foreninger med Iver

vil kaste sig over denne Opgave og gøre Forsøg paa at føre den ud i Livet.

Vær overbevist om, at det er noget, der en Gang i Fremtiden vil sætte sine Mærker i vor Bevægelses Historie.

H. J. Hansen-Røjle.

Værre end Dyr.

—:—

Hyrdedrengens Plageaander.

—

Hvorfor harmes vi ikke?

—

Da jeg i Fjor var paa Lemvigegnen, fortalte man mig, at der i en Landsby i Nærheden af Havet indtil fornylig havde boet en Gaardmand, der hyppig straffede sin Tjenestedreng ved at tage ham med sig ind i Svinestien **og der fæste ham til en Stolpe med et Søm gennem Øret** „Saa kund' æ Stø' skjødløs Knajt staa der, indtil han kom paa andre Tanker".

Manden var meget **hellig,** saasom der jo næsten altid er en underjordisk Forbindelse mellem Fromhed og Ondsind; og sagtens har han gjort dette for at ihukomme det Ord af den hellige Skrift (5. Mos. 15, 17):

. . . „Da skal Du tage en Syl og stikke i hans Øre og i Døren; saa skal han være Dig en Træl bestandig; og saaledes skal Du og gøre ved din Tjenestepige".

Da jeg udsendte min Bog „Vredens Børn" modtog jeg mange Breve, der bekræftede, hvad der for mit Vedkommende ikke trængte til Bekræftelse, at jeg havde rørt ved en særlig ondartet Samfundsbyld.

Et af Brevene hidrørte fra en Mand, der i mangfoldige Aar havde siddet som Præst i den danske Folkekirke, men som til Forskel fra de fleste af sine Kaldsfæller havde et aabent Øje for den tunge Skæbne, der saa ofte beredes Smaamandens Børn, naar de betros den Bedrestillede.

Præstens Brev lød saaledes:

„Det er vel nu omtrent 25 Aar siden, og jeg har Grund til at tro, at nu vilde sligt ikke let kunde gaa for sig. Det var en for særdeles **hellig** anset Gaardmand i Udmarken; han havde „lejet" en Dreng, som den Sommer skulde gaa til Præst hos mig. Han — Drengen — sad altid og dvaskede, og jeg tror nok, at Lusene var det eneste, der holdt ham vaagen. De kravlede paa ham, og de andre Børn lod ham sidde ene paa Bænken, hvorved jeg blev opmærksom paa, hvor galt det var fat med hans Renlighed. Jeg tog ham saa ind til mig og spurgte ham ud og forstod, at det hjalp ikke, hvor meget han saa redte sig og vaskede sig, for hans Natteleje var ude i Kostalden.

Saa gik jeg selv ud til Manden. Han gik og pløjede og saa retfærdig ud.

Jeg forlangte at se Stalden. Ja, jeg kunde jo gaa ud og se selv. Der var intet at klage paa, for saadan plejede Bønderne mange Steder at huse deres „Knægte".

Naa, jeg gik ind, og det var en af de gamle, mørke, beskidte Kostalde, draperet med Spindelvæv under Bjælkerne. I en tom Baas med Køer til begge Sider var der først til Underlag bredt noget Halm, der var godt fremme i Raaddenhed. Herover var saa bredt et gammel pjaltet Hestedækken — „men hvad, det var jo Sommerdage, og der var lunt hos Køerne". — Ja, det var der, og der var Møg, og der var Stank, og der laa Drengen om Natten. Og som der staar i den bekendte Folkevise om Tranens Besøg hos Fluen, der endte med Bryllup:

„Der hoppede Lopper og der dansede Lus".

Jeg talte saa til Mandens Samvittighed, men den sad godt gemt bag Hellighed og Skriftsteder. Først da jeg lod ham vide, at jeg vilde underrette Sognefogden derom, og, hvis det ikke hjalp, Herredsfogden, gav han Køb og lovede at anbringe den arme Dreng i et lille Kammer paa Loftet i Stuehuset (tror jeg), og jeg forvissede mig ved et senere Besøg om, at Forholdene nu var saa taalelige som de kunde blive hos den gode, hellige Mand, hvilket ganske vist ikke vilde sige stort. Jeg maa tilføje, at Konen dog indrømmede, at det var ikke rigtig at handle saadan med en værgeløs fattig Dreng. „Men en tænkte jo ett over'et far æ Præst talt om' et". Se dette var min Oplevelse — ikke enestaaende forresten . . ."

*

Men hvor mange fattige Børn har saa gode Fortalere? Og dog: Hvem var nærmere til at tage sig af Sognets smaa Værgeløse, end Præsten, der optræder som Repræsentant for ham, der sagde: „Lader de smaa Børn (derunder vel ogsaa de smaa Hyrdedrenge) komme til mig — thi Himmeriges Rige hører saadanne til". — Gud hjælpe dem, de smaa Hyrdedrenge, for det Himmerige, den danske Agrar byder dem! Er det ikke selve Kostalden som i det af Præsten anførte Tilfælde, saa er det oftest et Sted i nær og lun Forbindelse dermed.

Som jeg nedskriver dette, træder en yngre Daglejer ind i min Stue. Da han hører om mit Æmne, siger han: „Ja, jeg har prøvet saa godt som nogen hvad det vil sige at være Hyrdedreng. Min sidste Plads var netop hos en rig Gaardmand her i Salling. Ja, nu er han død og henne; men Gud spar mig, som jeg fik Hug! Ogsaa hver Dag, der var paa Sky.

En Gang da var det alligevel bleven for haardt. Det gik akkurat saadan til: De havde en Tyr der paa Gaarden, som kunde blive mandolm saadan i Stødtal. Saa var der ingen, der kunde gaa til den. Men jeg var jo Hyrdedreng; jeg skulde gaa til den.

En Dag var den da bleven helt dævels; men jeg maatte jo værsgod ind i Tøjret til den og ha' den hjulpet til Vandtruget. Og det lykkedes mig ogsaa at faa et Forklæde bundet for Øjnene af den; for saa kunde jeg styre den.

Naa, det gik meget godt, indtil vi saa skulde ud i Marken igen. Thi saa havde jeg begaaet den Uforsigtighed at tage Forklædet fra Panden af ham.

Med det i samme havde jeg ham, og han vilde da rent ha' parteret mig; vi kom saa til at løbe efter hinanden rundt om en sto Slibesten, og skjønt jeg brølte af alle Kræfter, var der ikke et Menneske, der turde komme hen og hjælpe mig. Ved denne Rundfart fik Tyren Tøjret viklet om Slibestenen; det sinkede ham en lille Smule; og lige i det samme som han havde faaet Tøjret ind mellem Klovene, drejer jeg mig om og sætter ham Køllen lige i Panden, saa det ene Horn stented af! Nu kunde jeg styre gutten Ka'l! Han stod lige saa tolle og hældede med Hovedet, mens Blodet spølede af ham.

I det samme kom min Husbond med en Spanskrørsstok i sin Haand. Ja, som han tærskede mig! Saa der laa blaa og gule Strimer ad min Bælle. Ja, var ikke et Par Dræningskarle kommen til og havde reddet mig af hans Haand, tror jeg, han havde slaaet mig ihjel!"

*

— — — Saavidt Daglejeren!

Var det ikke paa Tide, der blev gjort noget alvorligt for disse smaa Piger og Drenge, hvis Liv er en eneste stor Forsømthed?

Vi har Love, der værner om Markens Vildt; vi har Dyrebeskyttelsesbestemmelser, der ta'r sig af Husdyrene. Men hvem ta'r sig af de smaa Hyrdedrenge, der tit er underkastet den frygteligste Vilkaarlighed.

En Gang maa det vel lykkes at faa Lovgiverne raabt op; indtil det sker, maa vi anbefale disse Børn paa det bedste til Menneskevenners Bevaagenhed; hav et vaagent Øje paa d'Hrr. Agrarer; lad ingen Mishandling gaa upaatalt hen.

Taber De end saa deres Sag, naar den gaar til Doms mellem dem og deres Bødler, saa vil der langsomt fremspire en Ret, der er højere end Højesteret.

Jeppe Aakjær.

Uge-Kronik.

—:—

Hos Regering og Rigsdag!

I Dagene før Jul havde vor Deputation, som bestod af Niels Mortensen, Johs. K. Johansen og Carl Westergaard, Foretræde hos den høje Regering og Rigsdag for at overbringe den vore Krav.

Deputationen overbragte de enkelte Ministre og Rigsdagsmænd et stort Ark, hvorpaa vore Krav var fremførte og motiverede. Derefter havde Deputationen en Forhandling med de forskellige Partiers ledende Mænd. D'Hrr. Bransager og Mads Larsen fra de Radikale og P. Sabroe, H. Rasmussen, Skanderborg, og Th. Stauning fra Socialdemokratiet lovede at støtte vore Krav paa bedste Maade.

Deputationen havde derefter en længere Forhandling med I. C. Christensen. Han var meget elskværdig og havde stor Sympati for flere af vore Krav. Bl. a. lovede han at støtte os i at faa Tyendeloven helt og fuldt afskaffet.

Deputationen vakte ikke ringe Opmærksomhed og alle de radikale og socialdemokratiske Blade har bragt lange Artikler derom.

„En fedtet Karklud".

Under denne Overskrift har N. P. Nielsen, Levetofte, skrevet et Gensvar til de 12 vrede Husmænd. Den kommer i næste Nr.

Det maatte udgaa paa Grund af Pladsmangel. Samtidig følger vort Svar paa de 12.s Indlæg i Nr. 65. Red.

Snyderiet!

Gang paa Gang har vi her i Bladet paatalt det Uvæsen, at nogle af vore Holdere, der engang har bestilt vort Blad nægter at betale vor Opkrævning, naar vi sender dem den. Den er endda kun paa 75 + 15 Øre i Porto, ialt 90 Øre.

Skønt vi ikke har opkrævet Beløbet før i December, er der dog nogle som nægter. Det er ikke kønt. Ingen bør gøre det. Det skader Bladet meget. Ønsker de ikke at holde vort Blad, kan de jo kun afsige det hos os. Det andet er og bliver Snyderi.

Nu for Januar Kvartal haaber vi at alle, der ikke ønsker vort Blad, afsiger det saadan, at vi ikke i dette Kvartal faar en eneste Opkrævning retur. **Carl Westergaard.**

Der er Forskel — —

Demokraten i Aarhus havde i Julen en stor og rosende Omtale af Højskolebladets Julenumer, men ikke et Ord om vort Julenumer.

Der er Forskel!

Siden vi begyndte vor Virksomhed i Aarhusegnen har vi ellers skaffet Demokraten mange Holdere.

Mon det kan siges om Højskolebladet?

Mon??

Hvorfor saa al den Reklame???

Forenings-Meddelelser.

Tanderup Afd. holder Møde Lørdag den 9. ds. med Fru Bjarnholt som Taler. Hende maa alle høre!

— Svejstrup Alken Afd. holder stort Møde Søndag den 17. ds., Kl. 6. Hansen-Røjle taler. Alle maa møde.

Under denne Rubrik kan alle Afd., som ikke har Raad til at annoncere, gratis faa optaget alle Meddelelser ang. Møder.

Vi maa have dem senest Onsdag Morgen

Red

Læs!

Det har nu lykkedes os at skaffe saa mange Eks. af Nr. 62, at alle, der ikke har faaet det, kan faa det ved at sende os deres Adresser.

Dem, der ønsker det, bedes derfor straks — inden 8 Dage — sende et Par Ord. Saa vil De straks faa det sendt.

Samtidig takker vi dem, der har overladt os de manglende Numre. **Red.**

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal snarest mulig. Vi sender da det Antal pr. Opkrævuing nogle Dage efter.

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

En ung Mand,

politisk interesseret, med gode Skolekundskaber, ønsker en Beskæftigelse ved en eller anden Virksomhed paa Landet snarest. Vedkommende, der har faaet en god Opdragelse, ønsker helst at blive optaget som Medlem af Familien. God Station ønskes, hvorimod der ikke ses saa meget paa Lønnen. Mulige Reflekterende bedes indsende Billet med alle fornødne Oplysninger mrkt. „Ideal" til nærværende Blads Kontor hurtigst muligt, helst i Løbet af 8 Dage.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Foredrag tilbydes

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger. Honorar: 4 a 5 Kr. og fri Rejse.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar 4 a 5 Kr. samt fri Rejse.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**

Honorar: 2 Kr. og fri Rejse.

A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri Esbjerg.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.

Honorar efter Overenskomst.

Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.

A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.

Laurits A. Jensen, Amaliegade 19, Købh. K.

Typograf Harald Jensen, Brønderslev.

Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.

Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.

Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.

Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet, Søften, Hinnerup.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Kontrolassistenter,

mandlige og kvindelige uddannes paa **Ribe Mælkeriskole.**
S. H. Salling.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

„De taler i Gaader. De kom frivillig, og dog er De Fange. Hvorledes kan disse to Ting stemme sammen?"

„Jeg rejser gennem Sibirien for at se til min Fader".

„Deres Fader?"

„Ja, han er deporteret hertil. Men da jeg kom til Nikolajevsk, blev jeg anholdt efter Guvernørens Befaling".

„Det er mærkeligt", mumlede Soldaten.

„Hvorfor mærkeligt? Kan man ikke vente sig alt af Peter Alexieff?"

Til Svar herpaa trak Soldaten paa Skuldrene enten til Tegn paa Ligegyldighed for Æmnet eller Foragt for Guvernøren.

„Kender De noget videre til Guvernøren?" spurgte Rachel.

„Nej. Jeg har kun været her i fire Maaneder. Jeg er kommen fra Tobolsk. Kender De ham godt?"

„Gud give, at jeg ikke gjorde det".

„De er en Jødinde?" spurgte Manden.

„Ja".

„Og De er kommen for at se Deres Fader?"

„Ja".

„Hvad hedder han?"

„Aron Aromo".

I et Øjeblik saa Soldaten medynksfuld paa hende og bemærkede derpaa:

„Ved De ikke, at Aron Aromo er død?"

„Død!" gentog Rachel i en underlig hul Tone, idet hun blev ligbleg og maatte støtte sig til Barakkens Trævæg.

„Ja", sagde Manden deltagende, idet han saa paa den ved Slaget halvt bedøvende Kvinde.

Men pludselig syntes hun at faa sine Sanser tilbage, og idet hun lagde sin Haand paa Soldatens Arm, udbrød hun:

„Sagde De, han var død?"

„Ja".

„Hvornaar døde han?" spurgte hun hæst.

„Det kan vel være for omtrent tre Maaneder siden".

„Har De kendt ham?"

„Nej, men hans Død blev meget omtalt blandt Soldaterne og Fangerne, thi man sagde, at Guvernøren havde pisket ham ihjæl".

Rchael stønnede. Derpaa trak hun Læberne sammen og drog et langt Aandedræt gennem Næsen, som en, hvis Harme og Bitterhed ikke kunde komme til Orde. Men efter et Øjebliks Forløb kom Kvindenaturen til sin Ret, og idet hun ravede hen til en Træbænk ved Døren, sank hun om paa den og hulkede krampagtigt.

Soldaten talte nogle venlige Ord, men hun agtede ikke paa dem, og han gik sin Vej. Han var ikke vant til den Slags Scener, og hans Følelser var ganske naturligt sløvet; men for Rachel havde Oplysningen slukket den sidste Gnist af Haab og knust hendes Hjerte.

I den lange og triste Nat udøste hun i Taarer sin maalløse Sorg, men da Dagen gryede og Reveillen lød, tørrede hun sine Taarer bort, og hun saa ud, som om hendes Ansigt virkelig havde gennemgaaet en fysisk Forandring i Nattens mørke Timer.

I hendes Øje luede en Vildskab, der aldrig før havde været der, hendes Ansigts skønne

Aarhus.

AVERTER!

»Tyendebladet«.

Organ for Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Redaktør: Carl Westergaard.

Medarbejdere: Forfatterne Joh. Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, M. Andersen-Nexø, P. Bjarnholt samt Husmændene Niels Mortensen og Johs. K. Johansen. Desuden H. J. Hansen-Røjle, Adolf Skouboe, Fru Elna Bjarnholt, Bertram Eggers, Sagfører Fr. Sørensen, Jeppe Søndergaard Marius Olsen, Jens Baltzar, Vilh. Larsen, Carl V. Sørensen m. fl.

Tegner: Viktor Jensen.

„Tyendebladet" er et af vore bedste Ugeblade. Det bør findes i hvert Husmandshjem og Tyendekammer!

Bladets Indhold: Agitation, Oplysning og Underholdning. Dets Motto: For Oplysning og Organisation Frihed og Selvstændighed.

Godt Annonceblad, særlig ang. Pladser. Over 8000 Læsere hver Uge!

„Tyendebladet" ejes, ledes og udgives af unge og ældre Landarbejdere og Husmænd og bør derfor læses og støttes af hele Underklassen paa Landet.

ABONNER!

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Den billigste

Abonnér paa „Tyendebladet".

Fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,

giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Alle de i Kvartalet udkommende Nr. faas til enhver Tid. Alle vore Venner maa gøre det, de kan, for at faa Bladet udbredt. Forsøg at faa alle Husmænd, Arbejdsmænd og Tjenestefolk til at holde det.

Er der en, Du gerne vilde forære et Kvartal til som Prøve, kan det faas for 50 Ø. Benyt dette Tilbud særlig for at faa Landarbejdere og Husmænd til at holde det.

J. C. Christensen

siger, at man skal rose sin Kone! Vi mener derimod det er mere nødvendigt at være Holder af

„Tyendebladet".

Det koster kun 75 Øre Kvartalet. Det sidste af dette Kvartal **gratis.**

Skræderforretn.

er absolut

Fredensgade 43 (Hj. af Sønderalle).

G. Sørensen.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Søndergade 31 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Fjenneslev Afd.

afholder Generalforsamling Søndag den 10. Januar, Kl. 8, i Fjenneslev Afholdscafe.

Dagsorden:

Valg af Formand og Kasserer.

Kontingent for Januar Kvartal modtages.

Nye Medlemmer optages.

Talrigt Møde er nødvendig.

Bestyrelsen.

Svejstrup.

Svejstrup og Omegns Tyende- og Landarbejderforening afholder Møde Søndag den 17. Januar, Kl. 7 Aften. Hansen-Røjle taler. Niels Chr. Nielsen holder humoristisk Oplæsning. Efter Mødet drikkes der Kaffe.

Entre 20 Øre.

Laurits Larsen.

Brabrand.

Lørdag den 9., Kl. 8½, afholdes Generalforsamling i Brabrand Konditori. Valg af Formand og Kasserer samt Delegerede til Kongressen. Efter Generalforsamlingen Bal for Medlemmerne. Herrer 65 Øre, Damer 35 Øre.

Nye Medlemmer optages.

Bestyrelsen.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**

Ry St. ved Gudenaa.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,

Skomager og Træskohandler,

Brønderslev!

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.

Alt med Garanti.

N. Horseby, Uhrmager

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Træk var hærdede, og hun gjorde nu i det hele Indtryk af at være en barsk, grusom og uforsonlig Kvinde.

Hun var ikke længere den Rachel, vi først lærte at kende i St. Petersborg. Da syntes Livet fuldt af Løfter, og Haabet smilede. Men Løfterne var ikke bleven opfyldt, Haabet var død, og hendes Hjerte, i hvilket Kærligheden en Gang blomstrede, var forvandlet til Sten Hun ræddedes aldeles ikke ved Døden, og hele. hendes Livs Maal og Opgave indbefattedes nu i dette ene frygtelige Ord: Hævn. Hvad andet havde hun at leve for? Hvad andet kunde krydre hende Livet?

Dagen var til Ende, før Afdelingen naaede Bestemmelsesstedet, den egentlige Fangekoloni paa Sakholin.

Det er en skummel, uhyggelig Egn, hvor Jorden er saa sumpet og svampet, at Dyrkning er en Umulighed. Her paa dette øde Sted er der to Barakker eller Fængsler. Der er ogsaa nogle faa Træhuse til Soldaterne og Officererne, men ellers er alt øde og ubeboet.

Over Sakholin synes Gud at have ladet sin Forbandelse hvile, men den mægtige Czar ender derhen mange af sine Undersaatter med en raffineret Grusomhed, der godt kunde være en Opfindelse af Menneskehedens fælles Fjende. Der raadner de hen i levende Live, bliver afsindige, dør, bliver begravet, og efter en kort Tids Forløb kender intet Menneske deres Grav.

Den næste Morgen blev Rachel ført frem for Guvernøren, og hun stod atter Ansigt til Ansigt med Peter Alexieff.

Han havde forandret sig noget i det ydre, siden de saa hinanden sidst. Klimaet og Kosten havde ældet ham. Hans Haar var bleven hvidt, hans eneste Øje var indfaldent, og Fugtigheden havde gjort hans Hud gusten.

„Saa mødes vi altsaa igen, Jødinde", sagde han, idet han fæstede Øjet paa hende og blev forbavset over den Forandring, der var foregaaet i hendes Ydre.

„Ja, det gør vi", sagde hun, idet hun rynkede Panden.

„De kommer for at se Deres Fader", bemærkede han med et grusomt Smil.

„Jeg er rejst fra St. Petersborg i den Hensigt. Men da han er død, vil jeg ikke mere faa ham at se i denne Verden".

„Hvorledes ved De, at han er død?" raabte Alexieff med en truende Mine.

„Jeg har hørt det".

„Af hvem?"

„Det vil jeg ikke sige Dem".

„Tag Dem i Agt, Kvinde!"

„Tru mig ikke, Peter Alexieff", udbrød Rachel. „Jeg er i Deres Magt, og De kan pine og slaa mig, om De har Lyst. Men i Guds Navn raader jeg Dem til at tage Dem i Agt. Et Menneskeliv er forgængeligt, og Herren har sagt: „Hævnen hører mig til". Selv om De kan undgaa Menneskers Straf, saa vær forvisset om, at Guds Straf vil ramme Dem"

Hun talte saa højtideligt og mystisk, at hans fejge, overtroiske Natur fik ham til at fare sammen; men idet han hævede sin raa, brutale Stemme, udraabte han:

„Kvinde, jeg har ladet Dem føre herhen, ikke for at diskutere med Dem, men for at tale om min Søn. Ved deres fordømte Ansigt har han mistet Forstanden og har fulgt Dem gennem Sibirien. De har forhekset ham. Jeg siger ikke, at De har gjort det med Forsæt, men det er en Kendsgærning, og han

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,

Tlf. 123. Storehedinge.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup ···· Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Al Slags nyt, moderne og solidt

*** Fodtøj, ***

samt ægte Petesborg-Galoscher, leveres stadig til billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Skomager N. P. Larsen,
Viby, Nørre Aaby.

Udkommen er:
„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag,
Vammen — Viborg,

Abonnér paa „Tyendebladet".

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Giv Agt!

Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen

bør til Jul købe deres Fodtøj i min Forretning.

Største Lager! Billigste Priser.

NB. Mine bekendte jernstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælgds til **8½ Kr. pr. Par** i alle Størrelser!

J. Thingvad, Norsgade 15, Aarhus.

Læs her!

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Ejvin Laale:

Sejr

- En Fortælling om en, der vandt frem -
— Illustreret af Otto V. Larsen —
udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.
Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Kredsforening for Vestfyn.

Alle Afd. paa Vestfyn, der vil deltage i Dannelsen af en Kredsforening, bedes give Møde paa Nørre Aaby Gæstgivergaard Søndag den 17. ds., Kl. 2 prc. Bestyrelsen for alle Afd. samt en Repræsentant for hver paabegyndt 10 Medlemmer har Stemmeret og Valgbarhed.

Dagsorden:

1. Valg af Kredsformand samt Bestyrelse.
2. Valg af Kredsrepræsentant til Kongressen.
3. Kontingent til Kredsen.
4. Eventuelt.

P. F. V.
M. Knudsen,
Holbergsminde.

Regnskabet for „Fyns Kredsforening".

Indtægter:

Medlemsbidrag	25	Kr.	20 Ø.
Bidrag til Fanen. . . .	106	„	00 „
Fest i Næsbyh. Skov	98	„	30 „
do. Baaring Skov . .	116	„	00 „
Kredsm. i Folkets Hus	8	„	26 „
Ialt	353	Kr.	76 Ø.

Udgifter:

Næsbyhoved Skov. . .	100	Kr.	94 Ø.
Kredsm i Folkets Hus	6	„	50 „
Fest i Baaring Skov .	112	„	85 „
Foreningens a Udg. saasom Bøger, Porto Rejseudg. Annonce og Love o. a. m.	56	„	90 „
Ialt	277	Kr.	19 Ø.

Kasse d. 25—12.—08 76 Kr. 57 Øre.

Nævnte Beløb er i Dag udbetalt til Laurits Madsen, Nr. Lyndelse pr. Aarslev.

I det vi beklager, at vi, paa Grund af, at flere Afd. har undladt at betale Kontingent har maatte bruge af de Penge til Administrationen, som er indkommen til Fanen, henstiller vi Undertegnede Revisorer til de Afd. som har været indmeldt i Foreningen, at indkalde til et Møde for at tage Stilling til, hvad Pengene skal bruges til.

Og kan vi da paa Kongressen tage den Sag op i et særlig Møde.

N. Kristian Nielsen,
Revisor.

Laurits Madsen,
Revisor.

NB. Medlemmerne bedes møde talrig Søndag den 10. Januar, Kl. 12, i Dømmestrup Forsamlingshus for at søge at oprette en Kredsforening for Midtfyn.

N. Kristian Nielsen.
p. t. Odense den 25.—12.—08.

Ny Kredsforening.

Nr. Lyndelse, Hjallelse og Fangel agter at afholde et Møde i Dømmestrups Forsamlingshus Søndagen den 10. Januar, Kl. 2, for at søge at faa oprettet en Kredsforening for Midtfyn, hvortil Afdelingerne indbydes.

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

kan ikke rive sig ud af Fortryllelsen, hvis De ikke kommer af Vejen. Saa vil han igen faa sin Forstand tilbage, han vil igen blive min Søn og komme til at hade Eders Race, ligesom jeg hader den. Hør nu mine Ord. De er jo en Fange her, og Deres Liv er i mine Hænder; men jeg skænker Dem dette Liv og Deres Frihed paa den Betingelse, at De i min Nærværelse siger min Søn, at De under ingen Omstændigheder vil modtage hans Kur, men at Eders Veje herefter vil være vidt forskellige. Naar De har gjort dette, vil jeg give Dem Lejlighed til at komme bort herfra og naa Vladivostok, hvis de vil sværge paa at forlade Rusland og rejse til Frankrig eller England. Gaar De ind paa disse Vilkaar?"

„Ja", svarede hun.

Peter Alexieff smilede selvtilfreds, idet han ringede paa Klokken og gav den kort efter indtrædende Soldat en Ordre. Faa Minutter efter kom Ivan ind til sin Fader, bevogtet af to Soldater.

„Dreng", sagde Guvernøren strængt, „der ser Du den Jødepige, som Du lig en affindig har fulgt mange, mange Mile. Hør nu fra hendes egne Læber, at den Lidenskab, Du nærer til hende, er haabløs. Tal, Jødinde, er det ikke saaledes?"

„Jo".

„Og intet i Verden kunde bevæge Dem til at ægte ham?"

„Intet".

„Hører Du det, Dreng? Denne Jødepige forsmaar dig, og dog har Du, en kristen, fulgt hende gennem Sibirien. Ryst dog Galskaben af dig og vær en Mand. Lad ikke denne Fortryllelse beherske dig længere. Du har sikkert for megen Æresfølelse til at lade dig haane af en Jødepige. Gaa, og naar jeg ser dig næste Gang, lad mig saa vide, at Du har faaet din Forstand tilbage".

Ivan sagde ikke et Ord, gav intet Svar eller nogen Tegn til, at han var paavirket af, hvad han havde hørt, undtagen ved sin nedslaaede Mine og fortvivlede, bedende Udtryk i Øjnene. Da han var gaaet ud sammen med Soldaterne, ringede Peter atter, befalede sin Skriver at udfærdige et Pas til Rachel Aromo, hvorved hun ikke blot kunde rejse til Vladivostok, men straks komme om Bord paa et Skib og rejse til hvilken Havnestad hun havde Lyst.

Da Passet var færdigt, rakte han hende det og sagde:

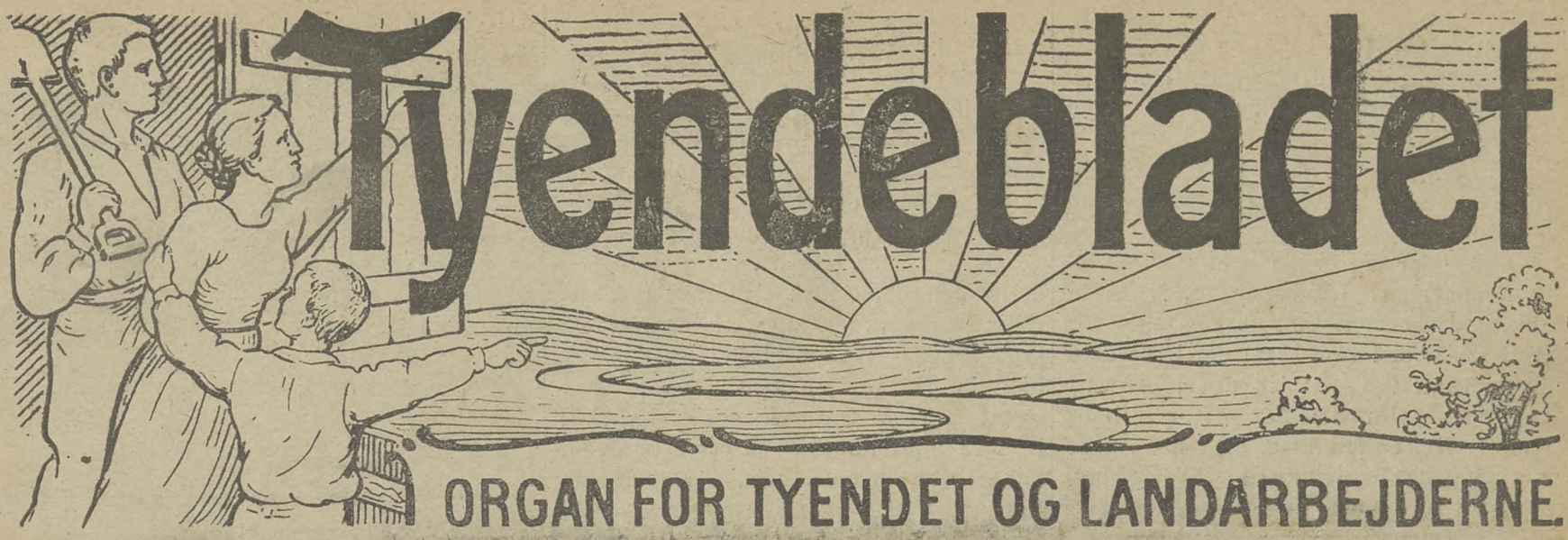
„Om to til tre Dage vil De blive eskorteret ned til Kysten og derfra over til Fastlandet. Før De rejser, skal jeg forsyne Dem med de nødvendige Penge".

Rachel tog Passet og gemte det ved sit Bryst, idet hun blot bemærkede:

„For Øjeblikket er altsaa Deres Højhed færdig med mig?"

„Ja, De kan gaa", sagde han barskt, thi han vidste, at hun foragtede og hadede ham.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 68. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 17. Januar 1908. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Vinter-Tanker.

—:—

Jeg kommer ud paa Gaden en tidlig Vintermorgen
og ser den første, hvide Sne, i al dens fine Pragt.
Der gaar jeg, Proletaren, — og føder mine Tanker
om Vinteren og Sneen om Kulden og dens Magt.

Og Tankerne de danner saa skarpe Perspektiver,
de viser ingen Vinterfred fra Ovnens lune Krog,
og ingen røde Kinder og ingen glade Øjne;
men kun et langt og endeløst formet Tiggertog

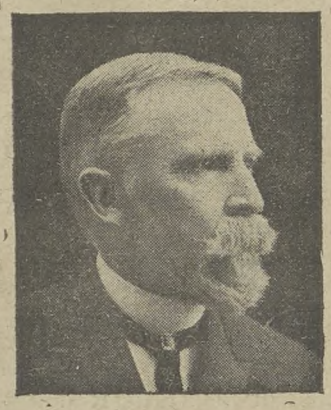
af blege Mænd, hvem Nøden har trykt sin Bog i Panden,
en Bog, hvori du læser klart om Livets haarde Tryk,
af sølle Børn, smaa Skygger af det, de skulde være,
af Kvinder, som har trællet, saa krum blev deres Ryg.

Mit Øje møder Sneen, den første, fine, hvide,
der glitrer saa forsoningsfuldt i Gadelygters Skær,
— og dog, den danner Tanker med slige Perspektiver,
hvad har den vel at gøre med denne Tiggerhær?

Jo vist! Den rummer Spiren til Kuldens skarpe Biden,
og Vinterkulden lammer dig, naar du i Pjalter gaar.
Og Pjalterne dem fik vi i naadig Vuggegave,
os som vel er de største; men altid nederst staar.

Og derfor maa vi lide, naar Vintersneen kommer,
hvad skal vi med en Samfundsform, hvor Vinter avler Savn.
Jeg føler atter Kraften til Kampen imod Magten,
den Kraft, som hver maa drive, der bærer Slavens Navn.

Hans Laursen.

Folketingsmand Krabbe.

Her ser vore Læsere et Billede af den kendte Folketingsmand, Herredsfogden fra Kjellerup, Hr. Krabbe.

Han hører til den moderate Fløj indenfor det radikale Venstre, og man maa ret ofte forbauses over de Stillinger han som radikal Politiker kan indtage.

Forøvrigt er Hr. Krabbe ellers en ret elskværdig og sympatetisk Mand.

500!

—:—

Som jeg kort meddelte i min Nytaarsartikel, har vort Blad i det sidste Aar haft en Fremgang paa 1800 nye Holdere. Alene i det sidste Kvartal havde vi en Fremgang paa ca. 600 Holdere. Det er store Tal og de fortæller os om den gode Udbredelse vort Blad har og stadig faar — altsammen noget, der i højeste Grad maa glæde vore mange Venner og forarge vore arrige Fjender.

Trods det, mange Bønder forbyder deres Folk at holde Bladet og forfølger det paa alle Maader, ja, undertiden brænder det — trods al det har det lykkedes os at naa saa vidt!

Det maa vi glæde os over!

Men —

Ja, trods den udmærkede Fremgang er der dog et men.

Og dette men er: Vort Blad kan endnu ikke helt bære sig! Det gaar nemlig ikke saa let til at starte et stort Blad uden Penge og faa det til at bære sig.

Der maa endnu ofres lidt Penge, Arbejde og Energi.

Men vi er jo unge og raske og har Lyst og Mod til at tage fat og vove lidt, og derfor gaar det nok!

Vi er ovre det værste, nu har vi kun et lille men at klare.

Det maa vi ogsaa have klaret — helst snarest!

Vi mangler endnu ca. 500 Holdere i at Bladet kan bære sig. Det er det hele. Det er mange, vil nogle sige, skønt det dog ikke er saa galt endda.

Vi er nemlig saa heldig stillet, at vi er mange — flere Tusinder om Arbejdet, og derfor bliver det let at klare.

De 500 nye Holdere kunde skaffes paa **en Søndag,** hvis en Del af os gik ud og viste et Par Ikke-Abonnenter vort Blad, talte med dem om vor Sag og fortalte om vor hæftige Kamp for de fattiges Ret og viste dem vor Medarbejderliste og hvad andre har sagt om Bladet.

Er der 500 af vore raske Holdere, der vil gøre det, har vi naaet vort Maal inden Aften!

Det vilde være herligt at tænke sig det!

Lad os prøve det!

Alle Mand ud!

Ingen maa blive hjemme!

Det vilde være morsomt og glædeligt om vi i næste Nr. kunde meddele, at de 500 var naaet! Bladet kan bære sig! Hurra!

Kammerater! Tag fat og Sejren er vor!

Jeg stoler paa jer!

— — —

Enhver maa kunde forstaa, at det ikke er Smaapenge, det drejer sig om, naar Talen er om et saa stort Foretagende som vort Blad. Oplaget er stort og det er meget dyrt at faa det trykt, Annoncerne er desværre faa og de daglige Udgifter er store.

Over 100 Kr. maa vi hver Uge skaffe for at det kan gaa!

Det er mange Penge, og de er vanskelige at faa. Ofte maa Byen og nærmeste Omegn pløjes igennem flere Gange for at skrabe de mange Penge sammen.

I de sidste 2 Maaneder (15. Novbr.-15. Jan.) har vi haft en Udgift paa 1910 Kr.! Dette Tal alene viser, at Bladet er et stort Foretagende, hvor der skal passes nøje paa hver Øre!

Men de 600 nye Holdere i dette Kvartal, vil nogle spørge, har de ikke gavnet Bladet?

Nej, det har de ikke. Tværtimod! De har forhøjet vor Bogtrykkerregning ganske betydelig. Det er det eneste. Indtægterne er gaaet til de mange Agenter, som har skaffet os dem! Vi fik intet. Men det kommer jo nu i dette Kvartal. Vi haa-

ber jo, at alle disse nye Holdere fortsætter med at være Abonnent paa vort Blad.

Vi vil jo gøre alt for at de kan blive glade ved vort Blad og komme til at holde af det.

Nu har vi ikke Raad til at holde flere Agenter. Nu maa vore Læsere tage fat — gratis!

Det stoler jeg paa, I gør!

Kammerater! Landarbejdere, Tjenestefolk og Husmænd! Støt nu som altid vort Blad saa godt I kan! Skaf det Udbredelse og Indtægter! Tegn Holdere, Annoncer og Aktier til det efter Tid og Evne! Det er jert Blad, og I har Ansvaf for det. Dets Indhold skal jeg gøre saa godt som mine ringe Evner strækker til. Jeg vilde gerne gøre det saadan, at I kunde rigtig glæde jer over det og føle det som en Foryngelse, hver Gang Bladet kommer ind ad jer Dør.

Det skal jeg gøre saa godt jeg kan. Resten maa I besørge.

Jeg tror, I vil. Jeg har aldrig tvivlet derom!

En Hilsen til jer alle og Tak for jer Støtte!

Eders forb.

Carl Westergaard.

Sognets Barn.

Af **Chr. C. Korgaard.**

—:—

Men han var jo lidt magelig anlagt, og hvad — han havde saamænd nok at gøre med Kommunens Sager i Forvejen, saa var det galt med de fattige, og saa var det galt med Vejene, saa manglede Degnen Dit og Præsten Dat, og altid kom de til ham med deres Plagerier, saa hvorfor skulde han gøre sig Bryderi og maaske paaføre Kommunen Udgift, naar det kunde undgaas. Drengen havde jo ogsaa selv sagt til ham, at han var tilfreds, og naar det var saadan fat, kunde han ogsaa nok forstaa, at han ingen Nød havde. Han følte en svær beroligende Fornemmelse indvendig, saa havde han da ingen Synd paa sig for den Drengs Skyld.

Det maatte lige godt være en Pokkers Knægt. Det var s'gu ogsaa bedre selv at klare det, end at løbe om og klage sig til Per og Poul og gøre Folk, der i Forvejen havde nok at bestille, Ulejlighed.

„Du var da vel ikke selv Skyld i det?" spurgte han derfor helt ironisk, da Hans Jensen havde endt Beretningen om det frygtelige Overfald, han havde været Genstand for.

„Selv Skyld i det! Kanske du holder med ham?" peb Hans Jensen og blev yderligere opirret, da han troede at se et skælmsk Blik i Sogneraadsformandens Øje. „Kanske det ikke maa være tilladt at smække en saadan forbandet Knægt en Lussing, en eneste lille Lussing, naar jeg træffer ham sovende ved sit Arbejde, saa skal jeg sige dig en Ting, Peter Andersen, saa vil jeg ikke have jeres forbandede Knægt en Time længere i mit Hus. Han skal arresteres, og naar han saa har faaet sin Straf, kan I gøre med ham, hvad i vil. I mit Hus skal han ikke komme mere, en kunde jo risikere, at blive slaaet ihjel af saadan en forbandet Hvalp".

Der slog en Tanke ned i Peter Andersen.

Han manglede jo selv en Dreng. Hans Tjenestedreng laa jo syg hjemme og kom maaske ikke mere i Sommer.

Vilde Hans Jensen af med Jens Peter, kunde han sikkert her faa en dygtig Dreng og paa en Gang gøre baade sig selv og denne en Tjeneste uden at paaføre Kommunen nogen Udgift.

Det var jo ligefrem udmærket.

„Ja, ja, Hans Jensen", indrømmede han derfor helt diplomatisk, da denne tav, „det er selvtølgelig urigtigt af Drengen at lægge Haand paa sin Husbond — men at han gør det, kan jeg jo ikke holde for — og at du efter dette vil af med ham, kan jeg saa godt forstaa. Vi ser selvfølgelig helst, at du beholder ham, men tvinge dig kan vi vel ikke, og faa ham for Øvrigheden, synes jeg ingen Grund der er til. Du har jo ingen Skade taget, og det vilde jo være Synd for Drengens Fremtid, om han skulde straffes paa den Maade".

Men det kunde Hans Jensen ikke gaa ind paa.

Peter Andersen kunde sagtens snakke. Det var ikke ham, der var bleven overfalden. Jens Baks Søn og Karl kunde bevidne, at det var et rent Under, at han var sluppen derfra med Livet. Retten skulde have sin Gang, Peter Andersen skulde følge med straks og faa holdt et ordentligt Forhør over Synderen.

Denne indvilligede heri, men det var rigtignok en hel anden Bagtanke.

Han antog nok, at Hans Jensens Skildring var en hel Del overdreven, men det var jo bedst at faa rigtig Redelighed derpaa, og naar det maaske viste sig, at Manden havde været godt ude om det, han havde faaet, saa kunde han benytte Lejligheden til at læse ham Teksten godt igennem og saa tage Drengen fra ham med det samme.

Han havde jo nylig sagt, at han ikke vilde beholde Drengen en Time længere, og det blev han vel nok ved med, naar han blev holdt godt vred, indtil der i Jens Baks Søn og Karl kunde faas et Par Vidner, der kunde høre derpaa. Det var attid det sikreste, saa kunde der ingen Vrøvl komme bagefter.

Saa lavede han sig til, og snart kunde de nede fra Mosen se, at de to Mænd kom skridtende over Marken.

Jens Peters Hjerte bankede, og han saa sig uvilkaarlig om efter sine Sekundanter.

Gudskelov, nu kom de over til ham!

De kom omtrent samtidig med Mændene, og det var godt, de kom, for Jens Peter var ikke i Stand til at faa et Ord frem, da Peter Andersen med stræng Alvor spurgte, hvad det var, her gik for sig.

Jens Baks Karl var bedre skaaren for Tungeaaandet, og han tog derfor straks Ordet.

„Hvad der gaar for sig, spørger du", svarede han, „hvad andet vel, end at den taabelige Stodder kommer her og overfalder Drengen, og for ikke at blive slaaet helt fordærvet, maa han saa naturligvis værge for sig, saa godt han kan, og det gjorde han for Resten brillant".

„Var det uden Grund, at jeg . . ." begyndte Hans Jensen, men Karlen afbrød ham straks.

„Ja, Fanneme var det saa! Ja, det var det", saa bandede han paany og vendte sig om mod Sognefogden, „for Sagen er den, at Drengen har gjort et Arbejde i Dag, som ingen Karl behøver at skamme sig ved. Den Stak har han lavet og den og den og saa de to bag ved", forklarede han og slog ivrig ud med Haanden og viste, hvor meget der var bestilt. „Var der saa noget ondt i, om han ogsaa tog sig en Lur ovenpaa?

Og saa kommer den taabelige Stodder og farer løs paa Drengen uden videre. Han skabte sig som et vildt Dyr, og det var s'gu godt, Jens Peter kunde holde ham fra sig. At han under de Omstændigheder kunde komme til at give ham en Næsestyver, er let at forstaa, han skulde s'gu givet ham en halv Snes Stykker til, mens han var ved det.

Peter Andersen vendte sig om mod Hans Jensen.

(Sluttes).

Jord til Landarbejdere.

—o—

(Sidste Artikel).

IV.

Man vil maaske sige, at Husmændenes Krav til Loven nu er en Del mer demokratisk end deres Krav i 1903. Ja, det tror Skam! Kapitalismen har ogsaa udviklet sig siden. Flere af Gaardmændenes Børn er dreven ned i Husmændenes Rækker, Landarbejdernes store Skare er vokset betydelig, flere er dreven ind til Byerne, Prioriteterne paa Landbruget og Arbejdsløsheden er vokset, Demokratiet er vokset, Socialdemokraterne i Folketinget fra 14 til 24, de Radikale er adskilt osv. Smaahusmænd, Landarbejdere og Tjenestefolk lader sig ikke godvillig det byde, man bød dem i 1903.

„Men vore Krav kan ikke gennemføres", siger man saa.

Hvoraf ved I det? Hvis I hjalp os i Stedet for at dække Modstanderne med et moderat Forslag, skulde I se, det gik.

Vi kan maaske sige, at hvis Kravene i Husmændenes Resolution gaar frelst gennem Rigsdagen, kan de takke os og vore Krav derfor. Det er altid Oppositionen, der regerer.

Den jyske Kommission med Jørg. Nielsen i Spidsen fremhæver stadig med Selvfølelse, at de har sat Prikken over I et i denne Sag, idet deres Forslag om Jord til Landarbejdere er det, der bliver Lov. Derved mener de at have skabt sig en stærk Stilling for lange Tider. Det er akkurat som hørte man de Moderate i Begyndelsen af 90erne, da de med deres snusfornuftige Politik og ved at svigte Demokratiets Sag brystede sig af at arbejde for det fornuftige og det „gennemførlige" i Modsætning til saadanne Drømmere og Fantaster for ikke at sige Fusentaster som C. Berg og Hørup og deres Folk, hvis Krav ikke kunde gennemføres.

De Moderate opnaaede nu alligevel ingen langvarig Anseelse eller stærk Stilling. Men det er ganske rigtigt, ved ikke at sigte højere end lige i Hjærtet af Landstinget, vil det altid være let at sætte Prikken over I et i Politik. Men de nederste i Samfundet vil føle sig svegne og forraadte derved, i dette Tilfælde, Landarbejdere, Tjenestefolk og Smaahusmænd, hvem Loven skal komme til Gode.

Maa jeg her minde om afd. Finansminister Vilh. Lassens Ord: „I Ordet det gennemførlige, ligger hele de Moderates Politik, i det at hævde sit Standpunkt, deri ligger hele Venstres".

Samme Vilh. Lassen skrev ogsaa, at de Moderates Parole var, hverken at sigte højere eller lavere, men lige i Hjærtet af

Landstinget, altsaa efter hvad de paa Forhaand var sikker paa, Landstinget kunde drives med til.

Det er farligt at stemme sine Fordringer ned paa Forhaand, hvis man vil opnaa et Resultat. Der maa nemlig staa Magt bagved. Men dette naaes ikke paa et saadant udtyndet og udvandet Forslag som de jyske Husmænds. Hvis man falder paa et saadant Forslag, har man ingen Chance for at rejse sig igen. Paa et saadant kan man ikke tage Kampen op og slaa Modstanderne og vinde den offentlige Mening. Man nedlægger blot Vaabene paa Forhaand og magtstjæles af Indrømmelser og Kompromisser og raadne Forlig. Det gælder at „holde sin Sti ren". Ved at udviske alle Anskuelser og Modsætninger taber vi vor Karakter og vor Surdeigsevne.

Arbejdet med at gennemføre Reformer bestaar simpelthen i at vække Folk til at tænke over Sagen. Men Drøftelsen af en Sag er den virksomste Maade til at vække Folk til Tænkning.

Derfor opnaar en Klasse og et Parti, der er i Opposition, langt mer ved at drive en Sag frem til Drøftelse gennem at holde sine principielle Krav frem end ved Indrømmelser, der altid i samme Grad skaber Stilhed over Sagen.

For at gennemføre noget, maa man være begejstret og vække Begejstringen. Men det er kun de store Tanker, der kan vække de store Masser og skabe denne Begejstring og vække deres Tænkning. Det formaar Smaatterier ikke.

Tyende- og Landarbejderforbundets Betydning i denne Sag staar derfor i langt større Forhold til dets Agitationsevne end til dets Tal. Det kommer an paa Anskuelsernes Magt, det Tag, det har Udsigt til at vinde i Befolkningen, Evnen til at erhverve Stemmer. Her har vi den aller heldigste Stilling. Selv om vi skal støde de 50 opad, vil vi vinde, ikke de 50;000, men de 100,000 nedad.

Intet er nemlig saa stærk som en Tanke, den vaabenløse, nøgne Tanke.

Niels Mortensen.

Kommer Bladet ikke

regelmæssig om Lørdagen bedes vore Holdere **straks klage skriftlig** til Posten og opgive de manglende Numre, som da straks faas.

Hjælper det ikke — men det gør det i Reglen — da skriv til Bladets Kontor.

Det **første** er dog altid langt det letteste og billigste baade for Holderne og for os.

C. W.

Fra Slagmarken.

—:—

Et Sogneraad som Lovbryder. Hvad siger Jørg. Nielsen, Viby?

Forleden, da jeg var ude i Viby for Bladet, blev jeg gjort opmærksom paa, at der i Sognets Fattiggaard var Jernvinduer for Karlekamret. De ærede Sognerødder kender aabenbart kun lidt til vore Loves A B C. Gjorde de det, vidste de nok, det var lovstridigt at sætte Jernvinduer selv i et Karlekammer.

Hvad skal vi sige om at en enkelt nærig Bonde begaar slig Lovovertrædelse, naar et helt Sogneraad kan gøre det samme, særlig naar de har en Formand som Jørg. Nielsen, Formanden for Husmandsforeningerne og Redaktør af Bladet „Husmandshjemmet!"

Kære Jørg. Nielsen! Oplad din Røst og sig os hvornaar I vil træde ud af Lovovertrædernes Rækker.

Axel Lange.

— — Thi her er godt at være!!

En vis L. J. i Hørup blev for en Tid siden bange for at hans Faar skulde gaa og brække Benene i Faarehuset, hvorfor han lod det lave om til — Karlekammer og det gik efter Sigende saaledes til: Da det meste af Gødningen var kørt ud, blev der helt lidt Cement i de største af Hullerne i Gulvet at ikke Karlene skulde komme til Skade (det er jo ingen Spøg for Gaardmændene, naar Folkene bliver uarbejdsdygtige). Derefter blev lidt Ler puttet i de største af Hullerne i Loftet. Dette har rigtignok en slem Tilbøjelighed til at falde ned i Øjnene paa Karlene om Natten; men saa kan de jo lukke dem, og naar de har et godt Kammer med „Cementgulv" og „Gibsloft", skulde man dog ikke tro, at de havde noget at klage over, men de Tjenestefolk er jo nu altid saa urimelige!

NB. Det er forresten ikke saa ualmindelig, at Gaardmændene bruger at stoppe Ler i Loftet, naar Hullerne bliver for store, men om det er for at spare det kostbare Hø eller om det er for at gøre Kammeret hyggelig, er jeg aldrig bleven klog paa.

Adolf Skouboe.

Karlekamrene.

Min Husbond læste forleden Aften i „Tyendebladet", at vi vilde have Karlekamrene afskaffede. Han lod til at blive noget forbavset over denne Fordring, og sagde, at han nødig vilde røgte Heste, naar han ikke skulde bo i Staldkamrene.

Jeg spurgte ham forbavset, hvad Grund han havde til denne Paastand, hvortil han svarede, at man ikke kunde røgte Heste ordentligt, naar man skulde bo i Stuehuset. Jeg mente, at det vist nok kunde lade sig gøre; men det vilde han ikke høre Tale om.

Af dette ser man, hvor indgroet saadan en Tankegang er hos de gode Agrarer, de sætter deres Hestes Velfærd højere end deres Tjenestefolks Sundhed og Velfærd.

Hvad rager det dem, om deres Tjenestefolk sætter deres Helbred til i den kvalme Luft i Humrene. De skænker ikke det en Tanke, om deres Karle kommer hjem fra Marken efter en Arbejdsdag paa 14 – 16 Timer og at de saa maa lægge sig til Hvile i den frygtelige Luft, der som oftest hersker i Staldkamrene.

Nej, vi maa selv tage fat, vi maa stille vore bestemte Krav. Vi maa slutte os sammen alle som en, og da skal d'Hrr. Agrarer komme til at give efter.

Kristian Larsen,
Tjenestekarl.
Tøndering pr. Durup.

Uheldig Kørsel. Var han fuld?

En Aften i denne Maaned kørte en Kone til Lou, men paa Vejen blev hun paakørt af en Agrar, saa hun væltede og Vognen ødelagdes, men heldigvis kom Konen ikke til Skade; men Agraren kørte uden videre væk og lod som ingen Ting, og nu undskylder Agrarerne ham med at det var mørkt, at han ikke kunde se; men det skulde have været en Husmand eller Tjenestekarl, saa havde Agrarerne kun givet ham den Undskyldning, at han havde været fuld, som Agraren vel var!

Carl Hansen,
Fodermester
v. Egesborg.

Fra Gosmer!

Hos J. Rasmussen, Gosmer, kom jeg til at tjene som Karl fra 1. August 1908, og skulde blive der til 1. Maj 1908; men et Par Maaneder efter at jeg var kommen der, begyndte „Tyendebladet" at udkomme og jeg blev straks Holder af samme.

Før havde det været sløjt nok at være der, men nu blev der kun Grovheder fra Morgen til Aften; nogle Dage før November tilbød jeg at skaffe ham en rask Karl paa 21 Aar, naar jeg saa maatte rejse; men det vilde han ikke høre nogen Tale om. Det blev nu ved at gaa med Vrøvl i tre Uger, saa om Morgenen den 21. November, blev vi meget uklare. Jeg bad da om Lov til at rejse, men det bandte han haardt paa, at det skulde ikke ske. Da jeg havde sagt ham de Grunde, jeg havde at rejse for, kunde han ikke svare noget til det, og sagde derfor: „Ja, rejs du saa ad Helvede til", og saa stak jeg selvfølgelig af med det samme.

Valdemar Pedersen,
Tjenestekarl.

Hans & Grethe,

vore to gode, gamle, langørede Venner, de to ægte, hvide, præmierede Landkaniner, blev vunden som Præmie af Jens Vintherby, St. Hedinge. Han skaffede os 25 nye Holdere og en Annonce.

Hans & Grethe har det godt. Det sidste vi hørte fra dem, fortalte de, at de sjællandske Kaalblade samt Kløverhø og Havregrut smagte lige saa godt, som samme Vare i Jylland.

Det glæder mig!

Lurifax.

En Agrar-Spion!

I vor Afd. i Nr. Aaby var der for kort Tid siden et Med em, som var Bøndernes Spion. Han gik kun til Møderne for at han kunde have noget at fortælle til Bønderne.

Hvor meget mon han kunde tjene paa dette Stykke skidne Arbejde?

En Landarbejder.

Om Tyendebladet

skriver Tjenestekarl Johs. A. Rasmussen, Skulderup pr. Vejle:

Hr. Redaktør C. Westergaard!

Maa jeg med disse Ord sende Dig min bedste Tak for det store Arbejde, Du har lagt for at skaffe os fattige vor Ret! — Hvor kunde Du dog finde paa at begynde et saa stort Stykke Arbejde?

„Tyendebladet" er det bedste Blad, jeg endnu har set! Hvor er der dog mange gode Artikler deri!

Siden jeg begyndte at holde det, er Lørdagen bleven min bedste Dag i hele Ugen. — — —

Hr. Assistent H. Herensen, Kristiansgaard pr. Holstebro, skriver:

Hr. Redaktør!

Undertegnede, der lige fra Deres Blad blev startet og hidtil har holdt Bladet, bringer Dem herved min Tak for det.

Det har interesseret mig saa meget at følge med i Deres Blad.

Jeg har alle Numrene lige fra Nr. 1 liggende for senere at lade dem indbinde.

Jeg har altid forventet Bladets Ankomst med Spænding og altid gemmer jeg det som jeg vilde gemme et Relikvi — noget alle iøvrigt burde gøre!

Til Tyendebladets Holdere.

Betal Januar Kvartal og tegn jer for en lille Aktie!

Grundet paa stor øjeblikkelig Pengemangel ser vi os nødsaget til at udsende Opkrævningerne for Januar Kvartal. Det beløber sig jo til 75 + Porto 15 Øre. Ialt 90 Øre.

Da det jo ikke er noget stort Beløb, haaber jeg at vore Holdere, som faar Bladet sendt, straks indløser Opkrævningen første Gang Posten har den med. Det vilde jeg meget indtrængende anmode alle Holderne om at gøre for Sagens Skyld! Ikke en maa nægte at betale og skulde samme ikke træffe Posten, bedes han lægge Beløbet et Sted, hvor Posten stadig kommer eller selv gaa paa Posthuset og indløse Opkrævningen

Vi skal nemlig skaffe flere Hundrede Kroner i Løbet af ca. 14 Dage. Vore Holdere maa hjælpe os ved straks — og alle Mand — at indløse vor Opkrævning.

Er der nogen, der vil gøre os den Tjeneste selv at indsende os de 75 Øre, Bladet koster, paa Postanvisning, saa vilde vi være dem i højeste Grad taknemlig. Det vilde nemlig hjælpe os meget.

Samtidig vilde jeg gerne bede alle — særlig vore nye Holdere og Medlemmer — om at tegne sig for en lille Aktie paa 1 eller 2 Kr. i vort Blad. Derved vilde de ogsaa blive Medudgiver af Bladet og støtte det meget i Øjeblikket. Som en Tak derfor vil de, som tegner sig for 2 Kr., straks faa sendt Oktober Kvartal (samt vort store Julenumer) fra 1907 gratis.

Carl Westergaard.

Der ligger et Hus med straatækt Tag –

Der ligger et Hus med straatækt Tag
og smaabitte blanke Ruder,
med en Stump Have ved alfar Vej,
hvor skyggen Linde luder.

Huset er gammelt, frønnet og svagt,
helt mosgro'de Havens Gange,
og i Lindenes skyggende Løv
kvidrer en Fugl sine Sange.

Der inde bag de smaa Ruders Glar,
med Margeriter i Karmen,
der sad hun engang, min gamle Mor,
der blev jeg vugget paa Armen.

Nu staar jeg her efter lange Aar,
hvor Huset og Haven ligger,
hvad er jeg bleven — en hjemløs Fyr,
en arm og forhutlet Tigger.

Aage Andersen.

Husk at indløse Opkrævningen paa Bladet for Januar Kvartal, saa snart den kommer! Ikke en maa undlade det!

Fyns Kredsforening.

—o—

Dan nye Kredsforeninger.

—

Vort Forbunds fynske Kredsforening havde Repræsentantmøde i Odense („Folkets Hus") Søndag den 20. Decbr. Der var kun mødt et Par Repræsentanter for hver Afdeling.

Efter at der var drøftet et Par Forslag ang. Oplysningskontorer og Indkøb af Pjecer, stillede jeg Forslag om at dele Kredsforeningen i 2 Dele — en for Vestfyn og en for Midtfyn, eller rettere afløse den gamle Kredsforening og danne 2 nye i Stedet. Foreningen var for stor og kunde derfor ikke arbejde godt.

Kredsforeningens tilstedeværende Formand, Ahlman Hansen, bekæmpede Forslaget. Det kunde ikke gaa an og det var noget, jeg selv havde funden paa.

Efter at flere af Repræsentanterne havde støttet mig, blev det ganske enstemmig vedtaget at opløse Kredsforeningen og saa faa dannet de to nye Foreninger. Der skulde indkaldes senere til de to Møder.

Derefter blev det drøftet, hvad de 106 Kr., som var indsamlet til Fanen, skulde bruges til. Man enedes saa om at lade hver Afd. stemme om, hvorvidt de vilde have Pengene igen eller de skulde deles mellem de to nye Kredsforeninger.

Jeg vilde gerne meget varmt henstille til de enkelte Afd. at vedtage at give Pengene til de to nye Foreninger til Agitation. Skulde en enkelt Afd. allerede have vedtaget, at vilde have Pengene tilbage igen, saa vilde jeg gerne anmode den om bagefter at bevilge disse Penge til den Kredsforening, de senere indmelder sig i. Derved vil de gavne vor Sag meget!

Ligeledes vilde jeg gerne anmode alle vore Afd. i Vestfyn om at faadannet en Kredsforening snarest.

Vore Afd. i Nr. Næraa og Refsvindinge har meddelt os, at de vilde staa ene til vi kunde faa to Afd. til hver Sted, saa vi kunde faa en Kreds for Nordfyn og Østfyn.

Naar der er 3 Afd., kan der jo let dannes en Kredsforening. Derimod synes jeg, vore Afd. i Refsvindinge og Kjøng bør slutte sig til Kredsen for Midtfyn. Det vilde de have Fordel af!

Som det fremgaar af Meddelelsen fra de to Revisorer, N. K. Nilsen og L. Madsen, er Kassebeholdningen 76 Kr. 57 Øre udbetalt til L. Madsen, Lyndelse. Ahlman Hansen har derimod ikke mere med Foreningen at gøre. At han har brugt af Fanepengene til Agitation, er jo kedelig for nogle Afd., men jeg haaber, at de ikke harmes alt for stærkt over det.

Vi er forvisset om, at den nye Ledelse nok skal bringe god Orden i Sagerne igen.

Til Arbejde alle Mand!

Carl Westergaard.

NB. Efter at dette er skrevet, ser jeg, at vore Afd. i Vestfyn allerede har indbudt til Møde i Nr. Aaby den 17. ds. Til dette Møde maa alle vore vestfynske Afd. møde!

E. V.

Selvhjælp er den bedste Hjælp

—:—

Nu til Dags hører man jævnligt Kravet om mere og bedre Folkeoplysning, og det er glædeligt. De senere Aars, særlig det sidste Aars Begivenheder har vist os, at vi ikke er saa oplyste her i Danmark, som man har smigret os med at fortælle.

Det er derfor glædeligt at se, at Tyende- og Husmandsforeningerne ar ejder paa at sprede Oplysning blandt sine Medlemmer ved Oprettelse af Læseforeninger, Aftenskoler o. l.

Sikkert er det, at der kan gøres meget i den Retning; men det er ingenlunde nogen let Opgave for de Mænd, som skal lede disse Foretagender, thi Forstaaelsen for denne Sag er ikke saa stor, som den fortjente at være. Og jeg tror, at skal der komme noget ud af Bestræbelserne for at sprede Oplysning blandt arbejdende Klasser, saa maa det være Folk fra denne Klasses egen Midte, som skal gøre det grundlæggende Arbejde: sætte Liv i Aftensskolerne og den spredte Foredragsvirksomhed, samt sørge for Oprettelse af Læseforeninger med gode Bogsamlinger. Kan det ikke lykkes at finde energiske Mænd, som kan sætte Gang i Arbejdet derude, saa tror jeg ikke at den Smule Foredragsvirksomhed o. l., som der drives enkelte Steder, vil faa nævneværdig Betydning. Skal der i det hele taget komme noget ud af Oplysningsarbejdet, saa maa det være solid Undervisning og Læsning, der bydes paa.

Det, der først og fremmest trænges til, er Mænd, som vil gøre et godt og grundlæggende Arbejde i Aftenskolerne og Folkebogsamlingerne o. s. v. At der findes Mænd, der har en levende Forstaaelse af, hvor nødvendigt det er, at der udrettes noget paa disse Omraader, tvivler jeg ikke om, jeg tror endog der findes mange af den Slags Folk, rundt om i de forskellige Tyende- og Husmandsforeninger.

Det næste, der trænges til, er, at disse Folk faar Underretning og Oplysning om, hvorledes de bedst skal gribe Sagen an, med Hensyn til Valg af Bøger og andet under Oplysningsarbejdet henhørende.

Det vilde være af stor Betydning for disse Folk, hvis de kunde samles til et Kursus paa en Højskole, helst paa en Skole i Nærheden af et større Bibliotek. Paa et saadant Kursus, der skulde strække sig over en 14 Dages Tid, maaske noget længere, vilde der blive Lejlighed til gentagne Gange at besøge Bibliotheket, saa at Deltagerne kunde faa den bedst mulige Forstaaelse af Bibliotheksforhold med Hensyn til Laan af Bøger m. m. Paa et saadant Kursus maa der selvfølgelig tillige holdes en Række Foredrag om Bøger og deres Brug. Tillige bør der selvfølgelig gennemgaas andre begrænsede Emner, vel nærmest af naturvidenskabelig og samfundsoplysende Art, med Henvisning til Bøger, der nærmere omhandler disse Emner.

Saadanne Kursus vil faa stor Betydning. Folk fra forskellige Egne af Landet vil faa Lejlighed til at faa personlig Forbindelse med hverandre. Samvirksomheden og Samarbejdet blandt dem, som arbejder i Folkeoplysningens Tjeneste, vilde fremmes meget ved saadanne Kursus, hvor der blev Lejlighed til en personlig og faglig Drøftelse af alle Spørgsmaal henhørende under Oplysningsarbejdet.

Dette Kursus vil sikkert komme, der er Kræfter som arbejder i den Retning, og er der Trang til og Forstaaelse for disse Kursus, vil det sikkert nok lykkes at faa den nødvendige Understøttelse.

Dersom det lykkes at faa disse Kursus i Gang, vil jeg haabe, at en stor Del af T

endeforbundets dygtige, maalbeviste Mænd og Kvinder vil besøge dem, thi det er saaledes, at skal den grødefulde Tyendebevægelse vedblivende vinde Fremgang og tiltvinge sig vore Modstanderes Agtelse og Respekt, saa maa den stadig have sin Opmærksomhed henvendt paa Oplysningsarbejdet. Dersom det forsømmes, vil det før eller senere hævne sig, det har det altid gjort, naar en Klasse i Opgang har glemt at lade Oplysning og Organisation gaa Haand i Haand.

Jeg vil haabe, for vor gode Sags Skyld, at den Dag aldrig maa komme, at vi af Mangel paa Forstaaelse har glemt at dygtiggøre vore Medlemmer, saa at vi af den Grund maa høre Bebrejdelser fra dem, som det var vor Agt, at skaffe lysere og bedre Kaar.

Jeg vil oprigtigt haabe, at det maa lykkes at faa disse Kursus sat i Gang, og at de maa komme til at virke til Held og Gavn for dem, som bebor Staldkamrene og Udmarkshytterne.

P. Stegenborg.

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☞ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Anuonce, saa skal Bladet atter blive udvidet.

Tag fat med det samme!

Jens Daglejer.

En Livstragedie.

I den sludkolde Morgenstund, medens Regnen pisker og Blæsten slaar og Skyerne driver afsted — da kommer Jens Daglejer ad Stien — der fører fra Kjærene op . .

Han ænser ej Regnen og Blæsten — Foden han fast i Muldet sætter — Kroppen er fremad bøjet — Blikket stirrer mod Jorden ned — Tanken ved Hjemmet sig føjer.

Jens Daglejer gaar for en Sulteløn, — han er jo gammel og udslidt, tidligt hans Kraft og Mod blev brudt — ved Arbejde — Haan og Foragt.

I Hytten ved Kjæret, der kæmpes et Liv, med Armod og Savn — men ingen hører og ser det — og naar Jens Daglejer saa er Fortvivlelsen nær — da tyer han til Skabet i Hjørnet — der har han en Trøster — der finder han Glemsel for alt—

Alt — er for ham kun Modgang og Sorg — Livet uden Værdi; overalt hvor han sender et bønfaldende Blik om Hjælp — der mødes han kun med et Medlidenheds-skuldertræk.

Medens Regnen pisker og Blæsten slaar og Skyerne jager afsted — da kommer ad Stien, der fører fra Kjærene op — en Skare af Udmarksfolkene — imellem sig bærer de Jens Daglejer til hans sidste Hvilested — i Hjørnet ved Kirkegaardsdiget.

Knud Simonsen.

Vor Bevægelse.

—:—

Husk at tage et Tag

i Arbejdet for at skaffe vort Bladt lidt større Udbredelse paa de forskellige Egne, særlig blandt Husmænd og Tjenestefolk. Gør hver Mand sin Pligt, kan vi snart naa de 500 Holdere, vi mangler i at Bla det kan bære sig. Husk ligeledes at skaf os en lille Annonce om det er muligt. En Annonce til et helt Kvartal kan optages for 5 a 6 Kr. Tal med de Handlende om Sagen!

De Afd., som staar til Restance, hos Forbundet, bedes snarest betale deres Gæld eller skrive til mig om Sagen. Saa skal den nok komme i Orden.

Med kammeratlig Hilsen

Carl Westergaard.

Ny Kredsforening

Hjallese, Nr. Lyndelse og Fangel Afdelinger har i Søndags afholdt et Møde i Dømmestrup. Der blev oprettet en Kredsforening under Navn „Odense og Omegns Kredsforening", hvortil vi anmoder alle Afdelinger at indmelde sig for at vi i Fællesskab kan virke til Held og Gavn for vor gode Sag

Af Lovene, som en af de første Dage vil blive trykte, kan der faas et Eks. til Gennemlæsning ved Henvendelse til Formanden.

Bestyrelsen bestaar af følgende: H. C. Rasmussen, Dømmestrup, H. P. Hansen, Fangel, Sekretær, L. Madsen, Nr. Lyndelse, Anton Johansen, Fangel, og til Formand N. Kristian Nielsen, Ny Hunderupgaard, Odense. Revisorer: F. V. Thvgesen og L. Kr. Rasmussen.

— — —

Idet jeg ønsker de midtfynske Afdelinger til Lykke med det vellykkede Møde, vil jeg udtale Haabet om, at det maa bidrage til at der nu kan oprettes flere Afd. i Midtfyn.

Samtidig vilde jeg gerne anmode de to Afd. Revninge og Kjøng om at slutte sig til denne Kredsforening. De vil have Nytte deraf. Skriv til Kredsens Formand, vor udmærkede Kammerat N. K. Nielsen.

C. W.

— I Storehedinge er der startet en ny Afdeling. Som Formand er valgt J. Wintherby — en Broder til vor udmærkede Agitator N. C. Nielsen, Terslev Afd. — nu Ry Højskole.

Afd. har over 20 Medlemmer.

— Lørdag den 9. Januar afholdtes der Bestyrelsesmøde i Gørslev og Omegns Tyendeforening, hvor det blev vedtaget, at lade afholde et Foredrag Onsdag den 20. Januar med Fru Elna Bjarnholt, Roskilde. som Taler, dersom Fruen saa sig i Stand til at komme den Dag.

Paa Grund af den korte Tidsfrist, vedtoges det ikke at bekendtgøre Mødets Afholdelse i Bladet, men søge det bekendt gjort ved Opslag af Plakater og paa anden Maade. **Bestyrelsen.**

Husk at tegne dig for en lille Aktie paa en eller 2 Kr. i Bladet snarest. Det støtter Bladet meget og Du er Medudgiver af det!

Uge-Kronik.

—:—

Følgende har betalt Bladet

for Januar Kvartal:

Oluf Poulsen, Kr. Nielsen og P. Pedersen, Faxe, L. Hansen, Aarslev.

Undskyld Fejltagelsen!

Følgende efterlyses:

Niels Petersen, før Viumgaard, Karl Lyngby, Andersen, før St. Magleby, og Niels Pedersen, før Herstedvester.

Enhver, der kan give Oplysning om, hvor de tre for Tiden opholder sig, bedes straks indsende det paa et Kort til vort Kontor i Aarhus.

En Afdelings Kasse brændt!

Vor Afd. i Asperup—Brænderup har haft det kedelige Uheld at Kassen, indeholdende 28 Kr., er brændt sammen med den store „Dyrehøjgaard", hvor Kassereren boede.

Vi anmoder alle gode Kammerater om at gøre sit til at faa den gode Afdeling økonomisk paa Fode igen!

Juletræ i Bendstrup.

4. Juledag holdt vor Afd. i Bendstrup Juletræ i Forsamlingshuset. Træet var nydeligt — det nydeligste, jeg længe har set. Og Tilslutningen var god, over 100 unge og gamle — Mænd og Kvinder samt et Utal af Børn.

Efter at der var sungen en Del, sagde jeg et Par Ord om Julen og Juletræet. Saa var der Dans og alle morede sig godt. Ikke et ondt Ord hørtes. Kun Glæde og Fest.

I et Ophold talte Formanden, A. C. Randers, og undertegnede om Bevægelsen, den store og den der paa Stedet. Saa sluttede Festen, men ikke den i vort Indre. C. W.

Forenings-Meddelelser.

— Frk. C. Mikkelsen, København, taler i Baaring Søndag den 17. ds., Kl. 5. Derefter Bal. Entre til Foredraget 35 Øre. Til begge Dele 75 Øre Parret. Mød alle! Form.

— Husk Mødet i Svejstrup paa Søndag. H. Røjle taler Kl. 7.

— Husk Kredsmødet i Nr. Aaby den 17., Kl. 2. Alle Afd. i Vestfyn maa møde.

Alle vore fattige Afd. kan herunder gratis faa bekendtgjort deres Møder, hvis de ikke har Raad til at annnocere. Red.

— Tømmerup Afd. holder Møde Lørdag den 23. ds, Kl. 8, med Hansen-Røje som taler.

— I Gørlev taler Elna Bjarnholt Onsdag den 20. ds.

Korrespondance.

Til J. Jensen! Jeg er enig med Dem i, at naar Præsterne fulgte Kristendommens Bud, og alle andre, som kalder sig Kristne, gjorde ligesaa, saa vilde det gavne Retfærdighed mod Uretten, men det gør de bare ikke, derfor er Uretten og Nøden lige saa stor som for 2000 Aar siden.

Til N. P. K. Gaunø! Det maa være en rar Baron. Er han mon saa flink til Hverdag? Mon hans Gave ikke nærmest er en Naadegave og hans Fest for jer for at faa jer til at lade være at stille Krav og kræve Ret. Hvad siger han til vor Bevægelse?

Til H. P. H, Fjellerup! Den Bondekone, du taler om, har ikke sagt andet end Du kan faa enhver grundtvigsk Bedsteborger til at sige. Vi siger: Lige Ret for alle! Vi nøjes ikke med noget saa tvivlsomt som det hun kalder godt. Lad hende og de andre praktisere deres kønne Ord før vi respekterer dem for meget.

Til H. H. pr. Høgslev! Tak, den er god — meget god!

Til O. Larsen! Nej — desværre! Vor Sangbog er endnu ikke udkommen. Det er kedeligt — men vi har ingen Penge endnu. Kan Du sige os, hvorledes vi skal faa 100 Kr., saa skal vi faa en stor Sangbog trykt og omdelt til Salg for 15 a 25 Øre pr. Stk. Men som sagt — vi mangler de 100 Kr. at sætte deri, men de kommer nok (selv om vi ikke „hugger" et Pengeskab). saa skal vi lave en Sangbog, der har vasket sig — en, hvis Mage endnu ikke er set. Er Du saa tilfreds?

Til S. S. Askov! Deres „Militære Betragtninger" er gode — Ordene er bare for mange — alfor mange. Forkynd hellere Ordene for de militaristiske Proprietærsønner og Præstedøtre paa Askov. De kunde have godt af at høre dem — og giv saa ved samme Lejlighed Lærerne et Hagl med!

Til Herman H.! Deres Sang er ti Gange bedre end mange andre Digte. Trods den stærke Anbefaling maa vi dog ende med et — men — —

Til H. Pedersen! Tak — mange Tak!

Smaa Historier.

— Du, Stoffer, hva' koster Vindruerne i Dag?

— En Krone Pundet.

— Ve' du saa ta' aa købe mig for 4 Øre Gulerøder — jeg er helt tosset efter Frugt i Dag.

ABONNER!

»Tyendebladet«.

Organ for Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Redaktør: Carl Westergaard.

Medarbejdere: Forfatterne Joh. Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, M. Andersen-Nexø, P. Bjarnholt samt Husmændene Niels Mortensen og Johs. K. Johansen. Desuden H. J. Hansen-Røjle, Adolf Skouboe, Fru Elna Bjarnholt, Bertram Eggers, Sagfører Fr. Sørensen, Jeppe Søndergaard Marius Olsen, Jens Baltzar, Vilh. Larsen, Carl V. Sørensen, P. Stegenborg m. fl.

Tegner: Viktor Jensen.

„Tyendebladet" er et af vore bedste Ugeblade. Det bør findes i hvert Husmandshjem og Tyendekammer!

Bladets Indhold: Agitation, Oplysning og Underholdning. Dets Motto: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed.

Godt Annonceblad, særlig ang. Pladser. Over 8000 Læsere hver Uge!

„Tyendebladet" ejes, ledes og udgives af unge og ældre Landarbejdere og Husmænd og bør derfor læses og støttes af hele Underklassen paa Landet.

AVERTER!

TYENDE-BLADET

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Alle de i Kvartalet udkommende Nr. faas til enhver Tid. Alle vore Venner maa gøre det, de kan, for at faa Bladet udbredt. Forsøg at faa alle Husmænd, Arbejdsmænd og Tjenestefolk til at holde det.

Er der en, Du gerne vilde forære et Kvartal til som Prøve, kan det faas for 50 Ø. Benyt dette Tilbud særlig for at faa Landarbejdere og Husmænd til at holde det.

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i »Tyendebladet«.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326. anv. stadig Pladser i Herskabshuse særlig i Aarhus og København.

Foredrag tilbydes

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger frit Honorar forlanges ikke.

Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**

Honorar: 2 Kr. og fri Rejse.

A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri Esbjerg.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.

Honorar efter Overenskomst.

Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.
Laurits A. Jensen, Amaliegade 19, Købh. K.
Typograf Harald Jensen, Brønderslev.
Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet, Søften, Hinnerup.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole) ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Kontrolassistenter,

mandlige og kvindelige uddannes paa **Ribe Mælkeriskole.**

S. H. Salling.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Aarhus.

Den billigste

Skræderforretn.

er absolut

Fredensgade 43 (Hj. af Sønderalle).

G. Sørensen.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Uden flere Ord forlod hun Værelset, og saa lo Peter Alexieff til sig selv, idet han troede, at han havde udført en umaadelig kløgtig Handling, og at han nu fuldstændig havde vundet Spillet. Hans djævelske Værk var fuldført. Hans Fjende, Aron Aromo, som han havde hadet dødeligt, var ikke mere; nu var dennes Fjendes Datter i hans Magt, og Fortryllelsen, hun ubevidst havde udøvet over hans Søn, var brudt for stedse. Visselig havde han med fuldt Maal betalt det Slag, Aron Aromo havde givet ham, og hans raa Karakter glædede sig derved, thi han var for dum til at læse Haandskriften paa Væggen og for døv til at høre det truende Uvejrs Mumlen.

29. Kapitel.

Idet disse Tanker passerede gennem Peter Alexieffs Sind, lo han, som han saa ofte havde let før, naar han saa, at hans Snildhed havde triumferet, men ligesom alle Mennesker af hans Temperament, syntes han at glemme, at List kan mødes med List, og han kunde møde Kræfter, mod hvilke hele hans List, al hans Kraf, Forsigtighed og Aarvaagenhed intet formaaede.

Men nu klukkede han atter og atter, idet han fremtog fra sin Pult et Brev fra sin Patron, Grev Snoorof, og hvori Greven skrev:

„Paa Sakholin har De en uindskrænket Magt. En Mand, der har uindskrænket Magt, maa vide, hvorledes han skal behandle en uforskammet Jøhepige Hun kender ikke til Taknemmelighed. Lær hende den".

I Maaneder havde Alexieff gaaet og tænkt paa dette Brev, og han havde ventet paa Rachels Komme med en Slags vild Glæde, selv medens han grusomt myrdede hendes Fader, thi hans Hævntørst kunde ikke tilfredsstilles, før han havde pint og myrdet Datteren ligesom Faderen.

Men da han til sin Forbavselse hørte, at hans Søn rejste gennem Sibirien med Rachel, forandrede han sin Plan, og det var i Overensstemmelse med denne forandrede Plan, at han havde givet hende Pas til Vladivostok.

Lidt efter lod han sit Kreatur, Pavloff, kalde, der havde fulgt ham til Sakholin, og sagde til ham:

„Pavloff, Du ved jo, at Rachel Aromo er her?"

„Javel, Deres Højhed".

„Og Du ved vel ogsaa, at min Søn har fulgt hende gennem Sibirien?"

„Javel, ogsaa det ved jeg".

„Du er ubetalelig, Pavloff. Hør nu. Jeg har givet hende Pas til Vladivostok og har raadet hende at rejse til England eller Frankrig".

„Men Gud forbarme sig, Deres Højhed De har sikkert aldrig gjort sligt?" udbrød Pavloff i den dybeste Forbavselse.

„Det har jeg gjort, min brave Pavloff".

„Saa har De forandret Dem, Deres Højhed. Da De havde hende i Deres Magt, troede jeg, De vilde have slaaet hende i Stedet for at skænke hende Liv og Frihed".

Alexieff smilede.

fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Den billigste

J. C. Christensen

siger, at man skal rose sin Kone!

Vi mener derimod det er mere nødvendigt at være Holder af

„Tyendebladet".

Det koster kun 75 Øre Kvartalet. Det sidste af dette Kvartal **gratis.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Søndergade 31 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Svejstrup.

Svejstrup og Omegns Tyende- og Landarbejderforening afholder Møde Søndag den 17. Januar, Kl. 7 Aften. Hansen-Røjle taler. Niels Chr. Nielsen holder humoristisk Oplæsning. Efter Mødet drikkes der Kaffe.

Entre 20 Øre.

Laurits Larsen.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,

Tlf. 123. Storehedinge.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.

Manufaktur- & Herreekviperingsforr.

Stort Udvalg.

Billigste Priser.

M. Mathiassens

Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Udkommen er:

„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag,
Vammen — Viborg,

Ejvin Laale:

= Sejr =

- En Fortælling om en, der vandt frem -
— Illustreret af Otto V. Larsen —
udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.

Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til

Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens

Fodtøjsforretning.

Algade — Storehedinge.

Reparationer hurtig og billig.

Kredsforening for Vestfyn.

Alle Afd. paa Vestfyn, der vil deltage i Dannelsen af en Kredsforening, bedes give Møde paa Nørre Aaby Gæstgivergaard Søndag den 17. ds., Kl. 2 prc. Bestyrelsen for alle Afd. samt en Repræsentant for hver paabegyndt 10 Medlemmer har Stemmeret og Valgbarhed.

Dagsorden:

1. Valg af Kredsformand samt Bestyrelse.
2. Valg af Kredsrepræsentant til Kongressen.
3. Kontingent til Kredsen.
4. Eventuelt.

P. F. V.
M. Knudsen,
Holbergsminde.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.

Alt med Garanti.

N. Horseby, Uhrmager

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

„Du lader til at blive noget indskrænket nu, Pavloff", bemærkede han. „Luften paa Sakholin kan ganske vist ikke gøre dig klogere. Husker Du ikke paa, at jeg har min Søn at regne med her? Saa længe han er fængslet, vil Rachel fortsætte sin Rejse; men Pavloff, min brave Ven, Du vil sørge for, at hun ikke naar Vladivostok. Forstaar Du mig?"

Pavloff tav et Øjeblik, ligesom overvældet af sin Chefs overlegne Snildhed. Saa svarede han: „Javel, Deres Hødhed, jeg forstaar Dem fuldstændigt".

„Og jeg kan stole paa dig i den Sag?"

„Det kan De", og idet Kreaturet sagde disse Ord, kom der i hans Øjne et Blink, der tydeligt nok vidnede om det Ondskab, som boede i ham.

Pavloff var en Djævel i Menneskeskikkelse, som tragtede efter Magt og de Rigdomme, Magten kan bringe. Den Slags Folk er aldeles blinde for, at der her eller hisset vil komme en Regnskabets Dag, og i dette Tilfælde havde hverken Pavloff eller hans Herre gjort Regning paa, at en Kvinde, der ved Uret er bragt til Fortvivlelse, kan være farlig nok.

I Nikolajevsk var Catherine Petrovna, og paa Sakholin var Rachel Aromo og Paul Petrovna.

Guvernøren havde sagt til Rachel, at hun skulde rejse om to eller tre Dage, men for at vinde Tid, foregav hun Sygdom, og Afrejsen til Fastlandet maatte derfor opsættes.

Det traf sig, at der netop paa den Tid var en overordentlig lille Besætning i Nikolajevsk, i det hele kun tyve Mand, og Besætningen var meget under sin sædvanlige Styrke om Vinteren, medens Fangernes Antal beløb sig til omtrent 3000.

Blandt disse var der blevet dannet et Komplot, som havde bredt sig stærkt, og Medlemmerne aflagde Ed paa ikke at forraade hinanden, men slaa et godt Slag for Friheden, naar Tiden kom.

Dag for Dag tog Bevægelsen til blandt Fangerne, som hadede Guvernøren og hans brutale Officerer.

Det lykkedes Paul, som havde Penge, ved Hjælp af Stikpenge at faa et Brev, som var affattet i en aftalt Cifferskrift, sendt over til sin Hustru, om at Indbyggerne i Nikolajevsk eller de af dem, man kunde stole paa, skulde gøre Opstand, bemægtige sig Damperen og sætte over til Øen, hvor de skulde afvente Begivenhederne.

Det var et fortvivlet Bovestykke, men hvad griber Folk ikke til, naar de er i en Situation som de ulykkelige Fanger paa Sakholin.

At ytre Ordet „Frihed" var det samme som straks at vække et vildt Begær efter den, og for saadanne Mennesker syntes intet umuligt.

Rasende som Catherine var over at være skilt fra sin Mand og over den Behandling, han havde lidt, var hun alene en farlig Fjende, og hun opæggede andre. Roligt, hemmeligt og sikkert modnede hun sin Plan, og en Aften lokkede hun og en Del andre Kvinder, hvis Slægtninge arbejdede paa Sakholin, en stor Del af Nikolajevskis Garnison til Byens eneste Traktørsted, og da Mændene var mer eller mindre bedøvede af Vodka (russisk Brændevin) og slet ingen Fare anede, blev de pludselig overfaldet af Kvinderne og deres Venner, som berøvede dem deres Vaaben, dræbte nogle og bandt andre paa Hænder og Fødder.

Saa Angreb Mytteristifterne Kasernen som de ogsaa fik i deres Magt, skønt nogle maatte

Enhver, der har Lyst og Raad til at tegne sig for en Aktie i vort Blad paa en eller 2 Kr., bedes snarest fraklippe denne Blanket og indsende den til vort Blads Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Dem, der endnu ikke er Medejer af vort Blad, bedes snarest gøre det.

— — —

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{1}{2}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet $\frac{\text{straks}}{\text{1. Februar.}}$

den ..... 1909.

Navn: .....

Adr.: .....

Lodsedler til
Landsudstillingens Lotteri *
sælges nu hos de autoriserede Kollektører. Der bortspilles i 3 Trækninger **7,800 Gevinster** til samlet Gevinstsum **317,430 Kr.** Det sidst udtrukne Nummer i hver Trækning erholder som Præmie 1 Villa.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos
dem, der averterer i vort Blad

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Giv Agt!
Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen
bør til Jul købe deres Fodtøj i min Forretning.
Største Lager! Billigste Priser.
NB. Mine bekendte jernstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælgds til **8½ Kr. pr. Par** i alle Størrelser!
J. Thingvad, Norsgade 15, Aarhus.
Læs her!

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Vore Annoncerpiser:
For Annoncer om:
Undervisning 10 Øre pr. Linie.
Rabat: 25 %.
Pladser 10 „ „ „
Møder 10 „ „ „
Forretninger 10 „ „ „
Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.
Annoncér i „Tyendebladet"!

Læs!

Det har nu lykkedes os at skaffe saa mange Eks. af Nr. 62, at alle, der ikke har faaet det, kan faa det ved at sende os deres Adresser.

Dem, der ønsker det, bedes derfor straks — inden 8 Dage — sende et Par Ord. Saa vil De straks faa det sendt.

Samtidig takker vi dem, der har overladt os de manglende Numre. **Red.**

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal snarest mulig. Vi sender da det Antal pr. Opkrævuing nogle Dage efter.

Agenter!

Vi kan endnu bruge en Del dygtige Repræsentanter for vort Blad i de forskellige Byer. Særlig vilde vi gærne have nogle i Sydfyn og Midtsjælland. Vor Provision er meget god. 5 a 7 Holdere giver en Dagløn. Desuden kan vore Agenter hos A. Andersen, Søften pr. Hinnerup faa 2 Pjecer, som kan sælges i hver Hus og Gaard, til Forhandling. Paa disse Pjecer kan der let alene tjenes 2 a 3 Kr. daglig. Det er en god Bifortjeneste for vore Repræsentanter. Der gives desuden god Provision for Annoncer. Vi antager kun hæderlige Folk, der har Interesse for vor Sag. Skriv derfor straks til os efter Materiale og til Andersen, Søften, efter Pjecerne, saa vil Du i Vinter kunne holde Dig en god Fortjeneste.

Tyendebladet,
Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Den arrige Rykker.

Rykkeren: Træffer jeg Baronen i Dag?

Tjeneren: Nej, Baronen er desværre bortrejst i disse Dage.

Rykkeren: Saa sig til ham, at næste Gang han rejser bort, skal han tage Hovedet med sig og ikke stikke det ud ad Vinduet.

Guldkorn

„Man vilde tit gyse for blot at tænke mangt, som man ulovvarende kommer til at gøre".

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

lade Livet derved. Men i Løbet af en Time fra Udbruddet var hele den lille By i deres Magt, og Anføreren var Catherine, som, da hun saa at sige havde faaet sine Kløer hvæsset, ikke let vilde holdes tilbage.

Vaabenkamret blev brudt op, og da man saa havde bemægtiget sig en Del Vaaben og Ammunition, styrtede Bovehalsene om Bord paa Damperen og styrede til Den.

Saa vidt var Opstanden gaaet heldigt. Men dette var kun Begyndelsen, og der var endnu meget tilbage at udrette. Hvis ikke Opstanden paa Den fik et lignende Udfald, vilde Opstanden blive dæmpet, og frygtelig vilde Straffen blive.

Ved Stationen paa Den var de fleste Fanger beskæftiget i nogle Kulminer, skønt ingen havde nogen Ide om, hvorfor Kulene blev gravet op. De kunde ikke udskibes og overhovedet ikke benyttes, men man havde nu ikke andet at bruge Fangerne til. Man faar hovedsagelig Kullene ud ved Sprængning, og i nogen Tid havde Fangerne hemmelig samlet sig smaa Beholdninger af Krudt.

Ved Nattetid holdes der kun daarlig Vagt over Fangerne, thi Autoriteterne drømte ikke om Revolte, og Flugt syntes en Umulighed.

Det traf sig ganske vist, at enkelte stak af, men de blev i Almindelighed bragt tilbage eller dræbt af de indfødte, som opmuntredes dertil ved Belønninger.

Paa Salholin valgte man altsaa den samme Nat til Opstand som Fællerne paa Nikolajevsk, idet en Skare fortvivlede Fanger samlede det opsparede Sprængstof i en Oljetønde, hvortil de befæstede et Vandrør. Oljetønden blev anbragt i Kasernen, der beboedes af nogle af Garnisonen, og Ledningen gik hen til Fængslet.

Eksplosionen var frygtelig. Kasernen blev fuldstændig ødelagt, og næsten alle, som var i der, blev dræbt eller saaret.

Under den deraf følgende Forvirring bemægtigede Oprørerne sig Vaaben, og de, der ikke kunde faa fat i Ildvaaben, tog Stene, Stokke, Jærnstænger, kort sagt, hvad de kunde faa fat paa.

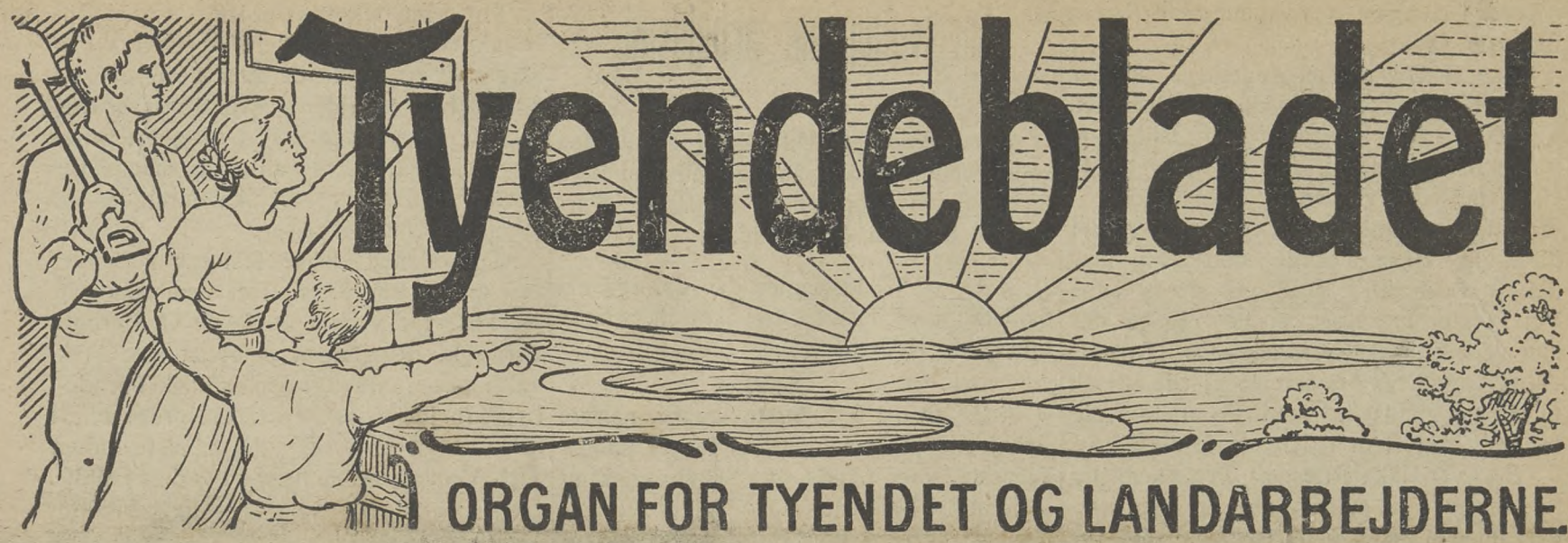
En vild og blodig Kamp paafulgte, og den øde Egn gav Genlyd af Skrig og Eder. Oprørets Aand havde som en Feber grebet alle Fangerne, baade unge og gamle, og anført af Paul Petrovna, der syntes at have faaet næsten overmenneskelige Kræfter, styrtede de atter og atter mod Soldaterne.

Men skønt en Mængde Soldater maatte bide i Græsset eller snarere Sneen, holdt de øvrige tappert Stand, anført af Peter Alexeiff, der vel holdt sig tilbage fra den hedeste Kamp, men dog sørgede for, ved Trusler og og Løfter om Belønninger, at hans Mænd blev paa deres Post.

I fire Timer raasede Slaget. Til Tider begunstigede Lykken Oprørerne og til andre Tider Garnisonen. Det var en frygtelig Scene, og den blege Maane stirrede ned paa den gennem et Taageslør.

I mange Dage havde Rachel Aromo været paa Hospitalet, et Træskur, der stod lidt afsondret fra de andre. Men hun havde ikke været uvirksom, skønt hun kun havde et Haab, en Opgave. Hun haabede paa Peter Alexieffs Død, og hendes Opgave var at bibringe ham Døden. Hun havde anmodet Paul Petrovna om at se at faa Guvernøren fanget og bundet, hvis Opstanden gik heldigt, og saa underrette hende derom.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 69. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 24. Januar 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Hvert Ord —

Hvert Ord, der Taarer tvinger
fra Øjets Kilder frem,
det noget med sig bringer
til Sjælens dybe Gem.

Hvert Ord, der Haabet tænder
i sorrigfulde Sind,
det er som bløde Hænder
imod den syges Kind.

Hvert Ord, der volder Brydning,
hvor lille det end er,
det Ord har sin Betydning
og sine Frugter bær.

Hvert Ord, der Hadet tænder
imod hver Usselhed,
det er som Ild, der brænder
i Sjæledybet ned.

Hvert Ord, der vækker Harme,
men kun det bedste vil;
det bør med al vor Varme
vi altid lytte til.

A. P. Bjarnholt.

En stor Sejr.

—:—

Tyendekommissionen bøjer sig for vore Krav.

—

For en kort Tid siden gik der en Meddelelse gennem Dagbladene om Tyendekommissionens Forslag. Det blev deri meddelt, at Kommissionen fuldt ud havde sluttet sig til vore Krav om fuldstændig Afskaffelse af Tyendeloven. Den gamle Lov skulde afløses af en human Beskyttelseslov for Børn og de umyndige.

Vi kan nu fra bedste Kilde meddele den glædelige Nyhed, at ovenstaaende er rigtig! Det er en stor og smuk Sejr for vor Bevægelse. Kommissionen har bøjet sig for de Krav, vi har stillet.

Hvem skulde have troet, at vi saa let skulde have naaet dette Maal?

Her har vi et godt Bevis for, hvad enig Optræden kan føre til og desuden har vi her det mest fuldgyldige Bevis for, at vi igennem vor Bevægelse kan naa at faa gennemført store Ting. Det er derfor ikke haabløst at arbejde for vor Sag. Tværtimod. Vi naar maaske lettere Sejr end nogen aner fordi vi fuldtud har Retten paa vor Side.

For godt et Aar siden var Kommissionen færdig med Udarbejdelsen af sit Forslag. Og de rige havde sejret. Det Forslag, der da forelaa, var yderst slet — næsten værre end den gamle Tyendelov.

Saa kom vor Bevægelse frem. Den tog Fart og Bladet vandt stor Udbredelse. Vi fik stadig nye Afdelinger og der var gode Tegn til at vi snart skulde naa Landet over. Kraftigt og højlydt protesterede vi mod Tyendeloven og vi krævede den afskaffet. Blev den ikke det, maatte de gode Jorddrotter selv tage Følgerne! Den Agitation virkede. Kommissionen spurgte os, hvad vi vilde. 6 af Repræsentanterne blev indbudt til Møde i Kommissionen. Jeg var da vor Ordfører og holdt et kraftigt Foredrag for de mange Medlemmer om vor Bevægelse og vore Krav. Jeg gik ret grundig til Værks og forelagte et stort Bevismateriale for, at vore Krav var retfærdige og tidssvarende.

Mit Foredrag varede godt 3 Kvarter og det paahørtes med største Opmærksomhed af den samlede Kommission.

Formanden takkede for de gode Oplysninger og udtalte, at der skulde blive taget al mulig Hensyn til vore berettigede Krav.

— — To Dage efter blev det meddelt, at det første Forslag var brændt og nu tog de fat paany.

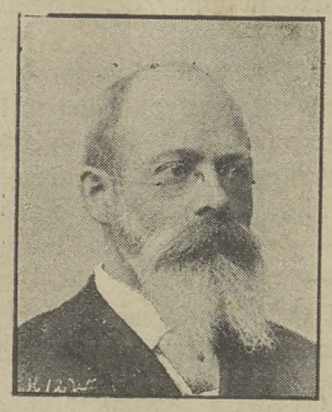
De frisindede havde nu faaet Overtaget. Det ny Forslag er præget af største Frisind og Humanitet. Hr. P. Sabroe har ikke for intet været i Underudvalget! Ham kan vi takke for store Ting, og det vil vi ogsaa gøre!

I en senere Artikel skal jeg komme tilbage til Kommissionens nye Forslag og belyse det indgaaende. Derved kan alle vore Læsere lettest se de store Resultater af vort Arbejde.

I Dag vil jeg kun slaa det fast: Vi har vundet Sejr! Kommissionen har taget Hensyn til vore Krav. Den turde ikke andet, fordi vor Bevægelse stadig vokser.

Selv den sløveste og mest haabløse kan nu se, at det nytter at organisere sig. Det er Vejen til Frihed og gode Kaar. Det er den eneste Maade, hvorpaa vi kan komme al Uret og Brutalitet til Livs.

Carl Westergaard.

Redaktør E. Winblad.

Vi præsenterer her for vore Læsere et Billede af „Social-Demokraten"s graanende Redaktør, Hr. E. Winblad.

Han hører til det danske Socialdemokratis ældste Forkæmpere og har flere Gange maattet udstaa Fængselsstraf for sin ubetvingelige Lyst til at sige Sandheden.

Naar „Social-Demokraten" den Dag i Dag kan notere et saa stort Holderantal, som Tilfældet er, saa bærer Winblad ubetinget den største Del af Æren derfor. Det var ham, der i de vanskelige Tider med Begejstring og Kraft bar Sagen frelst over de farlige Skær.

Sognets Barn.

Af Chr. C. Korgaard.

—:—

(Sluttet).

„Du sagde før, at Du ikke mere vilde have Drengen, derfor tager jeg ham nu med hjem".

Og derved blev det.

I den nye Plads hos Peter Andersen følte han sig vel tilmode. Det var som om han var kommen fra Helvede og til Himmerig!

Peter Andersen var en flink Mand og han beholdt Drengen til efter at han var konfirmeret.

— — —

Konfirmationsdagen oprandt.

Jens Peter havde faaet et Sæt nyt Tøj — det flotteste, han endnu havde haft. Han følte sig glad og stolt derover.

I Kirken blev han dog vemodig stemt. Han saa ud over den store Forsamling, og der saa han de andre Konfirmanders Fædre og Mødre, Slægt og Venner i tætte Rader, fyldende alle Stole.

Det gjorde ham ondt at tænke paa, at

ingen, slet ingen, var kommen til Kirken for hans Skyld.

Ikke en Gang Peter Andersen. De var i Dag til Konfirmationsgilde i Nabosognet, og det kunde selvfølgelig aldrig falde dem ind at blive hjemme, fordi de selv havde en Tjenestedreng, der blev konfirmeret.

Peter Andersen og hans Døtre var vel til daglig Brug venlige mod ham, men det, at de netop i Dag gik deres egne Veje, viste ham dog, at han ogsaa der kun var en stakkels, forældreløs Tjenestedreng, og deres Fraværelse gjorde vel sit til, at han pludselig kom til at føle sig saa ene og forladt i den overfyldte Kirke.

Det var ikke Præstens Prædiken, der fik Taarerne til at trille ned ad hans Kinder, thi den gik ham uænset forbi, det var hans egne, sørgelige Tanker.

Først da Salmesangens Brus lød gennem Kirken, reves han ud af disse, han syntes, det var som en Gravsang over hans egne, glædeløse Barndomsdage, og Tonernes Bølger fyldte hans Sind med en egen højtidelig Stemning. Han følte sig som staaende ved en Mærkepæl i sit Liv; det Afsnit, hvorved han nu var færdig, forlod han uden Klage; men hvad skulde mon det næste bringe?

Han skulde jo nu være Karl, hvorledes vilde det spænde af?

En venneløs og frændeløs Barndom er ikke god, det havde han prøvet, vilde en venne- og frændeløs Ungdom blive bedre?

Det var godt nok, at Skov-Karen havde spaaet ham, at han vilde blive stor og stærk, det blev han vel ogsaa nok, men det kunde dog ikke klare alt.

Livet var dog alligevel fattigt, naar der slet ingen var, der brød sig om en.

Nu sad alle de andre omgivne af glade, deltagende Ansigter — var der nogen, der tænkte paa ham?

Disse Tanker fyldte ham under hele Gudstjenesten, og han var i en blød, vemodig Stemning hele Eftermiddagen.

En Konfirmationsgratulation og Foræring fik han dog. Det var gamle Skov-Karen, der kom rokkende med en lille, fiks Træpibe til ham, da han om Eftermiddagen flyttede Køerne som sædvanlig, og den gamles fattige Opmærksomhed virkede straks oplivende paa hans Humør.

— — —

Jens Peters Barndomstid var nu forbi. For ham, „Sognets Barn", havde den ikke været blid. Hans Minder fra den Tid var ikke alle gode. Kun Skov-Karens Venlighed havde virket oplivende paa ham og styrket hans Mod.

Nu skulde han snart til at færdes blandt de voksne og være Karl!

Han blev helt glad i Sindet ved at tænke derpaa. Han syntes nu, Fremtiden laa foran ham som sollyse Stier, hvor det var rart at færdes.

Tanken om Fremtiden gjorde ham glad og da han gik hjemad fløjtede han en rask Melodi.

Og over hans Hoved lod en lille graa Lærke sine yndige Toner høre, — næsten som om den ogsaa vilde ønske ham til Lykke i Dagens Anledning og al Held i Fremtiden.

Husk at tegne dig for en lille Aktie paa en eller to Kr. i Bladet snarest. Det støtter Bladet meget og Du er Medudgiver af det!

Lovgivning om Arbejdstid.

—o—

Her fremsættes Uddrag af det af den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe i flere Samlinger i Folketinget indbragte Forslag til Lov om Arbejdstid.

§ 1. . . . . fastsættes den daglige Arbejdstid til 8 Timer, deri ikke indbefattet Spise- og Hviletid. — — —

— — —

§ 2. Den i § 1, første Stykke, nævnte Arbejdstid gælder ligeledes for de andres Tjeneste ved Land- og Skovbrug samt Mejeridrift beskæftigede Arbejdere (Medhjælpere eller Lærlinge) af begge Køn over 14 Aar. Dog undtages herfra for Landbrugets Vedkommende huslige Arbejdere samt alle Arbejder, der direkte vedrører Avlingen af Landbrugsprodukter, saasom Pløjning, Saaning, Kreaturrøgt, Hø og Kornhøst samt Indbjærgning deraf og desuden Hjemkørsel af Tørv.

Derimod skal den i § 1, første Stykke, nævnte Arbejdstid være gældende for Vejarbejde, Mergling, Tørveskæring, Dræning, Grøftegravning og lignende Arbejder, for saa vidt disse udføres som særligt Erhverv.

— —

§ 5. Paa Indenrigsministeriets Foranstaltning indhentes der snarest mulig saadanne Oplysninger med Hensyn til de i § 2 nævnte Virksomheder, at der paa Grundlag deraf kan udarbejdes Regler for Arbejdstidens mulige Begrænsning i de i den nævnte § anførte Undtagelsestilfælde. Saadanne Regler bliver nærmere at fastsætte ved Lov.

Ligeledes indhentes der paa samme Maade og i samme Øjemed Oplysninger med Hensyn til Fiskeriet.

— — —

Forslaget har været forelagt i Folketinget 12 Gange, sidste Gang i Samlingen 1907—08, efter først at have været fremlagt i 2 Samlinger i Landstinget. Det henvises stadig til Begravelsesudvalg. I Samlingerne 1904—05 og 1905—06 mandede Udvalget sig dog op til at afgive Betænkning, hvilket ikke er sket senere.

I den sidste Betænkning hedder det bl. a.:

„ . . . . Tinget har udtalt sin Uvilje til at lovgive i Almindelighed paa nævnte Omraader, hvorimod det har udtalt sig velvilligt til at fastsætte Regler for Arbejdstid i sundhedsfarlige Erhverv samt for Børn og unge Mennesker, hvad paa flere Omraader ofte er sket. Ved Møde den 19. December 1905 vedtog Udvalget at formulere tvende Henstillinger til Indenrigs- og Finansministeriet om at tilvejebringe og tilstille Udvalget Oplysninger om flere angivne Arbejdsforhold. Da de forønskede Oplysninger ikke har kunnet tilvejebringes i denne Samling, og Udvalget desaarsag har manglet fornødent Grundlag at arbejde paa, blev videre Forhandling af Forslaget stillet i Bero".

Det bemærkes, at Udvalget havde Husmand Ovesen til Formand.

Vi ser, at Udvalget vilde gerne arbejde, men det mangler „Oplysninger" og „fornødent Grundlag at arbejde paa". Historien melder intet om, at de ønskede Oplysninger er skaffet tilveje siden, saa lidt som de af Forslaget fordrede Oplysninger om Arbejdet i Landbruget, skønt der har været god Tid dertil.

I Forresten behøves der ikke mange „Oplysninger" for at risikere at udvide Forslaget til at gælde de aller fleste af de i § 2 nævnte Arbejder. Men Sagen er den, at naar Storbønderne skal til at lovbringe for Smaafolk, har de altid saa mange Betænkeligheder, og der skal foretages saa grundige Undersøgelser.

Det er med denne Reform som med saa mange andre: vi faar dem ikke gennemført, før vi faar de fleste af Storbønderne paa Rigsdagen ombyttet med Folk, valgt paa et virkeligt demokratisk Tyende-, Landarbejder- og Husmandsprogram af disse Klasser selv og i det mindste for en Dels Vedkommende helst ud af deres Midte. Dog maa vi her være ensidig. Hvorfor kan vi f. Fks. ikke vælge Tjenestefolk og Landarbejdere til Rigsdagsmænd? Der sidder saaledes Sypiger som Repræsentanter i Finlands Rigsdag.

De Radikales Ordfører har talt for Forslaget de sidste Samlinger.

Vi faar have Sagen frem paa vor Kongres til Foraaret.

Niels Mortensen.

Fra Slagmarken.

—:—

Hr. Lohmanns Sagsanlæg.

Fredag den 8. ds. stod jeg altsaa i Forligets Tegn.

Hr. Lohmann krævede, at jeg skulde betale ham Sagsomkostningerne og 25 Kr. i Bøde til Fattigkassen, samt tilbagekalde i „Tyendebladet" og „Socialdemokraten", hvad jeg havde skrevet i førstnævnte.

Muligvis kunde jeg have sluppet for at betale paa en Ubetydelighed nær, dersom jeg havde gaaet ind paa at tilbagekalde, hvad jeg havde skrevet, men da jeg ikke har skrevet andet, end hvad sandt er, renoncerede jeg paa hans Tilbud og Sagen gaar altsaa nu til Retten.

Jeg syntes, at det er lige pebret nok, at jeg baade skal handle imod Bergs Valgsprog: „Gaa aldrig paa Akkord med Uretten!" og gøre mig selv til Løgner.

Hr. Lohmann har før truet sine Tjenestekarle med, at han vilde trække fra deres Løn, fordi de ikke havde været underdanige nok over for denne store Mand.

Jeg skal for Resten tilføje, at jeg har tjent paa Fuglagergaard i tre Aar og da jeg rejste, fik jeg 20 Kr. over den akkorderede Løn (Linnemann var selv til Stede ved Udbetalingen), en anden Gang fik jeg 2 Kr. af Hr. Linnemann, blot fordi jeg havde plukket lidt Bregner til Fruen, og Hr. Lohmann faar mig ikke til at tro, at der skal passes mere paa 2 Kr. nu end den Gang.

Joh. Fred. Mathiesen.

„Agrar-Dagbladet. Meget Skraal, men lidt Uld!

Jeg ser, at Agrar-Dagbladet har begyndt at ryste i Bukserne, fordi det ser „Tyendebladet" i saa uendelig mange Karlekamre og Landarbejderhjem Landet over og af Raseriderover er det lige ved at revne af gul Galskab. Forunderlig er det ikke, naar vi husker paa, t Agrar-Dagbladet ikke har 100 Holdere, naar vi har 1000. Det er nemlig Sandheden og det kan jeg let bevise. Først maa jeg her tilføje, at det Forhold har givet Hr. Redaktør Oluf H. Jørgensen det ikke særlig kønne og velklingende Navn Oluf Hunger. Det Navn har „Ty-

endebladet" dog altid holdt sig for god til at kalde ham, trods det, at det jo er et gement Smudsblad.

Jo, ser I: For nogle faa Aar siden havde Agrarerne ødslet Penge i lange Baner paa deres „Agrar-Blad". Men lige slunken var det. Der sad denne knokkelmagre Rad altid og grinte de fede Agrarer i Møde.

Saa sagde en Dag en af de klogeste: Lad Oluf faa hele Gøgemøjet! Ja, det er hørt, lød det i Kor, lad ham det, men ikke uden Penge! Nej, ikke uden Penge, det er svart!

Og derved blev det. Selv den kendte fynske Agrar, Chr. Hansen, Ore, gik med til Salget, skønt han begræd de mange Penge, det havde kostet ham.

Oluf H. J. købte samme Aften hele Bladet for 800 Kr.

Og da det er en kendt Sag, at Prisen paa et Dagblad altid er 8 Kr. pr. Holder, kan enhver jo skønne, at Bladet kun havde 100 Holdere paa dette Tidspunkt.

Saa mange Holdere havde dette Blad den Gang. Om det har flere nu, ved jeg ikke, men efter Hr. Oluf H.s sidste sure Opstød, lader det jo ikke til det.

Stakkels Oluf H. Jørgensen.

Lurifax.

Husk at indløse Opkrævningen paa Bladet for Januar Kvartal, saa snart den kommer! Ikke en maa undlade det! Kommer Posten en Dag, Du ikke er hjemme, saa gaa selv hen paa Posthuset og betal den. Eller læg Pengene et Sted, hvor han daglig kommer!

Om Tyendebladet

skriver den kendte Agitator Chr. Christensen, Glostrup:

Som Foraarets første, varmende Straaler, saa frisk som Foraarets tusinde grønne Spirer, saa livsglad som Lærkens Sang over Marken, saa lokkende og dragende som selve Foraarsdagen var Bladets Ord, dets Aand og Tone, og Tankerne saa bærende og klare som selve Dagen.

Den lange Nat havde skabt en lys og herlig Morgen.

Bladet er levedygtigt. Det drager ind i tusinde mørke Kamre, det giver Liv i tusinde slumrende Hjerter, det skaber Tro og Varme i de haabløse Hjerter,

Det drager Liv i den døende Slægt. Det samler Undertrykte til den sidste Kamp.

Det nederste Lag er i Rejsning.

De første Tusinder er samlede, og se! Nye Tusinder i Anmarsch.

Med Oplysningens Fane i Spidsen med Jordens og Menneskenes Frigørelse paa Programmet er Landarbejdets Hundredtusinder en vældig Magt. Den er Menneskets Fremtid.

Myndig eller Umyndig.

—:—

Et Par Ord til Arbejderne i Anledning af de kommunale Valg!

—

Som det formentlig er Læserne bekendt, er der forrige Rigsdagssamling vedtaget en ny Lov om de kommunale Valg, hvorefter Vælgerantallet er stærkt forøget.

Samtlige Skatteydere, der er fyldt 25 Aar, faar Valgret, ogsaa dem, der kun har betalt Skat af 800 Kr.

Ugifte skatteydende Kvinder faar Valgret og

Gifte Kvinder faar Valgret, naar Manden er Skatteyder.

Vælgerantallet forøges med ca. 80,000 i København, men Indførelsen af Forholdstalsvalgmaaden og forskellige andre Bestemmelser gør det desuagtet nødvendigt at Arbejderklassen i endnu højere Grad end tidligere sætter Kraft ind paa at skaffe sig Indflydelse i Kommunen.

Borgerrepræsentantvalget, der finder Sted i den første Halvdel af Marts, afgør Byens Skæbne for fire Aar. Store indgribende Reformspørgsmaal vil komme til at foreligge og det vil være af største Betydning for Arbejderklassen, om den har en fyldig Repræsentation i Kommunalbestyrelsen. En Reform af Folkeskolen, Ændringer i den kommunale Beskatning, Opførelser af Hospitaler, Omsorg for de mange Forældreløse og forsømte Børn og Afgørelse af det vigtige Spørgsmaal om vore Sporveje skal være kommunale eller som hidtil et kapitalistisk Udbytningsobjekt, vil komme til at foreligge, men Maaden, hvorpaa Opgaven løses, afhænger af Arbejdernes Indflydelse og dermed af de forestaaende Valg.

Hovedbetingelsen for at kunne afgive Stemme er, at være opført paa Valglisten, og derfor maa enhver, der ønsker at sikre sig Valgretten, efterse om han, og forsaavidt det er en gift Mand, ogsaa om hans Hustru er rigtig opført paa Valglisterne. Disse fremlægges til Eftersyn fra 1. til 11. Februar paa de i hver Kreds oprettede socialdemokratiske Bureauer og ingen Arbejder maa forsømme det ubetydelige Arbejde, men sikre sig den betydningsfulde Valgret.

Ingen Valgret betyder Umyndiggørelse, men Arbejdets Kvinder og Mænd bør møde som myndige Borgere, i Besiddelse af Valgretten og benyttende den til Held for Arbejderklassen.

Efterse derfor Valglisterne og agiter blandt Kammerater for at Eftersyn foretages, og i Marts Maaned for Anvendelsen af alle vore Stemmer.

Udenfor København.

Hvad der foran er nævnt som gældende for København, gælder i alt væsentlig ogsaa for Frederiksberg og Købstæderne udenfor København. Ogsaa her gælder det at sikre sig Indflydelse af samme Grunde som foran nævnt og her gælder det ogsaa at bevare Valgretten ved Eftersyn af Valglisterne.

For Frederiksberg og Byer udenfor København foregaar Eftersynet af Valglisterne fra 15.—31. Januar og den Tid bør derude benyttes ligesom det andet Tidsrum i København.

Paa rette Vej.

—:—

„Kultur og Aandsliv har ingen større Fjende end Alkoholen!"

I adskillige Tyendeforeninger, hvor jeg har talt, har jeg gjort den glædelige Iagttagelse, at Alkoholen har været banlyst. Det er en god Vej at slaa ind paa; det vil skaffe vor Bevægelse Respekt og styrke os baade indadtil og udadtil. Alkoholspørgsmaalet er aktuelt; det kommer man ikke uden om, og naar vi har stillet os paa Afholdsfolkenes Side, da bærer vi os helt igennem klogt og fornuftigt ad ogsaa rent taktisk set.

En Bevægelse, som har saa store Opgaver som vor, skulde nødig forsumpe. Vort Maal er jo intet ringere end at hæve en hel Stand op til bedre Livsvilkaar. Vi vil skabe Lys blandt dem, der lever i det dybeste Mørke. Vi vil højne vor Kultur og vort Aandsliv. Den Kamp, vi skal føre for vor Sag, skal være en Higen fremad og opad, og alt, hvad der stiller sig imellem os og vort Maal, vil blive draget med ind i Kampen. Derfor maa vi tage Stilling til Alkoholspørgsmaalet; thi Kultur og Aandsliv har ingen større Fjende end Alkoholen. Den drager altid Menneskene nedad; den faar dem til at glemme alt, baade Pligter og Rettigheder, den dræber Stoltheden og Ansvarsfølelsen, og den gør mange Arbejdere til et sløvt og viljeløst Redskab, der finder sig i den skammeligste Udbytning, saalænge Lønnen blot kan strække til Alkoholen.

Lad os ikke gaa for let over denne Sag; vi taber intet ved at være grundige. Mon ikke Arbejderbevægelsens Forkæmpere formeget har overset denne lurende Fjende, der trods sin Upersonlighed er den farligste af alle. Først naar Arbejderklassen har frigjort sig for de Baand, Alkoholen har snæret den i, kan den med Vægt fordre dens retfærdige Krav respekterede. Derfor skal vi gøre Front mod Drikkeskikken. Ingen skal kunne komme og sige om det organiserede Tyende, at det vil have højere Løn for at faa flere Penge til at drikke op. Vi, som har saa meget at kæmpe for, og saa meget at vinde, vi maa fornægte alt, hvad der holder os nede og hindrer os i at naa vort Maa.

Elna Bjarnholt.

Nu stiger den!

—:—

Jørg. Nielsen, Viby, stiller sig i Bælum som Kandidat for samtlige Partier!

—

For nogle Dage siden hørte vi et Par Ord om, at Jørg. Nielsen vilde stille sig som Socialdemokrat i Bælumkredsen.

Dog vilde han først have Husmændene til at støtte sig.

Det er nu sket!

Og da Husmændene jo tilhører alle Partier — lige fra de rødeste Radikale til de mest blakkede Moderate, er Hr. Nielsen derved bleven Kandidat for alle politiske Partier — ogsaa Socialdemokratiets. Det er skam godt gjort.

Hans politiske Løbebane ser saaledes ud: Dumpekandidat som Radikal i Odder for 2 Aar siden. Socialdemokrat 2 Maaneder efter. For ½ Aar siden anbefalede han Husmændene i Vensyssel at stemme paa den Moderate Anders Nielsen, Svejstrup!

— — —

Radikal, Socialdemokrat, Moderat. Nu Kandidat for alle Partier!

Det er godt gjort — om end Svinningerne foregaar i noget for hurtig Tempo.

En Jonglørs Overmand!

Lurifax.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen.

Til Tyendebladets Holdere.

Husk at indløse vor Opkrævning.

Vi anmoder endnu en Gang vore Holdere om, alle som en at betale vor Opkrævning paa Bladet saa snart Posten kommer med den. Træffer Du ikke Posten, den Dag han har den med, bedes Du selv gaa til Posthuset og indløse den før den gaar Retur. Vi skal om ca. 8 Dage bruge flere Hundrede Kroner. Derfor maa vore Læsere alle betale Opkrævningen. Ikke en maa nægte.

Carl Westergaard.

Landsudstillingen i Aarhus.

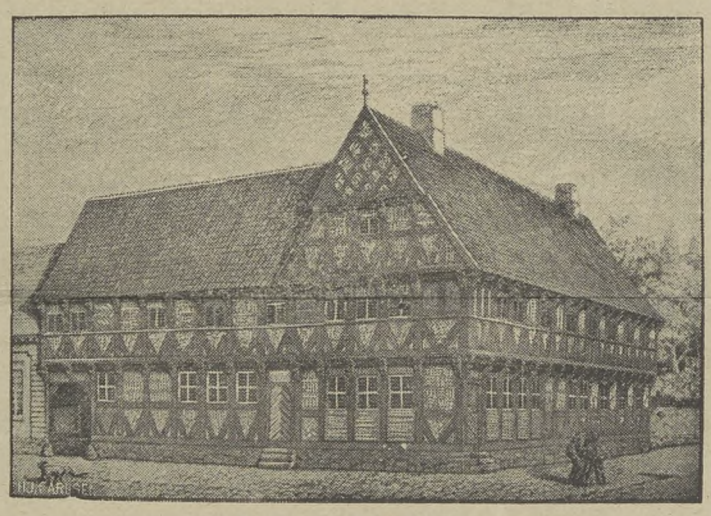
Som vore Læsere nok ved, afholdes der i Aar en stor Landsudstilling i Aarhus. Den aabnes i Maj og slutter til September.

Vi bringer her nogle Billeder fra Udstillingspladsen, dels af Ting, som er under Opførsel og dels af Ting, som vil blive opført.

Til Udstillingen har Staten bevilget 300,000 Kroner. Resten — et lignende Beløb — yder Byens Kasse og kan det ikke klare Skærene, maa Byens Kapitalister træde hjælpende til.

Uden al Tvivl vil denne Udstilling gavne Byen — d. v. s, Kapitalisterne, Grundejerne og Storkøbmændene. Om den vil gavne Arbejderne er en anden Sag. Foreløbig ikke mange. Kun nogle faa heldige, som arbejder paa Pladsen, men det maa de øvrige Arbejdere bøde for i dyre Domme i Form af stadig stigende Husleje og andre Livsfornødenheder. Borgerne har jo faaet Udstillingsfeber og alle vil de slaa Mønt — og det maa vi andre stakkels fattige Djævle bekende og betale. Vore Penge gaar, mens Udstillingsdillen varer, lettere i Lommen paa Grundejerne og andre Kapitalist-Spekulanter. Og dem er der mange af.

Mærkelige Ting, baade unge og gamle, vil de besøgende faa at se. For Eksempel „den gamle Gaard". Den har i 5—600 Aar ligget inde i Byen. Nu er den flyttet med Hud og Haar ud paa Pladsen.

Den gamle Gaard.

Til Udstillingen er — selvfølgelig — knyttet et Lotteri, hvor mange herlige Ting kan vindes, saagalt et helt Hus, en flot Villa. Tre ialt. De er hver for sig ca. 13 a 14,000 Kr. værd. Udstillingen skal ogsaa lære Folk (dem med Pengene) hvorledesde skal bygge sig de flotteste og bedsteHuse

Udstillingen har i den Anledning ladet opføre 3 Mønstervillaer, der er lagt i idylliske Omgivelser ved den gamle Marselisborggaard, og disse 3 Villaer, der for Bygningerne alene repræsenterer en Værdi af 11—14,000 Kr. Stk., vil blive benyttet som Præmier i Udstillingslotteriets 3. Serier.

UnderUdstillingstiden vil Villaerne være fuldt monterede og tilgængelige for Publikum, der her vil kunne se, hvorledes en moderne Mønstervilla skal indrettes.

En af Landsudstillingens Mønstervilla.

Salget af Lodsedler til Udstillingslotteriet paabegyndes I. Januar hos Lotteriets 800 Kollektører, der er spredt over hele Landet — og der er selvfølgelig Bunker af gode og kostbare Gevinster, men Perlerne blandt dem alle er dog de 3 Villaer, der tilfalder det sidst udtrukne Nr. i hver Serie.

Hos Kollektørerne vil man, hvis man vinder, kunne faa udleveret en Gevinstfortegnelse, hvorefter man kan gøre sit Valg — Gevinsterne kommer da uden at man har mindste Ulejlighed derved — ja, naturligvis med Undtagelse af Villaerne, de skal nemlig nydes paa Stedet.

Sikkert er det, at alle Udstillingsgæsterne ved Synet af disse tre Hjem, vil opsende hede Bønner til Lykkens Gudinde og anraabe hende om at kigge lidt naadigt til dem, naar det sidste Nummer i hver Serie skal trækkes.

— — — Til Sommer faar vi nok Lejlighed til ogsaa at hilse paa mange af vort Blads Læsere, naar de skal til Aarhus og kigge paa Tingene.

De 12 vrede Husmænd.

—:—

Et Gensvar.

—

Som vore Læsere husker, gav vor korte Artikel om Bladet „Husmanden" 12 Husmænd Anledning til at tilstille vort Blad en Protest derimod.

Vi maa først gøre de 12 opmærksom paa to Ting. For det første dette, at de tillægger Hr. N. P. Nielsen, Levetofte, Ord, som vi har benyttet og ikke ham. Og for det andet mener vi, at de 12 Husmænd ikke bør skrive i en saadan Tone over for en af deres egne Standsfæller. Det passer sig ikke! D'Hrr. taler om „Sømmelighed og Saglighed", det bør de først selv lære lidt af, før de vil lære fra sig.

De 12 beklager, at Tyendet og Husmændene skulde modarbejde hinanden, da de har saa mange fælles Interesser.

Dertil maa vi sige ja, skulde det være Tilfældet, vilde det være beklageligt. Det er nemlig vor Hensigt at samle hele Underklassen paa Landet, Husmænd og unge og gamle Arbejdere, om os. I vor Bevægelse staar da ogsaa mange Husmænd og de skriver jo ogsaa stadig i vort Blad om Husmændenes Krav. Og det er glædeligt.

Det er altsaa ikke Husmændene, vi siger noget om, men deres Ledere, som systematisk forhindrer dette Samarbejde, dem, der laver et Blad, en af deres egne betegner som „en fedtet Karklud".

Mener de 12 Husmænd noget alvorligt med deres Tale om de fælles Interesser og Samarbejdet, saa vilde vi gerne anmode dem om at tage d'Hrr. Karl Hansen og Bogtrykker Jørgensen i Skole og lade dem vide, hvad der tjener deres og vor Sag bedst.

Vi vil gøre alt for at faa et godt Samarbejde i Gang med Husmændene, ligesom vort Blads Spalter altid staar aaben for Husmændene baade paa Øerne og i Jylland.

Mere kan vi ikke gøre!

I næste Nr. har Hr. N. P. Nielsen, Levetofte, Ordet.

Redaktionen.

Vort Jordprogram.

—:—

Som Afslutning paa vor Medarbejder Husmand Niels Mortensens Artikel, som jo har formet sig som et skarpt Angreb paa de jyske Ledere og deres Taktik, skal vi her offentliggøre vort Jordprogram for at alle vore Læsere — særlig de nye — kan faa et klart Indblik i, hvorleder vi ønsker Jordspørgsmaalet løst.

Vi beder alle vore Læsere studere hvert Punkt nøje igennem.

Tyende- og Landarbejderforbundet ønsker Jordspørgsmaalet løst paa følgende Maade:

a) Retten til Jord anerkendes saaledes, at enhver, der ønsker det, kan faa Jord (og de dertil nødvendige Driftsmidler) paa lempelige Vilkaar. Da de nugældende Love kun i meget ufuldkommen Grad opfylder disse Krav, maa vi bestemt kræve en Lovgivning paa dette Omraade.

b) Den nødvendige Jord maa navnlig skaffes til Veje ved Ekspropriation af større Gaarde. Lehn-, Stamhuse og Fideikommisser overtages af Staten og udstykkes.

c) Vurderingssummen af Statshusmandsbrug forhøjes til 9000 Kr. uden Forhøjelse af Ansøgerens Tilskud. Der gives Adgang til ved Forbedringer og Indkøb af Jord at faa Tillægslaan indtil Maximum.

d) Der gives frit Valg mellem offentlig Fæste og Selveje samt Fæste for Ejendommens Vedkommende og Selveje for Besætning og Løsøre.

e) Statslaan forrentes med højst 2½ pCt. aarlig, og ved Fæste sættes den aarlige Afgift til højst 2 pCt. af Ejendommens Værdi. Ved Fæste er det tilstrækkeligt, naar Fæsteren kan betale ½ Aars Fæsteafgift forud.

f) Loven udvides til ogsaa at gælde for allerede bestaaende Husmandsbrug og for nuværende uformuende Ejere af disse, og Staten hjælper desuden uformuende Husmænd til at komme i Besiddelse af den nødvendige Driftskapital.

g) Ved fremtidig Vurdering tages kun Hensyn til Ejendommens Værdi uden Hensyn til Købesummen.

h) Afhænder en Statshusmand sin Ejendom, har han Ret til paany at søge Statslaan.

i) Der kræves, at Administrationen af Loven, naar den føres ud i Livet, lægges paa Husmands- og Landarbejderorganisationerne sammen med et af Ministeriet valgt Medlem.

j) Statskassens Regnskab ved denne Reform dækkes af en Formue- og Indkomstskat med stærk stigende Skala.

Om dette udmærkede Jordprogram tror vi at vi ikke alene kan samle Tyendet og Landarbejderne, men ogsaa Husmændene. Vi vil samle hele Underklassen paa Landet derom. Og naar det sker, vil Regeringen komme til at bøje sig og da vil der oprinde bedre Tider for vor Klasse. Da vil vi ikke længere være Slaver for de store brutale Jorddrotter, men frie Mænd i eget Hjem!

Det syge Barn.

Efterladt Digt af Viggo Stuckenberg.

Moderen ved Vuggen:

Sov mit lille Barn,
sov, min Øjesten,
paa den hele, vide Jord
har kun dig din egen Moder
— sov min Øjesten.

Hvor din Kind er hvid,
hvor du aander træt,
. . . Ak, jeg vækker dig maaske,
nej, mit Barn, du maa ej se,
at din Mo'er har grædt.

Men det er saa tungt,
og jeg er saa angst;
alt, hvad Livet gav mig, var
om min Hals dit Armepar
— Barn, jeg er saa angst.

Du maa ikke dø!
Alt skal blive godt!
Naar i Morgen det bli'r lyst,
hvisker sødt du ved mit Bryst:
Mo'r, jeg har det godt!

Et Menneskedyr!

—o—

En Gaardmandsson voldtager en ung Tjenestepige.

—

Han er stadig paa fri Fod.

—

Paa en Bondegaard i Udby ved Stege prøvede Gaardmandens Søn for nogle Dage siden Voldtægt mod en paa Gaarden tjenende 20-aarig Pige.

Forbrydelsen skal i al sin Dyriskhed være foregaaet paa følgende Maade:

Det raa Menneskedyr, der forøvrigt i Oktober Maaned blev færdig med det militære Slaveri, hvor han maaske havde lært sin Raahed, havde den paagældende Morgen tidlig vækket Pigen, og da denne som sædvanlig sad ved sit Arbejde med Malkning af Køerne, indfandt Slubberten sig i Kostalden, hvor han ganske koldblodig for at sikre sig mod, at nogen kom ud eller ind, **først fastsømmede alle Dørene.** Da denne Sikringsforanstaltning var foretaget, **kastede han sig over Pigen, hvem han efter en hæftig Kamp voldtog.** For at Pigens Skrig ikke skulde høres af andre af Gaardens Folk, tilstoppede Slynglen hendes Mund med Hø.

Pigen meddelte naturligvis straks det passerede til sin Fader, der senere paa Dagen meldte Forbrydelsen til Politiet.

Politiassistent Tangøe optog Rapport.

Pigen blev undersøgt af Distriktslæge Mygind.

Der er meget stærke Kræfter i Bevægelse for om muligt ved at tilbyde Pigen en Sum Penge at faa dækket over Forbrydelsen.

Den Mærkelighed, at Slubberten stadig befinder sig paa fri Fod, bestyrker jo iøvrigt Tanken.

Penge regerer jo Verden. Har man nok af den Vare, kan man jo næsten gøre alt.

At det unge Svin ikke for længe siden er anholdt, behøver derfor ikke at forbavse nogen.

Der er jo altid Forskel!

Det skulde bare have været en Tjenestekarl, der havde udført den dyriske Handling overfor en Gaardmandsdatter, saa havde han straks og for lange Tider været indespærret, og alle de agrariske Blade havde da skrevet op om „det raa Tyende".

Nu er det derimod en rig Gaardmandsson, saa er Sagen en hel anden, og saa tier de samme Blade helt stille.

Men vi tier ikke stille!

Vi skal til enhver Tid vide at afsløre al Raahed og Brutalitet, hvor vi end finder den.

Og samtidig skal vi vise vore mange Tusinde Læsere, hvorledes Retfærdigheden altid pænt maa vige tilbage, for Uretten.

Til Gavn for de rige og til Skade for de fattige.

Og saaledes vil det blive ved at være, saalænge de fattige vil finde sig deri.

Vor Bevægelse.

—:—

— Fjelsted Tyendeforening afholdt Juletræ med Bal den 3. Januar. Der deltog ca. 100 Mennesker, unge og gamle. H. P. Hansen, Fangel, anbefalede paa det varmeste vor Bevægelse til de tilstedeværende, og derefter læste han nogle humoristiske Fortællinger og til Ballet var han Musiker. Han udførte det hele til vor Tilfredshed.

Festen forløb rolig, men gemytlig, og der var god Stemning. Det maa bemærkes, at der var Afholdsbeværtning.

Kristen Laursen,
Formand.

— Vor Afd. i Fjenneslev havde Møde i Søndags. Paa Grund af det daarlige Vejr, var der kun ringe Tilslutning til Mødet. Undertegnede blev valgt til Formand og Kasserer. **Chr. Henriksen.**

— En ny Afdeling er oprettet i Vrønding ved Horsens. Carl V. Sørensen holdt et udmærket indledende Foredrag. Valgt til Formand blev A. P. Andreasen.

— Vor Afd. i Alken havde i Søndags Møde i Svejstrup, hvor Red. Carl Westergaard holdt et Foredrag om Aakjær og hans Bøger. Foredraget paahørtes med stor Interesse. Derefter læste N. C. Nielsen morsomme Ting op. Mødet forløb udmærket. Der var fælles Kaffebord. Den 7. Marts holder Afdelingen stor Stiftelsesfest. Westergaard holder Festtalen og Hansen-Røjle holder Oplæsning og Deklamation.

Uge-Kronik.

—:—

Forenings-Meddelelser.

— Fru Bjarnholt taler i Svinninge Afd. Søndag den 24. ds., Kl. 4. Derefter holder hun Deklamation og Oplæsning Kl. 7½. Mød alle!

Korrespondance.

Til Alb. Nielsen ved Randers! Tak for Brevet og din Støtte hidtil!

Til J. C. Nielsen, Fjenneslev! Tak for de nye Holdere. Bestil det selv hos Posten, og Tak for din Hilsen og Løfte om det fortsatte Arbejde for vort Blad.

Til Otto Lindegaard, St. Hedinge! Tak for den gode Annonce. Hermed følger en udmærket Bog som en lille Paaskønnelse for dit Arbejde for at skaffe vort Blad Annoncer!

Til Jensen-Dam, Vinderup! Nej, vi betaler ikke Honorar for vore Artikler. Bladet kan kun betale sin Bogtrykker samt yde sin Redaktør en daglig Portion Vandgrød. Det er det hele!

Til P. Pedersen, Faxe! Hermed følger en udmærket Gaslygte til dig som Tak og Præmie for de mange nye Holdere, Du har skaffet vort Blad. Gid Lygten maa lyse saa godt, at Du kan finde endnu flere!

Til P. J. Bubbel! Vi haaber saa, De atter vil bestille vort Blad fra April. Tak for den venlige Hilsen!

Til den anonyme i Hurup! Tak for de 5 Kr. og de 8 nye Holdere, De sendte os. Pas nu selv paa, Bladene kommer til de rette.

Til H. J., Stenagergaard, Ølholm! Tak for de to nye Holdere. Vi har desværre ikke flere af Julenumret!

Til Alfred Tangen, Haslev! Tak for Deres udmærkede Brev og de mange nye Holdere. Hermed en Bog som Præmie. Vi haaber, De fortsætter Agitationen til Gavn for vort Blad. Hilsen!

Til S. Kjør, Thorsager! Tak for de 8 nye Holdere. Hermed følger Skjoldborgs Bog „En Stridsmand". Det er en god Bog og De fortjener den for Deres Arbejde. Bogen kan forøvrigt vindes af enhver, der skaffer os halv saa mange nye Holdere, som De indsendte, og det bør flere gøre. Det betaler sig baade for os og Agitatorerne. Hilsen!

Til Th. Larsen, før Glostrup! Tak for den udmærkede, store Annonce. Det er en god Støtte for Bladet. Du skriver: „Vi var 3 Karle, som kom ind i Forretningen og sagde, at vi vilde gøre vort Indkøb paa Betingelse af, at han tegnede en Annonce i „Tyendebladet". — Ja, det er lige saadan, det skal være. Bare flere vilde gøre saadan, saa fik vi snart mange Annoncer, hvad vi trænger haardt til. Derfor maa vi fremdeles sige: „Vi køber kun hos dem, der vil annoncere i „Tyendebladet". De andre vil vi ikke støtte med en Øre". — Det er en god Moral. Send os din Adresse, saa skal Du faa en af Carit Etlars bedste Bøger som Belønning og Opmuntring for dit Arbejde for at skaffe os Annoncer. Gid mange vilde følge dit Eksempel!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

„Tyendebladet"

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Alle de i Kvartalet udkommende Nr. faas til enhver Tid. Alle vore Venner maa gøre det, de kan, for at faa Bladet udbredt. Forsøg at faa alle Husmænd, Arbejdsmænd og Tjenestefolk til at holde det.

☞ **Er der en, Du gerne vilde forære et Kvartal til som Prøve, kan det faas for 50 Ø. Benyt dette Tilbud særlig for at faa Landarbejdere og Husmænd til at holde det.**

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i »Tyendebladet«.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Kontrolassistenter,

mandlige og kvindelige uddannes paa **Ribe Mælkeriskole.**
S. H. Salling.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326. anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Husmand.

En gift Husmand, hvis Kone kan hjælpe til i Roer og Høst, kan til 1. Marts eller 1. April faa Plads paa Ingerslevgaard pr. Hasselager St.

P. Brandt.

En velanbefalet, ædruelig Karl

kan faa en god og vellønnet Plads i Ølsted Kro pr. Horsens til 1. April.

C. Foldberg.

En Karl,

som vil følge et Par Heste, kan straks faa Plads hos
Vognmand **Jens Nikolajsen,**
Klelund pr. Holsted.

En Pige

kan faa Plads 1. Februar hos
Kaptajn **Petersen,**
Lygtebakken, Korsør.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Ry Folkehøjekole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.
Rasmus Bording.

Aarhus.

fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus, giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),
Søndergade 31 — Aarhus.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

Den billigste

Skræderforretn.

er absolut

Fredensgade 43 (Hj. af Sønderalle).

G. Sørensen.

Bl. Annoncer.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Abonner paa Tyendebladet.

Menneskeskæbner.

Kulturbillede fra Rusland.

—:—

Saa længe Kampen varede, ventede hun med bankende Hjærte paa Efterretning om Udfaldet, og da hun hørte, at Guvernøren opildnede sine Mænd til Tapperhed, medens han selv holdt sig tilbage, blev hun bange for, at hendes egne og hendes kæres mange Lidelser skulde forblive uhævnede.

Spændingen var næsten uudholdelig. Men da lød pludselig en Stemme i hendes Øre:

„Rachel, min elskede!"

I næste Øjeblik omfavnedes hun af Ivan.

30. Kapitel

Skønt Ivan ikke blev holdt i strængt Fængsel af sin Fader, var han dog bleven nøje bevogtet, og han vidste dette, hvorfor han ikke gjorde noget Forsøg paa at holde Forbindelse med den Kvinde, der i saa høj Grad havde fortryllet ham, og som han lige saa lidt her som i St. Petersborg var i Stand til at modstaa.

Han vidste imidlertid meget godt, at han kun ved List kunde holde Forbindelse med hende, og han besluttede derfor at slaa et Slag for Friheden og forsøge at følge efter hende, naar hun var rejst.

Opstandens Udbrud aabnede en Udvej for ham, som han ikke havde drømt om, og da Vagten over ham var bleven slappet, ilede han til hende og greb hende i sine Arme. Idet han gjorde dette, brast hnn i en Latter som af en Idiot, skubbede ham fra sig og udbrød:

„Sikkert har Forsynet en Finger med i Spillet her. Nu skal De bringe mig det Offer, som De har svoret at ville bringe mig, naar jeg forlangte det".

„Hvad mener De?" spurgte han med Uro i Ansigt og Tone.

„De er Ivan Alexieff, Søn af Peter Alexieff, som har forfulgt mig og mine til vor Undergang med en djævelsk Grusomhed. Nu er Øjeblikket kommet, da jeg forlanger Ofret af Dem. De skal være Redskabet for min Hævn: De skal udøve Hævnen. Ivan Alexieff, i Kraft af deres Ed forlanger jeg, at De skal ofre Deres Fader".

Han fo'r tilbage og udstrakte begge Hænder mod hende, som for at værge sig.

„Er De gal?" skreg han hæst.

„Maaske er jeg det; men De tør ikke bryde Deres Ed. Husk paa, at De har svoret paa det, og hvor ofte De har svoret paa, at De elskede mig".

Ivan bedækkede sit Ansigt med sine Hænder og skælvede.

„Men denne Mand er min Fader", mumlede han sagte.

„Og min dødelige Fjende", svarede Rachel".

„Fri mig for min Ed", bad han, idet han saa fortvivlet paa hende.

„Nej", svarede hun bestemt.

„Har De ingen Medlidenhed?"

„Nej, lige saa lidt som Deres Fader".

„Rachel, Rachel, skaan mig. Jeg har elsket Dem, elsker Dem endnu og vil dø for Dem, hvis De forlanger det; men skaan mig for det Offer, De forlanger".

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg. ☛
☛ **Billigste Priser.**

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**
Honorar: 2 Kr. og fri Rejse.
A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri, Esbjerg.

Udkommen er:
„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.
Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.
Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.
Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag,
Vammen — Viborg,

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Ejvin Laale:

Sejr

- En Fortælling om en, der vandt frem -
— Illustreret af Otto V. Larsen —
udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.
Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Køb Deres Fodtøj

i
H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

☛ samt Balmusik. ☚
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.
Laurits A. Jensen, Amaliegade 19, Købh. K.
Typograf Harald Jensen, Brønderslev.
Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet, Søften Hinnerup.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos
P. Svendsen,
Tlf. 123. Storehedinge.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger frit. Honorar forlanges ikke.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Fjenneslev Afd.

indvarsler til et Møde Søndagen den 24. ds., Kl. 8 Aften. Der søges Samarbejde med Afholdsforeningen angaaende et Bal (Eventuelt) Maskerade. Dette Møde bliver beslutningsdygtig uden Hensyn til de mødtes Antal.
C. Henriksen

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
☛ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Tømmerup Forsamlingshus.

Møde afholdes i Tømmerup af Sognets Tyendeforening Lørdag den 23. Januar, Kl. 8, med Foredrag af H. J. Hansen-Røjle.
Talrigt Besøg forventes.
Alle Husmænd og Tjenestefolk i Kalundborg-Egnen indbydes. **Formanden.**

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Et Opraab

til Tyendet- og Landarbejderne i Fjenneslev Afd.

Jeg har talt med flere af Medlemmerne og bebrejdet dem, at de udeblev fra Mødet. Og Svaret lød: I saadan et Hundevejr var det da ikke til at komme uden for en Dør.

Naar undertegnede nu sammenkalder til et Møde (se omstaaende Annonce), saa haaber jeg, at vi mødes alle. Til de to Karle, som agter at opføre Optog til den af Gaardmændene afholdte Maskerade, vil jeg sige: Kom til Mødet paa Søndag eller til mig, og lad os faa de Penge i vor egen Kasse, i Stedet for at berige Bønderne!

Vi mødes altsaa paa Søndag Kl. 8. **C. Henriksen.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

„Hvorfor skulde jeg det?"

„Fordi jeg elsker Dem".

„Husk paa alt, hvad Deres Fader har ladet mig lide".

„Jeg husker alt. Gud give, jeg kunde glemme det. Men lad os fly herfra. Flugt er maaske mulig; men i alt Fald kan vi dø sammen".

„Tror De, jeg kan glemme Uretten mod min Fader, hans Lidelser og gruelige Død? Da De tilbød at følge mig gennem Sibirien, saa jeg i Dem et Hævnens Redskab, og jeg fik Dem til at sværge højtideligt paa, at De vilde gøre mig en Tjeneste. Nu efter lange Maaneders Venten og ængstelig Spænding paa en Tid, da saa mange stakkels Fangers Liv er paa Spil, opfordrer jeg Dem til at holde Deres Ed, svoret ved Korsets hellige Tegn. Vover De at bryde Deres Ed?"

„Nej", klynkede han, „hvis De ikke vil fri mig for den".

„Jeg vil ikke fri Dem, jeg fordrer Ofret".

I nogle Øjeblikke syntes han at kæmpe med sig selv, saa kom der en Forandring, en unaturlig Ro over ham, og idet han nærmede sig hende, sagde han:

„Lad det da være saaledes. De er skaanselsløs i Sejrens Stund. Jeg kan ikke dadle Dem derfor. Min Fader har tilføjet Dem og Deres uoprettelige Krænkelser, og skønt han er min Fader, tilstaar jeg, at han fortjener Døden. Men jeg, som har været Dem tro, som har døjet Besværligheder og bragt Ofre for Deres Skyld, jeg fortjener dog en bedre Skæbne end den, De tiltænker mig. Men lig et Møl, der sværmer om Flammen, blændet og forvirret af dens Glans, saaledes er jeg bleven blændet og forvirret af Deres Skønhed, og ligesom et Møl, der har brændt sig, kan jeg nu vride mig og dø. Farvel, Rachel Aromo, vi vil aldrig mere mødes, men saa længe De drager Livets Aande, saa tænk paa mig med Medlidenhed, thi jeg har været Dem tro til Døden".

Han formaaede ikke at sige mere. Bevægelse kvalte hans Stemme og han ilede bort.

Hun gjorde en Bevægelse, som om hun vilde kalde ham tilbage, men hun standsede og udbrød:

„Nej, det er Skæbnens Villie".

Af Sted gik han ud i Nattens Mørke og begav sig derhen, hvor Kampen endnu rasede, og hvor de mange dræbte og saarede — Ven og Fjende mellem hinanden — viste, hvor vild Kampen havde været. Han skyndte sig videre, indtil han kom ind mellem de kæmpende Parters Krydsild og faldt, gennemboret af mange Kugler.

Fantomet, der havde lokket ham saa langt og saa længe, havde fuldført sit Værk, og Ivan Alexieff søgte og fandt Døden, hellere end at blive en Fadermorder.

Men selv om han vilde have bragt det Offer, Rachel Aromo forlangte af ham, saa var det nu for sent, thi kort før var Peter Alexieff bleven hugget ned af Paul Petrovna, der havde vaaget og passet paa Lejligheden.

Det lykkedes Paul til sidst at komme ham nær, og han slog ham til Jorden med den tykke Ende af sin Bøsse. Men i nogen Tid vaandede Guvernøren sig i Dødskamp, før Døden gjorde Ende paa hans Lidelser, og i denne hans sidste Time, da Gravens Skygger lukkede sig over ham, var der ingen, der kunde give ham et Ord af Trøst eller Haab.

Det var en passende Død for saadan en Mand, og idet han gled ud i Mørket, maa han med Rædsel have tænkt paa sine mange

Enhver, der har Lyst og Raad til at tegne sig for en Aktie i vort Blad paa en eller 2 Kr., bedes snarest fraklippe denne Blanket og indsende den til vort Blads Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Dem, der endnu ikke er Medejer af vort Blad, bedes snarest gøre det.

— — —

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{1}{2}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet $\frac{\text{straks}}{\text{1. Februar.}}$

den ..... 1909.

Navn: .....

Adr.: .....

Lodsedler til
Landsudstillingens Lotteri *
sælges nu hos de autoriserede Kollektører. Der bortspilles i 3 Trækninger **7,800 Gevinster** til samlet Gevinstsum **317,430 Kr.** Det sidst udtrukne Nummer i hver Trækning erholder som Præmie 1 Villa.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Giv Agt!
Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen
bør til Jul købe deres Fodtøj i min Forretning.
Største Lager! Billigste Priser.
NB. Mine bekendte jernstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælgds til **8½ Kr. pr. Par** i alle Størrelser!
J. Thingvad, Norsgade 15, Aarhus.
Læs her!

ABONNER!
»Tyendebladet«.
Organ for Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.
Redaktør: Carl Westergaard.
Medarbejdere: Forfatterne Joh. Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, M. Andersen-Nexø, P. Bjarnholt samt Husmændene Niels Mortensen og Johs. K. Johansen. Desuden H. J. Hansen-Røjle, Adolf Skouboe, Fru Elna Bjarnholt, Bertram Eggers, Sagfører Fr. Sørensen, Jeppe Søndergaard Marius Olsen, Jens Baltzar, Vilh. Larsen, Carl V. Sørensen, P. Stegenborg m. fl.
Tegner: Viktor Jensen.
„Tyendebladet" er et af vore bedste Ugeblade. Det bør findes i hvert Husmandshjem og Tyendekammer!
Bladets Indhold: Agitation, Oplysning og Underholdning. Dets Motto: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed.
Godt Annonceblad, særlig ang. Pladser. Over 8000 Læsere hver Uge!
„Tyendebladet" ledes og udgives af unge og ældre Landarbejdere og Husmænd og bør derfor læses og støttes af hele Underklassen paa Landet.

AVERTER!

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Svinninge Afd.

afholder offentligt Foredrag paa Svinninge Hotel den 24. ds., Eftermiddag Kl. 4.

Fru Elna Bjarnholt m. fl. vil tale.

Samme Dags Aften Kl. 8 Oplæsning ved Fru Bjarnholt.

Entre 35 Øre.

Alle indbydes!

Cykle-Agenter.

Et større Firma søger til den kommende Sæson Folk i alle Egne af Landet for Salg til Private af sine anerkendte og billige Cykler og Cykledele. Billet mrkt. „250" indlægges snarest paa dette Blads Kontor.

Læs!

Det har nu lykkedes os at skaffe saa mange Eks. af Nr. 62, at alle, der ikke har faaet det, kan faa det ved at sende os deres Adresser.

Dem, der ønsker det, bedes derfor straks — inden 8 Dage — sende et Par Ord. Saa vil De straks faa det sendt.

Samtidig takker vi dem, der har overladt os de manglende Numre. **Red.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Ofre, de Lidelser, han havde foraarsaget, og de Grusomheder, han havde begaaet.

Peters Fald betog hans Følgesvende Modet, skønt de endnu søgte at faa Bugt med Oprøreren. Men nu havde Petrovna fuldført sin Opgave, og han flygtede bort, dog ikke alene, thi i Overensstemmelse med et Løfte til sin Hustru tog han Rachel med sig, skønt det forekom hende, at hun nu, da hendes Fjende var død, intet videre havde at leve for; men han fik hende overtalt til at følge med. Omtrent to Dusin til slap bort paa samme Tid, og de skyndte sig til det Sted paa Kysten, hvor Damperen laa og ventede paa dem.

Catherine var som affindig af Glæde over, at hendes Mand var kommen, og da alle var kommen om Bord paa det skrøbelige Fartøj, stak det ud i rum Sø, og efter en frygtelig, stormfuld og farlig Rejse naaede man endelig Kysten af Japan.

Her spredte de undslupne Straffefanger sig; men Catherine, Paul og Rachel begav sig til Yokohama, hvor Rachel fik Penge af en jødisk Købmand, og saavel hun som hendes to Ledsagere tog med en engelsk Damper til London.

Paul Petrova skulde dog ikke naa sit Bestemmelsessted. Da han af Naturen var skrøbelig, havde de mange Lidelser og Mødsommeligheder, han havde gennemgaaet, taget saa stærkt paa ham, at han visnede hen og døde paa Søen.

Hans trofaste Hustru kunde ikke bære dette smærtelige Tab. Hun kastede sig over Bord og fulgte saaledes sin Mand i Døden, som hun aldeles ikke ræddedes for nu, da hendes Ægtefælle, som hun havde forgudet, i Forvejen var gaaet ind ad dens Port.

Raa og udannet var hun maaske, men hendes dybe Kærlighed til Paul kastede et himmelsk Lys over hende og gjorde hende skøn, thi Kærligheden kommer fra Gud.

Rachel Aromo ventede der imidlertid en bedre Skæbne her paa Jorden, thi da hun omsider naaede London og fremstillede sig for Rabbineren der, hørte hun til sin store Glæde, at Moses Umonski, som virkelig var kommen levende gennem Sibiriens vilde og farefulde Egne, opholdt sig i London, men var alvorlig syg.

Naturligvis varede det ikke længe, før de to haardt prøvede Mennesker atter stod Ansigt til Ansigt, og Glæden var ubeskrivelig, da de igen omfavnede hinanden. Flugten igennem Sibirien havde taget frygteligt paa ham, og han naaede London som et Vrag.

Rachel plejede ham under hans meget langvarige Sygdom, indtil hun omsider kunde lægge sit Hoved ved hans Bryst og hviske det store Ord: „Ægtefælle".

Sjælden har nogen Mand eller Kvinde, knyttet sammen ved Kærlighedens Baand, maattet lide saa meget for Troens Skyld, som de to havde lidt, og dog lønnedes de til Slutning med deres Forhaabningers Frugt.

De var bleven forfulgt; men de fandt deres Løn, og fra Mørkets og Grusomhedens Land var de naaet til Lysets og Frihedens Hjem. Og de havde lidt for deres Tros Skyld, som andre havde lidt før dem; men de kunde udbryde med deres Race Verden over:

„Vore Legemer dør, men vor Tro lever".
Efter Mørke kommer Lys.

Ende.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 70. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 31. Januar 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Ungdomssang.

Tunge, sorte Tordenskyer
lejrer sig paa Himlens Rand,
Natten kommer, Dagen flyer,
Horisonten staar i Brand.
Kapitalens Trone knager,
ryster ved Orkanens Stød.
Pengemagtens Tjener klager
tejgt for Alteret sin Nød.

I de mørke Gyder flokkes
Mænd og Kvinder Haand i Haand.
— Klippetro, som ej kan rokkes,
Kraft, som sprænger alle Baand,
Hjærter, som i Kamplyst banker
for de Undertrykkes Sag;
Ungdomsmod og unge Tanker
fylkes om det røde Flag.

Luren gjalder, Hornet lyder:
Fremad, Kampens Dag er nær!
Kækt mod Odrørssange bryder
frem den stolte Ungdomshær.
Bedsteborger, Samfundsstøtte
blev du vækket af dit Blund?
Kan du atter Lænker knytte,
som vi brød i denne Stund?

J. Schrøder.

Tyendekommissionens Forslag.

—o—

Som lovet i sidste Nr. skal jeg her ganske kort meddele hvad Tyendekommissionens udmærkede Forslag indeholder.

Særlig grundig kan det jo ikke blive, da intet endnu er offentliggjort.

Den nuværende Lov vil helt blive ophævet og i dens Sted vil der komme en anden som kun vil komme til at virke som Beskyttelseslov for de umyndige samt Børnene og de uorganiserede. Ønsker vi ikke at være denne Lov underkastet, kan vi frit oprette Kontrakt med Husbonden. Har vi imidlertid ikke det, kan vi komme til at nyde alle Lovens andre Fordele. Det vil føre til at Herregaardenes Slavekontrakter maa ophøre i den nuværende Form. Husbonden maa nemlig ikke paatvinge os en Kontrakt, hvis Indhold er anderledes end Lovens! Det er noget af det bedste ved Loven.

Kamrene skal have et bestemt Udseende. Det vil kort og godt medføre en hel Revolution, saa de ikke længere kan være i Udhusene!

Tjenestedrengen maa ikke bo i Karlekammeret, men skal have et eget Værelse og en bestemt Hviletid og maa ikke arbejde før Skoletiden.

Lønnen skal udbetales hver Maaned!

Føden skal være ren, sund og nærende samt tilstrækkelig.

Til at behandle alle Stridigheder, vil der blive valgt et Nævn, som bestaar af lige mange Arbejdere og Arbejdsgivere. Dette Nævn skal saa undersøge Forholdene.

Desuden maa Husbonden ikke længere prygle sit Tyende. Den, der gør det, vil blive straffet for Overfald.

Saaledes ser Forslaget omtrent ud.

Vi vil faa en ny Lov, men en god Beskyttelseslov for de svage. Og vil vi ikke underkaste os denne Lov, kan vi godt blive fri. Vi har sejret!

Det er det vi altid har ønsket og krævet.

Carl Westergaard.

Sanger-Komponisten J. Saxtorph-Mikkelsen.

Vi bringer her et Billede af den Mand, som leder den stærkt omtalte Aakjærs-Tourne gennem de jyske Byer.

Forfatteren Jeppe Aakjær læser op af sine egne Værker, mest hans Digte og han gør det paa en mesterlig Maade.

Hr. J. Saxtorph-Mikkelsen synger andre af Aakjærs Sange, som han selv har lavet Melodien til. Melodierne er meget kønne og Hr. S.-M synger dem paa en velgørende, naturlig Maade. Maalet er, at fremme Kendskabet til „den jævne danske Sang".

Ukendte Helte.

—:—

Jørgen Drængraver sled
i tredive Aar.

Ja, hvad er en Helt?

Almindeligt naar vi skal klare os dette Begreb, ser vi for os en rank, kraftig Skikkelse med modige, lysende Øjne ridende forrest i Kugleregnen for at værge sit Land, eller vi ser ham kæmpende mod Ild eller Vand for at frelse Mennesker fra den Død, han derved udsætter sig selv for.

Men ogsaa andre og mere dagligdags Begivenheder skaber sine Helte. Men Helte, som kun faa agter paa eller lægger Mærke til! Folk, der i det stille kæmper deres egen haarde Kamp! Folk, hvis Ryg tidlig blev bøjet af Slid, og hvis Øjne tidlig blev matte og sløve af stadig Modgang. Og dog maa det være Helte ligesaa fuldt som hine; thi ogsaa de sætter o Livet ind for at naa det Maal, de kæmper for.

Som nu den gamle, stive, krumbøjede Jørgen Drængraver ude fra Solvin Mose! Ofrer han ikke Dag efter Dag, Stykke for Stykke af sit Liv for at naa det eneste Maal, han de sidste tredive Aar har kunnet øjne — at holde Sulten fra sig og sine.

For ganske vist, der har været en Tid, da Jørgen satte sit Maal højt og lod sit Haab flyve vidt. Ogsaa han har jo en Gang været ung og glad, har drømt og haabet, saadan som det hører Ungdommen til.

Men Drømmen havde været saa kort!

Kun 20 Aar gammel var han bleven gift, og selv om hans Haab endnu efter den Tid kunde sværve ud over Omsorgen for det daglige Brød og først standse ved det som Maal, at komme til at pløje egen Jord og malke egen Ko, saa fik de mange smaa Jørgen'er, der fulgte hurtig efter hinanden, snart ved Hjælp af deres graadige Appetit, trukken det saa grundig til Jorden, at det aldrig mere vovede sig ud paa slig Langfart.

Men at selv det at fylde de mange Munde igennem Aarene heller ikke blev noget lille eller ringe Maal, det har Jørgen sikkert tit nok maattet føle; men han har troligt holdt ud for at naa det. Altid har han søgt det strængeste Arbeide, fordi det gav mest til at putte i Munden. Mor-

gen efter Morgen, længe før Solen stod op, til langt ud paa Aftenen har han haft sin Plads i Drængrøften og Mergelgrave, altid ivrigt beskæftiget med at grave det tunge, klæbrige Ler op, alt medens han tit har maattet vade i Vand til Knæerne.

Og det har Jørgen holdt ud igennem tredive Aar, og endnu har han ikke opgivet Kampen og vil heller ikke gøre det, før Sejren bliver hans. Ganske vist er hans Vaaben, hans forhen saa stærke Lemmer ikke saa kraftige, som de har været. Ryggen er bøjet for aldrig mere at rettes. Arme og Ben er stive som Stave. Kun om Aftenen, naar Dagens Slid har lindret Senerne lidt, kommer der paany Bøjelighed i Ledednе, men ikke Ungdomskraftens stærke Bøjelighed! Nej, kun Trathedens Slaphed, der hvert Øjeblik truer med at lade Benene slaa sammen som et Par Hængsler.

Naar man ser ham en saadan sildig Aftenstund ved Hjælp af sin Stok slæbende sig fra sit Arbejde hjem til sit fattige Hjem, saa spørger man uvilkaarligt: Paaskønner vort højtstaaende Samfund da slet ikke dette uhyre Arbejde i dets Tjeneste?

Jo, selvfølgeligt!

Vent blot tre Aar endnu, Jørgen, saa vil din Time komme, hvis da ikke en højere Magt har ladet den komme forinden. Saa kan Du en Dag tage din pæneste Frakke paa og gaa op hos Skolelæreren og faa ham til at skrive en Ansøgning om Alderdomsunderstøttelse til dig. Du husker jo nok, Jørgen, ham, den Lærer, der taler saa meget om Frihed og Lighed, han gør dig jo hellere end gerne en saadan Brodertjeneste.

Men pas vel paa, Jørgen, at Du pænt holder dig ved Siden af Døren, naar Du kommer derop, og staar der en Stol, saa lad ikke dine gamle, trætte Lemmer hvile paa den; thi da vil det Blik, Hr. Læreren sender dig, paa langt nær være halvt saa venligt som det han sender dig, naar han ved et eller andet Valg bejler til din Stemme.

Og faar Du saa din Ansøgning og afleverer den til Sogneraadet, og Du havde Lov til at følge dens Skæbne der, da vilde Du først ret føle Alverdens Godhed; thi da vilde Du høre de ærede Sogneraadsmedlemmer, lige fra den fine, gamle Justitsraad, der sender dig et naadigt Nik hver Gang han ruller forbi i sin flotte Landauer, vel at mærke naar Du først fører din gamle, stive Arm op til Huen, lige ned til din Nabo, Husmanden, staa frem og tale for dig. Og deres Ord vil lyde: „Ja, han maa have noget; thi han har fortjent det. Men lad os ikke give ham for meget; thi saa længe han kan arbejde, er det bedst, vi sørger for, at han er nødsaget til at gøre det, ellers kan han jo nemt henfalde til Lediggang, og det vil vi dog nødig have paa vor Samvittighed".

Og saa vil Du faa et Hundrede Kroner, hvis det kommer højt, og saa kan Du kæmpe videre, den samme haarde Kamp for det daglige Brød, som Du har maattet kæmpe hele dit Liv, indtil den Time kommer, da Du synker i Jorden udmattet af Striden.

Da først er Kampen endt, og som det sømmer sig en Helt, Sejren er din.

Du fik jo det daglige Brød til dit Livs sidste Stund.

H. Pedersen.

Bolig og Kontraktspørgsmaalet.

—:—

De nuværende Forhold maa omændres!

—

Tyendeforbundet maa som en Organisation af Tyende og Landarbejdere ingen Klasse lade blive tilbage, men maa tage Samfundets Interesser helt til Bunds. Den aller daarligst stillede Del er de saakaldte „Slavehusmænd" i Storbøndernes og Godsejernes „Slavehuse" med tilhørende „Slavekontrakter".

Ved at hæve og frigøre denne Klasse skal Tyendeforbundet skrive sit Adelsbrev.

Noget af det første, vi maa gøre, er at hæve dens Bolignød.

Bolignøden har altid været én af Svøberne til at gøre Underklassen afhængig, især paa Landet. I Middelalderen maatte Husmændene eller „Katkarlene" tage til Takke med en Plads „inden Bondens Gaardsled". Det var naturligvis blot et usselt Skur, der blev dem anvist.

Da Bondens Lænker løstes ved Stavnsbaandets Ophævelse og Hoveriets Afskaffelse, skaffede Godsejerne sig ny Arbejdere ved at rejse Huse paa daarlig Jord og lejede dem ud til Arbejderne paa Opsigelse til Fraflytning straks paa kort Varsel og ikke mod fast Pengeafgift, men mod visse Arbejdsdage om Ugen, de saakaldte Ugedagsmænd, der ikke maatte arbejde for andre end Husets Ejer. Derved er skabt en ny, talrig Klasse Hovtrælle, et nyt Slags Hoveri, lidet bedre end det gamle.

Storbønderne er ofte lidet bedre end Godsejerne med at skaffe sig fast og billig Arbejdskraft paa den Maade.

Forordningen af 27. Maj 1848 sigtende til Forbedring af Husmænds og Indsidderes Kaar bestemte bl. a., at „ved fremtidig Udlejen af Huse og Boliger paa Landet til Husmænd og Indsiddere bliver at iagttage, at Lejemaalet fra Udlejerens Side alene skal kunne opsiges med idetmindste ½ Aars Varsel til hvert Aars 1. Maj.

Den paalagde Ejeren at oprette skriftlig Kontrakt med sine Fæste- eller Lejehusmænd.

Desuden bestemte § 5:

„For Fremtiden skulle alle Fæste- eller Lejeafgifter, som betinges for Brugen af Huse med eller uden Jord og af Indsidderstuer, bestemmes enten i Penge, eller Sæd, eller Varer, in natura eller efter Kapitelstaksten. Derimod skal nærværende Anordning ikke være til Hinder for, at Ejeren med sine Husmænd og Indsiddere frit, som med en anden Arbejder, kan afslutte særegne Kontrakter udenfor Kontrakten om Husets eller Boligens Overdragelse, om at de skulle udføre Arbejde mod Vederlag, dog kun for et Aar ad Gangen".

Det er Bestemmelsen i sidstanførte Punktum der gør Forordningen delvis virkningsløs, idet Ejeren benytter sig af denne Ret til at oprette de berygtede „Slavekontrakter", der forpligter Lejeren til kun at arbejde for Ejeren og mod en lille Arbejdsløn.

For en væsentlig Del derigennem skabes de frygtelige Forhold og den Klasse Mennesker, som vi kender fra Skjoldborgs Bog „Gylholm". „Det er dem, der beder om Forladelse, naar nogen træder dem paa Tærne, dem, der aldrig tør protestere, dem, der aldrig tør sige nej, men blot „naa ja" eller „hum ha", . . . dem, der kender Luthers lille Katekismus og ellers ingen Forskel paa Højre og Venstre. Dem, der trætte er sunkne dybt i Sløvhed og Last. Dem, hvis Livslyst er udslukket, fordi den ingen Næring har faaet". (Skjoldborg).

Se ogsaa den realistiske Skildring af disse skrækkelige Tilstande af Bertram Eggers i „Tyendebladet" for 22. Marts 1908. Disse Slavetilstande er en Skamplet for vor Tid.

Det er nødvendigt, at der bliver vakt offentligt Opmærksomhed for denne Klasses daarlige Stilling. De tør hverken organisere sig eller forlange 2 Øre mere i i Dagløn. De mangler Rejsningsevne og er vanskelige at faa i Tale. Der er faa f dem, der har saa meget Humør som hin Arbejdsmand, der var opsagt af Godsejeren, og da han kørte bort med sin Familie og hele sin Habengut, bad han Kusken køre gennem Herregaarden, medens han selv satte sig oven paa Læsset og spillede Socialisternes Marsch paa sin Harmonika.

Saaledes maa vi spille Socialisternes og den virkelige Radikalismes Marsch for Landarbejderne fra den ene Ende af Landet til den anden.

Dette er det eneste probate Middel til at faa dem til at spidse Øren. Det er i Overensstemmelse hermed vi bl. a. stiller vort Jordprogram. Ligeledes i Flugt hermed, at vi i vor Adresse til Regering og Rigsdag fordrer forbudt ved Lov, at Ejeren ved Udleje af Huse og Boliger samtidig forpligter Lejeren ved Arbejdskontrakt. Men skal Forbudet være effektiv, maa vi se at skaffe dem billige Huse og Boliger.

Maalet maa være snarest at skaffe dem alle et almindeligt Husmandsbrug; men indtil dette sker, fordrer vi af Hensyn til de ældre og til de, der er sunkne saa dybt i deres kummerlige Elendighed, at de knap har Energi til at drive et saadant, at „Lov om Jord til Landarbejdere" udvides til at gælde for Huse paa Landet med og uden Haveplads. Et saadant kan skaffes til 1500 a 2000 Kr. 2 pCt. i Fæsteafgift heraf er 30 a 40 Kr. aarlig.

Det gælder for os at virke praktisk i Øjeblikket uden derfor at tabe vort endelige Maal af Syne.

Hvad om vi paa vor Kongres til Foraaret fordrer af Regeringen nedsat en Kommission, hvori blandt andet Repræsentanter for Tyendeforbundet og for Sundhedsvæsen og Hygiejne har Sæde, til at undersøge denne Klasses hele Forhold og Livsvilkaar, deres Beboelser og Lejekontrakter, og til at fremkomme med Forslag til Forbedring af deres Kaar?

Niels Mortensen.

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet.

Tag fat med det samme!

Fra Slagmarken.

—:—

I Forligskommission!

Jeg har stadig gaaet i de Tanker, at Forligskommission var upartisk, men denne Tro fik et alvorligt Knæk den 8. ds. Kommissionens Medlemmer hører aabenbart til den gamle Skole, for hvem de besiddende er „Alt", de ubemidlede „Intet", derfor skal Smaafolk, efter disse Herrers Mening, finde sig i alle Overklassens Overgreb uden at kny.

Formanden i Kommissionen kom under sin højtidelige Oplæsning af Stævningen med følgende Bemærkninger: „Det er en nederdrægtig Artikel. — Det er Drengestreger eller drengeagtigt". (Det er mærkeligt, at Hr. Lohmann kan blive saa forarget over Drengestreger, at han vil have mig idømt 3 Maaneders simpelt Fængsel) (se Stævningen — Straffelovens § 216—220).

Endvidere sagde han: „Er der ogsaa et Blad, som hedder „Tyendebladet"; det er den Slags Blade, som ikke skulde læses. Det er jo en Æresfornærmelse for Hr. Prop. Linnemann, at blive nævnt i et Blad som „Tyendebladet"".

Pas nu paa! Nu kommer der nok en hel Masse Stævninger for Æresfornærmelse.

Han gav Lohmann Ret i alt og mente, at jeg havde haft en billig Fornøjelse, dersom jeg vilde betale de 25 Kr. og tilbagekalde Artiklerne, medens han derimod ikke vilde høre noget om, at jeg havde Penge til gode paa Fuglagergaard.

Heldigvis er disse Samfundsstøtter (?) ikke saa uerstattelige, som de selv mener.

Johs. F. Mathiesen.

Fra Roerslev!

Nu tror jeg nok at alle Karlekamre her i Roerslev er nogenlunde, undtagen hos Niels Simonsen, men det staar ogsaa langt tilbage, det ser helt utroligt ud, at saadan et Hummer kan bruges til Mennesker at opholde sig i, der er knap saa meget Plads, at man kan vende sig derinde, og saa er der slaaet et Par Brædder op, som skal udgøre Sengested, og Bordet er vistnok en gammel Haveluge, da der sidder Hængsler paa det endnu.

Jeg vilde anbefale Niels Simonsen at gaa hen til en af Naboerne, saa vilde han faa at se, hvordan Tyendet burde have det.

Gregers Johansen,
Tjenestekarl,
pr. Nørre Aaby.

Den sidste Agrarstreg.

Vi havde i Søndags arrangeret et Tyendemøde her i Baaring med Frk. Mikkelsen som Taler, derefter Bal, og vi havde faaet en hel Del skreven paa en Liste til dette Bal; men saa kom Formanden for Forsamlingshuset, en tyk Agrar ved Navn Karl Rasmussen og sagde, at vi maatte ikke holde Bal, fordi vi havde sat det i Avisen, saa betragtede han det som offentligt Bal, ja, han gik endda saa vidt, at vi maatte ikke slaa Plakater op.

Jeg vilde gerne takke Karl Rasmussen for hans humane Optræden, men gøre ham opmærksom paa, at næste Gang maa han hellere sige nej straks, naar vi ikke maa faa det alligevel, saa er Folk da fri for at rende herop til ingen Nytte. Rigtignok er det kun nogle Tjenestefolk, men de hører da ogsaa med til Mennesker.

Martin Illum Rasmussen.

Et Forslag.

Jeg læste forleden i „Tyendebladet", at Tyendeforbundet manglede Penge til at udgive en Sangbog. Det var kun 100 Kr., det drejede sig om. Naar nu hver Afd. eller ogsaa Formanden i hver af vore Afd. tilbød at betale 2 a 3 Kr. til at udgive Sangbogen for, og Tyendeforbundets Hovedbestyrelse saa, hvis der blev Penge nok til Sangbogen, udsendte Opkrævning til de forskellige Afdelinger og Formænd, som havde ladet sig tegne for Penge og senere, naar Sangbogen blev færdig, sendte saa mange som der kunne tilkomme dem for deres Penge.

K. Laursen,
Formand for Fjeldsted Tyendeforening.

Husk at indløse Opkrævningen paa Bladet for Januar Kvartal, saa snart den kommer! Ikke en maa undlade det! Kommer Posten en Dag, Du ikke er hjemme, saa gaa selv hen paa Posthuset og betal den. Eller læg Pengene et Sted, hvor han daglig kommer!

En fedtet Karklud.

—:—

Et Svar til de 12 Husmænd.

—

De 12 ærede Husmænd, der paa en saa kraftig og hensynsløs Maade — lidet værdig for danske Husmænd — tager til Genmæle over for en Kritik fra min Side af Bladet „Husmanden", skulde, før de angriber mig, have søgt at komme lidt mere i Overensstemmelse med Virkeligheden. Havde Hr. Henrik Christensen — ja, undskyld at jeg betragter Dem som Hovedmanden, de andre 11 er paa en Undtagelse nær, mig ganske ukendte — givet sig Tid og læst „Tyendebladet"s Referat med Omtanke, saa vilde De have set, at det slet ikke fremgaar af dette, at jeg har sagt, at „Husmanden" ledes af K. Hansen og den usmagelige Spekulant, Hr. Bogtrykker Jørgensen.

Jeg godkender „Tyendebladet"s Referat af min Ta e paa Mødet i Ringsted, og ønsker Hr. Henrik Christensen en Diskussion med mig angaaende denne Sag, saa er jeg til Tjeneste, dog vil jeg henstille til H. C., at han optræder paa en lidt mere sømmelig Maade; thi efter de 12 Herrers første Indlæg, er der sikkert ingen, der er i Tvivl om, hvor det mest lugtende Skidt findes.

Hr. Henrik Christensen, der har samme Opgave at varetage som Landbrugsminister Anders Nielsen i Fortiden varetog overfor Alberti, nemlig at slaa al Kritik ned, for hvilken Gerning han blev betegnet som Albertis Slagterhund, trods det, at Hr. H C. staar i samme Forhold til K. Hansen, vil jeg ikke bruge det samme slemme Ord. Jeg er sikker paa, at selv om det skulde lykkes Hr. H. C. at finde endnu 11 Husmænd til at istemme Hr. H. C.s Protestraab, saa skal det ikke lykkes at slaa den Kritik ned, der er rejst mod „Husmanden".

Havde de 12 Herrer været til Stede ved Mødet i Ringsted, saa vilde de have hørt, at selv Hr. Bogtrykker Jørgensen — efter at hele Forsamlingen havde tilkendegivet sin Utilfredshed med Bladet — udtale, at der var noget, der manglede, og jeg udtalte Ønsket om, at det maatte lykkes at finde dette noget saaledes, at man kunde opnaa Tilfredshed.

Den store Forargelse min Udtalelse: „en fedtet Karklud" har vakt hos de 12 Herrer, kunde der være Grund til at opholde sig lidt ved. Jeg vil overlade til „Tyendebladet"s Læsere at dømme, om de ikke synes det er meget betegnende, at Bladet „Husmanden" ikke giver Plads for Kritik, men Forholdet er nu alligevel et andet; thi den Dag der aabnes for Kritikken og Diskussionen, den Dag styrkes Bladet, men ligesaa sikkert som dette, taber blandt andet H. C. en Del af sin Indflydelse. Se dette er Grunden hvorfor man ser disse 12 husvilde Stakler.

Sjældent eller saa godt som aldrig saa man „Husmanden" fremsætte Husmandens Interesser som et Krav, men derimod som en ærbødig Henstilling til Magthaverne om en Almisse.

Det er de modsatte Anskuelser, der danner Grundlaget for Tyendebevægelsen. Naar Hr. H. C. derfor giver det Udseende af, at han er en forfulgt Uskyldighed, der ønsker Samarbejde med Tyendebevægelsen, skal jeg lige i Forbindelse hermed oplyse, at det ikke er H. C.s Skyld at Splittelsesforeningen „Dansk Tyendeforening — der stiftedes paa Kærhave Højskole — har indstillet sin Virksomhed. Beklageligt nok, for der havde Hr. H. C. nok fundet sin Plads.

N. P. Nielsen forarges, skriver Hr. H. C., nej, jeg forarges ikke, men jeg beklager, at Øernes Husmænd finder sig i, at „Husmanden"s Redaktør nægter at optage en saa udmærket Artikel om en Landsorganisation af danske Husmænd, der var indsendt af Husmand Niels Mortensen, Gedsted, og jeg beklager, at Bladet „Husmanden" er saa udpræget Partipolitisk, at det giver en georgistisk Skolelærer Plads for en hel Artikelrække, men fordi jeg kun er Husmand og Socialdemokrat, kan jeg ikke faa Plads til et Gensvsr for en eneste Artikel.

Hvor er det rørende at se disse 12, oversavle K. Hansen og Bogtrykker Jørgensen med Agtelse, Troskab og Taksigelser, at de ikke faar et Spark, det, de fortjener.

Levetofte den 1. Januar 1908.

N. P. Nielsen.

Aktietegningen.

—:—

Jeg vilde gerne henlede Opmærksomheden paa Aktietegningen i Bladet, og anbefale alle, som endnu ikke er Aktionær, om at tegne sig for en lille Aktie paa 2 eller 1 Kr. Det kan enhver jo overkomme og det støtter Bladet meget.

Holder du af Bladet og vil du være med til at fremme vor Sag og vor Kamp mod Uretten, da tegn dig snarest for en Aktie. Husk, at mange smaa Bække kan danne en hel Aa. Vilde 100 Holdere tegne sig for en Aktie paa 2 Kr., saa havde vi et Beløb paa 200 Kr., og vi vilde være friet for mange uhyggelige, økonomiske Bryderier i en lang Tid!

Enhver, der tegner sig for et Beløb af 2 Kr., faar straks sendt vor Oktober Kvartal og det store Julenumer for 1907.

Carl Westergaard.

En Æressag maa det være

at betale vort Blad, saa snart Opkrævningen kommer. Ikke en maa nægte. Det skader Bladet for meget. Træffes Posten ikke, betal da selv paa Postkontoret.

C. W.

Fru Bjarnholt taler.

—:—

Søndag den 10. ds. afholdt Tyendeforeningen for Udby og Omegn offentlig Møde paa Udby Kro. Paa Grund af det daarlige Vejr var Tilslutningen ikke saa god som ventet. Fru Elna Bjarnholt talte over Emnet: „Arbejderungdommens Opgaver".

Fruen paaviste Forskellen mellem de forskellige Samfundslag, deraf fulgte, at Ungdommens Opgaver var forskellige: En stor Del af Overklassens Ungdom havde i Grunden ingen anden Opgave end den, at faa Tiden til at gaa saa behagelig som mulig. Middelstandens Ungdom fører hver for sig en fortvivlet Kamp for at komme op i Overklassen. Og trods det, at Kapitalismen hver Dag fører Middelstanden ned mod Underklassen, gaar dog næsten hver Handelskomis og Kontormedhjælper og drømmer om at faa egen Forretning. Deraf følger det, at denne Stand er saa vanskelig at organisere.

Saa har vi Arbejderungdommen — den Ungdom, der intet ejer uden sin Arbejdskraft, som den maa sælge fra Dag til Dag blot for at faa det allernødvendigste til Livets Ophold. Af denne Ungdom er langt den største Del dømt til at blive i Underklassen; men skal denne naa frem til menneskelige Vilkaar at leve under, da sker det kun ved at alle Arbejdere bliver klassebeviste og tilegner sig social Forstaaelse. Sker det ikke, da vil Kampen for retfærdige Tilstande blive planløs og koste Underklassen alt for meget.

Men Tilegnelse og Udbredelse af social Forstaaelse er ikke den gamle, udslidte Arbejders Sag — hans Kræfter er udtømte Dag for Dag i Kampen for Brødet. Ungdommens Kræfter slaar bedre til. Det maa derfor være en af Arbejderungdommens største Opgaver at forberede og føre den Kamp, der skal bringe os nye og bedre Samfundstilstande, hvor ikke som nu en ringe Del af Menneskeheden har tilegnet saa godt som alt, hvad Jorden og Arbejdet har frembragt, medens Hundred Tusinder lider Nød.

En stoltere Opgave har ikke ventet paa nogen Ungdom, og intet maa kunne ægge end daadysten Ungdom mere end Kampen for en stor og retfærdig Sag.

Efter Foredraget, der paahørtes med stor Opmærksomhed, læste Fruen forskellige Digte af A. P. Bjarnholt.

Alt i alt var det et interessant og lærerigt Møde.

M. Andersen.

Vort Oplysningsarbejde.

—:—

Der er en Ting, som vi burde lægge særlig Vægt paa indenfor vore Afdelinger, og det er Oplysningsarbejdet Men nu bliver Spørgsmaalet, hvorledes skal vi virke, skal det være ved Aftenskoler eller Læsestuer? Jeg for min Part vil anbefale Aftenskoler. Men, vil nogle sige, det bliver for kostbart, naar vi skal betale for Undervisning og Leje af en Stue. Deri vil jeg give dem Ret. Men mit personlige Standpunkt er, at vi bør hjælpe os selv paa den Maade, at der er en fra hver By, der kommer paa Højskole et Par Vintre, og han saa virker for Oplysningen, naar han kommer hjem, og det kan han som Regel gøre gratis. Nu bliver saa Spørgsmaalet, hvorledes skal saa Aftenskolen ledes?

Jeg mener, der bør lægges særlig Vægt paa Læsning, Skrivning, Regning og Samfundslære, i Særdeleshed det sidste; for jeg tror ikke, der er ret mange, som kender Landets Love.

Nu er der en Fordel til ved Selvhjælp, og det er denne, at en af vore egne bedre kan virke i Tyendets Fritid. Der er selvfølgelig nogle, som siger, ja, men det bliver jo for kostbar for os. Da vil jeg sige, at naar de søger Understøttelse, saa bliver det ikke saa farligt.

Nu vil jeg gerne høre andres Mening om den Sag. Jeg kan oplyse, at Understøttelse til næste Vinter søges inden første Maj. Skemaer til Udfyldelse faas hos Sogneraadsformanden i det Sogn, hvor man opholder sig.

I udfyldt Stand sendes det saa til det Amts Skoleraad, som vedkommende opholder sig i.

Aksel Gregersen,
Vejlby Højskole, v. Aarhus.

Om Tyendebladet

skriver Fruen paa en stor Højskole i Odsherred:

Jeg har været glad ved at læse „Tyendebladet" siden det begyndte at udkomme og Tak for de mange kønne Digte, der har været i det. Særlig de tre i Julenumeret.

Jeg har fulgt Tyendebevægelsen med Interesse og Kærlighed hele Tiden og glæder mig, fordi jeg holder af Danmarks Tjenestefolk og ved, at der i dem er Stof til netop fine og dannede Mennesker, og at der imellem dem netop lever nogle af de mest dannede, jeg kender. Jeg var saa glad, da de fik et Blad, hvor de nu rigtig kunde tage fat og frit faa Lov at udtale deres Krav.

Faner og Agitation.

—:—

Efter at have set, hvorledes man paa Fyn for nogen Tid siden dannede en Kredsforening, som man kort efter op øste, skønt man havde samlet ind til en Kredsfane, kunde jeg have Lyst til at fremsætte et Par Bemærkninger om „Faner og Agitation".

Desværre er det jo saadan, at de fleste af vore Foreninger kæmper under vanskelige økonomiske Forhold, og i mange af dem nærer man sikkert et dybtfølt Ønske om en Fane, et Samlingsmærke; man synes det vil give en vis Anseelse; maaske tænker man allerede paa den Dag, da man møder i Prosession med Musik og Faner, l gesom man gør det f. Eks. i Socialdemokratiet og Afholdsbevægelsen.

Imidlertid har man smaat med Penge, saa lad blot Fanerne være til bedre Tider; det gør aldeles ikke noget, selv om Tyendebevægelsen ikke kommer trippende akkurat paa samme Maade som adskillige andre Bevægelser.

Langt bedre end Faner, Musik og selskabelige Optog er Oplysning og Agitation. Derfor bør, efter min Mening, ingen Forening forhaste sig med at anskaffe sig Fane; den kan alle Tider komme; der er meget andet at ofre sig for, som er mere nødvendigt end den.

Og naar Ahlman Hansen paa Grund af Forholdene har brugt nogle Fanepenge til Agitation, er der selvfølgelig ingen særlig Grund til at bebrejde ham det som en stor Forseelse.

A. P. Bjarnholt.

Valgretten.

—o—

Aaret 1909 vil komme til at staa som et Mærkeaar i vort Lands Valgrets Historie, idet Kvinderne og Tyendet da for første Gang opnaar Ret til at afgive deres Stemme ved kommunale Valg. Hvad dette vil medføre er der mange forskellige Meninger om, men at det er et Skridt fremad mod Retfærdighed, kan der kun være en Mening om blandt vi, som vil regnes for frisindede Borgere. Dog finder jeg ingen Anledning til at raabe i høje Toner om den Sejr, Valgretten har vunden; thi Glæden over Sejren holdes nede ved Nulpunktet af Forbauselsen og Harmen over, at vi endnu ikke er naaet videre, end vi er, trods det, at Venstre med deres lige og almindelige Valgret paa Programmet, har været Landets største Parti i over en Menneskealder, og Regeringsparti i 7—8 Aar.

Bommen som hidtil har spærret Kvinden og Tyendet Adgangen til Valgbordet, er knækket, men bortryddet er den langtfra endnu, og det vil sikkert koste meget Arbejde før den bliver det.

Social-Demokratiet forlanger lige, direkte Valgret for Mænd og Kvinder fra 22 Aars Alderen. At dette Krav er fuldtud retfærdigt, vil jeg i en senere Artikel paavise. Denne Gang skal jeg slutte med en indtrængende Opfordring til de Tjenestefolk, som opnaar kommunal Stemmeret i Aar, om at benytte denne Ret, og benytte den paa rette Maade. Der er ingen Tvivl om at de Husbonder, der har stemmeberettiget Tyende i sin Tjeneste, vil søge at overtale dem til at stemme paa den Liste, han selv vil stemme paa. Men det er absolut ikke Meningen, med den Smule Valgretsudvidelse, vi har faaet, at Tyendet skal lade sig bruge som Husbondens Stemmekvæg. Valget er hemmeligt, uden Hensyn til om man for Husfredens Skyld har lovet sin Husbond at stemme paa den eller den Liste.

Naar I gaar til Valg, da husk paa, at det eneste politiske Parti, som vil arbejde for at Tyendeklassen bliver ligestillet med andre Samfundsklasser, er Social-Demokratiet.

Derfor, hvor dette Parti opstiller en Liste, der bør ethvert stemmeberettiget Tyende give denne Liste sin Stemme. Derved gavner I eders egen Sag, thi Social-Demokratiet er den Hær, som skal hjælpe eder i eders retfærdige Kamp for Opnaaelsen af bedre Kaar end de, hvorunder I nu lever.

Jeppe Søndergaard,
Tistrup Station.

Husk at tegne dig for en lille Aktie paa en eller to Kr. i Bladet snarest. Det støtter Bladet meget og Du er Medudgiver af det!

Vore Romaner.

—:—

De gamle er sluttet og en ny begynder.

Vor udmærkede Roman „Menneskeskæbner" er nu sluttet. Den har længe været til stor Glæde for vore mange Læsere.

Ligeledes er Fortællingen „Sognets Barn" sluttet. I den sidstes Sted vil vi herefter bruge smaa afsluttende Fortællinger af forskellige Forfattere. Det vil blive noget i Stil med den, vi i Dag lægger for med, „Ukendte Helte" af H. Pedersen.

I Stedet for „Menneskeskæbner“ vil vi i næste Nr. paabegynde en særdeles spændende Roman.

Vi haaber at disse smaa Forandringer vil bidrage til at alle Læserne vil slutte sig fastere og fastere om vort Blad. Vi vilde jo gerne gøre det til en kær og fornøjelig Gæst i alle de Hjem, hvori det nu findes. **Redaktionen.**

Sangbogen kommer.

—:—

Indsend Bestilling snarest!

—

Det er nu lykkedes os at udfinde en Maade hvorved vor Sangbog snarest kan udkomme!

Det skal gaa saaledes til:

Hver Afd. maa snarest til Bladets Kontor indsende en Meddelelse om hvor mange Stk. de ønsker af Bogen, saa mange de mener at kan afsætte i Foreningen til ca. 25 Øre pr. Stk.

Vi vil da lade Bogen trykke og udsende den til Afdelingen. 8 Dage efter vil vi sende en Opkrævning paa Beløbet for alle Bøgerne, I den Tid kan Formanden nok have alle Bøgerne afsat og være i Besiddelse af Beløbet.

For at vi kan faa Bogen stor og billig maa vi paa en Gang lade trykke mange. Indsend derfor fra alle Afdelinger Bestilling paa saa mange som mulig i de nærmeste Dage.

For Sangbogs-Udvalget:

Carl Westergaard.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen.

De 500 Holdere.

—:—

En Appel til vore Afdelingsbestyrelser.

—

Som vi meddelte i forrige Nr. maa vi, for at Bladet kan bære sig, skaffe det ca. 500 nye Holdere. Jeg kan da ogsaa glæde vore mange Venner med, at vi snart har naa et detførste Hundrede. Altsaa er der nu kun 400 Holdere tilbage! **Dem maa og skal vi naa!**

Jeg vilde i den Anledning gerne bede Bestyrelsen for de enkelte Afdelinger om at gøre et særligt Stykke Arbejde derfor.

I hver Afdeling findes der nemlig flere Medlemmer, som ikke er Holder af Bladet. Ja, jeg kender endog et Medlem, der er valgt til Repræsentant paa Kongressen, som i k k e holder Bladet!!!

Vilde de 5 eller 7 Bestyrelsesmedlemmer, som findes i hver Afd., dele deres Medlemmer mellem sig, kunde de nok en Søndag Formiddag besøge de enkelte og faa dem til at holde det. Paa en saadan Tourne træffes nok en Del udenforstaaende — f. Eks. Husmænd — som de nok ogsaa kunde bevæge til at holde Bladet. Jeg haaber at alle Bestyrelsesmedlemmerne vil gøre det for Bladet og Bevægelsens Skyld!

Inden Udgangen af Februar maa vi have naaet de 400, vi endnu mangler!

De 600 Holdere vi fik gennem Agenterne i Oktober Kvartal, er ikke mange sure Sild værd. Over Halvdelen **nægter** at betale deres Opkrævning for Januar Kvartal. Det er daarlig gjort af dem, men det maa jo være nogle sølle sløve Individer, som endnu ikke har faaet nok af Storbøndernes Brutalitet og Knaldpisk. Og vil de ikke ud af Slaveriet, saa fortjener de næsten ikke bedre! Stakkels dumme Slavesjæle!!!

Skal vort Blad have Udbredelse, maa det være blandt vore raske og dygtige Medlemmer, dem, der har Forstaaelse af Tingene og deres egen Menneskeværd og som ikke snyder Bladet ved at nægte at betale det.

Kammerater! Hæng nu i alle Mand, saa saa skal det nok gaa. Jeg har gjort, hvad jeg har kunnet. Gør mig nu den Tjeneste at hjælpe mig en Smule. Det er jo jer egen Sag og Frihed det gælder!

Med kammeratlig Hilsen:

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

En Protest!

I vor Afdeling i Fjeldsted havde de for en Tid siden en Diskussion om de høje Priser vore Foredragsholdere tog. Ahlman Hansen tog 8 Kr. og det maatte de høre saa meget fra Bønderne over. I den Anledning vil jeg gøre alle gode Bønder og andre opmærksom paa, at jeg ikke tager noget for mine Foredrag. Jeg har iøvrigt aldrig forlangt noget, kun taget, hvad Afd. havde Raad til at give. Derfor har jeg aldrig tjent en Øre derpaa. Ofte tabt.

Som sagt: Jeg forlanger ikke noget for Foredragene. Jeg haaber flere vil følge Eksemplet. Saa har Bønderne ikke noget at sige. Men da jeg er en fattig Mand, maa jeg forlange lidt til Rejsen — kun lige til Billetten.

Carl Westergaard.

Ny Kredsforening!

Vi havde Kredsmøde paa Nørre Aaby Gæstgivergaard Søndag den 17. Januar.

Vi dannede en foreløbig Kredsforening med Richart Hansen, Fjelsted, som Formand. Bestyrelsen kom til at bestaa af følgende: P. Kold og M. Jensen, Udby, Chr. Jensen, M. Knudsen og M. Sørensen, Nørre Aaby, Otto Nielsen, Fjelsted.

Alle de Afd. paa Vestfyn, som vil være med til at arbejde videre, bedes melde sig til undertegnede inden den 20. Februar.

P. U. V.

Richart Hansen,
Fjelsted.

— Afd. i St. Hedinge afholdt Generalforsamling Lørdag den 16. ds., hvor Love vedtoges, og til Bestyrelse valgtes: J. Vintherby, Formand, N. P. Jacobsen, Sierslev, Kasserer, og til Bestyrelsesmedlemmer: F. Andersen, Arnøje, Otto Lindegaard, Bjelkerup, Rasmus Ransen, Renge, Villiam Hansen, Storemark og Ole Jacobsen, Tammestrup.

Afd. trives godt, den tæller nu ca. 35 Medlemmer, og ligeledes har „Tyendebladet“ mange Holdere her i Afd. Hjælp til Kammerater, at det kan faa mange endnu. Det letter vort Arbejde og støtter Bevægelsen.

J. V—by.

— Tanderup Sogns Tyende- og Landarbejderforening afholdt offentligt Møde Lørdagen den 9. Januar. Der var mødt ca. 80 Tilhørere. For denne Forsamling holdt Fru Bjarnholt et udmærket Foredrag om vor Bevægelse. Til Slutning oplæste hun nogle smukke Digte af Holger Drachmann og A. P. Bjarnholt. Hvorfor Afdelingen igennem vort Blad sender Fru Bjarnholt vor Tak for den gode Støtte samt anbefaler vi hende til andre Afdelinger.

Formanden.

— Kjøng Sogns Tyende- og Lardarbejderforening afholdt den 8. Januar et Møde i Kjøng Forsamlingshus; og der blev vedtaget at afholde en Maskerade den 21. Februar til Fordel for Foreningen.

Alle, som ikke har betalt deres Kontingent for Januar Kvartal, bedes betale det snarest mulig.

Ejnar Christensen,
Formand.

Uge-Kronik.

—:—

Alberti og Wernikevitz.

At de store Tyve faar Lov at løbe, mens de smaa bliver hængt, faar vi bekræftet i disse Dage.

Det viser sig nemlig, at den forhutlede Tysker, som stjal de 2 Kranse i Roskilde, faar langt haardere Straf end Storforbryderen Alberti.

Den ene stjal af Sult og Nød 2 Kranse, der ikke gjorde Nytte for 2 Øre. Den anden stjal 20 Millioner Kroner og ruinerede derved mange Hjem og skabte derved Elendighed og Nød.

Det er deres Forseelse.

— Og deres Straf?

Den ene faar 12 a 16 Aars Tugthusstraf.

Den anden 6 a 8 Aar.

Saadan fordeler Loven „Retten“ hjemme!

Det er en køn Lov og en endnu kønnere Ret!

Vanvittig Luksus.

Den Luksus, der udfoldes af de store Hoteller i New-York. bliver stedse mere og mere fænomenal. Der serveres nu paa Guldtallerkener, der koster 15,000 Kr. Stk.

Der burde være Straf for slig idiotisk Ødselhed. Særlig i disse Tider, hvor mange tusinde Mennesker sulter og fryser.

Det er dog Arbejderne, der fremstiller de store Værdier, som Rigmændene ødsler op til ingen Verdens Nytte!

„Der ligger et Hus —“

Det smukke Digt, der fandtes her i Bladet i sidste Nr. har vi fundet i „Middagsposten“, som jo nu redigeres af den kendte og udmærkede Jourralist A. Henry Heimann.

Vestbirk Højskole

fejrede forrige Lørdag sit 25 Aars Jubilæum. Skolen har været ledet i 23 Aar af den udmærkede Højskolemand Grønvald Nielsen.

5000 Elever har i dette Tidsrum besøgt Skolen.

Hr. G. N hører til vort Lands dygtigste og mest tiltalende Højskolemænd. Han er Tilhænger af Georges og har stor Indsigt i det sociale Spørgsmaal.

Intet Under da, at hans Skole stadig søges af mange social-radikale unge Mænd.

Iøvrigt: T i l L y k k e!

Et godt Forslag.

Vor Repræsentant i Haarlev, Hr. J. P. Nielsen, foreslaar, at alle Bladets Venner burde indsende en Annonce til de Venstreblade, som læses af Bønderne. I den Annonce skulde der staa at alle, der søger Folk, bør avertere i „Tyendebladet“, da det læses af de fleste Tjenestefolk.

Det Forslag er godt. Og Nielsen selv begynder ved at indsende en saadan Annonce til „Østsjællands Folkeblad“. Vilde flere gøre noget lignende i andre Blade, var det udmærket.

En Henstilling.

Nogle af vore Holdere har i dette Kvartal faaet 2 Eksemplarer af Bladet, da de selv havde bestilt det hos Posten uden først at afsige det hos os.

Til dem vil jeg sige: Lad en Husmand faa det Resten af Kvartalet. Men send os Besked derom, da vi saa ingen Opkrævning sender.

Forenings-Meddelelser.

— Østermarie Tyende- og Landarbejderforening. Medlemsmøde i Brugsforeningens Sal Onsdag den 3. Februar, Kl 8.

Korrespondance.

Til Møller, Brønderløv! Tak for de 14 nye Holdere. Det var rask gjort. Gid mange vilde følge dit Eksempel!

„Tyendebladet"

kan bestilles til enhver Tid hos Posten eller paa Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Alle de i Kvartalet udkommende Nr. faas til enhver Tid. Alle vore Venner maa gøre det, de kan, for at faa Bladet udbredt. Forsøg at faa alle Husmænd, Arbejdsmænd og Tjenestefolk til at holde det.

☞ **Er der en, Du gerne vilde forære et Kvartal til som Prøve, kan det faas for 50 Ø. Benyt dette Tilbud særlig for at faa Landarbejdere og Husmænd til at holde det.**

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i »Tyendebladet«.

Tjenestepiger,

som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

En yngre Pige

kan til 1. Maj faa en god og vellønnet Plads hos
Gaardejer R. Westergaard,
Gamborg pr. Kauslunde St., Fyn.

Skrædersvend

søges straks. Stadigt Arbejde.
J. Nielsen.
Hadsten.

En Karl

i 16—17 Aars Alderen, som vil malke, kaa faa Plads straks.
God Løn gives.
Forpagter Andersen,
Brabrand Præstegaard.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Husmand.

En gift Husmand, hvis Kone kan hjælpe til i Roer og Høst, kan til 1. Marts eller 1. April faa Plads paa Ingerslevgaard pr. Hasselager St.

P. Brandt.

En velanbefalet, ædruelig Karl

kan faa en god og vellønnet Plads i Ølsted Kro pr. Horsens til 1. April.

C. Foldberg.

En Karl,

som vil følge et Par Heste, kan straks faa Plads hos
Vognmand **Jens Nikolajsen,**
Klelund pr. Holsted.

En Pige

kan faa Plads 1. Februar hos
Kaptajn **Petersen,**
Lygtebakken, Korsør.

En Dreng

i Konfirmationsalderen kan faa Plads til 1. Maj hos
Gaardejer Peter Sørensen,
Stautrup.

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.
Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Ry Folkehøjekole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.
Rasmus Bording.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Aarhus.

fhv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Kontrolassistenter,

mandlige og kvindelige uddannes paa **Ribe Mælkeriskole.**
S. H. Salling.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal. ◁

Den billigste
Skræderforretn.
er absolut
Fredensgade 43 (Hj. af Sønderalle).
G. Sørensen.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
(„Tyendebladet"s Trykkeri),
Søndergade 31 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Abonner paa Tyendebladet.

Den stjaalne Vildand.

—:—

I.

Fru Richard Burton aabnede den brune Papirspakke, som Vildthandlerens Dreng havde bragt, med er Rynken paa Næsen og en kriblende Fornemmelse i Fingerspidserne. Hun var ny i Faget som Husmoder, og det faldt hende ikke let at vænne sine fine Hænder til at røre ved koldt, raat Kød.

„En And!" udbrød hun. „Hvor kan det dog falde Richard ind at være saa ødsel! Og et Brev!" vedblev hun og tog et sammenfoldet Pap r ud af Dyrets halvtaabne Næb. „Det er dog en forskrækkelig Haand, Richard skriver! Inviteret Hr. Rerwick til Middag; det er Richards politiske Ven. Han er sikker paa, at en af mine smaa, nydelige Middage vil „fange ham". Det vil jeg sige, at Richard haaber, han vil give ham den Ansættelse, han søger. Naa — jeg maa lave en fin, lille Mellemret og en lækker Dessert. Det er let nok. Den Slags Ting lærte jeg udmærket, da jeg gik paa Kogeskole. Men Fuglen er et rent Mysterium for mig med alle de Fjer. Jeg ved ikke, om jeg skal begynde paa den ved Hovedet eller ved Halen. Richard kunde dog ogsaa gærne have bestilt den plukket!"

Hun dog et dybt Suk og vendte sig derpaa til alle unge Husmødres uvurderlige Nødhjælp — Kogebogen.

„Fjerkræ", læste hun, „maa neddyrppes i kogende Vand, før det plukkes".

„Naturligvis, det var dumt af mig ikke at vide det", bemærkede Fru Burton.

Hun hældte kogende Vand i en Spand, og idet hun holdt Anden i Benene, dyppede hun den flere Gange ned deri. Hendes elskede Kogebog var dog, som Fru Burton snart opdagede, ikke ufejlbarlig. Det varme Vand syntes bogstavelig at lime Fjerene fast, og det var, om muligt, endnu vanskeligere at faa dem løs nu, endda de var tørre. Men hun pressede Læberne sammen og gik løs paa Fjenden med mørk Bestemthed, idet hun brugte begge Hænder. Efter en Times Forløb betragtede hun Resultatet af sine Anstrængelser med øjensynlig Forskrækkelse. Det var en stor Buuke Fjer, nok til at „stoppe en hel Dyne", som hun misbilligen udtrykte sig, og en urimelig lille Fugl, nogenlunde buttet, hvad Brystet angik, men meget mager paa Vinger og Ben.

Men der var ingen Tid til at gruble herover. Hun satte Anden ind i Isskabet og gav sig nu i Lag med Mellemretten og Desserten. Begge Dele lykkedes udmærket, især den sidste — en Sammenblanding af Makroner, Flødeskum, kandiserede Frugter og sukrede Rosenblade. Hendes Mod var steget betydeligt, da hun atter fremtog Anden for at give den en sidste Omgang. Men alt, hvad hun gjorde ved den, kunde ikke bringe mere Kød paa dens magre Lemmer, og der faldt tilsidst en virkelig Taare ned paa Dyrets Venstre Vinge, da hun satte det ind i Ovnen.

Hvert Kvarter lukkede hun Ovnsdøren op og vendte og dryppede samvittighedsfuldt Anden. Den brasede lystigt, men blev tydeligt nok mindre og mindre, saa Fru Bruton næsten ikke turde gaa bort for at gøre et hastigt Toilette af Frygt for, at den helt skulde for-

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup ···· Charlottenlund.

Manufaktur- & Herreekviperingsforr.

Stort Udvalg. ☞

☞ **Billigste Priser.**

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Undertegnede tilbyder herved Afd. af Tyendeforbundet Foredrag om **„Militarisme og Kristendom"**
Honorar: 2 Kr. og fri Rejse.
A. Jacobsen,
J. Jørgensens Bogtrykkeri, Esbjerg.

Udkommen er:
„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.
Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.
Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag,
Vammen — Viborg,

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Ejvin Laale:

= Sejr =

- En Fortælling om en, der vandt frem -
— Illustreret af Otto V. Larsen —
udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.
Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens

Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

☞ samt Balmusik. ☜
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Foredrag.

Husmand Niels Mortensen, Gjedsted.
A. Chr. Randers, Bendstrup, Mørke.
Laurits A. Jensen, Amaliegade 19, Købh. K.
Typograf Harald Jensen, Brønderslev.
Frk. Elisabeth Jørgensen, Ø. Farimagsgade 77, København K.
Frk. K. Mikkelsen, Rosengaarden 14, 1. Sal, København K.
Mikkel Christensen, Blaagaardsplads 12, 3. Sal, København N.
Martin Olsen, St. Lyngby, Skævinge.

Oplæsning.

A. Andersen, Afholdshjemmet, Søften Hinnerup.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,

Tlf. 123. Storehedinge.

Foredrag tilbydes

i alle Foreninger frit Honorar forlanges ikke.
Redaktør **Carl Westergaard,**
Aarhus.

Brabrand.

Lørdag den 13. Februar afholder Tyende- og Landarbejderforeningen for True og Omegn Oplæsning og Bal Kl. 8½. Hansen-Røjle læser op. Alle indbydes venligst. Faa Venner og Bekendte med. Medlemskort forevises og Kontingent opkræves.
Jens P. Jensen,
Form.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
☞ Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

M. Mathiassens

Skotøjsforretning

Ry Station.

Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation a Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Møde.

Tirsdag den 2. Februar, Kl. 8 Aften, afholder Udby og Omegns Tyendeforening Møde paa Udby Kro om Foreningens Stilling til Kredsforeningen, og derefter Valg af et Bestyrelsesmedlem og 2 Revisorer.

Storehedinge.

Fru Bjarnholt taler i Storehedinge Lørdag den 30. ds., Kl. 8 Aften, i C. F. Jørgensens Enkes Lokale.

Faa Venner og Bekendte med.

Sabro.

Stor Maskerade afholdes i Sabro Kro Søndag den 7. Februar.

NB. Masker kan faas ved Indgangen.

Alle indbydes.

Bestyrelsen.

---

svinde, naar hun kom tilbage. Den var der dog endnu, da hun igen lukkede Ovnsdøren op, knappede den sidste Knap i sin Kjole, men forskrækkelig indskrumpen var den bleven og saa paa ingen Maade fristende ud.

Det var med en Blanding af Lettelse og Engstelse, at hun omsider hørte to Stemmer inde i Dagligstuen Den ene var hendes Mands, den anden uden Tvivl Gæstens.

Paa Vejen til Køkkenet tittede Hr. Burton ind i Spisestuen og betragtede med fornøjelige Blikke det sirligt dækkede Bord og den indbydende Dessert, der var sat frem i Anretningsværelset. Da han traadte ind i Køkkenet, var hans Ansigt lutter Solskin, men dette Udtryk formørkedes en Del ved Synet af Husmoderens bekymrede Udtryk.

„Renwick er i brillant Humør", begyndte han; „min Indbydelse glædede ham øjensynligt".

„Nej, virkelig?" svarede Fru Burton i en alt andet end henrykt Tone.

„Du blev da overrasket, da jeg sendte en Vildand hjem?" spurgte Hr. Burton stolt og gned sig fornøjet i Hænderne.

„En Vildand!" gentog hun med mat Stemme. „Sagde du en Vildand?"

„Ja vist!" svarede hendes Ægtefælle. „Prisen var nok noget høj, men det er i en særlig Anledning, og de Penge er godt anvendte, hvis . . ."

Han gav et udtryksfuldt Nik, og Fru Burton stønnede lydeligt.

„Men hvad er der dog i Vejen, min Ven?" udbrød Burton med vaagnende Angst. „Er Anden ikke kommen?"

„Jo, det er den", var Svaret. Hun aabnede Ovnsdøren. „Har du Lyst til at se den?"

Burton bøjede sig ned og tog Ovnens Indhold i Øjesyn.

„Men nu har jeg aldrig kendt Mage!" Han slog Hænderne sammen. „Kan den slaa til?"

„Det kan den sikkert", erklærede Fru Burton. „Der bliver nok af denne haarde, tørre Fugl, nok til at gøre det af med alle dine politiske Forhaabninger".

„Lille Ven, du sagde da ikke „haarde og tørre?" bad Burton virkelig.

„Jeg sagde „haarde og tørre"," forsikrede Fru Burton, „og jeg mener „haarde og tørre". Denne er saa sejg som Læder og saa tør som en af Hr. Renwicks egne, politiske Taler. Jeg antog den for en almindelig And, og jeg behandlede den overensstemmende dermed. Og det vil jeg sige dig, Richard Burton, dersom du nogen Sinde senere forlanger af mig, at jeg skal staa dig bi i dine politiske Planer ved at plukke Fjerene af en Vildand eller en hvilkensomhelst anden And, saa — saa forlanger jeg Skilsmisse!"

Et saadant Udbrud fra hans ellers saa blide, lille Hustru tog næsten Vejret fra Hr. Burton. Han havde aldrig set et hysterisk Anfald paa nært Hold, men han var ikke i Tvivl om, at dette var Begyndelsen dertil. Noget saa skæbnesvangert maatte for enhver Pris forebygges, han samlede derfor alt sit Mod og løj som han var betalt for det.

„Sendte de dig virkelig Anden med Fjerene paa?" spurgte han med vel forstilt Forbavselse og Indignation. „Jeg gav ikke alene Besked om, at det skulde være lige til at stikke i Ovnen, men betalte dem endogsaa ekstra for det. Din lille Stakkel, du har rigtignok haft en besværlig Dag!"

Enhver, der har Lyst og Raad til at tegne sig for en Aktie i vort Blad paa en eller 2 Kr., bedes snarest fraklippe denne Blanket og indsende den til vort Blads Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Dem, der endnu ikke er Medejer af vort Blad, bedes snarest gøre det.

— — —

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{1}{2}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet straks / 1. Februar.

den .....1909.

Navn:.....

Adr.:.....

Lodsedler til Landsudstillingens Lotteri *

sælges nu hos de autoriserede Kollektører. Der bortspilles i 3 Trækninger **7,800 Gevinster** til samlet Gevinstsum **317,430 Kr.** Det sidst udtrukne Nummer i hver Trækning erholder som Præmie 1 Villa.

Køb

Klæder

hos

Jens Kjeldsen,

Vester-Voldgade 5, København.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der avertere i vort Blad

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Giv Agt!

Alle Tjenestefolk i Aarhusegnen

bør til Jul købe deres Fodtøj i min Forretning.

Største Lager! Billigste Priser.

NB. Mine bekendte jernstærke **Herre-Fedtlæders-Spændestøvler** er atter hjemkommen og sælgds til **8½ Kr. pr. Par** i alle Størrelser!

J. Thingvad, Norsgade 15, Aarhus.

Læs her!

ABONNER!

»Tyendebladet«.

Organ for Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Redaktør: Carl Westergaard.

Medarbejdere: Forfatterne Joh. Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, M. Andersen-Nexø, P. Bjarnholt samt Husmændene Niels Mortensen og Johs. K. Johansen. Desuden H. J. Hansen-Røjle, Adolf Skouboe, Fru Elna Bjarnholt, Bertram Eggers, Sagfører Fr. Sørensen, Jeppe Søndergaard Marius Olsen, Jens Baltzar, Vilh. Larsen, Carl V. Sørensen, P. Stegenborg m. fl.

Tegner: Viktor Jensen.

„Tyendebladet" er et af vore bedste Ugeblade. Det bør findes i hvert Husmandshjem og Tyendekammer!

Bladets Indhold: Agitation, Oplysning og Underholdning. Dets Motto: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed.

Godt Annonceblad, særlig ang. Pladser. Over 8000 Læsere hver Uge!

„Tyendebladet" ledes og udgives af unge og ældre Landarbejdere og Husmænd og bør derfor læses og støttes af hele Underklassen paa Landet.

AVERTER!

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Cykle-Agenter.

Et større Firma søger til den kommende Sæson Folk i alle Egne af Landet for Salg til Private af sine anerkendte og billige Cykler og Cykledele. Billet mrkt. „250" indlægges snarest paa dette Blads Kontor.

Læs!

Det har nu lykkedes os at skaffe saa mange Eks. af Nr. 62, at alle, der ikke har faaet det, kan faa det ved at sende os deres Adresser.

Dem, der ønsker det, bedes derfor straks — inden 8 Dage — sende et Par Ord. Saa vil De straks faa det sendt.

Samtidig takker vi dem, der har overladt os de manglende Numre. Red.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

To store Taknemmelighedsøjne viste sig i Fru Burtons Øjne.

„Aa, Richard!" mumlede hun, „hvor du dog er god og betænksom".

Burton tog imod denne ufortjente Ros med glædelig Beskedenhed.

„Det er da umuligt at være andet med en saadan sød, lille Kone, som jeg har!" udbrød han henrykt over, at den truende Katastrofe lykkelig og vel var undgaaet.

„Men", tilføjede han i en mild Tone. „Det gaar ikke an, at vi forsømmer vor Gæst længere. Det er bedst, du faar Suppen paa Bordet, saa henter jeg ham".

Fru Burton saa op paa ham med store, forvidede Øjne.

„Der er ingen Suppe, Richard!" kom det halvt hviskende. „Jeg har helt glemt Suppen over alt det Besvær med Anden".

Der var en Dirren i hendes Stemme, der øjeblikkelig fik ham til at være paa sin Post.

„Det er ogsaa lige meget", forsikrede han. „Du har jo en fin Dessert og en udmærket Middagsmad. Jeg saa begge Dele inde i Anretningsværelset, da jeg gik derigennem".

Fru Burton smilede til ham gennem Taarer.

„Dersom vi blot kunde have begyndt med Dessérten og sluttet Maaltidet med Anden", sukkede hun derpaa, saa tror jeg nok, det hele kunde have taget sig nogenlunde ud".

En let Støj inde i Anretningsværelset fik dem til at vende sig om.

Fru Burton slog Hænderne sammen af Forbauselse. „Men hvor kommer den dog fra?"

Paa Dørtærskelen stod en halvvoksen Hønsehund og saa paa dem med milde, kloge Øjne.

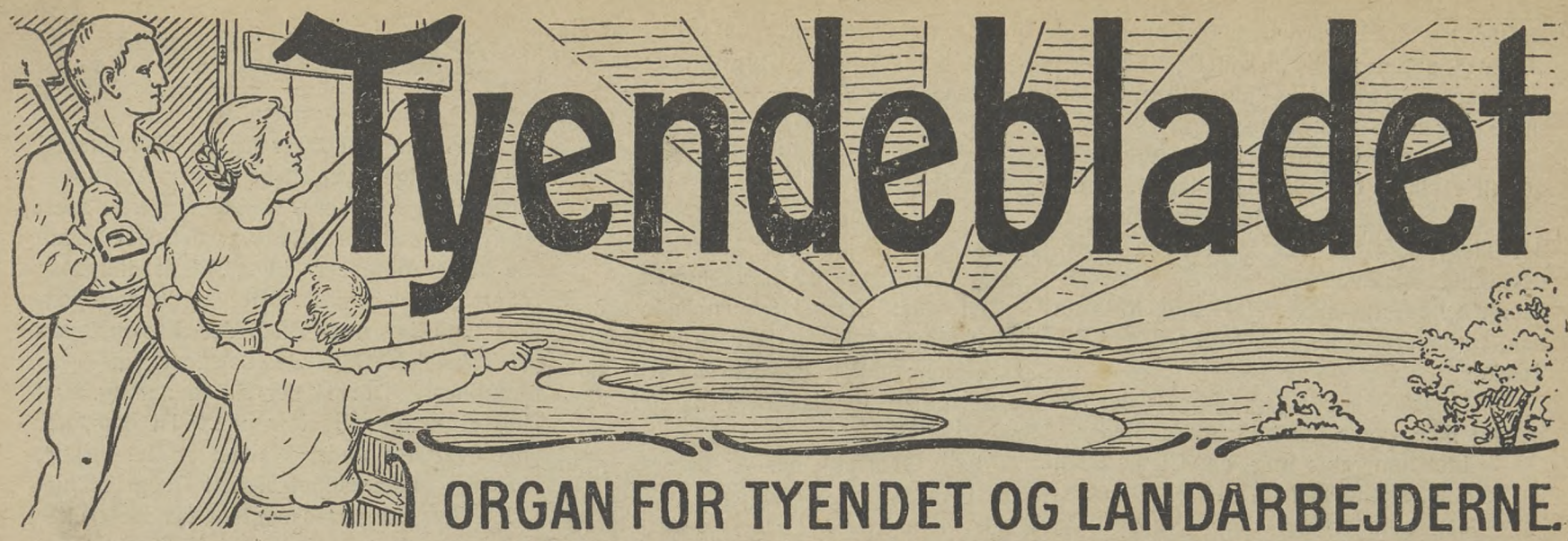
„Det er Renwicks Hund", forklarede Burton noget urolig til Mode; hans Hustru havde alt andet end Kærlighed til Hunde, vidste han. „Han har købt den for en Dags Tid siden, og af en Fejltagelse har Manden afleveret den i Dag paa Kontoret i Stedet for i Renwicks Bolig. Jeg sagde, at han godt kunde tage den med herhen, der var virkelig ikke andet at gøre. Du er vel ikke misfornøjet med det?"

„Nej, ikke det mindste", sagde Fru Burton med overraskende Kærlighed. „Det er jo en rigtig smuk Hund. Naar vi har spist, skal den faa alt, hvad der er levnet af Vildanden. Men gaa du kun ind i Dagligstuen igen. Renwick kan ikke forstaa, hvad du bliver af. Maden skal være paa Bordet om to Sekunder. Vi vil saa haabe det bedste og være forberedt paa det værste.

II.

Men det var dog tvivlsomt, at Hr. og Fru Burton var forberedt paa det værste i den uventede Skikkelse, hvori det viste sig. Renwick var det i alt Fald ikke, det er fikkert. Thi da de to Herrer fulgte den smilende Værtinde ind i den lille Spisestue, fæstede tre Par forbausede Øjne sig paa Fadet, der stod foran Gæstens Plads.

(Sluttes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyendeforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 71. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 8. Februar 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 2. Aarg.

Arbejdsløs.

Der rummes i det ene Ord
et knækket Haab, en Sorg saa stor,
en fattig Moders Klage;
der risler fra det Taarers Flod,
det lænker Aand, det kuer Mod
og har for triste Dage
kun Trods og Trods tilbage.

Vi ejer ingen Tryllestok,
som hober op, til Hver har nok
af Livets Glans og Glæde;
kun Hjærtets Kærlighed vi har,
og kaldes der, er Svaret „Klart!"
med Hjælpen er vi rede,
hvor Barn og Kvinde græde.

Du, som har let til Smil og Sang,
lad Livets Alvor for en Gang
Dig selv til Alvor stemme,
vær med at løse hine Krav,
som Nødens Vinterdag Dig gav,
bring Lys og Liv der hjemme
og Fryd i Barnestemme.

A. C. Meyer.

Det er Vinter!

—:—

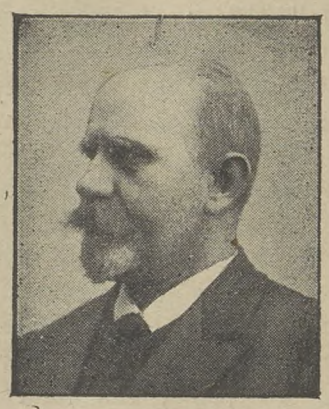
Under de sædvanlige Former og med de kendte Følgesvende har Vinteren for længst holdt sit Indtog her i Landet.

Det er den mørke og kolde Aarstid, der ikke er elsket, men frygtet.

Vinterens store Forspil er Efteraarets mægtige Storme, der river de smaa Blade af Træerne og genner Folk og Fæ inden Dørs.

Saa begynder Frostnætterne. Rimen ligger tæt over Markerne og Isen kan begynde at bære.

Og endelig begynder Sneen at vælte ned som om den vilde begrave alt og alle. Stormen skraber den løse Sne i store Dynger, der spærrer al Færdsel paa Veje og Baner, mens det knagfryser og er saa bidende koldt, at Smaafuglene dratter stivfrosne ned fra Grene, hvor de sad, og Vildtet driver til Gaardene og Haverne for at finde sig en Smule til Livets Ophold.

Folketingsmand Martin Olsen.

Vi bringer her et Billede af den kendte socialdemokratiske Folketingsmand Martin Olsen.

Hr. M. Olsen, der iøvrigt er en sympatetisk og kundskabsrig Mand, er Formand for „De samvirkende Fagforbund", som i disse Dage har iscenesat den store Landsindsamling til Fordel for de Arbejdsløse.

Det er Vinter!

I Naturen er Vinteren stræng og ødelæggende og øder meget, som kun lange og varme Sommerdage atter kan bygge op, men for Menneskene er det værre!

I sit Følge bringer Vinteren en Uhygge, som bringer Død og Djævel over Landet i Form af Arbejdsløshed og den dermed følgende Sult og Nød! Børnene bliver blege og sygelige af slet Ernæring, Moderen falder mere og mere sammen for hver Dag, der gaar og hun hoster, og Manden ser modløs og tavs ud. Stykke for Stykke af deres Bohave og Tøj og de Smaating, der knytter sig kære Erindringer til, maa til Pantelaanerne. Hjemmet taber sit vante Udseende og sin tillokkende og dragende Magt.

Det er Vinter!

Manden med de raslende Knokler og Leen hærger Landet. Han besøger Smaahuse og Smaahjem og bringer Død og Ødelæggelse, hvor Livet ellers skulde gro frodigst.

Hos Smaafolk baade i By og paa Land er Vinteren en haard Tid. Sommeren giver sjælden mere end til Husbehov og lidt til Afdrag af gammel Gæld.

Derfor kommer Vinteren til at virke saa tung og nedtrykkende!

Paa Landet er Daglønnene jo yderst smaa om Vinteren, hvis der overhovedet kan opspores Arbejde for den løse Arbejder. En rask Akkord, der kan højne den lille Ugeløn er umulig at faa.

Mange tusinde Familier paa Landet maa derfor nøjes med en lille Krone til Deling om Dagen. Den strækker ikke langt — kun til Kartofler, skummet Mælk og Rugbrød . . .

I Byerne er Forholdene endnu værre. Mange tusinde Familier har ikke det, de kan sætte sig paa, intet til Husleje, intet til Kartofler, skmmmet Mælk og Rugbrød . .

Mange, selv blandt os, der tjener fast, aner ikke, hvor der sultes og lides om Vinteren baade i By og paa Land!

Lad os vie alle vore Kræfter til Arbejdet for at faa afskaffet de forrykte Tilstande, hvor den ene Halvdel mæsker sig i rig Overflod, men den anden Halvdel, de arbejdende, lider Mangel og Nød!

Carl Westergaard.

Forladt.

—:—

Et Billede fra Livet.

En Vinterdag i Februar for et Par Aar siden var jeg en Tur oppe i Nordfyn paa en Agitationsrejse.

Jeg benyttede ved den Lejlighed et Par ledige Dage til at besøge en god Ven, jeg havde.

Han arbejdede paa en Gaard et Stykke fra en stor Landsby, som kaldes Haarslev.

Tilfældigt kom jeg i Dagens Løb et Ærinde ind til en Landsby-Høker, som boedei et lille Hus et Stykke fra den Gaard, hvori min Ven arbejdede.

Høkeren var en venlig og kultiveret Mand. Noget stort Handelstalent havde han ikke, derimod havde han store Interesser i andre Retninger.

Efter at vi kort havde drøftet Dagens Emne: den knagende Frost og bidende Kulde, spurgte han mig, hvad jeg var for en Landsmand. Jeg var ikke der fra Egnen, kunde han se og Fynbo var jeg heller ikke, det kunde han høre, sagde han. Mit Ydre var ogsaa lidt ubestemmelig. Jeg saa for hverdags ud til at være Gæst i Byen, langvejs fra. Farende Svend var jeg heller ikke, syntes han, men noget derimellem.

Da han imidlertid fik at vide, hvem jeg var, bød han mig ind i sin varme og hyggelige Dagligstue. Derinde saa der godt ud. Billeder af flere kendte Mænd hang paa Væggene og i Hjørnet af Stuen stod et stort Bogskab, hvori jeg opdagede, der fandtes et udmærket Udvalg af dansk Li-

teratur, lige fra Edvard Brandes Skuespil til „Frems“ populære-videnskabelige Værker.

Høkeren bad mig tage Frakken af og sætte mig ned. Det gjorde jeg.

— Jo, ser De, heroppe kunde der trænges til at slaaes et ordentlig Slag for den Sag, De kæmper for. Her oppe foregaar der Ting, som bør fremdrages, saa Alverden kunde se, hvorledes vore Bønder praktiserer deres Humanitet. De vilde, fortsatte han, forbauses alene ved at høre enkelte Træk.

— Maaske, sagde jeg, dog er det antagelig ikke værre her end andre Steder.

— Idet han rakte mig en Cigar, som jeg tændte, sagde han:

— Jeg antager det dog. Nu skal De høre et Eksempel: For en Tid siden kom der en forladt og forældreløs Dreng paa ca. 10 Aar i Pleje hos en Gaardmand. En Plejeforening havde anbragt ham der. Denne stakkels Dreng fik til daglig en yderst daarlig Behandling. Ingen tog Hensyn til ham. Ikke en Gang Karlene holdt Haanden over ham. Prygl og daarlig Føde fik han og han maatte arbejde som en Hest. Ofte saa jeg ham ude i Roekulen i flere Timer uden Overtøj og Vanter. Folk talte om det. Det var jo en Gaardmand, der var Herren . . .

Saa en Dag, der var Selskab som saa ofte, var Drengen sendt i Byen efter noget Brændevin og paa Vejen hjem havde han smagt paa det. Det blev opdaget og Drengen blev lovet en ordentlig Dragt Prygl. Samme Aften forsvandt han og ingen Steder var han at finde.

— — Saa et Par Dage efter blev han funden som død. Han havde hængt sig inde mellem nogle Træer et Stykke fra Gaarden.

Saadan — — —

Mere fik Høkeren ikke sagt. Jeg saa hans Øjne blev vaade . . .

Jeg kunde intet sige. Jeg rejste mig, sagde Farvel og gik.

— — —

Da jeg kom ud, syntes jeg, det var som om der hvilte en tung Forbandelse over alle de store Gaarde og den fede Muldjord.

C. W.

En Æressag maa det være

at betale vort Blad, saa snart Opkrævningen kommer. Ikke en maa nægte. Det skader Bladet for meget. Trætfes Posten ikke, betal da selv paa Posthuset.

C. W.

Fremmed Arbejdskraft.

—:—

For nogle Aar siden var det bleven en Skik blandt Storagrarerne at indføre Svenskere, saa at Landet tilsidst næsten blev oversvømmet af dem, og navnlig Øerne fik deres gode Part af dem.

Men Følgerne viste sig snart.

Det var selvfølgelig ikke af den bedste Slags, der blev sendt eller udvandrede til Danmark, hvorfor Drukkenskab og Slagsmaal altid fulgte med, hvor disse Svenskere kom.

Nu er Svenskernes Tid forbi, det er efterhaanden gaaet op for de Herrer Arbejsgivere, at Svenskerne er en daarlig Arbejdskraft.

Kr g og Ufred fører de altid med sig, og i Arbejdsevne og Dygtighed staar de langt under de danske.

Da det gik tilbage med Svenskerne, kom Polakkerne og Aar for Aar kommer der stadig flere.

Der mente man endelig at have fundet Idealet af Arbejdskraft. Polakkerne var flittige, nøjsomme og fredsommelige.

Det sidste Aars Begivenheder har sikkert kulkastet alle Agrarernes skønne Forhaabninger; thi det er jo ikke saa helt lille et Synderregister, Polakkerne har paa deres Samvittighed.

Flere Overfald har de forøvet, endnu flere Gaarde har de afbrændt og endelig tilsidst som Kronen paa Værket, Mordet ved Holte.

Hvorvidt Ballotti har haft Grund til at hævne sig eller ikke, skal jeg ikke her komme ind paa; men sikkert er det, at Polakkerne i det hele taget har Grund til Hævn. Og lad det være Agrarernes Trøst midt i al Ulykken; Hævnen rammer de rette skyldige, nemlig den Bondestand, som for ussel Vindings Skyld forsmaaede Landets egne Børn og indførte fremmede.

Men der er ogsaa en anden Side af Sagen med den fremmede Arbejdskraft og det er, at disse Arbejdere, som staar langt tilbage i Kultur, virker demoraliserende paa Landets egne Arbejdere, deres aandelige Standpunkt sænkes; alene af den Grund maa vi bekæmpe Importen af fremmede Arbejdere; men først og fremmest maa vi gøre det af menneskelige Grunde, fordi at de Krav, som der bydes Polakkerne, er umenneskelige, og naar Polakkerne en Gang imellem vaagner af Døsen og vender Kløerne til, saa ser vi andre med Forstaaelse til.

Det er Hævnens Time, der kommer.

Laurits A. Jensen,

Fra Slagmarken.

—:—

Juleaften i en Bondegaard i Aahøjrup.

Hos Peter Hansen Mortensen i Aahøjrup, henrandt Juleaften 1908 forresten meget „hyggeligt“ for Karlenes Vedkommende. De sad nemlig i en kold Folkestue og ventede paa Julenadveren, men ak, der kom ingen! De fik ellers The hver Aften; men den Aften fik de slet intet; de var nær ved at faa Taarer i Øjnene ved Tanken om, at Herskabet sad og gottede sig inde i den varme Stue med en dampende Gaas foran sig eller hvad de nu fik, men det kunde jo ikke hjælpe. De maatte gaa ned i deres fugtige Kammer med slunkne Maver og saa gik de i Seng og tænkte: „Det skal være sidste Gang vi holder Juleaften hos P. H. Mortensen“.

Lad os huske P. H. M.

Johannes Pedersen.

„Livet paa Hegnsgaard“ af Jeppe Aakjær.

Dillettanter i Søften spiller i denne Uge „Livet paa Hegnsgaard“, sidste Gang Søndag Aften. De spiller godt, og da Stykket er godt og Handlingen i den et Stykke af Livet som det leves, vil ingen fortryde at tilbringe en Aften der.

Løv.

Plads-Annoncer.

—:—

Foruden Annoncer fra de Handlende i de forskellige Byer, hvor vi har Afdelinger eller mange Læsere, skulde vi gerne snart naa dertil, at vort Blad var det, der havde de fleste Annoncer ang. „Plads tilbydes“ eller „Plads søges“. Det er jo dog ganske naturligt, at et Blad, der næsten læses af Tjenestefolk, havde de fleste af disse Annoncer. Det betaler sig jo nemlig. Det har vi mange Beviser paa. Til dem, der har averteret under Navnet „Billet mrkt.“, har der ofte indløbet et helt Dusin Tilbud. Flere har forgæves søgt at faa Folk efter mange andre Blade og af Harme derover har de saa tilsidst sendt deres Annonce til „Tyendebladet“ — — og derefter faaet Folk. At de herefter averterer hos os, er en Selvfølge!

Det er rædsomt at se, at det bundkedelige „Ugens Nyheder“ og de interesseløse Spekulations-Annonce-Blade, som ingen — absolut ingen — læser, har de fleste Plads-Annoncer.

Til alle, der søger Folk, vil vi sige: Averter altid i „Tyendebladet“! Og til dem, der søger Plads, vil vi sige: Søg hos dem, der averterer i vort Blad!

Læs derfor Plads-Annoncerne. Saa vil „Tyendebladet“ snart være det første Blad med disse Annoncer. Og det er dog ogsaa det mest naturlige!

Smaamands Ven.

Smaamands Ven er ene den,
som vil Uret hade;
først vi faar de frie Mænd,
naar hver har egen Stade.

Virke maa vi helt som Mænd
om vi Sagen fremme.
Smaamands Ven er ene den,
hvor Gærning følger Stemme.

Smaamands Ven er ene den,
som sig helt tør give hen
for at skabe Lykke.

Edv. Nielsen, Stevns

Fru Bjarnholt taler.

—:—

Onsdag den 20. Januar afholdt Gørslev og Omegns Tyendeforening et offentligt Møde med Fru Bjarnholt, Roskilde, som Taler. Fruen omtalte Tyendebevægelsen som et Led i den store Arbejderbevægelse, der er rejst hele Verden over, som Følge af Privatkapitalismen og hele det raadende Udbytningssystem. Grunden til Tyendebevægelsens stærke Vækst maatte søges i, at Betingelserne for Bevægelsens Fremgang havde været til Stede før denne blev rejst.

Der taltes saa meget om den høje Bondekultur, men denne viste sig kun i Bondens Stadsstue, og maaske i Ko- og Svinestalden, men naaede sjælden saa langt som til Karlekamret, derfor maatte Tyendet ikke, for det rent faglige Lønspørgsmaal, glemme at tilegne sig al den Oplysning og Kultur, som det var muligt at faa. Men denne Kultur var jo for en stor Del forbeholdt de højere Klasser paa Grund af, at Arbejderne hverken havde Raad til at købe de Bøger, Videnskaben skrev, el-

ler Tid til at læse dem. Derfor maatte Maalet være at skabe en saadan Samfundsorden, hvor enhver fik det fulde Udbytte af sit Arbejde, ikke som det nuværende, hvor nogle enkelte Kapitalister og Storborgere tog hele Udbyttet, medens Arbejderen kunde se paa hvorledes de Varer, han selv havde frembragt, ophobedes i Lagre og Butikker og undertiden ødelagdes, uden at det var ham muligt at tilegne sig blot det allernødvendigste deraf, til sig selv og sin Familie.

Trods det forholdsvis gode Vejr, var der kun mødt et halvt Hundrede Tilhørere. Den Varme og Begejstring, der prægede hele Foredraget, burde have samlet mange flere Folk, end Tilfældet var.

Vi kan paa det varmeste anbefale Fru Bjarnholt til de Foreninger, der ønsker et virkeligt godt og indholdsrigt Foredrag. Hun staar langt over de folkelige Foredragsholdere, der kun taler som Folk gider høre dem, uden nogensomhelst Overbevisning.

Hans P. Andersen.

Organisation af vor Foredragsvirksomhed.

—o—

For Billighedens Skyld maa Tyendeforbundet have sin Foredragsvirksomhed organiseret, navnlig ved Planlæggelse af Foredragsrækker paa en Egn med en bestemt Taler. Det er Spild af Tid og Kraft, naar en Taler skal rejse fra den ene Ende af Landet til den anden for at holde et enkelt Foredrag.

Kredsforeningernes Bestyrelse maa især tage denne Sag op.

I Vinterhalvaaret kan man nok arrangere Foredragsmøde hver Aften i Ugen. Om Sommeren navnlig Lørdag Aften og Søndag. Vi maa tilstræbe Samarbejde i denne Sag med de demokratiske Kræfter i Husmands- og andre Kredse.

Jeg anser for rigtigt at søge Udgifterne ved Foredragsmødernes Afholdelse dækket ved at tage Entre. Vi maa langt hellere resikere at undvære de ganske faa, dette vil afholde fra at komme til Møderne, end ingen Foredragsmøder at faa afholdt paa Grund af Mangel paa Midler. Maaske der ogsaa kunde komme Penge ind ved Salg af Sange ved Møderne.

Niels Mortensen.

Paa alle Højskoler,

søges en eller to dygtige Repræsentanter til at virke for vor Sag og vort Blad blandt Skolens Elever. Skriv til Bladets Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Om Tyendebladet

har Hr. Redaktør Tastum, „Kolding Folkeblad" (Reformpartiet) til en af vore Repræsentanter udtalt følgende:

Man kan sige om Bladet, hvad man vil, men enten man er enig med Westergaard og hans Medarbejdere eller ikke, saa maa man sige, at **journalistisk set er det ubetinget det bedst redigerede Ugeblad vi har** og staar i den Henseende over mange Dagblade!

Vor Sangbog.

—:—

Jeg maa endnu en Gang opfordre alle vore Afdelinger til at indsende Bestillinger paa den Sangbog, som vi vil udgive i nærmeste Fremtid.

Der er til Dato kun bestilt 7 Eks. Det er Afd. i Vrønding ved Horsens, som er gaaet foran. Indløber der ikke flere Bestillinger paa Bogen, kan den selvfølgelig ikke udkomme. Der maa jo altsaa ikke være nogen ægte Stemning for denne ellers udmærkede Ide.

For at vi kan udgive Bogen, maa vi have forudbestilt ca. 500 Ekspl. Det er jo heller ikke mange. Det kan jo blive 10 Stk. til 50 af vore bedste Afdelinger! Det kan nok naaes. Jeg antager endog at Formændene uden at risikere noget dristigt kan bestille halvt saa mange Bøger, som de har Medlemmer. Naar Bogen kommer, skal det nok vise sig, at der i de første 8 Dage let kan afsættes mindst det dobbelte Antal!

Derfor: Bestil vor Sangbog snarest!

For Sangbogs-Udvalget:

Carl Westergaard.

Husk at indløse Opkrævningen paa Bladet for Januar Kvartal, saa snart den kommer! Ikke en maa undlade det! Kommer Posten en Dag, Du ikke er hjemme, saa gaa selv hen paa Posthuset og betal den. Eller læg Pengene et Sted, hvor han daglig kommer!

De 500.

—:—

De skal naaes!

—

Idet jeg takker vore mange Venner for deres store Arbejde for vort Blads Udbredelse, maa jeg venligst anmode alle andre om at gøre et lille Stykke Arbejde for Sagen.

Vi mangler nu kun ca. 300 Holdere. Vi har i denne Uge faaet omtrent 100 nye Holdere. Det er et godt Resultat!

A. P. Nielsen, Herringløse, Viksø, har ene skaffet 22 nye Holdere, Arbejdsmand A. Møller, Brønderslev 14, S. Kjær, Thorsager 8, Arbejdsmand N. P. Nielsen, Siim, Ry, 3, Jens Israelsen, Risby med fl. har ligeledes skaffet os en Del. Det er ialt bleven ca. 100. Men endnu er der noget tilbage inden vi naar de 500 **og de skal naas inden 1. Marts!** Hæng derfor i alle sammen.

Bladet kan nu faas for 50 Øre for dette Kvartal. Men saa kan vi til Gengæld ikke garantere for, at vi kan levere de udkomne Numre.

Jeg haaber at den nye Maaned skal bringe os et godt Stykke fremad.

Carl Westergaard.

Oplysning og Afhold.

—:—

I.

I „Tyendebladet"s Nr. 69 har vor udmærkede, kvindelige Agitator og Medarbejder, Fru Elna Bjarnholt skrevet en særlig læseværdig Artikel betitlet: „Paa rette Vej".

Fru Bjarnholt anbefaler i denne, Tyendet og Landarbejderne at være afholdne, og hun maner i kraftige Ord til Kamp mod Alkoholen og de berusende Drikke.

Jeg føler her Trang til allerførst, førend jeg gaar videre, at rette en varmfølt Tak til hende for dette lille, klare, logiske Indlæg.

Som Medlem af „Danmarks Afholdsforening" og „Danmarks nationale Good-Templar-Orden", synes jeg, at det endogsaa ligefrem er min simple Pligt og Skyldighed at gøre dette.

Sagen er nemlig den, at vi for at naa vort store Maal: — Tyende- og Landarbejderklassens Frigørelse og Ligestilling med alle andre Mennesker — maa tage alle lovlige og moralsk forsvarlige Midler i Brug, — vi maa paa Forhaand være forberedt paa en langvarig, sejg Kamp, og for at denne kan faa et for os heldigt Udfald, gælder det først og fremmest om at tiltvinge sig alles — ogsaa vore Modstanderes — Respekt og Agtelse.

Og dette kan vi gøre, naar blot vi selv vil, — naar blot vi kan samles og blive enige om de specielle Punkter og Krav, som danner Grundpillen og Kærnen i selve vor Bevægelse.

To af disse Krav, vil jeg her ganske kort berøre, nemlig Oplysningsarbejdet og Afholdenheden. — Det første Punkt er, tror jeg nok, at jeg tør sige, en af Livsnerverne i vor Bevægelse, — som der desværre endnu er gjort alt for lidt Arbejde for at faa til at fungere paa den bedste og mest gavnlige Maade.

Her maa vi anderledes tage fat.

Vi maa lære at forstaa og indse, hvor meget vi hver eneste Dag taber ved at forsømme vor egen personlige Udvikling og Dygtiggørelse, — og vi maa ogsaa ved Siden deraf kunne fatte, at dette gavner vore Modstandere i særlig, betydelig Grad.

Ja, det gavner dem saa meget, at vi i Øjeblikket — selv om vi tænker alvorligt over det — maaske knap kan overse disse selvforskyldte Følgers vidtrækkende og store Betydning.

Lad os derfor nu i en nær Fremtid tage fat og gøre Forsøg paa ude omkring i Landet at faa sat Gang og Liv i Oplysningsarbejdet.

Her maa vore interesserede Mænd og Kvinder personlig lægge sig i Selen.

Og her maa alle vore nogenlunde økonomisk funderede og livskraftige Afdelinger gaa i Spidsen.

Vi maa se i den kommende Tid at arbejde saaledes, at Bibliotheker, Læsestuer og Aftenskoler kan skyde op som Paddehatte.

Vi maa gøre det, det er en tvingende Nødvendighed, ja, jeg tror, at jeg tør sige, at det gælder Liv og Død for vor Bevægelse, for vor hele Fremtid.

Derfor: Lad os tage fat! Lad os vise, at vi forstaar at løfte i Flok!

Det gælder om at virke hen til at skabe en intelligent og selvbevidst Ungdom, som paa brede og stærke Skuldre kan bære Fremtidens Danmark uskadt ind i den Fredens og Frihedens Stortid, som venter det.

Efter den lange, mørke Nat vil der saa sikkert komme en lys og solfyldt Morgen, bag hvilken man aner en lang og herlig daadfrisk Dag.

Derfor: Kom frem, Kammerater, og lad os høre, hvad I kan og vil.

Jeg skal i min sidste Artikel komme

nærmere ind paa det andet, forresten endnu uskrevne Programpunkt: Afhold fra Nydelse af alle de forskellige, meget skadelige og sundhedsnedbrydende, demoraliserende, berusende Drikke.

Det er en Sag, som efter min Mening spiller en lige saa stor Rolle og har en lige saa stor og vidtrækkende Betydning som den første.

H. J. Hansen-Røjle.

Husk at tegne dig for en lille Aktie paa en eller to Kr. i Bladet snarest. Det støtter Bladet meget og Du er Medudgiver af det!

Stensamlersken.

Hvi vanker du gamle Kvinde dér
paa Agren agter og frem?
Ved Foraarsmorgenens første Skær
forlod du hungrig dit Hjem.
Hvad sanker du op af den Riges Rug,
fattige Ane Malén?
Finder du noget for Disk og Dug?
„Jeg finder kun Sten".

Hun tripper af Sted foruden Ro
som én, der jages i Drøm,
mens Duggen væder de rullede Sko
og Skjørtets flossede Søm;
jeg ved nok, hvad du tænker paa,
fattige Ane Malén:
Derhjemme græder for Brød de Smaa,
her sanker du Sten!

Det knækker af Gigt i de gamle Knær,
forinden hun Skjørtet faar fyldt;
saa vandrer hun hen til Dyngen dér
og slipper sin trælse Bylt.
Tro ej, hun drømmer om Dug og Sligt,
fattige Ane Malén,
hun tænker paa Davre og ej paa Digt,
hun sanker jo Sten.

Mens Dagen fødes saa blank og ny
og Solen runder sin Bug,
din fattige Skygge gaar som en Sky
henover den Riges Rug.
Det er mig saa sært at tænke paa,
fattige Ane Malén;
hvor andre sanker sig Kjærv og Straa,
der sanker du Sten!

Jeppe Aakjær.

Hvad vi vil.

—:—

En kort Forklaring af vort Program.

—

Et Par Ord til vore nye Holdere fra Oktober og Januar Kvartaler.

—

Jeg antager, det er saaledes, at de fleste af vore nye Holdere fra de to sidste Kvartaler, ikke før har faaet en samlet Fremstilling af, hvad vi vil, og hvorledes vort Forbunds Program ser ud.

For disse nye Læseres Skyld, skal jeg her ganske kort fortælle, hvad vi vi .

Jeg vil holde mig til vort Program, som i disse Dage er trykt i et meget stort Oplag og vil blive udleveret til vore Afdelinger og til alle vore enkeltstaaende Medlemmer og enhver anden, som forlanger det.

— — —

Formaalet.

Vort Forbunds Formaai er at samle Tyendet og Landarbejderne om deres økonomiske og politiske Interesser samt virke for social Ligestilling mellem alle Samfundslag. Vi vil arbejde hen til, at Adgangen til alle Landets Goder kan blive ens for alle.

Dette store Maal vil vi forsøge at naa gennem et stort og grundigt Arbejde for Organisation og social Oplysning. Vi vil forsøge at faa oprettet Afdelinger overalt i Landet. Hvor det ikke kan lade sig gøre for Tiden, vil vi indarbejde vort Blad samt samle enkeltstaaende Medlemmer direkte til Forbundet.

Kravene til Lovgivningsmagten.

Vi kræver fuld Afskaffelse af den gamle, middelalderlige og brutale Klasselov, Tyendeloven, og desuden kræver vi afskaffet Skudsmaalsbøgerne.

Endvidere skaffe Tyendet lige kommunal og politisk Valgret med andre Borgere, samt faa gennemført en Beskyttelseslov for Børn og de svage. Desuden vil vi forsøge at faa Arbejderforsikringen udstrakt til at gælde for alle Arbejdere ved Landbruget.

Jeg vil bede alle vore Læsere tænke nøje over di se Krav. Saa vil de forstaa, at vi gennem vor Bevægelse netop vil gavne dem og vor Klasse. Vi har jo allerede naaet at faa gennemført forskellige gode Ting. Husk f. Eks. Tyendekommissionens gode Forslag, som jo tildels er et Resultat af vort Arbejde. Derfor siger jeg til alle Bladets Læsere:

Vil I være med i en Bevægelse, som vil og kan gavne jer selv og jer Børn, saa slut jer til vor Bevægelse og støt den efter bedste Evne.

Krav til Arbejsgiverne.

Gennem vor faglige Virksomhed vil vi forsøge at faa bedre Forhold indført paa Stederne, hvor vi arbejder. Vi vil i den kommende Tid forsøge at faa oprettet frie Kontrakter mellem Husbonden og os. Disse Kontrakter vil blive trykt og omdelt i næste Uge og tilsendt vore enkelte Medlemmer og omdelt i Afdelingerne i 2 Eksemplarer til Brug ved Fæstemaal, den ene til Husbonden og den anden til Opbevaring af den tjenende. I disse Kontrakter vil vi kræve Medbestemmelsesret ang. Arbejdstid, Løn, Bolig, Opsigelsesfrist m. m.

Vi kræver desuden afskaffet de berygtede, sundhedsfarlige og svinske Karlekamre og Lejehusene ved Herregaardene.

Endvidere kræver vi en kortere og bestemt Arbejdstid, intet Søndagsarbejde, 8 Dages Sommerferie, højere Løn og Betaling for Overarbejde.

Ogsaa dette Afsnit, maaske det vigtigste, vil jeg bede alle vore Læsere tænke nøje over og tilegne sig Forstaaelsen af. Det er nemlig om disse Krav, det store Slag skal udkæmpes om. Det er naar vi kræver disse Ting gennemført eller omformede, at Bønderne er mest krigeriske stemt overfor os. Kunde det lykkes os at faa disse Krav gennemført, vilde der med et Slag være gode Forhold for Arbejderne paa Landet. Og det skal nok — trods alt — lykkes os. Mange Steder er der lagt en 25 Øre paa Daglønnen og mange Karlekamre er lavet om i den sidste Tid. Mangt og meget er forbedret fra Husbondens Side af Frygt for vor Bevægelse. Den Retning vil Udviklingen stadig tage, og Farten vil blive stærkere og stærkere eftersom vor Bevægelse vinder frem. Jeg siger derfor som før:

Slut jer til vor Bevægelse med Liv og Lyst og støt den saa godt I kan, saa vil der snart oprinde bedre Tider. Bliv derfor en god Agitator for vor Sag. Det vil gavne jer selv og den kommende Slægt.

— — —

Oplysningsarbejdet.

Som bekendt er vort Forbunds Motto: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed. Enhver vil deraf kunne skønne, at vi mener, at vi — for at fremme vor Sag — vil udføre et stort og grundigt Stykke socialt Oplysningsarbejde overalt. Uden Oplysning er Organisationen nemlig intet værd!

Dette Arbejde vil vi udføre paa forskellige Maader. Ved f. Eks. at afholde oplysende Foredrag, udgive Smaaskrifter om sociale Spørgsmaal af Interesse for vor Bevægelse, oprette Kursus og Læsestuer i Afdelingerne samt forsøge oprettet en Højskole, hvor vore Medlemmer kan faa billig Ophold og Undervisning et halvt Aar og til syvende og sidst forsøge at faa vort Blad udgivet i saa stort Format og saa oplysende som muligt.

Paa den Maade mener vi, at vi kan naa et godt Stykke fremad.

Der trænges overalt til et saadant Stykke Arbejde. Endnu dominerer Uvidenheden, som er vor værste Fjende. Naar vi ikke er naaet videre, er det fordi Uvidenheden og Sløvheden er saa stor. Dumheden er den største Stormagt. Den maa vi forsøge at overvinde! Derfor: Vil I være med til at arbejde for god Oplysning for at vække de mange slumrende til social Forstaaelse, til Forstaaelse af deres egen Menneskeværd og de Goder, Friheden og den nye Tid vil bringe, slut dig da fast til vor Bevægelse. Indmeld dig i en af vore Afdelinger eller direkte i vort Forbund ved at skrive til os. Gør I det, da vil I faa Gavn og Glæde deraf!

— —

Det er i korte Træk vort Program. Men hermed er vi jo ikke ved Maalet. Det endelige Maal er at faa gennemført vort store og grundige Jordprogram, som Læserne jo kender fra forrige Nr. af Bladet.

— — —

Kammerater! Landarbejdere, Tjenestefolk og Husmænd! Slut jer til vor Bevægelse. Gør alle det I kan til fremme af vor Sag, hver i sin Kreds. Opret Afdelinger og skaf Medlemmer og forsøg alle at udbrede vort Blad. Skaf det ind i alle smaa Hjem og Tyendekamre. Det vil live op, give sine Læsere et lyst Haab om en bedre og friere Tid, hvor ingen lider Mangel, men hvor der er nok til alle!

— — —

Disse Ord gælder særlig vore mange nye Læsere fra Oktober og Januar Kvartal. Læs vort Program og denne Artikel og spørg saa dig selv om Du kan forsvare at staa udenfor og lade os gøre Arbejdet alene. Har Du gjort det, vil Du nok sige: Nej, I skal ikke være ene om at bære Byrden. Det er jo min egen Sag, Frihed og Selvstændighed det gælder, derfor vil jeg være med!

Siger I saaledes, da skriv til os og sæt jer i Virksomhed for at udbrede vort Blad og vore Tanker. Lad det ikke blive ved Tanke, men Handling. Tag fat med det samme.

Ved at skrive til os, vil alle vore nye Holdere fra de to sidste Kvartaler gratis faa sendt vort Oktober Kvartal fra 1907. Der findes et stort og meget omtalt Julenumer fra dette Aar.

Gør det, selv om I har nægtet at betale vor Opkrævning for dette Kvartal og selv om I ikke i Øjeblikket synes om vor Bevægelse. Det vil I alle komme til, naar I rigtig har tænkt over Sagen og rigtig faaet den lært at kende.

Derfor: Til Kamp for vor og Eders Sag!

Med kammeratlig Hilsen:

Carl Westergaard,

Formand for Tyende- og Landarbejderforbundet.

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen.

Vor Bevægelse.

—:—

Vore Afdelinger

anmodes om snarest muligt at betale deres Kontingent for Januar Kvartal.

De Afdelinger, som skylder for Oktober Kvartal bedes skrive til mig desangaaende, saa skal Sagerne nok komme i Orden.

For at Forbundet kan arbejde, maa det nødvendigvis have Penge at virke med. Vore Afd. maa altsaa gøre det, de kan, for ikke at komme i Gæld til Forbundet.

Ligeledes bedes Afd. tilstille os smaa Meddelelser fra deres Møder og Sammenkomster. Lange Referater kan ikke optages, det vilde fylde Bladet, hvis vi kom ind paa det. Korte Meddelelser derimod, sætter vi stor Pris paa.

Carl Westergaard.

— Vor gode, livskraftige Afdeling i Tilst afholdt for en Tid siden et vellykket Møde i Brugsforeningens Sal i Tilst. Hansen-Røjle talte og Journalist Viggo Grødde oplæste forskellige Smaating.

Stemningen var udmærket og Begejstringen stor. Det er raske Folk, vi har derude, og vi tror, at vi med Tiden kan vente os meget derude fra.

Til Lykke med Arbejdet!

H.-R.

— Hansen-Røjle talte i Lørdags Aftes i Tømmerup ved Kallundborg. Der var mødt en talrig Forsamling som med synlig Interesse paahørte Foredraget.

Ved Kaffebordet oplæste han forskellige Smaating, som modtoges med Begejstring. Det er raske og intelligente Folk, vore Kammerater derovre, og der vil sikkert med Tiden kunne udrettes store Ting for vor Sag i Nordvestsjælland.

Lykke med Arbejdet!

H.-R.

— True Tyendeforening afholdt Lørdag den 9. Januar Generalforsamling i Brabrand Konditori.

Forskellige Sager angaaende Bevægelsen og Foreningen drøftedes og ordnedes. Bestyrelsen bestaar efter Valget af følgende: J. P. Jensen, „Mariendal" (Formand), Kr. Sørensen, True (Næstformand), Karl J. Jensen, Aarslev (Kasserer), E. Rasmussen, Aarslev (Sekretær), Joh. Nielsen, True, Dorthea Basland, True, Marie (?), True.

Som Revisorer valgtes: Karl Kristensen, Brabrand Mark, og E. Høj, True, og som Supleant: Petrine Bundgaard, Yderup.

Som Repræsentant valgtes Chr. Petersen, True.

— Søndag den 24. Januar afholdtes et stort Tyendemøde i Sorø med Frk. Mikkelsen, København, og Juul Christensen, Adamshøj, som Talere. De holdt begge et udmærket Foredrag, henholdsvis om Tjenestepigernes og Tyendeforbundets Maal og Midler, og hertil sluttede Redaktør Hækkerup, Ringsted, og Formd. Larsen, Sorø, sig med en kraftig Opfordring til den tilstedeværende Ungdom, om at organisere sig.

Efter at det vellykkede Møde var sluttet, blev der dannet en Forening paa 22 Medlemmer. C. C.

Paa vore Højskoler

afholdes der i denne Tid Diskussionsmøder om Tyende- og Landarbejderspørgsmaalet og vor Bevægelse. Det viser sig, at vore Venner er Flertal overalt. Ganske vist er Agrarspirerne stærkt repræsenterede og de har heller ikke glemt Munden hjemme. De hænger i og paastaar, at Landet er en lille Filial af Paradisets Have, men det vil de fattige bare ikke tro, de siger, at det snarere er en Filial et helt andet Sted fra!!!

Paa Ry Højskole indledede vor Kammerat N. C. Nielsen, Terslev. Han gav en udmærket Skildring af vor Bevægelse og forklarede vort Program. Hans Indledning blev modtaget med stærk Bifald.

Paa Ladelund Landbrugsskole indledede H. Hansen-Malt (før Revninge Afd.-Form.), ogsaa der forløb Diskussionen paa en udmærket Maade til vor Fordel.

Vi har en udmærket Tro til mange af 4—5000 unge Højskoleelever. Vi er aldeles sikker paa, at de vil blive gode Agitatorer for vor Bevægelse.

Derfor vil vi sige til dem alle: **Benyt jer Skoletid til at samle jer gode Oplysninger og benyt saa alle jer Evner i Kampen for Udmarksfolkenes Rejsning!**

Agiter overalt

kraftigt for Tyendebladets Udbredelse. Enhver Tjenestekarl og Husmand bør anse det for sin Pligt at holde det og faa alle andre til at gøre det samme. Benyt et Par Fritimer til Agitation for dit eget Blad. Det lønner sig!

Send 75 Øre i Frimærker eller Adressen paa et Kort, saa sender vi Opkrævning.

☛ Skaf os en eneste ny Holder hver, samt en lille Annonce, saa skal Bladet atter blive udvidet.

Tag fat med det samme!

Uge-Kronik.

—:—

Vort Blad og vore Læsere.

Vi kunde ønske, at have lidt nøjere Forbindelse med vore Læsere end Tilfældet nu er. Vi vilde derfor nu gerne bede dem om at skrive til os, naar der var et og andet, de havde paa Sinde. Ønsker Læserne at vide et eller andet, som de ikke selv kan finde ud af, staar det dem frit for at spørge os. Vi skal da svare saa godt vi kan. Alle de juridiske Spørgsmaal besvarer vor Medarbejder, Hr. Sagfører Fr. Sørensen. Han kender jo hvad der ifølge Lov er Ret, og det vil han gerne meddele Læserne, hvis de ønsker det. Dog maa der vedlægges Svarporto, hvis de ønsker hurtig Svar. Paa den Maade hjælper han mange Snese i hvert Kvartal!

Hvis en Læser ligeledes skulde finde noget i et Blad af Interesse for os, bedes de sende os det. Derved bliver alle paa en Maade Medarbejdere ved Bladet.

Desuden vilde det være os en særdeles stor Glæde om Læserne vilde udtale deres Mening om vort Blad og Bevægelse samt de enkelte Artikler og Medarbejdere.

Det vilde, som sagt, være os en Fornøjelse om Læserne overfor os altid vilde udtale baade deres Harme og Glæde over vort Blad og Medarbejdere. Paa den Maade faar vi at vide, hvorledes Læserne helst vilde have, Bladet skulde være, og vi skal altid være villige til at lytte efter enhver Røst — ogsaa hvis den skulde gaa os imod!

Altsaa: Læserne har Ordet! Spørg kun og skriv kun, naar I har noget at spørge og skrive om! Redaktionen.

En stor Overraskelse!

Vi har en stor og glædelig Nyhed at bringe vore Læsere. Den bestaar deri, at vi i næste Nr. foruden en ny Roman paabegynder en hel Artikel-Række om danske Forfattere. Vi vil bringe deres Billeder og fortælle noget om deres Liv og Levned. Desuden vil vi omtale deres vigtigste Bøger og bringe Uddrag af dem eftersom vor Plads tillader det.

Vi haaber, at det vil glæde vore Læsere at stifte Bekendtskab med de Forfattere, der hører os til og skriver for os.

Jeppe Aakjær kommer først under vor Behandling! C. W.

En nydelig Svend!

Vore Læsere, der husker gôdt, vil vide, at en Bonde i Balslev paa Fyn for nogen Tid siden anlagde Proces mod en Karl ved Navn R H. Pedersen, som her i Bladet havde skrevet om Forholdene paa Humlegaard.

Da Karlen kom for Retten, tog han hele Redeligheden i sig igen og lod indrykke i Middelfart-Bladene, at alt, hvad han havde skrevet, var Løgn og Opspind! Det var noget, der morede Bønderne. De gned sig i Hænderne og sagde, at det nu var bevist, at vort Blad var løgnagtigt. Vore Læsere maatte høre meget derfor.

Hvorvidt Karlen havde løjet eller ikke, skal vi ikke sige. Flere siger, at alt var sandt, han havde skrevet. Han har altsaa kun været angst for at komme af med en Bøde paa højst 10 Kr. for Forstyrrelse af Husfreden.

Vi kan trøste de gode Bønder med, at vi intet har med Karlen at gøre. Han har aldrig været Holder af vort Blad eller Medlem af vor Afd. der. Det vilde han nemlig ikke. Altsaa er han som Bønderne vilde have ham! Vi kan derfor ikke have Ansvaret hverken for hvad han skrev eller hvad andre indsender til os og sætter Navn under. Det denne Karl — Bøndernes gode Ven — skrev, staar for hans egen Regning.

Iøvrigt: Vi ønsker kun Sandhed i vort Blad. Glædeligt er det at vi kan notere, at den eneste, der har sagt andet end hvad han turde tage Følgerne af, er en af Bøndernes egne Haandlangere. Saadan er den Slags! Bønderne bør skamme sig i Stedet for at grine! C. W.

Betydningsfulde Artikler.

Vi henleder i Dag vore mange Læseres Opmærksomhed paa Carl Westergaards store Artikel om vort Program. Vi beder alle læse den igennem med vaagen Interesse.

Denne Artikel vil blive efterfulgt af en anden, hvori C. W. vil forklare, hvorledes Afdelingerne bør arbejde for stadig at gaa fremad.

Dette Emne, der jo er af største Interesse for vor Bevægelse, vil endelig blive behandlet af den store Forfatter Henry George i en stor Artik l med Overskrift: „Hvad skal vi gøre?"

En Erklæring.

Grundet paa, at Hr. Viggo V. Grødde flere Steder skal have udtalt at han var Medarbejder ved vort Blad, maa vi bestemt erklære, at det er blottet for al Sandhed. Hr. G.s Udtalelser kan derfor kun betegnes som Løgn eller Plattenslageri. Vi maa derfor bestemt bede os fritaget derfor herefter! Red.

Korrespondance.

Karl Julius J., Aarslev! Tak for Din Ihærdighed for Udbredelsen af vort Blad.

Smaa Historier.

*

— Faldt du paa Knæ, da du friede til din Kone?

— Nej, for hun sad paa dem!

*

— Men, Maren dog, hvorfor har du slaaet op med din Skorstensfejer?

— Han ser alt for rædsom ud, Frue, naar han bliver vasket.

*

Pastoren strængt: Var De paa Kroen i Gaar, Søren Nielsen?

Søren Nielsen: Nej, Hr. Pastor.

Pastoren: Var Christian Pousen der?

Søren Nielsen: Det tror jeg ikke, Hr. Pastor Jeg saa ham i hver Fald ikke.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

En flink Karl
i 16—17 Aars Alderen kan til 1. April eller Maj faa Plads hos
Axel Jacobsen,
Lystrup pr. Lystrup.

En flink, yngre Pige
kan faa Plads ved indvendig Gerning til 1. Maj 1909 paa Randlev Mejeri pr. Neder Randlev St.
M. Andersen.

Bagerkarl.
Som saadan kan en yngre, rask Karl faa Plads straks hos
Bager **M. Hundborg,**
Hadsten.

Tjenestepiger,
som søger Plads i København, indmelder sig i **Københavns Tjenestepigeforening** og søger Plads gennem Kontoret, Rosengaarden 14, København.

Abonnér paa Tyendebladet.

En yngre Pige
kan til 1. Maj faa en god og vellønnet Plads hos
Gaardejer R. Westergaard,
Gamborg pr. Kauslunde St., Fyn.

Skrædersvend
søges straks. Stadigt Arbejde.
J. Nielsen.
Hadsten.

En Karl
i 16—17 Aars Alderen, som vil malke, kaa faa Plads siraks.
God Løn gives.
Forpagter Andersen,
Brabrand Præstegaard.

Tyende
anvises gode Pladser til høj Løn.
C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus, Telef. 326.
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Husmand.
En gift Husmand, hvis Kone kan hjælpe til i Roer og Høst, kan til 1. Marts eller 1. April faa Plads paa Ingerslevgaard pr. Hasselager St.
P. Brandt.

En velanbefalet, ædruelig Karl
kan faa en god og vellønnet Plads i Ølsted Kro pr. Horsens til 1. April.
C. Foldberg.

En Karl,
som vil følge et Par Heste, kan straks faa Plads hos
Vognmand **Jens Nikolajsen,**
Klelund pr. Holsted.

En Pige
kan faa Plads 1. Februar hos
Kaptajn **Petersen,**
Lygtebakken, Korsør.

En Dreng
i Konfirmationsalderen kan faa Plads til 1. Maj hos
Gaardejer Peter Sørensen,
Stautrup.

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov ved Aarhus.
Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).
Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Ry Folkehøjekole, Ry St.
(ved Himmelbjærget).
Pigeskolen aabnes 3die Maj.
Rasmus Bording.

Borris Landbrugsskole.
(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.
6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.
Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.
Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Kontrolassistenter,
mandlige og kvindelige uddannes paa **Ribe Mælkeriskole.**
S. H. Salling.

Abonner paa Tyendebladet.

Aarhus.

hv. By- og Herredsfulmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Jysk Morgenblad
Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**
Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Den billigste
Skræderforretn.
er absolut
Fredensgade 43 (Hj. af Søndergade).
G. Sørensen.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
(„Tyendebladet"s Trykkeri),
Søndergade 31 — Aarhus.

Bl. Annoncer.

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Den stjaalne Vildand.

—:—

(Sluttet).

Det var tomt, med Undtagelse af nogle Stumper Persille, der havde ligget i en Krans udenom den lækre Steg. Paa den ellers pletfri Dug trak sig en fedtet Stribe, som om et stort Stykke Kød var trukket tværs hen over den, og der var smudsige Mærker, der lignede Aftrykket af en Hunds Poter. Hønsehunden var intet Sted at se, men inde under Bordet var der noget, der rørte sig, og man hørte tydeligt en knasende Lyd.

Burton jamrede lydeligt:

„Stegen er borte!

Fru Burton udstødte et lille Forfærdelsesskrig. Renwick fo'r hen til Bordet, løftede et Hjørne af Dugen op og halede sin nyerhvervede Skat frem. Den knurrede misfornøjet ved at blive forstyrret i sit Maaltid, og holdt fast ved, hvad der endnu var tilbage af Vildanden.

Naar Gæstens Hund begaar den utilgivelige Forbrydelse at stjæle Værtindens Pièce de Résistance, opstaar der en Situation, der ikke staar omtalt i nogen Haandbog for Omgang med Mennesker. Efter det første Udbrud af Forskrækkelse stod de alle tre stumme — vistnok af den gode Grund, at ingen af dem vidste, hvad de skulde sige. Saa greb Renwick, lydende en ret naturlig Indskydelse, sin Hund ved Halsbaandet og vilde trække den udenfor, for at give den en alvorlig Afstraffelse. Men Fru Burton lagde bedende sin Haand paa hans Arm.

„De maa dog endelig ikke straffe Hunden, den er vist ellers god og skikkelig," sagde hun indtrængende. „Den Stakkel maa have været meget sulten; den har jo saa kun gjort det samme, som De og jeg vilde have gjort i dens Sted."

„Maaske," indrømmede Renwick, „jeg har aldrig forsøgt paa at sætte mig i en Hunds Sted; men De har vistnok Ret. Og Hunden har virkelig slet ikke faaet noget at æde i Dag, medmindre Jackson har givet den noget, før han bragte mig den i Morges."

„Der kan De se," udbrød Fru Burton triumferende. „Lad den saa krybe ind under Bordet igen, eller maaske jeg hellere maa tage den med mig ud i Køkkenet. Der kan den saa fortære Resten af Anden i Fred."

Fru Burtons Øjne straalede af hemmelig Fryd, da hun lukkede Hunden ud i Køkkenet.

„Nu maa De tage til Takke med, hvad jeg endnu kan byde Dem, vi maa trøste os med, at Hunden maaske sætter større Pris paa Anden, end vi vilde have gjort," sagde hun, og hendes Mand lo lumskelig i Skægget. Men Gæsten tænkte anderledes; Det traf sig nu saadan, at Andesteg netop var hans Livret.

Den lille Diner tog nu sin Begyndelse og forløb uden videre Uheld. Da hendes Gæst tog hendes Portion af Mellemretten, vaagnede Haabet i Fru Burtons Hjærte om, at Sagerne dog maaske ikke stod saa galt, som hun havde frygtet. Og da han tog for sig af Desserten med synlig Tilfredshed og med Velbehag skænkede sig en Kop af hendes stærke, duftende Kaffe, drog hun et Lettelsens Suk og sagde til sig selv, at trods den alt andet

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

Undertegnede vil i Vinterens Løb være i Stand til at holde enkelte **politiske, socialøkonomiske** eller **kulturhistoriske Foredrag** i Foreninger, der kunde ønske et Foredrag om noget af disse Emner.
Honorar efter Overenskomst.
Joh. K. Johansen,
Kvosted pr. Løgstrup.

Ejvin Laale:

Sejr

- En Fortælling om en, der vandt frem -
— Illustreret af Otto V. Larsen —
udkommer i 10 store, smukke, 32 sidige Hefter a 25 Øre pr. Hefte.
Denne Bog er skrevet for Ungdommen og bør derfor købes af Ungdommen.

Skriv til
Lærer Grønvald Fynbos Forlag,
Vammen — Viborg.

Brønderslev Tyendeforening

afholder Møde Lørdag den 6. Februar i „Hotel Brønderslev"s lille Sal, hvor Typograf Harald Jensen vil indlede.
Alle Tjenestefolk indbydes.
Bestyrelsen.

Vorslev.

Redaktør Carl Westergaard taler i Vorslev (Forsamlingshuset) Lørdag den 6. ds., Kl. 7. Emne: Tyende- og Landarbejderbevægelsen, dens Maal og Midler. Alle indbydes.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Køb Deres Fodtøj

i
H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,
Tlf. 123. Storehedinge.

Mørke.

Offentligt Maskerade afholdes i Bendstrup Forsamlingshus Søndagen den 14. Februar.
Maskeraden begynder Kl. 7 og Dansen Kl. 9.
Entre til Maskeraden for Voksne 25 Øre, Børn 10 Øre. Til Dansen for Herrer 75 Øre og Damer 35 Øre.
For Tyendeforeningen:
Bestyrelsen.

Brabrand.

Lørdag den 13. Februar afholder Tyende- og Landarbejderforeningen for True og Omegn Oplæsning og Bal Kl. 8½. Hansen-Røjle læser op. Alle indbydes venligst. Faa Venner og Bekendte med. Medlemskort forevises og Kontingent opkræves.
Jens P. Jensen,
Form.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Til Bestyrelserne for Aarhusegnens Afdelinger!

For at faa sat i Gang en „Aarhusegnens Kredsforening" indbyder vi undertegnede alle Bestyrelsesmedlemmer i Aarhusegnens Afd. til et Møde i Mundelstrup Kro **Søndag den 14. ds., Kl. 3.** Vi anser det for vor Pligt at tage fat, da P. Fuhlendorff er rejst uden at lade høre fra sig.
Mød derfor den 14.!
Axel Gregersen. Søren Hansen.

Mørke.

Offentligt Møde afholdes i Bendstrup Forsamlingshus, Lørdagen den 13. Februar, Aften Kl. 7. Gaardejer Korsgaard, Hadsund, taler.
For Tyendeforeningen:
Bestyrelsen.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Mørke.

„BendstrupTyendeforening" afholder offentligt Møde i Mørke Højskole, Ommestrup, Mandagen den 8. Februar, Aften Kl. 7. Forretningsfører Hansen-Røjle, Aarhus, taler.
Alle Egnens Mænd og Kvinder indbydes.
Bestyrelsen.

N. Aaby Afd.

holder Medlemsmøde paa Gæstgivergaarden Lørdag den 6. ds., Kl. 8. **Formanden.**

M. Mathiassens Skotøjsforretning

Ry Station.
Køb Deres Fodtøj i min Forretning. Der er De sikker paa at faa det mest holdbare Fabriks-Fodtøj og i Forhold til Kvaliteten det billigste.

end heldige Begyndelse var alt dog gaaet efter Ønske.

I det bedste Humør af Verden sendte hun sin Mand et opmuntrende Smil, da hun forlod de to Herrer ved deres Cigarer. Renwick var helt indtaget i den lille Fru Burton. Hendes Middag havde virkelig været fint arrangeret; men han kunde ikke lade være med at tænke med Beklagelse paa Anden. Det var dog skammeligt, at hans Hund skulde volde hende en saadan Ubehagelighed. Og saa pænt, hun havde taget det! Han skyldte virkelig Fru Burton en Erstatning. Han tændte en frisk Cigar og sad et Øjeblik hensunken i dybe Tanker. Tilsidst sagde han:

„Jeg har nu betænkt mig, Burton, De skal faa Pladsen."

III.

Saasnart Gæsten en Times Tid efter var forsvunden, medtagende en dorsk og forædt Hund, udbrød Burton: „Jeg tvivler ikke om, at man vil finde alt dette komisk. Vi vilde maaske selv gøre det, hvis vi læste om det i en Bog; men i det virkelige Liv forekommer dog meget besynderligt."

„Og saa kan vi dog alligevel til syvende og sidst le ad det hele," udbrød Burton fornøjet; han fortalte hende om den glædelige Nyhed.

Da den første Henrykkelse var over, sagde Fru Burton grundende: „Jeg gad nok vide, om han vilde have givet Dig Pladsen, hvis han havde været nødt til at spise Anden."

„Sandsynligvis ikke," svarede Burton smilende, „vi kan rigtignok sige, at Skæbnen har været os huld."

„Ja vist, men den fik ogsaa god Hjælp," lo Fru Burton med spillende Øjne.

Burton fo'r i Vejret med et Sæt.

„Hvad? Hvad mener Du?" spurgte han forbavset.

„Skæbnen har meget at bestille," svarede Fru Burton med paatagen Højtidelighed, „og vi kan derfor ikke vente, at den skal gøre det hele. Skæbnen sendte Hunden, men jeg gav den Anden."

Burton stirrede paa sin Hustru aldeles overvældet.

„Men Annie," begyndte han, „Fedtpelterne paa Dugen, Mærkerne af Hundens Poter —"

„Anser Du mig for en Idiot?" afbrød hun ham, „eller tror Du, Renwick er det? Du kan da nok begribe, at naar en stegt And bliver trukken af Fadet hen over Dugen af en Hund, maa —"

Burton sænkede Hovedet med en ydmyg Mine, som et Menneske, der indser, at han endnu har meget at lære. „Det maa jeg sige," udbrød han, „det er Skade, Du ikke har et større Virkefelt end at hjælpe en ubetydelig Sagfører og Politiker frem. Din Plads er i det diplomatiske Korps."

Enhver, der har Lyst og Raad til at tegne sig for en Aktie i vort Blad paa en eller 2 Kr., bedes snarest fraklippe denne Bjanket og indsende den til vort Blads Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Dem, der endnu ikke er Medejer af vort Blad, bedes snarest gøre det.

— — —

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{1}{2}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet $\frac{\text{straks}}{\text{1. Februar.}}$

den ..... 1909.

Navn: .....

Adr.: .....

Lodsedler til

Landsudstillingens Lotteri *

sælges nu hos de autoriserede Kollektører. Der bortspilles i 3 Trækninger **7,800 Gevinster** til samlet Gevinstsum **317,430 Kr.** Det sidst udtrukne Nummer i hver Trækning erholder som Præmie 1 Villa.

Køb

Klæder

hos

Jens Kjeldsen,

Vester-Voldgade 5, København.

Tyendebladet

er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

ABONNER!

»Tyendebladet«.

Organ for Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Redaktør: Carl Westergaard.

Medarbejdere: Forfatterne Joh. Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, M Andersen-Nexø, A P. Bjarnholt samt Husmændene Niels Mortensen og Johs. K. Johansen. Desuden H. J. Hansen-Røjle, Adolf Skouboe, Fru Elna Bjarnholt, Bertram Eggers, Sagfører Fr. Sørensen, Jeppe Søndergaard Marius Olsen, Jens Baltzar, Vilh. Larsen, Carl V. Sørensen, P. Stegenborg m. fl.

Tegner: Viktor Jensen

„Tyendebladet" er et af vore bedste Ugeblade. Det bør findes i hvert Husmandshjem og Tyendekammer!

Bladets Indhold: Agitation, Oplysning og Underholdning. Dets Motto: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed.

Godt Annonceblad, særlig ang. Pladser. Over 8000 Læsere hver Uge!

„Tyendebladet" skrives, ledes og udgives af unge og ældre Landarbejdere og Husmænd og bør derfor læses og støttes af hele Underklassen paa Landet.

AVERTER!

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge
(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i
Fotografier.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Cykle-Agenter.

Et større Firma søger til den kommende Sæson Folk i alle Egne af Landet for Salg til Private af sine anerkendte og billige Cykler og Cykledele. Billet mrkt. „250" indlægges snarest paa dette Blads Kontor.

Afd. Terslev

holder Medlemsmøde den 11. Februar, Kl. 7½, i Terslev Kro.

Formanden.

Sabro.

Stor Maskerade afholdes i Sabro Kro Søndag den 7. Februar.

NB. Masker kan faas ved Indgangen.

Alle indbydes.

Bestyrelsen.

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard.

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Trykt i Nationaltrykkeriet (R. Nielsen), Søndergade 31, Aarhus.

Aabent Brev
til Niels Sørensen.

—o—

Det undrer mig ikke, at Du for en Tid siden mødte i Lime og gjorde fortvivlede Forsøg paa at forhindre, at der blev dannet en Tyendeforening, da jeg for længe siden har erfaret, at Din Radikalisme var forlo en.

Da vi startede Tyende- og Arbejderforeningen i Bendstrup sidste Efteraar, mødte Du op hver Gang vi havde Møde og forsvarede Foreningens Program og gjorde Dig til Talsmand for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, hvad vi selvfølgelig havde Grund til at glæde os ved, da vi havde Brug for alle gode Kræfter, særlig da vi som Tilfældet var, i saa høj Grad var Genstand for mange løgnagtige og ondskabsfulde Angreb. Modstanderne gjorde jo det ene rasende Forsøg efter det andet paa at paadutte os alt, hvad der var ondt og slet, og fraskrev os alt, hvad der hedder Ære og Hæderlighed. Som sagt, da var vi glade for Dig, thi da troede vi, at Du vilde Frihed og Fremskridt. Men det varede jo ikke længe, inden Du vendte os Ryggen og satte Kursen efter Agrarlejren, for saa igen nu at vende tilbage, maaske med en Fuldmagt til paa Agrarernes Vegne at protestere mod, at Tyende- og Landarbejderne i Lime dannede deres Forening og som et Led træde ind i det store Tyende- og Landarbejderforbund, som i de kommende Aar skal føre vort Samfunds nederste Klasse frem til bedre Oplysning, mere Kultur, til Frihed og Selvstændighed.

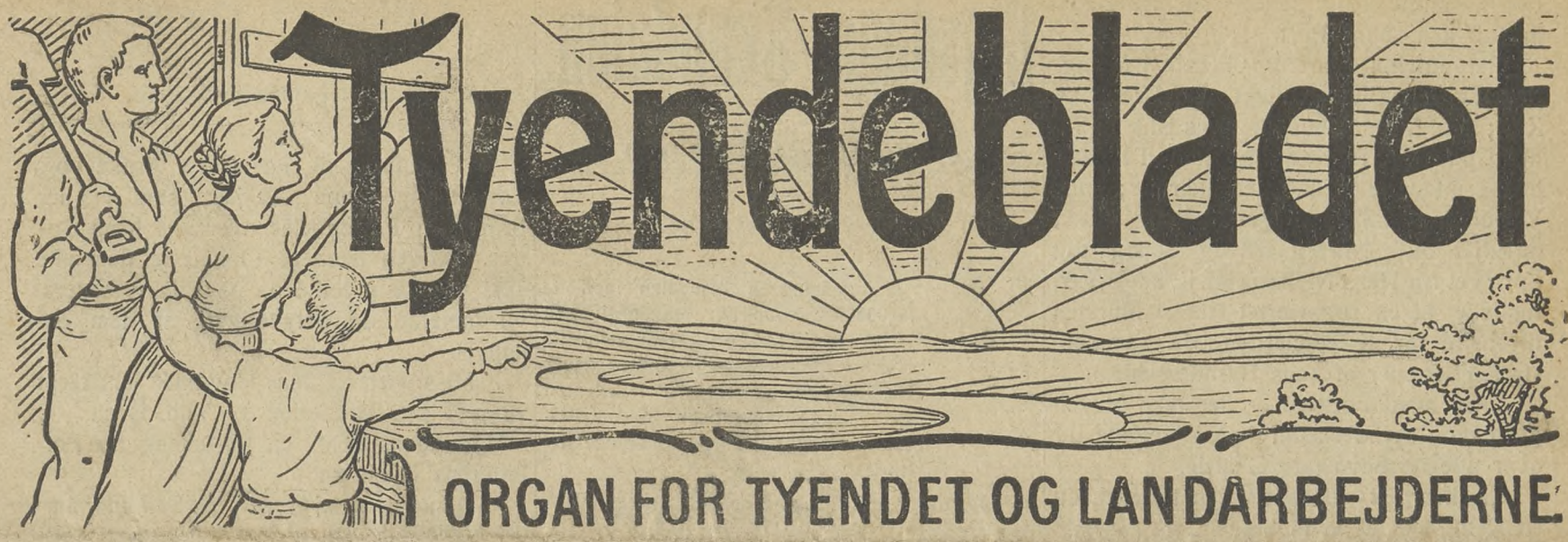
At Du vil modarbejde Tyende- og Landarbejderforbundet, Niels Sørensen, er en Ting for sig, naar Du havde gjort det fra først af; men da var Du med os, og det er dog det samme Program, de samme Ideer, vi kæmper for nu som dengang. Da Du sidste Vinter til Møderne i Bendstrup tog Ordet og omtalte Karlekamrene saa graverende, at Du endogsaa sammenlignede dem med Svinestierne, og meget andet vedrørende Tyendeforholdet, omtalte Du for Husbondfolkene meget ufordelagtigt. Men nu i Lime i Onsdags var Talen en anden, og jeg tror dog ingenlunde, at det er Tyendekamrene eller Tyendeforholdene i sin Helhed, der har forbedret sig siden sidste Vinter. Nej, det er Dig Niels Sørensen, der har skiftet Kulør; thi nu talte Du ikke om de faglige Spørgsmaal, nej, nu var det at samle Ungdommen om Leg og Sang og andet lignende. Nu vel, det har Du jo Lov til, om Du kan gøre det, men noget andet er, om Du synes, at Du har Lov til at møde i en ganske privat Forsamling, hvor der kun var indbudt Folk, som vilde være med til at stifte en Tyendeforening.

Hvad tror Du, en Snes Agrarer, forsamlet til Møde for at stifte en Agrarforening, vilde have sagt, dersom en Tjenestekarl uden videre kom ind og, endog uden at forlange Ordet, begyndte at protestere imod, at der blev dannet en saadan Forening? Jeg tror ganske simpelt, at Agrarerne havde smidt ham paa Døren; dette undlod vi dog overfor Dig — denne Gang!

Men Du har maaske som en anden Profet, eller paa Opfordring af Agrarerne, følt Dig kaldet til at gøre Forsøg paa at vejlede de vildfarne Faar.

Til Slut kun dette, Niels Sørensen: „Stik Fingeren i Jorden og mærk, hvor Du er!"

A. C. Randers.
Bendstrup.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 72. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 15. Februar 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 3. Aarg.

Kommer I snart!

—:—

Raabet stiger i Morg'nens Skær!
Kommer I snart!
jager som Blæst om Sig og Kær,
hvisker ved Ruden, hvor Pilen læ'r:
Kommer I snart, I Husmænd!

Tiden ruller med store Ting;
— kommer I snart! —
tungt dog drejer dens Hjul omkring;
I kan øge dets træge Sving;
— kommer I snart, I Husmænd!

Aaget bøjed Jer Fa'r og Mo'r
— kommer I snart! —
knuger jer selv, jer Barn, jer Bro'r,
venter paa Vuggens spæde Nor —
— kommer I snart, I Husmænd!

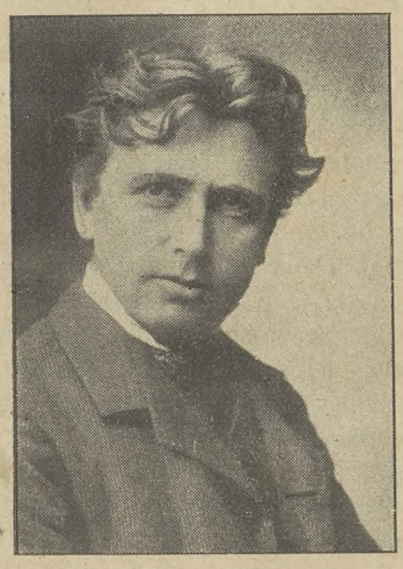
Landet lyser af Korn og Kvæg
— kommer i snart! —
Eders Kvinde bag klinet Væg
malker Geden med striden Skæg
— kommer I snart, I Husmænd!

Dovne sugede Jordens Marv,
— kommer I snart! —
Tusind Tønder til Taabers Tarv!
Hvad de vraged, blev Eders Arv;
kommer I snart, I Husmænd!

Neg I sanked til andres Lad
— kommer i snart!
søbed som Tak for Svedens Bad
Trællens Æde af Hundens Fad
— kommer I snart, I Husmænd!

Staa ej bundne jer Bødler Bødler bi!
— kommer I snart! —
grib Jer Spade og hug Jer fri!
I er Tusind, hvor de er ti!
— kommer I snart, I Husmænd!

Jeppe Aakjær.

Forfatteren Jeppe Aakjær.

Her ser vore Læsere et Billede af Forfatteren Jeppe Aakjær, om hvem vi et andet Steds i Bladet bringer en længere Artikel.

For skarp —

—:—

Det blev mig forleden bebrejdet, at vort lBad var for skarp, og det samme var Tilfældet, naar jeg holdt et Agitationsforedrag.

Jeg blev højlig forbavset, da jeg altid har ment, at det stik modsatte var Tilfældet.

Og efter at jeg nu har nærmere overtænkt det, maa jeg sige med det samme: Ganske vist sker det, at der falder et Par haarde Ord, men der er vist ogsaa al god Grund dertil!

Naar vi ser den Uret, som Tusinder maa leve under, kan man ikke andet end harmes. Og man føler Trang til at give den Harme Udtryk. Hvorledes skulde det være anderledes? Hvorledes skal vi vel komme Uretten og Brutaliteten til Livs uden ved at rette stærke Angreb paa den? Og hvorledes skulde vi faa Folk til at vaagne af deres Døs uden ved at sige Tingen akkurat som den er — uden Omsvøb, selv om det lyder nok saa skarp?

Der skal skarp Lud til skurvede Hoveder!

Men den Lud, som jeg benytter, er ingenlunde skarp, sammenlignet med den, der har været benyttet af de andre Klasser.

Læs f. Eks om Bøndernes Angreb paa Herremændene før og efter 1788, saa vil Du sige andet.

Eller læs om P. Hansen-Lundby. ham, der var Leder for Husmændene i 40-erne og Redaktør af deres Blad „Almuevennen". Sammenlign hans Foredrag og Blad med mine Foredrag og „Tyendebladet", saa skal Du se, der er Forskel!

P. H.-L. sluttede jo gerne sine Foredrag med disse Ord: „Det bliver ikke godt i Landet før hver Herremand er hængt og hver Herregaard er brændt!"

Det kan kaldes skarpt!

Eller læs hvad Arbejderne har sagt og skrevet siden de begyndte. Det var anderledes skarpt!

Og for at tage et andet Eksempel: Venstres Kamp mod Estrup. Hvad sagde Venstre ikke den Gang til Højre? Og paa Talerstolene pryglede de deres Modstandere. Det kunde dog aldrig falde nogen af os ind at give vore Modstandere Lusinger!

Saaledes kunde der nævnes flere Eksempler paa, at de andre har været anderledes skarpe. Nogen Sammenligning kan slet ikke taales!

Dog — jeg vil gærne indrømme, at man maaske lettere kan blive gal end søvnig af at høre mine Foredrag.

Det skal ogsaa stedse være min Opgave!

Carl Westergaard.

Per's Farvel.

—o—

Et Brudstykke af „Vredens Børn".

Vi bringer her Slutningen af Jeppe Aakjærs mesterlige Bog, „Vredens Børn", som skildre Tyendets Stilling i vore Dage. Den unge Tjenestekarl, Per, er Bogens Hovedperson. Han føler det efter sin haarde Kamp mod Bønderne og Trælleriet umulig at være her i Landet. Han rejser, og hans Ven, den gamle Arbejdsmand Goj, kører ham til Stationen.

Da Vognen havde naaet Krusumbakke, hvorfra der var den videste Udsigt rundenom, pikkede Per Goj paa Axelen og sa': „Aa, vær saa venlig at holde lige et Øjeblik!"

Goj holdt Hestene an, og Per rejste sig op i Vognen og lod Blikket glide hen over den Egn, de lige havde forladt.

De højtbyggede Bøndergaarde lyste i Morgensolen med deres gule Gavle, mens

den nyskudte Rug sendte sin Ringlelyd ind ad den aabne Port.

Per udfandt snart de Gaarde i Mængden, hvor han havde tjent som Dreng og Karl; med Vemod hvilede hans Blik et Sekund paa Kild Pejrsens mossede Tag derhenne under de nikkende Piletræer; men Vemoden svandt for noget kold og barsk, da Øjet over Nørregaard og Solsig tog Springet fra Hans Nielsens knejsende Ager rumlade til en røgsværtet Bunke Mursten tilvenstre for Kirkegaarden, de sammenstyrtede Ruiner af hans Barndomshjem.

„Aa, hvad Fortræd er der ikke bleven gjort mod en dernede!" Per pegede ud over alle de bovnende Gaarde.

„A haar ett en Følels' i mit Bryst, ett en Rettighed af hvad Slags Lige nævnes maa, som ett der er bleven spyttet og traadt paa.

Og saa te en ett skal ha' andet Svar til det end at rømme fra det Hele!

Men hvad kunde det hjælpe at blive? Med den Ret, vi har, formaar en jo ingen Ting — uden at synke — ligesom de andre.

A kan huske fra mine Skoledage, te der var nogle, der blev kald for Vredens Børn; a kan ett nu gi' no' Klaring for af hvad Grund de havde faaet dette Navn; men det var Folk, for hvem ingenting hverken vilde lykkes eller trives. Naar andre stod i Sol, saa leved de som under en Sky.

Naar a siden hen saa paa mig og mine, alle dem, der maatte opholde Livet ved at tjene for Løn, saa hvordan alting visnede og gik i Syk for dem, ligegyldigt snart ihvad de stillede op, saa maatte a altid sige til mig selv: „Ja, det er vi anne: Vi er Vredens Børn, der all' vor' Dav' lever under en Sky".

„Ja, men det bliver anderledes! Der kommer andre Tider før en ret ved af det at sige", raabte Goj og knaldede heftig med Pisken. „Vænt nu bare, til vi faar tilstrækkeligt under Bønderne: Rent Sengehalm, ren Luft, rent Vand, saa der bliver Forskjæl paa et Hundehus og et Karlekammer; og saa Sammenhold, mine Venner! Haand i Haand, Orden i Rækkerne, Fasthed i Geledet, sut op! værsartig: En Husmands-og en Tyendeforening i hvert Sogn, Dæwlen bryde mig! Saa harvi suksamsive hele den sociale Revolution. Taler jeg hen i Taagen! Eller har jeg maaske ikke Ret?

„Jo Goj; men der er to Ting, der maa overvindes forinden: Den ene er Sløvheden, der har sin Rod i en daarlig Forplejning. Den anden er Fejgheden; det er den værste; for den er bunden i Karakteren".

Per kastede endnu et sidste Blik ud over det Land, der havde stødt ham fra sig og havde vraget hans Mod og hans unge Styrke.

Et stærkt Vindpust havde rejst Sandet nede omkring Hans Nielsens Gaard; som en fremrullende Vredesky kom det jagende op over Bakken og hyllede dem begge ind i sine kvælende Hvirvler.

„Kjør, Goj!" raabte Per igjennem det sejlende Støv.

„Lad mig endelig ikke komme for sent!"

Det vilde gavne hver Afdeling meget, om hvert Medlem var Læser af Tyendebladet. Derved vilde de faa den rette Forstaaelse af hele Sagen.

Rigsdags-Skandalen.

—:—

Asger Karstensens 30,000 Kr.

—

Hvor er de bleven af?

—

I Anledning af Skandalen med de 30,000 Kr., som Højre havde givet til Hr. Asger Karstensen for at skaffe Højre en konservativ Toldlov, skriver Hr. Redaktør A. Henry Heiman i det social-demokratiske Blad, „Middagsposten", følgende udmærkede Artikel:

Dagens Samtaleemne er den store Rigsdagsskandale, det danske Panama!

Men lad ikke denne Begivenhed, som saa meget andet døgnophvirvlet Snavs, faa Lov til at sætte sig. Husk, hvem det er, der er kompromitteret!

Det er først og fremmest Holger Pedersen! Hvem er han? En Samfundsstøtte! Et af „Foreningen mod Smudspressen"s Medlemmer! En Tambourmajor i det Regiment, der har Dyd og Moral, Nationalfølelse og Kongetroskab indgraveret som Programpunkter og Læresentenser overalt, hvor det slaar sine Traktater og Flyveskrifter op.

Holger Pedersen, som af sin egen Partifælle, Lars Dinesen, beskyldes for noget af det værste, man overhovedet kan beskylde en Rigsdagsmand for, er netop en af dem, der hører til „de ansete og velagtede Mænds Fagforening"!

Dernæst er der Asger Karstensen, i Socialdemokratiets Presse kaldet „Plade-Karstensen". Han er en af dem, som forsyner Provinsbladene med Stof. Det vil sige, at han daglig udsender Klager og Veraab over det Sodoma, som han er saa ulykkelig at maatte finde sig i. Han er en af dem, som vil lave „Smudspresseforening", fordi han ser, at det betaler sig — for de Blade, han lever af!

Og ude i Provinsbladene galper han op om Smudsbladenes fordærvelige Indflyd lse, om Arbejdernes Ryggesløshed og om Hovedstadens Bedærvelse. Han er en af „Nationaltidende"s Folk, Kollega til Overbibliotekar Lange! Tænk, Lange og Pastor Schack, som overøser de smaa Blade med Skældsord, og Injurier, det er Asger Karstensens Kolleger!

Og det harmelige er, at Arbejderne ved at købe „Aftenposten", dette journalistiske Misfoster, opretholder „Nationaltidende", som har Schack, Asger Karstensen og Lange til Medarbejdere.

Ser I nu Humbugen, Københavnere? Ser I nu, hvor disse Reaktionens Lejesvende vil føre Eder hen?

Husk det! Husk det! Husk det!

Naar Antisocialisternes Trommeslagere begynder, husk da, at de staar i Reaktionens Sold, og husk, at det er alle dem, som vil assureres mod, at deres Kæltringestreger kommer frem, der allierer isg med Smudsapostlene.

Det er Fedt fra samme Blære! Antisocialisme, Alberti, Forsvarsdelirium, Nationalisme, Vækkelsesfordummelse, Asger Karstensen, Danmarks-Samfund, Højre, Reformvenstre, Holger Pedersen, blød Hat og Sabel, Højskolebavl og kristelig Drengeeksercits — altsammen hænger det sammen som raadden Ærtehalm, og kun Ærtekællinger lader sig skræmme af denne Forraadnelsens livsfjendske Armé!

Husk det til Marts.

Aakjærs Bøger.

—:—

En Fortegnelse over dem.

—

I Tilslutning til vor store Artikel om Forfatteren Jeppe Aakjær, skal vi her bringe en Fortegnelse over alle hans Bøger. Nogen længere Omtale af dem alle skal vi ikke indlade os paa, da vi senere vil anmelde de betydeligste af dem enkeltvis.

„Missionen og dens Høvding" et skarpt Angreb paa Missionen og Vilh. Bech.

„Bondens Søn", en Fortælling fra Forfatterens Hjemegn.

„Derude fra Kjærene", en Samling mindre betydelige Digte fra Forfatterens Ungdom.

„Jysk Stævne", et Aarsskrift.

„Fræ wor Hjemmen", en Samling Fortællinger paa jysk af Aakjær og en Del andre jyske Forfattere.

„Vadmelsfolk", en Samling Smaafortællinger.

„Fjandboer", Fortællinger fra Fjands Herred.

„St. St. Blicher, hans Liv og Levned", to tykke Bind om denne Forfatter. Det store og meget grundige Værk, koster 18 Kroner!

„Vredens Børn", en Skildring af Tyendets Stilling i Samfundet.

„Fri Felt", en Digtsamling.

„Rugens Sange", ligeledes en Digtsamling.

„Fra Jul til Sct. Hans", Smaafortællinger.

„Paa Aftægt", en Skildring af Aftægtsfolkenes Stilling.

„Livet paa Hegnsgaard", en Bondekomedie paa jysk.

„Hvor Bønder bor", en Samling Smaafortællinger.

Oplysning og Afhold.

—:—

II.

Som jeg nævnte i min sidste Artikel, findes der efter min Mening et Krav eller Ønske, som mange af vore bedste Mænd indenfor Tyendebevægelsen deler og fastholder, men som desuagtet ikke endnu er bleven optaget paa vort Program.

Dette Krav er: At arbejde for Ædruelighed imellem vore Medlemmer ved at oplyse dem om de forfærdelige, ubeskrivelige Forhold og Tilstande, som skyldes de berusende Drikke.

Min personlige Mening kan ganske kort udtrykkes saaledes: Vi maa holde Hjærnen klar og ren, saa den er i Stand til at arbejde og virke.

De stærke Drikke lammer vor Energi og Handlekraft, tilslører og omtaager vor Hjæne og Dømmekraft, kort sagt: De nedbryder os saavel aandeligt som legemligt. Derfor: Vi maa banlyse alle de berusende Drikke, først og fremmete fra os selv og dernæst ogsaa saa vidt muligt fra alle vore mange Brødre og Søstre, de mange tusinde danske Tjenestefolk og Landarbejdere, baade dem, der for Tiden staar i vort Forbund, og dem som med Tiden naturnødvendigt vil komme.

Dette kan vi gøre ved at oplyse dem om Alkoholens sørgelige Indvirkning paa, samt Demoralisering af Menneskerne her i vort ellers saa kultiverede Samfund.

Jeg vil her slutte med at sige til alle de intelligente Mænd og Kvinder, som findes i vor Bevægelse: Lad os vie denne Sag noget af vor Arbejdsevne, noget af vor Begejstring, Ungdomsmod og Kraft, thi den fortjener det.

Det vil blive til stor, uberegnelig Gavn og Fordel for vor gode Sag, ja, det vil sikkert forkorte og jævne, den ellers lange og besværlige Vej, der fører til Maalet, ikke saa lidt.

Og det, som det gælder om, er jo dog at udfolde en Virksomhed, og at arbejde paa en Maade, der kan bringe og forberede saa mange Fordele og positive Resultater som vel muligt.

H. J. Hansen-Røjle.

Vor Bevægelse.

—:—

— Vor Bevægelse i Sorø er rejst af Fællesforeningens utrættelige Formand, Former Larsen, Sorø, og Fællesforeningen har bevilliget Midlerne til Mødets Afholdelse.

„Gak hen og gør ligesaa".

C. C.

Agitationen for Bladet.

Vor gode Afd. i Fjeldsted har meddelt os, at Bestyrelsen har vedtaget at foretage en grundig Agitation for Bladet overalt.

Vi haaber Bestyrelserne i de øvrige Afd. gør det samme. Det vil ogsaa gavne deres Forening, om de kunde faa alle til at læse Bladet.

Hæng derfor i med Arbejdet!

C. W.

— ForrigeSøndag holdtLimeAfd. Møde med Hr. Grødde som Taler. Det var egentligt Afholdsforeningen som havde sammenkaldt til Møde. De to Foreninger arbejder nemlig sammen.

— Mødet i St. Hedinge den 30. Januar havde desværre ikke faaet den Tilslutning, som det kunde gøre Krav paa, særlig maa jeg beklage, at ikke alle Afd Medlemmer havde givet Møde. Det er nemlig ikke hver Dag vi har Lejlighed til at høre en Taler, som Fru Bjarnholt; med en Begejstring og Varme, som kun den kan ud male, som taler af ærlig Overbevisning, omtalte Fruen hvorledes Smaafolk levede her i Landet.

Efter Foredraget var der Stemning for at faa Fru B. her ned en Gang til. Saa maa alle møde! V—by.

— Vor Afd. i Frederiksvæ k har en Tid staaet stille, grundet paa den gamle Formands Uheldighed. Nu er der god Gang i Arbejdet.

Den ny Bestyrelse bestaar af følgende: Sofus Petersen, Form., J. Sørensen, Næstformand, Laurits Sørensen, Kregome, Ølsted, Kasserer, S. P. Davidsen, Sekretær, J. Sørensen, K. Mogensen og L Olsen.

Foreningen arbejder i god Forstaaelse med Arbejderpartiet der i Byen.

S. P.

— Redaktør Carl Westergaard talte i Lørdags i Værslev Husmandsforening ved Kalundborg om vor Bevægelse. Der var mødt alle dem, Salen kunde rumme og Opmærksomheden var stor. Antagelig faar vi snart en god Afd. der.

— Tømmerup Afd. har indbudt Redaktør Carl Westergaard til at holde et Foredrag for dem om „Aakjær og hans Bøger". Til at overvære dette Foredrag vil blive indbudt „Soc-Dem. Forening", Afholds- samt Husmandsforeningen. Samtidig vil de lade afholde et Møde i Randlev Sogn med C. W. som Indleder.

En Anbefaling.

—:—

Forst. Chr. Søndergaard, Fyns Stifts Husmandsskole, udtaler sig om „Tyendebladet".

Vi traf forleden Hr. Forst. Søndergaard og benyttede da Lejligheden til at spørge ham om hans Mening om vort Blad. Han udtalte da følgende:

Ved enhver Klasses Vækst, det være sig socialt, fagligt eller aandeligt, er det en uomgaaelig Nødvendighed at have et Blad i Sagens Tjeneste, da Væksten ellers bliver for langsomt og usammenhængende. Som et saadant Organ betragter jeg „Tyendebladet". Jeg læser det stadig, og jeg mener, at vi, der staar uden for Tyendestanden, ligesom Tyendet selv handler rigtigst i at følge dette Blads Kamp og Krav for Tyendets Ret. — Ja, egentlig talt mener jeg, vi skal rette en Tak til de Mænd og Institutioner, der saaledes drager flere Mennesker ind i Kulturstrømmen og derved gør Landet rigere, selv om det ikke altid falder sammen med vore egne snævre Interesser.

Literatur.

—:—

Nogle Smaaskrifter og Bøger.

Jeg har her i Bladet ret ofte fremhævet, at vi ikke alene vilde bringe god oplysende og underholdende Læsning, men vi vilde ogsaa gennem Bladet henlede Læsernes Opmærksomhed paa Bøger og Pjecer, som de kan have stor Udbytte af at læse.

Jeg skal derfor i Dag henlede Opmærkheden paa nogle af disse Bøger og Smaaskrifter, som jeg mener hver af vore Læsere bør kende.

Jeg vil bede dem om at opbevare denne Fortegnelse og købe dem eftersom de faar Raad dertil.

Smaaskrifterne.

Af dem vil jeg særlig henlede Opmærksomheden paa to, vi har udgivet, nemlig „Vort Oplysningsarbejde" af Johan Skjoldborg, Hjalmar Ejsing og Undertegnede. Efter min Mening behandles dette Spørgsmaal paa en udmærket Maade deri. Desuden Pjecen „Normalarbejdsdag" af Niels Mortensen. Denne lille Pjece er udarbejdet med Forf. store stilistiske Evne og Grundighed. Begge Pjecerne kan faas hos os for 25 Øre (frit tilsendt, inkl. 15 Øre pr. Stk. Betaling i Frimærker).

Desuden vil jeg anbefale alle at købe og læse Pjecen „Husmandsbevægelsen" af Joh. Skjoldborg. Den faas kun paa de radikale Venstreblades Kontorer a 15 Øre pr. Stk. Pjecen er meget stor og yderst velskreven.

Køb desuden P. Sabroes Piece „Billeder fra Livet" (faas hos Forf. i Kolding for 15 Øre pr. Stk. — 48 Sider). Læs endvidere alle de socialistiske Skrifter, som var averteret i vort Julenumer i 1907 og 08. Disse Pjecer bør læses af alle, der har Interesse for social Oplysning.

Bøgerne.

Af dem vil jeg særlig anbefale at købe Jeppe Aakjærs „Bredens Børn" (3,50), Joh. Skjoldborgs „Gyldholm" (Kr. 3,50), „Bjerregaarden" (Kr. 3,50) og „En Stridsmand" (Kr. 1,25) samt Chr. Bundgaards „Proletarer" (Kr. 2,50) Desuden de to udmærkede Digtsamlinger af Aakjær „Fri Felt" (Kr. 3,00) og „Rugens Sange" (Kr. 3,00).

Disse Bøger bør alle læse. Vi skal dog senere skænke dem alle en særlig Omtale i vort Blad.

Carl Westergaard.

Valgretten.

—o—

Det er atter og atter bleven udtalt, at Danmark er det Land, hvor Oplysningen staar højst. Saavidt jeg ved, er denne Paastand aldrig bleven modbevist, lad os derfor haabe den er sand. Men naar dette er Tilfældet, da staar vor Valgret desværre i en skærende Modsætning til vor Oplysning, thi er vi det mest oplyste Folk, da burde vi ogsaa have den mest udstrakte Valgret, men i saa Henseende staar vi sørgelig langt tilbage.

Her fordres af en Mand, at han skal være fyldt 30 Aar og være bosiddende, for at han kan afgive sin Stemme ved et Folketingsvalg. I De forenede Stater kan enhver 22-aarig Mand, som er i Besiddelse af sine Borgerpapirer, afgive sin Stemme ved selve Præsidentvalget, selvfølgelig ogsaa ved andre Valg.

I Ny-Zeeland er Valgretten endnu mere udstrakt, idet den der gælder for baade Mænd og Kvinder fra 21 Aars Alderen, uanset Stand og Stilling.

Det vil deraf ses, at Social-Demokratiets Fordring om at faa Valgretten nedsat til 22 Aars Alderen langt fra er saa urimelig som vore Modstandere ønsker at give det Udseende af.

Jo mere oplyst et Folk er jo større er dets Krav. Intet Under derfor, at vi som et oplyst Folk stiller Krav om en mere udvidet Valgret end den, vi har nu. Og vore Krav ere berettigede, hvilket jeg her vil paavise.

Enhver Mand, som er fyldt 22 Aar, skal aftjene sin Værnepligt, saafremt han er skikket dertil. Dette vil med andre Ord sige, at han kommer til at ofre fra 7 Maaneder og op til 2 Aar af sin bedste Arbejdstid for Fædrelandet, hvilket kan regnes lig med en Sum af 500—1200 Kr. I Tilfælde af Krig er Vedkommende udsat for at miste Liv eller Lemmer. Denne Ordning finder vi os i uden at kny. Nu skulde man synes det maatte være i sin Orden og i fuld Overensstemmelse med sund Fornuft og Retfærdighedsfølelse, at den Mand, som maa bringe et saa stort Offer for Fædrelandet, burde have Ret til at afgive sin Stemme, naar der skulde vælges Repræsentanter til at styre Kommunens og Landets Sager, Men, nej, Døren til Valglokalet er lukket for ham. Det fordres af ham, at han skal være villig til at staa som Skive for Fjendens Kugler, skønt han ikke ejer en eneste Kvadrattomme af dette Land, for hvilket han skal kæmpe, men paa Valgdagen stiller man ham desuagtet i Række med Forbryderne. Dette er noget saa uretfærdigt, som vel kan tænkes, og maa betragtes som nedværdigende for en oplyst Nation som vores.

Nu kan der nok siges, at det ikke er alle, der aftjener deres Værnepligt, og at man ikke kan tillæmpe vor Valglov efter

Loven om Værnepligt. Nej, selvfølgelig, det kan man ikke, derom kan vi let blive enige. Men selv de, som slipper fri for at springe Soldat, slipper dog ikke for at yde deres Bidrag til Statens og Kommunens Kasse. Direkte til sidstnævnte gennem Kommuneskat og indirekte til førstnævnte gennem Tolden.

Der er ikke en eneste Karl eller Pige, som ikke gennem Tolden har ydet sin Skærv til de Millioner som hvert Aar ruller ind og ud af Statskassen.

Den fattige Sypige tænker ikke paa, naar hun køber en Symaskine, at hun da betaler Skat til Staten. Tjenestepigen tænker ikke paa, at hun betaler Skat naar hun køber et Par nye Sko eller hun køber Tøj til en Kjole. Tjenestekarlen tænker ikke paa, at han betaler Skat, naar kan køber et nyt Sæt Tøj, en Overfrakke, et Pund Tobak eller en Cigar. Tolden kan lignes ved en snedig Lommetyv, der lister Pengene ud af Lommen paa Folk, uden at Vedkommende mærker det. Der er blot den Forskel, at Lommetyven tager Pengene paa ulovlig Maade, og kan drages til Ansvar for sin Gærning, hvorimod vor Toldlov er affattet og vedtaget af vort Lands lovgivende Forsamling, og de bestaaende Love maa vi respektere, men samtidig har vi Ret til at gøre hvad vi kan for at faa dem ændrede.

Kommuneskatten, som vi alle kender, har den Fordel fremfor Toldskatten, at den er direkte, den listes ikke ud af Lommen paa os uden vort Vidende. Saasnart vi flytter til en anden Kommune, faar vi inden ret længe vort Navn paa denne Kommunes Skatteliste. Det ene rigtige vilde jo være, at man saa samtidig fik sit Navn paa Valglisten, men saaledes gaar det ikke til. Loven kræver, at man, for at opnaa kommunal Stemmeret, maa have opholdt sig to fulde Kalenderaar i Kommunen, hvilket i mange Tilfælde kan blive ca. 3 Aar. Hvis f. Eks. en Tjenestekarl kommer til en anden Kommune 1. Marts 1909, saa vil han ikke opnaa Stemmeret der før 1. Januar 1912, men han kommer selvfølgelig til at svare Skat allerede det første Aar. Naar vi saa husker paa, at vi kommer paa Skattelisten, naar vi er 18 Aar, men ikke paa Valglisten før vi er 25 Aar, saa synes jeg det maa staa klart for enhver, at vor Valglov er uretfærdig. Men skal den ændres, saa den bliver i Overensstemmelse med Retfærdighed, da maa der arbejdes og agiteres. Og dette Arbejde og den Agitation som skal udfoldes, maa vi som tilhøre Arbejderklassen tage Del i efterbedste Evne, ellers opnaar vi intet. Venstre har været Regeringsparti længe nok til, at vi kan være klar over, at dette Parti intet kan og intet vil udrette, ud over dette, at gennemføre Højres Program.

Skal vi Arbejdere naa frem, da maa vi stole paa os selv. De besiddende Klasser er særdeles godt tilfreds med Forholdene som de nu er. De tænker som saa: Nu sidder vi alle godt, sagde Katten, den sad paa Flæsket.

Jeppe Søndergaard,
Tistrup Station.

Om Tyendebladet

skriver en af vore Læsere:

Til „Tyendebladet"s Redaktion:

Da De i sidste Nr. af „Tyendebladet" giver dets Læsere „Ordet frit", vil jeg ikke være blandt de sidste til at udtale mig. Siden jeg kom her paa Skolen, har jeg begyndt at læse Bladet, jeg har aldrig set det før; men ved at læse det første, fik jeg straks den største Interesse for det.

Jeg er helt ivrig efter at faa fat paa det hver Lørdag, saa snart Posten bringer det, jeg kan kun sige, at de, der har faaet det Hverv at redigere det, har efter min Mening den rette Forstaaelse af, hvorledes netop et saadant bør formes. Det er paa een Gang baade livligt og aktuelt skrevet, samtidig med at det besidder en saadan Ligefremhed, som gør, at alle kan faa den rette Mening og Forstaaelse af Indholdet.

NB. Jeg vil med det samme bede tRedaktionen om at tegne mig som Abonnenpaa Bladet.

Med solidarisk Hilsen:

Paul Ronnacher Pedersen,
p. t. Fyns Stifts Husmandsskole.

Vinterbilleder.

Nu tager den Bonde Bælgvanter paa
og kryber i Faareskindstrøje,
thi Marken skures af Blæsten raa,
i Lænker rasler de Bække blaa,
og Sneen hvirvler om Høje.

Fortvivlet strækker forladte Plov
af Mulden de rustrøde Arme;
nu voxer der Klumper ved Hjortens Klov,
hver Mus i Kjæret, hver Fugl i Skov
de bliver saa pilkende arme.

Der sidder en Krag' i min Faders Pil,
uroligt den vipper og vender;
den skriger under sit korte Hvil
som gnedes et Søm mod en rusten Fil,
og Sulten i Øjnene brænder.

Om Grenen spænder hans krumme Taa,
saa Leddene synes at knage;
han dækker sig til med sin Vinge graa,
stort andet haver han ikke paa,
den stakkels frysende Krage.

Jeg sidder og ser paa hans haabløse Dont
igjennem den hvidfrosne Rude;
det gjør mig saa inderlig blødende ondt
for den gamle fjedrede Vagabond,
hvem Himlene har stænget ude.

Jeg henter hos Moder en liden Brad;
han spejder og Skrotten skulter.
„Kom ned og smag paa den gode Mad!
Naa, skab dig ikke, din gamle Rad,
Jeg skyder ej Krage, som sulter".

Men Bonden, han haver slet ingen Nød;
han tørrer i Vanten sin Næse,
sin Sok han varmer ved Ovnen rød;
i Saltkarret Sul og i Bænkkrogen Brød —
saa kan han ad Vinteren blæse.

Hans Hors hun gumler bag kornfyldt Lo
og æder lidt mer, end hun orker,
hans Køer kælver, hans Faar faar to;
i Halmbunken ligger hans hvide So
med udstrakte Lemmer og snorker.

Og Bonden nyder sin lunende Stald,
hans Hors med Haaret han stryger;
til Faarene henter han Hø paa Hjald,
hans Høns han lokker med Kluk og Kald,
og Kalvenes Rygge de ryger.

Saa linner han langsomt Gavllugens Slaa
og ser over hvirvlende Ager;
retsindigt han vender den tunge Skraa;
det er som en Drøm i hans Øjne blaa,
naar Sneen om Vindfløjen jager.

Men Gamlingen grunder i Aftægtskrog
med Ørene gjemt under Huen;
han suger paa Piben saa livsensklog,
som tømtes et Dyb i hvert Drag han drog;
men Gløderne ta'r han fra Gruen.

Hans aldrende Mage ved Rokkens Hjul
saa lidet i Skumringen syner:
„Det bliver da vist en strænge Jul;
aa Gud ha' Lov for det rare Sul,
og for de velsignede Klyner!"

Han banker sindigt sin Pibe ud
mod Bordbenets knastrede Tapper,
imens fra Gruen en Skumringssprud
nu glimter i Kjedlernes Kobbertud
og nu i hans Sølverknapper.

— Men dæmpet lyder den dumpe Plejl
fra Loen i Sne begravet;
snart ligger Gaarden med Tag og Tegl
paa Hedens fygende, hvide Spejl
som Øen i Verdenshavet.

Jeppe Aakjær.

Svensker-Krigen.

—:—

1659—11. Februar—1909.

—

Der festes i denne Tid for den afslaaede Storm paa København i Aaret 1659. Dette Festkalas er naturligvis et Led i hele den Forsvarsagitation, der for Tiden drives, og alene derfor er det nedslaaende at se, Socialdemokraterne maa være ene om at tage Afstand derfra.

Der kan ganske vist være nogen Mening i, at vore Patentpatrioter er nøjeregnende med at højtideligholde de faa Sejre, vi har at opvise; thi Krigslykken har jo i Almindelighed ikke tilsmilet Danskerne. I Aarhundreder førte vi den ene Krig efter den anden med Svenskerne, og Resultatet var jo som Regel, at der var os, der fik Prygelene; men for vort Folk i Almindelighed ser jeg ingen Grund til at feste.

Hvad var det nemlig vi vandt i 1659? Jeg er slet ikke saa sikker paa at Landet var bleven underlagt Svenskerne, om de havde taget København, og jeg er endnu mindre sikker paa, at det havde været nogen Ulykke heri — tværtimod. Sverrig har jo som Regel været noget bedre styret end Danmark, og hele Skandinavien havde nu været meget rigere og stærkere, om det den Gang var bleven knyttet sammen.

Krigene førtes jo den Gang for at tjene Fyrsternes Interesser, ligesom de nu føres for at skaffe Kapitalisterne større Fordele. Kong Frederik den tredie erklærede da ogsaa den Krig for sin egen Skyld — for at vinde de tidligere tabte Provinser tilbage og derigennem ogsaa udvide sin Magt indadtil. Det første glippede for ham; men det sidste opnaaede han alligevel.

Af Historien lærer vi, hvi ken Bedrift det var at sætte den gamle Adel tilside og indføre Enevoldsstyre.

Det var imidlertid ingen Bedrift, men et Forræderi mod det Folk, der kort i Forvejen havde værget Konge og Land. Vi skulde have haft Standerforsamlingerne allerede 1660. Kongen bedrog os derfor, og i Stedet for den gamle Adel skaffede han os snart en ny og endnu værre paa Halsen, bestaaende af Kongens uægte Afkom eller af tyske Lykkejægere og Æventyrere. Den menige Mand kunde sige, at blev han før pisket med Svøber, saa blev han efter 1660 pisket med Skorpioner. Saaledes belønnedes han. Det var, hvad han fik ud af Krigen.

Og havde Svenskerne i 1659 taget Landet, saa var vi i hvert Fald bleven fri for den jammerlige oldenborgske Kongeslægt. Alene dette vilde jeg have anset for en stor Lykke.

Forhaabentligt kommer vi ogsaa snart saa vidt, at det overlades til den Overklasse, der ser sin sidste Redningsplanke i Militærvæsenet, at være ene om de Fester, der skal holdes for vore mange meningsløse og ulykkebringende Krige.

Johs. K. Johansen.

Jeppe Aakjær.

—:—

Det er lidt vanskeligt at sige noget egentligt om en Forfatter, der endnu staar i sin bedste Alder og som man endnu kan vente sig de største Ting af.

Dog er der et Par Ting vi allerede kan slaa fast og det er: Jeppe Aakjær er en af vore mest betydelige Forfattere for Tiden, og han vil i Fremtidens Literatur staa som en af de største og mest betydelige. Hans Bøger til Dato har skaffet ham et uforgængeligt Navn.

Og saa er der en tredie Ting: Aakjær kan udmærket staa Maal med alle de Forfattere, der har levet i Fortiden, ja, han staar endog langt over de betydeligste!

Selv Højskolefolk — dem, der ellers plejer at vælge sig forlængst afdøde Skribenter som Yndlingsforfattere, siger det samme. Jeg husker saaledes fra et stort grundtvigsk Folkemøde, at en Højskolelærer udtalte saaledes: Vilde en for 10 Aar siden have spurgt mig hvilken Forfatter, der for mig var den største, da vilde jeg straks have svaret: I. P. Jacobsen, nu derimod vil jeg uden Tøven sige: Det er Jeppe Aakjær!

Saaledes sagde denne Lærer og saaledes siger tusinder af vore Læsere, derom vidner de mange Snese Takskrivelser, vi hver Kvartal faar, fordi vi stadig bringer Digte og andre Bidrag fra Aakjær.

* * *

Jeppe Aakjær er en Smaamandssøn fra Landet. Han er født 1866 i den lille og ensomme Landsby Aakjær i Fly Sogn, et Par smaa Mil syd for Skive. Hans Fader havde en lille Ejendom, og Aakjær maatte hver Dag hjælpe til med Arbejdet, bl. a. ved at passe Kreaturerne. Han nød almindelig Undervisning i Byens Skole.

Først da han var de 20 Aar tog Trangen til boglig Syssel Overhaand og han kom til København og tog Præliminæreksamen paa Blaagaard Seminarium.

Han kom derefter paa Askov Højskole i Vinteren 1888—89. Derefter blev han Lærer paa Morten Pontoppidans Højskole i Hjørlunde og da M. P. oprettede sin Højskole i Linnesgade i København, blev Aakjær ogsaa Lærer der indtil Skolen et Par Aar efter blev ophævet.

Aakjær begyndte da at læse til Student og tog Eksamen 1894. Derefter begyndte han at skrive. Han første Bog var et Stridsskrift mod Missionen. Først i 1897 udkom den første Fortælling „Bondens Søn". Paa samme Tid havde han Ansættelse som Journalist, dels ved Politiken og dels som Rigsdags-Medarbejder ved de socialdemokratiske Provinsblade. Disse Artikler vakte paa den Tid kolossal Opsigt. De var undertegnet „Loke".

Aakjær har rejst meget, baade i de store Lande mod syd og England og særlig Skotland. Han har paa disse Rejser brugt sine Øjne godt til Studier, baade af Landenes Natur og de sociale Forhold. Paa sin Rejse til Skotland fik han særlig nøje Kendskab til Bjærgværksarbejdernes Liv.

Nu bor han paa sin nye Bondegaard „Jenle" ved Jebjerg i Salling, hvor han arbejder paa sine Bøger og Artikler, naar han ikke er paa Foredrags- eller Oplæsningstourne omkring i Landet.

I de bevægede politiske Kampaar i 80-erne var Aakjær stadig med. Hans Kamp mod Estrup og hans Bande kostede ham et Fængselsophold paa godt en Snes Dage. Det omvendte dog ikke Aakjær og tvang ham heller ikke til at holde Kæft. Og han er fremdeles den samme røde Radikaler. Al Konservatisme og Moderation har han for bestandig erklæret Krig — uden Vaabenstilstand.

For vor Bevægelse har han været en god Hjælper. Han har støttet vort Blad paa mange forskellige Maader, som jeg ikke her skal nærmere omtale.

* * *

Trods det, at Aakjær er en udpræget dansk — maaske endnu mere udpræget jysk Forfatter, er han dog ogsaa ret godt kendt af udenlandske Literaturbedømmere. Et fransk Blad har saaledes skrevet, at siden Drachmanns Ungdomsdigte, var der ikke skabt finere Poesi i Danmark end Aakjærs.

Selv et Par russiske Lærde, som jeg har lært at kende i København, har udtalt sig meget rosende om Aakjær — særlig om hans Digte. De oversatte flere til Tysk og Russisk og de indfødte, som ikke kunde Dansk, var meget begejstrede.

Jeppe Aakjær er Skaber eller Medskaber af en ny Literaturskole. Det er den sociale Nyrealisme, der tager Sigte paa at skildre Folket — Underklassernes — Kamp for Brød og Retfærdighed, Frihed og Lighed. Denne Literatur er præget af et lyst Syn paa Livet, den socialistiske Livsanskuelse, Haabet om den nye Tid. Den Realisme danner en skarp Modsætning til den Brandes-I. P. Jacobsenske-Realisme fra 70-erne. De nye Forfattere sidder ikke i Studerekamrene og grubler og gør Sjælestudier, men de gaar ud til Folket og lærer deres Kaar at kende. De færdes paa Fabriker og Værksteder, i Baggaards-Lejligheder og paa Herregaardene og i Rønnerne, hvor Land-Indsidderne bor. De færdes blandt Folket, blandt fine og grove, rige og fattige, blandt alle. Derfor er der Liv i deres Bøger og derfor kan vi lære af dem og derfor elsker vi dem. Disse Forfattere er Medskabere af den sociale Revolution.

Her er Aakjær en af de største og første!

Læs engang det skønne Digt „Junkerspiren kaster stolt med Nakken, naar han peger paa sit Adelsskjold" — og Du vil forstaa Tanken med disse Linier.

Efter at Forfatteren i dette Digt har skildret for os Arbejdernes Liv og Færden, deres Slid og Slæb og Møjsommelighed, sluttes Digtet med dette dejlige Vers:

„Ja, som Samson i sin unge Styrke
bar Filisterporten bjærghøjt op,
stiger vi en Dag fra Gydens Mørke
over Grav og Grøft til Lysets Top.
Med det gamle Samfunds Port paa Ryggen
lejre vi os i en Verden ny,
og mens Taagen letter, smiler Lykken
fra det nye Samfunds-Morgengry.

Jeppe Aakjær er en ualmindelig flittig Mand. Der er næsten ingen Grænser for det, han har læst. Han kan i lange Tider sidde begravet i Bøger og støvede Skrifter fra vore Statsbiblioteker og Arkiver. Vist ikke en af vore øvrige Forfattere gør et saa grundigt Forarbejde til sine Bøger som Aakjær.

Jeg spurgte ham en Gang om, hvilke Bøger han havde lært mest af og han svarede uden Tøven: Af Karl Marx „Kapitalen" og Darwins „Udviklingslære".

Disse to Bøger havde givet ham et udmærket Svar paa det han i de forskellige Perioder havde søgt. Han glædede sig meget over at have fundet til disse Bøger, da han søgte at faa Klarhed over de Spørgsmaal, som behandledes i disse Bøger.

* * *

Der levede en Gang en Mand som hed St. St. Blicher. Det var en stor Mand og vor første Folkedigter, men Folket skønnede ikke paa det. Der var ingen, der skønnede paa ham, og han døde upaaagtet, uden Tak for sit Arbejde.

Der lever nu en Mand, som hedder Jeppe Aakjær. Han er vor Tids St. Blicher. Og han er vor første og største Arbejder-Digter. Lad os vide i Tide at skønne paa det. Det betaler sig!

Carl Westergaard.

Uge-Kronik.

—:—

Vort Blad og vore Læsere.

Vor Anmodning til Vore Læsere om at udtale sig om vort Blad er allerede bleven fulgt af mange. Vi har allerede faaet mange gode Vink og Forslag af tænkende Læsere. Det takker vi dem for. Det viser, de har Interesse for vort Blad og Forstaaelse af Sagen.

Mange af vore Læsere har udtalt sig meget anerkendende om Bladet. Det er os en god Opmuntring midt i Kampen for at holde Bladet paa ret Køl.

Naar Modgangen er stærkest og Bryderierne værst, er man ofte næsten ved at opgive det, og faa den Tro, at det ikke kan nytte, men naar vi saa faar saadan et Brev fra en god Kammerat, liver det straks en Smule op og vor Tro paa Fremtiden kommer da tilbage.

Vi vilde gerne skabe et virkeligt godt Blad. Et, der kunde blive til Pynt i Hjemmene og live op og skabe Festglans om sig, hvor det har vundet Indpas. Dette store Maal kan kun naas derved, at Læserne hjælper os paa bedste Maade, baade ved at støtte det, skaffe det Udbredelse og Annoncer o. l. samt altid yde os gode Raad.

Lykkes det os virkelig at skabe et 1. Kls Blad og naa vort store Maal, saa kan vi takke vore Læsere derfor!

Vore Artikler om Aakjær.

Vi maa atter i denne Uge henlede vore Læseres Opmærksomhed paa den store Artikel om Jeppe Aakjær. Det er jo en af de Forfattere, som alle bør lære at kende.

Vi vil i den kommende Tid bringe nogle Artikler om vore sociale Forfattere, samt bringe Brudstykker af deres Bøger eftersom vor Plads tillader det.

Vi haaber vore Læsere vil glæde sig over disse Artikler!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

En flink Karl

i 16—17 Aars Alderen kan til 1. April eller Maj faa Plads hos

Axel Jacobsen,
Lystrup pr. Lystrup.

En flink, yngre Pige

kan faa Plads ved indvendig Gerning til 1. Maj 1909 paa Randev Mejeri pr. Neder Randlev St.

M. Andersen.

Bagerkarl.

Som saadan kan en yngre, rask Karl faa Plads straks hos

Bager **M. Hundborg,**
Hadsten.

Karl og Pige.

En yngre Karl og en Pige kan faa Plads fra 1. Maj hos

Grdm. **R. Christensen,**
Jænstrup pr. Thurby,
Sjælland.

En yngre Pige

kan til 1. Maj faa en god og vellønnet Plads hos

Gaardejer R. Westergaard,
Gamborg pr. Kauslunde St., Fyn.

Skrædersvend

søges straks. Stadigt Arbejde.

J. Nielsen.
Hadsten.

En Karl

i 16—17 Aars Alderen, som vil malke, kaa faa Plads straks. God Løn gives.

Forpagter Andersen,
Brabrand Præstegaard.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Husmand.

En gift Husmand, hvis Kone kan hjælpe til i Roer og Høst, kan til 1. Marts eller 1. April faa Plads paa Ingerslevgaard pr. Hasselager St.

P. Brandt.

En velanbefalet, ædruelig Karl

kan faa en god og vellønnet Plads i Ølsted Kro pr. Horsens til 1. April.

C. Foldberg.

En Karl,

som vil følge et Par Heste, kan straks faa Plads hos

Vognmand **Jens Nikolajsen,**
Klelund pr. Holsted.

En Dreng

i Konfirmationsalderen kan faa Plads til 1. Maj hos

Gaardejer Peter Sørensen,
Stautrup.

Plads søges.

En Karl søger Plads som Kørekarl i Aarhus Omegn, i Mangel deraf som Arbejdskarl paa en større Gaard.

Anton Sørensen,
Hørningaard, Hørning.

Gift Fodermester.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Maj 1909, helst et Sted, hvor der kun malkes to Gange daglig. Fri Hus og Brændsel ønskes. Jeg er 33 Aar gammel og har Anbefaling fra lignende Pladser. Besætningen ønskes helst i Entreprise. Mulige Tilbud tilstilles Fodermester **M. Jacobsen,** Stribgaard pr. Strib.

Folk søges

til en Herregaard nær Præstø.

1 gift Malkerøgter, hvis Kone kan og vil malke, 1 ugift Malkerøgter.

2 Piger, som foruden at malke et Hold Køer, vil holde Mejeritøj samt nogle Værelser i Orden.

Til en Gaard nær Odense:

1 helst lidt ældre Staldkarl.
2 Landbrugslærlinge.
1 gift Daglejer.

Kun ordentlige Folk antages ved Henvendelse med Lønfordring i Løbet af 5 Dage til

Fodermester **H. C. Henriksen,**
Engelsborg pr. Fjenneslev.

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Ry Folkehøjekole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.

Rasmus Bording.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard.

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Ribe Mælkeriskole.

Kontrolassistenter — mandlige og kvindelige — og **Mejerister** uddannes April—Juli. To Elever lempet Betaling. **S. H. Salling.**

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),
Rosensgade 24 — Aarhus.
Den billigste

Skræderforretn.

er absolut

Fredensgade 43 (Hj. af Sønderalle).

G. Sørensen.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

1. Kapitel.

Aakjærs Omegn.

Fra Amstrup Vig, en lille Bugt af Horsens Fjord, hæver sig en Bakkekæde, som i Retningen Nordvest gennemløber Hads Herreds vestligste Del. En Rejsende, som en Gang besøgte disse lyngklædte Høje, fandt Omgivelserne saa skønne, at han gav Bakkerne Navn af de hadsherredske Alper, og skønt de hverken kan sidestilles med italienske eller franske Bjærge, hvorfra Navnet er hentet, saa er den omgivende Natur dog saa storslaaet, særlig ved Sommertid, at den Rejsendes Begejstring er let forstaaelig. Bakkekædens egentlige Navn er Uldrup Bakker, men efter Danmarks paa Bjærge saa fattige Forhold, er det en sand Bjærgaas paa en hel Mils Længde.

Aasen er gennembrudt af Sondruppasset og gennemskaaret af Rørdamsbækken, et lille vævert Vandløb, som med rastløs Il ruller mod Havet, bort fra de mørke og triste Omgivelser.

Ved Bækkens Bredder ligger Sondrup, en lille, vakker Landsby, malerisk indeklemt mellem Bakkerne. Selve Egnen har et vildt, romantisk Præg. Lyng og forkrøblet Egekrat dækker Aasens bratte Sider, men nede i Dalene findes sumpige Enge og dybe Tørvemoser, opfyldt af mægtige Egekævler, Kæmper, som en Gang i længst forsvundne Tider knejsede stolt paa Aasen, men som har maattet bukke under for Stormens Magt og nu hensmuldrer for Tidens alt fortærende Tand i de dybe, moradsige Tørvemoser.

Paa Aasens højeste Punkter findes Kæmpegrave, men nede i Dalen ligger spredte Levninger af Stendysser, der vidner om, at vore Forfædre i en længst forsvunden Fortid har færdedes der i de mørke Skove ved den fiskerige Fjord.

Paa den højeste Top nærmest Havet findes en Kæmpegrav, omgivet af en Krans af mosgroede Stene. Graven, Stedet og Navnet — Blaakjærshøj — leder uvilkaarlig Tanken hen paa Palnatoke og hans blodige Daad.

Det sidste og højeste Punkt mod Nord i Kæden er Sondrup Bavnshøj. Her findes ogsaa en Kæmpegrav, et trigonometrisk Mærke, som i Højde næppe giver Himmelbjærget noget efter.

Udsigten derfra er saa vid, at man skal lede længe efter dets Mage her i Danmark.

Først mod Nord skuer man Egnens nøre, vidtstrakte Skove, og i den fjærne, blaalige Baggrund øjner man Jarlhøj ved Aarhus.

Mod Øst har Beskueren lige for sin Fod et af Danmarks frugtbareste Landskaber, hvor de tæt liggende Byer, Gaarde, Smaasteder og Skovpartier danner en skøn, forvirret Uorden. I Baggrunden ses Havet, der som en sølvblaa Ramme omfatter Landet med Samsø, Tunø, Hjelm og Helgenæs som Ornamenter.

Mod Syd har man en herlig Udsigt over Horsens Fjord, dens skovkransede Vig og smukke Øer. Alrø og Hjarnø, hvor Kong Hjarne og hans Dronning, Alrune, blunder i Kæmpehøje, ligger her som to grønne Perler i den blanke Fjord.

Mod Vest faar man et bølgeformigt Land-

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,** Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Bl. Annoncer.

Barber. Frisør.

Frederiksværk.

Alle Tjenestefolk gøres opmærksomme paa, at **Barbering og Frisering** udføres bedst og billigst hos

Th. Møllerts, Strandgade.

NB. Alle Tjenestefolk bør i deres egen Interesse kun gøre deres Indkøb hos Handlende, der averterer i vort Blad og støtter vor Sag. **S. P**

Ægteskabstilbud.

En Haandværker — 40 Aar — ønsker at indgaa Ægteskab med en huslig og dannet Kvinde, helt i Alderen mellem 25 og 35 Aar. Taushed loves og ønskes.

Tilsendte Fotografier returneres, hvis det forlanges, og Porto vedlægges.

Brev mærket „Alvor" bedes tilsendt „Tyendebladet" senest den 17. Februar.

Svejstrup

og Omegns Tyendeforening holder Medlemsmøde Søndagen d. 14. Februar, Kl. 3½ præcis, i Forsamlingshuset.

Bestyrelsen.

hv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus, giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Enhver **Dame** eller **Herre,** som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværket i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklæde for 9 Kr 85 Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**
Fr. Kærby, Marslev.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Abonnér paa Tyendebladet.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens

Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes
samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,

Tlf. 123. Storehedinge.

Mørke.

Offentligt Maskerade afholdes i Bendstrup Forsamlingshus Søndagen den 14. Februar.

Maskeraden begynder Kl. 7 og Dansen Kl. 9.

Entre til Maskeraden for Voksne 25 Øre, Børn 10 Øre. Til Dansen for Herrer 75 Øre og Damer 35 Øre.

For Tyendeforeningen:
Bestyrelsen.

Brabrand.

Lørdag den 13. Februar afholder Tyende- og Landarbejderforeningen for True og Omegn Oplæsning og Bal Kl. 8½. Hansen-Røjle læser op. Alle indbydes venligst. Faa Venner og Bekendte med. Medlemskort forevises og Kontingent opkræves.

Jens P. Jensen,
Form.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Til Bestyrelserne for Aarhusegnens Afdelinger!

For at faa sat i Gang en „Aarhusegnens Kredsforening" indbyder vi undertegnede alle Bestyrelsesmedlemmer i Aarhusegnens Afd. til et Møde i Mundelstrup Kro **Søndag den 14. ds., Kl. 3.** Vi anser det for vor Pligt at tage fat, da P. Fuhlendorff er rejst uden at lade høre fra sig.

Mød derfor den 14.!

Axel Gregersen. Søren Hansen.

Mørke.

Offentligt Møde afholdes i Bendstrup Forsamlingshus, Lørdagen den 13. Februar, Aften Kl. 7. Gaardejer Korsgaard, Hadsund, taler.

For Tyendeforeningen:
Bestyrelsen.

skab, hvis Overflade vidner om voldsomme Naturkampe fra den Tid, da Jorden skjalv og bævede over en underjordisk Ild. Synskredsen lukkes her af Danmarks højeste Punkt: Ejers Bavnehøj.

Ved Foden af denne her beskrevne Bakkekæde løber et bredt Dalstrøg tværs igennem Herredet, for det meste indrammet af stejle, bratte Bakker, grønklædt af bølgende Korn og Græs, medens de stundom paa enkelte Steder er beklædt med Løvninger af Fortidens mægtige Urskove.

Her i denne venlige Natur, midt i Aa og Kær, ligger en af Landets største Herregaarde. Med sit røde Tag og hvide Mure hæver Aakjær sig stolt og knejsende op af Sumpen. Herregaarden er en gammel, ærværdig Løvning fra Danmarks Riddertid og tager sig i Fraskand ret indbydende ud, medens den betragtet i Nærheden har et koldt og frastødende Udseende. De alentykke Mure med de smaa, blyindfattede Vinduer, der er forsynet med indkrampede Jærnstænger, leder Tanken hen paa en Tid, da Adelsvælden med Jærnaag bøjede Folkets Nakke, og ikke faa er de Sagn og mørke Fortællinger, der klæber ved denne gamle Herregaard. I næsten fem Hundrede Aar har den skumle Borg nu trodset Tidernes Storme og Omvæltninger uden at forandre synderligt i sit Udseende. Mangen ædel Daad saavel som maaske flere onde Gærninger er bedrevet her, medens Seklerne svandt, men alt, hvad der kunde fortælle om Fortidens Lys- og Skyggesider, er forlængst henvejret i Tidernes Strøm eller begravet i Forglemmelsens uigenkaldelige Dyb. Det eneste, der er levnet de nulevende Slægter fra hine forsvundne Tider, er de mundtlige Stedsagn, som er fortalt fra Slægt til Slægt. Disse Sagn, der er fortalt af vore Olde- og Bedsteforældre i de to sidste, forsvundne Aarhundreder, skal her være Grunden til efterfølgende historisk-romantiske Skildringer.

---

2. Kapitel.

En Juleaften paa Thorupvolde.

Venlige Læser, naar Du nu en klar Dag staar paa Højdedraget vest for Hundslunds Kirke, paa det Sted, hvor Hads- og Voerherreder grænser sammen, saa vil Du ved at kaste Blikket mod Syd ned efter Søvind Kirke faa Øje paa to, lidt mere end almindeligt byggede Bøndergaarde, der ligger Øst og Vest for hinanden i en Løvning i det bølgeformige Landskab.

Den ene, den vestligste, er Reballegaard, bekendt for sit pragtfulde Baaningshus, der har kostet mere at bygge, end hele Ejendommen kostede, da den blev solgt for nogle Aar siden. Den anden, der ligger mod Øst, kaldes Thorupvolde, og om denne og de Sagn, som klæber sig dertil, er det, jeg vil fortælle i efterfølgende Skildring.

Ved Udskiftningen i Slutningen af forrige Aarhundrede blev en Bondegaard i Byen Toftum i Søvind Sogn tillagt en Mark langt fra Byen paa Udmarkerne. Paa denne udstykkede Mark fandtes en gammel Borgplads. Borgen var forsvunden ag jævnet med Jorden, men Volde og Grave fandtes endnu, overgroet med Ellekrat, Slyngplanter og Brombærris, og hvor i tre Hundrede Aar Vinden havde sunget en uhyggelig Gravsang over en forsvunden Storhed.

Her paa denne Plads, omgivet af Volde og Grave, blev den ny Udflyttergaard opbygget i Begyndelsen af det nu hensovede A

Enhver, der har Lyst og Raad til at tegne sig for en Aktie i vort Blad paa en eller 2 Kr., bedes snarest fraklippe denne Blanket og indsende den til vort Blads Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Dem, der endnu ikke er Medejer af vort Blad, bedes snarest gøre det.

— — —

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{1}{2}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet $\frac{\text{straks}}{\text{1. Februar.}}$

den ..... 1909.

Navn: .....

Adr.: .....

Lodsedler til
Landsudstillingens Lotteri *
sælges nu hos de autoriserede Kollektører. Der bortspilles i 3 Trækninger **7,800 Gevinster** til samlet Gevinstsum **317,430 Kr.** Det sidst udtrukne Nummer i hver Trækning erholder som Præmie 1 Villa.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos
dem, der averterer i vort Blad

ABONNER!

»Tyendebladet«.

Organ for Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Redaktør: Carl Westergaard.

Medarbejdere: Forfatterne Joh. Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, M. Andersen-Nexø, A P. Bjarnholt samt Husmændene Niels Mortensen og Johs. K. Johansen. Desuden H. J. Hansen-Røjle, Adolf Skouboe, Fru Elna Bjarnholt, Bertram Eggers, Sagfører Fr. Sørensen, Jeppe Søndergaard, Marius Olsen, Jens Baltzar, Vilh. Larsen, Carl V. Sørensen, P. Stegenborg m. fl.

Tegner: Viktor Jensen.

„Tyendebladet" er et af vore bedste Ugeblade. Det bør findes i hvert Husmandshjem og Tyendekammer!

Bladets Indhold: Agitation, Oplysning og Underholdning. Dets Motto: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed.

Godt Annonceblad, særlig ang. Pladser. Over 8000 Læsere hver Uge!

„Tyendebladet" skrives, ledes og udgives af unge og ældre Landarbejdere og Husmænd og bør derfor læses og støttes af hele Underklassen paa Landet.

AVERTER!

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge
(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i
Fotografier.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Telf. 108. Køb Telf. 108.
Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Afd. Terslev
holder Medlemsmøde den 11. Februar, Kl. 7½, i Terslev Kro.
Formanden.

Foredrag tilbydes
om følgende Emner:
Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.
Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Cykle-Agenter.
Et større Firma søger til den kommende Sæson Folk i alle Egne af Landet for Salg til Private af sine anerkendte og billige Cykler og Cykledele. Billet mrkt. „250" indlægges snarest paa dette Blads Kontor.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

hundrede. Gaarden opkaldtes efter den forsvundne Borg, Thorupvolde, og var i sin Tid Sædet for en forlængst uddød og forsvunden Storbonde- eller Adelsslægt.

Det var en Juleaften; Aarstallet vides ikke med Bestemthed, men det var i Begyndelsen af det sekstende Aarhundrede, at en Herre og en Dame, begge til Hest, red frem gennem det ujævne Landskab sydvest for Hundslund Kirke ned til Thorupvolde.

Aftenen var mild efter Aarstiden, et fint Lag Sne dækkede Jorden, medens en let Frost størknede Jordskorpen og dækkede Vandpytterne paa Vejen med en tynd Is, som brast med en knasende Lyd under Hestenes Hove.

Det var lidt sent paa Aftenen, Fuldmaanen stod højt paa Himlen og kastede et blankt Skær frem over Landskabet. Hundslunds og Søvinds Kirkeklokketoner blandede sig mellem hinanden og bar den hellige Aftens sidste Ave Marie rungende ud over Sø og Land.

Kirkeklokkeklangen forstummede, en næsten uhyggelig Stilhed traadte i Stedet, som stundom afbrødes af en Hunds Tuden inde i Byerne, et Raadyrs Glam eller en Ugles Klagesange inde i de mørke Skove, hvoraf Egnen paa den Tid var opfyldt.

Uden at ænse det højtidelige eller det uhyggelige i denne sildige, hellige Aftentime, vedblev forannævnte Par at drage fremad paa deres en Gang attraaede Kurs. Tavse drog de uforstyrret fremad paa Vejen, medens Maanens Skin forvandlede deres Slagskygger til lange, gigantiske, bevægelige Skikkelser paa den hvide Sneflade, hvor dens Straaler reflekterede i Sneens Iskrystaller som funklende Perler og Diamanter.

Omsider holdt Parret foran Thorupvoldes stængede Borgport. Manden svang sig af Hesten, kastede Tømmen over den venstre Arm, medens han med den højre Haand tog fat i Porthammeren, der hang i en Snor, som var fastgjort til Muren udenfor Porten, og slog dermed tre drønende Slag paa Portfjælene, som derefter gav en dump Genlyd i den i Aftenens Stilhed hvilende Gaard.

Hvis Du, min lille, vakre Læserinde, har Haab om at finde fine Fruer og pyntede Nutidsdukker, klædt i Silke og Fløjl, tilligemed Riddere og Svende i gyldne Rustninger i denne min Skildring, saa vil jeg gøre dig opmærksom paa, at Du bliver skuffet. Nej, jeg vil forsøge at oprulle et forlængst falmet Billede fra den forsvundne Fortid i en fornyet Glans i den nøgne Sandheds Former, saaledes, at hine Tiders Personer, Sæder og Skikke kan staa for Eders Blik og Fantasi som den Tids lyslevende Virksomhed.

Derfor, kære Læser, beder jeg dig følge med ind i Julestuen paa Thorupvolde.

Inde i Thorupvoldes store Borgestue med det ru og uhøvlede Panelværk, stampede Lergulv, bestrøet med fint, hvidt Havsand og Blade af vintergrønne Planter, sad denne Aften Gaardens Ejer, den gamle Niels Drefelt, tilligemed sit mandlige Husthyende ved og omkring et langt Egebord, der hvilede paa stolpetykke, udrejede Ben, og sluttede den hellige Juleaften med en oplivende Drik af varmt, gammel Øl og Mjød.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 73. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 22. Februar 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 3. Aarg.

Til Husmændene!

Du Husmand, som ørker den stridige Jord
og vover din Arm og din Bringe,
som drager Kulturens det første Spor
med Plovjærnets sølvblanke Klinge,
— mer Ridder du er med din barkede Haand
end mange, der pyntes med Stjærner og Baand
og tripper paa bonede Gulve,

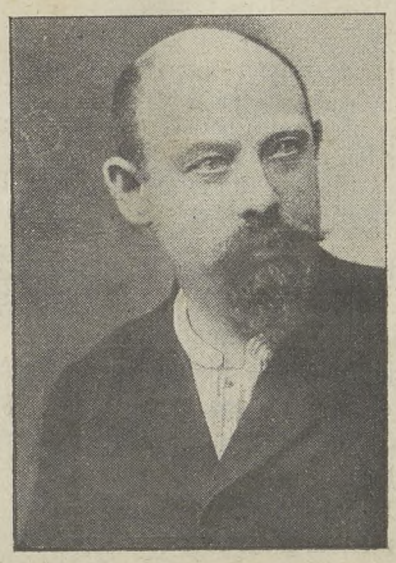
Du rydder til Samfundet bredere Grund
derude paa Lyngen og Sandet,
du vinder din Ager hver Arbejdets Stund
og lægger din Vinding til Landet.
— Men stille du øver din Dont og din Daad,
hvor andre kun kender en Kugle til Raad,
du krummer til Tag dine Næver.

Du lærer, hvorledes man bygger sig Hjem,
du gamle og bøjede Slider,
— det lærer du mig, og det lærer du dem,
der trætte ad Asfalten glider —
og Manddom, den banede Villies Vægt,
du sanker i Arv til den kommende Slægt,
der fostres i Udmarkens Hytter.

Du Stridsmand, du stille Kulturens Soldat,
som ikke har Rang iblandt Helte,
som regnes for intet mod den Akrobat,
der springer i Gøglernes Telte,
— for dig mine Døre jeg aabner til Fest!
kom, hvil dig og vær du min hædrede Gæst!
min Dug jeg — den bedste — dig breder.

Og segner en Dag du paa Valpladsen ned —
en fremmed blandt Menneskevrimlen,
og lyder ej anden Klage derved
end Trækfuglefluget under Himlen,
— jeg søger din Grav, og jeg rejser dig Sten,
en Bauta paa Heden, et Minde fra een,
som kendte dit Liv og forstod det,

Johan Skjoldborg.

Johan Skjoldborg.

De nye Militær-Udgifter.

—o—

Som en sort truende Sky i det fjerne, har Regeringens nye militære Forslag længe staaet paa vor politiske Himmel.

Man fik efterhaanden som Tiden gik en Følelse af, at et stærkt Uvejr var i Vente. Man haabede dog til det sidste paa, at det skulde drive over.

Men nej, saadan gik det ikke denne Gang. Venstre satte endnu engang Forrædderiets store Stempel paa deres Fane.

De kræver mere Militær, flere Fæstninger, større Ofre til Krigens blodtørstige Guder.

Regeringens Forslag gaar jo som bekendt ud paa det, at der skal ydes 42 Millioner Kroner til en ny Landbefæstning om København samt flere Fæstningsværker baade til Lands og til Vands.

Desuden skal der aarligt indkaldes 3000 Mand mere og den aarlige Udgift vil stige med ca. 2 Millioner Kr.

Det er langt mere end de værste Højremænd i Forsvarskommissionen krævede. Venstre har overbudt Højre. Venstre har med andre Ord gennemført noget Højre aldrig kunde have faaet gennemført.

Og det kan vel kaldes godt gjort af en Venstre-Regering.

De har her gaaet med til noget, de altid før paa det skarpeste har fordømt. De har kæmpet i 30 Aar for at samle Folket til et Hovedslag mod Fæstning og Militarisme og nu — efter de mange Aars Kampe — foreslaar de lige det modsatte af, hvad de altid har sagt.

Værre Forræderi er ganske uhørt i vor politiske Historie.

Det gør mig ondt for de Mænd — eller de Folk, der har hjulpet dette Parti og den Regering frem.

Jo, Jens Busk havde Ret: De virkelige Venstremænd, dem, der mente noget med hvad de sagde, de er bleven snydt og narret!

Vor Stilling til denne Sag er paa Forhaand givet. Vi maa paa det skarpeste tage Afstand fra det Parti, hvis Forræderier er saa aabenlyse.

Og vi gør det af flere Grunde.

For det første fordi vi altid har staaet paa det demokratiske Standpunkt, at Fæstningen skulde nedlægges og Militærudgifterne indskrænkes.

For det andet fordi vi hører til den Klasse, som intet har, de skal have forsvaret. Vi har ingen Interesser i det bestaaende Samfund og maa derfor være Modstander af en Hær, der ogsaa skal benyttes mod „indre Fjender", d. v. s.: Landets egne Børn.

Og for det tredie fordi vi er Tilhængere af den moderne Humanisme og maa derfor kraftigt protestere mod den Raahed og det Menneskeslagteri som Krigsbarbariet er.

Uanset Venstreregeringens Forrædderi og Højreforslag, siger vi som før med Arbejderne i alle Lande:

Ned med Militærudgifterne!
Ned med Militarismen!

Carl Westergaard.

Herregaards-Arbejderen.

—:—

Et Afsnit af „Gyldholm".

—

Vi bringer her et Brudstykke af Skjoldborgs geniale Bog „Gyldholm", som enhver tænkende Tjenestekarl og Arbejder bør læse. Gyldholm er en Skildring af Herregaardsarbejdernes Liv. Det er en af Landets mest omstridte Bøger og den har bidraget umaadelig til at Tyende- og Landarbejderspørgsmaalet er saa stærkt fremme i vore Dage.

En Dag kommer fra Købstaden en ny Husmand til Gyldholm.

Han bliver der kun kort Tid — som en Fugl, der standser paa sin Vandring.

Han har ogsaa noget tilfælles med en Fugl ellers.

Han er lille af Vækst, men navnlig snar, livlig, letbevægelig i hele sit Væsen og danner derved en Modsætning til de øvrige Husmænd.

Han er ubekymret som en Fugl. Han spiller Harmonika og synger gærne.

Men med et andet Næb end de andre, en helt anden Slags Sange. Og han taler en helt anden Slags Ord om helt andre Ting.

Han er ny i mer end en Forstand.

Han kommer en Dag i Marts. Ovenpaa et Fyttelæs af alskens havareret Bohave holder han sit Indtog med Kone og Børn, der er jævnt fordelte over hele Skramlet. Fattigt og forrevet ser det hele ud, men han er svært fornøjet, og det er Konen ogsaa.

Bitte Lasse er død, og hans Enke og Børn er sendt hjem til Forsørgelseskommunen. Det er hans pludseligt ledigblevne Plads, han har faaet.

I Bitte Lasses tomme Lejlighed drager de ny Folk ind.

Den ny Husmand vækker Forundring. Han siger Godmorgen til Forvalteren saa fri og gemytlig, som de havde kendt hin anden i mange Aar. Og da Ladefogden anmoder ham om at rubbe sig, spørger han først, om Ladefogden ikke har ondt i Maven. Og dernæst vil han gærne have Oplysning om, hvormeget Arbejde, der kan forlanges for en Krone om Dagen paa egen Kost. — Saa snor han sit Overskæg.

Naar der er Hvile fra Arbejdet, spørger han de andre Husmænd, hvorlænge de har været i Slaveriet, for dette her er da værre end Tugthuset. Der skal Folk da ha' en ordentlig Kost, men dette her bliver da ikke til andet end Vand-og-Brød.

Alle studser og tier. De er ikke vant til saadan Tale paa Gyldholm. Og han siger Ordene saa sikkert og ligeud, som der ikke kunde være Tvivl om deres Sandhed.

Om Aftenen samles Husmændene inde hos ham for at høre mere.

„Har I læst jere Kontrakter, Godtfolk?" — siger han. „Der staar, at baade Manden og Konen er Tyendeloven underkastet og pligtige at arbejde saavel Helligt som Søgnt, naar Godsejeren befaler. I maa ingen fremmed Person huse uden Tilladelse, og I maa ikke en Gang holde en — Hund! . . . . Man skulde tro, det var for 200 Aar siden! — Er I Mænd? — Nej, I er Slaver, er I! Og jeres Koner er Slavinder. Hele Familien skal slide og slæbe, for at saadan en Godsejersnude og hans Kone magelig kan mæske sig i Fedtelse. Vi kan knap faa Føden — Klæder er der ikke at tale om. Og Fattiggaarden kommer tilsidst . . . . Nej, det er min Salighed det rene Slaveri — og var det ikke, fordi der i Vinter var Arbejdsløshed i Byen, skulde Fanden tage herud . . . .

Saadan har 'et nu gaaet i nogle Hundrede Aar, saa det er vel ikke for tidligt at faa en Forandring. Og der er kun en Vej. Vil I være med til en Fagforening, som vi har i Byerne? Saa skal 'et nok komme. Der er ingen Ting, der pusler. Men de skal ha' Kniven paa Struben, de Svende, ellers gi'er de sig ikke. Naar vi ikke vil arbejde, uden vi faar den Løn, vi forlanger, tror I saa, de selv ta'r Skovl og Greb i Haanden? Nej, gaa væk med den! Og de kan jo heller ikke! Uden os kan de ikke leve. Hvem pløjer og saar for dem? Hvem høster og tærsker for dem? Hvem passer deres Høvder? . . . . Og saa vil de være saa lumpne at misunde os en ordentlig Levemaade, naar de selv fraaser i Vin og Steg, mere end de kan gabe over! — De vil endda oven i Købet, vi skal staa med Luen i Haanden og sige Tak til. Nej, de Dage skulde helst snart være forbi nu . . . . Og hvad skal de Godsejere med al den Jord og al den Magt? Er de ikke Mennesker, som vi? Saa kan de vel ogsaa nok arbejde ligesom vi! Og der kunde jo minsæl blive en hel By af saadan en Herregaard og flere af somme . . . ."

Han taler uafbrudt, som han aldrig kan blive færdig med det, der ligger ham paa Sinde. Den ene Tanke griber den anden, og hans Øje straaler.

Saasnart en af de andre begynder paa en Indvending, hugger han øjeblikkelig ned paa den som en Fugl med sit Næb.

Og derefter taler han videre . . . .

Eller han griber Harmonikaen og synger:

„Snart dages det Brødre, det lysner i Øst —
til Arbejdet, fremad i Kor!
Man haaner den fattiges eneste Trøst:
vor Ret til at leve paa Jord;
man deler vor Frihed, beskærer vort Brød;
til Arbejdet! Liv eller Død: . . . ."

Hans Sang er smuk og varmt følt, og hans Akkompagnement paa det tarvelige Instrument er ualmindelig.

Husmændene kigger til hinanden.

For hvert Vers laver han et helt Mellemspil og bruger Basklapperne med stor Færdighed.

Og for hvert Vers stiger hans Varme. Hans Øjne, hans Kast med Hovedet, hans Sjæl og Krop er med i denne Sang og denne Musik. Det er, som han hører og ser et helt Orkester, der marcherer i Spidsen for et Tog, hvis faste Fodslag han gengiver med Harmonikaens Basklapper.

Efterhaanden løfter Husmændene Hoederne og nikker til Takten, som om de hørte og saa det samme som han . . . . .

Men da de kommer udenfor, er det, som Sindet falder i de gamle Folder igen.

„To han er minsæl da — som no'et halgal, det Mennisk'!" piber Jakobus.

„Han ser nok noget vild ud i Ywnen, men — æ . . . ." Niels Røn kommer ikke videre.

Røde-Jens falder ied: „Ja, han er jo af den Slags, der gaar lige i Luften, men det kan være skønt nok at høre paa ham en Smule, he!"

Men Per Holt siger alvorligt og fast, som han var bleven ivrig over noget:

„Det er Fa'n hukme it Løgn altsammen!"

Kræn Sows griner. „Det var s'gu skønt at se igaar. A stod henne ved Ishuset, da han kommer gaaende og skal hen og hjælpe mig. Saa møder han Kammerherren. Han tog ogsaa godt nok til Luen, men it en Krumme mer end højst nødvendig. Og da han var kommen forbi, spyttet han, akkurat som om han sa' føj for Satan. — Det saa helt kunstig ud, he, he!"

Efter et lille Ophold, siger Palle: „Saa meget er vist — han spiller en god Harmonika!"

Og saa gaar Husmændene ind hver ad sin Gavl.

(Sluttes).

Arbejdersang.

Mel.: Ja, vi elsker dette Landet.

Altfor længe har vi tiet,
sovet Aar for Aar,
som vi havde evigt viet
os til Trællekaar.
Medens andre Stænder samled
sig fra Dag til Dag,
gik vi Tjenestefolk og famled
om vor egen Sag,
— gik vi Tjenestefolk og famled,
famled om vor egen Sag.

Os man kunde alting byde,
vi jo tog mod alt;
altid var vi vant at lyde,
hvad det saa end gjaldt.
Tidlig fik vi det at vide,
at vi var de smaa,
og at vi blot skulde slide
og i Selen gaa.

Men vi denne usle Lære:
at vi er de smaa,
vil ej mer som forhen lære,
nej, den skal forgaa;
thi det er jo os som bærer
Verden Dag for Dag,
og nu bryder det og gærer
mod et større Slag.

Vi gaar imod nye Tider
for den sidste Stand;
hver og en, der trælsomt slider
tændes nu i Brand.
Og har vi os samlet alle
i en mægtig Hær,
da skal alle Skranker falde
baade fjærn og nær.

Og der er kun et, vi kræver,
et der samler os,
et, hvorfor vort Hjerte bæver,
et, hvorfor vi slaas,
et, hvorfor vi kækt vil stride
fremad Fjed for Fjed,
og det ene skal I vide,
er Retfærdighed.

Meld jer da til Kampen alle
rundt i Land og By;
lad ud over Danmark gjalde
Kampsignalets Gny,
at enhver, som dagllg træller
straks maa rives med,
se, vor Kamp det største gælder:
fuld Retfærdighed,
se, vor Kamp det største gælder:
gælder fuld Retfærdighed.

A. P. Bjarnholt.

En falden Kvinde.

—:—

I sin Bog „Industri-Republiken" fortæller Upton Sinclar nedenstaaende lille Historie.

„En Aften bankede en ung Kvinde paa Kvindehjemmet „Den gode Hyrde"s Dør i New-York og bad om Mad og Husly.

Det var en sørgelig Historie, hun fortalte Forstanderinden. — Hun fortalte om Forældrene, der begge var døde og havde ladet hende alene tilbage i den store, grusomme By, — og hun fortalte om, hvorledes hun havde forsøgt forskellige Slags Arbejde, men stadig var kommen fra det igen, fordi hun ikke havde de tilstrækkelige fysiske Kræfter, — og som sidste

Tilflugt henvendte hun sig nu til denne Institution for at bede om Bistand og Hjælp.

Forstanderinden var dybt rystet over denne Fortælling om Nød og Elendighed og følte sig fuldkommen overbevist om den ulykkelige Piges Ærlighed, Ufordærvethed og Dyd, men ikke desto mindre var hun nødsaget til at afvise hende med den Besked, at denne Institution var oprettet for at hjælpe faldne Kvinder paa Fode.

Pigen gik bort, — men næste Aften kom hun igen og sagde: „Nu kan de godt tage mig, for nu er jeg en falden Kvinde!"

Husk Agitationen for Bladet! Læs Spidsen i „Uge-Kronik". Kammerater! Hæng i!

Fra Slagmarken.

—:—

Jærnvinduer.

Hos Kr. Nielsen, True Mark, findes der et Jærnvindue i Karlekamret. Maaske ved den gode K. N. ikke det er lovstridigt, men nu vil Tyendeforeningen til at belære ham derom.

— — Det er der flere her i Landet, der bør belæres om!

Job.

Mærkeligt Pigearbejde.

En Læser fortæller os, at en Gaardmand i Kjodstrupdal ved Ejby har en ung Pige, der nylig er konfirmeret, som han lader muge i Kostalden, endog paa selve Nytaarsdag. Ligeledes skal hun malke hver Gang, skønt hun ikke er fæstet til det.

Samme Mand plejer iøvrigt ogsaa at prygle sin Tjenestedreng.

Mærkeligt! Bestyrelsesmedlem og ikke Holder af Bladet.

I Tilslutning til vor Meddelelse om Kongresdeltagerne, som ikke en Gang holder Bladet, meddeler Formanden for Terslev Afd., Alfred Larsen, følgende:

Her i Terslev er der mange, der holder „Tyendebladet", men til min store Forbavselse, hører jeg, at der er et af Bestyrelsesmedlemmerne, som ikke holder det, af hvilken Grund, han ikke gør det, kender jeg ikke. Det kan da ikke være for Husbondens Skyld, fordi han er bange for ham eller hans store Kapital. De andre Karle, som har været der, har altid holdt Bladet. Det er kedeligt, naar Bestyrelsen er saadan. Det er jo egentlig den, der skulde gaa foran og vise de andre Vejen Den Slags Folk skulde man ikke gerne finde mange af i vore Foreninger. Naar de var der, skulde de ogsaa gerne holde vort Blad. Først da faar de den rette Forstaaelse af, hvad det er, vi arbejder for, derfor maa ingen undlade at holde vort Blad, særlig dem, der er i Foreningen.

Alle Tyender og Landarbejdere skulde holde vort Blad, saa fik de maaske Øjnene op for, hvad det er, vi arbejder for.

— — —

Vi er enige med Alfred Larsen i, at alle vore Medlemmer bør holde vort Blad. Det maa være en Pligt.

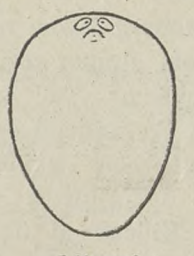
Vi haaber at alle vore Bestyrelsesmedlemmer ikke alene selv holder Bladet, men ogsaa vil gøre alt for, at alle Medlemmerne kommer til det. Bladet koster jo kun **40 Øre** fra 1. Februar til 1. April. Hæng derfor i med at skaffe nye Holdere.

Red.

Et godt Kup. 6 Egestokke.

I Tilslutning til vor Historie om den store Egestok, som de to Karle paa Fyn forærede Red. W., fortæller en Karl, at han tog 6 tykke Egestokke fra Proprietæren og smed dem ned i en dyb Brønd. Den gode Mand kunde ikke for alt i Verden forstaa, hvor hans Stokke blev af, og han købte sig stadig en ny, som straks gik samme Vej — i Brønden! Det var bedre om Karlen havde sendt Stokkene til Red. W.s „Samling" af „danske Torturred skaber fra det 20. Aarhundrede". Det gør han næste Gang. L—.x

Brumme eller synge.

Alberti

har nylig haft en god Ide. Det viser, at han ikke endnu har tabt sit gode Humør. Han sendte nemlig forleden Assessor Schou et Brev, hvori han spurgte, om han havde Lov til at synge i Arresten.

Brevet vakte stor Munterhed i Retten.

„Ja, han er jo nu egentlig kommen for at brumme", sagde Assessoren.

Nu sidder den gode Herre altsaa og synger og brummer!

Mon de sjællandske Bønder synger? De brummer vist nærmest?

Lurifax.

Ugens Historie.

Der er en Ting, som jeg har tænkt over i mange Aar, og som jeg ikke rigtig kan blive klog paa. Se, det var en Gang i min Ungdom, at Jens Olsen og jeg tog ud at fiske sammen. Ligesom vi sad og snakkede i Baaden, blev han vred, fo'r op og slog mig lige i Synet. Det vilde jeg naturligvis ikke finde mig i, og jeg gav ham en igen, saa han tabte Balancen og faldt i Vandet med det samme. Nu er det, jeg gad vide, hvad der i Grunden er bleven af ham, for jeg har aldrig set ham siden.

Kredsorganisation.

—:—

Til Afdelingerne i Aarhusegnen!

Kammerater! Som I andet Sted i Bladet vil se, blev undertegnede paa et rekonstruerende Møde sidste Søndag i Mundelstrup Kro valgt som Formand for den ude af Funktion værende Kredstorening.

I denne min Egenskab, som Formand for Centralorganisationen af Aarhusegnens Afdelinger, vilde jeg meget gerne rette en energisk Opfordring til Kammeraterne her om Bistand til dette Formaal.

Vi maa være klar over, at vor Styrke ligger i Sammenslutning. Naar Afdelingerne slutter sig sammen i Kredse, vil de være i Stand til at holde Liv i de bestaaende Afdelinger, derved, at de igennem en saadan Centralorganisation støtter hinanden og til at vække Liv paa Steder, hvor Bevægelsen kan tænkes at have en Fremtid. Uden at forklejne Forbundet tør jeg paastaa, at eftersom dette har udviklet sig, kan Forbundsledelsen ikke længere have et vaagent Øje med hver enkelt Afdeling, som er nødvendigt, især i Begyndelsen, hvor Ledelsen ikke altid er vant til et organisatorisk Arbejde. Tillige kan der jo spares betydelige Beløb ved Agitation, da en Taler jo forholdsvis billigere kan holde Foredrag i flere end i en enkelt Forening. Endelig skal paapeges, at Afdelinger, som staar i en Kredsforening, betaler kun halvt Kontingent til Forbundet. Disse, samt mange andre Fordele opnaas ved Kredsforeningerne, og det er da mit Haab, at Kammeraterne i de her omliggende Afdelinger vil støtte Bestræbelserne i saa Henseende.

Her er en Opgave, som venter sin Løsning, en Opgave, som det er værd at tage et Tag for, og som ført ud i Livet, betyder Fart i Organisationen og Kraft eller Magt bag Kravene.

Naar vi om ca. 3 Uger indvarsler til Repræsentantmøde, i Henhold til Lovene, som skal blive Afdelingsformændene tilsendt, send da hver Afd. de Repræsentanter, som I har Ret til. Enhver Afdeling, ethvert Medlem maa være klar over, at samlede er vi en Magt, som er i Stand til at sprænge den Trældomstanke, vi alt for længe har baaret.

Tilst pr. Mundelstrup, Februar 1909.

Søren Hansen.

Literatur.

—:—

Johan Skjoldborgs Bøger.

En Fortegnelse over dem.

„I Skyggen", smaa Noveller. (Kr. 2,25).

„En Stridsmand", en Fortælling). (Kr. 1,25).

„Kragehuset", en Fortælling. (Kr. 3,00).

„Almue", smaa Fortællinger (Kr. 2,00).

„Wolle Kragh", jysk Folkelivsbillede, Fortælling. (75 Øre).

„Gyldholm", en Arbejderroman, en Skildring af Herregaardsarbejdernes Liv. (Kr. 3,50).

„Bjerregaarden", en Fortælling. (Kr. 3,50).

„Sara", en Fortælling.

„Ideale Magter", et Skuespil.

„Søfuglen", en Skildring af Sømændenes Liv.

Desuden har Skjoldborg skrevet en Mængde udmærkede Digte som — mærkeligt nok — endnu ikke er udkommen i Bogform.

Vi skal senere komme tilbage til de enkelte Fortællinger og skænke de betydeligste en længere Omtale. C. W.

Darwins Værker.

I Anledning af 100-Aarsdagen for Charles Darwins Fødsel, den 12. Februar, har Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag udsendt en billig Subskriptionsudgave af „Arternes Oprindelse" og „Menneskets Afstamning" i J. P. Jacobsens Oversættelse, revideret af stud. mag. Fr. Heide.

Ny Digtsamling af Jeppe Aakjær.

I Løbet af kort Tid udkommer fra G. B. N. F. en stor ny Digtsamling af Jeppe Aakjær. Denne Bog ventes med stor Spænding af mange her i Landet.

Kun 40 Øre

koster vort Blad fra 1. Februar til April. Nye Holdere faar Begyndelsen af vor nye Roman og alle vore Artikler om de danske Forfattere.

Johan Skjoldborg.

—:—

Den Forfatter, hvis Bøger til Dato har gavnet Smaafolks Sag mest, er uden al Tvivl Johan Skjoldborg.

„Husmændenes Digter", kaldtes han i gamle Dage, og det Hædersnavn kunde han bære med Ære.

Skjoldborg er den første af de moderne Forfattere, som har skildret Smaafolks Liv, som det leves til daglig.

Forfatterne, som levede den Gang, kunde slet ikke tænke sig, det kunde lade sig gøre at skrive en moderne Bog om en Husmand.

Det kan saaledes nævnes, at da den kendte Literaturhistoriker P. Hansen hørte, at Skjoldborg havde skrevet en Bog om en Husmand („En Stridsmand"), havde han nær gaaet bagover af Forbauselse. Skulde det være muligt, sagde han. Det er jo uforstaaelig, at der kan skrives en Bog om en Husmand, der pløjer, sætter Kartofler og kører Møj . . . .

Men Skjoldborg viste, at det var muligt.

Selv om de tre første Bøger i mange Retninger ligner „de hyregodske Fortællinger fra Virkeligheden" og danner en skarp Modsætning til de sidste, er der dog noget ganske ejendommeligt og originalt ved dem, noget, der bider sig fast i vor Erindring og vækker til Eftertanke.

Jeg husker saaledes endnu saa tydeligt hvilket Indtryk det gjorde paa mig engang min Far læste nogle Smaafortællinger af „I Skyggen". Skønt jeg kun var 8—9 Aar og ikke anede, hvem Skjoldborg var, huskede jeg hver Enkelthed, til jeg mange Aar efter købte den Bog, hvori de findes. Da jeg hørte den første Gang, stod de trykt som Føljeton i vort „Folkeblad".

Naar vi bedømmer Skjoldborgs tre første Bøger, maa vi huske at se dem paa Baggrund af Tiden.

Men trods alt det, der kan udsættes paa dem, maa vi dog anerkende dem som Bøger, der har haft en overmaade stor Betydning for deres Tid.

De blev skrevne da Husmændene begyndte at organisere sig. Ingen kendte den Gang Husmændene, og ingen tiltroede dem noget.

Saa fik de deres Digter. Han skrev Bøger om dem og ligeledes Sange, yndige klangfulde Sange.

Det gav Husmændene Luft under Vingerne. Det gav dem Selvtillid og skabte Respekt hos de andre.

Skjoldborg blev Husmændenes Profet og deres Organisation voksede.

Efter de tre Bøger „I Skyggen", „En Stridsmand" og „Kragehuset", tog Skjoldborg fat paa at skildre dem, der stod „lavere" end Husmændene. Og hermed begynder et nyt Afsnit af Skjoldborgs Digtning.

„De efterfølgende Bøger, „Almue" og „Gyldholm", der skildrer de aller fattigste i Samfundet, er som skrevet af en anden Forfatter.

Man mærker her at Skjoldborg har forandret sit Syn paa mange Ting — baade Moral og Religion og særlig det sociale Spørgsmaal. Forfatteren har her faaet Kendskab til den socialistiske Arbejderbevægelse og dens Opgaver og Maal.

I „Almuen" skildrer Skjoldbog de løse Eksistenser, som den Gang holdt til og boede i nogle usle Hytter og Huler i de kendte „Allerup Bakker", nord for Limfjorden.

I „Gyldholm" skildrer Forfatteren Herregaardsarbejdernes haabløse Tilværelse. Det er godt gjort, og jeg synes altid, at det er den bedste Bog, jeg har læst. Naar man læser den, harmes man og sværger Hævn over det forbandede Samfund, der lader disse Tusinder henleve deres Liv i en saa grænseløs Elendighed, og er man blød om Hjærtet, kan man godt komme i en Sindstilstand, som man ikke stiller offentlig tilskue . . . .

Før Skjoldborg skrev denne Bog, tog han Plads som Røgter paa et Par Herregaarde i Østjylland. Det var for selv at se, hvorledes Forholdene egenlig var.

I „Bjerregaarden" skildrer Skjoldborg den moderne Adelsbonde. Forf. har givet et udmærket Billede af de tre Slægtled: Den gamle grundtvigske Højskolebonde, den moderne Adelsbonde og hans Søn, den unge Jens, der ikke vil hylde den gamle Anskuelse, men selv danne sig en Mening om alt.

I „Søfuglen" fortæller Forfatteren om Sømændenes Liv. Skjoldborg har selv været ombord paa et Skib som Matros.

Paa den Maade har han selv skaffet sig et grundigt Kendskab til Sømændenes Kaar.

* * *

Johan Skjoldborg er født den 27. April 1861 i Øsløs nord for Limfjorden, hvor hans Fader var Husmand og Skomager. Efter sin Konfirmation kom han et Par Aar i Handelslære i Nibe, hvorefter han et Aarstid vakarierede som Lærer. Det lykkedes Faderen ved nogle Venners og Bekendtes Hjælp at skaffe de fornødne Penge til Veje til Sønnens Ophold paa Ranum Seminarium, og i 1881 blev han dimitteret herfra. Indtil 1883 var han derefter Hjælpelærer i Kollerup i Hadsherred, hvorefter han indtil 1889 førte en noget omskiftende Tilværelse, dog mest optaget af Lærergærningen. I 1889 syntes Skjoldborg endelig at komme ind under stabile Forhold. Han blev nemlig dette Aar kaldet til Lærer i Koldmose i Hanherred, et Embede, han beklædte indtil han i 1901 tog Afsked med Lærervirksomheden for at helligeForfattervirksomheden hele sin Tid. Hans første Bog „I Skyggen" udkom 1893. Han har vel skrevet 10 Bøger.

* * *

Ude mellem Folk nævnes Skjoldborg og Aakjær altid i samme Forbindelse som om de hørte nøjere sammen. Det er imidlertid ikke Tilfældet. Deres Naturel, deres Temperament, er meget forskellige og som Følge deraf bliver deres Bøger og Digte det ogsaa, skønt Emnerne ofte er de samme.

Pladsen her er ikke til Belysning af dette Emne. Dog synes jeg personligt, at Skjoldborg er den dygtigste som Prosaforfatter, derimod er det omvendte Tilfældet med Aakjær.

Det skal tilføjes, at Skjoldborg er en af vore mest yndede og dygtigste Foredragsholdere og personlig er han det mest elskværdige og naturlige Menneske, der endnu har sat sine Ben paa denne syndige Jord.

Han fortjener at være endnu mere kendt af Smaafolk paa Landet — for ikke at sige af alle!

Læs hans Bøger, og Du vil slutte med det samme Ønske.

Carl Westergaard.

Raahed.

—:—

En gammel Gaardmand og hans Søn begaar Voldtægt mod en Tjenestepige!

—

Københavns 4. Kriminalkammer har i disse Dage faaet en meget uhyggelig Sag til Undersøgelse. Det drejer sig om en 16-aarig Pige, Karen C., der af Værgeraadet i København var anbragt hos Fru Bransholm paa „Hebron". Derpaa fik hun Plads hos en 70-aarig Gaardejer i Nærheden af Struer.

For nogen Tid siden modtog Moderen et Brev fra Karen, hvori hun fortalte, at hun ikke kunde holde ud at være i Pladsen, da hun flere Gange havde været Genstand for Voldtægtsforsøg baade fra den 70-aarige Gaardejers og fra dennes Søns Side. Sønnen havde ikke alene forsøgt Voldtægt, men havde tvunget hende til Samleje.

Moderen rejste straks ud til Datteren, og efter at hun gennem Samtaler med Gaardejeren og dennes Søn havde faaet Datterens Beskyldninger bekræftede, tog hun Karen med sig hjem.

Efter en Samtale med Folketingsmand Sabroe henvendte Moderen sig til Formanden for Overværgeraadet, der lod Sagen undersøge og dernæst anmeldte Gaardejeren til Politiet.

Sagens nærmere Undersøgelse er nu af Politidirektøren henvist til 4. Kriminalkammer, hvor baade Karen og hendes Moder har afgivet Forklaring.

Gaardejeren og dennes Søn vil blive afhørte af det stedlige Politi.

Det vil blive interessant at se, hvorvidt Politiet vil tage sig af den Sag. Vi har jo saa ofte set, at en af de store er gaaet fri, naar det „kun" har været deres Tjenestepige, de har mishandlet eller ødelagt.

Der er jo Forskel!

En Opfordring.

—:—

Til Tyendebladets Læsere i Horsens-Odderegnen.

—

Tyendebladet har nu mange Holdere i Horsens-Odderegnen. Vi kan derfor snart naa stor Fremgang i denne Egn, naar alle I, som holder Bladet, vil gøre lidt for det og Sagen. Jeg vil derfor opfordre Eder til at danne Afdelinger. En Afdeling lader sig lettest danne ved at sammenkalde til Møde om vor Sag. At arrangere et saadant Møde, kan ikke koste meget. Foredragsholderne kan jo faas helt gratis, da Hr. Redaktør Westergaard jo intet Honorar forlanger og jeg gør heller ikke. Lokalet vil selvfølgelig koste lidt, men denne Udgift kan dækkes med en lille Entre. Hvis Bønderne nægter Eder Lokale i Forsamlingshuset, er der altid andre Steder, hvor Mødet kan afholdes; f. Eks. hos en Husmand, eller ogsaa i Kroen. Mødet skal ogsaa bekendtgøres.

Den billigste Maade at bekendtgøre det paa, er at slaa en Del Sedler op paa Telegrafpæle og Landevejstræer.

Undertiden er Bønderne saa uartige, at de river Sedlerne ned, men det behøver man ikke at bryde sig om, da det jo er en let Sag at slaa nogle nye Sedler op. En lille Annonce i et Par af Egnens mest læste

Dagblade, er navnlig den bedste Reklame for et Møde. Saadan et Par Annoncer koster ikke meget.

Nu har jeg altsaa udviklet for Eder, hvor stor Bekostning og Ulejlighed, der er ved at arrangere et Møde. Jeg tror ikke, at nogen af Eder regner den Smule Bekostning og Ulejlighed, naar I kan gavne en god Sag derved, hvis Fremgang er i Eders egen Interesse. Tag derfor straks fat paa Arbejdet! Naar I alle tager fat, kan vi organisere hele Horsens-Odderegnen i Løbet af en god Maanedstid. Vi har nemlig Holdere i en hver Krog. Jeg vil nu haabe, at I gør hvad I kan for at faa Møder arrangeret.

I husker altsaa nok, at Hr. Redaktør Westergaard og mig forlanger ikke Honorar for at tale. Min Adresse er:

Carl V. Sørensen,
Bisholt Mose, pr. Horsens.

Vor nye Roman.

—o—

„Fra gamle Dage".

—

Vi paabegyndte i sidste Nr. en særdeles spændende Roman i „Menneskeskæbner"s Sted.

Den nye Roman er dansk og Handlingen foregaar i Hads-Herred.

Vi anbefaler alle vore Læsere at følge med fra Begyndelsen.

Vi kan forsikre alle vore romanelskende Læsere, at „Fra gamle Dage" er lige saa god som „Menneskeskæbner".

Læs den og I vil sige det samme!

Om Tyendebladet

skrev Hr. Redaktør C. A. Nielsen „Aarhus-Posten", da det første Nr. udkom:

„Det (Bladet) redigeres af det unge Tyendeforbunds unge Formand, Carl Westergaard fra Rødkjærsbro. Redaktøren var forleden en kort Visit inde hos os.

En lille lavstammet Karl, purung, præget af det Slid og de Savn, som han og hans vil rejse sig imod. — Sidste Sommer stod Carl Westergaard i Tørvemosen for at tjene til Føden, og smaa er selvfølgelig de Midler, hvormed han begyndte sit Blad, kun støttet af de Tjenestekarle, der har meldt sig i Forbundet og som har faaet Tro til Redaktøren paa hans Agitationsforedrag, der skal være fulde af Ild og Kraft. Fart er der i det unge Blad, saa lille og ligefrem det er kommen til Verden. — Indledningen er et Digt af Jeppe Aakjær, hvoraf vi ovenfor har citeret Optakten:

Skønt Dagningens Glimt, i vor dryppende Le
er al den Fane vi har — —

Hvor malende et Billede!

Oppe før Solen og ude for at slaa Føden til Dyrene — en Armé, der rykker frem med hvæsede Leer paa Nakken!

Man mindes de store Bondekrige, hvor Underklassen tog sig den Ret, som den nu ikke vil give sine Undermænd, nu den selv er kommen op! —

Tidspunktet for det nye Blad synes særdeles vel valgt . . . .

Og jævnsidig med det nye Blad er der under samme Mands Haand bleven rejst en Bevægelse, for at organisere Tyendet. Smaat og forsigtigt er Bevægelsen begyndt akkurat som Bladet, men en skønne Dag staar de der vel, store og stærke, runden, som de begge er af berettigede Krav. Saadan slutter Aakjær sin Sang, og saadan ser vi den unge Redaktør staa i vor Stue . . .

Ungdommens Styrke og Viljen til at være med skal sammen med den gode Sag bære hans Blad frem. Kniber det, maa han ty til Hjælpen, som Aakjær kalder Letsindets Skat!"

Vor Bevægelse.

—:—

Husk Aktietegningen!

Jeg maa endnu en Gang anmode alle vort Blads Læsere om at tegne sig for en Aktie paa 2 eller 5 Kr. Det kan enhver — særlig de tjenende — overkomme!

Det er en absolut Nødvendighed for at skaffe de mange Penge, som skal til for at holde Bladet gaaende i den nuværende Størrelse. Bladet maa ikke blive mindre derfor: Tegn dig snarest for en Aktie, hvis du har Raad dertil eller ikke allerede er Aktionær af Bladet.

I vore Afdelinger maa der gøres et Stykke Arbejde for at faa alle de vaagne Medlemmer til at blive Medudgivere af Bladet ved at tegne sig for en Aktie paa 2 eller 5 Kr.

Tegn dig for en snarest og faa dine Venner til at gøre det samme!

Carl Westergaard.

„Midtfyns Kredsforening"

gaar stadig fremad nu efter at Ahlman Hansen er afsat. Alle Afdelinger i Odense-Omegnen bør indmelde sig i Kredsforeningen. Hvor der ingen Afd. er, optages enkelte Medlemmer for 1 Kr. om Aaret ved at skrive til Formanden N. Kr. Nielsen, Ny Hunnerupgaard pr. Odense.

Kredsforeningen afholder to store Møder i deres Afd. Lørdag og Søndag den 7. og 8. Marts. Hr. og Fru Bjarnholt er indbudt! Det vil betyde fuldt Hus begge Steder.

De andre Afd., som ønsker disse to, kan faa dem ved samme Lejlighed ved at indmeide sig i Kredsforeningen.

x.

Aarhusegnens Kredsforenings Ledere

holdt i Søndags Møde i Mundelstrup Kro. Efter en kort Forhandling om Bevægelsen og fremtidigt Arbejde, valgtes følgende Bestyrelse: Teglværksarbejder Søren Hansen, Formand og Kasserer, Axel Gregersen, Anders Mikkelsen, J. B. Jensen og Gravesen. Det vedtoges at sammenkalde til et andet Kredsmøde, hvor der var fyldig Repræsentation fra alle Afdelinger. Kredsforeningen vil i den kommende Tid foranledige afholdt større Sammenkomster af alle Afdelingerne i Mundelstrup Kro. Ved den første Sammenkomst er det Meningen at indbyde Joh. Skjoldborg og Red. Westergaard som Talere. Derefter selskabelig Sammenkomst med Oplæsning og Bal.

— Terslev Afd. holdt i Torsdags Medlemsmøde, hvor det blev vedtaget at afholde et Møde (med efterf. Bal), hvor Julius Christensen, Ringsted, skal tale. Afd. har over 75 Medlemmer og der er Udsigt til flere. A. L.

Vore Afdelinger,

som endnu ikke har betalt for Januar Kvartal, bedes snarest indsende Kontingentet — 10 Øre pr. Medlem til Forbundet. Form.

— Udby og Omegns Tyendeforening afholdt Møde paa Udby Kro Tirsdag den 2. Februar. Det vedtoges at indmelde Foreningen i den ny Kredsforening. Valgt til Revisorer blev Oline Christensen, Viby, Vestergaard, og Chr. Hansen, Viby.

M. Andersen.

Uge-Kronik.

—:—

Agitationen for Bladet.

Jeg haaber, der i den kommende Tid vil blive sat alt ind paa at faa vort Blad ud til et større Antal Mennesker.

Ikke alene maa vore Afd. hænge i, men ogsaa vore enkelte Venner, Landet over. Bladet koster jo kun 40 Øre fra 1. Februar til 1. April. De nye Holdere faar derved Begyndelsen af vor ganske glimrende nye Roman „Fra gamle Dage". Desuden alle vore Artikler om de danske Forfattere — den om Aakjær iberegnet. Husk det, naar I agiterer for Bladet! Det er jo store Ting for kun 40 Øre.

Vi har ladet trykke et større Oplag for at vi stadig kunde levere de nye Holdere alle de Numre med disse gode Ting i.

Hæng nu i saa godt I kan for at vi kan faa Brug for hele vort Oplag.

Vort Blad skal ind i alle Husmandshjem og Tyendekamre. Det er vort Maal. Hjælp os, at vi kan naa det.

C. W.

NB. Betalingen — de 40 Øre — tages i Frimærker. Ønskes det, sender vi gerne Opkrævning paa Beløbet.

„Je Kaa's" første Notits.

Afdøde J. K. Lauridsens første journalistiske Linier var en lille Notits i „Dagsavisen" Aargang 1883.

Den lød saaledes:

„„Skelskør Avis" tog i Gaar skarp Afstand fra Darvinismen. Følgen af dette vigtige Skridt lader sig endnu ikke ganske overskue".

Pastor Moe, Skanderup,

ringede forleden Torden for Ribensernes Ører. Han udtalte ved et Møde i Byen bl. a.:

„I Ribe er der mange Kristne. Skinkristne — dem er der nok af. Alle Købmændene og Embedsmændene er Kristne af Navn . . ."

— — —

„Hvor svært er det ikke for en hellig Kvinde, der er gift med en raa, ugudelig Socialdemokrat! Nu er Landet jo bleven fuldt af gudsforgaaende Socialdemokrater, disse raa Tampe".

— — —

„I Latinskolen kan man lære at blive et rigtig dumt Fjols, som de fleste er det, og man kan lære at blive usædelig".

— Hr. Moe er stadig den samme som altid. Antagelig fordi han har gaaet paa Latioskole, hvor man efter hans egne Ord kan blive „ et rigtigt dumt Fjols" — o. s. v.

Understøttelse til Højskolekursus

skal søges i den nærmeste kommende Tid — senest inden 1. April!

Henvend Dig til Sogneraadsformanden og faa der udleveret et Skema til Udfyldning. Den skal sammen med et lignende fra din Hjemstedskommune indsendes til Skoleraadet i det Amt, hvori Du bor.

Dette til Oplysning for vore højskolesøgende Læsere.

Vi henleder med det samme Opmærksomheden paa de Højskoler, som averterer hos os. Det er alle gode Skoler, som kan anbefales.

Korrespondance.

Til K. K., Bjerreager! Vi forstaar ikke, at De som Socialdemokrat kan have noget imod vort Jordprogram. Det er jo lig dette Partis!

Til J. H., Rodsted! Ja, det er rigtigt, der er her i Landet, Byer, som Bladet først kan naa om Søndagen. Derved kan vi intet gøre.

Til Henriksen! Tak for dit Arbejde. Hermed en lille Gave i Form af en Bog.

Til Jul. C., St. Hedinge! Tak for den udmærkede Annonce. Tag denne Bog som en Paaskønnelse derfor!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

En flink Karl

i 16—17 Aars Alderen kan til 1. April eller Maj faa Plads hos

Axel Jacobsen,
Lystrup pr. Lystrup.

En flink, yngre Pige

kan faa Plads ved indvendig Gerning til 1. Maj 1909 paa Randev Mejeri pr. Neder Randlev St.

M. Andersen.

Fodermester.

Som saadan søger undertegnede Plads til 1. Maj paa en almindelig Bondegaard. Jeg vil paatage mig Malkning af 8 a 10 Køer. Gode Anbefalinger fra tidligere Pladser haves.

NB. Eget Værelse ønskes.

Kr. Kristensen,
p. T. Køng Højskole,
Glamsbjærg St.

En yngre Pige

kan til 1. Maj faa en god og vellønnet Plads hos

Gaardejer R. Westergaard,
Gamborg pr. Kauslunde St., Fyn.

Skrædersvend

søges straks. Stadigt Arbejde.

J. Nielsen.
Hadsten.

En Karl

i 16—17 Aars Alderen, som vil malke, kaa faa Plads siraks. God Løn gives.

Forpagter Andersen,
Brabrand Præstegaard.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Husmand.

En gift Husmand, hvis Kone kan hjælpe til i Roer og Høst, kan til 1. Marts eller 1. April faa Plads paa Ingerslevgaard pr. Hasselager St.

P. Brandt.

En velanbefalet, ædruelig Karl

kan faa en god og vellønnet Plads i Ølsted Kro pr. Horsens til 1. April.

C. Foldberg.

En Karl,

som vil følge et Par Heste, kan straks faa Plads hos

Vognmand **Jens Nikolajsen,**
Klelund pr. Holsted.

En Dreng

i Konfirmationsalderen kan faa Plads til 1. Maj hos

Gaardejer Peter Sørensen,
Stautrup.

Plads søges.

En Karl søger Plads som Kørekarl i Aarhus Omegn, i Mangel deraf som Arbejdskarl paa en større Gaard.

Anton Sørensen,
Hørningaard, Hørning.

Gift Fodermester.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Maj 1909, helst et Sted, hvor der kun malkes to Gange daglig. Fri Hus og Brændsel ønskes. Jeg er 33 Aar gammel og har Anbefaling fra lignende Pladser. Besætningen ønskes helst i Entreprise. Mulige Tilbud tilstilles Fodermester **M. Jacobsen,** Stribgaard pr. Strib.

Folk søges

til en Herregaard nær Præstø.

1 gift Malkerøgter, hvis Kone kan og vil malke, 1 ugift Malkerøgter.

2 Piger, som foruden at malke et Hold Køer, vil holde Mejeritøj samt nogle Værelser i Orden.

Til en Gaard nær Odense:

1 helst lidt ældre Staldkarl.
2 Landbrugslærlinge.
1 gift Daglejer.

Kun ordentlige Folk antages ved Henvendelse med Lønfordring i Løbet af 5 Dage til

Fodermester **H. C. Henriksen,**
Engelsborg pr. Fjenneslev.

En flink, ung Karl,

ca. 17 Aar, der er vant til alm. Landbrugsarbejde, kan til 1. Maj faa en god Plads i Vejleegnen.

H. Monrad,
Stenagergaard pr. Ølholm.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning fra 25 til 50 Malkekøer, enten i fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

Karl og Pige.

En yngre Karl og en Pige kan faa Plads fra 1. Maj hos

Grdm. **R. Christensen,**
Jænstrup pr. Thurby,
Sjælland.

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Ry Folkehøjekole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.

Rasmus Bording.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole) ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Ribe Mælkeriskole.

Kontrolassistenter — mandlige og kvindelige — og **Mejerister** uddannes April—Juli. To Elever lempet Betaling. **S. H. Salling.**

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

Ved Niels Drefelts ene Side nærmest Væggen under et lavtsiddende Vindue med Hornruder, hvor igennem Maanen kastede en svag Lysstraale, som reflekterede lidt i Stuens dunkle Lampebelysning, sad Gaardens Forkarl eller Borgfoged.

Ved den modsatte Side af Bordet sad en kronraget Olding iført Graabrødrenes simple, tarvelige Munkedragt.

En ung Pige gik omkring i Stuen og ombød Bagværk paa en Træbakke. Det var en fuldvoksen Ungmø med yppige Former. Hendes Profils fine Linjer blev fremhævet ved en sort Hue, der sad fast sluttet ned over Kinderne og var sammenholdt under Hagen af en rosenrød Silkesløjfe, medens den fuldstændig skjulte hendes blonde Lokker, hvoraf enkelte Krøller stak frem over Panden under Huestrimlen.

Hendes Klædning bestod af en mørk Kjole af hjemmelavet Uldtøj. Trøjen var syet med Pufærmer, poseagtig vide over Skuldrene, men snævre og spidse nederst ved Haandledene. Trøjen sammenholdtes over Hofterne og helt op under den fyldige Barm af et bredt Bælte, prydet med Spænde og Sølvknapper.

Den unge Kvinde var den gamle Fru Drefelts Fruerstuepige eller Kammerterne, som her med et skælmsk Blik i de mørke Øjne og et venligt Smil over de smalle, røde Læber gik omkring med sart og kysk Anstand, medens hun bød Julegodter til hver især af Forsamlingen.

Forkarlen eller Gaardsfogden, der sad nærmest Drefelt, havde lænet sig tilbage mod Panelet og sad tavs og alvorlig, medens den unge Kvinde ombød Julegaverne, men ikke den mindste af hendes Bevægelser undgik hans skarpe og forskende Blik.

Stundom, men naar ingen lagde Mærke dertil, gengældte hun Gaardsfogdens Øjekast; saa mødtes deres Øjne, og igennem disse lavse, hemmelighedsfulde Blikke tiltalte de hinanden i et Sprog, der er stumt, men alligevel levende, og som er og har været kendt lige siden Syndfloden.

Den eneste, der iagttog dem, var den gamle Munk, men det syntes, som om han var indviet i deres Hemmelighed, thi han havde Møje med at dølge et svagt Smil, hver Gang han saa, deres Blikke mødtes, men han ytrede ikke noget, førend Ternen bød ham Bagværk med disse Ord:

„Ærværdige Fader, tag Eder en lille Bid. Husk paa, at I har en lang Vej at vandre, helt til Hundslund".

„Tak, den som byder, lille Hella. Jeg synes, at jeg er alt saa godt forsynet ved Niels Drefelts velsignede Bord, at her inde kan ikke være mere til Huse", svarede han smilende, idet han med Selvbehag lod sin Haand glide ned over Bryst og Mave, medens han med den anden gjorde en Bevægelse efter Gaardsfogden og vedblev:

„Men lille Hella, jeg synes, Du er saa paafaldende mod din Fæstemand denne Aften. Mod os andre er Du Opmærksomheden selv,

Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Rosensgade 24 — Aarhus.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,** Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

hv. By- og Herredsfulmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus, giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Bl. Annoncer.

Barber. Frisør.

Frederiksværk.

Alle Tjenestefolk gøres opmærksomme paa, at **Barbering og Frisering** udføres bedst og billigst hos

Th. Møllerts, Strandgade.

NB. Alle Tjenestefolk bør i deres egen Interesse kun gøre deres Indkøb hos Handlende, der averterer i vort Blad og støtter vor Sag. **S. P**

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Enhver **Dame** eller **Herre,** som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværket i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklæde for 9 Kr. 85 Ø eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,

Ordrup .... Charlottenlund.

Manufaktur- & Herreekviperingsforr.

Stort Udvalg.

Billigste Priser.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.

Honorar efter Overenskomst.

H. J. Hansen-Røjle,

Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes. **Peter Ellekjær,**

Fr. Kærby, Marslev.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Ægteskabstilbud.

En Haandværker — 40 Aar — ønsker at indgaa Ægteskab med en huslig og dannet Kvinde, helt i Alderen mellem 25 og 35 Aar. Taushed loves og ønskes.

Tilsendte Fotografier returneres, hvis det forlanges, og Porto vedlægges.

Brev mærket „Alvor" bedes tilsendt „Tyendebladet" senest den 27. Februar.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**

Holbergsminde

pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,

Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens

Fodtøjsforretning.

Algade — Storehedinge.

Reparationer hurtig og billig.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,

Fangel St., Fyn.

Fotografier!!

Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**

Ry St. ved Gudenaa.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,

Tlf. 123. Storehedinge.

Brabrand.

„True og Omegns Tyendeforening" afholder offentlig Møde, Lørdag den 27. Februar, Aften Kl. 8½, i Brabrand Konditori. Søren Hansen, Tilst, taler.

Alle indbydes.

Bestyrelsen.

Abonnér paa Tyendebladet.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,

Clermontgade 27, Roskilde.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Om kort Tid udkommer:

Den nye Folkesangbog

for

Landarbejdere og Husmænd.

Udgivet af

Tyende- og Landarbejderforbundet.

Bestillinger maa indsendes snarest til Kontoret, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Offentlig Maskerade

afholdes i Fjeldsted Forsamlingshus, Søndag den 28. Februar, Kl. 7. Demaskering Kl. 9. Derefter **offentlig Bal.**

P. F. V.

K. Laursen.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,

Skomager og Træskohandler,

Brønderslev!

medens Du mod ham er saa sær kold og frastødende".

„Synes J det, Børge Strange?" spurgte Hella, idet en svag Rødme jog op i hendes Kinder. „Jeg er saaledes til Sinds, at jeg helst sørger for de fremmede først, og jeg formener, at Knud ikke tager mig dette til Mistykke eller løber fra mig derfor, al den Stund jeg foretager sligt i en sømmelig Hensigt.

„Godt svaret af dig, lille Hella", udbrød den gamle Niels Drefelt. „Naar to er trolovet i Tugt og Ære, som J to, saa er det Gækkeri at lade for megen Kærlighed til Syne, det klæder ikke høvisk".

„Nuvel, sagde Munken, hvis Navn var Børge Strange, J tager mig det ikke til Mistykke, det jeg der ytrede, men jeg billiger fuldt ud Eders Mening, Niels Drefelt. Verdens Tant og Fjas forgaar, men den dybe, stille Kærlighed med den gudhengivende Grund bestaar, trods den onde Verdens Skvalper og Ondskab".

„Men, vedblev Munken, medens han rejste sig og trak Snoren, sam sammenholdt Munkekappen, fastere sammen om Lænderne, „hvad Tid monstro, gamle Ven, agter Du at lade de unge forenes for Herrens Alter i det hellige, ægteskabelige Baand?"

„Aa, det beror paa Omstændighederne", svarede Niels Drefelt. „Men saa snart jeg faar et Fæste ledigt, skal de to unge sætte Fod under eget Bord. Men det skulde helst være her lidt i Nærheden, thi jeg kan nødig undvære Knud nu i min Alderdom, for han har hidtil været mig en god og trofast Støtte, saa derfor vil jeg gøre noget for ham igen".

„Ædelt tænkt af dig", svarede Børge Strange. „Men jeg formener ogsaa, at disse to Tyender fortjener din fulde Paaskønnelse for den Gærning, de har udvist mod dig i den Tid, de har været i dit Brød. Saadan en Pligtopfyldelse, som disse to Mennesker har udvist og endnu udviser imod dig, vil Du komme til at lede længe om i den ganske syndige Verden, al den Stund vi ved, at de begge er udsprunget af simpel og ringe Byrd, men deres Hjærte, Sind og Tanker er ædelt som drevet Guld. Jeg har selv kendt dem begge fra smaa Børn af".

„Ja, det har Du jo, min gæve Børge Strange", udbrød Niels Drefelt. „Du har jo været Læremester for dem i deres pure Ungdom, medens deres Forældre boede i de nu nedbrudte Ladegaarde nede ved Fæstet. Og efter min Formening har Du en væsentlig Skyld i, at Hella og Knud er bleven opvakt langt over deres Samtids jævnbyrdige. For vi ved jo alle, at de er udsprungen af simpel Æt, men dog er de den vornede Stand langt overlegen med Hensyn til Aandsdannelse og Oplysning. Og en stor Fornøjelse kan det være for dig, at det Frø, Du har nedlagt, i de unges Sjæle, en Gang med Tiden spirer og bærer gyldne Frugter. Derom er jeg overbevist, og det kan Du være glad ved".

„Det er jeg ogsaa", svarede Børge, da Niels Drefelt tav, og idet han tog sig en Læskedrik af Mjødkanden, vedblev han: „Ja, jeg er ligefrem stolt af mit Arbejde blandt den opvoksende Slægt, og hvorfor jeg har gjort det til mit Livsmaal at sprede Lys ud i den simple Mand og hjælpe til at jage det hæmmende Mørke paa Flugt, hvorunder vor Tids vornede Slægt sukker, er, fordi jeg har Kærlighed til den lyse Dag, til Folkeaanden og Folkelivet.

Men hvad der hæmmer denne min Livsgærning, og hvae jeg ingenlunde ynder, er de

Enhver, der har Lyst og Raad til at tegne sig for en Aktie i vort Blad paa en eller 2 Kr., bedes snarest fraklippe denne Blanket og indsende den til vort Blads Kontor, Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Dem, der endnu ikke er Medejer af vort Blad, bedes snarest gøre det.

— — —

Undertegnede tegner sig herved for ..... Stk.

Aktier a $\frac{1}{2}$ Kr. i

„Tyendebladet".

Beløbet ønskes opkrævet $\frac{\text{straks}}{\text{1. Februar.}}$

den ..... 1909.

Navn: .....

Adr.: .....

Lodsedler til
Landsudstillingens Lotteri *
sælges nu hos de autoriserede Kollektører. Der bortspilles i 3 Trækninger **7,800 Gevinster** til samlet Gevinstsum **317,430 Kr.** Det sidst udtrukne Nummer i hver Trækning erholder som Præmie 1 Villa.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos
dem, der averterer i vort Blad

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

ABONNER!

»Tyendebladet«.
Organ for Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.
Redaktør: Carl Westergaard.

Medarbejdere: Forfatterne Joh. Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, M. Andersen-Nexø, A P. Bjarnholt samt Husmændene Niels Mortensen og Johs. K. Johansen. Desuden H. J. Hansen-Røjle, Adolf Skouboe, Fru Elna Bjarnholt, Bertram Eggers, Sagfører Fr. Sørensen, Jeppe Søndergaard, Marius Olsen, Jens Baltzar, Vilh. Larsen, Carl V. Sørensen, P. Stegenborg m. fl.
Tegner: Viktor Jensen.

„Tyendebladet" er et af vore bedste Ugeblade. Det bør findes i hvert Husmandshjem og Tyendekammer!

Bladets Indhold: Agitation, Oplysning og Underholdning. Dets Motto: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed.

Godt Annonceblad, særlig ang. Pladser. Over 8000 Læsere hver Uge!

„Tyendebladet" skrives, ledes og udgives af unge og ældre Landarbejdere og Husmænd og bør derfor læses og støttes af hele Underklassen paa Landet.

AVERTER!

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge
(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i **Fotografier.**

Foredrag tilbydes
om følgende Emner:
Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.
Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Vore Annoncerpiser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre pr. Linie.
Rabat: 25 %		
Pladser	10	„ „ „
Møder	10	„ „ „
Forretninger	10	„ „ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.
Annoncér i „Tyendebladet"!

Emblemerne.

Vi anbefaler vore Medlemmer i Afd. at bestille et Emblem hos Afdelingens Formand snarest. Formanden maa da indsende Bestillingen paa det samlede Antal snarest mulig. Vi sender da det Antal pr. Opkrævning nogle Dage efter.

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.

hvasse Strømninger, der nu for Tiden, lig fraadende Braadsøer, skyller om vort Fødeland og med delte Meninger og modsatte Anskuelser spreder en ond Sæd ud blandt Menneskeheden, saa selv de nærmeste Slægtninger, Frænder og Venner bliver de argeste Fjender og Uvenner. Jeg mener hermed Katolicismen og Reformationen".

„Tys, Børge, tal sagte derom", ytrede Niels Drefelt afbrydende. „Det onde, Du der omtaler, er nu til Dags lig en Svøbe, der med vilde Kast svinges over Menneskehedens Hoveder. Den fornæmmer jeg en sviende Snært af, og det saaledes, at det vist vil bevirke, at jeg bliver lagt for brat under Grønsværet i Fredens Have".

Efter disse Ord tav Niels Drefelt, men saa sig med et forunderligt stirrende Blik omkring blandt sit Husfyende, der alle sad stille og lyttede opmærksomt til Samtalen mellem ham og Børge Strange. Hella havde sat Træbakken fra sig paa Bordet og sad nu tavs og alvorlig ved sin Fæstemands Side. En sær højtidelig Stilhed herskede nogle Øjeblikke i Stuen, men den blev brat afbrudt ved, at Børge Strange pludselig igen nedlod sig paa Bænken og lagde sin Haand fortroligt paa Niels Drefelts Skulder, medens han udbrød i en medlidende Tone.

„Men hellige Guds Moder, hvad fattes dig, Mand? Du bliver bleg og ryster jo, som om Du havde Kolden. Bliver Du syg?"

„Nej, jeg gør ikke", svarede Niels. Det var blot en underlig Fornemmelse, lig en Anelse, der fik mit Legeme til at skælve ved de sidste Ord, jeg nylig udtalte. Men alle Helgener ske Tak, nu er det over".

„Gud ske Lov", sagde Børge. „Men lad os saa ikke tale mere om, hvad Kristenstriden forvolder i disse Dage, thi saa kunde vi nemt komme ud af vor glade Julestemning. Nej, lad os hellere synge en Julesang, Frelserbarnet til Pris og Ære, saa kommer den rette Juleglæde til Huse her inderst inde i vort Bryst".

Børge Stranges Tilbud blev, som det syntes, vel modtaget af de til Stede værende. De rykkede tættere sammen omkring ham, men ligesom de vilde til at istemme Sangen, blev Døren til Stuen pludselig revet op, og Gaardsvogteren traadte hurtigt ind, medens han meldte:

„Lehnsmanden med Frue fra Aakjær holder udenfor Porten og ønsker at indlades".

„Lad dem komme i Guds Navn", raabte gamle Niels Drefelt til Vogteren, hvorpaa denne forsvandt ud gennem Døren, som han lod falde haardt i efter sig.

Havde en Lynstraale slaaet ned i Stuen, kunde den i dette Øjeblik ikke have forvoldt mere skrækslagen Bevægelse end dette Budskab.

De fleste rejste sig og saa paa hverandre med betænkelige Miner. Hella fjærnede sig hurtigt ud i Fruerstuen og Børge Strange forsvandt gennem en Blændør i Panelet. Niels Drefelt og Gaardsfogden blev siddende, men den sidstnævntr forlod sin Plads under Vinduet og tog Sæde paa Bænken ved Husbondens modsatte Side. De andre af Folkene fjærnede sig fra Bordet, men satte sig derefter paa Løjbænkene, som stod omkring i Stuen langs Væggene.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 74. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 29. Februar 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 3. Aarg.

Sang fra Gruben.

Vi er graa, graa Mænd,
som af ingen Glæde ved;
vi er smaa, smaa Mænd,
som skal altid dyb're ned.
Med en Muldklump ved vor Sko
og en større ved vor Sjæl,
skubber vi til Grubens Dryppen
Børen langs sin Fjæl.

Vi er graa, graa Mænd,
som tog Farve af vor Grund;
vi er smaa, smaa Mænd
stemplet fra vor Fødselsstund.
Med en Hakke bred og tung
huler vi vor Minegang;
Klumpens Bragen, naar den styrter,
er vor Muntringsang.

Vi er graa, graa Mænd
armere end Hulens Kryb,
vi er smaa, smaa Mænd
fængslet til vor Grubes Dyb.
Jordens Aande klæg og kold
stiger mod vor blege Mund,
som en Gang den mod os aander
i det sidste Blund.

Vi er graa, graa Mænd,
graa i Syn og graa i Sjæl;
vi er smaa, smaa Mænd,
lænket til en leret Pæl.
Ser vi fra vor vaade Grav
mod den lyse Verden op,
skælver i magisk Længsel
Trællens trætte Krop.

Vi er graa, graa Mænd,
turde vi kun ha' et Haab!
Vi er smaa, smaa Mænd,
Brødre, hør vort Afgrundsraab:
Hjælp os fra vor Grubes Gys,
op, hvor Lysets Engle gaar,
læk os Haanden, spræng vor Bøjle,
skænk os Dagens Kaar.

Jeppe Aakjær.

Folketingsmand K. M. Klausen.

Vi bringer her et Billede af Hr. Folketingsmand K. M. Klausen, som forleden Dag i Folketinget paa sit Partis Vegne fremlagde deres Forslag om fuldstændig Afvæbning.

Hr. Klausen, der jo blandt vore Politikere regnes for en af de store, er Skolelærer og stammer fra Landet.

Kontrakterne.

—o—

Som vore Læsere husker, og som de iøvrigt ser et andet Sted i Bladet, — er vore Kontrakter nu færdige. De foreligger nu i Særtryk og vil i disse Dage blive tilsendt alle Afdelingerne til Gennemsyn og til Brug, naar et nyt Medlem skal indgaa et nyt Fæstemaal.

Jeg skal ikke her homme ind paa nogen særlig Omtale af Kontrakten. Det er jo unødvendig, da der jo er nøjagtig Aftryk af den i Bladet. Der kan Læserne sætte sig ind i Enkelthederne.

Det har ingenlunde været noget let Arbejde at faa Kontrakten skrevet. Sagen er, at der er Snese af Smaating — foruden de store —, der skal tages Hensyn til. Vi vilde gerne stille saa store Krav som muligt, men til den anden Side vilde vi nødig i Begyndelsen stille saa store Krav, at de er umulig at faa gennemførte. Derfor har vi valgt at gaa Vejen med smaa Skridt.

Det, vi for Tiden vil have slaaet fast, er Medbestemmelsesretten. Vi vil slaa det fast, at vi har Lov at stille Krav og tale med om alt det, der vedrører vore Forhold paa Arbejdsstederne.

Det største og bedste ved Kontrakten er vore bestemte Krav om 1) Tyendelovens Ugyldighed, 2) Opsigelsen paa en Maaned, 3) Løn hver Maaned, 4) bestemt Arbejdstid, 5) Overarbejdspenge og 6) Sommerferie.

For Kvinderne var det vanskeligere at fastsætte noget bestemt, fordi der er saa faa af dem i Organisationen.

Men vil de benytte vore Kontrakter, kan de dog faa bestemte Regler at gaa efter. Det, Husbonden lover dem, den Dag de bliver fæstede, maa han holde — hvis han vil have Folk. Det gælder iøvrigt ogsaa for Karlens og Daglejerens Vedkommende!

Nu gælder det kun om at faa denne Kontrakt taget i Brug overalt. Det maa være hvert Medlems Pligt at gøre det. Og vil Husbonden ikke bøje sig for disse smaa Krav og underskrive Kontrakten, ja, da maa vi tage en Kamp op med dem om dette Spørgsmaal! Der er ikke andet at gøre. Her er det, vi vil kræve vor Menneskeret og Medbestemmelsesret anerkendt og respekteret. Vil de ikke det, er det et Bevis paa, at de kun betragter os som Slaver — Mennesker, der ikke har noget at skulle have sagt, og som hverken har Menneskeret eller Medbestemmelsesret!

Kammerater! Tjenestefolk og Landarbejdere! Skaf jer nu her et Bevis paa, hvad de store regner jer for: Frie Mennesker eller Slaver. Vil de ikke godkende vore Krav og opfylde dem, regner de os kun som Slaver og ikke andet. Og skulde det være Tilfældet, da maa Du vove en Kamp for din Ret. Nu kan der ikke længere tales om det, nu maa der handles!

Vor Bevægelse gaar fra nu af fra at være en organiserende Oplysnings og Agitationsbevægelse over til at være en Fagbevægelse eller Klassebevægelse, som ikke alene arbejder for at skaffe Landarbejderne Oplysning og Forstaaelse, men arbejder lige saa stærkt paa at afskaffe den store sociale Ulighed og skaffe Medlemmerne økonomiske Fordele i Form af højere Løn og kortere Arbejdstid!

Hvor vi har Afdelinger, — Fagforeninger kan vi nu kalde dem —, maa vi ikke alene stille det som et bestemt Krav, at alle bruger vore Kontrakter, men vi maa endvidere kræve, at alle Arbejdere — unge og gamle — staar i vor Organisation! Vi maa nu betragte det som en Skam ikke at staa i sin Forening. Den Arbejder, der ikke vil med, maa vi betragte som en daarlig Kammerat — ja, endog som en Slags Skruebrækkeraspirant. Der er ikke andet at gøre. Skal det lykkes os at faa vore Krav gennemførte, da maa in-

gen staa tilbage, da de paa den Maade støtter vore Modstandere. Og dem, der gør det, maa vi bedømme efter Fortjeneste.

I de kommende Dage maa vore Afdelinger sammenkalde deres Medlemmer og drøfte, under hvilken Form de fra nu af skal lede Arbejdet, og hvorledes de bedst skal faa Kontrakterne taget i Brug og indført overalt.

Tag fat. Arbejdet vinker!

Carl Westergaard.

En rasende Storbonde.

—:—

Han æreskælder mig, tager med Magt Tyendebladet fra Karlen, smider det paa Møddingen og pudser den store Hund paa mig.

—

Da jeg forleden Dag paa min Agitationsrejse for Tyendebladet blandt andre Steder ogsaa traf paa en Gaard. hvis Navn er Vibsig, forefaldt der mig den pudsigste Episode, jeg endnu har oplevet. Da jeg kom til Gaarden, opsøgte jeg straks Karlen, som efter en kort Underhandling abonnerede paa Bladet. Forsaavidt var jo alt gaaet godt, og jeg forlod da straks Gaarden. Men jeg var ikke kommen langt, før jeg hørte en forfærdelig Raaben og Skrigen bag ved mig, og da jeg vendte mig om, saa jeg to Mænd staa uden for Gaarden, og de raabte af deres Lungers fulde Kraft, at jeg skulde komme tilbage. For nu at erfare, hvad der var paa Færde, vandrede jeg tilbage til Gaarden og traf da der Ejeren af Gaarden staaende ligesaa lang, tyk og bred, som jo er de Herrers bedste Kendetegn, ventende paa mit Komme.

Paa mit Spørgsmaal om, hvad der var i Vejen, gad den Herre selvfølgelig ikke at svare, derimod spurgte han straks, hvor jeg var fra.

— Jeg er fra Brønderslev!

— Hvad er det for noget Skidt, Du gaar og prakker mine Folk paa?

— Ja, det kan Du jo selv være saa god at undersøge. Præsenterer ham et Eksemplar af Bladet.

Men nu var Mandens Raseri paa sit Højdepunkt. — Saadan en Laps! Saadan en Grønskolling! Saadan en — og nu hagler det ned over mit syndige Hoved med høje Raab og Skældsord kun afbrudt med korte Læsninger af Bladet.

Blandt andet læste han: Tyendeforeningen maa virke mere som Fagforening. Ja, ja, jo, der har vi det, det er jo socialistisk. Det er jo ren anarkistisk Og saa skældes der igen. Om ikke saadan en Laps havde andet at bestille end at gaa rundt og sætte Splid og Spektakkel mellem Husbond og Tyende.

Læser videre: Hver 10 eller 25 Øre lagt til Daglønnen eller 25 a 50 Kr. lagt til Aarslønnen og hver halve Times Forkortelse af Arbejdstiden er en Sejr for Bevægelsen.

Men nu kunde Manden ikke læse mere. Det var dog for galt! Højere Løn og kortere Arbejdstid det var Maalet; ja, den var god; nu skulde man da først ruineres. Nej, ved Du hvad! Se Du nu efter at komme ud af min Gaard, din dovne Slyngel, og tag dit Smudsblad med dig.

Men var jeg ikke før forbavset, da blev jeg det nu; thi hvad gjorde Agraren? Han rev det Eksemplar, som Karlen havde modtaget ved Bestillingen, op af hans Bukselomme og smed det paa Møddingen.

Man ved snart ikke, hvad man skal sige; at sligt kan passere i Aaret 1909.

Først skælde en fredelig Mand Hæder og Ære fra, saa gaa ind i Stalden og fra en voksen Mand tage et Blad, som ved kommende har bestilt og betalt, og forbyde ham at holde det, og saa til Slut, naar man forlader Gaarden, undser samme Person sig ikke for at pudse sin store glubske Hund paa mig

Dersom dette ikke kan kaldes Tyranni og Brutalitet, da kender jeg virkelig ikke til Tyranni

Agrarens Navner Lars Albrektsen. Jeg vilde gerne henstille til mine Kammerater at have denne Jorddrot lidt i Erindring. Lad ham prøve, hvor han kan faa Føden fra, hvis han ikke kan faa godtroende Folk til at tjene den til ham.

A. Møller,
Arbejdsmand.

De forestaaende Valg.

—:—

Skaf dygtige Mænd i de kommunale Raad.

—

Særlig i Anledning af, at der i første Halvdel af Marts Maaned i Aar skal foretages Valg af samtlige Medlemmer til By- og Sogneraad over hele Landet og senest den 29. Maj afholdes Folketingsvalg, fremsættes følgende:

Naar man vil arbejde paa at gøre en Klasse som Husmænd og Landarbejdere stærk, maa man lære den at styre sine egne Sager, og man maa se at alle kommer med i at bruge deres Valgret.

Det vigtigste Middel, Underklassen har til at føre sin Sag frem, er at skaffe sig den offentlige Magt og Indflydelse i Samfundet ved at bruge deres politiske og kommunale Valgret til at sætte deres Fordringer igennem i Lovgivning og Administration ved at opstille og vælge deres egne Kandidater paa et virkeligt Underklasseprogram og helst ud af deres egen Midte.

Det er først naar Underklassen selv faar Foden inden for Døren til de kommunale og lovgivende Forsamlinger, at de ret faar Øjet op for, hvilket Magtmiddel disse er til at fremme deres Interesser, og hvor gruelig de hidtil er bleven tilsidesatte.

Dette maa Husmænd og Landarbejdere lære at forstaa ved de forestaaende Valg til Sogneraad og Folketing.

Som den kommunale og politiske Virksomhed og Interesse har bidraget mægtigt til at udvide Gaardmandsstandens Blik for offentlige Anliggender og klaret deres Samfundsforstaaelse, skolet dem til videre offentlig Virksomhed og vakt og styrket deres Klasseløelse, saaledes vil den kunne faa den samme Betydning for Husmændene og Landarbejderne.

Kommunernes Ledelse er et mægtigt socialt Magtmiddel og Opdragelsesmiddel i Demokratiets Hænder, som Husmænd og Landarbejdere ikke maa lade gaa ubenyttet hen.

De maa derfor, som Hørup sagde, se at „tage Kommunerne i deres Varetægt".

Det er en Selvfølge, og det skal Udviklingen nok lære Husmænd og Landarbejdere, at Gaardmandsstanden ikke godvillig giver Slip paa noget i Ledelsen i dem, saa lidt som Herremændene og Smaaproprietærerne i sin Tid godvillig slap noget ud af Hænderne til Gaardmændene; men Husmændene maa her ligeledes gøre sig gældende ved egne Kræfter.

Det er en god og paaskønnelsesværdig Opgave for Husmandsforeninger, Tyendeforeninger og politiske Foreninger at opmuntre sine Medlemmer til at gaa frem i den her antydede Retning: at lære Underklassen at tage Ledelsen af egne Sager i egne Hænder.

Ingen kan med Rette fortryde paa eller gøre nogen berettiget Indvending mod, at Husmænd og Landarbejdere søger at blive repræsenteret i Kommune, det offentlige Liv og i Rigsdagen sammen med Gaardmændene i Forhold til deres Tal. Derved foretager de kun den samme Bevægelse, som Gaardmændene i sin Tid foretog over for Herremændene, og de ovenover dem liggende Samfundslag.

Derimod skal de vogte sig stærkt for den Slags Kandidater af Husmands- og Landarbejderklassen, som Gaardmændene og de bedrestillede selv tilbyder, der enten slet ingen Mening har eller — hvis de har nogen — falder fuldstændig sammen med de store Gaardmænds.

Den Slags uskyldige „Smaamandskandidater" skal nemlig bruges som Pynt i Sogneraad og i Rigsdagen til at „berolige" Underklassen med, og er derfor værre end ingen (Hr. Husmandsministeren Anders Nielsen).

Ved de nuværende Forholdstalsvalg til Sogneraadet maa det stærkt tilraades at opstille egne Lister. Systemet med en fælles Liste forkvakler Forholdet og er blot et Forsøg fra Gaardmandsstanden og de bedrestilledes Side paa at forhindre, at Underklassen kommer til Bevidsthed om, hvor mange og hvilken Magt de er. I det gamle Rom maatte Slaverne ikke vide, hvor mange de var.

Desuden kan ingen forud garantere, at der ikke i ellevte Time indgives en særskilt konservativ Liste, og saa er Smaafolk narret med deres Fællesliste.

Der er slet ingen Risiko ved at stille med en særskilt Liste overfor en Fællesliste til Sogneraadsvalg. Det værste, der kan ske, er at den ikke opnaar Valg for nogen.

For Balancens Skyld er det højst nødvendigt, at Underklassens valgberettigede Kvinder alle møder til de kommunale Valg, da det kan forudsættes, at saa godt som alle de bedrestillede Kvinder møder.

De unge og raske, der desværre ingen Valgret har, behøver derfor ikke at sidde kvær med Hænderne i Skødet. De har en vigtig Opgave i selv at agitere og at være med til at organisere Agitationen til Valgene.

Derfor Haand paa Værket!

Lov Nr. 79 af 20. April 1908 om kommunale Valg faaes for faa Øre i enhver Boghandel.

Niels Mortensen.

Fra Slagmarken.

—:—

Fra Kaastrup!

Gdm. P. J. i Kaastrup ved Kallundborg har haft et saa daarligt Karlekammer, som tænkes kan. Selv havde han et daarligt Stuehus, som han vel sagtens ikke selv vilde bo i længere, eftersom han byggede

sig et flot villaformet Stuehus sidste Sommer.

Karlene fik ogsaa nyt Kammer — men ikke i det nye Stuehus. Nej, det gamle, som var kasseret, blev omdannet til Svinehus og Karlekammer. — P. J. mener vel sagtens, at Karlene og Svinene har Lighed med hinanden, hvorfor han ogsaa vil lade dem bo sammen.

Ingvor Petersen,
Tjenestekarl.

Ugens Historie.

Lars fik Brev fra en udenlandsk Lotterikollektør, hvori han anmodedes om at sende pr. omgaaende et vist Beløb, hvorefter en Lodseddel skulde blive ham tilstillet.

Lars skrev da tilbage omtrent saaledes:

— Jeg kender ikke den „Per Omgaaende", som De taler om og sender for Resten aldrig Penge med Omstrejfere.

Efterhøjskolen.

—:—

Kursus til grundig Oplysning om begrænsede Emner og til Hjælp til Læsning.

—

Vi har modtaget følgende med Anmodning om Optagelse:

Fornylig har Stegenborg her i Bladet omtalt disse Kursus, som længe har været planlagt, med Ønsket om, at de maatte blive til Virkelighed. Dette Ønske er nu gaaet i Opfyldelse. Jeg agter nemlig at holde et saadant „Efterhøjskolekursus" paa Vejlby Højskole i 14 Dage i Slutningen af September og Begyndelsen af Oktober.

Jeg har tænkt mig, at disse 14 Dage skulde bruges paa den Maade, at Helge Hostrup talte om Bjørnstjerne Bjørnson og gennemgik hans Værker. Jeg vil selv tale om Statsmanden D. G. Monrad og hans Forhold til Danmarks Historie i forrige Aarhundrede, idet jeg henviser til let tilgængelige Bøger, som som Folk senere kan faa videre Besked igennem. Til Dels i Forbindelse hermed vil jeg i Samtaler forklare de vigtigste Afsnit i Grundloven og den ny kommunale Valglov o. l. for at give lidt Grundlag for Samfundskundskab. Desuden vil der blive gennemgaaet et begrænset naturviden. kabeligt Æmne.

I de 14 Dage skulde der gøres Besøg paa Aarhus Statsbibliotek, særlig for at bringe dem af Deltagerne, som har med Læsestuer og Bogsamlinger at gøre, i praktisk Forbindelse med Biblioteket, saa vidt muligt ogsaa naar de siden kommer hjem.

Desuden vil der naturligvis under Opholdet blive Anledning til Drøftelse af de Æmner, som Deltagerne vil have frem — særlig praktiske Spørgsmaal om Oplysningsarbejdet ude omkring paa Landet og Hjælp dertil i Bogsamlinger, Foredragsforeningsvirksomheder. Læsestuer, Aftenskoler osv.

Dette er, hvad jeg foreløbig har tænkt, at Tiden skulde gaa med. Jeg gaar ud fra, at der blandt dette Blads Læsere findes dem, som kunde have Lyst til at være med i disse 14 Dage, og som kunde faa Udbytte deraf — de nemlig, som føler varmt for bedre Oplysning for dem selv og deres ligestillede, og som maaske ogsaa er med i lidt praktisk Arbejde derfor (ved Aftenskole, Læsestue, Foredragsvirksomhed e. lign.) Man kunde vel tænke sig, at Foreningerne gav dem nogen Hjælp til et saadant Kursus til Gengæld for det frivillige Arbejde, som de udfører hjemme. Til dem, der trængte til yderligere Understøttelse, vilde der vel kunne skaffes nogen.

Jeg vil derfor bede dem, som kunde ønske at være med i disse 14 Dage paa „Efterhøjskole" her paa Vejlby Højskole, om snarest at melde sig til mig — senest inden 1. Juni. Jeg skal da give de nærmere Oplysninger, som ønskes.

Tiden for Kursuset er lagt saaledes, at det af Husmandsforeningerne regnet for den belejligste Tid, naar det skulde være uden for Højskoletiden.

Arne Møller,
Vejlby Højskole, pr. Ris Skov, v. Aarhus.

Kun 40 Øre

koster vort Blad fra 1. Februar til April. Nye Holdere faar Begyndelsen af vor nye Roman og alle vore Artikler om de danske Forfattere.

I Skyggen.

—

Jeg spændte mit Lærred bag Klitternes Rad
ved Mosernes sivkranste Grave,
hvor Havet brummer sit Vikingekvad,
ukendt med Ast og Ave,
hvor Sivet synger saa spæd en Sang
til Klittagets dæmpede Strengeklang,
mens Vinden sukker paa Heden.

Ind over Landet i Rundsyn vid
sig Fædrenes Grave tue.
Manden dyrker sin Lod med Flid,
Og Kvinden gør lyst i hans Stue.
Over brune Banker gaar Mindets Sus
ud over Gaard og Hytte og Hus
over Nutidslivet i Dalen.

Livet med Kampen for Livet man fik,
Fattigmands Kamp for Brødet,
Kampen mod Sløvelsens Sovedrik,
mod Sansen dummet og dødet.
Livet med Evnernes Fødsels-Ve
og Viljernes bitre Vaande,
Haabet om, hvad skønt der vil ske,
i Drømme dragende Aande.
Modet, der spænder til nye Tag,
Syner, der staa som en gryende Dag
for Muldets Mænd i de Fjerne.

Muldets Mænd i Hytte og Vraa
af tunge Tanker bøjet,
i Skyggen de bo, og dog jeg saa
dem Lyset tindre i Øjet.
Jeg saa dem paa Post, de krøgede Skrog,
og faa kun skænked dem Agten,
trods Hytten brændte, jeg saa dem dog
ikke løbe af Vagten.
— Se, derfor greb jeg min Pensel fat,
og derfor løfter jeg højt min Hat
for dem, der leve i Skyggen.

Johan Skjoldborg.

Den Dumhed.

—:—

3 Karle, som ikke vil modtage Bladet gratis!

—

Der er to Ting, der skal bort, før det bliver godt, siger Aakjær i „Vredens Børn", og det er Fejghed og Sløvhed. Og Aakjær har fuldkommen Ret. Vi kunde næsten have Lyst til at tilføje en 3. Ting: — Dumheden, det er maaske vor værste Fjende.

Det er jo en kendt Sag, at der er mange af vore Klassefæller, der baade er dumme, fejge og sløve, og det i høj Grad — ellers havde de vel for lang Tid siden anderledes støttet deres eget Blad og Organisation.

Det er altsaa noget, vi maa regne med, et Onde, vi ikke kan komme udenom.

Men at der skulde findes nogle, der er saa sløve og dumme, at de ikke vil læse vort Blad, naar de kan faa det gratis, det havde vi dog sidst troet, men saadan er det.

Axel Gregersen har saaledes fortalt, at der var en Gaardmand, som tilbød sin Karl at betale Bladet — bare han saa vilde have det.

Men han sagde nej! Han vilde ikke!

Disse Ord af A. G. har vi i disse Dage faaet bestyrket.

Der var nemlig en klartseende og varmtfølende Mand i Hurup, som sendte os 5 Kr., for at vi kunde sende Bladet til Karlene paa 8 Herregaarde ved Hurup.

Det gjorde vi, men for at „Herren" paa Gaardene ikke skulde brænde det, adresserede vi det til bestemte Adresser' nemlig til Andenkarlen paa disse Gaarde i Haab om, at de saa vilde lade dem gaa videre til alle Gaardens Folk, til hvem de egentlig var bestemte.

Men hvad sker: Da der var kommen 2—3 Eksemplarer, **nægtede 3 af dem at modtage Bladet!** Antagelig har „Herren" haft dem i Forhør og skældt ud, og de 3 Stakler har været for meget Slavesjæle til ikke at bryde sig om hans Præken.

Det er — forekommer det os — dog den stiveste endnu! Det er dog for galt, at de ikke engang vil læse et Blad, som tilsendes frit.

Det er en rar Tak, disse 3 sølle Stakler giver os for vort Arbejde for at skaffe dem og andre bedre Forhold at leve under. Men det er jo nu deres Maade at belønne vort vanskelige Arbejde paa. De vil altsaa blive i Slaveriet endnu længere. Og lad dem det saa! Vil de ikke engang tage mod en udrakt hjælpende Haand, saa kan vi intet gøre.

Man kan næsten tabe sit Humør og sin Tro paa Fremtiden, naar man møder en saa stærk udviklet Ærkedumhed.

Naa — heldigvis er der dog nogle, der er vaagnet, og de vil ikke stoppe, selv om de møder nok saa mange Slavesjæle og nok saa megen Fejghed og Sløvhed.

De 3 Nægtere befinder sig paa „Ø. Toftum" „Futterup" og „Ballegaard".

Maaske vil vore mange Venner i Hurup og Omegn ved Lejlighed tale et alvorligt Ord med dem. Det vilde være morsomt at høre, hvad de vilde sige til deres Forsvar.

Søg Arbejde og Arbejdere
gennem „Tyendebladet".
Det betaler sig bedst.

Arbejdskontrakt

mellem

og

§ 1.

Almindelige Bestemmelser.

a. Tyendelovens Bestemmelser gælder ikke for nogen af Parterne.

b. Foruden den betingede Løn, nyder Arbejderen og Arbejdersken tillige fuld, god Kost, et godt Værelse for højst 2 Mænd eller 2 Kvinder med frit Lys og Varme efter Arbejderens eget Skøn og med Enkeltmandssenge. For Kvinderne tillige Vask og Renlighed.

c. Enhver skal, trods Fordring om Overarbejde, dog have mindst 8 Timers Fritid i Døgnet.

d. Lønnen udbetales maanedsvis bagud for den forløbne Tid som nævnt nedenfor og senest ved Arbejdsforholdets Ophør.

For de, som ikke er antagne som Daglejere, beregnes Lønnen pr. Maaned saaledes:

Fra 1. April til 1. Juli Kr.;
fra 1. Juli til 1. Oktbr. Kr.;
fra 1. Oktbr. til 1. Jan. Kr.;
fra 1. Jan. til 1. April Kr.,
alt pr. Maaned.

For faste Daglejere, hvortil hører de, der har været paa Arbejdspladsen mindst 14 Dage Øre pr. Time og Mand.

Alle Daglejere skal have Daglønnen udbetalt hver Lørdag Aften, og de faste Daglejere skal afsiges med 14 Dages Varsel.

e. Arbejdsforholdet indgaaes paa ubestemt Tid med en Opsigelsesfrist fra begge Sider paa en Maaned til den næste første.

f. Lønnen skal udbetales hver Maaned.

g. Folk, der passer Kreaturer eller Heste, faar fri hver 3 Søndag, hvis anden Aftale ikke er truffen og indsat i Kontrakten.

h. 1. Maj og 1. November er altid Fridag, forsaavidt og i den Udstrækning, Kreaturernes Pasning tillader.

i. Enhver Arbejder har Ret til en aarlig Ferie paa mindst 8 Dage i Juni eller Juli Maaneder efter nærmere Overenskomst, dog kan den i Tiden fra 15. Juni til 15. Juli af Arbejderen fordres naarsomhelst med mindst 8 Dages Varsel, altsammen uden Afdrag i Lønnen for den, der enten har været i Pladsen mindst et halvt Aar forud for denne Feries Begyndelse eller tiltraadt Pladsen 1. Maj.

j. Fritiden skal kunne tilbringes saa vel i som uden for Pladsen.

k. Maden skal være anrettet st aks efter Arbejdstidens Ophør Formd. og Eftm.

l. Det er samtlige Arbejderes uafviselige Pligt at optræde ædruelige og paapassende underArbejdet. DenArbejder, som viser sig beruset i Arbejdstiden, har Arbejdsgiveren Ret til efter given Advarsel, hvis Forseelsen gentages, da straks at afskedige.

m. Alle Bestemmelser i nærværende er gældende for Parterne, med mindre anden udtrykkelig Aftale er truffen og fastsat her i Kontrakten.

§ 2.

Særlige Bestemmelser for Mænd.

a. Om Arbejdstid m. m. I Aarets 8 Maaneder, fra Marts til Oktober inklusive, arbejdes 10 Timer pr. Dag, fordelt saaledes: fra 6 til 12 Form med en ½ Time Frokost og fra 1 til 6 Eftermiddag eller 6½ med ½ Times Pause I Maanederne Februar og November arbejdes 9 Timer, fra 7 til 12 Fm., fra 1 til 5 Em. I Maanederne Jan. og Decbr. arbejdes 8½ Time, fra 7 til 12 Fm. og fra 1 tij 4½ Eftermd.

Ved særskilte Tilfælde, især under Høsten, maa anden Overenskomst om Arbejdstidernes Fordeling træffes.

b. Skulde Søndags- eller Overarbejdstid ved hastig Høst, vanskeligt Bjergningsvejr eller muligen andre Tilfælde indtræffe, er Arbejderne skyldige at arbejde i Overarbejdstid.

c. Stald- og Røgterarbejde i Vedkommendes Forfald udføres paa Forlangende. Om Søn og Helligdage mod gængs Dagløn. Naar Arbejdstiden ikke overskrider 10 Timer, regnes ikke Overtid, men sædvanlig Timeløn.

d. Overarbejde betales med 35 Øre, Søn- og Helligdage med 40 Øre, alt pr. Time og Mand.

e. Til Arbejdstiden regnes ogsaa Morgen- og Aftenarbejde i Stalden m. m.

§ 3.

Særskilte Bestemmelser for Kvinder.

a. Arbejdstiden efter Malketid om Morgenen Kl. og slutter før Malketid om Aftenen Kl.

b. Om Søndagen begynder Fritiden Kl. og varer til Malketid om Aftenen.

c. Hveranden Søndag og Helligdag er der Fridag fra Middag til næste Dags Morgen.

For Overarbejde betales 20 Øre pr. Time.

d. Vedkommende skal malke indtil Køer Gange daglig uden anden Godtgørelse. For Malkning af et mindre Antal gives intet Afdrag; men for hver Ko, der malkes derudover, beregnes en ekstra Godtgørelse af 75 Øre beregnet efter pr. Ko og Maaned. Dog er hun ikke pligtig at malke ud over Køer daglig.

— — —

Nærværende Kontrakt er af os udfærdiget i **2 Eksemplarer**, hvoraf den tjenende beholder den ene og Husbonden den anden.

De Paragrafer, som ikke ønskes benyttet, maa overstreges i begge Kontrakter ved Fæsteindgaaelsen.

Særlige Bestemmelser, som af de to Parter ønskes indsat i Kontrakten, kan skriftlig tilføjes paaa Fæstedagen.

——— den ——— 19

(Den tjenende)

(Husbonden.)

Særlige Bestemmelser:

Vor Sangbog.

—:—

Den er nu garanteret.

—

Vi har nu modtaget saa mange Bestillinger paa Sangbogen, at den er garanteret! Jeg vil derfor anmode de øvrige Afd. om snarest at indsende deres Bestilling. Jo flere der bestilles forud, jo større og billigere kan Bogen blive.

Vrønding Afd. har bestilt 10 Stk., St. Hedinge 15, Fjelsted 15, Brabrand 50, Tømmerup 50, Fjenneslev 10, Johs. K. Johansen 10, Tilst 25, Østermarie 15, Bendstrup 25, Udby 10, Gørslev 15, Terslev 25, Fangel 20 og Sabro 10 Stk. Desuden har mange enkelte bestilt et Eksemplar — ialt over **300 Ekspl.!** Kunde det lykkes at faa Forudbestilling paa 300 Stk til, vilde Bogen blive større end den nu er paatænkt. Vilde 6 af vore andre gode Afd. hver tage 50 Stk., var Maalet jo naaet. 50 vil jo kun komme paa godt 12 Kr., og en dygtig Formand kan let i Løbet af en Uge afsætte dem og flere til.

Jeg vil bede vore Læsere hjælpe til, at Bogen kan blive god. Det kan I paa to Maader, 1) ved at foreslaa Sange, som I mener bør optages, og 2) ved selv at skrive nye Sange eller faa andre til at gøre det.

Sker det, kan ingen bagefter sige, at Bogen har Mangler, for saa er det deres egen Skyld.

Det kan saaledes nævnes, at vor Kammerat, Formanden for Udby Afd. paa Fyn har foreslaaet optaget Sangen: „Det som lysner over Vangen“, og den Sang vil derfor komme med.

Saaledes kunde der foreslaas flere. Men vi maa forlange to Ting: en nøjagtig Afskrivning eller en Henvisning til, hvor Sangen findes.

Hjælp nu til alle, saadan at Sangbogen kan blive stor og god.

Og saadan den kan komme til at svare til sit Navn:

Den nye Folkesangbog for Landarbejdere og Husmænd.

Carl Westergaard.

N.B. Efter at dette er skrevet, har vi yderligere modtaget følgende Bestillinger: Fjenneslev 10 Stk., Faxe 10, Svejstrup 10, Refsvinninge 10, Balslev 15 Stk. Det giver altsaa ialt over 350 forudbestilte Ekspl De øvrige Afd. bedes indsende deres Bestillinger snarest. C. W.

Skjoldborg fortæller.

—:—

Da han skulde til at læse.

—

Jeg er blevet anmodet om at give et Par Ord om mit Liv og min Kunst.

Jeg skal prøve at gribe et Par Punkter, der mulig kan interessere.

F. Eks. synes jeg selv, at det var en ejendommelig Maade, paa hvilken jeg fik Penge til at læse for.

Jeg var 16 Aar gammel kommen syg hjem fra min Plads som Handelslærling i Nibe. Derefter blev jeg i Vacanser konstitueret som Lærer i min Fødeby hele det næste Aar og oppebar derfor en Løn af halvtredje Mark om Dagen paa egen Kost. Jeg boede hos mine Forældre, der var

Husmandsfolk i Landsbyen. Det var min Faders Tanke, at jeg nu skulde være Lærer, men mig var det umuligt at indsé, hvorledes dette skulde gaa til, naar vi ingen Penge havde.

Imidlertid købte jeg nogle Bøger og begyndte at studere. Min Fader, der ogsaa var Skomager, tilprangede sig ude i Hjardemaal Klit, tror jeg, en Violin for et Par Støvler, og paa dette ædle Instrument foretog jeg som den vordende Kirkesanger de første, grusomme Forsøg i Musik.

Der var forsaavidt Gang i Sagerne. Men — Aaret løb ud, dermed Konstitutionen, og hvad saa? Hvor skulde Pengene komme fra til at gaa paa Seminariet for?

Saa var det det begyndte. En Dag sagde min Fader til mig, at jeg skulde gaa ud til en Sagfører i Thisted og blive livsforsikret for 2000 Kr. Dagen efter, at jeg var kommen hjem med Policen, blev jeg sat til Skrivetøjet: jeg skulde „sætte op" paa Papiret, og min Fader, der gik frem og tilbage over Gulvet og trak i sit Skæg, han vilde „diktere". Det, der skulde fremstilles, var intet mindre end en Indbydelse til en Aktietegning i min Fremtid (i Aktier paa 25 og 50 Kroner). Som Sikkerhed i Tilfælde af Dødsfald stilledes Livsforsikringen, og Aktierne skulde iøvrigt tilbagebetales efter endt Studering, naar Omstændighederne tillod det. — Det var jo i 1878, en Periode, hvor mange Slags Aktieselskaber blomstrede, og det susede Folk om Ørene med Aktier her og Aktier der.

De kan tro, at der den Dag i det lille Hus i Øsløs blev gransket og grundet, streget over og tænkt om, inden Dokumentet laa færdigt i sirlig Skønskrift; jeg ser endnu Ordet „Indbydelse" prange over det med mægtige Bogstaver,

Med dette Aktstykke i Lommen tilligemed Forsikringspolicen og Anbefaling fra Præst og Lærer gjorde jeg mig rejsefærdig.

„Ja, min Dreng, nu kan du jo prøve, om der er nogen, der vil laane dig Penge paa det!" sagde min Fader, da jeg en dejlig Høstmorgen gav mig paa Vandring.

Blandt den velvillige Befolkning i min Hjemstavn gik Aktietegningen strygende, saa paa et Par Dage var mit Ophold paa Seminariet sikret det første Aars Tid.

Derefter forlagde jeg min Virksomhed viden om, hvor jeg ikke var kendt. Jeg kom med i mange morsomme Optrin, mødte megen Velvillie men ofte blev jeg selvfølgelig ogsaa udsat for den saarende Medfart, som bliver den fattige til Del. Hver Gang jeg lagde Haanden paa Dørklinken, ønskede jeg mig mange Mile bort, men for hver Gang, jeg overvandt min Ulyst. øgedes min Energi som en Muskel, der hurtig tiltager i Spændkraft.

Af de mange Ting, der hændte mig paa denne Vandring, vil jeg her kun fortælle ét Træk.

Jeg kom til Thisted, vor Hovedstad derhjemme paa Hannæs. Saadan en Mand som Amtmanden, han maatte være rig og maatte forstaa. at et ungt Menneske tragtede efter Kundskaber, ham maa du først til, — tænkte jeg. Altsaa — jeg gik ind i Køkkenet og bad en af Pigerne, om at skaffe mig Amtmanden i Tale. Da han kom ned til mig, præsenterede jeg ham mine Papirer og fremfor alt min Indbydelse til Aktietegningen.

Amtmanden syntes dog ikke at have Lyst til at anbringe nogen Kapital i den Forretning, thi efter endt Læsning rystede han smilende paa Hovedet. Derefter klappede han mig venligt paa Skulderen og ønskede mig Held og Lykke i min Fremtid.

Imidlertid var jeg ikke fornøjet med dette Udbytte og blev staaende.

Han har formodentlig læst Skuffelse i mit Ansigt, for paa en Gang udbrød han: „Hør, min unge Ven, søg Amtet om en Understøttelse, og jeg skal da se at hjælpe Dem!"

Senere fik jeg ogsaa 100 Kr. af Amtet. Og siden den Tid saa jeg med stille Glæde, at der aarlig blev uddelt 2—300 Kr. til trængende Seminarister fra Thisted Amt.

Naa, efter at have tilbragt en Maaneds Tid med saadanne Forberedelser, var der sikret en tilstrækkelig Sum til mine Studier, og jeg kom paa Ranum Seminarium.

Dette er det eneste Aktieforetagende, jeg har været med til at starte. —

Allerede den Gang drømte jeg om at blive Digter, og jeg skrev selvfølgelig Vers. Men jeg følte, der laa som et Bjærg af Vanskeligheder oven over mig. For mulig at glemme Drømmen kastede jeg mig som Lærer ivrig ind i min Gerning, i historiske og æstetiske Studier og i Agitation for radikale Idéer. — Dog selv naar jeg var mest optaget, gik der ikke en Dag, jeg var Digterdrømmen kvit.

1886 skrev jeg min første, offentliggjorte Skitse om et Æmne, der kom mig tæt paa Livet; den udkom i „Folkets Almanak", og N. C. Rom opfordrede mig stærkt til at skrive mere. Men mærkelig nok efterkom jeg med Villie ikke denne Anmodning; jeg havde en Fornemmelse af, at min Tid ikke var kommen endnu. I seks Aar derefter skrev jeg ikke en Linie.

Det har jeg siden været meget glad for.

Da jeg imidlertid blev tredive Aar, og det mere end nogensinde kriblede mig i Fingrene efter at faa Pennen fat, maatte mine Drømme være mere end Flyvegriller, og jeg gav mig selv Lov til at prøve Kræfterne. Jeg skrev da en Vinter et Bind Smaafortællinger „I Skyggen", mit første Forsøg.

Æmnet er i denne som i de øvrige Bøger, jeg har skrevet i de forløbne Aar, hentet fra Livets Skyggesider, fra Underklassernes Folk. Min Herkomst, min Sympati og mit Kendskab har ledet mig. Jeg føler mig i stærk Livssammenhæng med disse Slægter, det at disse „Muldets Mænd" stiger i vore Dage, virker æggende paa mig, giver mig Mod paa Nutiden, Tro paa Fremtiden og paa vort Folks Foryngelsesevne.

Og jeg anser det for en stor Lykke, at det faldt i min Lod at fremstille Billeder og Brydninger fra disse Folkelag og give det vaagnende Almueliv et digterisk Udtryk.

Vor Bevægelse.

—:—

Aktietegningen.

Grundet paa de store Udgifter ved Bladets Udgivelse er det absolut nødvendigt at tegne en Del flere Aktier a 2 og 5 Kr. i Bladet.

Alle vore nye Holdere og Medlemmer, som ikke er Medudgivere, anmodes om at lade sig tegne for en Aktie.

Vore Afd.-Formænd anmodes venligst om at støtte Agitationen for Aktietegningen!

Af stor Mangel paa Plads
maa vi denne Gang udskyde en Mængde Stof til „V. B.". — Kommer i næste Uge.
Red.

Uge-Kronik.

—:—

Vore Artikler om de store Digtere
er særlig falden i vore Læseres Smag. I de kommende Nr. fortsætter vi med Chr. Bundgaard, M. Andersen-Nexø, Henrik Pontoppidan m. fl.

Vi kunde dog, inden vi gaar videre, have Lyst til at gøre Læserne opmærksom paa, at de to Aakjær og Skjoldborg er for os og vor Bevægelse de mest betydelige. Derfor har vi saa udførlig dvælet ved dem og deres Bøger.

Af de Dusin Takskrivelser, vi har modtaget derfor, skal vi kur her anføre en:

Kære Redaktør Westergaard.

Du skal have Tak for de gode Artikler om vore egne Forfattere! Det er uhyre interessant at faa et Indblik i hvilke Forhold, de er opvokset, og hvorledes de arbejder dem fremad og opad til nogle af vore mest efterstræbte og yndede Digtere.

Paul Ronnacher,
Fyns Husmandsskole.

Stiftelsesfest i Svejstrup-Afd.
afholdes Søndag den 14. Marts Kl. 6.

Festtalen holdes af Red. Westergaard. Derefter læser Hansen-Røjle og Westergaard op. Til Slut Bal. Der forventes meget stor Tilslutning.

Paa en ny Melodi.
Paa en af vore Højskoler synger Eleverne den kendte Sang „Brat af Slaget rammet" paa Melodien — — „Den glade Enke"!

— — — Det kan næsten kaldes — Blasfemi!

Fra Brønderslev!
I den sidste Maaneds Tid har vi i Omegnen af Brønderslev faaet ca. 100 Holdere til, foruden de mange vi havde forinden. Vort Blad findes derfor nu næsten i hver Hus og Gaard.

Disse mange Holdere vilde vi gerne anmode om at købe hos vore averterende der i Byen.

Hr. Holger Sinding, der jo har en af de største bedste Forretninger og har altid averteret hos os, og derfor bør alle købe hos ham — ogsaa fordi de er vis paa at faa gode og billige Varer.

Ligeledes henleder vi Opmærksomheden paa to andre averterendes udmærkede Forretninger, Hr. Skomager og Træskohandler Jens Mogenstrups og Hr. Urmager Horseby.

Køb altid hos disse averterende!

Smaa Historier.

Mellem Hunde.
— Jeg har ladet mig fotografere sammen med mine to Puddelhunde. Kan de kende mig, Frøken?

— Vist saa! Er det ikke dem, der sidder i Midten?

Hyggelige Udsigter.
Barber-Kunden: Hvorfor snuser deres Hund saaledes op ad mig?

Barberen: Undertiden falder der et lille Stykke Øre af, det holder den saa meget af.

Kradseri.
— Der er en Hund, der kradser paa Køkkendøren.

— Nej, det er bare Kokkepigen, der skriver til sin Kæreste.

Et godt Menneske.
Menneskeæderen (smaskende efter at have ædt en Missionær): Det var i Sandhed et godt Menneske!

Mener Du,

at Tyendebladet er godt og værd at arbejde for og garantere en god Fremtid, saa forsøg at skaffe det en ny Holder, og har Du Raad dertil, da tegn dig for en Aktie paa 2 eller 5 Kr.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Folk søges

1ste Maj 1909 til et Gods som bruges af Ejeren, 1 gift Malkerøgter og en gift Mand til at rense og fodre. I Fald begge Konerne vil malke da Løn 1000 Kr., 1 Mejeripige, 1 Mellempige, som vil malke et Hold Køer, Løn 300 Kr., 1 ugift Malkerøgter Løn 425 Kr. 125 Malkekøer ikke Entreprise. Billet, mrkt. „Sydsjælland", modtager Tyendebladets Kontor.

En flink Karl

i 16—17 Aars Alderen kan til 1. April eller Maj faa Plads hos

Axel Jacobsen,
Lystrup pr. Lystrup.

En flink, yngre Pige

kan faa Plads ved indvendig Gerning til 1. Maj 1909 paa Randev Mejeri pr. Neder Randlev St.

M. Andersen.

Fodermester søger Plads.

Som saadan søger en ældre Karl Plads til 1ste Maj helst et Sted, hvor vedkommende ikke skal malke, og kun for Sommerhalvaaret. Har været 15 Aar ved Faget og i denne Tid kun haft 2 Pladser. Eget Værelse ønskes.

Billet, mrkt. „Sommer", bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af nogle Dage.

En yngre Pige

kan til 1. Maj faa en god og vellønnet Plads hos

Gaardejer R. Westergaard,
Gamborg pr. Kauslunde St., Fyn.

Skrædersvend

søges straks. Stadigt Arbejde.

J. Nielsen.
Hadsten.

Fodermester.

Som saadan søger undertegnede Plads til 1. Maj paa en almindelig Bondegaard. Jeg vil paatage mig Malkning af 8 a 10 Køer. Gode Anbefalinger fra tidligere Pladser haves.

NB. Eget Værelse ønskes.

Kr. Kristensen,
p. T. Køng Højskole,
Glamsbjærg St.

En Dreng

i Konfirmationsalderen kan faa Plads til 1. Maj hos

Gaardejer Peter Sørensen,
Stautrup.

Tyende

anvises gode Pladser til høj Løn.

C. Christensen,
Stadsfæstemand,
Vestergade 19, Aarhus.

Husmand.

En gift Husmand, hvis Kone kan hjælpe til i Roer og Høst, kan til 1. Marts eller 1. April faa Plads paa Ingerslevgaard pr. Hasselager St.

P. Brandt.

En Karl

i 16—17 Aars Alderen, som vil malke, kaa faa Plads straks. God Løn gives.

Forpagter Andersen,
Brabrand Præstegaard.

Gift Fodermester.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Maj 1909, helst et Sted, hvor der kun malkes to Gange daglig. Fri Hus og Brændsel ønskes. Jeg er 33 Aar gammel og har Anbefaling fra lignende Pladser. Besætningen ønskes helst i Entreprise. Mulige Tilbud tilstilles Fodermester **M. Jacobsen,** Stribgaard pr. Strib.

En Karl,

som vil følge et Par Heste, kan straks faa Plads hos

Vognmand **Jens Nikolajsen,**
Klelund pr. Holsted.

En flink, ung Karl,

ca. 17 Aar, der er vant til alm. Landbrugsarbejde, kan til 1. Maj faa en god Plads i Vejleegnen.

H. Monrad,
Stenagergaard pr. Ølholm.

Folk søges

til en Herregaard nær Præstø.

1 gift Malkerøgter, hvis Kone kan og vil malke, 1 ugift Malkerøgter.

2 Piger, som foruden at malke et Hold Køer, vil holde Mejeritøj samt nogle Værelser i Orden.

Til en Gaard nær Odense:

1 helst lidt ældre Staldkarl.
2 Landbrugslærlinge.
1 gift Daglejer.

Kun ordentlige Folk antages ved Henvendelse med Lønfordring i Løbet af 5 Dage til

Fodermester **H. C. Henriksen,**
Engelsborg pr. Fjenneslev.

En velanbefalet, ædruelig Karl

kan faa en god og vellønnet Plads i Ølsted Kro pr. Horsens til 1. April.

C. Foldberg.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning fra 25 til 50 Malkekøer, enten i fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

Karl og Pige.

En yngre Karl og en Pige kan faa Plads fra 1. Maj hos

Grdm. **R. Christensen,**
Jænstrup pr. Thurby,
Sjælland.

Plads søges.

En Karl søger Plads som Kørekarl i Aarhus Omegn, i Mangel deraf som Arbejdskarl paa en større Gaard.

Anton Sørensen,
Hørningaard, Hørning.

Undervisning.

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Ribe Mælkeriskole.

Kontrolassistenter — mandlige og kvindelige — og **Mejerister** uddannes April—Juli. To Elever lempet Betaling. **S. H. Salling.**

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

„Hvad Nyt mon her times til Huse, siden min vakre, absternasige Svigersøn, Lehnsmanden fra Aakjær, og min stolte Datter, Sophie, nedværdiger sig til i denne Højtids Aftenstund at besøge deres fattige Fader og Svigerfader?" ytrede omsider Niels Drefelt, idet han lod sit spørgende Blik glide Stuen rundt, medens han vedblev:

„Give den hellige Guds Moder, at min Svigersøn kom med Fred i den hellige Aftenstund, saa skulde han være mig hjærtelig velkommen".

En kort Stund derefter blev Døren til Stuen aabnet paa vid Gab, og over dens Tærskel traadte en Mand og en Kvinde, han med faste Fjed og klirrende Sporer, hun med svajende, raslende Kjoleslæb. De hilste begge fornemt og overmodigt til alle Sider, medens de gik over Gulvet lige hen til den gamle Niels Drefelt, der havde rejst sig fra sit Sæde og nu stod i en noget foroverbøjet Stilling, som for med værdig Afstand at tage mod sine Gæster.

Den fremmede var en stærk bygget, bredskuldret, undersætsig Mand med et rødligt Ansigt, hvori bydende Trods og jærnfast Vilje stod præget i alle Træk. Hans Øjne var store, matte, vandblaa og rullede vildt hid og did som et Rovdyrs, der søger efter Bytte. Hans Paaklædning var statelig efter den Tids Skik og Brug. Paa Hovedet bar han en Fløjlsbaret med en mægtig hvid Fjer, der hang og svajede ud til den ene Side. Han var iført en spraglet Kattunstrøje eller Vams med Pufærmer, sammenholdt under Hagen med et gyldent Spænde.

Manden var Lehnsmanden til Aakjær Beder Ebbesen Galt, Medlem af Rigsraadet, Herre til Palsgaard og Thyrestrup og efter Sagnet en Sønnesønsøn af Niels Ebbesen til Nørreris.

Ledsagerinden var hans Hustru, Sophie Nielsdatter Drefelt, den gamle Niels Drefelts Datter, en fager Kvinde i Livets kraftigste Alder og klædt i Maar og Pelsværk fra Top til Taa.

„I hvad Anledning ser jeg Eder, Hr. Svigersøn, under mit ringe Tag? Men i hvad Anledning I end kommer, skal I dog være mig hjærtelig velkommen i denne hellige Aftenstund", udbrød den gamle Niels Drefelt, medens han til Velkomst rakte dem begge sine Hænder i Møde og vedblev:

„Sid hen til Bordet, Hr. Svigersøn, og smag paa Juledrikken".

„Tak, den, som byder", svarede Lehnsmanden med et stolt Buk og satte sig paa Bænken lidt fra Svigerfaderen og Gaardsfogden, greb Mjødkanden og lod dens Indhold smage sig godt i et Par dygtige Drag af den varme Drik. Derefter drog han Vejret tungt, medens han sagde:

„Anledningen til mit Besøg er — hm", — hans Tale fik ved disse Ord et haardt Tonefald — „hm, Anledningen er, at jeg kommer til Eder i Aften for at fordre Forklaring af Eder, min Svigerfader, af hvad

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov ved Aarhus.
Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).
Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Ry Folkehøjskole, Ry St.
(ved Himmelbjærget).
Pigeskolen aabnes 3die Maj.
Rasmus Bording.

Aarhus.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i
- - Nationaltrykkeriet, - -
(„Tyendebladet"s Trykkeri),
Rosensgade 24 — Aarhus.

Jysk Morgenblad
Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.
Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**
Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Bl. Annoncer.

Midtfyns Kredsforening
indbyder herved til **3 store offentlige Møder** med Foredrag (Emne: Arbejderungdommens Opgaver) og Deklamation af Holger Drachmanns bedste Digte ved Elna Bjarnholt samt humoristisk Oplæsning af A. P. Bjarnholt (alle Fortællingerne nye)
Fangel Forsamlingshus Lørdag den 6 Marts Kl. 8, Freltofte Søndag den 7. Marts Kl. 2 i Brugsforeningens Sal, og i Dalum Forsamlingshus samme Dag Kl. 8.
Ikke-Medlemmer 25 Øre, Medlemmer 15 Øre.
10 Minutter over den fastsatte Tid lukkes Dørene
Bestyrelsen.

True Afdeling
afholder stort offentligt Møde paa Brabrand Konditori Lørdag Aften den 27. Februar med Søren Hansen, Tilst, som Taler. Efter Mødet fæle Kaffebord med Oplæsning af Aksel Gregersen, og derefter holdes Generalforsamling, hvor der skal vælges Repræsentanter til Kredsforeningens Repræsentantmøde og Kongressen samt 3 Bestyrelsesmedlemmer. Salen bliver opvarmet. **Bestyrelsen.**

Følle.
Følle Afd. afholder offentligt Møde Søndag den 28. ds. A. C. Randers og Hansen-Røjle taler. Alle maa møde!
Formanden.

Ågård højskole ved Kolding.
Sommerskole maj og juni. Skolen kan søges af elever med amtsunderstøttelse. Elevforeningen hjælper enkelte ubemidlede Skoleplan sendes.
V. Brücker.

Kalundborg.
Red. Westergaard taler følg. Steder:
I Ellede Forsamlingshus Lørdag den 6. Marts. Emne: Vor Bevægelse.
I Tømmerup Søndag den 7. Marts Kl. 8. Emne: Aakjær og hans Bøger.
Til disse Møder indbydes alle. Agiter for god Tilslutning.

En god Malkeged
staar til Salg hos undertegnede; skal læmme sidst i April eller først i Maj.
Arbejdsmd. **Andreas Jeppesen,**
Holmstrupgaard pr. Brabrand.

Min Barber & Frisørstue anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.
Med særdeles Agtelse
Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Nyeste Skosaale-Ekstrakt
bevirker, at Saalerne bliver 2 Gange saa holdbare, **behagelige og elastiske.** Alle unge, **der danser, bør især gøre sig den Tj neste at prøve et Glas** (deri til 3 Par) til 85 Øre. Anv. medfølger. Tilbud t er kun for Tjenende, som derfor alle maa benytte det. — Gør et Forsøg! Skriv til
O. C. Andreasen,
Ulslev, Nykøbing F.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag tilbydes.
Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.
Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Skal De købe
Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos
P. Svendsen,
Tlf. 123. Storehedinge.

Fotografier!!
Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Abonnér paa Tyendebladet.

Grand J og Kongens Foged — den Klud — Knud Mogensen Løvenbalk paa Lovestrup*), i offentligt Selskab har vovet at tale ilde om mig og mine Handlinger, al den Stund disse er paa Lovlighedens Grund".

Efter disse Ord tog han sig en ny Slurk af Kanden, men derefter satte han den saa haardt mod Bordpladen, at det gav en rungende Genlyd i Huset og Kandens Indhold skvulpede over og flød til alle Sider henad Bordet.

„Eders Talemaade tager just ikke den allerpæneste Begyndelse", sagde Fru Sophie, der var bleven staaende bag ved Peder Ebbesen omme paa Gulvet. Idet hun blidt lagde sin Haand paa sin Mands Skulder, vedblev hun:

„Husk paa, hvad Du lovede mig, den Gang vi red herned. Lad mig nu se, min Husbond, at Du ikke faar de Galters hede Blod for meget i Kog. Men i hvad Du end foretager Dig, saa far med Læmpe mod min gamle Fader, og", her drog hun et dybt Suk, „fremfor alt, lad ikke denne glade Julekvæld blive en Sorgens Aften".

*) Det nuværende Rathlousdal.

„Hold din Mund, Sophie", svarede Peder Ebbesen barsk, idet han drejede sig halvt om mod sin Hustru og vedblev: „Gaa Du nu ud til din Moder i Fruerstuen og lad mig tale for mig selv. Jeg er ingen Nathue".

Sophie fjærnede sig, derefter blev der et Øjebliks Stilhed i Stuen, men saa tog den gamle Niels Drefelt Ordet igen, idet han sagde i en kort og bestemt Tone:

„Fordi at jeg mistykker dine Handlinger, al den Stund de sommetider ikke er af den pæneste Art".

„Men J burde dog være den sidste, der skulde sætte Pletter paa Eders egen Svigersøns Ære, thi vid, at det er en daarlig Fugl, der besudler sin egen Rede", raabte Lehnsmanden med stigende Iver, medens han paany slog Kanden fast mod Bordet.

„Nok muligt", svarede Niels Drefelt og rejste sig med Værdighed, medens en Vredesrødme farvede hans gamle Kinner røde, idet han vedblev:

„Men naar J fremdeles farer frem med Vold og Uret, saa er det mig en Umulighed at vaske Eders skidne Pletter rene, og man er nødt til at pibe med de Hunde, man er iblandt".

Niels Drefelt talte sig selv varm, og hans Stemme fik et haardere Tonefald, medens han vedblev:

„Husk forgangen Jul, da J tilranede Eder en Del af de Toftum og Thorupvolde hidtil underliggende Marker, den Gang J i Selskab med Djævlen*) red Markskel mellem Thyrastrup, Toftum og Thorupvoldes Jorder en hellig Julemorgen, medens de hellige Patere sang Højmesse i Søvind Kirke".

Den gamle Niels Drefelt tav, drog Vejret tungt og saa fast paa sin Svigersøn, der ogsaa havde rejst sig og stod med Mjødkanden i Haanden, snappende efter Vejret og dirrende af Galskab. Kun Knud blev siddende stille og roligt uden at forandre en Mine, medens den amle vedblev:

„Nej, J er en slet Karl, Hr. Svigersøn, hvem enhver rettænkende Mand bør blues ved, der nu i Eders kætterske Vanvid træder den rene Guds Helligdom under Fødder ved at lægge Ulv og Sødrup Kirker i Hadsherred og Aaes Kirke i Voer Herred fuldstændig øde.

Men dette ligner de Galters trodsige Slægt,

*) Gammelt Sagn.

Offentlig Maskerade

afholdes i Fjeldsted Forsamlingshus, Søndag den 28. Februar, Kl. 7. Demaskering Kl. 9. Derefter **offentlig Bal.**

P. F. V.
K. Laursen.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Om kort Tid udkommer:

Den nye Folkesangbog

for

Landarbejdere og Husmænd.

Udgivet af

Tyende- og Landarbejderforbundet.

Bestillinger maa indsendes snarest til Kontoret, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

Telf. 108. Køb Telf. 108.

Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos

Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Lurifax-Turne

Den Vejfarende: Hvor agter Du Dig hen, højstærede Hr. von Lurifax?

Lurifax: Hvor jeg agter mig hen? Selvfølgelig agter jeg mig ud paa Agitation for Tyendebladet! Hvor skulde jeg vel ellers agte mig hen? Bladet koster jo kun 40 Øre for over 2 Maaneder, og derfor kan jeg tegne saa mange, jeg kan møde!

„Komet"-Cyklen.

Den bedste Cykle i vort Land er ubestridt „Kometen".
det siger hver fornuftig Mand,
der blot én Gang har set'en.

Men har han saa „Kometen" kørt,
da vil han henrykt sige:
„Ej bedre Vare er der ført
i noget andet Rige".

Mit Raad til den, der leder om en fiks og god Maskine,
er derfor dette: „Skynd Dem, kom og køb Dem en af mine".

Mit Lager er for Tiden stort
hvad Cykler anbelanger,
samt Lygter, bedste Kvalitet,
og prima Dæk og Slanger.

Ærb.
Jens P. Christensen,
Sierslev,
Storehedinge.

Køb
Klæder
hos
Jens Kjeldsen,
Vester-Voldgade 5, København.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt.
Clermontgade 27, Roskilde.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge

(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i **Fotografier.**

C. Rasmussens Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

Vore Annoncerpiser:

For Annoncer om:

Undervisning	10	Øre pr. Linie.
Rabat: 25 %		
Pladser	10	„ „ „
Møder	10	„ „ „
Forretninger	10	„ „ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.
Annoncér i „Tyendebladet"!

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.

der aldrig har bøjet sig for andre Love end den, der sidder i Sværdodden, og derfor vil ogsaa I engang lige som Eders Fædre ende i Ugudelighed med brat Død uden Absolution og Pønitense".

„Og dette vover I, min Svigerfader, at dutte mig paa? Jeg, en Ætling af Strangernes og Galternes berømmelige Slægt. Men dette tager jeg ved den hellige Guds Død ikke imod".

Peder Ebbesens Øjne rullede vildt, han greb den tunge Mjødkande og hævede den i Vejret i den sitrende Haand, medens han vedblev med hæs og stammende Mæle:

„Mine Forfædre har alle været gudhengivne og agtværdige Mænd, der alle er døde en pæn og hæderværdig Død, og I skal nu ske al Landsens Ulykker, fordi I, gamle Usselryg, vover at sætte urene Pleder paa vor adelige Slægts Skjold".

Efter disse Ord slog Peder Ebbesen den gamle Niels Drefelt lige i Tindingen med Kanden, saa at den gamle Mand med en rallende Lyd sank kraftløs tilbage mod Panelet.

Men i samme Minut fo'r Gaardsfogden op fra sit Sæde, og i næste Øjeblik laa Lehnsmanden fra Aahjær sprællende og brølende paa som et vildt Dyr fastklemt til Gulvet af to kraftige Arme.

Der blev i samme Stund stor Uro og Allarm i Huset. Kvinderne, den gamle Fru Drefelt, Fru Sophie og Ternen Hella jamrede højlydt og græd, medens de hjalp den gamle Niels Drefelt til sit Leje.

Medens Kvinderne var beskæftiget med Niels Drefelt, kæmpede Gaardsfogden med Peder Ebbesen. Den stærke Karl maatte opbyde al sin Kraft for at holde den til Rasteri bragte Lehnsmand nede mod Gulvet.

„Slip mig, din Satan", hvæsede Lehnsmanden, „ellers skal Du, din usle Træl, komme til at dingle i det højeste Træ, der findes i Thyrastrups Skov".

„Nej", svarede Knud, saa længe Eders Vise gaar med den Tone, I nu synger den i, slipper jeg ikke, al den Stund I saa nemt kunde faa i Sinde at afstedkomme flere Ulykker".

„Hold Mund, Gabflab", hvæsede Peder Ebbesen, medens han begyndte at tabe Kræfter, men vedblev alligevel hæst og trangt:

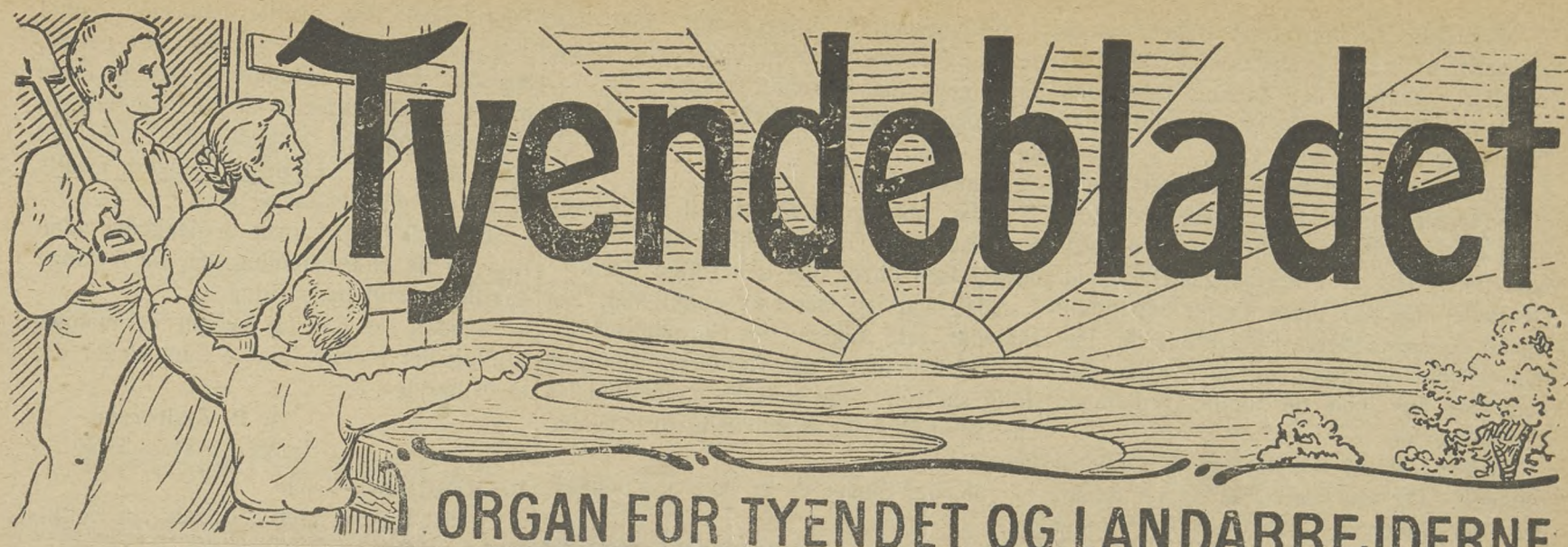
„Jeg skal lade Næse og Øren skære af dig, dit Spektakel, og dine Øjne udstikke bagefter til Skræk og Advarsel for alle ligestillede Trælle og Hallunker, der vover at lægge sine urene Hænder paa og øve Vold mod en adelig og velbyrdig Herre".

„Det er forsanden saare skønne Forhaabninger, I tilbeler mig, Hr. Lehnsmand", svarede Gaardsfogden, idet han paany gav sin Modstander et nyt Tryk mod Gulvet og vedblev: „Jeg tror forvidst, at Viljen til at faa mig ukadeliggjort, den har I, men I fattes i denne Stund Evne dertil, og jeg betvivler højelig, om I nogen Sinde faar den".

„Naa, det mener Du, dit Asskum", ytrede Peder Ebbesen og snappede efter Vejret, medens han paany foretog Kraftanstrængelser for at frigøre sig fra Knuds jærnfaste Tag, men han vedblev dog at fremstøde følgende:

„Havde jeg saa sandt i dette Øjeblik Lejlighed til at faa min Puf af Skeden, saa skulde jeg straks paa Stunden vise dig, hvor dit Hjærteblod sidder.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard

Nr. 75. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 7. Marts 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885. | 3. Aarg.

En kuet Slægt —

Mel.: Hr. Peter kasted Runer.

En kuet Slægt sit Blik mod Lyset retter,
og Kundskabssolens Straaler os forjætter,
at Livets Værd ej tabes
i Døgnets Slid for Brød,
men bedre Tider skabes
til Hjælp for Folkets Nød.
Enig staar vi, naar Kampen hærger,
Enighed om vor Arne værger,
Enighed!

Hvor mange Readre stod i enig Skare
og lagde Kraften ind mod fælles Fare,
der maatte Viljen hærdes,
der blev den haard som Staal,
igennem Strid vi færdes
imod vort høje Maal:
Ærlig Løn, — gammel Uret styrtet —
Held for dem, som skal bære Byrden,
Held for dem!

Og har Du fulgt Din Samtids store Længsel,
om Lys for dem, der bor i Savn og Trængsel,
et Offer Du har evnet,
som gør den svage stærk,
en Uret Du har hævnet
med Broderskabets Værk.
Fremtidsdaad blev et Fristed givet,
gode Kaar føres ind i Livet,
gode Kaar!

Christen Bundgaard.

Vi præsenterer her for vore Læsere et Billede af vor tredie sociale Digter, Christen Bundgaard. Det, som gjørde denne Mand kendt langt ud over vort Hjemlands Grænser, er hans første og forikke saa uhyggelige Realistværk. Og det er just Livet — Livet i al sin kolde og trøstesløse Virkelighed Med en glødende, uforsonlig Harme og med en genial, gudbenaadet, stilistisk Evne er denne Bog skrevet, og derfor efterlader den Indtryk, som aldrig glemmes.

Ja, derfor vil den leve, naar saa mange andre tusinde Bøger forlængst er døde og glemte; thi ligesaa lidt som Livet forgaar, ligesaa lidt forgaar eller udslettes de Tanker, som er baarne af selve Livet, og derfor baner Vejen for dettes Krav.

H.-R.

Kredsorganisation.

—o—

For at vor Bevægelse i den kommende Tid kan vinde god Fremgang og for at vi kan underbygge det, vi har vundet, er der særlig to Ting, vi maa se at faa taget i Brug. Det er vore Kontrakter og Kredsorganisation.

Det viser sig nemlig, at det er umuligt for vort Forbund at staa i nogen nær Forbindelse med de enkelte Afdelinger, efter at vi har faaet et saa stort Antal, derfor maa vi nu lære særlig at benytte os af Kredsorganisation.

Disse Kredsforeninger kan særlig støtte de af vore Afdl., som staar paa svage Fødder.

Foreløbig har vi oprettet en Del Kredsforeninger, men der er stærk Trang til flere. I Mørkeegnen har vi en Kredsforening, som omfatter de 4 stedlige Afd., og desuden har vi en anden for Aarhusegnen, som omfatter 6 Afd. i den Egn.

Paa Fyn har vi to Kredsforeninger, Midtfyns, som omfatter de tre Afd Fangel, Hjallese og N. Lyndelse. Disse Kredsforeninger arbejder stadig udmærket til stor Held for de mange Afdelinger, som staar deri.

Endvidere har vi en Kredsforening paa Vestfyn, som engang bliver vor største og bedste, naar alle Afdelinger slutter sig til den. Før Kongressen vil der blive afholdt et Kredsmøde i N. Aaby. Der maa alle vore vestfynske Afdelinger tilsende Repræsentanter eller lade deres Bestyrelser møde.

Paa den Egn har vi jo Afdelinger i Vejlby, Kauslunde, N. Aaby, Udby, Husby, Tanderup, Gjelsted, Fjeldsted, Skovshøjrup og Balslev. Det er ialt 10 Afdelinger, som alle ligger nær ved hinanden og som derfor kunde have stor Fordel af en virksom Kredsforening. Den nuværende Formand er Richard Hansen, Fjelsted.

I Københavns Amt har vi en Kredsf., som omfatter Taastrup, Glostrup, Herstedvester m. fl.

Der kunde endnu være god Grund til at danne mange flere Kredsforeninger. Jeg skal saaledes nævne Langeland Vi har der 3 gode Afdelinger: Lindelse, Tryggelev og Nordlangeland. Disse tre kunde danne en udmærket Kredsforening!

Endvidere i Midtsjælland, af vore Afd. i Terslev, Gørslev, Sorø og Fjenneslev. Og for Østsjælland af vore Afd. i Faxe, Rohote, Atterup og St. Hedinge. Desuden i Nordvestsjælland af Tømmerup, Rørby, Svinninge og Hørve-Vallekilde. De har begyndt Arbejdet derpaa. (Se omst. Annonce!)

Kongressen maa have oprettet ... eninger. Naar det er sket, maa vi gaa videre og faa oprettet Kredsforeninger i Nordsjælland (Frederiksværk og Skævinge), Sydvestfyn (Kjøng og Barløse-Taarup), Nordfyn (Roerslev), Østfyn (Refsvindinge), Vendsyssel (Brønderslev).

Forinden vi begynder derpaa, maa vi dog forsøge at faa oprettet en eller to Afd. til de enkelte Steder.

Som sagt: Kredsorganisation er et Arbejde vi i den kommende Tid maa slaa stærkt ind paa Lykkes det for os, og lykkes det desuden for os, i de enkelte Kredse at finde en dygtig Fører, saa vil vor Bevægelse gaa en Glanstid i Møde. For Tiden mangler vi dygtige Førere og Kredsforeninger, men begge Dele maa og skal komme.

I næste Uge skal jeg skrive en Smule mere om Kredsforeninger og deres Arbejdsmaade og Fordelen derved.

Carl Westergaard.

Herregaards. Arbejderen.

—o—

Et Afsnit af „Gyldholm".

Hver Dag faar den ny Mand med Posten Bladet „Socialisten". Og dette er særegent. Ellers er det kun Kammerherren, der faar Blade paa Gyldholm. Det er, som den ny Mand alligevel staar i Forbindelse med noget ude i Verden gennem dette Blad. Og han er helt syg efter at faa fat i det.

Hver Dag har han noget at læse op af „Socialisten". Det er det samme, som han fortæller. Akkurat det samme læser han for dem. Og de kan selv læse det. Paa Tryk staar det for deres Øjne,

En Dag har han faaet udleveret Bladet af Landposten omme bag Laden, hvor Husmændene er i Færd med at køre en Jordvold bort. Det er Formiddagsmellemmad. De sætter sig paa deres Trøjer bag nogle Buske og spiser deres Fedtebrød, for Jorden er kold og fugtig, og de strækker Benene fra sig med de tunge, jordklinede Træskostøvler.

Den ny Mand skynder sig at tygge af Munden, Og saa læser han op for de andre, der sidder og lytter paa Diget under Risbuskene, gumlende og plirende.

Han er midt i en Artikel om det 19de Aarhundredes Tyranni, da Ladefogden, der er kommen til, udbryder: „Det Smudsblad skal vi snart faa udryddet!"

„Du skulde søge dig en Plads ovre ved de sorte . . . ."

„Fat igen!" kommanderer Ladefogden.

Saaledes er det hver Dag. Der er med denne Husmand kommen noget nyt til den gamle Gaard. Altid er der Uro omkring ham. Og stadig smaa Scener. Hver Dag.

Det er ganske spændende. Men alle har en Følelse af, at det kan ikke blive ved i Længden.

Selv er han lige livlig og lige ubekymret.

Men det begynder at mudre forneden.

Amalie har faaet en Mistanke om, at det ny Par Folk ikke er gifte, rigtig gifte. Hun siger det til Sowskjesten og Sowskjesten meddeler det til Bolette, og Bolette lader det gaa videre, saa Rygtet farer frem og tilbage mellem de lave, graa Huse, og der lyder en Knævren som fra mange Telegrafapparater.

En Sky over hans Hoved.

Kammerherren møder Forvalteren. „Holder han dette Pøbelblad endnu?" spørger han.

„Ja."

„Men har De da ikke forbudt ham det, Menneske!" Kammerherren er utaalmodig.

„Jo, men han spurgte mig bare, om jeg ikke vilde laane nogle Eksemplarer, saa vilde jeg forstaa, at det var det eneste Blad, der skrev Sandheden . . . . Han er Fanden skal gale mig den værste, jeg endnu har haft med at gøre!" bryder Forvalteren ud.

Kammerherren gaar urolig frem og tilbage. „Ja, men sig, at j e g forbyder det!"

„Jeg har sagt det — men han bad mig hilse, at Kammerherren kunde bare passe sine egne Kartofler!"

„Hm! — Hvad bliver det for Tider, Hansen! — Har man dog hørt Mage! . . . De Folkeforførere!" — Kammerherren truer med sin Elfenbensstok ud i Luften. „De maa fjærne den Mand, Hansen! Snarest muligt! Men" — han tænker sig om — „men ikke brutalt, Hansen, ikke brutalt. De ved, jeg foretrækker den humane Fremgangsmaade."

Saa er det en Dag, der køres Stak ind.

Kammerherren kommer ovre fra Fasangaarden i sin brune, engelske Dragt med Diamantnaalen blinkende i det sorte Slips.

Da han drejer om Hjørnet af Tyrestalden, ser han Folkene staa ganske rolige med rette Rygge uden at røre en Haand til noget, bare lyttende. Og den ny Mand staar oppe i Stakken i sin Bluse, der er revet ud ved Haanden, som han strækker frem, medens han taler.

Kammerherren bliver rød. Men han paaskynder dog ikke sin Gang; han holder det langsomme, værdige Tempo.

Folkene flyver og farer i Arbejdet, da de ser ham.

Han standser.

„Hør, min gode Mand, vil De behage at forlade min Gaard øjeblikkelig!" Sindsbevægelsen dirrer bag den rolige Form.

„Ja, naar jeg faar Løn indtil Maj, saa skal det være mig en ren Fornøjelse!"

„De kan hæve paa Kontoret. Imorgen tidlig skal en Vogn køre Dem, hvorhen De vil. Men De maa øjeblikkelig forlade min Gaard!"

„Ja, den Slaverede er ikke saa behagelig."

Men De er jo uartig, Mand! Forstaar De ikke, at De er uartig!"

„Jo, men De kan tro — den bliver s'gu værre endnu!" smiler den ny Mand.

Da taber Kammerherren et kort Minut sin Beherskelse. Han ryster. Snart er han rød, snart hvid. Han løfter sit Blik opad, som han søgte Bistand:

„At man skal taale dette! At man ikke kan sætte saadan en Slyngel fast!" næsten hvæser han ud mellem de sammenknugede Tænder — og gaar hastigt.

Men den ny Mand siger efter ham:

„Ja, det er kedsomt, at Træhesten er afskaffet!"

Det giver et Ryk i hans Skuldre, men Kammerherren fortsætter dog uden at vende sig.

Per Holt ser paa den ny Mand med en luende Beundring i sine sorte, glansfulde Øjne.

Men Kræn Sows siger medfølende: „Nu er du da ulykkelig, bitte Mand!"

„Ok Herregud, I sølle Mennesker!" er det smilende Svar. . . . I tror vist at Gyldet Skib? Naa vi vaagne!"

— Næste Dag faar den ny Mand sit Flytteskrammel stablet paa Vognen.

Der gaar en Vej udenom Gyldholm. men der gaar ogsaa en Vej igennem Gaarden. Kusken lover at vælge den sidste.

Idet nu Vognen svinger ind mellem Gavlene af et Par sammenstødende Udhuse, tager Manden Harmonikaen frem og stemmer op:

Snart dages det Brødre, det lysner i Øst — . . .

Og inde mellem den gamle Gaards Længer gjalder og genlyder den oprørske Sang, saa Folk staar stille ved Arbejdet.

Men Kammerherren, der er paa Vejen, vender brat om og fjærner sig ind i Parken.

Endnu efter at Vognen er kommen ud til den anden Side og ned ad Alleen, kan man ovenpaa Flyttelæsset se den bortjagede Husmand ivrig trække Harmonikaen ud og ind og høre Omkvædet:

. . . . til Arbejdet! Liv eller Død!

Fra Slagmarken.

—:—

De usle Forhold!

Som et nyt Bevis paa hvor retsløs en Stilling, vi egentlig lever under, skal jeg fortælle følgende:

Jeg tjente ifjor hos Anders Rasmussen, Kallehave. Jeg var der i 8 Maaneder, saa blev jeg uenig med Manden og kom af Pladsen — u d e n L ø n. Jeg søgte ham, men skønt jeg havde soleklar Ret, tabte jeg Sagen, **fordi vi har en bundraadden Tyendelov!** Jeg maatte slide for ham i 8 lange Maaneder uden Løn. Det eneste, jeg fik, var en ualmindelig daarlig Føde og et usselt Hummer at bo i om Natten. Røgteren og jeg klagede ofte, men det hjalp ikke. Fik vi Penge i Forskud, maatte vi købe Mad selv for at leve.

Der gik jeg i over 8 Maaneder uden Løn og fik en Behandling, der var ti Gange daarligere end hans Hund.

Saadan var min og saadan er manges Stilling her i dette Land. Intet Under da, at vi harmes.

A. P. Andreasen,
Formd. for Vrønding Afd.

Fr. Kristiansen-Trust

i Elsborg har igen — trods sin Helligh ed — været paa Krigsstien.

For nogen Tid siden overfaldt han sin Karl med Spark og Bank og truede ham med Arrest.

Karlen blev bange og løb sin Vej. Fr. Kr.-T. gik nu i Seng og tænkte som saa: Naar man sover, synder man ikke!

Dagen efter kom Karlen efter sit Tøj, men sin surt fortjente Løn fik han ikke.

E n A r b e j d s m a n d.

En daarlig Kammerat!

Hos en Bonde i Herstedvester tjener en Fodermester ved Navn Anders Pedersen, som ikke kan regnes til de særlig gode.

Han har altid været Bønderne behjælpelig med at udsprede Historier om mig, og holder han ikke snart inde, maa jeg paa anden Maade torsøge at hjælpe ham.

J. Israelsen.

Skrædder og Bryder.

I Tilst (ved Aarhus) bor en Skrædder, som ikke er af de gode. Baade store og smaa elsker ham ikke og agter ham lidet. Men det har nu ogsaa sine Grunde.

Forleden, da der var Møde i en Sal, som Skrædderen skal tilse, blev han gal over at de vilde danse, saa gal, at han gav et Medlem af Tyendef. en kraftig og knaldende Ørefigen. Men det skulde han ikke have gjort, for da Karlen fandt sig selv igen, tog han Skrædderen i sine to Næver og satte ham med stor Haandfasthed paa en Bænk, saa Skrædderen og Bænken knagede om Kap. Saa sendte S. Bud efter Sognefogden. Da han kom, sagde han til Skrædderen:

Jeg synes, Du skulde holde Dig i Ro og skabe Dig ordentlig!

— — Det samme siger vi ogsaa.

„E n d e r u d e".

Agitationsmødet paa Mørke Højskole

forløb udmærket. Der var mødt over 150 Mennesker.

H a n s e n - R ø j l e indledede, derefter talte Forst. Koldstrup, N. Sørensen, A C. Randers, Lærer Nielsen m. fl.

K o l d s t r u p glædede sig over Bevægelsen, men syntes den satte Skel. Underklassen klagede og raabte altid om Uret, det gør Overklassen ikke, den sætter derfor ikke Skel saadan som Underklassen.

N. S ø r e n s e n syntes, at enkelte Personer (N. Hougaard) der paa Egnen blev for stærkt fremdraget i Bladet.

A C. R a n d e r s: Der er kun en Brøkdel af dem, der burde i Bladet, der kommer der. Afd. i Bendstrup havde aldrig sat Splid. men kun Gaardmændene, da de altid havde optraadt ufornuftig og uden Forstaaelse af de berettigede Krav.

Lærer N i e l s e n: Hvis jeg var Tjenestekarl, vilde jeg ogsaa være med i den Bevægelse!

Hansen-Røjle glædede sig over Nielsens Udtalelser. Han var enig med ham, derimod forstod han ikke Forst. Koldstrup, naar han sagde, det var Underklassen, der satte Skel. Nej, det er de rige der i Kraft af deres Kapital har tilranet sig alle Forrettighederne, som opretholder Skellet, og det er Underklassen, der maa kræve det Skel slettet. Det forbavsede ham meget, at Koldstrup ikke kunde se mere reelt paa disse Ting.

De forskellige Talere havde Ordet flere Gange, og Mødet varede over 5 Timer.

En Tilhører.

Plads-Annoncer.

—:—

Søg Arbejde og Arbejdere gennem Tyendebladet!

—

I Tilslutning til vor Artikel i Nr. 73 om Plads-Annoncer skal vi atter anmode vore mange Læsere om at bidrage deres til, at vort Blad snart bliver det, der har flest Plads-Annoncer.

Det kan gøres paa følgende Maade:

De tjenende maa selv indsende deres Annoncer hertil.

Desuden maa de forsøge at faa deres Husbond til at gøre det samme, naar han mangler Folk.

For det tredje maa de tjenende altid søge Plads hos dem, der averterer efter Folk i vort Blad.

Og for det fjerde maa de faa deres Husbond til at søge Forbindelse med disse Folk, som averterer efter Plads gennem vort Blad.

Vil vore Læsere huske disse fire Ting, saa vil vort Blad snart være det bedste Blad for disse Annoncer!

Og det er jo ogsaa det mest naturlige, da intet andet Blad læses af saa mange Arbejdere.

Tænk over det og faa Arbejdsgiverne til at forstaa det.

Det betaler sig for alle. Vi har jo nemlig ikke Forbindelse med de daarlige Arbejdere og Arbejdsgivere.

Vær forvisset om, at det kun er de ædruelige og dygtige Tjenestefolk, der læser vort Blad.

Desuden kan vi gaa ud fra, at vore fanatiske Modstandere ikke averterer efter Folk gennem vort Blad. De holder sig til „Herregaardenes Annonceblad" og Tante „Ugens Nyheder".

Søg Arbejde og Arbejdere gennem Tyendebladet!

Tyendebladets Redaktion.

N.B. Prisen er kun 10 Øre pr. Linie. For Højskoleelever 6 Øre pr. Linie!

Om Tyendebladet

skriver en af vore Holdere:

Min største Glæde hele Ugen igennem er den Dag, jeg ved, jeg faar „Tyendebladet". Det er som et Lys i mit lille Hjem, og jeg ønsker af mit inderste Hjerte, at det stedse maa vedblive at gaa fremad til Sejr, som det har begyndt, og jeg ønsker det al Held og Lykke og en særlig Tak til Dig, Carl Westergaard for dit store Arbejde i Tyendesagen.

Med kammeratlig Hilsen

Andr. Jeppesen,
Arbejdsmand,
Holmstrupaard pr. Brabrand.

Trældom i Frihedens Navn.

—:—

Lad os for en Gang se Sandheden lige i Øjnene.

Den gamle Husmand derude fra det fede, velstaaende Bondelands fattige Udlodder, fra Hederne og Moserne er sikkert vort Samfunds mest udprægede Slidertype.

Hans Ungdoms og Manddoms dyre Kraft udtømtes i et sejgpinende Slæb — en fortvivlet og som oftest sørgelig forgæves Kamp for at fravriste den karrige Jordlod et nok saa beskedent Udkomme.

Hans Liv formede sig som en stadig given Afkald, ja — en stadig Forsagelse af alt det, som er i Stand til at forskønne og forherlige Tilværelsen, gøre det muligt at leve et værdigt Menneskeliv hævet over Dyrets rent materielle Standpunkt.

Indtil han endelig staar som en udslidt Arbejdsveteran, hjemfalden til Samfundets Naade og Barmhjertighéd.

Man faar uvilkaarlig Lyst til at rette lidt paa disse store, krogede Lemmer, der synes at være groet i et med Arbejdsredskabets livløse Jærn og Træ. Løfte dette jordtvungne, kuede Blik, der ikke synes at udtrykke Sans for andre Værdier end dem, der kan omsættes i lurvede Kobberskillinger. Skrige ind mod disse sløvede Trommehinder, Had og Hævn mod det Samfund, der stjal hans arbejdsskabte Værdier for maaske i Stedet gennem dets fede Præst at byde ham en Seddel i Himlens tvivlsomme Lotteri.

Alt forgæves. Hans Sjæl forynges ligesaa lidt som hans Krop. Han er hjemfalden til Udslettelsens Dom.

Hans Lig er nødvendig til Dannelsen hvis Top den undrende Menneskehed omsider kan naa at skue ind i Frihedens, Lighedens og Broderskabens forjættede Land, og derved fyldes af Kraft og Mod til at sprænge alle Skranker og tage det i Besiddelse.

Det er altsaa Prisen. Den ufattelige dyre Betaling for det menneskelige Fremskridt paa Retfærdighedens Bane.

Og denne slidmærkede Skikkelse med det jordtunge, aandsforladte Blik har dog sikkert engang hørt til Datidens Ungdoms Kærnetropper. Dem, i hvem den personlige Friheds- og Selvstændighedsfølelse gjorde sig i den Grad gældende, at det blev dem en Livsbetingelse socialt og økonomisk at hævde Stillingen som „frie Mænds. Selv om ogsaa Grunden til deres Frihedsslot ved møjsommeligt Fyraftens- og Helligdagsarbejde skulde indvindes ved Opfyldning af Mosens Huller eller Brydning af Hedens Ahl.

Men som Aarene gik og Kræfterne svandt og Skuffelser og Savn, Haan og Tilsidesættelse blev hans Flids bitre Løn, sløvedes Ungdommens Trods og sikre Selvhærdelse. Saa brutalt blev hans Personlighed trampet i Skidtet, at han som graanende Olding med sitrende Hænder og det taknemlige, hundeagtige Blik i Øjet modtager den Almisse, som hans Udbyttere i Form af en lumpen Alderdomsunderstøttelse allernaadigst tilbyder ham.

Ham, som engang med Ungdommens ubrudte Kraft og sikre Tro paa Flidens Sejr kastede sig i Arbejdet for at rydde sig en egen Plads i Samfundet for at hævde Individets Uafhængighed.

Livets Glæde, Nydelse og Skønhed; ingen Pris var Frihedsbrevet for dyr.

Et helt Livs Slid og Forsagelse, — og det formaar dog ikke at sikre ham en økonomisk uafhængig Alderdom. Og dette er et højtkultiveret, kristent Samfund.

— — —

Der var maaske andre af Datidens unge, der i selvopgivende Resignation tænkte som saa: „Skidt, Fanden med det hele. Vi kender vor Skæbne, Modstand er haabløs, lad os derfor se at læmpe os gennem Livet saa let som mulig!" Det blev dem, der rekruterede Landsbyens Indsidderstuer eller Herregaardenes Arbejderrønner. Dem, for hvem ørkesløst Slæb for andre blev Livets eneste Opgave, Flasken og Kvinden dets Nydelse og Fattiggaarden dets selvskrevne Afslutning.

— — —

Systemet er altsaa dette: Det maa ikke være en Mands ærlige Arbejde paa at fremsætte Livsfornødenheder, der giver ham Berettigelse til at leve. Hans Arbejdsfrembringelser stjæles systematisk af Kapitalistsamfundet; og han tvinges til — for at leve — at modtage Almisse. Og dette kalder man Humanitet.

Frihed! Hellige Begreb! Hvilke skændige Forbrydelser begaas der ikke i dit Navn!

Andr. Kristensen.

Bladet og Bevægelsen.

—:—

I Anledning af Redaktionens venlige Opfordring om at skrive til Bladet, vil jeg gerne takke den for den Opmærksomhed, den udviser overfor os. I en Artikel i Tyendebladets Nr. 72 skriver Carl Westergaard, at der er bebrejdet ham, at Bladet var for skarpt i sine Udtalelser. Det synes jeg nu slet ikke, at det er, men paa den anden Der sig saadan. Og Synd, at det forhin-
Indhold og Udstyrelse angaar kan vi være stolte af vort Blad, idet det med Sandheden for Øje og uden at „pynte" paa noget som helst djærvt og aabent taler vor Sag. Det bør ogsaa altid være vor første Pligt at holde os til Sandheden, naar vi skriver til Bladet, særlig i Tilfælde, hvor der bliver fremdraget visse Smaatræk „fra Slagmarken". Om det ikke bliver saa skarpt, det gør ikke noget, det forfejler aldrig sin Virkning. Det skulde jo helst være saadan, at vore Modstandere ikke alene frygtede vort Blad, men at de tillige maatte respektere det. Vi Tjenestefolk kan jo nemlig ikke skrive saadan som lærde eller sagkyndige Folk, idet vi ikke rigtig ved, hvor langt vi tør vove os ud. Og hvis saa en Tjenestekarl har skrevet et saadant Stykke og været lidt skarp i sine Udtalelser, ja saa er der et Vrøvl og Spektakei uden Lige. I et saadant Tilfælde tror jeg nok, at Husmændene og dem, der staar udenfor vor Bevægelse, er nærmest tilbøjelige til at holde med dem, „der kan staa sig", d. v. s. de store. Derimod naar vi passer paa og kun skriver den nøgne Sandhed, vil vore Modstandere føle, at her maa de tie. Det vil give baade vor Bevægelse og vort Blad Respekt ganske særlig hos Husmændene, som vi jo dog gerne skulde have med. I en saadan Bevægelse er der og skal vel ogsaa være to Slags Folk. Nogle begejstrede, frembrusende, andre mere tilbageholdende og forsigtige. Det kan gerne være, at jeg hører til de sidste, men „Ordet er jo frit" for os alle. Her behøves i Grunden slet ikke at holdes tilbage, det gaar trevent nok endda.

Hvorfor staar saa mange Tusinder af Tjenestefolk saa langt borte fra vor Sag? Spørger man dem, svarer de: „Hvad Nytte eller Fordel har vi dog af Tyendeforeningen, det er kun til at stifte Ufred mellem vor Husbond og os. Vi faar en god Kost og en god Løn, og vi har et meget bedre Kammer, end vi har haft saa mange andre Steder". Men til dem vil jeg sige: „Hvorfor tror I da, at disse Forhold er bleven saa meget bedre? Det er jo netop, fordi vor Bevægelse og vort Blad har sat sig i Respekt og tvunget Agrarerne til det. Fordi I er tilfredse i jer Plads, saa maa I jo dog huske paa, hvor usselt mange bliver behandlede. For disses Skyld skulde I gaa med. I kan dog ikke standse Bevægelsen, men kun forhale den".

Carl J. Nielsen,
Rosendal,
N. Aaby Station.

Kongressen.

—:—

Den skal afholdes i København den 8. og 9. April.

—

Skærtorsdag og Langfredag afholder Tyende- og Landarbejderforbundet sin 3. Kongres i Rømersgade 22 i København.

Vor 1. Kongres blev afholdt i Odense den 10. og 11. Februar 1907 og den 2. i Aarhus i Paasken 1908.

Til den første var der kun mødt 20 Repræsentanter, men til den næste var Antallet steget til 75.

Hvor vore Afdelinger endnu ikke har valgt Repræsentanter, bedes de snarest indkalde til Medlemsmøde og faa nogle saadanne valgt.

Hvert Aar i Paasken afholder Forbundet Kongres, hvor alle Spørgsmaal kan drøftes. Til denne har Repræsentanterne og Afdelingsformændene Adgang. Desuden maa alle Afdelinger sende 1 Repræsentant for hver paabegyndt 25 Medlemmer. Hvor der er dannet Kredsforeninger, har Formanden for denne ogsaa Adgang.

Vore Afd. gør klogt i at sende saa mange Repræsentanter, som de har Raad til. Vil de nøjes med at sende en, staar det dem selvfølgelig frit. I saadanne Tilfælde gør de klogt i at vælge deres Formand, da det jo er ham, der maa udføre det største Arbejde.

Jeg haaber, at alle Afd. betaler mindst Rejseudgifterne for deres Repræsentant. Det er jo heller ikke saa meget — ca. 10 a 12 Kr. i Jylland og noget mindre fra Fyn og Sjælland. Det kan selv vore mest fattige Afd. overkomme. Faa derfor i de kommende Dage valgt dygtige Repræsentanter. Sender hver Afd. gennemsnitlig 2 Repræsentanter, vil der i Aar møde over 150 Repræsentanter.

Afd., som ønsker en Sag paa Dagsordenen, maa indsende det til Kontoret **senest den 16. Marts.** Det er nødvendigt, for at alle Spørgsmaal kan blive grundig drøftede i alle Afd., forinden Kongressen.

Den foreløbige Dagsorden ser saaledes ud:

1) Beretning om Virksomheden. (Form.)
2) Regnskabet. (Form.)
3) Tyendebladet. (Red.)
4) Kontraktspørgsmaalet. (Form.)
5) Vor Stilling til Afholdssagen. (Bendstrup Afd.)
6) Kredsorganisationerne, Agitationen og Agitatorerne. (Form.)
7) Børnebeskyttelse. Indledningsforedrag af Hr. P. Sabroe.
8) Lehn og Stamhuse, Indledning af Hr. E. Marott.
9) Fagbevægelsen, dens Opstaaen og Arbejdsmaade. Indledning af Hr. C. M. Lyngsie.
10) Ændring af § 5:
    Indskrænkning af Repræsentanternes Antal til det halve, samt Opkrævning af Rejseudgifterne til Kongresdeltagerne saa alle Afd. bliver lige gode om at bære alle Udgifterne.
11) Valg af Bestyrelse.

Fredag den 9. om Aftenen Social literær Aftenunderholdning, Foredrag af Joh. Skjoldborg. Emne: Personlighed.

Oplæsning af Jeppe Aakjær.
Sang af Saxtorph-Mikkelsen.
Deklamation af Hr. og Fru Bjarnholt.

— — —

Saaledes ser Dagsordenen foreløbig ud. Hvis der bliver Tid dertil, vil undertegnede holde et Foredrag om Landarbejderbevægelsen i 40erne.

Mødet den første Dag begynder Kl. 10 Formiddag.

Carl Westergaard,
Fmd.

Søg Arbejde og Arbejdere gennem „Tyendebladet".

Det betaler sig bedst

Christen Bundgaard.

—:—

Tiden bliver mere og mere demokratisk. Autoriteterne og Aristokraterne maa lide det ene Nederlag værre end det andet. Og det er meget glædeligt!

I gamle Dage var det saaledes, at nogle bestemte var fødte til at være Skribenter og Ledere baade i Samfundsliv og Literatur. Den jævne Mand skulde dengang ikke tænke paa andet end passe sit Arbejde ved Landbrug og Haandværk og saa lade de andre om at styre, tale og skrive.

Saadan er det ikke mere. Autoriteterne bliver mere og mere overflødige, fordi den jævne Mand, Folkets Mand, kan gøre det langt bedre.

Nu er det jo ikke ualmindeligt, at en Husmand bliver Rigsdagsmand og Minister, en Tjenestekarl fra Landet Redaktør af et anset Blad og en Fabriksarbejder bedre Foredragsholder end mange Lærde. Og hvad der er endnu mere glædeligt, er det, at en Landarbejder bliver Forfatter og skriver Landets mest kendte og omtalte Bog.

Det sidste er nemlig Tilfældet med den Mand, som jeg i Dag vilde fortælle en Smule om.

* * *

Christen Bundgaard er født 1880 i den lille Landsby Lyngby ved Skjørping mellem Hobro og Aalborg. Hans Fader var Husmand og Murer. I Hjemmet var der altid fattigt, og da Bundgaard var 8 Aar gl., maatte han ud at tjene. Han var dengang ikke stor og kunde lige løfte Tøjrkøllen.

Arbejdet var haardt. Op Kl. 4 om Morgenen og først i Seng igen Kl. 10 – 11 om Aftenen. Hviletid midt paa Dagen kendtes ikke. Han maatte gribe de tykke Mellemmader og jage ud og flytte og vande Kreaturerne, naar de andre hvilte. Gik det ikke rask nok, vankede der tørre Tærsk i Form af knaldende Lusinger af den gerrige Husbond.

Somme Tider kunde han finde en gl. Avis eller en Stump af en Almanak. Det fortærede han i en Vejgrøft. Men fik Husbonden det at se, vankede der Bank efter Noder.

Saadan forløb hans Barndom. Han sled hos Bønder og Herremænd. Var et Aars Tid Bydreng i Randers, men kom saa atter paa Landet.

Hans Barnesjæl blev hamret haard i dagligt Slid, Prygl og slet Kost.

Men han gav ikke fortabt. Han holdt sig oppe og sled videre

Hans Ønske var at komme til at læse. Det lykkedes ham ogsaa at faa skrabet 150 Kr. sammen, saa han kunde komme paa Højskole. Der kritiserede han baade Undervisning og alt og skulde have været jaget væk af Forstanderen, men Eleverne truede med Strejke, og Forst. tog da sin Lockout-Trusel tilbage, og Bundgaard blev.

Saa fik han Plads som Friskolelærer i Nordfyn. Han var der i hele 3 Aar. Skønt der var 3 Theologer, der søgte Pladsen, fik han den dog, vist fordi han skrev saa godt.

Han kom dengang i en hæftig Avisfejde med Biskop Styhr, og det regnede ned med store Bøder over Bundgaards Hoved.

Saa forlod B. Fyn og tog Arbejde som Gruslæsser ved Banen, Herregaardskarl, Kularbejder i Esbjerg og Jordarbejder ved Gravningen af Odense Kanal.

I Jylland kender han hver Plet — det vil sige, hvor der arbejdes haardt, og hvor det mest utaknemlige Slid udføres af Mænd, som Samfundsspidserne altid ser over Hovedet!

Fra Danmark stak Bundgaard til Tyskland tre Gange. Han arbejdede som Karl og Arbejdsmand, sov i Herberger, arbejdede i Hamborgs vældige Svineslagteri (hvorfra han har leveret en dæmonisk Skildring), drog over Hederne til Oldenburg, til det vældige Westfalen, hvor Storindustrien brøler som en Vulkan, til Skiferbrudene ved Barmen: evig urolig med Proletarens uudslukkelige Higen bankende i Pulsen.

I Westfalen tjente han en Mark om Dagen hos Bønderne. Hans Kost var stegt Flæsk (amerikansk), elendig Kaffe, kogt paa brændt Byg, og en syndig Mængde Kartofler. Kamrene er lidt bedre der end herhjemme, idet de ikke er sammenbyggede med Stalden, men ellers er Fornoldene omtrent ens.

Bundgaard rensede Grøfter hos en Bonde i Marsken for 60—70 Pfennig om Dagen paa egen Kost.

Han gik paa Landevejen med farende Svende. Han læste og tænkte og studerede Mennesker og Forhold. Og endelig

skrev han under mange Genvordigheder sin geniale Bog „Proletarer“ — den voldsomste Bog, dansk Literatur har frembragt de senere Aar.

* * *

Der er en ubetinget Lighed mellem Chr. Bundgaard og Maxim Gorki. Hvad M. G. er for Rusland, er C. B. for Danmark.

Da Bogen „Proletarer“ udkom, skrev Bladet „De tusind Hjem“s Literaturanmelder, Hr. Pastor Falk-Rønne følgende om Bundgaard og hans udmærkede Bog:

„Man kan sige om den Bog, hvad man vil — og man kan sige meget — men et er sandt: den Mand, som har skrevet den, er Digter!“

For vore Læsere er C. B. ikke ukendt. Hans Artikler læses altid med største Interesse. Noget af det bedste er dog hans lille Fortælling, „Lille Juleaften“, som han skrev til vort store Julenumer i 1907. Denne Fortælling er af kyndige bleven sat over det meste af, hvad der til Dato er skrevet paa Dansk.

Det Chr. Bundgaard anser for at være sin Opgave er at faa Menneskene til at glæde sig ved Arbejdet og respektere det som det første, bedste og største.

Hans Anskuelse har han samlet i et Par Ord, han for nogen Tid siden udtalte til en Journalist. Han sagde:

„Jeg vil nødig have, at det, De skriver om mig, kommer til at tage sig altfor mørkt ud. Sagen er, at i vor Tid, der er saa stærkt præget af Arbejde, kan man under alle Forhold finde Glæden i dette. Selve det intensive Arbejde er Jordens Lykke.

Den Nyliteratur, der er i Færd med at bryde frem, og som i de sidste Aar har været intoneret, vil blive en Lovsang til Arbejdet og Arbejdets Ret.

Nu vil man ikke længere gaa udenom Realiteterne. Nu vil man indrette sig paa Jorden i Stedet for at spekulere sig op igennem syv Himle. Nu kommer endelig Naturalismens Tid — den ny Renæssance (Genfødelsen, Livsglæden).

Naturalismen er Livskraft og Arbejdsglæde, udsprungen af Menneskets inderste jordfødte Drift. Naturalismen er et Kultiveringsarbejde, der imidlertid naturnødvendigt maa begynde dernede i Sumpen, hvor Menneskeheden slaar sine Rødder.

Romantiken er nu luftet ud, heldigvis — den danske Nyliteratur er den rene jordfødte Naturalisme.“

— I disse faa Ord er indbefattet et helt Program og dette er Bundgaards.

Han har endnu kun udgivet den ene Bog „Proletarer“, men det er nok til at hans Navn altid vil mindes og sættes i Række med vore øvrige sociale Forfattere. Det fortjener han ogsaa.

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

Tyendeforeningen for Brønderslev og Omegn

afholdt Møde den 6. Febr. 1909. Harald Jensen indledede om „Arbejdernes Kamp frem mod Maalet“. Gav forskellige sociale og politiske Oplysninger. Omtalte Midlerne hvormed Arbejdernes berettigede Krav kunne gennemføres. Derefter Diskussion, hvor særlig Tyendeloven, Karlekamrene og Jordspørgsmaalet mere indgaaende drøftedes. I Diskussionen deltog Tjenestekarl Carl Kristiansen, Arbejdsmand Anders Møller, Harald Jensen og Wictor Hvidberg. Foreningen vedtog at sende en høflig Anmodningsskrivelse ud til forskellige Gaardmænd ect om at forbedre deres Karlekamre, der mange Steder er uudholdelig daarlige. — Ca. 25 Medlemmer overværede Mødet.

Vor Afdeling i True

afholdt Lørdag d. 13. Febr. Sammenkomst i Brabrand Konditori. Hansen-Røjle læste op, hvorefter der var Bal til henad Morgenstunden. x.

Fjenneslev Afdeling

afholdt sammen med Afholdsforeningen et Maskebal den 21. Januar i Fjenneslev Samlingshus. Ca. 140 Mennesker deltog. Vore Udgifter var 38 Kr., Indtægter 58 Kr. — 10 Kr. til hver Kasse.

Med forventet Tilladelse af Leje af Huset og den fornødne Paategning var der god Stemning for at lade afholde et Møde i April Maaned, hvor Fru Elna Bjarholt og Redaktør Westergaard vil blive indbudt som Talere. Datoen vil nærmere blive bekendtgjort. H.

Lime Afdeling

holdt forleden Møde i Mygind. A. C. Randers talte om vor Bevægelse. Grundet paa en meget daarlig Optræden af P. Fuhlendorff, Andigaard, forløb Mødet ikke særlig godt. Næste Gang, naar vi er fri for hans Selskab, skal det nok blive bedre. x.

„Bendstrup og Omegns Tyendeforening“

afholdt Søndag den 14de Februar en stor og vellykket Maskerade med efterfølgende Bal. Der var mange smukke, originale Dragter og Masker, og der herskede hele Aftenen en udmærket kammeratlig Stemning. H. R.

Hr. Gaardejer Korsgaards Foredrag

i Bendstrup d. 13. Febr. var overmaade interessant og oplysende. Han talte i store Træk om Underklassernes Kamp i det sidste Aarhundrede.

Hr. Korsgaard er trods dette, han er Gaardmand, en god Socialdemokrat, og jeg tør paa det varmeste anbefale ham til alle Tyende- og Landarbejderforeninger. Hans kraftige og indholdsrige Foredrag vil man altid have stor Udbytte af at høre, særlig naar man ser hen paa den Veltalenhed og de store agitatoriske Evner, han er i Besiddelse af. A. R.

Vor Afdeling i Følle

afholdt Søndag den 28. Februar et overordentligt vellykket Møde. Hansen-Røjle og A. C. Randers talte. Der var mødt ca. 100 Mennesker, og der sporedes en stærk Begejstring for vor Sag. Det er intelligente og maalbevidste Folk, som vi har derude.

Vor Afdeling i True

afholdt Lørdag den 27. Februar Møde i Brabrand. Hansen-Røjle og Søren Hansen, Tilst, samt A. C. Randers, Benstrup talte. Efter Mødet var der fælles Kaffebord.

Uge-Kronik.

—:—

Aakjær om Poesien.

For nogle Dage siden talte Forfatteren Jeppe Aakjær i Horsens om Poesien og Livet. Han udtalte en Beklagelse af, at Poesien i vort Folk var bleven trængt saa langt i Baggrunden af den golde Materialisme. Folkets Øre for Rim og Rytme har forgrovet sig gennem Tiderne, og vi maa tale smaat om vort Folks høje Kultur, for saa vidt Poesien angaar. Mange Fordomme næres af Mangelen paa Fantasiens Overblik. Det er usigelige Sjæleværdier, der gaar til Grunde, fordi Fantasien ingen Næring faar.

Taleren ønskede, at vort Folk atter maatte komme i Forhold til Poesiens Æventyrverden.

Ny Bog af Skjoldborg!

En Silkeborg-Journalist fortæller:

En hvid Hund, stor som en Kvie, var lige ved at vælte os i Dag paa Gaden.

Jo, rigtig, Dyret var Natvægteren paa Dynæs.

Hr. og Fru Skjoldborg kom da ogsaa gaaende et Par Skridt efter den.

Vi stoppede dem op og spurgte, om der var noget nyt.

— Ja, jeg har solgt 5 Grise i Dag, sagde Husmandsdigteren.

Vi saa misbilligende paa Digteren, ikke fordi han havde solgt sine Grise, men fordi han nok vidste, at det var ikke en af den Slags Nyheder, man putter i Avisen.

Han havde nok selv Følelsen af det, for han gjorde i hvert Fald sin Fejl god ved at sige:

— Ja, og saa har jeg da i Dag indsendt Manuskriptet til en ny Bog, en Samling Fortællinger, jeg kalder „Ensomme Mennesker“.

Ja, se det var da en Nyhed, og den puttes i Avisen.

Aagaard Højskole.

I Annoncen fra denne Højskole stod der fejlagtig Maj og Juni. Der skulde selvfølgelig have staaet: Sommerskole Maj—Juli.

Hvor sørgeligt.

Poul Bjerge har i Ugebladet „Dansk Folkestyre“ skrevet en Artikel om Kongens Besøg i Askov. Artiklen slutter saaledes:

„Egner vi os til at tage imod Kongen og gøre Fest for ham? Jeg vil svare Nej! Naar det gælder om at ordne en Fest, som kan danne en Ramme om Kongen, saa at den fremhæver det kongelige, det pompøse, saa er vi Højskolemænd ikke rigtig paa vor Plads“.

Ja, er det nu ikke sørgeligt? Men den Mangel i Bøndernes Opdragelse faar Højskolen nok snart raadet Bod paa.

Smaa Historier.

1. Storbonde: Jeg begriber ikke, hvor al den Arbejdsløshed kommer fra.

2. do.: Nej, vi har i hvert Fald aldrig taget Arbejdet fra nogen!

*

Et ungt Skuespillerpar fra København har taget Tjeneste paa en Herregaard paa Østlolland, henholdsvis som Malkerøgter og Malkekone.

— Mon de ikke snart indmelder sig i vort Forbund?

Aar 3000.

— De maa sætte mere Kraft paa Chauffør, jeg skal til Middag paa Mars Kl. 5.

— Jeg skal gøre mit bedste, Herre, men Luftskibet er kommet ind i Mælkevejen, og Propellerne er bleven fyldt med Smør.

*

Et nordjysk Blad skriver:

. . . . Andre Steder har man brugt at krydse den stedlige Hestebestand med brune Italienerhaner, ofte med det Resultat, at Æglægningen er bleven stærkt fremmet derved.

*

En Garver fik den Idé at bore et Hul i Dørstolpen og stikke en Kohale gennem Hullet, saa Halen hang ud paa Gaden. Noget efter fik han Øje paa en alvorligt udseende Mand, som meget opmærksomt undersøgte Skiltet. Garveren ventede en god Stund paa, at Manden skulde komme ind, og gik derpaa ud og tiltalte ham.

„Ønsker De at købe Læder?“

„Nej.“

„Maaske De har nogle Huder at sælge?“

„Nej.“

„Er De Landmand?“

„Nej.“

„Hvad er De da?“

„Jeg er Filosof. Jeg har staaet her næsten en Time og prøvet paa at finde ud af, hvordan den Ko er kommen igennem det Hul.“

Forenings-Meddelelser.

— Sabro-Afdelingen afholder offentligt Møde i Sabro Kro, Lørdag den 6te Marts, Aften Kl. 8. Hansen-Røjle taler. — Alle indbydes.

Bestyrelsen.

Paa alle Højskoler

søges en eller to dygtige Repræsentanter for vort Blad og vor Bevægelse. Skriv til Kontoret, Hjelmensgade 2, Aarhus.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

En ung Pige

kan fra 1. Maj faa Plads ved indvending Gerning paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg. Henvendelse med Lønfordring til

Kr. Hyltoft.

En Karl

paa 17 Aar søger Plads, helst i Horsens-Egnen.

Anton Johannes Jørgensen,
Adr.: Anders Jørgensen,
Sdr. Kastrup pr. Pindstrup St.

Fodermester søges.

En Fodermester kan faa en god Plads med stor Løn til 1. April eller Maj, grundet paa at jeg rejser til Amerika.

Fodermester **Carl Hansen,**
V. Egesborg, Lou.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Folk søges

1ste Maj 1909 til et Gods som bruges af Ejeren, 1 gift Malkerøgter og en gift Mand til at rense og fodre. I Fald begge Konerne vil malke da Løn 1000 Kr., 1 Mejeripige, 1 Mellempige, som vil malke et Hold Køer, Løn 300 Kr., 1 ugift Malkerøgter Løn 425 Kr. 125 Malkekøer ikke Entreprise. Billet, mrkt. „Sydsjælland", modtages Tyendebladets Kontor.

Gift Fodermester.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Maj 1909, helst et Sted, hvor der kun malkes to Gange daglig. Fri Hus og Brændsel ønskes. Jeg er 33 Aar gammel og har Anbefaling fra lignende Pladser. Besætningen ønskes helst i Entreprise. Mulige Tilbud tilstilles Fodermester **M. Jacobsen,** Stribgaard pr. Strib.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning [illegible] fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

En flink, ung Karl,

ca. 17 Aar, der er vant til alm. Landbrugsarbejde, kan til 1. Maj faa en god Plads i Vejleegnen.

H. Monrad,
Stenagergaard pr. Ølholm.

Folk søges

til en Herregaard nær Præstø.

1 gift Malkerøgter, hvis Kone kan og vil malke, 1 ugift Malkerøgter.

2 Piger, som foruden at malke et Hold Køer, vil holde Mejeritøj samt nogle Værelser i Orden.

Til en Gaard nær Odense:
1 helst lidt ældre Staldkarl.
2 Landbrugslærlinge.
1 gift Daglejer.

Kun ordentlige Folk antages ved Henvendelse med Lønfordring i Løbet af 5 Dage til

Fodermester **H. C. Henriksen,**
Engelsborg pr. Fjenneslev.

Fodermester.

Som saadan søger undertegnede Plads til 1. Maj paa en almindelig Bondegaard. Jeg vil paatage mig Malkning af 8 a 10 Køer. Gode Anbefalinger fra tidligere Pladser haves.

NB. Eget Værelse ønskes.

Kr. Kristensen,
p. T. Køng Højskole,
Glamsbjærg St.

Fodermester søger Plads.

Som saadan søger en ældre Karl Plads til 1ste Maj helst et Sted, hvor vedkommende ikke skal malke, og kun for Sommerhalvaaret. Har været 15 Aar ved Faget og i denne Tid kun haft 2 Pladser. Eget Værelse ønskes.

Billet, mrkt. „Sommer", bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af nogle Dage.

Plads søges.

En Karl søger Plads som Kørekarl i Aarhus Omegn, i Mangel deraf som Arbejdskarl paa en større Gaard.

Anton Sørensen,
Hørningaard, Hørning.

Karl og Pige.

En yngre Karl og en Pige kan faa Plads fra 1. Maj hos

Grdm. **R. Christensen,**
Jænstrup pr. Thurby,
Sjælland.

En yngre Pige

kan til 1. Maj faa en god og vellønnet Plads hos

Gaardejer R. Westergaard,
Gamborg pr. Kauslunde St., Fyn.

Undervisning.

Undervisning

i Broderier gives. Navn o. l. paasyes meget billigt af Fru **Anna Westergaard,** Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Udenbys Breve besvares.

Aagaard Højskole

ved Kolding.

Sommerskole Maj—Juli. Skolen kan søges af Elever med Amtsunderstøttelse. Elevforeningen hjælper enkelte ubemidlede. Skoleplan sendes.

V. Brücker.

Mælkeri- og Højskolen,

— Ribe. —

Kontrolassistenter og Mejerister uddannes April el. Maj—Juli.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

„I kan, Hr. Lehnsmand, i dette Øjeblik ligesaa godt ønske en Skræddersaks som en Kniv, thi ingen af dem faar I Lov at bruge, saa længe I er saa bister. Men jeg tør med Forladelse sige Eder et gammelt Ordsprog, der er gængse her til Lands og lyder saaledes: Der er Høg over Høg. Og i Morgen den Dag skal Eders Adfærd her i Aften blive forebragt Kongens Foged paa Løvestrup, det kan I stole paa, og saa vil vi dog se, om der i Eders Synderegister ikke er en lille Snirkel, som Landets Lovhævere kunde faa i Sinde at lægge Mærke til".

Et Par Stykker af Huskarlene stod stiltiende og var Vidner til Kampen mellem Lehnsmanden og Gaardsfogden, men det tegnede til, at Knuds sidste Ytringer virkede saaledes paa Peder Ebbesen, at han lidt efter lidt blev mere spagfærdig og rolig, lænede Baghovedet mod Gulvet, drog Vejret tungt, lukkede Øjnene og sagde ikke mere.

Fru Sophie kom i det samme ind i Stuen. Hun jamrede sig højlydt over sin Fader, som hun mente var Døden nær. Men da hun fik Øje paa sin Husbonds uheldige Stilling, gav hun sig til at hulke og græde og udbrød i usammenhængende, afbrudt Tale.

„Milde Guds Moder! Gaardsfoged skaan min Husbond — lad være med at gøre ham Fortræd — lad ham i Fred, thi han vil vist faa Straf nok i sin egen Samvittighed, naar hans Blod kommer i Ro, ved Tanken om Ugærningen, som han bedrev i Hidsighed mod en gammel Mand, sin egen Svigerfader. Men I maa ogsaa komme i Hu, at dette at lægge voldelig Haand paa en af Landets bedste Mænd kan nemt blive Eder en halsløs Gerning".

„Det bryder jeg mig ikke en Smule om i denne Stund, thi vid, at det jeg her har gjort, er blot og kan kun anses for Selvforsvar mod en Nidding, der har øvet en sand Niddingsdaad. Men vil I, ædle Frue, indestaa for, at Eders Husbond ikke afstedkommer flere Ulykker i dette Hus, saa skal jeg lade ham gaa fri og frelst fra min Haand", svarede Gaardsfogden og slappede sit Tag i Peder Ebbesen lidt.

„Det vil jeg med Ære og Samvittighed indestaa for, min Husbond skal ej yppe mere Ufred denne Julenat i dette Hus", svarede Sophie, medens hun bøjede sig over sin Mand og strøg ham blidt over Panden med sin flade Haand.

Peder Ebbesen aabnede Øjnene, drog et langt, dybt Suk, medens han længe med et forundret, omtaaget Blik stirrede paa sin Hustru.

„Godt, jeg tror paa Eders Ord, naadige Frue", svarede Gaardsfogden, medens han slap Lehnsmanden, som derefter rejste sig op og tog sin Hustru stiltiende ved Haanden, hvorpaa de skyndsomst fjærnede sig ud af Stuen.

Det var henved Hanegal, Sanduret viste paa den tolvte Time samme Julenat. Den gamle Niels Drefelt laa bleg og lidende paa sit Leje. Ved hans Hovedgærde stod Børge Strange og tildelte ham den sidste Olje, men forkyndte med det samme i kærlige og milde

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard.

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Ry Folkehøjekole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.

Rasmus Bording.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Aarhus.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Rosensgade 24 — Aarhus.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus, giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Bl. Annoncer.

Taastrup Afd.

afholder stor Folkefest og Bal Søndagen den 14. Marts, Kl. 7 Aften paa Taastrup Nykro.

Laurits P. Nielsen,
Form.

Svejstrup Tyendeforening

afholder Stiftelsesfest Søndagen d. 14. Marts Kl. 6 i Svejstrup Forsamlingshus. Foredrag og Oplæsning af Redaktør Westergaard og Hansen-Røjle fra Aarhus. Efter Foredragene afholder Foreningen sin halvaarlige Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1) Regnskabet. 2) Valg af et nyt Bestyre sesmedlem. 3) Mulig Forandring eller Tilføjelse i Loven. 4) Forskelligt.

Efter endt Generalforsamling Dans for Foreningens Medlemmer. Alle indbydes til at overvære Foredragene. Adgang 25 Øre.

Bestyrelsen.

Kredsforening for Nordvestsjælland.

Undertegnede Ledere af Vallekilde, Hørve og Svinninge Afdelinger vil komme tilstede paa Mødet i Tømmerup den 7de Marts og stille Forslag om Dannelse af en Kredsforening for Nordvestsjælland.

F. Larsen.
A. Christiansen.
P. Olsen.

Skjoldborg taler i Nørre Aaby.

Tyende- og Landarbejderforeningen samt Husmandsforeningen for Nørre Aaby Indslev Sogne holder Møde paa Nørre Aaby Gæstgivergaard Lørdag den 13. ds. med Forfatteren Johan Skjoldborg som Taler. Alle Medlemmer af Forbundet samt Medlemmer af nævnte Forening har Adgang for 20 Øre pr. Medlem, Ikke-Medlemmer 35. Derefter Bal, hvortil Lister til Paategning findes hos nævnte Foreuingers Bestyrelser. Listerne sluttes den 11. Marts.

Bestyrelserne.

NB. Husk Medlemsmødet d. 6te ds., Kl. 8, paa Gæstgivergaarden. Mød talrigt. Mødet d. 13de begynder Kl. 5 Eftermiddag pr.

True Afd.

holder Bal med Generalforsamling og fælles Kaffebord Lørdag d. 20. Marts paa Brabrand Konditori Dansen begynder Kl. 9 og Generalforsamlingen Kl. 12. Alle maa møde, da vigtige Ting skal forhandles.

Bestyrelsen.

Abonnér paa Tyendebladet.

Midtfyns Kredsforening

indbyder herved til 3 store offentlige Møder med Foredrag (Emne: Arbejderungdommens Opgaver) og Deklamation af Holger Drachmanns bedste Digte ved Elna Bjarnholt samt humoristisk Oplæsning af A. P. Bjarnholt (alle Fortællingerne nye).

Fangel Forsamlingshus Lørdag den 6 Marts Kl. 8, Freltofte Søndag den 7. Marts Kl. 2 i Brugsforeningens Sal, og i Dalum Forsamlingshus samme Dag Kl. 8.

Ikke-Medlemmer 25 Øre, Medlemmer 15 Øre.

10 Minutter over den fastsatte Tid lukkes Dørene

Bestyrelsen.

Kalundborg.

Red. Westergaard taler følg. Steder:

I Ellede Forsamlingshus Lørdag den 6. Marts. Emne: Vor Bevægelse.

I Tømmerup Søndag den 7. Marts Kl. 8. Emne: Aakjær og hans Bøger.

Til disse Møder indbydes alle. Agiter for god Tilslutning.

En god Malkeged

staar til Salg hos undertegnede; skal læmme sidst i April eller først i Maj.

Arbejdsmd. **Andreas Jeppesen,**
Holmstrupgaard pr. Brabrand.

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseudgifter og Ophold fordres dækket.

A. Chr. Randers,
Bendstrup, Mørke.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold. **M. Knudsen,**
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Ord Jesu milde Lære efter det ny Evangelium. Han forklarede paa en ny og ukendt Maade Forløsningen ved Jesu Kristus og den Fred og Forsoning, som Frelserbarnet bragte med sig, da han fødtes i Bethlehem den hellige Julenat.

Ved Siden af Lejet knælede hans alderstegne Hustru tilligemed deres Datter, Fru Sophie. Den fromme Munks Tale trængte som lysende Straaler ind i deres Sjæle og tændte Fordragelighedens milde Lys i deres Hjærte.

Fru Sophie bad en inderlig, stille Bøn om Naade og Tilgivelse for sin Mands store Uret og Synd mod hendes gamle Fader.

Den gamle Niels Drefelt rejste sig halvt op i Lejet. Over hans Ansigt hvilede et forklaret Smil. Han strakte sin Haand ud og lagde den blidt paa sin Datters Hoved, og paa hendes Forbøn tilgav han sin Svigersøn, medens han samtidig nedbad Herrens Velsignelse over sin Hustru, Datter og ham, som blev hans Banemand.

Derefter sank Niels Drefelt kraftløs tilbage paa Lejet og drog sit sidste Suk.

Saaledes endte denne Juleaften paa Thorupvolde.

3.

Julemorgen paa Thorupvolde.

Det var første Juledags Morgen. Morgendæmringen, der bebudede Slutningen af den lange, triste Julenat, var i Komme, men endnu rugede Nattemørket tildels over Jorden som et dunkelt, taageagtigt Slør.

Inde paa Thorupvolde var alt lyst og roligt, en næsten uhyggelig Ro, hvilede over den store i Gravstilhed liggende Gaard.

En enkelt mandlig Skikkelse gik med langsom og sagtmodig Gang over Gaardspladsen. Det var Gaardsfogden Knud, der som Leder af Bedriften var første Mand paa Pladsen i denne tidlige Morgenstund.

Den forsvundne Nats Begivenheder syntes at fængsle hans Tankegang, hans ellers saa raske, fyrige og frimodige Væsen lod til rent at have forladt ham. Han gik med sænket Hoved, hans gamle, brave Husbonds Død stod for ham som et mørkt og trist Billede af den uhyggeligste Art. Og saa fordybet var han i sine egne Betragtninger, at han ikke mærkede, at han i Frastand blev efterfulgt af en Kvinde, som med lette og lydløse Fjed ubemærket kom nærmere og nærmere. Men ligesom han vilde række efter Grebet paa Stalddøren, naaede Kvindeskikkelsen ham, lagde sin Haand paa hans Skulder og udbrød: „Knud!"

Det gav ligesom et Sæt i ham, han vendte sig hastig om og sagde overrasket:

„Hella, er det dig? Hvorfor gaar Du her saa tidlig?

„Fordi Fruerne sendte mig herhen. De ønsker din Nærværelse i denne Stund og har noget nødvendigt at tale med dig om", svarede hun, medens hun skubbede sig ind i Stalden med Knud.

Knud tændte en Hornlygte ved sit Fyrtøj og gav sig til at pusle ved Hestene, medens Hella fulgte ham, idet hun udtalte følgende:

„Hellige Gud og milde Jomfru, sikken en Julenat paa Thorupvolde. Hvem skulde i Aftes, medens vor gamle Husbond sad glad og fornøjet ved Julenadveren, havde troet, at han ved Midnat skulde ligge død, kold og stiv?"

„Nej", sagde Knud. „Men det var Skæbnens Vilje og et ondt Menneskes Gærning, der her forvoldte en brav Mands bratte Død. Men Gud ske Lov, vi havde ingen Skyld deri. Gud skal vide, om ikke noget af hans vilde Mod er forsvundet ved den Gærning, han der

Humoristisk Oplæsning
tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes
samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Min Barber & Frisørstue anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.
Med særdeles Agtelse
Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Skal De købe
Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos
P. Svendsen,
Tlf. 123. Storehedinge.

Nyeste Skosaale-Ekstrakt
bevirker, at Saalerne bliver 3 Gange saa holdbare, behagelige og elastiske. Alle unge, den Tjeneste at prøve et Glas (deri til 3 Par) til 85 Øre. Anv. medfølger. Tilbudet er kun for Tjenende, som derfor alle maa benytte det. — Gør et Forsøg! Skriv til
O. C. Andreasen,
Ulslev, Nykøbing F.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværeriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr 85 Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Barber. Frisør.
Frederiksværk.
Alle Tjenestefolk gøres opmærksomme paa, at **Barbering og Frisering** udføres bedst og billigst hos
Th. Møllerts, Strandgade.
NB. Alle Tjenestefolk bør i deres egen Interesse kun gøre deres Indkøb hos Handlende, der averterer i vort Blad og støtter vor Sag. **S. P**

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

„Komet"-Cyklen.
Den bedste Cykle i vort Land
er ubestridt „Kometen".
det siger hver fornuftig Mand,
der blot én Gang har set'en.

Men har han saa „Kometen" kørt,
da vil han henrykt sige:
„Ej bedre Vare er der ført
i noget andet Rige".

Mit Raad til den, der leder om
en fiks og god Maskine,
er derfor dette: „Skynd Dem, kom
og køb Dem en af mine".

Mit Lager er for Tiden stort
hvad Cykler anbelanger,
samt Lygter, bedste Kvalitet,
og prima Dæk og Slanger.
Alt.
Jens P. Christensen,
Sierslev,
Storehedinge.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup •••• Charlottenlund.
Manufaktur- &
Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder

Foredrag tilbydes
om følgende Emner:
Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.
Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Fotografier!!
Fotografier i alle Størrelser faas billigst og holdbarest fra mit Atelier, ogsaa efter indsendt Billede. **K. Baunsgaard,**
Ry St. ved Gudenaa.

Telf. 108. Køb Telf. 108.
Deres Træsko og Træskestøvler hvor de faaes bedst og billigst, nemlig hos
Jens Mogenstrup,
Skomager og Træskohandler,
Brønderslev!

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere
Stjerne-Øl
fra Arh. Bryggeri Kabenhavn. Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.
Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge
(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i
Fotografier.

C. Rasmussens
Møbelforretning
Ry. St.
anbefales.,
Stort Oplag af Komoder og Klædeskabe.

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst

Det er en Æressag at købe hos
dem, der averterer i vort Blad

utidig bedrev. Mon han nu ikke bagefter fortryder sin onde Misgærning?"

„Det lader det ikke til", svarede Hella, „thi han har hele den udslagne Nat, næsten lige siden Hanegal, gaaet oppe paa sit Kammer og rumsteret som et Menneske, der er gaaet fra Sans og Samling, stundom udstødt de grueligste Forbandelser og paakaldt Djævlen og alle hans Følgesvende. Uh", vedblev hun gysende, „sikken et Menneske, hvorledes mon han en Gang vil ende?"

„I Helvede", svarede Knud, „thi han staar allerede i Mørkets Tjeneste."

„Gud i Himlen, milde Frelser", stammede Hella med sagte Stemme, „gives der da ingen Midler til at faa saadan en vildfarende Sjæl paa Retfærdighedens Vej? Han gaar jo den rene Fortabelse i Møde".

„Det tvivler jeg paa, at der er", svarede Knud, „dertil er han sandelig for hovmodig, og han ved ogsaa selv, at han er en af Landets fornemste Mænd, som er udsprunget af en af de vildeste Slægter, der er beskrevet i Danmarks Krønikebog.

Og tilmed," fortsatte Knud, „da han af Naturen er ond, trodsig og egennyttig, og det saaledes, at han ingen Sinde afviger fra sit en Gang attraaede Maal, selv om det er aldrig saa uretfærdigt eller lovstridigt. Du ved jo selv Besked om, hvorledes han behandlede dine og mine Forældre, medens de boede i Ladegaardene. Vore Fædre havde levet der i umindelige Tider som frie Bønder, hævet over Trællestanden, og Gaardene kom ikke en Smule Aakjær ved, men havde en Gang tilhørt Fæstet, og for hundrede Aar siden havde Besidderen deraf, han hed Markvar Rostrup, givet vore Fædre Lovhævd og Hjemmelsret paa Gaardene som frie Sædegaarde".

Men da Peder Ebbesen blev forlehnet til Lehnet, mente han, at Gaardene tilhørte Aakjær, da Fæstet forlængst var lagt øde, Borgen nedbrudt og Materialerne brugt til at opføre Aakjær med, og følgelig tilhørte Jorderne med paastaaende Bygninger ham og ingen anden, det kunde han vise sort paa hvidt for. Derfor satte han med Magt vore Forældre paa Porten, nedbrød Gaardene og lagde Jorderne ind under Aakjær".

„Sikken et Menneske", sagde Hella sukkende. „Men, Knud," vedblev hun, „er Du ikke bange for, at han i sin Nidkærhed, formedelst din Adfærd mod ham i Aftes, vil volde dig Ulykker og lægge os vor Fremtidslykke øde?" Se nu, hvorledes han forfølger den fromme Pater, Børge Strange, og det er endda hans Frænde. Jeg hørte selv i Nat, hvorledes han forbandede den fromme Guds Mand, ak ja, lige ned i den gruelige Svovlpøl, hvor der skal være Graad og Tænders Gnidsel, blot fordi han tildelte en døende Mand den sidste Naadens Trøst. Vil han fare saadan frem mod dig, ja, saa er Du ilde faren".

„Det har ingen Nød", svarede Knud. „Jeg mener at have en Forsvarer og Beskytter i Knud Mogensen til Lovestrup. Denne Mand kender jeg, og ham har jeg Tillid til, thi jeg er overbevist om, at han vil alles Ret og gør ingen Uret. Og husk paa", fortsatte Knud, „han er lige saa mægtig en Mand som Lehnsmanden."

Dermed slukkede Knud Lygten, hvorpaa de begge begav sig ud i Gaarden og tog Vej efter Vaaningshuset.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 76. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 14. Marts 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Den „fægtende" Mand.

Din Randsel er lappet og graa, Farlil,
og Sjappet gaar ind til din Taa, Farlil.
I Solen du sætter din Saal, Farlil,
men hvor har du sat dig dit Maal, Farlil?

Du hutler og „fægter" dig frem, Farlil,
men „fægter" dig vanskelig Hjem, Farlil,
og Tørsten forfølger din Sjæl, Farlil.
som Skyggen din skævtraadte Hæl, Farlil,

I Regn var du aldrig en Helt, Farlil,
med Himlen som Tag og som Telt, Farlil;
men tørres af Solen din Sok, Farlil,
da svipper du glad med din Stok, Farlil.

Og jages du væk fra din Kro, Farlil,
du slænger dig under en Bro, Farlil;
der klukker Aaen saa godt Farlil,
er Lejet end lovlig vaadt, Farlil.

Saa glider du gennem vort Land, Farlil,
langs Lovens vovede Rand, Farlil.
Fra Skæbnen faldt mangt et Skrub, Farlil,
og Fogden gav ogsaa sit Skub, Farlil,

Som ormstukken Frugt du faldt, Farlil,
din Jordmor blev aldrig betalt, Farlil,
og gled du en Dag paa din Vej, Farlil,
hvem tror du vil spørge om dig, Farlil?

— Vel er du en Gast og en Strik, Farlil,
men jeg har set i dit Blik, Farlil;
der sidder en Fange i Bolt, Farlil,
han har det saa trist og saa koldt, Farlil.

Den Fange bag Øjnenes Glug, Farlil,
jeg selv har mærket hans Suk, Farlil;
og naar han hulker i mig, Farlil,
da bøjes min Skulder mod dig, Farlil.

Jeppe Aakjær.

Martin Andersen-Nexø.

Vi præsenterer her for vore Læsere et Billede af den bekendte Forfatter, Martin Andersen-Nexø.

Af hans ikke saa faa Bøger er „Pelle Erobreren" absolut langt den betydeligste. Den vil, naar den engang foreligger helt færdig, være et stadseligt Værk, som vil bevare sin Forfatters Navn i de kommende Tider.

H.-R.

Den ny Organisation.

—:—

I min Artikel i sidste Uge forsøgte jeg paa bedste Maade at slaa til Lyd for Kredsorganisationer.

Jeg paaviste da disse Steder, hvor vi bør oprette saadanne Sammenslutninger, samt hvor vi havde dette Arbejde i Gang.

I Dag vilde jeg fortælle en Smule mere om denne Sag, særlig vilde jeg omtale Kredsforeningens Program samt Fordelen derved.

En af disse Fordele skal jeg paavise med det samme ved at offentliggøre §§ 7 og 8 i vort Forbunds Love. Der staar :

„§ 7. Kontingentet til Forbundet er for Afdelinger 10 Ø. pr. Medlem Kvartalet. Det maa indbetales senest 1 Maaned efter Forfaldsdagen. Hvor der er dannet Kredsforeninger skal Afdelingerne kun til Forbundet betale 5 Øre pr. Medlem. De 5 Øre skal indsendes til Kredsforeningsformanden sammen med Kontingentet til Kredsens Kasse.

Sammen med Kontingentet maa Afdelingens Formand sende en kort Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Kvartal. Denne § maa for Bevægelsens Skyld nøje overholdes.

§ 8. Kredsforeninger kan dannes, naar der er 3 Nabo-Afdelinger, som ønsker det. Disse Foreninger har da til Opgave at virke udadtil ved at oprette nye Afdelinger, afholde Agitationsmøder samt udbrede Bladet og andet, der kan være til Agitation for og Oplysning om Sagen. Desuden virke indadtil ved stadig at *støtte de svage Afdelinger og holde dem oppe, samt ved at lade afholde oplysende Foredrag o. l.*

Iøvrigt skal Kredsforeningerne arbejde i Tilslutning til Forbundets Program og deres Virksomhed skal godkendes af Hovedbestyrelsen hvert Kvartal. Kredsforeningernes Bestyrelser skal derfor i Slutningen af hvert Kvartal indsende Beretning om deres Virksomhed til Hovedbestyrelsens Formand."

Her spares 5 Øre pr. Medlem til Forbundet. Kredsforeningens Formand, der for det meste ogsaa er Kasserer, opkræver altsaa Kontingentet hos Afd. baade til Kredsen og til Forbundet. I Regien er det 10 Øre til Kredsen og saa de 5 Øre til Forbundet, ialt 15 Øre Kvartalet.

Der kunde maaske her være god Grund til snarest at forhøje Kontingentet i Afdelingerne, da det ofte er vanskelig at arbejde med saa smaa Penge.

Naar det nu bliver almindeligt at faa Løn maanedsvis, vil det heller ikke synes noget Medlem underligt at betale f. Eks. 1 Kr. eller saadan til deres Fagforening pr. Maaned !

Naar jeg særlig vil anbefale at oprette Kredsforeninger, er det fordi, det da er billigere for de enkelte Afd., at arbejde og holde Møder. Det er jo ikke alle Foredragsholdere, som holder Foredrag gratis. Nogle Afd. har saaledes til et Møde maattet yde 16—18 ja, endog 22 Kr. ! Selv om et saadant Foredrag er nok saa godt, er det dog ofte økonomisk ruinerende for en saadan Afdeling.

Faar vi derimod en Kredsforening og samme Taler holder flere Møder i Rækkefølge i Kredsen, saa kan Prisen skrues langt ned, antagelig saa langt, at Afd. kun betaler Reklame og Leje af Lokale. Resten, Honorar og Rejseudgifter til Taleren, kan Kredsens Kasse betale.

Lykkes det os saa at faa en dygtig Fører i hver Kreds, saa vil der paa den Maade udføres et stort Stykke Agitations- og Oplysningsarbejde !

Faar vi Kredsforeninger overalt og en dygtig Fører eller Leder, saa vil det i Fremtiden være utænkeligt, at en Afd. kan gaa i Stykker !

Jeg mener nemlig, at Kredsens største Arbejde skal gøres indadtil ved stadig at støtte og underbygge de enkelte Afdelinger.

Arbejdet udadtil, Agitationen, maa tages, som det kan falde sig. Mener en Afd.,

der kan oprettes en ny Afd. i et Nabosogn, maa den meddele det til Kredslederen. Han vil saa tage fat paa bedste Maade.

Inden jeg slutter disse to oplysende Artikler om dette saare vigtige Spørgsmaal, vil jeg offentliggøre et Kredsprogram, saadan som det benyttes i vore Kredse. Det lyder, i al sin Korthed saaledes :

„Kredsforeningens Formaal er at samle alle Egnens Tyende- og Landarbejderforeninger til et Fællesarbejde for ;

1) at virke for Tyende- og Landarbejderbevægelsens Betydning, Opgaver og Formaal i Tilslutning til Tyendeforbundets Program, samt belyse alle faglige og politiske Spørgsmaal, som har Interesse for Tyende- og Landarbejderne ;

2) at oprette Afdelinger i de enkelte Sogne overalt i Egnen, hvor det lader sig gøre ;

3) at lette Oplysningsarbejdet i Afdelingerne ved at lade afholde Foredrag om forskellige Emner. Foredragsmøderne afholdes i Rækkefølge efter Afdelingernes Beliggenhed ;

4) at virke kraftigt for Tyendebladets Udbredelse overalt, ved at faa ansat Repræsentanter for det i de enkelte Sogne, samt virke for Udbredelsen af Forbundets Smaaskrifter og andet, der kan tjene til Agitation for og Oplysning om Sagen."

Jeg mener at Kredsforeningerne bør ledes paa den Maade, at kun Bestyrelserne for de enkelte Afd. træder sammen og vedtager Program og Love samt vælger Bestyrelse og Formand. Det gælder da her særlig at faa valgt en dygtig Formand. Og i Bestyrelsen bør findes en Repræsentant for hver Afd. — helst maaske Formanden for denne.

Paa den Maade vil Kredsen gaa bedst.

At vælge særlige Repræsentanter til at danne Kredsforening, har vist sig at være yderst daarligt. Nej, lad dem, der udfører Arbejdet i Afd., danne Kredsbestyrelsen og lede den Fællesorganisation.

Skal det f. Eks. lykkes os at faa vore Kontrakter indført overalt, er det nødvendigt, at vore Mænd i de enkelte Egne træder sammen og drøfter hvorledes det bedst kan ske.

Til vore Afd. vil jeg sige : Slut jer sammen snarest mulig og vælg jer en dygtig Fællesledelse. Det vil gavne jer overmaade !

Carl Westergaard.

Bolig- og Kontraktspørgsmaalet.

—:—

I Tyendebladets Nr. 70 skriver Niels Mortensen en Artikel med ovenstaaende Overskrift, og jeg skal straks give N. M. Ret i, at er der et Sted, hvor der trænges til en gennemgribende Forandring, saa er det Boligforholdene paa Landet. At skildre, hvordan de mange Steder er, er vist ikke nødvendigt. Dette Blads Læsere kender dem nok, og hvor meget, der var vundet ved forbedrede Boliger, kan ikke nemt overvurderes.

Hvad betyder det ikke for de Børn, som fødes op i disse Hjem, at det er gode sunde Boliger, og hvad betyder det ikke for Mand og Hustru at have et sundt og hyggeligt Hjem? Mon det ikke i mange Tilfælde er disse uhyggelige Boliger, der er Skyld i, at Manden søger til Kroen eller lignende Steder i Stedet for at søge hjem. Ja, der kunde nævnes mere, men jeg siger som N. M.: Vi maa have Spørgsmaalet frem paa Kongressen til Foraaret, vi maa have „Lov om Jord til Landarbejderne" udvidet, saa der kan faas Laan til Huse uden Jordbrug, og Ejerne af disse Huse bør have Ret til senere at faa Laanet forøget, hvis der købes Jord til, men at vi skal fordre disse Laan som af N. M. nævnt til 2 pCt., det er jeg knap enig med ham i. Er det ikke bedre at svare den Rente, som til enhver Tid er den gængse, og saa til Gengæld fordre vort Arbejde betalt, saa vi foruden at leve kan betale Afgiften af vore Boliger. Vi vil ikke have det som en Gave, men til enhver Tid svare til Samfundet, hvad der er vor Pligt. Men vi fordrer ogsaa Retten til at leve som Mennesker, for det kan ikke modsiges, at der er mange Kreaturstalde, der er bedre end mange af de Huse, der bydes Arbejderne paa Landet til Bolig, og saa beboes disse Huse endda i mange Tilfælde saaledes, at hvis Manden ikke kan arbejde hos Ejeren af Huset, saa er han sikker paa at komme til at flytte til første Flyttedag.

Nej, skal vi have rolige Arbejdsforhold paa Landet, saa er et af de bedste Midler gode Boligforhold. Giv Arbejderne gode, hyggelige Boliger, saa skal d'Hrr. Arbejdsgivere se, at Arbejderne er ikke saa urolige, som det skal have Udseende at.

Mød paa Kongressen og lad os drøfte Spørgsmaalet.

Laurits Madsen,
Nr. Lyndelse.

Husk at bestille vor Sangbog! Hver Afdeling maa tage et Parti! Læs Spidsen i „Uge-Kronik".

Fra Slagmarken.

—:—

Politi-Brutalitet.

Ved et Bal, som vor Afd. i Frederiksværk afholdt, trængte Politiet ind og fandt, at to af deres Medlemmer ikke var opført paa Hovedlisten, fordi den lokale Opkræver ikke havde gjort op med Hovedkassereren.

Det førte til, at hvert Bestyrelsesmedlem — 7 ialt — hver fik en Bøde paa 10 Kr.!

Politimesteren er nemlig en udpræget Arbejderfjende, og det er nok Grunden til det Overfald.

I Brabrand var det galt paa samme Maade i Sommer, men Formanden, Axel Gregersen reddede Pengene ved straks at sige, at han havde ene Ansvaret for Foreningen. Saa kunde de ikke dømme de øvrige.

— — Disse to Eksempler til Oplysning for de Afd., som agter at „overtræde" Lovens Bud.

C. W.

En gerrig Bonde.

Jeg saa, at Hr. Gaardejer N. H. i Krogsager lod sine Karle køre Roer ind Fastelavns Mandag om Eftermiddagen. Det er nu ellers Skik de fleste Steder, at Folkene har fri denne Eftermiddag, men det har N. H. ikke syntes om — de Tjenestefolk kan heller ikke taale saa megen Frihed. Han har ogsaa et nydeligt Karlekammer — i det ene Hjørne af Stalden. Gulvet er brolagt med Kampesten, og Sengene er et Par gamle Brædder, der er smækkede sammen.

J. J.

Til R. H. Pedersen, Udby!

Jeg ser i „Middelfart Venstreblad", at De tilbagekalder deres Udtalelser mod Bestyrer O. H. Olsen af Balslev Humlegaard, som findes i Tyendebladet af 20. Septbr. 1908 under Overskrift „Fra Balslev".

De tilbagekalder dem og erkender dem for ganske grundløse! Hvorfor skrev De det, naar De ikke kunde forsvare eller bevise dets Sandfærdighed?

Har De betænkt, hvor megen Skade dette har voldt og kan volde vor Bevægelse, særlig her paa Egnen. Men paa denne Maade kan vi heller ikke vinde Fremgang. Nej, lad os endelig ikke skrive mere, end hvad vi ærlig kan staa ved og fuldt bevise, thi ellers bliver vi kun latterliggjorte, og vor Sag lider et Knæk. Og det var næsten, som at putte os Blaar i Øjnene, naar De i det Nummer, efter at O. H. Olsen havde anlagt Sag, gentager Deres Beskyldninger mod ham, medens De tilbagekalder i Venstrebladet.

Hans Madsen Andersen,
Stensgaard, Hønnerup pr. Gelsted.

Opfordring!

Nu er vi jo i den Tid igen, da mange af os skal se sig om efter en ny Plads. Saa vil vi jo gerne have den saa god som muligt; men det er nu ikke altid, at det gaar saadan. Som oftest er der et daarligt Kammer. Jeg vil derfor opfordre alle pladssøgende om, naar de søger en ny Plads, da forlange først at se Kammeret, hvor de skal bo. Det er nemlig af stor Sundhedsværdi at have et rent, sundt og hyggeligt Kammer at bo i. Vi træffer endnu mange Steder — for ikke at sige de fleste Steder — paa Karlekamre, der er ude i Stalden med Indgangsdøren direkte ud i Stalden, og Vinduet er som oftest et Jærnvindue ud til Møddingen. Det er en hyggelig Beboelseslejlighed. Derfor opfordrer jeg alle, som nu skal have en ny Plads: Se efter om I faar et ordentligt Kammer at bo i'

M. Andersen.
Viby Vestergaard.

Der er en Ting, vi endnu mere maa opfordre de tjenende til, og det er altid at benytte vore Kontrakter. Bliver de taget i Brug, faar vi gode Kamre, bestemt Arbejdstid, Løn hver Maaned, Sommerferie og en kort Opsigelsesfrist. Det er værd at tragte efter.

Red.

6 Karlekamre med Jærnvinduer.

En af vore bedste og efter Nutiden mest velindrettede Vandmøller er uomstridelig Blænde Mølle, som ligger i Tanderup Sogn paa Fyn og drives af den nuværende Sogneraadsformand, Møller Jørgensen. Jeg fremfører dette her, for at Bladets Læsere kan se, hvilken Kulturven Møller Jørgensen er, og at hvorledes hans Forretning skal gaa foran for hans Folks Bekvemmeligheder.

Jeg skal oplyse vort Blads Læsere om, at man hos denne Herre finder 6 — siger og skriver seks — lovstridige Karlekamre, som er møbleret med en Trækasse til Seng og forsynet med Jærnvinduer. Ganske vist har disse Kamre ogsaa andre „gode" Egenskaber, thi de tre af dem er beliggende over Svinestien, og Loftet har Tagets Form.

Nu kan vore Læsere vel nok forstaa, hvilken Nattero disse Mennesker faar, og jeg tror heller ikke, der er ret mange, som misunder dem den dejlige Svineduft, der kan stige op til dem.

To af de andre Kamre er ved Siden af Svinene, og det 6. er bag Hestene, hvor Indgangen findes. Alle disse Kamre er som sagt forsynet med Jærnvinduer, og er derfor i Strid med Brandloven.

Det gør mig meget ondt, at Tyendefor-

eningen nu skal til at lære Hr. Jørgensen, hvad der er lovligt og ulovligt.

Ole Larsen,
Form. f. Tyendef.

Ugens Historie.

En rig Godsejer i Tyskland overraskede forleden sin smukke, unge Hustru, som sad i Dagligstuens Sofa og lod sig kysse af Forvalteren. Godsejeren gik til sin Sagfører og bad om Raad i denne pinlige Affære.

Sagføreren foreslog Skilsmisse, men Godsejeren var altfor forelsket i sin Hustru til at han vilde høre Tale om det.

— Saa jag Forvalteren paa Porten, foreslog Sagføreren videre.

— Nej, det havde da ogsaa sine Vanskeligheder; han var dygtig og styrede hele Bedriften paa egen Haand.

Men nu vilde Godsejeren selv tænke over Sagen og se at finde en Udvej.

Et Par Dage efter kom han igen til Sagføreren:

— Nu har jeg klaret Affæren.

— Naa, hvordan da?

— Jeg har solgt Sofaen!

Ballotti og Tyendeloven.

—:—

Saa blev endelig den „farlige" Forbryder dødsdømt!

Og hvad var saa Grunden til hans voldsomme Fremfærd med Mord og Brand!

Ja, ærede Læsere, I vil sikkert studse, naar jeg siger og skriver, at Skylden for en stor Del maaske er Tyendelovens. Thi efter hvad der er oplyst, havde Ballotti Løn tilgode paa begge Ugerningsstederne. Ganske vist havde han i Henhold til Tyendeloven forspildt sin Ret til sin fortjente Løn ved at „forlade Pladsen i Utide".

Ja, det er jo den gamle Historie om igen, og det vil sikkert blive ved at gentage sig, saa længe den nuværende Tyendelov er ved Magt: Daarlig Forhold og Behandling, og mange foretrækker at gaa i Utide, selv om de derved mister deres fortjente Løn. Ja, det er jo ikke nok, at de mister deres Løn, de kommer endvidere i Gæld til Husbonden og kan endvidere straffes med Bøder, om han forlanger det. Det véd vi Danskere og finder os i Skæbnen, som den er.

Noget andet er det med den indvandrede Russer. Mon han kender den danske Tyendelov? Det er meget tvivlsomt, og Harmen over at være berøvet sin fortjente Løn har maaske været den afgørende Aarsag til hans grusomme Handling. Havde de to Mænd ved hans Bortgang af Tjenesten betalt ham sin fortjente Løn, havde de maaske aldrig hørt fra ham mere.

Det er ikke sært, de ærede Landbrugere og den høje Tyendekommission kan indsé, at det er paa Tide, at den gamle konservative Lov afskaffes.

P. Werner-Pedersen,
Tjenestekarl.

Søg Arbejde og Arbejdere gennem „Tyendebladet". Det betaler sig bedst.

Den store Arbejdsløshed.

—:—

Giv et Bidrag til de arbejdsløse!

Hele Vinteren har der her i Landet — og særlig i Hovedstaden — raset en Arbejdsløshed, som er uden Lige.

Grunden dertil er flere, særlig dog de store Bankfallitter og Storbedragerier, Landet i det sidste Aar har været hjemsøgt af!

For at lindre noget af al den Nød, har „De samvirkende Fagforbund" iscenesat en Landsindsamling. De mente nemlig, det var deres Pligt at træde til og hjælpe saa mange som mulig over den vanskelige Tid.

Staten vil ikke hjælpe. Den styres jo af Kapitalister og Storbønder, og de vil jo ikke Arbejderne noget godt.

Derfor maa alle, der vil forhindre, at Fattigvæsenet skal træde til, støtte de mange Tusinde sultende Mænd, Kvinder og Børn.

Vort Forbund har nu besluttet at træde til og indsamle en Sum Penge — stor eller lille — og indsende den til „De arbejdsløses Kontor" i København.

Bidrag modtages her paa Kontoret, Hjelmensgade 2 A., Aarhus, til Onsdag den 24. ds.

Alle vore Afdl. bedes foretage en Indsamling blandt deres Medlemmer og indsende Beløbene hertil inden d. 24. ds.

Støt de arbejdsløse! Giv et Bidrag!

De lokale Formænd modtager Bidrag hver Dag.

Selv om vi ikke blandt vore 4500 Medlemmer kan samle mere end 100 Kr., saa viser vi dog paa den Maade, at vi har Sympati for vore sultende Kammerater i Byerne.

De har jo før støttet os. Og kommer vi i Fremtiden i Kamp med Storbønderne, saa er det rart at kunne være vis paa Støtte fra Byernes Arbejdere.

Giv derfor et Bidrag!

Naar Indsamlingen er sluttet, skal der her i Bladet blive aflagt nøje Regnskab.

Carl Westergaard,
Formand for Tyende- og Landarbejderforbundet.

Standsfæller!

—:—

Et Ord til alle gode Kammerater.

Rundt i Danmark findes der en Mængde Tvangs-Arbejdsanstalter i Form af Bønder og Proprietærgaarde. Disse Tvangs-Arbejdsanstalter er ofte meget slemme at opholde sig i, og det hører derfor heller ikke til Sjældenhederne, at en af dens Slaver undviger uden Grund, som det jo hedder derfra; thi Forholdene tillader ham ikke at blive. „Indehaveren" eller dennes Slavefoged (ogsaa kaldet Forvalter) iscenesætter da en Eftersøgelse, og bliver han funden, bliver han dragen til Ansvar, haardt straffet, og skal tillige betale ¼ eller ½ Aars Løn til sin „Herre". Han (Tjenestekarlen) er nemlig retsløs. Pengene skal betales, om ogsaa han ikke ejer en eneste „Hvid". Men nu er der taget fat paa at forbedre Landarbejdernes og Tjenestetyendets Vilkaar saaledes, at man ikke oftere hører Undvigelser omtale; thi alt hvad der hedder Tvang falder jo bort. Men det er jo ogsaa det vi kæmper for. Takket være C. Westergaard for hans utrættelige Energi og Udholdenhed. En Mand som Hr. Westergaard, der taler af Erfaring, forstaar altid at hævde sin Autoritet, hvor han end saa kommer hen. Derfor kan vi ganske roligt slutte os til Troppen, som han staar i Spidsen for. Thi et Menneske, som opofrer sig for sine Stands-Fæller, har man altid Tillid til. Derfor Kammerater! Slut jer sammen alle som een, og vi vil sejre. Før maatte vi nøjes med „Skallen", medens Bønderne tog „Kærnen" o. s. v. Bønderne tog Størstedelen af den Løn eller de Penge, som vi arbejdede for i en ca. 12—15 Timers Arbejdsdag. Men nu skal det blive Løgn; thi nu vil vi ogsaa snakke lidt med. Det kan vi kun komme til ved at organisere os og holde Tyendebladet; thi derved faar vi den rette Forstaaelse af og det rette Indblik i vor Bevægelse.

Herluf Christensen.
Fodermester.

Husk vore Kontrakter! Hvert Medlem maa betragte det som sin Pligt ikke at fæste sig uden Kontrakt! Opgiv os Navn og Adresse paa de Bønder, som ikke vil underskrive dem!

Tyendeloven i Praksis.

—:—

En sød Præstefrue.

En ung Pige fra Tømmerby Sogn fik 1. Novbr. 1905 Plads paa en sjællandsk Præstegaard. Opholdet der blev dog ikke af lang Varighed, thi den 8de f. A. forlod hun Tjenesten og ikke uden Grund. Hun var jævnlig Genstand for Mishandlinger af Præstens 16-aarige Søn. Kosten var sløj og utilstrækkelig, og af Præstens Hustru blev hun til Stadighed skældt ud for Svin, So og lignende kønne Ting.

Sognepræsten anlagde nu Sag mod Pigen, fordi hun havde forladt Tjenesten uden „lovlig Grund".

Og nu er Pigen efter Tyendeloven dømt til at have sin fortjente Løn forbrudt, idømt en Erstatning til Præsten paa 37 Kr. 50 Ø. og Sagens Omkostninger 10 Kr., hvorhos hun skal betale en Bøde paa 10 Kr. til Politikassen.

Jeg vilde gerne anmode den gode Præstemand og Sjælesørger om at ihukomme den hellige Skrifts Ord: „Hvad Du vil, at Menneskene skal gøre mod Dig, det gør Du ogsaa mod dem!"

Det er en nydelig Svend, den Præst, at have paa en Prædikestol!

N—nn.

Et lille Vink.

—:—

Jeg er ganske enig med Niels Mortensens Artikel i sidste Numer af Tyendebladet, hvor han skriver om Afholdelse af Foredrag i Kredsforeningerne. Det er jo meget billigere for Afdelingerne.

Dertil vil jeg dog bemærke, at der er mange Steder, hvor der endnu ingen Kredsforening findes, f. Eks. hvor der er flere Mil mellem hver Afdeling Saadanne enlige Afdelinger, vil jeg meget opfordre til at lade afholde Møder i deres Nabosogne. Det kan jo gøres saa og sige gratis blot ved at tage Entre.

Jeg har nemlig faaet den Opfattelse, at der

kommer altid flere Tilhørere, naar vi skal give Entre, end naar der er gratis Adgang. Til Møder med ukendte Talere, hvor der er gratis Adgang, kommer der som oftest kun meget faa Tilhørere.

Hvor der bliver afholdt saadanne Tyendemøder, vil det ikke vare længe før der bliver oprettet en Afdeling, saa efter en kort Tid kommer Kredsforeningen, og i Løbet af en kort Tid faar vi smittet alle Sognene i Danmark, saa hvert Sogn faar sin Afdeling.

Endnu er der mange Tjenestefolk og Landarbejdere, der vil slutte sig til vor Bevægelse, naar blot de fik vort Maal og Program at høre.

Vort Maal er jo at samle hele Underklassen paa Landet, og det Maal maa vi alle stræbe efter, og da vil Sejren være os vis.

Ingvor Petersen.
Tjenestekarl.

Jeg siger som I. P. : Hvor der er en enlig Afd., forsøg der at faa oprettet et Par Afd. til i Nabosognene. Følg da I. P.s Metode. Naar det er sket, kan der dannes en Kredsforening, og først da kommer der Fart i Arbejdet !

C. W.

Om Tyendebladet

skriver en Holder til Redaktør Westergaard:

Jeg har abonneret paa mange forskellige Blade, men a l d r i g har jeg truffet paa noget Blad, som har haft et saa godt og lødigt Indhold som Tyendebladet. Det er det bedste Blad, jeg nogensinde har læst. Gid Du maa have Held og Lykke til at føre det frem i samme Spor som hidtil. Det har forresten gaaet til Amerika hver Maaned i de sidste 3 Fjerdingaar, jeg har en Bekendt derovre, som jeg sendte et Nummer, og han blev saa begejstret for det, at han bad mig sende det hver Maanedsdag.

Kr. Kristensen,
Fuldbro Mølle.

Kortspil i Afholdshjemmene.

—:—

En Indsender i et Viborg-Blad klager over Kortspilleriet i Afholdshjemmene: „Det har harmet mig og flere, at saa og sige alle Borde i et Afholdshjem er besatte med Kortspillere med Penge foran sig, ivrigt optagne af Spillet og følgende dette med bitre Ord eller Eder over Fortunas Luner og Skuffelserne. Det er dog en Karikatur af et Hjem". Ja det er; derfor fortsætter Indsenderen ogsaa med at opfordre de ældre til „at holde Kortspil om Penge ude af vore private Hjem og borte fra vore Højskole- og Afholdshjem".

I mange Egne af Landet er Kortspil en Landeplage fulgt saa vel som Drikkeriet, skriver en Præst i „Nationaltidende". Det betragtes ikke som fint at undslaa sig, og man kan se Folk, der skylder Hvermand Penge, risikere den Smule, de har, uden at nogen forarges derover. Indsenderen har Ret: I ethvert Tilfælde, Afholdsfolkene maa kunne holde Justits i deres Rækker; ellers kommer de fra Dynen og i Halmen.

Mørke Kredsforening.

—o—

Søndagen den 21. Marts, Eftm. Kl 3, afholder Mørke Kredsforening sin aarlige Generalforsamling paa Mørke Landbohjem

Alle Medlemmer af Afdelingerne har Adgang, og da der foruden Generalforsamlingen samtidig skal drøftes de vigtigste Punkter, der findes paa Dagsordenen, til Kongressen, er det af allerstørste Betydning, at hver Mand og Kvinde, som staar i Organisationen, møder. Hele vor Bevægelses Fremtid er afhængig af de Ordninger, som bliver vedtaget paa Kongressen.

Det er jo en Selvfølge, at de Repræsentanter, som Afd. sender til Kongressen, skal være et Udtryk for Flertallets Mening til de enkelte Spørgsmaal. Det gælder derfor, at vi paa Kredsmødet grundig drøfter de betydeligste Punkter, som er paa Dagsordenen, til Kongressen.

Jeg vil derfor paa det indstændigste opfordre alle vore Medlemmer af begge Køn til at møde paa Mørk Landbohjem, for hver især efter bedste Evne at bidrage til, at vi alle kan gaa hjem med fuld Klarhed om Sagen.

Derfor Kammerater, som har Interesse for og Kærlighed til vor store, fælles Sag. Mød alle Søndag den 21. Marts!

Med kammeratlig Hilsen

A. C. Randers,
Fmd.

Brændevin!

—:—

Det er de stores gode Støtte og Smaafolks værste Fjende.

—

Paa et Møde hændte det, at Folketingsmand S a b r o e, da han omtalte den gamle Arbejders Slid gennem Aarene, blev afbrudt med Raabet: Brændevinsflasken! Raabet kom fra en Proprietær Nymann.

Det var godt, De mindede mig derom, sagde Sabroe, thi til den gamle mørke Tid hvor Arbejderne taalte alt og aldrig opponerede, hørte Brændevinsflasken. De ældre blandt Arbejdernes Kvinder kan tale med derom, men de ældste af Bønderne kan ogsaa huske, hvorledes deres Fædre drak. Hr. Nymanns Oldefader eller Tipoldefader var vel en af hine Bønder, som red Træhest og bag efter slukkede sin Sorg paa Bunden af Brændevinsflasken. F a t t i g d o m, U v i d e n h e d og T r æ l d o m e r u a d s k i l l e l i g f o r b u n d e n m e d D r u k k e n s k a b e n. Den er en Levning fra en gammel snavs Tid, da Arbejderne lod sig sulteføde for deres Arbejde og slog ihjel paa Kommando.

Vi vil ved vort Arbejde give den arbejdende Stand Tryghed for, at de kan skaffe Brødet til sig og sine.

Vi elsker ikke Pjalterne og Raaheden, som knytter sig til Arbejdet i saa mange Tilfælde.

Hvad Arbejderne ejer af god Følelse og sundt Humør skal de ikke alene dele med deres Kammerater, men med deres Hustruer og Børn.

Udbytningen stjal ofte Skønheden og Ungdommen fra Arbejdernes Kvinder, saa Mændene blev kede af dem. Med den ny Tid vil Kvinderne blive skønne og raske, Mændene interessantere og ædrueligere.

Brændevinsflasken var den stavnsbundne Bonde og den slavisk tænkende Arbejders Følgesvend.

I det af de moderne Ideer gennemsyrede Arbejderhjem findes den gamle Brændevinskaraffel kun som en Kuriositet.

I det Sted holder Arbejderen sit socialdemokratiske Dagblad og abonnerer paa gode, læseværdige Ugeblade.

Saaledes bør det være.

Benyt Kontrakterne!

—:—

Enhver ærekær Tjenestekarl, Pige og Daglejer maa betragte det som sin uafvigelige Pligt altid at benytte vore Kontrakter. Ved ikke at benytte dem, støtter vi vore Modstandere i høj Grad. De faaes paa vort Kvntor samt hos de lokale Formænd.

M. Andersen-Nexø.

—o—

Den Forfatter, jeg i Dag skulde fortælle en Smule om, hører endnu ikke til Landets mest bekendte blandt vore sociale Forfattere. Efter min ringe Mening er det en Fejl. Han fortjener en mere fremskudt Stilling blandt de Skribenter.

Martin Andersen-Nexø har fra sin Opvækst vandret paa Veje, der ikke altid har været bestrøet med Roser. Han er nemlig født af fattige Forældre og maatte slide ved haardt legemligt Arbejde, til han blev 25 Aar !

Andersen-Nexø er født 1869 paa Kristianshavn, hvorfra Forældrene, der som før nævnt var fattige Folk, drog til Bornholm, da A.-N. kun var ca. 8 Aar gl.

Derovre blev han sat i almindelig Kommuneskole og maatte nøjes med en tarvelig Undervisning.

Føden maatte han tjene ved som Hyrdedreng at passe Kvæg hos en Bonde.

Da han blev konfirmeret, kom han i Skomagerlære og udstod Læretiden og arbejdede ved Faget i en lang Tid.

Han havde imidlertid altid stærk Lyst til bogligt Arbejde, og denne Trang voksede stærkere og stærkere, for hver Dag der gik.

Det lykkedes ham imidlertid at komme paa en større Højskole, og hermed tog han Afsked med Skomageriet.

Det var hans Mening at blive Lærer. Han fik ogsaa Plads som Friskolelærer i Odense.

Hans Helbred tvang ham imidlertid til at opgive Lærerbestillingen, og ved Hjælp fra Fru Molbech — Digteren Chr. Molbechs Enke — drog han paa en lang Udenlandsrejse til Syden.

I 1½ Aar levede han i Italien og Spanien, hvor han genvandt sit Helbred. Hans Bog „Soldage" (1903) er en direkte Frugt af denne Rejse. Nu bor han i Espergærde ved Øresund.

M. Andersen-Nexø har været en ualmindelig flittig Forfatter. Hans første Bog udkom først i 1898, og siden har han skrevet ialt 10 tykke Bøger, hvoraf en enkelt er paa flere Bind.

En Fortegnelse over dem ser saaledes ud : „Skygger" (1898), „Det bødes der for —" (1899), „En Moder" (1900), „Mulskud" (1900), „Familien Frank" (1901), „Dryss" (1902), „Soldage" (1903), „Mulskud" II (1905), „Pelle Erobreren" 3 Bind (1906—08), „Fra Dybet" (1908).

Denne Række af Bøger vidner om en udpræget Energi og Arbejdsevne.

For os har de to sidste Bøger størst Værdi. Det er sociale Skildringer. „Pelle Erobreren" bliver paa 4 tykke Bind, naar den er helt afsluttet. Det er en Skildring af den moderne Industriarbejders Liv. Vi skal senere omtale denne udmærkede Bog.

„Fra Dybet" er en Samling af smaa sociale Fortællinger og indleder med et Digt om den mærkelige Mand, Anarkisten Sophus Rasmussen.

For vore Læsere vil Andersen-Nexø ikke være hel ukendt. Man husker den lille Skildring, som Forfatteren skrev til vort store Julenumer i 1907 og det udmærkede Digt „Væverpigens Sang".

A.-N. holder meget af vor Bevægelse og glædede sig overmaade, da vi begyndte vort Arbejde.

„I er jo mine gamle Kammerater", skrev han den Gang i et Brev til mig.

I den kommende Tid har vi al god Grund til at vente os de største Ting af denne Forfatter. Han har udmærket Kendskab til Folkets Liv og god Forstaaelse af de sociale Tilstande.

Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

Vort Program.

Som bekendt er vort Program og vore Love nu trykt og er forlængst udsendt til alle vore Afdelingsformænd.

De af vore Afdl. Medlemmer, som ønsker at læse Programmet igennem, kan henvende sig til Formanden for Afd., da han altid har et Eksemplar liggende.

Den, der indmelder sig som direkte Medlem af vort Forbund, faar Program, Love og Kort sendt. Det koster kun en Kr. om Aaret. Hvor der ingen Afdl. findes, bør alle staa som direkte Medlemmer i vort Forbund. Formd.

Kontrakterne

er i denne Uge udsendt til alle vore Afdelinger. Nu maa Medlemmerne sørge for, at faa dem taget i Brug overalt. Ingen bør fæste sig bort uden paa Kontrakt! Den giver baade Frihed og Ret.

Formændene i Afdl. udleverer Kontrakterne, men kun til Brug af Medlemmerne. For at Forbundet ikke skal sætte for store Kapitaler til paa de mange Kontrakter, koster de 15 Øre

Husk, at der skal bruges 2 Ekspl. ved Fæstemaalet. Husbond og Arbejder skal hver have sin til Opbevaring.

Formd.

Fra Amager!

Ude paa Amager gaar vor Bevægelse udmærket fremad.

For nogen Tid siden holdt Hr. Borgerrepræsentant, F. Sørensen, København, et udmærket Foredrag.

De har for længere Tid siden oprettet en Læsestue derude i Byens tomme Fattighus.

Amager er fremdeles en af vore faste Borge. Vi har stadig dygtige Folk derude.

For Tiden er vor svenske Kammerat, L Malm, Formand. Og han er baade energisk og dygtig. C. W.

Tyendef. i Taastrup

havde for nogle Dage siden en selskabelig Sammenkomst i Nykro. Hr. Gartner J. Larsen, Klovtofte, læste mange morsomme Ting op. Et af Medlemmerne havde skrevet en morsom Sang, som tog Kegler.

Foreningen gaar meget godt — maaske fordi de har sig en udmærket Læsestue sammen med socialistisk Ungdomsforening.

Lykke med Arbejdet C. W.

Til True Afd.s Medlemmer!

Af Mangel paa Tilslutning og Interesse fra Medlemmernes Side blev der ingen Generalforsamling i Brabrand Lørdag den 27. Februar, men som det vil ses andet Steds i Bladet, indbydes igen til Generalforsamling Lørdag den 13. Marts, og saa vil jeg indtrængende bede alle Foreningens Medlemmer give Møde. Sagen er nemlig den, at vor Forening staar svagt og truer med at styrte og kun med lidt Velvillighed fra Medlemmernes Side kan den holde sig oppe.

Kammerater! Vis nu at I er tænkende Mennesker og ikke Maskiner eller Slaver, der blindt lader sig lede af enhver Paavirkning udefra. Vis, at I er Mennesker, der vil og kan noget.

Der er i True en Ungdomsforening, som ikke gør for 2 Øre Gavn, og desuagtet har den en Masse Medlemmer og altsaa ogsaa store Indtægter, og Bestyrelsen indkasserer Pengene, hvortil de bliver brugt, maa Guderne vide, — jeg ved det ikke; men jeg vil nu bare ganske løst foreslaa Tyendeforeningens Medlemmer at blive fra Ungdomsforeningens Baller og i Stedet gaa med til alle Tyendeforeningens Sammenkomster. Jeg kan i Grunden slet ikke forstaa, at nogen vil foretrække Ungdomsforeningen for Tyendeforeningen, der dog har baade bedre Lokaler og bedre Beværtning end Ungdomsforeningen, der som bekendt har Lokaler hos den bekendte „Arbejder- og Afholdsven" Søren Marius Jensen, True Forsamlingshus, som smed Tyendeforeningen ud, fordi den efter hans Mening gav for lille Fortjeneste, da den ikke vilde have Spiritusudskænkning. Jeg vil endnu en Gang opfordre alle til at møde paa Brabrand Konditori d. 13. Marts!

Med kammeratlig Hilsen.

Jens P. Jensen,
Fmd.

— — —

Ogsaa vi maa meget anbefale alle vore Medlemmer i True at møde den Aften. Nu skal Kontrakterne jo til at tages i Brug, og derfor maa alle, der ikke vil støtte Agrarerne, møde!

Ogsaa Arbejdsmænd og Husmænd i True og Omegn vil vi anmode at indmelde sig i Afdl. der og møde den Aften. Det betaler sig! Red.

Tanderup Sogns Tyendeforening

afholdt Medlemsmøde d. 24. ds., hvortil alle Medlemmerne paa 2 nær var mødt B andt andet blev der valgt et Udvalg paa 3 Mand, som skal sørge for Afskaffelse af Jærnvinduerne i Karlekamrene. Efter Mødet havde jeg en Samtale med Formanden og Kassereren af Husby Tyendeforening, som var kommen tilstede. Vort Ønske var i Forening at købe et større Antal Pjecer, som vi ville afsætte.

Ole Larsen,
Fmd.

Vor Afd. for Frederiksværk og Omegn

afholdt den 11. Februar Medlemsmøde i Foreningsbygning n. Der var mødt ca. 40 Medlemmer. Formanden indledede Mødet og holdt derefter en Tale for Medlemmerne. Derefter holdt Næstformanden ligeledes en glimrende Tale, begge talte om frie Kontrakter og Afskaffelse af Tyendeloven. Jordspørgsmaalet og andre Ting blev ogsaa drøftet. Derefter afholdtes der et rask lille Bal for Medlemmerne.

Bestyrelsen for N. Næraa Tyendeforening

bestaar af følgende: Møllersvend M Jensen, Bredstrup (Formand), Harald Nielsen, Ringe (Næstformand), Møllersvend N. P. Nielsen, Ringe (Kasserer), Anton Christensen, Ringe, og Johannes Jørgensen, Roerslev, Bestyrelsesmedlemmer.

Nørre Aaby Afd.

havde Medlemsmøde Lørdag den 6. ds., hvor vi foretog Valg af en Repræsentant til Kongressen. Formanden blev valgt enstemmigt.

M. Knudsen,
Fmd.

En Kredsforening for Nordvestsjælland

blev i Søndags oprettet i Tømmerup. Formand blev L. P. Olsen, Svinninge. Referat senere. C. W.

En ny Afd. i Ellede paa Refsnæs

blev der oprettet i Lørdags efter et Foredrag af Red. Westergaard om vor Bevægelse. Der var mødt en stor Forsamling, kun Arbejdere, og Stemningen var udmærket. Bestyrelsen vælges senere.

I Glostrup Afd.

holdt Red. Westergaard et Foredrag om vor Bevægelses Maal og Midler. Foredraget paahørtes med levende Interesse. Det vedtoges at iscenesætte en grundig Agitation for Bevægelsen Efter Foredraget oplæste W. af „Gyldholm" og sang et Par Sange, bl. a. „Jens Vejmand".

Uge-Kronik.

—:—

„Den ny Folkesangbog",

som vort Forbund vil udgive, er nu gaaet i Trykken og kan ventes færdig om kort Tid.

Grundet paa den kolossale Mængde Forudbestillinger, som nu beløber sig til ca. 500 Stk, har vi besluttet at udvide Sangbogen betydelig. Den vil nu blive paa langt over 100 Sider stor og indeholde alle vore gode Folkesange, særlig de nye, stærkt op imod 100 Stk.

Da denne udmærkede Sangbog ikke kommer paa mere end ca. 25 Øre pr. Stk., kan jeg godt forstaa, at mange har sikret sig et Eksemplar i Tide. Antagelig vil der blive stærkt Rift om Bogen, hvorfor jeg anbefaler at bestille et Stk. forud.

Bestil den hos de lokale Formænd med det samme. Du vil da faa Bogen straks den er færdig.

Vi holder nemlig ikke af at trykke flere end vi kan sælge. Vor Kapital strækker jo ikke dertil.

Vore Afd, som endnu ikke har bestilt Bogen, bedes indsende deres Bestilling snarest, saa vi kan se, hvormange vi skal bruge.

C. W.

Tre nye Bøger.

Paa Onsdag udsender Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag en Fortælling af Knud Hjortø: „Rasmus", samt en ny Bog af Prof. Troels-Lund: „Nye Tanker i det 16de Aarhundrede".

Og om faa Dage en ny Bog af Svend Leopold: Vort Bourgeoisie.

Kommer Bladet ikke

regelmæssigt, bedes Holderne straks klage skriftligt til Posten. Hjælper det ikke — men det gør det næsten altid — saa klag til os, Manglende Numre skal Posten altid skaffe!!

Vi afsender Bladet regelmæssigt herfra Fredag Eftermiddag. Læserne kan derfor kræve det udleveret om Lørdagen, hvis de da ikke bor i en ensom Afkrog af Landet. Sker det ikke er det Postvæsenets Forseelse. Klag derfor altid straks! Husk det!! Red.

Smaa Historier.

I Folkemunde.

Damen (til Hedningemissionæren): Hvordan var det i Grunden derovre blandt Menneskeæderne?

— Aa ja, men man kom jo Pokkers let i Folkemunde.

*

Da Fanden blev gammel —!

Alberti keder sig under sit Fængselsophold. For at faa lidt Adspredelse har han da ogsaa et Par Gange sendt Bud efter — Fængselspræsten!

*

I Tanker.

Den distræte Professor: — Befinder Deres Naade sig ikke vel idag.

Grevinden: — Jeg er blot en Smule nervøs idag. Jeg venter en Datter om lidt.

Professoren: — Et Deres Naade vis paa, at det bliver en Datter?

Forenings-Meddelelser.

— Red. Westergaard taler følgende Steder:
I Hornum Lørdag den 13. ds.
I Svejstrup Søndag den 14. ds.
I Flemming Torsdag den 18. ds.
I St. Hedinge Fredag den 19. ds.
Faxe Ladeplads Lørdag den 20. ds.
I Faxe Søndag den 21. ds. Kl. 4.
I Kongsted Søndag den 21. ds. Kl. 8.

— Sabro Afd. afholder Stiftelsesfest i Kroen Søndagen den 21. ds Kl. 8. Alle indbydes.

Bestyrelsen.

— Fjelsted Tyendeforening afholder Foredrag i Harndrup Forsamlingshus Søndag den 14. ds.

— Bendstrup Afd. afholder ekstra Generalforsamling Lørdag den 13 ds., Aften Kl. 8 i Læsestuen. Alle maa møde, da der er vigtige Ting paa Dagsordenen.

A. C. Randers,
Fmd.

Med et halvt Øje

kan det ses, at Tyendebladet er et godt Annonceblad. Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore tusinde Læsere ved at sende deres Annoncer til vort Blad.

Gør et Forsøg!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

En flink og ædruelig Karl,

der er vant til at køre, kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

Folk søges

1ste Maj 1909 til et Gods som bruges af Ejeren, 1 gift Malkerøgter og en gift Mand til at rense og fodre. I Fald begge Konerne vil malke da Løn 1000 Kr., 1 Mejeripige, 1 Mellempige, som vil malke et Hold Køer, Løn 300 Kr., 1 ugift Malkerøgter Løn 425 Kr. 125 Malkekøer ikke Entreprise. Billet, mrkt. „Sydsjælland", modtager Tyendebladets Kontor.

Plads søges.

En ældre Karl søger Plads fra 1. Maj paa en god Bondegaard. Oplysninger om Løn for Sommeren bedes opgivet og sendt til dette Blads Kontor under Billet mrkt. „300".

Fodermester søges.

Paa Grund af anden Bestemmelse kan en Fodermester faa en god Plads i mit Sted til 1. Maj. Høj Løn gives. Man bedes henvende sig til

Fodermester **Johannes Nielsen,**
Fyllested Ellegaard pr. Eiby, Fyn.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Fodermester søges.

En Fodermester kan faa en god Plads med stor Løn til 1. April eller Maj, grundet paa at jeg rejser til Amerika.

Fodermester **Carl Hansen,**
V. Egesborg, Lou.

En ung Pige

kan fra 1. Maj faa Plads ved indvendig Gerning paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg. Henvendelse med Lønfordring til

Kr. Hyltoft.

Plads søges.

En Karl søger Plads som Kørekarl i Aarhus Omegn, i Mangel deraf som Arbejdskarl paa en større Gaard.

Anton Sørensen,
Hørningaard, Hørning.

En Karl

paa 17 Aar søger Plads, helst i Horsens-Egnen.

Anton Johannes Jørgensen,
Adr.: Anders Jørgensen,
Sdr. Kastrup pr. Pindstrup St.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Fodermester søger Plads.

Som saadan søger en ældre Karl Plads til 1ste Maj helst et Sted, hvor vedkommende ikke skal malke, og kun for Sommerhalvaaret. Har været 15 Aar ved Faget og i denne Tid kun haft 2 Pladser. Eget Værelse ønskes.

Billet, mrkt. „Sommer", bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af nogle Dage.

Gift Fodermester.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Maj 1909, helst et Sted, hvor der kun malkes to Gange daglig. Fri Hus og Brændsel ønskes. Jeg er 33 Aar gammel og har Anbefaling fra lignende Pladser. Besætningen ønskes helst i Entreprise. Mulige Tilbud tilstilles Fodermester **M. Jacobsen,** Stribgaard pr. Strib.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning fra 25 til 50 Malkekøer, enten i fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

Karl og Pige.

En yngre Karl og en Pige kan faa Plads fra 1. Maj hos

Grdm. **R. Christensen,**
Jænstrup pr. Thurby,
Sjælland.

En yngre Pige

kan til 1. Maj faa en god og vellønnet Plads hos

Gaardejer R. Westergaard,
Gamborg pr. Kauslunde St., Fyn.

Abonner paa Tyendebladet.

Udkommen er:

„Lommebog for Ungdommen"

Pris: 1 Kr. 35 Øre.

Praktisk Lommebog for Landmænd.

Pris: 1 Kr. 40.

Disse Lommebøger for 1909 er meget praktiske, og De bør sikre Dem et Eksemplar.

Agenter til at virke for Salget af disse og andre Bøger antages.

Lærer **Grønvald Fynbos** Forlag,
Vammen — Viborg,

Undervisning.

Undervisning

i Broderier gives. Navn o. l. paasyes meget billigt af Fru Anna Westergaard, Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Udenbys Breve besvares.

Aagaard Højskole

ved Kolding.

Sommerskole Maj—Juli. Skolen kan søges af Elever med Amtsunderstøttelse. Elevforeningen hjælper enkelte ubemidlede. Skoleplan sendes.

V. Brücker.

Mælkeri- og Højskolen,

— Ribe. —

Kontrolassistenter og Mejerister uddannes April el. Maj—Juli.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

Medens de gik over Gaardspladsen, der endnu hvilede i Morgendisens Dunkelthed, hviskede Hella til Knud:

„Hvordan mon det kan være, at selv om Lehnsmanden er aldrig saa gram i Hu, saa kan Fru Sophie dog tæmme ham med et eneste Øjekast og ved at lægge en Haand paa ham? Hvoraf mon det kommer, at en svag Kvinde kan have saadan en Tryllemagt over en saa hidsig Mand som Lehnsmanden, hvad Knud?"

„Det er noget, som de lærde Klerke kalder for Hypnotisme. Det er nok en skjult Naturkraft, og den ligger i hendes Øjne. Men erom skal jeg fortælle dig siden", hviskede Knud til Hella, medens de forsvandt gennem Døren til Vaaningshuset.

Den lavtgaaende Sol hævede sig denne Julemorgen over Horisonten og kastede et blegt, lysende Skær frem over det hvidkædte, men bølgeformige Landskab omkring Thorupvolde.

Inde i selve Gaarden herskede en gravlignende Stilhed. Ejeren, den gamle Niels Drefelt, laa død, kold og stiv paa Straa inde i Storstuen, medens alle Gaardens menneskelige Væsner, lige fra den øverste til den allerlaveste, bar Præg af Sorg over deres gamle Husbonds bratte Død.

I et lille, lavt Værelse i et Hjørne af Vaaningshuset gik Lehnsmanden fra Aakjær, Peder Ebbesen frem og tilbage, medens hans Hustru, Fru Sophie, sad i en højrygget Træarmstol med den ene Albu støttet mod Stolearmen og Hovedet hvilende i den hule Haand. Hendes mørke, stikkende Blik hvilede ufravendt paa hendes Husbond.

Peder Ebbesens Sind var i denne Morgenstund i voldsomt Oprør, derpaa tydede hans sære Fagter og Bevægelser. Han holdt højlydte Enetaler med sig selv, som om hans Hustru slet ikke var til Stede. Han græd, lo, bandede og udstødte stundom de frygteligste Forbandelser over alt og alle i Verden, men hver Gang hans Sindsoprør truede med at komme alt for meget ud af den almindelige Sindsligevægt, hævede Fru Sophie sig noget i Sædet og udbrød:

„Peder!"

Dette Ord virkede gærne paa ham som en Spand Vand paa en lille, blussende Ild, hans opfarende Hidsighed slukkedes lig Luerne for et Øjeblik, men inderst inde i hans Bryst sydede og ulmede det for igen ligesom den vanddæmpede Aske paany om en lille Stund at bryde ud i lys Lue.

Omsider blev der bankei sagte paa Døren. Peder Ebbesen vendte sig imod den, medens han udtalte et barskt:

„Kom ind!"

Døren aabnedes, og Knud, Gaardsfogden, traadte ind. Den indtrædende lukkede Døren efter sig, hilste underdanigt paa Lehnsmanden og høvisk paa Fruen og indtog derefter en fast men ærbødig Stilling overfor Peder Ebbesen,

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).
Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Fyns Stifts Husmandsskole
v. Odense.
Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard
Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Ry Folkehøjekole, Ry St.
(ved Himmelbjærget).
Pigeskolen aabnes 3die Maj.
Rasmus Bording.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov ved Aarhus.
Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Abonnér paa „Tyendebladet".

Aarhus.

Husk!
Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst
i
- - Nationaltrykkeriet, - -
(„Tyendebladet"s Trykkeri),
Rosensgade 24 — Aarhus.

Vore Annoncepriser:
For Annoncer om:

Undervisning	10 Øre pr. Linie.	
Rabat: 25 %		
Pladser	10 „	„ „
Møder	10 „	„ „
Forretninger	10 „	„ „

Rabat efter Annoncernes Størrelse eller Akkord for en bestemt Tid.
Annoncér i „Tyendebladet"!

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig
Fred. Sørensen,
Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.
Specialitet: **Tyendesager.**
Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Jysk Morgenblad
Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.
Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**
Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Bl. Annoncer.

Taastrup Afd.
afholder stor Pakkefest og Bal Søndagen den 14. Marts, Kl. 7 Aften paa Taastrup Nykro.
Laurits P. Nielsen,
Form.

True Afd.
holder Bal med Generalforsamling og fælles Kaffebord Lørdag d. 13. Marts paa Brabrand Konditori Dansen begynder Kl. 9 og Generalforsamlingen Kl. 12. Alle maa møde, da vigtige Ting skal forhandles.
Bestyrelsen.

Bal. Bal.
Paa „Hotel Brønderslev" Lørdag den 13de Marts Kl. 9. Ny Medlemmer optages før Ballet.
Brønderslev Tyendeforening.

Skjoldborg taler i Nø.re Aaby.
Tyende- og Landarbejderforeningen samt Husmandsforeningen for Nørre Aaby Indslev Sogne holder Møde paa Nørre Aaby Gæstgivergaard Lørdag den 13. ds. med Forfatteren Johan Skjoldborg som Taler. Alle Medlemmer af Forbundet samt Medlemmer af nævnte Forening har Adgang for 20 Øre pr. Medlem, Ikke-Medlemmer 35. Derefter Bal, hvortil Lister til Paategning findes hos nævnte Foreuingers Bestyrelser. Listerne sluttes den 11. Marts.
Bestyrelserne.
NB. Husk Medlemsmødet d. 6te ds., Kl. 8, paa Gæstgivergaarden. Mød talrigt. Mødet d. 13dè begynder Kl. 5 Eftermiddag pr.

Svejstrup Tyendeforening
afholder Stiftelsesfest Søndagen d. 14. Marts Kl. 6 i Svejstrup Forsamlingshus. Foredrag og Oplæsning af Redaktør Westergaard og Hansen-Røjle fra Aarhus. Efter Foredragene afholder Foreningen sin halvaarlige Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1) Regnskabet. 2) Valg af et nyt Bestyre sesmedlem. 3) Mulig Forandring eller Tilføjelse i Loven. 4) Forskelligt.
Efter endt Generalforsamling Dans for Foreningens Medlemmer. Alle indbydes til at overvære Foredragene. Adgang 25 Øre.
Bestyrelsen.

Ægteskabstilbud.
En ung Karl, 25 Aar, som har et Hus og 8,000 Kr., ønsker Bekendtskab med en ung Pige af Landbostanden. Lidt Formue ønskes. Billet, mrkt. „Haab", bedes indsendt til dette Blads Kontor i Aarhus.

En god Malkeged
staar til Salg hos undertegnede; skal læmme sidst i April eller først i Maj.
Arbejdsmd. **Andreas Jeppesen,**
Holmstrupgaard pr. Brabrand.

Foredrag tilbydes
alle vore Foreninger. Rejseudgifter og Ophold fordres dækkede.
A. Chr. Randers,
Bendstrup, Mørke.

Foredrag tilbydes.
Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning tilbydes.
Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

Humoristisk Oplæsning
tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes
samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

der betragtede Knud med et ondt og gennemborende Blik.

„Naadigherren har sendt Bud efter mig," udbrød Gaardsfogden, medens han gengældte Lehnsmandens hvasse Blik med et frimodigt Øjekast. „Derfor ønsker jeg gærne at vide, hvad Naadigherren har at befale."

„Det har jeg ogsaa", svarede Peder Ebbesen barsk og vedblev: „Kan og vil Du holde Tand for Tunge med det, som forefaldt paa Thorupvolde i Aftes?"

„Det beror paa Omstændighederne, men desuden var jeg ikke det eneste Vidne dertil," svarede Knud kækt.

„Men vi kan erklære det for Opspind og Bysladder," sagde Lehnsmanden. „Kun Du og jeg ved Besked derom. Har Du forstaaet mig?"

„Fuldkommen, Naadigherre," svarede Knud. „Men i Tilfælde af, at jeg ikke tier, hvad saa?"

„Ja, hvad saa?" gentog Lehnsmanden, medens han med haarde og faste Skridt gik frem og tilbage paa Gulvet, men standsede atter foran Gaardsfogden og vedblev:

„Ja, saa sender jeg dig maaske bort med Roskarlene, eller jeg gør noget andet. Jeg har Midler nok til at stække aabne Sladdermunde."

„Peder!" udbrød Fru Sophie henne i Stolen. „Husk, hvad Du har lovet mig."

„Ja, det vil vi nu faa at se, om J, strænge Hr. Lehnsmand, vover at foretage sligt, thi husk paa, hvad jeg sagde Jer i Aftes: Der er Høg over Høg her til Lands," indvendte Knud frimodigt.

„Dum Snak," svarede Peder Ebbesen. „Jeg spørger ingen ad, hvad jeg tør vove at foretage mig, men," vedblev han med mildere Tonefald, „hvis Du tier og er mig til Maade for Eftertiden, saa skal jeg sørge for, at Du og din trolovede Kvinde, Hella, til Foraaret skal faa en af de bedste Gaarde, der findes i Lehnet, til livsvarigt Fæste for dig og dine Arvinger. Har Du nu forstaaet mig, hvad?"

„Fuldkommen, Naadigherre," svarede Knud. „Jeg skal fremme Eders Vilje efter bedste Evne, thi jeg ønsker helst, at alt jævnes med det gode, fordi jeg er et fredsommeligt Menneske, der nødig volder nogen Fortræd."

„Godt, jeg stoler paa dit givne Ord," sagde Lehnsmanden, medens han med en bydende Haandbevægelse betegnede Knud, at Samtalen var forbi.

Knud hilste derefter med tilbørlig Underdanighed og forlod Stuen.

En Timestid efter red Lehnsmanden ene fra Thorupvolde. Hans Hustru blev tilbage hos sin gamle Moder for at være hende til Hjælp og Trøst i den store Sorg og hjælpe hende at bære det tunge Lod, som den lunefulde Skæbne havde kastet i den aldrende Kvindes Livsvægtskaal.

Rygtet om Niels Drefelts Død bredte sig som en Løbeild over Egnen og gav Stof til Folkesnak. Men det hed sig i Omegnen, at han pludselig var død af et Slagtilfælde, medens han og Svigersønnen sad og spillede Tærning.

Otte Dage senere blev Niels Drefelt jordfæstet med al den Pomp og Pragt, som den Tids Sæder og Skikke bød og fordrede. Med det samme tog som retslig Arving Peder Ebbesen Galt, Herre til Palsgaard og Thyrestrup og Lehnsmand til Aakjær, Thorupvolde i Besiddelse, lagde en Tid efter Jorderne ind under Thyrestrup, men selve Gaarden lod han omsider aldeles synke i Grus.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Abonnér paa Tyendebladet.

Om kort Tid udkommer:

Den nye Folkesangbog

for

Landarbejdere og Husmænd.

Udgivet af

Tyende- og Landarbejderforbundet.

Bestillinger maa indsendes snarest til Kontoret, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværeriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr 85 Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Ghr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

„Komet"-Cyklen.

Den bedste Cykle i vort Land er ubestridt „Kometen". det siger hver fornuftig Mand, der blot én Gang har set'en.

Men har han saa „Kometen" kørt, da vil han henrykt sige: „Ej bedre Vare er der ført i noget andet Rige".

Mit Raad til den, der leder om en fiks og god Maskine, er derfor dette: „Skynd Dem, kom og køb Dem en af mine".

Mit Lager er for Tiden stort hvad Cykler anbelanger, samt Lygter, bedste Kvalitet, og prima Dæk og Slanger.

Ærb.
Jens P. Christensen,
Sierslev,
Storehedinge.

Min Barber & Frisørstue anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Med særdeles Agtelse
Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,
Tlf. 123. Storehedinge.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Køb ikke

Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog lor 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,65.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,20.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge

(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i **Fotografier.**

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Nyeste Skosaale-Ekstrakt

bevirker, at Saalerne bliver 3 Gange saa holdbare, **behagelige og elastiske.** Alle unge, **der danser,** bør **især gøre sig** den Tj neste at prøve et Glas (deri til 3 Par) til 85 Øre. Anv. medfølger. Tilbudet er kun for Tjenende, som derfor alle maa benytte det. — Gør et Forsøg! Skriv til

O. C. Andreasen,
Ulslev, Nykøbing F.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

Det blev Foraar efter denne beskrevne Jul.

Niels Drefelts pludselige Død hin Julenat havde i Vintermaanederne givet megen Anledning til Folkesnak. Sære Rygter om, at han ikke var kommen saa godt af Dage, som han skulde og burde, var stærkt i Omløb blandt Befolkningen. Ilde Rygter om, at Lehnsmanden skulde være hans Banemand, gik mellem Mand og Mand, men ingen turde udtale sig højlydt derom af Skræk for den strænge Hr. Peder Ebbesen.

Knud, Gaardsfogden paa Thorupvolde, kendte, som Folk mente, Sagens Sammenhæng til Bunds, men han var angaaende denne Sag tavs som Graven.

Men hvad der henad Foraaret gav Anledning til ny og forunderlige Gisninger, var, at Lehnsmanden var bleven saa underlig venlig stemt mod Knud og hans trolovede Brud, Hella, at han i Vinterens Løb foranstaltede deres Bryllup og med stor Højtideligheb lod dem vie i Falling Kirke.

Men til Valborgsdag indsatte han med mere Fortrinsret end andre af den Tids ligestillede Bønder de nygifte som livsvarige Fæstere i en af de største Gaarde i Byen Aalstrup under Falling Sogn.

4.

Had og Forfølgelse.

Et Aar var forløbet siden Hella og Knud fæstede Bo i Aalstrup. De unge Ægtefolk levede lykkeligt og var glade ved deres tarvelige Kaar, medens de i deres daglige Gerning tegnede til at blive, hvad man nu til Dags kalder Fremskridtsfolk, der var lidt forud for deres Samtid med Hensyn til Gaardens Driftsmaade efter den Tids Fordringer.

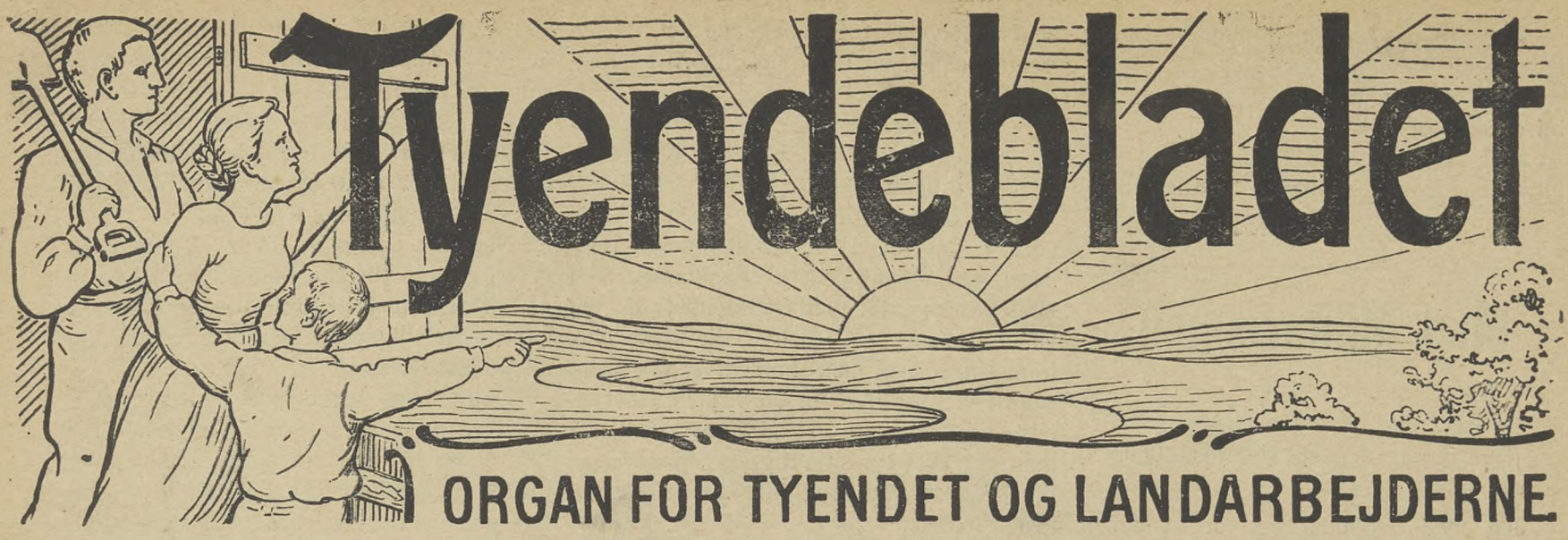
Det huede den stolte og hovmodige Lehnsmand, at han i Knud havde en Fæster, som han ved givne Lejligheder kunde fremstille som et uovertræffeligt Mønster blandt den Tids Bønder.

Slig Fremhævelse af Peder Ebbesen skaffede selvfølgelig den unge Mand mange Misundere og Forfølgere, men den, der var Knuds værste Fjende bag hans Ryg, var Lehnsmandens egen Ridefoged. Denne var et ondt og vindesygt Menneske, der intet som helst skyede for at nedsætte Knud i Peder Ebbesens Øjne og Omdømme.

En Tid lang vilde det ikke lykkes for Skurken, men han blev ved med sine Underfundigheder paa den laveste Maade, og det saaledes, at Peder Ebbesen omsider lagde Øre til Bagvaskerens Røst, medens han Tid efter anden begyndte at betragte Knud med et skævt Blik.

Og det lykkedes omsider Skurken at forvandle Lehnsmandens Velvilje overfor Knud til det bitterste Fjendskab og Forfølgelse.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 77. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 21. Marts 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Marts.

Der ligger Sne paa Bondens Hus
og Sne paa Stodderens Hytte,
der ligger Sne ad Vejens Grus,
saa langt som man kan glytte,
der ligger Sne paa stærke Gren
og Sne paa svage Kviste,
— Sne over baade Stød og Sten,
den smudsiggule-triste.

Thi det er Marts og Vaarens Sol
er alt begyndt at stige,
af Vintergækkes hvide Kjol
jeg ser de spæde Flige,
snart Bonden har sin Dont begyndt,
og vi skal ud at pløje,
thi det har Lærkens Sang forkyndt,
og Solens milde Øje.

Men endnu hænger Himlen graa
og tung bag fjerne Skove,
end er af Sangere kun faa,
end alle Blomster sove;
men snart skal Mark i Grøde staa,
og Skoven den skal grønnes,
og under Himlens varme Blaa
dit sikre Haab skal lønnes.

Det Haab, Du bar i Vintrens Nat
igennem Sne og Kulde,
det Haab skal vokse op saa brat
som Blomster smaa af Mulde,
saa skal der bredes over Jord
et tusindmønstret Tæppe,
og undrende Du fattes Ord,
thi Du forstaar det næppe.

Bertram Eggers.

Fru Astrid Hostrup.

Vi bringer her et Billede af den kendte kvindelige Agitator Fru Astrid Hostrup.

Fru Hostrup har i mange Aar været i Ledelsen for Kvindebevægelsen, og hun skal have en Del af Æren for, at Kvinderne nu har kommunal Valgret.

Fru Hostrup er gift med „Jysk Morgenblad"s Chefredaktør, Hr. Helge Hostrup, Aarhus

Ja eller Nej!

—:—

Naar Kontrakterne bliver taget i Brug, vil vi komme som fra Helvede til Paradis.
En Tjenestekarl.

Naar vi forhen har været ude at søge os en ny Plads, er vi altid bleven smurt om Munden med gyldne Løfter. Her hos mig, siger Husbonden, har Tyendet det særdeles godt. Jeg forlanger intet strængt Arbejde, føjer han til, og Arbejdstiden er kort, lige saa vist som Behandlingen, Kost m. m. er udmærket.

Vi har hidtil maattet nøjes med højtidelige Løfter som Bevis for, at Pladsen, vi søgte, var som vi kunne ønske os den.

Det er imidlertid ikke Tilfældet længere. Nu forlanger vi af Husbonden, at han skal give os et mere haandgribeligt Bevis for at Pladsen er god. Løfterne fra hans Side om Guldet og de grønne Skove er ikke nok.

Nu kommer vi nemlig med vore Kontrakter og spørger Husbonden, om han er villig til at underskrive, i modsat Tilfælde vil vi søge et andet Sted.

Dette Svar, han da giver, maa være et bestemt Ja eller Nej! En Mellemting gives ikke her.

De gamle højtidelige Løfter, han har været vant til at give paa Fæstedagen, er nu pludselig sunken saa meget i Kurs, at de er ganske uden Værdi.

Vi siger kun kort og godt: Vil Du underskrive eller ikke? Ja eller Nej!

Og hvad forlanger vi da i disse Kontrakter? Er det noget, der maaske kan bevirke, at det er umuligt for en alm. Gaardmand eller større Jorddrot at underskrive?

Nej — absolut ikke!

Vi kræver kun, at Tyendeloven skal være ugyldig, Opsigelse med en Maaneds Frist, Løn hver Maaned, bestemt Arbejdstid, Betaling for Overarbejde og en Sommerferie paa 8 Dage!

Det er det hele. Andet forlanger vi ikke. Det er kun smaa Krav, som enhver Husbond kan efterkomme, hvis han vil — ja, netop, hvis han vil.

Altsaa: Ja eller Nej — ikke andet.

Dette Ja eller dette Nej, som vi da faar at høre, betyder en Smule mere end et ja eller et nej i Almindelighed betyder. Det er ikke et simpel for eller imod — nej, det er mere.

Siger han Ja, da kan vi være vis paa, at han anerkender og respekterer vor Menneskerettighed, vor Frihed og Medbestemmelsesret, og da er det som det skal og bør være. Der er ikke noget at takke for. Man skal ingen takke for sin Ret — det er noget, vi har Krav paa, og at takke for den, vilde være lige saa taabeligt som at takke en Tyv for at han tilbageleverede en stjaalen Genstand.

Siger han derimod Nej, betyder det, at han ikke respekterer os for frie Mænd, der har nogen som helst Medbestemmelsesret — Trælle, der ikke maa snakke med, men skal tie og taale Han regner os da lige med sine Arbejdsdyr eller sin Hund. Den kan han godt være god ved, klappe den og give den et Kødben og en god Behandling. Men stille Krav og snakke med, det maa den skam ikke — nej!

Han kan maaske ogsaa være god og venlig mod sin Karl eller Pige og give dem de bedste Romanbøger at læse i m. m., men det er ikke den Slags Fordele, vi tilstræber. Lad hans Hund være ene derom! Vi kræver Medbestemmelsesret og Frihed.

Den Jorddrot, som siger Nej, maa vi for stedse betragte som vor Fjende, og ham maa vi erklære skarp Krig. Deres Navne maa frem og belyses i vort Blads Spalter.

Faa Dage efter, at Kontrakterne var udsendt, fik jeg to Breve. Det var fra to Karle, som havde prøvet Kontrakten. Den ene var fra Svinninge, og der havde Husbonden skrevet under straks.

Den anden var fra Kalundborg-Egnen. Der sagde Bonden straks Nej.

Han var den første Nej'er, men han bliver ikke den sidste.

Lad det være hans Trøst, at han ikke bliver ene om at komme i Tyendebladet.

Carl Westergaard.

Mod Militarismen.

—:—

Af Johs. K. Johansen.
Tale i Aars den 28. Februar 1909.

—

Jeg maa begynde med at minde om det saakaldte Systemskifte for 7½ Aar siden. De husker, hvilken Glæde og Begejstring, der den Gang var. Begejstringen gik jo som bekendt endog saa vidt, at man gik til Kongen og takkede ham, fordi han endelig en Gang havde gjort sin Pligt; men naar der saaledes var almindelig Glæde over dette Systemskifte, saa var det naturligvis, fordi man ventede, at der nu skulde tages fat paa at gennemføre de Krav og opfylde de Løfter, hvorpaa Venstre havde kæmpet sig frem som Opposition, og hvorpaa Partiet havde vundet Smaafolks Stemmer.

Glæden og Begejstringen slog imidlertid hurtigt om til Skuffelse og Misfornøjelse. Den demokratiske Lovgivning, man havde ventet, udeblev, og de saakaldte Mærkesager gennemførtes ikke i den Aand, hvori Venstre havde talt om dem som Opposition, men i Højres og Landstingets Aand. Det gælder Toldloven, det gælder Retsreformen, og det gælder ikke mindst Valgretsreformen.

De socialdemokratiske Arbejdere havde en stor Andel i Æren for Venstres Sejr. Da Svend Høgsbro første Gang blev valgt i Storehedinge, blev fire Arbejdere fra en Herregaard i denne Kreds afskedigede og smidt ud af deres Huse, fordi de havde stemt paa ham. Saa meget kunde Arbejderne den Gang være for Venstre. Da Venstre blev Regeringsparti, vendte det som Tak derfor en knyttet Næve imod Arbejderne. Saaledes talte vor nuværende Landbrugsminister Anders Nielsen jo i sin Tid, for at Orlogsværftets Arbejdere skulde have et Aars Karantæne, inden de fik Lønforhøjelse, fordi det var Socialdemokratiets Repræsentanter, der talte deres Sag.

Mest afgørende har Venstre dog svinget paa det store Stridsspørgsmaal: Militærspørgsmaalet. Hvor Regeringen ikke alene heltud er gaaet over til Højre men endogsaa overbyder Højre.

Længe afviste Venstre al Tale om at have svinget. I de første Aar efter Systemskiftet havde man jo en saa dreven Jurist som Zahle til at forklare os, at skønt Militærudgifterne Aar for Aar blev større, saa steg de alligevel ikke. Som Bevis paa i hvilken Grad Venstre har svinget, vil det imidlertid være tilstrækkeligt at henvise til et Par Udtalelser af J. C. Christensen. I en Tale i Folketinget den 17. November 1892 udtalte han:

„Jeg ved nok, at en Gang vil den Tid komme, da vi ogsaa skal have vort Forsvar ordnet, og da vil Venstre komme til at sige rent ud af Posen, hvad dets Krav er, men det maa ske under en grundlovstro Regering. Da vil Venstres Krav selvfølgelig være Nedsættelser, betydelige Nedsættelser af de militære Udgifter saaledes som Venstre allerede i Begyndelsen af Halvfjerserne anbefalede det, da det fremkom med sit Program, hvori det hedder:

„Ved en Revision af Forsvarslovene maa det iagttages, at de nuværende betydelige Byrder formindskes".

Den Tid vil komme, da vi skulle have vore militære Love, vort Militærvæsen revideret, og da maa Venstre fremkomme med sine Fordringer i den Henseende, og jeg vil da haabe, at Venstre ikke alene maa fremsætte disse men holde fast ved dem, saa at vi naar frem til en virkelig Nedsættelse og ikke bære os ad som i 1880, da man gik bort fra sit Program og gik med til forøgede Militærudgifter tvertimod Programmet".

Aaret efter i Oktober 1893 udtalte J. C. Christensen i Folketinget:

„De Udgifter, vi har til Militærvæsenet, er jo ganske enorme i Forhold til vore Skatteindtægter. . . . . Alle tilsammen vil disse ordinære Militærudgifter andrage omtrent 21 Millioner Kr. . . . . Naar der skal være Tale om, at Folketinget igen skal have Raadighed over Budgettet, maa der kunne spares ganske anderledes end med det Beløb, som det ærede Medlem for Præstø Amts 6. Valgkreds (Bøjsen) talte om (2 Mill.)".

Disse Udtalelser vidner om, nvordan Venstre den Gang saa paa Militærvæsenet. Systemskiftet førte imidlertid ikke til Nedsættelse men til stærkt forøgede Udgifter, og da J. C. Christensen dannede sit Ministerium erklærede han, at nu havde han tabt Troen paa, at dette gamle Venstrekrav kunde gennemføres. Nogen Tid efter forsikrede Neergaard, at han endnu havde bevaret Troen; men nu erklærer han jo ogsaa at være omvendt. Det er kedeligt med disse Venstreførere, at saa snart de har fuldendt Løbet, saa taber de Troen.

Paa Regeringens Forsvarsplan lægger man især Mærke til, at der faktisk foreslaas en ny Landbefæstning. Der nævnes ganske vist ikke, at det er ny Befæstningsanlæg. De kaldes kun „forberedte fremskudte Stillinger". Ordet Fæstning har jo en daarlig Klang i Vælgernes Øre, det andet kan de maaske bedre faa til at glide; men faktisk betyder det en ny Fæstningslinie omkring København.

Udgifterne til de ny Fæstningsanlæg anslaar Regeringen til et samlet Beløb af 25 Mill. Kr. og i det hele anslaas de Udgifter, der kræves skabt, til 42 Mill. Kr., men det vil sikkert blive meget mere. Alt tyder nemlig paa, at det hele anslaas alt for lavt. Til Søbefæstningen kræver Regeringen saaledes ca. 11 Mill. Kr. De sagkyndige af Søetaten anslaar de samme Anlæg til 18,600,000 Kr., og denne Difference kommer af, at Regeringen regner med for lidt Skyts og Ammunition; men de kan stole paa, at det skal nok komme med bagefter. De 42 Mill. vil drage ny Millionbevillinger efter sig, og vi vil i det hele komme ind paa en Skraaplan, der vil være uden Ende.

Til Flaaden kræves ogsaa store Ofre. Den aarlige Nybygningskonto forhøjes saaledes fra 1,200,000 til 1,620,000 Kr., og endvidere kræves ekstraordinært 8,700,000 Kr. til Anskaffelse af Torpedobaade, Undervandsbaade m. m. Trods de betydelige Ofre, der kræves, vil nogle Tal dog være nok til at vise, hvor værdiløst det hele bliver.

Vort Flaadebudget vil med den forestaaende Forhøjelse blive ca. 8 Mill. Kr. aarlig. Tysklands Flaade koster aarlig ca. 200 Mill. Kr. og Englands Flaade koster over 700 Mill. Kr. aarlig. Hvad kan vi da stille op imod dem?

I denne Forbindelse kan jeg oplyse, at Tyskland kan stille 10,200,000 Soldater paa Benene. De 200,000 vil være mere end nok til at magte os.

Naar det betænkes, hvor letsindigt Regeringen her vil lade Millionerne rulle, lyder det næsten som Ironi, naar Forsvarsministeren alligevel taler om, at vi maa tage økonomiske Hensyn.

Højre talte gerne om de sagkyndige, og hvad de ønskede, men Vælgerne vilde ikke rigtig tro paa de sagkyndige, og deri gjorde de selvfølgelig rigtigt; thi vi kan nok gaa ud fra, at den Sagkundskab, Højre appellerede til, er temmelig begrænset. Venstre taler om Hensyn til Udlandet og Stormagterne; men den Tale om Stormagternes Krav til os har nok lydt før. Under Bestræbelserne for at faa Junigrundloven indskrænket fortalte de reaktionelle, at Stormagterne ikke tillod os at have saa fri en Forfatning, som vi havde. Efter at vi i 1866 havde faaet Grundloven ændret efter Højres Ønske, maatte Magthaverne tilstaa, at der aldrig fra Stormagternes Side var tilstillet os noget som helst Krav om Forfatningsforandring. Stormagterne skal nok kun være for Venstre, hvad de sagkyndige var for Højre; men de skal ikke lade dem dupere mere af det ene end det andet.

Regeringspartiernes Stilling betyder, at det dog tilsidst blev Højre der sejrede, og vi maa nu spørge: Hvorfor bekæmpede Venstre da i en hel Menneskealder Højre Militarisme og Fæstningsbyggeri, naar det dog selv vil akkurat det samme. Efter Forliget i 1894 skrev J. C. Christensen om de moderate: „De kalder sig det forhandlende Venstre; men de skulde hellere kalde sig det forvandlede Venstre". Det samme kan nu med meget større Ret siges om de samlede Regeringspartier.

J. C. Christensen tager ganske vist Afstand fra Regeringens Forslag; men det skal de nu ikke tage alt for alvorligt. Det ser nemlig mest ud til, at han som en klog Ræv vil sikre sig to Udgange. Han vil se, hvordan det gaar med Valgene, inden han bestemmer sig.

Militarismen er Bagstrævets og Reaktionens Tilflugt, ligesom den er en Hindring for al Kulturudvikling. Jo mere Korporalstokken regner, desto minde borgerlig, politisk og personlig Frihed vil der være.

Socialdemokratiet er det eneste antimilitaristiske Parti; vi vil lære Folk at se Militarismen og Krigen som det, de er. Krigen har aldrig været ført for Folkets og Fædrelandets Skyld men for at tilfredsstille Fyrsternes Magtbegær og skaffe Kapitalisterne ny Fordele. Dette gælder ogsaa den Krig, vi fornylig har haft Mindefesten for.

De skandinaviske Folk hører sammen i Sprog og Kultur, og naar de desuagtet er adskilte, er det kun Følgen af Magthavernes Forbrydelser. Derfor skulde vi mindst at alt holde Mindefester for vore Krige med Svenskerne.

Socialdemokratiet er nu ved at rejse en Nyskandinavisme. Underklasserne i de skandinaviske Lande er ved at knytte dem sammen igen.

Og det er ikke alene de skandinaviske Folk, vi er ved at knytte sammen igen. Socialismen bygger allevegne Bro mellem Nationerne. Vi bekæmper ganske vist ikke Nationalfølelsen; men vi vil udrydde det dumme Nationalhad, som Magthaverne a-l

tid appellerer til. De husker maaske, at der midt under Krigen mellem Rusland og Japan afholdtes en international socialdemokratisk Kongres i Holland, og der rakte de russiske og japanske Delegerede hinanden Haanden med Forsikring om, at denne Krig ikke skyldtes Folkets men Magthavernes Ønsker.

Socialdemokratiet vil snart være i Stand at forhindre enhver Krig. Vi kan gøre det ved simpelthen ikke at møde under Fanerne; men vi har ogsaa et andet virkningsfuldt Middel i Generalstrejken. Naar vi møder enhver Krigserklæring med Generalstrejke, og derved stanser alt Arbejde, al Omsætning og al Samfærdsel, saa vil det være umuligt at føre Krig.

Dem, for hvem det var Alvor med Venstres demokratiske og antimilitaristiske Tale, dets Plads maa derfor nu være i Socialdemokratiets Rækker.

Fra Slagmarken.

—:—

Hvad er Aarsagen?

Det er et Spørgsmaal vi altid maa stille, naar vi staar overfor et eller andet, som er passeret — det være sig glædeligt eller sørgeligt.

Naar vi f. Eks. ser den store Arbejdsløshed, som raser for Tiden, saa maa vi spørge: Hvad er Aarsagen?

Eller naar vi i disse Dage ser den store Indvandring af de polske Slaver — ogsaa kaldet Arbejdere, saa maa vi ogsaa her spørge: Hvad er Aarsagen?

Saa er det, vi maa forsøge at gaa til Bunds i Sagen og finde dens r e t t e Sammenhæng eller Aarsag.

Naar vi f. Eks. som Frk. E. Begtrup vil spørge om, hvad Aarsagen er til, at saa mange rejser fra Land til By, saa maa vi ikke gaa saa overfladisk, at vi som hende siger, at Aarsagen dertil er en manglende Kendskab til — — Botanik! Hun mener, vi mangler Kendskab til Naturen og forstaar derfor ikke at nyde Glæden over den.

Selvfølgelig er det ikke den rette Aarsag! Nej, Aarsagen til denne Folkevandring skal søges deri, at F o r h o l d e n e p a a L a n d e t e r s a a s l e t t e! I Byerne har det været bedre. Der har været større Muligheder for at naa frem og faa det bedre. Derfor er de rejst til Byen, og derfor forlod de Landet, og det vil de vedblive med, saalænge disse slette Forhold raader.

Det vil sige: Indtil vor Bevægelse har formaaet at raade Bod paa Skaden og indført bedre, friere og mere økonomisk betrykkende Forhold for de unge og de arbejdende.

Al anden Tale er hen i det Blaa!

E n L a n d a r b e j d e r.

Storbønder.

Det er ingenlunde faa Træk, vi læser i Beretningerne om Storbønder. Jeg undrer mig ikke, naar jeg læser om en eller anden Episode, der forefalder; thi netop saaledes som Agrarerne bliver omtalt, ser jeg dem for mig. Jeg har lært dem at kende, og de ligner hinanden. Der er en stor Angst ved at gribe dem, de har begyndt at føle — føle hvorledes en stor Omvæltning er paa Vej til at bryde løs og som de — hvis det er muligt — med al Kraft vil søge at forhindre. Jeg ynkes over dem, thi de er virkelig værd at ynke. Deres Adfærd viser deres Person. De generer dem ikke for at benytte af de mest tarvelige Midler til Modarbejdelsen af vor Bevægelse, men lad os ikke skrækkes fordi vi staar over for en stor, oppustet Agrar eller lignende. Lad os vise dem, at vi ikke viger et eneste Skridt tilbage, men uforknyt gaar den lige Vej frem til Maalet, saa tror jeg, at den Tid ikke er fjærn, da der vil oprinde nye og lysere Tider for os. Derfor alle som en: Tag Del i Kampen, den Kamp vi kæmper for Frihed og Ret.

Paul Ronnacher Pedersen,
Fyns Stifts Husmandsskole.

En Amager-Bonde!

Der bor en Bonde herude, som ikke betaler sin Arbejder mere end 75 Øre om Dagen fra Kl. 5½ Morgen til 7 Aften! Hans Navn er O. Nielsen, Vestergaard. Arbejderen bad ham give en Kr. om Dagen, men det kunde han ikke nu, Dagene var saa korte!!!

Samme Mand kan godt holde store Gilder, der koster over 100 Kr. D e t har han Raad til.

Sin Arbejdsmand vil han intet godt, derimod er han saa meget mere „kærlig" mod sin Tjenestepige!!

M a r i e S ø r e n s e n,
Tjenestepige, Amager.

Ugens Historie:

En Gaardmand havde ved en Høitid været saa uforsigtig at indbyde sin Tjenestekarl paa Aftensmad. Der var Smør paa Bordet. Det saa Karlen, og han kastede sig over det som en Ravn over et Aadsel. Det voldte den nærige Bonde megen Ærgrelse. Pludselig siger han til Karlen: „Det er Smør!" „Jeg kan se det", svarede Karlen. Da de havde siddet lidt, siger Konen: „Det er dyrt!" „Ja, men det er ogsaa godt", svarede Karlen og gjorde et nyt Indhug i Smørret. Saa tænkte Bondens Svigermoder: Der maa gøres et nyt Forsøg, og hun siger med Eftertryk: „Det koster 150 Øre Pundet!" „Det er det ogsaa værd", ryger det ud af Karlen. Saa opgav de Ævret og lod Karlen guffe i sig af det kære Smør!

Afsig Bladet,

hvis Du ikke ønsker det tilsendt længere end til 1. April. Afsiger Du det ikke, sender vi det fremdeles, og det er da din Pligt at betale det, naar vor Opkrævning kommer.

Har Du bestilt det hos Posten, maa Du forny Bestillingen hos ham inden den 27 ds.!

Husk det!

Literatur.

—:—

M. A n d e r s e n N e x ø: P e l l e E r o b r e r e n.

I Løbet af en halv Snes Dage udsender Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag tredje og næstsidste Bind af Martin Andersen Nexø's Roman „Pelle Erobreren", som har vakt saa stor Opsigt. Dette Bind, der danner det store Værks Tyngdepunkt, skildrer en streng Vinter, hvis Arbejdsløshed afsluttes af en Kæmpelockout. Handlingen faar saalede3 Aktualitet paa Baggrund af denne Vinters Nød og den sidste Tids Uro inden for Arbejdsverdenen.

N y e B ø g e r.

Paa Onsda udsender Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag 10de Bind af de af Bibliotekar Jul. Clausen og Oberst P. Fr. Rist udgivne Memoirer og Breve, indeholdende „Domprovsten i Roskilde og hans Slægt", en interessant Skildring, hvoraf der i lange Tider i indviede Kredse har gaaet stort Ry. Endvidere udkommer af Carl Sørensen en Samling politiske Skitser under Fællestitlen „Hjemlandstoner", af Skolebestyrer O. Münster en kritisk Fremstilling „Naturen" '(med Undertitlen: Lov, Liv, Lykke), og endelig udkommer der en dansk Oversættelse af de Forelæsninger, som Columbia-Universitetets Rektor Nicholas Murray Butler i September 1908 holdt ved Københavns Universitet under saa stor Tilslutning.

Vor Kongres.

—:—

Skærtorsdag og Langfredag, den 8. 9. April i Københa n.

—

Endnu engang maa jeg minde om vor 3. store og betydningsfulde Kongres. Jeg maa samtidig paa det varmeste opfordre alle vore Afdelinger til at sende e n e l l e r f l e r e Repræsentanter. Faa dem valgt i de nærmest kommende Dage!

Skulde der være en lille fattig Afd., som ikke har Raad til at sende en Mand, saa maa en af de ledende tage afsted paa egen Regning. Det vil nok ikke være saa vanskelig at finde en saadan Mand eller to i hver Afd.

Ved vore to foregaaende Kongresser maatte mange af Repræsentanterne selv betale alle Udgifterne, og jeg er vis paa, at ingen af dem fortrød det. De 10—12 Kr., det koster, er for intet at regne mod alt det, der h ø r e s og l æ r e s i de to udmærkede Dage.

Altsaa: Lad os møde, Mænd fra alle vore Afd., naar Kongressen aabner den 8. April Kl. 10 i Rømersgade 22.

Foruden Repræsentanterne fra vore Afd. har Formanden for disse samt Forbundets Repræsentanter Adgang.

Som T i l h ø r e r e har vore Medlemmer i Afd. og Forbundet Adgang.

De maa møde med Adgangsbevis fra deres Afd. eller Forbund.

Følgende Punkter er senere kommen paa Dagsordenen.

1) Statstilskud til Opførelse af jordløse Huse tor Landarbejdere.
(Hovedbestyrelsen).
2) Blokering af de daarlige Pladser.
(Michael Thomsen, Papsø, Repræsentant for Kellerup og Omegn).
3) Hvorledes opnaas bedst, at „Tyendebladet" udgaar 2 Gange ugentlig, eventuelt som Dagblad?
(Nordsjællands Kredsforening).
Forslag af N. Mortensen:
4) Vort Oplysningsarbejde: Foredragsvirksomheden, Læsestuer, Aftenskoler, Folkebogsamlinger, Smaaskrifter, Diskussionsforeninger, Kursus og Højskolen.
5) Vore Organisationsformer og Organisationsregler.
6) Vor Bevægelse og de ældre, gifte Landarbejdere, indbefattet deres Bolig- og Kontraktforhold.

Ting, som ønskes behandlet, maa indsendes snarest.

Oplysninger om alt vedrørende Kongressen tilsendes enhver.

Carl Westergaard.
Forbundsformand.

Kvartals-Agitationen
begynder nu.

—:—

Ganske stilfærdig skal vi tillade os at gøre vore mange Holdere opmærksomme paa, at det nu snart atter er Kvartalsskifte.

Vi har i den Anledning 3 Ting at sige til vore Holdere.

Og det er:

1. Synes Du om vort Blad, bedes Du bestille det paany!
2. Mener Du, at vort Blad fortjener en større Udbredelse, da bedes Du agitere en Smule for det!
3. Synes Du derimod ikke om Bladet og ikke vil holde og betale det mere, da bedes Du venligst afsige det hos os snarest!

— — —

Disse 3 Ting har vi at sige, og vi beder vore Læsere lægge Mærke dertil. Noget langt Kvartalsbrøl behøver vi ikke at udstøde, da vort Blad anbefaler sig bedst selv!

Bladet vil i Fremtiden blive, som det er nu. Nogen særlig Forandring vil der ikke ske. Vor udmærkede Roman vil fortsættes en Tid endnu og ligeledes vil vi fortsætte med vore Artikler om de danske Forfattere. Derefter vil vi bringe en Omtale af vor Tids verdensberømte Mænd. Vore Læsere vil derved faa et Indblik i disse Mænds Anskuelser og Ideer og derved faa Forstaaelse af mange Ting.

Vi skal nok garantere for, at Bladet skal blive saadan, at det skal have Værdi for mere end de 75 Øre, det koster.

Altsaa:

1) Bestil Bladet paany!
2) Agiter for det!
3) Eller afsig det snarest! **Det gælder alle de Holdere, som modtager dette Nr.!**

Afsiger de det ikke, har de bestilt det paany og maa derfor betale det pr. Opkrævning, naar vi sender en saadan!

Red.

„Ny Buerholdt".

—:—

En rar Slaverede!

—

Naar der ikke er bleven skrevet noget om Jorddrotterne her i Vendsyssel, da er det visselig ikke fordi Forholdene her er bedre end andre Steder. Saaledes traf jeg forleden Aften paa min Vandring paa en Herregaard, hvis Navn er Ny Buerholdt. Jeg kom i et Hul, som de kaldte for deres Folkestue. Magen til Folkestue har jeg i mine Dage set. Paa et langt raaddent Bord stod et stort Fad med en Klump kold Grød i og et ditto med Mælk, det var hele Anretningen. Rundt om Bordet var der anbragt en gammel raadden Bænk, der havde ondt ved at staa paa sine skrøbelige Ben.

I det ene Hjørne stod en gammel, skæv rusten Kakkelovn, der syntes at have en en svær Lyst til at slaa en Kuldbøtte ud i Stuen.

Og sikken et Gulv der var. Den ene Sten var ved at staa paa Enden og en anden paa Kant. Et hyggeligt Opholdsværelse, hvad?

Og paa denne Gaard er det en Præstesøn, der residerer. Hvad mon han vilde sige, om han skulde sidde ved dette Bord i dette Hundehul og spise sin Mad? Mon det ikke vilde rable for ham?

A. Møller,
Arbejdsmand.

Til Postabonnenterne!

Har Du bestilt vort Blad hos Landposten eller paa Posthuset, bedes Du inden den 27. ds. forny Bestillingen der.

Har Du derimod bestilt det hos os eller hos vore Agenter og Repræsentanter faar Du det fremdeles, hvis Du ikke afsiger det

Husk det!

En vidunderlig Videnskab.

—:—

Botaniken som Reformator.

—

Det er med en vis Beskæmmelse man Gang paa Gang hører vore Højskolefolk udtale sig virkelighedsfjærne og uforstaaende overfor de Strømninger, der rører sig i vort Folkeliv. Saaledes har Frk. Eline Begtrup paa et Møde paa Askov udtalt som sin Mening, at Højskolerne burde tage Botaniken op som fast Fag. Thi, sagde Frk., det vilde give de unge Kærlighed til Fædrelandet og standse den store, skadelige Tilgang til Storbyerne!! — Saaledes taler vore Højskolefolk. Det er Forstaaelsen de viser overfor Ungdommen. Kendskab til Botanik! Ja, den er god! Efter det skulde man jo tro, at Officerer og Præster havde lagt sig ganske særlig efter denne Videnskab, thi de gaar jo da f. T. og forlanger Eneret paa Fædrelandskærlighed.

Nej, for at finde Aarsagen til den store Folkevandring maa man nok lede efter andetsteds end i Ukendskabet til Botaniken.

Det er jo i ganske særlig Grad Pigerne, der klages over i denne Forbindelse, og derfor er det interessant at gøre sig klart, hvad det er for gode Kaar, de saa ufornuftigt og tankeløst bortbytter med de umoralske Forhold i Storbyerne. — En Bondepiges Kaar er trælsomme nok, syntes jeg. I Almindelighed en Arbejdsdag paa 16 Timer uden Afbrydelse eller Hvile. Hun skal i Marken sammen med Karlene om Morgenen, i hendes Spisetid skal hun malke og i hendes Hviletid vaske op eller gøre anden nødvendig og ganske paatrængende Husgærning.

Efter den sene Fyraften skal Køerne atter malkes, Spandene renses, Kalvene gives Mælk og saa fremdeles. Vi, som kender Forholdene, ved udmærket Besked om Tjenestepigernes elendige Stilling, og vi forstaar saa godt, at de søger andetsteds hen for om muligt at faa det bedre. Og til Storbyens (Kbhvn.s) Ros vil jeg da med det samme sige, at jeg aldrig der har set et Pigekammer saa slet, uden at jeg havde set det uslere og daarligere paa Landet. Nej, der behøves saamænd hverken Fæstning eller særlig grundig Kendskab til Botanik for at faa de unge til at blive paa Landet. Saa store Fordringer stiller Tjenestepigerne ikke.

Skaf dem blot en Arbejdsdag som andre Mennesker, et sundt rummeligt Værelse og ordentlig Løn, saa skal det nok vise sig, at de vil blive paa Landet.

Dog kunde jeg ønske de unge en Slags Kendskab til Naturen. Det, at de kunne se, hvilket Væld af Rigdom, der hvert Aar skyder op af den danske Jord, at de kunne se, hvilke Værdier de selv skaber ved deres eget Slid, at de kunne se de Tusinde Muligheder, der ligger i hver en lille Plet veldyrket Jord. Da vilde sikkert Kravet om Ret til Jorden lyde fastere og stærkere og mere uafviselige end nu.

Naar det naas, da ejer Danmark en Ungdom, som hverken behøver den præstemilitære Galskab eller Højskolens Undervisning i — — Botanik!! — — for at holde af Fædrelandet eller for at dyrke dets Jord.

Agitator.

Den nye „Folkesangbog"

som vort Forbund udgiver, har nu været under Arbejde paa Trykkeriet i over 8 Dage og om en Uge til vil den være færdig.

For hver Dag, der gaar, strømmer der nye Bestillinger ind. Selv Foreninger, som staar uden for vort Forbund, har ønsket at faa den.

Den er jo ogsaa kolossalt billig (ca. 25 Øre) i Forhold til sin Størrelse. Den bliver jo paa langt over 100 Sider og rummer stærkt op mod 100 udmærkede Folkesange.

Den indeholder Sange af 35 danske Forfattere, hvilket er det bedste Bevis paa dens Alsidighed!

Stærkest repræsenteret er selvfølgelig vor Tids sociale Forfattere.

Af Jeppe Aakjær findes der saaledes 17 Sange og af Joh. Skjoldborg 12.

Desuden findes der Sange af A. P. Bjarnholt, Laurits Larsen, Schandorf, Stuckenberg, Drachmann, A. C Meyer, Hostrup, Viggo Kirkegaard, J. J. Kronstrøm, Overby, Dalgas, Hauch, Chr. Winther, Bjørnson, Blicher, L. C Nielsen o. m. fl.

Dette turde vel være Anbefaling nok!

Bestil den derfor snarest og faa alle andre til at gøre det samme. C. W.

Til Højskoleeleverne

—o—

De Elever, som i Vinter paa Højskolerne har læst vort Blad med Interesse, vil vi anbefale at bestille Bladet og virke for det, naar de atter kommer ud i Landet.

Enhver Elev, som paa et Kort indsender sin Adresse, som den er efter 1ste April, vil straks faa vort Blad tilsendt.

Betalingen, som jo kun er 75 Øre, bliver ikke opkrævet før efter 1. Maj!

Vore Venner paa Skolerne bedes agitere for Bladet mellem Kammeraterne.

Højskoleelever! Abonnér paa vort Blad og agitér for det! C. W.

Frejdige Ord!

—:—

Vi har modtaget følgende:

Kære Carl Westergaard!

Dit Arbejderblad har jeg læst i to Maaneder, thi en af mine Medtjenere ved Navn Karl Andersen holder det, men nu, da jeg er kommen til Erkendelse af, at det er værd at holde og støtte, vil jeg ikke længere holde mig tilbage fra at bestille det selv og virke for det og Sagen, hvor jeg end kommer hen. Det skal aldrig mangle i mit Værelse, hvor jeg tjener, eller i mit Hjem, naar jeg bliver gift, saalænge det udgaar i samme Aand som nu. Med det samme vil jeg gerne bede Dig sørge for, at der bliver sendt 5 Sangbøger til mig. Jeg har allerede Afsætning paa de tre.

Dine Kontrakter vil mine to Medtjenere og jeg ogsaa gerne tage i Brug; men vi har ingen Afdeling i denne gudsforladte Ravnekrog, der kaldes Skovlunde. Der er kun tre Holdere af Bladet i hele Skovlunde, saa det er kun lidt, men naar Maj kommer, forlader jeg da ogsaa dette Sted, hvor Tjener og Husbond siger De til hinanden, og hvor hver Bonde er Hr. og hver Bondetøs Frøken, saa snart hun er konfirmeret, thi jeg har da endnu aldrig følt Forskellen mellem Folkene og Herskabet saa trykkende som netop her. Jeg er en meget dygtig Malkepige og er aldeles ikke bange for at stille med Kontrakt paa Fæstekontoret til Maj, thi de gode Bønder er helt føjelige, naar de ser det kniber med at faa det Arbejde gjort, som indbringer dem deres største Indtægt, og paa den Bondegaard eller Herregaard, hvor jeg kommer, skal Tyendebladet blive indført over hele Linien, og Tyende-Sangbogens Sange skal runge Herskabet om Ørene fra Morgen til Aften, og saa forresten maa vi haabe paa det bedste for vor Sag og vor Ret.

Hermed en Tak for dit Arbejde for de smaa i Samfundet. Held og Lykke i Fremtiden!

Tjenestepige **Karen Larsen,**
Aalegaard, Skovlunde.

Vor Bevægelse.

—:—

Kredsorganisation.

Der arbejdes nu næsten overalt blandt vore Afd. for at faa dannet Kredsforeninger. Det ser næsten ud til, at mine Artikler om dette Emne har frugtet en Smule.

Som bekendt blev der i sidste Uge oprettet en ny Kreds for Nordvestsjælland. Formanden for denne er Arbejdsmand L. P. Olsen, Svinninge St.

Vi har nu ialt 6 Kredse. Formændene for disse er følgende: Aarhus Kreds, Arbejdsmand Søren Hansen, Tilst, Mundelstrup; Mørke Kreds, Arbejdsmd. A. C. Randers, Bendstrup pr. Mørke: Vestfyns Kreds, Richard Hansen, Fjelsted Aarup; Odense Kreds, N. Kr. Nielsen, Ny Hinnerupgaard, Odense; Københavns Amts Kreds, Lauritz P. Nielsen, Taastrup.

Skulde der være nogle i disse Egne, der ønsker at faa en Afd. oprettet, bedes de henvende sig til de respektive Kredsformænd.

Hvor der ingen saadan findes, bedes de henvende sig til Forbundet. C. W.

Social-literær Aftenunderholdning.

For nogen Tid siden afholdt Tilst Afd. et særdeles vellykket Møde, der varede fra 8½ til 12.

Først talte Red. Westergaard om vor Bevægelses Historie og Kontrakterne Derefter oplæste Hansen-Røjle en Del Digte af Aakjær.

W. fik saa igen Ordet og holdt et Foredrag om Joh. Skjoldborg og hans Bøger. Han oplæste noget af „Gyldholm" samt en Del af Forfatterens Digte Stor Begejstring! Saa oplæste Hansen Røjle nogle morsomme Ting, og W. sluttede af med at fremsige „Engelske Socialister" af Drachmann. Det er det bedste Møde, vi endnu har haft derude! — en

I Hornum ved Løgstør

talte Red. Westergaard i Lørdags om vor Bevægelse. Det var den socialdemokratiske Afholdsforening, som indbød. Der var god Tilslutning. Efter Mødet oplæste W. af „Gyldholm" og sang „Jens Vejmand".

En Kredsforening for Nordvestsjælland

blev som bekendt stiftet ved et Møde i Tømmerup Forsamlingshus forrige Søndag. Tilstede var 4 Repræsentanter fra Hørve Afd. Ligeledes fra Svinninge og Tømmerup. Fra den sidste var mødt hele Bestyrelsen. Red. Westergaard talte kort om Kredsforeningens Opgaver og Maal. Derefter førtes en kort Diskussion. Valgt i Bestyrelsen blev L. P. Olsen (Formand og Kasserer), H. P. Hansen, Tømmerup (Næstformand), Fr. Larsen, Hørve, C. Christiansen, Tømmerup, og Maren Pedersen, Ubberup — ialt 5. Suppleanter: N. P Christensen, Hørve, og Herman Hansen, Ubberup.

Det blev vedtaget at afholde et stort Landarbejderstævne ved „Skarritsø".

— Til Lykke med Arbejdet.

I Snertinge og Værslev

arbejdes der paa at faa oprettet Afd. Der er god Stemning for Sagen. Det er Nordvestsjællands Kreds, der leder dette Arbejde.

Til de arbejdsløse

er der indkommen Kr. 900 fra Svejstrup Afd. Bidrag modtages fremdeles Gør en lille Indsamling i hver Afd. Støt de sultne! Indsamlingen slutter jo d. 24. ds. C. W.

Uge-Kronik.

—:—

Højskolerne og Militarismen.

Efter at Neergaard har fremlagt sin Forsvarsplan har der i de frisindede Blade været aftrykt et Par Artikler af Højskoleforstanderne Begtrup og Bredstorff, hvori de to skælder ud paa Fæstningsbyggeriet m. m.

Man faar deraf let den Tanke, at Højskolens Folk staar paa et „rebelsk" Standpunkt, naar deres „øverste" siger noget saadant.

Det er imidlertid langt fra Tilfældet! Uden Overdrivelse kan der godt siges, at Højskolerne med Krigshistorierne og alt til Faget henhørende er Militarismens faste og ikke let indtagelige Borge.

Jeg har faaet mange Beviser derfor i den senere Tid i Form af Breve fra mine Venner paa vore Højskoler. De fortæller næsten alle om de store Taler deres Forstandere holder til Militarismens Forsvar. En Forst. sagde endog, at dem, der ikke holdt paa Forsvaret og vilde støtte Neergaard, havde tabt al Selvopholdelsesdriften og stod derfor langt under Dyrene!! Det var i det hele taget lavt og dyrisk at kræve Afrustning.

Nu ved vi altsaa, at vi staar under Dyrene i Kultur, hvis vi er Rebeller eller Socialister! Det er altid godt at faa sit Skudsmaal skrevet for en Gangs Skyld!

— — Det værste er, at Flertallet af Eleverne paavirkes af den Agitation og siger det samme. — — Det var et godt — et særdeles udmærket Foredrag, sagde de mange unge Mænd. De tror jo ofte blindt paa Skolens Ledere — desværre! — Men hvad, de er jo ogsaa for det meste Børn af store Bønder, og det er jo store Bønder, der staar bag Neergaard og Højskolerne.

— — Det er Forklaringen paa den Gaade!

Carl.

„Ubegribelig Kristendom".

En Række af Landets konservative Blade har paabegyndt en Artikelserie om, „hvorledes Præsten skal prædike". I denne siger en Pastor Koch:

„Der skal ingen Forsøg gøres paa at faa Evangeliet gjort mindre underfuldt, mere begribeligt, thi en Kristendom, der er begribelig, har vor Tid ingen Brug for — lige saa lidt som nogen anden Tid".

Det var en mærkelig Kristendom. Pastor Koch staar altsaa og prædiker om noget, han ikke selv begriber. Men en saadan Kristendom er naturligvis noget for Højre- og Reformmænd. Den er saa bekvem og anstænger ikke Hjærnen.

Vore Kontrakter.

For at vi kan faa vore Kontrakter ud til alle Kredse, maa vi trykke dem i et meget stort Oplag og det koster jo Penge. Vi maa derfor bede hver Afd. betale os 15 Øre for dem pr. Par, de har modtaget. Vi vil sende en Opkrævning paa Beløbet en af Dagene.

Flere kan faas ved at sende et Par Ord.

Vi udleverer kun Kontrakterne til vore Medlemmer. Dem, der ikke staar i en Afd., maa derfor for at komme til at nyde godt af vore Kontrakter indmelde sig i vort Forbund. Det er kun 1 Kr. om Aaret. Love, Program, Kort m. m. sendes da straks. C. W.

Vort Blad.

Naar vi bestiler et Blad i Almindelighed gaar vi gerne til Landposten med vor Begæring, og Bestillingen skal da fornyes hvert Kvartal.

Saadan er det ogsaa ved Tyendebladet. Men samtidig har vi en anden Maade at modtage Bestillinger paa.

Det bestaar deri, at vi modtager selv eller gennem vore Repræsentanter Bestillinger paa Bladet. Disse Bestillinger skal ikke fornyes hvert Kvartal. Vi vedbliver nemlig at sende Bladet saa længe, til det siges af af Holderen. Siges det ikke af, har man forpligtet sig til at betale Bladet, naar naar Opkrævningen kommer.

Husk det!

Vor Artikelrække om Forfatterne

maatte denne Gang — hvor nødig vi end vilde — udgaa paa Grund af Pladsmangel. Der var saa mange andre Ting, som skulde med i denne Uge.

Det bringer Tanken hen paa dette Spørgsmaal: Kan vi ikke snart paany faa Bladet udvidet?

I næste Uge fortæller vi om den store og mærkelige Forfatter Henrik Pontoppidan

Smaa Historier.

Var de' Varde?

— Den rige Grosserer Guldberg er jo født i en af de jyske Byer? Jeg husker ikke, om det var Esbjerg eller Aarhus.

— Ingen af dem! Han saa Lyset i Varde.

— Varde? Var de' Varde? — Ja, det var de'!

Røde Haar paa Maven!

„Klods-Hans" kan i sidste Nummer en Historie om Hannes Haffstein.

Han var til Middag hos Grev Raben, og pludselig sagde han til sin Borddame:

— Jeg har to røde Haar paa Maven!

— Min Gud!

— Vil De se dem?

— Ih, Du forbarmende!

Han løftede Vesten op og pegede paa det nederste af sin Manschetskjorte.

Dér stod to smukt broderede røde H'er!

Foreningsmeddelelser:

Red. Westergaard taler følgende Steder:
I St. Hedinge Fredag den 19. ds.
Faxe Ladeplads Lørdag den 20. ds.
I Faxe Søndag den 21. ds. Kl. 4.
I Kongsted Søndag den 21. ds. Kl. 8.

— Sabro Afd. afholder Stiftelsesfest i Kroen Søndagen den 21. ds. Kl. 8. Alle indbydes.
Bestyrelsen.

— Husk Kredsmødet i Mørke paa Søndag den 21. ds. Kl. 3.

— Husk de to Kredsmøder i Mundelstrup og i Nr. Aaby Søndag den 28. ds. (Se Ann.)

— I Balslev Afd. taler Emil Rasmussen, Rue Hed, Lørdag den 20. ds. Kl. 7½. Ikke Medlemmer 25 Øre. Form.

— Udby Afdeling afholder Medlemsmøde paa Udby Kro Mandag den 29 Marts Kl. 8 Aften.
M Andersen.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Plads søges.

Undertegnede, der er 25 Aar og vant til alt Arbejde, søger Plads ved hvad som helst straks eller til 1. Maj.

A. C. Randers,
Bendstrup, Mørke.

Gift Fodermester.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Maj 1909, helst et Sted, hvor der kun malkes to Gange daglig. Fri Hus og Brændsel ønskes. Jeg er 33 Aar gammel og har Anbefaling fra lignende Pladser. Besætningen ønskes helst i Entreprise. Mulige Tilbud tilstilles Fodermester **M. Jacobsen,** Stribgaard pr. Strib.

En flink Dreng,

som bliver konfirmeret til Foraaret og som vil være behjælpelig med at passe en Kreaturbesætning, kan faa Plads 1. Maj ved Fodermester A. C. Pedersen, Braagaard pr. Braaskov St., via Horsens.

En flink og ædruelig Karl,

der er vant til at køre, kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

En Karl

paa 17 Aar søger Plads, helst i Horsens-Egnen.

Anton Johannes Jørgensen,
Adr.: Anders Jørgensen,
Sdr. Kastrup pr. Pindstrup St.

Folk søges

1ste Maj 1909 til et Gods som bruges af Ejeren, 1 gift Malkerøgter og en gift Mand til at rense og fodre. I Fald begge Konerne vil malke da Løn 1000 Kr., 1 Mejeripige, 1 Mellempige, som vil malke et Hold Køer, Løn 300 Kr., 1 ugift Malkerøgter Løn 425 Kr. 125 Malkekøer ikke Entreprise. Billet, mrkt. „Sydsjælland", modtager Tyendebladets Kontor.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning fra 25 til 50 Malkekøer, enten i fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

En ung Pige

kan fra 1. Maj faa Plads ved indvendig Gerning paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg. Henvendelse med Lønfordring til

Kr. Hyltoft.

Fodermester søges.

En Fodermester kan faa en god Plads med stor Løn til 1. April eller Maj, grundet paa at jeg rejser til Amerika.

Fodermester **Carl Hansen,**
V. Egesborg, Lou.

Tyender

i alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Fodermester søger Plads.

Som saadan søger en ældre Karl Plads til 1ste Maj helst et Sted, hvor vedkommende ikke skal malke, og kun for Sommer halvaaret. Har været 15 Aar ved Faget og i denne Tid kun haft 2 Pladser. Eget Værelse ønskes.

Billet, mrkt. „Sommer", bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af nogle Dage.

Plads søges.

En ældre Karl søger Plads fra 1. Maj paa en god Bondegaard. Oplysninger om Løn for Sommeren bedes opgivet og sendt til dette Blads Kontor under Billet mrkt. „300".

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Fodermester søges.

Paa Grund af anden Bestemmelse kan en Fodermester faa en god Plads i mit Sted til 1. Maj. Høj Løn gives. Man bedes henvende sig til

Fodermester **Johannes Nielsen,**
Fyllested Ellegaard pr. Eiby, Fyn.

Abonner paa Tyendebladet.

Undervisning.

Undervisning

i Broderier gives. Navn o. l. paasyes meget billigt af Fru **Anna Westergaard,** Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Udenbys Breve besvares.

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Mælkeri- og Højskolen,

— Ribe. —

Kontrolassistenter og Mejeriister uddannes April el. Maj—Juli.

S. H. Salling.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Aagaard Højskole

ved Kolding.

Sommerskole Maj—Juli. Skolen kan søges af Elever med Amtsunderstøttelse. Elevforeningen hjælper enkelte ubemidlede. Skoleplan sendes.

V. Brücker.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

– Det var en varm Sommerdag i Juli Maaned, Høhøstens Tid, nogle Aar efter, at Knud var bleven bosiddende i Aalstrup.

Bønderne fra Byerne i Nærheden af Aakjær gik og forrettede deres Hovarbejde ved at slaa Hø i de store Enge Nord og Syd for Gaarden.

Solen sendte en brændende Hede ned i Dalstrøget mellem Skovene, ikke en Luftning eller Vind bevægede sig over Engen, hvor Bier og Bremse opførte en brummende Koncert, der kunde oplive de af Solhede og Anstrængelse sorpinte Arbejdere.

Solen dalede i Vest bag Skoven, det lakkede mod Aften. Lehnsmanden Peder Ebbesen holdt til Hest lidt fra Slettefolkene og iagttog deres Arbejde: Over hans brede Ansigt hvilede et Udtryk af haard og ubøjelig Jærnvilje, medens han med et ufravendt, stikkende Blik betragtede et Hold Høstfolk, for hvilke Knud fra Aalstrup var Formand.

Omsider standsede det nævnte Hold og pustede lidt, medens de hvæssede Leerne med Staal og Strygespaan.

Lehnsmanden trak en vældig Tyrepisk op af sit ene Støvleskaft, satte Hesten i Skridt og red om bag Mændene, som for at iagttage, hvem af dem der tog det bredeste Skaar og slog bedst.

Da Folkene var færdige med Strygningen, satte Knud Leen mod Jorden og guggede ind paany; de andre fulgte efter, og snart lød hele Linjens Hug som efter Kommando i et vist aimaalt Tempo.

Lehnsmanden drejede sin Hest omkring og red tilbage langs Linjen igen, men da han passerede forbi Knud, tildelte han ham følgende Befaling:

„Knud, læg din Le og følg med herhen, jeg har noget at tale med dig om".

Knud lagde Leen fra sig og fulgte bagefter Lehnsmanden, der red ind mellem nogle Ellebuske, som voksede i Udkanten af Engen. Her standsede han, vendte sig mod Knud og sagde dæmpet, men barsk:

„Det er kommen mig for Ore, at Du bag min Ryg forsøger at udsprede det ilde Rygte om mig, at jeg forgangen Jul slog min egen Svigerfader ihjel. Det er i Følge vor Aftale og dit eget Løfte ikke pænt gjort af dig. Og husk paa, at hvis Du sladrer for meget om denne Sag, kunde jeg nemt faa i Sinde at fratage dig dit Fæstebrev og lade di rejse derhen, hvor Peberet gror. Hvad har Du at svare dertil?"

„Intet, uden at det, som Naadigherren der beskylder mig for, erklærer jeg herved for en skammelig Løgn", svarede Knud, medens han sønderbrød en ung Ellekvist. Derpaa fortsatte han med fast Stemme:

„Hvem jeg kan takke for en saadan hadefuld Usandhed, er uden Tvivl Eders egen rare Rigefoged. Men jeg tillader mig herved at erklære ham for en løgnagtig, daarlig Karl, der for det meste søger at mele sin egen Kage paa sine Medbrødres Bekostning".

„Betænk dine Ord, Knud, før Du udtaler dem, men beskyld ingen for at være i Helved

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Ry Folkehøjskole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.

Rasmus Bording.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Bl. Annoncer.

Terslev

Tyende- og Landarbejderforening afholder sluttet Bal Lørdagen den 27. ds., Kl. 7½, i Terslev Forsamlingshus. Juul Christensen, Ringsted, holder Foredrag. Hvert Medlem kan indbyde et Par, som ikke er Medlemmer. Entré til Foredrag og Bal: 75 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame.

P. B. V.

Alfred Larsen.

Fjenneslev

Tyendeforening afholder Medlemsmøde Søndag den 21. Marts, Kl. 7½, i Cafeen. Mød talrigt, da vigtige Ting er paa Dagsordenen.

Harald Hansen,
Formand.

Ægteskabstilbud.

En Tjenestekarl, Landmandsson, sidst i Tyverne, ønsker at korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab.

Billet, mrkt „1020", bedes indsendt til dette Blads Kontor.

Storehedinge Afdeling

afholder Generalforsamling Onsdag d. 24. Marts, Aften Kl. 7½, hos C. F. Jørgensens Enke.

Dagsorden:

1. Valg af Delegerede til Kongressen.
2. Arbejdskontrakterne.
3. At søge stiftet en Kredsorganisation for det østlige Sjælland.

P. B. V.
J. Vintherby.

Kredsmøde i Mundelstrup Kro.

Søndag d. 28. ds., Kl. 4, afholder Aarhusegnens Kredsforening Møde i Mundelstrup Kro. Alle Afd. maa sende Repræsentanter eller sende alle Bestyrelsesmedlemmerne. Da der er vigtige Ting at drøfte, maa de alle møde. Medl. af en Afdl. kan faa Adgang som Tilhørere. Mød alle. Red. Westergaard kommer tilstede.

Søren Hansen,
Formand.

Tømmerup.

Søndag den 28. Marts, Kl. 5 Aften, afholder Tyendeforeningen for Tømmerup Sogn samt Afholdssamfundet i Tømmerup et stort Møde med følgende Talere og Emner:

Pastor Niels n, Vridsløselille Fængsel, om Alkohol og Forbrydelse.

Fru Elna Bjarnholt, Roskilde, om Tyendebevægelsen og Afholdssagen.

A. P. Bjarnholt, Roskilde, humoristisk Oplæsning.

Alle indbydes.

Bestyrelserne.

Husk vore Kontrakter.

Kredsmøde i Nr. Aaby

afholdes paa Nr. Aaby Gæstgivergaard Søndag den 28. ds. Kl. 4, hvortil alle Bestyrelser fra alle Afdl. her paa Vestfyn har Adgang samt en Repræsentant for hver 10 Medlemmer. Som Tilhørere har desuden de enkelte Medlemmer Adgang. Mød talrigt!

Dagsorden:

1. Valg af Kredsformand.
2. Valg af Bestyrelse.
3. Valg af Kredsrepræsentant til Kongressen.
4. Kredskontingentet.

Red. Westergaard vil komme tilstede og holde Foredrag og Oplæsning.

P. F. V.
M. Knudsen.

Ægteskabstilbud.

En ung Karl, 25 Aar, som har et Hus og 8,000 Kr., ønsker Bekendtskab med en ung Pige af Landbostanden. Lidt Formue ønskes. Billet, mrkt. „Haab", bedes indsendt til dette Blads Kontor i Aarhus.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.

H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

En god Malkeged

staar til Salg hos undertegnede; skal læmme sidst i April eller først i Maj.

Arbejdsmd. **Andreas Jeppesen,**
Holmstrupgaard pr. Brabrand.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseudgifter og Ophold ordre dækkede.

A. Chr. Randers,
Bendstrup, Mørke

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

☞ samt Balmusik. ☜

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")

A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

FRA Cykleforretningen „Komet", **Sierslev** pr. **Storehedinge**, anbefales og sendes overalt pr. Efterkrav. Gramophoner fra 25 Kr. til 250 Kr. Fonografer fra 16 Kr. til 125 Kr, Symaskiner fra 36 Kr. til 79 Kr. Orig. Fuldamp Vaskemaskine Nr. 1, Kr. 33,75, Nr. 2, Kr. 37,50, Nr. 3 Kr. 42,50. Valser Kr. 0,85. Plader fra Kr. 1 til 2,50. Bestilling paa Flyvemaskiner fra Clement & Bayard modtages.

Abonnér paa „Tyendebladet".

Aarhus.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

---

før Du selv er i Himmerig", svarede Lehnsmanden, medens han svang Tyrepisken, saa det hvinede i Luften. Derefter vedblev han med stigende Hæftighed:

„Forsøg ikke at sværte en af mine bedste og paalideligste Svende i mine Øjne, eftersom jeg har Beviser for, at Du ikke selv gaar redeligt frem imod mig, thi trods mit Forbud har Du under dit Tag huset en af mine værste Fjender, en kronraget Skurk, der ikke fortjener Lov til at aande paa den grønne Jord".

„I mener hermed, Hr. Lehnsmand, Børge Strange, kan jeg tænke", svarede Knud, medens et Bredesglimt fo'r over hans djærve Ansigt. „Men jeg tillader mig at gøre Naadigherren opmærksom paa, at i det Hus, hvor jeg sætter Foden under eget Bord, der vil jeg være Mand, naar jeg redeligt svarer enhver sit".

„Og det skal I vide, Hr. Lehnsmand", vedblev Knud med stor Rolighed, „I tvinger mig aldrig i Evighed til at vise en gammel, forfulgt Stakkel Døren, hans Livsvandel har aldrig været andet end det, som er godt og ærligt".

„Naa, saa du vover at knу, din usle elendige Træl", raabte Peder Ebbesen, hvis oparende Hidsighed næsten steg til Raseri; han hævede paany Svøben, men lod den igen falde som Følge af Knuds faste og respektindgydende Holdning.

„Træl? Ja, det mener I, Hr. Lehnsmand, at have Lov til at kalde mig, men med hvilken Ret? Knud drog et tungt Suk og fortsatte: „Med Voldsmandens. Thi det var I, den Gang I i Eders underfundige Lovløshed lod mine og min Kones Forældre kaste ud af Gaardene omme i Tammebjærgdalen".

„Tør din ragede Krikugle vove at mukke om sligt? Men jeg skal, saa sandt jeg tilhører de Galters Slægt, snart sørge for, at saadan en Sprællekumpan skal blive gemt bag Laas og Slaa. Thi inde paa Aakjær skal vi nok vide at gøre storsnudede Lømler føjelige", raabte Peder Ebbesen, opbragt til det yderste.

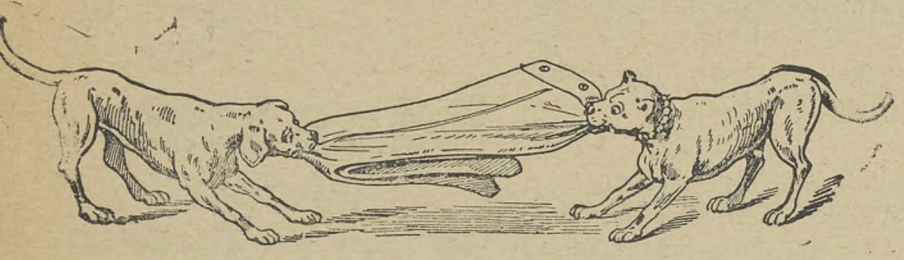
„Ja, hvis I, inden I faar mig lagt i Bolt og Lænker med Mundkurv paa, hvad I vistnok ønsker, ikke ligesom en anden rødkammet Herre, der stod paa Brøndvippen, skulde faa det Uheld at dratte i Brønden, før i ved af det", svarede Knud. „Thi for tredje og sidste Gang vil jeg sige Eder, at der gives Høg over Høg her til Lands, og hvis I og Eders Rigefoged ikke lader mit Hus og min Hustru være i Fred, saa skal I, Peder Ebbesen, Herre til Palsgaard og Thyrestrup, aabenlyst blive erklæret for Manddraber og Lovovertræder. Jeg har ogsaa Venner i Baghaanden, det kan I stole paa, og dermed har I mit sidste Ord", sagde Knud, medens han stolt vendte Peder Ebbesen Ryggen.

„Hæ", raabte Lehnsmanden rasende, idet han sporede sin Hest, der jo af Sted i voldsomme Spring, „denne Slyngels Opsætsighed kan jeg vistnok takke min gæve Nabo for, ham denne Højstærede Pjalt, Tingstuden Knud Mogensen Løvenbalk paa Lovestrup, men den Ræv skal ellers hytte sin Pels, at han ikke omsider faar revet Skindet".

Dermed forlod Lehnsmanden Pladsen og forsvandt i en hvirvlende Støvsky paa Vejen efter Aakjær.

Men Knud gik, som om intet var forefaldet mellem ham og Lehnsmanden, stille og rolig tilbage til Folkene igen, tog sin Le paa Nakken og gik sin Vej tværs over Markerne efter Aalstrup.

Alt Arbejdstøj

til billigste Priser i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Østergade 1, Aarhus.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværeriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr 85 Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Køb ikke

Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65 00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,65.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,20.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A|S.

St. Pederstræde 28. København.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.

Reparationer hurtig og billig.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,
Tlf. 123. Storehedinge.

Min Barber & Frisørstue anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Med særdeles Agtelse

Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Abonnér paa Tyendebladet.

Nyeste Skosaale-Ekstrakt

bevirker, at Saalerne bliver 3 Gange saa holdbare, **behagelige og elastiske.** Alle unge, **der danser,** bør **især gøre sig** den Tj neste at prøve et Glas (deri til 3 Par) til 85 Øre. Anv. medfølger. Tilbudet er kun for Tjenende, som derfor alle maa benytte det. — Gør et Forsøg! Skriv til

O. C. Andreasen,
Ulslev, Nykøbing F.

A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

Faldet rent i Unaade.

Solen sænkede sig i Vest bag de store Skove, medens den kastede et rødligt, violet Skær op over den vestlige Himmelbue.

Knud gik over Marken efter Hjemmet, tavs og uden nogen Ledsagelse. Begivenheden med Lehnsmanden havde givet ham noget at tænke paa. Han lod Hovedet synke og fæstede Blikket stift mod Jorden, medens han under Vejs holdt følgende Enetale med sig selv:

„Nu revnede det. Nu kom Bassens Hugtænder frem, men jeg har allerede længe anet, at saaledes vilde denne Krønike ende".

„Nu kommer jeg maaske fra Gaarden, før jeg venter det, det er jeg sikker paa. Og alt det kan jeg takke den skurvede Ridefoged for. Gid —"

Knud sukkede tungt og tav lidt, men begyndte igen saaledes:

„Døm ikke, at Du ikke selv skal dømmes". Atter gjorde han en Pavse, medens han grublende sagtnede sin Gang.

„Ja, man maa rigtignok sige med Vismanden, at de stores Naade er til liden Baade. Men, aa hvad", vedblev han og nikkede, „hvem det gør mig mest ondt for, er min Hustru og min lille, velsignede Dreng".

Knud gjorde med den ene Haand en Bevægelse op til Kinden, som for at viske noget væk, men fortsatte igen:

„Men jeg faar sige ligesom vor afdøde Konge: „Endnu er det ikke alle Dages Ende, i Morgen er der atter en Dag". Gud ske Lov, at jeg har en god Helsen, og Himlen er alle Vegne.

Under denne sin Gang og Enetale havde Knud naaet Aalstrup, hvorover de lyse Nætters dæmrende Tusmørke allerede begyndte at sænke sit dunkle Slør.

Inde i Knuds Hjem sad hans Hustru Hella og vuggede en lille Dreng, deres førstefødte. Vuggen, hvori den lille hvilede, var efter Nutidens Talemaade et Stykke Arbejde af Knuds egen Husflid eller Snittekunst. Dens noget forhøjede Hovedgærde forestillede et tykkindet, krølokket Englehoved med foldede Hænder under den runde Hage og vidt udspilede Vinger, maaske et Sindbillede paa, hvem Forældrene helst ønskede, at der skulde tage deres lille, spæde Barn i sin Varetægt.

Den forsvindende Dag kastede sin sidste Lysning gennem de smaa grønlige Ruder i Vinduerne i en smal Stribe over Gulvet. I Værelset herskede en venlig Orden, men ved Aftenlysningens Brydning gennem det grønne Glas fik al Ting derinde et grønligt Skær.

Hella sad og nynnede paa en gammel Kæmpevise, medens hun vuggede Barnet, der laa og pludrede, glippede med Øjnene og stundom gned sig med den ene, lille Haand over Næsen, et Tegn paa, at Barnet kæmpede med Søvnen. Omsider bøjedes det lille Hoved mod Puden, og derefter faldt den lille i en tryg og rolig Søvn.

Hella bøjede sig over Buggen og kyssede sit lille Barn blidt paa Kinden, dækkede det godt til, men lod derpaa Buggen staa stille og gav sig til at pusle lidt omkring i Stuen.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

78—79. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 28. Marts 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Vedhuggeren.

Den Vedhugger hæver sin kraftige Arm
med Øksen saa højt i Hænde;
han hugger sig stærk og han hugger sig varm
paa mægtige Stabler til Brænde —
hugger Ved, nytter Tid,
daglig Daad ved samme Id.

Den Vedhugger slider hver evige Dag,
det tykkes saa træls en Møje;
men Armen er sejg; for hvert tusinde Slag
den lærte des flere at døje,
Hugge Ved, nytte Tid,
daglig Daad ved samme Id!

Det sætter sig vredt for den Vedhuggers Bryst:
„Mit Slid faar jo slet ikke Ende;
mens Hundreder lever i Sus og i Lyst,
maa jeg jo bestandig slaa Brænde,
hugge Ved, nytte Tid,
aldrig standse trælsom Id!

Da bruste en Sang, der bar Haab til hans Bryst,
han følte det sitre i Barmen:
„Det dages nu Brødre, det lysner i Øst...."
— Hold ud! Vi er flere om Harmen.
Hug dit Ved! Strid din Strid!
Vi naar frem ved fælles Id!

Viggo Kierkegaard.

For eller mod!

—o—

„De, der ikke er for mig, er mod mig".

Da Fagbevægelsen begyndte her hjemme, blev det anset for noget mærkeligt, at nogle vilde slutte sig til noget saadant. Selv mange Arbejdere forstod det ikke. De mente ikke, det kunde føre til noget, og derfor var det hen i det Blaa.

Da en kort Tid var gaaet, forenede *alle* sig med den Tanke, at Fagbevægelsen var meget fornuftig. Der var ikke noget at sige til, at der paa den Maade blev stillet Krav.

Nu staar Fagbevægelsen i Byerne i sit 3. Stadium, idet det nu anses for *en Skam* for en Arbejder ikke at staa i sin Fagforening. Ja, der er endog ingen, som vil arbejde sammen med en saadan Mand. Det anses nemlig for givet, at han staar i et Skruebrækkerkompagni, og af den Grund vender hver hæderlig Arbejder ham Ryggen med Foragt.

I Arbejderkredse regnes en Skruebrækker for det laveste Individ, der kan tænkes. En der stjæler og paa anden Maade overtræder Lovene regnes for langt mere end en Skruebrækker.

Denne nye Moral har Arbejderne faaet indført siden deres Klasseføelse vaagnede og de begyndte at forstaa deres Stilling i Samfundet. Og det har de vundet ved, thi uden at Arbejderne staar sammen *alle*, er det umuligt at naa frem. Derfor kræver de nu at alle Arbejdere maa staa i deres Fagforening. De vil nemlig ikke kæmpe for at forbedre Stillingen for nogle, som ikke selv vil yde et Arbejde. Vi skal være fælles om Arbejdet og fælles om Frugten, siger de, og de kan tilføje det Ord af en kendt Mand: „Den, der ikke er med mig, er mod mig!"

En lignende Moral maa vi forsøge at faa indført paa Landet mellem Arbejderne der. Vi skulde gerne snart naa dertil, at det bliver anset for en stor Skam *ikke* at være med i vor Bevægelse, naar vi har en Afdeling. Vi maa vænne os til at se ned paa den Karl og Arbejdsmand, som støtter vore Ærkemodstandere ved ikke at gaa med i vor Bevægelse og gøre et Arbejde der til fælles bedste! Vi maa lære at forstaa, at den Arbejder, der staar udenfor — det være sig en ung eller gammel — *skader* os mere end mange Modstandere, derfor maa vi behandle ham efter Fortjeneste.

I en af vore Afdelinger var der en Husmand, som udmeldte sig, men efter den Tid vilde Sognets øvrige organiserede Arbejdere ikke have noget med ham at gøre. De saa til den anden Side, naar de mødte ham. Han indmeldte sig igen!

Det er en saadan Moral eller Forstaaelse, vi maa have indført overalt.

Til dem, der ikke vil med i vore Foreninger, maa vi nu sige:

„Naar I ikke er med os, er I mod os!"

En saadan Mand maa enhver hæderlig Arbejder undgaa overalt.

Det vil ske overalt, hvor den arbejdende Befolkning [illegible] fundet at kende og derved faaet den rette Forstaaelse af Klassekampen.

I denne Kamp er kun to Stillinger: *for eller mod!* Den, der ikke er for os, er mod os!

Carl Westergaard.

Henrik Pontoppidan.

Vi bringer her et Billede af Danmarks *første* sociale Forfatter, Henrik Pontoppidan, om hvem vi i Dag bringer en længere Artikel.

Hans Bøger „Et Endeligt" og „Fra Hytterne" bør stilles ved Siden af „Gylholm", „Vredens Børn" og „Proletarer".

Vore Højskoler.

—:—

Det har været mig en sand Glæde at læse disse kritiske Artikler, „Tyendebladet" i den sidste Tid har ofret vore Højskoler. Glædeligt, eftersom netop disse Artikler gennem „Tyendebladet" først og fremmest bliver læst af den Ungdom, der i tusindvis aarlig besøger vore Højskoler.

Saavidt jeg ved, har aldrig før andre end de socialdemokratiske Blade vovet at paapege vore Højskolers store Mangler, og da disse Blade kun kommer i ganske faa Gaardmandshjem, ser jeg deri Grunden til, at vore Højskoler for mange Landboere staar næsten som noget „helligt og ukrænkeligt". Derfor hører man ogsaa ofte fra samme Landboere det noget naive Udtryk: „Naar man først kommer paa Højskole, bliver man et helt andet Menneske". Men nu da de vordende Højskoleelever gennem deres eget Blad ser ældre Elevers Syn paa Højskolesagen, maa det blive noget andet, nu maa de gaa paa Skolen med det for Øje: Gør dig ikke alt for store Forhaabninger, at Du ej skal skuffes. Lad os endelig ikke længere se Højskolen gennem Forstørrelsesglas men med aabne Øjne.

Jeg skal ikke benægte, der er meget at hente paa en Højskole, men samtidig maa jeg ogsaa tilstaa, at meget af det, der by-

des for de allerfleste er uden Værdi. — En Del (jeg tænker her nærmest paa Høiskolelærerne, der læser disse Linier) vil maaske studse ved at høre, at mange af dens gode Ord ganske gaar Elevernes Ører forbi, men dog er det Tilfældet. Lærerne vil maaske paastaa, det er Elevernes Fejl, jeg paastaar nu det modsatte. En Lærer maa af Erfaring have lært, at saadanne Ting som Jødefolkets Historie eller hvordan Oraklet frelste Athen fra Undergang ikke interesserer unge vordende Arbejdere. Enhver — saavel Lærer som Elev — har dog vist lagt Mærke til med hvor lidt Interesse sidstnævnte følger a l l e saadanne Foredrag.

Jeg har nu de sidste fem Aar staaet Højskolen meget nær, men jeg tør paastaa, at hvert eneste Hold mandlige Elever, saa at sige alle har anket over alle disse — som flere har udtrykt sig — ufordøjelige Foredrag.

Jeg har Gang paa Gang studeret mine Kammeraters Ansigtsudtryk under et saadant Foredrag og fundet, at maaske ikke 10 pCt. havde Opmærksomheden henvendt paa Lærerens Tale. En skrev, en anden regnede, en tredje sov o. s. v. Spurgte jeg dem bag efter, hvorfor de dog ikke bedre slugte det, der blev dem budt, svarede de fleste: Ja, men det er jo da ganske ufordøjeligt, hvorfor saa anstrænge sig for at sluge alt, det vilde jo dog kun være at føre Lærerne bag Lyset. — Desværre maatte jeg give dem Medhold i, at meget af det, der blev os budt, ogsaa for mig var ufordøjeligt.

Paa mange Skoler lyder Timeplanen paa en 9-Timers Undervisning daglig, deraf de fire—fem Foredrag. For mange raske Mennesker, der lige forlader det haarde Arbejde, er det at sidde fuldstændig rolig en fire—fem Timer daglig helt imod Naturen, derfor ser man ogsaa, at mange skulke, som det hedder i Højskolesproget, i disse Timer, medens alle de andre Timer følges med Glæde og Interesse. F. Eks. en Regnetime, hvor er det ikke glædeligt at se, med hvilken Iver de mange følger disse Timer. Ja, ikke en Gang Timen slaar til, i de ti Minutters Fritid regnes der ogsaa, og først naar Læreren viser sig i Døren for maaske igen at remse op om de gamle Grækere, bliver Tavlen lagt ned, mens Eleven i sit stille Sind ønsker: Bare nu den næste Time var forbi.

Mange af vore Højskoleforstandere formaner saa tit de unge: „Følg ej med Strømmen, men følg med Tiden o. s. f."

Jeg spørger: Hvor mange af vore Forstandere mon der egentlig følger med Tiden? Spørger man dem, hvorfor der aldrig gives Foredrag f. Eks. om det sociale Spørgsmaal eller andre lignende store Spørgsmaal, der er oppe i Tiden, faar man straks til Svar: Det ligger uden for vor Skolegærning. Men spørg dem om, hvem der sejrede i Treaarskrigen, eller hvad man forstaar ved „Aanden fra otte og fyrre". Saa skal man nok faa Ørene tudet fulde med Lovord over vore faldne men „udødelige" Helte. Efter en saadan Omgang faar man uvilkaarlig det Indtryk, at deres Skoleundervisning maa være stærkt begrænset.

De gamle bekendte Foredrag, der nu har været kørt op med de sidste tredive Aar, dem, de kan udenad, som efter en Snor, dem, vore Forældre har hørt for mange Aar tilbage, dem, skal ogsaa vi proppes med, hvad der interesserede Ungdommen i Kresten Kolds Tid skal ogsaa fængsle Ungdommen i vore Dage. Det synes at være Højskolens Moral!

Næsten alle de ledende Højskolemænd synes at være som støbte i en og samme Form. Der er ingen Forskel. De synes at have glemt, at deres Elever hverken er eller skal være Eksamensheste men Arbejdere, for hvem almindelige Skolekundskaber er mere værd end Kendskab til Odin og Thor. Naar man først kommer ud i Livets haarde Skole, gælder det først og fremmest om at være i Besiddelse af noget positivt! Hvad nytter det at være fyldt med tomme Fraser?

Der synges saa ofte paa vore Skoler: „Andemad bort". Mon der ikke indenfor disses Mure er ved at blive lidt rigeligt med dette Andemad? Mon ikke „lidt Strømning ind deri" kunde være paa sin Plads, thi unægtelig er der ved at blive lidt lummert derinde.

Til de unge, der er paa Højskole, vil jeg sige: „Tag Undervisningsspørgsmaalet op ved Eders Diskussionsmøder, skriv derom i Eders Blade, saa Læserne derigennem kan faa Øjnene op for, at ogsaa I kan vælge og vrage".

Til de, der endnu ikke har været paa Højskole, men ønsker at komme der, vil jeg sige: „Søg de Skoler, hvor en mere demokratisk Aand raader, indtil den Dag kommer, da vi Arbejdere rejser vor egen Skole. Thi den Dag maa komme, da de teologiske Kandidater afløses som Skoleforstandere, de har længe ikke været denne Plads værdig, hvad desværre kan spores helt ud — selv til de yderste af Udmarkens Hytter.

H. H.

Fra Slagmarken.

—:—

„Jeg har det godt nok!"

Naar vi kommer ud at agitere for Bladet, møder man ofte en eller anden Tjenestekarl, der siger: „Jeg har det godt nok — jeg har intet at klage over, og derfor er det ikke noget, der kommer mig ved!"

— Denne Udtalelse kender vi. Men den er ikke rigtig. Den, som siger saadan, mangler nemlig S a m f ø l e l s e og K l a s s e f o r s t a a e l s e. Han tænker kun paa sig selv og husker i k k e p a a d e r e r a n d r e, d e r h a r d e t d a a r l i g t og lige saa meget for d e r e s Skyld maa han gaa med!

Nej — særlig dem, der har det bedst, bør tage kraftigst fat for at hjælpe hele vor Klasse til en bedre Stilling. Det er en simpel Pligt.

Dem, der har det daarligst, kan ofte ikke selv gøre noget uden ved de andres Hjælp, og mange af dem er saa sløve og dumme at de ikke tænker en ærlig Tanke. Dem maa vi ud til, og det maa vi a l l e gøre.

Husk at det er for de daarligst stillede vi arbejder og ikke for dem, der har det godt!

Til dem, der ikke vil med fordi de har det godt, vil jeg sige:

De Fordele, I har, giver Husbonden jer af Naade og Barmhjertighed. Og det er en Skam for jer at leve af Naadegaver. Det vi kræver, er Retfærdighed!

En Landarbejder.

Til mine Kammerater

i Brønderslev og Omegn vilde jeg gerne henstille, at de nu til Kvartalsskiftet fornyer Bestillingen paa Bladet. Ikke en af jer maa glemme det! Husk paa det gælder eders egen Frihed. Til alle dem, som har bestilt Bladet hos mig, vilde jeg gerne sige: Betal Bladet, naar nu Opkrævningen kommer! Er der een, der absolut i k k e vil holde det længer, afsig det saa paa Kontoret.

Lad være med at snyde Bladet, thi det kan vi ikke taale. Dette er jo intet Kapitalistforetagende. Vi er jo alle fattige Arbejdere, Slaver som Samfundet har sat Foden paa Nakken af. Vi er jo dem, der føder hele Samfundet ved vort Arbejde, og vi forlanger derfor ogsaa at blive betragtet som Mennesker og ikke som Dyr. Derfor, Kammerat, bestil Bladet og søg at faa din Nabo til at gøre det samme.

A. Møller.
Arbejdsmand.

Fra Terslev!

Maa jeg paa Foreningens Vegne takke alle dem der har ydet Bidrag til Tyendeforeningens Liste, der har gaaet rundt her i Sognet, til Fordel for de Arbejdsløse. Hvad enten de saa er Medlemmer eller ej, eller om Bidraget har været stort eller lille, er det lige godt. Deraf kan man se, at Folk har faaet Øjnene op for, hvor stor en Nød der hersker her i Landet, særlig i København, men det kan man vistnok for en stor Del takke den store tykke Sparegris for. Han skulde blot være slaaet i Stykker i rette Tid.

Der er ialt indkommet *39 Kr. 85 Øre* til de Arbejdsløse.

Alfred Larsen,
Formand.

Til de arbejdsløse

er til Dato indkommen følgende: Svejstrup Kr. 9,00, St. Hedinge Kr. 11,05, Terslev Kr. 39,85, M. Olsen, Kr. 2,00, Anna og Carl Westergaard Kr. 1,00, S. Juul Kr. 1,00 — ialt Kr. 63,90. — Bidrag modtages endnu en Uge. Indsend Pengene snarest mulig. S t ø t d e s u l t n e!

C. W.

Fra Amager!

Vor Afdeling paa Amager havde forleden et mindre Medlemsmøde, og desuden har de haft en Maskerade, der gav et Overskud paa ca. 20 Kr.

Til Kongressen er Formanden, L. Malm, valgt som Repræsentant.

Den 3. April holder de Møde, hvor Formanden indleder med følgende Emne:

Hvorledes faar Tyendet et Indblik i Organisationen, og hvorledes bliver det et nyttigt Medlem af samme?

— — Husk saa dette Møde d. 3. April!

Ugens Historie:

Lille Peter (ramser Morten Luthers Forklaring til det 10. Bud): „... ikke begære din Næstes Hustru, Tyende eller Fæ ..."

Lærerinden: „Hvad forstaas der ved Hustru?"

Lille Peter: „Det er det samme som Konen."

Lærerinden: „Og Fæ?"

Lang Tavshed.

Lille Peter (med Fasthed): „Det er Manden."

Vor Bevægelse.

—:—

Vor Sags Fremgang og Sejre skyldes for det meste vort Blad!

Tyendeforbundet har allerede flere Tusind Medlemmer. Det er mange, men dog kun en lille Brøkdel af alle Landets Tjenestefolk og Landarbejdere.

Alligevel kan vi jo allerede pege tilbage paa adskillige Sejre. Der er omkring i Landet mange Steder, hvor Tyendebevægelsen har ført til, at Arbejdstiden er bleven rimeligere, Opholdsrummene bedre og Landarbejdernes Dagløn større. Endelig har vi opnaaet det store Resultat, at Tyendekommissionen i betydelig Grad har lyttet til

vore Krav. Naar Kommissionens Arbejde forelægges Offentligheden, vil det vise sig, at her er vundet en Sejr meget større, end de fleste endnu tænker sig.

At der allerede er opnaaet saa meget, skyldes imidlertid først og fremmest „Tyendebladet". Det bliver aldrig til noget med en Organisation, en Bevægelse eller en Sag, før den faar sit Blad. „Tyendebladet" har været mere for Bevægelsen og for Underklasserne paa Landet, end de fleste maaske aner.

Jo større og mere udbredt Bladet kan blive, desto mere vil baade Bladet og Bevægelsen blive respekteret. Skaf „Tyendebladet" lige saa mange Holdere, som f. Ex. „Social-Demokraten" har — og saa mange burde det jo have — saa skal I se, hvor vi vil blive respekteret. Saa vil den Tid være forbi, da Tyendet og Landarbejderne regnes som Mennesker af 2. Klasse. Saa vil det være alle de daarlige Husbond'ers største Skræk, at „Tyendebladet kan komme til at skrive paa deres Skudsmaal.

„Tyendebladet" det er ikke Redaktør Westergaard, det er ikke de 11 Mand, der udgør Forbundets Hovedbestyrelse, det er ikke dem, der skriver Bladet; var det ikke mere, saa kunde det nemlig forklares og forsvares, at der ikke gøres mere for at faa det udbredt; men det er hver eneste Mand, der er med i Bevægelsen. Vi har alle den Pligt at arbejde for at skaffe Bladet større Udbredelse, men jeg tror, at der desværre er mange, som forsømmer dette.

Afdelingerne kunde f. Eks. ligefrem udpege Folk — en 3-4-5 Mand — der fik til Opgave at agitere for Bladet. De skulde da hver Søndag paa deres Cykle eller i Mangel af andet paa Apostlenes Befordring tage ud og hjemsøge de omliggende Landsbyer. Naar et saadant Korps havde arbejdet f. Eks. en Maaned, kunde der jo vælges et nyt. Saa blev Arbejdet fordelt mellem alle Medlemmerne, og i Betragtning af, hvad det gælder, og hvad det er vor Pligt at gøre for Bevægelsen og Bladet, vilde det Offer, der her kræves af hver enkelt, ikke være saa urimeligt.

Jeg henstiller dette til de forskellige Afdelinger.

Johs. K. Johansen.

Kongressen.

—:—

Siden sidst er der indkommet følgende Forslag :

Forskellige Lovændringer. §§ 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11.

Under § 9 foreslaas det, at Repræsentanterne ikke mere maa vælge Forbundsformanden. Det ønsker Forslagsstillerne, at Hovedbestyrelsen skal gøre.

(P. Stegenborg, Hjalmar Ejsing, H. J. Hansen Røjle og A. C. Randers).

Balslev Afdeling foreslaar følgende, som Kongressen dog ikke kan gøre saa meget ved, eftersom det staar hver Afdeling frit at ændre deres Love i den Retning.

Forslaget gaar ud paa 1) at Kontingentet skal være 3 Kr. pr. Aar, 2) at det skal opkræves hver Maaned, 3) at der skal udstedes Medlemsbøger i Stedet for Kort og 4) at disse Bøger af Formanden kan flyttes fra den ene Afdeling til den anden.

St. Hedinge Afdeling vil desuden — saa vidt jeg ved — stille Forslag om, at Bladet skifter Navn og kommer til at hedde *„Arbejderbladet", Organ for Landarbejdere og Husmænd.*

Det er iøvrigt et Forslag, der er værd at tænke nøje over, da det vist vil gavne Bladet meget, da mange *ikke* vil holde det, fordi det har dette ensformige Navn.

Den *samlede* Dagsorden kommer i næste Uge.

Carl Westergaard.
Forbundsformand.

NB. Grundet paa sidste Punkt anmodes alle Aktionærerne om at møde eller indsende et Kort hertil, hvorpaa de kan stemme Ja eller Nej til Forslaget.

C. W.

En tjenende Broder!

—:—

Paa Farten gennem Livet
Du rejser saa trygt og kækt;
paa hver en Station — det er givet —
dit Bord staar duget og dækt;
Du gæster de skønneste Egne,
Du trættes, men se, allevegne
Du finder en dunvarm Seng;
sov sødt! — din tjenende Broder
han vaager ved Klokkens Stræng.

Hvem er han, den gæve? I Mindet
hans Træk ej ætsed sig ind;
hans Haand, saa barket i Skindet,
— vist aldrig rørte ved din.
Som Lampe Aanden alene
usynlig han ønsker at tjene,
som Nytte han kun blev set,
— et flerho'det mystisk Væsen
i Stimlen omkring din Karet.

Kaminen, der blusser fornøjet,
det Hus, Du kalder for dit,
din Jakke og Kravetøjet,
der lyser fornemt og hvidt,
en Gade fejet og pudset,
saa ikke din Fod bliver smudset.
det friske Brød, Du dig skær —
alt skyldes din tjenende Broder,
som er i sit Værk dig nær.

Han skoldes af Dampens Strømme,
han holder om Skibets Ror,
mens Du i smilende Drømme
omfarer den rullende Jord.
Og om fortryllet Du vanker
blandt Skjaldens Kolonner af Tanker,
blandt Vellyst for Evighed —
det var den tjenende Broder,
som fæsted' de Tanker ned.

Saa vandrer han tungt den Bane,
som Skæbnen — ej han — har valgt.
Alt gaar som en gammel Vane.
Du tænker: Jeg har betalt,
mer fordres der ikke, Du mener;
men tænk om den Aand, der nu tjener
en Dag forandrede Form
og blev forbitret, forfærd'lig —
et Hav af Ho'der i Storm!

Se da er hin Hjælper, den gæve,
Personen, din Lige, din Ven!
Tryk selve den barkede Næve,
ej bare en Skilling i den!
Sørg for han sig frit kan forvandle
til en, der kan tænke og handle
og se ham i Øjnene klart,
og hils paa en Fælle, en Broder;
men husk: Hvad Du gør, gør snart!

Oversat af Jeppe Aakjær.

Henrik Pontoppidan.

—:—

Jeg sad for en Tid siden og talte med en af mine Venner, en kendt Forfatter, om dansk Literatur, og da i Særdeleshed om vore sociale Forfattere og deres Digtning. Under denne Samtale gjorde denne Forfatter mig opmærksom paa, at vi ikke skulde tillægge vore yngre Forfattere al Æren for at have begyndt paa at skildre Smaafolks Stilling paa Landet og leveret Bidrag til vor sociale Literatur. Der var særlig een, som for over 25 Aar siden havde givet de mest ypperlige Skildringer i den Retning.

Denne Forfatter er *Henrik Pontoppidan,* den Mand, jeg i Dag vilde fortælle en Smule om.

I Begyndelsen af 80erne udsendte Pontoppidan nogle Bøger, som fuldtud kan maale sig med de sociale Bøger, vi i vor Tid kalder gode og anerkender som sandfærdige Billeder fra Livet. Disse Bøger er i vor Tid stillet i Skygge af saa meget andet, baade Bøger af andre Forfattere og Forfatterens egne sidste, der danner noget af en Modsætning til de første.

Tiden var den Gang ikke moden til at forstaa sociale Skildringer, og vi i vor Tid er ikke saa modne, at vi gider søge en Smule tilbage i Tiden og undersøge, om vi ikke der kunde finde noget af Værdi.

Havde baade det *første* og *sidste* været Tilfældet, saa havde vi nu haft god Kendskab til denne Forfatters Bøger, og stillet ham i Rang med vore sociale Forfattere, ja, nævnet ham som *den første!*

De omtalte Bøger af Pontoppidan er *„Et Endeligt"* og *„Fra Hytterne".*

Den første Bog, der er meget lille og iøvrigt er Forf.s første, er en gribende Skildring af en gammel udslidt Landproletar og hans lige saa udslidte Hest. Denne lille Bog, der er skrevet med den mest mesterlige Kunst, gør et stærkt Indtryk paa sine Læsere — ogsaa paa dem, der ikke til daglig tænker over so-

Den anden Bog, *„Fra Hytterne",* er en Samling Smaafortællinger, der alle ligeledes er Skildringer af Landboproletariatets gudsforladte Stilling her i dette Land, som flyder med Mælk og Honning.

De er som skrevet for „Tyendebladet" til Agitation for vor Sag. Hver Linie i disse to Bøger er som jærnhaarde Slag mod det bagvendte Samfund, der bærer Navnet Danmark!

I den sidste lille Fortælling „En Vandringsmand" i „Fra Hytterne" fortæller Forf. om en ung Mand, der kommer gaaende hen over en stor Herregaardsmark, og han ihukom da, hvorledes Bønderne en Gang maatte trælle og lide ondt — — nu derimod — — nu er al den Brutalitet borte. Nu raader Humaniteten og Menneskekærligheden!

Og som Vandringsmanden gaar i disse Tanker, støder han paa et lille, gammelt og forrevet Hus, som han troede var prisgivet Rotter og Mus og stod der som en Levning fra denne gamle, brutale Tid. Han gaar derind og finder da i Sengen en 87-aarig Kvinde, som ene har ligget der i Sengen i over 12 Aar! Tommetyk Snavs laa overalt. I Sengen laa en tyk Kæp. Den brugte den gamle Kone til at holde Rotterne borte med. De var ofte lige ved at æde hende.

Vandringsmanden møder en Husmandskone, som daglig ser til den gamle, og hun fortæller om den syges Stilling.

Vandringsmanden gaar da bort. Han ser ned over Landsbyen med de brede, velbyggede Gaarde, hvor ud fra han saa de krumbøjede, forslidte Arbejdsmænd om Aftenen komme ud, naar de med deres Madkasser paa Ryggen stormede mod Hjemmet i Udmarken.

Forf. siger her ved at oprulle disse Billeder for vore Øjne, at Trælleriet og Brutaliteten *stadig* er den raadende. Kun med den Forskel, at det nu er Bønderne, der er Udbytterne!

Disse to Bøger bør læses af vor Tids kundskabssøgende og maalbevidste Ungdom. Her tolkes for en Gangs Skyld vore Tanker paa en aldeles mesterlig Maade!

* * *

Henrik Pontoppidan er født 1857 i Fredericia hvor hans Fader var Præst. Da P. var

6 Aar flyttede de til Randers, hvor han kom i den lærde Skole 1866.

Han kom derefter paa polyteknisk Læreranstalt og tog Ingeniøreksamen 1880 og rejste saa til Udlandet for at studere videre.

Da han kom hjem blev han Lærer hos sin Broder, den kendte Præst *Morten Pontoppidan,* som den Gang havde en Højskole i Hjørlunde. Det kan tilføjes, at H. P. var der sammen med Jeppe Aakjær, og det fortælles, at Forstanderen ikke altid var lige glad ved at have de to unge Radikalere til at holde Foredrag for Eleverne. Forstanderen tog ofte selv Plads paa Bænken for at høre, hvad de to unge Lærere fortalte Eleverne.

H. P.s Fag var Naturlære og Landmaaling.

Pontoppidan begyndte nu at skrive og *„Et Endeligt"* udkom i 1881. Derefter udkom forskellige andre Bøger, f. Eks. „Kirkeskuden", „Sandinge Menighed", som er et Æselspark mod Grundtvigianerne, hvem Forf. altid har hadet og afskyet af et ærligt Hjærte!

Forfatteren blev nu gift med en Bondepige og tog Ophold paa Landet, hvor han lærte at kende den jævne Landbefolkning, hvem han kom til at holde meget af. De to Bøger „Landsbybilleder" og „Fra Hytterne" er Frugten af dette Ophold.

Henrik Pontoppidan har nu skrevet over 20 Bøger ialt. Jeg skal nævne nogle af dem. Her er en Række foruden de før omtalte „Ung Elskov", „Mimoser", „Isbjørnen", „Skyer", „Arv", „Krøniker", „Natur", „Det forjættede Land", „Muld", „Minder", „Nattevagt", „Den gamle Adam", „Højsang", og endelig den store Roman paa 6 Bind *„Lykke Per"*. Den begyndte at udkomme i 1898 og sluttede først i 1904.

Der er mange flere, men de her er nok til at vise os, at Forf. er i Besiddelse af en overmaade Produktionsevne. Og saa er der dog det at bemærke, at P. ikke skriver for at skrive, men fordi han *altid* har noget, han vil have sagt, naar han udgiver en Bog.

Pontoppidan var i en Tid Medarbejder ved „Børstidende" og skrev under et Mærke. For en af disse Artikler blev Redaktøren dømt til at betale en Bøde paa 300 Kr. for Forhaanelse af den Kristne Kirke og Troslærdommene". Det nyttede ikke, P. sagde, det var ham. Redaktøren blev dømt, og Kultusministeren tog al Understøttelse fra Forfatteren, og han fik det først igen, efter at Folketinget havde protesteret og bevilget den paany. Det passerede i 90erne under Højre-Regimentet.

Henrik Pontoppidan holder meget af Smaafolk paa Landet og glæder sig stærkt over vor Bevægelse. Da vort Blad udkom, og han havde set det, sendte han undertegnede et saalydende Brev:

Hr. Redaktør Carl Westergaard!

Jeg takker Dem for de venligst tilsendte Numre af „Tyendebladet", som jeg ønsker god Fremgang og stadig Vækst, at det kan blive sin store og saa betydningsfulde Opgave voksen

Deres

Henrik Pontoppidan.

Saa godt som nogen af vore sociale Forfattere har Henrik Pontoppidan virket i *den sociale Revolutions* Tjeneste!

For dette Arbejde maa alle vi Smaafolk paa Landet bringe ham vor bedste Tak!

Carl Westergaard.

Træl —!

—:—

Til Trælle i Sind
og til Slaver af Guld —
den voksende Slægt fostres frem.

Ja, i Sandhed Trælle det er lige hvad vi er!

Havde vi ikke Trællesindet, da solgte vi os vel ikke selv med Sjæl og Krop — Aar for Aar til den første den bedste Agrar. Prisgiver os uden Forbehold hans Forgodtbefindende. Fornægter vort eget personlige „jeg" for at indordne vor Villie under hans Herredømme. Vi skulde tænke alvorligt over dette, hver Gang vi indgaar paa et nyt Fæstemaal. Det er vor uigenkaldelige Ungdoms ubetalelige Aar, vi falbyder for en lurvet Metalslant. Denne herlige Ungdomstid, som Digterne har kaldt „Lykkens Guldalder paa Jorden". Den Tid, i hvilken vore Tanker skulde fatte de store, løftende Ideer og Syner. De, der formaar at tænde vore Sjæle i Glød og Begejstring. De, der kan holde sig straalende og dragende gennem Manddommens Kampe og kaste Glans over Oldingens graa Haar.

Og var vi ikke „Slaver af Guld", da laa vi vel ikke og skrabede med gnieragtig Omhu hver Øres Fortjeneste i Sparegrisen med det Formaal engang at gaa over i de besiddende Klassers Rækker — maaske som Statshusmænd. Nej, da sørgede vi først og fremmest for vort aandelige Livs Udvikling og Frigørelse — dog ikke gennem den „Oplysning", vor berømmelige danske statsunderstøttede Folkehøjskole tyller i os i Form af en forløjet og fordummende Krigs- og Kongehistoriefremstilling. Saa nemere gaa Selvstudiets møjsommelige men sikre Vej, selv om det ogsaa skulde ske paa Bekostning af baade Statshuse og Cykler og tomme Forlystelser.

Thi var det ikke bedre at være selv den fattigste Arbejder i den usleste Herregaardsrønne — men et udviklet og socialt tænkende Menneske — end at være en selv nok saa „selvstændig" og „lykkelig" Statshusmand — men et snæversindet, egoistisk, lavpandet Fæ.

— — —

Det er dette gennem Generationer nedarvede og ved vor Fødsel og Opdragelse paatrykte Trællemærke, der gør, at vi som Soldater ikke tør være selvtænkende Mennesker men bliver villieløse Mekaniker, der lader sig anvende selv mod undertrykte Brødre og Kammerater.

Og sukkede vi ikke under dette Trællemærkes Forbandelse, da frygtede vi ikke Samfundets uretfærdige sorte Præsteskares livsfjendske Helvedeslære, men gik trøstig i Lag med her paa Jorden at skabe det Frihedens og Retfærdighedens Paradis, som de giver os Anvisning paa i den syvende Himmel.

— — —

Men vogt dig, du gamle bedærvede Røversamfund. Den Dag kommer, da din sidste Træl har afrystet Fordommens Slavelænker. Da vi ikke længere skælver for dine Kors, Kroner, Sværd og Pengeposer.

Da ringer dine Dødsklokker, som er vor Sejrsfanfare. Thi den sidste store Strid vindes af os, den aandelig frigjorte Hær, der kun har Pjalterne at vove, men en Verden at vinde — stor og rig og herlig.

Andr. Kristensen.

Afsig Bladet,

hvis Du ikke ønsker det tilsendt længere end til 1. April. Afsiger Du det ikke, sender vi det fremdeles, og det er da din Pligt at betale det, naar vor Opkrævning kommer.

Har Du bestilt det hos Posten, maa Du forny Bestillingen hos ham inden den 27 ds.!

Husk det!

Til Terslev Tyendeforening

—:—

Ry Højskole, den 7. Marts.

Det er i Dag et Aar siden, Terslev Tyende- og Landarbejderforening blev dannet. Jeg faar i den Anledning Lyst til at sende en Hilsen hjem til Medlemmerne gennem vort Blad og mindes den Tid, der er gaaet, med et Par Ord.

Ja, nu har vor Forening i Terslev altsaa bestaaet og overlevet det første Aar. — Tidens Ur har drejet en Omgang, et Aar er gaaet, siden vi fik dannet vor Forening, meget er sket i den Tid, mange Forandringer og Fremskridt er gjort. Vor Forening har vel ikke gjort store Fremskridt eller vundet store Sejre, men et er vist, og det er, vor Forening lever og staar frodig og kraftig, og det er Hovedbetingelsen; Resultaterne skal da nok komme med Tiden.

Det var med lidt bange Anelser, jeg den 7. Marts i Fjor kørte Carl Westergaard hjem fra Stationen, for at vi kunne faa gjort Begyndelsen til vor Forening. Dog, min Tvivl blev gjort til Skamme, der var klassebevidste Tjenestefolk nok i Terslev Sogn og Jordbund nok for vor Bevægelse. Det var et af de gladeste Øjeblikke i mit Liv, da jeg saa den Tilslutning, vort første Møde fik, og det var et godt Resultat, naar vi efter Carl Westergaards klare, saglige, agitatoriske Foredrag kunde danne Foreningen med over 50 Medlemmer. Ja, det var en god Begyndelse, og Foreningen har jo siden gaaet godt fremad. Men vi er ikke naaet Maalet endnu, vi skal længere frem, indtil alle Tjenestefolk og Landarbejdere er med i vor Bevægelse, saa kommer Resultaterne. Men skal dette naas, maa vi holde ubrødeligt sammen, ingen maa svigte, ikke en maa bryde ud af Rækkerne! Jeg vil haabe, at vor Forening i Terslev maa være med den Dag, Maalet er naaet. Jeg vil ønske, at vor Forening i Terslev maa staa livskraftig gennem Tiderne og stadig gaa fremad og fylde Aar endnu mange Gange og saa — aldrig tabe Idealerne af Sigte.

Inden jeg slutter, maa jeg udtale min bedste Tak og Hilsen til alle, som har været med i vort Arbejde i Terslev. Tak for den Tid jeg stod som Formand i jer Midte. Tak for godt Samarbejde og Kammeratskab og Tak for det svundne Aar! Lad os ønske, at Foreningen maa have ny Lykke og Fremgang i Aaret, der kommer!

Med Hilsen og Tak

Eders

Niels C. Nielsen,

Til Amerika!

—o—

I sidste Nr. af „Tyendebladet" meddeler Kr. Kristensen, Fuldbro Mølle, at Tyendebladet de sidste 3 Fjerdingaar er gaaet til Amerika. Den Nyhed er for gammel. Thi jeg har siden det første Nr. udkom, sendt det over Atlanten til en Søster, jeg har derovre. Og jeg kan tilføje, at hun fremdeles faar det og ikke tænker paa at sige det af. „Nej," siger hun, „dertil er det mig for kærkomment".

C. M. Madsen,
Voel.

Husk **vore Kontrakter! Hvert Medlem maa betragte det som sin Pligt ikke at fæste sig uden Kontrakt! Opgiv os Navn og Adresse paa de Bønder, som ikke vil underskrive dem!**

Literatur.

—:—

Nye Bøger.

Paa G. B. N. F. er følgende Bøger udkommen :

En stor ny moderne Samfundsroman af Laurids Bruun. Lørdag den 27. ds. udsender Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag 1ste Bog af en mægtig ny moderne Samfundsroman af *Laurids Bruun.* Romanen, hvis Fællestitel bliver „Af Bygernes Slægt", Roman fra Hundredaarsskiftet, udsendes i 6 hastig paa hinanden følgende Bøger. Hele Manuskriptet foreligger fuldt færdigt, saa at der ingen Afbrydelser vil kunne ske i Udsendelsen. Sidste Afsnit udkommer i September.

— I Onsdags udkom en Digtsamling „De første Blomster" af *Axel Juel,* der hermed debuterer i Literaturen, *Svend Leopold :* „Vort Bourgeoisi", tredje Del af *Martin Andersen-Nexø's* store Roman „Pelle Erobreren", en ny „engelsk-dansk Ordbog" af *Johs. Magnussen* og *Otto Madsen* samt et efterladt Værk af den saa tidligt afdøde *Chr. Winsløw :* „Stuart Mills Etik".

Johs. Jørgensen : „Fra Vesuv til Skagen", nye Rejsebilleder. Frk. *Ingeborg Maria Sicks* nye Bog „Det sovende Hus".

Vor Bevægelse.

—:—

Indbydelse til Kongres!

Paa denne lete Maade indbydes herved vore Repræsentanter til vor Kongres, som jo aabnes i Rømersgade 22. d. 8. April Kl. 10.

Det gælder Forbundets Repræsentanter, samt Afdelingsformændene og Kredsformændene, som jo har Adgang med Stemmeret til Kongressen.

Desuden indbydes Bladets Medarbejdere og Aktionærerne. De sidste har kun Stemmeret til det, der angaar Bladet.

Foruden de nævnte maa hver Afdeling jo endvidere sende en Repræsentant for hver paabegyndte 25 Medlemmer.

Indbydelsen sker kun paa denne Maade.

Vor Afdeling i Kjøng

afholdt for en Tid siden en Pakkefest og Oplæsning som forløb godt. Efter at Chr. Nielsen havde oplæst nogle morsomme Smaating, afholdtes der en lille rask Auktion over 45 Pakker og derefter en rask Svingom. Det bemærkes at der var Afholdsbeværtning.

Ejnar Christensen.
Formand.

Hr. og Fru Bjarnholt i Odense Kreds.

Lørdag den 13. og Søndag den 14. Marts talte og oplæste Parret Bjarnholt i Fangel, Dalum og Nr. Lyndelse. Fru B. talte og deklamerede og Hr. B. læste. Begejstringen var ganske umaadelig ! Der var ikke mødt saa mange som der burde, da det var udmærkede Foredrag Fruen holdt. Dem, der var mødt gik bort med det største Udbytte og det vil bidrage meget til, at vor Bevægelse vil vinde frem i den Egn.

For længere Tid siden

har Red. Westergaard talt følgende Steder om vor Bevægelse og Oplysningsarbejde : Holstebro, N. Aaaby, Svinninge, Hørve, St. Hedinge og paa Fyns Husmandsskole.

Grundet paa en stadig stigende Pladsmangel har vi desværre stadig maattet undlade at bringe Meddelelser fra de enkelte Steder. Det anførte viser, at vi holder langt flere Møder end, der omtales her i Bladet !

Stiftelsesfest i Svejstrup Afd.

afholdtes i Søndags. Hansen Røjle talte om vor Bevægelse. Red. Westergaard holdt derefter Festtalen. Derefter oplæste H. R. og Mødet sluttede med fælles Kaffebord, hvor Talerne gik Slag i Slag. A. Sørensen sang „Den „fægtende" Mand" og N. C. Nielsen, Ry Højskole sang „Jens Vejmand". Stort Bifald ! Bordet hævedes og Dansen tog sin Begyndelse. Alt i alt : En glimrende Fest !

Generalforsamling i Bendstrup Afd.

afholdtes Lørdag d. 13. ds. Formanden A. C. Randers og Else Rasmussen traadte ud af Bestyrelsen grundet paa Fraflytning, og i deres Sted valgtes Hmd. Th. Hougaard, Hvilsager, Formand og Frk. Martine Andersen, Bendstrup. Til Kongresrepræsentanter valgtes Arbejdsmand A. C. Randers og Hmd. R. C. Jensen.

Skjoldborg i Nr. Aaby.

Lørdag den 13. ds. havde vi et Møde paa Nørre Aaby Gæstgivergaard med Forfatteren *Johan Skjoldborg* som holdt et godt og fortræffeligt Foredrag for en Forsamling af ca. 150 Mennesker Mænd og Kvinder, mest Husmænd og Gaardmænd, desværre altfor faa Tyende og Landarbejdere, som burde have mødt lidt mere fuldtalligt end Tilfældet var. Efter Mødet havde vi et stort Bal.

M. Knudsen,
Formand.

Fra Tømmerup-Afd.

Søndag den 7. Marts afholdt Tømmerup Sogns Tyende- og Landarbejderforening Møde med Redaktør Westergaard som Taler. Redaktøren talte om Jeppe Aakjær og hans Bøger, dette er et Foredrag som enhver bør høre, thi derved ser man Forfatterens Kamp mod Undertrykkerne. Foredraget paahørtes af en Forsamling paa godt 100 Mennesker. Efter Foredraget var der fælles Kaffebord, hvorunder der raadede en livlig Stemning. Til Slut sang Carl Westergard „Jens Vejmand", som blev modtaget med stort Bifald af Forsamlingen, og udbragte et Leve for Bevægelsen.

Hilsen til Kammeraterne paa Slagmarken.

H. P. H.

Svejstrup Afd.

holdt forrige Søndag Generalforsamling, hvor de valgte et Bestyrelsesmedlem i Stedet for Formanden Laurits Larsen, der er rejst til det fjerne Vesten. Valget, der foregik ved skriftlig Afstemning, gav til Resultat at Johannes Andersen, Hemstok, blev valgt. Bestyrelsen konstituerede sig umiddelbart derefter med Husmand Anders Sørensen, Nygaarde, som Formand. Festen forløb forøvrigt hele Natten, som den havde begyndt, med vældig Feststemning, der var almindelig Tilfredshed med Foreningens Arbejde i det første Leveaar, og der næredes store Forhaabninger til de kommende Aar.

J. N.

En Afdeling i Værslev.

Tømmerup og Omegns Tyendeforening havde Fredag den 12. Marts indbudt til et Møde i Værslev Forsamlingshus, hvor undertegnede holdt et Foredrag om Underklassens Samfundsstilling, som paahørtes med stor Interesse af en Forsamling paa henved 70 ældre og yngre Landarbejdere, hvoraf flere udtalte sig i Tilslutning til Taleren. Modstanderne havde ikke fundet Anledning til at give Møde.

Af de tilstedeværende lod 21 sig indmelde i Foreningen og koncentrerede sig med følgende Bestyrelse :

Tjenestekarl Alfred Christensen, Formand, Otto Nielsen, Næstformand, Frøken Margrete Terkelsen, Kasserer og Tjenestekarlene Hans Jensen, Peter Sørensen og Marius Truelsen samt Frøken Rigmor Carlsen.

L. P. Olsen.
Kredsformand.

Uge-Kronik.

—:—

Sogneraadsvalgene.

Vi har i de senere Dage holdt nogle store grundige Renselsesfester Landet over i Form af de kommunale Valg !

Trods alle reaktionære Foranstaltninger, var det dog det menige Folk, der denne Gang havde det store Ord. Det gjorde, at vi i høj Grad fik renset ud mange Steder.

Hvem skulde have troet, at vi i 1909 skulde have naaet saa vidt, at der ikke er et Sogneraad eller Byraad, hvor ingen Arbejdere eller Husmænd savnes ! Det er godt gjort. Og selv om de Moderate og Konservative fik Flertal de fleste Steder, har vi dog nu *alle Steder en god Kontrol.* Nu kan de ikke gøre som *de* selv vil, de store, uden nogen aner det.

Det betyder den største Sejr for os !

Carl.

Til Højskoleeleverne!

De Elever, som i Vinter paa Højskolerne har læst vort Blad med Interesse, vil vi anbefale at *bestille Bladet* og virke for det, naar de atter kommer ud i Landet.

Enhver Elev, som paa et Kort indsender sin Adresse, som den er *efter* 1ste April, vil straks faa vort Blad tilsendt.

Betalingen, som jo kun er 75 Øre, bliver ikke opkrævet før *efter 1ste Maj !*

Vore Venner paa Skolerne bedes agitere for Bladet mellem Kammeraterne.

Højskoleelever ! Abonnér paa vort Blad og agitér for det !

C. W.

Kvartalskifte.

Med dette Nr. udløber vort Januar Kvartal og April begynder. Vi haaber dog ikke, at vi skal sige Farvel til en eneste af vore Holdere. Vi er vis paa, at Bladet har været saaledes, at det har vundet sig mange Venner, som ikke vil af med det igen.

I Begyndelsen af dette Kvartal vil følge *et smukt Følgeblad,* som er værdig til Indramning. Det er Hr. Tegner *Viktor Jensens* smukke Tegning til Aakjærs Digt : „Her kommer fra Dybet — —".

Det fandtes i vort Julenumer, og vi udsender det nu i *Særtryk,* fordi Snese af Holdere har anmodet os derom. Vi skaaner jo intet, selv om det er nok saa dyrt, bare det er til Glæde og Gavn for vore Holdere !

Bestil derfor paany Bladet eller husk at afsige det *straks,* hvis det *ikke ønskes mere.*

Vi haaber endvidere, at vi kan byde mange nye Læsere velkommen efter 1. April.

Ærede Læsere ! *Gør hvad I kan !*

Red.

En tjenende Broder.

Det udmærkede Digt, som vor Medarbejder Jeppe Aakjær har oversat, er skrevet af en svensk Godsejer og *stilet til* hans Kollega og andre rige Folk.

Smaa Historier.

Hjerteløst!

Den fine Frue til den lille Tiggertøs : — Hvorledes ! Er du sulten ? De Arbejdere maa dog være forfærdelige hjerteløse. Ikke alene lader de deres Børn sulte og fryse, men de sender dem endogsaa ud at tigge ! Har man kendt Mage til Hjerteløshed !

En lam Hunkat.

Vennen til Maleren : — Det er skam et nydeligt Maleri, Du der har lavet, men sig mig engang. Er det et Lam, en Hund eller en Kat?

Maleren : — Det er en lam Hunkat !

„Fæstemænd".

— Der er nogle Mennesker, som altid fester !

— Naa, du mener Fæstemændene.

Foreningsmeddelelser:

— *Udby* Afdeling afholder Medlemsmøde paa Udby Kro Mandag den 29. Marts Kl. 8 Aften. *M. Andersen.*

— Husk Generalforsamlingen i *Hjallese* (Se Annoncen.)

— Husk de to Kredsmøder i *Mundelstrup* og i *Nr. Aaby* Søndag den 28. ds. (Se Ann.)

Det *første* Sted kommer Red. Westergaard og holder Foredrag og Oplæsning. Det *andet* Sted møder Hansen-Røjle og holder ligeledes Foredrag og Oplæsning. Bestyrelserne og Medlemmerne i *alle* Afd. maa møde og drøfte de store Spørgsmaal til Kongressen.

Til Postabonnenterne!

Har Du bestilt vort Blad hos Landposten eller paa Posthuset, bedes Du inden den 27. ds. forny Bestillingen der.

Har Du derimod bestilt det hos os eller hos vore Agenter og Repræsentanter faar Du det fremdeles, hvis Du ikke afsiger det

Husk det!

Annoncer.

—:—

Pladser.

En let Plads.

En Pige søges straks eller til den 1. Maj.

Købmand J. S. Jensen,
Framlev pr. Harlev.

2 Karle,

som for Tiden opholder sig paa Husmandsskolen, søger Plads til 1. April enten som Karle eller Fodermestre.

NB. Kontrakter benyttes.

Julius Jensen, **P. Petersen,**
Husmandsskolen v. Odense.

Karl søges.

Hos undertegnede kan en Karl i 18-Aars Alderen faa Plads fra Maj til November.

Kristen Fruelund,
Thorsø St.

Fodermester søges.

En Fodermester kan faa en god Plads med stor Løn til 1. April eller Maj, grundet paa at jeg rejser til Amerika.

Fodermester **Carl Hansen,**
V. Egesborg, Lou.

Plads søges.

Undertegnede, der er 25 Aar og vant til alt Arbejde, søger Plads ved hvad som helst straks eller til 1. Maj.

A. C. Randers,
Bendstrup, Mørke.

En ung Pige

kan fra 1. Maj faa Plads ved indvendig Gerning paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg. Henvendelse med Lønfordring til

Kr. Hyltoft.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Plads søges.

En ældre Karl søger Plads fra 1. Maj paa en god Bondegaard. Oplysninger om Løn for Sommeren bedes opgivet og sendt til dette Blads Kontor under Billet mrkt. „300".

En flink og ædruelig Karl,

der er vant til at køre, kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning fra 25 til 50 Malkekøer, enten i fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

En flink Dreng,

som bliver konfirmeret til Foraaret og som vil være behjælpelig med at passe en Kreaturbesætning, kan faa Plads 1. Maj ved Fodermester **A. C. Pedersen,** Braagaard pr. Braaskov St., via Horsens.

Fodermester søger Plads.

Som saadan søger en ældre Karl Plads til 1ste Maj helst et Sted, hvor vedkommende ikke skal malke, og kun for Sommerhalvaaret. Har været 15 Aar ved Faget og i denne Tid kun haft 2 Pladser. Eget Værelse ønskes.

Billet, mrkt. „Sommer", bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af nogle Dage.

En Karl

paa 17 Aar søger Plads, helst i Horsens-Egnen.

Anton Johannes Jørgensen,
Adr.: Anders Jørgensen,
Sdr. Kastrup pr. Pindstrup St.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Fodermester søges.

Paa Grund af anden Bestemmelse kan en Fodermester faa en god Plads i mit Sted til 1. Maj. Høj Løn gives. Man bedes henvende sig til

Fodermester **Johannes Nielsen,**
Fyllested Ellegaard pr. Eiby, Fyn.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Mælkeri- og Højskolen,

— Ribe. —

Kontrolassistenter og Mejerister uddannes April el. Maj—Juli.

S. H. Salling.

Aagaard Højskole

ved Kolding.

Sommerskole Maj—Juli. Skolen kan søges af Elever med Amtsunderstøttelse. Elevforeningen hjælper enkelte ubemidlede. Skoleplan sendes.

V. Brücker.

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard.

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Ry Folkehøjekole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.

Rasmus Bording.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Bl. Annoncer.

Hjallese Afdeling

holder Generalforsamling Tirsdag den 30. Marts Kl. 8 hos Chr. Sørensen, Hjallese.

Dagsordenen:

Regnskabets Godkendelse.
Valg af en ny Formand.
Valg af Delegerede til Kongressen.
Eventuelt.

Derefter Oplæsning. Alle Medlemmer bedes møde, ligesom Restancer bedes betalt. Ny Medlemmer kan optages med Stemmeret ved Generalforsamlingen.

Kristian Nielsen.
Formand.

Ægteskabstilbud.

En Tjenestekarl, Landmandsson, sidst i Tyverne, ønsker at korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab.

Billet, mrkt „1020", bedes indsendt til dette Blads Kontor.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

Medens hun saaledes gik og hyggede op til sin Mands Hjemkomst, kastede hun nu og da et Blik ud gennem Vinduet, thi hun havde allerede ventet ham længe, da det var over Arbejdstid.

Da lød der Fodtrin udenfor. Hella lod Arbejdet hvile for at tage imod Knud, men i Stedet for ham var det Ridefogden fra Aakjær, der traadte ind ad Døren.

Hella studsede lidt ved at se ham i Stedet for Knud, men bød ham dog Haanden til Velkomst. Han beholdt hendes Haand i sin og drog hende med sig ned paa Bænken, der stod i Nærheden af Døren. Hun strittede imod af alle Kræfter og sagde klagende:

„I lader nu saadanne Narrestreger fare, Ridefoged. Knud kunde let komme, og saa blev han nemt gram i Hu, hvis han saa Eders Adfærd."

„Aa pyt, Knud!" sagde Ridefogden. „Jeg kommer egentlig for at idømme ham en Bøde, fordi han har overtraadt Naadigherrens strænge Bud ved mod hans Vilje og Befaling godvillig at huse denne kætterske Skurk, Børge Strange, og det er bevisligt, at I lader denne fule Munk frit og uhindret have Adgang til Eders Hus. Saa har Naadigherren befalet, at Eders Husbond skal underkastes en stor Bøde."

„Men," vedblev Ridefogden, medens han forsøgte at drage Hella tættere til sig, „da I er saadan en rar, lille Kone, vil jeg, hvis I er mig lidt til Maade, forsøge at faa slaaet en Streg over det hele."

Hella udstødte et dæmpet Skrig, men i det samme blev Døren aabnet, og en mørk Skikkelse traadte ind i Stuen.

Med voldsom Kraft blev Ridefogden revet ned af Bænken og slynget mod Udgangsdøren. Han gjorde sig imidlertid trodsig, stemmede Hænderne mod Dørkarmen foroven, Fødderne mod Dørtrinet forneden og vilde ikke ud. Men Knud greb ham bagfra i Skuldrene, satte sit Knæ i hans Ryg, og med et vældigt Brag styrtede baade Karm, Dør og Ridefoged ud i Forstuen med Knud bagefter. Derefter lød der udenfor en Pusten, Stønnen og Trampen, som om to sloges, men det varede kun nogle Øjeblikke, saa lød det, som om et Legeme blev kastet haardt mod Jorden. Et gennemtrængende Skrig, et rallende Nødraab lød, men saa blev alt stille.

Hella var halv afmægtig sunken sammen, medens dette foregik udenfor. Hun holdt Hænderne for Ansigtet og hulkede højt.

Knud traadte atter ind ad Døren. Han gik hen til sin Hustru og sagde med mild, deltagende Stemme, idet han slog sin Arm om hendes Liv:

„Græd ej, Hella, min egen Pige, Du har ingen Skyld i det, som her foregik, for jeg stod selv i Forstuen og hørte, hvorledes det hele gik til. Det var ene og alene det Affkum af en Ridefoged, der forvoldte det altsammen, men jeg tror ikke, han kommer saa snart igen og gør Haneben til en ærbar Kvinde."

Men Hella vedblev at græde, trods Knuds beroligende Tale. Hun klyngede sig kærligt

Terslev

Tyende- og Landarbejderforening afholder sluttet Bal Lørdagen den 27. ds., Kl. 7½, i Terslev Forsamlingshus. Juul Christensen, Ringsted, holder Foredrag. Hvert Medlem kan indbyde et Par, som ikke er Medlemmer. Entré til Foredrag og Bal: 75 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame.

P. B. V.
Alfred Larsen.

Kredsmøde
i
Mundelstrup Kro.

Søndag d. 28. ds., Kl. 4, afholder Aarhusegnens Kredsforening Møde i Mundelstrup Kro. Alle Afd. maa sende Repræsentanter eller sende alle Bestyrelsesmedlemmerne. Da der er vigtige Ting at drøfte, maa de alle møde. Medl. af en Afdl. kan faa Adgang som Tilhørere. Mød alle. Red. Westergaard kommer tilstede som Taler og Oplæser.

Søren Hansen,
Formand.

Tømmerup.

Søndag den 28. Marts, Kl. 5 Aften, afholder Tyendeforeningen for Tømmerup Sogn samt Afholdssamfundet i Tømmerup et stort Møde med følgende Talere og Emner:

Pastor Nielsen, Vridsløselille Fængsel, om Alkohol og Forbrydelse.

Fru Elna Bjarnholt, Roskilde om Tyendebevægelsen og Afholdssagen.

A. P. Bjarnholt, Roskilde, humoristisk Oplæsning.

Alle indbydes.

Bestyrelserne.

Kredsmøde
i
Nr. Aaby

afholdes paa Nr. Aaby Gæstgivergaard Søndag den 28. ds. Kl. 4, hvortil alle Bestyrelser fra alle Afdl. her paa Vestfyn har Adgang samt en Repræsentant for hver 10 Medlemmer. Som Tilhørere har desuden de enkelte Medlemmer Adgang. Mød talrigt!

Dagsorden:

1. Valg af Kredsformand.
2. Valg af Bestyrelse.
3. Valg af Kredsrepræsentant til Kongressen.
4. Kredskontingentet.

— Hansen-Røjle vil komme tilstede og holde Foredrag og Oplæsning.

P. F. V.
M. Knudsen.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.
H. J. Hansen-Røjle,
Hjelmensgade Nr. 2 A, Aarhus.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Røjle.

Alle Slags Herre-, Dame- og Børnefodtøj, saavel i gult som i sort Læder og Skind, faas altid billigst hos

Skomager **Henrik Hansen,**
Røjle v. Middelfart.

Telefon Røjle 1.

Husk dette!

Hvis De holder af smukt og solidt Fodtøj, bør De købe det i Bjælkerup Skotøjsforretning, hvor alle Reparationer saavel som nyt Arbejde udføres hurtigt og solidt og med den største Omhu. Stort Udvalg i færdigsyede Herre-, Dame- og Børnefodtøj haves paa Lager til meget billige Priser.

NB. Usynlige Lapper paasættes og Galoscher istandsættes.

Ærb.
Hans Chr. Larsen,
Skomager.

Køb Deres
Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i
Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretning,

Telefon 88. (Aktieselskab). Telefon 88.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog lor 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,65.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,20.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.

St. Pederstræde 28. København.

Aarhus Straahatte- og Modemagasin,

Aagade 39,
har altid stort Lager i Dame- og Børnehatte til billigste Priser.

NB. Hatte moderniseres billigt. Engelske Hatte fra 2. Kr.

Eiby St. Eiby St.

Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.

Reparationer udføres solidt og billigt.

NB. Symaskiner føres paa Lager.

Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.

Ryesgades Modemagasin,

Ryesgade 23.
Stort Udvalg i pyntede og upyntede **Dame- og Børnehatte** til absolut billigste Priser.

Husk vore Kontrakter.

Storehedinge.

Cigarer og Tobakker, Cigaretter og Skraa anbefales til billigste Priser.

C. Bormann-Christensen.

St. Hedinge.

Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt.

Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Storehedinge Cyklebørs

er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

Lodsedler

til Varelotteriet faas hos

Portør **Rasmussen,**
Kauslunde.

---

og hengivent ind til ham, medens han sad og omslyngede hende med sine stærke Arme. Ingen af dem tænkte paa Søvn eller Nattehvile, dertil havde de sidste Begivenheder sat deres Sind og Tanke for meget i Spænding og Uro, og saaledes vedblev de at sidde, til Natten fuldstændig lagde sit Mørke over alt omkring dem.

Hanerne galede og forkyndte Midnatstimen. Rundt omkring i Byen, i Gaardene og paa Gaden hørtes Hundebjæf og en underlig dæmpet Uro, som om der var noget særligt paa Færde. I den stille Aften bares Lyden af Gadetumlen ind til Hella og Knud, der vedblev at sidde tavse og lytte opmærksomt efter, thi det forekom dem, som om noget rørte sig og puslede lige udenfor deres Indgangsdør. Lidt efter traadte ogsaa en med klaprende Fodtøj over deres Dørtærskel, og omtrent med det samme lød der et Rabalder derude, som om et Menneske faldt mellem Stumperne af den sønderslaaede Dør.

„Hellige Jomfru!" udbrød den faldne, medens han forsøgte at rejse sig. Derpaa fortsatte han i en halvt bedrøvet, halvt skæmtefuld Tone:

„Hvad i al Verden mon der er gaaet for sig i Aalstrup i denne Aftenstund? Er der sket Jordrystelse, siden Døren er ramlet af sine Hængsler og ligger og spærrer Indgangen til Paulunerne, eller er det Kogleri og Djævelskab over det hele?"

„Ingen af Delene, Børge Strange", svarede Knud inde fra det dybe Mørke, hvori han og hans Hustru Hella befandt sig. Han bad Hella tænde Lys og ilede derpaa den faldne til Hjælp.

Lyset blev tændt, medens Børge Strange — thi ham var det, der laa mellem de sønderslaaede Dørbrædder — blev hjulpet paa Benene igen af Knud.

„Jesu Marie, sikken en Redelighed!" udbrød Børge Strange, idet han tog Plads paa Bænken ved Siden af Hella. „Har her været Ufred, og har Du, Knud, kastet Ridefogden fra Aakjær tilligemed Døren ud af Huset?"

„Ja", svarede Knud, „jeg viste denne Ukvemskarl Vintervejen, maaske paa en vel ublid Maade, men dertil mente jeg, at jeg stod i min lovlige Ret, formedelst hans usømmelige Opførsel mod min Hustru".

„Ja, jeg tænkte nok ved mig selv, at det var gaaet saaledes til", sagde Børge Strange, „efter den Hurlumhej, jeg nylig var Vidne til her ude paa Gaden".

„Saa og hørte Du noget derom ude i Byen?" spurgte Knud.

„Ja," vedblev Børge, „hele Byen er i Oprør. Ridefogden fra Aakjær er fundet paa Gaden, blødende og blodig med smadrede Lemmer. Det ene Ben er nok i det mindste brækket, og denne Voldshandling beskylder han dig for. De fleste af Bymændene var til Stede og bar ham for lidt siden paa en Stige ned til Aakjær under Veklage for ham, men med Forbandelser over dig. Jeg hørte og saa selv det hele, medens jeg stod skjult bag nogle Hyldebuske her omme ved Vejen".

Derefter sad de alle tre tavse, hensunken i deres egne Tanker over det forefaldne, men saa tog Knud paany Ordet, idet han sagde:

„Naa, saa Ridefogden er hjulpet til Aakjær? Nu vil der vistnok for Alvor blive Allarm der nede, nu bliver Djævlen vist rigtig løsladt over mit syndige Hoved, naar den onde Lehnsmand i Morgen faar Sandheden at vide. Jeg bliver forsanden, ja, det er jeg lige saa sikker paa, som at der er en Gud i Himlen, at kastet ud af Gaarden, banlyst fra Lehnet, lag

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.

Tyendebevægelsen og Afholdssagen.

Tyendebevægelsen og Socialismen.

Arbejderne og Militarismen.

Arbejderungdommens Opgaver.

Kvindesagen.

Den grundtvigske Højskole.

Stat og Kirke

Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

* * * * * * * * * * * *

Konfirmationsgaver

bedst og billigst hos

Henr. Petersen,
Juveler og Guldsmed,
St. Torv 9 — Aarhus — Telef. 1436.

* * * * * * * * * * * *

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædevæveriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finuldS Dameklædefor 9 Kr 85 Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Fodtøj

repareres bedst og billigst i Frederiksberg elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted

Brunsgade 8, Aarhus. Telefon 2262.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
1. Kl. Materiale. — Billige Priser.

Abonnér paa Tyendebladet.

Husk Kvartalskiftet! Bestil Bladet paany!

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseud gifter og Ophold ordre dækkede.

A. Chr. Randers,
Bendstrup, Mørke

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Min Barber & Frisørstue anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,
Tlf. 123. Storehedinge.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

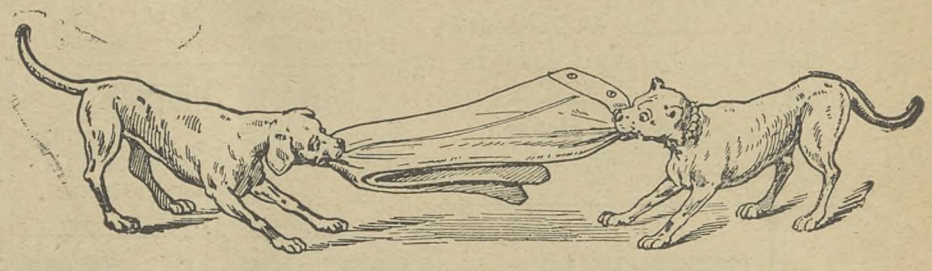
Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Alt Arbejdstøj

til billigste Priser i

Engelsk Beklædnings-Magasin,

Østergade 1, Aarhus.

Oplæsning tilbydes.

Jyske Noveller, sociale Fortællinger og Skuespil (bl. a. „Fællesbrønden")
A. Andersen,
Søften Afholdshjem, Hinnerup.

A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

i Bolt og Lænker eller maaske noget værre. Hvad tror I derom, Børge Strange?"

„Det samme som Du, Søn,". svarede Børge. „Men nu er det gaaet efter Peder Ebbesens Ønske og som han allerede i længere Tid har ponset: at faa dig gjort uskadelig ved given Lejlighed, fordi Mistanken om, at han er sin Svigerfader, Niels Drefelts Banemand, er sivet ud blandt Folket. Men da alt, hvad der tales om hint hemmelige Dødsfald bliver forebragt Skurken Ord til andet, og da han ved, at der er nogle af Adelen og maaske flere af den simplere Befolkning, der gærne saa ham anklaget og straffet for Manddrab, saa gælder det om at faa dem væk, som ved Besked om denne Sag."

„Men," vedblev Børge efter en Pavse, „der skal Vidner til at fælde en Adelsmand, det ved han, og han ved ogsaa, at Du er den eneste, der kan optræde som Vidne af Betydning i denne Sag. Derfor er det, at Du nu paa en underfundig Maade skulde fjærnes og smækkes Mundkurv paa for ikke at sladre af Skole. Men nu har Skurken faaet det, som det skal være, han har i sin Ondskab ægget dig til at forgribe dig mod Adelsloven, og det saaledes, at han nu fuldstændig kan gøre dig uskadelig og endda paaligne dig en svær Straf".

„Hvad I der siger, Børge Strange, indser jeg tilfulde har sin Rigtighed," udbrød Knud, da Børge tav. „Jeg har forgrebet mig saaledes mod Loven, at nu har Naadigherren Haands- og Halsret over mig, saa han derved kan baste, binde og kneble mig for Tid og Evighed."

„Men," fortsatte Knud, idet han drog et dybt Suk, medens han med et deltagende Blik betragtede sin Hustru og Barnet, der slumrede trygt i Vuggen, „hvad raader I mig til at gøre?"

„Flygt," svarede Børge, „flygt mens der er Tid og Vejen er fri."

„Men hvorhen og med hvad?" spurgte Knud, medens han ivrigt maalte Gulvet nogle Gange.

„Med Hustru og Barn og dit Bohave. Spænd dine Heste for din største Vogn, og derefter hjælpes vi at læsse paa, og inden Morgensolen staar i Glød, skal jeg føre dig til en Bolig, hvor Du kan bo lige saa trygt og sikkert, som om Du befandt dig i Abrahams Skød."

Børge Strange og Knud lod Handling følge efter Ord, og en lille Stund derefter kørte Knud fra Gaarden med sin Familje og sit Bohave, ud i den milde Sommernats Taageslør, der rugede over Jorden og skjulte de flygtendes Vej.

Henad Morgenstunden samme Nat holdt Lehnsmanden Peder Ebbesen fra Aakjær tillige med et væbnet Følge, hvori befandt sig hans Fangevogter med Haandjærn og Lænker, til Hest i den af Knud forladte Gaard i Aalstrup.

Meningen med dette Tog var, at Knud skulde have været fanget og kastet i Hundehullet, som Herregaardsfængslet den Gang kaldtes. Men da Fuglen var fløjet og Reden tom, maatte den strænge Hr. Lehnsmand ride lige saa tomhændet fra Aalstrup, som han var kommen. Gram i Hu svor han ved alt det, som ondt er, en frygtelig Ed paa, at han nok med Tiden skulde tage en frygtelig Hævn over denne vordnede Bondeflab, som vovede at trodse hans Bud, slaa hans Bestillingsmænd og tro Tjenere fordærvet og krydse hans veloverlagte Planer.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 79 A. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 4. April 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Frem til Kamp!

Fædrelandets bedste Sønner
hvorfor tøver I?
Hører I ej Ordet drøner:
Vi vil være fri!
Derfor alle frem til Maalet,
ingen maa gi' tabt.
Lad os vise dem at Staalet
og i os er skabt!

Længe nok vi stod tilbage
plaget og forpint,
ingen hørte paa vor Klage,
ingen hjalp os frem,
men nu gaar vi frem mod Maalet,
ingen vil gi' tabt,
vi vil vise dem, at Staalet
og i os er skabt!

Derfor fylk jer om vor Fane
dristig Mand ved Mand,
saa vi paa vor nye Bane
kan staa fast og rank,
sker det, da vi naar til Maalet,
ej vi giver tabt,
og vi viser dem, at Staalet
og i os er skabt!

Paul Ronnacher Petersen.

Til Kongres!

—:—

I denne Uge er Feltraabet mellem alle organiserede Landarbejdere: Til Kongres!

Den 8. ds. vil vore Repræsentanter fra alle Landets forskellige Egne strømme til København, og intet Under, thi dette Stævne, som der aabnes, er noget af det mest betydningsfulde Arbejde for vor Bevægelse og dens Fremtid.

Nu maa der ikke længere være Tale om famlende Forsøg; nu maa alle Forhandlingerne være præget af Maalbevidsthed og Taktfasthed. Og naar vi gaar derfra, maa vi have nøje Kendskab baade til Maal og Midler.

Forfatteren Edv. Egeberg.

Vi bringer her et Billede af Forfatteren Edv. Egeberg, om hvem vi andet Steds i Bladet bringer en længere Artikel.

Se Dagsordenen igennem og se de store og betydningsfulde Spørgsmaal, vi dér skal behandle.

Nu maa enhver gøre sit til, at Kongressen kan blive et virkeligt Udtryk for hele Underklassen paa Landet fra Vesterhavet til Øresund. Enhver Afd. maa møde med fuld Repræsentation! Det skal ikke alene være Amtsrepræsentanter og Afdelingsformænd, der skal møde, men ogsaa de valgte Repræsentanter fra de enkelte Afdelinger.

Selv om Afd. ikke kan betale, saa maa de rejse alligevel! Vi har nok endnu — haaber jeg — Folk, som ikke spørger om, om de kan faa deres Udgifter dækkede, men som ikke er bange for selv at ofre 10—11 Kr. paa en saadan Rejse! De vil faa mere Udbytte af disse Penge, end hvis de gives ud til en Fest eller de blev indsat i en Sparekasse!

Da vi for godt 2 Aar siden første Gang var samlede i Odense fra hele Landet, var der ingen, som spurgte om, hvor de skulde faa Penge, nej — da betalte hver for sig, og endda maatte vi skillinge sammen til Leje af Lokale m. m. Jeg haaber, at den samme Begejstring og Offervillighed er tilstede nu som da.

Er det Tilfældet, saa vil alle vore Repræsentanter møde den 8. trods alle Forhindringer.

Altsaa: Til Kongres!
Lad os mødes den 8.!

Carl Westergaard.

Dødssejlerne.

—:—

Maanenatten er vidunderlig. Fuld af stille hvidt Lys, som den hvide Snemark forstærker, og den reneste Frostluft. Himlen er bundløs dyb med døende Stjerner. Og saa er der stille over alle Marker og Skove.

Nej — dog ikke helt stille. Der kommer en fjærn Støj til os fra Nord. Som et fjærnt Vogntog gennem Natten.

„Det er fra Fabrikerne dernede", siger min unge Ledsager.

Dernede ved Foden rager et Dusin Skorstene op. Mægtige høje, gule, der lyser i Natten, og smaa sodede i Klynger over Ovnene. Det ligner paa Afstand store Panserskibe med Master, Skorstene og Taarne. Den sorte Kulrøg staar som lange Vimpler ud fra Toppene og først langt ude i Øst flosses de og flyder ud i Taage.

Jeg gør den unge Mand opmærksom paa Sammenligningen, der har meldt sig.

„Der sejler mange Mennesker med disse Skuder", siger han. „Vistnok 7—800. Og det er en meget blandet Ladning. Dygtige Folk og Driverter, hæderlige Arbejdere og Bøller, ædruelige og forfaldne mellem hinanden. Der er Hjem dernede, som er mønsterværdige, men der findes ogsaa Samliv her, som end ikke byder paa Resterne af et Hjem. Vi har Lejlighed til at mærke det i Skolen, som væsentligt er fyldt med Børn dernede fra." Min Ledsager er Lærer.

Vi nærmer os Fabrikerne. Larmen tiltager, og Maanenattens Fred rives itu som et fint Slør af en voldsom Haand.

„Eskadren sejler altid", fortsætter han, blivende i Billedet. „Evig og altid slaar disse Stempler, summer disse Hjul. Dag og Nat, Hellig og Søgn. Selv paa de store Fester og i den hellige Julenat staar de sorte Vimpler ud fra Skorstenene!"

Vi gik forbi de store Udgravninger, hvor Kridtet til Cementen tages. Her har man Aar efter Aar, Fod for Fod arbejdet sig ind i Bondejorden. Skrænterne staar som Fjældsider, og efter de tusinder Dages og Hænders Arbejde staar et gabende bredt Svælg. Svælgets Masser er ført som graat Mel ud over alle Have.

Nu er vi ude mellem Fabrikerne. Vi gaar gennem Smøger forbi lange Rækker af smaa svagt oplyste Vinduer. Som matte Koøjne i en Damper.

Støjen er overvældende. Vi passerer netop en aaben Dør og standser et Øjeblik og ser ind i et Virvar af Hjul, Drev og Remskiver i frygtelig Fart. Det hele raser af Sted, og højt over vort Hoved, fra Toppen af den vældige Skorsten, iler den fede sorte Røg ud med Ildtogets Fart.

Evig og altid sejler denne Eskadre, under denne djævelske Larm, under sorte flyvende Faner.

Tunghørighed forekommer hyppig her. Som Følge af Larmen. „Den kan næsten ingen Trommehinde i Tidens Løb taale!" Det er

min Ledsager der raaber dette ind i Øret paa mig.

Vi gaar forbi en anden Dør. Kridtstøvet staar der inde som et Snefog. Skikkelserne, som bevæger sig i det, er ganske utydelige.

„Naar Folkene der inde kommer hjem fra Arbejde, er deres Klæder, deres Haar og Skæg, Hals og Lunger fulde af Kridtstøv. Det er et Arbejde, der gennem 4—5 Aar giver den visse Død. Der maa skiftes Folk her i hvert Aar. Og ikke desto mindre faar de ofte Mærker af Arbejdet, som ikke forsvinder."

Det er atter min Ledsager der fortæller.

— — Da vi fjernede os fra Røgen, Støvet, Støjen, der staar om Dødssejlerne, og atter var bleven ene med den hvide Maanenat, da var denne fyldt med noget andet end den blide Fred. Jeg var til Mode, som jeg tænker mig Soldaten maa være, naar han kommer ud af Slagets frygtelige Tummel.

Edv. Egeberg.

„Arbejderbladet".

—o—

Et Forslag.

—

Som det vil ses andet Steds i Bladet, er der stillet Forslag om at omdøbe vort Blad, saadan at det herefter kom til at hedde „Arbejderbladet" (Organ for Tyendet og Landarbejderne eller Organ for Landarbejdere og Husmænd).

Naar dette Forslag stilles, er det, fordi det er nøje overtænkt, og fordi der er Aarsag dertil.

Sagen er, at det ret ofte er vanskeligt at faa Landarbejdere og Husmænd til at forstaa, at et Blad, som kaldes „Tyendebladet", kommer dem, noget ved. Det er jo kun for Tyendet, siger de, og vi er jo ikke Tyende!

Saadan siger de, og alle er vi misfornøjede dermed, fordi vi gerne vilde have *alle Smaafolk paa Landet* samlede til Kamp mod vore fælles Fjender! Det er *en tvingende Nødvendighed* for os at faa de ældre, de daglønnede og besiddende Arbejdere med, og det sker ikke, før vi kalder vort Forbund „Tyende- og *Landarbejder*forbundet" og giver Bladet et mere betegnende Navn.

Jeg skal nævne nogle af de Grunde, der har paanødet mig at spekulere over dette Spørgsmaal den sidste Tid.

I. Vort Blads Indhold er saaledes, at det kunde læses med største Udbytte af f. Eks. Byens Arbejdere — noget der vilde støtte vort Blads økonomiske Side meget. Og det kan højligen tiltrænges! Men disse Arbejdere tror, at „Tyendebladet" *kun er et tørt Fagblad* for Tyende, ligesom f. Eks. „Arbejdsmændenes Fagblad" eller „Snedkernes Fagblad" for disse Arbejdere. Det er jo ikke Tilfældet. Hed det „Arbejderbladet" kunde vi lettere faa nogle Hundrede Holdere ogsaa her.

II. Desuden vilde vi i mange Tilfælde faa flere og bedre *Annoncer*. Derigennem skal vi skaffe os Tredjedelen af vore Indtægter.

III. Blandt vore Husmænd er der stor Utilfredshed med de to Blade „Husmanden" (Øerne) og „Husmandshjemmet" (Jylland). Det er derfor en Opgave for os at samle disse utilfredse socialdemokratiske og radikale Husmænd om vort Blad og vor Bevægelse. Det sker lettest, hvis vi kalder Bladet *„Arbejderbladet"*.

IV. Til Underklassen paa Landet regner vi Tyendet, Landarbejderne og Husmændene. Den Underklasse maa vi samle i vort Forbund og om vort Blad. Hvad er saa mere naturligt, end at vi kalder Bladet „Arbejderbladet". Det er *midt imellem* Tyendet og Husmændene. Saa er der taget lige Hensyn til *alle*. Det er der ikke nu.

Arbejdsmændene paa Landet er jo nu mange Steder godt med i vor Bevægelse. Af vore 6 Kredsformænd er de 4 Landarbejdere, Søren Hansen, L. P. Olsen, A. C. Randers og M. Knudsen. I en Afdeling (Svejstrup) er det en Husmand, der er Formand og en Arbejdsmand, der er Kasserer.

V. Efter som vi faar vore Kontrakter i Brug, vil det nuværende Tyendeforhold ophøre, og vi vil da næsten være lige saa frit stillede som Arbejdsmændene. Og at være Tyende er jo at være *Arbejder paa Landet* — altsaa Landarbejder. Det er jo paa ingen Maade at foragte *Tyende*-Navnet! Dette Navn har jeg altid holdt i Ære. Nej — dette her er af rene *praktiske* Grunde og ikke andet.

VI. Alt i alt tror jeg, vi vilde *gavne* vort Blad ved at give det et andet Navn. Lad os derfor sætte alle andre Hensyn til Side. Flere andre Blade har gjort det samme før.

Jeg beder ikke Repræsentanterne stemme for Forslaget — kun beder jeg dem *tænke nøje over det,* saa kan vi jo forhandle om Sagen i København d. 8. ds.

Dog vil jeg foreslaa, at der skal kræves ¾ af alle Stemmerne *for* Forslaget, for at det kan betragtes som vedtaget. Det vil være en betydelig Fordel for dem, der er uenige med mig og Forslagsstillerne og holder paa det gamle Navn.

Carl Westergaard.

Fra Slagmarken.

—:—

„Jeg kan ikke tale"!

Naar jeg har opfordret mine Kammerater, Tyendet og Landarbejderne, til at agitere for vor Sag og forsøge at faa oprettet en Afd. i deres By, faar jeg ofte det Svar: „Ja, men jeg kan ikke tale!"

Og i Reglen er det meget rigtigt, men Grundene dertil maa søges deri, at de aldrig har prøvet det. Vilde de bare prøve det et Par enkelte Gange, saa vilde det snart vise sig, at de *allerfleste* vilde udstaa Prøven og snart være gode Talere, som overalt med Myndighed kunde optræde som Agitatorer for vor Sag.

Tale — det kan vi *alle,* nogle godt, andre mindre godt.

Gør kun et Forsøg ved første Lejlighed, saa skal I se!

Men bliv ikke bange, fordi I skulde køre i Staa den første Gang, naar I ser ud over de mange Hoder. Lad kun være at se paa Forsamlingen, se kun lige ud, saa er al Fare udelukket.

En af vore nu kendte Talere fik det „Haandværk" lært paa en morsom Maade. Han sad som Tilhører, og kom da med en saa ondskabsfuld Afbrydelse, at Forsamlingen tvang ham til at forklare det nærmere. Frem maatte han trods al Protest. Et Par haandfaste Karle satte ham op paa Talerstolen.

Det var hans første Entré paa dette ophøjede Stade.

Saadan fik han lært at tale!

En Landarbejder.

De fynske Afdelinger,

som har været indmeldte i den nu opløste „Fyns Kredsforening", mindes om, at der under Kongressen (formodentlig Fredag Morgen) vil blive afholdt et Møde, hvor der bliver taget Bestemmelse om Anvendelse af Kredsens Midler. Det anses for sikkert, at Hr. Ahlmann Hansen, som var Kredsens Formand, vil komme til Stede og give Oplysning om forskellige Ting, som Repræsentanterne navnligt kunde ønske at vide.

Niels Kr. Nielsen. *Laurits Madsen.*

Forslag
til Forandring af Forbundets Love.

—:—

De fire Forslagsstillere P. Stegenborg, H. Ejsing, Hansen Røjle og Randers, har anmodet om at faa deres Forslag optaget i Bladet.

§ 3: (Første Punktum slettes). Den af „Forbundet" antagne Jurist yder Medlemmerne gratis Vejledning i specielle Tyendekonflikter.

§ 4: Ordene 3 og 4 „til Gengæld" slettes.

§ 5: Forbundet lader hvert Aar afholde en Kongres. Paa hver Kongres bestemmes Tid og Sted for næste Kongres' Afholdelse. Hovedbestyrelsens Formand skal sammenkalde til en ekstra Kongres, naar Hovedbestyrelsen finder det nødvendigt, eller naar mindst 10 Afdelinger forlanger det.

Adgang med Stemmeret til Kongressen har de af Afdelingerne valgte Repræsentanter, samt de af Hovedbestyrelsen valgte Amtsrepræsentanter. Afdelingerne har Ret til at sende en Repræsentant for hver paabegyndte 50 Medlemmer, dog ikke over 4 ialt.

§ 6: (Første Punktum bibeholdes.) Afdelingerne udarbejder selv deres Love, dog maa disse ikke være i Uoverensstemmelse med Forbundets. Passive Medlemer kan optages efter Bestyrelsens Skøn.

§ 7: (Forandres.) Kontingentet foreslaas forhøjet (ønskes nærmere drøftet paa Kongressen).

§ 9: Ved hver Kongres vælges Hovedbestyrelsen, som bestaar af 11 Medlemmer. Hovedbestyrelsen vælger selv sin Formand, Næstformand, Kasserer, Sekretær, Forretningsudvalg og øvrige Udvalg. Desuden vælger Kongressen 2 Suppleanter og 2 Revisorer.

Hovedbestyrelsen skal samles mindst en Gang hvert Kvartal. Formanden er pligtig at sammenkalde til ekstra Hovedbestyrelsesmøde, naar mindst 6 Hovedbestyrelsesmedlemmer forlanger det.

§ 10: Hovedbestyrelsen er solidarisk ansvarlig for Forbundets Midler og Ejendele. Formanden skal paa hver Kongres aflægge Aarsberetning og Kassereren fremlægge Regnskabet i revideret Stand.

Forbundets Protokol skal ligge til Eftersyn for alle Repræsentanterne paa Kongressen.

§ 11: Hovedbestyrelsen skal sørge for Udgivelse og Ledelse af Forbundets Organ. Bladets Virksomhed skal godkendes af hver Kongres.

Med et halvt Øje

kan det ses, at Tyendebladet er et godt Annonceblad. Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore tusinde Læsere ved at sende deres Annoncer til vort Blad.

Gør et Forsøg!

„Tyendebladet".

—:—

Mel.: Den glade Enke.

Fattig kom Du frem for Dagen,
lille Du,
for at føre fremad Sagen
lige nu.
Det maa være Maalet
for dig, vor kække Ven,
at bringe Lysets Straaler til hvert
fattigt Hjem.

Derfor vil vi alle haabe,
at Du maa
blive ved saa højt at raabe
til de smaa:
Skynd jer med at hjælpe
mig til alle dem
i de mange Tusinder af Trældomshjem.

Megen Modgang maa Du lide
for vor Sag.
Rask vil Du dog fremad skride
Dag for Dag.
Vække op af Døsen
de nederste Lag
for at tage Del i Kampen for vor Sag.

Ingvor Petersen,
Tjenestekarl.

Dagsorden

ved

„Tyende- og Landarbejderforbundet"s Kongres.

—:—

Den 8. og 9. April Kl. 10 i Rømersgade 22, St., København.

—

1) Kongressen aabnes og Dirigent vælges.

Kl. 10½. 2) Beretning om Virksomheden. (Form.)

Kl. 11½. 3) Regnskabet. (Form.)

Kl. 12. 4) Blokering af de daarlige Pladser.
(Michael Thomsen, Papsø, Repræsentant for Kellerup og Omegn.)

Kl. 12½. 5) Vor Stilling til Afholdssagen. (Bendstrup Afd.)

Pause.

Kl. 2. 6) Forskell. Lovændringer.

I. Ændring af § 5:
Indskrænkning af Repræsentanternes Antal til det halve, samt Opkrævning af Rejseudgifterne til Kongresdeltagerne saa alle Afd bliver lige gode om at bære alle Udgifterne. (Form)

II. Ændring af § § 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11.
Under § 9 foreslaas det, at Repræsentanterne ikke mere maa vælge Forbundsformanden Det ønsker Forslagsstillerne, at Hovedbestyrelsen skal gøre.
(P. Stegenborg, Hjalmar Ejsing, H. J Hansen-Røjle og A. C Randers)

III. St. Hedinge Afd. stiller følgende Forslag: Forbundets Formand skal vælges direkte af Afdelingernes Delegerede paa Kongressen.

IV. Balslev Afd. foreslaar, 1) at Kontingentet i Afd. skal være 3 Kr. pr. Aar, 2) at det skal opkræves hver Maaned, 3) at der skal udstedes Medlemsbøger i Stedet for Kort og 4) og at disse Bøger af Formanden kan flyttes fra den ene Afdeling til den anden.

Kl. 4. 7) St. Hedinge Afd. stiller følgende Forslag: „Tyendebladet" skifter Navn og kommer fremtidigt til at hedde: **„Arbejderbladet"**, Organ for Landarbejdere og Husmænd.

Kl. 5. 8) Foredrag af Hr. Forretningsfører Lyngsie, København. Emne: Fagbevægelsen, dens Opstaaen og Arbejdsmaade.

Pause.

Kl. 8. 9) Foredrag af Hr. Redaktør E. Marott, Odense. Emne: Lehn og Stamhuse.

2. Dag. (Langfredag).

Kl. 8. 10) I. Forslag af N. Mortensen: Vort Oplysningsarbejde: Foredragsvirksomheden, Læsestuer, Aftenskoler, Folkebogsamlinger, Smaaskrifter, Diskussionsforeninger, Kursus og Højskolen.

II. Vor Bevægelse og de ældre, gifte Landarbejdere, indbefattet deres Bolig- og Kontraktforhold.

III. Vore Organisationsformer og Organisationsregler.

Frokostpause.

Kl. 11. Fra Kl. 11 til Kl. 12½ er der ingen Adgang for fremmede Repræsentanter og Journalister.

11) I. „Tyendebladet". (Red.)

II. Hvorledes opnaas bedst, at „Tyendebladet" udgaar 2 Gange ugentlig, eventuelt som Dagblad.
(Nordsjællands Kredsforening.)

III. Forslag om et Dagblad. Indledning af ***

Kl. 12½. (Aaben for alle).

12) Statstilskud til Opførelse af jordløse Huse for Landarbejdere. (Hovedbestyrelsen).

Kl. 1. 13) Kontraktspørgsmaalet.

Kl. 2. 14) Kredsorganisationerne, Agitationen og Agitatorerne. (Form.)

Kl. 3. 15) Valg af Bestyrelse.

Pause fra 4½ til 5.

Kl. 5. 16. Foredrag af Folketingsmand P. Sabroe. Emne: Børnebeskyttelse.

Kl. 8. **Socia- literær Aftenunderholdning.**
Foredrag af Forfatteren Joh. Skjoldborg. Emne: Personlighed.
Oplæsning af Forfatteren Jeppe Aakjær.
Deklamation af Hr. og Fru Bjarnholt, Roskilde.

Til Aftenunderholdningen har alle „Tyende- og Landarbejderforbundet"s Medlemmer og Venner Adgang.

Vor Bevægelse.

—:—

En Vejviser.

For at alle let den 8. ds. kan finde Rømersgade 22, St. over Gaarden, vil jeg her lave en lille Vejviser.

Fra Ankomstbanegaarden til venstre op over Raadhuspladsen, tværs over den, til venstre ud ad Vestervoldgade, saa til højre op ad Nørrevoldgade, saa til venstre ned ad Frederiksborggade et kort Stykke, saa til højre ind i Rømersgade.

To Steder kan vi bo billig, nemlig paa Højskolehjemmet, Nørrevoldgade 24, og Afholdshotellet „Harmonien", ogsaa Nørrevoldgade nær Frederiksborggade. Læsere, som kender andre billige og gode Steder, bedes *straks* opgive det til mig.

C. W.

En ny Afdeling

er oprettet i Snertinge (Nordvestsjælland). Som Formand er valgt Hans Christensen, Følleslev. Foreningen er allerede paa over 20 Medlemmer. Før Mødet havde vi opslaaet Plakater; dem havde en Gaarmand set sig gal paa. Han sendte derfor sin Dreng ud om Natten for at rive dem ned. Men han kunde ikke naa, og Bonden maatte da have Bud efter een, der kunde løfte ham op.

Til manges store Forbavselse er Forvalteren paa Herregaarden „Egemærke" med i Bevægelsen. Han er meget begejstret for Sagen.

L. P. Olsen.
Kredsformand.

Fra Fjelsted Afdeling.

Her paa Egnen gaar Bevægelsen godt fremad. Vi havde Møde forleden med M. Knudsen som Taler.

Om kort Tid foranstalter vi et Par Agitationsmøder for Bevægelsen. Det ene er i *Vissenbjerg* og det anden i *Haarslev*. Der er god Stemning for Sagen overalt her paa Nordfyn.

Kr. Laursen.
Form. for Fjelsted Afd.

En ny Afd. i Haarup ved Hjortshøj

paatænkes oprettet om kort Tid. Red Westergaard er indbudt som Taler ved et Møde.

En ny Afdeling

er i Tirsdags oprettet i Borup efter et Foredrag af Elna Bjarnholt. Der indmeldte sig 36 Medlemmer af en Forsamling paa 40 Tilhørere. Følgende Bestyrelse valgtes: Alf. Petersen, Krøvested (Formand), H. Petersen, Marie Andersen, C. Hansen, N. P. Petersen, M. Andersen, Th. Andersen og Emilie Sørensen og C. Christensen Revisorer, samt J. P. Jakobsen og R. Petersen som Suppleanter.

Det var Gørslev Afd., der lod Mødet afholde.

Til Lykke med Arbejdet!

I St. Hedinge Afd.

talte Red. Carl Westergaard om „Nationaløkonomi". Det grundige Foredrag om dette store Emne blev paahørt med største Interesse. Derefter en lang og meget interesant Diskussion. Til Slut indsamledes der Kr. 11,05 til de Arbejdsløse.

W.

Aarhusegnens Kredsforening

holdt i Søndags Repræsentantskabsmøde i Mundelstrup Kro. Efter at flere vigtige Spørgsmaal var drøftet, blev det vedtaget, at Bestyrelserne i Afdelingerne skulde lede Kredsen og vælge Kredsformand og Bestyrelse. Det vedtoges med alle Stemmer mod 1. Axel Gregersen stillede derefter Forslag om, at Formanden skulde vælges af Bestyrelsen. Flere bekæmpede dette Forslag. Søren Hansen betegnede det som *udemokratisk* og et Forsøg paa at indføre *indirekte* Valgret, noget vi altid skulde gaa bort fra. Westergaard sagde: Hvis jeg var menig Repræsentant her, vilde jeg gerne have fuld Indflydelse paa, hvem der skulde være Formand. Det bør ikke overlades til en mindre Kreds at bestemme noget saa betydningsfuldt.

Det vedtoges da med *alle* Stemmer mod 1 — Ax. G. — at vælge Formanden *direkte* af Forsamlingen.

I Bestyrelsen valgtes Søren Hansen (Formand), M. Kristensen (Sabro Afd.), A. Mikkelsen (Tilst Afd.), J. P. Jensen (True Afd.) og S. Gravesen.

Vestfyns Kredsforening

Søndag den 28. April samledes Repræsentanter fra vore Afdelinger i Nordvestfyn til et Møde i Nr.-Aaby for at danne en Kredsforening. Hansen-Røjle holdt et Foredrag om Kredsorganisationen, hvorefter man skred til Valg af Kredsbestyrelse. Valgte blev følgende 9 Mand: M. Knudsen, „Holbergsminde", Kr. Pedersen, Bøgelund, Martin Jensen, Udby, Kristian Jensen, Husby, Kristian Laursen, Fjeldsted, Jens Madsen, Skovshøjrup, Martin Søndergaard, Balslev, Oskar Dolleris, Nr.-Aaby, Ole Larsen, Tanderup.

Paa et Bestyrelsesmøde som afholdtes efter Mødet, valgtes til de forskellige Poster følgende:

M. Knudsen, Formand, Martin Jensen, Næstform., Ole Larsen, Kasserer, Oskar Dolleris, Sekretær, Martin Søndergaard og Kr. Jensen, Revisorer. Som Forretningsudvalg valgtes: Formanden, Næstform., Kassereren, Sekretæren samt Kr. Laursen.

Forskellige andre Sager drøftedes, og der herskede iøvrigt under hele Mødet en udmærket Stemning, som varsler godt for vor Bevægelse i Nordvestfyn.

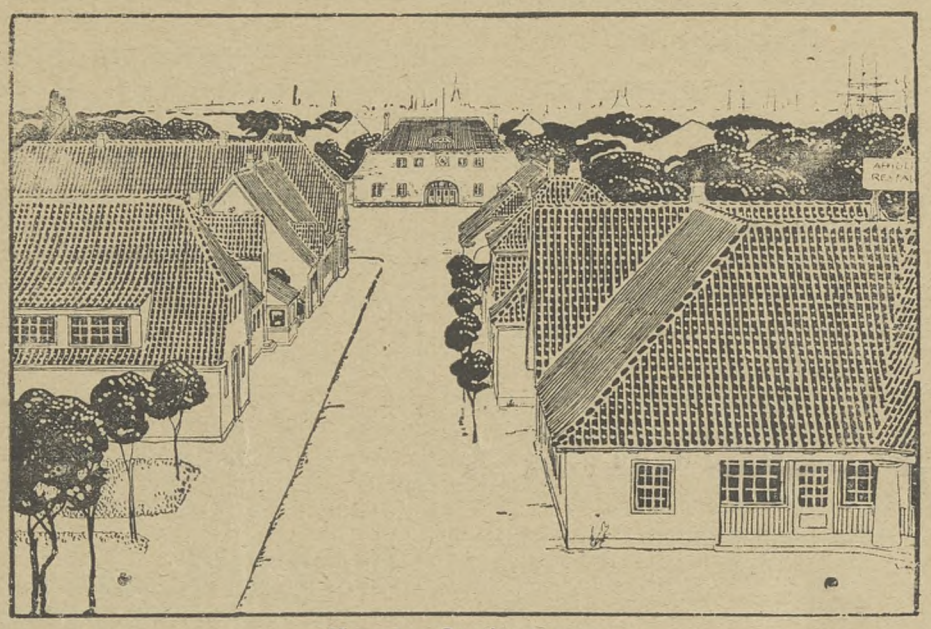
H.-R.

Enhver ærekær Karl og Arbejdsmand,

som ikke har *afsagt* vort Blad, betaler nok saasnart vi sender en Opkrævning for April Kvartal. Det skader vor gode Sag og støtter vore Modstandere uhyre, hvis De ikke betaler Bladet, naar De en Gang selv har bestilt det.

Altsaa: Enhver ærekær Holder maa betale Bladet, saasnart Opkrævningen kommer!

Aarhus Udstillingen.

Mønster-Stationsbyen.

En af Landsudstillingens bedste Attraktioner bliver sikkert Akademisk Architektforenings Mønsterstationsby, der antagelig vil bidrage til, at de Byer, der for Fremtiden vokser op ved Landstationerne, faar et mere tiltalende Udseende en Tilfældet er nu.

Denne lille By, der har et Areal af ca. 4 Tdr. Land rummer saa at sige alt hvad der kan fordres — Jernbanestation, Post- og Telegrafkontor, Købmandsgaard, Forsamlingshus med Foredragssal og Folkebibliotek, Kro, Afholdshjem og endelig 3 Haandværkerbygninger med Værksteder for en Smed, en Snedker, og en Pottemager; disse Værksteder vises ved Teknologisk Instituts Hjælp i fuld Virksomhed. Endelig findes der et fuldt ud moderne arbejdende Mejeri og et mindre Mønster Landbrug.

En væsentlig Andel i Planens Realisation har Hr. Grosserer L. Hammerich, der har faaet Teglværkerne til at levere gratis Stenmateriale, og Hr. Architekt Leuning Borch, der er Formand for Akademisk Architektforenings Udvalg for Stationsbyens Opførelse. Det daglige Arbejde ledes af den unge engelske Architekt Pachness.

Ovenstaaende Billede viser Byen set fra Syd med Jernbanestationen paa Torvet i Baggrunden.

I Forgrunden tilvenstre ligger Forsamlingsbygningen og lige overfor denne Afholdsrestauranten.

Kroen og Købmandsgaarden ligger oppe ved Torvet. Th. P.

Et daarligt Arbejderblad.

—:—

Jeg skrev for ca. 3 Maaneder siden en Artikel til „Horsens Social-Demokrat" om den brutale Behandling, jeg har været Genstand for af mange Gaardmænd i Horsensegnen, og rettede i Slutningen af min Artikel en Opfordring til Tyendet og Landarbejdere om at holde „Tyendebladet" og slutte sig sammen. „Hors. Soc.-Dem." har *ikke* optaget min Artikel. Grunden til, at den ikke har optaget Artiklen er maaskeAngst for at fornærme Gaardmændene, som er omtalt i Artiklen. Men derfor burde „Hors. S.-D." alligevel have optaget Artiklen, fordi den kunde have bidraget til, at alle de mange Tjenestefolk og Landarbejdere, som holder dette Blad, derved kunde have faaet Kendskab til „Tyendebladet" og Tyende- og Landarbejderbevægelsen. Men det interesserer „H. S.-D." sig ikke for, thi gjorde den det, havde den optaget Artiklen.

I Vinterens Løb har „H. S.-D." oprettet en Del politiske Organisationer i Horsensegnen, men ingen *faglige*.

Hvis den havde interesseret sig derfor, kunde den let have oprettet ligesaa mange faglige som politiske Organisationer. Den kunde jo have taget en af Tyende- og Landarbejderforbundets Talere med, saa skulde der nok have blevet ligesaa mange faglige som politiske Organisationer.

Men jeg kan godt forstaa, at „H. S.-D." har den Anskuelse, at faglige Organisationer er unødvendige paa Landet. Naar den saa bare vilde beholde slige Anskuelser hos sig selv, men det vil den ikke.

Bladet søger stadig at bilde Arbejderne ind paa Landet, at naar de bare holdet det og sørger for at være politisk interesseret, saa behøver de ikke at bryde sig om andet, — saa skal den nok omforme Samfundet, saaledes at vi alle faar det godt.

Og saa bogstavelig har den indpodet de socialdemokratiske Landarbejdere i Horsensegnen den Anskuelse, at de hverken er til at faa til at holde „Tyendebladet" eller melde sig i Tyende- og Landarbejderforbundet.

Jeg har nemlig truffet mange baade Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænn i Horsensegnen, som holdt „H. S.D.", og som jeg har anbefalet „Tyendebladet". Men kun to har bestilt det. Alle de andre sagde: „Vi holder „H. S.-D.", som arbejder hen til at skabe bedre Kaar for Arbeiderne; derfor har vi ingen Brug for „Tyendebl." En af dem sagde endog ,at „Tyendebladet" skulde han nødig holde, for Tyendet vilde faa alt for mange Rettigheder, naar dette Blad rigtig blev udbredt. Nu havde Tjenestefolkene Rettigheder nok, mente han, idet de de fleste Steder tog Magten fra Manden og spillede Herrer i Gaarden. Af denne socialdemokratiske *Landarbejders* Udtalelse faar man et Begreb om, hvor ringe Forstaaelse socialdemokratiske Arbejdere har af en saadan Kulturbevægelse som Tyende- og Landarbejderbevægelsen.

I Odderegnen, hvor jeg ogsaa har agiteret for vort Blad, har de socialdemokratiske Arbejdere lige saa ringe Forstaaelse af vort Blad og vor Bevægelse som i Horsensegnen. I denne Egn holder de ikke „Horsens Social-Demokrat", men derimod „Demokraten" fra Aarhus.

Af de Linier, jeg har skrevet, vil enhver tænkende Læser let forstaa, at den socialdemokratiske Agitation paa Landet ikke gavner *vor Bevægelse* eller vort Blad.

Det var derfor ønskeligt, at de socialdemokratiske Blade søgte at give deres mange Læsere paa Landet en Smule Forstaaelse af vort Blad og vor Bevægelse. Ligeledes var det ønskeligt, at de for Eftertiden optog alle Artikler, som kunde bidrage til at fremme Tyende- og Landarbejderbevægelsen.

Reformbladene er ikke bange for at optage den Slags Artikler! Reformbladet „Skive Folkeblad" optog saaledes 5 *Artikler* om Tyendesagen af mig sidste Sommer. Jeg synes derfor ikke, at noget socialdemokratisk Blad kan være bekendt at staa tilbage for et Reformblad, da de jo altid raaber op om, at de er Arbejdernes eneste Repræsentanter.

Carl V. Sørensen,
Bisholt pr. Horsens,
Repræsentant for Tyende- og Landarbejderbevægelsen i Horsens-Odder Egnen.

Vi er paa mange Punkter ikke enig med vor Kammerat Carl V. Sørensen, men det kunde ikke af den Grund falde os ind, at nægte hans Artikel Optagelse. Carl V. Sørensen har siden 1. November paa sine Ben gennemvandret hver Sogn og Landsby fra Aarhus over Odder og langt syd for Horsens. Han har paa disse Ture skaffet vort Blad mange Snese af Holdere og gavnet vor Bevægelse umaadelig. Derfor siger vi: Hatten af for Sørensen og lad os høre, hvad han har at sige! Han véd vist meget, andre ikke véd!

Vi er enig med Carl V. Sørensen i, at naar „Skive Folkeblad" „turde" optage 5 radikale Artikler af ham, saa bør et *Arbejderblad* dog i det mindste optage — en Artikel!

Red.

Dansk Slaveri.

—:—

Polakkerne i Svinevognen.

—

Forleden Dag ankom til Haslev med Toget sydfra ca. 50 polske Arbejdere til Herregaarden „Sofienda!". Paa Banegaarden blev Polakkerne sammen med deres Bagage stuvet sammen i en Svinevogn, akkurat som denne var benyttet til Transport af levende Svin, med paasat Tremmelad og tilsølet af Gødning!

Paa Vognen manglede imidlertid Bagsmæk, og for at undgaa, at en Del af Tøjet og maaske ogsaa nogle af Menneskene skulde falde af under Kørselen, blev der snøret et Reb adskillige Gange fra den ene Side af Vognen til den anden.

En Del tilstedeværende Folk protesterede imidlertid saa kraftigt mod denne hensynsløse Behandlingsmaade, at en Del af Polakkerne atter læssedes af, og efter nogen Tids Forløb ankom endnu et Køretøj fra Sofiendal, som havde været i Byen i et andet Ærinde, og paa disse to Vogne transporteredes Folkene saa ud til Herregaarden.

— Det var paa „Sofiendal", at en Tjenestekarl i Efteraaret blev overfaldet og mishandlet af Forvalteren paa en raa Maade.

Denne Slaveanstalt kunde vist trænge til at blive set en Smule efter i Sømmene!

„Muld og Malm".

—o—

En Digtsamling af Jeppe Aakjær.

—

I Onsdags udkom den af os bebudede Digtsamling af Jeppe Aakjær, „Muld og Malm", som saa mange har ventet efter med Længsel.

Vi har endnu ikke haft Lejlighed til at læse Bogen, men Forfatterens Navn borger for, at den er god. Vi skal senere omtale den nærmere.

„Muld og Malm" kan sammen med Forf.s øvrige Bøger købes i enhver Boghandel Landet over.

Til Landarbejderen!

—:—

Du, som maa slide haardt hver Dag
for Brød og Tøj og saa lidt Tag
til Ly for dig og dine,
men aldrig nogen Vegne naar
trods Slid og Slæb fra Aar til Aar
kun Nød og Sult og Pine.

Du gaar hver Morgen fra dit Bo
den samme Vej saa vanetro,
som var Du lagt i Lænker.
Jeg læser i dit Graavejrsblik,
Du følger gammel Sæd og Skik,
og kun saa lidt Du tænker.

Du slider gennem Dagen lang
i Lo og Lade, Mark og Vang
og takker kønt Vorherre,
at vi dog har en Bondestand,
der bruge kan en fattig Mand,
der føjelig vil være.

Du sætter ej dig store Maal,
dit Liv er kun et: lid og taal
for hver en Dag, der kommer.
Du sløvet er i Kamp og Strid
og ænser knapt den nye Tid,
der varsler Vaar og Sommer.

Kun sjældent siger Du et Muk;
et lille højst beskedent Suk
er alt, hvad Du tør vove.
Du bøjer Nakke og bøjer Ryg
og bær med Taalmod hvert et Tryk
og synes helt at sove.

Du gør ej Vrøvl, Du tager alt,
om det er rigtigt eller galt,
foruden mindste Anke.
Du gaar igennem tykt og tyndt,
som Du engang fik det begyndt
fjernt fra hver Frihedstanke.

Og naar tilsidst din stive Krop
har brugt de sidste Kræfter op,
saa næppe Du kan stavre —
da Gud ske Lov Kommunen vil
nu paa det sidste træde til
med Vand og Brød til Davre.

Og kommer Døden saa en Dag
og lægger paa dit Liv Beslag
og sænker dig i Jorden,
da skal det ogsaa kendes her,
at Du kun var en fattig Per,
der havde knapt til Skjorten.

Hr. Pastor gør ej mange Ord,
men kaster straks 3 Spade Jord
paa Kisten, saa det buldrer.
Og siden saa et Kors maaske —
af Træ — man kan paa Graven se,
mens Du dernede smuldrer.

Se, saadan er de usle Kaar,
der gennem Livet Aar for Aar
til dig og dine vanker — — —
Aa, rejs dig, rejs dig nu i Dag
og følg med i det store Slag,
der Underklassen ranker.

Tænd Oprørsilden i din Barm,
saa Du kan føle Had og Harm
mod hver, der Uret øver.
Gaa ikke i de vante Spor
bestandigt efter Fa'r og Mo'r —
det Sind og Tanke sløver.

Bry nye Baner for din Færd,
og føl lidt mer dit eget Værd,
det kun dig selv kan gavne.
Husk ved dit haarde Slæb og Slid
fortjener Du til hver en Tid
Plads blandt de største Navne.

A. P. Bjarnholt.

Edv. Egeberg.

—:—

Ude blandt den jævne Befolkning er denne Mand, hvis Navn staar over disse Linier, mere kendt som Journalist end Forfatter.

Trods det, at Edv. Egeberg har skrevet mange og ret gode og tankevækkende Bøger, er han dog — som sagt — endnu ikke naaet at blive nogen folkelig Forfatter — af Navn.

Aarsagen dertil skal jeg ikke her forsøge at udrede eller paavise — det maa være til en senere Lejlighed.

Edv. Egeberg har indtil for et Par Aar siden været Folkeskolelærer i den naturskønne Egn og By, Silkeborg. Først nu er hans Forfatter- og Journalist-Virksomhed naaet at blive saa meget paaagtet, at han — med en Smule Støtte af Staten — kan leve af den og heltud hellige sig den.

Edv. Egeberg har i Tiden, der er gaaet, skrevet en Del Bøger. Et Par af de første var „Ved Dødens Port" og „Helligbrøde". Disse Bøger har ogsaa vunden en ikke ringe Læsekreds. Det er mest Sjælestudier ligesom hans sidste og mærkelige Bog „Drømmeren".

Egeberg har ogsaa skrevet et Par Bøger af mere Værdi, socialt set. Det er særlig en Samling Smaafortællinger „Paa min Vej", der har formaaet at tiltrække sig de socialinteresseredes Interesse. „Paa min Vej" er efter min Formening en af denne Forfatters gode Bøger. Det samme kan siges om Bogen „Folkets Lærer", en Bog, der for et Par Aar siden vakte en Del Opsigt og Anstød blandt Missionen.

Af Forf. øvrige Bøger skal ogsaa nævnes „Blandt Børn", en Skildring af Interesse for dem, der ynder at kende Børns Tanke- og Følelsesliv. Af andre Bøger kan nævnes: „Et Levnedsløb", „Det første Fornødne", „Børnebilleder" og „Smaa Oplevelser".

* * *

Utallige er de Smaafortællinger og Artikler, Edv. Egeberg har skrevet. Man kan træffe dem alle Steder — i Uge- og Dagblade og periodiske Skrifter og Almanaker.

Flere af disse smaa Fortællinger, hvoraf vi i Dag bringer en, er udmærkede, og man kan ud fra disse uden Overdrivelse sige, at Edv. Egeberg er vor bedste Forfatter-Journalist. Han har altid et alvorligt Ord at sige. Og han er desuden en Mester til at ramme, hvor han vil slaa. Gud naade den Halløjmager, Egeberg tager paa Kornet! Antagelig kender vore Læsere nok disse Smaafortællinger, særlig fra de socialdemokratiske Blade, hvor han er stadig Medarbejder.

Edv. Egebergs Bøger og Artikler har betinget ham en god Ret til i god Tid at komme med i vort Blads Artikelrække om vore sociale Forfattere.

Den, der gaar uden om Egeberg, gaar tabt af meget godt.

Carl Westergaard.

Uge-Kronik.

—:—

Kvinderne som Vælgere.

Som bekendt var det første Gang, at Kvinderne havde Lejlighed til at udøve deres Indflydelse paa Samfundsstyret. Der kunde derfor maaske være al god Grund til at undersøge, hvorledes de havde benyttet denne Valgret.

Der kunde maaske indvendes adskilligt og for flere Steders Vedkommende bebrejdes dem, at de ikke havde støttet de frisindede Partier. Det gælder vist særlig de enligstillede Kvinder. Naar f. Eks. Arbejderne i Esbjerg tabte deres Flertal, er det, fordi disse Kvinder *ikke* støttede Arbejderne, men Missionen, og mange Arbejderkvinder har maaske *glemt* at stemme.

Men alt det rettes nok med Tiden. De faar nok lige som Mændene lært at gøre fornuftig Brug af dette Vaaben.

Det kunde bare være paa sin Plads at gøre opmærksom paa en By, hvor Kvinder stemte rigtigt, nemlig *Aarhus*. Den stærke Overmagt, Arbejderne der har, skyldes Kvinderne. Og hvorledes kan det være? maa man spørge.

Mon det ikke har sin Aarsag deri, at det netop er her, at Hr. *P. Sabroe* har virket i sin bedste Tid! Han har jo altid talt til Kvinderne, og han har givet dem den rette Klasseforstaaelse.

Dette Arbejde har ikke været spilt. Nu høster *vi* Frugterne!

Carl.

To nye Bøger.

Udkommen hos Gyldendal er en Række literære Afhandlinger af den kendte Kritiker Harald Nielsen under Titlen: „Af Tidens Træk". Desuden en Bog af Jac. E. Lange om Socialøkonomiens Hovedprincipper og de økonomiske Strømninger i den nyere Tid.

Agitér for Bladet!

Idet jeg byder de mange nye Holdere Velkommen, maa jeg paa det varmeste anbefale alle Bladets Venner om at agitere for det efter bedste Evne.

Mener I, at Bladet er saaledes, at det fortjener flere Holdere, saa tag et Tag i Arbejdet for at naa dette.

Har I en god Ven eller Kammerat et eller andet Sted, saa forsøg at faa dem til at holde Bladet.

Tal med Naboer og Bekendte derom.

Hæng i saa godt, I kan!

C. W.

En „Medarbejder".

Trods vor Protest forleden paastaar den meget unge Journalist Grødde i Aarhus, at han er Medarbejder ved vort Blad. Sagen er, at jeg en Gang har været saa uforsigtig at have skaffet ham Adgang ved et Teater ved at give ham mit Adgangskort. Han havde ingen Penge og vilde dog gerne i Teater sammen med sin Kæreste. Jeg forbarmede mig derfor over ham og hjalp ham. Men for at han kunde udnytte mit Adgangskort, maatte jeg give ham mit Visitkort, paapaa jeg skrev den Løgn, at han var — „Medarbejder".

Dette Kort gaar han nu og viser frem til alle. Det eneste „Medarbejderskab" vi har haft, er dette, at han ofte har hjulpen os at drikke vor Kaffe, naar han var sulten. Dem, der er fattige og sultne, forbarmer jeg mig altid over og hjælper. Men have Ubehageligheder for det bagefter, er jeg forbandet ked af.

C. W.

Et nyt „Hoved".

Vor Tegner, Hr. Viktor Jensen, har tegnet et nyt Hoved til vort Blad i Tilfælde af, at Bladet fremtidigt skal have det velklingende Navn „Arbejderbladet". Det nye „Hoved", der har samme Billede, bliver udstillet paa vor Kongres d. 8. og 9. ds.

C. W.

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Enepige.

En Pige, der er flink til Madlavning og har gode Anbefalinger kan til 1ste Maj faa Plads hos Distriktslæge **Arctander,** Storehedinge.

Løn 25 Kr. mdl.

Plads søges.

En rask Karl i 25 Aars Alderen søger Plads som Forkarl straks.

Sofus Petersen,
Aaby Gammelgaard,
Aarhus.

Fodermester søges.

En Fodermester kan faa en god Plads med stor Løn til 1. April eller Maj, grundet paa at jeg rejser til Amerika.

Fodermester **Carl Hansen,**
V. Egesborg, Lou.

Husholderske

søges til 1. Maj paa en mindre Bondegaard paa Fyn. Reflekterende bedes henvende sig til

Morten Klausen,
Graderup pr. Ejby.

Fodermesterelev I. Maj.

En rask Karl med Lyst og Interesse for ovennævnte Fag søges til en Herregaard ved Præstø. Skal ikke være Røgter men malke et Hold Køer og ellers gaa Fodermesteren til Haande. Henvendelse til

H. C. Henriksen,
Engelsborg pr. Fjenneslev.
Løn 325 Kr.

En ung Pige

kan fra 1. Maj faa Plads ved indvendig Gerning paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg. Henvendelse med Lønfordring til

Kr. Hyltoft.

Karl søges.

Hos undertegnede kan en Karl i 18-Aars Alderen faa Plads fra Maj til November.

Kristen Fruelund,
Thorsø St.

Fodermester søger Plads.

Som saadan søger en ældre Karl Plads til 1ste Maj helst et Sted, hvor vedkommende ikke skal malke, og kun for Sommer halvaaret. Har været 15 Aar ved Faget og i denne Tid kun haft 2 Pladser. Eget Værelse ønskes.

Billet, mrkt. „Sommer", bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af nogle Dage.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

En flink Dreng,

som bliver konfirmeret til Foraaret og som vil være behjælpelig med at passe en Kreaturbesætning, kan faa Plads 1. Maj ved Fodermester A. C. Pedersen, Braagaard pr. Braaskov St., via Horsens.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning fra 25 til 50 Malkekøer, enten i fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

2 Karle,

som for Tiden opholder sig paa Husmandsskolen, søger Plads til 1. April enten som Karle eller Fodermestre.

NB. Kontrakter benyttes.

Julius Jensen, **P. Petersen,**
Husmandsskolen v. Odense.

En flink og ædruelig Karl,

der er vant til at køre, kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

En let Plads.

En Pige søges straks eller til den 1. Maj.

Købmand J. S. Jensen,
Framlev pr. Harlev.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Fodermester søges.

Paa Grund af anden Bestemmelse kan en Fodermester faa en god Plads i mit Sted til 1. Maj. Høj Løn gives. Man bedes henvende sig til

Fodermester **Johannes Nielsen,**
Fyllested Ellegaard pr. Eiby, Fyn.

En Karl

paa 17 Aar søger Plads, helst i Horsens-Egnen.

Anton Johannes Jørgensen,
Adr.: Anders Jørgensen,
Sdr. Kastrup pr. Pindstrup St.

Abonner paa Tyendebladet.

Undervisning.

Undervisning

i Broderier gives. Navn o. l. paasyes meget billigt af Fru **Anna Westergaard,** Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Udenbys B. eve besvares.

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Aagaard Højskole

ved Kolding.

Sommerskole Maj—Juli. Skolen kan søges af Elever med Amtsunderstøttelse. Elevforeningen hjælper enkelte ubemidlede. Skoleplan sendes.

V. Brücker.

Ry Folkehøjskole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.

Rasmus Bording.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Mælkeri- og Højskolen,

— **Ribe.** —

Kontrolassistenter og Mejerister uddannes April el. Maj—Juli.

S. H. Salling.

Borris Landbrugsskole.

(Den jydske Husmandsskole)
ved Borris St.

6-Maaneders Landbrugskursus Nov.-April. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

3 Maaneders Pigeskole Maj-Juli. — Amtsunderstøttelse søges inden 1. Novbr.

Korte Kursus til forskellige Aarstider. Amtsunderstøttede Elever optages.

Skoleplan tilsendes efter Forlangende. **Søren Holm.**

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forfat).

Som Slutning til første Afsnit skal her tilføjes en lille Biografi af en af Hovedpersonerne i denne Skildring, nemlig Børge Strange.

Hvorfra Børge Strange var, vides ikke, men formodentlig stammede han fra Hundslund Sogn. Navnet tyder i det mindste herpaa, thi i Hundslund Sogn har der lige til vore Dage været og er endnu Familjer med Tilføjelsen Strange i deres Navne.

Han havde før Reformationen, da den katolske Kirke havde Overtaget, været Klosterbroder i det nu nedlagte Ring Kloster ved Skanderborg og var den Gang løbende Læsemester mellem Skanderborg og østpaa til Havet. Han havde i sin Ungdom ved stille Granskning og Studium i Klostret, erhvervet sig megen Lærdom, som han saa, saa godt han formaaede, søgte at gøre frugtbringende ved at sprede det ud til den fattige, uoplyste Almuesmand. Men Klostervæsnets Ophør og den lutherske Læres Indførelse bragte Forandring i hans hidtidige Levned. Han maatte selvfølgelig opgive Klosterlivet, men sin Omvandren opgav han ikke, før hans Livslys sluktes.

Børge Strange var en velkommen Gæst hos den fattige Bondemand, hos hvem han agerede Læsemester, Doktor, Dyrlæge, Heksemester, og til hvem han solgte Syndsforladelsesbreve for begaaede og ubegaaede Synder.

6.

En Kirkeruin.

Tværs over det af store Skove opfyldte, tildels lidet beboede, flade Terræn vest for Aakjærs Skove, slynger sig over Gaardene Lundhofs og Fauergaards Marker en bred, sandet Vej, som bærer Navnet Tingfarten.

Det er en af Fortidens gamle Landeveje eller Adelsveje, som fører fra det østlige Hadsherred gennem Hundslund Sogn sydvest paa efter Horsens.

Naar man drager denne Vej fra Hundslund efter Odder, vil man lige ved Skellet mellem Falling og Odder Sogne paa højre Side bemærke en rund, kullet Banke, der har Lighed med en ualmindelig stor Kæmpehøj.

Nu er Højen under Plov, men for omtrent tredive Aar siden saa den lidt anderledes ud end nu. Den Gang var den forneden i en stor Kvadrat omgivet af en forfalden, tildels med Jorden jævnet Mur, hvoraf store Granitblokke laa nedfalden og spredt til Siderne. Foroven var Højen lidt fladtrykt, men paa denne Flade fandtes en Kirkeruin, hvis sammensunkne Rester af Murværk somme Steder stak lidt op over det brunlige Lyngtæppe, hvormed Højen paa den Tid var bedækket.

Ulv Kirke kaldtes nok en Gang dette Guds Hus, som her hensmuldrede for Tidens altfortærende Tand.

Hvilke Byer, der udgjorde Ulv Sogn, vides ikke med Bestemthed, men Sagnet vil vide, at Byen Orting, der ligger Syd for det

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).
Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov ved Aarhus.
Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Aarhus.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
70, Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
Største Garanti.

Uhre, Briller og fotografiske Artikler
købes bedst og billigst hos
N. P. Nielsen,
Brunsgade 29, Aarhus.
Telefon 1083.

Ryesgades Modemagasin,
Ryesgade 23.
Stort Udvalg i pyntede og upyntede **Dame- og Børnehatte** til absolut billigste Priser.

Konfirmationsgaver
bedst og billigst hos
Henri Petersen,
Juveler og Guldsmed,
St. Torv 9 — Aarhus — Telef. 1436.

Aarhus Straahatte- og Modemagasin,
Aagade 39,
har altid stort Lager i Dame- og Børnehatte til billigste Priser.
NB. Hatte moderniseres billigt. Engelske Hatte fra 2. Kr.

Bl. Annoncer.

Til Kongres!
Deltagerne fra Jylland gør klog i at tage med Nattogene, som gaar fra Aarhus Onsdag Aften den 7. ds. Der er 3 Toge, som gaar 10^{51}, 11^{09} og 11^{30}. Disse Tog er i København ca. Kl. 8 Torsdag Morgen.
Fra Fyn maa de tage med de samme Tog. De er i Odense ved 4-Tiden om Natten.
Formanden.

Nr. Aaby Afdeling
afholder ordinær Generalforsamling paa Gæstgivergaarden Lørdag den 3die April, Aften Kl. 8.
Dagsorden:
Valg af Bestyrelse.
Formanden.

Vejlby
Sogns Tyendeforening afholder ordinær Generalforsamling i Røjle Forsamlingshus Søndag den 18. April, Aften Kl. 7.
Bestyrelsen.

Lodsedler
til Varelotteriet faas hos
Portør **Rasmussen,**
Kauslunde.

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge
(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i **Fotografier.**

Gørslev Tyendeforening
holder Foredrag i Gørslev Forsamlingshus Lørdagen den 10de April, Kl. 8 Aften. Som Talere kommer tilstede Carl Westergaard og Hansen-Røjle. Fri Adgang for Medlemmerne. Ikke-Medlemmer 25 Øre. — Medlemmerne fra Terslev, Fjenneslev og Borup Afd. anmodes særlig om at komme tilstede for muligvis at faa dannet en Kredsforening.
P. F. V.
Fr. Hansen,
Form.

Ægteskabstilbud.
En Tjenestekarl, Landmandsson, sidst i Tyverne, ønsker at korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab.
Billet, mrkt „1020", bedes indsendt til dette Blads Kontor.

Eiby St. Eiby St.
Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.
Reparationer udføres solidt og billigt.
NB. Symaskiner føres paa Lager.
Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.
Telefon Eiby Nr. 54.

Foredrag tilbydes
om følgende Emner:
Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.
Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes
alle vore Foreninger. Rejseudgifter og Ophold ordre dækkede.
A. Chr. Randers,
Bendstrup, Mørke

Humoristisk Oplæsning
tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes.
Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Røjle.
Alle Slags Herre-, Dame- og Børnefodtøj, saavel i gult som i sort Læder og Skind, faas altid billigst hos
Skomager **Henrik Hansen,**
Røjle v. Middelfart.
Telefon Røjle 1.

Foredrag og Oplæsning tilbydes
samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

„Komet"-Cyklen.
Den bedste Cykle i vort Land
er ubestridt „Kometen".
det siger hver fornuftig Mand,
der blot én Gang har set'en.

Men har han saa „Kometen" kørt,
da vil han henrykt sige:
„Ej bedre Vare er der ført
i noget andet Rige".

Mit Raad til den, der leder om
en fiks og god Maskine,
er derfor dette: „Skynd Dem, kom
og køb Dem en af mine".

Mit Lager er for Tiden stort
hvad Cykler anbelanger,
samt Lygter, bedste Kvalitet,
og prima Dæk og Slanger.
Ærb.
Jens P. Christensen,
Sierslev,
Storehedinge.

Storehedinge.
Cigarer og Tobakker, Cigaretter og Skraa
anbefales til billigste Priser.
C. Bormann-Christensen.

store Mosedrag, som deler Hadsherred i to Dele, hørte til dette Sogn.

Sagnet fortæller, at en Gang ankom en hel Brudeskare fra Ørting, som over Mosen, der den Gang formodentlig var en mudret Sø, skulde til Ulv Kirke.

Siden den Tid blev Kirken, der laa helt afsides og paa tre Sider var omgivet af store, uvejsomme Skove, mere og mere forladt, og paa det Tidspunkt, da Peder Ebbesen blev Lehnsmand paa Aakjær, stod den helt øde, tom og næsten faldefærdig.

Peder Ebbesen var en fanatisk Hader af den Slags Huse, som benævntes Kirker. Derfor nedrev han ogsaa alle de Kirker i Lehnet, som han betragtede for overflødige. Følgelig undgik ikke den forladte Ulv Kirke hans rovgriske Hænder, og han gav Folket i Ørting Lov til at nedrive en Del af den og af Materialerne selv opbygge sig den lille kullede Kirke, som nu findes i Ørting.

Resten af Kirken blev staaende og smuldrede omsider sammen til en Grushob.

Altertavlen og et Krucifiks af brevet Bronce fra den katolske Tid fandtes endnu for nogle Aar siden i Ørting Kirke. Disse Genstande tyder paa, at Sagnet taler Sandhed, naar det fortæller, at Inventariet i Ulv Kirke blev flyttet til Ørting.

Broncekrucifikset er fornylig solgt til det oldnordiske Museum i København, og Indtægten deraf dækkede fuldstændig Udgifterne til en ny, smuk og tidssvarende Altertavle til Ørting Kirke. Den gamle, kunstudskaarne Tavle fra Ulv Kirke blev følgelig nedtaget, men oppudset paany og pryder nu som Epitafium Kirkens nordre Væg under Højskibet.

Paa den Tid, da Peder Ebbesen residerede paa Aakjær, huserede i Jyllands Skove en berygtet Stimand. Sagnet giver ham Navnet Jens eller Niels Ufred, og samme Røver havde den Sædvane, at saa snart Lovens Haandhæver blev ham for nærgaaende, forflyttede han sin Virksomhed andet Steds hen.

Naar omtalte Hr. Ufred forlagde sine Bedrifter til Hadsherred, gjorde han Egnen omkring Ulv Kirke til sin Tumleplads. Og Sagnet fortæller, at han saa boede i Kirkens Ruiner, og at han spændte Snore med Klokker paa tværs over Vejen for varskoet ved disses Lyd at plyndre vejfarende Folk, som passerede Tingfarten ved Nattetid.

Omkring ved Aaret 1870 blev de sidste Rester af Kirken nedbrudt og bortført fra Pladsen. Grunden viste da, at Ulv Kirke havde været en stor omfangsrig Bygning, men under selve Kirken fandtes Spor af et større Rum med egen Indgang fra Syd og med Trappe opad mod Jordens Overflade.

Havde dette Rum været en Kryptkirke eller en Begravelse, derom kan ingen Oplysning gives, men at Rummet under de sammensunkne Ruiner paa dette øde og afsidesliggende Sted kunde tjene som skjult Tilflugtssted for Landevejsrøvere og fredløse Folk kan være tænkeligt og sandsynligt nok.

Paa den Tid, da Peder Ebbesen residerede paa Aakjær og for frem med Vold og Uret mod Lehnets Bønder, huserede nævnte Jens eller Niels Ufred paa sin Vis lige saa slemt som Ildgærningsmand i Lehnets forskellige Egne, uden at Lehnsmanden foretog sig synderligt for at hæmme dette Onde.

Da Knud fortrak fra Aalstrup var Lehnsmandens Bondetyranni og Stratenrøverens Uvæsen paa sit Højdepunkt. Hvor den flygtede Bonde med Hustru og Barn var bleven af, vidste ingen, men den Tids Overtro satte et

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Fodtøj repareres bedst og billigst i Frederiksberg elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,

Brunsgade 8, Aarhus. Telefon 2262.

Saaler og Flikker paa ½ Time.

1. Kl. Materiale. ●●● Billige Priser.

Køb Deres
Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i

Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretni g,

Telefon 88. (Aktieselskab). Telefon 88.

Handelsophævelse
af Firma
Hakon Jarl,
Guldsmedgade 23, Aarhus.

Alle Varer sælges til meget nedsatte Priser.

Klædninger fra 16 Kr. Paletots fra 15 Kr. Regnkapper fra 15 Kr. 50 Ø.

Sportshuer og Hatte til halv Pris.

Kraver, Flipper og Slips meget billigt.

Sokker halv Pris. Seler fra 25 Øre. Arbejdstøj meget billigt

Handsker, Stokke og Paraplyer.

NB. Kun 1. Klasses Varer.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog lor 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,65.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,20.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Skaf os Annoncer!
Køb hos vore Averterende

yendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Min **Barber & Frisørstue** anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværeriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr. 85 Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Abonnér paa Tyendebladet.

Skal De købe
Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,
Tlf. 123. Storehedinge.

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Storehedinge Cyklebørs
er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

St. Hedinge.
Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt

Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

fært Rygte i Omløb, og det lød i Folkemunde saaledes:

Knud havde i Husvildhed tyet til Kirkeruinerne, men der var Familjen af selve Djævlen bleven forvandlet til Umennesker og boede nu i Kirkebakken som Troldfolk.

Et andet Rygte fortalte, at Kongens Foged paa Løvestrup, Knud Mogensen Løvenbalk, havde gjort Knud til Friskytte, udrustet ham med Ildvaaben, Bøsse, som paa den Tid kun var lidet kendt, med den Forpligtelse, at han skulde holde Vejen fri for Stratenrøvere og udrydde de mange Ulve, som var et slemt Onde. Desuden skulde han i Smug udtynde Kronvildtet, fordi det formerede sig saa stærkt, at det blev en hel Landeplage for den fattige Bondemand, idet det lagde Markernes Afgrøde øde.

Da dette Rygte kom Peder Ebbesen for Øre, blev han saa frygtelig opbragt, at han svor en kraftig Ed paa, at han ved Lejlighed skulde knække Halsen paa Kongens Foged, og hans fordømte Friskytte skulde han, saa snart han kunde faa Fingre i ham paa kongelig Majestæts Vildtbane, lade klynge op i det højeste Træ, der fandtes i hans Lehn.

Derefter sendte han Bud til Kongens Foged paa Løvestrup og bød ham — maaske ikke i de blideste Udtryk —, om han ikke vilde sørge for, at slig Ukvemskarl som Knud blev forvist fra Kongsgaardens Enemærker; tillige skulde han fratage ham hans Ildvaaben, da han dermed kunde forvolde Ulykker samt ved Friskytteri rent spolere kongelig Majestæts Vildtbane, som det i Følge Lehnsforskrivningen var Lehnsmandens strænge Pligt at opretholde.

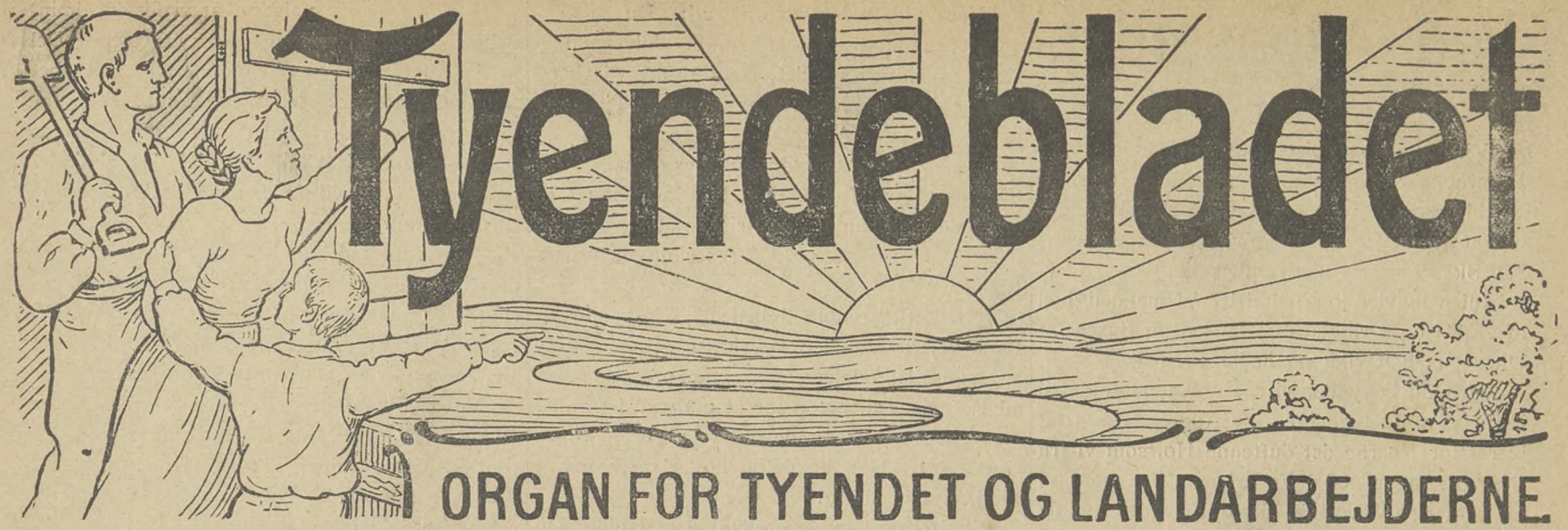
Kongens Foged gav i samme Stund Lehnsmanden et Svar, der lod omtrent saaledes:

Kongens Foged var kongelig Majestæts underordnede Tjener og Lovens Haandhæver og anså det derfor for sin Pligt at opretholde Menneskerettighederne. Efter den strænge Hr. Lehnsmands Fremfærd mod den sagesløse og skikkelige Knud, hvem han i ondskabsfuld Nidkærhed og uden Grund havde kastet fra Gaard og Fæste, anså han sig berettiget til at lade bemeldte Knud have frit Tilhold paa Kongsgaardens Enemærker, mod at han selv sørgede for Føden til sig og sine og holdt Adelsvejene fri for Stratenrøvere og Stimænd.

Men tillige bad han Lehnsmanden huske paa, at den fattige Almuesmands berettigede Klager over Ugærningsmanden Niels Ufreds Voldshandlinger i Lehnet havde han hidtil hørt paa med døve Øren og ligeledes set paa hans Fremfærd med Ild, Plyndring og Rov med lukkede Øjne. Dette ansaa han, Kongens Foged, for større Retsbrud end at give en forfulgt Landefred, da vedkommende Mand kun havde været Vidne til en slet Misgærning.

Dette Svar fra Knud Mogensen maatte Peder Ebbesen sluge i sig som et surt Æble, thi han følte godt Snærten deri. Men han lovede i sit stille Sind Kongens Foged og Knud al den Forfølgelse, han af yderste Evne formaaede.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 80. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Lørdag den 10. April 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Studenter-Sang.

Mel.: Ja, vi elsker dette Landet.

Nye Tider, nye Tanker!
trods dem, hvo som vil!
nye Vidder, nye Skranker —
saadan gaar det til:
medens Økseslaget sender
Gavlen ned i Grus,
rejst paa Tomten alt vi kender
Slægtens nye Hus.

Hvor det gamle har en Morgen,
har det ny en Dag:
Løsnet selv er ikke Borgen
for den gode Sag;
„Frihed" har de gamle skrevet
højt paa Fanens Dug —
Ordet er tilbage blevet,
ikke Ordets Brug.

Døren op for ærlig Virken
i det tabte Spor!
som i Skolen, saa i Kirken
savnes Sandhedsord;
Munken dreves længst af Landet
med sit Afladskram —
der er meget, meget andet,
som skal ud med ham.

Nye Tider, nye Tanker:
Sandhed maa der til,
Arbejdsmænd, som fjerner Skranker
med et sejgt: vi vil!
Brudt er Isen, Banen venter,
„Aanden" det er Flid; —
Held for dem, der blev Studenter
i den r e t t e Tid.

H o l g e r D r a c h m a n n.

Folketingsmand E. Marott,
som i Torsdags holdt et udmærket Foredrag om Lehn og Stamhuse paa vor Kongres i København.

Foraar.

—o—

Benyt den tilstundende travle Tid til en Lønforhøjelse

Endelig har Jorden faaet rysted det hvide Snetæppe af sig og iført sig sin grønne og skinnende Foraarsdragt.

Det varede ualmindelig længe i Aar. Vinteren med sin Iskulde og Knagfrost havde næsten ingen Ende, og Fattigfolks Brændeskure er forlængst tomme.

Intet Under da, at vi nu glæder os over den gode Tid med Arbejde og alt, vi nu gaar i Møde.

Nu gælder det kun for os om at faa det fulde Udbytte af det tilstundende Foraar. Nu skulde vi ikke alene gerne have Føde og Klæder til daglig Husbehov, men vi skulde ogsaa helst have Oprejsning for hele Vinterens Sult og Savn!

Det var det, jeg i Dag vilde minde om.

Den lange Vinter har bevirket, at Foraarsarbejdet i Landbruget er forsinket en hel Maaned. Det vil medføre, at der nu pludselig vil blive Brug for alle arbejdsledige og arbejdsvillige Hænder. Arbejdsstyrken skal udvides for at faa Jorden behandlet og Sæden lagt i rette Tid. Det er den største Fordel for os. Desuden vil Høsten antagelig blive god, og det vil ogsaa kræve mere Arbejdskraft.

Disse Forhold maa vi i udstrakt Grad benytte os af ved at kræve e n s t o r L ø n f o r h ø j e l s e o v e r a l t! Den Landarbejder, som ikke gør det, kender ikke sin Besøgelsestid.

Jorddrotterne — baade de store og de smaa — s k a l absolut bruge mange Arbejdere, for at de kan faa deres Jord dyrket og behandlet. Vi har her for en Gangs Skyld de store i vor Magt og kan forlange for vort Arbejde, hvad vi vil. Og vi skulde være dumme, om vi ikke forlangte meget — høj Dagløn og kort Arbejdstid, saadan at der kan blive Plads til mange Hænder. Overarbejde bør i k k e kendes, men er det absolut nødvendigt, bør vi aldrig gaa under 40—50 Øre i Timen.

Ingen T j e n e s t e k a r l bør lade sig fæste til en Løn under 50—60 Kr. pr. Maaned. Det vil Bønderne gerne give, bare de kan faa os, og vi vil forlange det!

Ingen A r b e j d s m a n d bør forlange mindre end 3—3½ Kr. og Kosten pr. Dag.

Det er i denne Aarstid, at vi skal ind paa Livet af de store for at vise dem, at vi er en Magt, de herefter maa regne med!

Hvad Arbejdstiden angaar, da bør den ingen Steder være over 10 Timer — helst under — f. Eks. fra 6 til 6 med 2 Timers Fritid. Og vil de saa have noget Arbejde udført efter 6, lad dem saa betale for det. De har godt Raad dertil!

Arbejde i Stalden Morgen og Aften bør altid regnes som Arbejdstid.

Det gælder nu om at benytte Kontrakterne og lade sig fæste med kort Opsigelse og Løn hver Maaned. Saa har vi altid frie Hænder og kan handle som vi vil.

Og de, der er fæstede paa den gamle Manér, kan godt i denne Aarstid blæse Tyendeloven en lang Marsch og stille Krav om forkortet Arbejdstid — f. Eks. fra 6 til 6. Husbonden maa pænt bøje sig for Kravet, bare I a l l e er enige om at stille det. Husk det!

De store her i Landet har tilranet sig al Magt og alle de Rigdomme, som vi bør eje. De er Ejere af Jorden, skønt vi er født med lige saa stor Ret til den som dem. Og det er desuden vor Slægt, som gennem Tiderne har dyrket og kultiveret Jorden, derfor bør vi, deres Børn, nu nyde Frugterne af deres Arbejde. Men det er ikke saadan. Det, der kunde tilkomme os, gaar i de forkerte Lommer, og vi faar kun en Sulteløn og et usselt Hummer at bo i om Natten. Og naar vi har slidt os skæve, kommer vi paa Sognet! Ud af dette Trælleri har der ikke f ø r været mere end to Veje: den ene paa F a t t i g g a a r d e n og den anden paa K i r k e g a a r d e n. Hele Udbyttet, vi fik af vort Slid, var e n P u k k e l!

Dem, der er tilfreds med disse Forhold, slider videre, men vi, der er utilfredse og som ønsker os noget bedre, vi stiller Krav og vi gør det paa en grundig Maade. Lønnen maa forhøjes og Arbejdstiden forkortes. Saa vil vi snart naa dertil, at Karlen og Pigen faar 5—600 Kr. om Aaret og Arbejdsmanden 8—900 Kr. om Aaret! Det er ingenlunde formeget, og det kan det fede og rige Landbrug godt yde sine Arbejdere, bare vi kræver det!

Bliv bare ikke bange fordi de store vil rase og dominere. Saadan gaar det altid, Georg Brandes havde Ret, da han sagde, at intet Vilddyr kunde te sig mere rasende end en Jorddrot, naar man tog ham paa Pengepungen!

Carl Westergaard.

Ved Aftensædet.

—:—

Vi har snart spist vore Klejner og vore Pebernødder, og det synker godt i Juleøllet. Nu bliver der ogsaa en Skilling for Skomageren at tjene, for Dansegulvet har taget tvært paa Skosaalerne iJuletiden.

Julen hvivler jo En ind i en Umaadelighed af Æden og Drikken og Dansen og Susen og Dusen, et helt vildt og hedensk Liv.

Men nu begynder vi saa smaat at falde til Ro i de vante Læg igen. Vi fodrer Grisen og bærer for Køerne det duftende Hø, som vi fra Stænget rager ned i Foderloen. Saa gaar vi og gasser os i den lune Stald, hvor den lunkne Ammoniaklugt forhøjer Staldhyggen, og vi hører med Velbehag paa de drynende og puslende Lyde fra Baasene.

Og om Aftenen tænder vi vore Piber og besøger hinanden. Ved en Kaffepunch eller en „bitte Te" snakker vi om Tingene.

I den Tid her er det om ham Gavtyven fra Roskilde. At det er en Kongegrav, der er plyndret, er vi saamænd aldeles ligeglade med, og vi er endda regeringsvenlige her. Ja, der er en Rebel imellem os.

Han kan ligefrem faa sig til at sige: „De Kranse er bare for nogle Snobber, der vil gøre sig lækre, og for mig maa de sgu stjæle det hele, naar bare Pengene kan blive godt anvendte".

Men den ældste iblandt os siger dertil: „A er ligeglad, om det er Konger eller Hospitalslemmer, men det er døde Folk, og deres Sager skal de la' være i Fred. Det si'er A."

Selvfølgelig drøfter vi ogsaa Forsvarssagen. Og Rebellen siger noget grumme slemt, som jeg er ked af at referere, om Reformpartiet.

Men vor ældste smiler overbærende: „Ja, Du hører jo nu til Rebelpartiet!"

De andre smiler ogsaa. Men Rebellen er ikke saa avet, han svarer:

„Og I andre hører til Rekylpartiet. Saadan var det, Jensen-Onsted siger, og nu kan A forstaa, han har Ret, ja, nu ryger I da lige lukt ind i General Madsens Rekyl-Hær!"

En Ting bliver vi alligevel enige om, ogsaa vor ældste: Bare vi maatte faa Lov direkte at afstemme Ja eller Nej paa op eller ned med Militærudgifterne. — Men der er jo en Styrelse over al Ting.

„Ja, og det er det Statans a' det!" siger Rebellen; han er somme Tider noget raa i Formen. — —

Saa klinker og skaaler vi lidt. Og saa ryster vor ældste paa Hovedet over den fordærvede Ungdom, der er nu om Tider. Derfor er han glad ved „Danmarksforeningen", „Dannevirke", „Foreningen mod Smudspressen" og alt det andet, der vil værne om vor Ungdom og vor Sædelighed.

Men da farer Rebellen op som Proppen paa en Sodavandsflaske.

„Ja, I er no'en pæne Herrer til at sørge for Ungdommen! I gør da alt, hvad I kan, for at lægge den øde. Det er jo nemlig jer, der lukker Ungdommen ude fra alt det, der er noget ved for den unge Slægt i vor Tid. De unge maa ikke læse en Bog fra Nutiden, den skal først være 25 Aar, før de maa røre den. De maa ikke være Rebeller, de maa ikke være Socialister, de maa ikke gaa i Tyendeforbundet — alt saadan noget maa de først kende, naar det er blevet gammelt. De unge skal i det hele taget være akkurat ligesom I er, li'saa lange, li'saa korte, li'saa tykke, li'saa tynde. Jo, I er sgu no'en pæne gamle Mikkel'er til at sørge for Ungdommens Opdragelse.

Munden løber nemlig svært paa Rebellen, naar den først bliver varm.

Vor Ældste saa alvorlig ud: „Du sa' Tyendeforbundet — I kan tro, det bliver no'en strænge Tider i Landet, naar Manden i Gaarden skal sættes noget for af hans Tjenestekarl. Det si'er A!"

Og en anden Gaardmand, der er noget ved Skattevæsenet, føjede til: „Ja, skal Pakket til at raade, saa kan En da risikere at blive skudt ned i sin egen Gaard. Vi ser da med ham Ballotti!"

„Ballotti," raabte Rebellen, „han var ingen Landevejsrøver eller Tyveknægt. Han vilde ha' hans Tilgodehavende. Han prøvede først ad Rettens Vej, netop for at undgaa det onde, men da det ikke kunde lade sig gøre, brugte han Magt. Han havde jo noget mere varmt Blod, end vi andre!"

Skatteraadsmanden rejste sig: „Holder Du med ham, saa er vi færdige!"

„A sier bare, at havde vi ingen Tyendelov haft, saa havde vi ingen Ballotti-Affære haft. Der falder li'saa megen Skam paa os som paa ham!"

Skatteraadsmanden rejste sig igen, men vor Ældste udstrakte sin Haand, og der blev stille.

„Enhver skal ha' sit Tilgodehavende. A vilde hellere være Ballotti, end A vilde være Alberti. Det si'er A!"

Det blev vi enige om.

Herovre har Alberti aldrig slaaet Rod, ingen har haft rigtig Tro til den Karl. Men vore Førere har jo sagt, at han var godt lært, at han ikke kunde undværes, at han maatte med — og se, saa er der jo ikke noget at gøre ved den Ting — — —

Saadan sidder vi og prater ved en Pibe Tobak og en „bitte Te", og saadan er vore Tanker.

Naar vi er trætte af det, saa driller vi hinanden eller ta'r en Spil Fjedtmuvl.

Naar det saa er Sengedags, gaar vi hver til sit hen over de hvide, maanelyse Marker, der synger under vor Fod.

Johan Skjoldborg.

Betragtninger.

—:—

Forleden Dag ytrede en af mine Modstandere noget om, at al den Oplysning, der nu breder **sig blandt Underklassen,** var Skyld i al den Utilfredshed, den viste overfor Overklassen.

„I gamle Dage, var det ganske anderledes, da kunde man arbejde i den skønneste Forening". dette kan ikke nægtes. Men samtidig med at den højere dannede Menneskehed søger endnu højere op, er det godt, at Arbejderen fatter Utilfredshed med det bestaaende, og faar Øjet op for noget der er skønnere, højere og mere ædelt at naa, end det, der før var deres Maal.

Man ser ogsaa tydelig Misundelsen i al den Modstand der nu mødes op med fra Middelstandens Side. Underklassen forlanger Beskyttelse; men Middelstanden raaber endnu højere om Garantier. Det er ikke en Taktik, der gælder enkelte Individer, men det gælder ved hele den Moral, der i det sidste Aar har været førende i dansk Politik.

Jeg tænker her særlig paa Kravet om den almindelige Valgret, efterhaanden som det blev større fra de Menneskeklasser, der var afskaaret fra den, har man samtidig fra de der sidder ved Magten hørt Raabet om Garantier for alt hvad der for dem kunde synes, som et Indgreb i deres retsmæssige Ejendom.

Det er saaledes, at Hovedemnet i de politiske Kredse har været og er Garantierne. Det er om dem den politiske Strid føres, de klinger igennem alle Steder, ved Møder gennem Blade osv. og opflammer alle politiske Lidenskaber.

Nu da det gik saaledes, at vi fik en almindelig Valgret, hvor langt den overvejende Del af Tyendet aldrig faar Stemmeret, er Raabet fra Modstandernes Side dæmpet lidt; men naar vi engang naar dertil, at der bliver tale om, at Staten fortrinsvis skal styres af den almindelige Valgret, da vil Raabet om Garantier stige til en Orkan.

I længere Tid har det været Godsejerne og de Rige det har knebet for; men nu da Regeringen er gaaet med til at sikre dem priviligeret Valgret til Amtsraadene, har Højre slaaet sig ned paa den betrængte Middelstand.

Nu da Smaafolk skal være med til at styre Kommunen, skal Middelstanden sikres ved Garantier. Det falder da ganske naturligt at spørge: „Hvorledes har Smaafolk været sikret under de Riges Herredømme?" Svaret bliver selvfølgelig dette, at de ingen Garanti har haft. De maatte finde sig i det, den priviligerede Valgret bestemte. De maatte, naar de blev gamle nøjes med den Understøttelse den priviligerede Valgret tilmaalte dem. De maatte lade deres Børn undervise paa den Maade Maade den priviligerede Valgret bestemte. De maatte taale alle Overgreb fra den Side og det eneste Værn, de havde, naar Skatteopkræveren kom, var Manglen. Naar der intet fandtes, hvori Fogden kunde gøre Udlæg, slap Familien for at betale Skatten. Den bitreste Mangel var Smaamandens eneste Værn. Det var endnu kun den direkte Skat, Smaamanden var fri for ved Hjælp af Manglen, den indirekte Skat var Smaamanden ganske værgeløs for, den stak sine Fingre i Lommen saavel hos Fattiglemmet som Rigmanden — uden Personanseelse.

Skulde de fattige overhovedet have Føde og Klæder, selv om det var nok saa tarvelig, saa maatte de først betale Skatten.

Vi ser,, at Smaafolkets Stilling under den priviligerede Valgrets Regimente, har været alt andet end behagelig, og dog er det aldrig faldet Overklassen ind, at tale om Garantier for disse Smaafolk. De maatte finde sig i at se deres fattige og haardt tiltrængte Møbler blive solgt til Spotpris paa Panteauktioner, og ingen Statsmand begyndte at allarmere den politiske Verden med Kravet om at faa disse Smaafolk værget for slige Overgreb.

For mig staar det som en Gaade, at Middelstanden vil være deres Raab om „Garantier" bekendt, at de ikke har Mod og Mandshjerte til at leve under samme Forhold, som de fattige, uden nogen særlig Sikring. Det er jo dog de Rige, der sidder med Magten, Æren og Velværet alligevel. Og er det ikke dem, der skummer Fløde af Tilværelsen og nyder de Goder, som det er Smaafolk forment at nyde?

Det er ligefrem usselt, at der ikke under dette solrige Liv er fostret Mod nok til at give sig i Kast med Livet uden specielle Sikringer, de velhavende har jo Betingelsen for alligevel at kunne flyde ovenpaa, selv om Folkehavet er i Oprør.

Og naar de Smaa har kunnet døje den priviligerede Valgret uden Garantier, bør Middelstanden ogsaa uden at ængstes kunne leve under den alm. Valgret uden „særlige" Garantier.

N. Junker,
Gjørding St.

Husk **vore Kontrakter! Hvert Medlem maa betragte det som sin Pligt ikke at fæste sig uden Kontrakt! Opgiv os Navn og Adresse paa de Bønder, som ikke vil underskrive dem!**

Bønderne.

—:—

De har glemt deres Broder!

—

For 25—30 Aar siden var der et Løsen, som rigtig fik Klang ud over Landet. Det var Ordene: „Frem, Bondemand, frem!“ Disse Hostrups Ord blev et Fanemærke, hvorunder Bondestanden arbejdede i alle Forhold: paa Højskolerne, i Mejeribrug, Landbrug, Politik, kort sagt alle Omraader, hvor Landmanden arbejdede og virkede.

Nu kan man spørge: Hvad har Bondestanden gennem disse 25—30 Aar vundet og udrettet? — Svaret ligger lige for: Nu sidder en Bonde i Kongens Raad. Landets Regering er som Helhed udgaaet fra Bondestanden. Det er et Resultat, som Standen nærer en berettiget Stolthed over. Men der ligger en Fare i denne Stolthed.

Jeg var for en Tid siden til en Skyttefest og gik og saa paa Præmierne, blandt hvilke jeg fik Øje paa et glasseret Lerkrus med Indskrift: „Før maatte Bonden slide forbandet, nu er det ham, der regerer Landet.“ Jeg tror, at Bondestanden skulde passe paa ikke at faa for mange af den Slags Krus.

Der er, som sagt, noget berettiget i Stoltheden over det, der er vundet. Men hvorledes gaar det med det øvrige Samfund? Er vor Moders Hus blevet frit for Træk? Er det blevet et Hus, hvori der er godt at være for alle, for Smaafolk som for store?

Den Lovgivning, der tager Sigte paa Smaafolks Vel, bliver i alle Lande betragtet som god Politik. Særlig burde et lille Land som vort tage Sigte paa dette, som er den eneste Vej, hvorpaa vi kan tænke os Muligheden af at komme til at gaa i Spidsen for Kulturudviklingen. Skellene mellem Klasserne maa slettes, for at dette kan naas.

Nu er det gamle Skel mellem By og Land til Dels slettet, men et andet har begyndt at danne sig eller er uddybet, nemlig mellem de bemidlede og ubemidlede paa Landet.

I Stedet for at arbejde paa at slette Skellet her, har man med de i de sidste Aar vedtagne Love, der for en stor Del vender den tunge Ende nedad, uddybet det!

Den danske Bonde skulde standse lidt paa sin Vej, se sig tilbage og lægge Mærke til, om *hans lille Broder* var med paa Vejen, den Broder, der lagde sit Arbejde, sit Livs Kapital, paa hans Marker, saa disse har givet mange Gange forøget Udbytte, den Broder, der hidtil stod ham trofast bi efter fattig Evne!

For 100 Aar siden var der Adelsmænd, der satte en Ære i at hjælpe deres Bønder frem, at gøre dem til fribaarne Mænd, gode Samfundsborgere. Nu kan Standen selv varetage sine Interesser. Nu trænges der til, at Bønderne vil gøre som hin Tids Adelsmænd. De skal sige: Vi vil kun videre frem, naar vi kan faa Tyendet, Landarbejderne og Husmændene med!

Morten Pontoppidan.

Søg Arbejde og Arbejdere gennem „Tyendebladet“. Det betaler sig bedst.

Vort Forbunds Kongres.

København, Torsdag Aften.

I Formiddags Kl. 11 aabnedes vor 3. store Kongres. Tilslutningen var meget god, idet der var mødt Repræsentanter næsten fra alle vore Afd. Begejstringen var stor, og der sporedes god Fremgang overalt.

Formanden, Carl Westergaard, aabnede Mødet og bød de indbudte og de valgte Repræsentanter velkommen.

Derefter fremsagde Forfatteren A. P. Bjarnholt et nydeligt Prolog, som fremkaldte stærk Begejstring.

Hansen-Røjle og L. Madsen, Nr. Lyndelse, valgtes til Dirigenter.

A. C. Randers indledede en Forhandling om Afholdssagen. Han foreslog at oprette særlige Afholdsforeninger indenfor vort Forbund. Det blev bekæmpet af flere.

Efter en Pause aflagde Formanden Beretning om Virksomheden og Regnskabet. Form. holdt et langt Foredrag om Bevægelsen, dens Opstaaen, dens Historie og Fremgang.

Baade Regnskabet og Virksomheden blev godkendt enstemmigt.

Derefter drøftedes de mange fremsatte Lovændringer. Det fremkaldte en meget lang Diskussion, særlig Spørgsmaalet om Valget af Formand. P. Stegenborg hævdede, at Bestyrelsen skulde vælge ham. Andre mente, Kongressen skulde. Til Slut nedsattes et Udvalg, bestaaende af L. Malm, Stegenborg, Hansen-Røjle, E. Bjarnholt, Red. Westergaard, Vinterby og Randers. De tog fat paa Arbejdet i det Øjeblik, disse Linier skrives.

Derefter talte Hr. Th. Stauning for Socialdemokratiet, Lyngsie for de samvirkende Fagforbund, H. M. Hansen for Dansk Arbejdsmandsforbund. De udtalte deres store Glæde over vor Bevægelse og ønskede os til Lykke.

Fra Sverrigs Landarbejderforbund var mødt Hr. Alb. Hanson, som holdt et Foredrag om deres Bevægelse.

Carl Westergaard takkede de forskellige Talere og udtalte sin Glæde over deres Tilstedeværelse.

Kl. 8 holdt Hr. E. Marott et særdeles interessant og oplysende Foredrag om Lehn og Stamhuse. Bragende Bifald.

Formanden takkede ham, hvorefter Mødet sluttedes.

2. Dag.

(Privattelegram til „Tyendebladet“).

København, Fredag Nat.

I Dag indlededes Forhandlingerne med, at Lovudvalget aflagde Beretning ved deres Ordfører Carl Westergaard. Derefter fulgte en længere Diskussion om de enkelte Punkter. Det vedtoges næsten enstemmig, at Formanden skal vælges af Kongressen direkte.

Kasserer vælger Bestyrelsen, og de to Poster er adskilt.

Derefter gav Socialdemokratiet en Frokost, hvorunder der udvekledes mange Taler og der blev sungen mange Sange.

Det blev derefter vedtaget, at Bladet skal skifte Navn og herefter hedde „Arbejderbladet“! Forslaget bekæmpedes af M. Knudsen m. fl. og støttedes af N. C. Nielsen og Carl Westergaard.

H. Lyngsie holdt derefter et udmærket Foredrag om Fagbevægelsen. Stort Bifald. Westergaard takkede og udbragte et Leve for Lyngsie.

Derefter aflagde Red. Westergaard Beretning om Bladets Virksomhed, der efterfulgtes af en lang interessant Diskussion.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelse, som kom til at bestaa af følgende:

Formand Hansen-Røjle med 20 Stemmer (Carl Westergaard fik 19 St.), desuden Alf. Hansen, N. Mortensen, M. Olsen, Johs. K. Johansen, Malm, Vinterby, E. Bjarnholt, N. C. Nielsen og L. Madsen. Næstformand Alf. Hansen, Ejby. Kasserer N. Mortensen.

Smaa Historier.

„Gødningskørsel“.

Cyklisten (til en anden, som slaar store Kryds med Cyklen): Her maa De ikke køre!

— Hvorfor ikke?

— Kan De ikke se, at der paa Skiltet staar: „Gødningskørsel forbudt“.

— Jamen, jeg kører ikke Møg.

— Næh, men De kører skidt.

Tab ikke Hovedet!

Politimesteren til Forbryderen, der skal halshugges:

— Vis nu Mod, kære Ven, bare ikke tabe Hovedet.

Kærlighed i Skive.

Se blot hvad den skikkelige "Skive Avis" i Torsdags trakterer sine Læsere med:

„Købmand Jens Kristensen og Toldforvalter Koch er bleven forlovede“.

— Sodoma!!!

Fy!

I „Berl. Tid.“ for i Søndags indleder en Kontordame en Artikel saaledes:

„Inden jeg gaar i Seng er der nogle enkelte Ting, jeg altid besørger, selv om jeg er nok saa træt, eller det er blevet nok saa sent ...“

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet“s Trykkeri),

Rosensgade 24 — Aarhus.

Fra Slagmarken.

—:—

Vi er heldige —

og bør derfor være glade!

Trods alt — trods vor daarlige Stilling her i Samfundet og trods det Mørke hvori vi maa vandre, trods alt det er der dog noget vi *kan* og *bør* glæde os over, og det er *vort kære Blad!*

Dette Blad er for os som en Lillie paa en øde Mark og som et Lys i Mørket!

Mon der egentlig ikke er mange af os, som ikke skønner paa, at vi er saa heldige, at vi har et saadant Blad? Mon der ikke er mange, der har glemt at glæde sig derover? Mon ikke?

For et Par Aar siden havde vi Smaafolk paa Landet intet at glæde os over, intet der kunde give os Haab og vise os Vejen ud af Elendigheden og forsvare vor Sag. Om Aftenen kom vi kun sammen ude paa Vejen og talte om betydningsløse Ting. Vi havde intet, der kunde optage os, at kaste os over!

Denne Tid er nu heldigvis forbi! Nu har vi noget at arbejde for og noget at glæde os over. Og disse Ting er vor Organisation og vort Blad! Lad os glæde os over disse to Ting! Lad os love os selv og andre, at vi altid vil agitere for baade Foreningen og Bladet. Lad os altid huske paa, at vi er *saare heldige,* at vi har disse to Ting.

Jo, — vi er heldige og bør derfor være glade!

En Landarbejder.

Hyrdedrengen.

Jeg vilde gerne med disse Linier lægge et lille Ord ind for de smaa Tjenestedrenge, som nu i Foraaret flytter ud fra Husmandshjemmene, ud til Bønderne, hvor de skal passe Kreaturer i Sommer. Ofte kommer de paa elendige Steder, hvor der bydes dem meget Arbejde og lidt Hvile i et usselt Hummer, og maaske Prygl oven i Købet. Jeg synes, det er enhver Karls eller Piges Pligt at forbedre deres Kaar, hvor der er Grund til det. Vær heller ikke bange for at passe Kreaturerne for dem en Søndag. Se hvor glade de bliver, og de skal nok vise deres Taknemmelighed paa forskellig Maade. De har jo saa lidt Fritid, de skal op Kl. 4—5 om Morgenen og er ikke færdige før Kl. 9—10 om Aftenen og somme Tider derover. Lad dem aldrig gaa Ærinder for Eder i deres fattige Fritid; men besørg dem selv. Husk paa, at de trænger saa haardt til Hvile. Et Barn skal jo helst have mere Hvile end et voksent Menneske; men det modsatte er ofte Tilfældet med Tjenestedrengene. Sørg for at de kan faa deres Tøj tørret, naar de er gennemblødte af Regnen. Kreaturerne skal jo passes, enten det er godt eller daarligt Vejr.

Enhver der selv har været Hyrdedreng, ved hvor drilagtigt det kan være at passe en Flok Kreaturer, derfor maa man hjælpe dem lidt en Gang imellem.

Hvis disse Ord kan hjælpe lidt paa Forholdene, da var Hensigten naaet.

Kristian Larsen.
Tjenestekarl, Tøndering.

Vi vilde meget ønske, at alle vore Læsere har samme Anskuelse som vor Kammerat.

Red.

Ærkebrutalitet!

Hos Proprietær Kelp i Faarup ved Mundelstrup, tjener en Forkarl, hvis Hustru skal malke paa Gaarden. Forleden fik hun Tvillinger og 4 Dage efter kom Forpagterens Søster over til hende og bød hende staa op og malke. Det gjorde hun ogsaa, maaske fordi hun ikke turde andet. Hun blev selvfølgelig meget syg deraf og maatte gaa i Seng og blive der i mange Dage.

Den gode Proprietærsøster siger selvfølgelig: Skidt med en Arbejderkvindes Liv, bare vi faar vore Køer malket. Kan det ikke kaldes Ærkebrutalitet?

N. Jensen. *Karl Lauersen*

Ugens Historie:

En ung Dame, Frk. Lola, spørger „Politiken", om hun har Lov at skyde paa et Mandfolk, som hver Nat mellem 2 og 4 kommer og banker paa hendes Vindue. Hun har bedt ham forsvinde, men han kommer stadig igen og dikke-dikker paa Ruden.

Bladet fraraader paa det bestemteste den unge Dame at skyde paa Manden, og raader i Stedet til at hælde ham et eller andet flydende over Hovedet.

— F. Eks. en stor Flaske Blæk.

— — Eller noget helt andet.

Vore Højskoler.

—o—

Et Gensvar.

—

I „Tyendebladet" for 28. Marts staar der en Artikel om „Vore Højskoler", som jeg maaske maa faa Lov til at gøre nogle Bemærkninger til. Artiklen er navnløs, har blot Bogstaverne H. H. Man skulde rigtignok antage, at naar der angribes saa haanligt som i Artiklen, saa burde Angriberen møde med aabent Visir. Den ærede Forfatter gør Højskolerne til nogle elendige Anstalter. Han skriver rigtignok straks i Artiklen, at han „ikke vil benægte, der er meget at hente paa en Højskole"; at der er meget godt at hente, staar der just ikke, men af de næste Linier at slutte, saa maa man antage, han mener, at der er dog noget godt at hente. Man skulde dog næppe tro, at det var saa efter det følgende, han skriver. Vi faar nemlig at vide, at Eleverne er aldeles ligegyldige under Lærernes Foredrag.

Hr. H. H. er jo sagkyndig, han har i „de sidste fem Aar staaet Højskolen meget nær", saa naar han forsikrer, at næsten alle de mandlige Elever i hvert eneste Hold har anket over alle „disse ufordøjelige Foredrag", saa maa hans Ord jo staa til Toende. Han siger, at han Gang paa Gang har studeret Kammeraternes Ansigtsudtryk under et saadant Foredrag og fundet, at maaske ikke 10 pCt. havde Opmærksomheden henvendt paa Lærernes Tale. En skrev, en anden regnede, en tredje sov osv.

Først vil jeg udtale min Forbavselse over, at H. H. opholder sig paa en saadan Højskole som Elev; thi han maa jo være der som Elev, ellers kunde han jo ikke „Gang paa Gang studere Kammeraternes Ansigtsudtryk under Foredragene." Ja, det lader jo endog til, at han har fem Aars Erfaring for slig Bedrøvelighed. Den Højskole er bedrøvelig, men jeg synes, at H. H. er det ogsaa, eller maaske det blot er for at faa virkelig Kendskab til Højskolen, at han ofrer Tid og vel sagtens ogsaa Penge paa at sidde i Højskolen, hvor han dog faar et saa elendigt Udbytte.

Jeg vover nu at sige, at den Mand har slet ikke det Kendskab til Højskolen, som han giver sig ud for at have. Han maa ikke have Respekt for sig selv, hvis han virkelig har opholdt sig 5 Vintre paa en saadan elendig Højskole. Har han været saa uheldig at komme paa saadan en Højskole og saa uselvstændig, saa han er bleven der ikke alene en hel Vinter men maaske 5, saa kan jeg godt forstaa, at han maa være saa indskrænket, saa han tror, at alle Højskoler er af samme elendige Slags.

Naar han saa skriver, at der paa Højskolerne „aldrig gives Foredrag f. Eks. om det sociale Spørgsmaal eller andre lignede store Sprgsmaal, der er oppe i Tiden", saa staar han igen som den Uvidende. Jeg ved ikke, hvorledes det gaar til paa Højskoler, men det ved H. H. heller ikke. Jeg kender maaske dog flere Højskoler, end H. H. gør, og jeg ved, at sociale Spørgsmaal tages ofte op til Behandling. Om disse Spørgsmaal føres frem, som Hr. H. H. ønsker, antager jeg ikke, men at de føres frem paa en saadan Maade, saa de sætter Tankerne i Bevægelse, det ved jeg, og det er nok. Vi skal ikke og vil ikke lave Folk til, vi gør kun, hvad vi kan for at sætte Tankerne i Bevægelse, saa overlader vi til vore Tilhørere selv at danne sig en Mening om Sagen.

Naar han skriver, at Højskoleeleverne „skulke, som det hedder i Højskolesproget", saa tager han fejl, dette at skulke har vi saa lidt med at bestille, saa der røber han atter sin Uvidenhed overfor Højskolerne, tiltrods for hans fem Aar. Der kan selvfølgelig være en eller anden Elev, som slet ikke har Lyst til Arbejdet og derfor „skulker", hvishan kan faa Lov dertil, hvad han i Reglen ikke kan faa Lov til — paa Højskolen her kan han ikke faa Lov dertil — men at sige at Eleverne i Reglen skulker fra Lærernes Foredrag, eller at de skriver, regner eller sover mens der holdes Foredrag, det er ikke at følge Sandheden. Man kan jo ogsaa faa en Tjenestekarl som skulker under Arbejdet, det har jeg erfaret, men derfor siger jeg langtfra, at Tjenestekarlene skulker sig fra Arbejdet. Er man Fanatiker og absolut vil et andet Parti eller Retning til Livs, saa kan man jo komme til drøje Resultater om Modstanderen. Det lader til, at H. H. hører til den Slags Mennesker. Tage det videre nøje med Sandheden, gør han ikke, Højskolen skal have et Spark, og dette Spark skal begrundes, om disse Grunde er sande eller falske, gør intet til Sagen.

Forresten kender jeg ikke „Højskolesproget", og H. H. sikkert heller ikke.

Naar han saa siger, at Lærerne „synes at have glemt, at deres Elever hverken er eller skal være Eksamensheste", saa synes jeg, at Vrøvlet kulminerer. Det lader ikke til, at H. H. har Anelse om, hvad der forstaas ved Eksamensheste, thi først at skrive, at Lærerne opvarter Time efter Time med de gamle Grækere og med Odin og Tor, og saa at beskylde Lærerne for, at de vil gøre Eleverne til Eksamensheste, det er jo Vrøvl, thi at være Eksamenshest er jo netop at arbejde atter og atter med de almindelige Skolekundskaber, som H. H. skriver bliver saa sørgelig forsømte. Bliver de det, saa er det jo meningsløst at beskylde Højskolen for, at den gør Eleverne til Eksamensheste.

„Andemad bort", siger H. H. til os. Ja, det er ganske rigtigt, Oplysning frem. Jeg vil raade H. H. til at søge Oplysning om, hvorledes det virkelig gaar til paa Højskolen, men det kan jo være, at hans Fanatisme hindrer ham i ikke alene at søge Oplysning, men ogsaa at lade sig oplyse. Hans Artikel synes at tyde derpaa?

Der er flere Paastande i Artiklen, som nok kunde trænge til Retledning, men nu faar det være nok for denne Gang.

Naar Tyendebladet tager Kampen op for at hæve Tyendet, hævde dets Ret, saa er det et Formaal, som je vil give min fulde Tilslutning, men hvis nogen tror, at man fremmer en god Sag ved at udslynge Had og ved at lave Fordrejelser om alle andre, saa tager de storligen fejl: Skulde Redaktøren af Tyendebladet eller en anden af samme Retning have Lyst til at føre deres Sag frem her paa denne Egn og maaske mangle Plads dertil, saa skal d'Hrr. vide, at de kan saa godt faa Plads her til at samle baade Venner og Modstandere, og vil d'Hrr. tage til Takke med at være Gæst her hos mig, saalænge Mødet staar paa, da skal de være velkomne.

Georg Himmelstrup.

To Oprørere.

—:—

Her ser vore Læsere et Par Billeder af de to svenske Ungsocialister eller Anarkister, som sidste Sommer forøvede det kendte Bombeattentat mod de engelske Skruebrækkere, som arbejdede under Havnestrejken i Malmø.

De svenske Kapitalister havde under denne Strejke indforskrevet en Skibsladning Skruebrækkere fra England. Det vakte stor Harme mellem Arbejderne, og denne Harme mundede ud i, at nogle unge Arbejdere og Socialister kastede en Bombe ud paa Skruebrækkerskibet. En blev dræbt og flere saaret. Resten rejste atter til England.

Flere blev anholdt af Politiet — bl. a. en Dansker. De to, af hvem vi her bringer Billeder, var Hovedmændene.

N. Nilson

blev dømt til Døden, men er senere af Kongen bleven benaadet til Tugthusarbejde paa Livstid. Hans Kammerat fik en lignende Dom.

Hvorvidt denne Daad bør straffes saa haardt, kan hver enkelt Læser selv afgøre. Mange siger Nej — andre Jo.

Til Landarbejderen.

—o—

Nu er der Kraft i Mulde
og Huld i Bondens Hest;
men du, der sled tilfulde,
blev ikkun Snyltegæst.

En Embedsmand skal lønnes
„anstændig" for sin Færd,
mon det da ikke skønnes,
at din er noget værd?

Nej, det vil vare længe,
hvis ej du ser det snart,
at Ungdomskraft er Penge,
og kræver selv din Part.

M. L. Madsen.

En Samtale med „Agitator".

—:—

Vor første kvindelige Medarbejder udtaler sig om Højskolen.

—

Paa en Rejse paa Fyn forleden traf vi vor kvindelige Medarbejder „Agitator", og vi benyttede da Lejligheden til at spørge hende om, hvad hun mente om Højskolen og det Røre, hendes Artikler havde bevirket.

— Angaaende mine Artikler — udtalte „Agitator" — da kunde jeg have Lyst til at sige Dem, at det har været mig til en overordentlig stor Opmuntring, at alle de unge, som jeg har talt med om dette Emne, ganske udelt har givet mig deres Tilslutning til det skrevne. Det var næsten mere, end jeg havde ventet!

Jeg frakender aldeles ikke Højskolen den Betydning den har haft i forrige Tider. Men jeg mener, at Højskolen er til for Folkets Skyld og ikke, at Folket er til for at fylde Skoler, hvis Undervisning og hele Aand er det imod!

Vil Højskolen ikke tage Skeen i en anden Haand, saa faar den dø med Fred, men det vil maaske vare mange Aar.

To Ting, mener jeg, giver vore Artikler om dette Emne særlig Værdi: 1) at vi, som har skrevet dem i ganske *særlig Grad* kender Højskolen, idet vi jo ikke alene har været Elever paa en af disse Anstalter, men har jo endog været knyttet til Højskolen i flere Aar; 2) og at det, som jeg har skrevet, staar saa ganske uimodsagt af selve de varmeste Venner af Højskolen.

Maaske ignorerer disse Godtfolk fuldstændig *„Tyendebladet"* — det faar være deres Sag, men klogt er det ikke! Naa — med Tiden faar vi dem jo nok raabt op!

Job.

Vor Bevægelse.

—:—

Den gode Tid
for vor Sag begynder nu. Det gælder da om at benytte sig deraf. Hver Mand og hver Afdeling maa i den kommende Tid hænge i af bedste Evner for at faa *nye* Afd. oprettet.

Det kan nu ske overalt i Landet, hvor vi vil holde et Agitationsmøde. Gør vi *alle* vor Pligt, vil vi snart i Landets 1500 Sogne have en Afd. under vort Forbund. Faar vi gennemsnitlig 30 Medlemmer i hver giver det 45,000! Tænk, Kammerater, hvor store Ting, vi til denne Tid kunde naa!

For os er Sommeren en langt bedre Tid end Vinteren, og det maa vi benytte os af.

Vor Afdeling i Faxe
holdt i forrige Uge 3 Møder med Carl Westergaard som Taler. De to første — i Kongsted og Faxe — var ikke særlig gode. I Faxe forbavsede en socialdemokratisk Arbejdsmænd Tilhørerne med at paastaa, at vi paa vor forrige Kongres *bortviste* Repræsentanterne fra „Dansk Arbejdsmands-Forbund", og vor Bevægelse kom ikke de ældre noget ved, sagde han. (Stor Forbavselse!)

I *Faxe Ladeplads* forløb Mødet udmærket. Der var mødt mange, som paahørte Foredraget med største Interesse. Bl. a. rettede Taleren et stærkt Angreb paa Spiritus'en og hævdede, at vi alle burde være afholdende — for vor Sags Skyld.

Det blev en Gæstgiver rasende over, og han fo'r op og skabte sig som én, der den Dag havde været *lovlig meget* Gæstgiver!!

Efter Foredraget blev der opført to smaa Skuespil, og derefter var der Bal. Der er god Stemning for vor Sag i Faxe-Egnen.

×

En ny Afdeling
blev i Torsdags oprettet i Haarup pr. Hjortshøj. Carl Westergaard talte om vor Bevægelse. To Socialdemokrater, Lærer Petersen og en Smed, forsvarede Bønderne og hævdede, at vi hellere skulde tale mere om vore Pligter, før vi talte om at faa Rettigheder. Vi skulde ikke komme der og sætte Skel, sagde de, og Bønderne raabte „Hør"! — Trods det fik vi dog en god Afd. paa 25 Medlemmer. Som Formand valgtes Tjenestekarl Niels Møller, „Kronnestrup". De tilstedeværende Arbejdsmænd indmeldte sig ogsaa. Der var stærk Harme mod de to ledende Socialdemokrater, der altid har udgivet sig for at være Arbejdervenner.

—*en.*

Ny Afdeling paa Bornholm
er stiftet i Østerlars. Formanden for vor Afdeling i Østermarie, Hjalmar Hansen, talte om vor Sag ved et Møde, de lod afholde. Derefter stiftedes Foreningen — dog under smaa Kaar. Vor Bevægelse vokser sig stadig stærkere derovre.

×

Uge-Kronik.

—:—

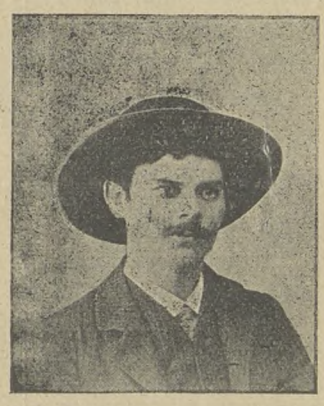
De unge Socialister.

De altid urolige „unge Socialister" i København har atter ladet høre fra sig.

Forleden Nat blev 3 af dem anholdt af Politiet, fordi de havde skrevet et Opraab og ladet det opslaa overalt i København. Opraabet var til de arbejdsløse, og det sluttede med følgende:

„Tag dog selv, saa faar Du Retten til Livet! Du har intet at tabe, men alt at vinde!"

En af Hovedlederne for de unge Socialister er

Mikkel Christensen,

af hvem vi her bringer et Billede. Han er Tjenestekarl fra Landet, og er en af dette Partis dygtigste og mest kendte Agitatorer.

Han har ofte siddet lange Tider i Fængsel for sin Tro's Skyld. Naar han kommer ud, tager han atter fat, hvor han slap. Han er utrættelig.

Om det er ham, der har skrevet Opraabet, vides endnu ikke med Bestemthed.

Carl.

„Je Kaa" og Lars Dinesen.

Om Lars Dinesen ytrede Je Kaa Lauridsen en Gang:

— Det er Guds Vilje, at der skal være Skel mellem Dyd og Last. Derfor satte han Lars Dinesen til Dydens Bevogter. Det var et underligt Valg, kan man sige. Men for den Herre Zebaoth regnes Guld og Møg lige meget, der er ikke en Nuances Forskel. Og derfor valgte han Møget!

Den gode Annoncetid
er nu inde. Det gælder derfor om at benytte Tiden! Derfor siger jeg til vore Læsere og Venner: Skaf os en lille Annonce fra et Par Handlende. Vi tager Annoncerne paa billige Betingelser, kun 10 Øre pr. Linie. En Annonce til ca. 10 Linier kan tages et helt Kvartal for 6—7 Kr.

Som sagt: Forsøg at skaf os nogle Annoncer og husk altid at købe hos vore Averterende. Derved støttes ogsaa vort Blad!

Nyeste københavnske Slagord.

„Ta' Hatten a' og hvil Ørene!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til alle Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Fodermester søges.

En Fodermester kan faa en god Plads med stor Løn til 1. April eller Maj, grundet paa at jeg rejser til Amerika.

Fodermester **Carl Hansen,**
V. Egesborg, Lou.

Plads søges.

En rask Karl i 25 Aars Alderen søger Plads som Forkarl straks.

Sofus Petersen,
Aaby Gammelgaard,
Aarhus.

Enepige.

En Pige, der er flink til Madlavning og har gode Anbefalinger kan til 1ste Maj faa Plads hos Distriktslæge **Arctander,** Storehedinge.
Løn 25 Kr. mdl.

Fodermester søger Plads.

Som saadan søger en ældre Karl Plads til 1ste Maj helst et Sted, hvor vedkommende ikke skal malke, og kun for Sommer halvaaret. Har været 15 Aar ved Faget og i denne Tid kun haft 2 Pladser. Eget Værelse ønskes.

Billet, mrkt. „Sommer", bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af nogle Dage.

En ung Pige

kan fra 1. Maj faa Plads ved indvendig Gerning paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg. Henvendelse med Lønfordring til

Kr. Hyltoft.

Husholderske

søges til 1. Maj paa en mindre Bondegaard paa Fyn. Reflekterende bedes henvende sig til

Morten Klausen,
Graderup pr. Ejby.

En flink Dreng,

som bliver konfirmeret til Foraaret og som vil være behjælpelig med at passe en Kreaturbesætning, kan faa Plads 1. Maj ved Fodermester **A. C. Pedersen,** Braagaard pr. Braaskov St., via Horsens.

Fodermesterelev 1. Maj.

En rask Karl med Lyst og Interesse for ovennævnte Fag søges til en Herregaard ved Præstø. Skal ikke være Røgter men malke et Hold Køer og ellers gaa Fodermesteren til Haande. Henvendelse til

H. C. Henriksen,
Engelsborg pr. Fjenneslev.
Løn 325 Kr.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Karl søges.

Hos undertegnede kan en Karl i 18-Aars Alderen faa Plads fra Maj til November.

Kristen Fruelund,
Thorsø St.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

En flink og ædruelig Karl,

der er vant til at køre, kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

En Karl

paa 17 Aar søger Plads, helst i Horsens-Egnen.

Anton Johannes Jørgensen,
Adr.: Anders Jørgensen,
Sdr. Kastrup pr. Pindstrup St.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning fra 25 til 50 Malkekøer, enten i fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

Fodermester søges.

Paa Grund af anden Bestemmelse kan en Fodermester faa en god Plads i mit Sted til 1. Maj. Høj Løn gives. Man bedes henvende sig til

Fodermester **Johannes Nielsen,**
Fyllested Ellegaard pr. Eiby, Fyn.

2 Karle,

som for Tiden opholder sig paa Husmandsskolen, søger Plads til 1. April enten som Karle eller Fodermestre.

NB. Kontrakter benyttes.

Julius Jensen, **P. Petersen,**
Husmandsskolen v. Odense.

En let Plads.

En Pige søges straks eller til den 1. Maj.

Købmand **J. S. Jensen,**
Framlev pr. Harlev.

Abonner paa Tyendebladet.

Undervisning.

Undervisning

i Broderier gives. Navn o. l. paasyes meget billigt af Fru **Anna Westergaard,** Hjelmensgade 2 **A,** Aarhus. Udenbys Breve besvares.

Borris Landbrugsskole,

Borris St.

5-Maaneders Landbrugskursus begynder 4. Nov. For Elever, der vil uddannes som Kontrolassistenter, varer Kursuset 6 Maaneder. Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

S. Holm.

Mælkeri- og Højskolen,

— Ribe. —

Kontrolassistenter og Mejerister uddannes April el. Maj—Juli.

S. H. Salling.

Aagaard Højskole

ved Kolding.

Sommerskole Maj—Juli. Skolen kan søges af Elever med Amtsunderstøttelse. Elevforeningen hjælper enkelte ubemidlede. Skoleplan sendes.

V. Brücker.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard.

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Ry Folkehøjskole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.

Rasmus Bording.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

Inden vi gaar videre i denne Skildring, vil vi gøre Læseren bekendt med Kongens Fogeds og Lehnsmandens Stillinger overfor hinanden.

En Lehnsmand var efter Nutidens Opfattelse og Begreber noget af en Amtmand og noget af en Herregaardsforpagter, thi han skulde af den ham forlehnede Gaard yde Kongen alle Slags Landbrugsnaturalier, saasom Korn, Øst, Flæsk, Honning og meget mere.

Lehnsmanden var omtrent Eneherskер i Lehnet. Dog var han i visse Sager undergivet Kongens Foged, hvoraf der gaves en i hvert Herred; denne boede i de saakaldte Kongsgaarde. Men i andre Retninger stod Fogden igen under Lehnsmanden, saa der den Gang eksisterede en tilsyneladende uforstaaelig Indvikling i Landets retslige Forhold.

Der var hengaaet et Tidsrum af tre a fire Aar, siden Knud havde forladt Aalstrup, og denne Tid var forløbet saaledes:

Ridefogden fra Aakjær, som Knud i sin Vrede handlede lidt ilde med, var omsider kommen sig og var nu forflyttet til Vads Mølle, hvor han sad i en udmærket Bedrift; des Aarsag var han den onde Lehnsmand til Maade i et og alt.

Knud var, som før omtalt, sporløst forsvunden, men hvor han opholdt sig, vidste man ikke, undtagen gennem Gisninger og upaalidelige Rygter.

Stundom om Aftenen silde saas Lys i Ulv Kirkes Ruiner, og Lyden af Menneskestemmer hørtes derinde fra. Folk, som drog denne Vej, rystede betænkeligt paa Hovedet og sagde:

„Gud fri og frels os, derinde gaar det vist ikke rigtigt til".

Men om Foraaret og Sommeren, naar Skoven stod grøn og Skovbunden var dækket af et vildt Blomstertæppe, saas somme Tider en ung, fager Kvinde med en lille Dreng ved Haanden vandre omkring i Nærheden af Kirkens Ruiner.

„Det er Troldkællingen fra Kirkebakken," mente Folk, der saa og hørte Kvinden omtale. „Hun gaar og lufter sig lidt i sin forføreriske Hekseham. Kom ej hende for nær, thi saa forhekser hun Menneskene og forvandler dem med det samme til Varulve og usanselige Bæster, og det kan hun gøre paa et Øjeblik blot ved at se paa dem med sine mørke, stikkende Øjne".

Kort at fortælle, det sekstende Aarhundredes Vantro havde kastet et mystisk, uigennemsigtigt Slør over Ulv Kirkes Ruiner, som ikke den skarpsindigste Forsker formaaede at løfte.

For tre Hundrede Aar siden saa det lidt anderledes ud i Egnen Syd for Aakjær end nu om Stunder.

Det frodige Engdrag, som nu findes mellem Herregaarden og Vads Mølle, var den Gang en mudret, halvt udtørret Sø.

Den jævne Skraaning paa Engdragets

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov ved Aarhus.
Karleskole (**Haandværkerafd.**). Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).
Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Aarhus.

M. THOMSEN,
Bogbinder,
Clemensstræde 8 — Aarhus.

Barnevogne,
nye og brugte,
sælges til billige Priser hos Stald-forpagteren i Forsamlingsh, Aarhus.

Forlovelsesringe
bedst og billigst hos
Herr Petersen,
Juveler og Guldsmed,
St. Torv 9 — Aarhus — Telef. 1436.

Stort Udsalg!!!
Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærreder og Bomuldstøj m. m. m.
Stort Udvalg, bedste Varer og billigste Priser!!!
Leverandør til Varelotteriet.
Anton Madsen,
Frederiksgade 6, (overfor Fiskergade), Aarhus

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier.
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Fred. Echardts Efterf.,
JOSEPH ALLIN
Søndergade 23 -25,
Fotografisk Atelier,
— Fine, holdbare Billeder. —

Køb Zithere
og
Danske Nodeblade
direkte hos Fabriken.
S. J. Sørensen,
Østergade 4,
Aarhus.

I Signe Laursens
Uhrmager-Forretning
faas Sølv-Herre- og Dame-Uhre med Garanti fra 10 Kr.
Stort Lager i Briller.
Husk: **Tangen 18,** Aarhus.

Ryesgades
Modemagasin,
Ryesgade 23.
Stort Udvalg i pyntede og upyntede **Dame- og Børnehatte** til absolut billigste Priser.

Uhre, Briller og fotografiske Artikler
købes bedst og billigst hos
N. P. Nielsen,
Brunsgade 29, Aarhus.
Telefon 1083.

Aarhus
Straahatte- og Modemagasin,
Aagade 39,
har altid stort Lager i Dame- og Børnehatte til billigste Priser.
NB. Hatte moderniseres billigt.
Engelske Hatte fra 2. Kr.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
70, Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
Største Garanti.

Bl. Annoncer.

Terslev
Tyende- og Landarbejderforening
Alle vore Medlemmer bedes møde i Gørslev Forsamlingshus den 10. April, for om muligt at faa dannet en Kredsforening.

Lodsedler
til Varelotteriet faas hos
Portør **Rasmussen,**
Kauslunde.

Eiby St. Eiby St.
Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.
Reparationer udføres solidt og billigt.
NB. Symaskiner føres paa Lager.
Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.
Telefon Eiby Nr. 54.

„Komet"-Cyklen.
Den bedste Cykle i vort Land
er ubestridt „Kometen".
det siger hver fornuftig Mand,
der blot én Gang har set'en.

Men har han saa „Kometen" kørt,
da vil han henrykt sige:
„Ej bedre Vare er der ført
i noget andet Rige".

Mit Raad til den, der leder om
en fiks og god Maskine,
er derfor dette: „Skynd Dem, kom
og køb Dem en af mine".

Mit Lager er for Tiden stort
hvad Cykler anbelanger,
samt Lygter, bedste Kvalitet,
og prima Dæk og Slanger.
Ærb.
Jens P. Christensen,
Sierslev,
Storehedinge.

Storehedinge.
Cigarer og Tobakker, Cigaretter og Skraa
anbefales til billigste Priser.
C. Bormann-Christensen.

Signe Nielsens fotografiske Atelier,
Storehedinge
(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i
Fotografier.

Oplæsning og Foredrag
tilbydes af undertegnede
Paul Pedersen,
Husmandsskolen
v. Odense.

Foredrag tilbydes
om følgende Emner:
Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.
Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes
samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag tilbydes
alle vore Foreninger. Rejseud gifter og Ophold ordre dækkede.
A. Chr. Randers,
Bendstrup, Mørke

Foredrag tilbydes.
Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning
tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

østre Side var den Gang bevokset med afvekslende Lyng, Frugtbuske og smaa Skovpartier.

Vejen fra Byen Sondrup til Amstrup gik da over Sumpen, gennem et dybt Vad om ved en Vandmølle, der var bygget midt i Moradset paa nedrammede Pæle. Møllen fik siden Navn efter Stedet og hedder endnu den Dag i Dag Vads Mølle.

Tre Hundrede Aars Fremskridt har, som sagt, givet Egnen et helt nyt Udseende. Lyngen, Skoven og det moradsige Dalstrøg er forvandlet til bølgende Enge og frodige veldyrkede Marker.

Det var en Dag i September henad Aften. Solen var dalet ned i Vest bag Højdedraget, en svag, vestlig Vind susede gennem Trætoppene og frembragte smaa, glitrende Bølgestriber paa Vandene omkring Vads Mølle.

Høstaftenens Stilhed hvilede over Egnen og afbrødes kun af Vandets Brusen omkring Mølleværket. Oppe fra Amstrup lød Hundeglam, og længere borte tilkendegav en Kirkeklokkes dybe, klangfulde Toner, at Dagen nærmede sig sin Slutning og Natten stundede til.

Udenfor Mølledøren, paa Brinken ved Mølledammen, laa en ung Mand, der efter Klædedragten at dømme hørte til Møllen, thi et tykt Lag Mel bedækkede hans tarvelige Dragt fra Isse til Fod.

Han laa i en magelig, skødesløs Stilling henslængt i det bløde Græs, medens han opmærksomt stirrede over mod Uldrupsiden, hvor en enlig Vandrer balancerede over Vandet paa en Række store Stene, som var lagt langs med Vadets ene Side, for at Fodgængere bedre kunde passere over med tørre Fødder.

Møllersvenden hævede sig lidt i sin liggende Stilling og betragtede Vandringsmanden, der nu i hans Nærhed hoppede fra den sidste Sten over paa Vejen til ham.

Den vejfarendes særegne Dragt kunde ogsaa nok vække Opmærksomhed, thi han var klædt i en gammel, forslidt Munkekappe, der var hæftet omkring Lænderne med et Stykke Reb. Hætten var trukket over Hovedet og skjulte halvt et blegt Ansigt, der var mærket af Livets Skuffelser og Kampe. Hans Fødder stak i et Par Trætøfler, der var fastgjort med Skindremme, bundet over Kors om de nøgne Ben. Paa Ryggen bar han en Kramkiste af den Slags, som Datidens Bisekræmmere brugte til at gemme deres Handelsvarer i.

„God Aften, Søn. Den hellige Jomfru bevare din Indgang og din Udgang fra nu af og til evige Tider", sagde den kommende, medens han satte Kramkisten paa Jorden ved Siden af Møllersvenden, der nu rejste sig og gengældte den andens Hilsen, idet han svarede:

„Tak for dit fromme Ønske, Børge Strange, men hvad fører dig til denne Afkrog af Verden saa silde paa Dagen, og hvor agter Du dig hen i denne Afteu?"

„Hvorhen Vinden fører og Vejen er fri, thi Folk af min Slags er snart som jaget Vildt, Søn," svarede Børge, medens han drog et dybt Suk og aabnede for sin Kramkiste.

„Kan vi ikke slaa en lille Handel af?" vedblev han. „Knive, Sakse, vidunderlige Salver, der hjælper for Kolden og den faldende Syge, og," her sænkede han Stemmen til en dæmpet Hvisken, „et lille Afladsbrev for bedrevne og tilkommende Synder."

„Nej, Børge, slig Handel er strængt forbudt af vor naadige Herre, Lehnsmanden," svarede Møllersvenden alvorligt. „Men hvorledes tør I Afladskræmmere endnu farte om-

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Handelsophævelse

af Firma

Hakon Jarl,

Guldsmedgade 23, Aarhus.

Alle Varer sælges til meget nedsatte Priser.

Klædninger fra 16 Kr. Paletots fra 15 Kr. Regnkapper fra 15 Kr. 50 Ø.

Sportshuer og Hatte til halv Pris.

Kraver, Flipper og Slips meget billigt.

Sokker halv Pris. Seler fra 25 Øre. Arbejdstøj meget billigt

Handsker, Stokke og Paraplyer.

NB. Kun 1. Klasses Varer.

Fodtøj

repareres bedst og billigst i Frederiksberg elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,

Brunsgade 8, Aarhus. Telefon 2262.

Saaler og Flikker paa ½ Time.

1. Kl. Materiale. ●●● Billige Priser.

Køb ikke

Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65 00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,65.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,20.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.

St. Pederstræde 28. København.

Køb Deres

Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i

Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretning,

Telefon 88. (Aktieselskab). Telefon 88.

Skaf os Annoncer!

Køb hos vore Averterende

Storehedinge Cyklebørs

er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

Skal De købe

Klæder, Arbejdstøj, Skjorter, Bluser, Fodtøj. Ny eller brugte Møbler, køber De altid bedst og billigst hos

P. Svendsen,

Tlf. 123. Storehedinge.

St. Hedinge.

Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt

Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens Fodtøjsforretning.

Algade — Storehedinge.

Reparationer hurtig og billig.

Abonnér paa Tyendebladet.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværeriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr 85 Ø eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,

Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Min **Barber & Frisørstue** anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

A/S Brdr. Backhausens Etabl. („Nationaltrykkeriet", R. Nielsen), Rosensgade 24, Aarhus.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,

Brønderslev,

sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

kring her paa Egnen og falbyde slige ulovlige Sager? Mindes I endnu ikke forgangen St. Hans Aften, da Naadigherren med sin Hundepisk jog Jer fra den hellige Kilde*) ovre i Ørting?"

„Jo, Søn, den Tort staar mig endnu i frisk Minde," svarede Børge sukkende, „men derfor vil den hellige Jomfru glæde min Sjæl hinsides Skærsilden. Men for denne Skarnsstreg skal Lehnsmanden, denne nederdrægtige Skurk, komme til at pines efter Døden i Svovlpølen hos Djævlen og hans Svende."

En krampagtig Sitren i Børges furede Ansigt forraadte, at hans Sind kom i Oprør. Tanken om den katolske Tros Kuldkastelse og Reformationens Indførelse jog den gamle Mands Blod i Kog, hvorfor han vedblev med harmfuld, forstærket Stemme:

„Denne Djævel til Lehnsmand, har han nu ikke i sit kætterske Vanvid nedrevet atten Kirker i Lehnet, og hans egen Svigerfader, den gamle Niels Drefelt paa Thorupvolde, slog han ihjel forgangen Juleaften, blot fordi han bebrejdede ham hans store Synd".

„Tys, gamle, tal ej saa højt og iltert," sagde Møllersvenden. „Væggene her har maaske ogsaa Øren, og Lehnsmanden selv kan ventes at komme forbi maaske i dette Øjeblik, og hvis han faar Kig paa Eder her paa hans Enemærker, kunde det let blive Jer en slem Sag."

„Hellige Kors, kommer han her forbi i denne Stund," udbrød Børge, idet han i Hast snørede sin Kramkiste og næsten hviskende vedblev: „Skjul mig i Møllen, medens han drager forbi."

„Det skal jeg," svarede Svenden og gjorde Tegn efter Mølledøren. „Gaa derind, men gesvindt, thi jeg hører alt Lyden af Lehnsmanden og hans Følge her nærved."

„Tak, Søn," svarede Børge, medens han hurtigt forsvandt gennem Mølledøren, som Svenden trak i efter ham.

Næsten i samme Stund travede nogle Ryttere fra Amstrupsiden ned ad Vejen til Vadet. Det var Peder Ebbesen fra Aakjær, som med et Par Adelsmænd og nogle Jægersvende kom tilbage fra en Jagtudflugt i Lehnets Skove ude paa Næsset Syd for Gylling.

„Halløj, Du Dreng, er din Madfa'r hjemme?" raabte Lehnsmanden, medens han standsede sin Hest ved Vadet og vendte den front mod Møllersvenden, der stod med sænket Blik og blottet Hoved foran ham.

„Det formoder jeg, Naadigherre."

„Saa bring ham straks til Stede", befalede Lehnsmanden og drog i det samme en vældig Hundepisk op af sit højre Støvleskaft.

Svenden forsvandt i et Par lette Spring ind i Vaaningshuset, hvorfra der lidt efter kom en tyk, fed Mand vraltende ud. At det var Mølleren, kunde man se paa Klædedragten, thi han var ligesom Svenden melet fra øverst til nederst.

(Fortsættes).

*) Den hellige Kilde paa Ørting Mark eksisterer endnu. I forrige Aarhundrede valfartede endnu syge og Krøblinge til Stedet St. Hans Aften for at helbredes af det hellige, indviede Vand.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 81. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 18. April 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Vaar-Billeder.

Den Vinter kan være saa hvas den vil,
naar Vaaren den vaagner, og Solen faa Kræfter,
og Luften bliver saa smygende blid —
da følger vi Mennesker efter
og glemmer Snestormens Tid.

Og særlig os, som maa slide for Brød,
vi ser i hver Solblink en Støtte i Striden,
som driver os frem til sejgere Tag
for frodigere Tanker og Viden
om Samfundets larmende Dag,

Ja, Samfundets larmende, hidsende Dag,
den støber vor Tanke, bestemmer vor Stræben,
en Stræben, som gaar mod en friere Tid,
end Nuets Trællen og Slæben
og smaalige Kræmmernid.

Vi hilser dig Vaar, fordi at vi er
i Pagt med din solgyldne, undrende Væren!
Din Sundhed er Maal for vor lønligste Hu,
— for Urimlen i Sliderhæren —
som lever i Trældom nu!

Hans Laursen.

Gaardejer Kristiansen-Beder.

Vi bringer her et Billede af den kendte, jyske Politiker, den radikale Venstremand, *Kristiansen-Beder,* som forleden døde uden forudgaaende Sygdom.

Kristiansen-Beder, der var en af sit Partis dygtigste og mest stoute Mænd, repræsenterede en Del Aar Hornslet-Kredsen, men blev ved sidste Valg fortrængt af Albertineren N. P. Jensen. K.-B. var atter opstillet i samme Kreds til det kommende Valg.

Klar til Kamp!

—o—

Vore Modstanderes Styrke er grundet paa vor Uvidenhed.

Paa vor Kongres i København forleden udtalte Formanden for vor Afdeling paa Amager, L. Malm, at det var meget tvivlsomt, at denne Sommer vilde forløbe uden Kamp mellem Jorddrotterne og Arbejderne derude.

Selv om de ikke kunde vente sig Støtte fra vort Forbund og de øvrige organiserede Landarbejdere, saa vilde de dog erklære Krigen, og kunde de ikke i første Omgang klare sig, vilde de søge Bistand hos de organiserede Arbejdere i den store By.

Jeg glædede mig umaadelig over denne Udtalelse. Sagen er, at den Mand, som siger saadan, har den rette Klasseforstaaelse, og den Organisation, som ruster sig til Kamp, har forstaaet, at den ikke kan vinde særlige Fordele uden at erklære Modstanderne Krig.

Inden for vort Forbund kan der være mange delte Meninger om Midlerne, vi skal benytte os af for at naa vort Maal. Der er dog et, vi særlig maa lære at forstaa, og det er, at hvis det skal lykkes os at naa det Maal, vi sigter efter, maa vi ikke gaa af Vejen for en Kamp med de magthavende Jorddrotter.

Det gælder derfor om i de kommende Maaneder at gøre os klar til Kampen!

Vi maa lære de gode Agrarer at forstaa, at de ikke vedblivende kan overse os.

Engang maa de belæres om, at der er andre Magter her i Verden end deres Pengemagt. Vi maa lære hinanden at kende vor egen umaadelige Styrke, og derefter maa vi lære vore Modstandere den at kende.

Det er for galt, synes jeg, at vi efter 3 Aars Arbejde ikke er naaet saa vidt, at Bønderne vil forhandle med os. Ja, deres Blad, „Agrar-Dagbladet", vil ikke engang referere vor Kongres. Det vil med faa Ord sige, at de ikke endnu anerkender vor Medbestemmelsesret! Længere er vi ikke naaet efter 3 Aars Arbejde.

Vi ser her tydeligt, at vi ikke naar Maalet ved at tale om det. Nej, der maa handles. Vi maa ind paa Livet af dem snarest mulig — helst i denne Sommer! — saa skal vi nok belære dem om, at vi har Styrke, og først da vil de respektere vor Medbestemmelsesret.

Men en Begyndelse skal der gøres. Hvilken Afdeling vil gaa foran og bryde Isen?

I første Række maa vi kræve en forkortet Arbejdsdag, f. Eks. paa 9 Timer, og en højere Aarsløn og Dagløn. Karlenes og Pigernes Løn bør være ens og ikke under 5—600 Kr. om Aaret. Daglejerne bør ikke have under 3 Kr. pr. Dag eller 8—900 Kr. om Aaret. Naar det er naaet, og det kunde naas, inden Aaret er omme, bare Landarbejderne vil og tør, saa gaar vi videre og kræver afskaffet Kostsystemet. I Stedet for Kost og Bolig maa vi kræve rede Penge

Men disse Ting naas ikke uden Sværdslag. Det gælder derfor om, at vi snart kan melde Klar til Kamp Landet over! Rust Jer, Ragnarok kommer! Tyraniet og Trælleriet maa nu snart have en Ende. Det er ikke for tidligt! Og husk det: Vi har intet at tabe, men alt at vinde!

Sker der noget slemt, er Skylden ikke vor, men de stores. Vi siger som Jeppe Aakjær:

Vi vil ikke Krig, men Fred.
Men for Fredens Skyld kan hænde
maa en Dag vi Hanen spænde!

Carl Westergaard.

Stamgæsten.

—:—

Det kan være ubehageligt at dumpe saa fremmed ind i et Pensionat. Man føler sig sjældent hjemme der, fordi Bordsidderne der er en sammenspist og sammensnakket Klump. De kender en hel Del til hinandens private Affærer, fordi de bor Side om Side med en tynd Væg imellem og Dør ud til den samme Gang. Og det giver Anledning til en Skosen og Hentyden, en Tisken og Hvisken, som vel nok er en behagelig Tidsfordriv for de Indviede, men som absolut ikke er morsom for den, der ikke forstaar et Muk af dette Frimureri, og som maaske tilmed kan være nervøs nok til at mene, at en hel Del af denne Blinken og Halsstrækning, Hvisken og Grinen kan have ham selv til Genstand.

Det kan ogsaa være generende at komme ind paa Provinshotellet, hvor Borgerne sidder i dyb Andagt over Lhombrene paa alle de bedste Siddepladser i Lokalerne og stirrer fornær-

met paa den Fremmede, omtrent som Gartnerne gør, naar man kommer til at træde i et af hans Bede.

Selv om man nu ikke er saa uheldig at forstyrre Bødker Petersen i en Solo Nolo, eller hvad det hedder og derved vække hans Raseri, saa kan man dog være vis paa, at han og Medspillerne betragter een paa en saadan Maade, at det godt kan udlægges saaledes: Hvad er Du for en Fyr. Kan vi nu ikke have Lov til at have vores for os selv. Gid Fanden havde Dig! Sæt ham ud, Opvarter!

Men ubehageligst er det at møde den rigtige Provinsstamgæst.

Han har sin egen Stol, sin egen Spytbakke, sit eget Askebæger paa Hotellet. Gud naade den, som besidder Stolen, naar han kommer. Og paa denne Stol behersker og fylder han Lokalet, saa længe han er der .

Han tyraniserer alle, men især Opvarterne. For en Krone eller to om Aaret. Som Stamgæst beregner han sig nemlig Rabat paa Drikkepengene. Og han betaler sin Krone med en Velgørers hele Aplomb og Nedladenhed hvert Nytaar.

For denne Krone maa Opvarteren slide Overfrakken af ham hver Dag og hænge den og hans Hat paa Knagen. *Hans* Knage — den tredie til højre.

For denne Krone maa han skaffe ham hans eget Bord, Spytbakke, Askebæger og Avis, huske hvilken Cigar han ryger, huske hans Yndlingsbegær, hans Cognak og Rom osv. Og hjælpe Bæstet i Frakken, naar han gaar.

For den Krone maa han grine af alle Stamgæsternes Vittigheder. Hvilket ofte er meget anstrengende.

Derfor skærer Opvarterne ogsaa altid en indvendig Grimace og tænker sig en Tunge langt ude af Halsen, naar Stamherren gaar. Og han drager et dybt Lettelsens Suk, naar denne en Dag rammes af et apopleksisk Tilfælde.

— — En af de værste af den Slags, jeg har truffet paa, var en halvgammel Højreredaktør, en overgemt Cand. phil.

Hans overlegne Dannelses Lys havde skinnet for Byens Befolkning i en lang Række Aar, og aldrig har jeg set en saadan Bredfodethed, en saa veltilfreds Selvglæde, et saadant Fysiognomi som hos denne Tyksak.

Han kunde huske nogle Brokker af sit Fransk og Latin. Det var væsentlig ved Hjælp af det, han kujonerede og sjoflede Borgerskabet. Det lod sig med Glæde og Stolthed mase under hans brede Fødder. Det anede et Dyb af Viden og Dannelse bag hans *„in vine veritas"*, hans *"chacum som gout"* og andet af den Sort, han havde opbevaret til Hotelbrug. De følte sig forgyldte ved hans Visdom og dekorerede ved hans Grovhed.

Han var et ækelt Vrag af en Akademiker, grumset af Øl og Cognak og Vigtighed!

En Smaabys-Karikatur med et stort, hængende Overskæg, der slæbte i Øllet, hver Gang han drak, et Par hængende Kæber fulde af Skryden og en stor Mavesæk, hvor Resultatet af mange gode Middage, megen Nattesvir og megen Hotelgang var magasineret.

Han lugtede slet ikke akademisk længere, men næsten udelukkende af Værtshus, og han fyldte Hotellet med Værtshusbavl.

De yngre Journalister behandlede han nederdrægtigt, og han var saa kæbestærk og haandterede Ondskabsfuldheder og Ubehageligheder med et saa gammelt Haandelag, at ingen af dem havde Mod til at tage igen, skønt de var indvendig rasende over hans Behandling.

„Det er Dælen brække mig den stiveste endnu! Nu har jeg den onde knuse mig aldrig set saa galt! At saadan en gemen Socialist-Maler — en bekendt Politiker — vil tillade sig at have en Mening om det ogsaa — det var et finansielt Spørgsmaal — og det vil de forsvare, unge Mand! Idiot!! Komplet Idiot!!!"

Saaledes hørte jeg ham en Gang tage paa Vej overfor en ung Journalist.

Den unge saa forarget paa ham. Det æggede ham endnu mere. Han taalte ingen Mukken, ikke engang med Øjnene.

„Det er Satan, saa begavet De ser ud. Men det betyder ikke noget. De skulde sørge for at læse noget bedre Korrektur i Deres ræverøde Blad. Det er nogle Fandens Brølere, De laver!"

„Og skriv saa lidt bedre dansk" — han bruvtede altid med *sit* Dansk, skønt det var kummerligt nok med det, selv om Sætningsbygningen og Tegnsætningen var nogenlunde i Orden. — „Det er Dælen tordne mig Svineføde og ikke Dansk, De byder i Deres Sprøjte. Naa — det kan jo forresten være godt nok til dem, der læser det."

Dermed havde han slaaet den Unge flad og vendte sig saa sejrsstolt til en anden.

„Hva' Fa'en er det for en Hat, De gaar med? Og den Lok i Panden! De ligner jo en Smedesvend! Klip den af for Satan! De skæmmer jo Standen med det Dingeldangel."

Jeg husker, at de af Bøllens Vid og Intelligens ganske betagne Borgere lo, som de var kildrede. Baade Bødker Petersen, Skræder Jørgen Jensen og alle de andre lo.

Han havde godt af det den Socialist! Satan godt Ho'de paa den Gamle! Han var ikke nem at bides med!

De puffede hinanden i Siderne og blinkede til hinanden.

— — Denne Brøleabe af en Stamgæst havde et Numer, som han altid lirede af i Kollegers Nærværelse:

Pressens Anseelse!

Dette spirituslugtende Stykke Cand. phil. gik selv omkring som et Eksempel paa, hvorledes en Pressemand *ikke* skulde være.

Uvidende var han. Hvor skulde han faa Tid til at indarbejde nye Kundskaber, og de kunde vel heller ikke faa Plads ved Siden af Maden og Spiritusen.

En ganske haandværksmæssig Stil skrev han talentløs og ud ad fladeste Landevej.

En utiltalende Person var han. En Jakob von Thybo baade i og udenfor Kontoret.

Han var egentlig blot Stamgæst paa Hotellet. I Ordet Stamgæst i dets tarveligste Betydning gemtes hele hans Karakteristik.

Edv. Egeberg.

Den sjette Stand.

—:—

Den organiserede Tyendebevægelse holder Kongres.

—

Under denne Overskrift bragte det københavnske Dagblad „Middagsposten" os føigende Hilsen:

De er rykkede frem, kolonnevis under Menneskehærens gradvise Fremmarsch mod Kulturens Højder.

Adel og Gejstlighed, Borger og Bonde!

Fra Midten af forrige Aarhundrede brød Arbejderne frem.

Et Par af dem blev Ministre, det var i Frankrig, og en enkelt er bleven Borgmester, det er i København. Endnu har de ikke paa langt nær naaet Maalet, og kan hænde, at de, førend de naar det, har optaget i sig

den sjette Stand,

som nu er ved at mobilisere.

Imorgen og paa Fredag holder „Tyende- og Landarbejderforbundet" Kongres i Rømersgade 22. Fra hele Landet stævner Repræsentanter sammen for i Hovedstadens ældste Arbejderbygning at lægge Slagplanen for det kommende Aar.

Dagsordenen, der ligger for mig, er lang og indholdsrig, og jeg ser deraf, at min Ven, Redaktør *Carl Westergaard,* der er Formand for Forbundet, og som har Hovedparten af Æren af det Agitationsarbejde, der har resulteret i de første organiserede Tyendeforeninger, faar et Par lange og besværlige Forhandlingsdage.

„Middagsposten" ønsker at bringe Jer, Pionererne for den sjette Stand, vor hjærteligste Hilsen og Haabet om, at I i Eders retfærdige Sag maa naa stærk Fremgang.

Den Radikalisme, som naturligt nok fødes og maa fødes blandt Tyendet i et Slaverige, der endnu har af Barbarriets Træheste og Stavnsbaandets Skændselsmærke tilbage i Tyendeloven, trænger vi saa sandelig til. I vil — efterhaanden som Eders Bevægelse tager Fart — bære frisk Ved til det Frihedens Baal, som til Tider kan ose herhjemme i Stedet for at flamme med Bavnens røde Ildluer.

I er det Forraadskammer, som alle virkelige Fremskridtselskere ser hen til med Fortrøstning. Og i fuld Forstaaelse af, hvad det gælder, har I ofret *Oplysningsarbejdet* den væsentlige Del af Eders Kongres.

I hilses ikke imorgen af Overpræsident og Borgerraad. Der er ikke Festæderi i Raadhushallen til Eders Ære; jævnt og bramfrit, uden at Københavnerne rigtig véd af det, holder I Eders Kongres.

Tjenestekarle, Husmænd og Landarbejdere, vær hilset i Danmarks Hovedstad. Tusinder og atter Tusinder forstaar Eder, tænker med Eder og indrømmer Eder i deres Hjerter langt mere Plads, end selv de fineste Kongresser med den allerfineste Aabning og den allersomfestligste Sammenspisning!

Københavnere! Repræsentanter for den sjette Stand er i vor By, I er med os, naar vi hilser dem

Hjertelig Velkommen

A. Henry Heimann.

Vor Kongres.

—o—

Et kort Referat af Forhandlingerne.

Mødet aabnedes Kl. 11 første Dag af Formanden *Carl Westergaard,* der bød Pressen, de særlig Indbudte og Repræsentanterne Velkommen.

H. J. Hansen-Røjle, Aarhus, og *Lauritz Madsen,* Nr. Lyndelse, valgtes til Ordstyrer.

Til Sekretærer valgtes *Niels Chr. Nielsen,* Terslev, og *Jul. Christensen,* Ringsted.

H. J. Hansen-Røjle ledede første Møde og oplæste Dagsordenen.

A. P. Bjarnholt fremsagde Prologen, som modtoges med stormende Bifald.

Kongressens Gæster.

Som Kongressens Gæster havde man indbudt Repræsentanter for „Socialdemokratisk Forbund", „De samvirkende Fagforbund", „Dansk Arbejdsmandsforbund", „Københavns Tjenestepigeforening", „Det svenske Landarbejderforbund", Redaktør *Rode* og Forfatterne *Jeppe Aakjær* og *Johan Skjoldborg.*

Hilsen og Haandslag.

Folketingsmand *Stauning* lagde for med en Hilsen fra det socialdemokratiske Parti, der villig vil yde Tyendebevægelsen al mulig Støtte.

Frk. *Marie Christensen* bragte en Hilsen fra de københavnske Tjenestepiger.

Forretningsfører *A. Hansson,* Eslöf, takkede paa de svenske Landarbejderes Vegne for Indbydelsen. Han fremhævede, hvorledes Landproletariatet og Socialdemokratiet i Sverrig stod Haand i Haand mod de store Jorddrotter.

Borgerrepræsentant *Lyngsie* bragte en Hilsen fra „De samvirkende Fagforbund" og forsikrede, at disse var villig til at række Tyendeforbundet en hjælpende Haand.

Forretningsfører *H. M. Hansen* gav samme Løfte paa de danske Arbejdsmænds Vegne.

Carl Westergaard takkede de Indbudte for de gode Udtalelser. Han haabede paa et godt Samarbejde. Vi har mange fælles Interesser og fælles Fjender, derfor maa vi holde sammen.

Før var der altid Ufred mellem Karlene i Nabosognene. Nu er det forbi. Ligeledes er *Byens* og *Landets* Arbejdere gode Venner og Forbundsfæller. Vi hader ikke mere dem, der bor paa den anden Side Grænsen. De svenske Landarbejdere er ogsaa vore Venner. Jorddrotterne *her* og *der* er ens, og derfor maa vi bekæmpe dem fælles. Han takkede Repræsentanten fra Sverrig for de Udtalelser, han havde fremsat. Det var hans Haab, at danske og svenske Landarbejdere maatte komme til at arbejde Haand i Haand til Gennemførelse af de rejste Krav. Saa skal vi nok sejre! (Bifald.)

Jeppe Aakjær taler.

Nu tog Forfateren Jeppe Aakjær Ordet, og hilst af et stærkt Bifald holdt han en lille, interessant Tale:

Jeg har fulgt denne Bevægelse fra den ikke var mere end en lille Hvirvelvind. Fra min Ensomhed har jeg spejdet ud over de duggede Agre efter at se, om ikke snart de dukkede Mænd derude bag Plovene vilde rette Ryggen ... Nu har de faaet Rede paa deres Tal og deres Styrke. Det blev oplyst i et af „Tyendebladets første Numre, at der var 242,000 Tjenestefolk, og jeg synes næsten at dette Tal alene maatte kunde rende mangen en Bonde bag over! Det at tælle Folket har altid været en Forbrydelse. Vi husker, at det i Rom var forbudt at tælle Slaverne. De maatte ikke kende deres Tal. Fra Bibelen ved vi, at da David **forsøgte at tælle Befolkningen**, tog Vorherre **ham i Nakken** og i Vrede forbød ham dette, og David maatte saa paa sine Kræ bede **om Forladelse.**

Der var mere jeg vilde sige jer, men min Stemme tillader det ikke, ... men tro mig: Jeg følger jer Bevægelse med den største Interesse. Jeg haaber at jert Forbund maa blive ved at vokse og vokse. Lykke og Held til jer Gerning! Stormende Bifald.)

Carl Westergard takkede Aakjær for Talen, hans Tilstedeværelse og hans Støtte hidtil. Han haabede, at Forfatterne herefter sammen med Aakjær og de andre sociale Forfattere, vilde arbejde med i den sociale Revolutions Tjeneste i Stedet for at beskæftige sig med intetsigende Ting. For os og vor Bevægelse har „Vredens Børn" været hvad „Onkel Toms Hytte" var for Kampen mod Slaveriet i Amerika.

Vor Bevægelse og Afholdssagen.

Tjenestekarl *A. C. Randers,* Bendstrup, indlede og hævdede Nødvendigheden af at vi fik Ædruelighedsspørgsmaalet løst. Han foreslog at danne en Afholdsforening som *Underafdeling* i vort Forbund.

M. Knudsen, Nr. Aaby fraraadede det, skønt han var Afholdsmand.

Fru*Bjarnholdt:* Det er en saa stor og alvorlig Sag, at vi ikke kan overse den. Vort Arbejde kan kun fremmes ved at vi har klare Hjærner.

Carl Westergaard gjorde opmærksom paa, at vi derved let kunde komme til at tale om de drikkende og de ikke drikkende Arbejdere. Nej, lad os slutte os til de stedlige Afholdsforeninger og faa de andre til at gøre det samme.

Alf. Hansen, Bornholm og Frk. *Mikkelsen,* København, udtalte sig i samme Retning. Flere Talere havde Ordet. Følgende Resolution vedtoges:

„Kongressen udtaler sin Tilslutning til den i Fjor paa Kongressen vedtagne Resolution og udtaler endvidere, at det er mest naturligt, at Kongressen anmoder Medlemmerne om at slutte sig til de stedlige Afholdsforeninger og derigennem virke for, at Arbejderne faar lært at indse, at Spiritus skader Tyendets Sag og støtter vore Modstandere og derved oprethoider det nuværende Trællesystem."

Det henstilledes til „Tyendebladet" *fremdeles* at virke for Afholdssagens Fremme.

Regnskabet.

Carl Westergaard gennemgik Regnskabet og meddelte, at det ikke var særlig stort, da der ingen Ekstra-Indtægter var medtagne. Indtægten har været 548 Kr. 67 Øre og Udgiften 530 Kr. 17 Øre. Kassebeholdningen var derfor i Øjeblikket kun 9 Kr. 50 Øre. Han beklagede, at der blandt Afdelingerne havde været en Del Restanter, og henstillede, at det i Fremtiden ikke skete. Bladets Budget ballancerede med ca. 6000 Kr., dette havde været Hovedudgiften for Forbundet.

Regnskabet godkendtes *enstemmig* og uden Diskussion.

Om Virksomheden

i det forløbne Aar holdt Formanden, Carl Westergaard, et Foredrag, som vi andet Steds gengiver.

Virksomheden godkendtes *enstemmig* uden Diskussion.

Lovændringer.

Fra 3 forskellige Steder var der stillet Forslag om store Lovændringer.

Forhandlingerne drejede sig i særlig Grad om, hvorvidt Formanden i Fremtiden skal vælges af Kongressen eller af Hovedbestyrelsen. Det har hidtil været saaledes, at Kongressen valgte Formanden.

Det vedtoges at nedsætte et Lovudvalg paa 7 Medlemmer, og kom til at bestaa af følgende: Fru Bjarnholt, Hansen-Røjle, Red. Westergaard, P. Stegenborg, Vintherby, L. Malm og A. C. Randers.

Dette Udvalg udarbejdede om Aftenen et Fællesforslag, som blev forelagt Dagen efter med Carl Westergaard som Ordfører. Med alle Stemmer mod 3 blev det vedtaget, at Formanden skal vælges direkte af Repræsentanterne. I Udvalget var P. Stegenborg *den eneste,* der holdt paa det andet.

Det blev enstemmig vedtaget, at Bestyrelsen selv skulde vælge sin *Kasserer,* og Formands- og Kassererposten ikke maa beklædes af samme Person. Det blev desuden vedtaget, at Kontingentet til Forbundet herefter skal være 15 Øre pr. Medlem Kvartalet mod 10 Øre før. Carl Westergaard og Hansen-Røjle stillede Forslag om, at vore Afdelinger skulde forlange et Kontingent, der ikke var *under* 50 Øre i Indskud og 30 Øre pr. Maaned. L. Malm stillede Forslag, at Kontingentet skulde være *fast* over hele Landet og 25 om Maaneden. Disse to Forslag stemtes ned med næsten alle Stemmer, ligesom ogsaa et Forslag om, at Afdelingerne skulde svare 20 Øre pr. Medlem Kvartalet blev stemt ned. Flertallet holdt paa 15 Øre til Forb., og at Afdelingerne selv skulde bestemme, hvad de vilde forlange af deres Medlemmer.

Det er i korte Træk det, det blev forhandlet og stemt om, og det, der blev vedtaget. *Alle* var enige om, at vore Afd. snarest bør forhøje deres Kontingent.

Lehn og Stamhuse.

Om dette saare vigtige og højest interessante Emne holdt Redaktør, Folketingsmand *E. Marott,* Odense, et særdeles glimrende Foredrag, som paahørtes med den mest levende Interesse af Deltagerne.

Hr. Marott skildrede, paa hvilken uretfærdig Maade de mange Lehn og Stamhuse var opstaaede. Ofte var de samlede ved Vold og List, men som Regel var de opstaaede ved, at en Konge fra Enevoldstiden havde foræret dem til en god Ven, en Legekammerat eller en — Elskerinde!

Da han sluttede hilstes han af Kongressens Medlemmer med stærkt Bifald.

Formanden takkede Marott for det store Arbejde, han har bidraget til dette vigtige Spørgsmaals Fremme.

(Fortsættes.)

Bladudtalelser
om vor Kongres.

—:—

Antagelig kan det fornøje vore mange Læsere at høre, hvad Bladene skriver om vor Kongres. Her er forskellige Uddrag:

De socialdemokratiske Provinsblade:

I Dag gik Tjenestepiger og Tjenestekarle fra Land og By for første Gang som organiseret Stand ind i den gamle socialistiske Forsamlingsbygning i Rømersgade.

Det er et Tidens Tegn, at Tyendet er naaet saa vidt. Tyendet tæller jo i Almindelighed den yngste Ungdom, der lige kommer fra Skolebænken og ser Livet foran sig som et Æventyrland i Foraarssol. Denne Ungdom havde hidtil ikke Tid til at tænke paa Organisation. Den tog sine daarlige Arbejdskaar med Resignation og plukkede de blege Roser, der groede langs det fattige Tyendes Ungdoms Landevej.

Man vidste jo, at denne Landevej førte til Indsidderhytten for de fleste. Man saa, hvorledes Slægt paa Slægt knustes og nedtrampedes i disse Hytter, men man tog det som en Skæbnens Tilskikkelse.

Først nu begynder Tyendet at rette Ryggen og løfte Hovedet.

Deres Organisation er kun 3 Aar gammel og dog tæller den 4000 Medlemmer. I Fjor talte den kun 2000, saa Lavinen ruller. Tyendeforbundet har faaet fast Grund under Fødderne, og det har faaet dygtige og intelligente Talsmænd.

Der var i Dag mødt 65 Delegerede, og det var en ren Fornøjelse at høre den parlamentariske Forhandling, disse unge Mennesker førte. Her var Friskhed og Begejstring, men der var ogsaa Klogskab og Forstaaelse og hos flere en ligefrem overraskende Veltalenhed og Tankens Klarhed. Med saa gode Kræfter maa Tyendebevægelsen vokse, selv om dens Kaar er nok saa vanskelige, ikke mindst fordi det er en Stand, som fornyes fuldstændig i Løbet af faa Aar og derfor kræver et aldrig hvilende Organisationsarbejde.

H. N.

Politiken:

Tyende- og Landarbejder-Organisationen er forholdsvis ny, men den har allerede vokset sig temmelig stærk. Den tæller i dette Øjeblik 4000 Medlemmer; der er oprettet Afdelinger i alle Dele af Landet, man udgiver sit eget Blad; og i Gaar samledes Delegerede fra Jylland, Øerne og København til en Kongres i Rømersgade 22.

Vejrbidte, storskæggede Ansigter fra Vestjyllands barske Egne saas iblandt buttede Fynboere og blege Københavnere; der var heller ikke saa ganske faa kvindelige Delegerede.

Mødet skulde være aabnet Kl. 10, men Ventetiden blev lang. Der var Togforsinkelser, og da man gerne vilde, at alle skulde høre Aarsberetningen, blev der i Formiddagsmødet taget fat paa nogle mindre væsentlige Ting; efter at Hr. Bjarnholt til Indledning havde fremsagt en Prolog, hvis Slutningslinjer kræver „Frihed og Lykke for Udmarkens Børn".

Om Eftermiddagen fik man saa Meddelelserne om Aarets Virksomhed. Forretningsfører Westergaard, der er Organisationens Formand, gav et lyst Billede af, hvorledes Tyendets og Landarbejdernes Sammenslutning allerede nu i væsentlig Grad har gavnet dens Medlemmers Kaar. Flere Steder er Lønnen blevet forhøjet og Arbejdstiden indskrænket. Men stadig støder man paa skarp Modstand; bl. a. er Bønderne flere Steder meget uvillige til at aabne Forsamlingshusene, naar Organisationens Afdelinger ønsker at benytte dem. Men tilføjer Hr. Westergaard, vi maa ufortrødent arbejde videre, som Digteren siger: Med Spaden i den ene Haand og Sværdet i den anden.

„Social-Demokraten"

bringer to meget lange, sympatetiske Referater af vore Forhandlinger, og dets Repræsentant, Hr. *F. K. Madsen,* bragte os en Hilsen og en Lykønskning fra Bladet.

Dagbladet „København":

Tyendeforbundet, som nu tæller 60 Afdelinger med henved 4000 Medlemmer, har i de forløbne Helligdage holdt sin Aarskongres. Møderne fandt Sted i et af Lokalerne i Rømersgade 22, og de socialistiske Hovedorganisationer optraadte overhovedet som Værter og Vejledere for Kongresdeltagerne.

Kongressen havde Besøg af Hr. *Jeppe Aakjær,* som ved Aabningsmødet holdt en lille, lyrisk Tale; desværre var Hr. Aakjær hæs; han havde, sagde han, „sprængt sin Stemme derude" ved at læse op paa offentlige Møder. En stor Hyldest slog ham i Møde paa Kongressen, og Forbundets unge Formand, Hr. *C. Westergaard,* udtalte Haabet om, at andre Kunstnere og Forfattere vilde følge hans Eksempel i Stedet for at befatte sig med ligegyldige Ting.

Der var ventet 80 Sendemænd til Kongressen, men kun omkring 60 havde givet Møde, deriblandt fire—fem unge Piger. Forhandlingerne var meget rolige i Indhold og Tone, og alle syntes fulde af Tillid til Tyendets Sag.

Ikke mindst prægede denne Tillid Formanden, Hr. Westergaard, som vistnok foreløbig er hele Bevægelsens Sjæl.

Han gav i sin Beretning om Aarsvirksomheden et levende Billede baade af Fremgangen og Modstanden i Tyendebevægelsen. Lønforbedringer, kortere Arbejdstid, bedre Karlekamre var opnaaet. Meget overlegent tog han paa J. C. Christensens sociale Forstaaelse, Gaardmændene var han ikke blid imod, Højskolerne endnu mindre. Efter hans Mening vilde Tyendeforbundets Medlemsantal til næste Aar være fordoblet, og inden alt for længe vilde det have 100,000 Medlemmer. Tilstrømningen fra By til Land var i det væsentlige standset.

— — —

Under Overskrift: „De Smaa, der vil opad," skriver

„Aftenbladet":

Skærtorsdag og Langfredag har der her i Byen været afholdt en Tyende- og Landarbejder-Kongres. Det var Folk, der kom fra Marken, fra Stalden, fra Tjenestekarlenes smaa Kamre, de havde bogstavelig talt endnu Foraarets vaade Jord hængende i deres Støvlesnuder. Og som de satte Spor paa Gader med Stenbro, saaledes vil de, at deres Arbejde skal sætte Spor Landet over mellem deres Fæller, deres Kolleger og Kammerater. Det er de Smaa, der vil opad, Danmarks fjerde Stand, der lader høre fra sig med Røster, der er stærke nok til ogsaa at trænge igennem de store Kor, som de tre andre Stænder hver Dag skaber. Man ordnede Spørgsmaalene om, hvorledes Tyendets og Landarbejdernes Organisation skulde ordnes; man valgte H. P. Hansen-alle Landets Egne, og Forhandlingerne bar Røjle til Formand, Carl Westergaard til Redaktør af Organisationens Blad og satte en Kvinde, Fru Bjarnholt fra Roskilde, ind i Bestyrelsen. Saa diskuterede man Indførelse af Kontrakter for Tyende; det gjaldt jo om at komme uden om Tyendeloven, der jo ofte virker som det rene Stykke Middelalder og giver Husbonden Haand- og Halsret over Tyendet, akkurat som i Træhestens Dage ...

Om Aftenen sluttede man af med en social Aftenunderholdning, hvor Johan Skjoldborg holdt Foredrag om „Personlighed". Jeppe Aakjær skulde have oplæst nogle af sine Digte; men maatte melde Pas paa Grund af Hæshed.

Naa, hans Digte er jo forøvrigt ogsaa forlængst trængt ind i Tyendets smaa Kamre, hvor de læses og forstaas, saa at de virker som opmuntrende Trompetsignaler under Marschen opad.

— — —

Over et langt Referat om vor Kongres skriver

de radikale Venstreblade:

Tyende- og Landarbejderforbundet holdt Skærtorsdag og Langfredag Kongres i Rømersgade i København.

Der var mødt op mod 100 Delegerede fra Vidne om, at Tyendets Organisation allerede har vokset sig stærk, at et nyt Samfundslag er i Opmarsch for at kræve sin Ret og vinde frem til lysere Kaar.

Den ulykkelige Datter.

—:—

Forfatteren A. C. Andersen skriver i „Vends. Folkebl.":

Jeg læste i Fjor i Avisen om en Pige, der svigtet af sin Kæreste dræbte sit Barn. Hun skjulte det dræbte Foster i en Kasse under Sengen.

Men Faderen, der anede Uraad, fandt det.

Tror De saa han tog sin Datter ind til sig og hjalp hende ved venlige Ord ud af hendes forfærdelige Sjælepine? Tror De, han klappede hende paa Kinden og sagde: „Min ulykkelige stakkels Pige, græd ikke! Vi to skal hjælpe hinanden. Ingen skal faa at vide, hvad Du har gjort. Nu gaar jeg ud og begraver Liget, saa ingen ser det . . . Jeg taabelige Far, jeg burde have passet paa dig og talt med dig, *før* Du fødte".

Nej saadan talte han ikke. Han vendte sig fra hende, maaske ulykkelig, maaske ogsaa ærgerlig over Skammen — og saa gik han til Politiet og udleverede sin Datter.

Her handlede Faderen ilde, han havde intet dybt Sind, intet stort Hjærte; han forstod ikke at hjælpe sjæleligt.

Den unge Pige dømtes til 8 Aars Tugthus — og er nu vanvittig.

Tre Telegrammer

indløb til os paa vor Kongres.

Socialdemokratisk Ungdomsforbunds Kongres i Odense sender Tyendeforbundets Kongres sin broderlige Hilsen med Ønsket om Held og Lykke med Arbejdet.

Chr. Andersen, Carl Højer,
Kongressens Dirigenter.

* * *

Held og Lykke med Arbejdet!
Med kammeratlig Hilsen
M. Andersen-Nexø.

* * *

Held og Lykke med Arbejde! Leve Underklassens økonomiske og aandelige Frigørelseskamp.
Kammeratlig Hilsen
Socialistisk Ungdomsforbund i Danmark.

Vort Forbunds Virksomhed.

—o—

Nogle Forandringer.

—

Paa vor nylig afsluttede Kongres i København undergik vore Love jo som bekendt en ret betydelig Forandring, der vil bevirke, at vor Arbejdsmaade i Fremtiden vil blive noget forskellig fra det, som den hidtil har været. Blandt andet er jo Formandspladsen og Kassererposten bleven adskilt og kan efter Lovene ikke mere beklædes af en og samme Mand. Følgen deraf er, at Forbundets og Bladets Regnskaber fremtidig vil blive ført af to forskellige Mænd paa forskelligt Sted. I Forbundet, der efter Lovene har valgt sin egen Kasserer, vil Arbejdet blive saaledes fordelt, at Formanden faar den Part at udføre af dette som i al Almindelighed tilfalder ham, nemlig Korrespondancen med Foreningerne, samt Repræsentationen og Ordningen af forskellige Sager udadtil, som han af Hovedbestyrelsen eller Forretningsudvalget bemyndiges til, medens Kassereren overtager Arbejdet med Opkrævning og Udbetaling af Pengene samt Regnskabet

En klar og bestemt Arbejdsmaade vil og kan der paa denne Maade indføres, hvilket i høj Grad vil bevirke at Solidaritetsfølelsen og Kammeratskabsfølelsen styrkes og underbygges. Vore første Opgaver i den kommende Tid vil først og fremmest være disse:

At fortsætte Agitationen overalt med saa stor Kraft som vel muligt, saavel i Kredsforeningerne som i de lokale Afdelinger. At faa Kontrakterne indført og taget i Brug i saa vid Udstrækning som muligt overalt i Landet.

At faa Bladets økonomiske Stilling garanteret og underbygget i en nær Fremtid, da dette er en *absolut, tvingende Nødvendighed.*

Disse tre store Opgaver er det vi først og fremmest maa kaste os over for at vor Bevægelse kan gaa sin Sejrsgang, for at den kan blive til den store mægtige Landunderklassebevægelse, som den har naturnødvendig Berettigelse til at blive. Lad os derfor i den kommende Tid søge ved et enigt og ubrødeligt Sammenhold og et energisk Arbejde at faa disse ovennævnte tre store Sager fremmet og praktiseret.

Derfor Kammerater:

Frem til Arbejde! Leve Tyende og Landarbejderbevægelsen!

H. J. Hansen-Røjle,
Forbundsformand.

Prolog.

—■—

Af A. P. Bjarnholt.

—

(Fremsagt af Forfatteren ved vor Kongres' Aabning Skærtorsdag).

Vel mødt, Kammerater, fra Landet derude.
I Dage og Aar har vi ventet herinde;
men Slidet og Slæbet holdt Jer tilbage
og gav Jer kun Plads til at leve i Skyggen;
men nu er det Slut.

Rundt om fra Landets forskellige Egne
møder I her for at drøfte Jer Stilling,
og har I tilfulde endnu ikke fattét
Sagen og Kampen og alt, hvad det gælder,
— Et har I dog set.

I har set, at skal I fra Dybet Jer hæve,
bli'r det Jer selv, der skal Lænkerne løse,
og derfor møder I her for at drøfte
Veje og Midler, der fører mod Maalet:
Sejr for Jer Stand.

Sig da kun frem, hvad I tænker og føler,
hold Jer blot ikke beskeden tilbage,
tal, som I lyster, med Ildhu og Varme,
ret som vi gør iblandt Kammerater,
der Sagen har kær.

Ja, føl Jer som hjemme i Rømersgade,
hvor Dagen i Dag har historisk Betydning,
thi nu vil herefter vort Lands Proletarer
fra By og fra Land gaa sammen i Striden
for lysere Kaar.

Og Kampen skal føres med kraftige Vaaben.
Ikke det nytter at klynke og klage;
Kravet skal rejses med truende Styrke,
intet vi faar ved at trygle og tigge —
kun Fjendens Foragt.

Og naa'r vi først Dagen, vi alle staar samlet
fra By og fra Land i talløse Rækker,
da bliver det os, der skal Tømmerne tage,
os, der skal Samfundet lede og styre
til Smaamandens Gavn.

Et Velkommen da til Jer, Kammerater!
I kommer med Vaaren, og sikkert I ejer
de stærke, gærende, vaarfriske Kræfter,
der varsler højt om en kommende Sommer
for Frihedens Sag.

Lad da vort Samvær gøre os stærke,
stærke i Kampen for alle de svage,
stærke i Kampen for alt det, der bærer
fremad og opad mod Frihed og Lykke
for Udmarkens Børn.

Vor Bevægelse.

—:—

Til Afdelingerne!

Paa vor Kongres i Paasken blev det ved Lovændring fastsat, at Kontingentet til Forbundet fremtidig er 15 Øre pr. Medlem, Kvartalet, hvilke Penge Afdelingerne i Fremtiden venligst bedes sende til Kassereren, Husmand Niels Mortensen, Gedsted. Alle andre Pengeforsendelser *til Forbundet* sendes ligeledes til Kassereren.

Breve, Meddelelser, Forespørgsler, Anmodninger og alle andre Sager og Forsendelser *til Forbundet* sendes til Formanden H. J. Hansen-Røjle, Røjle Enge pr. Strib. Alle Breve og Meddelelser *til Bladet* sendes som hidtil **til Redaktør Carl Westergaard,** „Tyendebladets" Kontor, Hjælmensgade 2 A, Aarhus.

Ligeledes sendes som hidtil alle Annoncer, Bestillinger paa Bladet samt Pengeforsendelser til Bladet til Redaktøren. Alle Beløb som tegnes i Aktier sendes ligeledes til Bladets Kontor.

Forretningsudvalget.

Forbundets Hovedbestyrelse

afholder Møde i „Den folkelige Forsamlingsbygning" i Fredericia, Søndag den 18. April, Kl. 3 Efterm.

Forretningsudvalget

for vort Forbund bestaar nu af Formanden *Hansen Røjle,* Kasserer *Niels Mortensen* samt Redaktør *Carl Westergaard.* De blev enstemmig valgt af den samlede Hovedbestyrelse.

Borup Afdeling

holdt Generalforsamling i Lørdags. Lovene vedtoges. Til Formand valgtes *Emil Sørensen,* Lammestrup, Borup, J. P. Nielsen, Urup, Kasserer, L. P. Rasmussen, H. Andersen, Emilie Sørensen, J. P. Jakobsen og H. Petersen, Klovsted, Sekretær. Foreningen tæller ca. 40 Medlemmer.

H. J. Hansen-Røjle

er ikke mere ansat ved „Tyendebladet". I hans Sted fungerer Fru Anna Westergaard, som træffes paa Kontoret, naar Redaktøren er fraværende.

Uge-Kronik.

—:—

Ny Bog af Skjoldborg.

I Onsdags udsendte Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag en Samling Fortællinger af *Johan Skjoldborg* under Fællestitlen „Ensomme Folk", Palle Rosenkrantz' moderne Tragedie „Antinous", der vakte ikke liden Opsigt ved Opførelsen paa den frie Scene i Februar i Aar, endvidere Verner von Heidenstam: „Svenskerne og deres Høvdinger" i dansk Oversættelse ved Oberst Rist samt Paul Bourget: „De to Søstre", oversat af Regitze Winge; det sidste Værk fremkommer i Samlingen „Moderne Verdensliteratur". „Saabys Retskrivningsordbog", der længe har været udsolgt, foreligger nu i 5te Udgave.

En Afholdssang

ønskes lavet til Afholdsorganisationerne. Der er udsat et Honorar paa 250 Kr., og der vil senere blive skrevet en Melodi til Sangen.

Tyendebladet som Annonceblad.

Undertegnede lod for et Par Uger siden indrykke en Annonce her i „Tyendebladet" om, at vi søgte Plads og føjede til, at vi vilde benytte Forbundet Kontrakter. Som Svar paa vor Annonce fik vi *mange* Tilbud, hvilket bedre end mange Ord viser, at vort Blad er et absolut 1. Kl.s Blad for Annoncer af den Art.

Julius Jensen. *P. Petersen.*
Husmandsskolen ved Odensen.

Velgørenhed.

Efter som Elendigheden forøger sig, bliver Pladsen for Velgørenheden større og større.

Særlig i de større Byer griber disse to Faktorer om sig. Der er Elendigheden jo værst og Trangen til Velgørenheden størst.

Nogen begejstret Tilhænger kan vi, der kræver lige Ret for alle, ikke være. Vi maa altid tænke, at det ikke er paa den Maade at Samfundet skal reformeres. Det er ikke Velgørenhedens Naadegaver, den klassebevidste Arbejder kræver og er begejstret for. De forlanger *Ret.*

Trods det maa vi dog lade Velgørenhedens barmhjertige Søstre øve deres Samaritan-Virksomhed blandt os. Det Arbejde er ofte mindre ligetil selv om det belønnes med Titler og Ordner m. m.

Alle Udøvere af Velgørenhed er med til at lægge Plastre paa de Saar, som det kapitalistiske Samfund har foraarsaget og som det glemmer at bringe Lægedom til. Man forstaa deraf at de Velgørende er med til at opretholde dette Samfund og maaske ogsaa vænner Arbejderne fra at *kræve Ret.*

En af de Mænd, som har oprettet og hidtil ledet en saadan Velgørenhedsforening, er den forhenværende Formand for „Forening for nødlidende Kvinder", Hr.

Journalist Marius L. Yde.

Han har i de sidste 2 Aar udført et ikke ringe Stykke Arbejde for de fattige nødlidende Kvinder i København. I den Forening spurgtes der ikke om Tro og Dit og Dat, saadan som hos Missionens ildelugtende Velgørenhedsforeninger. Det har givet den Forening stor Støtte.

Hr. Ydes Navn er i disse Dage bleven aktuel ved en Stridighed i Foreningens Ledelse, og det har bevirket, at han har nedlagt sit Hverv som Formand.

Trods alle Rivninger og Stridigheder kan vi være vis paa, at baade den Forening og alle andre vil bestaa, saa længe der er Trang til Velgørenhed. Og det vil der være til vi kommer bort fra den nuværende uretfærdige Samfundsordning.

Carl.

Smaa Historier.

Militært.

Kaptajn Hansen havde en Hundhund, der hed Nelly. En Dag, da han kom hjem, savnede han Nelly og spurgte sin Oppasser, hvor den var blevet af.

„Jeg melder, Hr. Kaptajn, Nelly er gaaet ud med en civil Hund".

Jeg vil dø i min Reee.

— Frederik den Tredjes berømte Ord — har han laant ved Joh.s Bogs 29. Kap., 18. Vers.

Afdelingen i Hjallese afholder Medlemsmøde hos Husm. Chr. Sørensen, Hjallese, Torsdag d. 22. ds.

Repræsentanten vil tale om Kongressen.

Forslag fra Bestyrelsen om Kontingentforhøjelse.

Eventuelt.

Chr. Sørensen,
p. T. Formand.

Svejstrup Afdeling holder Medlemsmøde i Svejstrup Forsamlingshus, Søndag d. 25. ds., Kl. 4.

Forhandling om Kongressen. Derefter Oplæsning.

Form.

Med et halvt Øje

kan det ses, at Tyendebladet er et godt Annonceblad. Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore tusinde Læsere ved at sende deres Annoncer til vort Blad.

Gør et Forsøg!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Forkarl søges

til 1. Maj i Lillemose pr. Jullerup. 110 Tdr. Land 4 Spand Heste. Fordringer m. m. sendes til

Hans Jørg. Hansen.

Plads søges.

En ung Karl — 17 Aar — søger Plads straks som Købmandskarl eller lignende, helst i Aarhus. Henvendelse til

Kr. Frederiksen,
Faarup, Mundelstrup St.

Enepige.

En Pige, der er flink til Madlavning og har gode Anbefalinger kan til 1ste Maj faa Plads hos Distriktslæge **Arctander,** Storehedinge.

Løn 25 Kr. mdl.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Plads søges.

En rask Karl i 25 Aars Alderen søger Plads som Forkarl straks.

Sofus Petersen,
Aaby Gammelgaard,
Aarhus.

En flink Dreng,

som bliver konfirmeret til Foraaret og som vil være behjælpelig med at passe en Kreaturbesætning, kan faa Plads 1. Maj ved Fodermester A. C. Pedersen, Braagaard pr. Braaskov St., via Horsens.

Karl søges.

Hos undertegnede kan en Karl i 18-Aars Alderen faa Plads fra Maj til November.

Kristen Fruelund,
Thorsø St.

En ung Pige

kan fra 1. Maj faa Plads ved indvendig Gerning paa Hammershøj Mejeri pr. Viborg. Henvendelse med Lønfordring til

Kr. Hyltoft.

Husholderske

søges til 1. Maj paa en mindre Bondegaard paa Fyn. Reflekterende bedes henvende sig til

Morten Klausen,
Graderup pr. Ejby.

Fodermesterelev 1. Maj.

En rask Karl med Lyst og Interesse for ovennævnte Fag søges til en Herregaard ved Præstø. Skal ikke være Røgter men malke et Hold Køer og ellers gaa Fodermesteren til Haande. Henvendelse til

H. C. Henriksen,
Engelsborg pr. Fjenneslev.
Løn 325 Kr.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Fodermester søges.

En Fodermester kan faa en god Plads med stor Løn til 1. April eller Maj, grundet paa at jeg rejser til Amerika.

Fodermester **Carl Hansen,**
V. Egesborg, Lou.

Plads søges.

af en gift Mand, 31 Aar, som Fodermester til en Besætning fra 25 til 50 Malkekøer, enten i fast Løn eller i Procenter. Vedkommende ønsker tillige frit Hus og Brænde. Anbefalinger haves.

Billet mrkt. „B. R.", tilsendes dette Blads Kontor.

En flink og ædruelig Karl,

der er vant til at køre, kan faa Plads til 1. Maj paa **Skørping Sanatorium.**

Personlig eller skriftlig Henvendelse til Forvalteren.

Fodermester søges.

Paa Grund af anden Bestemmelse kan en Fodermester faa en god Plads i mit Sted til 1. Maj. Høj Løn gives. Man bedes henvende sig til

Fodermester **Johannes Nielsen,**
Fyllested Ellegaard pr. Eiby, Fyn.

En Karl

paa 17 Aar søger Plads, helst i Horsens-Egnen.

Anton Johannes Jørgensen,
Adr.: Anders Jørgensen,
Sdr. Kastrup pr. Pindstrup St.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole,

Borris St.

5-Maaneders Landbrugskursus begynder 4. Nov. For Elever, der vil uddannes som Kontrolassistenter, varer Kursuset 6 Maaneder. Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

S. Holm.

Undervisning

i Broderier gives. Navn o. l. paasyes meget billigt af Fru **Anna Westergaard,** Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Udenbys Breve besvares.

Hindholm Højskole

pr. **Fuglebjerg.**

Karleskole Novbr.—Marts (Landbrugsundervisning ved 2 Landbrugskandidater). Pigeskole Maj—Juli (Uddannelse af Gymnastikledere, bg. 1910.)

Lau. Nielsen.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Fyns Stifts Husmandsskole

v. Odense.

Piger, som ønsker Understøttelse til Skolens Sommerkursus, bedes snarest at meddele dette til Forstander Søndergaard

Kontrolkursus i April baade for Karle og og Piger. Skoleplan sendes gratis.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Mælkeri- og Højskolen,

— Ribe. —

Kontrolassistenter og Mejerister uddannes April el. Maj—Juli.

S. H. Salling.

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Ry Folkehøjekole, Ry St.

(ved Himmelbjærget).

Pigeskolen aabnes 3die Maj.

Rasmus Bording.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forfat).

Møllerен hilste Lehnsmanden med et saa dybt, underdanigt Buk, som hans Fedme tillod, men rev i det samme sin røde, uldne Tiphue af Hovedet og gjorde derved en saa svingende Bevægelse, at Huens Kvast tegnede en lang Stribe i Vejens Sand.

„God Aften, Møller," sagde Lehnsmanden og smilte umærkeligt over Møllerens kejtede Adfærd. „Hør sig mig forsanden, har I efterkommet min Befaling og nøje vogtet paa, hvem der tidlig og silde vandrer over Vadet?"

„Ja, jeg har efterkommet Naadigherrens Bud forgangen og efter bedste Evne taget Vare paa, hvem der er gaaet over Vadet fra Solen er staaet op, til den er gaaet til Hvile," svarede Møllerен med et nyt Buk.

„Det er knapt, at det er nok," sagde Lehnsmanden. „Der maa vogtes om Natten med. Men for at raade Bod paa, at ingen sniger sig over Vadet om Natten, saa skaffer I nu i Morgen Gangstenene bort der, hvor Vadestedet er dybest, og lægger et Brædt i Stedet om Dagen, men naar det bliver mørkt, tager I det bort".

„Herefter," vedblev Lehnsmanden, skal I tage en halv Skilling lübsk for hver simpel Fodgænger, som gaar over Gangbrædtet, men er det Folk, som bærer Adelsmærke, tager I dobbelt saa meget. Og hvis der skal ulejliges dermed om Natten, da skal det pinedød koste det dobbelte."

„Eders Vilje skal blive efterkommet i Morgen," svarede Møllerен. „Men, mig Forlov, af hvad Grund lader I, strænge Herre, dette foretage? Det vil vække Folks Misfornøjelse."

„Det er mig ligegyldigt, enten Folk synes derom eller ej," sagde Lehnsmanden barsk. „Min Vilje skal efterkommes, men Grunden til mit Paabud skal I faa at vide.

For Tiden lusker her to Personer omkring i Lehnet. Den ene er en Ukvemskarl, der skal ud af mine Enemærker, og den anden bliver snart en Ildgærningsmand, hvis der ikke bliver sat en Stopper derfor; han skal, naar jeg faar ham fat, hænges i det højeste Træ, der findes i Aakjærs Skove. Den første er en af de fordrevne Munke fra fra Ring Kloster, I kender ham nok, Børge Strange, som har Tilhold et Sted oppe i Hnndslund. Han vimser stadigvæk om i Egnen med sin Kramkiste fyldt med alskens Skramlerier, men i Smug sælger han nok katolsk Koglevin og Djævelskab; han skal væk fra Egnen, og det snarligst.

Og den anden er Børsten Knud, som vi en Gang jog fra Gaard og Fæste ovre i Aalstrup, fordi han ved sin Løgn og Ondskab søgte at skamfere min ridderlige Ære og spolere mig mit gode Navn og Rygte, og som tillige havde gjort Eder svær Molest, mens I var Ridefoged paa Aakjær. Og det er kommen mig for Øre, at han rumsterer svært i Lehnets Skove, meget værre end nogen anden, og det er en forbandet Sag, thi Skarnet er nok bleven forsynet med Bøsse. Hvor han har faaet denne fra, den fattige Pjalt, kender Djævlen.

Men jeg formoder," fortsatte Peder Ebbesen, at det er min Nabo, Frillekvindens og

Aagaard Højskole

ved Kolding.

Sommerskole Maj—Juli. Skolen kan søges af Elever med Amtsunderstøttelse. Elevforeningen hjælper enkelte ubemidlede. Skoleplan sendes.

V. Brücker.

Aarhus.

M. THOMSEN,

Bogbinder,

Clemensstræde 8 — Aarhus.

Aarhus Straahatte- og Modemagasin,

Aagade 39,

har altid stort Lager i Dame- og Børnehatte til billigste Priser.

NB. Hatte moderniseres billigt. Engelske Hatte fra 2. Kr.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,

70, Søndergade 70. Telefon 2504.

Absolut Aarhus billigste Urmager.

Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.

Største Garanti.

I Signe Laursens Uhrmager-Forretning

faas Sølv-Herre- og Dame-Uhre med Garanti fra 10 Kr.

Stort Lager i Briller.

Husk: **Tangen 18, Aarhus.**

Uhre, Briller og fotografiske Artikler

købes bedst og billigst hos

N. P. Nielsen,

Brunsgade 29, Aarhus.

Telefon 1083.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Petersen,

Juveler og Guldsmed,

St. Torv 9 — Aarhus — Telef. 1436.

Køb Zithere og Danske Nodeblade

direkte hos Fabriken.

S. J. Sørensen,

Østergade 4,

Aarhus.

Raaberg Elkjær,

Nørregade 8—10:

Fotografisk Atelier.

Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Barnevogne,

nye og brugte,

sælges til billige Priser hos Stalderpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

Ryesgades Modemagasin,

Ryesgade 23.

Stort Udvalg i pyntede og upyntede **Dame- og Børnehatte** til absolut billigste Priser.

Fred. Echardts Efterf., JOSEPH ALLIN

Søndergade 23—25,

Fotografisk Atelier,

— Fine, holdbare Billeder. —

Stort Udsalg!!!

Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærreder og Bomuldstøj m. m. m.

Stort Udvalg, bedste Varer og billigste Priser!!!

Leverandør til Varelotteriet.

Anton Madsen,

Frederiksgade 6, (overfor Fiskergade), Aarhus

Abonnér paa Tyendebladet.

Bl. Annoncer.

Terslev Tyende- og Landarbejderforening

afholder ordinær Generalforsamling Søndag d. 25. April i Terslev Kro, Kl. 7½ Eftermiddag, med følgende

Dagsorden:

1. Godkendelse af Regnskabet og Virksomheden.
2. Valg af Bestyrelsesmedlemmer (Formand, Næstformand, Kasserer, 4 Bestyrelsesmedlemmer, 2 Suppleanter, 2 Revisorer).
3. Afstemning om der skal udskænkes Spiritus ved vore Møder og Sammenkomster.
4. Ordning af Agitation.
5. Eventuelt.

P. B. V.
Alfred Larsen,
Fmd.

Frederiksværk.

Tyendeforeningen Frederiksværk og Omegn afholder ordinær Generalforsamling Søndag den 25. April Kl. 8 Aften pr. i Foreningsbygningen.

Medlemskort skal forevises.

Dagsorden:

1. Virksomheden. 2. Beretning fra Kongressen. 3. Protokollen. 4. Regnskabet. 5. Udvalg til Udarbejdelsen af nye Love. 6. Agitationsudvalg. 7. Valg af Bestyrelse. 8. Eventuelt.

NB. Forslag, som ønskes behandlet paa denne Generalforsamling, maa indsendes til Formanden senes d. 22. ds

Medlemmer, som staar i Restance ud over den i Loven fastsatte Tid, maa for at undgaa Sletning indbetale det resterende senest den 20. ds. til den lokale Opkræver.

Medlemmerne bedes indtrængende om at møde alle for at gøre sig bekendt med de vedtagne Forslag fra Kongressen.

Bestyrelsen.

N. Nielsen,

Holbergsminde ved Byllerup Mølle, anbefaler sig med alt til **Skræderfaget** henhørende.

Lodsedler

til Varelotteriet faas hos

Portør **Rasmussen,**

Kauslunde.

Eiby St. Eiby St.

Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.

Reparationer udføres solidt og billigt.

NB. Symaskiner føres paa Lager.

Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.

Telefon Eiby Nr. 54.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.

Honorar efter Overenskomst.

Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.

H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Ustrib.

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseudgifter og Ophold ordre dækkede.

A. Chr. Randers,
Bendstrup, Mørke

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes af undertegnede

Paul Pedersen,
Husmandsskolen
v. Odense.

Mogens Løvenbalks Søn fra Thjele, Kongens Foged paa Lovestrup, der spiller mig dette Puds. Og Folk vil vide, at han huser Bæstet paa Kongsgaardens Enemærker, maaske i Kirkeruinen. Men havde jeg blot Lov, som jeg har Vilje og Evne, saa skulde jeg snart faa Ræven røget ud af Hulen. Men Lømlen er kommen under Ørnens Vinger, og der er det ikke let at faa ham pilket fra, thi hans Beskytter har et skarpt Næb og hvasse Kløer.

„Jeg mærker allerede, at Vildtet svinder", fortsatte Peder Ebbesen, idet Rødmen i hans Ansigt forraadte hans stigende Hæftighed, medens han knaldede med Hundepisken. „Det er tydeligt, at det er den Skarnsknægt, der stjæler og forvolder sligt. Nu har han blot at hoppe over Skellet, saa kan han uden Forhindringer nemt spolere os Vildtbanen, og det saaledes, at det let kunde forvoldr mig kongelig Majestæts Uvilje.

Under Lehnsmandens Forklaring stod Mølleren tavs og tankefuld og pillede ved sin Hue, men saa udbrød han:

„Kronedød, er det denne Fyr, der er paa Spil? Mon han ikke skulde være til at nappe?"

„Jeg mener jo," svarede Lehnsmanden, „og han skal Satan annamme mig fanges enten levende eller død, saa sandt jeg hedder Peder og er Herre til Palsgaard og Thyrestrup og Lehnsmand paa Aakjær. Og netop I, som er en af mine paalideligste Folk, har jeg udset til at fuldbyrde denne Gærning, og I kommer om til Aakjær i Morgen Aften, saa tales vi nærmere ved om denne Sag."

„Vel, det skal ske som I befaler, Naadigherre, og jeg takker Eder meget for den store Tillid, I skænker mig ringe Mand," svarede Mølleren glad. „Og jeg skal efterkomme Eders Ønsker efter bedste Evne, thi Knud og jeg har en lille Regning uopgjort endnu."

„Ja, fuldføres den Sag til min Tilfredshed, saa skal jeg, naar kongelig Majestæt kommer, mage det saa, at han til Løn derfor skænker Eder Gaard og Fæste," svarede Lehnsmanden, medens han satte sin Hest i Bevægelse ned mod Vadet og slog ud med Haanden til Afsked.

Mølleren bukkede dybt for Rytterskaren og saa den forsvinde over Vadet. Med et tilfreds Smil forføjede han sig derefter ind i Huset.

Lidt efter kom Børge Strange frem af sit Skjul i Møllen og gik skyndsomst ad Amstrup til. Møllersvenden forsvandt ind ad Mølledøren, som han stængede efter sig.

Saa blev det tyst og stille omkring Møllen, som nu laa indhyllet i en blaagraa Taage, der steg op fra Sumpen og lagde sig over Egnen som et ugennemsigtigt Slør.

7.

En natlig Scene i Lindebjærgene.

Et godt Stykke Vej vest for Ulv Kirkebakke, inde paa Aakjærs Territorium findes Syd for Tingfarten et lille bakkeformigt Landskab, som bærer Navnet Lindebjærgene.

Nu er Lindebjærgene bevokset med en frodig Granskov, men paa den Tid, da de her skildrede Begivenheder foregik, var Stedet en Barning midt i den store, vidtstrakte Skov, kun overgroet med Lyng og forkrøblet Egekrat.

En Septemberaften, otte Dage efter at det ovenfor omtalte var passeret, drog en Skare Mænd anført af Vads-Mølleren ud fra Aakjær og nordpaa over Svend Feldings eller røde Bro, langs med Ladegaardsaaens nordre Bred

Foredrag og Oplæsning
tilbydes
samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag tilbydes
om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge
(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i
Fotografier.

Storehedinge.
Cigarer og Tobakker, Cigaretter og Skraa
anbefales til billigste Priser.
C. Bormann-Christensen.

„Komet"-Cyklen.
Den bedste Cykle i vort Land
er ubestridt „Kometen".
det siger hver fornuftig Mand,
der blot én Gang har set'en

Men har han saa „Kometen" kørt,
da vil han henrykt sige:
„Ej bedre Vare er der ført
i noget andet Rige".

Mit Raad til den, der leder om
en fiks og god Maskine,
er derfor dette: „Skynd Dem, kom
og køb Dem en af mine".

Mit Lager er for Tiden stort
hvad Cykler anbelanger,
samt Lygter, bedste Kvalitet,
og prima Dæk og Slanger.
Ærb.
Jens P. Christensen,
Sierslev,
Storehedinge.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Fodtøj
repareres bedst og billigst i Frederiksberg elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,
Brunsgade 8, Aarhus. **Telefon 2262.**
Saaler og Flikker paa ½ Time.
1. Kl. Materiale. ●●● Billige Priser.

Køb Deres
Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i
Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretning,
Telefon 88. **(Aktieselskab).** **Telefon 88.**

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog lor 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,65.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,20.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Skaf os Annoncer!
Køb hos vore Averterende

„Monopol"s Herreklæder og Arbejdstøj
er det solideste og billigste af
Alt
„Monopol",
Overgade 11, Odense.

Storehedinge Cyklebørs
er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.
Ærb
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværket i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr 85Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Min **Barber & Frisørstue** anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.
Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.
(Af Jeppe Søndergaard).
Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.
Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.
Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.
Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.

ind i Skoven, der nu bærer Navnene Tyremosen og Kjærshaven.

Forsigtig og uden at vække mindste Støj vandrede de dybere og dybere ind i den tætte mørke og uvejsomme Skov.

Mølleren førte an, og de andre fulgte efter. Det gik bestandig fremad gennem Partier, hvor Understoven stod tættest, over Højene og gennem Lavninger, indtil de naaede en stor Barning i Lindebjærgene.

Her standsede de, og efter en kort Raadslagning fordelte og skjulte Mølleren Mandskabet i Buskene ved begge Sider af en langstrakt Lavning, hvis Bund var blottet for Buske, men i Stedet var bedækket med en frodig Vegetation af langt Græs og Skovplanter.

De mørke Nætters Dæmring og Efterhøstens Stilhed rugede over Egnen. De blegnede Blade paa de forkrøblede Ege skjalv og frembragte en hvislende Lyd, naar et Vindpust satte dem i Bevægelse. Trindt om i Krattet forkyndte enkelte Solsorter med deres fløjtende Aftenslag, et Vildtet havde rejst sig fra Dagslejet og nu var i Færd med at trække ud paa fri Mark.

En mat lysende Stribe i den mørke, østlige Horisont tilkendegav, at den aftagende Maane om kort Tid vilde staa op og kaste sit blege Lys over Høj og Dal.

Et Kvarterstid efter at Maanen havde hævet sig saa meget paa Himlen, at dens fulde Glans kunde lyse lidt op i den skumle Dal, kom en Mand gaaende med lette og raske Fjed henad Tingfarten, hoppede let over Jordvolden mellem Vejen og Skoven ilede derefter ind i Lindeblærgene og standsede ved Stedet, hvor Mølleren havde skjult sit medførte Mandskab.

Her satte han sig under en løvrig Egebusk, medens han lagde noget, der var indsvøbt i en gammel Lærredspose, fra sig paa Jorden Han sad et Øjeblik stille og betragtede sine Omgivelser med stor Opmærksomhed.

Solsorten slog ikke mere, den var gaaet til Ro, men oppe mellem Lindebjærgene lød et svagt Brøl som af et større Stykke Vildt, der kaldte paa Kalvene eller varskoede dem for en truende Fare.

Manden under Busken bøjede sig forover, medens han lyttede og spejdede hen i Dalen, i hvis Bund det dugvaade Græs i Maaneskinnet dannede et langt, hvidligtfarvet Bælte, afbrudt paa sine Steder af de store Træers Slagskygger.

Atter lød et dæmpet Brøl, der nu syntes nærmere ved. Manden lyttede atter et Øjeblik med spændt Opmærksomhed, hvorefter han med let og sikker Haand slog Ild i noget Svamp med sit Fyrtøj. Han lagde det brændende Fyrsvamp ved Siden af sig i Græsset, medens han ud af Lærredsposen viklede en i flere Stykker adskilt Bøsse, som han samlede med en Behændighed, der tilkendegav, at han ofte havde gjort det samme Arbejde. Derpaa hældte han Krudt paa Geværpanden og indtog sin forrige lyttende og spejdende Stilling.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 82. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 25. April 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Fattigt Haab.

Du Herregaardskarl bagved Heste og Plov,
hvad vilde Du ønske, om Du fik Lov,
hvad vilde Du eje af alt, hvad Du ved,
hvorhen og til hvad vil Du vende Dit Fjed?
Jeg spørger og ser Dig vende de Øjne blaa
mod Hytten, som Solen skinner med Kvældglans paa
— Den lille Rønne med de solgyldne Ruder.

Det ved Du var Lykken, om blot Inger var med,
og Inger vil hellere end gærne, Du ved,
thi Inger er trofast som Guld og saa god,
saa skær og saa rød som det dryppende Blod.
Du staar endnu og grunder med aaben Mund,
Smilet om Læben leger — Du svarer kun:
— Den lille Rønne med de solgyldne Ruder.

Jeg ønsker mig jo, hvad jeg ved, der er kønt,
se Ruderne lue, se Taget, hvor grønt,
om Røgen nu dansed' af Skorstenen ud
og Inger var hjemme, og hun var min Brud,
saa gik det saa let den lange og trælse Dag,
og saa jeg Hytten, vidste jeg, hvad der var bag
den lille Rønne med de solgyldne Ruder.

En Daglejerplads fik paa Gaarden jeg nok
— en Gris, en Flok Høns og en dansende Kok,
saa var jo Familien komplet — ja paa nær
at jeg fik mig en Dreng, for en Dreng fik jeg kær.
Madæsken og Stokken tog jeg hver Kvæld,
og jeg vil forbandn mig paa, at Vejen hvergang gik til
den lille Rønne med de solgyldne Ruder.

Den Hytte saa arm var alt, hvad han saa,
var hele han Længsel, hvad den pegte paa.
Jeg ynkedes dybt, men nu fatter jeg først,
at Vand kan bedst slukke den fattiges Tørst,
nu sidder jeg hen saa ene og venter paa
og længes, at selv jeg ogsaa en Gang kan faa
en lille Rønne med saa solgyldne Ruder.

Bertram Eggers.

Deltagere fra vor Kongres.

Paa billedet ses den hidtilværende Formand, Redaktør *Carl Westergaard* (1), Dirigenten, *Hansen-Røjle,* der valgtes til Formand (2), Fru *Elna Bjarnholt* (3), Landarbejder *M. Knudsen* (4), Frk. *Mikkelsen* (5), Forretningsfører *Lyngsie* talende (6), Frk *Marie Christensen* (7). Øverst mellem 1 og 3 ses *N. C. Nielsen*, Terslev Til Venstre Red. *Nørhave-Nielsen* i amtale med Fru *Westergaard.* Den gamle over Lyngsie *R. Jensen,* Hendstrup. Ved Siden af 4 ses *Dollerup*, Form. for Nr. Aaby Afdeling.

Om Kongressen i sin Helhed kan der kun siges det, at den ikke var saa god, som den kunde have været, og som vi havde ventet os.

Trods det, at vi har *fordoblet* vort Medlemsantal i det sidste Aar, var der ikke flere Repræsentanter — og maaske knap saa mange — som paa vor Aarhus-Kongres.

Aarsagen dertil er nok den, at de fleste havde for langt at rejse. Det vilde blive for dyrt for Afdelingerne eller deres Repræsentanter. Der var *for faa* Fynboer og næsten ingen Jyder. De fleste var Sjællændere.

Kongressen var derfor ikke i saa høj en Grad, som den skulde være, et Udtryk for det hele Lands unge og ældre Landarbejderes Meninger om Bevægelsen. Muligvis har det ogsaa spillet en Rolle, f. Eks. ved Valg af Hovedledelse. Om disse Valg kan der være delte Meninger. Foreløbig er der kun at haabe, at det maa gaa godt til næste Aars Kongres.

Forhaabentlig vil *alle* vore Afd. til denne Kongres sende fuld Repræsentation. Der er jo ikke saa langt af rejse særlig for Jyder og Fynboer, da Kongressen jo skal afholdes i Odense. Stiger Medlemsantallet saa stærkt som i det sidste Aar— og det har vi vel Lov at haabe — kan vi vente os 150—175 Repræsentanter, trods det, at der nu kun maa møde 1 af hver paabegyndt 40 Medlemmer.

— Alle Repræsentanterne paa vor Kongres udviste en umiskendelig Dygtighed, ligesom Forhandlingerne altid var præget af Ro og Orden. Det bevirkede, at det var en Nydelse at overvære Kongressen.

Bladudtalelser
om vor Kongres.

—:—

Antagelig kan det fornøje vore mange Læsere at høre, hvad Bladene skriver om vor Kongres. Her er forskellige Uddrag:

I Middagsposten

skriver Chefredaktøren:

Torsdag og Fredag holdt „Tyendeforbundet" altsaa Kongres i Rømersgade.

„Middagsposten", der altid ønsker at have Føling med det, som bærer Fremtiden i sig, var det eneste københavnske Blad, der i Onsdags hilste Kongressen Velkommen. Selv „Social-Demokraten" sov over sig og glemte at erindre om Tyenderepræsentanternes Ankomst.

Uden Gnist af Satire kan man med Tilfredshed notere, at Socialdemokratiet synes at være klar over, at det har en stor Mission blandt den sjette Stand!

Og det er godt det samme, thi Partiet er det eneste, som ejer Magt og Midler til at underbygge denne spirende Bevægelse og give det Rygstød, som den visselig fortjener.

Iøvrigt var disse Tjenestekarles og Tjenestepigers Forhandlinger prægede af en saadan Ro og nøgtern Klarhed, at man hele Tiden sad og skammede sig paa sin Tids og sit Lands Vegne, naar man erindrede, at der endnu eksisterer en Tyendelov. Ganske som en Lov mod Automobiler, til Rotters Uryddelse osv. osv.

Tyendeloven er en Skamplet. Den maa ud af dansk Ret snarest muligt.

Og den kommer det ogsaa.

Men hvis man tror, at det er Forsørgelsesanstalten i Fredericiagade, der besørges det, tager man fejl! *Nej, Tyendet besørger det selv!*

Lad saa Bondemajoriteten stille sig nok saa bredbenet skrævende imod Lovens Afskaffelse, den forsvinder alligevel.

Og det fremgik i Gaar af Forhandlingerne hvordan. Sagen er den, at Forbundet meget klogt og virksomt lægger al Kraft paa at faa oprettet særlige Kontrakter i ethvert Tyendeforhold!

Det er netop Vejen!

Gennemført vil det sige, at Loven er overflødiggjort — og saa forsvinder den. Men heller ikke før!

Saa vist som aldrig nogen ny Lov blev gennemført, førend den var knæsat i det praktiske Liv, saa vist som nogen gammel, slet Lov aldrig blev visket ud, førend selve Livet længst havde smidt den paa Lossepladsen!

Tanken om Kontrakterne var den værdifuldeste i de to Dages iøvrigt baade alvorlige og betydende Forhandlinger. Alene igennem dens Gennemførelse sikrer Tyendeforbundet sig Ret til alle frihedselskende Menneskers varmeste Sympati.

Jeg ønsker Tjenestefolkene til Lykke med den overstaaede Kongres i Danmarks Hovedstad, og jeg udtaler Haabet om et fortsat godt og sundt Arbejde i nøje Tilslutning til Arbejderbevægelsen.

A. Henry Heimann.

„Kristeligt Dagblad":

Under saare liden Opmærksomhed fra Pressens Side er der i Forgaars og i Gaar afholdt en af de ejendommeligste Kongresser, der sikkert nogen Sinde har fundet Sted her i Byen, idet en Forsamling af Tjenestekarle, Tjenestepiger og enkelte Landarbejdere — ialt ca. 60 i Tallet — fra Landets forskellige Egne har været samlet i Rømersgade for at drøfte deres Stilling i Samfundet og specielt deres Organisations Tarv.

Med Udtrykket „ejendommeligt" sigter vi ikke saa meget til de Former, hvorunder Kongressen fandt Sted, og den Foragt for Mødetider og fastsat Dagsorden, som fra først til sidst karakteriserede Forsamlingens Ledelse, men meget mere til det Særsyn, Forsamlingen i sig selv frembød.

Det er ikke første Gang, „Tyende- og Landarbejderforbundet" holder Kongres, der har de to foregaaende Aar været holdt lignende Stævner ude i Provinserne, og den lille Kreds af knapt et halvt Dusin unge, radikale og for Organisation begejstrede, unge Mænd har i Løbet af 3 Aar faaet dannet et Landsforbund paa ca. 60 Afdelinger med ca. 4000 Medlemmer Landet over.

Under Beretningen udtalte Formanden, Carl Westergaard, der tillige er Kasserer og Redaktør af „Tyendebladet", sig meget hvast baade om Husmandsbevægelsen og om de større Jordbesiddere — de sidste forfulgte nok Organisationen „som Pesten" — fremdeles at de grundtvigske Bønder var mest forbitrede paa Tyendeforbundet, og at de grundtvigske Højskoler havde „spillet grundig Fallit som sociale Reformatorer" osv.

Alligevel havde Tyendeforbundet opnaaet Indflydelse, ikke mindst ved at være bleven hørt af Tyendekommissionen og derigennem havde opnaaet et fuldt ud tilfredsstillende Tyendelovforslag.

Der er næppe Tvivl om, at den nærmeste Fremtid vil bringe yderligere Tilslutning til denne Organisation, og det var da at ønske, at Lederne maatte forstaa den Kunst at faa Medlemmerne af Organisationen til i ligesaa fuldt Maal at gøre deres Pligt, som de synes at være parat til at kræve deres Ret. Saa kan der maaske komme noget godt ud af Bevægelsen i Retning af at højne Tyendets Niveau.

Fra Slagmarken.

—:—

Sejren er vunden!

Med Glæde har jeg i „Tyendebladet" set, at Tyendekommissionen er gaaet ind paa vore Krav. Det er en stor Sejr, vi der har vundet. Og, som vor gode Redaktør skriver, vel vil vi faa en ny Lov, men en *god* Beskyttelseslov. Ja, i Sandhed, vi har vundet en stor Sejr. Et sandt Ord er det gamle Ordsprog, som siger: *Enighed gør stærk.*

Der er mange, som har sagt, naar jeg har talt til dem om Tyendebevægelsen: „Ja" — siger de — „den kan være meget god, men jeg tror ikke den kan udrette noget". Det er jo da noget Vrøvl at komme med; det er netop den, der kan føre til Sejr, det har vi jo nu faaet Bevis for, og jeg skal heller ikke glemme at fortælle det til dem, der endnu ikke har faaet Øjnene op for vor gode Sag; thi vi maa jo have alle med, at vi kan vinde flere store Sejre.

E. Henriksen,
Fodermester, Faxe.

Fra det virkelige Liv.

Jeg kom forleden Dag tilfældig en Tur til Herregaarden „Søndergaarde", som hører under Erholm. Dag jeg var inde i Salden, blev jeg selvfølgelig nysgerrig efter at se, om der fandtes Karlekamre i dens Nærhed. Og jeg maa tilstaa, her saa jeg noget, som jeg aldrig før har set, ja, end ikke troet kunde være muligt. En Dør førte fra Stalden ind i et Rum eller Hummer, hvor der hang gammelt Seletøj og andet Skrammel. Her var der henne i Baggrunden spredt lidt Halm, og en Bjælke lagt tværs over „Gulvet", om jeg tør kalde det saaledes, for at holde lidt sammen paa den. Og her var redt et Leje af gamle Sække, en Vogn-Presenning, et Hestedækken og et Lagen, om hvis Kulør jeg ikke vil udtale mig.

Jeg spurgte en af Eleverne, om der boede nogen der.

„Ja," svarede han, „det er en Daglejer, som kom hertil for 14 Dage siden. Der var ingen andre Steder Plads til ham, og saa mente Forvalteren, han godt kunde ligge der foreløbig."

Jeg undrede mig saare, at man vilde byde et Menneske et sligt Opholdssted, men ogsaa over at en Arbejder vilde tage imod det. En anden Dør førte ind til Staldkarlens Kammer, hvor Murstenene, hvoraf Gulvet var, ikke ret vidste om de skulde staa paa Kant eller vende Enden opad. Værelset var ikke stort, og tillige forsynet med Jernvindue. Det skal dog bemærkes, at der var nogenlunde gore Sengeklæder i Sengen. Elevkamrene fandtes ikke ved Stalden, men er dog forsynede med de uundværlige Jernvinduer, men der var dog Bræddegulv.

Lad mig lige give en Beskrivelse af deres *Ostekammer,* som ogsaa findes ved Stalden, rimeligvis et gammelt Sele eller Materialkammer, som paa Grund af grumme Pladsmangel i en Fart var lavet om. Der laa Ostene stablet op imellem Bundter af afskaarne Hestehaar og mange andre Oldsager, men det var jo rigtignok heller ikke den Slags Ost, som Herskabet spiser af, men den havde vel ogsaa blevet dem for krydret i Lugten, hvis den skulde være lagret der, men til Folkene gjorde det ingenting.

Med Hensyn til Kamrene er det en fuldstændig Modsætning til dem som findes paa „Külshøj", ogsaa under Erholm, som vi nok husker, Adolf Skouboe fremdrog sidste Sommer, saa Fejlen maa vidst nærmest søges hos Forvalteren.

Hans Madsen Andersen.

En Røverhistorie.

Det er et løjerligt Postvæsen, vi har her ved Ry St. Nu ved sidste Kvartalskifte var der flere, som bestilte vort Blad i god Tid ved Posten; men hvad sker: Dagen efter kommer Posten tilbage med Pengene og 6 Øre i Renter for at have haft dem en Dag. Ja, det synes maaske løjerligt, men alligevel er det sandt, og tillige med den Besked, at Vedkommende ikke kunde faa Tyendebladet, da det vist var gaaet „fallit". De skulde hellere have sagt, at det gik formeget, for jeg synes efter den Fremgangsmaade fra Postvæsenets Side over for vort Blad kunde tyde paa, at det vil prøve paa at hæmme dets Udbredelse, men det skal ikke lykkes for nogen at stoppe vort Blad. Nej, lad os holde det alle som en, for at vor Sag kan faa en saa god og stor Udbredelse som mulig; derved støtter vi os selv og viser vore Modstandere, at vi ikke er gaaet fallit, som Postmesteren ved Ry St. mener.

Anders Sørensen,
Nygaarde.

Ugens Historie.

Forleden holdt en Tilhører i Folketinget, Hr. V. T. Holst, følgende Tale: Nu først en lille Tale, men en god Tale, af mig: „Ned med Gøglerne! Ned med Dummeho'derne! Ned med Kanonmændene! Frem med Socialismen!„

— Denne „Tale" beskrives paa følgende Maade af Satyr i „Middagsposten":

I Folketingets stille Sal
en mægtig Stemme lød:
Jeg ønsker hver en Fæstningsidiot en snarlig Død.
Bestyrtelse blandt Thingmænd, Publikum og Referenter
— det var jo ikke Klang fra J. C. Christensens Tangenter!

Til Læserne!

—:—

Ved Kvartalsskiftet er det vanskeligt at undgaa, at det første Numer kommer et Par Dage for sent. Den Smule Uorden medfører ofte at nogle Læsere ikke faar det første Numer i Kvartalet.

Det første Nr. i dette Kvartal var *Nr. 79 A* for *4. April*. Skulde nogle Læsere savne dette eller det efterfølgende — Nr. 80 — bedes de snarest *klage skriftlig til Posten*. Skriv *Navn* og *Adresse* samt *Nr.* og *Dato* paa det manglende Blad op paa en Seddel og giv den til Posten. Saa skaffer han straks Bladet. *Det skal han nemlig!*

Hjælper det ikke — men det gør det nok — saa skriv et Ord til Kontoret, saa skal vi straks sende det manglende samtidig med at vi retter alle Fejl.

Altsaa: *Husk at klage!*

Red.

Vor Kongres.

—o—

Et kort Referat af den sidste Dags Forhandlinger.

—

Dagen indledes med, at Lovudvalget fremsatte de forskellige Fællesforslag, som blev omtalt i sidste Uge.

Frokost-Pause.

Folketingsmand Stauning bød paa Socialdemokratisk Forbunds Vegne Kongressens Medlemmer Velkommen. Det er Eder, som skal rejse Standen. I har længe nok bøjet Ryggen under Trældommens Aag; nu er I i Gang med at bryde igennem Tyranniet og hæve Standen op til lysere Vilkaar. Fortsæt paa denne Vej, og I vil i os altid finde gode Kammerater, der er parate til at staa Eder bi. (Stærkt Bifald og Leveraab).

Carl Westergaard: Den Modtagelse, vi har faaet af Kammeraterne i København, er et Bevis paa, at Byens og Landets Arbejdere gaar Haand i Haand med hinanden (Bifald).

Folketingsmand Sabroe skildrede, under hvilke Besværligheder en ung Mand var blevet helbredet for en Talelidelse. Lægedommen for det store arbejdende Folk er Socialismen. (Stærkt Bifald).

Niels Chr. Nielsen, Terslev, talte for det danske Socialdemokrati, og udtalte, at Tyendebevægelsen er den, der skal bringe Socialismen frem paa Landet. Det er Vejen til at socialisere det hele Samfund (Stærkt Bifald).

Frk. Caroline Mikkelsen bad Repræsentanterne virke for, at Tjenestepigerne paa Landet kom med i Bevægelsen. Hun sluttede med at udbringe et Leve for, at Tyendeloven maa blive ryddet af Vejen (Hurra!).

Hansen-Røjle, Redaktør *Hansen-Hækkerup, N. Mortensen, Malm, A. C. Randers* og *Fru Bjarnholt* holdt begejstrede Taler for Arbejderbevægelsen, og Leveraab for Socialismen hilstes med stærke Hurra.

Mellem Talerne blev der afsunget Arbejdersange.

„Tyendebladet" — „Arbejderbladet".

Til dette Punkt var der stillet Forslag om at forandre Bladets Navn fra „Tyendebladet" til „Arbejderbladet".

Carl Westergaard motiverede Grunden til Forslagets Fremkomst og hævdede, at Forandringen vilde bevirke, at Bladet vilde faa større Fremgang.

En Række Talere havde Ordet for og imod. Ved Afstemningen vedtoges med 22 St. mod 16 at forandre Navnet, saaledes at det i Fremtiden kom til at hedde „Arbejderbladet".

Desuden havde 5 Aktionærer stemt skriftlig for Forslaget. I Virkeligheden blev Forslaget altsaa vedtaget med 27 St. mod 16.

Forretningsfører Lyngsie taler.

Om Emnet: *Fagbevægelsen* holdt Hr. Lyngsie et særdeles glimrende Foredrag. Vi siger ikke for meget, naar vi hævder, at det er et af de bedste og mest velformede, indholdsrige og velholdte Foredrag vore Repræsentanter endnu har haft Lejlighed til at høre. Flere udtalte ogsaa et Ønske om at faa Hr. Lyngsie ud i vore Afdelinger som Taler — f. Eks. ved vore Stævner til Sommer.

Hr. Lyngsie skildrede bl. a. hvad den organiserede Arbejder havde opnaaet i Kraft af Organisationen. Naar Modstandere har hævdet at Organisationen er en Ulykke for Arbejderne, saa viser Historien os, at de fortæller Usandhed; thi de ældste og stærkeste Organisationer har vidst at skaffe sig de bedste Livsvilkaar for sine Medlemmer.

Arbejdsgiverne har slaaet sig selv paa Munden ved at organisere sig for at modarbejde Arbejdernes berettigede Krav.

Paa Landet er Organisationen nødvendig, thi hvem har ikke oplevet at se det sørgelige Syn, at en fattig Kvinde med smaa Børn hængende ved Kjolen gaa bag efter Mandens Kiste til Kirkegaarden, hvor han sænkes i en altfor tidlig Grav. Død paa Grund af altfor meget Slid og altfor lidt Udbytte af sit Arbejde.

Med stor Styrke hævdede han, at saafremt Landarbejderen og Tyendet skal naa frem til lysere Livsvilkaar, saa maa de staa sammen med Landets øvrige organiserede Arbejdere.

Erfaringen fra hans egen Organisation havde belært ham om, at det var den eneste rette Vej.

Tyendeforbundet maa tage sig i Agt for at paatage sig større Opgaver end det er i Stand til at magte.

Der er en rig Mark at arbejde paa for Tyendet, og naar De tager Opgaven op med den Kærlighed, der skal til, saa vil vi, der er ældre, støtte Jer med Raad og Daad (Stærkt Bifald).

Carl Westergaard rettede en varm Tak til Lyngsie, som er den Mand, der havde været udsat for de mest giftige Angreb fra Modstandernes Side, fordi han havde skaffet den mest undertrykte Klasse bedre Levevilkaar. Lad os raabe et Leve for Lyngsie! (Stærke Hurraraab).

Bladets Virksomhed.

Om dette Emne indledede Redaktør Carl Westergaard med at gøre en Oversigt over Bladets Stilling i det forløbne Aar.

Han udtalte til Slut Haabet om, at Organisationen i den kommende Tid vilde sætte noget ind paa at skaffe Bladet større Udbredelse og større Indtægter. Bladet er vor Livsnerve. Hvor det kommer bliver der Liv og Røre, og der har Bevægelsen god Fremgang.

I den efterfølgende Diskussion blev Bladet angrebet af forskellige, særlig P. Stegenborg, A. C. Randers, Chr. Christiansen, Ringsted, og Niels Mortensen.

Indlederen, Red. Westergaard, svarede: Jeg har flere Gange i Bladet opfordret Holderne til at sige deres Mening om Bladet og give gode Raad, men dem, der i Dag har angrebet, har aldrig sagt noget. Det har været deres Pligt. Naar jeg i Vinter privat har spurgt dem om, hvad de syntes om Bladet, har de altid sagt: Det er meget godt.

A. C. Randers gjorde gældende, at her var det den rette Plads at kritisere.

Kontraktspørgsmaalet.

Efter at *L. Malm* havde indledet og *F. K. Madsen* paa Opfordring havde holdt Foredrag om dette Punkt, vedtoges følgende af *Laur. Madsen,* Nørre Lyndelse, stillet Resolution:

„Kongressen udtaler, at Forbundets Medlemmer i saa stor Udstrækning som muligt søger at indføre Kontrakterne, og tillige tilraades det ved offentlige Møder at drøfte Kontrakternes Betydning for derved at gøre Udenforstaaende bekendt med disses Indhold".

Agitationen.

Efter en kort Debat vedtoges følgende Resolution:

„Det anbefales at danne Kredsforeninger i saa stor Udstrækning som muligt, da man derved lettere kan foranstalte Agitationsforedrag og lignende. Ligeledes henstilles det til Kredsbestyrelsen særlig at tage sig af den faglige Bevægelse, eventuelt oprette nye Afdelinger og udbrede Forbundets Organ samt faa indført Arbejdskontrakter".

Valg af Redaktør og Hovedbestyrelse.

Til *Redaktør* valgtes med Akklamation *Carl Westergaard,* Aarhus.

Til *Hovedbestyrelsen* valgtes: Carl Westergaard, Elna Bjarnholt, Roskilde, J. K. Johansen, L. Malm, Amager, N. Mortensen, Gedsted, J. Wintherby, St. Hedinge, Niels Chr. Nielsen, Terslev, Laur. Madsen, Nørre Lyndelse, Marius Olsen, Viborg, og Alfred Hansen, Ejby.

Til *Suppleanter* valgtes N. K. Nielsen, Odense, og Juul Christensen, Ringsted.

Til *Kontrolkomité* valgtes: A. F. Bjarnholt, Johs. K. Johansen og A. C. Randers.

Til *Revisorer* valgtes: A. P. Bjarnholt, A. C. Randers og Ole Larsen, Tanderup.

Til *Næstformand* valgtes Cyklehandler Alfred Hansen, Ejby.

Til *Kasserer* valgtes N. Mortensen, Gedsted.

Til *Forbundsformand* valgtes for det kommende Aar H. J. Hansen-Røjle med 20 St. Carl Westergaard, der har været Formand siden Forbundet blev stiftet for 3 Aar siden, fik kun 19 St.

Kongressens Afslutning.

Alb. Hanson fra Sverig takkede for de to Dages Samvær, og bad de danske Kammerater om at fortsætte det paabegyndte Arbejde.

Fru *Olivia Nielsen:* Maa ogsaa jeg takke Kongressen for de to Dage, i hvilke jeg har været Eders Gæst. Med stor Interesse har jeg fulgt de førte Forhandlinger. Som Repræsentant for det store kvindelige Arbejderforbund beder jeg Eder bringe de københavnske Kvinders Hilsen ud paa Landet, og sig til Kvinderne derude, at vi venter snart at se dem i vor Organisationer.

Dirigenten sluttede derpaa Kongressen med en Tak for den gæstfrie Modtagelse og udbragte et Leve for et godt Forhold mellem de københavnske Arbejdere og Tyendeforbundet.

Næste Kongres afholdes i *Odense* — efter Forslag fra Carl Westergaard. N. Mortensen foreslog Fredericia. Dette Forslag fik 1 St.

Den social-literære Aftenunderholdning.

Efter at en Sang var afsungen, holdt Forfatteren *Joh. Skjoldborg* et udmærket Foredrag om Personlighed. (Langvarigt Bifald).

Red. Carl Westergaard bragte Forfatteren en varm Tak for det udmærkede Foredrag. Det var netop saadanne Ord, vi kunde trænge for at faa med os ud paa Landet, hvor en kvalm Katekismus-Luft slog os i Møde overalt.

Fru Bjarnholt fremsagde derefter et Par Digte af hendes Mand.

Forsamlingen sang under stor Begejstring adskillige Arbejdersange, og der herskede i det hele en udmærket Stemning.

En værre Historie.

—o—

Ved sidste Kvartalskifte fortalte samtlige Postbude til vore Læsere, at „Tyendebladet" var gaaet ind og derfor kunde de ikke mere modtage Bestilling paa det. Flere kom igen med Pengene, de havde faaet og nægtede at modtage dem paany. Hvor Postbudene har faaet den Historie fra, ved vi ikke. Derimod ved vi, at den er usand og at den har skadet os overmaade, da flere Holdere ikke har tegnet sig paany! Vi beder vore Venner sige til vore gamle Holdere, at vi lever endnu trods Postvæsenets Protest.

De 6 Øre, Posten har udbetalt nogle af vore Holdere, er fordi vi kun har leveret 12 Nr. i dette Kvartal. Vi slog jo 2 Nr. sammen ved Jul og Nytaar og 1. Nr. af Januar Kvartal kom først d. 10. Januar. Dette til Oplysning for Læserne!

Red.

Foraarstanker.

—:—

Det er Foraar! Haabets gyldne Tid! Himlen er høj og klar, Solen skinner og Fuglene synger med Sommerlængsel i Stemmen deres muntre Sange. Udenfor i Haven staar Krokushovederne og ler i deres endnu ikke knækkede Overmod, medens den jomfruelige Vintergæk i bange Anelser bøjer sit hvide Hoved under den lunefulde Aprilsols Straaler. Jeg sidder ved Vinduet og ser ud i den frie Natur.

Jeg er lige hjemkommen fra Aarhus, — jeg er fra den store Bys Larm og Tummel pludselig kommen ud i Stilheden og Ensomhedens dragende Egne.

Her er smukt, her bliver man atter sig selv, — — atter Menneske.

Og for en Hjemmefødning betyder dette jo saa uhyre meget.

Men alligevel er jeg ikke rigtig tilfreds, — alligevel er det, som om noget drog mig tilbage imod Byen og Menneskene og Larmen.

Hvad er det da?

Ja, kære Kammerater og Standsfæller, det skal jeg nu fortælle jer lige med det samme.

Det som bevirker, at jeg atter faar Udfartslængsler, det som trækker og drager i mig, — det er mit gamle Hjertebarn „Tyendebladet".

Min gamle og dog evig unge Øjesten, som jeg fremfor alt andet har faaet Begejstring og Kærlighed til.

Det er smukt at leve i en stor Tid!

Især naar de store Tanker fødes og fremspirrer, naar forurettede og forhaanede vaagner og rejser sig til Kamp mod Uret og Trældom.

Og det er smukt at se de mange vrede Blikke og høre de opildnende Kampfanfarer.

Og allersmukkest er det at se, naar Kampen begynder, naar den første Mand gaar frem fra Rækkerne og derved bevirker, at alle de andre pludselig rejser Hovedet og bliver vaagne.

Ja, denne Mand maa være en Helt, thi han har bevirket, at en hel Samfundsklasses første Frihedslængsler blev bragt til Udfoldelse, at de kom til at spire og bære Frugter.

Ja, — han fortjener Tak for den første Tørn og for det ypperlige Vaaben eller Kampmiddel, som han midt i Kampen var med til at lave.

Dette Middel er, — jeg har vist sagt det én Gang — *vort Blad.*

Ja, denne Proletarunge er jo snart bleven ret velvoksen og kan nu ret godt gaa ene.

Og det maa og skal den stadig blive ved med!

For eller gaar det galt, ellers bliver vi smækket over Ende, rent ud sagt.

Kan I ikke se, Kammerater, alt det store og betydningsfulde, som dette Hjertebarn er Skyld i, alt dette, som det med saa glimrende afgjort Held, med saa dødsforagtende en „Gaa-paa-Iver", hidtil har kæmpet for? —

Pladsen og Tiden i Dag er for knap, ellers skulde jeg nok udførligt have gjort Forsøg paa at fortælle Eder det altsammen.

Kun dette:

I Dag tæller vi ialt ca. 4,000 Medlemmer her i Landet, vore Kontrakter er spredt ud overalt i Landet, vor Sangbog vil snart ogsaa gaa sin Sejrsgang, mange Steder her i Landet har det vist sig at være muligt at forkorte Arbejdstiden og hæve Lønnen, — mange skandaløse og brutale Misgreb og Overfald er bleven uforfærdet og kraftigt paatalt, vore mange Idéer og Tanker er til gensidig Gavn og Forstaaelse bleven fremsat og udvekslede i vort Blads Spalter, — og til syvende og sidst: Vor Menneskeret er ved at blive respekteret, den er ved at blive anerkendt i vore Modstanderes Bevidsthed.

Alt dette, Kammerater, har vi indtil nu naaet, — og det har vort Blad Hovedæren for.

Og derfor: Tak, mit Hjertebarn, for din Daad hidtil, — Tak for de Øjeblikke, da Du i den dagklare Morgenstund med glødende Øjne tugtede og revsede Urettens og Lumskhedens Mænd med din blanke, lynende og sviende Klinge. — —

Tak for i Vinter, for de Dage, som jeg aldrig *vil* eller *kan* glemme.

Og derfor Kammerater rundt omkring i Landet:

Hører I Kampfællernes høje, vækkende Skingren, — ser I ikke gennem de uklare Taageskyer, at den ny Tids Sol er i Færd med at bryde frem?

Vaagn op og gaa med ud i Dagen til Kamp for Ret og Frihed!

H. J. Hansen-Røjle.

Hovedbestyrelsesmøde.

—:—

En Landsagitation for Tyendebladet.

—

I Søndags holdt den nyvalgte Hovedbestyrelse Møde i Fredericia, hvor flere vigtige Forslag blev behandlet, bl. a. Sarmarbejde mellem en Højskole og vort Forbund, Udgivelse af en Pjece om vor Bevægelse (af Red. Westergaard), en anden Pjece om os og Afholdssagen (af Formanden) m. m.

Desuden fik Forretningsudvalget Bemyndigelse til at udarbejde et *Aktiebrev,* som skal forsendes til de Aktionærer, som ingen har faaet sendt grundet paa, at Forbundet intet Aktiebrev ejede.

Det vedtoges endvidere, at Forbundet skal iscenesætte en Landsagitation for „Tyendebladet"! Et Opraab om Aktietegning og Udbredelse af Bladet vil i nær Fremtid blive udsendt til vore Organisationer fra Formanden.

Opkrævningerne
paa
Tyendebladet

begynder vi at udsende i disse Dage. De fleste vil antagelig først komme efter 1. Maj.

Vi haaber, at alle vore Holdere, som ikke har afsagt Bladet, alle som en betaler vor Opkrævning paa Bladet. Det er jo kun 75 Øre + Porto 15, ialt 90.

Husk at betale! Red.

Vor Virksomhed i de forløbne Aar.

—o—

Et Foredrag paa vor Kongres i Paasken af vort Forbunds gamle Formand, Redaktør Carl Westergaard, Aarhus.

Det unge Grantræ paa Heden.

Det hændte, at jeg for nogle Aar siden stod ude paa den golde Hede, hvor Stormen river saa fælt i alt, og saa en Husmand var i Færd hed at plante nogleunge Grantræer. De skulde vokse ap og siden give Ly og Læ. — De saa saa klejne og spæde ud, disse unge Graner, og jeg spurgte mig selv: Men kan det nytte med denne planten? Mon de ikke snart kvæles af den haarde Blæst og det barske Klima.

Men det gik godt!

Nu, faa Aar efter, staar disse Træer og giver herlig Ly for Smaamandens Hjem og beskærmer det; og de staar der som et Symbol paa, at Sejghed ikke kan overvindes!

Og hvorledes kan det gaa til?

Jo — disse Træer var *hærdet til Modstand* igennem Tiderne!

Vor Bevægelse.

Det er med vor Bevægelse som med disse Træer paa den vilde og øde Hede. Da vi begyndte, kunde der ogsaa med god Grund tvivles om, om denne *svage* Bevægelse, som var rejst af nogle faa unge Mænd, kunde klare sig i Kampen. Men det gik, og det gik, fordi disse unge Mænd havde samme Egenskaber som Grantræet: De var *hærdede,* og derfor kunde den unge Bevægelse trodse alle Storme. Vore Slægters haarde Kamp for Brødet, havde gennem Tiderne givet Bevægelsens Mænd en uovervindelig Sejghed, som var dem til umaadelig Gavn.

Hvorfor ikke før?

Der kunde spørges: Hvorfor er denne Bevægelse ikke kommen før? Der har jo i mange Aar været Plads til en saadan.

Grundene dertil er flere. For det første har Smaafolk paa Landet *hidtil* manglet *social Forstaaelse* og *almen Oplysning.* Det har holdt dem ned. Desuden rejste de bedste og klogeste altid bort fra Landarbejdet, og der var ingen til at tage Arbejdet op. Nogle — de bedste — er kommen til Læsning, ofte hjulpet af en Præst eller Velhaver, og har faaet en Smule Eksamen og en Plads ved en offentlig Virksomhed. Andre — de mest *utilfredse* — er rejst til Byerne, fordi det der forhen har været lettere at bryde sig en Bane. Atter andre — de mest fremsynede — er rejst til Amerika. De har tænkt: Hellere omkomme i Kampen for Tilværelsen ude i den store Verden, end slide sig ihjel paa en Bondes Mark herhjemme. Og saa er de rejst!

Det er forbi!

Nu begynder ogsaa Smaafolk paa Landet at faa social Forstaaelse, efter som Oplysningen breder sig. Tilstrømningen til Byerne sagtnes. De dygtige Landarbejdere bliver paa Landet og rejser Organisationsbevægelsen!

Nu er vi naaet saa vidt ude paa Landet, at vi kan oprette en Afdeling i hvert Sogn, hvor vi kan overkomme at faa afholdt et Agitationsmøde.

Saa langt er vi nu kommen!

Saa vidt er Udviklingen naaet!

Og det er glædeligt!

Bevægelsens Historie.

I denne Tid er vor Bevægelse 3 Aar gammel. Nogen egenlig Fødselsdag kendes ikke. Vi var faa — kun godt ½ Dusin — da vi be-

gyndte. Men det gik dog. Vi havde nemlig et Par Fordele frem for andre. Vi var *unge*, og det at være ung betyder at have *Mod* og *Begejstring*. Havde vi været ældre og bedre faaet lært Livets Modgang og Bryderier, saa havde vi vist ikke vovet den Begyndelse.

Men vi var *unge*, og vi havde *Mod* og *Begejstring*. Og det blev vor Støttestav i den første og vanskelige Tid.

Vi blev stadig flere og flere, fik stadig nye Forbindelser med nye Mænd i nye Egne af Landet. Der var Fremgang.

Saa fik vi en enkelt Afdeling, flere og flere, siden en 7—8 Stykker.

¾ Aar efter Begyndelsen holdt vi vor *første* Kongres i Odense. Det var i Fastelavn 1907. Da var vor Skare bleven til 300 Mand, og der var mødt ca. 20 Repræsentanter.

Vi gennemgik en Dagsorden paa 20 Punkter og vedtog bl. a. at udgive et Blad. Vi følte det nemlig som en Umulighed at undvære et Organ.

Tyendebladets Start!

½ Aar efter lykkedes det os at faa skrabet saa mange Penge sammen, at vi kunde starte Bladet.

Modtagelsen, det fik, var overmaade varm. Arbejderne glædede sig og skaffede det Udbredelse. De Store rasede og skaffede det Processer i lange Baner.

Alt det har gavnet!

En Gaardmand, Niels Hougaard, forlanger 2000 Kr. for en Artikel af mig og en Amager-Bonde forlanger 1000 Kr. for en Artikel af vor Kammerat H. P. Hansen.

Det maa være gode Artikler!

Mange Vanskeligheder.

Da vi begyndte vort Agitationsarbejde, var det ingenlunde rart at være med. Der var ingen til at betale Rejser m. m. Vilde vi nogen Steder, maatte vi selv betale eller gaa. At sætte Uret paa Laanekontoret for at faa Mad, og spedsere en halv Snes Mil forat naa hjem igen, hørte til Dagens Orden. Det hjalp, at vil altid kunde træffe gode Kammerater ,som ikke var bange for at give baade Mad og Logi og Penge til Rejse.

Vor Bevægelse er bygget op ved personlige Ofre og derfor staar den saa sikker. Intet formaar at ortrænge den!

Vor 2. Kongres og vor 3.

Godt et Aar efter vor 1. Kongres i Odense, afholdt vi vor 2. Kongres i Aarhus, nemlig sidste Aar i Paaske.

At vor Bevægelse var gaaet stærk fremad i den forløbne Tid, ses bedst deraf, at der mødte 70 Repræsentanter for 2000 Medlemmer i 30 Afdelinger.

I det sidste Aar er Medlemsantallet fordoblet og det samme var Afdelingernes Antal.

Vi har nu i vort Forbund ca. 4000 Medlemmer fordelt i 60 Afdelinger. Næste Aar har vi sikkert 120 Afdelinger og over 8000 Medlemmer, og om kort Tid vil de 100,000 være naaet!

Rom blev ikke bygget . . .

Selv om alt ikke naaet med det samme, selv om der ofte kan spores Træghed og Sløvhed, og selv om Bevægelsen *enkelte Steder* kan gaa en Smule tilbage, saa skal vi dog ikke blive trætte og give op. Vi véd, at vi vil sejre — om kortere eller længere Tid. — Rom blev ikke bygget paa en Dag. — Og danske Landarbejdere lader sig heller ikke organisere paa en Dag, og som Følge deraf kan Maalet heller ikke naaet paa en Dag. Trods det vil vi dog for hvre Dag, der gaar, vinde en Sejr, og disse Sejre vil blive større og større, eftersom vor Bevægelse vokser. Derfor gælder det om at hænge i, alle som én!

(Sluttes.)

Skal Du flytte?

Skal Du rejse 1. Maj, bedes Du huske at flytte Bladet med Dig. Giv Posten D i n n y e A d r. og bed ham flytte Bladet dertil, saa gør han det straks! Kommer det ikke, saa klag til os.

Red.

Vor Bevægelse.

—:—

Betal Kontingentet!

Vore Afdelinger, som skylder Kontingent til Forbundet, anmodes venligst om *snarest* at betale dette. Kan det ikke ske *for Tiden*, bedes de dog skrive til Kassereren, Niels Mortensen, Gedsted, og opgive deres Medlemsantal og nuværende Stilling. Saa vil der atter komme Balance i Tingene.

Tømmerup Afdeling.

Tømmerup Afdeling afholdt Generalforsamling Lørdag den 3. April.

Formanden aflagde Beretning om Virksomheden. Foreningen har haft en god Fremgang i Vinter.

Der afgik 3 Bestyrelsesmedlemmer, og i deres Sted valgtes følgende: Murersvend Hans Hansen, Tømmerup, Møllersvend Hans Peter Hansen, Tømmerup, Tjenestepige Dagmar Hansen, Ubberup.

Bestyrelsen bestaar nu af følgende: Hans P. Hansen, Tømmerup (Formand), Hans Hansen, Tømmerup (Næstform.), Herman Hansen, Ubberup, Kasserer, Signe Christiansen, Spangsbro, Maren Petersen, Ubberup, Dagmar Hansen, Ubberup og Hans P. Hansen, Tømmerup Mølle. Suppleanter: Maler Jensen, Spangsbro, Ingvard Petersen, Kaastrup, Revisorer. Husmd. Hans Petersen, Kaastrup, og Husmd. Anders M. Jensen, Ubberup. Til at repræsentere Afdelingen paa Kongressen valgtes: Formanden, Næstform. og Signe Christiansen.

Da Regnskabet ikke var færdigt, udsattes Godkendelsen af dette til næste Møde.

Derefter Bal for Medlemmerne.

Hans P. Hansen,
Formand.

Udby og Omegns Tyendeforening

Udby og Omegns Tyendeforening afholdt Møde og Bal paa Udby Kro med Foredrag af Emil Rasmussen, der talte om Jordspørgsmaalet. Foredraget paahørtes med stor Interesse. Efter Mødet gik Dansen livlig til hen paa Natten. Foreningen gaar godt fremad.

M. Andersen.

Gørslev Afdeling.

Gørslev Afdeling holdt forrige Lørdag et godt Møde med Red. Carl Westergaard som Taler. Han holdt et Foredrag om vor Bevægelse og vor Kongres.

Da ingen ønskede Ordet sluttede Mødet med Afsyngelse af en Del Sange af den nye Sangbog. C. W. sang til Slut „Jens Vejmend". (Bifald). Alt i alt et udmærket Møde!

Husk **vore Kontrakter! Hvert Medlem maa betragte det som sin Pligt ikke at fæste sig u d e n Kontrakt! Opgiv os Navn og Adresse paa de Bønder, som i k k e vil underskrive dem!**

Uge-Kronik.

—:—

„Arbejderbladet".

Det nye, smukke Navn, som vort Blad paa Kongressen fik Lov at bære, kan ikke paasættes det før 1. Juli. Postvæsenet tillader det ikke før.

Det første Nr. med det nye Navn vil faa et meget festligt Udseende og Udstyr og desuden indeholde mange gode Ting af stor Interesse. Vore bedste Medarbejdere har allerede leveret Bidrag eller givet Løfte derom. Læserne har altsaa noget at glæde sig til.

Carl.

En flot Gave!

Forleden holdt Red. Riegels ved „Landbovennen" Fødselsdag. Han fik ved denne Lejlighed af sine Holdere en Fødselsdagsgave, som bestod af 800 nye Holdere!

Hvad om vi tog Idéen op og forærede vort Blad 800 Holdere, naar det 1. Juli fylder 1¾ Aar.

„Landbovennen"s Agrarer har givet os en Idé, som er værd at tænke over.

Vi vilde da ligesom Agrarerne paaskønne vort Blads Arbejde.

Men maaske Forstaaelsen deraf mangler endnu. Den kommer nok!

Mordere, Socialister og Djævelen.

Pastor Otto Moe, S. Bjært, fortalte i Paasken i Kirken om Hvilen i „Abrahams Skød". Om dette interessante Emne udtalte han bl. a.:

„Til at leve dette Liv kommer ingen Socialdemokrater, ingen socialdemokratiske Præster eller Degne, ingen Radikale, ingen Rebeller og ingen oprørske Haandværkere, der kommer ingen Tyve og ingen Mordere."

— Ve Eder, I ugudelige! Omvender Eder snarest til Venstre, Højre eller til — Pastor Moe! Uden dette skulle I ingenlunde indkomme i — — Abrahams Skød!

Smaa Historier.

Giv Luft — bagud!

Sergenten til de nye Rekrutter: — Det er dog Fatan til Marsch, I stiller op. De bageste Geledder er for tæt paa! Giv Luft bagud!

Driveri.

— Du burde have været Gartner.

— Hvorfor mener Du egentlig det?

— Du har i Tidens Løb afsløret fremragende Evner for Driveri!

Nydeligt Sprog!

I et af de bloddryppende „Buffalo-Bill"-Hæfter læses følgende:

— Skurken aabnede Døren til en Korridor og saa Hertuginden i den anden Ende!

Forenings-Meddelelser:

— Møde i G r o t t r u p ved Hjortshøj afholdes Torsdag den 29. ds., Kl. 8½. Red. Carl Westergaard taler. Alle indbydes.

T r u e Afd. holder Møde i Brabrand Fredag den 30. April, Kl. 8½. Red. Westergaard, Aarhus, taler. Alle maa møde!

— V e s t f y n s K r e d s holder Bestyrelsesmøde paa Gæstgivergaarden i Nr. Aaby Søndag den 2. Maj, Kl. 4. Kredsformanden.

— B a l s l e v Afd. afholder Generalforsamling Onsdag den 28. ds., Kl. 8½ Aften, i Forsamlingshuset. Alle Medlemmerne bedes møde.

V. Larsen.

— Red. Carl Westergaard berejser i denne Uge Nordvestsjællands Kredsforening, særlig Odsherred.

Søg Arbejde og Arbejdere gennem „Tyendebladet". Det betaler sig bedst.

Skal De ha'e Cykle til 1. Maj,

bør de skrive efter Katalog Nr. 23 over

Dalgas Cykler fra

* * **Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus.** * *

Stærke, holdbare, letløbende. 3 Aars Garanti 1000 Anbefalinger.

Landsudstillingen i Aarhus

aabnes 18de Maj.

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.

Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

En ung Karl,

som er vant til at køre og passe Heste, søger Plads til 1. Maj (helst i en Købmandsforretning).

Marius Pedersen,
Helsted Mark pr. Randers

En Smedelærling

kan faa Plads til 1. Maj hos

Smed M. Mortensen,
Føns pr. N. Aaby.

NB. Læretiden er 1½ a 2 Aar. Der stilles en Garanti af 200 Kr. for at vedkommende er uddannet til den Tid og kan lave Svendestykke.

Et Par raske, yngre Karle

kan faa gode Pladser straks eller senere. Løn og Betingelser efter Overenskomst, eventuelt paa Kontrakt — Henvendelse med Anbefalinger til Højgaard, Aagaard pr. Kolding.

K. Fihl Jensen.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Husholderske

søges til 1. Maj paa en mindre Bondegaard paa Fyn. Reflekterende bedes henvende sig til

Morten Klausen,
Graderup pr. Ejby.

Fodermesterelev 1. Maj.

En rask Karl med Lyst og Interesse for ovennævnte Fag søges til en Herregaard ved Præstø. Skal ikke være Røgter men malke et Hold Køer og ellers gaa Fodermesteren til Haande. Henvendelse til

H. C. Henriksen,
Engelsborg pr. Fjenneslev.
Løn 325 Kr.

Karl søges.

Hos undertegnede kan en Karl i 18-Aars Alderen faa Plads fra Maj til November.

Kristen Fruelund,
Thorsø St.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,

anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Undervisning.

Undervisning

i Broderier gives. Navn o. l. paasyes meget billigt af Fru **Anna Westergaard, Hjelmensgade 2 A, Aarhus.** Udenbys Breve besvares.

Hindholm Højskole

pr. **Fuglebjerg.**

Karleskole Novbr.—Marts (Landbrugsundervisning ved 2 Landbrugskandidater). Pigeskole Maj—Juli (Uddannelse af Gymnastikledere, bg. 1910.)

Lau. Nielsen.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Vejlby Højskole

pr. Riis Skov ved Aarhus.

Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Vestbirk Højskole

(ved Horsens).

Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved

Grønvald Nielsen.

Borris Landbrugsskole,

Borris St.

5-Maaneders Landbrugskursus begynder 4. Nov. For Elever, der vil uddannes som Kontrolassistenter, varer Kursuset 6 Maaneder. Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

S. Holm.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Aarhus.

M. THOMSEN,

Bogbinder,

Clemensstræde 8 — Aarhus.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Fhv. By- og Herredsfuldmægtig

Fred. Sørensen,

Mejlgade 5, 1. Sal, Aarhus,
giver Raad og Vejledning i alle Retsforhold meget billigt.

Specialitet: **Tyendesager.**

Skriftlig Korrespondance for udenbys.

Aarhus Straahatte- og Modemagasin,

Aagade 39,

har altid stort Lager i Dame- og Børnehatte til billigste Priser.

NB. Hatte moderniseres billigt. Engelske Hatte fra 2. Kr.

Math. Madsen,

Uhrmager & Optiker,
70, Søndergade 70. Telefon 2504.

Absolut Aarhus billigste Urmager.

Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.

Største Garanti.

Forlovelsesringe

bedst og billigst hos

Henri Petersen,
Juveler og Guldsmed,
St. Torv 9 — Aarhus — Telef. 1436.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

Oppe i den øverste Dallysning blev nu nogle mørke Punkter synlige. Det var en Flok Hjorte, der i lige Linje og med lige stort Mellemrum langsomt bevægede sig ned forbi Stedet, hvor Manden laa. Da Hjortene passerede forbi hans Skjul, greb han Fyrsvampen og pustede til den, hvorved den fængede bedre; saa lagde han Bøssen til Kinden, medens han i samme Nu satte Svampen til Fængkrudtet og gav Ild.

Den bageste af Hjortene gav et Sæt i Vejret, udstødte et dæmpet, klagende Brøl og styrtede til Jorden.

I et Par raske Spring var Manden ved Siden af det faldende Dyr og kastede sig over det med hele sit Legemes Vægt, men i samme Øjeblik myldrede Mølleren og hans Mandskab ud fra Buskene og overmandede Vildttyven, inden han kunde faa Tid til at sætte sig til Modværge. Et Øjeblik efter laa han bastet og bundet paa Jorden ved Siden af det faldne Dyr, idet han forgæves søgte at frigøre sig for de snærende Baand.

„Se, se," smaalo Mølleren, „det var skam rask bestilt. Denne Gang narrede vi dig alligevel, lille Knud. Nu faar jeg vistnok dog den længe ventede Fornøjelse at sige dig Tak for sidst og tilmed den Glæde at skænke Naadigherren, Lehnsmanden, en vakker Foræring."

Den fangne Mand var ingen anden end den af Lehnsmanden og hans fordums Ridefoged forfulgte og eftertragtede Knud. Han var nu som et Offer for Had og Hævntørst faldet i sine bitreste Fjenders Snarer.

Med voldsom Anstrængelse søgte han at sønderslide sine Baand, men da han fornam det forgæves i disse Forsøg, bøjede han sig under Nødvendighedens haarde Bud og hengav sig stille i sin Skæbne. Stum af Fortvivlelse laa han og stirrede op paa den blege Maane og Stjærnerne, der glimtede paa den blaa Himmelbue, som om han ventede Hjælp deroppe fra.

Han var sig sin Brøde bevidst, og han kendte Lehnsmanden for nøje til, at han skulde haabe paa nogen Naade fra den Kant, hvorfor et dybt Suk undslap hans Bryst, medens han med mat og klangløs Røst mumlede: „Hella, min egen Hella! Og mit ufkyldige Barn!"

Skønt Knuds Ytringer blev udtalt stille og dæmpet, opfangede Mølleren dog hvert Ord. Han kastede et ondskabsfuldt Blik paa den bundne, gned sig i Hænderne og sagde, medens et skadefro Smil spillede omkring hans Mund:

„Kan I nu høre, Folkens, nu snakker Knægten om sin fine Frue og sin skidne Unge. Aa, det er saadan en rar Familje."

Han skubbede ublidt med Foden til Knud og vedblev:

„Rejs dig op, Karl." Og atter gav han den bundne et Fodspark, idet han ved Tegn befalede sine Følgesvende at rejse Knud op.

(Fortsættes).

I Signe Laursens
▫ Uhrmager-Forretning ▫

faas Sølv-Herre- og Dame-Uhre med **Garanti fra 10 Kr.**
Stort Lager i Briller.
Husk: **Tangen 18, Aarhus.**

Barnevogne,

nye og brugte,

sælges til billige Priser hos Stald-forpagteren i Forsamlingsh, Aarhus.

Raaberg Elkjær,

Nørregade 8—10:

Fotografisk Atelier.

Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Fred. Echardts Efterf.,
JOSEPH ALLIN

Søndergade 23—25,

Fotografisk Atelier,

— Fine, holdbare Billeder. —

Køb Zithere
og
Danske Nodeblade

direkte hos Fabriken.

S. J. Sørensen,
Østergade 4,
Aarhus.

Ryesgades
Modemagasin,

Ryesgade 23.

Stort Udvalg i pyntede og upyntede **Dame- og Børnehatte** til absolut billigste Priser.

Bl. Annoncer.

Frederiksværk.

Tyendeforeningen Frederiksværk og Omegn afholder **ordinær Generalforsamling** Søndag den 25. April Kl. 8 Aften pr. i Foreningsbygningen

Medlemskort skal forevises.

Bestyrelsen.

Terslev
Tyende- og Landarbejderforening

afholder ordinær Generalforsamling Søndag d 25. April i Terslev Kro, Kl. 7½ Eftermiddag, med følgende

Dagsorden:

1. Godkendelse af Regnskabet og Virksomheden.
2. Valg af Bestyrelsesmedlemmer (Formand, Næstformand, Kasserer, 4 Bestyrelsesmedlemmer, 2 Suppleanter, 2 Revisorer).
3. Afstemning om der skal udskænkes Spiritus ved vore Møder og Sammenkomster.
4. Ordning af Agitation.
5. Eventuelt.

P. B. V.
Alfred Larsen,
Fmd.

Gentlemen!
Rejs til Aarhus
og ekviper Dem!

Største Udvalg af solide og fixe
Overfrakker,
Gummikapper,
Habitter,
Drengeklædninger
og **Benklæder**
til billigste Priser
i
Engelsk
Beklædnings-Magasin,
Østergade 1
(Hjørnet af Frederiksg. og Østergade)
Aarhus.

Følle

Tyendeforening afholder Generalforsamling Søndagen den 25. April, Kl. 8 pr Mød talrigt.

Bestyrelsen.

Fjenneslev!

De Medlemmer, der endnu ikke har indbetalt deres Kontingent for Oktober og Januar Kvartaler, anmodes herved om at betale inden den 25. ds. De vil ellers blive betragtede som ude af Foreningen. Vi har fra April Kvartal sat Kontingentet ned til 25 Øre Kvt. og 25 Ø. i Indskud.

Kassereren.

Gjørslev
Manufakturforretning
ved
Alfred Lund

bringes i Læsernes venlige Erindring og anbefaler sig ved deres Indkøb af Manufaktur, Trikotage, Herreekvipering og Fodtøj.

N. Nielsen,
Holbergsminde ved Byllerup Mølle, anbefaler sig med alt til **Skræderfaget** henhørende.

Lodsedler

til Varelotteriet faas hos
Portør **Rasmussen,**
Kauslunde.

Middelfart.

Skal De

have **ny Kjole,**
Overstykke,
Spadseredragt,
Nederdel,
Forklæder,
Linned m. m.

køb da hos

Johannes Højer,
Middelfart.

Stort Udvalg. Smaa Priser.

Altid den billigste i Forhold til Kvaliteten.

Eiby St. Eiby St.

Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.
Reparationer udføres solidt og billigt.
NB. Symaskiner føres paa Lager.
Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.
Telefon Eiby Nr. 54.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.
M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.
Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseud gifter og Ophold ordre dækkede.

A. Chr. Randers,
Spidshøjgaard, Lunderskov.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.

Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.

H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Ørtrib.

Foredrag og Oplæsning
tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes af undertegnede

Paul Pedersen,
Husmandsskolen
v. Odense.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.
Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Signe Nielsens
fotografiske Atelier,
Storehedinge
(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i **Fotografier.**

Storehedinge.

Cigarer og Tobakker, Cigaretter og Skraa anbefales til billigste Priser.

C. Bormann-Christensen.

Storehedinge Cyklebørs

er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

ABONNER!

»Tyendebladet«.

Organ for Tjenestefolk, Landarbejdere og Husmænd.

Redaktør: Carl Westergaard.

Medarbejdere: Forfatterne Joh. Skjoldborg, Jeppe Aakjær, Chr. Bundgaard, M. Andersen-Nexø, A P. Bjarnholt samt Husmændene Niels Mortensen og Johs. K. Johansen. Desuden H. J. Hansen-Røjle, Adolf Skouboe, Fru Elna Bjarnholt, Bertram Eggers, Sagfører Fr. Sørensen, Jeppe Søndergaard, Marius Olsen, Jens Baltzar, Vilh. Larsen, Carl V. Sørensen, P. Stegenborg m. fl.

Tegner: Viktor Jensen.

„Tyendebladet" er et af vore bedste Ugeblade. Det bør findes i hvert Husmandshjem og Tyendekammer!

Bladets Indhold: Agitation, Oplysning og Underholdning. Dets Motto: For Oplysning og Organisation, Frihed og Selvstændighed

Godt Annonceblad, særlig ang. Pladser. Over 8000 Læsere hver Uge!

„Tyendebladet" skrives, ledes og udgives af unge og ældre Landarbejdere og Husmænd og bør derfor læses og støttes af hele Underklassen paa Landet.

AVERTER!

Min Barber & Frisørstue anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Stort Udsalg!

Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærre- der og Bomuldstøj m. m. m.

Stort Udvalg, bedste Varer og billigste Priser!!!

Leverandør til Varelotteriet.

Anton Madsen, Frederiksgade 6, (overfor Fiskergade), Aarhus.

Ny Munkegades Skotøjsreparations-Værksted,

Telefon 2019. **Ny Munkegade 11.** Telefon 2019.

Der faar De Deres Fodtøj repareret hurtigt, solidt og til moderate Priser.

Saaler og Flikker leveres paa 1 Time.

Med særdeles Agtelse **Chr. Bay.**

NB. Fodtøjet hentes og bringes overalt i Byen.

Skaf os Annoncer!

fra den Forretning, hvor Du gør Dit Foraarsindkøb!

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,60.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,15.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.

St. Pederstræde 28. København.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Middelfart.

Vil De

ikke skuffes køb da færdigsyede

Herreklæder,
Gummifrakker,
Arbejdsbe klæder,
Skjorter, Bluser,
Seler, Hatte, Huer,
Kravetøj m. m.

hos

Johannes Højer,

Middelfart.

Altid den billigste i Forhold til Kvaliteten.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværeriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr 85 Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.

Manufaktur- & Herreekviperingsforr.

Stort Udvalg.

Billigste Priser.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Præstø.

Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Stege.

JOHAN DAUGAARD.

„Monopol"s
Herreklæder
og
A bejdstøj

er det solideste og billigste af

Alt

„Monopol",
Overgade 11, Odense.

---

1. Maj

maa alle vore Læsere købe hos vore averterende!

Køb Deres
Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i

Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretning,
Telefon 88. (Aktieselskab). Telefon 88.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.

Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.

Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.

N. Horseby, Uhrmager

Husk dette!

Hvis De holder af smukt og solidt Fodtøj, bør De købe det i Bjælkerup Skotøjsforretning, hvor alle Reparationer saavel som nyt Arbejde udføres hurtigt og solidt og med den største Omhu Stort Udvalg i færdigsyede Herre-, Dame- og Børnefodtøj haves paa Lager til meget billige Priser.

NB. Usynlige Lapper paasættes og Galoscher istandsættes.

Ærb.
Hans Chr. Larsen,
Skomager.

Tyendebladet

er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos

dem, der averterer i vort Blad

St. Hedinge.

Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt

Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Fodtøj

repareres bedst og billigst i Frederiksberg elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,

Brunsgade 8, Aarhus. Telefon 2262.

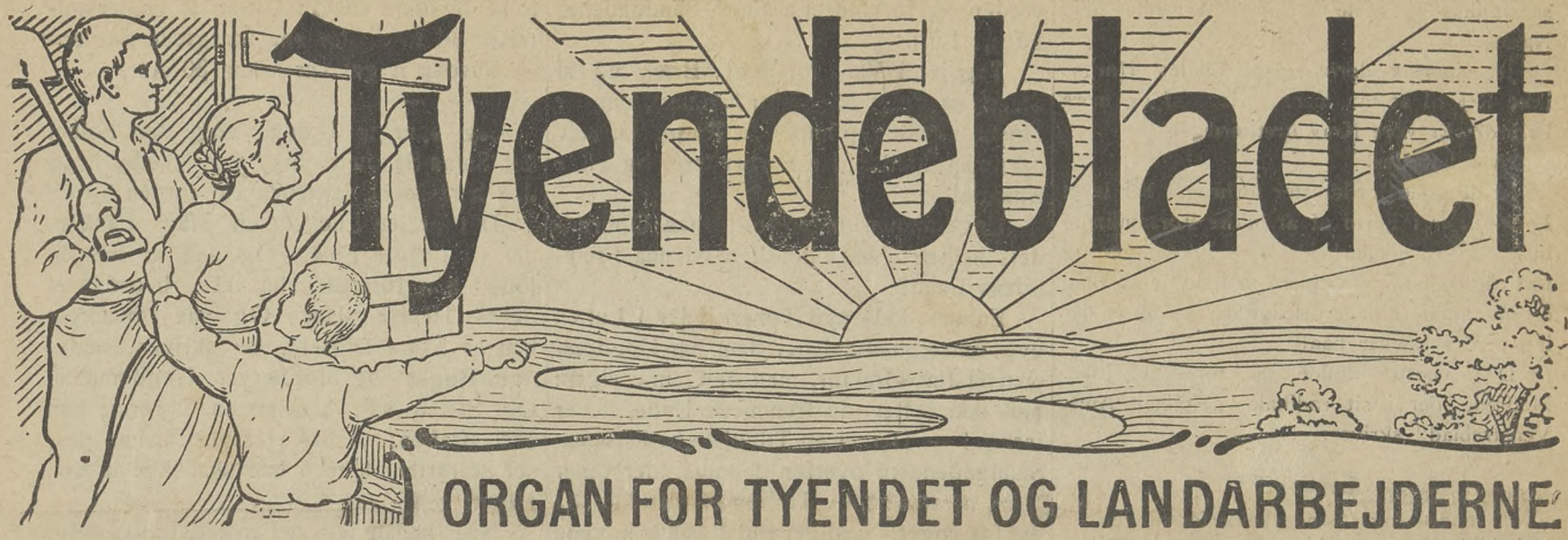
Saaler og Flikker paa ½ Time.

1. Kl. Materiale. Billige Priser.

Køb hos vore Averterende

FRA Cykleforretningen „Komet", **Sierslev** pr. **Storehedinge,** anbefales og sendes overalt pr. Efterkrav. Gramophoner fra 25 Kr. til 250 Kr. Fonografer fra 16 Kr. til 125 Kr. Symaskiner fra 36 Kr. til 79 Kr. Orig. Fuld-damp Vaskemaskine Nr. 1 Kr. 33,75, Nr. 2 Kr. 37,50, Nr. 3 Kr. 42,50. Valser Kr. 0,85. Plader fra Kr. 1 til 2,50. Bestilling paa Flyvemaskiner fra Clement & Bayard modtages.

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. **Redaktør: Carl Westergaard.**

Nr. 83. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 2. Maj 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Majsang.

Mel.: Dejlige Øresund.

Hej, hvilken herlig Vind!
Nu blæser Stormen ind,
Skyggen skrider over fjerne Høje!
Gøgen, den glade Skælm,
kukker fra Digets Elm;
Bonden knapper op sin korte Trøje.

Landet af Dis er fyldt,
Staden er solforgyldt,
vild den syge ind ved Muren lister!
Blomsten slaar Øjet op,
Hækken har Knop ved Knop;
du kan næsten høre, hvor de brister.

— Ingen er idel Hand,
vi ikke idel Haand;
vi har Længsler, som i Sjælen skælver;
Længsler mod Frimands-Kaar,
Længsler, som Næring faar,
naar sig Himlen — blaa om Jorden hvælver.

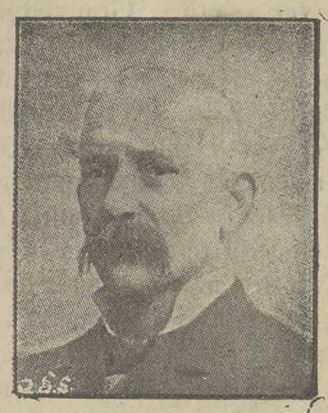
Slupne fra Vintrens Tørn,
staar vi da, Vaarens Børn,
her med Sommerblæsten i vor Fane;
hvor vi end Lejren slaar,
naar vi end Sejren faar —
under lyse Himle gaar vor Bane!

Jeppe Aakjær.

Det store Opgør!

—:—

Det er gaaet, som jeg forudsagde i min forrige Artikel: De store er begyndt at frygte vor Bevægelse, nu vi har begyndt at knytte Næverne en Smule og stille Krav om *forhøjet Løn* og *forkortet Arbejdstid*. Det er at tage dem paa Pengepungen, og saa er det, de bliver rasende og i Følge Georg Brandes te'r sig værre end Vilddyr. Dog forekommer det mig, at der ikke er særlig Grund til at fare op og skabe sig, fordi vi stiller Krav om en forkortet Arbejdstid og en Løn for de tjenende paa 5—600 Kr. og for de daglønnede paa 8—900 à 1000 Kr. pr. Aar. Vil de ikke godvillig gaa ind paa disse Krav, maa de finde sig i, at vi omsætter Kravet i Handling paa en Tid, der var mindre belejlig for d'Hrr.!

Folketingsmand Slengerik,
som har været det radikale Venstres Ordfører i den store Debat om Forsvarssagen. Hr. Slengerik var Medlem af Forsvarskommissionen.

De samme gode Mænd, som nu frygter for at vi skal ryste Lænkerne af os, har ellers før været mindre bange og set ned paa os med et haanligt Smil. Det kan saaledes nævnes, at „Agrar-Dagbladet" efter vor Kongres, som varede 2 Dage, bragte kun 9 Linier, som lød saaledes:

„Tyende- og Landarbejderforbundet
afholdt Kongres i Rømersgade Nr. 22 Torsdag og Fredag. De Delegerede bestilte ikke stort andet end at skælde ud paa Gaardmændene. Iøvrigt underholdtes de af „Arbejdsmand" Lyngsie, Forfatterne Jeppe Aakjær og Johan Skjoldborg. Forbundet og dets ledende Kræfter er aabenbart endnu kun i deres Barndom."

Ikke sandt! Det er nydelige Ord. Det er forøvrigt det eneste vi kan vente os fra den Kant, saalænge vi vedblivende er saa lammefromme som hidtil.

Det Blad, der kalder sig Landmændenes eget (jeg misunder dem ikke!), aner intet om, hvad vi har talt om, men der skulde jo siges noget, Bønderne holdt af, og saa skrev det, at vi skældte ud — rimeligvis fordi dette Blad har en daarlig Samvittighed og ved udmærket, at der er al god Grund til for os at skælde ud!

Talen om vore Lederes og vort Forbunds Grønhed eller Barndom, skulde det noble Blad tale sagtere om. Vort Forbund har flere Medlemmer end „Agrarforeningen", og vort Blad læser af mange flere end Oluf H. Jørgensens sølle Madpapir! Og at blive skældt ud for at være ung, generer vel ingen af os. Det var værre, om vi var gaaet i Barndom af Alder ligesom en Del af „Agrardagbladet"s Garde. Forøvrigt er vi jo saa gamle, at vi kan tjene Føden baade til Oluf H. Jørgensen og hans Bønder!!

Nu har Landets mange Agrardagblade faaet noget andet at tænke paa og tale om. De har nemlig opdaget, at der er store Udsigter til, at de ikke mere i al Ro og Mag kan spidse deres Arbejdere af med, „hvad Herren vil gi'". Og saa himler de op, saa Guderne maa sig forbarme! De frygter en *stor Høststrejke!* Det maa være deres daarlige Samvittighed, som har talt til dem, og som har gjort dem bange. Vi har dog endnu ikke udsendt en eneste Strejkevarsel. Vi har kun stillet bestemte Krav. Naar d'Hrr. nu taler om Strejke til Høst, betyder det maaske, at de *ikke vil efterkomme vore smaa Krav.* Kommer Kampen saa, er Skylden deres. De har selv fremtvungen den og har det fulde Ansvar for Følgerne.

Under Overskrifter som „Forblommede Udtalelser" og „Hvad forberedes der?" himler deres Blade op, som om de havde faaet en Kniv i Halsen. „Sorø Amtstidende", det mest udprægede Storbonde-Organ, Arbejderfjende og Socialist-Forskrækker, er højest oppe. Dette Blads Eftersnakkere Landet over klipper og gyser og sætter den ene Overskrift paa værre end den anden, alt medens Agrarerne raser og fraader.

En af disse Artikler har jeg funden i „Næstved Tidende" den lyder saaledes:

„Hvad er i Gære? En Høststrejke?

„Tyendebladet" har i sine sidste Numre efter Tyendekongressen i København bragt Udtalelser, der tyder paa, at noget er i Gære. I forrige Nummer skrev Bladet, at for at faa Jorden behandlet og Sæden rettidig lagt, vil det blive nødvendigt for Landmanden at udvide Arbejdskraften. Desuden vil Høsten antagelig blive god, og det vil ogsaa kræve mere Arbejdskraft. Bladet maner til i udstrakt Grad at benytte sig af disse Forhold til at forlange meget. Og i et følgende Numer skriver Bladet: „Det gælder derfor om i de kommende Maaneder at gøre os klar til Kampen." Af Referaterne fra Tyendeforbundets Generalforsamling i Socialisternes Forsamlingsbygning i København fremgik det ikke, hvad der var i Gære. Men det er maaske blevet bestemt i hemmelige Møder?

Der synes i hvert Fald at være et Arbejde i Gang for at kaste os ud i en Høststrejke!"

— — —

— Det mærkeligste ved Artiklerne i alle disse Blade — Holbæk-Posten, Dagbladet, Telegrafen, Aarhus Stiftstidende — og hvad de alle hedder, er dog, at de ikke kommer en Smule ind paa Indholdet af vore Krav. Ikke med et Ord berører det. Hvad vi kræver, er dem knusende ligegyldig — vi har kun at holde Kæft, Trit og Retning og lade være at tale om Medbestemmelsesret og stille Krav. Alt andet er af det onde! Vi skal leve som

sædvanligt og taale alt uden at rynke paa Næsen.

Jeg spørger derfor disse Blade: Har vi ikke Ret til at faa mere at leve af og mere Frihed? Er vore Krav uretfærdige?"

Svar udbedes!

At de gode Jorddrotter forlængst har lavet *Lock-out'er* i Form af at lukke Forsamlingshuse for os, modarbejde vore Foreninger og forbyde de unge Arbejdere at holde vort Blad og paa anden Maade bekrige os, — det er der ingen, der tænker paa!

Den eneste skulde da være Hr. Johs. Madsen, der i sit radikale „Holbæk Amts Venstreblad" skriver:

„Lockout?"

„Tyende- og Landarbejderforeningen i Vallekilde-Hørve er bleven nægtet Tilladelse til at holde Møder i Kommunens Forsamlingshuse.

Dette taler ikke til Ære for de paagældende Huses Ejere, som ellers garne vil skilte med Kærlighed til „Ordets Frihed"."

— Ærede Modstandere, skal vi ikke tale en Smule om den Sag? Maaske det passer jer ikke?

En Høststrejke vilde ikke være andet end et Svar paa alle de Angreb, der er rettet mod vor Bevægelse og desuden et Forsøg paa at faa Oprejsning for det Tyrani og den Brutalitet, vi saa længe har levet under!

Vi maa gøre os klar til Kamp. Kommer den, da er det Bøndernes Skyld. Det er dem, der har **villet Kampen** — den Kamp i hvilken *vi intet har at tabe, men en Verden at vinde!*

Lad os engang til erindre de gode Ord af *Jeppe Aakjær:*

— — vi vil ikke Krig, men Fred.
Men for Fredens Skyld kan hænde
maa en Dag vi Hanen spænde!

Carl Westergaard.

Til de Unge.

—:—

Foredrag ved Tyende- og Landarbejderforbundets Kongres i Paasken.

I unge Mennesker, her er samlede, kommer ude fra Danmarks Smaa-Samfund, og I rejser atter ud til disse Smaa-Samfund, en Landsby, et Sogn.

Det er karakteristisk for Smaa-Samfundene, at der i disse let udvikler sig en underlig trykkende Luft — som i de gamle Almuestuer, hvor hverken Vinduer eller Døre blev lukkede op. Det er Frygten for hinanden indbyrdes, for Vedtægterne, Frygten for, hvad „Folk vil sige", der lægger sig trykkende over de Menneskers Nakke, der lever i saadanne Smaafund, naar de ikke har Mod til at bryde Baandene.

Det er denne Smaa-Samfunds livsdræbende Luft, der har ødelagt saa megen Ungdom.

Jeg mindes en Kreds af unge Karle, der gik saa kække mod Livet, at jeg tænkte: Hvis de vokser op, som de nu har begyndt — hvilken en Flok stovte og ranke Mænd vil de da blive!

Jeg har besøgt dem efter 10—15—20 Aars Forløb og har i for høj Grad fundet, at de har bøjet sig til den ene Side af Hensyn til et og til en anden Side af Hensyn til noget andet, saa de efterhaanden er blevne saa krumme og skæve, at der ikke er en ret Pind i dem mere.

De, der var anlagte til ranke Gavntræ i Skoven, er blevne til Revl og Krat, forvreden og forkludret af Smaa-Samfundenes giftige Luft.

Tag jer i Vare for den! Bræk ud af Stuen, naar det bliver for lummert, om der ogsaa skulde splintres en Rude, ja, selv om man kalder jer Forbrydere og vilde Knægte!

Ungdommen maa vogte paa Opbruddets hellige Time, om den vil naa Fremtidens Land!

Enhver Tids nye Toner lyder i Luften over Smaa Samfundene; dem har Ungdommen et fint Øre for, men de Gamle siger: hør ikke efter de fremmede Lyde, de er farlige! — Der er en Tilbøjelighed i Smaa-Samfundene til overfor det nye, der toner frem, at sige: „Aa, Herregud, hvad er da det for noget! Lad det endelig ikke komme ind i vort Sogn!"

Maa jeg fremsætte en Erfaring for jer fra min egen Ungdom og første Manddoms Tid.

Den faldt 1870—1900.

De nye Strømninger her i Landet i de 30 Aar var særlig Grundtvigianisme, Brandesianisme og Socialisme.

Den første, der kom til det lille Samfund, hvor jeg levede, var Grundtvigianismen. Det var i min grønne Ungdom. Og det var den Gang, da Grundtvigianerne alle bar Frihedens Banner højt. Jeg saa den røde Dug vifte i det Fjerne og spurgte, hvad det var for noget. Det er de tossede Grundtvigianere, blev der svaret.

Hvad er det for Folk? spurgte jeg.

Det er dem, der absolut vil slaas med Tyskerne, svarede man. End de her Højskoler? spurgte jeg videre.

En gammel Mand gav til Svar: Højskolerne er det Sted, hvor Pigerne kommer hen 3 Maaneder om Sommeren. Naar de saa kommer derfra, anskaffer de sig en rød Kjole og en Paraply, og saa render de fra det ene Møde til det andet, saa længe der er en Trevl tilbage!

Er der saa ikke mere at sige om det? Nej, det var der ikke.

Saa tog jeg en Kæp i min Haand og gik nogle Mil hen i Landet, hvor der boede nogle Grundtvigianere, og spurgte dem selv, hvad de vilde, og hvad det var, der gjorde dem levende. Hvad de førte i deres Skjold.

Selv at se! Det er nemlig nødvendigt for den, der vil udvikle personlig Selvstændighed.

Jeg levede herligt med den Tids Revolutionære, kunde man vel kalde dem, Grundtvigianerne. Jeg skylder dem meget. Det var en frisk og dejlig Tid

Men hvis jeg ikke havde fulgt de nye Toner i Luften og var brudt ud eller brudt op, saa havde jeg ikke faaet Del i den Rigdom.

Den Gang blev Grundtvigianerne haanede af det store Publikum. „Staten" sa': disse Højskoler er anti-statslige, de skal straffes og ingen Understøttelse ha'. Og de „Fornemme" sa', at der var noget simpelt over Grundtvigianerne, de sa' „Du" til hinanden allesammen. Det var dér, hvor Præsten sa' til sin Karl: „Vil Du muge i Dag eller skal a? . . ."

Men jeg saa selv, at det var en Bevægelse, der gav, navnlig vor Bondestand, en Vækkelse og et Skub til Opdrift, hvad i det mindste ingen med Rette vil kunne nægte.

Og da der saa var gaaet 30 Aar, kom de alle løbende og sa', at Grundtvigianismen var en herlig Ting, at Højskolerne var vor Stolthed, og Staten aabnede sin Pose og øste en Guldstrøm af Understøttelser ud til de før saa foragtede Skoler.

Saadan noget varer kun 30 Aar.

— — —

Jeg spurgte i mine unge Aar Folk i det Smaa-Samfund, hvor jeg levede, hvad den her Georg Brandes var for en Karl

Det er en Lucifer, en Slags Fanden, der vil forføre Folk. Og saa er han en Jøde; han forstaar slet ikke, hvordan et dansk Hjærte slaar. Og saa opvækker han en Skare Digtere, der skriver usædelige Bøger og fordærver Ungdommen. Og Staten sa': han er en Oprører; han skal straffes; vi har et Embede, han passer storartet til, men han skal ikke ha' det. Herut!

Naa, tænkte jeg, det er bedst at se selv!

Jeg blev straks klar over, at en Strømning, der kunde forny den kunstneriske Stil i et Land, den havde sin Berettigelse Men dernæst kom jeg til at skatte højt det Sandhedskrav i Kunsten og i Livet, som her stilledes, saa de overlerede Avtoriteter paany blev Genstand for Tvivl, der kunde føre til Antagelse eller Forstaaelse ud fra den personlige Sandheds Grund.

Og saa gik de 30 Aar.

Da kom Staten og sa': kære Brandes, da De har indlagt dem en saa ualmindelig Fortjeneste af vort Folks Kultur, modtag da en aarlig Hædersgave paa 6000 Kr.

Og den Jøde fra 1870'erne? Ja, da vi i 90'erne skulde ha' formet et Skrift, hvori vi skulde udtrykke vor n a t i o n a l e Kultur, da blev det ham, der skrev det.

Og hvordan gik det med de usædelige Forfattere, som han opvakte? De udkommer nu i Folkeudgave og mau forærer deres Skrifter til sine Sønner og Døtre, naar de skal korfirmeres eller giftes

— I Guldsnit.

Værsgod! — —

Jeg husker tydeligt, hvordan jeg som Barn forestillede mig, at en Socialist saa ud. Det maatte være en vild og barbarisk udseende Mand med Røverhat paa Hovedet, Knive og Pistoler i Bæltet og en løftet Økse, hvormed han vilde hugge al Ting i to lige store Dele.

Det var en barnlig Forestilling, men den havde jeg Lov til at have, da jeg var et Barn, men det havde de voksne Mennesker, jeg levede imellem, ikke Lov til angaaende det, som de kunde ta' og undersøge.

Stemningen overfor Socialismen var jo den: Staten sa': de skal straffes! Det store Publikum jamrede sig over den onde og djævelske Socialisme. Det var forskrækkeligt, at saadant noget maatte være til! De Socialister vilde jo omstyrte Tronen, ophæve Ægteskabet og jage Vorherre ud af Himlen. —

Og det fornemme Selskab sa', at dette her jo var Pøbel, ganske simpelt, en Rendestensbevægelse. En Adelig kunde den Gang umuligt tænke sig, at hans Efterkommere, maaske endog i første Led, nogensinde skulde komme til at sidde tæt ved Siden af en saadan ildelugtende Socialist. Han kunde ikke tænke sig nogen Forbindelse — undtagen ved Hjælp af en Ildklemme . . .

Men det viste sig ogsaa her, at den socialistiske Bevægelse bragte sit Bidrag til Folkets Fremgang: Organisationen. Før stod Arbejderne voldgivne Kapitalen og Industrien, ene, hjælpeløse. Men ved Sammenslutningen har Arbejderne hævet deres Niveau, og derved har Socialismen vist sin Berettigelse, som en gribende Magt,

der fører Underklassens Børn mod Lyset. Og nu, da de 30 Aar er gaaede, er der her foregaaet den samme Forandring som før —. Det er jo helt fint nu at være Socialistfører, og de kommer nu til Kongens, naar der er Gilde.

Da jeg havde opdaget dette, sa' jeg til mig selv, at herefter skulde intet skrække og skræmme mig. Hørte jeg Tale om en Mand, en Bog, en Bevægelse, der skulde være saa forfærdelig, da fik jeg just Lyst til at stifte Bekendskab med det.

Det kunde jo nemlig være, at det var noget, jeg skulde bruge til min Personligheds Udvikling.

Og det kan være interessant maaske at høre om Assyrere og Babylonere for mange Tusind Aar siden, men det der for Ungdommen har den store Betydning, det er Bevægelse i Samtiden, i den Tid, vi lever i.

Her er de gamles Brøde. De mener, at det, der passede én Gang i deres Ungdom, det maa ogsaa passe nu paa samme Maade. De Gamle laver en Prokrustes Seng, de siger, at Ungdommen maa ikke drikke, ikke danse, ikke være Radikale, ikke Socialister, ikke være i Tyendeforbundet, for ikke at tale om Anarkismen; og de maa ikke læse en Bog, før den er 30 Aar gammel.

Alt dette mumler de gamle om; de har glemt, at det, som det gælder om for enhver Slægt, er i Ungdomstiden at blive ført i virkelig levende Forhold netop til Strømninger i deres e g e n Tid, og de har glemt det, fordi deres Sind har tabt sin Ungdom.

Derfor maa I vogte Jer, at de Gamle ikke skal forkludre jeres Liv. Thi de staar med Staven i Haand ved hver Sognegrænse, og naar de ser det n y e tone frem, saa kitter de Vinduerne til, sætter Pinden for Døren, slaar Kors for Gavlene og siger: Vorherre bevare os!

I skal vogte jer for jer Personligheds Skyld, det dyrebareste, I har, jeres eget Liv, som I staar skælvende med i jeres Hænder.

I skal flytte jer Ærbødighed fra de ydre Avtoriteter og til Personlighedens indre Avtoritet, til Samvittighedens Højesteret.

Det er en ren stjernehøj Luft at vandre i, der hvor Samvittigheden lyser.

Dér er man lige tro og flittig, enten Husbond ser det eller ikke. Dér er man — som den kirkelige Anarkist Morten Luther — ikke bange for at gaa imod alle baade kirkelige og verdslige Autoritetet i ens Tid, men man tør ikke gaa imod sin Samvittighed.

De, der lever i den dræbende Smaa-Samfunds Luft under Trykket af Frygten for, „hvad Folk vil sige", under Katekismus'en, de faar et usikkert og frygtagtigt Udtryk, det, som en forkuet Kone har.. Men de, der lever under Samvittigheden, faar et frit og aabent Udtryk, fordi de er fri i deres Indre. „Sandheden gør Mennesket fri".

Og „hvad Du lever Aar for Aar, skrevet paa din Pande staar".

Her øjner vi den ny, fri og stolte Almuetype, der hæver sig op over det lumske og fedtede i den Almuetype, som for Tiden hersker.

Vort Folk maa stadig forny sig fremefter.

Og nu er Tyendets Tid.

Johan Skjoldborg.

Johs. K. Johansen

er af Arbejderpartiet opstillet som Rigsdagskandidat i Aars Kredsen mod Anders Thomsen, til det kommende Valg.

Johs. K. Johansen er den rette Mand paa denne Plads. Han sidder inde med store Evner og umaadelige Kundskaber. Han er kun 30 Aar og har hidtil været Landarbejder, nu har han faaet sig nogle Td. Land og er Husmand, men maa dog stadig arbejde ude.

Han er Medlem af den Kommission, Socialdemokratiet har nedsat til Undersøgelse af Jordspørgsmaalet. Desuden er han i vort Forbunds Hovedbestyrelse, og var i Fjor i Forretningsudvalget. Desuden Medarbejder ved Tyendebladet. Endvidere Medlem af vort Blads Kontrolkomite m. m.

At han har flere Tillidshverv i sit Hjemsogn (Kvosted, vest for Viborg) er en Selvfølge. Bl. a. er han Kasserer for den stedlige Afholdsforening og den socialdemokratiske Vælgerforening.

Johs. K. Johansen er Husmandssøn og har gaaet Skolen igennem som Tjenestedreng og Karl, Herregaardsarbejder og Teglværksarbejder m. m.

At han af Bønderne paa den Egn bliver skældt ud for Oprører og Anarkist, er ganske givet. Da der skulde vælges Bestyrelse i Hjælpekassen var J. K. J. opstillet, og Bønderne tog det som et Tegn paa, at nu vilde Verden snart ramle sammen.

Men den stod.

Og det gør den vel ogsaa selv, om han skulde gaa til at rage A. T. af Pinden og komme ind i Folketinget.

Fra Slagmarken.

—:—

Frk Marie Christensen som Agrar-Spion. — Hun haaner vor Kammerat L. Malm. — Hvad mon der tjenes ved det?

Frk. M. Christensen, Formanden for Tjenestepigeforeningen, har givet et *Højreblad* en Mængde Oplysninger om vor Kongres og Forholdene indenfor vort Forbund. Artiklen vækker stærk Harme indenfor vor Bevægelse. Hun betegner vor udmærkede Kammerat, Hovedbestyrelsesmed L. Malm, som en *Fanatiker!!* Hun beroliger Bønderne med, at vi intet har vedtaget, der vil skade dem. Kun har vi valgt en besindig (!) Formand, der vil arbejde i Ro og ikke gaa i nogen Kamp (en meget *tvivlsom* Anbefaling for vor Formand!!). — Grundet paa Pladsmangel maa vi standse her. Læserne og Marie Christensen maa vente med Resten til næste Uge!

Den sidste Agrar-Streg.

I Nr. 70 for 31. Januar har vore Læsere vel læst om Karl Rasmussen, Baaring. Som Martin Illum Rasmussen skrev, havde han nægtet os Forsamlingshuset, hvilket han ogsaa har. Men Bestyrelsen er dog selv Skyld deri. Vi havde averteret i Aviserne, at vi holdt Bal og *alle indbydes*, og dog vidste vi, at vi ikke maatte holde offentlig Bal. Altsaa det er jo en Fejl fra Bestyrelsens Side, saa Karl Rasmussen maa have os undskyldt.

Og saa haaber vi, at vi endnu en Gang kan faa Lov at holde møde i Forsamlingshuset.

Ærbødigst
Bestyrelsen.

For 20 Kr. Hellighed!

Jeg tjente for en Tid siden hos en Storbonde ved Navn Hans Johansen Bøgh, Binderup pr. Kolding. Andet Aar, jeg tjente hos ham, skulde jeg have 200 Kr. i Løn, hvoraf de 20 Kr. paa Vilkaar (!!), men tænk, jeg vilde ikke mere med til Helligforsamling, og saa kunde han ikke være tilfreds med mig. Saa en Dag kom den bekendte Pastor Moe, Skanderup, og holdt Møde i Missionshuset. Agraren kom da hen til mig og oplod sin Røst og sagde:

„A ka bye øve mi Folk! Næe a seje do ska go te Møer, saa goe do val?"

Hertil svarede jeg:

„Naar jeg skal, saa skal jeg jo!"

Jeg hørte saa paa, hvorledes Pastor Moe løftede den lille salige Flok til Himlen. Den Gang jeg kom hjem i Gaarden, stod Agraren og ventede paa mig. Han var bleven bange for, at jeg ikke hørte med til den lille Flok, og han kunde ikke gaa i Seng, inden han fik talt med mig.

„Maa a bej faa dej hver Avten inden a goe i Seng, faa a trover ingen Velsignels dæ æ ve o tving dig te Møer," sagde han.

Det gav jeg ham naturligvis med Glæde Lov til, saa kunde jeg slippe fri for at komme til Helligforsamling!

Maa jeg spørge:

„Tror Du ikke, Hans J. Bøgh, det var bedre at bede fo rdig selv, og saa betale mig de 20 Kr., som jeg mener, at Du skylder mig? Mon det er nogen „Velsignelse" for dig at beholde dem?? Og at Du ikke var tilfreds med mit Arbejde, faar Du mig ikke til at tro, da Du i Vidners Paahør i Kolding forgæves bød mig 300 Kr. for Vinterhalvaaret, naar jeg endnu en Gang vilde tjene hos Dig. Men ellers Tak!"

Gregers Johansen.

Til Kamp!

Nu er Tiden kommen til at tage fat paa Agitationen! Nu maa hver Mand ud at agitere for at vi kan faa saa mange Medlemmer, at vi kan sætte vore retfærdige Krav igennem. Der er jo mange Krav, vi har, som ligger og venter paa at blive løst. Der er *Lønnen*, vi skal have sat op, *Arbejdstiden*, vi skal have forkortet, de daarlige *Karlekamre*, vi skal have afskeffede o. s. v. Hvis blot Tredje- eller Fjerdedelen af Landarbejderstanden vilde slutte sig til os, kunde vi let løse Opgaverne, og derfor maa vi tage fat allesammen. *Det gælder først om at faa „Tyendebladet" udbredt saa meget som muligt, thi det er den, der skal sprede Oulysning rundt omkring i Karlekamrene og i Udmarkshusene.* Uvidenheden er vor værste Fjende, derfor gælder det om at komme den til Livs, og der mener jeg, at „Tyendebladet er det bedste Middel, vi har!

Til Slut vil jeg foreslaa, at vi laver en Demonstration en Gang i Sommer under Udstillingen i Aarhus. En hel Del af os kommer vel alligevel, hvorefor saa ikke sætte hinanden Stævne en bestemt Dag.

Tjenestekarl *Kr. Larsen,*
Tøndering.

— — —

Det sidste sørger *Aarhus Kredsforening* for. *Red.*

Ugens Historie.

Sidste Sommer var Finansudvalgets Medlemmer en Dag ude at bese Vridsløselille Fængsel, og Alberti var naturligvis som Justitsens Chef med for i Forbindelse med Fængselsinspektøren at repræsentere Fængslet.

Inspektøren viste alle Seværdighederne frem for de besøgende og bl. a. ogsaa Fængslets Svinebestand, der bestod af ca. 40 mæskede Svin.

Da Justitsministeren imidlertid ikke lod til at ville se paa Svinene, henvendte Inspektøren sig til ham og spurgte, om ikke Excellencen havde Lyst til at se Svinene.

„Nej Tak," sagde Alberti, „jeg har set Svin nok i min Tid."

Aktietegningen i Tyendebladet.

—o—

Resultatet til Dato.

—

Da Forholdene har udviklet sig saaledes, at Hovedbestyrelsen har fundet det som en absolut Nødvendighed at tegne flere Aktier i Bladet, skal vi her kort gøre Rede for Aktietegningen i Bladet til Dato.

Aktiernes Antal er ikke stort, ligesom den tegnede Kapital ogsaa er forholdsvis lille, men det er at haabe, at langt flere vil træde hjælpende til og være med til at udgive og støtte det Blad, som vi absolut ikke kan undvære, og som saa uforfærdet taler vor Sag og stadig fører vor Bevægelse fremad.

Der er i alt fra September 1907 til 1. Marts 1909 tegnet følgende Aktier:

3	Stk. a	25 Kr.	=	75 Kr.
2	— „	20 —	=	40 „
19	— „	10 —	=	190 „
197	— „	5 —	=	985 „
149	— „	2 —	=	298 „
2	— „	1 —	=	2 „
372	**Stk.**			**1,590 Kr.**

Som vi før bemærkede, er det ikke store Ting. 372 Aktionærer er ikke nogen stor Procent af vore ca. 4000 Medlemmer. Mindst de 2000 burde have tegnet sig som Medudgivere af vort Blad! Men det kommer maaske?

Godt 1500 Kr. er heller ikke mange Penge til at danne Grundfond til et Blad, som paa et Aar har en Udgift paa nær 6000 Kr.!

Grundet paa, at vore Aktiebreve er opbrugte og forældede, har en Del af de sidste Aktionærer ikke modtaget noget Aktiebrev. Hovedbestyrelsen har nu besluttet at lade en saadan udarbejde og trykke, og det vil i nærmeste Fremtid blive sendt til dem, som mangler.

Literatur.

—:—

Nogle gode Bøger.

—

Vi anmoder vore tjenend: Læsere om, naar de 1. Maj har faaet deres Løn, at huske paa at gøre deres Indkøb af Bøger. De, der ikke har, bør købe nogle Bøger som „Gyldholm" af Skjoldborg, „Bredens Børn" af Aakjær, „Proletarer" af Bundgaard. Desuden en af Aakjærs Digtsamlinger f. Eks. „Rugens Sange" eller „Muld og Malm". Og er det ikke nok for enkelte, bør Henrik Pontoppidans og M. Andersen-Nexø's Bøger haves i Erindring.

Alle disse Bøger faas i enhver Boghandel i Købstæderne.

Opkrævningerne paa Tyendebladet

begynder vi at udsende i disse Dage. De fleste vil antagelig først komme efter 1. Maj.

Vi haaber, at alle vore Holdere, som ikke har afsagt Bladet, alle som en betaler vor Opkrævning paa Bladet. Det er jo kun 75 Øre + Porto 15, ialt 90.

Huske at betale! **Red.**

Højere Medlemsbidrag.

—:—

Til vore Organisationer!

—

Det er en Selvfølge, at hvis vi gennem vor Organisation skal formaa at forbedre vor økonomiske Stilling med Hensyn til Løn, Arbejdstid osv., da maa vi have Penge til at føre Kampen for til Agitation og Møder for vor Sag og til Hjælp under de Arbejderstridigheder, som uundgaaelig vil komme, naar vi ret begynder at stille vore Krav.

Enhver Forbedring kræver et Forskud af Pengemidler, der imidlertid vil komme igen med gode Renter.

De fleste af de Delegerede turde paa Kongressen ikke gaa med til foreløbig at forhøje Kontingentet til Forbundet yderligere ud over de 15 Øre Kvartalet pr. Medlem; men vi er klar over, at det maa forhøjes ad Aare.

Derimod maa vi stærkt tiiraade Medlemmerne straks at forhøje deres Medlemsbidrag til de lokale Foreninger og til Kredsafdelingerne, for at disse kan have Midler at virke med til Agitation og Møder og for den faglige Bevægelse.

Forretningsudvalget for Tyende- og Landarbejderforbundet.

Vor Virksomhed i de forløbne Aar.

—o—

Et Foredrag paa vor Kongres i Paasken af vort Forbunds gamle Formand, Redaktør Carl Westergaard, Aarhus.

Gode Resultater.

Selv om alle Landarbejdere endnu ikke er med, selv om vi endnu kun er 4000 Mand under Fanen, har vi dog naaet at vinde *mange gode Resultater* af vort Arbejde. Resultatet af de 3 Aars Arbejde er ikke alene Organisationen med de 4,000 Medlemmer, og et ret udbredt Blad. Der er langt flere.

Jeg skal nævne nogle:

Arbejdslønnen er mange Steder forhøjet, for Karlenes og Pigernes Vedkommende med 20—30, ja, indtil 50 Kr. pr. Aar, og *flere Steder* har de organiserede Landarbejdere faaet lagt *en 25 Øre* paa Daglønnen. Det betyder for disse fattige Arbejderfamilier en *75 Kr.* mere om Aaret!

75 Kr. i rene Penge, det er dog et Resultat, der er værd at notere, fordi det betyder saa uendeligt meget!

Det betaler sig godt at være organiseret. *Arbejdstiden* er mange Steder forkortet, saadan at de arbejdende nu har mere Tid til egen Raadighed. Ogsaa det er et Resultat, der er værd at notere.

Kamrene er ligeledes forbedrede uendelig mange Steder. Disse sundhedsfarlige Rum vil fortrænges overalt, hvor Organisationen naar hen.

Tonen er langt bedre nu end før. Der tages i det hele mere Hensyn til de arbejdende nu end for 3 Aar siden. Den daarlige Kost og de berygtede Dobbeltsenge fortrænges ogsaa mere og mere.

Os og Tyendekommissionen.

Et af de største Resultater af vort Arbejde er vel nok det, at vi har faaet Tyendekommissionen til at bøje sig for vore Krav. Det har den jo nemlig gjort i fuld Maal. Havde vi ikke haft en Organisation til at protestere mod den gamle Lov og fremsætte vore Krav, saa havde vi maaske haft en ny og langt værre Tyendelov.

Nu tog de Hensyn til os, fordi de turde ikke andet. De kunde se, vi var en Magt, de maatte regne med herefter. Og derfor efterkom de vort Krav.

Her har vi det bedste Bevis for, hvad vi kan naa. Desuden det bedste Bevis for, at det kan nytte at organisere sig!

Vi har ikke mere Vidnesbyrd behov!!

Hovedbestyrelsens Arbejde.

Foruden at lede vor Organisation og indvinde nyt Land har vor Hovedbestyrelse vist at udføre det Arbejde, der ved sidste Kongres blev den paalagt, paa bedste Maade.

Ved Siden af, at Bladet er holdt oppe trods alle Vanskeligheder, har vi ladet udgive et Par gode Pjecer, ligesom vi ogsaa har udgivet vort Agitationsmærke og vort Emblem og en udmærket Sangbog.

Vore Kontrakter.

Desuden har vi udgivet den udmærkede Arbejdskontrakt, der vil bidrage til, at vor Bevægelse mere og mere vil blive en vel underbygget Fagbevægelse.

I disse Kontrakter vil vi jo kræve Tyendeloven gjort ugyldig, Opsigelse paa 1 Maaned, bestemt Arbejdstid, bedre Kamre, Overarbejdspenge og en kort Sommerferie.

Antagelig vil den Kontrakt gaa sin Sejrsgang Landet over, og benyttes af alle tænkende Landarbejdere.

Til Regering og Rigsdag!

Paa vor Hovedbestyrelsesmøde i Efteraar, blev det vedtaget at sende en Deputation ind til Rigsdagen og forelægge Partierne vore Krav til Lovgivningen.

Niels Mortensen, Johs. K. Johansen og undertegnede fik dette Hverv og udførte det paa bedste Maade.

De Radikale og Socialdemokraterne tog vel imod os og lovede os Støtte. Reformpartiet er der ikke noget at gøre ved. Vi talte med J. C. Christensen, men hans sociale Forstaaelse staar paa Højde med Albertis Ærlighed!

Hvem har støttet os?

Inden jeg slutter denne Beretning, kan der være god Grund til at stille dette Spørgsmaal og faa det besvaret.

Det virkelige Demokrati har ydet os god Støtte. Socialdemokratiet og de Radikale har fremmet vor Sag paa bedste Maade. Selv om „Horsens Soc.-Dem." nægter at optage en af vore Artikler, maa vi dog sige, at Partiet og den øvrige Arbejderpresse har været os en god Hjælper. Det samme kan siges om de radikale Blade.

Desuden har de sociale Forfattere støttet os paa alle Maader. De har altid skrevet uden Honorar i vort Blad.

Hvem har modarbejdet os?

Det er rart at gøre sig klart, hvor vi har vore Venner, og hvor vi har vore Fjender. — Vi har nu i det foregaaende set, hvor vore Venner er, og lad os nu forsøge at finde Fjenderne.

De er mange. En hel sammenløbet Hob, som med Vold og Magt ogsaa i Fremtiden vil være eneraadende. „Ingen over, og ingen ved Siden af os!" det er deres Feltraab. — Det er for det første de store Bønder, særlig den grundtvigske Type; desuden Proprietærerne og de store Godsejere. De véd ikke den Skade, de vil gøre os. Forbyde alle at staa i vort Forbund, vilde de gerne, men det gaar ikke,

ogsaa maa de paa alle andre Maader, baade skjult og aabent, genere os og vore Medlemmer. At lukke Forsamlingshusene for Næsen af os hører til det almindelige. I den Retning gaar Grundtvigianerne foran. I den grundtviske Højskoleegn Vallekilde, hvor vi har en god Afdeling, har de lukket 2 Huse. Det var, fordi jeg havde angrebet en Mand, som havde mishandlet sin Tjenestedreng. Det er de samme Folk, som raser mod Tyskerne i Sønderjylland. Her optræder de værre end Tyskerne, endda overfor deres egne Landsmænd. Naar vi véd det, og vi samtidig husker paa, at vi kan med Held oprette Foreninger i de grundtviske Hovedlejre, saa vil vi forstaa, at Højskolen har spillet Fallit som social Reformator!

Vort Blad.

—:—

Den største Stormagt.

—

Da den Statue, der staar af Gutenberg i Haven til Typografernes Bygning i Lille Istedgade i København, blev afsløret, holdt Georg Brandes en lille Tale om den sorte Kunsts Mester, hvori han bl. a. sagde: Stærkt er det Bly, der blev til Kugler — men stærkere endnu er det Bly, der blev til Skrift!

Vort Blad viser Sandheden af disse Ord. Pressen er den syvende Stormagt, den repræsenterer Folkets Røst og er stærkere end Verdensmagternes Kugler og Krudt.

Pressen er den stærkeste Stormagt, som ingen kan overvinde! Husk det, Kammerater! Tag alle som en livlig Del i den store Landsagitation. Skaf snarest Tyendebladet ind i de Tusinde Smaahjem og Kamre, hvor det ventes, og hvor det vil blive skattet!

„Der sidder i Udmarkens Øde,
saa fjern fra den alfare Vej
en Hob, som maa betle sig Føde,
jeg ved, at de venter paa dig".
(Aakjær).

Vor Bevægelse.

—:—

Til vore Afdelinger!

Alle vore Afdelinger anmodes herved om hurtigst muligt at indsende Navn og Adresse paa deres Formand og Kasserer til Forbundets Formand, H. J. Hansen-Røjle, Røjle Enge pr. Strib. — Gør det endelig hurtigst muligt

Samtidig henstiller jeg til Afdelingerne hurtigst muligt at betale det endnu resterende Kontingent for Januar Kvartal d. A. til Kassereren, Husmand Niels Mortensen, Gedsted.

Forbundet mangler Penge for at kunne arbejde. Betal derfor snarest, hvad I resterer.

Formanden.

Tyendeforeningen for Frederiksværk og Omegn

afholdt i Søndags en udmærket besøgt Generalforsamling. Formanden, Sofus Petersen, Brederød, bød Velkommen og udtalte, at det var den 2. ordinære Generalforsamling, som Tyendeforeningen afholdt, og han haabede, at den maatte blive præget af Forstaaelse og Interesse fra Medlemmerne. Han oplæste derefter en Prolog, som var bleven fremsagt paa den nylig afholdte Kongres.

Til Dirigent valgtes Jens Sørensen, Auderød.

Formanden oplæste derefter en udførlig Beretning fra Tyendeforbundets Kongres, som blev afholdt i København den 8.—9. April. Saa vel for Taleren som for de to andre Medlemmer, der havde deltaget, havde Kongressen været meget lærerig, og med fornyet Kraft og Energi vilde de nu tage Arbejdet op for Tyendebevægelsen.

Taleren vilde anbefale, at der blev ført en kraftig Agitation for Udbredelsen af „Tyendebladet".

Bønderne gør nu alt for at holde Tyendet nede i Uvidenhed, men det maa vi sætte os kraftigt imod. Taleren anbefalede, at der til næste Vinter blev gjort Forsøg paa at faa oprettet Undervisning i forskellige Fag, bl. a. Samfundslære.

Til at føre Agitationen for Oprettelse af nye Foreninger og Tilslutning til Tyendeforeningen valgtes: Jens Sørensen, Lars B. Christensen, Niels Møller, Karl Nielsen, Karl Magnussen, Peter H. Petersen og Lars P. Davidsen.

Kasserer Laurits Sørensen oplæste det reviderede Regnskab, der balancerede med 444 Kr. 92 Øre. Foreningen tæller nu 94 Medlemmer.

Til Bestyrelse valgtes: Johannes Jørgensen, Laurits Hansen, Emil Sørensen og Peter H. Petersen. Suppleanter blev Christine Sørensen, Ingeborg Nielsen og Jens C. Sørensen. Revisorer blev Peter Nielsen og Peter H. Petersen.

Generalforsamling i Mørke.

Ved Kredsforeningens Generalforsamling i Mørke den 21. Marts 1909 valgtes følgende Bestyrelse:

Søren Mogensen, Følle, Formand, Thomas Hovgaard, Hvisager, Næstform., Sygeplejerske Marie Rasmussen, Benstrup, Kjeld Jakobsen, Omestrup, Herman Johansen, Følle, J. P. Hansen, Lemmer, Peter Tylkjær, Følle. Suppleanter: Rasmus Jensen, Termestrup, Marie Jensen, Hejlskov. Revisorer: Jens Stæhr, Benstrup, Rasmus Chr. Jensen, Benstrup.

Kredsformanden.

Vejlby Sogns Tyende- og Landarbejderforening

afholdt ordinær Generalforsamling i Røjle Forsamlingshus, Søndag den 18. April, Aften Kl. 8.

Det vedtoges at forhøje Kontingentet saaledes:

For Karle fra 50 Øre til 75 Øre Kvartalet.
For Piger fra 25 Øre til 50 Øre Kvartalet.
For Karle under 18 Aar fra 25 Øre til 50 Øre Kvartalet.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelse: Til Formand og Kasserer valgtes H. J. Hansen-Røjle, Røjle Enge. Til Næstform. Husm. Rasmus Hansen, Røjle. Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes Tjenestek. Karl Jensen, Kustrup, Tjk. Valdemar Madsen, „Christiansdal", og Tjk. Jens Peter Jensen, „Stutterigaarden. Til Suppleanter valgtes Tjk. Valdemar Mathiasen, Aulby, og Landarbejder Anders J. Jensen, Røjle Skov. Rivisorer blev Tjk. August Jespersen, Karmose, og Møllerkusk Aug. Sørensen Falk, Kathrinebjerg Mølle. Revisorsuppleant Tjk. Kristian Kristensen, Bøgelund.

Det vedtoges at afholde sluttet Bal og Oplæsning Søndag den 9de Maj i Røjle.

H.-R.

Frederiksværk.

Tyendeforeningen gør herved sine Medlemmer opmærksom paa, at Forholdene hos Gdm. Jensen Petersen, Evetofte, er af en saadan Beskaffenhed, at det ikke er tilraadeligt at træde i Arbejsforhold til denne foreløbig.

Tyendeforeningen Frederiksværk og Omegn.

Skal Du flytte?

Skal Du rejse 1. Maj, bedes Du huske at flytte Bladet med Dig. Giv Posten Din nye Adr. og bed ham flytte Bladet dertil, saa gør han det straks! Kommer det ikke, saa klag til os. Red.

Uge-Kronik.

—:—

„Den nye Folkesangbog",

som vort Forbund har udgivet, foreligger først i disse Dage færdig fra Bogbinderiet, hvor den er forsinket en Del. Af den gode Grund har det været os umuligt at sende Bogen ud til vore Afdelinger.

Til Kongressen lykkedes det os at faa 200 Stkr. færdig. Disse 200 fik en meget god Modtagelse af Repræsentanterne og mange er de Lovtaler, der er strømmet ind siden. De Formænd, som har set Bogen, har ofte bestilt det dobbelte Antal.

Til Dato er der forudbestilt ca. 1000 Stkr.! Det er vel nok et Resultat, som er ret enestaaende.

Det anbefales alle Foreninger snarest at indsende Bestilling paa et Parti — *inden 1. Oplag udsælges!*

Prisen er 30 Øre pr. Stk. i Partier og 35 Øre for enkelte Stykker.

Bogen er paa over 100 Sider, godt Papir, grønt og smukt Omslag!

Flere Foreninger *udenfor* vort Forbund har besluttet at indføre den som deres Forenings-Sangbog.

Bestillinger modtages fremdeles.

En god Ide!

Vor Kammerat *Carl V. Sørensen* foreslaar, at vore Repræsentanter 1. Maj maa møde paa Fæstekontorerne med vore Kontrakter, som de skal oplæse for Tjenestefolkene og Husbonderne. Hvis Bonderne saa ikke vil underskrive, skal de unge Arbejdere alle som en forlade Fæstekontoret.

Ideen er god! Vi anmoder derfor vore Repræsentanter at møde paa Fæstekontorerne og slaa kraftig til Lyd for vor Sag, vore Kontrakter og vort Blad.

Carl V. Sørensen møder selv i Horsens. I København anmoder vi flere om at møde og tvinge Bønderne til at skrive under. De er let at have med at gøre paa denne Aarstid! Det maa Arbejderne benytte sig af!

En Rettelse.

Det er ikke A. C. Randers, der er valgt som Revisor, men L. P. Olsen, Svinninge. Som Sekretær er valgt Marius Olsen, *før* Lyngby, nu Viborg.

En hjærtensa Præst.

I en Landsbykirke paa Svendborgegnen skulde forleden Søndag finde Barnedaab Sted, Den var som sædvanlig bestemt til lige efter Prædiken. Men Præsten maa pludselig være kommen paa andre Tanker, thi paa en Gang traadte han hen til Degnen, til hvem han hviskede: „Slet endelig Daabssalmen ud. Jeg vil vente med Daabshandlingen til bag efter Gudstjenesten. Jeg huskede jo slet ikke paa, *at det er et uægte Barn, som skal døbes.*" Degnen var lige ved at protestere, men lystrede dog stiltiende.

Smaa Historier.

Det var rejsende.

I en lille By blev en Handelsrejsende opmærksom paa et Par Stude, der kom gaaende over Torvet.

„Er det nogle af Byens Indbyggere?" spurgte han Hotelværten.

„Nej, det er Rejsende!" var det raske Svar han fik.

Uha! Fy da!

Fru Y, der har Dameskræderinde hjemme hos sig:

— Nu gaar jeg i Byen efter Foer, vil De saa imens sprætte min Datters Underliv op og tænke lidt paa det andet Liv.

Den sidste:

— Kan Du bytte en Tikroneseddel?"
— Ja.
— Tag saa og laan mig 2 Kr.

Forenings-Meddelelser.

— I Flemming taler Red. Westergaard, Aarhus, Søndag den 2 Maj Kl. 5. Alle maa møde!

Annoncer.

—:—

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

Ældre og yngre
Piger eller Enker
kan straks faa fast, vellønnet Arbejde.
De danske Bomuldsspinderier,
Vejle.

En Pige
kan faa Plads til 1. Maj eller senere hos
Gdr. **Anders Andersen,**
Haarby pr. Skanderborg.

Karl søges.
Hos undertegnede kan en Karl i 18-Aars Alderen faa Plads fra Maj til November.
Kristen Fruelund,
Thorsø St

Tyender
alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

En Smedelærling
kan faa Plads til 1. Maj hos
Smed **M. Mortensen,**
Føns pr. N. Aaby.
NB. Læretiden er 1½ a 2 Aar. Der stilles en Garanti af 200 Kr. for at vedkommende er uddannet til den Tid og kan lave Svendestykke.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Et Par raske, yngre Karle
kan faa gode Pladser straks eller senere. Løn og Betingelser efter Overenskomst, eventuelt paa Kontrakt — Henvendelse med Anbefalinger til Højgaard, Aagaard pr. Kolding.
K. Fihl Jensen.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

En ung Karl,
som er vant til at køre og passe Heste, søger Plads til 1. Maj (helst i en Købmandsforretning).
Marius Pedersen,
Helsted Mark pr. Randers.

Fodermesterelev 1. Maj.
En rask Karl med Lyst og Interesse for ovennævnte Fag søges til en Herregaard ved Præstø. Skal ikke være Røgter men malke et Hold Køer og ellers gaa Fodermesteren til Haande. Henvendelse til
H. C. Henriksen,
Engelsborg pr. Fjenneslev.
Løn 325 Kr.

Husholderske
søges til 1. Maj paa en mindre Bondegaard paa Fyn. Reflekterende bedes henvende sig til
Morten Klausen,
Graderup pr. Ejby.

Undervisning.

Undervisning
i Broderier gives. Navn o. l. paasyes meget billigt af Fru **Anna Westergaard,** Hjelmensgade 2 A, Aarhus. Udenbys Breve besvares.

Vejlby Højskole
pr. Riis Skov ved Aarhus.
Karleskole **(Haandværkerafd.).** Novbr.—April. Pigeskole Maj—August. **Arne Møller.**

Borris Landbrugsskole,
Borris St.
5-Maaneders Landbrugskursus begynder 4. Nov. For Elever, der vil uddannes som Kontrolassistenter, varer Kursuset 6 Maaneder. Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
S. Holm.

Hindholm Højskole
pr. **Fuglebjerg.**
Karleskole Novbr.—Marts (Landbrugsundervisning ved 2 Landbrugskandidater). Pigeskole Maj—Juli (Uddannelse af Gymnastikledere, bg. 1910.)
Lau. Nielsen.

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Vestbirk Højskole
(ved Horsens).
Pigeskole fra 3. Maj til 1. August. Nærmere ved
Grønvald Nielsen.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Aarhus.

M. THOMSEN,
Bogbinder,
Clemensstræde 8 — Aarhus.

Jysk Morgenblad
Redaktør: **Helge Hostrup,**
Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.
Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**
Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

J. Thingvad,
— Norsgade 15 — Aarhus —
sælger det **bedste** og det **billigste Skotøj.** Kun 1. Kl. og absolut garanterede Varer føres paa Lager. Enhver Karl og Pige bør derfor til 1. Maj i egen Interesse købe her.
Køb ikke i de store Strøgforretninger med den høje Husleje og andre store Udgifter, som Køberne skal betale, men køb her. Husk Adressen:
Norsgade 15, Aarhus.

Aarhus Straahatte- og Modemagasin,
Aagade 39,
har altid stort Lager i Dame- og Børne hatte til billigste Priser.
NB. Hatte moderniseres billigt. Engelske Hatte fra 2. Kr.

Math. Madsen,
Uhrmager & Optiker,
70, Søndergade 70. Telefon 2504.
Absolut Aarhus billigste Urmager.
Fordelagtigste Indkøb her af nye Uhre. Fine Sølv-Herre- og Dame-Uhre fra 10 Kr.
Største Garanti.

Fred. Echardts Efterf.,
JOSEPH ALLIN
Søndergade 23-25,
Fotografisk Atelier,
— Fine, holdbare Billeder. —

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

En tre, fire af dem tog straks fat i Knud og stillede ham paa Benene igen. Knud gjorde et trodsigt Kast med Hovedet, medens han maalte den Kreds af mørke, skadefro Ansigter, der omgav ham, med et foragteligt Blik.

„Se saa," kommanderede Mølleren, „lad os nu komme til Aakjær, for at vi kan overbringe Naadigherren vor Fangst."

Med disse Ord gjorde Mølleren Tegn til Afmarsch og Toget satte sig i Bevægelse.

Knud gik foran med en Mand ved hver Side. De holdt fast i Baandene, hvormed Fangen var bundet, og umuliggjorde ethvert Flugtforsøg. Men Mølleren gik bagefter og henkastede følgende Ord til Knud:

„Lehnsmanden skal nok blive meget glad for dig. Om føje Tid hæver han dig nok højt paa Kvist, og saa kan Du der fra dit høje Stade med Velbehag skue ud over det ganske Lehn, din hidtidige Virkekreds. Det vil da sige, hvis ikke Ravne og Krager hakker Øjnene ud af dit forslagne Hoved."

„Hør, ved I hvad, Møller," tog Knud til Genmæle, „I har let ved at spotte en slagen Mand, men dersom jeg havde mine Hænder fri og vi to var ene, saa skreg I mig næppe Eders dumme Haansord lige ind i Øret, for saa var I vis paa Svar paa Tiltale."

Mølleren svarede intet paa Knuds Udtalelse, men paaskyndede blot Marschen.

Men Knud vedblev:

„I har været mig en arg Fjende, Møller. I har, medens I var Ridefoged paa Aakjær, som en giftig Snog forsøgt at ødelægge mig min Livslykke, og for Eders og Lehnsmandens underfundige Ondskabs Skyld har jeg nu omtrent Strikken om Halsen, men maaske Gud Fader i Himlen endnu mager det saaledes, at I er nærmere ved Galgen end jeg."

Derefter tav Knud og fulgte rolig med sine Bevogtere til Aakjær, hvor han blev kastet i Hundehullet og lagt i Bolt og Lænker.

8.

Børge Strange hos Kongens Foged paa Lovestrup.

Der, hvor Herresædet Rathlousdal med sit smukke Parkanlæg og sine vidtløftige Bygninger nu ligger, laa fordum, med Vandløb paa begge Sider og i et lavt Terræn, en lille Landsby, halv skjult af store, vidtstrakte Skove. Landsbyen bestod kun af et Par mindre og en større Gaard, som bar Navnet Lovestrup eller Loustrup. Den større Gaard kaldtes tillige Kongsgaarden og var den Gang Sædet for en kongelig Foged. Dette Embede beklædtes den Gang af Knud Mogensen Løvenbalk, en sær Modsætning til Lehnsmanden paa Aakjær, Peder Ebbesen Galt, thi lige saa ond og tyrannisk denne var, lige saa god og overbærende var den første mod sine undergivne.

Fortsættes.

Ryesgades Modemagasin,

Ryesgade 23.

Stort Udvalg i pyntede og upyntede **Dame- og Børnehatte** til absolut billigste Priser.

Køb Zithere og Danske Nodeblade

direkte hos Fabriken.

S. J. Sørensen,
Østergade 4,
Aarhus.

I Signe Laursens Uhrmager-Forretning

faas Sølv-Herre- og Dame-Uhre med Garanti fra 10 Kr.
Stort Lager i Briller.

Husk: **Tangen 18, Aarhus.**

Raaberg Elkjær,

Nørregade 8—10:

Fotografisk Atelier.

Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Barnevogne,

nye og brugte,

sælges til billige Priser hos Stald-forpagteren i Forsamlingsh, Aarhus.

Bl. Annoncer.

Tørslev og Gørslev Tyendeforeninger

indbyder Fjenneslev og Borup Tyendeforeningers Medlemmer til et Møde i Gørslev Forsamlingshus Søndagen den 9. Maj, Kl. 6 Eftmd., for muligt at faa dannet en Kredsforening.

Bestyrelsen for de indbudte Foreninger vil særlig blive indbudt.

P. U. V.
Alfred Larsen.

Dømmestrup.

Redaktør Elmholdt taler i DømmestrupForsamlingshusSøndag d. 9. Maj, Kl. 5. Derefter Sang og Oplæsning af Snedker Hansen, Dalum, m. fl. Fælles Kaffebord og Bal for Medlemmer og indbudte.

— Alle Medlemmer møder til denne Majfest.

Bestyrelsen.

Nørre Aaby

Tyende-ogLandarbejderforening afholder Torsdag den 6. Maj, Kl. 8 Aften, Afdelingsmøde paa Gæstgivergaarden, hvor afgaaet Formand M. Knudsen vil aflægge Regnskab og udbetale sin Gæld til Foreningen.

Efter Mødet **offentligt Bal** til Kl. 12.

Bestyrelsen.

Vejlby Sogns Tyende- og Landarbejderforening

afholder Oplæsning af H. J. Hansen-Røjle i Røjle Forsamlingshus Søndag den 9de Maj, Efterm. Kl. 4. — Derefter sluttet Bal, hvortil Lister vil cirkulere. *Arbejderforeningen „Fremad", Husmandsforeningen* samt *„Strib Foredragsforening"* indbydes *særligt. — Alle er velkomne. — Kom og hør!*

Bestyrelsen.

Køb Deres Underbeklædning hos Anton Christensen, Clemensbro, Aarhus,

der faar De det bedst mulige for Deres Penge.

Fjeldsted Afdeling.

Humoristisk Oplæsning i Fjeldsted Forsamlingshus Søndag d. 9. Maj, Kl. 7½. Derefter sluttet Bal. Indmeldelser sker ved Henvendelse til undertegnede inden Lørdag Aften d. 8.

P. F. V.
K. Laursen,
Lindegaard, Fjellerup pr. Aarup.

Hos
H. Albrektsen,

Faxe,

faar De den bedste **Cykle.** Mærker: „Koral" og „Phänomen".

Skal De have

et nyt Skab, Komode eller andre Møbler, Sengeklæder m. m., køber De billigst hos

P. Svendsen,

Storehedinge.

Gjørslev Manufakturforretning

ved
Alfred Lund

bringes i Læsernes venlige Erindring og anbefaler sig ved deres Indkøb af Manufaktur, Trikotage, Herreekvipering og Fodtøj.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædeværket i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr. 85 Ø eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

N. Nielsen,
Holbergsminde ved Byllerup Mølle, anbefaler sig med alt til **Skræderfaget** henhørende.

Joh. Jakobsens Skræderforretning,

— Faxe —

anbefaler sig med et 1ste Kl. Herreskræderi. Stort Prøveudvalg forefindes. Godt og solidt Arbejde garanteres.

Eiby St. Eiby St.

Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.

Reparationer udføres solidt og billigt.

NB. Symaskiner føres paa Lager.

Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.

Telefon Eiby Nr. 54

Lodsedler

til Varelotteriet faas hos
Portør **Rasmussen,**
Kauslunde.

Signe Nielsens fotografiske Atelier, Storehedinge

(ligefor Kirken),
anbefaler allle Størrelser i **Fotografier.**

Skal De have

en ny Habit eller Arbejdstøj, køber De billigst hos

P. Svendsen,

Storehedinge.

Tøffelmager L. P. Christensen,

— Faxe —

anbefaler et smukt og velassorteret Lager af Træsko, Kapsko og Klædesko. Ny Bunde sættes paa gammelt Overlæder hurtigt, solidt og billigt.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Chr. Christensen,

17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.

Manufaktur- & Herreekviperingsforr.

Stort Udvalg.

Billigste Priser.

Køb altid Deres Fodtøj hos en Fagmand.

Prima Box-Herre-Hægte- og Spændestøvler fra 11 Kr. 36 Par gule Chevruskind Dame-Snørestøvler 10 Kr. Knapsko, Snøresko, Remsko til meget lave Priser. Gymnastiksko og Fodboldstøvler fra de bedste Fabriker.

Skomager **Joh. Fr. Andersen,**
Faxe.

Reparationer udføres hurtigt og solidt. Alt gennemsyet Fodtøj randsyes, naar det forsaales.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.

Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.

H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseudgifter og Ophold ordre dækkede.

A. Chr. Randers,
Spidshøjgaard, Lunderskov.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes af undertegnede

Paul Pedersen,
Husmandsskolen
v. Odense.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Storehedinge Cyklebørs

er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

Min **Barber & Frisørstue** anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Stort Udsalg!

Trikotage og Garn, Linned til Voksne og Børn, krympefri Underbeklædning af eget Fabrikat, Børnekonfektion, Huer og Handsker, Bluseliv og Forklæder samt Arbejdstøj, Skjorteflonel, Lærre- der og Bomuldstøj m. m. m.
Stort Udvalg, bedste Varer og billigste Priser!!!
Leverandør til Varelotteriet.

Anton Madsen, Frederiksgade 6, (overfor Fiskergade), Aarhus

Skal De ha'e Cykle til 1. Maj,

bør de skrive efter Katalog Nr. 23 over

Dalgas Cykler fra

* * **Dansk Cykle-Forsendelse, Aarhus.** * *

Stærke, holdbare, letløbende. 3 Aars Garanti 1000 Anbefalinger.

Jens Kjeldsens
Klæder

passer bedst, holder længst, koster mindst

Søndergade 23—25,

Aarhus.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Husk Ejby St.s fotografiske Atelier.

Fineste Fotografier i alle moderne Udførelser. Fuldstændig Garanti for Holdbarhed. Aaben hver Dag, Søndag og Søgnedage.

Ny Munkegades Skotøjsreparations-Værksted,

Telefon 2019. **Ny Munkegade 11.** Telefon 2019.
Der faar De Deres Fodtøj repareret hurtigt, solidt og til moderate Priser.
Saaler og Flikker leveres paa 1 Time.
Med særdeles Agtelse **Chr. Bay.**
NB. Fodtøjet hentes og bringes overalt i Byen.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog lor 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,60.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,15.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A|S.
St. Pederstræde 28. København.

Skaf os Annoncer!
fra den Forretning, hvor Du gør Dit Foraarsindkøb!

Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Præstø.

Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Stege.

JOHAN DAUGAARD.

Køb Deres Fodtøj
i
H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Husk dette!

Hvis De holder af smukt og solidt Fodtøj, bør De købe det i Bjælkerup Skotøjsforretning, hvor alle Reparationer saavel som nyt Arbejde udføres hurtigt og solidt og med den største Omhu Stort Udvalg i færdigsyede Herre-, Dame- og Børnefodtøj haves paa Lager til meget billige Priser.
NB. Usynlige Lapper paasættes og Galoscher istandsættes.

Ærb.
Hans Chr. Larsen,
Skomager.

1. Maj

maa alle vore Læsere købe hos vore averterende!

Fodtøj

repareres bedst og billigst i Frederiksberg elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,

Brunsgade 8, Aarhus. Telefon 2262.

Saaler og Flikker paa ½ Time.
1. Kl. Materiale. ●●● Billige Priser.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

„Monopol"s
Herreklæder
og
A. bejdstøj

er det solideste og billigste af

Alt

„Monopol",
Overgade 11, Odense.

Køb hos vore Averterende

Brønderslev
Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

St. Hedinge.

Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt

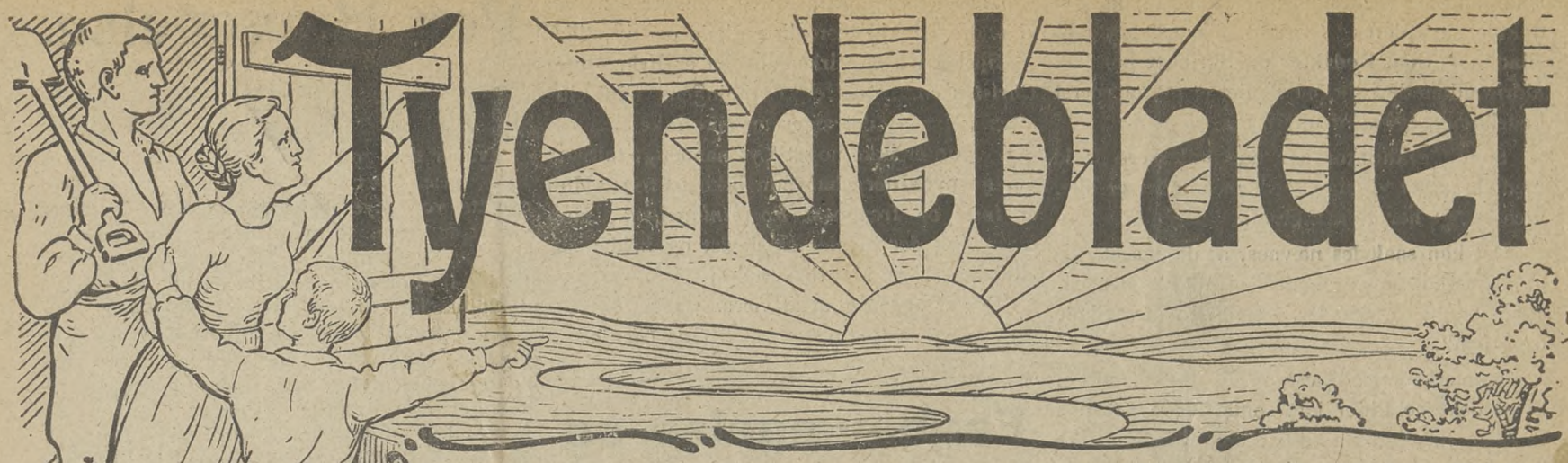
Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Køb Deres
Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i

Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretning,
Telefon 88. (Aktieselskab). Telefon 88.

FRA Cykleforretningen „Komet", **Sierslev** pr. **Storehedinge,** anbefales og sendes overalt pr. Efterkrav. Gramophoner fra 25 Kr. til 250 Kr. Fonografer fra 16 Kr. til 125 Kr. Symaskiner fra 36 Kr. til 79 Kr. Orig. Fulddamp Vaskemaskine Nr. 1 Kr. 33,75, Nr. 2 Kr. 37,50, Nr. 3 Kr. 42,50. Valser Kr. 0,85. Plader fra Kr. 1 til 2,50. Bestilling paa Flyvemaskiner fra Clement & Bayard modtages.

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 84. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 9. Maj 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Majsang.

Mel.: af Sextus Mijkow.

Hvad er det, der lysner i Skovbrynet frem
og blinker paa Bølgen ved Kyst?
Hvad er det, der smiler fra Øje og Kind
og jubler og ler i vort Bryst?
Det er Maj, der er kommen til Danmarks Land
med Sol over Bakker og Dale,
med Blink til hvert Øje og Lys til hvert Sind,
og Glans til hver Sang og hver Tale.

Hvad er det, der aander fra bristende Knop
og damper fra Markernes Muld?
Hvad er det, der dufter om Jomfruens Hals
af Sødme saa underfuld?
Det er Maj, der er kommen til Danmarks Land
med frodige, knopfulde Ranker,
med Grøde til Ungkarlens Skulder og Lænd
og Krydder til Pigernes Tanker.

Hvad er det, der nynner fra blaanende Fjord
og suser i Havsøens Sprøjt?
Hvad er det, der klunker ved Skovsaaens Bred
og klinger i Solsortens Fløjt?
Det er Maj, der er kommen til Danmarks Land
med Toner, der liflige strømme,
med Klange til Længsler og lysende Haab
og livsdybe Menneskedrømme.

Johan Skjoldborg.

Vandalisme.

—:—

I vor Barndom lærte vi i Skolen om et Folk, der kaldtes Vandalerne. De levede i Tiden omkring 500 efter Kr. Fødsel. Dette Folk bestod ikke af lutter Engle. Tværtimod. De ødelagde alle de Værdier, Kulturfolkene gennem Tiderne havde bygget op. De skaanede intet. Selv kostbare Malerier og andre Kunstværker blev ødelagt. Romerfolkets store Pragtbygninger, der havde kostet Masser af Arbejde og Snille, maatte samme Vej. Disse Vandalers Ødelæggelsesværk kalder vi i vore Dage for Vandalisme.

Der kunde være god Grund til at undersøge, om ikke der kan opvises anden Vandalisme, Ødelæggelsesarbejde, gennem Tiderne end det omtalte. Jeg skal ikke — grundet paa Plads- og Tidsmangel — komme ind herpaa. Kun skal jeg gøre opmærksom et Stykke dansk Nutids-Vandalisme. Trods det, at Vandalerne uddøde ved Aar 600, lever der dog nogle, som ikke staar tilbage, naar det gælder om at udføre et Stykke Arbejde, som kan betegnes med Ordet Vandalisme og Ødelæggelse. Det er de danske Storbønder og Godsejere! Ganske vist ødelægger de ikke Pragtbygninger og Kunstværker saadan som deres store Forbilleder — Vandalerne, men de gør noget, som er ligesaa kulturnedbrydende: De forsøger at ødelægge den Bevægelse og den Presse, som har til Opgave at højne Landets Underklasse socialt og kulturelt.

Dette Arbejde kan kun betegnes med Ordet Vandalisme!

Hvor vi forsøger at samle de unge og ældre Landarbejdere om deres fælles Interesser, der møder vi altid Storbøndernes Modstand. En forbyder sine Folk at gaa til vore Møder, en anden forbyder dem at staa i Foreningen, en tredie forbyder dem at holde vort Blad osv. i det uendelige. Baade lovlige og ulovlige Midler tages i Brug mod os. Forpagteren paa „Tybrind" beholder Karlens Blad, skønt det er aabenlyst Ran. En anden Forpagter i Vestjylland overfaldt en af vore Agitatorer, tog Bladet fra ham og kastede det paa Møddingen og pryglede vor Kammerat, saa Blodet løb ud af Næse og Mund paa ham, blot fordi han i al Rolighed bad Gaardens Karl holde Bladet. En tredie (Sognefogden i Snertingen) vilde ikke have sin Karl, hvis han ikke straks lod sig udmelde af Tyende- og Landarbejderforeningen! Saadan er Stillingen. Altid brutale Overfald paa vore Folk og vor Organisation, skønt vi kun virker for Oplysning og Menneskerettighed og paataler brutale Overgreb, samt kræver Frihed og Medbestemmelsesret. Kan det ikke kaldes Vandalisme, forstaar jeg det ikke!

Det er, som jeg engang før paa samme Plads har gjort opmærksom paa, saaledes at vor Bevægelse er vor Tids største Kulturbevægelse. Den kræver nemlig de to Ting: Brød og Oplysning for alle! Først naar disse to Ting er tilstede overalt, kan vi tale om, at vi lever i et veludviklet Kultursamfund. Trods det, at de store kan se, vi arbejder i den Retning, modarbejder de os endda. Det er dristigt gjort. Dommen derover vil engang blive haard!

— — —

De, der modarbejdede Slaveriets Ophør i Amerika, foragter vi nu og kalder Vandaler. Det samme siger om dem, der modarbejdede Stavnsbaandets Hævelse i 1788 og Husmandsbevægelsen i 1842—48. Det siger vi, fordi vi har disse Begivenheder paa Afstand, men endnu foragter vi ikke dem, der modarbejder Landunderklassens Frgiørelse. Vi kalder endnu ikke alle sammen det Vandalisme at modarbejde en saadan Bevægelse, skønt Landarbejderne har lige saa stor Ret som Amerikas Slaver, Stavnsbaandets Bønder og 40'nes Husmænd!

Men den Tid vil komme — før eller senere!

Engang vil vi lære at skelne skarpt mellem dem, hvis Arbejde var egoistisk og vandalistisk og dem, hvis Arbejde var kulturopbyggende og til Gavn for de svage og underkuede!

Carl Westergaard.

Laur. V. Birck.

Vi bringer her et Billede af den kendte Folketingsmand L. V. Birck, der sammen med Borgbjerg i sin Tid rettede det stærke Angreb paa Forbryderen Alberti.

Hr. Birck har siden udført et stort Stykke Arbejde for at paavise den nøje Forbindelse mellem Alberti og Hejdes Privatbank.

Hr. Birck, der som bekendt hører til Højres mest sympatetiske Rigsdagsmand, har før været en meget ivrig Radikaler og Medarbejder ved „Social-Demokraten".

Marie Christensen.

—:—

Nogle Oplysninger om hendes Forening.

—

Frk. *Marie Christensen* er jo som bekendt Formand for en Organisation i København,

som kaldes „Tjenestepigeforeningen“ og Redaktør af deres Organ „Tjenestepigernes Blad“. — Som Redaktør og Skribent har hun aldrig udmærket sig, og Bladet er ogsaa yderst kedeligt og læses af uhyre faa.

Som Organisator har hun hat mere Held med sig. Det vil sige Medlemsantallet er lille, men Penge har de mange af.

Det **kan saaledes nævnes,** at de paa et Aar af 250 Medlemmer havde en Indtægt paa ca. 1750 Kr. + ca. 800 Kr. i en Fond for „Skole og Hjem“.

Opmærksomme Læsere vil her spørge, hvorledes 250 Piger kan samle 2,500 Kr. paa et Aar. Jo, det gaar til paa den Maade, at det ikke alene er Piger, der staar i denne Forening, men ogsaa Arbejdsgiverne, Udbytterne, *Fruerne!* Baade *Pige* og *Frue* staar i samme Forening, og derved kan de store Kapitaler rejses. De $\frac{2}{3}$ er Piger og $\frac{1}{3}$ er Fruer.

Foreningen begyndte i 1899 og har i de 10 Aar kun samlet en 5—600 Piger og ca. 200 Fruer.

Fruerne giver en aarligSum efter eget Ønske — ofte *10 Kr.*, og det giver jo Penge.

Desuden faar Frk. Christensen *Statstilskud* og endvidere *Tilskud* fra *Københavns Kommune* mod, at Politik holdes ude af Foreningen. Det sidste har bevirket, at de vaagne Piger, de socialistiske unge Kvinder, som tjener, **gaar ud af Foreningen eller** nægter at indmelde sig. De kræver at *Fruer* og *Statstilskud* skal smides overbord. Det er — efter deres Mening Baglast, som er unødvendig. Men det gaar Frk. C. ikke ind paa. Det giver flest **Penge, som det nu er**, hævder hun, og hun **har Ret!**

Frk. C. vil ikke have Foreningen gjort til en Fagforening. Klassekamp og Socialisme er hun en Hader af.

Naar *Fruerne* holder til i Foreningen, da er det ikke af Kærlighed til Pigerne — langtfra! Det er kun, fordi de altid er vis paa at have Pigerne i Huset. Medlemmerne maa nemlig ikke tjene hos andre Fruer end dem, der staar i Foreningen. Desuden har Frk. C. lavet en Tjenestepigeskole, hvor unge Kvinder uddannes til *dygtige* og *lydige* Lønarbejdere. Ogsaa denne Skole støtter Fruerne, fordi *de har hele Fordelen!*

For et Par Aar siden udgav Frk. C. en Pjece, som je ghar liggende foran mig, om Virksomheden i den forløbne Tid. I et Forord skriver en *Professorinde Plum*, at Frk. C. har ledet hendes Forening paa en *besindig Maade*, saa at den faar *„flere og flere Velyndere“*. Og samme højtstaaende Frue slutter med at skrive:

„Man maa ikke sætte Tjenestepigeforeningen i Lighed med almindelige Fagforeninger. Den har aldrig kæmpet for Lønforhøjelse, og har aldrig forsøgt at sætte sine Fordringer igennem ved Strejker.“

— — Det sidste er værst for Medlemmerne. Foreningen har aldrig været Fagforening, og den har aldrig kæmpet for Lønforhøjelse. Hvad skal den da til? Maaske først og fremmest behage Fruerne? I den Retning er den fuldkommen!

Frk. C. slutter sin Beretning med at skrive:

„Vi *retter først vor Tak* til fhv. Indenrigsminister, nuværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet *Enevold Sørensen*, som i 1904 tildelte De s. d. Tjenestepigeforeninger et Statstilskud — 200 Kr. — til Afholdelse af Foredrag, og derved *anerkendte vort Arbejdes Betydning;* dernæst takker vi *Autoriteterne*, der paa mange Maader har vist Foreningen Interesse“.

— — Det er i Sandhed en sær Arbejderforening, der først takker *en Minister*, siden *Autoriteterne!!*

Men den er jo som Frk. C. ønsker den, saa vi andre kan jo være lige glade og tie stille.

Sjælen i hele Virksomheden er Frk. *Marie Christensen.* Hun er Foreningens non plus ultra. Naa — det siger maaske ikke saa meget. Hun er ikke noget Lys aandeligt talt, og mange nye Ideer har hun ikke fostret. Hun er først og fremmest *Forretningsgeni.* Hun tager det, der betaler sig bedst og holder sig altid der, hvor Magthaverne er.

Der er ogsaa godt at være.

Ove Glente.

Fagbevægelse og Kontrakter.

—:—

Til vore Organisationer!

—

I Henhold til de paa sidste Kongres vedtagne Beslutninger og til den der raadende Stemning maa Forbundet herefter lægge stærk Vægt paa den faglige Side af vor Bevægelse med Regulering af Løn og Arbejdstid og øvrige Arbejdsvilkaar, og navnlig maa vi sætte Kraft paa Indførelsen af Arbejdskontrakter, der fritager for at staa under den skadaløse Tyendelovs Bestemmelser og gør os til fri Arbejdere.

I denne Forbindelse minder vi om den af Kongressen vedtagne saalydende Resolution:

„Kongressen udtaler, at Forbundets Medlemmer i saa stor Udstrækning som mulig søger at indføre Kontrakterne og tillige tilraades det ved offentlige Møder at drøfte Kontrakternes Betydning for derved at gøre udenforstaaende bekendte, med disses Indhold“.

I Overensstemmelse hermed anbefaler vi de enkelte Afdelinger at drøfte Sagen og at de rette en indtrængende Opfordring til sine Medlemmer om kun at fæste sig bort paa Kontrakt, især nu fra November at regne, uden dog derfor at gøre det til absolut Pligt for hvert enkelt Medlem foreløbig, og uden derfor at bryde noget Kammeratskabsbaand for ikke at fremkalde Sprængning og deraf mulig følgende Nederlag. Her kan vi ikke foreskrive nogen fast Regel foreløbig, men maa lade os lede af Klogskab og Omtanke og af, hvorledes Situationen udvikler sig i Fremtiden og i hvert enkelt Tilfælde.

Iøvrigt henviser vi ligeledes til Kongressens Opfordring til Bestyrelserne for Kredsforeningerne om at tage sig af Kontraktspørgsmaalet.

Ligeledes maa vi arbejde henimod en bestemt kortere Arbejdstid og faste Løntakster, lige som Arbejderne i andre Fagforeninger; men her gælder det samme, som før er sagt om Kontrakter, at vi maa gaa gradvis og klogt frem og ikke forpligte Medlemmerne til et bestemt Krav straks.

I dette vort Arbejde maa vi endelig ikke glemme at faa Kvinderne med.

Iøvrigt henviser vi til Kongressens Beslutning, der opfordres Bestyrelsen for Kredsforeningerne til at tage sig af Sagen.

Sluttelig opfordrer vi Bestyrelserne for Kredsforeningerne til flittig at indsende korte Beretninger til Formanden og Bladet om deres Arbejde for Kontrakterne og for den faglige Side af Bevægelsen overhovedet og om de rundt omkring i den Retning onaaede Resultater.

I Forretningsudvalget for Tyende- og Landarbejderforbundet.

H. J. Hansen-Røjle. Niels Mortensen.
Carl Westergaard.

Vor Bevægelse.

—:—

Opret nye Afdelinger!

Nu er den gode Tid atter kommen for vor Bevægelse. Det er mod Sommer, at vi skal oprette vore nye Afdelinger. Sidste Sommer oprettede vi ca. 30 nye Afdelinger og flere bør oprettes i Sommer. Derfor, Kammerater: Hæng i! Forsøg at oprette en lille Afdeling i de forskellige Sogne, hvor vi ingen har. Jeg er villig til at sende alle Oplysninger og give jer gode Raad. Ligeledes skal jeg gerne tage ud og holde Møder paa Steder, hvor nye Afdelinger kan oprettes. Udkast til Lov kan faas ved at sende et Par Ord til mig. Det gælder kun om at benytte den gode Tid til at faa nye Foreninger lavet og faa vort gode Blad udbredt. Maalet for Sommerens Arbejde bør være: *50 nye Afdelinger og 500 nye Holdere til Bladet!*

C. W.

„Nordsjællands Kredsforening“

lod forrige Fredag afholde et Agitationsmøde i *Viskinde* med Carl Westergaard som Taler. Meningen var at starte en ny Afdeling dér. Mødet var ikke særlig godt besøgt, og man enedes da om at holde et andet Møde efter Maj med Oluf Andersen som Taler.

Snertinge Afdeling

holdt forrige Lørdag Møde med Red. Carl Westergaard som Taler. Tilslutningen var overmaade god og Begejstringen var stor! Efter Foredraget en livlig Diskussion og til Slut Bal.

Vallekilde-Hørve Afd.

afholdt forrige Søndag et stort og stormende Protestmøde i Hørve. Red. Carl Westergaard, Aarhus, indledede. Se Referatet andet Steds.

Haarup Afdeling

holdt i Torsdags et stort Møde i Grottrup, hvor Redaktør Westergaard talte om vor Bevægelse. Foredraget var livligt og ofte afbrudt af stormende Bifald. Der var mødt ca. 150 Mennesker, hvoriblandt en god Del Bønder. Da Indlederen sluttede, var der en god Diskussion, og Mødet sluttede med Sang og kraftige Leveraab for vor Bevægelse og Taleren.

True Afdeling

holdt i Fredags Møde i Brabrand, hvor Red. Carl Westergaard skulde tale. Mødet mislykkedes grundet paa Valborgaftens mange Blus paa Højene. Forhaabenlig møder Arbejderne bedre næste næste Gang, naar der er færre Valborg-Blus! Det blev vedtaget at holde et Møde i Aarslev Kro Lørdag d. 15. ds. Kl. 8½ med Westergaard som Indleder.

Vrønding Afdeling

holdt i Søndags Møde i Flemming, hvor Red. Carl Westergaard talte om vor Bevægelse. Bevægelsen gaar ikke saa godt, som den kunde, skønt Egnen er god, men nu har vor gamle Kammerat, Fodermester *Anton Hansen*, Rosenlund, lovet at træde til, og saa har vi Garanti for, at den Afdeling nok skal gaa. A. H. var blandt de faa, der begyndte vor Bevægelse. Han oprettede straks en Afdeling i Lygnby og var et Aar i vor Hovedbestyrelse. Vi ønsker ham Lykke med Arbejdet. *Vrønding* er 2 Mil vest for Horsens.

Vor Afdeling i Kauslunde,

som i en Tid ikke har hørt til vore bedste, gaar nu atter godt efter Omstændighederne. De have Møde forleden og valgte følgende Bestyrelse:

Johannes Andersen, Formand, Laurits Rasmussen, Næstform., Chr. Petersen, Julius Jensen, Portør Rasmussen, Kasserer.

Denne Afdeling har før været god, men en Formand **Henriksen ødelagde** den ved en gemen Optræden! Nu har vore Kammerater samlet sig paany og derfor siger vi:

Til Lykke!

Husk vore Kontrakter! Hvert Medlem maa betragte det som sin Pligt ikke at fæste sig uden Kontrakt! Opgiv os Navn og Adresse paa de Bønder, som ikke vil underskrive dem!

Frk. Christensens Overfald.

—:—

Et Gensvar.

Under Overskriften: „Faar vi Høststrejke? En lille Konflikt indenfor Tyendeforbundet", har Frk. Marie Christensen leveret det fanatiske Højreblad og Arbejderfjende „Aarhus Stiftstidende" en højst mærkværdig Artikel. Det er Bladet, som har anmodet hende om at udtale sig, særlig om den landskendte Høststrejke.

Frøkenen begynder med at fortælle, at hun og deres Næstformand, Frk. Mikkelsen, deltog i vor Kongres „endskønt vi ikke har direkte med den Bevægelse at gøre", føjer hun til.

Frk. Christensen fortæller videre:

„Det var Formanden for Forbundets Amagerafdeling, Svenskeren L. Malm, der paa Mødet kom med en Bemærkning om, at han ansaa det for meget tvivlsomt, at denne Sommer vilde forløbe uden Kamp mellem Jorddrotterne og Arbejderne derude. Og det er paa Grundlag af denne Udtalelse, at Redaktør Westergaard nu skriver: „Vi maa snart kunne melde: Klar til Kamp Landet over! Rust Jer, Ragnarok kommer". Men der er ingen Anledning til at tage dette saa højtideligt. For det første er Malm en lille Smule af en Fanatiker, og der er ingen Tegn paa, at hans Mening er egnet til at vinde Tilslutning."

Med hvilken Ret mon Frk. M. C. kalder vor Kammerat *L. Malm* for en *Fanatiker?* Han er en af vore bedste Mænd, en der har udført et godt Stykke Arbejde for vor Sag — kort sagt: en Mand, der altid siger og kan sige sin Mening og som *vil* noget. Ham kalder Frk. C. en Fanatiker!! — L. Malm blev valgt med næsten alle Stemmerne i Hovedbestyrelsen, og det betyder, at vi alle betragter ham som en god, solid Kammerat. Er han Fanatiker, maa det jo have været Tosser, der har valgt ham!!

Frk. Christensen fortsætter sine Betragtninger om de Ting, som ellers kan være hende ligegyldig, med følgende Ord:

„Hans (Malms) Planer om at begynde en Kamp blev fremsat lige før Slutningen af Mødet, da Deltagerne var trætte og Stemningen mat og ligegyldig. Der blev saa at sige ingen Diskussion, og man syntes paa Forhaand at være enige i, at det ikke kunde nytte, at Amager alene begyndte at strejke.

Det vil sikkert ikke lykkes at faa endog et nogenlunde præsentabelt Mindretal for de Demonstrationer, der naturligvis ellers let vilde faa nogen Vægt, da der er 4000 Medlemmer i Forbundet. Men Forholdet er det, at det ikke er Forbndets Anskuelser, Redaktør Westergaard gør sig til Talsmand for i sine Artikler. At han sympatiserer med Malms Tankegang er en anden Sag for sig."

Det er ganske usandt at det var i Slutningen af Mødet, at *Malm* udtalte sig. Det var om Formiddagen den sidste Dag, og Stemningen var aldeles ikke „mat og ligegyldig". Naar ingen modsagde Malm, var det fordi, vi *alle* var enig med ham og glædede os over hans gode og velovervejede Ord. *Ingen* mente, det *ikke* kunde nytte, at Amager-Afd. lavede Strejke. Tværtimod!

Naar Fk. Christensen mener, at det ikke er Forbundets Anskuelser jeg gør mig til Talsmand for, saa tager hun storligen Fejl! Hvert Ord jeg har skrevet i de omstridte Artikler, er vel overtænkte og i *meget nøje* Overensstemmelse med Forbundets Mening om dette Spørgsmaal. Bevis derfor vil maaske følge ved Lejlighed! — Men vil Frk. Christensen gerne forsøge at bilde Folk ind, at *Malm* og jeg danner et eget Parti indenfor vort Forbund, saa for mig ingen Allarm. Jeg er ligeglad!

Frøkenen gaar imidlertid videre og siger:

„Iøvrigt tror jeg, at den nye Formand Hr. *Hansen-Røjle* er i langt bedre Kontakt med Medlemmernes Ønsker (end hvem?)*) og han er en lige saa dygtig som besindig og klartseende Mand, der ikke vil gøre sig til Talsmand for andre Tanker end dem, der er Sandsynlighed for at faa gennemførte, netop i Kraft af den Sympati, man fra Udenforstaaende faar for en Organisation, der arbejder roligt og fornuftigt."

Hvis Frk. Christensen tror, at det er Medlemmernes Ønske, at vort Forbund skulde være en saa from Bælam-Forening ligesom hendes, der intet skulde foretage sig, kun staa ganske rolig og vente til de *„Udenforstaaende"* kommer med en Kødben, saa tager hun for en Gang Skyld Fejl! Vor Forening har altid været en Kampforening, og det maa den ogsaa være, for at der kan være Mening i Tingene. Hvad „Udenforstaaende" (f. Eks. Frk. Chr. & Co.!) mener, er os ganske ligegyldigt. Vi gaar vore Veje, som det en Gang passer os.

Forøvrigt skulde vi mene, at de saakaldte „Udenforstaaende", der vil os noget godt, *ikke* kan have noget imod, at vi er rede til at optage en Kamp om de smaa Krav, vi stiller. Socialdemokrater, Fagforeninger og Radikale har vist ikke noget derimod, og andre har ikke Gnist af *Sympati* for os!

Jeg kan kun beklage, at Formanden for en Kampforening som vor skal have det Stempel paa sig i et Modstanderblad, at han er *„dygtig, besindig og klartseende"*. Det er beklagelig, fordi det, at en Modstander kalder „dygtig, besindig og klartseende", er det samme som at være en godmodig Sjæl, der ikke gør en Kat — langt mindre en Storbonde Fortræd!

Jeg haaber ikke, at vor nye Formand er „dygtig, besindig og klartseende" i *et Modstanderblads Forstand.* For saa saa det ilde ud for os! Siger disse Blade, vi er *Fanatikere* og *Fusentaster,* saa er det for det meste Bevis paa noget helt andet. Det er farlig at have Sympati hos sine Modstandere.

Den veltalende Frk. Christensen slutter sin sympatetiske og forfalskede Fremstilling af vor Kongres med følgende Patos:

„Rygterne om, at der efter Kongressen skulde være holdt hemmelige Møder til Drøftelse af en Høststrejke, har absolut intet paa sig."

Hvorfra véd Frk. Christensen det?

Tror Frk. C., vi holder hemmelige Møder i hendes Nærhed? Nej nej!

Hendes sidste Sætning er den mest gemene. Deraf kan nemlig ses det, at Frk. C. ogsaa kunde have fortalt Alverden, at vi havde holdt lukkede Møder m. m., hvis hun havde vist noget derom. Kunde hun sige *det ene,* maa hun jo ogsaa kunde sige *det andet!*

Det kan man kalde *Agrarspioneri.* Det betaler sig maaske for hende. Hun faar jo *Tilskud fra Staten* til hendes Forening, og for at faa det, maa man være Venner med Bønderne. Og for at det kan opnaas, maa man yde dem en Tjeneste.

Det har Frk. Marie Christensen her ydet til Gavns. Det giver hende antagelig forhøjet Tilskud næste Aar!

Carl Westergaard.

*) Min Bemærkning. C. W.

Et stormende Møde i Hørve.

—o—

Som det før er kort meddelt, har Bønderne i Vallekilde-Hørve nægtet Tyende- og Landarbejderforeningen Adgang til de to Forsamlingshuse i Sognet. I den Anledning holdt vor Afdeling dér et Protestmøde forrige Søndag Aften med Redaktør Carl Westergaard, Aarhus, som Taler. Længe før Mødet blev aabnet, var Salen i Afholdshjemmet i Hørve fyldt til sidste Plads. Halvdelen maatte staa op, flere saod udenfor og en Del maatte gaa igen, grundet paa Pladsmangel.

Det blev et varmt Møde! Uden Overdrivelse det mest stormende Møde, der endnu er holdt i Odsherred. Og det vil mindes længe!

Formanden, *Fr. Larsen,* aabnede Mødet og bød Velkommen og gav Ordet til Carl Westergaard, der først gav en livlig og interessant Fremstilling af vor Bevægelse, dens Historie, Maal og Midler. Han paaviste endvidere de store Resultater, vi havde at opvise.

Taleren kom derpaa ind paa en Omtale af de lokale Forhold og rettede et meget voldsomt Angreb paa Bønderne for deres Lukken af Husene, særlig paa Gaardmanden *Mads Madsen* og *Bestyreren* hos *Fr. Pedersens Enke* i Vallekilde. Den sidste havde mishandlet en fattig værgeløs Tjenestedreng. Det havde Taleren før berørt i et Foredrag og grundet derpaa lukkede *Mads Madsen* det ene Forsamlingshus og tog paa den Maade Bestyreren i Forsvar.

Foredraget varede 1½ Time og blev efterfulgt af en Diskussion paa 2 Timer.

Kl. 12 sluttede Mødet. Følgende Resolution blev vedtaget *enstemmig:*

„Forsamlingen udtaler sin skarpeste Protest mod det brutale Overfald, Bønderne har rettet mod Tyende- og Landarbejderbevægelsen ved at lukke de to Forsamlingshuse, da det vil virke hæmmende paa Kulturlivets frie Udvikling. Vi udtaler samtidig Haabet om, at de, der kalder sig Frihedsmænd, særlig Højskolefolkene, vil hjælpe til atter at faa Forsamlingshusene aabnede. Sker det ikke, maa vi betragte Højskolen som en Støtte for de rige i deres Kamp mod de fattiges Organisationer og deres Forsøg paa at indføre frie og menneskelige Forhold."

Mødet blev en kolossal Sejr for Foreningen og Indlederen. Alle Bøndernes Angreb paa Mødet blev slaaet eftertrykkelig tilbage.

L. P. Olsen,
Kredsformand.

Til Afdelingerne og Medlemmerne.

—:—

Paa Hovedbestyrelsesmødet 18. April blev det vedtaget at Bidrag til Forbundet, som hidtil beregnes efter det Antal Medlemmer, Afdelingerne har den første Dag i Kvartalet, altsaa fra 1. April d. A. at regne med 15 Øre hvert Kvartal pr. Medlem, der bedes sendt til underskrevne Adresse senest den sidste Dag i den første Maaned af Kvartalet. Samtidig bedes Formanden eller Kassereren opgive dels Tilgang, dels Afgang af Medlemmer det foregaaende Kvartal og samlet Antal Medlemmer den første Dag i indeværende Kvartal. Saadant kan skrives paa Postanvisningens Kupons Bagside, og denne Indberetning bør ske senest 1 Maaned efter Begyndelsen af hvert Kvartal, selv om Kontingentet muligvis ikke skulde følge samtidig.

For at spare Porto mente Bestyrelsen ikke det var nødvendigt, at Kassereren sender Kvittering for indbetalt Kontingent, da Afsenderen jo kan tage Kvittering af Postvæsenet.

For de, der muligvis ikke véd det, oplyses, at en Postkvitteringsbog faas paa ethvert Postkontor for 50 Øre. Heri meddeler Postvæsenet og enhver Landpost gratis Kvittering.

Bestyrelsesmødet var enig om det absolut heldige og nødvendige i, at Afdelingernes Medlemsbidrag til Forbundet for Eftertiden indgaar regelmæssig. Særlig maa dette ske fra 1. Januar at regne. Jeg haaber derfor

snarest at modtage resterende Kontingent fra Afdelinger for Januar og April Kvartal d. A.

Ved Skifte maa den ny Formands og Kasserers Adresse for en Afdeling straks opgives til Formanden, Hansen-Røjle, eller til mig.

De i Forbundet direkte indmeldte Medlemmer bedes ved Flytning ligeledes opgive os deres Adresse.

Det er en Selvfølge at Forbundet, som enhver anden, intet kan gennemføre uden Penge Og vi har netop store Opgaver at skulle gennemføre. Nu er vi bleven saa mange, at vi kan tage kraftig fat paa at skaffe os mere Fritid, højere Løn, at indføre Kontrakter osv., og det kan altsammen naas, naar vi staar samlede, og vi maa nødvendigvis ogsaa ofre lidt paa Sagen. Det er den værd.

Kammerater, lad os derfor tage ovenstaaende til Indtægt.

Niels Mortensen,
Gedsted.

For galt!

—o—

Forpagteren paa „Tybrind" nægter at udlevere Tyendebladet til en Karl!

—

Den kendte Forpagter paa „Tybrind" i Vestfyn nægtede forleden at udlevere Tyendebladet til en af vore Holdere, Tjenestekarl Chr. Hansen! For den gode Forpagter kan det blive en farlig Spøg, da det kan blive straffet for ulovlig Omgang med andres Gods. Det kan koste ham hans borgerlige Rettigheder og mere i Tilgift!

Man ser her, at de store ikke skyer noget Middel i deres fanatiske Kamp mod os. Kan de ikke klare sig med de lovlige Midler, tager de de ulovlige til Hjælp! Hvad mon de vilde sige, om vi hos Posten tog deres Blade og nægtede at udlevere det? Vi vilde vist straks blive meldt til Politiet og straffet for Tyveri og Røveri.

Vilde Karlen ikke straks afsige Bladet, skulde han rejse. Karlen vilde ikke af med sit gode Blad. Han bad da om Løn til 1. November! Det vilde Forpagteren ikke, og Karlen maatte blive.

Havde det ikke været en Karl med Ben i Næsen, havde han straks afsagt vort Blad. — Vi kunde have Lyst at spørge vore mange Læsere: Kender I nogle Bønder, som forsøger at forbyde deres Folk at holde vort Blad?

Vi vilde gerne kende Navn og Adresse paa d'Hrr.! Det sker nemlig ret ofte, at vi modtager et Blad tilbage, hvorpaa der staar: „Nægtet Modtagelse". Det er maaske en Bonde, som har tvungen Karlen til at lade være at holde Bladet?

— Det er dog for galt, at vi i 1909 ikke selv maa bestemme, hvilke Blade vi maa læse! Hvor længe skal vi finde os i det Tyranni?

Frem med Navnene paa alle disse Aandstyranner!

En Anbefaling.

—:—

Jeg har holdt Tyendebladet siden Januar 1908. Og jeg har siden syntes, at Lørdagen var en Festdag for mig. Jeg kan ikke andet end udtale min varmeste Anerkendelse af Bladet og dets Redaktion. Der er saadan en Friskhed over Bladet, at jeg bliver saa vel tilpas, naar jeg har læst det. Jeg vil derfor anbefale Bladet til enhver, som ønsker god, sund og oplysende Læsning!

Peter Albrechtsen,
Tjenestekarl.

Vor Virksomhed i de forløbne Aar.

—o—

Et Foredrag paa vor Kongres i Paasken af vort Forbunds gamle Formand, Redaktør Carl Westergaard, Aarhus.

Vore indbudte Repræsentanter.

Til denne Kongres har vi indbudt Repræsentanter fra de Partier og Forbund, som vil støtte os. — Vi har indbudt „Sverrigs Landarbejderforbund", „Socialdemokratisk Forbund", „Dansk Arbejdsmandsforbund", „De samvirkende Fagforbund", „Det radikale Venstre", — deres Repræsentant, Hr. Red. Ove Rode har desværre maattet sende Afbud. — Desuden „Tjenestepigeforeningen" og hele Pressen.

Os og de organiserede Husmænd.

Det vil maaske forbavse nogle, at vi ikke har indbudt de forskellige Husmandsforeninger. Naar vi ikke har gjort det, er det af den Grund, at de aldrig har indbudt os til deres Sammenkomster. De har aldrig villet Samarbejde med os. De ser antagelig paa os som fæle Konkurrenter. Naar vi vil have en Annonce om vort Blad i et af deres Blade, forlanger de ca. 35 Øre pr. Linie. Nu forstaar De nok, hvorfor de organiserede Husmænd ikke er med. Jeg beder jer huske paa, at Husmændene og Husmandsforeningerne ikke er et og det samme. Tværtimod. De sidste er nærmest en Forening af moderate Boelsmænd, der ikke tænker som os. De menige Husmænd har vi god Forbindelse med. De er Ledere i flere af vore Afdelinger og Kredse, og nogle af dem er med her. De har Interesser fælles med os. De andre maa vi lade sejle deres egen Sø.

Underklassen paa Landet.

Der er saa mange, der har saa umaadelig svært ved at forstaa, at vor Bevægelse ikke er en ren og skær *Tyende*bevægelse. De husker ikke paa, at vort Forbund kaldet *„Tyende- og Landarbejderforbundet"*. I vort Forbund maa hele *Underklassen paa Landet* samles. Vi maa staa sammen alle baade Tjenestefolk, Landarbejdere og Smaahusmænd, ældre og yngre i en fælles Armé. Vi maa i Fællesskab *fortsætte* den Kamp, der altid har hersket mellem de Store og de Smaa, mellem de Fattige og Rige. I den Kamp maa vi, *Folket fra Udmarkshusene,* ogsaa være med!

Maal og Midler.

Det *Maal,* vi stiler efter, er jo, at alle kan faa *lige Ret* og *lige Adgang til alle Livsgoder.* Vi kræver særlig en Andel i den Jord, de store Grever og Baroner nu sidder og breder sig over og kalder deres. Disse Herrer maa vi se at faa flyttet et andet Steds hen, for at vi kan komme i Besiddelse af Jorden, den Jord, som først og fremmest tilhører os. Holger Drachmann har en Gang i et Digt sagt, at

> Munken dreves længst af Landet
> med sit Aflads-Kram —
> der er meget, meget andet,
> som skal ud med ham.

Det er fuldkommen rigtigt! Og det, der først „skal ud med ham", er de tyske Junkere og Jordgrever!

Og *Midlerne,* vi vil benytte, er Organisation. Det er det Vaaben, som altid har ligget og ventet paa at blive taget op til Brug i Smaafolks Kamp for Tilværelsen. Dette Vaaben, vil ogsaa vi tage op, og bruge det med Fynd og Klem!

„Med Murske'en i den ene Haand og Sværdet i den anden — —"

Fra min Barndom mindes jeg en Fortælling om Jøderne. Det var den Gang, de var bleven friet ud af Trælleriet og den brutale Nedtrykkelse, de i lang Tid havde levet under, at de besluttede at bygge sig et stærkt Samfund, hvori Fjenden ikke mere kunde skade dem. Og da de byggede Muren om deres sikre Borg fortælles der, at de arbejdede med Murskeen i den ene Haand og Sværdet i den anden. Med den ene Haand byggede de sig et stærkt og godt Samfund, og med den anden forsvarede de sig mod Fjenden og holdt den tilbage.

Lad os lære af Jøderne! Lad os ikke glemme, at vi har Modstandere overalt. Fjender der gerne vil slaa os ned og øde vort Forbund. En saadan kan vi, som Aakjær en Gang har sagt, træffe i *hver Gaardsport* Landet over.

Mod disse Fjender maa vi vide at forsvare os. Med den ene Haand maa vi bygge paa vor Borg, vort Forbund, og med den anden Haand maa vi kæmpe mod vore Modstandere og slaa dem tilbage! (Bifald.)

Antisocialisme.

—:—

Som bekendt nærmer vi os det store Folketingsvalg. Fra alle Sider arbejdes der med fuld Kraft. For de store kniber det. De ved, at Arbejderne vil erobre en Del Kredse paa Landet, hvis der ikke passes paa.

De maa derfor benytte sig af alle Midler — ogsaa de ufine!

De har saaledes i den senere Tid fundet paa at skrive antisocialistiske Artikler paa Grundlag af vort Blads Artikler. Det er for at Landboerne skal blive bange og lade være at stemme paa Socialdemokrater.

— Efter at have aftrykt et Stykke af en af vore Artikler, skriver det militaristiske Højreblad „Telegrafen":

„Hvad siger vore Landboere til dette Opraab?:

Der er Arm i Arm med Opraabets Forfattere, vore hjemlige Socialister, at en Del af den danske Landbostand vil danse til Valg.

Men det er jo i Maj Maaned — i August Maaned faar de nok Tak for god Hjælp!"

Storbondebladet „Sorø Amtstidende" føjer med Gysen til:

„Saadan ophidser samvittighedsløse Socialister Ungdommen. Husk det, naar de kommer ud paa Landet og optræder som agrariske Velgørere. Er det for Resten tilladt, selv efter vore Love, at ophidse til Selvtægt og Brug af Bøssen mod Husbonderne?"

Da nogle Landboere, særlig Gaardmænd, maaske ved at læse disse antisocialistiske Artikler lader sig af Skræk forlede til ikke at stemme paa Socialdemokratiet, føler vi Trang til at gøre opmærksom paa at dette Parti ikke har Ansvaret for mulige Høststrejker paa Landet. Vi alene har Ansvaret! Det haaber vi fornuftige Vælgere forstaar. Enhver Landbo kan derfor ganske rolig stemme paa Arbejderpartiet uden derved at støtte Høststrejker m. m.

En Landsagitation for Tyendebladet.

Kammerater! Støt vort Blad! Tegn Aktier og skaf det Udbredelse og Annoncer!

Vort Blad er vort bedste Vaaben i Kampen. Det maa ikke lykkes vore Modstandere at slaa det ned!

Det er almindelig anerkendt i vore Dage, at Pressen er en Stormagt. Den er et Middel for Overklassen til at holde Underklassen nede. Men paa samme Maade er Underklassens egen Presse (i dens egen Haand) tillige et af de virksomste Midler til dens egen Befrielse.

Derfor er vort Blad, „Tyendebladet", en Fakkel, der leder os ud af Natten ind i Dagen og Lyset, vor levende Røst og en Livsnerve for vor Bevægelse, hvorfor det er et Livsspørgsmaal for os at holde det oppe!

Det har vi ogsaa godt Haab om. Dets Udbredelse er stadig stigende ligesom dets Indtægter stadig øges. Men desværre kan det ikke for Øjeblikket bære sig. Det gaar stadig med Underskud, og desuden har det en Gæld paa flere Hundrede Kroner, og denne Gæld skal i en nær Fremtid dækkes. Enhver vil derfor kunde indse, at det er en absolut Nødvendighed, at der bliver skaffet ny Kapital, hvis vort Blads Fremtid skal garanteres og det skal lykkes os at holde det oppe!

Vi retter derfor herved en kraftig Opfordring til alle gode Kammerater og Medlemmer af Forbundet om at hjælpe os ved at tegne Aktier i saa stor Udstrækning, at Gælden kan dækkes og desuden virke saa meget for Bladets Udbredelse, at det hurtigst kan bære sig. Vi mangler kun nogle faa Hundrede gode Holdere og enkelte Annoncer!

Naar Bladet paa den Maade faar bedre økonomiske Vilkaar at arbejde under, vil det langt bedre kunne udføre sin Opgave at være vort Samlingsmærke og vort Vaaben i Kampen

Lad ikke vore Modstandere faa den Glæde at se vort Blad gaa tilbage!

Kammerater! I maa hjælpe til paa bedste Maade. Lad os alle samle os om vort Blad og arbejde af al Kraft for dets Udbredelse

Vi anmoder alle, ogsaa dem, der før har tegnet Aktier i vort Blad, om at lade sig tegne for en ny Aktie a 10, 5 eller 2 Kr.

Meddeleiser om Aktietegningen bedes sendt til Bladets Kontor, Hjelmensgade 2, Aarhus. Opkrævning vil da blive udsendt.

Ca. 14 Dage efter Modtagelsen af Beløbet vil de nye Aktiebreve blive sendt vedkommende saavel som resterende Aktiebreve for ældre Aktier.

Naar vi ogsaa lader tegne Aktier a 2 Kr., er det fordi Arbejdsmænd, Husmænd, og de yngre i Bevægelsen ogsaa kan faa Lejlighed til at blive Medudgivere af vort Blad.

Naar vor Bevægelse er saa god, som den er, da skyldes det for det meste vort Blad. Det kan let paavises. Hvor Bladet har faaet nogle Holdere, bliver der altid oprettet en Afdeling. Det skyldes altsaa udelukkende Bladet. Desuden viser det sig altid, at den Afdeling, som gør noget for at Medlemmerne kommer til at læse Bladet, de gaar fremad, og hvor Bladet ikke læses, der gaar Bevægelsen tilbage for senere at sygne helt hen!

Vort Blad har i de 2½ Aar, det har gaaet, afsløret mange frygtelige Forhold og fremtvungen bedre Tilstande.

Desuden har det formaaet at jage en vis Skræk i Livet paa mange Agrarer, saa de ikke tør forse sig.

Og hvad der er bedre: Bladet har udspredt en Mængde Oplysning om sociale og kulturelle Emner. Ingen kan bedømme, hvor stor Gavn Bladet har gjort paa alle Omraader.

Derfor maa vi gøre alt for at beholde det og faa det gjort større!

Landsagitationen for Bladet har vi tænkt os udført paa følgende Maade:

Afdelingerne tegner en Aktie hos hvert Medlem, selv hos dem, der er Aktionærer for Tiden! Desuden aliver der i hver Afdeling nedsat et Agitationskorps, der skal sørge for at alle Medlemmerne bliver Holdere af Bladet og desuden faar Forstaaelse af Bladets Betydning, saa de aldrig afsiger det mere. Endvidere maa vore Afd. sørge for at faa tegnet nogle Annoncer blandt de Handlende. Det kan nok lade sig gøre. St. Hedinge Afd. har ene tegnet over 10 Annoncer til et Beløb af 60—70 Kr. Vilde hver Afd. tegne Annoncer eller selv avertere for 12—15 Kr. pr. Kvartal, saa vilde det være godt, og det kan nok naas.

Vore enkelte Medlemmer og Holdere maa ogsaa gøre, hvad de kan. Enhver kan nok saffe os en eller to nye Holdere. Skriv f. Eks. til gamle Venner og Bekendte andre Steder i Landet og anmode dem om at tegne sig som Holder og virke for Bladet paa den Egn. Tegn desuden nogle Aktier og — hvis det er muligt — en Annonce.

Hvis alle vilde gøre en Smule, kunde Bladet let garanteteres. Saa mange er vi da bleven. Det er kun at tage fat og vise en Smule Offevillighed, saa følger Resten af sig selv!

Kammerater! Støt vor Landsagitation! Støt vort Blad! Det maa ikke gaa tilbage — kun fremad.

Hjælp til alle som en!

Leve Tyende- og Landarbejderbevægelsen og vort Blad!

p. T. Fredericia, den 18. April 1909.

Forretningsudvalget for Forbundet:

H. J. Hansen-Røjle, Formand
Niels Mortensen, Kasserer.
Carl Westergaard Redaktør.

Forbundets Hovedbestyrelse:

L. Malm, Løgtegaard, Amager.
N. C. Nielsen, (Terslev), St. Hedinge.
J. Wintherby, St. Hedinge.
Marius Olsen, Sekretær, Lyngby.
Johs. K. Johansen, Kvosted pr. Løgstrup.
Laurits Madsen, Nr. Lyndelse pr. Aarslev.
Elna Bjarnholt, Roskilde
Alfred Hansen, Næstformand, Ejby St., Fyn.

Uge-Kronik.

—:—

Maj.

Nu lunes Luft og krydres Duft af alt, som gryr og gror,
dybt flettes de skarpe Skygger over den varme Jord.
Lyse er Nattens Timer og lys er den lange Dag
— en Jubel af Toner og Farver og vældige Liniedrag.
Ja, nu er det Livets de rigeste Stunder,
saa fyldigt og frodigt, saa gyldigt og modigt;
og al denne dejlige, drægtige Vaar
er Aabenbaringens evige Under til fattige Menneskekaar.
Lad glemmes, hvad stort der i Høst skal kræves,
thi den, der har aandet og elsket i Vaar, har ikke levet forgæves!

L. Myluis Erichsen.

Sangbogen!

Vor udmærkede Sangbog er nu udsendt til alle Afdelinger, som havde *forudbestilt* et Antal. Medlemmer, som ønsker et Eksemplar, bedes henvende sig dér og faa sit udleveret. Det koster jo kun 35 Øre enkeltvis.

Der er allerede solgt 1000 Stk.!

Bestillinger modtages saa længe Oplaget rækker.

„Afholdsdagbladet Reform",

der staar vor nye Formand, Hansen-Røjle, meget nær, **meddeler, at han** er mellem Ansøgerne til de ledige Ekspedient-Pladser ved A/S. „Afholdsfolkenes Sodavandsvogne" i Aarhus. HansenRøjle har ogsaa indgivet Ansøgning om Tjenesten som Forretningsfører ved Selskabet.

Aarhusegnens Kredsforening

paatænker at holde et stort Stævne i Riis Skov ved Aarhus, Søndag den 4. Juli, Kl. 5. Udstillingens-Besøgende indbydes.

Højre og Alberti.

„Dagens Nyheder" bringer 1. Paaskedag 1892 en Artikel, der slutter med Ordene:

Var Hr. Alberti den bare Satan, fik han vor Stemme!

— Det var en køn Paaskeprædiken!

Cykle som Fragtvogn!

En Tjenestekarl fra Landet vakte i Lørdags en Del Opmærksomhed i Rudkøbing, idet han kom trækkende med en Cykle, til hvis ene Side var bundet en — Kommode!

Hvorfor ikke ligesaagodt binde hele Møblet paa Ryggen og selv stegen paa Cyklen? Dette Forslag bør han overveje til næste Skiftedag!

Smaa Historier.

Før — —

Anders Nielsen:

A bliver paa Taburetten, tror A!
A vil jo dog nok det sidste Ord ha'.

Slengerik:

Ja, vent kun til Valget, min gode, thi sæt,
Du pludselig bleve vejet — og fundet for let!!

Efter — —

For *Anders* Bondens Sæd og Skik
var altid Hovedsagen.
Jeg tænkte nok, naar Anders gik,
det blev paa *Skiftedagen!*

Løve og — Mus!

Cirkusdirektøren: „Men hvor bliver Løvetæmmersken af. Publikum venter paa, at hun skal gaa ind i Løveburet."

Staldmesteren: „Hun tør ikke, fordi der er en Mus inde i Buret."

Den sidste!

1ste Storbonde: „Hvorfor er Du saa ædende ond i Dag?"

2den do.: „Jeg er rasende! Jeg talte i Gaar i Tyendeforeningen og min Andenkarl, der var Dirigent, kaldte mig 3 Gange til Orden!!!"

Annoncer.

—:—

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk
faas bedst ved at avertere i
»Tyendebladet«.

Ældre og yngre
Piger eller Enker
kan straks faa fast, vellønnet Arbejde.
De danske Bomuldsspinderier,
Vejle.

En Pige
kan faa Plads til 1. Maj eller senere hos
Gdr. **Anders Andersen,**
Haarby pr. Skanderborg.

Tyender
alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.
J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,
Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Et Par raske, yngre Karle
kan faa gode Pladser straks eller senere. Løn og Betingelser efter Overenskomst, eventuelt paa Kontrakt — Henvendelse med Anbefalinger til Højgaard, Aagaard pr. Kolding.
K. Fihl Jensen.

Altid bedste Pladser.
Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Undervisning.

Langelands Folkehøjskole
(ved Rudkøbing).
Sommerskole for Piger fra Maj til August.
Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Borris Landbrugsskole,
Borris St.
5-Maaneders Landbrugskursus begynder 4. Nov. For Elever, der vil uddannes som Kontrolassistenter, varer Kursuset 6 Maaneder. Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.
S. Holm.

Løvenholt Højskole
ved Silkeborg.
Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.
Olaf Andersen.

Hindholm Højskole
pr. **Fuglebjerg.**
Karleskole Novbr.—Marts (Landbrugsundervisning ved 2 Landbrugskandidater). Pigeskole Maj—Juli (Uddannelse af Gymnastikledere, bg. 1910.)
Lau. Nielsen.

Aarhus.

M. THOMSEN,
Bogbinder,
Clemensstræde 8 — Aarhus.

Køb Zithere
og
Danske Nodeblade
direkte hos Fabriken.
S. J. Sørensen,
Østergade 4,
Aarhus.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.
Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Stor
Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Barnevogne,
nye og brugte,
sælges til billige Priser hos Stalderpagteren i Forsamlingsh, Aarhus.

I Signe Laursens
Uhrmager-Forretning
faas Sølv-Herre- og Dame-Uhre med Garanti fra 10 Kr.
Stort Lager i Briller.
Husk: **Tangen 18, Aarhus.**

Fred. Echardts Efterf.,
JOSEPH ALLIN
Søndergade 23 - 25,
Fotografisk Atelier,
— Fine, holdbare Billeder. —

Raaberg Elkjær,
Nørregade 8—10:
Fotografisk Atelier.
Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81 Aarhus.

Aarhus
Straahatte- og Modemagasin,
Aagade 39,
har altid stort Lager i Dame- og Børne hatte til billigste Priser.
NB. Hatte moderniseres billigt. Engelske Hatte fra 2. Kr.

Bl. Annoncer.

Storehedinge.
Cigarer og Tobakker, Cigaretter og Skraa anbefales til billigste Priser.
C. Bormann-Christensen.

Aarslev Kro
holder Redaktør Carl Westergaard, Aarhus, Foredrag om Tyende- og Landarbejderbevægelsen, dens Maal og Midler Lørdag d. 15. ds. Kl. 8½ Aften.
Alle Tjenestefolk og Landarbejdere indbydes.
True Afd.

Mørke Afdeling.
Søndagen d. 9. Maj afholder Bendstrup og Omegns Tyende- og Landarbejderforening Generalforsamling i Hvilsager Samlingshus Eftermiddag Kl. 5. Bestyrelsesmøde afholdes Kl. 4 samme Dag.
Bestyrelsen.

Vestfyns Kredsforening.
Alle Afdl. i Vestfyn, som ønsker at deltage i den Række Foredrag, som Kredsen vil foranstalte i Slutningen af denne Maaned, maa indsende deres Kontingent til Kredsen, 15 Øre pr. Medlem, inden d. 12. Maj til Kassereren, Ole Larsen, Toftehøj pr. Geldsted.
Kredsformanden.
NB. Der afholdes Bestyrelsesmøde i Kredsen Søndag d. 16. Maj Kl. 4 paa Nørre Aaby Gæstgaard. Alle Bestyrelsesmedlemmer bør give Møde.

Terslev og Gørslev Tyendeforeninger
indbyder Fjenneslev og Borup Tyendeforeningers Medlemmer til et Møde i Gørslev Forsamlingshus Søndagen den 9. Maj, Kl. 6 Eftmd., for muligt at faa dannet en Kredsforening.
Bestyrelsen for de indbudte Foreninger vil særlig blive indbudt.
P. U. V.
Alfred Larsen.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

Disse to Herremænds forskellige Anskuelser med Hensyn til deres Medmenneskers Ve og Vel forvoldte, at de stundom ej var de bedste Venner, men Knud Mogensen Løvenbalks rolige og besindige Optræden sejrede altid over Peder Ebbesens raa og brutale Fremfusenhed.

Nogle Dage efter at Knud var kastet i Fængsel paa Aakjær, sad Hr. Løvenbalk i sin Stue paa Lovestrup bag et massivt Egebord, der var opfyldt af Pergamentsruller og Skrivematerialier.

Knud Mogensen var en sværlemmet, høj Mand i sin Manddoms kraftigste Alder. Livets Storme havde graanet hans Haar før Tiden og gravet Furer i hans ædle Aasyn, der bar Præg af Mildhed og Hjærtensgodhed, men de mørke Øjne under de skarpe fremstaaende Bryn tydede dog paa en fast og urokkelig Jærnvilje.

Septembersolen kastede gennem de grønne Glasruder i et af Vinduerne en mat Stribe tværs over Værelsets Flisegulv, der var bestrøet med Sand, blandet med friske, grønne Buksbomblade.

Knud Mogensen havde været ivrigt beskæftiget med at opgøre sine Regnskaber. Nu havde han lige lagt Fjerpennen fra sig paa Skrivetøjet og sad tilbagelænet i den store Armstol, medens han lod Arbejdet hvile lidt. Hans Tanker syntes langt borte, thi han stirede aandsfraværende paa den lysende Solstribe, hvori utallige Støvgran glitrede i de forskellige Farvenuancer.

En sagte Banken paa Døren rev ham ud af hans Betragtninger. Han rettede sig i Sædet, og medens det skarpe Blik søgte Døren, raabte han: „Kom ind."

Døren aabnedes, og ind traadte Knud Mogensens Hustru, Ida Nielsdatter af de Bruuners Slægt, en endnu fager Kvinde, hvem Alderen ej endnu havde berøvet Ungdommens Friskhed og tækkelige Ynde.

„Forstyrrer jeg min Husbond i hans svære Arbejde?" spurgte hun smilende, medens hun kærligt lagde sin Haand paa hans Skulder.

„Nej, ikke lige nu for Tiden," svarede han i en blid Tone. „Jeg har netop nu godt af at adsprede mig lidt, thi den megen Tænken frem og tilbage gør mig snart ør i Hovedet. Men har Du ellers noget særligt paa Hjærte, min egen Pige, saa lad mig kun høre det, thi det er jo ikke ofte, jeg ser dig her."

„Ja," svarede hun, „herude i Borgestuen staar en gammel Mand, der ønsker at tale med dig. Først afslog jeg hans Begæring, fordi jeg ved, at Du ikke gærne vil forstyrres i denne Tid, da du arbejder paa Regnskaberne, som jo skal være færdige til hans Naade Kongen gæster os. Men han bad saa mindelig og sagde, at det var en Guds Gærning, han vilde have dig til at fuldbyrde. Hvad skal jeg svare ham, skal jeg lade ham komme?"

„Hvem er det, og hvad hedder han?" spurgte Knud Mogensen.

„Han kaldte sig Bure eller Børge," svarede hun. „Og han sagde, Du kendte ham."

„Bure eller Børge?" gentog han, medens han sad lidt og grundede. Men derefter ud-

Vejlby Sogns Tyende- og Landarbejderforening

afholder Oplæsning af H. J. Hansen-Røjle i Røjle Forsamlingshus Søndag den 9de Maj, Efterm. Kl. 4. — Derefter sluttet Bal, hvortil Lister vil cirkulere. *Arbejderforeningen „Fremad", Husmandsforeningen* samt *„Strib Foredragsforening"* indbydes *særligt. — Alle er velkomne. — Kom og hør!*

Bestyrelsen.

Dømmestrup.

Søndag den 9. Maj, Kl. 5 afholdes i Dømm strup Forsamlingshus Sang og Oplæsning af Snedker Hansen, Dalum, m. fl. Fælles Kaffebord og Bal for Medlemmer og indbudte.

— Alle Medlemmer møder til denne Majfest.

Bestyrelsen.

Fjeldsted Afdeling.

Humoristisk Oplæsning i Fjeldsted Forsamlingshus Søndag d. 9. Maj, Kl. 7½. Derefter sluttet Bal. Indmeldelser sker ved Henvendelse til undertegnede inden Lørdag Aften d. 8.

P. F. V.
K. Laursen,
Lindegaard, Fjellerup pr. Aarup.

Ny Munkegades Skotøjsreparations-Værksted,

Telefon 2019. **Ny Munkegade 11.** Telefon 2019.
Der faar De Deres Fodtøj repareret hurtigt, solidt og til moderate Priser.
Saaler og Flikker leveres paa 1 Time.
Med særdeles Agtelse **Chr. Bay.**
NB. Fodtøjet hentes og bringes overalt i Byen.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding, Brønderslev, sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Fodtøj

repareres bedst og billigst i Frederiksberg elektriske Skotøjsfabrik & Reparationsværksted,

Brunsgade 8, Aarhus. Telefon 2262.
Saaler og Flikker paa ½ Time.
1. Kl. Materiale. ● ● ● Billige Priser.

Køb Deres Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretning,

Telefon 88. (Aktieselskab). Telefon 88.

Køb Deres Underbeklædning hos Anton Christensen, Clemensbro, Aarhus,

der faar De det bedst mulige for Deres Penge.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.
Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.

Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.

H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes af undertegnede

Paul Pedersen,
Fønsskov Ellegaard,
N. Aaby.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til
A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

samt Balmusik.
H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseudgifter og Ophold ordre dækkede.

A. Chr. Randers,
Kidspidshøjgaard, Lunderskov.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby

„Monopol"s Herreklæder og Arbejdstøj

er det **solideste** og **billigste** af

Alt

„Monopol",

Overgade 11, Odense.

„Komet"-Cyklen.

Den bedste Cykle i vort Land
er ubestridt „Kometen".
det siger hver fornuftig Mand,
der blot én Gang har set'en.

Men har han saa „Kometen" kørt,
da vil han henrykt sige:
„Ej bedre Vare er der ført
i noget andet Rige".

Mit Raad til den, der leder om
en fiks og god Maskine,
er derfor dette: „Skynd Dem, kom
og køb Dem en af mine".

Mit Lager er for Tiden stort
hvad Cykler anbelanger,
samt Lygter, bedste Kvalitet,
og prima Dæk og Slanger.

Ærb.
Jens P. Christensen,
Sierslev,
Storehedinge.

brød han overrasket: „Børge Strange fra Ring Kloster, ham maa det stikkert være. Aa, bed ham træde indenfor."

Knud Mogensens Hustru forlod skraks Stuen for at efterkomme sin Mands Vilje, og lidt efter traadte Børge Strange over Dørtærskelen.

I en foroverbøjet, ærbødig Stilling blev Børge staaende ved Døren.

Hætten paa sin Kappe havde han kastet noget tilbage, saa at hans kronragede Isse tilligemed en Krans af sølvhvide Haar — et sikkert Kendetegn paa en lang Vandring paa Livets Vej — blev synlig. En svag Sitren fo'r over hans furede Ansigt, da han hilste paa Knud Mogensen, der nu ved hans Komme rejste sig og traadte ham nogle Skridt i Møde.

„Ej, ej, Børge Strange," udbrød han og rakte ham sin Haand til Velkomst, „det er længe siden vi to saa hinanden sidst. Trange Tider er faret hen over vore Hoveder og vort Fødeland efter at jeg som ungt Menneske hørte Jer fortælle Krøniker i Borgestuen. Men I skal være mig hjærtelig velkommen".

„Tak for for disse Ord, Knud Mogensen", svarede Børge og tog hans tilbudte Haand, medens han vedblev: „Det er sjældent eller aldrig, at saadan en forfalgt Stakkel som jeg faar slig Modtagelse hos Eder og Eders Lige."

„Kan vel være," svarede Knud Mogensen. „Men I maa vide, at der gives Undtagelser. Man skal ikke altid forkaste det gamle og forgylde det ny. Vel er jeg en god Lutheraner, men ingenlunde en fanatisk Hader af de gamle, der holder fast ved deres Fædres Tro. Den havde ogsaa sine gode Sider, særlig hvad Oplysningen blandt den fattige Stand angaar."

„Ja, det maa I nok sige", svarede Børge. „Men tror I nu ikke, at Folket for Alvor vil synke ned i Vankundighedens Mørke? Da min Tro var raadende, gik vi fattige Munke rundt og spredte Lys og Lærdom ud til den fattige Mand, der nu er fuldstændig prisgivet den raa og tøjleløse Adel."

„Sandt nok det," indrømmede Knud Mogensen. „Men vi faar saa vælge en Konge, der med Omhu vil sørge for Landets Børns timelige og aandelige Vel"

„Ja," svarede Børge, „hvis ikke de halsstarrige Herremænd binder Kongen saa fast med deres Haandfæstning, at han hverken formaar at gøre ondt eller godt uden deres Tiladelse".

Knud Mogensen bøjede Hovedet og tav. Han følte det sande i den gamles Ord, hvorfor han søgte at give Samtalen en anden Retning og vedblev:

„Men hvad fører Eder til Lovestrup i Dag? Jeg troede for vist, at I rent havde glemt mig for længe siden".

„Glemme Jer?" sagde Børge. „Nej, dertil har I i Eders Ungdom vist mig for megen Godhed. Jeg kender Eders ædle Sindelag, og derfor kommer jeg til Eder i Dag med Bøn om Frelse for en skikkelig Mand, som nu for Tiden er i haardt Betryk."

„I har svær Tiltro til min Redebonhed, siden I kommer saaledes til mig", svarede Knud Mogensen. „Nuvel, hvis jeg kan gøre noget for det betrængte Menneskes Frelse, skal det sandelig ingenlunde fattes mig paa god Vilje dertil. For jeg tænker, jeg ved, hvem det er, I gaar i Forbøn for."

„Mon?" sagde Børge Strange, og Knud Mogensen vedblev:

„Det er Knud, hin raske og forvovne Gut, som en Gang vendte Koldbøtte med Aakjærs

Hos

H. Albrektsen,

Faxe,

faar De den bedste **Cykle.**
Mærker: „Koral" og „Phänomen".

Skal De have

et nyt Skab, Komode eller andre Møbler, Sengeklæder m. m., køber De billigst hos

P. Svendsen,

Storehedinge.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædevæveriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr 85 Ø eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Gjørslev
Manufakturforretning
ved
Alfred Lund

bringes i Læsernes venlige Erindring og anbefaler sig ved deres Indkøb af Manufaktur, Trikotage, Herreekvipering og Fodtøj.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Jens Kjeldsens
Klæder
passer bedst, holder længst, koster mindst
Søndergade 23—25,
Aarhus.

Husk Ejby St.s fotografiske Atelier.

Fineste Fotografier i alle moderne Udførelser. Fuldstændig Garanti for Holdbarhed. Aaben hver Dag, Søndag og Søgnedage.

Ry St. Ry St.

Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til

Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Køb altid Deres Fodtøj
hos en Fagmand.

Prima Box-Herre-Hægte- og Spændestøvler fra 11 Kr. 36 Par gule Chevruskind Dame-Snørestøvler 10 Kr. Knapsko, Snøresko, Remsko til meget lave Priser. Gymnastiksko og Fodboldstøvler fra de bedste Fabriker.

Skomager **Joh. Fr. Andersen,**
Faxe.

Reparationer udføres hurtigt og solidt. Alt gennemsyet Fodtøj randsyes, naar det forsaales.

Tøffelmager L. P. Christensen,
— Faxe —

anbefaler et smukt og velassorteret Lager af Træsko, Kapsko og Klædesko. Ny Bunde sættes paa gammelt Overlæder hurtigt, solidt og billigt.

Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Præstø.

Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Støge.

JOHAN DAUGAARD.

Joh. Jakobsens
Skræderforretning,
— Faxe —

anbefaler sig med et 1ste Kl. Herreskræderi. Stort Prøveudvalg forefindes. Godt og solidt Arbejde garanteres.

Skal De have

en ny Habit eller Arbejdstøj, køber De billigst hos

P. Svendsen,
Storehedinge.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør

før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,60.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,15.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Eiby St. Eiby St.

Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.

Reparationer udføres solidt og billigt.

NB. Symaskiner føres paa Lager.

Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.

Telefon Eiby Nr. 54.

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.

Ridefoged, og som derefter af Lehnsmanden uden skellig Grund blev jaget fra Gaard og Fæste og nu for Tiden vansmægter i Hundehullet paa Aakjær."

„Ja," vedblev Kongens Foged, „ham vilde jeg gøre alt for, hvis jeg kunde, thi han har nu en lang Tid ydet mig og hele Herredet en ubetalelig Tjeneste ved at holde alfar Vej og Sti fri for Stimænd og Røvere."

„Ja, det er ham, der ved Lehnsmanden og hans Hjælpere nu er bragt i en fortvivlet Stilling," svarede Børge Strange, da Kongens Foged tav.

„Jeg ved det allerede," sagde Knud Mogensen, idet han med korslagte Arme maalte Gulvet nogle Gange, medens Børge vedblev:

„Og nu vil Lehnsmanden Peder Ebbesen, I kender hans Hjærteløshed, om fire Dage lade ham hænge til Skræk og Skræmsel for sine undergivne og for at vise kongelig Majestæt, naar han nu gæster Aakjær, hvorledes han haandhæver Landets Lov og Ret i det ham underlagte Lehn."

„Men," fortsatte Børge, „kunde I ikke, ædle Hr. Løvenbalk, mage det saa, at Dommens Fuldbyrdelse blev udsat, til Kongen indfinder sig her, og saa hos kongelig Majestæt udvirke Naade og Frigørelse for den arme, ulykkelige Knud."

„Hm, ja," ytrede Knud Mogensen, medens han vedblev at maale Gulvet med lange Skridt, og hans Ansigt antog et grublende Udtryk. „Det er en overmaade vanskelig Sag. Hos Kongen kunde jeg maaske endda udrette noget, men med den trodsige Hr. Peder er det en anden Sag, han vil, hvad han vil, baade naar han har Loven og Retten paa sin Side, og naar han ikke har den. Og denne Gang kan han jo for at hytte sit eget Skind — I ved nok, hvad jeg mener, Børge — med Loven paa sin Side lade en Frikytte hænge."

„Derfor ved jeg sandt for Herren ikke, hvorledes vi skal gribe denne Sag an, for Lehnsmanden er bøs, naar han vil til den Side, og snakke sig tilrette med den Mand, det nytter ikke, men — —"

Her tav Fogden og betragtede Børge med sammentrukne Bryn, men saa fortsatte han paany:

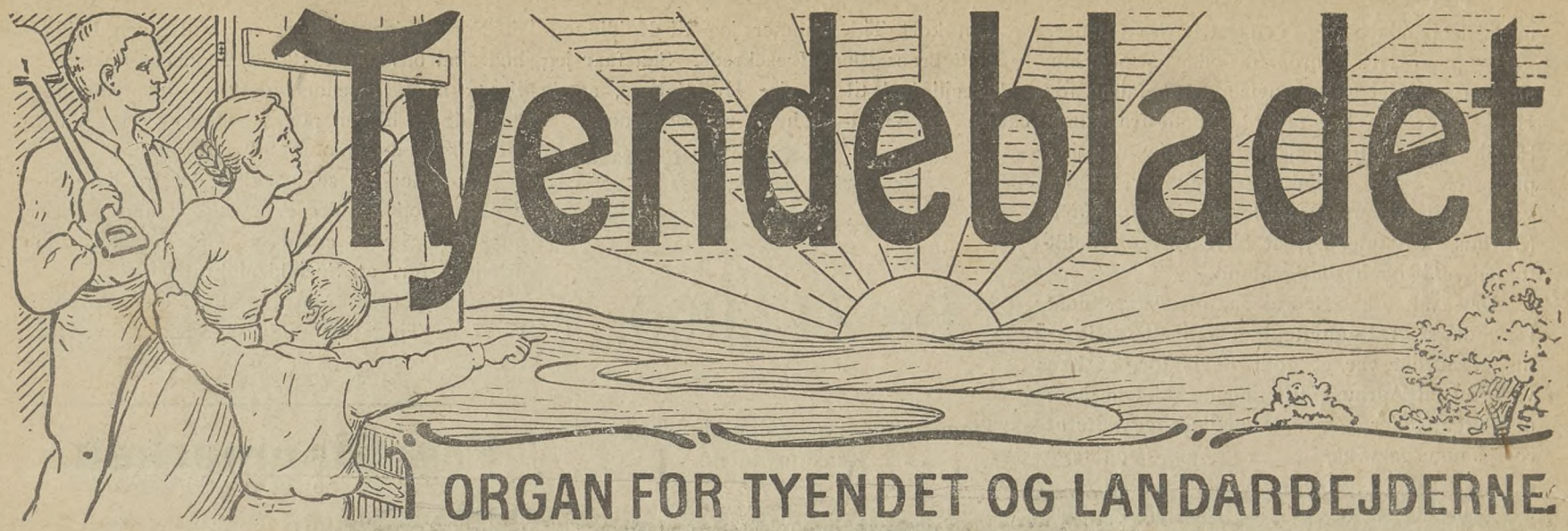
„Men hør, Børge Strange, I kan lidt mere end Jert Fadervor, kan I ikke ved Fif, og om I endda maa bruge lidt Kogleri mod denne Mand, det faar være det samme, mage det saaledes, at Henrettelsen forpurres og udsættes til efter Mikkelsdag, thi paa denne Dag kommer Kongen hertil fra Viborg, og saa skal jeg med Guds Bistand udvirke Naade og Frigørelse for den betrængte Mand."

„Det vil blive en kilden Sag for mig," svarede Børge, „al den Stund jeg har hørt med egne Øren, at Lehnsmanden vil have mig piftet ud af Lehnet formedelst mit Kræmmerværk."

„Men jeg vil dog forsøge at dreje Herren paa Aakjær en Knap," fortsatte Børge, medens et forslagent Smil om hans Mund og Skalkagtighed glimtede i hans Øjne. „Men I maa love mig at holde Tand for Tunge, hvis I hører noget mærkværdigt vederfares Peder Ebbesen."

„Det skal jeg, og det kan I lide paa," svarede Knud Mogensen.

„Hjærtens Tak," og dermed Gud befalet", sagde Børge, idet han kyssede sin Haand og berørte Knud Mogensens Kofte med sine Fingerspidser. Saa slog han Korsets Tegn i Luften og forlod Stuen. (Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 85. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 16. Maj 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Maj-Digt.

—

Verden er lys og Verden er broget,
Alt imod Lyset higer saa rankt,
Værkstedet — hu! Det er sort, det er trangt;
Fattigmand slider, til Ryggen bli'r kroget.
Udenfor drak han den levende Luft;
der var hvert Aandedrag ham en Frigørelse,
udenfor suged' han Blomsternes Duft,
indenfor drikker han Kulos og Smørelse.

Aabn' saa dog Døren, før Kraften er svunden!
lad ham før Nat dog faa Lungerne fyldt!
lad ham se Livet af Solen forgyldt,
Skoven om Vaaren med Blomster i Bunden.
Han som den rige har ogsaa sin Ret
til at faa kvæget sit Øre og Øje,
baade ved Kunst fra det skraanende Bræt
og i Musæernes Sale, de høje.

Første Majs Sol! Du maa ikke Dig fjæle,
gyd over Verden dit straalende Skin!
Foraarets tonende Lærke syng ind
Løftelsens Tider for Fattigfolks Sjæle!
Vaarvind — blæs Ild i den ulmende Gnist,
at den kan flamme saa vidt over Jorden,
naa til hver Krog, der er dunkel og trist!
Lys rinde op over Syden og Norden.

S. Schandorph.

Sabroe.

—:—

Som vore Læsere andet Steds i Bladet kan se, har den kendte Folketingsmand og Agitator *P. Sabroe* taget meget kratigt til Genmæle mod mine Artikler og min Agitation. Det glæder mig overmaade, at en saa stor Mand som Sabroe vil nedlade sig til at beskæftige sig med mig og det Blad, jeg har faaet at lede.

Naa — det er jo et nyt Bevis for, at ikke alle i Længden kan forbigaaes. Vi begynder at faa Indflydelse, og derfor nødes Offentligheden til at beskæftige sig med os.

Inden jeg gaar videre og paaviser en Række vitterlige Usandheder i Hr. Sabroes Artikel, maa jeg dog først gøre opmærksom paa noget, som forekommer mig højst mærkeligt, og det er, at Sabroe ikke med et Ord fortæller noget om, hvad der har foraarsaget mine Artikler og min stærke Agitation. Han aftrykker ikke en eneste Linie i en af mine Artikler.

Folketingsmand Th. Stauning.

Vi bringer her et billede af den kendte Folketingsmand Th Stauning, som er cc'aldemokratiets eneste Repræsentant fra en ren Landkreds.

Hr. Th. Stauning er som bekendt valgt ind i Folketinget af F a x e-Kredsens Landarbejdere og Husmænd, og han har altid paa Tinge talt Landunderklassens Sag paa en saadan Maade, at den Kreds' Smaafolk ved Valget vil gøre alt mulig for at Stauning fremdeles kan være deres Repræsentant. Og deri gør de klogt.

Hr. Stauning var sit I artis Repræsentant ved vor Kongres Der lærte vi ham alle at kende som en elskværdig, dygtig og overmaade veltalende Mand!

Jeg forlanger ikke, at Hr. Sabroe skal aftrykke alle mine Artikler (saadan som jeg gør!), da de maaske er af tvivlsom Værdi, men jeg forstaar ikke, at en Agitator, der ikke vil kæmpe med smudsige Vaaben, vil være bekendt at behandle en Mand paa den Maade! Hr. Sabroe maa saa udmærket kalde mig Rabalder-Journalist og Æreskænder, men det forekommer mig dog, at det havde været mere hæderligt først at have aftrykt mine Artikler *før* han skrev paa den Maade, saa kunde Læserne selv have dømt! Havde Hr. Sabroe gjort det, havde han været nødt til at holde sig til Sandheden, og det var maaske ikke denne Gang i hans Favør.

Jeg skrev forleden:

„Det mærkeligste ved disse Artikler er dog, at de ikke kommer en Smule ind paa Indholdet af vore Krav. Ikke med et Ord berører det. Hvad vi kræver, er dem knusende ligegyldigt — vi har kun at holde Kæft, Trit og Retning og lade være at tale om Medbestemmelsesret og stille Krav. Alt andet er af det onde! Vi skal leve som sædvanlig og taale alt uden at rynke paa Næsen.

Jeg spørger derfor disse Blade: Har vi ikke Ret til at faa mere at leve af og mere Frihed? Er vore Krav uretfærdige?"

Svar udbedes!

At de gode Jorddrotter forlængst har lavet *Lock-out'er* i Form af at lukke Forsamlingshuse for os, modarbejde vore Foreninger og forbyde de unge Arbejdere at holde vort Blad og paa anden Maade bekrige os, — det er der ingen, der tænker paa!"

Nu gør vor Ven og Forbundsfælle Hr. Sabroe sig skyldig i den samme Forseelse! Heller ikke han skriver et Ord om vore Krav.

Hr. Sabroe! Det Kampen kommer til at staa om, angav jeg i et Par Linier, som jeg for Deres og andre Modstanderes Skyld skal gentage. De lød saaledes:

„I første Række maa vi kræve en forkortet Arbejdsdag, f. Eks. paa 9 Timer, og en højere Aarsløn og Dagløn. Karlenes og Pigernes Løn bør være *ens* og ikke under 5—600 Kr. om Aaret. Daglejerne bør ikke have under 3 Kr. om Dagen eller 8—900 Kr. om Aaret. Naar det er naaet, og det kunde naas, inden inden Aaret er omme, bare Landarbejderne *vil* og *tør*, saa gaar vi videre og kræver afskaffet *Kostsystemet*. I Stedet for Kost og Bolig maa vi kræve rede Penge.

Men disse Ting naas *ikke* uden Sværdslag. Det gælder derfor om, at vi snart kan melde *Klar til Kamp* Landet over!"

Det er herom at Kampen, der kommer, skal føres. Det burde Hr. Sabroe have meddelt sine Læsere, før han vilde forsøge at bilde ind, at vi stillede for store Krav og at vi vilde forsøge at „chikanere den enkelte Arbejdsgiver".

Hr. Sabroe har fremsat 3 vitterlige Usandheder:

1) At jeg skulde have agiteret for at faa Høststrejker,

2) at Hansen-Røjle har taget Afstand fra min Agitation og Tanken om Høststrejke, og

3) at jeg har skreven, at det sidste var en tvivlsom Anbefaling for Hansen-Røjle.

Disse tre Paastande er usande.

Jeg har ikke agiteret for Høststrejke, men kun skarpt fremsat *alle* Landarbejderes Krav. Jeg skrev nemlig:

„Nu har Landets mange Agrardagblade faaet noget andet at tænke paa og tale om. De har nemlig opdaget, at der er store Udsigter til, at de ikke mere i al Ro og Mag kan spidse deres Arbejdere af med, „hvad Herren vil gi'". Og saa himler de op, saa Guderne maa sig forbarme! De frygter *en stor Høststrejke!* Det maa være deres daarlige Samvittighed, som har talt til dem, og som har gjort dem bange. Vi har dog endnu ikke udsendt en eneste Strejkevarsel. Vi har kun stillet bestemte Krav. Naar d'Hrr. nu taler om Strejke til Høst, betyder det maaske, at de *ikke vil efterkomme vore smaa Krav.* Kommer Kampen saa, er Skylden deres. De har selv fremtvungen den og har det fulde Ansvar for Følgerne."

Saaledes skrev jeg, og det vil baade Hansen-Røjle, min gode gamle Kammerat, som jeg kender for en fornuftig Mand, sammen

med alle Landarbejderne sætte sit Navn under.

Og naar Hr. Sabroe fortæller, at jeg har skrevet, „at det er en tvivlsom Anbefaling for Hansen, at han har taget Afstand fra Høst-Strejke og Knytnæveprojektet," saa maa jeg protestere. Nej — det jeg skrev var, at det var en tvivlsom Anbefaling i et *Højreblad* (Aarhus Stiftstidende), at blive rost og kaldt for en *rolig* og *besindig* Mand.

Det samme har Sabroe saa ofte sagt. Sidst i Søndags! Da udtalte han ved sit Vælgermøde, at det var et godt Bevis for, at han var god, at Aarhus Stiftstidende rakkede ham ned efter Noder. *Naar dette Blad begyndte at rose ham, saa skulde vi sætte ham af og tage en anden, for saa duede han ikke mere!* Saadan sagde Sabroe selv, og jeg antager det samme gælder for enhver anden Arbejderfører — Hansen-Røjle iberegnet. Men den sidste kan jo ikke gøre for, at de københavnske Fruers Frk. Chisrensen, i Aarhus Stiftstidende skælder H.-R. ud for at være Venner med Bønderne, og være rolig og besindig!

Ærede Læsere! Naar Sabroe havde aftrykt mine Artikler, kunde han ikke have skrevet noget saadant, det havde hans Blads Læsere ikke taget for gode Varer! I, der kender mine Artikler om min Agitation, vil nok vide at bedømme Hr. Sabroes Artikel efter Fortjeneste!

Hr. Sabroe skulde tale sagte om, at jeg gjorde mig selv umulig! Jeg skal intet sige om ham i den Retning, men kun tilføje, at noget saadant raaber gamle Koner altid efter enhver ung Mand (og gl. med!), som siger sin Mening uden Omsvøb. Saadan noget er der saa ofte bleven sagt om Hr. Sabroe, og han er dog stadig den samme!

Ja, og saa kan jeg yderligere tilføje, at jeg *aldrig før* har modtaget saa mange Tilbud om at holde Foredrag i vore Afd. som nu! Det tyder paa noget helt andet.

Rabalder-Journalistiken og Æreskænderiet, det vil jeg skænke Hr. Sabroe!

Og saa har jeg ikke mere at føje til Hr. Sabroes agrarvenlige Artikel. Hans Forslag om, at vi skulde nøjes med at skælde ud paa Bønderne med daarlige Kamre og saa afskaffe Folkemarkederne, skal jeg ikke komme ind paa. De er i Parentes bemærket værst i Aarhus og København. Der er kun den Forskel, at det ikke som i Kolding og Ribe foregaar paa Torvet, men hos de mange — „Fæstemænd"!

Det Snak om, at vi ikke maa stille Krav og eventuelt lave Strejker i Høsten og ikke forlange mere i Løn paa Amager end i Jylland, skal jeg ikke *denne Gang* komme ind paa at modbevise. Det vil jeg vente med!

Men naar Hr. Sabroe beder mig om at stemme Tonen ned, saa maa jeg næsten le og sige: Tak, i lige Maade! Tænk — det er virkelig Sabroe, der skriver det. Har man hørt noget mere morsomt. Skulde Hr. Sabroe have Ret, kan jeg til mit Forsvar kun sige det, at det er ved at læse socialdemokratiske Blade, at jeg har faaet lært at skrive og agitere — særlig paa den Tid, da Sabroe var Redaktør! Det er altsaa Hr. Sabroe selv, der har givet mig „Tonen", og er den ikke af bedste Sort, saa skyldes det Hr. Sabroe selv! Andet kan jeg ikke sige.

Til Slut kan jeg tilføje: Jeg talte i Søndags med en socialdemokratisk Rigsdagsmand, som i dansk Politik betyder mere en selv Hr. Sabroe, og han udtalte sin Tilslutning til min — eller vor — Agitation og hævdede, at vi maatte være skarpe — for vor egen Skyld. Han kunde ikke fatte Mening i Hr. Sabroes Angreb. Han troede ikke, at det kunde være af Hensyn til Valgene, at Hr. Sabroe skrev saaledes.

Saaledes udtalte denne Rigsdagsmand, hvis Navn jeg ikke i Dag skal nævne.

Om kort Tid kommer jeg til Koldingegnen i Sabroes Blads Læsekreds. Saa faar jeg nok Lejlighed til at vise Hr. Sabroe, at de eneste, der vil støtte ham, er Bønderne.

Carl Westergaard.

De 242,000.

—:—

Tjenestefolkene kaster Handsken til Gaardmændene.

—

Det ubegribelige i Gaardmændenes Stilling.

—

Under denne Overskrift skrev Landets Højreblade efter vor Kongres følgende!

Skærtorsdag anvendte „Tyendeforbundet" til at holde Kongres i Socialdemokraternes Forsamlingsbygning i Rømersgade. Det blev oplyst, at Forbundet nu i 60 Afdelinger tæller 4000 Medlemmer, og at det samlede Antal Tjenestefolk her i Landet er 242,000. Der er altsaa langt frem, inden man naar at faa dem alle „organiseret"; men der arbejdes ihærdigt derpaa, saa der er ingen Tvivl om, at Tallet af „organiserede" hurtigt vil stige.

Det vilde ogsaa være Uret at nægte, at der er adskilligt i Tyendeforholdet, som trænger til at rettes; særlig er vi ikke blinde for, at daarlige Husbonder har for let ved at gøre Tyendet Uret, og at der er Husbonder, som ligefrem spekulerer i at kunne snyde det fattige Tyende for den surt erhvervede Løn.

De er en Skamplet paa vort Samfund.

Der er derfor næppe Tvivl om, at Tyende-Lovgivningen trænger til Revision. Heller ikke er der Tvivl om, at Tyendets Boligforhold, især paa Landet, trænger til at højnes.

Men paa den anden Side kan der sikkert klages over, at der er mange daarlige, ukyndige og dovne Tjenestefolk. Dersom „Organisationen", samtidig med, at den arbejder for større Løn, mere Frihed og bedre Værelser, vilde arbejde for at gøre Tyendet mere samvittighedsfuldt, mere ædrueligt og mere sparsommeligt, saa gjorde den i Sandhed en god Gerning.

I denne Henseende var det et Lyspunkt at se Spørgsmaalet om „Tyendets Stilling til Afholdssagen" tagen op til alvorlig Drøftelse paa Kongressen, og det Resultat, man kom til, at Sagen paa det alvorligste anbefaledes, men at man dog ikke maatte opstille Totalafhold som et absolut Krav, kan kun billiges.

For Venstres Gaardmænd kunde Kongressen ikke være behagelig. De har efter Evne i mange Aar arbejdet paa at hjælpe Socialdemokratiet til Kræfter i den forunderlige naive Tro, at „Socialismen kunde aldrig vinde Fremgang paa Landet". Nu vil de faa det Syn at se, at Tjenestefolkene rykker frem under Socialismens Banner. Det var særlig Gaardmændene, man paa Kongressen havde Kig paa.

Formanden, den tidligere Tjenestekarl, nu „Forretningsfører" Westergaard, haanede J. C. Christensen ved at erklære, „at han ved sine Udtalelser har godtgjort, at han er blottet for al social Forstaaelse i samme Grad, som Alberti var blottet for Ærlighed", og Forfatteren Jeppe Aakjær, som var Æresgæst, bemærkede, at Tallet 242,000 var saa stort, „at det er nok til at rende Bonden over Ende".

Paa hvad Maade denne „Renden over Ende" skal gaa for sig, oplyste han ikke nærmere om; men man kan jo nok gaa ud fra, at det ikke er noget behageligt. Tilmed lovede Formanden, at „det nok ved given Lejlighed skal blive husket", at Bønderne anlægger Sager mod „Tyendebladet" — formodentlig, naar de er bleven noget groft angrebet i det efter „Social-Demokraten"s Mønster.

Som man vil se, trækker det fra flere Sider op mod Bønderne. At der under disse Omstændigheder endnu er Gaardmænd, som arbejder for, at Socialdemokraterne kan vinde mere politisk Magt, end de allerede har, er af de Ting, man ikke har saa let ved at forstaa.

Fra Slagmarken.

—:—

Agrar-Stregen!

I „Tyendebladet" Nr. 83 er der nogle af Bestyrelsen, der har givet Hr. Karl Rasmussen en Undskyldning for „den sidste Agrar-Streg." De underskriver sig Bestyrelsen; men jeg synes, de skulde fremkomme med deres Navne. Jeg er nemlig selv i Bestyrelsen, og jeg har ikke hørt noget om det, før jeg saa det her i Bladet. Jeg har talt med en anden af Bestyrelsen, som heller ikke har været med, og det er der vist nok flere, der ikke har.

De, som har skrevet det, har altsaa ingen Ret til at underskrive sig Bestyrelsen, da det kun er en Del af den. Forresten vil jeg gøre den ærede „Bestyrelse" opmærksom paa, at hvad jeg skriver i Tyendebladet og sætter mit Navn under, har de aldeles ingen Ret til at undskylde, det skal jeg nok staa ved.

Den Aften, vi skulde have haft Bal, var Folk meget misfornøjede, baade Bestyrelsen og den øvrige Forsamling var enige om, at der burde skrives et Stykke til Tyendebladet om det. De, som nu har givet Undskyldning for det Stykke, jeg skrev, har altsaa selv været med til at bestemme det, saa jeg synes næsten det grænser til Idioti at bede om godt Vejr nu bagefter. Det er akkurat, som de vilde sige: „om Forladelse, Hr. Karl Rasmussen, og Tak for naadig Straf." Hr. Karl Rasmussen har forlangt af mig, at jeg skulde tilbagekalde, hvad jeg havde skrevet, men jeg svarede, at det kunde aldrig falde mig ind. Saa har han været i Lag med dem, som nu skrev den Undskyldning, og der har han haft bedre Held. I min Artikel staar der: „En tyk Agrar ved Navn Karl Rasmussen" osv. Det er vistnok særlig Ordet tyk, som er falden Hr. Karl Rasmussen for Brystet, og Manden maa virkelig have mig undskyldt, hvis jeg har set forkert.

Martin Illum Rasmussen,
Baaring pr. Nørre Aaby.

Slaveforhold!

Jeg og flere andre er snart utilfredse med at bære Tyranniets Slaveaag. Og da jeg aldrig har været venlig stemt for Storbøndernes Planer med deres Tjenestefolk og Daglejere, synes jeg nu, det kunde være ved den Tid paa Aaret, da der burde tages kraftig fat paa at afhjælpe de store Mangler. Men en god Vilje og et ærligt Sindelag kan udrette meget. Og efter at jeg nu har begyndt at holde Tyendebladet, er der ligesom gydt Olie paa Ilden, og den er ved at blusse op med fuld Flamme. Men skal Flammen brænde klart, maa der stadig kastes nyt Véd paa Ilden!

Vi har her ude i denne Ravnekrog ved Grænsen et Sogn, som hedder Taps I denne Rede findes flere kønne Planter

blandt Bønderne, som ikke genere sig ved at byde deres Karle en Løn fra 125—200 Kroner, og Daglejere, som dog kan bo i Bondens usle Rønne for 60—60 Kr. om Aaret, de kan faa 80—85 Øre pr. Dag for 6 Vintermaaneder og 1-125 om Sommeren! Det kan en Mand med Kone og Børn nok klare sig med, naar han undertiden faar lidt Hjælp fra Kommunen!

For nu at afhjælpe disse Mangler er det, jeg sammen med flere Karle og Arbejdsfolk har tænkt at oprette en Afdeling af Forbundet herude.

Fodermester **Adolph Jessen,**
Hørregaard, Aastorp, Kolding.

Et Forsamlingshus som Drankerhjem!

Forleden Aften jeg talte med Formanden for Huset om at faa Salen til at holde Generalforsamling i, saa spurgte han mig, om vor Foredragsholder kom herud og holdt Møde. Dertil svarede jeg, om der plejede at være Foredrag til en Generalforsamling. Saa svarte han mig, at Hr. Westergaard skulde ikke komme i vort Forsamlingshus mere, for de vilde nødig skældes Hæder og Ære fra i deres eget Hus! Derover blev jeg meget vred og spurgte, om ikke Westergaard kunde være lige saa god i dette Forsamlingshus som i ethvert andet. Det kan jo lige saa godt bruges til det som til Drankerhjem! Bønderne kan svire og opføre sig mindre pænt, saa synes jeg, at Tjenestekarlene skulde have Lov til at faa Huset. Det er et Bevis paa, at vi ikke er regnet for noget, men saadan er det hele Vejen igennem!

Det var bedre, at det blev et Redningshjem end et Drankerhjem.

Tjenestekarl **Søren Fr. Andersen,**
Haarupgaard. Hjortshøj St.

Fra Frederiksværk!

Hos Gdm. Hans Hansen i Auderød findes et Kammer, der ser saaledes ud, at der mange Steder hos vore Bønder her i Egnen ikke findes en Svinebaas eller et Hundehus saa daarlig som dette Rum. Men maaske denne Bonde regner sine Tjenestefolk for daarligere end hans Kreaturer.

Der ser saaledes ud i Værelset: en Seng af sammentømrede Brædder, som er fuldstændig raadne i Sammenføjningen, saa den Gang paa Gang styrter sammen. Dsuden er der Entre for d'Hrr. Rotter igennem et Hul i Væggen lige over Hovedgærdet; ligeledes har en Hest Box inde bagved, af Glæde og Velvære spytter den Karlene i Ansigtet, naar de sover. Der findes hverken Bord eller Stol, der er nemlig ikke Pleds dertil.

Dette til Oplysning for H. H. og ligesindede.

Sofus Petersen,
Fmd.

Løse Numre

af „Tyendebladet" kan altid faas gratis baade af April og Januar Kvartaler. Skriv til os og opgiv Numret paa det manglende, og vi sender det straks.

Hvis nogle i deres Samlin skulde mangle Nr. 62, da bedes de skrive hertil. Vi har nemlid en Del, der ligger og venter paa at blive sendt ud til dem, som mangler dette Nr. Red.

„Tyendebladet"s Regnskab
fra 1. April 1908 til 1. April 1909.

Indtægt:			Udgift:		
Kassebeh. fra forrige Aar	Kr.	34,65.	Til Bogtrykkeren	Kr.	3,143,15
For Bladet (Abonnement gennem Postvæsnet og pr. Opkrævning)	„	3,854,23	Porto (til Bladet, Opkrævninger af Bladet og Aktier m. m, Forsendelse af Pakker, Tryksager, Breve m. m.	„	1,139,67
Annoncer	„	846,80	Til Redaktøren	„	1,036,50
Aktier	„	916,10	Forskellige Smaaudgifter	„	122,53
Fra Forbundet	„	74,10	Til Forretningsføreren	„	118,65
Laant	„	50,00	Til Husleje	„	90,00
Forskellige Smaaindtægter	„	41,75	Betalt Laan	„	50,00
Emblemer	„	20,00	Annonceagenten	„	29,60
			Clichéer	„	32,50
			Emblemer	„	55,00
			Kontormedhjælp (før 1. Oktober 1908)	„	20,00
			Kassebeholdning	„	0,03
Ialt	Kr.	5,837,63	Ialt	Kr.	5,837,63

Aarhus, den 6. April 1909.

Carl Westergaard,
Forbundsformand og Kasserer.

Underskrevne Revisorer har i Dag gennemgaaet Regnskabet over „Tyendebladet" og befundet det at være rigtigt.

De samme Summer, som hver Maaned er overførte fra Kladderegnskabet til Hovedbogen, viste sig at være i nøje Overensstemmelse med det detaillerede Regnskab i Kladdebogen.

Samtlige til Regnskabet hørende Bilag var til Stede.

Regnskabet, som jo viser en Indtægt paa Kr. 5,837,63 og en Udgift paa 5,837,60, udviste en Kassebeholdning paa Kr. 0,03, som viste sig at være til Stede. Underskrevne finder iøvrigt ikke noget at bemærke i noget som helst Henseende.

p. t. Aarhus, den 6. April 1909.

Carl V. Sørensen,
Revisor.

H. J. Hansen-Røjle,
konst. Revisor.

Kassererens Anmærkning.

Paa Redaktørens Konto staar opført en Sum paa Kr. 1,036,50. Derfra skal egentlig drages følgende: Kostpenge for Hansen-Røjle i 5 Maaneder a 1 Kr. pr. Dag = Kr. 150,00 + Udlæg til Møbler til H.-R. Kr. 40,00. Desuden forskellige Udlæg saasom til Rejser, Vask og andre Smaating Kr. 10,00, ialt Kr. 200,00. Endvidere skal der fra samme Sum drages følgende: Udlæg til Rejser i Forbundets Ærinde (Møder m. m) Kr. 25,00, Repræsentationsudgifter Kr. 25,00 = Kr. 50,00 + den ovenfor anførte Sum af Kr. 200,00, ialt Kr. 250,00. Redaktørens virkelige Løn har altsaa, naar det andet er fradraget, kun været paa Kr, 786,50, hvilket er Kr. 413,50 mindre end den ham bevilgede Løn.

Overmod.

—o—

Splittelse blandt de organiserede Tjenestefolk.

—

I „Kolding Soc.-Dem.', skriver Folketingsmand P. Sabroe følgende Artikel:

I det foregaaende Numer af *„Tyendebladet"* fandtes en Artikel der i meget skarpe Udtryk skildrede Arbejdsforholdene blandt Tyende- og Landarbejdere og opmuntrede til, at der i indeværende Sommer skete noget i Retning af Høst-Strejke.

Denne Artikel, lidet overvejet som den var, og næppe billiget af Tyendeklassens Organisations Bestyrelse, kom udmærket tilpas for en Række Regeringsorganer. Man tillagde pludselig den unge Forening en meget stor Indflydelse.

Et Par Bladmænd henvendte sig til Frk. Marie Christensen, der er Formandinde for Tjenestepigernes Fagforening og til Formanden for Tyendeforbundet, Hansen-Røjle, og begge tog skarp Afstand fra „Tyendebladet"s Artikel.

Denne særdeles vel motiverede Afstandstagen har bragt „Tyendebladet"s Redaktør til at skrive endnu et Par udfordrende Artikler, der dels indeholder nogle unødvendig grove Ord mod Husbonderne i Almindelighed og dels mod Frk. Marie Christensen og Hansen-Røjle. Den førstnævnte benævnes Agrar-Spion, og der spørges, om hun er betalt, og det siges, at det er en tvivlsom Anbefaling for Hansen, at han har taget Afstand fra Høst-Strejke og Knytnæveprojektet.

Det maa beklages, at den i mange Henseender evnerige, unge Redaktør af „Tyendebladet" ved saaledes at benytte Bladet til Rabalderjournalistik og personligt Æreskænderi gør sig selv umulig.

Det er paa sin Plads, at „Tyendebladet" skarpt (det kan ikke gøres skarpt nok) paataler de enkelte slette Pladser og skaanselsløst paataler, hvad der bydes Tyendet i Retning af svinske Boligforhold. Jo større Krav, de unge

stiller til Boligens Renlighed og Hygge, des bedre, og her gælder det, at Kritikens Svøbe er nødvendig, thi desværre har vi ikke en Lov, som byder, at der skal være gode Boligforhold for Tyende.

Denne Side af Tyendesagen er ikke den mindst vigtige, fordi Tyendet i Almindelighed er blevet sløvet ved den mange Steder over alle Grænser gaaende Svinskhed. Derimod er det ganske hen i Taagen at opfordre det uorganiserede Tyende til Høst-Strejke. Det er ikke alene uklogt, men det er stik mod al sund Arbejderbevægelses Maal og Opgave.

Den enkelte Arbejdsgiver skal ikke chikaneres ved, at Arbejderne uden Varsel og uden Forhandling nedlægger Arbejdet i Høstens Tid. Det vilde ikke falde industrielle Arbejdere ind at nedlægge Arbejdet hos en Arbejdsgiver, netop som denne havde modtaget en presserende Bestilling, naar denne iøvrigt betalte efter Priskuranten.

Arbejdsgiverne ude paa Landet kunne gøre Krav paa, at Organisationen først forhandlede med dem om Løn og Arbejdstid og den ene Egns Arbejdsgivere kunne tillige gøre Krav paa, at hvad der fordredes af dem, søgtes gennemført hos alle.

Iøvrigt er det stik imod al Organisations A B C at begynde med Strejken og vente med Organisationen. Det staar for Øjeblikket 4000 Tjenestekarle i Tyendeforbundet, men der er 240,000 Tjenestefolk i Landet. Her er et stort Organisationsarbejde at gøre, inden man skrider til Kamp.

Men den væsentligste Indvending, der kan gøres mod „Tyendebladet"s krigeriske Appel, er dog, at Medlemmerne af Forbundet ikke er spurgt.

Sagen er end ikke drøftet, og Enkeltmand har vel Lov til at advare mod overilede Skridt, man han har ikke, og navnlig naar han er Tillidsmand, ikke Lov til at hidse op til en Konflikt, hvis Konsekvenser meget let kunde blive farlige for selve de Folk, som Konflikten skulde gavne.

Faglige Kampe skal ikke kunstig opagiteres, men bør fremtræde som det naturlige Resultat af Massernes indenfor Organisaøtionerne vel overvejede Planer.

Hr. Carl Westergaard bør stemme Tonen ikke saa lidt ned, og man bør være Tyendeforbundets ny Formand taknemlig for, at han straks har vist Højst-Strejken derhen, hvor den hører hjemme — i Fantasiens Verden. Foreløbig har det organiserede Tyende den Opgave at organisere, oplyse og opdrage Tyendet til baade at nemme sine Rettigheder og sine Pligter.

Hvad det sidste angaar, kan det ikke stærkt nok fremhæves, at Organisationen maa tage et alvorligt Arbejde for at faa afskaffet de Folkemarkeder, som finder Sted i Aalborg, Ribe og Kolding. Det er under Arbejdernes Værdighed at stille sig frem til Salg, og naar sligt endnu kan finde Sted, bør man vel sætte Maalet højt, men være varsomme med at slaa Brød op, som ikke kan bages.

Flittige Kammerater.

—:—

Mange Holdere og Annoncer.

—

Nu, da det endelig er bleven Foraar med god Cyklevej m. m., har en Del af vore Kammerater været ude paa Jagt efter nye Holdere til vort Blad. De fleste er ikke kommen hjem med en tom Taske — — tværtimod!

Kr. L a u r s e n (Form. f. Fjeldsted Afd.) har saaledes skaffet en halv Snes Stykker ene. Det samme er Tilfældet med Arbejdsmand A. M ø l l e r, Brønderslev. Tjenestekarl P e t e r O l s e n, Korup Skov, Ryomgaard, har skaffet 7 nye Holdere paa den Egn. Til A p r i l Kvartal har vi ialt faaet 1 3 0 n y e H o l d e r e! — Inden 1. Juli maa vi endnu have mange Gange 130. Det kan ogsaa naas, bare vi a l l e gør en Smule Arbejde for Bladet hver i sin Kreds. —

En anden af vore flittige Agitatorer er P. P e d e r s e n (Form. f. Afd. i Faxe). Han har ene skaffet os 4 gode Annoncer fra Faxe. Det er en Indtægt for Bladet paa 20 Kr.

Disse og alle andre flittige Kammerater bringer vi her vor bedste Tak.

De har vist Vejen for andre!

Vort Blad.

—:—

Pressen er en Stormagt!

—

Kammerater! Tag livlig Del i den store Agitation for vort Blad. Skal vor Sag vinde frem, maa vort Blad først ud til alle. Vort Blad bringer Oplysning og Klarhed, og det paataler alt Uret. Vort Blad frygtes som intet andet af de store og de mægtige. Husk de kendte Ord af Georg Brandes: „S t æ r k t e r d e t B l y, d e r b l e v t i l K u g l e r — m e n s t æ r k e r e e n d n u e r d e t B l y, d e r b l e v t i l S k r i f t!"

Kammerater! Skaf snarest Tyendebladet ind i de Tusinde Smaahjem og Kamre, hvor det ventes, og hvor det vil blive skattet!

Vi kan endnu levere alle Kvartalets udkomne Numre. Send os kun Navnene paa de nye Holdere, saa sender vi k u n Opkrævning paa de Numre, vi kan levere. Ingen kommer derved til at betale andet end det, de faar.

Skriv til Venner og Bekendte om Sagen. Tal med Naboer og Bekendte om vor Sag og vort Blad og faa dem a l l e til at blive Holdere. Vi maa have vort Blad ind alle Steder. Derfor: U d a l l e M a n d!

„Der sidder i Udmarkens Øde,
saa fjern fra den alfare Vej
en Hob, som maa betle sig Føde,
jeg véd, at de venter paa dig".

(Aakjær).

Kontrakterne.

—o—

Tag dem i Brug.

—

Afkast Tyendeaaget!

—

Paa Kongressen blev vore trykte Kontrakter kritiseret for at være for lange og indviklede. Fra anden Side blev der under Forhandlingerne om dem fremhævet, at de netop var, som de bør være.

Paa Hovedbestyrelsens Møde den 18. April, blev der stillet Forslag om at lade et nyt, kortere Hold trykke, hvis Hovedindhold er Bortfæstning paa en Maaned, Opsigelse inden den 15. i Maaneden, Lønnen udbetales maanedsvis og saaledes, at Tyendelovens Bestemmelser ikke gælder for Parterne. Herefter kunde enhver saa vælge frit mellem de to.

Herimod blev gjort gældende, at vore Kontrakters Indhold virker som et ypperligt Agitationsskrift, der giver Medlemmerne Vejledning i, hvilke Krav de skal stille og hvorledes. De Ting, man vil give Afkald paa, kan overstreges, og der er Plads for Tilføjelser.

Desuden er det heldigt, at Kontrakterne og Vilkaarene er nogenlunde ens overalt.

Det blev vedtaget at stille Sagen om et nyt Hold Kontrakter i Bero foreløbig, til vi ser, hvorledes dem, vi har, virker i Praksis. Vi kunde jo imidlertid kortelig diskutere Forslag til dets Indhold i vort Blad.

— — —

Jeg mener, at Hovedsagen ikke er, om de lyder som de nuværende, eller om de er anderledes og kortere, men at Kontrakter tages i Brug i saa stor Udstrækning som mulig. Vi maa ikke spilde alt for megen Kraft paa Diskussion om deres Indhold.

At t. Eks de københavnske Tjenestepigers Kontrakter kan være saa korte, er en Følge af, dels at de fastslaar, hvad der i Forvejen har udviklet sig gennem Praksis, og dels ligger der bag dem en tilkæmpet Praksis gennem Organisationsarbejdet. Vore skal derimod mere afskaffe en dels ved Lov fastslaaet, dels en Aarhundrede (eller Aartusinde) gammel, hævdvunden Praksis og indføre en ny, derfor maa de være langt mere udførlig og pntømmende. Det er til dels Forholdene, der dikterer deres Indhold og Form.

Hvorledes end Kontrakten lyder, vil Hovedvanskeligheden blive, at den enkelte er for undseelig og mangler Mod i det afgørende Øjeblik til at fastholde Kravet om Kontrakter og deres Indhold. Folk har nu saalænge levet under den nedværdigende Tyendelov, saa den til en vis Grad har dræbt Selvstændighedsfølelsen, Selvhævdelsen og Følelsen af den Værdighed, der følger af at være Menneske, saa de knap har Mod til at hævde sin Ret og Ære som Menneske.

Her vil det have en overordentlig stor Betydning, at de enkelte Afdelinger opfordrer sine Medlemmer til i saa stor Udstrækning som muligt kun at fæste sig bort paa Kontrakterne.

Det giver altid en umaadelig Styrke at staa i en Organisation, med hvilken man føler sig soliderisk. T. Eks. er dette at staa i en Afholdsorganisation en mægtig Støtte mod indre Fristelse for Nydelse af Spiritus og mod Pres ude fra. Paa samme Maade giver det den enkelte Fasthed baade udad og indad til i Kravet om Kontraktsforhold, naar han eller hun staar dækket bag sin Organisation og deres Krav og Solidaritet, som bag et Skærm.

Tyende er i alle gamle Sprog et Slavenavn, Tyendeforholdet er en mildere Form for personlig Trældom og Tyendeloven en Rest af Slavelovene.

Tyendenavnet vil aldrig blive et Hædersnavn, men vil forsvinde med Tyendeinstitutionen og Tyendeloven, paa lignende Maade som det efter Trældommens Afskaffelse i et Folk er fornærmeligt at kalde nogen for Træl.

Det enkelte Individ maa derfor for sit Vedkommende sætte en Ære i at afkaste Tyendenavnet og Tyendeforholdet og gaa over i de fri Arbejderes Række ved Brug af Kontrakt, og de enkelte Afdelinger maa ligeledes betragte det som en Ære at faa saa mange af sine Medlemmer som muligt til at tage Kontrakter i Brug.

Niels Mortensen.

Det raadne Danmark.

—:—

I „Frit Ordskifte" skriver Redaktør Th. Adler Lund:

Det er forfærdende at tænke paa den Raaddenskab, det sidste Aars Tids Begivenheder har afdækket. Det viser sig med uhyggelig Klarhed, at *Alberti* ikke har været et enkeltstaaende, isoleret Fænomen, som straks mange sagde, men at han blot har været den frækkeste i hele den Svindel, der som en tusindarmet Blæksprutte har lagt sig over Danmark, demoraliseret vort Folk og udsuget dets Kraft og Marv. „Fine" Folk i de højeste Stillinger — Ministre, Bankdirektører, Departementschefer, Kontorchefer, alle har de *vidst* mere, end de sagde, og alle har *anet* mere, end de vidste. Dér stod Borgbjerg forrige Vinter som en enlig Mand og udslyngede det ene *Bevis* efter det andet mod *Alberti* — han manglede bare den fulde Viden, der kunde lægge det hele aabenbart. Og rundt om sad alle de „fine" Mænd, der vidste mere end Borgbjerg, men anede det samme som han, og — tav! Ja, mere end det, de støttede Alberti!

Og Folket — Gud bedre os for Folket! Det tav i sløv Ligegyldighed, holdt i systematisk Uvidenhed af et Kobbel fordummende Aviser, hvis eneste Gerning blev den at lyve og forvanske. Overfor alt dette har man vel nok Lov til at tale om et raaddent Land.

Men ikke nok med det. Som *Dannevirke* i fordums Tid blev Symbol paa hele den forløjede og forlorne Nationalstolthed, der gjorde Folket sværmerisk og virkelighedsfjærnt og indpodede det en indbilsk Følelse af at være „Guds udvalgte" — dette Dannevirke, denne Jordhøj, der aldrig holdt Stand, men altid blev gennembrudt af den kolde Virkeligheds Haand, paa samme Maade søger nu *Albertis* Garde at føre Folket til den endelige Ruin ved at give det et nyt Dannevirke-Symbol at samles om, ved at ville indgive det Tillid til et militært Værn, der ikke kan andet end som en Lygtemand føre ud i de bundløse Moser, hvorfra ingen Vej fører tilbage.

— — —

Hvis man kan dømme et Land efter dets Gerninger, saa har man Lov til at sige, at Danmark er raaddent — for vi har ikke set andet end raadne Handlinger af Danmark i de sidste Aar. Vi har dog endnu Ret til at bevare Haabet om og Troen paa, at den danske Jord er sommerfrodig, og at der atter kan skyde friske Skud frem under den raadne Stamme. Det Valg, der i denne Maaned skal finde Sted, vil vise os, hvad der bor i det danske Vælgerfolk, om der er Kræfter i det til at frigøre sig og ranke Danmark. Med Ængstelse og Bekymring ser vi Valgdagen i Møde. Der staar meget paa Spil!

Vor Bevægelse.

—:—

Nordlangelands Afdeling

havde Generalforsamling den 30. Marts, hvor Vald. Rasmussen blev valgt til Formand og Otto Nielsen, Sydringgaard, til Kasserer.

Terslev Tyende- og Landarbejderforening

afholdt Generalforsamling Søndagen den 25. April, hvor der forhandledes følgende: Regnskabet og Virksomheden godkendtes enstemmigt; til Bestyrelsen valgtes som Form. Tjenestekarl Alfred Larsen, Ulstrup, Næstformand Jens Jensen, Terslev, Kasserer Hans Larsen, Aarløse, Bestyrelsesmedlemmer Jakob Andersen, Ørslev, Ølkusk Hans Andersen, Bjernede, Tjenestepige Sofie Kristoffersen, Tjæreby, Marie Frederiksen, Aarløse. Som Som Suppleanter valgtes Alfred Andersen, Tjæreby, og Tjenestekarl Ludvig Nielsen, Hastrup. Som Revisorer: Sofie Poulsen, Ørslev. og Tjenestekarl Peter Nielsen, Aarløse. — Det vedtoges, at der ikke skulde udskænkes Spiritus ved vore Møder og Sammenkomsrer samt at holde en Fest sammen med Socialdemokratish Forening. Endvidere vedtoges det at anmode Urmager Nielsen, Bjernede, om at afholde nogle Møder med forskellige Emner.

P. B. V.

Alfred Larsen.

Udby og Omegns Tyendeforening

afholdt den 30. April Generalforsamling. Formanden oplæste Regnskabet, der balancerer med 68 Kr. 91 Øre. Derefter var der Valg af Bestyrelse. Til Formand genvalgtes Marius Andersen, Viby Vestergaard, Næstformand H. Chr. Hansen, Viby, Peder Kold, Rolund, Kasserer (Genvalg), Peder Pedersen, Viby, Genvalg, Peder Sørensen, Udby, Valdemar Jensen, Broendegaard (Genvalg), Martin Brogaard, Brangstrup. Til Revisorer valgtes Christen Brogaard, Viby, H. Hansen, Viby Vestergaard.

Tanderup Sogns Tyende- og Landarbejderforening

afholdt deres ordinære Generalforsamling Torsdag den 15. April. Efter at have drøftet flere gode Punkter skred vi til Valg af Bestyrelse, som blev forstærket fra 5 til 7 Mand og kom til at bestaa af følgende: Oluf Svendsen, Emtekær, Formand, Alfred Jensen, Brænde Mølle, Næstformand, Kristine Nielsen, Nakke, Kasserer, Karen Larsen, Haare, Sekretær, samt Jørgen Jørgensen og Martin Jørgensen, Emtekær, og Lars Christian Sørensen, Brænde Mølle. Til Revisorer blev valgt Johannes Olsen og Hans Peter Rasmussen, begge af Hjorte. Foreninger tæller 22 Medlemmer.

Ole Larsen.

Uge-Kronik.

—:—

Folketingsmand, Redaktør P. Sabroe.

Naar Bønderne i gamle Dage — det vil sige for ca. 10—20 Aar siden — skulde tænke sig et Billede af selve Satan i den mest skrækindjagende Skikkelse, saa tænkte de altid paa — P. Sabroe.

Ja, det fortælles endog, at naar skikkelige Storbonde-Madammer ikke kunde faa sit Afkom til at lystre, saa sagde de: Er I ikke ordentlige, saa kommer Sabroe og tager jer!

Og det skulde nok hjælpe.

Det var nu dengang. Nu er det anderledes. Nu staar Sabroe aldrig mere Model for dem, der føler Trang til at udmale sig et Billede af den lede Satan. Han bruges heller ikke mere som Bussemand og Børneskræmsel.

Det er ovre den Tid. Han bider ikke mere — Bønder.

Vi er alle underkastet Forvandlingens Lov. Vi kan alle blive ældre, gamle og graa. Og med Alderen taber vi bl. a. ogsaa Tænderne, og saa kan vi ikke mere bide — heller ikke bide — Bønderne!

Ja, gamle kan vi alle blive — mer eller mindre naturligvis. Tandløse kan vi ogsaa alle blive — ogsaa mer eller mindre — aandelig talt selvfølgelig.

Kære Læsere, nu vil jeg ikke længere sætte jer Taalmodighed paa Prøve. Jeg ved, I vil spørge: Hvad Fanden kommer det Vrøvl os og Sabroe ved? Naa — nej, det gør det maaske — maaske — heller ikke, men det faldt mig saadan i Tanker og saa maatte det ud.

Jeg har nemlig i de sidste mange Dage gaaet og tumlet med dette store og vigtige Livsproblem: „Er Sabroe ved at blive gammel? Er ogsaa han ved at miste Tænderne — aandelig talt? Vil han ikke mere som forhen bide — Bønder?" De sidste Dages Begivenheder kunde næsten tyde derpaa. Jeg skal ikke krænke hans Privatlivs Fred ved at gaa dybere ind paa dette Emne, saa kunde jeg jo let udsætte mig for at blive skældt ud for at være „Rabalderjournalist og Æreskænder" og det vil jeg gamle Mand ikke udsætte mit gode Navn og Rygte for. Kun det: Lad os haabe, at Sabroe snart igen kan blive Bøndernes Djævleskikkelse lig og Gaardmandsbørns Bussemand og mest frygtede Skræmmebillede.

Naar det sker, er han atter paa sin gamle Plads. Og der tager han sig saa Pokkers godt ud.

Lurifax.

Asmildkloster Landbrugsskole ved Viborg,
der i Vinter har været besøgt af 61 Elever, afsluttede sit første Kursus 31. Marts. Foruden de almindelige Landbrugskursus paa 5—6 og 9 Maaneder samt et Kontrolkursus i April lader Skolen afholde et Kursns i Mosekultur og Sandagerbrug fra 20.—27. Juni.

„Vejlby Højskole" ved Aarhus
er nu statsanerkendt. De, der har søgt Amtsunderstøttelse i Sommer, kan — hvis de ønsker det — bruge den paa den Skole i Vinter.

Ægteskabstilbud.

En Mand, som ej har Venskab, Slægtskab, Borgerskab, Dovenskab, Pengeskab, Klædeskab, Flueskab, Hjørneskab, Isskab, Madskab, Bogskab, Glasskab eller andet Skab, men som ellers er en velskabt Skabning, ønsker sig Venskab, Selskab, Slægtskab og Ægteskab.

En ung dannet Pige eller Enke med et fyldt Pengeskab, Madskab og Klædeskab, bedes indlægge Billet mrkt. „Ægteskab" af Venskab med Budskab om Huldskab og Troskab i Ægteskab i dette Blads Papirskab, hvorfor skal aflægges Regnskab.

Smaa Historier.

Ikke den reneste!

Fruen: „Men, Stine, du har jo brugt en af mine Strømper til Kaffepose!"

Stine: „De skal 'nte være bange, Frue, jeg har ikke ta'et a' de rene".

Sprøjte og slukke.

Brandmand Sørensen er under Branden i Bullerup bleven tørstig, og drikker sig derfor en Bajer.

Brandkaptejnen: Men, hvad Pokker er det, De bestiller, Sørensen, kalder De det at sprøjte?

Sørensen: Nej, Hr. Kaptejn, det kalder jeg at slukke!

Ham med Kasket — —

— Hvor er din Fader henne Peter? Jeg skal tale med ham.

— Han er nede i Svinestien. De kan straks kende ham. Han har Kasket paa!

Hvad kunde de ikke tro — —

Ægtemanden (bønfaldende): — Kære Amalie, naar Du skælder mig ud, kunde Du da i det mindste imens lade være at banke Møbler. Hvad kunde Naboerne dog ikke tro!

Forenings-Meddelelser.

— Friluftsmøde i Aarslev. Grundet paa, at vi ikke kan leje Salen i Aarslev Kro til vort Møde den 15. ds., Kl. 8½, afholdes stort Friluftsmøde paa Vejen udenfor Kroen. Mød alle!

— I Haarup Forsamlingshus ved det store Vælgermøde Onsdag d. 19. ds. kommer Red. Carl Westergaard til Stede. Det kan Bønderne jo ikke forbyde. Vore Medlemmer og Læsere maa alle agitere for god Tilslutning og møde alle Mand!

Opkrævningerne

paa

Tyendebladet

udsender vi i disse Dage.

Vi haaber, at alle vore Holdere, som ikke har afsagt Bladet, alle som en betaler vor Opkrævning paa Bladet. Det er jo kun 75 Øre + Porto 15, ialt 90.

Læg Pengene et Sted, hvor Posten daglig kommer.

Husk at betale! **Red.**

Annoncer.

—:—

Pladser.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Undervisning.

Borris Landbrugsskole,

Borris St.

5-Maaneders Landbrugskursus begynder 4. Nov. For Elever, der vil uddannes som Kontrolassistenter, varer Kursuset 6 Maaneder. Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

S. Holm.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved
Kr. Kristensen Tange.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Hindholm Højskole

pr. Fuglebjerg.

Karleskole Novbr.—Marts (Landbrugsundervisning ved 2 Landbrugskandidater). Pigeskole Maj—Juli (Uddannelse af Gymnastikledere, bg. 1910.)

Lau. Nielsen.

Asmildkloster Landbrugsskole.

Plan over Skolens forsk. Kursus og Oplysninger om Understøttelser m. m. faas hos **H. Hauch,** Viborg.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.

Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Aarhus.

M. THOMSEN,

Bogbinder,
Clemensstræde 8 — Aarhus.

Fred. Echardts Efterf.,
JOSEPH ALLIN

Søndergade 23—25,

Fotografisk Atelier,

— Fine, holdbare Billeder. —

I Signe Laursens ▫ Uhrmager-Forretning ▫

faas Sølv-Herre- og Dame-Uhre med Garanti fra 10 Kr.
Stort Lager i Briller.
Husk: **Tangen 18,** Aarhus.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Barnevogne,

nye og brugte,
sælges til billige Priser hos Staldforpagteren i Forsamlingsh., Aarhus.

Raaberg Elkjær,

Nørregade 8—10:

Fotografisk Atelier.

Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Stor Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Køb Zithere og Danske Nodeblade

direkte hos Fabriken.

S. J. Sørensen,
Østergade 4,
Aarhus.

Aarhus Straahatte- og Modemagasin,

Aagade 39,
har altid stort Lager i Dame- og Børne hatte til billigste Priser.

NB. Hatte moderniseres billigt. Engelske Hatte fra 2. Kr.

Bl. Annoncer.

Vestfyns Kredsforening.

Alle Afdl. i Vestfyn, som ønsker at deltage i den Række Foredrag, som Kredsen vil foranstalte i Slutningen af denne Maaned, maa indsende deres Kontingent til Kredsen, 15 Øre pr. Medlem, inden d. 12. Maj til Kassereren, Ole Larsen, Toftehøj pr. Geldsted.

Kredsformanden.

NB. Der afholdes Bestyrelsesmøde i Kredsen Søndag d. 16. Maj Kl. 4 paa Nørre Aaby Gæstgaard. Alle Bestyrelsesmedlemmer bør give Møde.

Terslev Afdeling

afholder et politisk Møde Tirsdagen den 18. Maj, Eftmd. Kl. 8, i Terslev Forsamlingshus. Som Taler kommer til Stede Urmager Nielsen, Bjernede, hvortil Socialdemokratisk Forening for Terslev og Omegn indbydes. Gratis Entre.

Alle Foreningens Medlemmer bedes møde da der skal vælges en Festkomite.

P. B. V.
Alfred Larsen,
Fmd.

Ude for Aarslev Kro

holder Red. Carl Westergaard, Aarhus, Foredrag om Tyende- og Landarbejderbevægelsen, dens Maal og Midler Lørdag den 15. ds. Kl. 8½ Aften.

Alle Tjenestefolk og Landarbejdere indbydes.

True Afd.

Udby

og Omegns Tyendeforening afholder Oplæsning og offentligt Bal paa Udby Kro Søndag d. 16. Maj Kl. 7 Aften. Entré 75 Øre for Herrer. Damer har fri Adgang.

Østermarie.

Tyende- og Landarbejderforeningen afholder ekstraordinær Generalforsamling Fredagen den 28de Maj 1909 paa Forsamlingssalen. Alle Medlemmer bedes møde.

Med kammeratlig Hilsen
Alfred Hansen,
Næstformand for Østermarie Tyende- og Landarbejderforening.

Red. Westergaard

taler følgende Steder:

I Lemmer ved Mørke Lørdag d. 22. ds. Kl. 8½.

I Tylstrup Fredag den 38. ds. Kl. 8½.

I Brønderslev Lørdag den 29. ds. Kl. 8½.

De to første Steder om vor Bevægelse, derefter Diskussion. Det sidste Sted er Emnet endnu ikke bestemt. Se iøvrigt nærmere ved Opslag.

Ægteskabstilbud.

En Tjenestekarl, Landmandssøn midt i Tyverne, ønsker at Korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab. Fotografi bedes vedlagt som returneres, hvis det det ønskes. Billet mrkt. „Sønderjylland" bedes indsendt dette Blads Kontor.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

Den store Tørvemose, som gennemskærer Hads Herred, var, som før omtalt, i Fortiden et sandt Vildnis, en moradsagtig Sump, opfyldt med Vandhuller og Sivtuer.

De nu opdyrkede Bakker, som omslutter Mosens Udkanter, laa den Gang uberørt af Menneskehænder, og var til Dels bevokset med afvekslende Lyng, smaa Skovpartier af Risbøg og knudrede Ege. Fra Mosens sydlige Side skærer en dyb Kløft eller Slugt sig ind gennem det høje Terræn op mod Ørtings vestlige Del. Stedet kaldes Ørting Hule eller Hale.

Den Gang de her skildrede Begivenheder foregik, var Ørting Hule et tomt, øde og ubeboet Sted. Men senere Generationer har her under de stejle Bakker opført Smaasteder og Huse ved begge Sider af Slugten.

Ved Foden af en af de stejleste og bratteste Banker af ved Hulens vestre Kant fremspringer en Kilde, som i de katolske Tider blev indviet og helliget den hellige Hella eller Helena og til denne Kilde valfartede Omegnens Beboere for at aftvætte deres Synder i det rene undergørende Vand.

Et lille, net Boelsted er i det nu forsvundne Aarhundredes sidste Halvdel rejst lige ved Kilden, og i Husets Have overskygges dens klare Vand nu af nogle slanke Bøge.

Samme Dag, som Børge gæstede Kongens Foged, Knud Mogensen paa Lovestrup, sad henad Aften en Kvinde i Nærheden af Kilden og stirrede med ufravendt Blik henad en smal Sti, som slyngede sig mellem Lyngtuer, Skrænter og Vandpytter tværs over Mosen efter Ulv Kirkes Ruiner. Kvindens Dragt var tarvelig, men net og ordentlig, men det blege Skær over hendes fint formede Ansigt og det tungsindige Glimt i hendes mørke Øjne tydede paa Kummer og dyb Hjærtesorg.

En Tidlang havde hun siddet ved Kilden og holdt skarpt Øje med den omtalte Sti, men hver Gang det forekom hende, at der viste sig noget bevægeligt paa den, rejste hun sig, skyggede med Haanden for Øjnene for bedrt at kunne se, hvad der rørte sig derude i den disede, blaa Luft, som svævede over Mosen.

Men naar hun saa opdagede, at der ingen Ting var, satte hun sig ned og henfaldt derefter med taarefyldte Øjne i sin tidligere tavse Grublen.

En lille Dreng løb og tumlede i hendes Nærhed; stundom stod han stille og betragtede hende med to milde Barneøjne, men da han saa Taarerne i hendes Øjne, greb han hendes Haand, idet han sagde:

„Moder, lille Moder, hvorfor græder Du? Er det, fordi Fader bliver saa længe borte? Men græd ikke for det, thi han kommer nok snart igen med en stor Hest til mig. Saa vil jeg ogsaa være stor og ride lige til Aakjær og Vads Mølle og slaa de slemme Mænd ihjæl, som lukker Fader ind i det slemme Tyvehul."

„Ti stille, Barnlille, med slig Tale," sagde Kvinden, „og lad mig i Fred. Gaa hellere hen til Kilden og bed en Bøn til den fromme Helgeninde, at hun vil sende os din Fader igen".

Nørre Aaby

Tyende- og Landarbejderforening afholder Medlemsmøde Tirsdag den 18. ds. Kl. 8 Aften paa Gæstgivergaarden. Alle Medl. bedes møde.

Bestyrelsen.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.

Honorar efter Overenskomst.

Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.

H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseud gifter og Ophold ordre dækkede.

A. Chr. Randers,
Spidshøjgaard, Lunderskov.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes af undertegnede

Paul Pedersen,
Fønsskov Ellegaard,
N. Aaby.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Oplysende Foredrag

tilbydes gratis.

Saavidt min Tid tillader det, er jeg villig til at holde Foredrag i alle Foreninger gratis om følgende Emner:

Tyende- og Landarbejderbevægelsen, dens Maal og Midler.

Vor Bevægelse, dens Historie, Opgaver og Sejre.

Jeppe Aakjær og hans Bøger.

Johan Skjoldborg og hans Stilling i Literaturen.

Chr. Bundgaard og „Proletarer".

Hvad er Socialisme?

Militarismen og Arbejderbevægelsen.

Brugsforeningssagen og Arbejderbevægelsen.

Ledes vort Samfund efter rigtige Principper? (social-politiske Betragtninger).

Den socialistiske Livsanskuelse.

Sjælelære, et Indblik i Mystikens Verden.

Vort Oplysningsarbejde og Ædruelighedsspørgsmaalet.

Jordspørgsmaalet og vor Bevægelse.

Husmandsbevægelsen i 40ne.

Børnemishandling og Beskyttelseslovgivning.

Karl Marx og Michael Bakunin.

Den store Revolution.

— Andre Emner, som ønskes behandlet, bedes nærmere opgivet.

Hvor det ønskes, er jeg villig til efter Foredraget at foranstalte en Aftenunderholdning med Sang, Deklamation og Oplæsning, særlig af Skjoldborgs Bog „Gyldholm" og Aakjærs Digsamlinger m. m.

CARL WESTERGAARD,
Tyendebladet, Aarhus.

LANDSUDSTILLINGEN AARHUS

St. Hedinge.

Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt

Ærbødigst
Peter Jensen,
Urmager.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens
Fodtøjsforretning.
Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

Brønderslev

Uhr- & Optikforretning.
Stort Udvalg. Billig Priser.
Alt med Garanti.
N. Horseby, Uhrmager

FRA Cykleforretningen „Komet", **Sierslev pr. Storehedinge,** anbefales og sendes overalt pr. Efterkrav. Gramophoner fra 25 Kr. til 250 Kr. Fonografer fra 16 Kr. til 125 Kr. Symaskiner fra 36 Kr. til 79 Kr. Orig. Fuld-damp Vaskemaskine Nr. 1 Kr. 33,75, Nr. 2 Kr. 37,50, Nr. 3 Kr. 42,50. Valser Kr. 0,85. Plader fra Kr. 1 til 2,50. Bestilling paa Flyvemaskiner fra Clement & Bayard modtages.

Tyendebladet
er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,

Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Køb Deres

Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i

Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretning,
Telefon 88. (Aktieselskab). Telefon 88.

Storehedinge Cyklebørs

er flyttet til Hr. Skomager Henriksens forhenværende Butik og anbefaler jeg mig til det ærede Publikum med saavel nye som brugte Cykler til rimelige Priser. Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Ærb.
Chr. Nielsen,
Mekaniker.

Min Barber & Frisørstue anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Husk dette!

Hvis De holder af smukt og solidt Fodtøj, bør De købe det i Bjælkerup Skotøjsforretning, hvor alle Reparationer saavel som nyt Arbejde udføres hurtigt og solidt og med den største Omhu. Stort Udvalg i færdigsyede Herre-, Dame- og Børnefodtøj haves paa Lager til meget billige Priser.

NB. Usynlige Lapper paasættes og Galoscher istandsættes.

Ærb.
Hans Chr. Larsen,
Skomager.

Storehedinge.

Cigarer og Tobakker, Cigaretter og Skraa anbefales til billigste Priser.

C. Bormann-Christensen.

Derefter bøjede hun sit Hoved ned mod sine Knæ og græd bitterlig.

Forundret stod Barnet og betragtede den sørgende Moder. Men det lette Barnesind fattede ikke Moderens Sorg og Kummer, og derfor dvælede Drengens Tanker heller ikke ret længe hos hende; pludselig udbrød han:

„Moder, der kommer en fremmed Mand lige hen til os. Skal vi gaa i Skjul bag Buskene?"

Kvinden saa efter den kommende og svarede, medens hun tørrede Taarerne af Kinderne:

„Nej, mit Barn, for ham kryber vi ikke i Skjul, thi det er ham, vi venter."

Det var Børge, der trods sin høje Alder med lette, ungdommelige Fjed kom vandrende henad den ujævne Mosesti for efter Aftale at træffe den fangne Knuds Hustru ved den hellige Kilde.

Munkehætten havde han trukket saa langt frem, at den næsten skjulte hans Ansigt, men han slog den tilbage, da han standsede og hilste Kvinden og Drengen med en velsignende Haandbevægelse, medens han venligt udbrød:

„Guds Fred og Godaften, Børn. Naa, I er alt kommen til vort Mødested. Har I ventet længe?"

„Nej," svarede hun, „blot en liden Stund. Men hvilke Tidender bringer I saa derovre fra Lovestrup, onde eller gode?" spurgte hun med feberagtig Hast, medens hun drog et dybt Suk og saa spændt paa Børge

„Gode og onde, eftersom man tager det," svarede Børge med Alvor. „Kongens Fogod gav mig Haab om Hjælp af bedste Vilje, naar Kongen kommer til Stede."

„Naar Kongen kommer til Stede," gentog hun med lav og klangløs Stemme, medens friske Taarer vældede ned over hendes blege Kinder. „Saa er det forsilde."

„Jeg hørte i Dag," vedblev hun efter en Pavse i korte, afbrudte Sætninger, „at for at vise sin Nidkærhed overfor Kongen, naar han nu Mikkelsdag eller Dagen efter kommer til Aakjær, har den onde Peder Ebbesen dømt min kære Mand til at hænges nogle Dage forinden. Milde Gud og Jesus, hvad skal det blive til?"

Med stum Deltagelse betragtede Børge Kvinden, hvis Kvaler gik ham til Hjærtet. Han lagde fortroligt Haanden paa hendes Skulder og sagde trøstende:

„Græd ikke, Hella. Endnu er Strikken ikke lagt om din Mands Hals, de gode Helgener kan maaske endda mage det saa, at hans Dommere er nærmere Bødlen end han. Man har set noget saadant før."

„Nej, nej, hans Dom er faldet, Dagen er bestemt, og nu er ogsaa mit sidste Haab bristet," stønnede hun i halvkvalte Ord og greb fat i Børges Kappe, medens han fortsatte under en kramagtig Sitren:

„Havde de endda tøvet til Mikkelsdag, saa havde jeg haabet paa Guds Barmhjærtighed og Kongens Naade, men nu er alt forbi. O, Gud, o, Gud!"

„Ikke endnu," sagde Børge, „thi —"

„Tror I da," vedblev hun, „at der kunde tænkes at være Frelse for min ulykkelige Mand? Sig det, aa, sig det, thi jeg kan næppe bære min grænseløse Sorg længere."

„Ja," svarede han, „jeg tror paa en retfærdig Styrelse, der i Nødens sidste Stund bringer Hjælp og Frelse til alle betrængte Sjæle. Men lad os hylde det gamle Ord, der lyder saaledes: „Tiden bringer Lægedom"

Tøffelmager L. P. Christensen,
— Faxe —
anbefaler et smukt og velassorteret Lager af Træsko, Kapsko og Klædesko. Ny Bunde sættes paa gammelt Overlæder hurtigt, solidt og billigt.

Køb altid Deres Fodtøj
hos en Fagmand.
Prima Box-Herre-Hægte- og Spændestøvler fra 11 Kr. 36 Par gule Chevruskind Dame-Snørestøvler 10 Kr. Knapsko, Snøresko, Remsko til meget lave Priser. Gymnastiksko og Fodboldstøvler fra de bedste Fabriker.
Skomager **Joh. Fr. Andersen,**
Faxe.
Reparationer udføres hurtigt og solidt. Alt gennemsyet Fodtøj randsyes, naar det forsaales.

Ry St. Ry St.
Skal De have Dem en ny Cykle eller Symaskine eller de gamle repareret, saa henvend Dem til
Smed Daugaard,
Ry St.
Stort Lager af Cykler, Symaskiner og løse Dele.

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Husk Ejby St.s fotografiske Atelier.
Fineste Fotografier i alle moderne Udførelser. Fuldstændig Garanti for Holdbarhed. Aaben hver Dag, Søndag og Søgnedage.

Køb Deres
Underbeklædning
hos **Anton Christensen,**
Clemensbro, Aarhus,
der faar De det bedst mulige for Deres Penge.

Ny Munkegades Skotøjsreparations-Værksted,
Telefon 2019. **Ny Munkegade 11.** Telefon 2019.
Der faar De Deres Fodtøj repareret hurtigt, solidt og til moderate Priser.
Saaler og Flikker leveres paa 1 Time.
Med særdeles Agtelse **Chr. Bay.**
NB. Fodtøjet hentes og bringes overalt i Byen.

Køb hos vore Averterende

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædevæveriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr. 85 Ø. eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Gjørslev Manufakturforretning
ved
Alfred Lund
bringes i Læsernes venlige Erindring og anbefaler sig ved deres Indkøb af Manufaktur, Trikotage, Herreekvipering og Fodtøj.

Hos
H. Albrektsen,
Faxe,
faar De den bedste **Cykle.**
Mærker: „Koral" og „Phänomen".

Skal De have
et nyt Skab, Komode eller andre Møbler, Sengeklæder m. m., køber De billigst hos
P. Svendsen,
Storehedinge.

Gør Deres Indkøb i Herreekvipering sforretningen
Tøjhuset — Præstø.
Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Støge.
JOHAN DAUGAARD.

Joh. Jakobsens Skræderforretning,
— Faxe —
anbefaler sig med et 1ste Kl. Herreskræderi. Stort Prøveudvalg forefindes. Godt og solidt Arbejde garanteres.

Skal De have
en ny Habit eller Arbejdstøj, køber De billigst hos
P. Svendsen,
Storehedinge.

Ghr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog for 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75.
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,60.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,15.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.
Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.
Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Eiby St. Eiby St.
Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.
Reparationer udføres solidt og billigt.
NB. Symaskiner føres paa Lager.
Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.
Telefon Eiby Nr. 54.

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.

„Haabet bestkæmmer ingen", og „Dagen er aldrig saa lang og taaget, at det endda kan blive en lys og skøn Aften". Vær derfor ved godt Mod. Hjælpen skal nok komme, thi Du skal snart høre nyt fra Aakjær."

Dermed bød han Farvel og forlod hende og Drengen, idet han fulgte Vejen tværs over Bakkerne i Retning efter Herregaarden.

Aftenskumringen lagde sig over Dalen, men Kvinden blev staaende og saa efter Børge, saa længe hun kunde øjne ham. Men saa kastede hun sig paa Knæ og bad en Herrens Bøn ved Kilden, og synlig lettet og styrket deraf rejste hun sig, tog Drengen ved Haanden og vandrede stille op i Hulen.

8.

Sære Ting.

Naar man paa Aakjær gaar op ad den gamle, nu næsten femhundredaarige Hovedbygnings store, brede Stentrappe ved Hovedindgangsdøren, hvis forsirede Gesims af tilhugne Granitsten er prydet med hedengangne Adelsslægters Vaabenmærker, saa vil man i underste Stokværks massive Mur til Højre bemærke en massiv Jærnstang eller Krampe indmuret i Væggen et Par Alen fra Jorden. I Stangens yderste Ende hænger en nu næsten af Rust fortæret Jærnbøjle og svajer for Vinden.

Det er Levningen af den mørke Fortids Marterredskaber, nemlig Gabestokken.

Dybt nede i Kælderetagen under selve Aakjær Slot findes ogsaa et mørkt, næsten bombefast Rum uden Lys og Luft. Det er, hvad man i Fortiden kaldte for Hundehullet eller Gaardens Fængsel.

Det vilde vist løbe den nulevende Bondestand koldt ned ad Ryggen ved at tage denne „Salon" i Øjesyn og tænke paa de Vilkaar, Borger og Bonde var underkastet under Adelstyranniets Jærnaag.

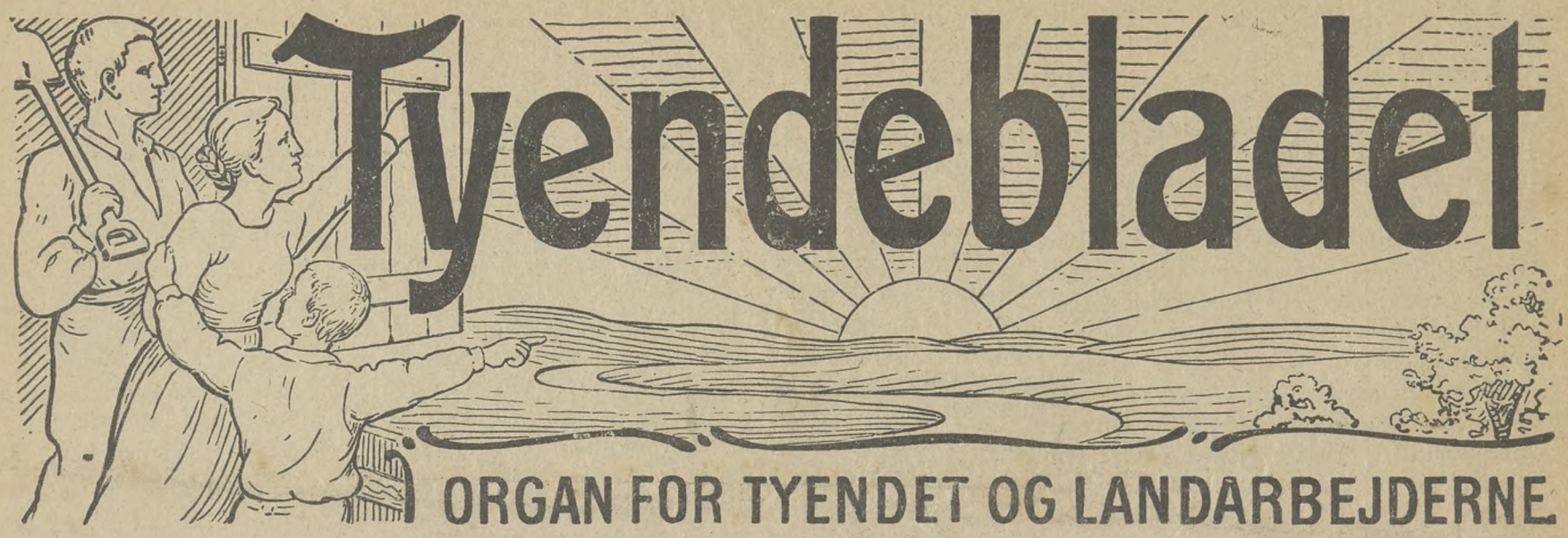
I dette Rum laa Knud som et Offer for Had og Hævn, og fordi han havde været Vidne til en af Peder Ebbesens sletteste Handlinger, sluttet i Bolt og Lænker og ventende paa Forløsning og Ende paa sin fortvivlede Stilling.

Hvad der foregik ude i den vide Verden, kendte han ikke. Kun lidt Brød og Vand blev stukket til ham et Par Gange daglig, og med denne Hundeføde maatte han lade sig nøje. Det eneste Gode, han nød under sin Fængsling, var, at han et Par Timer hver Eftermiddag blev trukket frem for Dagens Lys og spændt i Gabestokken til Glæde for Peder Ebbesen og hans Venner, men til Skræk og Advarsel for hans undergivne.

Trodsigt og uden at knæ led Knud sin Tortur, men hvad der opretholdt ham dertil uden at hans Sind bøjedes, var, at han, medens han stod spændt i Halshjærnet, stundom fik Øje paa noget ovre i Ellekrattet. Det var en Kvinde med en lille Dreng ved Haanden, der næsten hver Dag indfandt sig og fra sit Skjul mellem de tætte Buske iagttog Knud, medens han stod spændt i Bøjlen.

Stundom naar hun saa, at ingen mærkede hendes Tilstedeværelse, vinkede hun over til ham med et hvidt Tørklæde, og naar han i sin betrængte Stilling saa dette, gled der ligesom et Lysglimt over hans mørke Ansigt. Et svagt Haab om Frelse fiog ved dette Syn ned i hans betyngede Sjæl, og betydelig lettere i Sind og Tanke fulgte han med Fangevogteren, naar han hentede ham fra Gabestokken og igen lukkede ham ned i Fangehullet.

(Fortsættes).

Tyendebladet

ORGAN FOR TYENDET OG LANDARBEJDERNE.

Udgivet af Tyende- og Landarbejderforbundet. Redaktør: Carl Westergaard.

Nr. 86. | Tyendebladet udkommer 1 Gang om Ugen og koster 75 Øre Kvartalet. | Søndag den 23. Maj 1909. | Kontor og Ekspedition: Hjelmensgade 2, Aarhus. Telefon 885 | 3. Aarg.

Maj-Sol.

Solen ler saa godt og mildt,
den stryger Sæden frem,
lokker ud den lyse Filt
om Bøgebladets Bræm —
Sydsol og Østsol og Solen af Nordvest;
men Solen i din egen Sjæl
den ler dog allerbedst.

Solen duner Knøsens Kind,
gi'r Rugen blanke Knæ,
varmer Lammets myge Skind
i Digets Søndenlæ —
Sydsol og Østsol og Solen af Nordvest;
men Solen over Hjemmets Dør
gaar brave Hjerter næst.

Solen er saa elskovsfuld,
den favner Jorden bred,
kysser Lærkens spæde Kuld,
saa Duggen triller ned —
Sydsol og Østsol og Solen af Nordvest;
men Sol paa Minders Myggesværm
gav mangen Drøm sin Rest.

Solen tænder Blomsterblus,
hvor Engen før var graa,
Iris og Ranunkulus
og Brudelys ved Aa —
Sydsol og Østsol og Solen af Nordvest;
men Solen ved en Brudgoms Barm
hun skjænker skjønnest Fest.

Jeppe Aakjær.

Fagbevægelse.

—o—

Trods det, at vor Bevægelse er ung, har den dog i nogen Grad formaaet at skifte Karakter, og hvad mere glædeligt er: denne Nydannelse af forskellige Former gaar i en udmærket Retning.

Da vi begyndte at arbejde, tænkte vi kun paa at agitere og udsprede social Oplysning, Vi havde dengang nok i at skaffe Medlemmer, og for at de kunde betyde noget, indsaa vi, at de maatte være i Besiddelse af mere Oplysning — særlig om sociale Tilstande.

Det prægede helt igennem vor Bevægelse. Den blev en ren og skær Agitations- og Oplysningsbevægelse.

Folketingsmand H. Rasmussen.

Vi bringer her et Billede af Skanderborgkredsens unge sympatetiske Repræsentant paa Tinge, Hr. Redaktør H. Rasmussen.

Trods det, at Hr. H. R. ogsaa er ung paa Tinge, har han dog været i mange Udvalg og været Ordfører for mange Forslag bl. a. Socialdemokratiets Ordfører i Debatten om Jordspørgsmaalet.

Det er at haabe, at han atter maa blive valgt paa Tirsdag.

Det var altsammen udmærket, — saadan skulde det være, men det var ikke nok i Længden. En Bevægelse som vor kan ikke bestaa og fortsætte sin Fremgang, hvis vi kun tænker paa Agitation og Oplysning. Det har vi faaet Beviser for — og de er mange.

Sagen er nemlig den, at vi i en Bevægelse, som tager Sigte paa at samle alle de fattige paa Landet, kan ikke — som Hr. Lyngsie saa rigtig paa Kongressen bemærkede — vedblive at tale om, hvad vi vil, det er der kun faa, der spørger om nu, nej, — nu spørger alle — særlig Landarbejderne, baade de unge og de ælere —: hvad har I udrettet? Derpaa kan det ses, hvad vi vil.

Dermed er Bevægelsen tvungen ind paa andre Veje og har herved faaet fastere Former: Den er bleven en Fagbevægelse, der tager Sigte paa at skaffe Tyendet og Landarbejderne økonomiske Fordele — Ting af haandgribelig Værdi!

Vi er nu kommen til det Resultat, at vi alle kan se, at det først og fremmest gælder om at skaffe højere Løn og kortere Arbejdstid, bedre Boliger osv. — hvis det skal lykkes os fremdeles at have Fremgang og underbygge det vundne.

Vi maa altsaa være rede til at optage en Kamp med Arbejdsgiverne om vore Krav, da det er en Livsbetingelse for vor Bevægelse, at vi faar Resultater af økonomisk Natur at opvise. Det nytter intet kun at holde lyriske Foredrag og skrive poesiske Artikler. Derved kan vi nok faa noget til at blomstre i Dag, men i Morgen er det atter visnet. Det har vi saa mange sørgelige Beviser for.

Agitation og Oplysning er altsaa ikke nok. Bevægelsen maa først og fremmest have for Øje mere og mere at omdanne sig til Fagbevægelse.

Og saa faa vi ender for Tiden, maa vi dog være rede og villige til at tage en Dyst med Modstanderne paa Spørgsmaalet om højere Løn, kortere Arbejdstid, bedre Boliger m. m.

Vi maa naturnødvendig være grunduenig med Hr. Sabroe, naar han skriver, at

»det er stik imod al Organisations A B C at begynde med Strejken og vente med Organisationen. Der staar for Øjeblikket 4000 Tjenestekarle i Tyendeforbundet, men der er 240,000 Tjenestefolk i Landet. Her er et stort Organisationsarbejde at gøre, inden man skrider til Kamp.«

Skal vi bringe vor Sag lykkelig i Havn, maa vi begynde Kampen med de 4000 Mand, vi har, saa kommer de næste 4 eller 8000 med det samme. Foretager vi os intet, bliver vi aldrig flere. Det kan Sabroe være vis paa. Talen om at vente med Organisationen og først lave Strejker er jo hen i det blaa. Det er jo netop, hvor Organisationerne er, og hvor de er kraftigst, at Strejkerne først vil komme. Iøvrigt er det jo ikke Tjenestekarle alle, heldigvis er der mange Arbejdsmænd med de fleste Steder.

Mere morsom er Hr. Sabroe, naar han skriver:

»Den enkelte Arbejdsgiver skal ikke chikaneres ved, at Arbejderne uden Varsel og uden Forhandling nedlægger Arbejdet i Høstens Tid. Det vilde ikke falde industrielle Arbejdere ind at nedlægge Arbejdet hos en Arbejdsgiver, netop som denne havde modtaget en presserende Bestilling, naar denne iøvrigt betaler efter Priskuranten.«

Hr. Sabroe kunde trænge haardt til at faa et Kursus i Fagforeningspolitik! Et er vist: han faar ikke en Fagforeningsmand til at skrive under paa disse Linier — tværtimod, de vil alle studse og læse om igen og bande paa, at saadan noget Sludder har Sabroe aldrig skrevet! — Det er jo netop naar der er mest Arbejde, at Industriens Arbejder nedlægger Værktøjet selv om Herren betaler efter Priskuranten. Det gør de selv paa Hr. Sabroes Pølsefabrik — trods al Protest — hvis de fandt det for godt. — Hvad er det iøvrigt for en Priskurant, Bønderne betaler os efter? Svar udbedes!

Helt storbondevenlig — eller skal vi sige

morsom? — er Hr. Sabroe naar han skriver, at

»Arbejdsgiverne paa Landet kunne gøre Krav paa, at Organisationen først forhandlede med dem om Løn og Arbejdstid og den ene Egns Arbejdsgivere kunde tillige gøre Krav paa, at hvad der fordredes af dem, søgtes gennemført hos alle.«

Disse Linier*) burde næsten sættes mellem »Smaa Historier«. — Det er virkelig noget ganske nyt, at den ene Egns Arbejdsgivere kan gøre Krav paa at lide samme Skæbne som den andens

Vore Kammerater paa Amager maa altsaa ikke tvinge Bønderne til at forkorte Arbejdstiden og forhøje Lønnen af Hensyn til Bønderne f. Eks. i Vestjylland eller ved Skagen!

Den gaar ingen Arbejdere ind paa! Vil Bønderne lide samme Skæbne, vil jeg foreslaa dem, at de selv sætter Lønnen op og Arbejdstiden ned, naar Arbejderne et Sted i Landet havde tvunges Lønnen op og Arbejdstiden ned. Saa led de dog samme Skæbne, og det har de jo — hvis vi kan tro Hr. Sabroe — Ret til at forlange!!!

Naa — Spøg til Side, dette her er Alvor!

Hr. Sabroe har Uret. Hvor ofte har vi ikke set, at Arbejderne f. Eks. i København har fremtvungen bedre Forhold end Arbejderne f. Eks. i Kolding. Det er ganske naturlig, at de sætter Lønnen op og Arbejdstiden ned, hvor de har Magt dertil!

Paa Udstillingspladsen i Aarhus faar Arbejdsmændene mere end de faar i Hr. Sabroes egne By — Kolding. Disse Arbejdere staar dog i samme Forbund. Det siger Sabroe intet om. Hvorfor mon? Maaske fordi de organiserede Arbejdere ikke vilde finde sig i at faa en saadan Tale serveret, men Landarbejderne, de er jo saa taalmodige, saa taalmodige. De taaler alt!

— — —

Lad os haabe, at vore Medlemmer faar mere og mere Forstaaelse af Fagbevægelsen. Og lad os haabe, at de snart faar lært at stille Krav og gennemføre deres smaa Fordringer.

— Naar det sker gaar vor Bevægelse en Blomstringstid i Møde.

Carl Westergaard.

Den fremmede Arbejdskraft i Landbruget.

—:—

Nogle Betragtninger af en Byarbejder.

—

Forsvarerne for Indførselen af udenlandske, særlig polske, Landbrugsarbejdere her til Landet plejer i Almindelighed at paastaa, at det er absolut nødvendigt at indføre den fremmede Arbejdskraft, da Arbejdet i Landbruget — og da særlig i de Egne, hvor Sukkerroedyrkningen foregaar — ellers ikke vilde blive udført, og at de udenlandske Arbejdere iøvrigt ikke er billigere end de danske.

Hvis den sidste Paastand er rigtig, ligger det nær at stille det Spørgsmaal, om de fremmede Arbejdere da virkelig faar en lige saa stor Løn som danske Landbrugsarbejdere. I saa Tilfælde er der maaske endda ikke saa stor Grund til at rejse Modstand imod Indførselen af udenlandsk Arbejdskraft. Men Sagen er jo i Virkeligheden den, at selv om man gaar ud fra, at Udgiften til de indførte Arbejdere er af samme Størrelse som Udgiften til de danske, bliver dog Lønnen for de udenlandske — naar der tages Hensyn til Transportudgifterne — lavere end for de danske Arbejdere. Hertil kommer, at de fremmede Arbejderes øvrige Levevilkaar efter mange samstemmende Vidnesbyrd er i høj Grad slette. De stuves som Regel sammen i nogle Kasserner, der langt mere ligner Kreaturstalde end Menneskeboliger, og den Kost, der bydes disse Mennesker, har ikke Ord for at være første Klasses. De Forhold, som de fremmede Landbrugsarbejdere for det meste lever under — hvad enten det, som det almindelig paastaas, skyldes deres egen Mangel paa Sans for gode Forhold, eller det skyldes manglende Humanitet hos deres Arbejdsgivere — hjælper i det hele absolut ikke til at højne Landarbejderstandens sociale Kaar. Det er netop den sikre Følge af Indførselen af den udenlandske Arbejdskraft i Landbruget, at den medvirker til at holde Lønnen for de indenlandske Arbejdere nede, ja, at den i Virkeligheden forringer den danske Landbrugsarbejderstands hele sociale Stilling.

Derfor kan man fra et Arbejdersynspunkt ikke se med særlig venlige Øjne paa denne Indførsel — og da særlig ikke paa de Følger, som den fører med sig. Heller ikke Byarbejderne kan være tjent med, at Landarbejdernes Kaar forringes, idet Tilstrømningen af Arbejdere fra Landet til Byerne derved ganske naturligt vil vokse, og Konkurrencen paa Byarbejdsmarkedet blive skarpere, end den allerede er, — ja, hvis Indførselen af fremmed Arbejdskraft blev ved at tage til, og Strømmen til Byerne som Følge deraf yderligere voksede, kunde Resultaret muligvis blive, at de forbedrede Levevilkaar, som Byarbejderne har tilkæmpet sig gennem deres Fagforeninger, vilde gaa tabt.

Herved kommer man ind paa Spørgsmaalet, om det da er absolut nødvendigt at indføre fremmede Arbejdere til Arbejde ved det danske Landbrug. Hvis der virkelig, saaledes som Forholdene har formet sig, er Mangel paa Arbejdskraft ved Landbruget, ligger det snublende nær at pege paa, at der om Sommeren, hvor Mangelen paa Arbejdskraft er værst, selv under »normale« Forhold (jeg regner i dette Tilfælde ikke med de ekstraordinære Tilstande i disse Krisetider) som Regel gaar en Styrke paa 5—6000 Arbejdere ledige i Byerne. Kunde man faa disse 5—6000 Mand til at rejse ud paa Landet, vilde Arbejdsmangelen derude i det store og hele være afhjulpet, og man vilde i væsentlig Grad kunne indskrænke Indførselen af fremmede Arbejdere.

Det lader sig imidlertid næppe gøre at faa Byarbejderne i større Mængde til at forlade deres nuværende Opholdssted. Der er for mange Baand, der binder dem og gør det saa godt som umuligt for det store Flertal af dem at forlade Byerne. Desuden er det et Spørgsmaal, om Landbrugets Arbejdsgivere, naar det virkelig kom til Stykket, vilde antage dem som Landbrugsarbejdere. Derimod maatte det vel efterhaanden kunne lykkes at faa Strømmen til Byerne mindsket i en saadan Grad, at der praktisk set ikke blev Tale om Mangel paa dansk Arbejdskraft ved Landbruget.

Men for at dette kan lade sig gøre, er det absolut nødvendigt, at de danske Landarbejderes Kaar forbedres, at deres Løn og Levevilkaar højnes, saa at de ikke i saa stort Omfang, som det nu sker, føler sig fristede til at forlade Landet og drage ind til Byerne. Man indvende ikke, at Landbruget umuligt kan betale en højere Løn til sine Arbejdere. Hvis det danske Landbrug virkelig har Brug for Arbejdskraft, maa det vel ogsaa kunne betale denne Arbejdskraft, og det vil sikkert (som det for nogen Tid siden er paavist af Kontorchef H. Waage) i det lange Løb vise sig mest økonomisk for Landbruget at betale en ordentlig Arbejdsløn — i Stedet for at lade Arbejdsudbyttet nedfælge sig i høje Jordpriser. Og set fra et nationaløkonomisk Standpunkt maa det absolut være en Vinding for Danmark at have en i social Henseende velstillet Landbrugsarbejderstand af Landets egne Børn — i Stedet for at indføre fremmede Arbejdere, der som Regel forlader Landet med Hovedparten af den erhvervede Fortjeneste.

Hvad enten man ser paa Indførselen af fremmed Arbejdskraft fra et Arbejderstandpunkt, eller man ser derpaa fra et almindeligt nationaløkonomisk Synspunkt, bliver Resultatet derfor, at man ikke kan være særlig begejstrede for denne Indførsel. — Og alle Bestræbelser burde gaa ud paa — ikke just fuldstændig at standse Indførselen — det lader sig vel heller ikke gøre —, men dog at indskrænke den i betydelig Grad, dels ved (som det i nogen Maade er gjort ved den for nylig gennemførte Polaklov) at fastsætte hygiejniske og andre Bestemmelser til Gavn for de indførte Arbejdere og dels ved at udføre et Organisationsarbejde iblandt dem, saa at deres Levevilkaar i det mindste ikke blev daarligere end de danske Landbrugsarbejderes.

Alfred Hansen.

*) Nogle Blade, som har optaget Hr. Sabroes Artikel, har været fornuftige nok til at udelade disse Linier, andre har lavet Ordet „Arbejdsgiver" om til „Arbejder" for at faa mere Mening i Galskaben! Red.

Fra Slagmarken.

—:—

Den Sløvhed og Dumhed!

Ogsaa i dette Kvartal er der nogle Holdere, der har snydt vort Blad ved at lade Opkrævningen gaa tilbage.

Vi bad dem endda at *afsige* Bladet 1. April, hvis de ikke vilde betale det. *Det gjorde ikke!* Nu har de taget imod Bladet i over 1½ Maaned, og nu da Opkrævningen kommer lader de den gaa tilbage og snyder derved Bladet. Det maa være nogle elendige Stympere og Slavesjæle! Vi troede, det var ærlige Folk, vi nok kunde betro Bladet pa Kredit en Tid, men det gik ikke.

Det er ufatteligt, at nogen Tjenestekarl kan snyde det Blad, som taler hans Sag og støtter ham paa alle Mader. Disse sølle Karle har altsaa ikke faaet nok af Slaveriet, men vil hjælpe Bønderne at bekæmpe deres egen Sag og deres eget Blad! Det er nydeligt.

At disse Snydere ikke faar Bladet sendt mere, er en given Sag. Det vil straks blive inddraget. Vi skal senere nævne Navnene paa nogle af disse Klasseforræddere.

En Krovært, som ikke holdt Ord.

Værten i Aarslev Kro havde Lørdag den 15. Maj lovet os sin Sal til et Møde, men nogle Dage før Mødet skulde finde Sted, fik han Skrubler og skrev til Westergaard, som skulde have holdt Foredrag, at vi ikke kunde faa Salen. Det er formodentlig en eller anden Agrar, som har forskrækket ham. Men den gode Krofar maa ikke tro, han derved bliver os kvit. Det kunde godt hænde sig, at han en dejlig Sommeraften, naar han sidder og ryger sin Aftenspibe, bliver forstyret i sin Ro ved at høre en Flok Karle, Piger og Arbejdsmænd synge vore Sange og raabe deres Hurraer med en saadan Kraft, at Kroen formelig ryster! Det kan med det samme oplyses, at Redaktør Westergaard agter at holde en Del Friluftsmøder her omkring i Aarhusegnen i nær Fremtid, hvortil alle indbydes — ogsaa Gaardmænd. Efter Møderne bliver der Diskussion, hvor enhver kan faa Lov at sige sin Mening rent ud baade for og imod. Møderne bliver bekendtgjort ved Opslag og i Bladet.

J. P.

Et Træk fra det daglige Liv.

I en lille nordvestsjællandsk Provinsby boede der en Rebslagermester, hvis væsentligste Sysselsættelse var bleven at handle med gamle Kakkelovne, Døre og Vinduer. Denne Mand havde i sin Tjeneste en stakkels, fattig Karl, der var kommen fra en eller anden Anstalt for Vanføre og Krøblinge.

Karlen var ved første Øjekast stor og kraftig at se til. Men saa man nøjere til, opdagede man snart, hvor sølle han i Virkeligheden var. Hele den ene Side af Kroppen var lam. Og mange var de Menesker, der ynkedes over ham, naar han kom slæbende med sin Trækkevogn gennem Byens Gader. Det var ganske øjensynligt at det voldte ham Besvær at arbejde. Og dog maatte han slide og slæbe fra Morgen tidlig til Aften sent. Rebslagermesteren tog god Nytte af ham, og det fortaltes almindeligt, at Staklen maatte nøjes med den svimlende Løn af 50 Øre om Ugen foruden Kost og Logi.

Og nu forleden blev han syg. Men hvad gjorde Rebslagermesteren? Jo, han henvendte sig til Byens Fattigudvalg og forklarede, at Karlen ikke var saaledes stillet, at han selv kunde betale sin Sygepleje, — hvorfor Rebslagermesteren forlangte ham indlagt paa Fattiggaarden. Det faldt ikke Manden ind at han havde nogen som helst Forpligtelse overfor den syge Karl, — og Tyendeloven, der dog paabyder, at Husbonden skal sørge for sine Tjenestefolks Sygepleje, kunde vel sagtens ikke komme til Anvendelse her.

— Men rundt om i den lille By taler man i disse Dage om denne Begivenhed. Har man ikke før fundet det ganske uforsvarligt, at Rebslagermesteren skal have Karlen i sin Tjeneste, saa finder man det nu. Og han er bleven brændemærket som den daarlige og inhumane Arbejdsgiver, han er.

A. H.

Fruernes Marie Christensen som Agrar!!

I *„Middagsposten"* har jeg læst følgende:

„Høststrejken. Hr. Redaktør! I Anledning af Deres interesante Artikel i Søndags om Udsigterne til en Høststrejke, bedes de oplyse, at det var Formanden for Tyende-Forbundets Amageradeling, Svenskeren Hr. L. Malm, der paa Kongressen forleden kom med en Bemærkning om, at han ansaa det for meget tvivlsomt, om denne Sommer vilde forløbe uden Kæmp mellem Jorddrotterne og Arbejderne. Og paa Grundlag af denne Udtalelse skrev Redaktør Westergaard i „Tyendebladet": „Vi maa snart kunde melde: Klar til Kamp Landet over! Rust Jer. Ragnarok kommer."

Deres ærbødige
Agrar."

— — —

At det er den berømte Marie Christensen, der har skrevet disse Linier, er let at se. Man behøver blot at sammenholde dem med hendes Artikel, som vi kender fra Højrebladet „Aarhus Stiftstidende", hvor hun antagelig er Medarbejder!!

„Agrar" — det er et sjovt Navn til en ung Dame. Endnu mere „sjovt" er det, at hun selv har givet sig det. Naa — det kan vel altid være lige saa kønt som

Lurifax.

Vor Bevægelse.

—:—

Fra Vendsyssel.

Vi afholdt forleden offentlig Møde i Tylstrup Kro, hvor der var mødt en Del unge Mennesker, som med Interesse fulgte saavel Indledningen som den efterfølgende Diskussion. I denne deltog særlig et Par Husmandsrepræsentanter — formodentlig paa Gaardmændenes Vegne.

De arbejde af alle Kræfter for at forhindre Oprettelsen af en Tyendeforening paa Stedet. En ung Gardmandssøn troede ikke der trængtes til nogen Forening af denne Art, da Tjenstefolkene der paa Egnen vist havde det saa godt, som de kunde faa det. De havde gode Kamre fik en god Kost og en ordentlig Løn. Da vi ikke havde set hvorvidt det passede eller ikke, kunde vi jo ikke protestere; men da der fra anden Side blev sagt, at paa „Gammel Vraa", hvor der som bekendt findes Kampstensgulv og Jernvinduer, var *det bedste* der paa Egnen, har man vel Lov til at tvivle paa de gode Forhold; men det var jo ogsaa en Gaardmandssøn!

Trods Protesten blev der dog nedsat et Udvalg til at arbejde videre for Sagen bestaaende af to Karle fra Ny Vraa og to fra Gammel Vraa som konstituerede sig med Kristian Engberg som Formand.

A. Møller.
Arbejdsmand.

NB. Fredag den 28. ds. Kl. 8½ taler Redaktør Westergaard, saa vil de gode Bønder nok faa Svar paa Tiltale.

A. M.

Balslev og Omegns Tyendeforening

afholdt den 28. April halvaarlig Generalforsamling, hvor Regnskabet og Beretning om Foreningens Virksomhed godkendtes.

Indtægterne har været 99 Kr. og 42 Øre. Udgifterne 102 Kr. 30 Øre. Det vedtoges at forhøje Kontingentet fra 50 til 75 Øre Kvartalet. Derefter foretoges Valg af Bestyrelse.

Til Formand valgtes Alfred Hansen til Bestyrelsesmedlemmer Severin Gade, Martin Søndergaard, J. J. Hansen og Vilhelm Larsen.

Todbjerg og Mejlby Tyende- og Landarbejderforening

afholdt sin Generalforsamling den 5. Maj. Regnskabet fremlagdes og godkendtes. Samtidig Valg af ny Bestyrelse, da den gamle ikke arbejdede videre. Som Formand valgtes *Niels Sørensen,* som Kasserer Søren Andersen, Marie Thygesen, Valdemar Lassen, Thomas Mundberg, som Revisorer Niels Møller og Niels Kristensen og som Suppleanter Peter Rasmussen og Anton Hougaard.

Formanden for Taastrup Afd.

er rejst til Amager. I hans Sted fungerer Tømrer Kristian Nielsen hos Tømrermester L. Hansen, Taastrup. Laurits P. Nielsen kunde ikke længer faa Arbejde i Taastrup. Antagelig slaar han nu et ordentlig Slag for vor Sag ude paa det fede Amagerland.

I Kolding-Egnen

arbejdes der for at faa oprettet Foreninger. Red. Westergaard er indbudt som Taler i nær Fremtid.

Gørslev Tyendefore ing

har holdt Generalforsamling og valgt nye Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for de efter Tur afgaaende. Til Formand valgtes Hans Peter Andersen, Gørslev. Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes Kristian Mortensen, Slimminge, Herman Hansen, Vollerslev, Hmd Hans Christensen, Tangerne og Frederik Hansen, Gørslev. Til Suppleanter Lars Nielsen og Alfred Jensen, Vollerslev. Til Revisor Karl Poulsen, Vollerslev.

Borup Afdeling

gaar stadig fremad. Der er nu ca. 40 Medlemmer. Paa Generalforsamlingen valgtes en Bestyrelse, som kom til at bestaa af følgende Medlemmer: Emil Sørensen, Lammestrup, Formand, Jens P. Nielsen, Urup, Kasserer, Lars P. Rasmussen, Hans Andersen, Emilie Sørensen, Jens P. Jacobsen, Herman Pedersen, Sekretær. Vi tog denne unge Pige med i Bestyrelsen, da det viste sig at hun havde en levende Interesse or Sagen. Bønderne er ellers ikke rigtig glade for Foreningen; men med Tanken om, at det er vore Rettigheder, vi kæmper for, skal vi nok holde ud, og vi ved, at vi vil sejre en Gang! Er vi end de smaa, saa kan vi — naar vi organiserer os — blive til noget stort, og da ligger Vejen os aaben!

— *en.*

Vejlby Sogns Tyende-

og Landarbejderforening afholdt i Søndags en vellykket festlig Sammenkomst i Røjle Samlingshus med Oplæsning og efterfølgende Bal. Tilslutningen var udmærket og Begejstringen stor. Flere nye Medlemmer indmeldtes.

H.-K.

Svinninge Afdeling

afholdt forleden et Agitationsmøde i *Mørkøv* Gæsgiveri med *Oluf Andersen,* Asmindrup, som Taler. Efter Mødet blev der startet en ny Afdeling, men den er kun svag, da der kun var 14 Karle, der indmeldte sig, men den skal nok vokse sig stor.

Frederik Jensen.
Kasserer.

En Beretning fra Taastrup Afd.

Taastrup Tyendeforening har i Løbet af Vinteren holdt 16 Diskussionsmøder paa Læsestuen. Vi var 8, der indledede hver 2 Gange om forskellige Emner. Møderne holdtes hver Torsdag. Den 1. April holdt Gartner Larsen, Klovtofte, et godt Foredrag om Socialismen. Hr. Larsen har flere Gange vist sig meget imødekomende overfor Tyendeforeningen.

Vi holdt Generalforsamling forleden. Regnskabet balancerede med en Indtægt paa 113 Kr. 81 Øre. Udgiften 113 Kr. 81 Øre og en Gæld paa 10 Kr., deraf 5 Kr. til Forbundet. De store Udgifte skyldes Læsestuen. Til Kasserer valgtes Kasereren i S. U. F., der har meldt sig ind i Tyendeforeningen. S. U. F. holder Generalorsamling paa Lørdag,saa skal det afgøres, om de skal ind under Tyendeforeningen, der er nemlig kun 10 Medlemmer, men det er dem der ejer alle Læsestuens Møbler, og de har en Værdi af 70 Kr., foruden er der en Mængde gode Bøger, som de vil forære Tyendeforeningen.

Ny Afdeling.

Søndagen den 9. Maj var Fru Bjarnholdt ude paa Afholdshjemmet i Karise for at holde Foredrag. Der stiftedes en Afdeling, som nu tæller 28 Medlemmer. Ved Generalforsamlingen kom Bestyrelsen til at bestaa af følgende: Kristian Larsen, Formand, Hans Nielsen, Næstformand, Kristian Larsen, Alslev, Kasserer, Anders Hansen, Peter Klemmensen, Peder Kristensen og Rasmus Mejer Bestyrelsesmedlemmer.

Tyendeforeningen

for Tryggelev Fodslette afholdt Torsdag d. 13. Maj Generalforsamling, hvor Foreningen genopbyggedes, saa vi haaber nu, at have fastere Grund at bygge paa end hidtil. En ny Bestyrelse valgtes, som bestaar af følgende: Jens P. Andersen, Formand, Rasmus Nielsen, Næstformand, Niels P. Jakobsen, Kasserer, J. G. Jensen, Sekretær, Kristian Rasmussen, Jens P. Nielsen, Kristine Flintgaard, der er Folk med Evne og Vilje til at føre Sagen frem!

Formanden.

Midtfyns Kredsforening

afholdt Søndag den 9. Maj Bal i Dømmestrup Forsamlingshus for Medlemmer og indbudte. Der var mødt c. 100 Tjenestefolk fra Omegnen, og der herskede den mest kammeratlige Stemning hele Aftenen. Indtægten var 34 Kr. 20 Øre. Udgiften 15 Kr. Overskud 19 Kr. 20 Øre, som vil blive delte til de forskelige Afdelinger.

Hermed en Hilsen og Tak til de Deltagende for den gode Ro og Orden. Lad os fortsætte i samme gode Spor, og vore Modstandere vil med Tiden faa Respekt og Agtelse for vor Organisation.

Kristian Nielsen,
Kredsformand.

Militarismen.

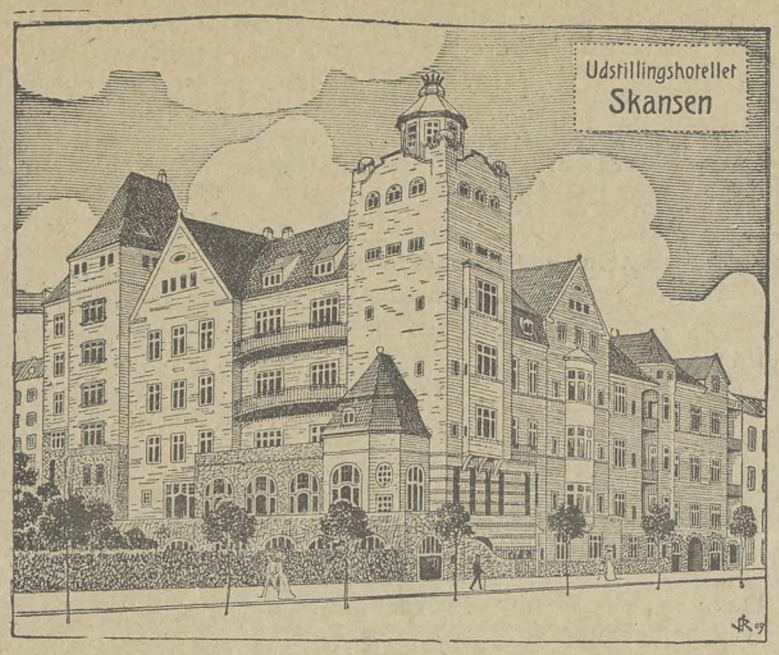
—o—

Hvad vil en fortsat Udvikling af Militærvæsnet i de evropæiske Stater føre til?

—

Da vi ikke i vore Dage saaledes som Jøderne ifølge det gamle Testamente har Profeter gaaende om iblandt os, der ved deres Profetier og Spaadomme kan forudsige Fremtidens store Samfundsbegivenheder, maa vi give Afkald paa at faa andet at vide herom, end hvad vort Kendskab til Tidens Forhold, som de er i Øjeblikket, kan sige os, men dette er ogsaa tilstrækkeligt til at de nævnte Begivenheder ikke behøver at komme altfor uventet over os, thi selv om man naturligvis ikke med matematisk Nøjagtighed kan forudse disse i deres Enkeltheder eller Tidspunktet for dem, kan man dog ved at iagttage de forskellige Forholds Udvikling med temmelig stor Sikkerhed i det store og hele slutte sig til de fremtidige Resultater heraf.

Landsudstillingen i Aarhus.

Den store Udstilling, som alle vore Læsere nok har hørt Tale om, aabnedes som bekendt den 18. Maj med Kongemiddag og stor Halløj og alt til Faget henhørende.

Formodentlig har en Del af vore Læsere bestemt sig til at rejse til Aarhus, inden Udstillingen om ca. 4 Maaneder slutter.

Vi kan paa Forhaand sige, at det ikke vil være særlig billigt. Kort til de 4 Maaneder koster 10 Kr. For en Dag koster det 1 Kr. for at faa Adgang til selve Pladsen. Man maa ikke forlade Pladsen i Dagens Løb, saa skal man atter betale Entre. Man maa altsaa spise paa Udstillingens Restauration. Og det er formodentlig ikke billigt. Desuden maa man huske paa, at man skal betale ekstra for at se de forskellige Afdelinger paa Udstillingen.

Vi skriver dette for at minde vore Læsere om endelig ikke at glemme at tage Mønt med hjemme fra!

Vi er overbevist om, at de, der har Raad til at besøge denne Udstilling, vil have stor Gavn og megen Glæde deraf.

Ingen behøver at være bange for, at de ikke kan faa Logi, hvis de skal blive i Byen om Natten. Det store Udstillingshotel, som vore Læsere her ser et Billede af, kan rumme mange. Her er alene Plads for 430 Rejsende. Prisen er fra 2½—4 Kr.

Yderligere har Udstillingen skaffet Plads til ca. 1500 Besøgende andet Steds i Byen.

Vi skal ikke komme ind paa at opremse noget af det, der kan ses paa Udstillingen. Maaske er vort Kendskab dertil ikke særlig stor af den Grund, at Udstillingens Ledere ikke har nedladt sig til at indbyde Landarbejdernes Blad, naar Tingene paa Forhaand er beskuet af Bladmænd, Naa — dem om det!

Derimod skal vi gøre opmærksom paa Udstillingens mere underholdende Program, som vi paa anden Maade har faaet Kendskab til. Der findes bl. a. en stor Varieté-Teater, den omtalte Abyssinierkaravanen foruden Brødrene Wrights Flyvemaskine, som »gaar op« hver Dag.

Hermed har vi henledet vore Læseres Opmærksomhed paa Udstillingen, dens Aabning og enkelte Dele af dens Program.

Formodentlig faar vi Lejlighed til at hilse paa mange af vore Læsere Landet over. For at det kan ske i stor Udstrækning, har Aarhus Kredsforening besluttet at foranstalte et stort Tyende- og Landarbejderstævne i Riis Skov (ved Aarhus) Søndag den 4. Juli, Kl. 5. Ved dette Stævne vil der blive holdt Foredrag af vore bedste Mænd.

Vi anmoder derfor vore Venner om at besøge Aarhus-Udstillingen i Dagene omkring den 4. Juli. Kommer de om Morgenen, kan Udstillingen maaske beses samme Dag, som Stævnet skal være om Eftermiddagen Kl. 5.

Altsaa: Til Aarhus den 4. Juli!

Ud fra denne Betragtning vil jeg ved Besvarelsen af det Spørgsmaal, som danner Overskriften til denne Artikel, begynde med at pege paa, hvad enhver maa erkende for en uomtvistelig Kendsgerning: At vor Tids Vaabenfabrikation eller for at bruge et mere rammende Udtryk vor Mordvaabenindustri befinder sig i en uafbrudt rivende Udvikling. Der arbejdes med en ebrilsk Energi og en djævelsk Opfindsomhed, som ikke synes at kende til Grænser for at fremstille stadig mere fuldkomne — det vil sige stadig frygteligere Mordmaskiner.

Det er, som om enhver Forbedring i Vaabnenes Konstruktion drager nye Forbedringer efter sig, der gør disse Rædselsinstrumenter mere og mere vidunderlige i deres morderiske Virkninger. Men dette er ensbetydende med, at det bliver dyrere og dyrere at opretholde et tidssvarende Hærvæsen; thi dels bliver hyppige Nyanskaffelser af Vaaben uundgaalig nødvendige, og dels bliver hver saadan Nyanskaffelse kostbarere som Følge af det store Snille og mere kunstfærdige Arbejde, de fuldkomnere Vaaben repræsenterer; hertil kommer, at disse højt udviklede Vaaben kræver en tilsvarende udviklet og samtidig forøget Betjening, hvilket igen medfører større Udskrivninger af Mandskab og længere Tjenestetid for dette Mandskab. Det hele er som en Skrue uden Ende. Jo mere der ydes, des mere kræves des der — det er Militarismens Grundlov.

Militarismen ligner en Afgrund, der udvider sig og bliver dybere, jo mere der fyldes i den Men Militarismens Følger strækker sig videre endnu. Ved Siden af at det moderne Militærvæsens Opretholdelse Aar for Aar sluger voksende Værdier baade i Form af Penge og Arbejdsevne og herved i høj Grad bidrager til at svække og lamslaa det kulturelle Samfundsarbejde, truer den desuden dette med fuldstændig Tilintetgørelse, idet den vedligeholder og styrker Faren for en evropæisk Krig, og hvad en saadan vilde betyde af vanvittig Ødelæggelse, af Skændsel og Gru, ja, det er vel mere, end hvad nogen menneskelig Fantasi mægter at udmale sig; men læser man de mest blodmættede Beretninger fra Krigen i Østasien, og man saa er i Stand til at tænke sig disse i Henseende til Raahed og Vildskab mange Gange overtruffet, da har man et Billede af en eventuel evropæisk Krig, som skulde synes vel egnet til at fylde selv den mest forhærdede af alle krigsgale Militarister med Forfærdelse, og alligevel vilde sikkert dette Billede blegne for den nøgne Virkelighed.

Tilstanden i Evropa i Øjeblikket er altsaa denne med den frygtelige Mulighed af en evropæisk Krig og al dens He vedes Rædsel svævende for sig vakler den arbejdende Befolkning sin Tilværelse igennem, overlæsset langt ud over Grænsen for, hvad den i Virkeligheden formaar at bære med den væbnede Freds uophørlig forøgede Byrder. Men at denne Tilstand i Længden er uholdbar, maa enhver kunne ndse, og hvis den alligevel bevares — og foreløbig er der jo ikke Udsigt til andet — da er det saa sikkert som den lille Tabel, at en Katastrofe engang maa indtræde, og man kan kun i det arbejdende Samfunds velforstaaede Interesse ønske, at den vil komme snart; thi hvert Aar den udebliver betyder en Multiplikation af Savnets og Lidelsernes i Forvejen svimlende Sum.

Kun i et Tilfælde kan en saadan Katastrofe tænkes at blive en Ulykke, nemlig dersom den kommer i Form af en Krig, der tænder Evropa i Brand og efterlader dets Kultur som Murbrokker; men her maa man sætte sin Lid til den voksende socialistiske Arbejderbevægelse; denne er det eneste, som er i Stand til at frelse Europas Kultur saavel fra Krigens voldsomme Tilintetgørelse som fra den væbnede Freds langsomme Undergang.

Den klassebevidste, socialistisk tænkende Arbejder forstaar, at al Tale om Militarismen som Forsvar for Kultur, Fædreland, Modersmaal eller hvilke andre Sprogformer, de højtravende, patriotiske Fraser ellers iklæder sig, kun er en eneste stor kapitalistisk Løgn. At Militarismen ikke er andet eller mere end Kapitalismens nidkære Prokurator, hvis Opgave er at varetage Kapitalisternes Interesser, det vil sige hævde deres Udbytningsret overfor Arbejderne baade i Ind- og Udland — med andre Ord at den først og fremmest er et Vaaben mod Arbejderne selv. Er alle Evropas Arbejdere først gennemtrængt af denne Opfattelse, da vil de ikke mere til eget Fordærv lade sig bruge af Militarismen, da vil de ikke oftere være med til at lade Kanonerne spille mod hverandre, men de vil da vide om fornødent at vende disse den rigtige Vej, kort sagt, saa er Militarismen uhjælpelig færdig, og naar Kapitalismen ikke mere har den pansrede Næve at holde Arbejderne for Næsen, da er ogsaa den færdig, thi det privatkapitalistiske Samfund kan kun bestaa, saalænge det raader over tilstrækkelig Magt til at hævde sin Eksistens. Naar denne Magt er borte, er ogsaa dets Eksistensret borte, og da kan ingen hverken forhindre eller fortænke Arbejderne i, at de tiltager sig den P ads i Produktionen og den Andel i dennes Udbytte, som med Rette tilkommer dem.

Dette Onde — Militarismen — kan saaledes virkelig komme til at udrette noget godt ved at bringe den arbejdende Underklasse til den Kraftanstrængelse at ryste den af sig og derved bringe det kapitalistiske Samfund til Fald.

Marius Olsen.

En ny Bog af Chr. Bundgaard.

—:—

„De gamle Prangere".

—

Under denne Titel udkommer i nær Fremtid paa Forlaget »Nutiden« (Red. Kr. Knudsen, Aarhus) en interessant Bog af vor udmærkede Medarbejder, Forfatteren Chr. Bundgaard, der med sin Bog »Proletarer« for et Par Aar siden skabte sig et landskendt Navn.

»De gamle Prangere« tegne i store Træk Scener fra Hestehandleres Liv og Virken, den Gang, da Storhandelen dreves under andre Former end nu. Prisen bliver saa lav, at alle kan faa Lejlighed til at stifte Bekendtskab med Nyheden.

Antagelig vil det glæde vore Læsere meget paany at faa en Bog fra denne udmærkede Forfatters Haand.

Opkrævningerne paa Tyendebladet

udsender vi i disse Dage.

Vi haaber, at alle vore Holdere, som ikke har afsagt Bladet, alle som en betaler vor Opkrævning paa Bladet. Det er jo kun 75 Øre + Porto 15, ialt 90.

Læg Pengene et Sted, hvor Posten daglig kommer.

Husk at betale!

NB. De, der ikke betaler, men lader Opkrævningen gaa tilbage, faar ikke Bladet mere. Det vil straks blive inddraget!

Red.

Fruen og Tjenestepigen.

—o—

Et Foredrag af Professor Munch-Petersen.

—

Misbrug her i Danmark maa være mindst 50 Aar gammelt, før man tænker paa dets Afskaffelse. Saaledes med vor Tyendelov, der er ældre end vor forældede Grundlov og som endnu anretter Ødelæggelse paa Land og i By.

Om dette Emne holdt Professor Munch-Petersen forleden i København et Foredrag, hvor han sagde nogle sande Ord om danske Love og danske Lovgivere.

Han viste, hvor uretfærdigt Tyendeloven virker og nødvendigvis maa virke. I mangfoldige Tilfælde er Tyendet prisgivet Herskabet. Det skal altid rette sig efter „Husordenen", hvilken kan medføre, at Pigen aldrig har fri.

Hun kan vises bort, hvis hun blot en Gang er ulydig; hvad hun ved Uagtsomhed slaar itu, kan fradrages i hendes Løn, hvilket med andre Ord vil sige, at Driftsrisikoen væltes over paa Tyendet.

Dette er ikke blot Lovens, men som Regel ogsaa Dommerens Syn, hvad følgende Højesteretsdom noksom viser:

En bidende kold Vintermorgen sov Pigen paa en større Gaard over sig. Fruen blev rasende, slog en Spand Vand over hende, halede hende ud af Sengen og befalede hende at gaa over i Stalden og malke, og det før hun fik sit Tøj paa sig.

Pigen forlod Tjenesten og anlagde Sag mod sit Herskab, men Dommeren afsagde den vise Kendelse, at hun skulde have sin Løn forbrudt og betale Erstatning til Herskabet.

Før Valget.

—:—

I det socialdemokratiske Nyhedsblad, Middagsposten, skriver Redaktøren følgende Artikel, som vi helt og holdent kan tiltræde.

Der vil staa Gny over Landet i de kommende Dage.

For første Gang i mange Aar gaas der til Valg paa et Principspørgsmaal, Militarisme eller Antimilitarisme. Trods alle Plumringsforsøg fra den Stadilske Fløj ved Befolkningen, at der i Aar skal stemmes efter Ens Stilling til Militærmagten, den Magt, som sammen med Præsteskab og Domstole tjener til at befæste Riget af Gud Mammons Naade, Privatkapitalismens Tempel, Ejendomsrettens Allerhelligste.

Og naar Reaktionen i alle dens Afskygninger, Kanonkvinder og Smudsapostle, forenede Højremænd og uldne Moderationstilhængere, kort sagt hele Overklasseslænget, nu arbejder saa hidsigt, som det gør, saa er det, fordi de føler Faren. Der er alvorlig Fare for, at der skal blive skudt Bresche i den Mur, som har omgivet det bestaaende Samfund, og er først Hullet der, da vil det muligt blive større og større.

Derfor ser man alle de gamle Vandrotter fra 80'ernes skimlede Tid dukke frem fra det raadne Bolværk. Og de piber saa ynkeligen, hver paa sin Melodi. Nu gælder det om atter en Gang at snyde dem, der har det fattigst. Lokke for dem med fede Ord og ældgamle Fraser, true dem med bloddryppende Fremtidsbilleder! Intet Middel er dem helligt, blot de kan hverve sig Stemmerne fra alle dem, ved hvis Udbytning de formerer de Værdier, hvis Besiddelse gør, at de maa have et Forsvar! Et Forsvar til Bevarelsen af den hellige Ejendomsret.

Men de Besiddelsesløse, Arbejdere og Middelstand, vil med Foragt sparke til alle disse Vandrotter og jage dem tilbage til det frønede Træværk, hvor de i Aaringer har siddet med Smuds i de tjavsede Mundhaar og ernæret sig af det, der drev ind fra Sumpen. Nu staar det raadne Træværk for Fald, dets virkelige Forfatning er gennem Albertiskandalen og Bankkatastroferne afsløret. Vi har alle set, at »Gud Konge og Fædreland« var en Flitterkaabe, som skjulte for en Prangers skæve Støvlehæl. Vi kender den gyldne Diverse, der kun er Broncering over et møret Skjold af Pap. Men disse ynkelige Riddere med deres falske Duennaer vil ikke længere hos Befolkningen møde den naive Tro, men den dræbende Forstaaelsens Latter.

Disse bedrøvelige Riddere og deres Dulcinaer, som i denne Tid lig ganske almindelige Fjælebodsgøglere drager Landet rundt med deres ualmindelig brystsvage Lirekasse, formaar ikke at bringe Toner frem, der faar Folk til at danse. Melodien er for gammel, og Valsen er slidt. For en 20 Aar siden var den god nok til den Karusseltur, som der da bødes paa. Men siden da er Fordringerne stegne, vi vil ikke køre i Karussel med Fru Norrie og hendes Amazonedeling, saa lidt som med Dr. Nørregaard og hans nymilitaristiske Bulehat af fedtet Filt.

— — —

Valget gælder: For eller imod Militarismen.

Vi stemmer, og vi stemmer alle for at vise for Ind- og Udland, at Danmarks Befolkning er antimilitaristisk i sit Sindelag!!!

Hvad der saa siden følger, har vi intet Ansvar for!

A. Henry Heimann.

Uge-Kronik.

—:—

Folketingsvalget.

Naar vi atter faar Lejlighed til at tale til vore Læsere, er det store betydningsfulde Valg overstaaet, Dommen over *Militarismen* og *Albertis Haandlangere* afsagt.

Vi kunde derfor have Lyst til for sidste Gang at mane vore Læsere til at være vaagne. Vi maa **alle være med i Kampen** mod Militær-Spøgelset og Stortyven og Kæltringen Albertis Mænd.

Tyendebladet maa nødvendigvis som Arbejderblad raade alle til at *stemme paa Arbejderrepræsentanter*. Det er ganske naturligt! Hvor der kun er en Radikal, stemmer vi paa ham, og er der en af begge Partier, saa stemmer vi paa *den første*.

Iøvrigt mener vi, at alle frisindede Mænd bør staa sammen ved dette Valg. Det er farligt at bekæmpe hinanden, naar saa store Ting staar paa Spil.

Paa Torsdag maa vi alle raabe: Ned med Militarismen og Albertis Mænd!

Hjertelig Tak!

Hermed bringes vor bedste Tak til de Medlemmer i Fjelsted Tyendeforening, som skænkede os den smukke Gave til vort Bryllup. En særlig Tak til dem, som har staaet for dette!

H. P. Hansen og Hustru,
Tommerup St.

Redaktør Nørhave-Nielsen,

Esbjerg, har lovet at være villig til *gratis* at tage ud til vore Afdelinger og tale om Fagbevægelse, Andelsbevægelse m. m.

Hr. Redaktør N.-N. har før været Tjenestekarl og arbejder nu for at faa organiseret Mejeristerne. Han er en paalidelig og dygtig Mand, Medlem af vort Forbund, og vi bør være ham taknemlig for sit Løfte om Støtte uden Vederlag. Han vil ikke virke for vor Sag for at tjene Penge, men fordi han har Interesse for vor Bevægelse. Hans Adresse er: *Red. Nørhave-Nielsen, Esbjerg.*

Salget af vor Sangbog

gaar stadig strygende. Nu er de første 1400 solgt, og der er kun 800 tilbage af 1. Oplag. Flere Afdelinger har fordoblet deres første Bestilling. Ja, en Afd. tog 3 Gange saa mange, som de først bestilte. Det er fordi Medlemmerne er saa begejstrede for Bogen.

De Afdelinger, som endnu ingen har taget, kan frit faa sendt et Eksemplar paa Prøve. Foreninger, som tager 100 faar dem for 25 Øre pr. Stk.

Desværre er der indsneget sig et Par Trykfejl i Bogen. Vi skal i næste Uge gøre opmærksom paa Fejlene og vi beder da Læserne selv rette dem.

Smaa Historier.

50 Kærestebreve pr. Dag!

— Jeg har kendt en Mand, som plejede at faa over 50 Kærestebreve hver Dag.

— Ih, Gud, sikken et Svin!

— Ikke Spor. Han var Postekspeditør.

Brød og Blæk!

— Jeg synes, at Kaffen smager saa underlig i Dag, kære Camilla.

— Ih, men du sidder jo ogsaa og dypper Kaffebrødet i Blækhuset.

Faren forbi!

Værten sagte til en af Gæsterne:

— Nu kan De godt gøa hjem Hr. Schmidt. Deres Tjenestepige har lige telefoneret, at Deres Kone er falden i Søvn.

Forenings-Meddelelser.

Redaktør Westergaard taler i *Lemmer* Lørdag den 22. Kl. 8½. I *Stige* Torsdag den 27. Kl. 8½. I *Tylstrup* Fredag den 28. Kl. 8½. I *Brønderslev* Lørdag den 29. Kl. 8½.

Med et halvt Øje

kan det ses, at Tyendebladet er et godt Annonceblad. Enhver bør derfor i egen Interesse sætte sig i Forbindelse med vore tusinde Læsere ved at sende deres Annoncer til vort Blad.

Gør et Forsøg!

Annoncer.

—:—

„Tyendebladet"

er paa Grund af sin store Udbredelse et af vore bedste Annonceblade. Det udgaar over hele Landet i et meget stort Oplag. Foruden sine mange Abonnenter som Organ for Tyende- og Landarbejderbevægelsen, forsendes det til **alle** Højskoler, mange Herregaarde, Læsestuer og Gæstgiverier, og har derved en større Læsekreds end flere Ugeblade tilsammen.

„Tyendebladet" er derfor et fordelagtigt Annonceblad, særlig for dem, der søger ædruelige og dygtige Tjenestefolk.

Send derfor Deres Annoncer til „Tyendebladet".

Pladser.

Dygtige Tjenestefolk

faas bedst ved at avertere i

»Tyendebladet«.

Tyender

alle Brancher fæstes daglig til høj Løn.

J. Bowing-Dahl,
Mejlgade 43, Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds Fæstekontor,

Vestergade 14, Aarhus,
Telef. 326,
anv. stadig Pladser i Herskabshuse, særlig i Aarhus og København.

Altid bedste Pladser.

Højeste Løn. Samvittighedsfuld Befæstning.
Stadsfæstemand Winther-Jensen,
Fiskergade 3, Aarhus.

Undervisning.

Asmildkloster Landbrugsskole.

Plan over Skolens forsk. Kursus og Oplysninger om Understøttelser m. m. faas hos **H. Hauch,** Viborg.

Langelands Folkehøjskole

(ved Rudkøbing).

Sommerskole for Piger fra Maj til August.

Nærmere ved

Kr. Kristensen Tange.

Understøttelse til Husmandsskolens Elever.

Karle og Piger, der vil paa den fynske Husmandsskole, skal **ikke** søge Amtsunderstøttelse, men **Statsunderstøttelse** ved at skrive til Forstander Søndergaard efter et Skema dertil.

Løvenholt Højskole

ved Silkeborg.

Pigeskole Maj—August. Forespørgsler besvares.

Olaf Andersen.

Borris Landbrugsskole,

Borris St.

5-Maaneders Landbrugskursus begynder 4. Nov. For Elever, der vil uddannes som Kontrolassistenter, varer Kursuset 6 Maaneder. Amtsunderstøttelse søges inden 1. Maj.

S. Holm.

Hindholm Højskole

pr. **Fuglebjerg.**

Karleskole Novbr.—Marts (Landbrugsundervisning ved 2 Landbrugskandidater). Pigeskole Maj—Juli (Uddannelse af Gymnastikledere, bg. 1910.)

Lau. Nielsen.

Aarhus.

M. THOMSEN,

Bogbinder,
Clemensstræde 8 — Aarhus.

4 interess. Bøger + 10 smukke Prospektkort for 80 Øre + Porto. Sendes overalt fra Forl. **Nutiden,** Jægergaardsvej 81. Aarhus.

Jysk Morgenblad

Redaktør: **Helge Hostrup,**

Jyllands største, bedste og mest frisindede Venstreblad. Bringer til Stadighed oplysende Artikler om sociale og politiske Forhold. Bør holdes af alle Smaafolk, **Tyende, Husmænd** og **Landarbejdere,** hvis Talsmand det altid er.

Pris 2 Kr. Kvartalet (Postpenge iberegnet) **ved Bestilling paa Bladets Kontor, Søndergade 11, Aarhus.**

Prøv Jysk Morgenblad et Kvartal.

Husk!

Foreningslove, Medlemskort, Sange, Pjecer, Hæfter og alle andre Arter Tryksager udføres billigst

i

- - Nationaltrykkeriet, - -

(„Tyendebladet"s Trykkeri),

Rosensgade 24 — Aarhus.

J. Thingvad,

— Norsgade 15 — Aarhus —

sælger det **bedste** og det **billigste Skotøj.** Kun 1. Kl. og absolut garanterede Varer føres paa Lager. Enhver Karl og Pige bør derfor til 1. Maj i egen Interesse købe her.

Køb ikke i de store Strøgforretninger med den høje Husleje og andre store Udgifter, som Køberne skal betale, men køb her. Husk Adressen:

Norsgade 15, Aarhus.

I Signe Laursens ▫ Uhrmager-Forretning ▫

faas Sølv-Herre- og Dame-Uhre med Garanti fra 10 Kr.

Stort Lager i Briller.

Husk: **Tangen 18, Aarhus.**

Køb Zithere

og

Danske Nodeblade

direkte hos Fabriken.

S. J. Sørensen,
Østergade 4,
Aarhus.

Aarhus Straahatte- og Modemagasin,

Aagade 39,

har altid stort Lager i Dame- og Børne hatte til billigste Priser.

NB. Hatte moderniseres billigt. Engelske Hatte fra 2. Kr.

Raaberg Elkjær,

Nørregade 8—10:

Fotografisk Atelier.

Fine, holdbare Billeder i enhver Størrelse.

Fred. Echardts Efterf.,

JOSEPH ALLIN

Søndergade 23 - 25,

Fotografisk Atelier,

— Fine, holdbare Billeder. —

Stor

Bifortjeneste kan enhver skaffe sig ved at skrive til **Kr. Knudsen,** Jægergaardsvej 81, Aarhus.

Barnevogne,

nye og brugte,

sælges til billige Priser hos Stalderpagteren i Forsamlingsh, Aarhus

Bl. Annoncer.

Red. Westergaard

taler følgende Steder:

I Lemmer ved Mørke Lørdag d. 22. ds. Kl. 8½.

I Stige den 27. Kl. 8½.

I Tylstrup Fredag den 28. ds. Kl. 8½.

I Brønderslev Lørdag den 29. ds. Kl. 8½.

De tre første Steder om vor Bevægelse, derefter Diskussion. Det sidste Sted er Emnet endnu ikke bestemt. Se iøvrigt nærmere ved Opslag.

Fra gamle Dage.

—:—

Historisk Roman fra Hads Herred.

—

(Forsat).

Knuds Dom var faldet, og Fuldbyrdelsen deraf var af Lehnsmanden uigenkaldelig bestemt til at skulle foregaa fire Dage før Mikkelsdag.

Forberedelserne dertil havde allerede taget deres Begyndelse Tredjedagen før den bestemte Dag. Tømmeret, hvoraf Galgen skulde bestaa, var kørt paa Tømmerpladsen og manglede blot at tilhugges og sammenføjes for derefter at opstilles paa Spejlsborg Voldsted, en Bakke et lille Stykke Nordvest for Aakjær.

Men efter at Lehnsmanden havde taget Bestemmelse med Hensyn til Knuds Henrettelse, var der foregaaet sære Ting paa Gaarden og i dens Nærhed.

Al Ting var som af Lave der. I Stegers og Bryggers rumsterede Stegepander, Kar og Baljer svært om Natten, som om de blev kastet hulter til bulter mellem hverandre, men naar saa Folk kom med Lys for at se, hvad der forvoldte Allarmen, saa var der intet at opdage, og al Ting stod paa sin vante Plads.

I Lo og Stald var det lige saa galt. Hestene stod og vrinskede og sparkede i Baasene hele den udslagne Nat, saa Stalddrengene aldrig havde Ro, men de magtede dog ikke at fatte Aarsagen til al den Uro.

Men det mærkeligste var, at Tømmeret, hvoraf Galgen skulde laves, hver Nat blev gjort ubrugeligt med — som Gaardsfogden sagde — usynlige Hænder, thi der havde i den sidste Nat staaet Vagt derved.

Materialerne blev Dagen efter erstattet med nyt, men det var bestandig galt, til to Dage før den til Henrettelsen bestemte Dag, da blev Peder Ebbesen saa arrig, over de mange Hindringer, at han svor en drøj Ed paa, at Galgen skulde staa fiks og færdig inden næste Dags Aften.

Derfor gik der Bud efter Tømmermanden, men han undskyldte sig med, at han havde Hovedværk, fordi han var kommen galt af Sted Aftenen før, da han gik fra Gaarden, følgelig kunde han ikke have med dette Galgenværk at gøre.

Og der gik Bud til en anden og tredje, men alle undskyldte de sig paa en eller anden Maade. Ingen vilde eller kunde have med Lehnsmandens Tømmerværk at skaffe.

Dette gjorde Peder Ebbesen gram i Hu. Han bandede og skældte, lod straks sin Hest sadle og red til Thyrestrup for, som han sagde, at hente Folk, der var villige og bedre forstod deres Ting end alle de Tværdrivere, han havde paa Aakjær.

Han gav Gaardsfogden Ordre til at have frisk Tømmer paa Pladsen inden Aften, for Dagen efter skulde der nok komme Folk, der forstod at hugge saadan en Dingletingest.

Det var en mørk Dag, og det tegnede til Uvejr, da Lehsmanden red fra Aakjær. Han havde uddelt alle sine Ordrer og ventede at være hjemme igen henad Eftermiddagen.

Lidt over Middag begyndte Uvejret med Blæst, Rusk og Regn, Vinden suste i Træerne, bruste stødende i Borggrav og Gaard, saa den bragte de rustne Halsjærn i Gabestokken til at dreje sig hvinende paa deres Hængsler.

H. J. Hansen-Røjle

taler om vor Bevægelse i Østsjælland i den kommende Uge:

I Gørslev Afdl. (i Forsamlingshuset) Søndag den 23. ds. Eftermiddag Kl. 4.

I Storehedinge Afdl. (i C. F. Jørgensens Enkes Lokale) Mandag den 24. ds. Aften Kl. 8.

I Haarlev (i Hotellet) Onsdag den 26. ds. Aften Kl. 8.

I Karise (i Afholdshjemmet) Torsdag den 27. ds. Aften Kl. 8.

I Fakse Fredag den 28. ds. Aften Kl. 8.

— Alle Medlemmer og Læsere bør møde og høre, hvad han har at sige!

Balslev.

Tyendeforbundets Formand, H. J. Hansen-Røjle taler i Balslev Forsamlingshus Søndag den 23. Maj, Kl. 7½.

Fri Adgang for alle.

Tyendeforeningen.

Udby

og Omegns Tyendeforening afholder Medlemsmøde paa Udby Kro Onsdag d. 26. Maj, Kl. 8 Aften. Medlemmerne bedes møde alle, da vigtige Ting kommer til Forhandling. Ny Medlemmer optages.

Ved Valget i Skjoldelev

vil der blive opstillet et Telt med Afholdsbeværtning ved P. Højgaards Gaard. Værten er Hr. **A. Andersen,** Søften Afholdshjem. Denne Restauration anbefales paa det bedste til de ædruelige Vælgere. — Koldt Bord hele Dagen a Kr. 1,25 med Øl.

Foredrag tilbydes.

Honorar 5 Kr. + fri Rejse og Ophold.

M. Knudsen,
Holbergsminde
pr. Nørre Aaby.

Foredrag tilbydes

om følgende Emner:

Vor Bevægelse.
Tyendebevægelsen og Afholdssagen.
Tyendebevægelsen og Socialismen.
Arbejderne og Militarismen.
Arbejderungdommens Opgaver.
Kvindesagen.
Den grundtvigske Højskole.
Stat og Kirke
Den franske Revolution o. fl.

Endvidere tilbydes Deklamation af Holger Drachmanns fineste og bedste Værker.

Rimelige Betingelser.

Elna Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

Oplysende Foredrag tilbydes gratis.

Saavidt min Tid tillader det, er jeg villig til at holde Foredrag i alle Foreninger gratis om følgende Emner:

Tyende- og Landarbejderbevægelsen, dens Maal og Midler.

Vor Bevægelse, dens Historie, Opgaver og Sejre.

Jeppe Aakjær og hans Bøger.

Johan Skjoldborg og hans Stilling i Literaturen.

Chr. Bundgaard og „Proletarer".

Hvad er Socialisme?

Militarismen og Arbejderbevægelsen.

Brugsforeningssagen og Arbejderbevægelsen.

Ledes vort Samfund efter rigtige Principper? (social-politiske Betragtninger).

Den socialistiske Livsanskuelse.

Sjælelære, et Indblik i Mystikens Verden.

Vort Oplysningsarbejde og Ædruelighedsspørgsmaalet.

Jordspørgsmaalet og vor Bevægelse.

Husmandsbevægelsen i 40ne.

Børnemishandling og Beskyttelseslovgivning.

Karl Marx og Michael Bakunin.

Den store Revolution.

— Andre Emner, som ønskes behandlet, bedes nærmere opgivet.

Hvor det ønskes, er jeg villig til efter Foredraget at foranstalte en Aftenunderholdning med Sang, Deklamation og Oplæsning, særlig af Skjoldborgs Bog „Gyldholm" og Aakjærs Digsamlinger m. m.

CARL WESTERGAARD,
Tyendebladet, Aarhus.

Ægteskabstilbud.

En Tjenestekarl, Landmandssøn midt i Tyverne, ønsker at Korrespondere med en Pige i samme Alder for senere at indgaa Ægteskab. Fotografi bedes vedlagt som returneres, hvis det det ønskes. Billet mrkt. „Sønderjylland" bedes indsendt dette Blads Kontor.

Foredrag og Oplæsning tilbydes

samt Balmusik.

H. P. Hansen,
Fangel St., Fyn.

Foredrag og Oplæsning

tilbydes alle vore Foreninger.
Honorar efter Overenskomst.

Fine og lødige Ting af dansk og fremmed Literatur haves paa Repertoiret.

H. J. Hansen-Røjle,
Røjle Enge pr. Strib.

Foredrag tilbydes

alle vore Foreninger. Rejseud gifter og Ophold ordre dækkede.

A. Chr. Randers,
Spidshøjgaard, Lunderskov.

Oplæsning og Foredrag

tilbydes af undertegnede

Paul Pedersen,
Fønsskov Ellegaard,
N. Aaby.

Humoristisk Oplæsning

tilbydes. Historier fra Land og By samt fra Soldaterlivet. Altid en Mængde nye Ting, der aldrig er hørt før.

Nærmere ved Henvendelse til

A. P. Bjarnholt,
Clermontgade 27, Roskilde.

„Tre Udenlandsrejser". Pris 1 Kr.

(Af Jeppe Søndergaard).

Forfatteren skildrer sine Oplevelser som Arbejder i Amerika, Syd-Afrika og New-Zeeland.

Bogen bør læses af enhver, som agter at udvandre.

Bogen sendes paa Efterkrav eller Beløbet kan indsendes i Frimærker (5 Øres) samtidig med Bestillingen.

Skriv straks til **Jeppe Søndergaard,** Tistrup Station.

LANDSUDSTILLINGEN AARHUS

„Komet"-Cyklen.

Den bedste Cykle i vort Land
er ubestridt „Kometen".
det siger hver fornuftig Mand,
der blot én Gang har set'en.

Men har han saa „Kometen" kørt,
da vil han henrykt sige:
„Ej bedre Vare er der ført
i noget andet Rige".

Mit Raad til den, der leder om
en fiks og god Maskine,
er derfor dette: „Skynd Dem, kom
og køb Dem en af mine".

Mit Lager er for Tiden stort
hvad Cykler anbelanger,
samt Lygter, bedste Kvalitet,
og prima Dæk og Slanger.

Ærb.

Jens P. Christensen,
Sierslev,
Storehedinge.

Vi anbefaler vore Medlemmer og Læsere

Stjerne-Øl

fra **Arb. Bryggeri, København.** Saavel Bryggeriets bekendte **Stjerne-Skattefri** som **Lager, Pilsner, Porter** og **Half & Half** staar paa Højde med det bedste Øl, der leveres her i Landet.

Forlang **Stjerne-Øl** overalt, saa vil det ogsaa blive indført.

Køb Deres Fodtøj

i

H. Hendrichsens Fodtøjsforretning.

Algade — Storehedinge.
Reparationer hurtig og billig.

St. Hedinge.

Største Udvalg i alle Slags Ure, Guld- og Sølvvarer samt optiske Artikler. Alle Reparationer udføres samvittighedsfuldt

Ærbødigst

Peter Jensen,
Urmager.

Min Barber & Frisørstue anbefales i de ærede Medlemmers Erindring. — Hurtig og god Betjening er altid mit Formaal.

Edv. Clemensen,
Barber,
Storehedinge.

Det meste af Eftermiddagen gik med tiltagende Uvejr. Herremanden kom ikke, og det blev bælgmørk Nat, uden at han var kommen tilbage.

Eftersom Aftenen gled frem, samledes Tjenestetyendet i Borgestuen. Udenfor piskede Blæsten Regndraaberne mod Glugger og Ruder med en ensformig, uhyggelig Lyd.

Det matte Blus i Jærnlampen svajede hid og did for Trækvinden, medens Folkene skottede sky og ængstelige til hinanden, men uden at sige noget.

En høj, kraftig ung Mand, der bar en hjortetakskaftet Kniv i Bæltet, som omsluttede hans snævre, grønne Kofte, og som saa ud til at være Jægersmand, brød endelig Tavsheden idet han sagde:

„Hvor i Alverden mon Naadigherren bliver af i denne Aften? Blot der ikke er tilstødt ham en eller anden Ulykke".

„Aa", svarede en middelstor, bredskuldret Karl, der stod midt i Borgestuen med en langskaftet Vildøkse kastet over Skulderen, medens han paa Ryggen bar en sammensnøret Bylt, „Krikken er vel styrtet med ham, og saa har han brækket Halsen, formedelst den store Misgærning, han bedriver ved at lade den gæve Mand undlive, som nu sidder og pines nede i Fangehullet".

„Brøvl", svarede Jægersmanden skarpt, „Naadigherren gør aldrig det, som er Uret, men følger al Tid Lands Lov og Ret. Nu ved Du det, Niels Hjulmand".

„Aa, Du behøver ikke at tage mig saa stramt i Tøjlerne, Jens Skytte, for der er flere, der siger det samme, og farer han frem, som han har begyndt med Vold, Strænghed og Uret, saa endevender snart de hovedløse Spøgelser, som nu huserer her ved Nattetid, hele Aakjær. Jeg synes, et de alt har begyndt godt nok", svarede Niels Hjulmand og saa sig hoverende omkring for at mærke, hvilken Virkning hans Ord havde gjort paa de tilstedeværende".

„Ja, Kors i alle Helgeners Navn, ytrede en gammel Mand, „nu driver den onde ret sit Spil her paa Gaarden. Maren Strygepige har i Fortrolighed fortalt mig, at da hun forleden Aften stod i Taggluggen og saa ned efter Vindebroen, kom der et gyseligt, sort Spøgelse, der akkurat lignede en stor Flagermus, svævende henad Jorden lige hen til Fangelufthullet, hvor det holdt en kort, brummende Samtale med Fangen.

Nej, hvis Manden vil frelse Gaarden fra Uheld og Undergang, saa maa han helst tage sin usalige Dom tilbage og lade Fangen drage fri og frank herfra".

„Det var et godt Kællingeraad", fo'r Jægersmanden op. „Nej, Naadigherren er min Sjæl kongelig Majestæt en altfor nidkær Tjener til, at han skulde tage sin vel overlagte og retfærdige Dom tilbage og saa oven i Købet være saa taabelig bagefter at lade saadan et lebendigt Skarn løbe fri og frelst herfra, for at han paany skulde begynde forfra at ødelægge vor rare Jagt, saa der om føje Tid ikke blev Spor af Kronvildt tilbage paa hele Aakjærs Vildtbane. Nej, Folkens, den Krønike gælder kun til Wandsbeck".

„Men han kan blive nødt dertil", indvendte Niels Hjulmand, „ellers kommer han i det mindste til at vente med at kvæle Fangen til Kongen kommer hertil om nogle Dage".

„Hvorfor det?" spurgte Skytten med grov Røst og slog i Bordet, saa det dundrede. „Tror saadan en usel Pindehugger som Du, at der gives nogen i Kongens Riger og Lande, so

Køb i Herreekviperingsforretningen „Bristol", Odder.

Husk Ejby St.s fotografiske Atelier.

Fineste Fotografier i alle moderne Udførelser. Fuldstændig Garanti for Holdbarhed. Aaben hver Dag, Søndag og Søgnedage.

Tyendebladet er det bedste Anonnceblad.

Holger Sinding,
Brønderslev,
sælger billigst.

Det er en Æressag at købe hos dem, der averterer i vort Blad

Køb Deres
Kolonial-, Urtekram-, Delikatesse- og Fedevarer, samt hjemmelavede Viktualier, Slagterivarer, Ost, Smør og Margarine m. m. i
Storehedinge Kolonial- og Fedevareforretning,
Telefon 88. (Aktieselskab). Telefon 88.

Køb hos vore Averterende

Køb Deres
Underbeklædning
hos **Anton Christensen,**
Clemensbro, Aarhus,
der faar De det bedst mulige for Deres Penge.

Tøffelmager L. P. Christensen,
— Faxe —
anbefaler et smukt og velassorteret Lager af Træsko, Kapsko og Klædesko. Ny Bunde sættes paa gammelt Overlæder hurtigt, solidt og billigt.

Enhver **Dame** eller **Herre**, som udklipper og indsender denne Annonce, adr. **Klædevæveriet i Viborg,** faar portofrit tilsendt 10 Al. 1½ Al. br. mkblaa eller mkbrun, mkgrøn, sort graat, finulds Dameklædefor 9 Kr. 85 Ø eller 5 Al. 2¼ Al. br., sort, blaa, mkgraa, moderne Herrestof for 14 Kr. 85 Øre.

Gjørslev Manufakturforretning
ved
Alfred Lund
bringes i Læsernes venlige Erindring og anbefaler sig ved deres Indkøb af Manufaktur, Trikotage, Herreekvipering og Fodtøj.

Storehedinge.
Cigarer og Tobakker, Cigaretter og Skraa anbefales til billigste Priser.
C. Bormann-Christensen.

Ny Munkegades Skotøjsreparations-Værksted,
Telefon 2019. **Ny Munkegade 11.** Telefon 2019.
Der faar De Deres Fodtøj repareret hurtigt, solidt og til moderate Priser.
Saaler og Flikker leveres paa 1 Time.
Med særdeles Agtelse **Chr. Bay.**
NB. Fodtøjet hentes og bringes overalt i Byen.

Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Præstø.

Gør Deres Indkøb i Herreekviperingsforretningen
Tøjhuset — Stege.

JOHAN DAUGAARD.

Joh. Jakobsens Skræderforretning,
— Faxe —
anbefaler sig med et 1ste Kl. Herreskræderi. Stort Prøveudvalg forefindes. Godt og solidt Arbejde garanteres.

Skal De have
en ny Habit eller Arbejdstøj, køber De billigst hos
P. Svendsen,
Storehedinge.

Chr. Christensen,
17, Lindegaardsvej 17,
Ordrup .... Charlottenlund.
Manufaktur- & Herreekviperingsforr.
Stort Udvalg.
Billigste Priser.

Køb ikke
Cykler eller Cykletilbehør
før De har set vort nye illustrerede Katalog lor 1909; det sendes **gratis** til alle, der skriver efter det.

Cykler med Garanti fra	Kr.	65.00.	Lyslygter fra	Kr.	1,75
Dæk uden Kanttraad „	-	3,00.	Gaslygter „	-	2,25.
Dæk med Kanttraad „	-	5,00.	Kjolenet „	-	0,60.
Slanger „	-	2,50.	Skærme	-	1,15.
Gamascher	-	0,60.	Kæder	-	1,75.

Sendes mod Efterkrav.

Køb direkte fra en gros Lager og De faar Varerne til samme Priser som Cyklehandlerne.

Importøren A/S.
St. Pederstræde 28. København.

Eiby St. **Eiby St.**

Atter i Aar anbefaler jeg mig med et stort 1. Kl.s Lager af Cykler og løse Dele.
Reparationer udføres solidt og billigt.
NB. Symaskiner føres paa Lager.
Med Agtelse,
Alfred Hansen,
Cyklehandler.
Telefon Eiby Nr. 54.

kan tvinge min højvelbaarne Herre til at tage sit Ord tilbage? Nej, min Fa'r, dertil er I alle for svage".

„Haa, haa", lo Niels, „hvor Du er hvas i Kammen, men jeg siger endnu en Gang: Han bliver nødt til at vente med at undlive Knud i de første Dage, og det af flere Grunde, som I nu skal høre, Godtfolk".

„For det første", fortsatte Hjulmanden og løftede Øjkruset, medens han lod et udfordrende Blik glide rundt i Borgestuen, „hvis Lehnsmanden lader Knud dingle inden Kongens Ankomst, saa vil der ved Solhværvstid ske svær Fordrystelser her omkring, og Aakjær vil synke i Mudder. Det har en klog Kone oppe i Hundslund spaaet, og det hun siger, kan man stole paa, for samme Kone er klartseende og kan noget af den sorte Kunst.

Og for det andet vil Herremanden blive forbandet af sine Medmennesker alle sine Livsens Dage, og paa Valborgsnatten vil Hekseне hente ham gennem Skorstenen og føre ham lige til Hekkenfeldt.

Men alt det ved han ikke rigtig endnu, men han faar det at vide i Aften eller i Morgen tidlig. Og for det tredje", vedblev Hjulmanden uden at lade sig forstyrre af Jægeren, der af Arrigskab stod og trommede haardt i Bordet, „saa bliver der slet ikke noget af Henrettelsen, fordi der ikke findes en Moders Sjæl, der tør række Peder Ebbesen en hjælpsom Haand til at udgyde uskyldigt Blod, naar de først hører, hvorledes det gik Tømmermarden i Aftes, da han med sin Alenstok gik herfra efter at have taget Maal af Tømret til Galgen".

„Hvis det, Du der siger, bliver sandt, Du mundkaade Niels, saa vilde det rigtignok gøre Skaar i de mange Folks Skuelyst, som forsamles ved Majestætens Indtog her paa Gaarden, at de ikke tillige kunde se en forvorpen Røvers Kadaver svaje i Luften. Men det første, Du fortalte, bliver vist en tyvebrændt Løgn, som Du vil binde troskyldige Folk paa Ærmet," svarede Skytten, medens han vredt rystede tvivlende paa Hovedet."

„Naa, I har ikke hørt, hvorledes det gik Tømmermanden?" spurgte Niels uden at lade sig anfægte af Jægerens Bemærkninger. „Saa er det bedst, I hører det med. Just som Tømmermanden kommer over Graven og et Stykke op ad Stenbroen ad Falling til, møder han Spøgelset den hvide Jomfru, som i nok har hørt Tale om Hun kom som sædvanlig med Hovedet under Armen, men den Aften var hendes Fjæs sort med Øjne som gloende Ild, for I maa vide, at hun skifter Farve, eftersom hun vil forkynde ondt eller godt.

Naa, den Aften var hun som sagt mørk, og saa talte hun med en Røst, der lød hul og klangløs, som om den kom fra Jordens Indre: „Vent en Stund endnu, vent en Stund endnu." Tømmermanden blev selvfølgelig saa skrækslagen af dette rædsomme Syn, at han sank daanet til Jorden, men da han saa kom til sig selv igen, stod han i Aasebæk oppe paa Falling Mark i Vand over Anklerne og var helt tummelumsk i Hovedet, og han har siden været syg og sengeliggende.

Se, saaledes gik det til," fortsatte Hjulmanden, medens han slog ud med Haanden til Stadfæstelse af Fortællingens Sandhed, „og det vil gaa alle andre, som rækker Haand til Værket, lige saa. Men derfor betakker jeg mig i Tide, thi nu har jeg snøret mine Pakkenilker sammen og vender Aakjær Ryggen."

(Fortsættes).

A/S Brdr. Backhausens Etabl.
(„Nationaltrykkeriet", R. Nielsen),
Rosensgade 24, Aarhus.